DIONYSII ALEX. ET POMP. MELAE Situs orbis deſcriptio.

AETHICI COSMOGRAPHIA.

C. I. SOLINI POLYISTOR.

In DIONYSII *poematium Commentarij* EVSTATHII*: Interpretatio eiuſdem poematij ad verbum, ab Henr. Stephano ſcripta: necnon Annotationes eius in idem, & quorundam aliorum.*

In MELAM Annotationes Ioannis Oliuarii: in AETHICVM Scholia [illegible]: in SOLINVM Emendationes Martini Antonii Delrio.

Excudebat Henricus Stephanus
ANNO M. D. LXXVII.

NICOLAO RHEDINGERO,

generosissimæ indolis maximǽque spei iuueni, filio ampliss. viri, Nic. Rhedingeri, præfecti ordinis senatorii in celeberr. Silesiorum vrbe Wratislauia,

HENR. STEPHANVS S. D.

DIONYSII breuem geographiam, vel breue De situ orbis poema, atq; Eustathii in ipsum commentarios quum olim pater meus Rob. Stephanus edidisset, sed exẽplaria huius editionis iampridem desiderari cœpissent, in publica commoda grauiter me peccaturũ existimaui, charissime Nicolae, nisi plurimorum hac in re desiderio satisfacerem: Quum verò editioni paternæ nihil detrahere sed potius aliquid addere cogitarem, ideóque interpretationem ad verbum ita vellem adiungere, vt lector sub vno eodémq; aspectu Græca pariter & Latina haberet: illam quæ ante multos annos excusa fuit (& primùm quidem, vt opinor, Basileæ, ab Ioanne Bebelio, anno M. D. XXIII) in manus sumpsi, tãquam dignam quæ illum in mea etiam editione locum teneret: sed ecce, multi eius loci se meis oculis statim offerunt partim infideliter partim barbarè redditi: non pauci qui infidelius an barbarius versi essent, statuere vix possem. Tunc, qui aderant, & tantæ inscitiæ testes à me adhibebantur, hortari me vt aliam ipsemet conscriberem: ego excusare laborem, & multa domestica vincla (nolo enim cum Vulteio Horatiano mercenaria vincla dicere) præsertímque typographica: quum Platonis opera tum temporis duobus prelis essent cõmissa. Quũ tamẽ neminem reperirem cui id oneris imponerem (quod eo grauius erat quo minus spatii ad illã scriptionem dabatur) mihi perinuito suscipiendum fuit: non suscepturo tamen (vt ingenuè fatear) si tam molestum futurum & cũ epithetis præsertim tamdiu luctãdum fore existimassem: quorũ vnum statim in secundo versu habui, in quo apertè à Rhemnio interprete veteri dissentire coactus fui. quũ

enim vertat,-*populósque per orbem Discretos*,voci Græcæ cõtraria potius inest significatio. Neque tamẽ *indiscretos populos*,vel *indiscretas nationes* interpretari volui:sed pluribus verbis ad melius exprimendã vim illius vocabuli vtendũ cẽsens, dixi,*nationes quæ præ multitudine vix discerni possunt*. Sed quoniam vocabulum illud vix locum habere potest inter illa quæ propriè appellantur epitheta, aliud exemplum,& quidem insigne,proferam. Veniens enim ad Italiæ descriptionem Dionysius,inter alia dicit esse ἔθνος μέρμερον. quid hîc illa superioris temporis interpretatio? vertit *grauis gens*.Facile hîc erat videre malè redditã esse Græcam vocẽ,sed eam bene reddere,id est, vim eius bene exprimere,hoc verò erat perdifficile. atque adeo interpretãs *sagax gens*,non quidem à significatione Græcæ vocis itidẽ recessi,sed nec eam(nequid dissimulẽ)satis expressi. nam (vt in Annotationibus dixi) aliquid præterea illo vocabulo innui arbitror,quod nec voce *sagax*,nec voce *solers*, assequi potuerim:perinde videlicet acsi Romanos(nam de iis potissimum intelligit)cogitabunda quadam sagacitate seu solertia præditos esse: id est, Romanos sagaces solertésque esse, & animos eorum assiduè in aliqua cogitatione & cura versari diceret. Quo sensu μέρμερος appellari potuit ille Romanæ gentis incomparabile decus Scipio: (Publius inquam Scipio, qui primus, Africanus vocatus est) quippe qui dicere soleret, nunquã se minus otiosum esse quàm quũ otiosus, nec minus solũ quàm quum solus esset. Denique quum expectaret lector vt Romanos à fortitudine laudaret Dionysius, à prudentia potius laudandos censuit: perinde acsi multos Nestores quàm multos Achilles aut Aiaces in ea inueniri, dicere mallet. Atque hîc meminisse oportet eius quod à Cicerone scribitur,*Ille dux Græciæ nunquam optat vt Aiacis similes habeat decem, at vt Nestoris. quod si acciderit, non dubitat quin breui Troia sit peritura*. Nec verò quædam epitheta solùm sed alia etiam

multa multum negotii mihi exhibuerunt: in quibus tamẽ plus etiã aliis fortaſſe quàm mihi ipſi ſum ſatisfacturus. Loquor autem de iis potiſsimum quæ prætermiſerũt qui hoc poematium carmine reddiderunt : vt certè prætermittere illis licebat: quum verbum verbo exprimentibus minimè hæc cõceſſa ſit libertas. Neque tamen quod de aliorum, idem & de Ruffi Auieni interpretatione poſſum affirmare:quum eam non habuerim : imò non abſimile vero mihi videtur, illam vt prolixiorẽ,ita etiam curioſiorẽ fuiſſe. Ac profectò ſi ex aliquot verſibus qui ſparſim in ea leguntur,iudicium facere, & totam ex his, tanquam leonem ex vngue,æſtimare licet, Rhemnianæ longè anteponendam,etiam vt magis poeticam,cenſuerim. Nam vel hæc in principio quàm ποιητικῶς,

Oceani nam terra ſalo præcingitur omnis,
Parua vt cæruleo caput effert inſula ponto.
Nec tamen extremo teres eſt ſinus vndique in orbem,
Quâ colitur populis,quâ tellus paret aratro,
Sed matutino quâ cœlum ſole rubeſcit,
Latior:accisi curuantur caſpitis arua.

Sed inter illum verſum qui primus hìc eſt,& illum qui ſecundus,deeſſe vnus videri poſsit,quo illud ἀπιείοντος exponebatur. Ex epithetis autem quorum vim pulchrè expreſſiſſe illum obſeruaui, eſt εὔπυργος, quod à Dionyſio Cyrenæ tribuitur. vertit enim, *Vrbs procera arces.* Vt autem hic atque Rhemnius (ſiue Priſcianus) nimium libertatis ſuæ interpretationi conceſsiſſe dici fortaſſe poſſunt, ita Andream Papium noſtro tempore ſuæ non plus conceſsiſſe doleo. quantum enim præſtare potuiſſet ſi illam ad numerum verſuum Græcorum non adſtrinxiſſet, oſtẽdunt loci quos his anguſtiis preſſus, nihilominus feliciter expreſsit,

Iam verò quod ad editionẽ hãc attinet, quorum pater meus, eorundem & ego exemplarium fidẽ ſum ſequutus:

¶.iii.

quæ partim regis partim aliorum bibliothecæ ſuppeditauerant: ſed diuerſas lectiones margini adſcribere, quaſdā in ipſum contextum (vt vocāt) recipere malui. Nec verò me latet, quaſdam ſicut à me, ita etiam à patre meo potuiſſe ſine vllo lectoris damno prætermitti: ſed tamen illa eius tam fideli diligentia quoſdam offendi, non minus indignor quàm miror: eóſq; publicè teſtari dico ſe indignos eſſe in quorū manus libri ab eo tā eleganter editi veniant. Quid ſi verò & gloſſemata neſcio quæ nonnullis vocabulis ſuperſcripta pater meus in illa ſua editione exhibuiſſet: illis (ſcio) tam delicatis auribus valde diſplicuiſſent: & tamen vt eas quoque lectori exhiberet, nonnulli ſuadebant. Ibi quidē certè inuēta fuiſſent μεμιγμένα ἐσθλὰ κακοῖσι: præſertímq; quod ad propria locorū nomina attinet: veluti vbi nomini Λατίνων ſuperſcriptum erat τῶν Λογγοβάρδων: & nomini Βουλιμέων, in codē exemplari, Χερβάτων. Quod autem ad explicationē aliorum nominū, quæ vulgò appellatiua vocātur, attinet, eregione huius verſus, Ἦλθον φύλλα φέροντες ἀκηρασίων κιναμώμων, ſcriptum erat, Κινάμωμον, ὃ τελφίδιον. item, Κινάμωμον, ἀμπέλῳ ὅμοιον πλὴν βλάστησιν. ſequuntúrque iſta, ἐὰν δέ τινι προσάξῃς, ὑφ' ἡδονῆς χλαυθμυρίζει· καὶ, ἐὰν ἀποσπάσῃς, ἀποβρέχει. quū apud Euſtathium priorem quidem horum partem at nō item poſteriorem habeamus: hæc, inquā, verba, καὶ, ἐὰν ἀποσπάσῃς, ἀποβρέχει. Verùm vt hunc ſermonem miſſum faciam, & ab illis hominibus de quibus modò dixi, ad te veniam, mi Nicolae, quàm eos vt illa paterna ita etiam hac mea editione indignos, tam ego te vtraque dignum eſſe iudico, non ſolùm quòd tam æquus ſis rerum æſtimator, quàm illi eas iniquè æſtimant: ſed etiā quòd, præterquam quòd φιλόβιβλος & φιλόμουσος, mirum etiam in modum in iis quæ ad libros & Muſas ſpectant, es φιλόκαλος. Vale, & quam tibi καλῷ φιλοκάλῳ Dionyſii ἔκδοσιν dico, *Perpetuum noſtri pignus amoris habe.*

LECTORI.

DISSIMVLARE non possum, lector, (quod dissimulandum tamen censueram) me ab Eustathio, doctissimo alioqui grammatico, & in suis commentariis de hoc poematio, vel potius omnibus eius studiosis, optimè merito, dissentire: & quidem (quod magis etiam mirum videri tibi possit) de significatione quam habet id vocabulum quo Dionysius in illius sui opusculi inscriptione vsus est. id autem est περιήγησις. Nam Dionysium dictum esse περιηγητὴν tradit (vt certè τὸν περιηγητὴν sine vlla etiam adiectione, non ipse solùm in his commentariis & iis quos in Homerum scripsit, vocare solet, sed Stephanus quoque, cùm alibi, tum in nomine Ἑρμώνασσα, appellat) ab ea verbi περιηγεῖσθαι significatione qua idem est quod τὴν κατὰ λεπτὸν δηλοῦσαν ἀφήγησιν. Quo sensu (inquit) quidam ex oratoribus dixit, περιήγησαί μοι τὰ ἐν ᾅδου. id est, ἔκθου, πρὸς λεπτὸν ἀφηγούμενος: alius verò περιήγησιν ὕβρεως appellauit talem ἀφήγησιν. Est autem ille prior locus ex Luciano sumptus (quem ῥήτορα, sicut & alterum, nominat) initio dialogi cuiusdam in quo Menippus & AEacus colloquuntur, Πρὸς τοῦ Πλούτωνος, ὦ Αἰακέ, περιήγησαί μοι τὰ ἐν ᾅδου πάντα. Verùm antequam de hoc loco dicam, afferam alium eiusdem scriptoris in quo accusatiuum duntaxat ei tribuit: (est autem ex dialogo qui inscribitur Χάρων, siue ἐπισκοποῦντες: in quo colloquuntur Charon & Mercurius) Ἀλλὰ πρὸς τοῦ πατρὸς, ὦ φίλτατον Ἑρμήδιον, μὴ καταλίπῃς με· περιήγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὥς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι. In hoc quidem certè loco, non posse περιηγεῖσθαι id significare quod dicit Eustathius, ex eo liquet quòd id ipsum à Luciano significetur hoc verbo quod paulo antè verbo ξεναγεῖν: vbi dicit Charon Mercurio, ξεναγήσεις γὰρ δὲ οἶδ᾽ ὅτι με ξυμπερινοστῶν, καὶ δείξεις ἕκαστα, ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα. vbi obseruanda sunt etiam illa ξυμπερινοστῶν & δείξεις. quum longè aliud sit δεῖξαι, quàm ἐκτίθεσθαι ἀφηγούμενον. Sic porrò & Basilius dixit, ὥσπερ οἱ τοὺς ἀήθεις τὴν πόλιν τῆς χειρὸς λαβόμενοι περιηγοῦνται. Simili autem verbo similẽ dans significationem Plautus, dixit Circumducere. Quinetiã Perductare, alicubi verò & Perducere (si bene memini) vocauit hoc ipsum περιηγεῖσθαι: atque inde perductorem, τὸν περιηγητὴν, siue τὸν περιηγούμενον. Virgilius autẽ, compositum verbum dissoluens, dixit, (& quidem de singulis inferorum itidem locis agens)

Quæ postquam Anchises natum per singula duxit.

Verùm vt ad illum alterum Luciani locum veniam, in eo quoque videmus περιηγεῖσθαι cum dici qui in rem præsentem ducit, & quidem (vt Virgilii vtar verbis) ducit per singula. Neq; tamen nego quin περιηγεῖσθαι, relicta propria significatione, id etiã sonet quod dicit Eustathius: sed Dionysium talis περιηγητοῦ orbis terrarũ personam suscipere dico qualis AEacus est Menippo περιηγητὴς τῶν ἐν ᾅδου πάντων: & quo Mer-

curius modo Charonti περιηγεῖται τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα. Ideóque mirãdum non fuerit si verbis vtitur nõnullis quibus vtimur apud eos quorum oculis res repræsentamus. veluti pag. 130, vbi canit, Εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἰδέειν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ. Quũ enim dicit, Si cupis videre etiã Persas (nam ita ibi debui exponere) perinde est acsi diceret, Si cupis tibi ostendã etiam Persas. Vnde fit vt vbi dicit φράζεο, liceat etiam exponere Cõtemplare. Sed quomodo dicemus hunc περιηγητὴν existimandũ esse in rem præsentẽ ducere? sicut illũ, *descripsit radio totum qui gẽtibus orbem*. Sic certè hodie siquis depictũ totũ orbem terrarum habens (vt depingi solet in ea quæ vulgò mappa mũdi vocatur) singulas eius partes earúmq; situs ordine ostendat, festiuè dicetur περιηγεῖσθαι ξυμπερινοστῶν. Hæc autẽ quum ita sint, fatendũ est vix posse nos huic nomini περιήγησις, quo inscribitur hoc opusculũ (addito genitiuo τῆς οἰκουμένης) satis aptam vocem Latinã inuenire, quæ nimirum ei omnino respondeat. Multo tamẽ tolerabilior est ista interpretatio, *Descriptio orbis*, vel orbis terrarũ, quàm illa Guil. Morelii, *Ambitus orbis*. nam in priore hoc saltẽ cõmodi habemus quòd vt verbale περιήγησις, *Descriptio*, ita verbum περιηγεῖσθαι, ex quo illud verbale factũ est, interpretari possumus *Describere*: quinetiã altero verbali περιηγητὴς si vti placeat, Dionysius περιηγητὴς poterit dici *Descriptor*. contrà verò quàm incõmoda sit illa posterior interpretatio (ne dicã absurda) magis apparet quum ad verbũ περιηγεῖσθαι venitur. siquis enim dicat Dionysium περιηγεῖσθαι τὴν οἰκουμένην, Latinè sonare, *Dionysium ambire orbẽ*, quis ita Heraclitus erit vt à risu sibi temperare possit? id nãque de Dionysio diceremus quod ipse de Oceano cecinit, Οὕτως Ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν. nam hîc περιδέδρομε est *ambit*: quanuis magis ad verbũ interpretatus sim *circumcurrit*. Sed ne tu mihi, lector, si priùs tibi valedicam quàm meã quoq; tandẽ interpretationẽ attulero, illud Eryximachi apud Platonẽ obiicias, βαλών γε οἴει ἐκφεύξεσθαι; hoc quidẽ non recusabo, sed ita tecum paciscar, vt qualem vsum Plautus dedit verbo *Circũducere*, talem eius verbali dare mihi concedas. ita enim dixero περιήγησις τῆς οἰκουμένης sonare *Circumductio per orbẽ*: quanuis & ipse in fronte libri περιήγησις sim interpretatus *Descriptio*.

Iam igitur, lector, te à Dionysio per totum orbem terrarũ duci finge: quòd si fortè aliqua eius verba singulas tibi partes ostendentis non intelliges, me interpretẽ lateri tuo semper adhærentẽ habes: si nõ satis fidelẽ, at multo certè fideliorẽ eo qui tibi persuadere vult, Dionysium ita loqui vt dicat *terrã volare*, interdũ & *mare*, (vbi vtitur verbo πέπταται, vel παραπέπταται, aut ἀναπέπταται) eo inquã qui ζόφον ex occasu facit ortum: qui ἀκροχάλιξ, quod sonat *ebrius*, vertit *Calix*: qui φῶτες ἐπιχθόνιοι, id est *indigena*, reddit *viri terrestres*: & αἶα πουλυπινὴς, nõ *Latè extẽta*, *sed Opulẽta*: qui πειαθέντας ita vertit quasi esset à verbo πελάμαι. Et quidẽ in Oporini editione hæc omnia: quibus adderẽ multa, si pagina capere posset. quum verò huius angustiis excludar, vale.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΝΣΕΒΑΣΤΟΝ ΔΟΥΚΑΝ

κύριον Ἰωάννην, τὸν μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῶν δεήσεων, τὸν υἱὸν τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ, καὶ μεγάλου δρουγγαρίου, κυρίου Ἀνδρονίκου τοῦ Καμάτηρος,

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΕΗσεων,

καὶ μαΐστορος τῶν ῥητόρων, τοῦ καὶ ὕστερον γεγονότος ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, ἐπιστολὴ ἐπὶ ταῖς Διονυσίου τοῦ περιηγητοῦ παρεκβολαῖς. μεθ' ἣν προοίμιον εἰς τὸ πρᾶγμα· καὶ μετὰ τὸ προοίμιον, αὗται αἱ παρεκβολαί.

ΠΙΝΔΑΡΩ μὲν τῷ σοφῷ πρὸς λύραν εἰπεῖν, ᾠδῆς ὀφειλέτῃ γενομένῳ, καὶ τὴν ὀφειλὴν ἐπὶ μακρὸν ἀναβαλομένῳ, ἤρεσε χαρίεν λήθης ἐνστήσασθαι καθ' ἑαυτοῦ· καὶ τοίνυν ὅτι τι γλυκὺ μέλος ὀφείλων ἐπιλέλησται, ἐκεῖνος λέγει, καὶ τὴν καρδίαν ἀναπτύσσειν ἐθέλει, ὡς ἂν ἔχοι ἀναγνῶναι ποῦ τῆς ἐκείνου φρενὸς ὁ ἄνθρωπος γέγραπται, ᾧ τὰ τῆς ὀφειλῆς ἀνατέθειτο· ἐμοὶ δὲ, ὦ πανσέβαστε, κάλλιστε καὶ σοφώτατε, εἰ καὶ ὄφλειν ἐπῆλθε τὸν ἐν ὑποσχέσει λόγον, καὶ εἰς ἱκανὸν ἀναβάλλεσθαι τὰ τοῦ ὀφειλήματος, ἀλλ' οὔτι κατὰ πάθος λήθης. οὐχ οὕτως ἐγὼ κάρον πάσχω, οὐδ' ἀπονυστάζω πρὸς ἅπερ ἔχειν ἐχρῆν πολὺ τὸ νηφάλιον. ἢ τίνος ἂν ἐπιστραφείην ἔτι, τὴν σὴν ἐν οὐδενὶ θέμενος βούλησιν; ὃς ὅλην ἐκτέθεικάς μοι τὴν ψυχὴν, καὶ μηδὲν εἶναι ὅπερ ἂν ἐμοὶ βουλητὸν, ὃ μὴ καὶ σοὶ θελητόν; οὐ τοίνυν ἔπαθον λήθην ἐφ' οἷσπερ κατένευσα, οὐδὲ τὸ τῆς Λητοῦς χρῆμα καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἔσχεν Ἑρμοῦ τύπου καυχᾶσθαι, καὶ τὴν κατ' αὐτὸ μάχην κρατῆσαι, καὶ τὸ ἄπαιγον στήσασθαι. πάθος δέ τι κατασκῆψαν ἑτέρον ἔξω τῶν ὑπεσχημένων ἔρριψέ με, καὶ τὴν κατάνευσιν ἀνεσκεύαζεν. ἐλογιζόμην γὰρ ὡς ἐν μικρῷ κεῖταί σοι τὸ πρᾶγμα, καὶ οὐκ ἂν ἐμμελείμως διατεθείης ἐφ' οἷς ὁ λόγος ἦν ἐν ἡμῖν. ἐνενόουν γὰρ τὴν σὴν ἐν λόγοις ἐπίδοσιν, ἐλογιζόμην τὸ μεγαλοφυὲς, τὰς τῆς καρδίας ἀναβάσεις εἰς νοῦν ἀνῆγον. καὶ τοίνυν τὸ οὕτως ἐπὶ τὰ μείζω ἐπέκτασιν συννοούμενος, εἶχον ἐμαυτὸν πείθειν ὡς ἄρα μὲν ἔτι σοι ἔσται τὸ καληθέντος· οὐδέ σε τὸν ἐν λόγοις ἤδη μάλα πλουτεῖν ἀπαρξάμενον, καὶ χρέως ἐνόμιζον τοῦ τύπου σμικροτάτου μεμνῆσθαι. οὕτω λιγυβίεσθαι τὰ εἰς λόγους μεμάθηκας, ὡς μηδὲ τὰ βραχύτατα περιορᾶν κάτω που πίπτοντα· καὶ οὕτω σοι τὰ τῆς σοφίας πλούτου ἔπεισι γλίχεσθαι, ὡς μηδὲ τὰ ἐν λόγοις δὴ ψήγματα παρατρέχειν, ὅσα μὴ πάνυ τιμᾶται πολλοῦ. ἀμέλει καὶ ἡμῖν οὐ θέλεις ἀφιέναι, εἰ μὴ τὸ ὀφειλόμενον ἀποδώσομεν, οὐδὲ χρεοκοπίαν ἡμῖν ψηφίζῃ. ἀνελίξας δέ σου τὸ τῆς ψυχῆς λογοθέσιον, καὶ ἡμᾶς ἐγγεγραμμένους ὀφειλέτας εὑρηκὼς, βαρὺς ἐμπέπτεις, καὶ μικροῦ καὶ ἄγχεις, καὶ οὐκ ἀνήσειν φῂς, εἰ μὴ τὸ δέον ἀποτίσομεν· καίτοι βραχὺ ἐκεῖνο καὶ μικροῦ τινος τιμώμενον, καὶ ὅπερ ἂν ἀφεθὲν, οὐ πάνυ τι τὸν μὴ λαβόντα ἐλελύπηκε. σὺ δὲ καὶ τόκου ζήτησιν ἡμῖν ἐπιγράφεις, καὶ οὕτω γίνῃ τοῦ πλείονος. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὁ γλυκὺς λυρικὸς εἶχε ποιεῖν, ὃς ἐν λόγοις παμπλούσιος ὢν, εἶτα δὴ καὶ ὀφειλέτης εἶναι μαθὼν, ἐπὶ τῷ ἀρχαίῳ καὶ τόκον ἡδέως προσκατετίθετο, καὶ τὸν ὀφειλόμενον λόγον ἀποδιδοὺς, προσεπεδίδου καί τινα ἐπιθήκην, καὶ ταύτην τόκον ὠνόμαζεν. ἡμῖν δὲ οὐ πάνυ ἐν ἀγορᾷ τὸ τοιοῦτον ἔσται. οὐ γὰρ κατ' ἐκεῖνόν μοι τοῦ λόγου, χρυσῆς καὶ ἡμῖν τὰς φλέβας εἰς δαψιλείαν ὑπήνοιξεν μεταλλείας ῥητορικῆς, ἀλλὰ πάνυ τὰ ἐς λόγους πενόμεθα. ἀγαπητὸν οὖν εἰ καὶ τὸ ἀρχαῖον τῆς ὀφειλῆς ἀποτίσαι ἡμῖν ἐγγενήσεται. τοίνυν ἔχεις ἰδοὺ σοφωτάτη καὶ σεβασμία μοι κεφαλὴ, εἰ μὲν τό σοι ποθούμενον οὐκ ἔχω εἰπεῖν (ὅτι μηδὲ τέλειον λογεῖν) τὸ χρέος δ' οὖν ὅπερ αὐτὸς μὲν ἤδη πολλάκις ἀπῄτησας, ἡμεῖς δὲ ἄρτι καταβαλλόμεθα. καὶ οἶδα μὲν ὅτι πολλοῖς ἔσται τὸ πρᾶγμα, διὰ τὸ μὴ μεγαλεῖον εἶναί τι, οὐ πάντη δέξει ἀνέντευκτον. οὐκ ὀλίγοι γὰρ οἱ τὰ τοιαῦτα γαῦροι καὶ σοβαροὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς. ἀλλ' ἐμοὶ τὰ τῆς ψήφου ἑτέρως πέπτωκε. κρίνω γὰρ εἶναι δέον, ἕκαστον ἐπιταχθέντα πρᾶγμά τι, καλῶς ἐκεῖνο διαχειρίζεσθαι· καὶ ὡς οὐκ ἂν ἔχοι ῥᾳδίως ψέγεσθαι, κἂν μέγα τυγχάνῃ, κἂν μικρὸν εἴη. καὶ

τὸν τυχόντα τοῦ τοιούτου καλοῦ, καὶ τὸ ῥηθὲν δεόντως ἐπιπλέξαντα, τοῦτον ἐγὼ τὸν ἄνδρα καὶ δεινὸν αὐτὸν καὶ σπουδαῖον καὶ δεξιὸν καλέσαιμι, παίζων τι, ὅ φασι, καὶ σπουδάζων. οἶδας οὖν καὶ αὐτὸς ὅπως ἐπιτάξας ἔχεις τὰ κάλλιστα τῆς τοῦ Διονυσίου περιηγήσεως ἀπανθίσαι σοι, ὅσα συντελεῖν ἔχει πρός τε ἄλλην γνῶσιν, καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν δέουσαν, καὶ πρὸς ῥητορείαν γραφῆς, καὶ πρὸς ἐμπειρίας συναγωγήν. προπαραιτήσασθαι δὲ τοῖς ἐκείνου καὶ εἴ τι που ἄλλο προσαποτεθῆναι χρεὼν, διὰ τὸ τοῦ Διονυσίου πάνυ ἐπιλαβιστικὸν, καὶ ἐν στενῷ περιηγήσεως κείμενον. τοῦτο δὲ καὶ πεποιήκαμεν κατὰ τὸ σοὶ θυμῆρες· πᾶν μὲν ὅσον ἦν αὐτόθεν χρηστὸν προχειρίζεσθαι, ἀφέντες παρὰ τῷ Διονυσίου βιβλίῳ κεῖσθαι ἀργὸν καὶ ἀπόθετον· ἅπαν δὲ καὶ ὅσον ἀγαθὸν εἰς χρῆσιν ἦν τοῖς καταλογάδην ἐπιβάλλουσι τῇ γραφῇ, ἢ καὶ ἄλλως τοῖς τοῦ Διονυσίου ζηλωταῖς, ἀνακινήσαντες, καὶ φιλοκάλως ἐπιλεξάμενοι· καὶ οὕτω σοφίας ἐκεῖθέν σοι κρατῆρα κερασάμενοι, κατηρτισμένον οἴνῳ γυμνῷ συμφύλων τε καλύμματος καὶ γεωδῶν τραχύτητος. ἤδη δὲ καὶ μαλακὸν ὥσπερ σοφιστικόν σοι τοῦτον παρατεθείκαμεν, ἐς τέλος ἅπαν ποιητικῆς σκληρότητος ὀστρακίσαντες· ὡς ἂν τοῦτόν γε τὸν τρόπον τῷ ποιητικῷ ἐνάμιλλοι φανοίμεθα Χείρωνι, ὃς μυελοῖς ἐξέτρεφε τὸν τῆς Θέτιδος. μᾶλλον μὲν οὖν καὶ πολλῷ βέλτιον ἐκείνου προσφεροίμεθ' ἄν, οὔτε θηρίων ἀναλεγόμενοι μυελοὺς, καὶ οὐδὲ Ἀχιλλεῖ παρατιθέντες αὐτοὺς, μαιμακίῳ Θετταλῷ, πολλῷ τὴν ὠκύτητα τῶν ποδῶν, ὃ δὴ κἂν ὁ τυχὼν καὶ πολὺς ἔχοι ἄνθρωπος· ἀνδρὶ δὲ τὰ πάντα καλῷ, καὶ ὡς ὄντως ὀλβίῳ, βασιλικῷ τὴν τοῦ γένους φυὴν, μεγαλοφυεῖ τὴν ψυχὴν, λογίῳ τὴν ἐπίδοσιν, λαμπρῷ τὴν σωματικὴν ἀναδρομήν· καὶ ἰδεῖν μὲν, Χαρίτων ἄγαλμά τι, τὸ δ' ἐντὸς, ὁποῖον ἄν τις τὸν ἀληθῆ καταγράψειεν ἄνθρωπον. τοῦτό τι οὖν οὕτω ποιοῦντες καθάπερ ἐπιβουλομένῳ σοὶ, πᾶν εἴ τι κόσμιον τῆς τοῦ Διονυσίου ποιήσεως, εἰς φιλοτήσιον βρῶμα συσκευάζομεν. προσεπιτιθέαμεν δέ τι καὶ ἥδυσμα ἑτέρωθεν διακονησάμενοι, καὶ εἰς ὅσον ἦν δέον ἐπιλεξάμενοι πρός τε συμμετρίαν, καὶ ὡς ἦν εὔκαιρον. καὶ οὕτω τὴν βρῶσιν ταύτην ἐπὶ πλέον ἀγλαΐζομεν, ἀρτύοντες, καὶ ταῖς πολλαχόθεν καρυκείαις ἐπικοσμοῦντες· ὡς ἂν μὴ πάντη γλίσχρον ἡμῖν εἴη τὸ τῆς δεξιώσεως, οὐδὲν προστεθέντες ἀπηρτημένον, καὶ ἀλλὰ μὴ τῆς τοῦ Διονυσίου περιηγήσεως ἔχεσθαι· (ἦν γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα περίεργον, καὶ φιλοτιμία κενὴ, καὶ φαύλη δοξοσοφία, καὶ μακρᾶς τινὸς γεωγραφίας ὑπόκρισίς τι καὶ νόθευσις) αὐτῆς δὲ τῆς τοῦ Διονυσίου ἐμμένοντες· καὶ τὰ μὲν ὡς ἐν παραφράσεως λόγῳ μεταποιοῦντες, καὶ οὕτως ἀναπτύσσοντες, τὰ δὲ καὶ αὐτοῖς ἔπεσιν ἐξαγγέλλοντες· εἰ δέ που δέ τι καὶ προσαποτεθῆναι χρὴ, ἐπιθέντες καὶ αὐτὸ, καὶ οὕτω τὸ λεπτὸν τῆς ἱστορίας ὡς ἔστιν εἰπεῖν συμμέτρως παχύνοντες, καὶ τὸ μικρὸν ὑποκείμενον ὕφασμα μεγαθύνοντες. οὐκοῦν περιφροντιστέον πάντη τὸ καταπραχθὲν, εἴπερ ἁπλῶς τὸ ἐπιταχθὲν πεπεράτωται. διό σοι τοῦτο θαρρεῖν ἔπεισί μοι ὡς οὐκ ἂν ἀποφώλιον τῆς προσβάσεώς σου ὕψει τοῦτο τὸ πρᾶγμα πεποίηται, ὅτι τι κατὰ τὸ ποθούμενόν σοι τετέλεσται, καὶ ὅτι ὁ τὸν Διονύσιον φιλῶν, ἔχοι ἂν ὁμοίως καὶ περὶ αὐτὸ διατίθεσθαι. καλὸς μὲν γὰρ ὁ Διονύσιος, καὶ γλυκὺς ᾄδειν, καὶ φράζειν γοργὸς, καὶ παντοῖος τὴν ἱστορίαν, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδὼν ἄστεα, καὶ νόον γνοὺς ὀφθαλμῷ καὶ διδασκάλῳ Μουσῶν. ἔστι δὲ ὁ καθ' ἡμᾶς ὑπομνηματισμὸς τῷ τοιούτῳ Διονυσίῳ συμπαρατρέχει πρὸς ἄνδρας ἀκροατὰς φιλολόγους ἀκούειν γλίχεται. ἔστι γὰρ πλειοτέροις ὁ Διονύσιος ὁμιληταῖς ἐπιτροχάδην ἐλάλησέ ποτε, προσαναμένων ὁ λόγος τούτων ἐπεξεργάζεται, πλατύνων τὰ καίρια, διὰ τὴν ἀρτὶ τῶν εἰσαγομένων ἁπλότητα· ἔστι δὲ ἄλλως ἐκεῖνος πρὸς εἰσαγομένους λέγει, ἀλλὰ τὸ παρὸν ὑπόμνημα, διὰ τοὺς φιλακροάμονας, πλείω λαλεῖ καὶ ἐκ ἀναπληροῖ μὲν ὡς ἁπλῆ εἰπόντα τὸν Διονύσιον, οἷς δὲ ἐκεῖνος ἰχνήσατο, πλατυκώτερον ἐπεξέρχεται, ὡς περὶ τὴν λόγῳ πεζῷ, καὶ ὡς ἔστιν εἰπεῖν, ἐκμυζῶν τῆς ἐκείνου ἱστορίας ἅπαν εἴ τι κόσμιον, προσεπιλιπαίνει ἄλλως αὐτὴν, καὶ τὸ λεχθὲν ἰσχνῶς, ἐξάγει περιττότερον, καὶ τὸ τοῦ ἀκροατοῦ λίχνον ἐκθεραπεύει· καὶ τὸ πολὺ δὲ τοῦ πόνου παραιρεῖται, ὡς ἂν ἀνὴρ ἑτέρωθεν πόθεν ἔμελλεν ἀναλέγεσθαι ἀκροώμενος, ἀπονητὶ ἐντεῦθεν ἔχοι κτᾶσθαι, κατά τινα ὑπομνηματισμὸν, ὅσα γε ἥκει πρὸς τὸ μέτριον. ἤδη δέ που καὶ εἰς τὸ ἀναγκαῖον τοῦ πράγματος. Διονυσίῳ γὰρ ἐμέλησεν ὁλικῆς τινος περιηγήσεως γῆς, καὶ ἐθνῶν ἐπελεύσεως. πόθεν δὲ ἢ τοῖς τόποις αἱ κλήσεις, ἢ τοῖς ἔθνεσιν, ἢ τίνα ἐπ' αὐτοῖς συμπτώματα, οὐ πάνυ τι ἑκασταχοῦ ἐκεῖνος ἐν λόγῳ θέσθαι ἠθέλησεν. ἡμῖν δὲ εἰς ὅσον ἐπιβάλλει, συγγενῶς τοῖς τοῦ Διονυσίου τὸ τοιοῦτον φυλαχθὲν ἔσται. καὶ τοῦτο πραγματευόμενοι, οὐ διορθούμεθα τὸν περιηγητὴν, οὔτε τι τῶν δῆθεν ἐλλειφθέντων οὐ δεόντως ἀναπληροῦμεν, ὡς καὶ ἀνόπιν ἔφαμεν, ἀλλὰ τὴν τῆς μετρικῆς ἐπιλύσεως ἀνάγκην παραμυθούμεθα, διὰ τὸ λίχνον τῆς ἀκροάσεως. εἰ γάρ τις φιλομαθεῖν εἰδὼς, εἶτα δὴ ἀκούσας τοῦ Διονυσίου γῆς Βοιωτῶν, καὶ Λοκρῶν, καὶ Θεσσαλῶν, καὶ Μακεδόνων ἐν δυσὶν ἔπεσι

μνησθεὶς πρὸς μόνον ὄνομα, καὶ μηδὲν τι πλέον ἐξιστορήσαντος περὶ αὐτῆς, οὐκ ἂν εἰς δέον λιχνεύσηται πλατύτερον μαθεῖν τὰ περὶ αὐτῆς; πόθεν δ' ἂν ὁ φιλομαθὴς, οἶμαι, καὶ τὰ περὶ Μυσῶν ἀκούσῃ, ὡς δ' αὔτως καὶ περὶ Βεβρύκων. οὐκ ἀναπαύσει δ' αὐτὸν οὐδὲ τὸ τῆς Λιβύης, οὐδὲ μὴν τὸ τῆς Ἀσίας, οὔτ' οὖν Εὐρώπης ὄνομα ψιλὸν, εἰ μὴ τὰ καὶ περὶ τούτων αἰτιολογούμενον γνώσεται. τὸ δ' ὅμοιον καὶ ἐπὶ ἄλλων ζητήσει χωρῶν· ναὶ μὴν καὶ περὶ πόλεων. τοῦτον δὴ τὸν πόθον τοῖς ἀκροαταῖς ἀναπιμπλῶντες ἡμεῖς, βραχύ τι περὶ ἑκάστου ὅπη δέον εἰπόντες, ἀπαλλαγησόμεθα, οὐχ ὅσον εἰς φιλοτιμίαν, ἀλλ' εἰς τὸ καίριον. καὶ Διονύσιος μὲν βραχεῖ τῆς ὅλης ὥσπερ ἐπιλαμβάνεται γῆς, ὡς ἐντεῦθεν αὐτὴν στενοῦσθαι, καὶ μηδὲ ἀμφιλαφῶς τὰ πολλὰ ἔχειν· τὸ δὲ γράμμα τοῦτο ἀρυτῆρας αὐτὴν ὑπανοίγει, καὶ οἷον ἀμφοτέραις ἔχειν ἔνια λαβέσθαι αὐτῆς· καὶ διὰ τοῦτο ἔχει τάχα πλέον τι γλαφυρότητος. καὶ ἔστιν οὕτω διπλοῦν γε ἡμῖν τὸ καλόν. ποῦ τι γὰρ ἐντεῦθεν ἠράνισται ἔν τι τῶν τοῦ Διονυσίου κάλλιστον, καὶ ὁπωσοῦν ἀγαθὸν εἰς χρῆσιν, εἴτε καὶ γνῶσιν· προσεπεξείργασται δὲ μετρίως καὶ εἴ τι τούτοις ἑτέρωθεν ποθὲν σύμφωνον εἴη, καὶ κατὰ συγγένειαν σύντροφον. εἰ τοίνυν γε τὸ τοῦ ὑπομνήματος τούτου συμφέρεται τῷ Διονυσίῳ, εἰκότως ἂν ἔχοι καὶ τὸ τῆς ἐννοίας κοινόν. οὕτω γὰρ σοφὸς μὲν Ὅμηρος, ἀγαθὸς δὲ καὶ ὁ τὰ εἰς ἐκεῖνον λαλῶν· καὶ ἀμφοῖν κοινὸν, τὸ τοῦ κέρδους ἢ τοῦ τέλους καλόν. τὸ δὲ ὅμοιον καὶ ἐπὶ τοῦ Διονυσίου καὶ τῶν ἄλλων σοφῶν. εἴη ἂν οὖν ἡμῖν τοῦτο τὸ δῶρον, ᾧ δεξιούμεθα τὴν σὴν ἀξιοσέβαστον κορυφὴν, ὁ Διονύσιος οὐκέτι ποιητὴς, ἀλλὰ λύσας τὸ μέτρον, καί σοι καταλογάδην τὰ πλείω λαλῶν· οὐ στενολεσχῶν, ἀλλὰ πλατύτερον ἑαυτὸν ἀνακαλύπτων οἷός ἐστι, καὶ ἐκ μετρικῆς συνθήκης εἰς πεζολογίαν ἀναλυόμενος τὰ πολλά· οὐ μόνον ᾄδων, ἀλλὰ καὶ λέγων, ὅπου τὰ τῆς ᾠδῆς ἡμῖν οὐκ ἔχει καιρόν· καὶ οὕτως ἀντὶ ἁπλοῦ γινόμενος γε δίγλωσσος· οὐ πάντως μετέωρος, οὐδ' ἐκ μετρικοῦ τὰ πάντα λαλῶν βήματος, ἀλλ' ἔστιν ὅπη καὶ βάδην πεζεύων· οὐδ' ἀπὸ σκηνῆς μετρικῆς τὸ σύμπαν φθεγγόμενος, ἀλλὰ πολλὰ καὶ προσωπείου δίχα ποιητικοῦ ὁμιλῶν· οὐκ εἰς τὸ πᾶν ἐμμελὲς ἐῶν χαρίζειν, εἴποι ἂν ἡ Θηβαΐα λύρα, ἔχων δὲ ἤδη αὐτόθεν ἐν τοῖς καιρίοις τὸ σαφὲς, ὑποβολέας ἀνενδεές. καί σοι ὡς ἐξ ἀγαθοῦ λειμῶνος αὕτη κομίζεται ταῦτα καλὰ, ἢ καὶ ὡς ἐκ φυταλιᾶς ποικίλης τε καὶ καλῆς καρπὸς ἤδη ὥριμος εὐγενής. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ὡς ἐπί τινος μεταλλείας τὴν παρ' ἑαυτοῦ χρυσῆν χύδην ὁ Διονύσιος παραβάλλεται εἰς χαλκουργίαν ἐπίπονον, σοὶ δὲ αὐτὸν χορηγεῖ τὸν χρυσὸν ἀκίβδηλον, καὶ χοὸς μηδὲν ἐπισυρόμενον, ἐπικεκοσμημένον δὲ ἄλλως καὶ ποικιλότερον ἔχοντα. ὁ γοῦν φιλῶν τὸν Διονύσιον, φιλοίη ἂν καὶ τὸ παρὸν ὑπόμνημα, καὶ τὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἀπομνημονευμάτων σωρείαν, καὶ εἰς κοινὸν ἂν ἐγγράφοιτο αὐτὸν, καί τι καλὸν λογίζοιτο πολυσπούδαστον. εἴπερ οὖν καὶ σὺ μὲν φιλεῖς τὸν Διονύσιον, οὐκ ἀποστέργεις δὲ οὐδὲ τὴν ἡμετέραν λαλιὰν, ἀμφοτέρως ἂν εἴη σοι τὸ δῶρον φίλαπτον, διά τε τὸν Διονύσιον, διά τε τὸν Εὐστάθιον· ἤδη καὶ ὅτι τὸ ἐπιταχθὲν πεποίηται. καὶ τοιαῦτα μὲν ἡμῖν τὰ ἐν ἔργῳ. πρὸ δέ γε τοῦ ἔργου ὀλίγα σοι προθετέον τινὰ, δι' ὧν τήν τι τοῦ Διονυσίου διάθεσιν παραδείξομέν σοι, καὶ τὸ τῆς περιηγήσεως πρᾶγμα σημειωσοῦμεν· καὶ τί μὲν αὐτὴ δύναται διασκεψόμεθα, τίς δὲ ἡ τῆς γεωγραφίας πρόθεσις.

Τίς δ' οὖν ἡ τῆς χωρογραφίας βούλησις, καὶ εἴποι δ' ἄν τις οὕτω τὰ σημεῖα τῆς περιηγήσεως ὡς ἐν λόγῳ βραχεῖ ῥητορικώτερον. τὸ τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐμπεριγράφειν, τοῖς μὲν ἐν παροιμίαις λαλήσασιν, ὡς ἀδύνατόν τι καταπραγματεῦσαι, πέπρακται· τοῖς δέ γε σοφισαμένοις τὴν περιήγησιν, εἰς πρᾶγμα τετόλμηται, καὶ ὡς οὐκ ἀδύνατόν τι ἀπολέλεκται, βιασαμένοις τὴν παροιμίαν, καὶ ἐπιχειρησαμένοις τῷ ἀδυνάτῳ δύναμιν. τί γὰρ οὕτω μικροῦ πεποιήκασιν ὅσοι τὴν τῆς οἰκουμένης πινακογραφίαν μεμελετήκασιν, ὀνυχιαίῳ που τάχα τινὶ διαστήματι τὴν ἀπείρονα περικλείσαντες, καὶ τὸ τοῦ κατὰ γῆν πληρώματος ἀπερίληπτον ἐπὶ πέδῳ βραχυτάτῳ, καὶ οὕτω μικρῷ διαστάτῳ ἐμπεριγράψαντες. οὗ δὴ ἐπιμελήματος κατάρξαι μὲν ἱστορεῖται Ἀναξίμανδρος, Ἑκαταῖος δὲ μετ' αὐτὸν τῇ αὐτῇ τόλμῃ ἐπιβαλεῖν. μετὰ δὲ, Δημόκριτος μαθητευσάμενος Θάλητι· καὶ τέταρτος, Εὔδοξος. εἰ δὲ Καρχηδόνα ὑπὸ βοὸς μετρηθεῖσαν διὰ θαύματος ὁ Διονύσιος ἄγει, ὡς καινόν τι δήπουθεν ὂν εἰ τηλικαύτης πόλεως διάστημα καταμετρηθείη, περιγραφὲν ὑπὸ βύρσης τμήματι, τὸ τὴν ἀμέτρητον οἰκουμένην τμηματίῳ βραχυτάτῳ συναιρεῖν, ἡλίκου ἂν ἔσω πέλοι θαύματος; οὕτως ἐν δέοντι τολμηρὸν ἡ φιλοσοφία, οὕτω μικροῖς ἐμφαντάζει τὰ μέγιστα, ἥτις οὐ τῆς γῆς μόνον τὴν συναλοιφὴν κατανεανιεύεται ταύτην, εἴτε συναίρεσιν, εἰς βραχὺ κομιδῇ συμπίπτουσα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν συναγαγοῦσα κατασμικρύνει, καὶ ὡς ἔστιν εἰπεῖν, κέγχρῳ παραβύει τὸν τηλικοῦτον. ἄλλη τις αὕτη παροιμία κατὰ τὴν ἄνω τεθεῖσαν, ἀδυνα-

μίαν ἐμφαίνουσα πραγματείας, περαχθεῖσα δ' ὅμως εἰς δύναμιν καὶ αὐτὴ τεχνικῶς. καὶ τῷ ὄντι τὴν τοιαύτην ἣν ποιοῦσιν οἱ τὸν τοιοῦτον οὐρανὸν, τὴν ἀπλανῆ σφαῖραν, τὴν ἔσω τὰ πάντα σφίγγουσαν, εἰς μικρὸν σφαιρικὸν ὄγκον, καὶ, ὡς ἂν εἴποι τις, κιβωτιαῖον, συστρέψασι, καὶ εἰς δίκην στροφίου γογγυλίσασι, καὶ συστείλασι, τοῖς βουλομένοις ἀνὰ χεῖρα ἔθηκαν· καὶ ὅπερ ὁ μῦθος τὰς Θετταλὰς γυναῖκας φησὶ μαγγανεύειν, ἐπιβουλευούσας τῇ σελήνῃ, καὶ ἄνωθεν κατασπώσας εἰς γῆν, τοῦτο κατεπιχειροῦσιν αὗτοι, οὐχ ἑνὸς ἢ δευτέρου τῶν ἄνω πλανητῶν, ἀλλ' αὐτοῦ ὅλου τοῦ κατ' οὐρανὸν ἀπειρεσίου σφαιρώματος, αὐτοῖς ἄστροις, αὐταῖς ζώναις, καὶ πᾶσι τοῖς οὐρανίοις κύκλοις καὶ τμήμασιν, ἡμῖν ἐκεῖνον καθέλκοντες. καὶ Ζεὺς μὲν ὁ παρ' Ὁμήρῳ, τοῖς περὶ Ὄλυμπον θώκοις ἐμπρέπων αἰθέριος, αὐτῇ γαίῃ, αὐτῇ θαλάσσῃ τὰ κάτω μεταστοιχειῶσαι βρενθύεται, αὐτὸς δὲ μὴ ἂν ἑλκυσθῆναι κάτω ἀλαζονεύεται. ὁ μέντοι φιλόσοφος βελτιώτερον ἀπαλαμᾶται, καὶ τὸ τοῦ Διὸς ὑπερέχει σεμνόν· καὶ αὐτὸν οὐρανὸν καθελκύσας ἐκεῖνον, οὐχ ὑπερπτέριον τὴν αἰθέριον πτῆσιν (ὡς ἐκεῖνος πατέρα Κρόνον κάτω βαλών) ἀλλ' ἐπὶ χεῖρα ἔθηκε τοῖς ἀστροθεάμοσι, καὶ ἄλλως τὰ τοιαῦτα σοφοῖς· καὶ οὐρανὸν τοῦτον τεχνασάμενος, ὡς εἰπεῖν ὑπουράνιον, ἐν αὐτῷ οἷά τινι κατόπτρῳ φαντάζει τοῖς βουλομένοις τὰ τῶν ἄνω κάτω κινήσεων· καὶ ἐπεὶ μὴ ἐξὸν ἐκ τῶν κάτω ἄνω πτερύσσεσθαι τὸν φιλοσοφεῖν τὰ οὐράνια θέλοντα, βιάζεταί πως τέχνῃ τὸν οὐρανόν· καὶ κατασπάσας καὶ ταπεινώσας, οὕτω περαίνει τὰ τῆς προθέσεως. ὁ καὶ ἄλλως μὴ ἔχων ἐν οὐρανῷ θέσθαι τὸν ἄνθρωπον, οὐράνιον μὲν φυτὸν ὄντα τε καὶ λεγόμενον, περὶ γῆν δὲ ἔμπας εἰλούμενον, κατάγει τὸν οὐρανὸν, καὶ περίγειον τίθησιν, ὡς ἂν ὁ περὶ γῆν ἐκεῖνος οὕτω τὰ οὐράνια ἔχοι καλλιτεχνεῖν. καὶ γίνεταί τις ἐνταῦθα κάθοδος οὐρανοῦ πρὸς τοὺς κάτω, προσφυέστερον ἤπερ ὁ τοῦ Ἡσιόδου μῦθος αὐτὸν κατάγει πρὸς φιλότητα γῆς· καὶ τὴν καὶ σεμνότερον, τά τε ἄλλα δὲ, καὶ ὅτι ἐκεῖνον μὲν νύκτα ἐπάγειν Ἡσίοδος λέγει, ἐπειδὰν κατέλθοι· ὁ δὲ οὐρανὸς οὗτος, ὃν ἡ τῆς μαθήσεως θεωρία πρὸς τῇ γῇ ποιεῖ, οὐ σκότος ἐπάγειν οἶδεν, ἀλλὰ γνῶσιν τεχνικὴν φωσφορεῖ. οὐδ' ἂν εἴποι τις ἐνταῦθα, ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ, τὸ Ὁμηρικόν· ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ μάλιστα, ὡς ἄρα οὐρανόθεν ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ. λαμπρὸν γὰρ ἐντεῦθεν ἀπαιθριάζει μαθήσεως φῶς. οὐρανὸν μὲν οὖν τοιόνδε Κράτης ἔχοι ἂν περιφέρειν, καὶ ὅσοι κατ' ἐκεῖνον ποιητικῶς ἢ καὶ ἄλλως καταλογάδην τοὺς τοιούτους

κυκλοῦσιν οὐρανούς, Μοῦσαί τινες ἄρα, κατὰ τὰς ἀοιδίμους, προσκαθήμενοι, καὶ πρὸς ἐναρμόνιον ῥυθμίζοντες κίνησιν. Διονύσιος δὲ ὁ νῦν ἡμῖν ὁμιλῶν, τὰ περὶ τὴν γῆν κατεργάζεται, καὶ περὶ ταύτην ὡς μακρῷ τρέπων ἔχει πονούμενος, πτερῷ λόγου κοῦφος φερόμενος· καὶ τάχιον σύμπασαν τὴν οἰκουμένην περιϊὼν, ἤπερ οἱ θρυλλούμενοι ἀετοὶ, δι' ὧν ὁ τοῦ μύθου Ζεὺς τὴν ὑφ' ἥλιον καταμεμέτρηκε· καὶ τὸν ἀκροατὴν ἑαυτῷ συμμετάγων, ἢ συναναγάγων, καὶ ποιῶν συμπτερύσσεσθαι, Δαίδαλος οἷα συμπεριπτάμενον Ἴκαρον· πλὴν ὅσον ἐνταῦθα τὰ τῆς πτώσεως ἀσφαλῆ, καὶ πάντῃ πάντως ἀμφοῖν ἀκίνδυνα, καὶ ἡλίῳ ἀνεπιβούλευτα. μέντοι δὲ ἄρα καὶ ἡ τοῦ χθονίου Ἑρμοῦ πορεία, καὶ ἡ χρυσῆ ῥάβδος, ἣν καθ' Ὅμηρον ἔχων ἐκεῖνος πτεροῖς περικινεῖται τήν τε τραφερὰν τήν τε ὑγρὰν, ἡ τῆς περιηγήσεως αὕτη ἐστὶν ὁδός τε καὶ μέθοδος, καὶ ἡ ἀνὰ χεῖρα τοῦ τεχνίτου γραφὶς, ἡ διατυποῦσα τὸν περίγειον πίνακα· ὑφ' ὧν ὁ μανθάνων ποδηγεῖται ὡσπερεὶ καὶ χειραγωγεῖται, καὶ πᾶσαν ἀμογητὶ τὴν οἰκουμένην, ὡς τάχος πτεροῦ περιοδεύσας ἐπέρχεται, τῷ γὰρ ταύτην περιδραμών, καὶ λόγῳ χειραγωγούμενον καταμαθών. καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα τὸν χθόνιον ἄν τις Ἑρμῆν φαντάσαιτο. ὅτε μέντοι τῶν κάτω ἀπαναστὰς ὁ περιηγούμενος τὸν οὐρανὸν περιοδεύει, καὶ χαμαὶ ἄγει, καὶ πόλους στρέφει, καὶ ἀστέρας μετρεῖ, μονονουχὶ ψαύων τῶν ἄνω χερσὶ, καὶ δακτύλῳ καθυποδεικνὺς τὰ ἐκεῖ, καὶ οὕτω γῆς μὲν ὑπεραναστάμενος, τὰ δὲ οὐράνια περιηγούμενος· τότε δὴ οὐ χθόνιος ἐστὶν Ἑρμῆς, ἀλλὰ (κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν) τὴν αὐτὴν ἐν χερσὶν ἔχων ῥάβδον πέτεται, κρατὺς, ἀργειφόντης, χρυσόρραπις. καί τις ἂν εἴποι διὰ ταῦτα κομψότερον τὴν τῆς περιηγητικῆς μεθόδου δύναμιν, οἰκειότερον ἤπερ ἐπὶ τῆς καθ' Ὅμηρον Ἔριδος, τὰ μὲν πρῶτα ὀλίγην κορύσσεσθαι, περιλαθροῦσαν πάντως τὰ κάτω που καὶ περὶ γῆν, αὐτὰρ ἔπειτα ἐπὶ χθονὶ βαίνουσαν οὐρανῷ κάρη στηρίζειν, ὁπηνίκα τὰ κατ' οὐρανὸν ἐπιβάλλει θεωρεῖν ὁ περιηγούμενος. καὶ οὕτω μὲν ἂν ὡς ἐν ἐπιτόμῳ συνολογήσῃ τις τὸ τῆς περιηγήσεως ἀγαθὸν, δίχα τῶν μετ' ὀλίγον ῥηθησομένων. ἃ δὲ καὶ εἰσέτι χρὴ τῷ λόγῳ προσλαβεῖν, ταῦτά εἰσιν· ὅτι οὐρανοβάμονος μὲν Ἑρμοῦ Κράτης ἐντελὴς ὑποφήτης ὡς ἐν μέτρῳ τοῖς εἰσαγομένοις ἐμπεριλέλεκται, καλλιγραφῶν τὰ ἐν οὐρανῷ φαινόμενα· τοῦ δὲ περὶ γῆν ταχὺ τὸ πτερὸν λύοντος Ἑρμοῦ ὑποφήτης πρός γε τὸ παρὸν Διονύσιος, ὃν ὁ νοῦς τῶν Μουσῶν ἄγων, ὡς αὐτὸς κομπάσει περιιὼν, πᾶσαν τὴν γῆν ποιεῖ περιπολεῖν ἀ-

πλανῶς. ἔλαχε δὲ τὴν περιηγητοῦ κλῆσιν, παρὰ τὸ περιηγεῖσθαι, ὅπερ τὴν κατὰ λεπτὸν δηλοῦν ἀφήγησιν βούλεται· καθὸ καὶ τῶν ῥητόρων τινὲς, ὁ μὲν, περιήγησαί μοι τὰ ἐν ἅδου, φησίν· ὅ ἐστιν, ἔκθου, πρὸς λεπτὸν ἀφηγούμενος· ὁ δὲ περιήγησιν ὕβρεως τὴν ὁμοίαν λέγει ἀφήγησιν. τὸ δὲ περιηγεῖσθαι, καὶ περιοδεύειν λέγεται, ὡς ὅτε τις περιοδεῦσαι λέγει τὴν Πελοπόννησον. τὸ δ' αὐτό ἐστιν εἰπεῖν, καὶ καταγράφεσθαι, καὶ ἀναμετρεῖσθαι. οὕτω γάρ που καὶ αὐτὸς ὁ Διονύσιος θάλασσαν τινα ἐρεῖ καταγράψασθαι καὶ ἀναμετρήσασθαι. δεῖ δὲ εἰδέναι καὶ ὅτι πολλὰ τῶν παλαιῶν περὶ τὴν ἀληθῆ γεωγραφίαν ἐσπουδακότων, ὧν μάλιστα τῶν ἄλλων Ἀλέξανδρος ἐκ τῶν ἐμπειροτάτων, ὡς λέγεται, γραφῆς ἠκριβώσατο, δοθείσης αὐτῷ ὑπὸ Ξενοκλέους τοῦ γαζοφύλακος, πάντοθεν ὁ Διονύσιος τὸ καλὸν ἠρανίσατο, καὶ τὰ μακρὰ τῶν ἄλλων αὐτὸς ἐπιτεμὼν, συντομωτάτην ταύτην καὶ ἀκριβεστάτην γεωγραφίαν ἐξέθετο, εἰς εὐχερείδιον τοῖς βουλομένοις ἀσύνοπτον, οὐδέν τι τῶν τοῖς γεωγράφοις καταλειπτῶν ὀφειλομένων. ἱστορίαις τε γὰρ παραρτύει τὸ ποίημα, φράζει δέ που καὶ τόπων ἢ ἐθνῶν ἰδιότητας. χαρακτηρεῖ δὲ καὶ τῷ τῆς ἱστορίας ἀληθεῖ, ὅπερ ἐστὶ γεωγραφίας ἀρετή. παρενσπείρει δέ που καὶ τινα μαθηματικώτερον. καὶ ὅλως οὐδέν τι τῶν γεωγραφικῶν ἀγαθῶν ἀφῆκεν, οὐ μὴν γεῦμά τι τῇ αὐτοῦ ποιήσει ταύτῃ ἐνέθηκεν· ὀλιγόστιχον μὲν τὸ ποίημα ἐκτιθέμενος, ἀκροθιγῶς δὲ πάντων ἁψάμενος τῶν καλῶν, καὶ σπερματικῶς πᾶν ἐν αὐτῷ τὸ τῆς γεωγραφίας καλὸν ἐνθέμενος. τοιοῦτος δὲ ὢν οὐκ ἐνστερνίζεται τὴν τοῦ γεωγράφου πρόσρησιν, οὐ μόνον διὰ τὴν σμικρότητα τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἔργα τινὰ καὶ ἄλλα γεωγράφου εἰσὶν, ὧν οὐ πάνυ τι θιγγάνει αὐτός. πρὸς τοίνυν τὸ καθολικώτερον τῆς κλήσεως καὶ γενικώτερον ἀνάγει ἑαυτόν· ὅπερ ἐστὶν ἡ περιήγησις. ἰστέον γὰρ ὅτι περίοδος γῆς καὶ περιήγησις ταὐτὸν νοοῦσι, καὶ εἰς μίαν ἔννοιαν ἔρχονται. διὸ καὶ ὁ Ἀμασεὺς γεωγράφος συχνὰ περὶ τὰς τοιαύτας λέξεις εἱλεῖται, οὐ μόνον γεωγραφίαν τὴν ἑαυτοῦ ἐπιστήμην ἀξιῶν καλεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲ περιήγησιν καὶ περίοδον λέγεσθαι ἀπαξιῶν. καὶ οὕτω μὲν περίοδος γῆς, καὶ περιήγησις, εἰς ἕνα κατὰ πολυωνυμίαν συνάγονται νοῦν· καί εἰσιν ὀνόματα γενικά, ἔχοντα ὑφ' ἑαυτὰ τήν τε γεωγραφίαν καὶ τὴν χωρογραφίαν, ἤτοι τοπογραφίαν. ὧν ἡ μὲν γεωγραφία τῆς καθόλου θεωρίας ἔχεται, καθά φασιν οἱ παλαιοὶ, ὡς ἐάν τις ὅλον τι ἀναγράψηται σῶμα. καὶ ἔστι γεωγραφία κατ' ἐκείνους, μίμησις διαγραφῆς τοῦ κατειλημμένου ὅλου μέρους τῆς γῆς, μετὰ τῶν ὡς ἐπίπαν συνημμένων αὐτῇ. ἴδιον δέ φασιν αὐτῆς, τὸ μίαν καὶ συνεχῆ δεικνύειν τὴν ἐγνωσμένην γῆν, ὡς ἔχει φύσεώς τε καὶ θέσεως, μέχρι μόνον τῶν ἐν ὅλαις περιγραφαῖς αὐτῇ συνημμένων. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ γεωγραφία, λόγον ἔχουσα περὶ τὴν τῆς γῆς ἁπάσης ὁλότητα καταγίνεσθαι ὁλοσχερέστερον, καὶ οὐ πρὸς λεπτὴν διεξόδευσιν. ἡ μέντοι χωρογραφία, περιήγησις μὲν ἐστὶ καὶ αὐτὴ καὶ περίοδος γῆς, καθὰ καὶ ἡ γεωγραφία, πλὴν οὐχὶ τῆς ὅλης, ἀλλὰ μέρους τινὸς αὐτῆς, καὶ, ὡς εἰπεῖν, χώρας, ἢ χωρῶν, ἢ χωρίων τινῶν. διό περ οὐδὲ γεωγραφία λέγεται, ἤτοι τῆς γῆς ἁπάσης καταγραφή· ἀλλὰ χωρογραφία, τουτέστι διαγραφὴ χώρας τινός. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ περὶ τῆς χωρογραφίας, καὶ ὅτι τὸ χωρογραφικὸν τέλος τῆς ἐπὶ μέρους ἔχεται προσβολῆς, τουτέστι τοῖς μερικοῖς ἐπιβάλλει, ἀπεναντίας τῇ γεωγραφίᾳ. ἡ μὲν γὰρ ὥσπερ ὁλότητα σώματος τῇ ὅλῃ γῇ ἐπιβάλλει, ἡ δὲ χωρογραφία μέρει τινὶ τῆς γῆς ἐπιχειρεῖ, ὡς εἴ τις ἐξ ὅλου σώματός τι ἀποτεμόμενος, τὸ ὠτίον μόνον, ἢ ὀφθαλμὸν, διαγράφει αὐτό. οὕτω γὰρ ἡ μὲν γεωγραφία ὅλον τὸ τῆς γῆς ἐκτίθεται σῶμα, οὐ καταγινομένη περὶ τὰ σμικρότατα· χωρογραφία δὲ ἡ τῶν λεπτῶν σωμάτων γινομένη σωματογραφεῖ καὶ τὰ βραχύτατα, οἷον λιμένας, κώμας ἁπάσας, δήμους, κρήνας, πόλιν πᾶσαν, ποταμὸν ἅπαντα, ὁδῶν ἐκτροπὰς, καὶ τοιαῦτα πολλά. οὐχ ὅτι οὐ καταγίνεται περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ἡ τῆς γεωγραφίας τέχνη, ἀλλ' ὅτι σπανίως, καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης, οἷα τέλος ἔχουσα τὸ καθόλου εἰπεῖν ἐν ὁλικαῖς περιγραφαῖς. χωρογραφία δὲ εἰ μὴ καὶ τοῖς βραχυτάτοις ἐπεξιοῦσα, οὐκ ἂν οὐδὲ χωρογραφία λέγοιτο. τῆς τοίνυν γεωγραφίας καὶ χωρογραφίας ταύτας διαφορὰς ἐχουσῶν, ὁ Διονύσιος χωρογράφῳ μὲν οὐδὲν ἔχει κοινὸν, ἐγγίζει δὲ τῷ γεωγράφῳ. περιγράφων ὁλοσχερῶς τὰ περὶ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ περὶ ὧν ἐπιλεκτικῶς κατά τινα περιγραφὴν ὁλικήν· καὶ ὡς εἰπεῖν, γεωγράφος ὢν συναλεπτικὸς, οὐ χώραν ἢ χώρας περιηγεῖσθαι προθέμενος, ἀλλ' ἐν ἐπαγγελίᾳ γεωγραφίας τὸ ποιημάτιον ἐπιτόμως τὸ ἀνὰ χεῖρας ἐκθέμενος, καθάπερ ἐκ προοιμίων αὐτὸς ἀνεκρούσατο, σκοπὸν προγράψας μέγαν τῆς αὐτοῦ ἀσυνόπτου ποιήσεως, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸ, γαῖαν καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν· καὶ οὕτω γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον ἑνὶ ξυνώσας ἀγοστῷ. τοῦτο δὴ τὸ περὶ Τυφῶνος [illegible] λογοποιηθέν. ἔστι δὲ ὁ Διονύσιος [illegible] κατὰ τὴν παλαιῶν θεωρίαν τοῖς πλάσμασι γλαφυρός, μεταδιώκων τὸ ἀνθηρὸν, οἷά τις γραφεὺς ἄριστος. καὶ ἀναλεγόμενος ἀντὶ μὲν συμμετρίας, φασὶ, γραφικῆς τὰ τῶν ὀνομάτων

ἀσυνδέτως· αἱ τὰ χρωμάτων δὲ, ταῖς αἰθεροτέραις τῶν λέξεων. ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν ἐπανάληψιν, συχνὰ καὶ τοιούτοις διὰ σαφήνειαν ἐναγλαϊζόμενος σχήμασι. καὶ δριμείαις δὲ, ὡς φανήσεται, πολλαχοῦ χρῆται ταῖς λέξεσι, καὶ μὴν καὶ ἀναπτύξεσιν ἐτυμολογικαῖς. ἔτι δὲ οὐ καὶ ἐνδιαθέτως λαλεῖ· ὃ δὴ ποιεῖν οὐ συχνὸς ἐν περιηγήσει. παρενσπείρει δέ που καὶ βασιλικὰ ἀφελῶς ἐγκώμια. καὶ γνωμολογικῇ δὲ φιλοσοφίᾳ σπανίως μὲν, διὰ τὴν τῆς περιηγήσεως ἀνάγκην, εὑρίσκεται δ' οὖν ὅμως χρώμενος· πρὸς μάθησίν τε ᾄδων, καὶ διαλέκτοις ποικιλλόμενος· καὶ μύθοις χρῆσθαι συμμέτρως οὐ κατοκνῶν, καὶ πλασμάτων χρώμενος πιθανότητι· ὅτι τε παρείκει ἐμπλατυνόμενος ταῖς ἐκφράσεσιν, ἐπιπλέκων δέ γε καὶ ἱστορίας. καὶ διὰ πάντων ὅλως ἥκει καλῶν. καὶ ὡς προσήκατο, χαρακτηρίζων οὕτω νόμῳ γεωγραφικῷ πρὸς ἀλήθειαν· φιλοσοφῶν δὲ καὶ πρὸς μάθημα, ἐν οἷς περὶ τοῦ κρονίου Ὠκεανοῦ διαλαμβάνει, καὶ τῆς ὑμνουμένης νήσου τῆς Θούλης, καὶ τοῦ ὑπὸ τὸν καρκῖνον κλίματος· καί που καὶ εἰς φύσιν περικύπτων, ὡς ὅτε τῆς τῶν Τρωγλοδυτῶν γῆς τὸ πολύχρωμον αἰτιολογεῖ· ἤδη δὲ καὶ εἰς θεολογίαν ἀναβαίνων, πρὸς αὐτῷ τῷ τέλει τοῦ βιβλίου, ὁπηνίκα τὰς τῶν περὶ γῆν διαφορὰς θεωρεῖ. Μούσας δὲ καλεῖ μὲν, ὡς ποιηταῖς ἔθος, οἷα δὲ φιλόσοφος, σύγγραμμα μαιεύων. τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ καινοπρεπέστερον, οὐ προθύμως αὐταῖς Ὁμηρικῶς ἐντυγχάνει, οὐδ' εἰς αὐτὰς αὐτίκα τρέχει, ἀναρρήξας τὴν βαλβίδα τοῦ λόγου· ἀλλ' ὅτε πρὸς ταῖς ἀκμαῖς τῆς περιηγήσεως γένηται, τότε δὴ αὐταῖς προσφωνεῖ. ἐπαινετέος δὲ καὶ τῆς ἐν καταρχῇ ἀνκελέας ἕνεκα. τὸν γὰρ σκοπὸν ἐξ ἀρχῆς αὐτῆς ἐκτίθεται τοῦ συγγράμματος, ἐν ὀλίγοις ἔπεσι· μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ τὸ χρήσιμον τῆς περιηγήσεως ἐκτίθεται, γνῶσιν αὐτὸ εἶναι λέγων τοῦ ἀκροατοῦ, καὶ διδασκαλίαν αὖθις ἐκ τοῦ μαθόντος εἰς ἄλλους οὐκ εἰδότας, καὶ τιμὴν ὅπως ἐντεῦθεν τῷ διδάσκοντι περιγίνεται. ὅτι δὲ καὶ εἰς ἄλλα πλείω καὶ ἀναγκαιότατα χρήσιμα τὰ τῶν περιηγήσεων, δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ, λέγοντες ὅτι τε βιωφελὴς ἡ περιήγησις, καὶ ὅτι νοῦν συνάγει τῷ ταύτης ἐμπείρῳ, καὶ ὅτι στρατηγοῖς μάλιστα καὶ βασιλεῦσι σύμφορός ἐστι καὶ ἄλλα τοιαῦτα. ἱστοροῦσι δὲ καὶ ὅτι διὰ τὸ ταύτης χρήσιμον, Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἐξενίτιζον ἑαυτοὺς, τὴν τῶν κλιμάτων γνῶσιν σπουδάζοντες· καὶ ὅτι καὶ Ἀλέξανδρος διὰ τοῦτο ἐφιλοτιμήσατο τὸν ἑῷον ἱστορῆσαι Ὠκεανόν. καὶ Σέσωστρις δὲ, φασὶν, ὁ Αἰγύπτιος πολλὴν περιεληλυθὼς γῆν, πίνακί τε δέδωκε τὴν περίοδον, καὶ τῆς τῶν πινάκων ἀναγραφῆς οὐκ Αἰγυπτίοις μόνον ἀλλὰ καὶ Σκύθαις εἰς θαῦμα μεταδοῦναι ἠξίωσεν. καὶ Πλάτων δὲ, φασὶ, τοῦ πράγματος ἐρῶν, οὐ μόνον ἐπὶ Σικελίαν ἀλλὰ καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ἀπεδήμησε. σημειοῦται δὲ καὶ τὸν Ὁμηρικὸν Ὀδυσσέα οὐχ ἧττον τῶν ἄλλων, τὸ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἄστεα, καὶ νόον γνῶναι. καὶ οὕτω συνάγουσιν οἱ παλαιοὶ ἐκ πολλῶν, τὴν περιήγησιν, φιλόσοφον εἶναι τι χρῆμα καὶ βασιλικόν. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ χρηστὰ τῆς περιηγήσεως.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, καὶ τοῦ παρόντος αὐτοῦ ποιήματος.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐστὶ, Λίβυς μὲν ἱστορεῖται τὸ γένος· συγγράψαι δὲ καὶ ἄλλα βιβλία λέγεται, λιθιακά τε καὶ ὀρνιθιακὰ, καὶ βασσαρικά. ὧν τὰ μὲν λιθιακὰ ἐκρίθησαν ἴδια Διονυσίου καὶ αὐτὰ, διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότητα· τὰ δὲ βασσαρικὰ, διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ ἄξια τούτου κριθέντα, εἰς τὸν Σάμιον ἀνηνέχθησαν Διονύσιον· τὰ δὲ ὀρνιθιακὰ εἰς ἄλλον τινὰ Φιλαδελφέα Διονύσιον, ὃν, διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν, ἐπικάλουν διάκενον. τὸ δὲ παρὸν ποίημα, ἱστορικὸν καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ, συγκείμενον ἐκ τοπικοῦ, καὶ πραγματικοῦ, καὶ χρονικοῦ, καὶ γενεαλογικοῦ· εἰς ἃ διαιρεῖσθαι τὴν ἱστορίαν φασί. ἐκ μὲν τοπικοῦ, ὅτι καὶ ὁ πᾶς ἐνταῦθα τοῦ βιβλίου σκοπὸς, τόπων γῆς ἐστι περιήγησις. πραγματικοῦ δὲ, ἐν οἷς ἄλλα τέ τινα ἱστορεῖ, καὶ ἐθνῶν ἔθη ἐκτίθεται. χρονικοῦ δὲ, ὡς ὅτι καιροῦ μέμνηται καθ' ὃν αὐτὸς περιῆν· ὅτι δηλαδὴ οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπάτων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀνάκτων. γενεαλογικοῦ δὲ, ὡς ὅτι τοὺς Σαυρομάτας ἐξ Ἀμαζόνων εἶπε κατάγεσθαι, καὶ ἐκ δούλων τοὺς Ἐπιζεφυρίους Λοκρούς. οἱ δ' αὐτοὶ παλαιοὶ ἐπαινοῦσι καὶ τὸ προοίμιον τοῦ παρόντος βιβλίου, ὡς τὰς ἐπιβαλλούσας ἔχον ἀρετάς. φασὶ γὰρ ὅτι ἀρεταὶ προοιμίων, περιοχὴ, προσοχὴ, καὶ συμπάθεια. ὧν ἡ μὲν περιοχὴ τέλος ἔχει τὸ προεκθέσθαι τὸν τοῦ ἑξῆς λόγου σκοπόν· ἡ δὲ προσοχὴ ἐπιστρέφει τὸν ἀκροατὴν, καὶ ὅλον εἶναι τοῦ ἔργου ποιεῖ· ἡ δὲ συμπάθεια καὶ πρὸς ἐπιείκειαν καὶ πρὸς συγγνώμην τοῦ λέγοντος προσκαλεῖται τοὺς ἀκροατάς. καὶ Διονύσιος οὖν (φασὶ) σκοπὸν τοῦ βιβλίου ἐν προοιμίῳ εἰπὼν, τὸ

μέλλων γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν, προοίμιόν τι ἐποίησε, κινήσας τὸν τοῦ ἀκροατοῦ νοῦν, ὡς ἐπὶ μεγάλῃ τῇ ὑποσχέσει· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ περιοχὴν κεφαλαιώδη τοῦ ὅλου βιβλίου τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξέθετο. ἐν δὲ τῷ, ἀνδρῶν ἄκριτα φῦλα, συμπάθειαν ἐξεκαλέσατο καὶ ἐφειλκύσατο, οἷα συγγνώμης τευξόμενος, εἴπου φανείη ἀσθενὴς περὶ τὴν οὕτω πολλῶν καὶ ἀκρίτων ὑφήγησιν. πολὺ δὲ τὸ σαφὲς ἡ παροῦσα ποίησις ἔχει, καὶ μάλιστα τὸ ἀκριβὲς, ὡς προείρηται, οὐ μόνον διὰ τῶν ἐπαναλήψεων, καθάπερ ἔφαμεν, καὶ τῶν συχνῶν συμπληρώσεων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν πυκνῶν προσεκθέσεων. ὅπου γε καὶ τρόπῳ διδασκαλίας ὁ Διονύσιος ἐν πολλοῖς ἐκτίθεται δι' ἀκρίβειαν· προλέγων ὅτι τοιῶσδε τὸ διδασκάλιον προχειρίσεται. πολλαχοῦ δὲ καὶ προσέχειν παρακαλεῖται τὸν ἀκροατὴν, ὡς ἂν μὴ ἐξυπτιάζων αὐτὸς νομίζῃ περιηγεῖσθαι τοῦτον ἀδιακρίνητα. πολὺ δὲ καὶ τὸ κάλλος ἔχει τὸ συγγραμμάτιον τοῦτο, καὶ οὐδενὸς ὅλως ἀμοιρεῖ τῶν πολλῶν ποιητικῶν καλῶν τὸ μικρὸν τῆς ποιήσεως τοῦτο σωμάτιον. εἰ δὲ τινὰς ἔχει καὶ κῆρας βραχυτάτας, καθά που σῶμα καλὸν δοθιῆνάς τινας οὐ περιφανεῖς τοῖς πολλοῖς, ἢ λειχῆνας παρεμπεφυκότας οὐκ ἐν καιρῷ, ἀφ' ὧν ἥκιστα τὸ πολὺ τοῦ κάλλους ἀχρειοῦται, σκεπτέωσαν οἱ περίεργοι, καὶ οὐ πάνυ φιλόκαλοι. ἡμεῖς γὰρ, οὐ μυῖαι τοῖς ἕλκεσιν ἐφιζάνουσαι, μέλισσαι δὲ, τοῦ τῶν Μουσῶν λειμῶνος τὸ κάλλιστον ἀπανθίζουσαι.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΟΙΚΟΥ-
μένης περιήγησις.

ΑΡΧΟΜΕΝΟΣ γαῖάν τε καὶ
εὐρέα πόντον ἀείδειν,
Καὶ ποταμοὺς, πόλιάς τε, καὶ ἀν-
δρῶν ἄκριτα φῦλα, — γρ. ἄσπετα.
Μνήσομαι Ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου.
ἐν γὰρ ἐκείνῳ
Πᾶσα χθὼν, ἅτε νῆσος ἀπείριτος, ἐστεφάνωται.
Οὐ μὴν πᾶσα διαπρὸ περίδρομος, ἀλλὰ διαμφὶς
Εὐρυτέρη βεβαυῖα πρὸς ἠελίοιο κελεύθους· — γρ. Ὀξυτέρη.
Σφενδόνῃ εἰοικυῖα.

[1] Incipiẽs terrã & latũ mare canere, [2] Et fluuios, vrbésque, & hominũ nationes quæ præ multitudine vix discerni possunt, [3] Mẽtionem faciam Oceani profundè fluentis. illo enim [4] Tota tellus, tãquam insula immensa & interminata, est cincta: [5] Non tamen tota prorsus rotũdũ circuitũ habens, sed vtrinque [6] Latior, vergens ad solis vias: [7] Fundæ similis.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΤΟΥ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ἀρχιεπισκόπου ὑπομνήματα εἰς Διονύσιον τὸν περιηγητήν.

Ἀρχὴ τῶν ἐκ τοῦ κειμένου παρεκβολῶν, καὶ λοιπῶν ἐπιβολῶν.

Ὅτι τὸ τοῦ περιηγητοῦ ἐνταῦθα προοίμιον ἐκ Πινδαρικῆς ᾠδῆς παρέξεσται. Πίνδαρος μὲν γὰρ ἐν τῷ ἐπαινεῖν ἀθλοφόρον τινὰ Κορίνθιον, προοιμιάζεται ὅτι, Ὀλυμπιονίκην ἐπαινῶν οἶκον, γνώ-

" σομαι ὀλβίαν Κόρινθον· ὑφ' ἧς δηλαδὴ ὁ οἶκος περιέχεται, ὡς μέρος αὐτῆς. ὁ Διονύσιος δὲ, μεμνησάμενος ἐκεῖνον, ἐνταῦθά φησιν, Ἀρχόμενος γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν, καὶ ποταμοὺς, καὶ πόλεις, καὶ ἀνδρῶν φῦλα, μνήσομαι Ὠκεανοῦ βαθυρρόου· ὃ τὴν γῆν δηλονότι καὶ τὰ ἐν αὐτῇ περιλαμβάνει, καὶ ἐν ᾧ πᾶσά ἐστιν ἡ γῆ. ὁμοίως οὖν ἄμφω ἐσχημάτισαν τὰ προοίμια. τὸ δὲ ἐν τῷ Ὠκεανῷ τὴν χθόνα πᾶσαν εἶναι, παραλαπὼν ἄλλως φράζει λέγων, Πάντῃ δ' ἀκαμάτου φέρεται ῥόος Ὠκεανοῖο. καὶ, Ὠκεανὸς περιδέδρομε γαίας ἁπάσας. ἔστι δὲ σύμφωνον ἐστι τῷ Ὁμηρικῷ τῷ, ἀ-
" ψόρροον Ὠκεανοῦ. πάντως γὰρ Ὠκεανὸς ἀψόρροος, ὁ εἰς ἑαυτὸν ῥέων, ἤγουν ἐπανιὼν, καὶ εἰς κύκλου σχῆμα περιαγόμενος, καὶ οὕτως ἀναπληρῶν ἑαυτῷ τὴν γῆν. καθὰ καὶ Ὀρφεὺς ἐν τῷ περὶ
" Διὸς καὶ Ἥρας φησὶ, λέγων, κύκλον ἀκαμάτου
" καλλιρρόου Ὠκεανοῖο, Ὃς γαῖαν δίνῃσι πέριξ ἔ-
" χει ἀμφιελίξας. ὡς τῷ Ὠκεανοῦ περιληφθείσης τῆς γῆς, καθὰ καὶ Ἐρατοσθένης δοξάζει· οὗ ζηλωτής ἐστιν ἐν πολλοῖς ὁ τὸ οἰκουμενικὸν τοῦτο σύνταγμα ποιησάμενος. διὸ καὶ ἐστρογγυλῶσθαι τὴν γῆν φησὶν, ἤτοι κύκλῳ περιειλῆφθαι, τῷ Ὠκεανῷ, ὡς νῆσον. ἐπεὶ δὲ τὸ ἐστρογγυλῶσθαι, ὑπεμφαίνει τὸ κατὰ κύκλου περιαγωγὴν ἀκριβῆ καὶ περιφέρειαν ἰσοδιάστατον τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ περιέχεσθαι (ὅπερ οὐκ ἀληθές ἐστι, καθάπερ καὶ Ἡροδότῳ δοκεῖ, λέγοντι μὴ ἀποδέχεσθαι τοὺς λέγοντας κυκλοτερῆ τὴν γῆν ὡς ἀπὸ τόρνου) ἐπάγει πρὸς διόρθωσιν τὸ, οὐ μὴν πᾶσα διαπρὸ, ἤτοι διόλου, περίδρομος, ἀλλὰ δηλαδὴ προμήκης, ὡς ῥηθήσεται, δίκην σφενδόνης. τοιαύτη γὰρ τὸ σχῆμα ἡ οἰκουμένη γῆ, καθὰ καὶ Ποσειδωνίῳ δοκεῖ. διὸ καὶ εἰς δύο κώνους τέμνεται ἡ οἰκουμένη, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἐρεῖ ὁ Διονύσιος· ὧν ὁ εἷς μὲν, ὁ ἀποπλῶν τὴν Ἀσίαν, εἷς δὲ, ὁ ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Λιβύης ἀπαρτιζόμενος. τῆς δὲ τοιαύτης οἰκουμενικῆς σφενδόνης τὰ ὀξύτερα μὲν πρός τε τῇ ἀνατολῇ εἰσι καὶ πρὸς τῇ δύσει, ἃ δὴ καλβώθους ἡλίου καλεῖ· τὰ εὐρύτερα δὲ πρός τε τῷ ἀρκτώῳ κεῖται μέρει, καὶ τῷ νοτίῳ. ὥστε τῶν δύο κώνων ὁμοῦ κατὰ τὰς βάσεις ὄντων, τὸ μὲν κατὰ τὰς κορυφὰς ὀξὺ, πρὸς ἕω κεῖσθαι καὶ δυσμάς· τὸ δὲ κατὰ τὰς βάσεις εὐρὺ, πρὸς νότον καὶ Βορρᾶν. ὅρα δὲ ὅτι νῆσον εἰπὼν τὴν ἀπείρονα γῆν, ἁπλῶς καὶ σμικροπρεπέστερον, αἴσθησιν ἄλλως τὸ τῆς κλήσεως ταπεινὸν, διὰ προσθήκης ἐπιθέτου σεμνοῦ, καὶ ἐπῆρεν εἰς ὕψος τὸ πρᾶγμα, οὐχ ἁπλῶς νῆσον αὐτὴν εἰπὼν, ἀλλὰ προσονομάσας ἀπείριτον, ὅπερ ταυτόν ἐστι τῷ ἀπείρονα· καὶ οὕτως ἀντιδιαστείλας αὐτὴν πρὸς τὰς ἄλλας νήσους, αἵτινες διὰ τὸ μὴ ἄπειρον, εὐπερίγραφοι λέγονται, τουτέστιν εὔδηλοι, ἀπερίσκεπτοι. φησὶ γὰρ ὅτι ἐν ἐκείνῳ πᾶσα χθὼν, ἅτε νῆσος ἀπείριτος, ἐστεφάνωται. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι κατὰ ἀμφότερα τὰ τῆς οἰκουμένης βόρεια, καὶ τὰ νότια, καθάπερ εἴρηται, ἀλλ' οἱ παλαιοὶ πινακογράφοι τῆς Εὐρώπης μὲν τὴν καταγραφὴν ἀμαυροῦν λέγονται πλέον πρὸς Βορρᾶν, ὡς αὖ ἔχοντες ἐγγράφειν ἀκριβῶς τὰ ἐν αὐτῇ πολλὰ ἔθνη· τὴν δὲ Λιβύην ἀπιστοῦσιν, ὡς ὑπερβάλλουσαν τῷ μεγέθει τῶν ἐντὸς αὐτῆς ἐθνῶν, διὰ τὸ πολὺ τῆς ἐκεῖ ἀοικήτου (ἵνα μὴ εἴπω), φασὶ, τῷ πίνακι χωρίον διάκενον. Σφενδόνῃ δὲ τὴν οἰκουμένην εἰκάζει ὁ Διονύσιος, ἢ τῷ λιθοβόλῳ ὀργάνῳ, ἢ καὶ αὐτῇ τῇ σφενδόνῃ τοῦ δακτυλίου. εἰ δέ τις ὀκνεῖ τοῦτο παραδέχεσθαι, ἀφαιρείσθω καὶ τῆς τοῦ δακτυλίου σφενδόνης καὶ τὸ ὄνομα. ἔοικε γὰρ καὶ αὐτὴ τοιαύτη πάλαι ποτὲ οὖσα κατὰ τὸ ἀρχαῖον, ἐφ' ἑκάτερα μὲν εὐρύνεσθαι, ἐπὶ θάτερα δὲ, καθ' ὁμοιότητα τῆς ὁμωνύμου τοῦ λιθοβόλου σφενδόνης, συνάγεσθαι εἰς ὀξύτερον. οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ κόσμον τινὰ γυναικεῖον σφενδόνην καλεῖσθαι, ὅμοιον τῇ λιθοβόλῳ σφενδόνῃ ὄντα, πλατὺν μὲν κατ' αὐτὸν τὰ μέσα, καὶ πρὸς τῷ μετώπῳ πίπτοντα, ἐκ λεπτοτέρων δὲ καὶ ὀξυτέρων τῶν ἄκρων ὀπίσω δεσμούμενον. ἣν δὲ, φασὶ, καὶ ὀπισθοσφενδόνην παρὰ τοῖς κωμικοῖς, ἐκ τοῦ ἐναντίου τῇ τοιαύτῃ σφενδόνῃ, διὰ τὸ γελοιότερον περικείμενον τῇ κεφαλῇ· καὶ ὄπισθεν μὲν ἔχουσα τὰ πλατύτερα, τὰ δὲ ὀξύτερα καὶ τὸν δεσμὸν, περὶ τὸ ἔμπροσθεν.

—una autem ipsa quamuis sit, [8] Homines tres in continentes partiti sunt: [9] Primùm quidē Libyā, deinde verò Europam, Asiámque. [10] Sed certè Libya quidem ab Europa habet terminum [11] Obliquum in lineis, Gades, & os [ostia] Nili:

—μίαν δὲ ἑ καί περ ἐοῦσαν
Ἄνθρωποι τριχθὰ ἐπ' ἠπείροισι δάσαντο·
Πρώτην μὲν δ' οὖν Λιβύην, μετὰ δ' Εὐρώπην, Ἀσίην τε. *γρ. Πρῶτον μὲν Λιβ. γρ. καὶ, Πρώτην μὲν Λιβ.*
Ἀλλ' ἤτοι Λιβύη μὲν ἀπ' Εὐρώπης ἔχει οὖρον
Λοξὸν ἐπὶ γραμμῇσι, Γάδειρά τε καὶ στόμα Νείλου·

Ἔνθα

βορειότατος

Ἔνθα βορειότατος πέλεται μυχὸς Αἰγύπτοιο, [12] Vbi maximè borealis est recessus Ægypti,
Καὶ τέμενος περίπυστον Ἀμυκλαίοιο Κανώβου. [13] Et fanum percelebre Amyclæi Canobi.

Ὅτι τὴν ὅλην γῆν, καίπερ μίαν οὖσαν φύσει, καὶ συνεχῆ, οἱ ἄνθρωποι τρισὶν ἐπ' ἠπείροις ἐδάσαντο. ὥσπερ δὲ ἐκ τοῦ Ἡροδότου παραπέφρασται, εἰπόντος ὅτι τῇ γῇ μιᾷ οὔσῃ τριφάσια κεῖται ὀνόματα, ἐπωνυμίας ἔχοντα γυναικῶν. εἶτα ὁ Διονύσιος φιλοτιμούμενος ἑνὶ ἔπει περιλαβεῖν τὰ τοιαῦτα τρία τμήματα τῆς γῆς, φησί, Πρώτην μὲν Λιβύην, μετὰ δ' Εὐρώπην, Ἀσίην τε. Ἱστέον δὲ ὅτι προτάττει τῶν ἄλλων τὴν Λιβύην καὶ νῦν καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, οὐ κατά τινα περιηγητικὴν ἀνάγκην, ἀλλ', οἷα Λίβυς, φιλῶν τὰ οἰκεῖα, καὶ οὕτω τὸ ἑαυτοῦ ἔθνος τῶν λοιπῶν προτιθέμενος. ὁ μέντοι Ἀμασεὺς γεωγράφος οὐχ οὕτω προσπαθῶς ἔχων, ἄλλως μετεχειρίσατο τὴν περιήγησιν· καὶ τῆς Εὐρώπης ἀρξάμενος, εἰς τὴν Λιβύην κατέληξεν. Ὅτι πέρατα Λιβύης, ἑσπέριον μὲν, τὰ Γάδειρα, περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ ῥηθήσεται· ἑῷον δὲ, τὸ Κανωβικὸν στόμα τοῦ Νείλου, περὶ οὗ μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται. ὅτι μετὰ θάνατον Φρόντιδος (κυβερνήτης δὲ ἄριστος Μενελάου ὁ Φρόντις, υἱὸς Ὀνήτορος) ἐξωσθέντες ἀνέμῳ Βορρᾷ οἱ περὶ Μενέλαον, προσίσχουσι τῇ Ῥόδῳ, ὑπὸ κυβερνήτῃ ὄντες τῷ Ἀμυκλαίῳ Κανώβῳ. τῶν δὲ Ῥοδίων τῆς Ἑλένης καταδραμόντων (περιῆλθε γὰρ αὐτοὺς μῆνις ὧν ἐν τῇ Τροίᾳ κακῶν ἔπαθον δι' αὐτήν) φεύγουσι μὲν ἐκ τῆς Ῥόδου οἱ ἀμφὶ τὸν Μενέλαον, κατάγονται δὲ εἰς Φοινίκην, ὅθεν εἰς Αἴγυπτον. οὗ δὴ ἀκεσάμενοι τὰ σκάφη καμόντα τῇ δυσχερείᾳ τοῦ πλοὸς, διέτριβον χρόνον τινά. ἐν ᾧ Κάνωβος ἀποθνήσκει· ὃν θάψας ἐντίμως ὁ Μενέλαος συνοικίζει πόλιν ἐπὶ τῷ μνήματι, τοὺς ἀχρειοτάτους τοῦ στόλου ἀφεὶς μένειν ἐκεῖ, καὶ τὴν πόλιν ἐπ' αὐτοῦ Κάνωβον ὀνομάζει· ἔνθα που καὶ νῆσος τὸ Ἑλένειον, τῇ Ἑλένῃ παρώνυμον. φασὶ δὲ τὴν Κάνωβον ταύτην Ἀλεξανδρείας ἀπέχειν στάδια ἑκατὸν καὶ εἴκοσι, πεζῇ ὁδεύουσιν. ἐκ δὲ τοῦ Κανώβου ἐκείνου τοῦ κυβερνήτου καὶ ἀστὴρ ἐκεῖ που φαινόμενος, Κάνωβος ἐπωνόμασται, ἀφανὴς μὲν τοῖς ἐν τῷ Ἑλλαδικῷ κλίματι, ἀπὸ δὲ Ῥόδου ἀρχόμενος φαίνεσθαι· ὃς ἐν τῷ μεσουρανεῖν, τέταρτον λέγεται ζωδίου μέρος ἀπέχειν. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ γράψας φησὶν, ὅτι ἔδει μὲν Κάνωπον γράφειν τὴν πόλιν διὰ τοῦ π, γράφεται δὲ ὅμως διὰ τοῦ β. ἀπὸ δὲ τοῦ Κανώβου ἀνδρὸς, ἢ τῆς Κανώβου πόλεως, καὶ τὸ στόμα Νείλου, ὡς εἰκὸς, Κανωβικὸν ἐπωνόμασται. ὅπου, κατὰ τὸν Διονύσιον, ὁ βορειότατός ἐστι τῆς Αἰγύπτου μυχός· ὡς πρὸς τῇ ἐκεῖ θαλάσσῃ περατουμένων τῶν τῆς Αἰγύπτου βορείων μερῶν. τινὲς δὲ τὸ Κανωβικὸν στόμα τοῦ Νείλου καὶ Ἡράκλειον καλεῖσθαί φασι· λέγοντες ὅτι Ἡρακλῆς φέρων ἐξ ἐπιταγῆς Εὐρυσθέως τὰ χρύσεα μῆλα, καὶ θέλων Λιβύην πᾶσαν ἐξιστορῆσαι, ἦλθε καὶ εἰς τὰ τοῦ Νείλου στόματα· καὶ δὴ καλεῖται ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἓν τῶν στομάτων, Ἡράκλειον τὸ Κανωβικόν. ἠλευθέρωσε δὲ καὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἀπάσης βίας. διαβὰς δὲ καὶ εἰς Ἄμμωνος, ἔθυσε μεγαλοπρεπῶς. καὶ οὕτω μὲν ἐκεῖνοι. ὁ δὲ γεωγράφος διϊστᾷ, τὸ μὲν Ἡράκλειον στόμα ἱστορῶν καὶ Ἡρακλέους ἔχειν ἱερόν· τὸ δὲ Κανωβικὸν, ἀρχὴν εἶναι λέγων τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Δέλτα. ἐμφαίνει δὲ ἐκεῖνος καὶ τρυφᾷν τοὺς Κανωβίτας, ἐν οἷς λέγει τὸν Κανωβισμὸν καὶ τὴν ἐκεῖ λαμυρίαν. ἔστι δὲ, ὡς ἱστοροῦσί τινες, καὶ νῆσός τις Κάνωβος. περὶ δὲ τοῦ κυβερνήτου Κανώβου καὶ τοιοῦτος φέρεται λόγος· ὅτι κοιμώμενος ὁ Κάνωβος κατὰ τὸν αἰγιαλὸν περιπέπτωκεν αἱμορροΐδι (ὄφεως δὲ εἶδος ἡ αἱμορροῒς, οὐκ ἔχουσα ἰθυτενῆ τὸν ὁλκὸν, συνέχουσα ὀστώδεις ἀκάνθας) ἥτις αἱμορροῒς τῇ ἐπιπλώσει, φασὶ, τοῦ Κανώβου θλιβεῖσα, τὸν αὐχένα δάκνει ἐκείνου. ὡς δὲ ἦν τὸ λοιπὸν ἄφυκτα τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἔθνησκεν ἐκ τοῦ δήγματος, ἡ Ἑλένη περιπαθῶς ἔχουσα, καὶ τὸ θηρίον τὴν αἱμορροΐδα συλλαβοῦσα, ἔθλασε τὴν αὐτῆς ἄκανθαν, ἰθυτενῶς ἔχουσαν ἔτι τότε, καὶ ἐξέβαλε τοὺς περὶ τὴν ῥάχιν σπονδύλους, ἀμυνομένη οὕτω τὸ θηρίον· καὶ τὸ ἐντεῦθεν κεκλασμέναι τὰς ῥάχεις αἱ αἱμορροΐδες εἰσί. καὶ οὕτω μὲν ὁ μῦθος αἰτιολογεῖ τὸ περὶ τὴν αἱμορροΐδα φυσικὸν σύμπτωμα. ὁ δὲ λόγος τείνοι ἄν ποτε καὶ εἰς ἀνθρώπου σκῶμμα, εἴ τις ὀφιώδης ὢν τὴν κακίαν, ἔχει τι καὶ περὶ τὴν ῥάχιν κακόν. Ὅτι τὴν Κάνωβον πόλιν περιφράζων, οὕτω φησί, τέμενος περίπυστον Ἀμυκλαίοιο Κανώβου. τουτέστιν, αὐτὴ ἡ πόλις ἡ Κάνωβος. οὕτω καὶ κατωτέρω θέλων εἰπεῖν ἐν μιᾷ λέξει, Ὠκεανὸς, φησὶ περιφραστικῶς, ἀκαμάτου ῥόον Ὠκεανοῖο, ἤγουν αὐτὸς ὁ Ὠκεανός. τέμενος δὲ Κανώβου, οἱονεὶ ἱερὸν, ἢ τόπος τῷ Κανώβῳ ἰδιόκτητος.

Εὐρώπην δ' Ἀσίης Τάναϊς διὰ μέσσον ὁρίζει [14] Europam autẽ ab Asia Tanais in medio disterminat:
Ὅς ῥά θ' ἑλισσόμενος γαίης διὰ Σαυροματαῶν, [15]
[15] Qui quidem voluens se per terram Sauromatarum,

[16] Trahitur in Scythiam & in Mæotidem paludem) [17] Versus boream. australis autē distermi-natio [terminus medius] Hellespontus: [18] Sed limes est vltrà porrectus magis australis versus os [vsque ad os] Nili.

Σύρεται ἐς Σκυθίην τε καὶ ἐς Μαιώτιδα λίμνην)
Πρὸς βορέην. νότιον δὲ μεσούριον Ἑλλήσποντος·
Σῆμα δ' ὑπὲρ τέταται νοτιώτατον ἐς στόμα Νείλου. γρ. νοτιώπριον

Ὅτι Εὐρώπης καὶ Ἀσίας νότιον μὲν μεσόριον ὁ Ἑλλήσποντος, νοτιώτατον δὲ ὁ Νεῖλος. πρὸς βορρᾶν δὲ τὴν Εὐρώπην ὁρίζει τῆς Ἀσίας ὁ Τάναϊς, ὃς ἑλισσόμενος διὰ τῆς τῶν Σαυροματῶν καὶ Σκυθῶν γῆς, εἰς τὴν Μαιῶτιν λίμνην καταφέρεται. ἰστέον δὲ ὅτι οὐχ ἁπλῶς τὰ πρὸς βορρᾶν τοῦ Ταναΐδος τῇ Εὐρώπῃ προσνέμεται, ἀλλὰ μόνα ὅσα πρὸς δύσιν ἀπ' αὐτοῦ ἀφορίζονται. τὰ δέ γε πρὸς αὐγὰς τοῦ Ταναΐδος, τῇ Ἀσίᾳ προσλογίζονται. φησὶν οὖν Περιών, ὅτι ὁ Τάναϊς ἀποτέμνεται εἰς δύσιν, Εὐρώπην, εἰς δ' αὐγάς, Ἀσίδα γαῖαν. οὐ μὴν λέγει ὅτι ἀποτέμνεται εἰς βορρᾶν μὲν, τὴν Εὐρώπην, ἐς δὲ νότον, τὴν Ἀσίαν. ὅθεν καὶ αὐτοὺς τοὺς Μαιώτας καὶ τοὺς Σαυρομάτας Ἀσιανοὺς ἱστορεῖ, διότι οὐ πρὸς δύσιν αὐτοὺς ἀφορίζει ὁ Τάναϊς. ἔτι δὲ ὡς ἐνταῦθα λέγει ὁ Τάναϊς εἰς Σκυθίαν σύρεται βορείαν οὖσαν· καὶ ἀλλαχοῦ δέ φησι, Σκυθικοῖς ἐπιτρέχει πεδίοις. οἱ δὲ Σκύθαι Ἀσιανοί εἰσι, κατὰ τὸν Διονύσιον. οὕτως οὐχ ἁπλῶς Εὐρωπαῖα πάντα τὰ βόρεια τοῦ Ταναΐδος, ἀλλ' ὅσα πρὸς δύσιν ἀπ' αὐτοῦ ὁρίζονται. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ ποταμὸς οὗτος, διὰ τὸ τεταμένως ῥεῖν Τάναϊς Ἑλληνιστὶ καλούμενος, Σίλις, ὥς φασί τινες, παρὰ τοῖς παροικοῦσι βαρβάροις ὀνόμασται. ὅτι δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ἐν βαρβάροις ῥέοντες ὅμως ἐξελληνίζονται τῇ κλήσει, δῆλον. τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ Νεῖλος, καὶ ὁ Θερμώδων, καὶ ὁ Ἀράξης, καὶ ἄλλοι πολλοί. καὶ ὁ Ἠριδανὸς δὲ οὐ βάρβαρον ὄνομα, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, ἀλλὰ Ἑλληνικόν, ποιηθέν, φησίν, ὑπό τινος ποιητοῦ. τοῦ δὲ Ταναΐδος ἄλλοι μέν φασι μὴ γνωρίζεσθαι τὰς πηγάς, Ἡρόδοτος δέ, ἐκ λίμνης μεγάλης αὐτὸν λέγει εἰς λίμνην ἔτι μείζονα τὴν Μαιῶτιν ἐσβάλλειν· λέγων ὅτι καὶ ἡ Μαιῶτις οὐ πολὺ ἐλάττων τοῦ πόντου ἐστί, λεγομένη, φησί, καὶ μήτηρ τοῦ πόντου. καίτοι δὲ εἰδέναι χρή, ὅτι Ἀρριανὸς καὶ ἄλλον Τάναϊν ἱστορεῖ Σκυθικόν, ὃν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιφανῶς διεπέρασεν. Ὅτι τὸ, σύρεται ὁ Τάναϊς εἰς Σκυθίαν, καὶ εἰς Μαιώτιδα λίμνην, καὶ τὸ, συρόμενος Λιβύηθι, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς ἐπὶ ὄφεων εἴρηται τροπικῶς. οἷα τῶν ποταμῶν ὀφιοειδῶς πως ἑλισσομένων. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ, πόντος ὁλκὸν ἑλίσσων. κυρίως γὰρ ὁλκὸς τὸ σῶμα τοῦ ὄφεως.

[19] Alii autem continentibus terram separant. [20] Isthmus sursum porrectus est quidā supremus Asiaticæ terræ. [21] Caspium inter & Euxinum mare: [22] Illum autē Europæ Asiæq; terminum dixerūt. [23] Alius verò longus & immensus in austrum serpit, [24] Arabicum sinum & AEgyptum inter, [25] Qui quidem separat Libyam ab Asiatica terra.

Ἄλλοι δ' ἠπείροισι διὰ χθόνα νοσφίζουσιν.
Ἰσθμὸς ἄνω τέταται τις ὑπέρτατος Ἀσίδος αἴης,
Κασπίης τε μεσηγὺ καὶ Εὐξείνοιο θαλάσσης·
Κεῖνον δ' Εὐρώπης Ἀσίης τ' οὖρον ἐνδάξαντο.
Ἄλλος δ' αὖ μακρὸς καὶ ἀθέσφατος ἐς νότον ἕρπει,
Ἀρραβικοῦ κόλποιο καὶ Αἰγύπτοιο μεσηγύ·
Ὅς ῥά τε νοσφίζει Λιβύην Ἀσιήτιδος αἴης.

Ὅτι ὁ Διονύσιος μὲν τὰς τρεῖς ἠπείρους, τὴν Λιβύην, τὴν Εὐρώπην, καὶ τὴν Ἀσίαν, τὰ μέγιστα τῆς οἰκουμένης τμήματα, ὕδασιν ἀλλήλων νοσφίζει, τουτέστι χωρίζει, καὶ διαιρεῖ· καὶ τοὺς αὐτῶν ὅρους ἐξ ὑδάτων μεταλαβουσῶν γνωρίμους ποιεῖ, διὰ τὸ σημειωδέστερόν τι καὶ ἀκριβέστερον. ἄλλοι δὲ (οἷς οὐδὲ ἀρέσκεσθαι αὐτὸς φαίνεται, διὰ τὸ δυσφερέστερον, καὶ ἧττον ἀκριβές) τὰς τοιαύτας τρεῖς μεγίστας ἠπείρους ἀπ' ἀλλήλων ἠπείροις ἑτέραις σμικροτέραις διαχωρίζουσι· λέγοντες, Ἀσίας μὲν καὶ Εὐρώπης ὅρον εἶναι τὸν μέγιστον καὶ πλατύτατον ἰσθμόν, τὸν μεταξὺ Κασπίας καὶ Εὐξείνου. περὶ ὃν ἰσθμὸν σὺν πολλοῖς ἄλλοις τόποις, καὶ ὁ θρυλλούμενός ἐστι τοῦ Προμηθέως Καύκασος, καὶ ἡ ἑῴα γῆ τῶν Ἰβήρων, ἡ μεταξὺ Κόλχων καὶ Ἀλβανίας. ἄλλον δὲ αὖθις ἰσθμὸν μέγαν τὸν μεταξὺ Ἀρραβικοῦ κόλπου καὶ Αἰγύπτου, ὅρον εἶναί φασι Λιβύης καὶ Ἀσίας. καὶ ὅρα ὅπως ἰσθμοῦ λεγομένου συνή-

θεὶς καὶ κοινότερον τὸ μεταξὺ δύο θαλασσῶν στενοῦ τόπου, αὐτῆς τῇ λέξει παρακεχρημένος, ἰσθμοὺς ἐνταῦθα ἐτόλμησεν εἰπεῖν τὰς οὕτω πλατυτάτας καὶ πολυτενεῖς ἠπείρους· ὡς δηλοῖ τὸ, ἰσθμὸς τέταταί τις· καὶ τὸ, μακρὸς καὶ ἀθέσφατος ἐς νότον ἕρπει. καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ ἠπείρου πλατὺν ἰσθμὸν λέγει τὸν μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τοῦ Υρκανοῦ κόλπου· οὗ ἐντὸς ἄσπετα, φησὶ, φῦλα ναίεται. ἐν τούτοις δὲ ἐκθεραπεύει τὴν τόλμαν, καὶ δοκεῖ αὐτομολογεῖν, διὰ τὸ τέταται, καὶ διὰ τὸ, μακρὸς καὶ ἀθέσφατος, καὶ πλατὺς, ὡς οἶδε μὲν τὸν κυρίως ἰσθμὸν, τίθησι δὲ ὅμως γενικώτερον τὴν λέξιν καὶ ἐπὶ πάσης ἠπείρου ἁπλῶς, ἣν μέσην ἀπείληφεν ἡ ἑκατέρωθεν θάλασσα.

Τοῖα μὲν ἀμφ' οὔρεσι βροτοὶ διεφημίξαντο.
γρ. ἀέναος. Πάντη δ' ἀκαμάτου φέρεται ῥόος Ὠκεανοῖο,
Εἷς μὲν ἐὼν, πολλῇσι δ' ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρώς.
Ἤτοι ὁ μὲν Λοκροῖο παρ' ἐσχατιὴν ζεφύροιο,
Ἄτλας ἑσπέριος κικλήσκεται· αὐτὰρ ὕπερθεν
Πρὸς βορέην, ἵνα παῖδες ἀρειμανέων Ἀριμασπῶν,
Πόντον μιν καλέουσι πεπηγότα τε, Κρόνιόν τε·
Ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν, εἵνεκ' ἀφαυροῦ
Ἠελίου. βράδιον γὰρ ὑπεὶρ ἅλα τήνδε φαείνει,
Αἰεὶ δὲ σκιερῇσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν.

[26] Talia sanè de terminis mortales vulgarunt. [27] Circumquaque porro infatigati fertur fluxus Oceani, [28] Vnus quidem, sed multis cognominibus instructus. [29] Nempe qui est ad Locri extremitatē zephyri, [30] Atlas [Atlanticus] & occiduus nũcupatur: verùm desuper [31] Ad boream, vbi pubes Marte furentium Arimasporum, [32] Pontum ipsum vocant congelatúmque, Saturniúmque. [33] Sed alii mortuum quoque dixerunt, propter debilem [34] Solem. tardius enim super mare hoc lucet, [35] Semper autem tenebricosis crassescit in nubibus.

Ὅτι ἀκάματον τὸ τοῦ Ὠκεανοῦ ῥεῦμα λέγει, διὰ τὸ τοῦ στοιχείου ἀνέκλειπτον. οὕτω δὲ καὶ πῦρ ἀκάματον, τὸ ἀεὶ ἐνεργοῦν καὶ ἄσβεστον λέγεται. Ὅτι ὥσπερ ἡ γῆ μία οὖσα εἰς τέσσαρας ἠπείρους μερίζεται, οὕτω καὶ Ὠκεανὸς εἷς ὢν, πολλαῖς ἐπωνυμίαις ἥρμοσται. κύκλῳ γὰρ περιειληφὼς τὴν γῆν, τετραχῶς τέμνεται ὁλοσχερῶς, κατὰ τὰ τέσσαρα κέντρα τοῦ κόσμου. ὁ μὲν πρὸς ζέφυρον Ὠκεανὸς, Ἄτλας ἑσπέριος λέγεται, ἤγουν ἑσπέριον πέλαγος, καὶ Ἀτλαντικόν. ὁ δὲ πρὸς βορρᾶν, πεπηγὼς λέγεται πόντος, καὶ κρόνιος, καὶ νεκρὸς, ὡς μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. ὁ δὲ τῆς ἀνατολῆς, Ἠῷος καλεῖται καὶ Ἰνδικός. ὁ δὲ πρὸς νότον, Ἐρυθραῖός τε ὀνομάζεται καὶ Αἰθιόπιος. σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν οἷς μέρος τι λέγει τοῦ Ὠκεανοῦ, πόντον κρόνιον, καὶ αὖθις, Ἰνδικὸν κῦμα θαλάσσης· καὶ ἐν τῷ, οἳ εἰσιν ἀπὸ νοτίας ἁλός· καὶ, σκιδνάμενος ἐκ κρονίας ἁλὸς, οὐ ποταμὸν νοεῖ τὸν Ὠκεανὸν, κατὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ποιητῶν. τὸ γὰρ, πόντος, καὶ τὸ, κῦμα θαλάσσης, καὶ τὸ ἅλς, οὐδὲν προσήκουσι ποταμοῖς. ἀκόλουθα οὖν ὁ Διονύσιος νοεῖ τοῖς σοφοῖς, οἳ ἔξω θάλασσαν καλοῦσι τὸν Ὠκεανόν. Ὅτι ἐν οἷς παρὰ τῷ Διονυσίῳ ζέφυρος καλεῖται Λοκρὸς, καὶ αὖθις Λοκροὶ ἐπιζεφύριοι, ἀντίδοσις γίνεται κλήσεων, τοῦ μὲν ἐθνικοῦ ὀνόματος διαβαίνοντος πρὸς τὸν ζέφυρον ἄνεμον, τοῦ δὲ ζεφύρου αὖ πάλιν ἐπιτιθεμένου τῷ τῶν Λοκρῶν ἔθνει. Λοκρὸς μὲν γὰρ διὰ τοὺς Λοκροὺς καλεῖται ὁ ζέφυρος, ὅτι ἐστὶ Λοκρικός· καθάπερ καὶ Ἰσμαρικὸς ὁ βορρᾶς ἐν τοῖς ἑξῆς, ἀπὸ Ἰσμάρου πόλεως Θρᾳκικῆς, ἔνθα μάλιστα βορρᾶς καταρρήγνυται. Λοκροὶ δὲ αὖθις ἐπιζεφύριοι λέγονται, ὡς πρὸς ἀνέμῳ ζεφύρῳ κείμενοι, ὃς πνέει δι' αὐτῶν. ὅτι δὲ καὶ ἄλλῳ λόγῳ ἐπιζεφυρίους καλοῦσί τινες τοὺς τοιούτους Λοκροὺς, ἐν δέοντι τόπῳ ῥηθήσεται. Ὅτι ἔθνος Σκυθικὸν οἱ Ἀριμασποί· καὶ τούτους οὗτος μὲν ἀρειμανέας ἢ ἀρειμανίους λέγει· Αἰσχύλος δὲ μονῶπα στρατὸν ὀνομάζει, διότι τοξικώτατοι ὄντες, ἐπιμύουσι τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν, διὰ τὸ πρὸς τὴν βολὴν εὔστοχον. καὶ τάχα διὰ τὴν ἄγαν ἐκ παίδων εἰς τοῦτο συνάσκησιν, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ λέγουσιν, εἰς βραχύτερον αὐτοῖς ὁ ἕτερος συνέσταλται τῶν ὀφθαλμῶν. ἔτι δὲ ὅτι τοιοῦτοι, ὡς εἰκὸς, ἐκ προϋπαρξάντων ὁμοίων γεννῶνται πατέρων, καὶ τούτου γινομένου εἰσαεὶ, προέστη τὸ πάθος εἰς ἐθνικὸν ἰδιότητα. οὐ γὰρ δή που, φασὶν, ἄλλως ἡ φύσις οὕτω περὶ τῶδε γένος ἔθνους ἐξήνεγκε. καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο Ἀριμασποὶ, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος δοκεῖ, ἐκ τοιούτου πά-

θοις καλοῦνται, ὡς ἂν εἴποι μονόφθαλμοι. ἀρὶ μὲν γὰρ τὸ ἕν, Σκυθιστί, μασπὸς δέ, ὁ ὀφθαλμός. ἱστορεῖ δὲ Ἡρόδοτος καὶ τοὺς χρυσοφύλακας Γρῦπας ἀνωτέρω τῶν Ἀριμασπῶν οἰκεῖν, τοὺς δὲ ὑπερβορέους, ἔτι ἀνωτέρω αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν. λέγουσι καὶ ὅτι ὥσπερ εἰσί τινες ὑπερβόρειοι, οὕτω καὶ ὑπερνότιοι. καὶ ὅτι ὁ Ἄβαρις ὁ ὑμνούμενος, ὑπερβόρειος ἦν· ὃς οὐδὲν γε σιτεῖσθαι λέγεται, καὶ τὸν οἰστὸν περιφέρειν κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν. Ὅτι ὁ πρὸς Ἀριμασποῖς Ὠκεανὸς πεπηγώς τε καλεῖται, καὶ κρόνιος, καὶ νεκρός. καὶ ἡ τούτου αἰτιολογία, ἕνεκα, φησίν, ἀφαυροῦ ἡλίου, μὴ δυναμένου λεπτῦναι καὶ λῦσαι καὶ ἐξαερῶσαι τὸ ἀναγόμενον ὑγρόν. βραδέως γάρ, φησίν, ὑπὲρ ἅλα τήνδε φαείνει, αἰεὶ δὲ σκιεραῖς παχύνεται νεφέλαις ὁ ἥλιος, διὰ τὴν τῶν νεφῶν πύκνωσιν. ψυχρὸς οὖν ὡς ἀληθῶς ὁ τόπος, καὶ διὰ τοῦτο κλήσεις αὐτῷ συγγενεῖς τῇ ἄγαν ψυχρότητι. κρόνιος δὲ καλεῖται, διὰ τὸ λέγεσθαι τὸν ἐκεῖ τόπον ἄρχειν τὸν ἀστέρα Κρόνον, ὃς εἰς ψύξιν τίθεται, ψυχρὸς ἀπὸ τῶν ἀποτελεσματικῶν ἐκλαμβανόμενος. διὸ καὶ τὸ ψυχρὸν αὐτῷ ἀνάκειται. ὁ δὲ μῦθος καὶ τὰ τοῦ Κρόνου ἐκτμηθέντα αἰδοῖα ἐκεῖ ῥίπτει. παρὰ δέ γε Ἀπολλωνίῳ τῷ ποιητῇ εὕρηται κρονία λεγομένη θάλασσα, καὶ ὁ μυχὸς τοῦ Ἰονίου κόλπου· ἀπὸ νήσου τινὸς Κρονίας καλουμένης τὴν τοιαύτην κλῆσιν λαχών· ὡς καὶ ἀπὸ Ἰκάρου τινὸς νήσου, κατά τινας, τὸ Ἰκάριον λεγόμενον πέλαγος. ὅτι δὲ οἱ τοιοῦτοι παρωκεάνιοι τόποι πολὺ τὸ ψυχρὸν ἔχουσι, δηλοῖ καὶ τὰ ἄνω τῶν Ἀριμασπῶν Ῥιπαῖα ὄρη, ἐξ ὧν ὁ ψυχρὸς Βορρᾶς πνεῖ ἔνθα χιὼν οὐδέποτε ἐπιλείπει.

36 At vbi primum apparet hominibus, 37 Eoum vocant atque Indicum fluctũ maris. 38 Propè autem Rubrũmque ac Æthiopiũ appellãt, 39 Ad austrum: vbi certè multus non habitatæ terræ tractus 40 Extensus est, feruidis vstus solibus.

Αὐτὰρ ὅθι πρώτιστα φαείνεται ἀνθρώποισιν,
Ἠῷον καλέουσι καὶ Ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης.
Ἄγχι δ' Ἐρυθραῖόν τε καὶ Αἰθιόπιον καλέουσι,
Πρὸς νότον· ἔνθα δὲ πολλὸς ἀοικήτου χθονὸς αὐλὼν
Ἐκτέταται, μαλεροῖσι κεκαυμένος ἠελίοισιν.

γρ. ἀγκὼν Ἐκτέταται.

Ὅτι τὴν ἀνατολὴν οὕτω περιφράζει, ὅπου πρώτιστα φαίνεται ἀνθρώποις ἥλιος. ἤτοι ὅπου ἐστὶν ἡ ἀνατολή. ἔνθα καὶ τὸν ἠῷον καὶ τὸν Ἰνδικὸν εἶναι φησὶν Ὠκεανόν· ἠῷον μὲν λεγόμενον, διὰ τὸ ἐκεῖθεν ἀνατέλλοντος ἡλίου τὴν ἡμέραν γίνεσθαι· ἢ καὶ ὡς ἐν ἀνθ' ἑνὸς εἰπεῖν, ἠῷον ἀντὶ τοῦ ἀνατολικόν. ἠὼς γὰρ πολλάκις καὶ ἡ ἀνατολή. Ἰνδικὸν δέ, διὰ τοὺς παροικοῦντας Ἰνδούς. ἰστέον γὰρ ὅτι πολλοὶ κόλποι φαίνονται ἀπὸ ἐθνῶν, ἢ πόλεων, καὶ ὅλως ἐκ τῶν παροικούντων ἐπονομαζόμενοι· ὡς ὁ Ὑρκάνιος, ὡς ὁ Ἰωνικός, ὡς ὁ Αἰθιοπικός, καὶ ἄλλοι πολλοί. Ὅτι ὁ Ἐρυθραῖος πόντος, καὶ ὁ Αἰθιόπιος ἐγγύς ἐστι τοῦ Ἀρραβικοῦ κόλπου, ὃς τῆς νοτίας θαλάσσης ἐστὶν ἀποχέτευμα, καθὰ καὶ ὁ Περσικός, ὡς μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται. ἀλλὰ τοῦτο μὲν κατὰ τὸν Διονύσιον. ἕτεροι δέ, τὸν Ἀρραβικὸν κόλπον καὶ τὸν Ἐρυθραῖον ταυτίζοντες, ἱστοροῦσιν ὅτι ὁ Ἐρυθραῖος κόλπος ποταμοῦ δίκην στενός ἐστι καὶ μακρός, ἐπὶ πολλοὺς πάνυ σταδίους, μέχρι τοῦ στόματος, στενοῦ καὶ αὐτοῦ παντάπασιν ὄντος. καλεῖται δὲ Ἐρυθραῖος, ἢ ἀπὸ τῆς ὑποκειμένης τῷ ὕδατι μιλτώδους ἐρυθρᾶς γῆς, ἢ ἐκ τῶν ὑπερκειμένων τοιουτοχρόων ὀρέων· οἷς ἕωθεν προσβάλλων ὁ ἥλιος ἐρυθρὰν φαντάζει τῇ θαλάσσῃ τὴν ἐπιφάνειαν, ἀνακλωμένης τῆς ὄψεως. φησὶν οὖν ὁ παρὰ τῷ γράψαντι τὰ ἐθνικά, Οὐράνιος ἐπονομαζόμενος, ὅτι τὰ περικείμενα ὄρη δεινῶς ἐρυθρά εἰσι καὶ πορφυρᾶ· καὶ ἐπὰν βάλλῃ εἰς αὐτὰ ὁ ἥλιος, καταπέμπει εἰς τὴν θάλασσαν ἡ αὐγὴ σκιὰν ἐρυθράν· καὶ ὄμβρων δὲ κατακλυσθέντων τῶν ὀρέων εἰς θάλασσαν συρρεόντων, τοιαύτη, φησί, γίνεται ἡ θάλασσα τὴν χροιάν. τινὲς δὲ Ἐρυθρὰν εἶπον, διὰ τὸ πυροῦσθαι μάλιστα τῷ ἡλίῳ τὸ ἐκεῖ κλίμα. διό, φασί, καὶ Αἰθίοπες οἱ κατοικοῦντες λέγονται, ὡς κεκαυμένοι τὴν ὄψιν. ὁ δὲ γεωγράφος, τὰ τῶν πολλῶν ἐπιτεμνόμενος, ταῦτα γράφει περὶ τῆς Ἐρυθρᾶς· Ἐρυθρὰ θάλασσα λέγεται ἀπὸ χροιᾶς ἐμφαινομένης κατ' ἀνάκλασιν, εἴτε ἀπὸ τοῦ ἡλίου κατὰ κορυφὴν ὄντος, εἴτε ἀπὸ τῶν ὀρῶν ἐρυθραινομένων ὑπὸ τῆς καύσεως. οἱ δέ, ἀπὸ πηγῆς τινος ὕδωρ εἰς τὴν θάλασσαν εἰσαγούσης ἐρυθρὸν καὶ μιλτῶδες. οἱ δέ, ἀπὸ Ἐρύθρα τινός, Πέρσου τοῦ περαιωθέντος ἐπὶ σχεδίας εἰς τινα ἐκεῖ νῆσον, διὰ ἱπποφόρβιον οἰστρηθὲν ὑπὸ λεαίνης καὶ οἰκήσαντος ἐκεῖ, καὶ ἡγησαμένου τῶν τόπων. τινὲς δὲ καὶ Περσέως εἶπον υἱὸν εἶναι τοῦτον τὸν Ἐρύθραν. Διονύσιος μέντοι περὶ ὧν ἐμφαίνει, ἀπὸ Ἐρυθρᾶς τινὸς βασιλέως τὸν τόπον κληθῆναι· οὗ καὶ τάφον ἐκεῖ εἶναι λέγει. ὅτι δὲ τὸ μιλτῶδες χρῶμα, ἐρυθρὸν ἐστιν, ὡς ἀνωτέρω γέγραπται, δῆλον τῇ αἰσθήσει. ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς ἐμβάλλων ταῖς ναυσὶ τὰ πρόσωπα, μιλτοπαρῄους αὐτὰς καλεῖ. Ὅτι πρὸς νότον πολὺς ἀοικήτου χθονὸς αὐλών, ἤγουν ἀγκών, ἐκτέταται, θερμοῖς κεκαυμένος ἡλίοις· ὃς καλεῖται διὰ-

κεκαυμένη ζώνη, ἔρημος οἰκούντων οὖσα, διὰ τὴν ἐκεῖ ἄγαν θερμότητα. Ἰστέον δὲ ὅτι οὕτω νοητέον καὶ πρὸς τῷ Βορείῳ Ὠκεανῷ ἀοίκητον ὁμοίως εἶναι τόπον, διὰ τὴν λίαν ψυχρότητα. διὸ καὶ προμήκης ἡ οἰκουμένη, ὡς εἴρηται, παραπέταται δίκην σφενδόνης, καὶ οὐκ ἀκριβῶς ἐσφαίρωται, ὡς ὑπαιρουμένων τῶν ἑκατέρωθεν ἀοικήτων. ὅτι δὲ καὶ πρὸς βοῤῥᾶν πολλή ἐστι γῆ Νομάδων ἀοίκητος, ὡς εἴρηται, διὰ ψυχρότητα, δῆλον ἔσται ἐν τοῖς ἑξῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ τῆς οἰκουμένης ἄκρα, τὰ παρακείμενα τῷ διὰ καῦμα ἢ διὰ ψῦχος δυσκράτῳ καὶ ἀοικήτῳ, δοκεῖ τοῖς σοφοῖς ἀποπύγματος, ἤγουν ἀποτυχίας εἶναι τοῦ εὐκράτου, καὶ ἐκπλάσεις τινάς, καὶ ἐλαττώματα. καὶ δηλόν φασι τοῦτο καὶ ἐκ τῶν βίων. κακόβιοι γάρ εἰσιν οἱ ἐν τοῖς τοιούτοις ἄκροις οἰκοῦντες, καὶ γυμνοὶ τὰ πολλά, καὶ νομάδες. καὶ τὰ βοσκήματα δὲ αὐτοῖς μικρά, καὶ οἱ κύνες. τάχα δέ, φασί, καὶ οἱ τοπώτατοι Πυγμαῖοι ἀπὸ τῆς τούτων μικροφυΐας ὑπενοήθησαν, καὶ ἀνεπλάσθησαν. οὐδεὶς γὰρ αὐτοὺς ἑωρακὼς ἐξηγεῖται πίστεως ἄξιος. σημείωσαι δὲ ὅτι οὐ παρὰ Λιβανίῳ μόνον καὶ Αἰλιανῷ πληθυντικῶς οἱ ἥλιοι· ἰδοὺ γὰρ καὶ παρὰ Διονυσίῳ, ἐν τῷ, μαλεροῖς κεκαυμένος ἡλίοις. ἀλλ' ὁ μὲν Λιβάνιος ἐπὶ ἡμερῶν τοὺς ἡλίους τίθησιν, ὅτι που λέγει, τὴν μὲν ἐπὶ πολλοῖς ἡλίοις διαφυλαχθῆναι· οἱ δὲ ἄλλοι τὰς ὁσημέραι τοῦ ἡλίου λάμψεις ἡλίους φασίν. ἄλλως γὰρ μοναδικός ἐστιν ὁ ἥλιος, καὶ διὰ τοῦτο οὐ θέλει ἐν τῷ κλίνεσθαι, πληθύνεσθαι· ὥσπερ οὔτε ἡ γῆ, κἂν αἱ χῶραι, γαῖαι λέγονται, ὡς μετὰ ταῦτα φανήσεται· οὔτε ἡ ἅλς, κἂν τὰ πελάγη θαλάσσας ὁμοίως λεγομένας ἀκούσωμεν.

Οὕτως Ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν,
Τόσσος ἐών, καὶ τοῖα μετ' ἀνδράσιν οὔνομαθ' ἕλκων. (γρ. Τοῖος ἐών, καὶ τοῖα μετ.)
Κόλπους δ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἀπερεύγεται ἔνδοθι βάλλων
Εἰς ἅλα· τυτθοὺς μὲν πλέονας, πίσυρας δὲ μεγίστους.
Ἤτοι μὲν πρώτιστος, ὃς ἑσπερίην ἅλα τίκτει, (γρ. πέμπει.)
Συρόμενος Λιβύηθεν ἔσω Παμφυλίδος αἴης.
Δεύτερος αὖτ' ὀλίγος μέν, ἀτὰρ προφερέστατος ἄλλων,
Ὅς τ' ἀποκιδνάμενος Κρονίης ἁλὸς ἐκ Βορέαο,
Κασπίῃ αἰπὺ ῥέεθρον ἐπιπροΐησι θαλάσσῃ,
Ἥν τε καὶ Ὑρκανίην ἕτεροι διεφημίξαντο.
Τῶν δ' ἄλλων, οἵ τ' εἰσὶν ἀπαὶ νοτίης ἁλὸς ἄμφω,
Εἷς μὲν ὑπέρτερός ἐστι, τὸ Περσικὸν οἶδμα προχεύων,
Ἀντία Κασπίης τετραμμένος ἀμφιτρίτης·
Ἄλλος δ' Ἀῤῥαβικὸς κυμαίνεται ἐγγύθι κόλπος,
Εὐξείνου πόντου νοτιώτερον ὁλκὸν ἑλίσσων. (γρ. κόλπου.)
Τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος Ὠκεανοῖο
Οἱ μείζους· ἄλλοι δέ τ' ἀπειρέσιοι γεγάασι.

41 Sic Oceanus circumcurrit terrā vniuersam, 42 Tantus, & talia inter homines nomina trahens. 43 Sinus autē hinc inde eructat, introrsum mittens 44 In mare: paruos quidem plures, quatuor verò maximos. 45 Scilicet primus, qui occiduum mare gignit, 46 Tractus è Libya intra Pamphylicam terram. 47 Secundus autem, exiguus quidem, sed potissimus aliorum, 48 Qui separatus à Cronio [Saturnio] mari, à borea, 49 Caspio profundū fluentum intromittit mari: 50 Quod etiam Hyrcanū alii nuncuparunt. 51 At aliorum [sinuum] qui sunt ab australi mari ambo, 52 Vnus quidem superior est, Persicum fluctum profundens, 53 Contra Caspium versus mare: 54 Alter verò Arabicus fluctuat iuxta sinus, 55 Euxino ponto magis australem sulcum voluens. 56 Tot quidem sinus procellosi Oceani, 57 Maiores: verùm alii etiam innumeri sunt.

Ὅτι εἰπὼν τέσσαρα πελάγη τοῦ Ὠκεανοῦ, τὸ ἑσπέριον, Ἀτλαντικόν· καὶ τὸ ἀρκτῷον, Κρόνιον· καὶ τὸ κατὰ τὴν ἕω, Ἰνδικόν· καὶ τὸ νότιον, Αἰθιόπιον· καὶ οὕτω τοῖς τοῦ κόσμου τέσσαρσι κέντροις ἐπεξελθών, ἐπάγει συμπληρωματικῶς ἅμα καὶ ἐπιφωνηματικῶς, ὅτι Οὕτως Ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν. ὡς ἤδη δείξας ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν σφαιροῖ, ὡς προείρηκεν. εἰ καί τινες τῶν παλαιῶν ἀντιλέγειν ἐβούλοντο, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος· ὃς οὐκ ἀποδέχεται τοὺς γράφοντας τὸν Ὠκεανὸν ῥέειν πέριξ

τῆς γῆς. Ὅτι τὸν Ὠκεανὸν εἰς πάντα μέρη διελών, ὡς προείρηται, ἱστορεῖ καὶ τέσσαρας αὐτοῦ κόλπους μεγίστους εἰς τὴν γῆν ἔσω ἐρεύγεσθαι. ἕνα μὲν, τὸν τὴν ἑσπερίαν θάλασσαν τίκτοντα, τὴν ἀπὸ Γαδείρων διήκουσαν ἕως εἰς Παμφυλίαν, ὅπου καὶ ἡ Κύπρος· ἕτερον δὲ, τὴν ἐκ τοῦ βορρᾶ Κασπίαν θάλασσαν, τὴν καὶ Ὑρκανίαν· τρίτον δὲ, ἀπὸ νοτίας θαλάσσης, ἤτοι νοτίου Ὠκεανοῦ, τὸν Περσικὸν κόλπον τὸν ἀντικρὺ κείμενον τῆς Κασπίας· καὶ τέταρτον, τὸν Ἀράβιον, ἀντικείμενον τῷ Εὐξείνῳ, ἐκ νότου καὶ αὐτὸν· καλούμενον Ἀράβιον, διὰ τοὺς αὐτόθι Ἄραβας· ὡς καὶ ὁ Περσικὸς τοῖς Πέρσαις παρονομάζεται, καὶ τοῖς Ὑρκανίοις καὶ Κασπίοις ἡ αὐτῶν παρώνυμος θάλασσα. τὸν δὲ Ὑρκάνιον κόλπον, τὸν καὶ Κάσπιον, ὀλίγον μὲν λέγει, ὡς πρὸς τὴν ἑσπερίαν θάλασσαν, τὴν συρρέουσαν ἀπὸ Γαδείρων, ἕως καὶ εἰς Παμφυλίαν· τῶν ἄλλων δὲ προσφερέστερον ἱστορεῖ, τοῦ Περσικοῦ δηλαδὴ καὶ τοῦ Ἐρυθραίου. λέγει δὲ καὶ ὅτι μικροὺς μὲν κόλπους ὁ Ὠκεανὸς πλέονας, ὡς δὲ προϊὼν ἐρεῖ, καὶ ἀπειρεσίους ἔνθα καὶ ἔνθα ἀπερεύγεται εἰς ἅλα ἔνδοθι βάλλων· (ἤγουν θαλάσσας ἔσω τῆς οἰκουμένης ἀποπλέων) μεγίστους δὲ τέσσαρας, οὓς καὶ πρὸς ὄνομα ἐξέθετο, καθάπερ εἴρηται. Ὅτι τὴν Κασπίαν θάλασσαν Πτολεμαῖος μὲν λιμνοειδῶς περιγράφων, περιοδεύεσθαι λέγει πεζῇ βαδίζουσι. συμφωνεῖ δὲ αὐτῷ καὶ Ἡρόδοτος, ἐν οἷς λέγει ὅτι ἡ Κασπία ἐστὶν ἐφ' ἑαυτῆς, οὐ συμμίσγουσα τῇ ἑτέρᾳ θαλάσσῃ. Διονυσίῳ μέντοι δοκεῖ τῆς κρονίας ἁλὸς αὐτὴν ἀποσχίζεσθαι ἐκ Βορέαο. λέγει γὰρ ἐν τοῖς ἑξῆς, ὅτι ὀξὺ ἐπ' ἄρκτους ἑλκομένη προχοαῖς ἐπιμίσγεται τῷ Ὠκεανῷ. καὶ οὕτω μὲν διαφωνοῦσιν αὐτοί· οἱ δὲ παλαιοὶ, συμφωνίαν τῇ τοιαύτῃ τῶν περιηγητῶν διαφωνίᾳ τεχνώμενοι, φασὶν ὅτι τάχα διὰ πόρων ἀδήλων ὁ κρόνιος Ὠκεανὸς ἑαυτὸν ἐκπέμπων, ἀναδίδωσι τὸν Ὑρκάνιον κόλπον. καὶ οὕτω σαφηνίζεται καὶ ὁ λόγος ὁ λέγων τὴν Κασπίαν κύκλῳ πεζεύεσθαι, καὶ ὁ εἰπὼν ἐκ τῆς κρονίας θαλάσσης ἀφυνᾶσθαι αὐτήν.

58 Nunc autem maris occidui referam meatum, quod ad omnes 59 Continentes tortuosis conuertitur pelagis: 60 Aliàs quidem insulis circũfluum, aliàs verò 61 Aut mõtium aut oram subradens vrbium. 62 Vos verò, ô Musæ, difficiles referte vias, 63 Auspicatæ ordine ab occiduo Oceano.

Νῦν δ' ἁλὸς ἑσπερίης ἐρέω πόρον, ἥ τ' ἐπὶ πάσας
Ἠπείρους λοξοῖσιν ἐπιστρέφεται πελάγεσσιν. γρ. ῥοθίοισιν.
60 Ἄλλοτε μὲν νήσοισι περίδρομος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἠ' ὀρέων ἢ πέζαν ὑποξύουσα πολήων.
Ὑμεῖς δ', ὦ Μοῦσαι, σκολιὰς ἐνέποιτε κελεύθους,
Ἀρξάμεναι στοιχηδὸν ἀφ' ἑσπερίου Ὠκεανοῖο.

Ὅτι ἡ ἑσπερία θάλασσα οὕτως ἐστὶ μεγάλη, καὶ, ὡς αὐτός που ἐρεῖ, ἀπείριτος, ὥστε ἐπὶ τὰς τρεῖς ἠπείρους τῆς οἰκουμένης λοξοῖς ἐπιστρέφεται πελάγεσι, ἄλλοτε μὲν νήσοις περίδρομος, ἄλλοτε δὲ ἢ ὀρέων πέζαν ὑποξύουσα, ἢ πόλεων. καὶ ὅ ἐστι τὸ ὑποξύουσα, ὡς ἄν εἴπῃ τις, ὑποτείβουσα ἐν τῷ παραρρέειν. καὶ ἔστιν αἰτία ἡ τῆς λέξεως τροπὴ, ὡς ἐπὶ ξυομένων ποδῶν. Ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς τὸν τῆς περιηγήσεως σκοπὸν ἐπειγόμενος ὁ Διονύσιος, ὡς προείρηται, καὶ ἅμα ἵνα καὶ φιλοσοφώτερος δόξῃ, καὶ τὸ κοινὸν ποιητικὸν ἐκκλίνῃ ἔθος, καινοπρεπέστερον παρῆκε τὰς Μούσας, ὡς ποιητῇ πρέπον ἐπικαλέσασθαι. καὶ οὕτω μὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς περιηγήσεως. πρὸς μέντοι αὐτῷ τῷ ἔργῳ γινόμενος, καὶ ὅτι ποιητής ἐστιν αἰσθόμενος, καὶ ὡς ἐκ τῶν Μουσῶν, ἤτοι γνώσεως μουσικῆς, περιοδεύοντα τὰ τῆς γῆς αὐτῷ, ἐννοησάμενος, περιφανῶς αὐτὰς τῆς περιηγήσεως ἡγεμόνας καλεῖ· ὡς ἂν ἀρξάμεναι, φησὶ, στοιχηδὸν ἐνέποιεν τὰς σκολιὰς κελεύθους. καὶ σημειῶσαι ὅτι εἰ καὶ ἐν ἄλλοις τὸ ἐνέπειν διπλασιάζει τὸ ν, ἀλλ' ἐνταῦθα κατὰ φύσιν δι' ἑνὸς ἐκφέρεται ν, καθὰ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς.

64 Vbi etiam columnæ in finibus Herculis 65 Stant (ingens miraculum) ad extremas Gades, 66 Alto sub monte [montis cacumine] longè latéque dispersorum Atlantum.

Ἔνθα τε καὶ στῆλαι περὶ τέρμασιν Ἡρακλῆος
65 Ἑστᾶσιν (μέγα θαῦμα) παρ' ἐσχατόωντα Γάδειρα,
Μακρὸν ὑπὸ πρηῶνα πολυσπερέων Ἀτλάντων.

γρ. ἔδραμεν ἄξων.

Ἧχί τε καὶ χάλκειος ἐς οὐρανὸν ἔδραμε κίων,
Ἠλίβατος, πυκινοῖσι καλυπτόμενος νεφέεσσι.

[67] Vbi etiã ænea in cœlũ excurrit columna. [68] Excelsa, dẽsis operta nubibus.

Ὅτι περὶ τὰ Γάδειρα Ἡρακλέους ἑστᾶσι στῆλαι πρὸς τοῖς τέρμασι τῆς γῆς, μέγα θαῦμα. φασὶ δὲ αὐτὰς ἢ ἀνδριάντας εἶναι Ἡρακλέους, ἢ πόλεις ἐπωνύμους ἐκείνῳ, ἢ καὶ λόφους ἐπονομαζομένους αὐτῷ. ἔστι δὲ αὐτῶν, ἡ μὲν Εὐρωπαία, Κάλπη καλουμένη βαρβαρικῶς, Ἀλύβη δὲ καθ' Ἕλληνας. ἡ δὲ Λιβυκή, κατὰ βαρβάρους μὲν Ἀβέννα καλουμένη, Ἑλληνικῶς δὲ Κυνηγετική. μέγα δὲ θαῦμα ὁ Διονύσιος φησὶν αὐτάς, ἢ διὰ τὸ ὑψηλόν· ὄρη γάρ εἰσιν, ὧν τὸ ὕψος οὐ μεῖον ἑκατόν, ὥς φασιν, ὀργυιῶν· ἢ διὰ τὸ θαυμαστὸν τῆς ἄχρι ἐκεῖ τοῦ Ἡρακλέους ἐλεύσεως. ἐκαλοῦντο δέ ποτε καὶ Κρόνου στῆλαι, εἶτα καὶ στῆλαι Βριάρεω, διὰ τὸ μέχρι τῶν τῆδε ὅρων διήκειν τὰ κατ' ἐκείνους. τὰ Γάδειρα δέ, νῆσος πλησίον τοῦ Ὠκεανοῦ, περιμήκης, κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς οἷα ταινία, τουτέστι καθάπερ ὑφάσματος τμῆμα στενὸν καὶ μεμηκυσμένον· ὅπερ ἡμεῖς φασκίαν φαμέν. λέγεται δὲ τὰ Γάδειρα θηλυκῶς. καλεῖται δὲ οὕτως οἱονεὶ γῆς δειρά, ὅ ἐστι τράχηλος, διὰ τὸ τῆς ἠπείρου στενὸν τῆς ἑκατέρωθεν σφιγγούσης τὸν ἐκεῖ ὀλιγοστάδιον πορθμόν. ἔστι δὲ καὶ πόλις ἐκεῖ Γάδειρα. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι τὰς Ἰταλικὰς παρ' Ὁμήρῳ » πλαγκτὰς πέτρας, καὶ τὰς ποντικὰς συμπληγάδας τινὲς τῇ μυθικῇ αὐτονομίᾳ μετήγαγον εἰς τὸν ἐν Γαδείροις πορθμόν· καὶ ταύτας εἶναι στήλας ὀνομάσαι, ἃς ὁ Πίνδαρος καλεῖ πύλας Γαδειρίδας, διὰ τὴν τοῦ πορθμοῦ στενότητα, εἰς ταύτας ὑστάτας ἐλθεῖν φάσκων τὸν Ἡρακλέα. ἄλλοι δέ, ὡς αὐτὸς ὁ γεωγράφος λέγει, στήλας Ἡρακλέους φασὶ λέγεσθαι τὰς ἐν τῷ κατὰ Γάδειρα Ἡρακλείῳ. τουτέστι τὰς ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλέος τεμένει ὀκταπήχεις στήλας, ἐν αἷς ἀναγέγραπται τὸ ἀνάλωμα τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐκεῖ ἱεροῦ· ἐφ' ἃς ἐλθόντες οἱ πλέοντες ἐποίησαν διαβοηθῆναι, ἐνταῦθα εἶναι τὸ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης πέρας. ἕτεροι δὲ στήλας, φησίν, ὑπέλαβον τὴν Εὐρωπαίαν Κάλπην, καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ ὄρος ἐκ Λιβύης, τὴν Ἀβύλην ἢ Ἀβύλικα. ἄλλοι δὲ στήλας ὠνόμασαν, τὰς πλησίον ἐκεῖ ἑκατέρωθεν νησῖδας, ὧν τὴν ἑτέραν Ἥρας ὀνομάζουσι νῆσον. καὶ οὐ φαύλως, φησί, τὰ τοιαῦτα νησίδια, διὰ τὸ εὐπερίγραπτον, καὶ σημειῶδες, καὶ ἀδέλεστον, στήλαις εἰκάζονται. ἐξοχὴν γάρ τινα ἐμφαίνουσι καὶ αὐτὰ οἷαν καὶ αἱ στῆλαι τε αἱ στηλίδες· καὶ διὰ τοῦτο τὰ τοιαῦτα στῆλαι ἂν λέγοιντο. Ὅτι ὁ Ἄτλας, ὁ κατὰ βαρβάρους Δύρις, ὄρος μέγιστον περὶ τὰ τῆς Λιβύης πρὸς δύσιν ἔσχατα· ἀφ' οὗ καὶ πέλαγος Ὠκεάνιον τὸ Ἀτλαντικόν. διὰ δὲ τὸ πολὺ τοῦ ὄρους μέγεθος, Ἄτλαντας αὐτὸ πληθυντικῶς ὁ Διονύσιος καλεῖ ποιητικῷ τρόπῳ· ὡς καὶ ὁ ποιητὴς Μαλειῶν καὶ Μαλείας φησί, καὶ Κρήτην καὶ Κρήτας, καὶ Ἀθήνην καὶ Ἀθήνας. καὶ τὸ πρόσωπον δέ που πληθύνει δι' ἔμφασιν, πρόσωπα λέγων· καὶ τὸ πέζον, τὰ πέζα· καὶ τὸ δῶμα, ὁμοίως δώματα. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ γράψας, ἔθνος Λιβυκὸν λέγει τοὺς Ἄτλαντας. καὶ Ἀρριανὸς δέ, ὥς φησιν, Ἀτάραντας ἱστορεῖ, καὶ μετ' ἐκείνους λέγει καὶ τοὺς Ἄτλαντας, οἳ καὶ λέγονται μὴ βλέπειν ὀνείρους. ὠνόμασται δὲ τὸ ὄρος ἀπ' ἀνδρὸς ἐγχωρίου Ἄτλαντος, περὶ οὗ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν κάλλιον γέγραπται. ἐνταῦθα δέ, ὥς φησιν ὁ Διονύσιος, καὶ χάλκειος εἰς οὐρανὸν ἔδραμε κίων, Ἠλίβατος, πυκινοῖς καλυπτόμενος νεφέεσσι. καὶ τάχα ὁ Διονύσιος ἐν τούτοις ἱστορικήν τινα θεραπείαν παρακαλεῖ τῆς μυθικῆς κιονοφορίας τοῦ Ἄτλαντος. ὁ γάρ τοι κίων οὗτος, οὗ γάρ, ὡς αὐτὸς λέγει, κορυφὴν οὐκ ἔστιν ἰδεῖν, διὰ τὰ καλύπτοντα νέφη, δόξοι ἂν τῷ πολλῷ τοῦ ὕψους ἕως εἰς τὸν αἰθέρα ἀνήκειν· καὶ οὕτως λέγοιτ' ἂν ἔχειν τὸν οὐρανόν· ὡς εἶναι τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν Ἄτλαντα τὸ ὄρος, οἷόν τινα κιονοφόρον, ἔτι καὶ αὐτόχρημα κίονα, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον. τινὲς δὲ ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ χάλκειος κίων, χάλκειος ἄξων, γράφουσιν· ὡς ἐκεῖ που τάχα διήκοντος τοῦ κοσμικοῦ ἄξονος, ὡς καὶ τοῦτο ἐν τῷ ἄλφα τῆς Ὀδυσσείας γέγραπται. Ἡρόδοτος δὲ τοιαῦτα περὶ τούτων λέγει, « μετὰ τοὺς Γαράμαντας ἔθνος διὰ δέκα ἡμερῶν ὁδοῦ, Ἄτλαντες, ἄνθρωποι ἀνώνυμοι· τουτέστι, κοινῶς μὲν λεγόμενοι Ἄτλαντες, ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ μὴ ἔχοντες κείμενον ὄνομα. λέγει δὲ καὶ ὅτι καταρῶνται ὑπερβάλλοντος τοῦ ἡλίου οἱ Ἄτλαντες, διότι κατακαίων ἐπιτρίβει αὐτούς. καὶ ὅτι στενὸν καὶ κυκλοτερὲς τὸ τοιοῦτον ὄρος ὁ Ἄτλας, καὶ ὑψηλότατον, ὡς μὴ εἶναι δυνατὸν ἰδεῖν τὰς αὐτοῦ κορυφάς, καὶ μηδὲ νέφη αὐτάς ποτε ἐπιλείπειν. ὅθεν καὶ κίονα οὐρανοῦ φασὶν οἱ ἐπιχώριοι, ὅτι αὐτὸ καὶ ἐπώνυμον αὐτοῦ τὸ ἔθνος οἱ Ἄτλαντες, οὔτε ἔμψυχον οὐδὲν σιτούμενοι, οὔτε ἐνύπνια ὁρῶντες. Ἱστορεῖ δὲ

ὅτι ὥσπερ τὸν Ἄτλαντα κίονα εἴπομεν οὐρανοῦ λέγεσθαι, οὕτω καὶ τὴν Αἴτνην οὐρανίαν κίονα εἶπεν ὁ Πίνδαρος.

Πόντος μὲν πρώτιστος Ἰβηρικὸς ἀρχομένοισιν
Ἐγκέχυται, ὅσπερ τε καὶ Εὐρώπης πέλει ἀρχή,
Καὶ Λιβύης. μέσσος γὰρ ἑλίσσεται ἀμφοτεράων.
Στῆλαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα παρὰ πλευρῇσι κέονται,
Ἡ μὲν ἐπ' Εὐρώπην, ἡ δ' ἐς Λιβύην ὁρόωσα.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται Γαλάτης ῥόος, ἔνθα τε γαῖα
Μασσαλίη τετάνυσται, ἐπίστροφον ὅρμον ἔχουσα.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖσι Λιγυστιὰς ἕλκεται ἅλμη.

69 Pontus quidẽ primus Ibericus incipiẽtibus 70 Infunditur, qui & Europæ est initium 71 Et Libyæ. nam medius voluitur ambarum. 72 Columnæ autem hic & illic ad latera sitæ sunt: 73 Vna quidẽ ad Europam, altera verò ad Libyã spectans. 74 Illum autem excipit Galaticus gurges: ibique terra 75 Massilia extensa est, rotũdum [curuum] portum habens. 76 Deinceps post hos Ligusticum trahitur salum.

Ὅτι ὁ Ἰβηρικὸς κόλπος Εὐρώπης ἐστὶν ἀρχὴ καὶ Λιβύης. μέσος γὰρ σφίσιν ἑλίσσεται ἀμφοτέρων, οὗ παρὰ πλευραῖς καὶ αἱ τοῦ Ἡρακλέους κεῖνται στῆλαι. τὸν δὲ μετεκδέχεται Γαλάτης ῥοῦς, ἤτοι τὸ Γαλατικὸν πέλαγος. ἀντὶ κτητικοῦ γὰρ εἴρηται· ὥσπερ καὶ Αἰσχύλος Σκύθην οἶμον λέγει τὸν Σκυθικόν. ὅρα δὲ ὅπως ἐν ὅλῳ τῷ παρόντι χωρίῳ εὐφυῶς καὶ ἐπικαίρως τοῖς παρίσοις, ἤτοι τοῖς ἰσοκαταλήκτοις ῥήμασι συχνῶς χρῆται ὁ Διονύσιος, τὴν ὑπτιότητα καὶ ἀνάπλωσιν τῆς περιηγητικῆς ἀφηγήσεως ἀνισῶν τῷ κάλλει, καὶ τῇ γοργότητι ἐν τῷ λέγειν, πόντος Ἰβηρικὸς ἐγκέχυται· καί, μέσσος ἑλίσσεται· καί, Λιγυστιὰς ἕλκεται ἅλμη· καὶ ἐπὶ Κύρνον ἐρεύγεται ἁλμυρὸν ὕδωρ· καί, Σαρδόνιος μορμύρεται πόντος· καί, ὠρύεται Τυρσηνὶς θάλασσα· καί, κυρτὸς ἐπιστρέφεται Σικελὸς ῥόος· καὶ ἄλλα τοιαῦτα. σκόπει δὲ καὶ τὴν ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἐπίχυσιν καὶ πρεπμότητα τοῦ ποιητοῦ, ἐν τῷ, πόντος Ἰβηρικός, καί, Γαλάτης ῥόος, καί, Λιγυστιὰς ἅλμη, καί, Κύρνιον ἁλμυρὸν ὕδωρ, καί, Τυρσηνίδος οἶδμα θαλάσσης. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν ἀπὸ τῶν Γαλατῶν ὀνομαζόμενον Γαλάτην ῥοῦν, ἤτοι τὴν Γαλατικὴν θάλασσαν, Κελτογαλάται παροικοῦσιν· καὶ ὅτι λέγονται ἥττονες ἀκράτου οἱ Γαλάται εἶναι. λέγεται δὲ οὕτω καλεῖσθαι ἀπὸ Γαλάτου τινὸς υἱοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὅτι καὶ ἡ Μασσαλία Γαλατική ἐστι, Φωκεῖς δὲ ᾤκησαν αὐτήν, φυγόντες τὴν τοῦ Κύρου δουλείαν. καὶ ὅτι ὅρμον ἔχει ἡ Μασσαλία ἐπίστροφον, ὅ ἐστι περιφερῆ καὶ περίδρομον, καμπύλον· ἢ οὗ ἐπιστρέφονται οἱ ναυτιλλόμενοι. ἀγαθὸς γὰρ τοῖς Μασσαλιώταις λιμὴν ὁ Λακύδων. τὸ δὲ ἐπίστροφος, καὶ παρ' Ὁμήρῳ κεῖται, ὅπου λέγει ὅτι καὶ Ὀδυσσεὺς ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων. φασὶ δὲ τοὺς Μασσαλιεῖς εὐδοκιμῆσαί ποτε περί τε ὀργανοποιίαν, καὶ ναυτικὴν παρασκευήν. ἔστι δὲ οὐ μόνον χώρα Μασσαλία, ἀλλὰ καὶ πόλις Λιγύων περί που τὴν Κελτικήν, ἐτυμολογουμένη ἀπὸ τοῦ μάσσαι, ὅ ἐστιν ἐκδῆσαι, Αἰολικῶς, καὶ ἀπό τινος ἁλιέως. προσπλέων γάρ, φασίν, ὁ τῶν ἀποίκων Φωκέων κυβερνήτης, καὶ ἰδὼν ἐκεῖ ἁλιέα, ἐκέλευσε μάσσαι, ὅ ἐστι δῆσαι τὸ ἀπόγειον πεῖσμα· ὅθεν καὶ ἡ πόλις Μασσαλία, παρὰ τὸ μάσσειν, καὶ τὸν ἁλιέα. Ὅτι μετὰ τοὺς Μασσαλιώτας οἱ Λίγυες, οὓς Λιγυστίνους ὁ Λυκόφρων καλεῖ. ὀνομάζονται δὲ οὕτως ἀπὸ Λίγυος ἀνδρός, ὃς τὸν Ἡρακλέα ἐκώλυσεν εἰς τὰς Γηρυόνου βοῦς ἀπιόντα. ὅτι καί φασιν οἱ μῦθοι ὡς ἐπέλιπε μὲν τὸν Ἡρακλέα πᾶν ἀμυντήριον βέλος· ὁ δὲ ηὔξατο τῷ Διΐ, ἐπαμῦναι· κἀκεῖνος ἀναγαγὼν νεφέλην, λίθοις ἄνωθεν ὗσεν, ἐξ ὧν καὶ τὸ λίθινον πέδον μεταξὺ Μασσαλίας καὶ Ῥηγίνης, μεστὸν χειροπληθῶν λίθων, οὓς ὑπὸ κεραυνῶν συνεχῶν, ἢ τυφωνικῶν ἀναθυμιάσεων διαρραγῆναί φασιν οἱ σοφοί, καὶ ἐκ πλακώδους συνεχείας κατακερματισθῆναι εἰς μικρά· τὸν μῦθον ἀφέντες ληρεῖν ἃ θέλει. ζῶσι δὲ ἀπὸ θρεμμάτων οἱ Λίγυες τὸ πλέον, καὶ γάλακτος, καὶ κριθίνων πομάτων. οὕτω δὲ σφενδονῶσιν (ὡς ἱστορία λέγει) ὥστε ὀρνίων ἐπιφανέντων, διερίζονται εἰς ποῖον ἕκαστος βαλεῖ, ὡς πάντως τευξόμενοι. οἱ μέντοι παρὰ Τυρσηνοῖς Λίγυες ἀπό τινος ποταμοῦ Λίγυος ὀνομάζονται. Ἰστέον δ' ὅτι ἐοίκασι καὶ Κολχικοί τινες Λίγυες εἶναι ἄποικοι τῶν Εὐρωπαίων. καὶ δηλοῖ ὁ Λυκόφρων, ἱστορῶν ἐν

τοῖς

τοῖς Κόλχοις Κύταιαν Λιγυστικὴν πόλιν. Ἀρι-στοτέλης δὲ ἱστορεῖ τῶν Λιγύων τινὰς ἑπταπλεύρους πρός τινων λέγεσθαι (οὐ πιστεύων αὐτὸς τῷ τοιούτῳ λόγῳ) διὰ τὸ τοῖς ἀνθρώποις ἀνὰ ὀκτὼ ἑκατέρωθεν εἶναι πλευράς.

γρ. ἠπείροιο Ἔνθ᾽ Ἰταλῶν υἷες ἐπ᾽ ἠπείροιο νέμονται,
Ἐκ Διὸς Αὐσονιῆες ἀεὶ μέγα κοιρανέοντες,
Ἀρξάμενοι βορέηθεν ἔσω Λευκὴν ἐπὶ πέτρην,
Ἥ ῥά τε Σικελικῆς ἐπὶ πορθμίδος ἐρρίζωται,
Ἐξείης δ᾽ ἐπὶ Κύρνον ἐρεύγεται ἁλμυρὸν ὕδωρ.
γρ. ἔνδοθι Τῇ δ᾽ ἔπι Σαρδόνιος μορμύρεται ἔγχυθι πόντος.

77 Vbi Italorum filii in continente habitant, [78] A Ioue Ausonii semper longè latéque dominãtes, [79] Orsi à borea introrsum vsq; ad Leucoperram, [80] Quæ quidē Siciliæ in freto fixa est, [81] Deinceps verò in in Corsicam eructat salsam aquam: [82] Post hanc autem Sardonium murmurat intus mare.

Ὅτι τοὺς Ἰταλοὺς, ὡς τότε μοναρχοῦντας, μέγα κοιρανέειν λέγει, καὶ Αὐσονιῆας, ἤτοι Αὔσονας, ὀνομάζει. καὶ σημείωσαι ὅτι τοὺς αὐτοὺς εἶναι λέγει Αὔσονας καὶ Ἰταλούς. λέγονται δὲ Αὔσονες ἀπὸ Αὔσονος, ὃς πρῶτος μὲν τῶν κατὰ Γαίαν βασιλεῦσαι πρός τινων ἱστορεῖται, Ὀδυσσεῖ γεγονὼς ἐκ τῆς Κίρκης ἢ, κατὰ τὸν τὰ ἐθνικὰ γράψαντα, ἐκ Καλυψοῦς γεννηθεὶς τῆς Ἄτλαντος· ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος Αὐσόνιον ἐκλήθη ποτέ. λέγει δὲ αὐτοὺς περὶ τὸν Λιγυστικὸν εἶναι κόλπον, ἀρξαμένους ἀπὸ βορέου, καὶ διήκοντας ἕως τῆς Λευκῆς πέτρας, ἧς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς μνημονεύσεται. ἄκρα δὲ ἐστιν αὕτη περὶ ἧς οὕτως ἱστορεῖται· ἄκρα Λευκὴ πέτρα καλουμένη ἀπὸ χιόνος, εἰς ἣν τελευτᾷ τὸ Ἀπέννιον ὄρος. ἀπὸ Ἰταλοῦ δέ τινος ὀνομάζονται Ἰταλοί, ὡς καὶ Αὔσονες ἀπὸ Αὔσονος. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ Αὔσονος παράγωγον Αὐσονίς, ὡς καὶ Αἰθιοπίς, ἡγεμονίς, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ι, διὰ δακτύλου συγκρότησιν, Αὐσονιάς· ἐξ οὗ τὸ Αὐσονιῆες.

Ὅτι τὸν Σικελικὸν πορθμὸν, καθ᾽ ὑποκορισμὸν ἢ παρωνυμίαν πορθμίδα καλεῖ, λέγων ὅτι ἡ Σικελικὴ πέτρα Σικελικῆς ἐπὶ πορθμίδος ἐρρίζωται. ἄλλως δέ γε πορθμίδα φασὶν οἱ παλαιοὶ τὴν ἁλιάδα, ὅ ἐστι τὸ ἁλιευτικὸν πλοιάριον· ἢ καὶ τὸ ἁπλῶς μικρὸν πλοῖον. ὡς δηλοῖ Εὐριπίδης, ἔνθα Κρησίαν πορθμίδα καλεῖ, ἤγουν πλοῖον Κρητικόν. καὶ τὴν Ἀσίαν δὲ, Ἀσιάδα παρωνύμως καλέσει ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ Διονύσιος, ἀπλέστερον μὲν οὕτω ποιῶν διὰ τὸ ὑποκοριστικὸν σχῆμα, τὸ δὲ μέτρον ἀναγκαίως οὕτως ἀποπληρῶν. Ὅτι οὐ μόνον Σαρδὼ, ἡ νῆσος, ὡς τὸ Σαπφὼ, ἀλλὰ καὶ Σαρδὼν Σαρδόνος, ὡς τρυγὼν τρυγόνος· ἐξ ἧς Σαρδόνιος κόλπος, ὁ μετὰ τὴν Κύρνον. περὶ δὲ Σαρδόνος καὶ Κύρνου ἐν ἰδίῳ τόπῳ ῥηθήσεται. φαίνεται δὲ μετὰ τὸ Λιγυστικὸν εἶναι καὶ Κύρνιον πέλαγος, τὸ περὶ τὴν Κύρνον νῆσον· ἐνδοτέρω δὲ τούτου τὸ Σαρδόνιον.

γρ. Τὸν δὲ μεταδέχεται Τόνδε μετ᾽ ὠρύεται Τυρσηνίδος οἶδμα θαλάσσης
Πρὸς νότον· αὐτὰρ ἔπειτα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
γρ. ὕπερθεν Κυρτὸς ἐπιστρέφεται Σικελὸς ῥόος· αὐτὰρ ἔνερθεν
Ἐγκέχυται καὶ μέχρι πολυκλύστοιο Παχύνου,
Καὶ Κριοῦ ἄκρης (ἥ τ᾽ εἰς ἅλα πουλὺ νένευκε,
Πάρ θ᾽ ἱερὴν Γόρτυνα, καὶ ἠπειρῶτιδα Φαιστὸν,
γρ. μέτωπον Προφερνής, κριοῖο παραυγάζουσα κάρηνον·
Τοὔνεκά μιν καὶ κριοῦ ἐφημίξαντο μέτωπον)
Ναὶ μὴν καὶ τετάνυσται Ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν.

[83] Hūc verò excipit Tyrrheni [Thusci] vnda maris, [84] Versus austrum: at deinceps ad ortum solis, [85] Obliquus obuertitur Siculus pontus: cæterùm infrà [86] Infusus est, etiā vsque ad Pachynū qui multis vndis abluitur, [87] Atq; Cretæū promontoriū (quod in mare valde prominet, [88] Et iuxta sacram Gortynam, ac mediterraneam Phæstum, [89] Pronum, arietis assimilans caput: [90] Eóque ipsum etiam arietis vulgò dixerunt frontem) [91] Quinetiam expansus est Iapygiam ad terram.

Ὅτι μετὰ τὸν Σαρδόνιον κόλπον, θάλασσα πρὸς νότον ἡ Τυρρηνίς, καλουμένη οὕτως, διότι παράκειται αὐτῇ πρὸς βορρᾶν οἱ Τυρρηνοί, καθάπερ οἱ Γαλάται τῇ Γαλατικῇ, καὶ οἱ Λίγυες τῇ Λιγυ-

σικῇ· καὶ διὰ τὸ τοὺς Τυρρηνοὺς πειρατὰς ποτὲ γενομένους, αὐτόθι συνιστᾶν τὰ λῃστήρια. ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἡλίου, φησὶν, αὐγὰς κυρτὸς ἐπιστρέφεται ὁ Σικελικὸς ῥόος, μέχρι τοῦ τε Παχύνου, ἀνατολικοῦ ἀκρωτηρίου Σικελικοῦ, καὶ τοῦ κατὰ τὴν Κρήτην κριοῦ μετώπου. ἐκτέταται δὲ, φησὶ, καὶ μέχρι τοῦ Ἰονίου κόλπου ἐπιστρεφόμενος καὶ κυρτούμενος, ἕως καὶ ἐκεῖ. διὸ καὶ κυρτὸν αὐτὸν ὠνόμασεν, ὡς μὴ κατ' εὐθεῖαν προϊόντα μέχρι τῆς Κρήτης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Ἰόνιον παρεκδύοντα. σημειωτέον δὲ ὅτι νῦν μὲν ἕως τοῦ Κρητικοῦ μετώπου τοῦ κριοῦ περαίνει τὸ Σικελικὸν πέλαγος· προϊὼν δὲ, ἄχρι καὶ Σαλμωνίδος αὐτὸ τῆς Κρητικῆς ἑῴας ἄκρας προάγει. ἔνθα τις ἐπιστατικώτερον τῷ λόγῳ διδοὺς ἑαυτὸν, εὕροι ἂν διώνυμον τὸ Σικελικὸν πέλαγος, αὐτό τε τοῦτο Σικελικὸν καλούμενον, ἀλλὰ δή ποτε καὶ Κρητικόν. φησὶ γὰρ ἐκεῖ ὁ Διονύσιος ἐν σχήματι ἐπαναλήψεως, Ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν Κρήτης ἀναπέπταται οἶδμα μακρὸν, Σαλμωνίδος ἄχρι καρήνου· οὐ λέγων ὅτι ἐκ τοῦ μετώπου τοῦ κριοῦ τὸ Κρητικὸν πέλαγος, ἀλλ' ἐκ τῶν ὀρέων τῶν Σικελικῶν πέπταται. ἢ ἴσως δυοῖν ὄντων περάτων τῷ πελάγει τούτῳ, ἑνὸς μὲν Σικελικοῦ, ἑτέρου δὲ Κρητικοῦ, ποτὲ μὲν Σικελικὸν ἐκ τοῦδε καλεῖται, ποτὲ δὲ ἐκ τοῦ ἑτέρου, Κρητικόν. εἰ δέ τις ἴσως τὸ, ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν, νοήσει ἀντὶ τοῦ, μετὰ τὰ ὄρη τὰ Σικελικὰ, τότε δυνήσεται δύο εἶναι τὰ πελάγη. ἰδίᾳ μὲν τὸ Σικελικὸν, ἕως τοῦ μετώπου τοῦ κριοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἐκεῖθεν τὸ Κρητικὸν, ἕως Σαλμωνίδος. Ὅτι ἡ τῆς Κρήτης ἄκρα, ἥτις εἰς ἅλα προνένευκεν, ἡ περὶ τὴν Γόρτυνα, παραυγάζει (τουτέστι παρεμφαίνει καὶ φαντάζει) μέτωπον κριοῦ τοῖς πόρρωθεν βλέπουσι. καὶ ἐντεῦθεν ἔχει τὴν κλῆσιν, ὀνομαζομένη κριοῦ μέτωπον. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι δεῖ καὶ περὶ τὸν Εὔξεινον πόντον ἕτερον μέτωπον κριοῦ, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται, ταυρικὸν ὄρος, διὰ τὴν αὐτὴν καὶ ἐκεῖνο αἰτίαν οὕτω καλούμενον. ἰστέον δὲ ὅτι πολλάκις ἔκ τινων τόπων πόρρωθεν ὁρωμένων ζῳϊκή τις φαντασία πίπτει κατὰ τὴν ὁμοιότητα, διὰ τὴν ἀπάτην ὄψεως. καὶ ὅτι τοιοῦτόν τι πάσχων ὁ ὀφθαλμὸς καὶ περὶ τὸν Εὔξεινον καὶ περὶ τὴν Κρήτην, μέτωπα φαντάζεται κριοῦ. καὶ ὁ κατὰ τὴν Νιόβην δὲ μῦθος οὕτω πως διαπλάττεται· φαμένων τινῶν ἀκρωτήριον εἶναι Φρύγιον, ἐοικὸς γυναικείῳ προσώπῳ τοῖς πόρρω ἀφεστηκόσιν, ἐξ οὗ ὕδωρ ἀέναον καταρρεῖ, ὅπερ ὁ μῦθος εἰς δάκρυον αἰνιγματίζει τῇ Νιόβῃ. ὁρῶμεν δὲ καὶ τοὺς τὴν γραφικὴν τέχνην δεινοὺς, εἰς λεόντων μιμήματα, ἢ ἀρκτῶν τινῶν θηρίων προτομὰς, τὰς τῶν ὀρέων ἐκτυποῦντας κορυφὰς, ὡς τῆς ὄψεως τοιαῦτά τινα φανταζομένης καὶ πόρρωθεν. Ὅτι ἡ Γόρτυν καὶ Γόρτυνα λέγεται τρισυλλάβως, καὶ τὸ μὲν κλίνεται Γόρτυνος, ὡς φόρκυνος· τὸ δὲ, Γορτύνης, ὡς λεαίνης. ἱερὰν δὲ αὐτὴν λέγει, ἢ ἁπλῶς διὰ τὸ ἔνδοξον· ἢ Ὁμηρικῷ ζήλῳ, ὡς καὶ Ὁμήρου τὰς πόλεις οὕτω καλοῦντος, διὰ τὸ φυλακτικὸν τῶν ἐν αὐταῖς. κτίσμα δὲ ἡ Γόρτυν Ταύρου ἐκείνου τοῦ τὴν Φοίνισσαν Εὐρώπην ἁρπάσαντος, ὃς Κρήτης ἦν βασιλεύς. μεγάλη δὲ αὕτη ἡ πόλις, κατὰ τὸν γεωγράφον, εἰπόντα, πόλεις Κρήτης μέγισται, " Γόρτυνα, Κυδωνία, καὶ Κνωσσός. " λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι Γορτύνη δευτερεύει μετὰ Κνωσσὸν κατὰ δύναμιν, καὶ ὅτι συμμαχοῦσαι αὗται ποτὲ ἀλλήλαις, πάντας εἶχον ὑπηκόους τοὺς ἐκεῖ. Ὅτι ἡ Φαιστὸς ἣν ὁ Διονύσιος ἠπειρῶτιδα λέγει, διέχει θαλάσσης μὲν σταδίους κ', Γόρτυνος δὲ, ἑξήκοντα· κατεσκάφη δὲ ὑπὸ Γορτυνίων. ἐξ αὐτῆς ἦν Ἐπιμενίδης ὁ ποιήσας δι' ἐπῶν καθαρμούς.

92 Inde verò dilatatum protenditur Adrium salum 93 Ad boream: sed rursum ad occiduum recessum serpit, 94 Quod etiam Ionium accolæ dixerũt. 95 Duas verò continentes eructat. intranti quidem 96 Dextram ad manum cernitur Illyris terra, 97 Dalmatia verò supra [vltra] Martiorum solum virorum.

Κεῖθεν δ' εὐρυνθεῖσα τιταίνεται Ἀδριὰς ἅλμη
Πρὸς βορέην· αὖθις δὲ πρὸς ἑσπέριον μυχὸν ἕρπει,
Ἥν τε καὶ Ἰονίην περιναιέται οὐδάξαντο.
Δισσὰς δ' ἠπείρους ἀπερεύγεται. ἐς μὲν ἰόντι
Δεξιτερὴν κατὰ χεῖρα φαείνεται Ἰλλυρὶς αἶα,
Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν, ἐνυαλίων πέδον ἀνδρῶν.

Ὅτι ὁ Ἰόνιος κόλπος μετὰ τὸν Σικελικὸν εὐρύνεται πρὸς βορρᾶν, αὖθις δὲ κάμπτων, πρὸς ἑσπέριον μυχὸν ἕρπει, ἀφορῶν πρὸς τὸν εἰς τὴν ἑσπερίαν θάλασσαν προβαλλόμενον ὠκεανόν. ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον Ἰόνιος κόλπος καλεῖται, ἀλλὰ καὶ Ἀδρίας ὁ αὐτὸς λέγεται, καὶ Ἀδριὰς, καὶ Ἀδριανὴ θάλασσα. οἱ δὲ ἀκριβέστεροι τὸν Ἰόνιον μέρος τοῦ Ἀδρίου φασί. λέγεται δὲ Ἰόνιος, ὡς καὶ τῷ Λυκόφρονι δοκεῖ καὶ τῷ Αἰσχύλῳ, ἀπὸ τῆς Ἰοῦς. διενήξατο γὰρ ἐκείνη βοῦς γενομένη καὶ του-

θαι. οἱ δέ φασιν ἀπὸ Ἰάονος ἀνδρὸς Ἰταλοῦ, ἢ ἀπὸ Ἰονίου ἀνδρὸς Ἰλλυρικοῦ. λέγουσι δέ τινες καὶ τὸ ἀπὸ Γάζης μέχρις Αἰγύπτου πέλαγος, Ἰόνιον λέγεσθαι ὁμοίως, ἀπὸ τῆς Ἰοῦς. καὶ τὴν ἐκεῖ δὲ Γάζαν, Ἰόνην καλοῦσί τινες· ἔνθα βοῦς ἦν ἐν ἀγάλματι τῆς Ἰοῦς, ἤτοι τῆς σελήνης. Ἰὼ γὰρ ἡ σελήνη, κατὰ τὴν τῶν Ἀργείων διάλεκτον. τοῦ δ' ἀνωτέρω ῥηθέντος Ἰάονος υἱὸς Ἀδρίας εὕρηται, ἀφ' οὗ τὸ αὐτὸ πέλαγος καὶ Ἀδριατικὸν λέγεται. ἄλλοι δὲ οὕτω φασίν· ἔστιν Ἀδρία πόλις ἐπιφανής, καὶ παρ' αὐτὴν κόλπος Ἀδρίας, καὶ ποταμὸς ὁμοίως. ἀγαθὴ δέ, φασί, βοσκήμασιν ἡ ἐκεῖ γῆ, ὥστε καὶ δὶς τίκτειν τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ διδυμοτοκεῖν. Ὅτι εἰσιόντι τὴν Ἰονίαν θάλασσαν, κατὰ μὲν τὰ σκαιὰ ἡ τῶν Αὐσόνων κεῖται χώρα, δεξιτερὴν δὲ κατὰ χεῖρα ἡ Ἰλλυρὶς ἐπὶ γῆ, οὕτω καλουμένη ἀπὸ Ἰλλυριοῦ υἱοῦ Κάδμου. Δαλματία δ' ἐφύπερθεν, ἣν καὶ λέγει ἐνυαλίων πέδον ἀνδρῶν, διὰ τὸ μαχίμους εἶναι τοὺς ἐκεῖ. φασὶ δὲ καὶ τοὺς Δαλματεῖς δι' ὀκταετηρίδος ποιεῖσθαι τῆς χώρας ἀναδασμόν, κατά τινα ἀναγραφήν· καὶ οὐδὲ νομίσματι χρῆσθαι, πολλὴν ταύτην ἀφελουμένους τοῦ βίου κιβδηλίαν. διχῶς δὲ τὸ ἔθνος λέγεται, καὶ Δαλμάται καὶ Δαλματεῖς· ἡ δὲ πόλις αὐτῶν, Δάλμιον, ἢ Δελμίνιον, ἢ Δέλμινον.

Σκαιῇ δ' Αὐσονίων παραπέπταται ἄσπετος ἰσθμός,
Πουλυτενής, τρισσῇσι περίδρομος ἀμφιτρίταις,
Τυρσηνῇ, Σικελῇ τε, καὶ Ἀδριάδι πληθούσῃ.
Ἡ μία δ' εἰς ἄνεμον τεκμαίρεται ὁλκὸν ἑκάστη·
Τυρσηνὴ ζέφυρον, Σικελὴ νότον, Ἀδριὰς εὖρον.

[98] Ad læuã verò Ausoniorũ expanditur immensus isthmus, [99] Longè porrectus, tribus circumfluus maribus, [100] Tyrrheno [Thusco] Siculo, atque Adrio aduentante. [101] Vnumquodque autem in ventum dirigit tractum: [102] Tyrrhenum in zephyrum, Siculum notum, Adrium eurum.

Ὅτι καὶ ἐνταῦθα οὐ κατὰ κοινὴν κυριολεξίαν ἰσθμὸν εἶπε τὸν περὶ τοὺς Αὔσονας τὸν πλατύτατον. οὐ γὰρ ἐστένωται οὐδὲ ὁ τοιοῦτος ἰσθμός, ἰδίως ἐπάγει, ὡς καὶ ἐν τοῖς περὶ τούτου θεωρίαν λόγου, παραπέπταται ἄσπετος, πουλυτενής, τρισσαῖς θαλάσσαις περίδρομος. καὶ εὐθὺς ἐπάγει ποίαις θαλάσσαις περικλείεται ὁ τοιοῦτος ἰσθμός. λέγων ταύτην γοργῶς, ὅτι Τυρσηνῇ, Σικελῇ τε καὶ Ἀδριάδι πληθούσῃ. εἶτα εἰπὼν ὅτι ἑκάστη τῶν τοιούτων τριῶν θαλασσῶν πρός τινα ἄνεμον τεκμαίρεται τὸν ὁλκόν, σχηματίζει πάλιν κατὰ γοργότητα οὕτω, Τυρσηνὴ ζέφυρον, Σικελὴ νότον, Ἀδριὰς εὖρον· φιλοτεχνησάμενος ἐνὶ στίχῳ ἐκθεῖναι τάς τε τρεῖς θαλάσσας, καὶ τοὺς τρεῖς ἀνέμους, εἰς οὓς ἑκάστη τὸ ἑαυτῆς παρασύρεται ῥεῦμα. ὁποῖόν τι πεποίηκε περὶ τούτου, ὡς προγέγραπται, καὶ ἐν τῷ, Πρώτην μὲν Λιβύην, μετὰ δ' Εὐρώπην, Ἀσίην τε, τὰς τρεῖς ἠπείρους ἐκεῖ ἐνὶ ἔπει συμπεριλαβών. σημείωσαι δ' ὅτι ἐνταῦθα μὲν Τυρρηνὴν ἀμφιτρίτην, ἀνωτέρω δέ, Τυρρηνίδα θάλασσαν εἶπεν, ἐν διαφόροις καταλήξεσιν.

Αὐτὰρ ὑπὲρ Σικελῆς χθονὸς ἕλκεται οἶδμα κορύσσων
Πόντος ἔσω Λιβύης, νοτίην ἐπὶ Σύρτιν ἑλίσσων
Τὴν ἑτέρην, ἥν πέρ τε καὶ εὐρυτέρην ἐνέπουσιν·
Ἄλλη δ', ἥτις ἀφαυρὸν ἔχει πόρον ἔνδον ἐοῦσα,
γρ. ἐρχομένου. Τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου.

[103] Porro supra Siculam terram trahitur vndam attollens [104] Pontus intra Libyam, australem in Syrtim voluens [105] Alteram, quam quidem & latiorem vocant: [106] Altera verò, paruum habens sinum, quæ intus est, [107] Eminus aduenientem suscipit æstum maris.

Ὅτι περὶ τὰ νότια τῆς Σικελικῆς χθονὸς ἕλκεται κόλπος ἔσω Λιβύης, νοτίαν Σύρτιν ἑλίσσων, τὴν ἑτέραν τὴν εὐρυτέραν· ἐνδοτέρω δὲ ταύτης δευτέρα ἐστὶν ἡ ἑτέρα Σύρτις, ἀφαυρὸν ἔχουσα πόρον, ὅ ἐστι, μικροτέρα οὖσα. ἥτις, φησί, τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου. περὶ δὲ τῆς τοιαύτης πλημμυρίδος ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. σημείωσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθα ὁ περιηγητὴς τῇ ὑπὲρ προθέσει ἐπὶ τῶν νοτίων ἐχρήσατο, εἰπὼν ὑπὲρ Σικελικῆς χθονὸς τὴν νοτίαν Σύρτιν ἑλίσσεσθαι. ποιεῖ δὲ τοῦτο πλειστάκις καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. ὥστε οὐκ ἐπὶ βορείων μόνον ἡ

ὑπὲρ προσθέσεως τῆς, διὰ τὸ ἔξαρμα τὸ ἐν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρῶν. οὐδὲ γὰρ νῦν ἐκεῖνα ἐσήμαινεν τὸ εἰς ὕψος ἐξῆρθαι, εἰ καὶ ἡμῖν δοκεῖ ταπεινά. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ βορείων τίθησι τὸ ὑπὲρ, ἐκδηλότατόν ἐστιν. ἐρεῖ οὖν ἐν τοῖς ἑξῆς, βορειοτέρη γαίης ὑπὲρ Εὐρωπείης, τουτέστι πρὸς τὰ βόρεια τῆς Εὐρώπης.

[108] Ita quidē reboant vorticosi hi duo sinus. [109] E montibus autē Siculis Cretæ expanditur [porrigitur] vnda [110] Lōge in ortum, Salmoniū, vsq; ad promōtorium, [111] Quod dicunt oriētale Cretæ esse promontorium. [112] At deinceps duo vlteriꝰ intumescunt maria, [113] Ismarici flatibus agitata boreæ, [114] Recta spirantis. quandoquidem eregione sita sunt. [115] Nautæ autem primum, Phariū mare appellant, [116] Quod in vltimum iugū porrigitur Casii: [117] Sidonium verò alterum, (vbi extenditur in secessum terræ, [118] Issum, adusque vrbem, Cilicum regionem præteriens, [119] Issicus, qui trahitur boream versus, sinus immensus. [120] Non tamen multum procul æqualem cursum habet. iam enim prope [121] Cilicum terram cessat, flexu atro: [122] Tum ad zephyrum conuersam eructat vndam.

Ὣς ⓐ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κόλποι.
Ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν, Κρήτης ἀναπέπταται οἶδμα
Μακρὸν ἐπ' ἀντολίην, Σαλμωνίδος ἄχρι καρήνου,
Ἥν Κρήτης ἐνέπουσιν ἑώιον ἔμμεναι ἄκρην.
Δοιαὶ δ' ἑξείης προτέρω φρίσσουσι θάλασσαι,
Ἰσμαρικοῦ πνοιῇσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο,
Ὀρθὸν φυσιόωντος, ἐπεὶ κατεναντία κεῖνται. γρ. κατ' ἐναντία κεῖται.
Ναῦται δὲ προτέρην, Φαρίην ἅλα κικλήσκουσιν,
Ὑστάτιον ἐς πρηῶνα τεταινομένην Κασίοιο·
Σιδονίην δ' ἑτέρην, ὅθι τείνεται ἐς μυχὰ γαίης
Ἰσσοῦ ἄχρις πόλιος, Κιλίκων χώρην παραμείβων
Ἰσσικὸς ἑλκόμενος βορέην ἐπὶ κόλπος ἀπείρων.
Οὐ μὲν πολλὸν ἄνευθεν ἰσόδρομος· ἄγχι γὰρ ἤδη
Ὑστατίῃ δνοφερῇ Κιλίκων ἀποπαύεται αἴης·
Τῆμος ἐπὶ ζέφυρον στρεπτὴν ἐπερεύγεται ἅλμην.

Ὅτι μέλλων ἀπὸ τῶν δύο Σύρτεων μεταβῆναι εἰς τὴν ἑξῆς περιήγησιν, χρῆται τούτῳ χρήσει συμπληρωτικῷ, γοργῷ τε καὶ σεμνῷ, Ὡς οἱ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κόλποι. καὶ μετὰ ταῦτα δὲ πολλαχοῦ διὰ σαφήνειαν χρῆται συχνὰ ταῖς συμπληρώσεσιν, ἤτοι ἀποθέσεσιν. Ὅτι ἡ Σαλμωνίς, ἑώα ἐστὶν ἄκρα τῆς Κρήτης· ὥσπερ αὖ πάλιν δυτικὸν ἄκρον αὐτῆς, τὸ τοῦ κριοῦ μέτωπον. περὶ τοῦτο τὸ τῆς Σαλμωνίδος, ὡς αὐτός φησι, κάρηνον, ἤτοι ἀκρωτήριον, ἀναπέπταται τὸ Κρητικὸν πέλαγος. μᾶλλον δὲ ἄχρι καὶ αὐτοῦ παραίνεται τὸ ὅτι Σικελικὸν, ὅτι καὶ Κρητικὸν, καθὰ πρὸ μικροῦ εἴρηται, πέλαγος· οὗ καθεξῆς ἡ Φαρία θάλασσα μετ' αὐτὴν, ἡ Σιδωνία· ἣ ἐπὶ ταύτῃ πλευραῖος ὁ περὶ Κύπρον κόλπος, ἤγουν ὁ Ἰσσικός. περὶ ὧν καὶ μετ' ὀλίγον λελέξεται. Ὅτι τὸ φρίσσειν κυρίως ἐπὶ θαλάσσης λέγεται. φησὶν οὖν ὅτι φρίσσουσιν ἥτε Φαρία καὶ ἡ Σιδωνία θάλασσα, ἐλαυνόμεναι πνοαῖς Ἰσμαρικοῦ Βορρᾶ, ὀρθὸν φυσιόωντος, ἐπεὶ κατ' ἐναντία κεῖνται τοῦ Βορρᾶ. ἔστι δὲ τὸ φρίσσειν, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦνται, καὶ εἰς ὕψος αἴρονται τοῖς κύμασιν. ὅπου δὴ δὲ καὶ ἡ φρὶξ, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθεὶς, ἤτοι τῇ ἐπαναστάσει τοῦ κύματος. ὅτι δὲ θαλασσία λέξις τὸ φρίσσειν, ἐν τοῖς τοῦ Ὁμήρου κάλλιον γέγραπται. τὸν δὲ Βορρᾶν Ἰσμαρικὸν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ Θρακικὸν, ἀπὸ Ἰσμάρου πόλεως Θράκης. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν Φαρίαν ταύτην θάλασσαν, ἥτις μετὰ τὸ Κρητικόν ἐστιν, ὡς εἴρηται, πέλαγος, καὶ Παρθένιον κόλπον ἐκάλουν οἱ παλαιοί. καὶ ὅτι ὥσπερ Σιδωνία καὶ Ἰσσικὸς ἀπὸ Ἰσσοῦ πόλεως καὶ Σιδῶνος, οὕτω καὶ Φαρία διὰ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Φάρον, ἥτις ἐστὶ νῆσος ἐν δεξιᾷ κειμένη Ἀλεξανδρείας, πύργον ἀνέχουσα μέγιστον, ἐκπυρσεύοντα τοῖς καταπλέουσι. περὶ δὲ ταύτης τῆς Φάρου εἴρηται μὲν καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν· ῥηθήσεται δὲ καὶ ὅτι ἐν λόγῳ εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐλθωμεν. Ὅτι ὁ Διονύσιος τὴν Σιδῶνα κλίνων, ἀκολουθεῖ Ὁμήρῳ, ἐν τῷ, Σιδονίη θάλασσα, ἐκτείνει μὲν τὸ τῆς ἀρχούσης δίχρονον, συστέλλει δὲ τὸ ε τὸ μετὰ τὴν ἀρχουσ. ὁμοίως καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ἐν τῷ, Βυ-

βλον τ' αἰγιαλόν, καὶ Σιδόνα αἰθαλόεσσαν. οἱ δὲ ὕστερον ταῖς ὅλαις πλαγίαις τῆς Σιδῶνος, τῷ ὦ μεγάλῳ παραληγομένας ἐκφέρουσιν. Ὅτι ἡ περὶ τὴν Παμφυλίαν χώραν θάλασσα, περὶ ἣν ἡ Κύπρος, οὐ μόνον Παμφύλιος κόλπος λέγεται, κατὰ ἐθνικὴν ἐπίκλησιν, ἀπὸ τοῦ τῶν Παμφύλων ἔθνους· ἀλλὰ καὶ Ἰσσικός, ἀπὸ Ἰσσοῦ πόλεως κειμένης μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας. φησὶ γοῦν καὶ ὁ Διονύσιος ὅτι ὁ Ἰσσικὸς κόλπος ἕλκεται ἐπὶ βορρᾶν, Ἰσσοῦ ἄχρι πόλεως, Κιλίκων χώραν παραμείβων. ταύτην δὲ τὴν πόλιν Ἀλέξανδρος ὁμώνυμον ποιήσας, ὡς τὸν Δαρεῖον ἐκεῖ νικήσας, ἐκάλεσε Νικόπολιν. ἔστι δὲ ὁ κόλπος, ὡς ὁ Διονύσιος λέγει, ἄχρι τῆς τῶν Κιλίκων γῆς ἐλθὼν ἰθύτερος, κατ' ἰσοδρομίαν τινά, καὶ οἷον ἀποπαυσάμενος, ἐκεῖθεν ὡς ἂν ὕσπληγι γεοφερῆ, τουτέστιν ὡς ἂν καμπτῆρι, στρεπτὴν ἐπὶ ζέφυρον ἐπιβύγεται ἄλλην, ἠρέμα ἐπὶ δύσιν καμπτῶν, καὶ στρεφόμενος. καὶ ἀφορῶν εἰς τὸν ζέφυρον. Σημείωσαι δὲ ὅτι ὕσπληγξ οὐ μόνον, ὡς ἐνταῦθα, ἐπὶ καμπτῆρος λέγεται, ἀλλ' ἔστιν ὅτι καὶ ἐπὶ ἀφετηρίας, ὃ ἐστι καγκέλου. ὀνομάζεται δὲ οὕτω καὶ ἡ ὑστριχίς, οὐ τὸ ζῷον, ἀλλὰ τὸ πληκτικὸν ὄργανον· λεγόμενον οὕτω διὰ τὸ ἐκ τριχῶν ὑείων εἰς πληγὴν συγκροτεῖσθαι. δέρμα γὰρ ὑὸς στενὸν καὶ ἐπιμήκες ἀποτεμόμενοί τινες αὐταῖς θριξί, καὶ τοῦ μήκους τῶν τριχῶν κείραντες, ὡς ἂν ἔχοιεν αὐταὶ οὕτω κεντεῖν στερρότερον, ἔτι πλέον τῆς μαστιγίας· καὶ ἐκαλεῖτο ὕσπληγξ τὸ τοιοῦτο τῆς μάστιγος ἐργαλεῖον. καὶ ἄλλως δὲ ἡ τοιαύτη ὕσπληγξ, πλέγμα ἦν ἀπὸ ὑείων τριχῶν. Ἱστέον δὲ ὅτι παρὰ Θεοκρίτῳ ἡ ὕσπληγξ εἴρηται, καὶ ἐπὶ παγίδος ὀρνέου τιθεμένη, διὰ τὸ συγκροτεῖσθαι, ὡς εἰκός, ἀπὸ ὑστριχίδος πλέγματος. Ἱστέον δὲ καὶ ὅτι προσφόρως μὲν ὑστριχὶς ἐλέχθη τὸ τῆς πληγῆς ὄργανον, ὅτι ὕειον αὖ καὶ ἦν· ἐκεῖθεν δὲ καὶ ὁ καμπτὴρ τοῦ ἀγῶνος ὕσπληγξ ὠνόμασται, διὰ τὸ τοὺς ἵππους ἐκεῖ προσεκτικώτερον καὶ πλήσσεσθαι καὶ νύσσεσθαι. ὅθεν καὶ νύσσα ὁ τοιοῦτος τόπος λέγεται. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐκ προτέρου δρόμου οἱ ἵπποι ταῦτα πάσχουσι, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀφετηρία ὕσπληγξ, ἔτι δὲ καὶ νύσσα ἐλέγετο.

Ὡς δὲ δράκων βλοσυρωπὸς ἑλίσσεται αἰκύλος ἕρπων,
Νωθής, τῷ δ' ὕπο πᾶσα βαρύνεται οὔρεος ἄκρη
Ἐρχομένῳ· τὼς κεῖνος ἑλίσσεται εἰν ἁλὶ κόλπος
Νήχυτος, ἔνθα καὶ ἔνθα βαρυνόμενος προχοῇσι.
γρ. προσβολῇ — Τοῦ μὲν ἐπὶ προχοῇ Παμφύλιοι ἀμφινέμονται,
γρ. μυχάν. — Ὅσσον ἐπιπροβέβηκε Χελιδονίων ἐπὶ νήσων.
γρ. ζέφυρος — Σῆμα δ' ἔχει ζεφύροιο Παταρηΐδα τηλόθεν ἄκρην.

123 Vt autẽ draco horrendus visu voluratur flexuosus repẽs, 124 Tardus, sub hoc autem totum grauatur montis iugum 125 Incedente: sic ille voluitur in mari sinus 126 Diffusus, hinc & illinc grauatus gurgitibus. 127 Huius quidem ad gurgitem Pamphylii habitant, 128 Quantum progreditur Chelidonias ad insulas. 129 Terminum autem habet zephyri Patareum eminus promontorium.

Ὅτι εἰ καὶ ἁπλῶς καὶ μικροπρεπῶς, ὅμως ὡς ἐξὸν ἦν ἐν παραβολαῖς, δράκοντι τὸν τοιοῦτον Ἰσσικὸν εἰκάζει κόλπον. λέγων ὅτι ἐκεῖνος ἐν ἁλὶ κόλπος ἑλίσσεται, ὡς δράκων βλοσυρωπὸς ἑλίσσεται αἰκύλος ἕρπων, νωθής, ὑφ' ᾧ πᾶσα βαρύνεται ὄρεος ἄκρα ἐρχομένῳ. τοῦτο δὲ λέγει, διὰ τὸ καὶ τὸν Ἰσσικὸν κόλπον ἔνθα καὶ ἔνθα βαρυνόμενον ταῖς προχοαῖς ἑλίσσεσθαι δυσπόρευτον κεχυμένον, τὸ πολὺ τὸ κεκλασμένον, καὶ κατὰ τοὺς ὄφεις καμπύλον ἔχοντα. Σημείωσαι οὖν ὅτι διὰ μόνας τὰς καμπὰς τοῦ Ἰσσικοῦ, ἡ τοῦ ὄφεως εἴληπται παραβολή· καὶ διὰ τοῦτο ἔχει ἀσφαλῶς. ἄλλως γὰρ πολὺ ἔχει τὸ ταπεινόν, εἰ ὁ τοιοῦτος κόλπος ὁλκῷ παραβέβληται ὄφεως. δράκοντι μὲν γὰρ προσαρμόσαι παραβολὴν ἐκ πελάγους, ὑψοποιόν ἐστι· πέλαγος δὲ τηλικοῦτον παραβαλεῖν ἁπλῶς δράκοντι, καταβάλλει τὸ τοῦ κόλπου μέγεθος. ὅρα δὲ ὅτι φανερῶς ἐνταῦθα τὸ βλοσυρωπὸς δι' ἑνὸς σ ἐκφέρεται, δηλοῦν τὸ ἄγριον καὶ ὑποσεσυρμένον τοῦ βλέμματος. Ὅτι ὥσπερ τὸ α ποτὲ μὲν στερεῖ, ποτὲ δὲ ἐπιτείνει, οὕτω καὶ τὸ νη. τὸ μὲν γὰρ νηλεὴς, ἐλέου δηλοῖ στέρησιν· τὸ δὲ νήχυτος κόλπος, δαψιλείαν κύματος. Ὅτι ὁ Ἰσσικὸς κόλπος, ὁ κατὰ Κύπρον, ὡς εἴρηται, διὰ τῆς γῆς τῶν Παμφυλίων ἔρχεται, διὸ καὶ Παμφύλιος λέγεται, διήκει δὲ καὶ μέχρι τῶν Χελιδονίων νήσων, περὶ ὧν μετὰ ταῦτα εἰρήσεται. ἔχει δὲ τελευταῖον σῆμα πρὸς ζέφυρον, τὴν τῶν Πατάρων ἄκραν, ἥτις διορίζει Λυκίαν τε καὶ Καρίαν. σῆμα δὲ, τὸ σημεῖον, ἤτοι τὸ πέρας, λέγει, κατὰ λόγον

φιλόσοφον. τὸ γὰρ σημεῖον, τουτέστιν ὁ σιγμὸς, πέρας ἐστὶ χαμαιπῆς, ὡς καὶ ἐνταῦθα τῆς περιόδου τοῦ πελάγους τούτου δηλωτικὸν σῆμά ἐστι τὰ Πάταρα. Ἰστέον δὲ ὅτι Πάταρα καλεῖται ὁ τοιοῦτος τόπος, ἢ ἀπὸ Παταρέου υἱοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ Λυκίας τῆς Ξάνθου· ἢ ἀπὸ τῆς πατάρας, ὃ δηλοῖ Ἑλληνιστὶ τὴν κίστην, ἤτοι κιβωτόν. φασὶ γὰρ ὅτι πατάραν ἀθύρματα τῷ Ἀπόλλωνι περιέχουσαν, πέμματά τινα ἐν σχήματι λύρας, καὶ τόξου, καὶ βελῶν, ἄνεμος ἁρπάσας ἀπό τινος παιδίσκης, καὶ ὑπολαβὼν εἰς θάλασσαν ἔβαλε τὴν Λυκιακήν, καὶ τῇ ἐκεῖ Χερρονήσῳ προσήγαγεν. ὅθεν καὶ ἡ Χερρόνησος ἱερά τις αἰτεῖται τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ τὴν κλῆσιν ἀπὸ τῆς τοιαύτης πατάρας, ἤτοι κιβωτοῦ, ἐκέρδανε. κρατεῖ δὲ περὶ τούτου καὶ τοιαύτη τις ἱστορία· Πάταρος καὶ Ξάνθος λῃσταὶ, παῖδες Λαπιῶνος, βίον ἐκ τοῦ πειρατεύειν ἀποχῶντα πειρώμενοι, κατέλυσαν τὴν τοῦ λῃστεύειν πλάνην, καὶ τῇ Λυκίων γῇ προσχόντες, ᾤκησαν βεβαίως ἐκεῖ. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ πρεσβυτέρου Ξάνθου ποταμὸς ἐκεῖ Ξάνθος ἐκλήθη, καὶ πόλις ὁμώνυμος· ἀπὸ δὲ τοῦ λοιποῦ ἐκλήθη τὰ Πάταρα.

Φράζεο δ' ἐκ κείνου τετραμμένος αὖθις ἐπ' ἄρκτους,
Αἰγαίου πόντοιο πλατὺν πόρον· ἔνθα τε κῦμα (γρ. ῥόον)
Ῥησσόμενον νήσοισι περιβρέμεται Σποράδεσσιν.
Οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκια κύματ' ὀφέλλει
Ὑψόθι μορμύρων ἕτερος πόρος ἀμφιτρίτης.
Οὖρον δ' ἐς Τένεδον τεκμαίρεται ἐσχατόωσαν,
Ἴμβρον ἔχων ἑτέρωθεν· ὅθεν στενὸς ἔρχεται αὐλὼν,
Συρόμενος βορέηνδε Προποντίδος ἔνδοθι πάσης.
Τῆς δ' ὑπὲρ ἄσπετα φῦλα τιταίνεται Ἀσίδος αἴης
Πρὸς νότον· ἠπείρου γὰρ ἐπὶ πλατὺς ἔρχεται ἰσθμός.

130 Considera [contemplare] verò ex illo [sinu] conuersus rursus ad septentriones, 131 Ægæi ponti vastum gurgitem: vbi etiam fluctus 132 Fractus insulas circũfremit Sporadas. 133 Neque enim aliquis illi similes fluctus excitat 134 Profundè murmurans alius gurges maris. 135 Limitem verò in Tenedum terminat extremum, 136 Imbrum habens altera ex parte, vnde arctum exit fretum, 137 Quod trahitur boream versus, Propontidem intra totam. 138 Hanc autem supra innumeræ gentes panduntur Asiaticæ terræ 139 Ad austrum, continentis enim latus succedit tractus.

Ὅτι αἱ Σποράδες νῆσοι περὶ τὸ Αἰγαῖον κεῖνται πέλαγος· ᾧ οὐδεὶς ἕτερος, φησὶ, κόλπος θαλάσσης ὑψόθι μορμύρων ἐναλίγκια κύματ' ὀφέλλει. αἴτιον δὲ τούτου φασὶ τὸ πλῆθος τῶν αὐτόθι νήσων, αἷς προσαρράσσοντα συχνὰ τὰ κύματα, ἐπαναστρέφει, καὶ τῇ συνδρομῇ βιαιότερον κορυφούμενα, πολὺν ἐγείρει τὸν κλύδωνα. διὸ καὶ ὁ Διονύσιός φησιν, ἔνθα κῦμα ῥησσόμενον νήσοις περιβρέμεται Σποράδεσσιν. περὶ ὧν ἐρεῖ ἐν τοῖς ἑξῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον πέλαγος Αἰγαῖον, ἀλλὰ καὶ πεδίον τι περὶ τὴν Φωκίδα γῆν ἱστορεῖται καλούμενον Αἰγαῖον ἐκεῖνο, παρὰ τὸν ἐκεῖ ῥέοντα Αἶγαν ποταμόν.

Ὅτι ὁ τοῦ Αἰγαίου πόντου πλατὺς πόρος, ἀπὸ Παταρων ἀρχόμενος, εἰς Τένεδον καὶ Ἴμβρον περαίνεται. ἐκεῖθεν δὲ στενὸς ἔρχεται αὐλὼν συρόμενος πρὸς βορρᾶν, ἕως εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ταύτην τὴν περὶ τοῦ πόντου Εὐξείνου· ἀφ' οὗ καὶ ὀνομάζεται Προποντίς. καλῶς δὲ εἶπε τὸ, αὐλὼν στενὸς, ὡς πρὸς διαστολὴν τοῦ Αἰγαίου πλατυτάτου ὄντος. στενὴ γάρ ἐστι καὶ οἱονεὶ αὐλωνοειδὴς ἔκτασις ὁ Ἑλλήσποντος. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ἡ Προποντὶς καὶ στόμα ἁπλῶς λέγεται, καὶ μετὰ προσθήκης δὲ, στόμα πόντου, δηλαδὴ τοῦ Εὐξείνου, ὃς κατ' ἐξοχὴν πόντος λέγεται, ὡς μετ' ὀλίγον εἰρήσεται. Αἰγαῖον δὲ πέλαγος, ὡς τισι δοκεῖ, λέγεται, παρὰ τὰς ἐν Εὐβοίᾳ Αἰγὰς, τόπον οὕτω καλούμενον, ἔνθα τοὺς τοῦ Ποσειδῶνος ἵππους ἀναπαύει ὁ ποιητής. οἱ δὲ παρὰ Αἰγαίωνα τὸν Ὁμηρικὸν, ὡς ἐν τῇ Ἰλιάδι γέγραπται. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἰσθμόν τινα πλατὺν ἱστορεῖ περιεχόμενον ὑπό τε τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ὃς ἑῷος μὲν κείμενος, πρὸς νότον δὲ καθελκόμενος, ἄσπετα φῦλα τῆς Ἀσίδος γῆς ἀγκαλίζεται· ἐν οἷς εἰσι καὶ Αἰολεῖς καὶ Ἴωνες. Ὅτι τὴν ὑπὲρ πρόθεσιν καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν νοτίων τίθησιν, εἰπὼν, τῆς δ' ὑπὲρ ἄσπετα φῦλα τιταίνεται πρὸς νότον. καὶ ἡ αἰτία προείρηται.

Τῇ δ' ἔπι, Θρηϊκίου στόμα Βοσπόρου, ὃν πάρος Ἰὼ
Ἥρης ἐννεσίῃσιν ἐνήξατο πόρτις ἐοῦσα.
Στεινότατος δὴ κεῖνος ἁπάντων ἔπλετο πορθμὸς
Τῶν ἄλλων, οἵ τ' εἰσὶ πολυκλύστοιο θαλάσσης·
Κυανέας ὅθι μῦθος ἀναιδέας εἰν ἁλὶ πέτρας
Πλαζομένας, καναχηδὸν ἐπ' ἀλλήλῃσι φέρεσθαι.
Ἐκ δὲ τοῦ οἰγόμενος παραπέπταται εὔρυθι Πόντος, (γρ. αἰθρᾶσι)
Πολλὸς ἐών, καὶ πολλὸν ἐπ' αὐτολίης μυχὸν ἕρπων.

140 Hanc item post, Thracii ostium Bospori, quem olim Io 141 Iunonis impulsu tranauit, iuuēca quū esset. 142 Angustissimum sanè illud omnium est fretum 143 Aliorū quæ sunt vndosi maris. 144 Cyaneas vbi fama est impudentes in mari caute 145 Vagantes, cum strepitu [sonitu] in se mutuò incurrere [illidi] 146 Ex eo autem [Bospori ore] apertus panditur propè Pontus. 147 Qui est vastus & longè in orientis recessum serpit.

Ὅτι μετὰ τὴν Προποντίδα τὸ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου στόμα ἐστὶν, ἤγουν ὁ Θρακικὸς Βόσπορος, ὁ καὶ Μύσιος· ὃν καὶ ζεύξας ὁ Δαρεῖος περί που τὸ ἱερὸν στόμα, εἰς Θρᾴκην διέβη· μεθ' ὃ καὶ εἰς Σκύθας ἐπέρασε, γεφυρώσας καὶ τὸν Ἴστρον. τὸν δὲ Θρακικὸν τοῦτον Βόσπορον οἱ μέν φασιν εἶναι τὰ κατὰ Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον στενά· (φησὶ γοῦν περὶ τίνος ὁ Ἀρριανὸς, ὅτι ἐλαύνει ἐπὶ Χρυσόπολιν, ἔνθα ὑπὸ νύκτα περάσας τὸν Βόσπορον. καὶ τὰ ἑξῆς) οἱ δὲ μάλιστα τὰ ἄνω Πόντου τοῦ καλουμένου Ἀνάπλου. τοῦτον τὸν Βόσπορον ἐνήξατο, φησὶ, ποτὲ ἡ Ἰὼ βουλαῖς Ἥρας, δάμαλις οὖσα. διὸ καὶ Βόσπορος λέγεται, οἱονεὶ βοὸς πόρος ἐκείνης τῆς οἰστροπλῆγος. περὶ ἧς Ἀρριανὸς οὕτω φησί· πορθμὸς ὁ κατὰ Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον, ὁ ποτὲ Μύσιος, διότι Μυσοὶ ἀντιπέραν ᾤκουν τῆς Θρᾴκης· ὕστερον δὲ, Βόσπορος, ἐπὶ τῇ συμφορᾷ τῆς Ἰοῦς, ἣν κατὰ μῆνιν Ἥρας οἰστρωθεῖσαν, εἰς τοὺς χώρους τούτους ἀφικέσθαι, καὶ ταύτῃ διαπεραιώσασθαι οἱ μῦθοι ἐποίησαν. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι κατά τινας, οὐκ ἀπὸ τῆς ῥηθείσης βοὸς ὁ τοιοῦτος Βόσπορος, ἀλλ' ἀπό τινος ἑτέρας ὀνόμασται· ἥτις, φησί, Φρυγῶν ἐπικειμένων, ἐμβάλλει ἀδεῶς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ περαιοῦται ἀβλαβῶς τὸν κατὰ Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον Βόσπορον· καὶ οὕτω καθηγεμὼν ἐκείνοις γίνεται, κατά τινα θεοφορίαν, ἤγουν μαντείαν, ἥτις διεκελεύετο βοῦν ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ ποιήσασθαι. ὃ καὶ ποιήσαντες ἐκεῖνοι διεπεραιώσαντο ἀσφαλῶς· καὶ μνῆμα, φησί, τοῦ πόρου τούτου ἕστηκε βοῦς χαλκῆ, ὑστέρῳ ποτὲ χρόνῳ ὑπὸ Χαλκηδονίων ἱδρυθεῖσα. καὶ τάχα ἐκ ταύτης καὶ τις ἐκεῖ τόπος καλεῖται Δάμαλις, ἕως νῦν. Θράκιος δὲ Βόσπορος καλεῖται ἀπὸ τῶν περὶ δύσιν αὐτῷ οἰκούντων Θρᾳκῶν· ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἀντιπέραν ποτὲ Μυσῶν ἐκλήθη, ὡς εἴρηται, Μύσιος. ὁ δὲ Διονύσιος περὶ τούτου λέγει, καὶ ὅτι στεινότατος δὴ ἐκεῖνος ἁπάντων ἐστὶ πορθμὸς τῶν ἄλλων, οἳ θαλάσσης εἰσὶ πολυκλύστου. τετραστάδιον γάρ τι τὸ τοιούτου Βυζαντιακοῦ στόματος εἶναί φησι, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. λέγει δὲ ὁ γεωγράφος, ὅτι τὸ Βυζαντιακὸν στόμα, ὃ Θράκιον Βόσπορον καλοῦσιν, ἔστι μὲν τετραστάδιον. τοῦ μέντοι Ἑλλησπόντου τὸ στενότατον ἑπταστάδιόν ἐστι, περί που τὴν Θρᾳκίαν Χερρόνησον, κατὰ Σηστόν. ἑπταστάδιον δὲ, κατὰ τὸν γεωγράφον, ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ στενότατον. σημειωτέον δὲ ὅτι ἐκκέκοπται κατά τινα διαφορὰν τοπικὴν ὁ Θράκιος Βόσπορος τῆς Προποντίδος, καὶ ἔστι βορειότερος μὲν αὐτῆς, νοτιωτέρα δὲ ἡ Προποντίς. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἀκριβέστερόν φασιν οἱ λέγοντες ὑπὲρ Χαλκηδόνα εἶναι τὸ στόμα τοῦ Πόντου· ἔνθα καὶ τὸ μάλιστα στενόν, καὶ οὗ ἐγγὺς, κατὰ τὸν Διονύσιον, αἱ Κυάνεαι πέτραι· καὶ ὅθεν, ὡς αὐτός φησιν, οἰγόμενος παραπέπταται ὁ Πόντος. δεῖ δὲ σκοπῆσαι ὅτι τὸν Ἑλλήσποντον καὶ τὴν Προποντίδα εἰς ἕν τι συναλείψας, ἢ μᾶλλον μετὰ τὸν πλατὺν Αἰγαῖον, τρία ταῦτα βορειότερα ῥητέον. πρῶτον μὲν, τὸν στενὸν αὐλῶνα τοῦ Ἑλλησπόντου· μετὰ δὲ, τὴν Προποντίδα· εἶτα βορειότερον τὸ στόμα τοῦ Πόντου. ἔχει γὰρ ἀμφιβόλως ταῦτα, διὰ τοὺς παλαιούς· ὧν οἱ μὲν μόνα τὰ κατὰ Σηστὸν, καὶ Ἄβυδον, Ἑλλήσποντον εἶπον· οἱ δὲ καὶ ὅλην τὴν Προποντίδα. οἱ δὲ μέρος τι αὐτῆς τὸ ἐντὸς Περίνθου, ἤτοι Ἡρακλείας, τῷ Ἑλλησπόντῳ ἀπένειμαν. οἱ δὲ καὶ τι τοῦ Αἰγαίου πελάγους τῷ Ἑλλησπόντῳ προσθεῖναι καθά που τάχα καὶ Ὅμηρος, ὅθεν καὶ πλατὺν ἐκεῖνος λέγει Ἑλλήσποντον. τούτοις δὲ μὴ φαινόμενος ἀκολουθεῖν ὁ Διονύσιος, εἰς τρία διαιρεῖ

τὸ μεταξὺ Αἰγαίου καὶ Εὐξείνου ὕδωρ, εἴς τε τὸν Ἑλλήσποντον στενὸν αὐλῶνα, τὸν ἕως Προποντίδος, καὶ ἀμφοτέρω εἰς αὐτὴν τὴν Προποντίδα, καὶ εἰς τὸν μετ' αὐτὴν Θρᾴκιον Βόσπορον. οὕτω δὲ νοεῖ καὶ Ἡρόδοτος, λέγων τὸν μὲν Βόσπορον τείνειν εἰς τὴν Προποντίδα, αὐτὴν δὲ καταδιδόναι εἰς τὸν Ἑλλήσποντον· μεθ' ὃν τὸ χάσμα τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ὅρα δὲ ὅτι καλῶς προσέθηκεν ὁ Διονύσιος ἀμφοτέρω ἐπὶ τῶν πορθμῶν τὸ, οἳ θαλάσσης εἰσί, διὰ τοὺς ἴσως νομίζοντας δύνασθαι πορθμοὺς λέγεσθαι καὶ τοὺς ποταμούς. κατὰ γὰρ τὴν συνήθη χρῆσιν οὕτε πορθμὸς καὶ ποταμός, καὶ ταῦτα στενὸς ὢν πόρος μεταξὺ δύο γαιῶν· ἀλλ' αὐτὸς μὲν κεκλήρωται τὸ ποταμὸς λέγεσθαι· ὁ δὲ πορθμὸς ὁρίζεται θαλάσσης εἶναι πόρος στενὸς, ἑκατέρωθεν γῆς μεσολαβούμενος. Ἱστέον δὲ ὅτι ἔστι καὶ Κιμμέριος Βόσπορος ὁ περὶ Χερσῶνα, ὁ καὶ Μαιωτικός· οὗ τὸ στενότατον, εἴκοσι στάδια, ἢ καὶ ὀλίγον τι πλέον. λέγεται δὲ Βόσπορος μὲν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ ἐκεῖνος, ἐκ τῆς Ἰοῦς τῆς βοός· Κιμμέριος δὲ, διὰ τὸ παροικοῦν ὁμώνυμον ἔθνος, οὗ πολὺς λόγος, ὡς τὴν Ἀσίαν ἤδη ποτὲ καταδραμόντος ἕως καὶ εἰς αὐτὴν Βιθυνίαν. ἔστι δὲ Βόσπορος καὶ Ἰνδικός. Ὁ δὲ περὶ τὸ Βυζάντιον δὲ λιμὴν οὕτως ὕστερον ἐκλήθη, κατὰ παραγραμματισμὸν, ἢ μάλιστα κατὰ τὴν παρὰ τοῖς ῥήτορσι λεγομένην παραφθοράν· Φωσφόριον ὀφείλων καλεῖσθαι, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. Φιλίππου γὰρ ἐν πολιορκίᾳ διορύξαντος εἴσοδον κρυπτὴν, ὅθεν οἱ ὀρύσσοντες ἔμελλον ἀφανῶς ἐξαναδύναι τοῦ ὀρύγματος, ἡ Ἑκάτη φωσφόρος οὖσα δᾷδας ἐκεῖθεν ἔφηνε τοῖς πολίταις. καὶ τὴν πολιορκίαν οὕτω φυγόντες, Φωσφόριον οἱ ἐγχώριοι τὸν τόπον ἐκάλεσαν. Ὅτι περὶ τὸν Θρᾴκιον Βόσπορον αἱ Κυάνεαι πέτραι εἰσί, κατὰ Κυανωνυμίαν οὕτω καλούμεναι· ἐξ ὧν ἀνοιγόμενος ὁ Εὔξεινος παραπέπλαται, πλατὺς ὢν, καὶ πολὺν ἐπ' ἀπειρέσιον μυχὸν ἕρπων. καὶ ὅρα τὸ ἀνοιγόμενος. προσφυῶς γὰρ εἴρηται, ὡς πρὸς τὸ στόμα τοῦ πόντου. τὰς δὲ πέτρας ταύτας καὶ ἀναιδέας λέγει Ὁμηρικῷ ζήλῳ, ὡς εἴπερ ἔμψυχοι ἦσαν, ἐξ Ὁμήρου λαβὼν τὸ ἐπίθετον. καὶ μῦθον εἶναι φησὶ, πλαζομένας ποτὲ αὐτὰς, ἤτοι κινουμένας ἀτάκτως, καναχηδὸν ἐπ' ἀλλήλαις φέρεσθαι. εἰ καὶ ὕστερον, ἐπειδὴ ἡ Ἀργὼ παρέπλευσεν αὐτὰς, ἔστησαν ἐφ' ἑνός. φησὶ δὲ ὁ γεωγράφος αὐτὰς ἐκεῖ που ἔσω τοῦ πόντου εἶναι δύο νησίδια· τὸ μὲν, τῇ Εὐρώπῃ προσεχὲς, τὸ δὲ, τῇ Ἀσίᾳ. Πίνδαρος δὲ διὰ τὴν μυθικὴν κίνησιν, καὶ ζῶσας ταύτας τὰς πέτρας τόλμᾳ λέγειν· καὶ ἐπιμένων τῇ σκληρᾷ ταύτῃ τροπῇ, τεθνάναι φησὶν αὐτὰς ὁπηνίκα διεξῄει αὐτὰς ἡ Ἀργώ. γέγραπται δὲ περὶ τούτων καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ἐν τῷ περὶ πλαγκτῶν λόγῳ. τὸ μέντοι πλαζομένας, ὅπερ ὁ Διονύσιος ἐνταῦθά φησι, δίδωσι νοεῖν ὅτι δύνανται καὶ αὗται κατὰ τὰς Ὁμηρικὰς, Πλαγκταὶ λέγεσθαι. καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, λέγων ὅτι πλαγκτὰς πρότερον οἱ Ἕλληνες ἔλεγον εἶναι αὐτάς. εἰ καὶ ἐκληρώσαντο ἰδίως τὸ τοιοῦτον ὄνομα αἱ παρ' Ὁμήρῳ Σικελικαὶ Πλαγκταί. Ὅτι τὸν Εὔξεινον, ἄπλουν τε ὄντα, καὶ Ἄξενον θάλασσαν ποτὲ καλούμενον, Εὔξεινον οἱ ὕστερον, κατὰ σχῆμα εὐφημισμοῦ, μετεκάλεσαν. Ἄξενος δὲ ἐλέγετο (ταυτὸν δὲ εἰπεῖν Ἀπόξενος, κατὰ τὸν Σοφοκλῆν) ἢ διὰ τὸ μὴ ἔχειν νήσους καταγωγὰς, ἢ διὰ τοὺς περιοικοῦντας Σκύθας, αἰεὶ τιμῶντας βαρβάρους· οἳ καὶ ἐξενοθύτουν καὶ ἐσαρκοφάγουν, καὶ ἀνθρώπων κρανίοις ἐχρῶντο ἐκπώμασιν. ἕτεροι δέ φασιν Ἡρακλέα κεκαθαρκέναι τὰ τῇδε, καὶ εἰς Εὔξεινον μετασκευάσαι τὸν Ἄξενον. ἄλλοι δὲ εἰς Ἴωνας ἀνάγουσι τὸ τοιοῦτον ἀφίδρυμα, οἳ πόλεις πολλὰς ἐν τῇ παραλίᾳ ᾤκισαν. Ἱστέον δὲ ὅτι τοῖς παλαιοῖς ὁ Εὔξεινος πόντος μέγιστος τῶν καθ' ἡμᾶς δι' ἀπειρίαν ἐδόκει· καὶ οἱ πλέοντες ἐκεῖ, ἐκποντίζειν ὠνόμαζον, καθὰ καὶ οἱ ἔξω τῶν στηλῶν, καθ' ἡμᾶς· καὶ ἄλλος τις ὥσπερ Ὠκεανὸς τοῖς τότε ὑπελαμβάνετο, καὶ εἰς αὐτὸν πλεῖν, ἐξωκεανίζειν ὠνόμαζον. διὸ, καθὰ προείρηται καὶ κατ' ἐξοχὴν ἰδίως πόντος ἐλέγετο. καθὰ καὶ ἔστιν ὅτε ὁ ποιητὴς αὐτὸν καλεῖ ἐν τῷ, δεξιὰ πόντου· καὶ, καλέουσι δὲ μυτίδα πόντου· καὶ, πόντου τὸ μυελὸν ὕδωρ. διὰ δὲ τὸ κακόξενον καὶ δύσπλοον αὐτοῦ, καὶ τὸ εἰς πόντον ἀπελθεῖν, ὅμοιον ἦν τῷ, εἰς μέγα κακόν· ὡς καὶ οἱ παλαιοί φασιν. ὅπερ μέχρι καὶ εἰς δεῦρο κρατεῖ. Ἡρόδοτος δὲ ἀξιοθεατότατον πόντον τὸν Εὔξεινον λέγει, καὶ πελαγῶν ἁπάντων θαυμασιώτατον, ἱστορῶν καὶ τὸ μῆκος αὐτοῦ καὶ τὸ πλάτος πόσων σταδίων ἐστίν.

[148] Huius autẽ obliquæ quidem procurrunt vix [149] Semper, ad boream & orientem spectantes: [150] Media verò hinc & inde duo eminent promontoria.

Τοῦ δ' ἤτοι λοξαὶ μὲν ἐπιτροχάουσι κέλευθοι
Αἰεὶ, πρός βορέην τε καὶ ἀντολίην ὁρόωσαι,
Μέσσαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα δύω ἀνέχουσι κολῶναι·

γρ. δίνῃ

Ἡ μὲν,

γρ. Ἡ μὲν ὑπαινοτίη, ἣν καλέουσι

γρ. ὁλκάσι ἐπὶ τρίτον ἦμαρ ἀνύσαι.

γρ. μέση δέ τι

Ἡ μὲν, ὑπαινοτίη, τὴν τε κλείουσι Κάραμβιν·
Ἡ δὲ, βορειοτέρη, γαίης ὑπὲρ Εὐρωπείης,
Τὴν ῥα περικτίονες κριοῦ καλέουσι μέτωπον.
Αἵτ' ἄμφω ξυνίασιν ἐναντίαι· οὐ μὲν ἐοῦσαι
Ἐγγύθεν, ἀλλ' ὅσσον ὁλκὰς ἐπὶ τρίτον ἦμαρ ἀνύσῃ.
Ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα,
Τόρνῳ ἐειδόμενον περιηγέος ἄμματι τόξου.
Ἀλλ' εἴη νευρῆς σημήϊα, δεξιὰ Πόντου,
Ἰθὺ διαγραφθέντα· μέση δέ τοι ἐστὶ Κάραμβις
Γραμμῆς ἐκτὸς ἐοῦσα, καὶ ἐς βορέην ὁρόωσα.
Σῆμα δ' ἔχει κεράων σκαιὸς πόρος, ὅστ' ἐπὶ δισσὴν
Εἰλεῖται στροφάλιγγα, βιοῦ κεράεσσιν ἐοικώς.

[151] Alterum quidem, superaustrale, quod vocant Catambin: [152] Alterum autẽ magis boreale, terram super Europeam, [153] Quod quidẽ accolæ arietis vocãt frõtem. [154] Quæ ambo coeunt aduersa: quũ tamen non sint [155] Vicina, sed quantum [itineris] nauis intra tertium diem conficeret. [156] Ex hoc verò & Pontum videas bimarem, [157] Ambitu [suo] similem curui nexui [funi] arcus. [158] Verùm fuerint nerui simulacra dexteræ partes Ponti, [159] Recta linea delineatæ: at media est Carambis [160] Quæ extra lineam est, & in boream spectat. [161] Simulacrum autem[imaginem]cornuum habet sinistra pars aluei, quæ ad duplicem [162] Sinuatur flexum[curuaturam]arcus cornibus similis.

Ὅτι αἱ τοῦ Εὐξείνου πόντου κέλευθοι λοξαὶ ἐπιτρέχουσιν ἀεὶ, πρὸς βορέαν τε καὶ ἀνατολὴν ὁρώσαι. καὶ ὅτι περὶ αὐτὸν δύο κολῶναι, ἤτοι ἄκραι καὶ ἐξοχαὶ, ἔνθα καὶ ἔνθα· ἡ μὲν, νοτιωτέρα ἡ Κάραμβις, περὶ τὴν Παφλαγόνων γῆν, φυλάττουσα μέχρι καὶ νῦν τὴν ἀρχαιογονίαν τῆς κλήσεως· ἡ δὲ, βορειοτέρα, ἥτις ἐστὶ τὸ τοῦ κριοῦ μέτωπον, τὸ ἤδη καὶ ἀνωτέρω ῥηθὲν, τὸ περί που τὰ Κιμμέρια. αἱ δὲ δύο αὗται ἄκραι οὕτως ἀλλήλαις ἀντικείμεναι ὑψοῦ τι ἀνέχουσι, καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης εἰσέχουσι· καὶ διέχουσι μὲν ἀλλήλων ὅσον αἱ ὁλκὰς πλοῦν ἐπὶ τρίτην ἡμέραν ἀνύσῃ· ὅμως δὲ καὶ ἄμφω συνιᾶσιν ἐναντίαι, καθ' ὁμοιότητά τινα καὶ αὐταὶ τῶν πλαγκτῶν πετρῶν. ὡς ἐκ τούτου οἱονεὶ διθάλασσον τοῖς ἑκατέρωθεν πλέουσι δοκεῖν τὸν Εὔξεινον, κωλυομένης ὡς ἔν τινι διαστήματι τῆς διὰ ταύταις μακραῖς κολώναις τῆς ὁράσεως. ὥστε καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἑῴων πρὸς τὰ ἑσπέρια πλέοντας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἑσπέρας ἐπὶ τὰ ἑῷα, δοκεῖν εἰς αὐτὰς συμπληροῦσθαι τὴν θάλασσαν· οἷα μὴ διικνουμένης τῆς ὁράσεως αὐτοῖς ὑπερέκεινα. ὁπηνίκα δὲ περὶ τὸ μέσον τῶν ἀκρωτηρίων γένοιντο ὑπέρ τι καὶ ἐκεῖνοι, τότε δὴ τὴν λοιπὴν αὐτοῖς διαφαίνεσθαι θάλασσαν, ὥσπερ ἑτέραν δευτέραν ἐπανοιχθεῖσαν, μὴ βλεπομένην πρότερον. διὰ γὰρ τὴν τῶν ἀκρωτηρίων τοιαύτην ἀντίθεσιν διαιρεῖσθαί πως ὁ Εὔξεινος τοῖς πόρρωθεν βλέπουσιν εἰς πελάγη δύο δοκεῖ, τῶν ἑκατέρωθεν γινομένων σφιγγόμενος περάτων· καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ πῶς φαίνεται διδύμη θάλασσα, καθά που λέγει ὁ Σοφοκλῆς. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. οἱ δὲ παλαιοὶ περὶ τούτων οὕτως φράζουσιν ἐπιτημότερον καὶ γοργότερον· ὁ Ἑλλήσποντος ἐκδίδωσι πρὸς ἄρκτον εἰς τὴν Προποντίδα· ἡ δὲ, εἰς τὸν Εὔξεινον, ὃς διθάλασσός ἐστι τρόπον τινά. κατὰ μέσον γὰρ ἄκραι δύο προσπίπτουσι, διέχουσαι ἀλλήλων περὶ δισχιλίους πεντακοσίους σταδίους, καὶ συνάγουσι τὸν μεταξὺ πόρον, καὶ ποιοῦσι δύο πελάγη μεγάλα. Ὅτι ὥσπερ Ὑψιπύλη Ὑψιπύλεια, Ἀπάμη Ἀπάμεια, Πηνελόπη Πηνελόπεια, Λαοδίκη Λαοδίκεια, ἐρήμη ἐρήμεια, κολώνη κολώνεια· οὕτω καὶ Εὐρώπη Εὐρώπεια. καὶ τὴν Εἰδοθέαν δὲ, Εἰδοθέειαν αὐτὸς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ. ὁ δὲ σχηματισμὸς Ἰώνων. Ὅτι τὸν Εὔξεινον, οὗ λοξὰς ἔφθασεν εἰπεῖν τὰς κελεύθους, τόξῳ ἀπεικάζει τεταμένῳ Σκυθικῷ. Σκυθικὰ δὲ τόξα, τὰ ἐκ κεράτων συγκείμενα. καὶ νευρᾶς μὲν τίθησι σημεῖα τὰ τοῖς εἰσπλέουσι δεξιὰ τοῦ πόντου, ἤτοι τὰ νότια, ἰθὺ διαχαραχθέντα, τουτέστι τεθέντα κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, καὶ ὑπερβαίνοντα τὴν Κάραμβιν, ἐκτὸς πεσοῦσαν τῆς γραμμῆς, πλὴν οὐ πρὸς νότον, ἀλλ' εἰς βορέαν ὁρῶσαν· ἵνα μὴ σκολιὰ γένηται ἡ τοῦ τόξου νευρὰ, προσλογιζομένης καὶ τῆς καμπῆς τῆς Καράμβεως. τὰ δὲ τοῦ Πόντου βόρεια, τὰ τοῖς ἐκ τῆς Προποντίδος εἰσπλέουσι σκαιὰ, ἤγουν ἀριστερὰ, σχῆμα ἔχειν φησὶ τῶν τοῦ τόξου δύο κεράτων· διὰ

τὸ καὶ αὐτὰ ὁμοίως τοῖς τοῦ τόξου κέρασιν ἐπὶ δισσὴν κυρτοῦσθαι στροφάλιγγα ἑκατέρωθεν τοῦ μετώπου τοῦ κέρως. Ἴστεον δὲ ὅτι ὥσπερ ὁ Εὔξεινος πρὸς τόξον εἴκασται, οὕτω καὶ ἄλλοι τόποι πολλοὶ διαφόρως εἰκάζονται πρός τινας ὁμοιότητας. οὕτω γὰρ τὴν Αἴγυπτον, δελτωτὸν τρίγωνον ἡ ἱστορία φησίν. ἐντεῦθεν τὰ δύο τοῦ κέρως ἐτυπώθησαν μέτωπα, τό, τε Κρητικὸν καὶ τὸ Ποντικόν. οὕτω τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰκάζουσι χλαμύδι στρατιωτικῇ· τὴν Ἰταλίαν, κισσοῦ· τὴν Ἰβηρίαν, βύρσῃ βοός· τὴν Νάξον, ἀμπέλου φύλλῳ· τὴν τοῦ Πέλοπος, πλατάνου πετάλῳ· τὴν Σαρδώ, ἴχνει ἀνθρώπου· τὴν Κύπρον, δορᾷ προβάτου· τὴν Λιβύην, τραπεζίῳ σχήματι. καὶ ἄλλα δὲ ἄλλως εἰκάζουσιν οἱ παλαιοί. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ ἐοικέναι τόξῳ τὸν Εὔξεινον περιφράζων, οὕτω φησί, Τόρνῳ εἰδόμενον περιηγέος ἄμματι τόξου. λέγει δὲ τόρνον τὸ τορνοειδές· ὥσπερ Λυκόφρων, στρόβιλον τὸ στροβιλοειδές. ἄμμα δὲ τόξου, τὸν σύνδεσμον τοῦ Σκυθικοῦ τόξου. περιηγὲς δέ, τὸ περιηγμένον, ἤτοι καμπύλον. εἰ οὖν δὲ τὸ ἐντεταμένον τόξον· ἵνα λέγῃ ἐοικέναι τὸ τοῦ Εὐξείνου πέλαγος τόξῳ οὐ σκολιῷ, ἀλλὰ στρογγύλῳ γινομένῳ διὰ τὴν τάσιν τῆς νευρᾶς. περιάγει γὰρ ἡ τάσις τὰ κέρατα εἰς καμπήν· καὶ οὕτως ἀπὸ σκολιοῦ γίνεται περιφερὲς κατὰ τὰς ἀψῖδας τὸ τόξον. ὅτι δὲ καὶ εἰς βολὴν ἐπιτεθῇ, τότε κυκλοτερὲς τὸ τόξον γίνεται, κατὰ τὸν ποιητήν. τὸ δὲ περιηγὲς καὶ ἐπὶ αἰγείρου λέγεται.

[163] Cuius etiã ad boream [borealem partem] Mæotidis aquæ paludis [164] Infusæ sunt. hanc quidẽ circum Scythæ vtrinque habitãt, [165] Viri innumeri. vocant autem matrẽ Ponti: [166] Ex hac enim Põti immensa trahitur aqua, [167] Rectà Cimmerium per Bosporum: apud quem multi [168] Cimmerii habitant, subter frigido pede Tauri.

Τοῦ καὶ πρὸς βορέην Μαιώτιδος ὕδατα λίμνης γρ. οἴδματα
Ἐγκέχυται· τὴν μέν τε πέρι Σκύθαι ἀμφινέμονται,
Ἄνδρες ἀπειρέσιοι, καλέουσι δὲ μητέρα Πόντου.
Ἐκ τῆς γὰρ Πόντοιο τὸ μύριον ἕλκεται ὕδωρ
Ὀρθὸν Κιμμερίου διὰ Βοσπόρου· ᾧ πάρα πολλοὶ γρ. ἵνα
Κιμμέριοι ναίουσιν, ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ Ταύρου:

Ὅτι πρὸς βορρᾶν Εὐξείνου ἡ Μαιῶτις λίμνη, καὶ ὅτι Σκύθαι αὐτὴν ἀμφινέμονται, καὶ εἰς αὐτὴν περαιοῦνται. φησὶν οὖν ὁ Ἡρόδοτος, Τάναιν διαβάντι οὐκέτι Σκυθική. ἔθνος δὲ καὶ οἱ Μαιῶται Σκυθικόν, πολυανθρωπότατόν τε καὶ ἄλκιμον, ἄνδρες γεωργοὶ καὶ πολεμισταί. τὴν δὲ τοιαύτην Μαιῶτιν, μητέρα τοῦ Πόντου καλοῦσιν. ὅθεν καὶ τούτου τινές φασι λαχεῖν αὐτὴν τοῦ ὀνόματος. μαῖα γὰρ ἡ τροφός. διὸ καὶ ὁ περιηγητής φησιν, ἐξ αὐτῆς Πόντου τὸ μύριον ἕλκεται ὕδωρ, Ὀρθὸν Κιμμερίου διὰ Βοσπόρου· παρ' ᾧ πολλοὶ Κιμμέριοι ναίουσιν, ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ Ταύρου. φασὶ δέ τινες καὶ μὴ πολὺ ἐλάττονα εἶναι τοῦ Πόντου τὴν αὐτοῦ μητέρα ταύτην Μαιώτιδα. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ Μαιῶτις λέγεται διὰ τοῦ ω, παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἀπὸ τοῦ μαιοῦ, μαιώτου· καὶ μαιῆτις διὰ τοῦ η, ὡς ἀπὸ τοῦ μαῖα. Ταῦρον δὲ λέγει ὄρος ἄλλο παρὰ τὸν μετὰ ταῦτα ῥηθησόμενον ὁμώνυμον Ταῦρον· ἢ βόρειόν τι τμῆμα ἐκείνου τοῦ Ταύρου, ὑφ' ᾧ κεῖνται οἱ Κιμμέριοι, τὸ Σκυθικὸν ἔθνος. ἔνθα καὶ ἡ Ταυρικὴ Χερρόνησος μεγάλη οὖσα, καί, ὥς φασί τινες, τῇ Πελοποννήσῳ ἐοικυῖα καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος, παρακειμένη δυσμικῷ τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος. οἱ δὲ ἐνταῦθα Σκύθαι, Ταυροσκύθαι λέγονται, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ Ταύρου ὄρους. ὅπερ οἶδε καὶ Ἡρόδοτος, ἱστορῶν καὶ αὐτὸς ὄρη Ταυρικά, Σκυθικά. περὶ δὲ Κιμμερίων ζήτει ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. τὸ δέ, ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ Ταύρου, οὐχ ἧττον ἀστεῖον καὶ αἰνιγματῶδες, κατὰ τὴν ὁμωνυμίαν τῶν λέξεων.

[169] Talis quidem forma [est] cærulei maris. [170] Nunc autem tibi continẽtis eloquar faciem vniuersæ, [171] Vt quanquam non conspicatus, habeas speciem [imaginem eius] facilem intellectu [comprehensu]

Τοίη μὲν μορφὴ κυαναυγέος ἀμφιτρίτης.
Νῦν δέ τοι ἠπείρου μυθήσομαι εἶδος ἁπάσης,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐσιδών περ ἔχοις εὔφραστον ὀπωπήν·

Ἐκ τοῦ δ' ἂν γεραρός τε καὶ αἰδοιέστερος εἴης,
Ἀνδρὶ παρ' ἀγνώσσοντι πιφαυσκόμενος τὰ ἕκαστα.
Ἤτοι μὲν Λιβύη τετανυσμένη, ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη,
Ἀρξαμένη προφέρισα Γαδειρόθεν, ἧχί περ ἄκρη
Εἰς μυχὸν ὀξυνθεῖσα τιταίνεται Ὠκεανοῖο·
Οὖρον δ' Ἀρραβίης τεκμαίρεται ἄγχι θαλάσσης ἢ ἄχι
Εὐρύτερον τόθι γαῖα κελαινῶν Αἰθιοπήων
Τῶν ἑτέρων, τῶν ἄγχι τιταίνεται οὖδας Ἐρεμβῶν.
Παρδαλέῃ δέ μιν ἄνδρες ἐπικλείουσιν ὁμοίην.
Ἡ γὰρ διψηρή τε καὶ αὐχμήεσσα τέτυκται,
Τῇ καὶ τῇ κυανῇσι κατάστικτος φολίδεσσιν.

[172] Ex hoc autem honorabilis & magis reuerendus esse possis, [173] Homine coram imperito edisserēs singula. [174] Nēpe Libya quidē extēta ad austrum serpit, [175] Ad austrū & ortum, mēsulæ forma similis: [176] Orsa primùm à Gadibus, vbi quidē extrema [177] In secessum acuminata porrigitur Oceani: [178] Limitē verò, Arabicum terminat prope mare [179] Latiorē. vbi terra nigrorū Æthiopum [180] Alterorum, quos iuxta porrigitur solum Ерemborum. [181] Pelli pantherinæ autem ipsam homines perhibent similem. [182] Arida enim & squalida est, [183] Hinc & inde nigris distincta squamis.

Ὅτι τὸ τῆς περιηγήσεως ἐνταῦθα χρήσιμον ἐκτιθέμενος λέγει, ἐρῶ σοι τὸ τῆς γῆς ἁπάσης εἶδος, ὄφρα καὶ οὐκ ἰδὼν, ἔχοις εὔφραστον ὀπωπὴν, ἤγουν θεωρίαν· ἐκ δὲ τοῦδε, γεραρός τε καὶ αἰδοιέστερος εἴης, τοῖς ἀγνοοῦσι τάδε πάντα περιηγούμενος. ὡς εἶναι τῆς περιηγήσεως τέλος, τὴν τοῦ μαθητοῦ γνῶσιν, εἶτα καὶ τὴν πρὸς ἄλλους ἀγνοοῦντας ἀπ' αὐτοῦ διδασκαλίαν· τούτων δὲ τέλος αὖθις τὴν ἐκ τῶν διδασκομένων τιμήν. Ὅρα δὲ τὸ αἰδοιέστερος, ποιητικώτερον ὂν, καὶ τῷ μέτρῳ χρήσιμον. κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ παρὰ Πινδάρῳ. ἐκεῖνος δὲ καὶ ἀφθονέστερον λέγει, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὅτι τὸ τῆς Λιβύης εἶδος ἄλλοι μὲν εἰς ὀρθογώνιον τρίγωνον καταγράφουσι· ὁ δὲ Διονύσιος φησὶν αὐτὸ τραπεζίῳ ἐοικέναι σχήματι γεωμετρικῷ τετραπλεύρῳ, ἔχοντι τὴν ἄνω πλευρὰν ἐλάττονα τῆς ὑποτεινούσης, ὡς ὑπόκειται. καὶ γὰρ τῆς Λιβύης στενοῦται μὲν ὀξυνόμενα τὰ πρὸς τοῖς Γαδείροις, τουτέστι τὰ ἑσπέρια· εὐρύνεται δὲ τὰ πρὸς ἕω, καὶ Αἴγυπτον. καὶ οὕτω μὲν οἱ τῶν παλαιῶν ἀκριβέστεροι, οἳ καὶ συντρέχουσι τῷ τοῦ Διονυσίου σκοπῷ, λέγοντες, ὅτι ἡ Λιβύη ἐς μυχὸν μὲν ὀξύνεται Ὠκεανοῦ τὸν πρὸς τοῖς Γαδείροις, τὸν οὖρον δὲ αὐτῆς τὸ εὐρύτερον Ἀραβίης τεκμαίρεται ἄγχι θαλάσσης. ἄλλοις δέ τισι δοκεῖ, πλατεῖαν μὲν εἶναι ὑποτείνουσαν χαμηλὴν τὴν βορείαν παραιγιαλῖτιν, ἀπεναντίας δὲ αὐτῆς, στενοτέραν ὑποτείνουσαν, τὴν πρὸς τῇ Αἰθιοπίᾳ νοτίαν Ὠκεανῖτιν πλευρὰν, ὡς εἶναι τὸ σχῆμα τοιοῦτον.

Οἷς οὐ πάνυ ἄν τις ἀρέσκοιτο, τοῦ Διονυσίου προσέχων θέλων καὶ τῇ φύσει τοῦ πράγματος. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ὅτι τὸ τραπέζιον σχῆμα κατὰ μετοχὴν ἀναλογίαν ἐνταῦθα ἔχει ἐν τῇ παραληγούσῃ τὸ δίχρονον. ἄλλως γὰρ διὰ διφθόγγου, φασὶν, ἐκφέρεται. οὐ γὰρ ὑποκορίζεται ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τραπεζεὺς γίνεται, ὡς τάχα τῶν πάλαι τραπεζίων τοιουτοσχήμοσι χρωμένων τραπέζαις, διὰ τὸ στερρὸν τῆς βάσεως. Λιβύη δὲ ἡ χώρα λέγεται, ἢ ἀπὸ γυναικὸς ὁμωνύμου Λιβύης, δηλαδὴ τῆς Ἐπάφου· ἢ διὰ τὸ τοῦ τόπου αὐχμηρὸν, κατὰ παραγραμματισμόν τινα, οἱονεὶ λιφύη τις οὖσα, ὡς ἐλλιπὴς ὑετοῦ. οἱ δὲ παρὰ τὸν ἄνεμον τὸν λίβα, ὡς ἐκεῖθεν πνέοντα. ὅπερ δοκεῖν ἔοικε καὶ τῷ Διονυσίῳ, καθάπερ ἐστὶ τεκμήρασθαι ἀπὸ τῆς παρηχήσεως αὐτοῦ τῆς τοιαύτης, ἐς λίβα μὲν Λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς, Ἀσίην. Νικίας δέ τις φησὶ τὰς τρεῖς ἠπείρους ἀπό τινων κληθῆναι ἀνδρῶν, Εὐρώπου, Ἀσίου, καὶ Λίβυος· ὥσπερ καὶ ἄλλοι μυρίοι τόποι ἀπό τινων προσώπων ἀξίων λόγου ἐκλήθησαν· οἷον ἀπὸ Περσέως, ἡ Περσίς· καὶ Κρήτη, ἀπὸ Κρητός· καὶ Ἀφρική, ἀπὸ Ἄφρα τινὸς συνεκδημήσαντος τῷ Ἡρακλεῖ ἐπὶ τὰς Γηρυόνου βοῦς. καὶ ἄλλοι ἀπ' ἄλλων. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μέρος τι τῆς Λιβύης τῆς χώρας ἐστὶν ἰδίως οὕτω καλούμενον Λιβύη. παρὰ γοῦν τοῖς παλαιοῖς εὑρίσκομεν τὸ, ἀμφοτέρας Λιβύας. Τοῦτο δὲ τάχα ἐμφαίνει

καὶ τεμχῶς τὴν Λιβύην λέγεσθαι, τὴν τε ὅλην χώραν, καὶ μέρος τι αὐτῆς, εἰς δύο Λιβύας ὑποδιαιρούμενον· ὥσπερ καὶ τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Καππαδοκίαν εἰς πολλὰς Καππαδοκίας καὶ Ἀρμενίας οἱ παλαιοὶ κατατέμνουσι. τοιοῦτον δέ τι καὶ περὶ τῆς Ἀσίας ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται. ἐπιμέμφεται τῆς Εὐρώπης ἔμπαλιν γέγονεν. ἐκείνης γὰρ μέρος τι ἐξῃρέθη, τὸ λέγεσθαι Εὐρώπη, ὡς ἐν τοῖς περὶ Εὐρώπης λεχθήσεται. θηριοτρόφον δὲ τὴν Λιβύην ἱστοροῦσι, καὶ ἔρημον τὴν πολλήν. ἔλαφος δὲ καὶ ὗς ἄγριος ἐν αὐτῇ οὐκ ἔστιν, ὡς οἱ παλαιοὶ λέγουσι. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ τοῦ τετρώρου χρῆσις ἐκεῖθεν εὑρεθῆναι. φησὶν οὖν Ἡρόδοτος, ὅτι τέσσαρας ἵππους ζευγνύναι, παρὰ Λιβύων Ἕλληνες ἔμαθον. τοσοῦτον δὲ καὶ (φασὶν) ἡ Λιβύη ἀπολείπεται τοῦ τρίτον ἀκριβῶς εἶναι μέρος τῆς οἰκουμένης, κατὰ τὴν εἰς τρία ἴσα τομήν, ὥστε καὶ συντεθεῖσα μετὰ τῆς Εὐρώπης, οὐκ ἂν ἐξισάζειν δόξῃ τῇ Ἀσίᾳ. πῶς ἂν οὖν εἴη τρίτον τῆς ὅλης οἰκουμένης, ἥτις οὐδὲ εἰς τεταρτημόριον προσλογίζεται; ὃ καὶ ὁ Διονύσιος ἐμφαίνει ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀσίας λόγῳ. Ὅτι προφερτὴ ἐνταῦθα ἐπαναλήψει κέχρηται, ἐν τῷ, Λιβύη ἐς νότον ἕρπει, ἐς νότον, αὐτὴν λέγων τι. ἐπαναλαβὼν, διὰ κάλλος καὶ διὰ σαφήνειαν, καὶ δὶς εἰπὼν τὸ, ἐς νότον. Ὅτι περὶ τὴν Ἀραβίαν ἡ γῆ τῶν ἑτέρων κελαινῶν Αἰθιόπων, ἤγουν τῶν αἰσπλικωτέρων, αἰτι διαστελλομένων τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοψι. καὶ γὰρ καὶ καθ' Ὅμηρον, οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονός εἰσιν, οἱ δὲ ἀνιόντος· ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Ὀδυσσείας γέγραπται. Ὅτι ἄγχι τῶν ἑῴων Αἰθιόπων οἱ Ἐρεμβοὶ, οἱ κατὰ σαφεστέραν μετάληψιν, ἤγουν μεθερμηνευθέντες, λέγονται καὶ Τρωγλοδύται· οὕτω καλούμενοι διὰ τὸ ὑπὸ τὴν ἔραν βαίνειν, καὶ τρώγλας ὑποδεδυκέναι, διὰ τὴν ἄγαν ἐκ τοῦ ἡλίου θερμότητα. λέγονται δὲ καὶ οἱ αὐτοὶ Σαρακηνοί. οὗτοι τῶν Ἐρεμβῶν ἡ γῆ παρδαλέῃ ὁμοία ἐστὶ, τουτέστι δορᾷ παρδάλεως, ὡς διψηρὰ, φησὶν, οὖσα, καὶ αὐχμήεσσα, καὶ ὧδε καὶ ὧδε κυανέαις κατάστικτος φολίσιν, καὶ οὕτω ποικίλη, κατὰ τὴν παρδαλῆν. διάφορος γὰρ ἀληθῶς ἡ τοιαύτη γῆ τοῖς χρώμασι, διὰ τὴν τοῦ ἡλίου ἔκκαυσιν. εἰσὶ δὲ Τρωγλοδύται καὶ ἐν Εὐρώπῃ, περί που τὴν Τριβαλλῶν γῆν, καὶ περὶ Καύκασον, καὶ τὸν βόρειον ὁμοίως. καὶ αὐτοὶ δὲ διὰ τὴν ἄγαν ψυχρότητα δύονται ὑπὸ γῆν. καὶ οἱ Παρνάσιοι δὲ Αὐτόχθονες, τοιοῦτοί τινες εἰσί. περὶ δὲ Τρωγλοδυτῶν καὶ Ἐρεμβῶν γέγραπται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. ὅτι δὲ οἱ παρὰ τῷ Διονυσίῳ Ἐρεμβοὶ, καὶ Τρωγλοδύται λέγονται, δηλοῖ καὶ ὁ εἰπὼν ῥήτωρ, Τρωγλοδύται, μοῖρα Αἰθιοπικὴ, Νομαδικὴ, καὶ Ἀράβων ὅμορος. λέγεται δὲ κατὰ ὀξύτητα δρόμου ἀτυχεῖν, καὶ ἀπὸ σφενδόνης ἀκροβολίζεσθαι ἄριστα. ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἐτυμολογῶν τὴν τοῦ ἔθνους κλῆσιν, φησὶν ὅτι ὅτι τοὺς αἰσθανομένους διαδιδράσκουσιν, ἐπηρωμένοι τῇ ποδωκείᾳ, εἰς ὀπαίους τινὰς βραχυστόμους καὶ χηραμοὺς κρυφίους πετρῶν καταδύονται. Ἡρόδοτος δὲ καὶ τοὺς Τρωγλοδύτας Αἰθίοπας εἶναι ἱστορῶν, φησὶν ὅτι οἱ Τρωγλοδύται Αἰθίοπες τάχιστοι τῶν ἀνθρώπων εἰσὶ πάντων· σιτοῦνται δὲ καὶ ὄφεις καὶ σαύρας. τῇ δὲ διαλέκτῳ τετρίγασι, καθάπερ αἱ νυκτερίδες.

184 Verùm extremũ quidem ad angulũ habitant 185 Prope columnas[Herculis] Mauritanæ gentes terræ. 186 Post has autem, Nomadum longè lateque diſperſæ ſunt infinitæ nationes, 187 Vbi Maſæſylique,&in agris degentes Maſylenſes 188 Paſcuntur cum liberis per continentẽ & ſyluã, 189 Quærentes victus miſeram & fœdam venationem[Quærentes victum miſera & fœda venatione.] 190 Non enim terram findentis ſulcationem nouerunt aratri, 191 Illis irem nunquam iucundus auditur tractus plauſtri, 192 Neque boum mugitus ad ſtabulum redeuntium: 193 Sed paſſim, more ferarum, per ſyluas paſcuntur,

Ἀλλ' ἤτοι πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχῖνα νέμονται γρ' ὑπὸ
Ἀγχοῦ στηλάων, Μαυρουσίδος ἔθνεα γαίης. [φῦλα,
Τοῖς δ' ἐπὶ δὴ, Νομάδων παραπέπταται ἄσπετα γρ' Τοῖσι δ' ἔπι Νομάδων παραπτῆ.
Ἔνθα Μασαισύλιοί τε καὶ ἀγρόνομοι Μασυλῆες
Βόσκονται σὺν παισὶν ἀν' ἤπειρόν τε καὶ ὕλην,
Μαιόμενοι βιότοιο κακὴν καὶ ἀεικέα θήρην.
Οὐ γὰρ γειομόροιο τομὴν ἐδάησαν ἀρότρου,
Κείνοις δ' οὔποτε τερπνὸς ἀκούεται ὁλκὸς ἁμάξης,
Οὐδὲ βοῶν μυκηθμὸς ἐς αὔλιον ἐρχομενάων.
Ἀλλ' αὔτως, ἅτε θῆρες, ἀνὰ δρυὰ βουκολέονται

Νήϊδες ἀσταχύων, καὶ ἀπευθέες ἀμητοῖο.

194 Inscii spicarum, & ignari messis.

Ὅτι περὶ τὴν ἄκραν γλωχῖνα, ὅ ἐστι γωνίαν, τοῦ ῥηθέντος Λιβυκοῦ τραπεζίου σχήματος, ἀγχοῦ τῶν στηλῶν οἰκοῦσιν οἱ Μαυρούσιοι, οὓς καὶ Μαύρους οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον. εὐδαίμονα δὲ γῆν ἔχουσιν οὗτοι, καὶ μεγαλόδενδρον καὶ πολύδενδρον. ἐξ ὧν καὶ μέγισται μονόξυλοι τράπεζαι. καίτοι δὲ Νομαδικῶς ζῶντες οἱ Μαυρούσιοι καλλωπίζεσθαι [illegible] κόμης τε ἐμπλοκῇ, καὶ χρυσοφορίᾳ, καὶ σμήξει ὀδόντων, καὶ ὀνυχισμῷ. ἐπὶ δὲ τοῖς Μαυρουσίοις, φησὶ, τὰ τῶν Νομάδων παρατέταται ἄσπετα φῦλα, οὕς φησιν Ἡρόδοτος Ἡλίῳ καὶ Σελήνῃ θύειν μόνοις ἐκ τῶν ἄλλων θεῶν. καὶ ὅρα ὅτι καὶ ἐνταῦθα Νομαδικά εἰσιν ἔθνη νότια, καθὰ καὶ ἀρκτῷα ἐν Σκύθαις· οὓς καὶ διὰ τὸ Νομαδικὸν, καὶ λίαν βοσκηματῶδες, βόσκεσθαί φησι σὺν παισὶν, ἀνὰ ἤπειρόν τε καὶ ὕλας πλανωμένους, καὶ θήρειον βίον ζηλοῦντας κακήν. οὐ γὰρ ἔμαθον, φησὶ, γῆς τομὴν διὰ ἀρότρου, οὐδὲ βοῶν αὐτοῖς ἀκούεται αὐλιζομένων μυκηθμὸς, οὐδὲ τερπνὸς ὁλκὸς ἀμάξης· ἀλλ' οἷα θῆρες ἀνὰ τὰς ὕλας βουκολοῦνται, νήϊδες ἀσταχύων, καὶ ἀπευθέες ἀμητοῖο. καὶ ὅρα τὸ βουκολοῦνται, ληφθὲν εἰς ἐτυμολογικὴν ἀνάπτυξιν τῆς κλήσεως τῶν Νομάδων, καθὰ καὶ τὸ βόσκεσθαι. Νομάδες γὰρ πάντως ἀπὸ τοῦ νέμεσθαι· τὸ δὲ νέμεσθαι, καὶ τὸ βουκολεῖσθαι, καὶ βόσκεσθαι, ταυτόν τι σημαίνουσιν. ἔστι δὲ τὸ μὲν, νήϊδες, ἀνεπιστήμονες· παρὰ τὸ νη στερητικὸν, καὶ τὸ εἰδέναι. τὸ δὲ ἀπευθέες, ἀντὶ τοῦ ἀμαθεῖς, καὶ μὴ ἀκούσαντες. Ὅμηρος δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ἀκουσθέντος τὴν λέξιν τίθησιν, ἐν οἷς ἀπευθέα λέγει τὸν ἀνήκουστον καὶ ἄγνωστον ὄλεθρον. τερπνὸν δὲ τὸν τῆς ἀμάξης λέγει ὁλκὸν, ὡς τὴν γεωργίαν καὶ τὸν ἥμερον βίον ἀποδεχόμενος. ἄλλως γὰρ δύσηχος, καὶ οὐχ ἡδὺς ὁ τῆς ἀμάξης ὁλκός. Ὅτι τὸ ἀγχίνομοι Μασυλῆες προπαροξύνεται, ὁμοίως τῷ, προπέπηκοι παῖδες· ἐπεὶ οὐκ ἐνέργειαν, ἀλλὰ πάθος σημαίνει. τοὺς γὰρ ἐν ἀγχοῖς νεμομένους, ἢ τοὺς κατὰ τὰ ἄγχεια νεμομένους ἡ λέξις δηλοῖ. Πολύβιος δὲ Μασυλεῖς γράφει αὐτούς.

Τοῖς δ' ἔπι Καρχηδὼν πολυήρατον ἀμπέχει ὅρμον,
Καρχηδὼν, Λιβύων μὲν, ἀτὰρ προτέρων Φοινίκων·
Καρχηδὼν, τὴν μῦθος ὑπαὶ βοὶ μετρηθῆναι.
Ἑξείης δ' ἐπὶ Σύρτις ἀγάρροον ὁλκὸν ἑλίσσει
γρ. ἕλκεται ἄλμη — Βαιοτέρη. μετὰ τὴν δὲ πρὸς αὐγὰς ἔρχεται ἄλλη
Ἄσπετος, εὐρυτέρῃσι βαρυνομένη προχοῇσιν·
Ἔνθα κορυσσομένης Τυρσηνίδος ἀμφιτρίτης,
Ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἐγείρεται, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἄμπωτις ξηρῇσιν ἐπιτρέχει ψαμάθοισι.

195 Post hos autem Carthago periucũdũ continet portum, 196 Carthago, Aphrorum quidem, priùs verò Phœnicum: 197 Carthago, quam fama est sub boue [tergore bouis] dimẽsam fuisse. 198 Deinceps autem Syrtis rapidè fluentem tractum voluit 199 Minor. post hãc ad ortũ venit alia 200 Immensa, amplioribus onerata gurgitibus: 201 Vbi intumescente Tyrrheno mari, 202 Interdum quidem inundatio excitatur, interdum verò rursus 203 Reciprocatio [recessus æstus] siccas currit super arenas.

Ὅτι Καρχηδὼν, μητρόπολις ἐστὶ Λιβύης, Φοινίκων ἀποικίαν οὖσά ποτε, μετὰ τοὺς Νομάδας οὖσα. λέγει δὲ αὐτὴν εὔορμον· λιμένα γὰρ ἔχει ἀκαταίγιστον, ἱδρυμένη ἐπὶ Χερρονήσου. πολλὴ δὲ ἐστὶ παρὰ ταῖς ἱστορίαις ἡ πόλις, καὶ πλοῦτον εἶχε βαθὺν, καὶ δύναμιν πολλήν. διὸ καὶ ὁ Διονύσιος ἐπὶ θαύματι ἐπαναλαμβάνει καὶ αὐτὴν, λέγων, Καρχηδὼν Λιβύων, ἀτὰρ πρότερον Φοινίκων· Καρχηδὼν, τὴν μῦθος ὑπαὶ βοὶ, τουτέστι βύρσῃ, μετρηθῆναι. καὶ ἔστιν αὕτη δευτέρα παρὰ τούτῳ ἐπανάληψις. τρὶς γὰρ εἶπεν ἐνταῦθα τὸ Καρχηδών. φασὶ δὲ ὅτι ἐρημωθεῖσα ἡ Καρχηδὼν καθ' ὃν καιρὸν καὶ ἡ Κόρινθος, ἀνελήφθη πάλιν, τουτέστιν ἀνωρθώθη, ὑπὸ Καίσαρος τοῦ ἐπιλεγομένου θεοῦ (οὗ υἱὸς ὁ Σεβαστὸς) πέμψαντος ἐκεῖ ἐποίκους Ῥωμαίους. ἱστορεῖ δὲ καὶ ὅτι Ταρσεῖς ἡ θία

χαφὴ, οὐ τὴν Ταρσὸν, κατά τινας, ἀλλὰ τὴν Καρχηδόνα ταύτην καλεῖ, περικαθημένην τῆς Ἀφρικῆς. ἡ δὲ περὶ τῆς ῥηθείσης βοὸς ἱστορία τοιαύτη. ἐπεὶ Διδὼ ἡ τοῦ Πυγμαλίωνος ἀδελφὴ, Ἀγήνορος θυγάτηρ, ἢ Βήλου βασιλέως Τυρίων, ἡ καὶ Ἔλισσα καλουμένη, καὶ Ἄνα, Συχαίῳ ἡρμοσμένη γυνὴ, ἀνδρὶ Φοίνικι, Τύρον ᾤκει· τοῦτον δὴ τὸν ἄνδρα ὁ Πυγμαλίων σὺν αὐτῷ ἀποδημοῦντά που δολοφονεῖ, ἔρωτι χρημάτων. ὁ δὲ δι' ὀνείρων σημαίνει τὸ πάθος τῇ γυναικὶ, κελεύει φεύγειν. οὕτω γὰρ ἦν πιστὰ τῷ Πυγμαλίωνι, ἐν δευτέρῳ χρημάτων τὰ φυσικὰ τιθεμένῳ θέσμια. ἡ δὲ, περιλαβομένη τινὰς τῶν Τυρίων, συναραμένη δὲ καὶ τὰ χρήματα, ἔρχεται ἐπὶ Λιβύην. τοῦ δὲ Νομάδων καὶ Μαξίκων βασιλέως Ἰάρβαντος ἐκβάλλοντος αὐτὴν, ἠξίου ἡ γυνὴ χῶρον αὐτῇ τιμῆς ἀποδόσθαι ὅσον ἂν ῥινὸς, ἤγουν βύρσα, ἐπιλάβοι βοός. τυχοῦσα δὲ τοῦ ἀξιώματος, διὰ τὸ δόξαι μικρὰ αἰτῆσαι, λαμβάνει βύρσαν, καὶ κατατεμοῦσα εἰς λεπτὰ, καὶ τὸν λεπτοτμηθέντα ἱμάντα ἐπεκτείνασα, εἶχε τὴν κύκλῳ ἐμπεριληφθεῖσαν γῆν τῷ ἱμάντι εἰς μῆκός τε καὶ εἰς πλάτος· πολλὴν ὅρον τῇ πόλει τῷ τοιούτῳ σοφίσματι περιχαράξασα. καὶ οὕτως ἡ Καρχηδὼν, Φοινίκων [illegible] οὖσα τῶν μετὰ τῆς Διδοῦς, νῦν Λιβύων ἐστί. Διδὼ δὲ ἐκάλεσαν οἱ πλεονεκτηθέντες τὴν τοιαύτην γυναῖκα ἐπιχωρίῳ φωνῇ, ὡς ἂν εἴποι τις ἀνδροφόνον· διαβάλλοντες ἐκείνην ὡς δῆθεν αἰτίαν ἔχουσαν τοῦ ἀνδροφονῆσαι, διὰ τὸν ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ φόνον. ἡ δὲ τῆς πόλεως ἀκρόπολις διὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἱστορίαν τῆς βοὸς, Βύρσα ἐκλήθη τὸ παλαιόν. φασὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ ῥηθεὶς Ἰάρβας τὴν πόλιν μετὰ τὴν κτίσιν καθάρας, ἐκάλεσε τῇ Λιβύων φωνῇ Καινὴν πόλιν· ὕστερον δὲ ἐκλήθη Καρχηδών. Ἄλλοι δὲ οὕτως ἱστοροῦσι· Καρχηδὼν ἡ πόλις, ἀπὸ Καρχηδόνος τινὸς ἀνδρὸς Φοίνικος. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Καινὴ πόλις, καὶ Καδμεία, καὶ Κακκάβη, ὅπερ τῇ ἐγχωρίῳ διαλέκτῳ ἵππου δηλοῖ κεφαλήν. ἐξ αὐτῆς φασι Κλειτόμαχον εἶναι τὸν Ἀκαδημαϊκὸν φιλόσοφον, τὸν καὶ Ἀσδρούβαν καλούμενον, ὃς ἠκροάσατο τοῦ σοφοῦ Καρνεάδου κη ἐτῶν, ἄνθρωπος ἐλθὼν Ἀθήναζε ἄμοιρος (φασὶ) καὶ τῶν πρώτων στοιχείων, καὶ ὅμως ὀξύτητι φύσεως, καὶ ἄκρᾳ μελέτῃ εἰς πολὺ σοφίας ἐληλακώς. Οἱ δὲ καὶ τοῦτο περὶ Καρχηδόνος φασὶν, ὡς ἄρα οἱ περὶ τὴν Ἔλισσαν, ἤγουν οἱ μετὰ τῆς Διδοῦς ὀρύσσοντες εἰς πόλεως κτίσιν, καὶ βοὸς εὑρόντες κεφαλὴν, ἀπέσχοντο τοῦ ὀρύσσειν, οἷα ὀπτευσάμενοι μόχθους, καὶ δουλείας συνεχεῖς, ὃ καὶ οἱ βόες πάσχουσιν. ὀρύξαντες δὲ περί που φοίνικα πεφυτευμένον, εὗρον κεφαλὴν ἵππου, καὶ συμβαλόντες σημαίνεσθαι [illegible] αὐτοῖς, καὶ παρ' ἄλλων δεῖσθαι τροφῆς, καθὰ καὶ τοῖς ἵπποις, ἔκτισαν ἐν τῷ τοιούτῳ τόπῳ τὴν Καρχηδόνα, καὶ ταῦτα πότιμον ὕδωρ μὴ ἔχοντι· καὶ τάχα διὰ τοῦτο καὶ Κακκάβη ἐκλήθη, ὡς ἀνωτέρω ἔκκειται. Ὅτι μετὰ τὴν Καρχηδόνα Σύρτις ἡ μικροτέρα, ἡ καὶ Λωτοφαγῖτις, μεθ' ἣν πρὸς αὐγὰς ἡλίου ἡ ἑτέρα ἔρχεται ἄσπετος, ἀρυτῆραις βαρυνομένη προχοαῖς. πολλὴ δὲ ἡ τῶν Σύρτεων χαλεπότης, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, διὰ τὸ τεναγῶδες τοῦ βυθοῦ· καὶ ὅτι κατὰ τὰς ἐκεῖ ἀμπώτιδάς τε καὶ πλημμυρίδας συμβαίνει, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἐμπίπτειν τοὺς περιτυχόντας εἰς τὰ βραχέα, καὶ καθίζειν, καὶ εἶναι σπάνιον τὸ σωζόμενον σκάφος. τοῦτο δὲ καὶ Διονύσιος ἐμφαίνων, φησὶν, ἔνθα ἄλλοτε μὲν κορυσσομένης Τυρσηνίδος θαλάσσης, πλημμυρὶς ἐγείρεται, ἄλλοτε δὲ ἄμπωτις ξηραῖς ἐπιτρέχει ψαμάθοις· εἰρηνευούσης δηλονότι τοῦ πόντου, καὶ μὴ κορυσσομένου τοῖς κύμασι. καὶ ἀνωτέρω δὲ ὁ αὐτὸς ἔφη περὶ τῆς μικρᾶς, ὅτι πλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου. τεναγώδης δὲ ὁ τόπος, ὡς ἐρρέθη, καὶ οὐκ ἀεὶ βαθεῖα θάλασσα, ἀλλὰ κατὰ καιρούς τινας πολὺ τοῦ ὕδατος ἐπισυρομένη· ὅθεν καὶ Σύρτις καλεῖται. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐλάττων Σύρτις, χιλίων ἑξακοσίων σταδίων, ὡς οἱ παλαιοί φασι, τὴν περίμετρον· τῆς δὲ μεγάλης ὁ κύκλος, πεντακισχιλίων σταδίων. τὸ δὲ πρὸ αὐτῶν πέλαγος, Λιβυκὸν καλεῖται, ἀποπλεόντων εἰς τὴν Αἴγυπτον. ἄμπωτις δέ ἐστι ξηρασία καὶ ἀνάπωσις ὕδατος περιοδικὴ, ἀνάπωσις οὖσά τις, καὶ ἐν συγκοπῇ ἄμπωσις. πάθος δέ ἐστι γινόμενον πολλαχοῦ, οἷα τοῦ ἐπιπλάζοντος ὕδατος ἀπονοστοῦντος, καὶ ἐν τῷ ἔσω ἀναπίνεσθαι, ὑπὸ γῆν δυομένου κατὰ χρονικὰς περιόδους τινάς. αἴτιον δέ φασι τοῦ πάθους τούτου πνεῦμα ὑπόγειον, ποτὲ μὲν ἐπιὸν, ποτὲ δὲ ἀπιὸν, καὶ ὑπονοστοῦν, ὅτε τὸ ὕδωρ ἀνωθούμενον, εἶτα συγκαταδυόμενον ποιεῖ τὴν ἄμπωτιν, ἥτις, ὡς ἐρρέθη, ἐκ τῆς ἀναπώσεως κέκληται. ὥσπερ αὖ πάλιν ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ Πλημμύρα ὠνόμασται, ὡς ἀπὸ τοῦ πλέω πλήσω, τὸ ἀναπληρῶ, ἐξ οὗ καὶ ἡ πλήμη παρὰ τῷ γεωγράφῳ· ἀφ' ἧς ἡ Πλημμύρα παρῆχθαι δοκεῖ, κατὰ παρωνυμίαν τινά. τάχα δὲ ἀπὸ τῆς τοιαύτης πλήμης καὶ τὸ πλημμελεῖν ἐπί τι πλεονάζοντος στομάχου λέγεται, καὶ ἑτέρων σημασιῶν μεταφορικῶς.

Τάων δ' ἀμφοτέρων μεσάτη πόλις ἐστήρικται,
Ἥν ῥά τε κικλήσκουσι Νέην πόλιν, ἧς ὑπὸ γαῖαν
Λωτοφάγοι ναίουσι, φιλόξεινοι γεγαῶτες·
Ἔνθα ποτ' αἰολόμητις ἀλώμενος ἤλυθεν Ὀδυσσεύς.
Κεῖνον δ' αὖ περὶ χῶρον ἐρημωθέντα μέλαθρα
Ἀνδρῶν ἀθρήσειας ἀποφθιμένων Νασαμώνων,
Οὓς Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν Αὐσονὶς αἰχμή.

[204] Harum autē ambarū in medio vrbs stabilita est, [205] Quā appellāt Nouam vrbem: cuius vltera terram [206] Lotophagi habitant, hospitales qui sunt natura: [207] Quò olim variis instructus consiliis errās venit Vlysses. [208] Illam autem rursus circa regionem deserta domicilia [209] Hominum videas interemptorum Nasamonum, [210] Quos Iouem non curantes perdidit Ausonia hasta.

Ὅτι μέση τῶν Σύρτεων ἡ Νέα πόλις, ἡ καὶ Μικρὰ Λέπτις, ἧς ὑπὸ γαῖαν Λωτοφάγοι ναίουσι, φιλόξενοι ὄντες· περὶ ὧν ἐν Ὀδυσσείᾳ γέγραπται· ἔνθα ποτὲ, φησὶ, καὶ Ὀδυσσεὺς ἦλθε πλανώμενος. ἔστι δὲ καὶ περὶ Καμπανίαν Νέα πόλις διάσημος, ὡς ῥηθήσεται. Ὅτι οἱ Νασαμῶνες, τὸ Λιβυκὸν ἔθνος, ἔκ τινος βασιλεύσαντος τὴν ὁμωνυμίαν ἔχει, ὃς Νασάμων βαρυτόνως ἐλέγετο· εἰ καὶ τὸ ἐθνικὸν τὸ ἀπ' αὐτοῦ ἐξώξυνται, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἴσως τοῦ κυρίου ὀνόματος. τούτους, φησὶ, Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν Αὐσονὶς αἰχμή. ἀδίκων χειρῶν κατάρξαντας. ἀνεῖλον γὰρ δόλῳ στρατηγόν τινα Ῥωμαίων ἐκεῖ ἀφιγμένον. διὸ καὶ ἠνδραποδίσθησαν ὑπὸ Ῥωμαίων. οἱ δέ φασιν αὐτοὺς καταπολεμηθῆναι, ὅτε ὁ λεγόμενος ἐμφύλιος ἀνῆπτο πόλεμος, συναγωνιζομένους τῷ Κάτωνι κατὰ τοῦ Καίσαρος. τὸν δὲ Νασαμῶνα, οὗ τὸ ἔθνος ἐπώνυμον, Γαράμαντός τινος γενεαλογοῦσι, τοῦ καὶ Ἀμφιθέμιδος λεγομένου· ἀφ' οὗ καὶ τὸ Λιβυκὸν ἔθνος οἱ Γαράμαντες ἐκλήθησαν. οἱ δὲ Νασαμῶνες ὅτε ἀποδημοῦσι, πτερὰ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς ὀρθὰ ἔχουσιν, ὡς ὁ Δίων φησίν. ἄλλοι δὲ καὶ πολυγυναῖκας τούτους ἱστοροῦσι, καὶ τὴν μίξιν τῶν γυναικῶν ποιουμένους ἐπίκοινον. μαντεύονται δὲ, φασὶν, ἀπὸ ἐνυπνίων ἃ βλέπουσι φοιτῶντες εἰς τὰ τῶν προγόνων μνήματα. τιμῶσι δὲ τοὺς ἐν αὐτοῖς δικαιοτάτους εἰς τοσοῦτον, ὥστε καὶ τεθνεῶτας ὀμνύουσιν αὐτοὺς, τῶν τύμβων ἁπτόμενοι. καθημένους δὲ, φασὶ, θάπτουσι τοὺς νεκρούς. ἐσθίουσι δὲ ἀττελάβους, πρὸς ἥλιον ξηράναντες· εἶδος δὲ ἀκρίδος ὁ ἀττέλαβος.

Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι τελέθουσι,
Καὶ τέμενος Λιβυκοῖο θεοῦ, ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ,
γρ. εὔπυργος. γρ. ἔδος. Κυρήνη τ' εὔιππος, Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν.

[211] Asbystæ autem post hos mediterranei sunt, [212] Atque delubrū Libyci dei, arena sub multa, [213] Cyrenéque bonos habens equos, [equites] Amyclæorum [Spartanorum] genus hominum.

Ὅτι μεσήπειροι κατὰ Λιβύην οἱ Ἀσβύσται, τὸ ἔθνος, ἔνθα καὶ τὸ ὑμνούμενον Ἄμμωνος τοῦ Λιβυκοῦ θεοῦ τέμενος, ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ. καὶ τούτου τοῦ τόπου τὸ ἐθνικὸν, Ἀμμώνιοι, παρ' οἷς λέγεται ἡ τοῦ ἡλίου εἶναι κρήνη, ἥτις ἐν ἑκάστῳ νυχθημέρῳ πολλὰς δέχεται τροπὰς, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, κατὰ τὸ ψύχεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι περιοδικῶς. ἱστορεῖ δὲ καὶ τὰς μαντείας διὰ συμβόλων ἐν Ἄμμωνος γίνεσθαι, ἤτοι διὰ χρημάτων τινῶν, καὶ κατανευόντων καὶ ἀνανευόντων. τὸ δὲ, ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ, ἐτυμολογίας ἐστὶν ἀφορμὴ, ὡς παρὰ τὴν ἄμμον ἐτυμολογουμένου τοῦ Ἄμμωνος, ἣν πάνυ πολλὴν ὁ τόπος τοῖς ἐκεῖ ἐπιφορεῖ. οἱ δέ φασι τὸν ἐκεῖ Δία, Ἄμμωνα κληθῆναι ἀπό τινος ὁμωνύμου ποιμένος, προκατάρξαντος τῆς τοῦ ἱεροῦ ἱδρύσεως. εἴρηται δέ τι περὶ Ἄμμωνος καὶ ἐν τοῖς τοῦ Πινδάρου. Ἡρόδοτος δὲ τοῦτον οἰόμενος εἰπεῖν Ἄμμωνα καὶ Δία, λέγει ὅτι κριοπρόσωπον τὸ τοῦ Διὸς ἦν αὐτόθι ἄγαλμα, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἔθνος, Ἀμμώνιοι. Ἀμοῦν γὰρ Αἰγύπτιοι τὸν Δία καλοῦσι. τῶν τις δὲ μεγάλων φιλοσόφων Ἀμοῦν καὶ πατέρα εἰπεῖν, τοῦτον εἶναι ἱστορεῖ. τὸ δὲ μαντεῖον λέγουσι Θηβαίαν γυναῖκα συστήσασθαι, ἱέρειαν τοῦ Θηβαίου Διός. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν, ἀκούσας Περσέα καὶ Ἡρακλέα εἰς Ἄμμωνος ἀναβῆναι, ἐφιλοδόξησεν ἀνελθεῖν καὶ αὐτός. καὶ ἐποίησεν οὕτω, κοράκων προηγησαμένων αὐτῷ ἀτυχοῦς τῆς ὁδοῦ, καίτοι ἄλλως ἠφανισμένης τὰ σημεῖα

τῇ ἐπιχύσει τῆς ἄμμου. ὅτι, φασί, καὶ ὁ τοῦ Ἄμμωνος ἱερεὺς αὐτῷ τὸ εἰπεῖν παιδίον, παιδίος καλέσας βαρβαρικῶς τὸν Ἀλέξανδρον, ἔδοξεν ὡς ἐν χρησμοῦ λοξότητι, ὦ παῖ Διός, αὐτὸν προσειπεῖν· οὕτω τῶν ἐπιτείπλων κολάκων ἐκλαβομένων τὸ βάρβαρον τῆς φωνῆς. Ὅτι τὴν Κυρήνην εὔιππον λέγει, ἢ εὔπυργον, κατὰ ἑτέρας γραφήν. καί, Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν, ἤτοι Λακώνων· ὡς ἀπὸ μέρους. μέρος γὰρ Λακώνων αἱ Ἀμύκλαι. ἀποικία δέ ἐστιν ἡ Κυρήνη τοσούτων Θηβαίων τῶν ἐκ Λακεδαίμονος ἀνέκαθεν μετοικησάντων. ὁ Θήρας γὰρ ἐκεῖνος ὁ στείλας εἰς αὐτὴν ἀποικίαν, Λάκων ἄνωθεν ἦν, ὡς καὶ Πίνδαρος ἱστορεῖ, ὁ καὶ εὔιππον εἶναι τὴν Κυρήνην μαρτυρῶν, καὶ πολλαχοῦ ἐγκωμιάζων αὐτήν. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Πεντάπολις ἡ Κυρήνη, ἐξ ἧς καὶ ὁ ῥήτωρ Συνέσιος. λέγεται δὲ ὅτι καὶ αὕτη, καθαιρεθείσης τῆς τῶν Περσῶν βασιλείας, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἀνεκτίσθη. ἐκλήθη δὲ Κυρήνη, ἢ ἀπὸ Κυρήνης τῆς Ὑψέως θυγατρός, κατὰ Πίνδαρον, ἢ ἀπὸ Κυρήνης πηγῆς ἐγχωρίου. λέγονται δέ ποτε οἱ Κυρηναῖοι καὶ περὶ ἰατρικὴν ἀσκῆσαι, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. οὕτω δὲ εὐφορωτάτη ἐστὶν ἡ Κυρήνη, ὥστε ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας ἔχειν τοὺς Κυρηναίους ἡ ὀπώρα. ἔστι δὲ καὶ κρήνη τις αὐτόθι λεγομένη Ἀπόλλωνος· καὶ τόπος αὐτόθι οὕτως εὐδαίμων, ὡς λόγον εἶναι ὅτι ἐνταῦθα ὁ οὐρανὸς τέτρηται.

Ἄγχι δὲ, Μαρμαρίδαι παρανενευκότες Αἰγύπτοιο,
Γαίτουλοί τ' ἐφύπερθε, καὶ ἀγχίγυοι Νίγρητες.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖς, Φαυρούσιοι· ὧν ὑπὸ γαῖαν (γρ. ὑπὸ γαῖαν)
Ναίουσιν Γαράμαντες ἀπείριτοι. ἐν δὲ μυχοῖσι
Βόσκοντ' ἠπείροιο πανύστατοι Αἰθιοπῆες,
Αὐτῷ ἐπ' Ὠκεανῷ, πυμάτης παρὰ τέμπεα Κέρνης.

214 Iuxta autem Marmaridæ vergētes ad Ægyptum, 215 Gætuli item desuper, & vicini Nigretes. 216 Deinceps verò post hos Phaurusii: quorum supra terrā 217 Habitant Garamantes innumeri. in secessibus autem 218 Pascuntur continentis omnium extremi Æthiopes, 219 Ipsum ad Oceanum, vltimæ prope tempe[loca amœna] Cernæ.

Ὅτι τὸ ἔθνος οἱ Μαρμαρίδαι παρανενεύκασιν Αἰγύπτου, ἤτοι πρὸς τῆς Αἰγύπτου τέτανται. καλοῦνται δὲ οὕτως ἀπὸ Μαρμαρίδου τινὸς υἱοῦ Κεράβου· καὶ ἡ χώρα αὐτῶν Μαρμαρική. Ὅτι οἱ Γαράμαντες ἐπώνυμοί εἰσιν, ὡς προείρηται, Γαράμαντός τινος. οὗτοι πάντα ἀνθρώπων καὶ πάντης ὁμιλίαν φεύγειν λέγονται· καὶ οὔτε ὅπλα ἔχουσι πολεμικά, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, οὔτε ἀμύνεσθαι οἴδασιν. οἰκοῦσι δὲ ἐν τῇ θηριώδει, μετὰ τοὺς Νασαμῶνας, πρὸς νότον ἄνεμον. Ὅτι Γαιτοῦλοι, μέγιστον ἔθνος Λιβυκόν. τούτους Ἀθηνόδωρος Γαιτουλίους λέγει. Ἡρωδιανὸς δὲ προπαροξύνει, λέγων ὅτι τὰ εἰς λος, παραληγόμενα διφθόγγῳ τῇ διὰ τοῦ ου, προπαροξύνεται. ἱστορεῖ δὲ μεγίστους ἀστραγάλους φύεσθαι παρ' αὐτοῖς. Ὅτι ἐν μυχοῖς τῆς Λιβυκῆς ἠπείρου πρὸς νότον βόσκονται πανύστατοι Αἰθίοπες, αὐτῷ ἐπ' Ὠκεανῷ, ἔνθα τέμπεα, τουτέστι δάση καὶ ὕλη, πυμάτης Κέρνης. ταύτην δὲ τὴν Κέρνην, οἱ μὲν νῆσόν φασιν ἐν τῷ Ὠκεανῷ, οἱ δὲ τοῦτο οὐ δέχονται. καὶ ἡ θέσις δὲ αὐτῆς διαφωνεῖται. οἱ μὲν γὰρ ἀνατολικὴν αὐτὴν ὑποτίθενται, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων ἐμφαίνει· οἱ δὲ δυτικήν. Διονύσιος δὲ καὶ ἄλλοι, νοτίαν· ὃς τέμπεα Κέρνης εἰπών, καὶ λιμνάδα αὐτὴν παραδηλοῖ. ἑλώδη γὰρ τὰ τέμπεα, ὡς καὶ τὰ Θετταλικὰ τέμπεα, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ Μηδικά. ὁ δὲ γεωγράφος παραδηλῶν ψεύδεσθαι τοὺς λέγοντας τὴν Κέρνην σώζεσθαι, οὕτω φησί, Κέρνην Ἐρατοσθένης ὀνομάζει, καὶ ἄλλους τόπους τοὺς μηδαμοῦ γινωσκομένους. ὁ δὲ Λυκόφρων καὶ δυτικήν τινα Κέρνην παραδηλοῖ, ὑπὲρ Τυρσηνίας, ἔνθα Κερνεάτιν ἱστορεῖ νῆσον, δοκοῦσαν ἀπὸ Κέρνης παρονομάζεσθαι. τῶν δὲ Αἰθιόπων Ἡρόδοτος τοὺς μακροβίους ἱστορεῖ μεγίστους καὶ καλλίστους εἶναι πάντων ἀνθρώπων, σιτεῖσθαι δὲ κρέα ἑφθά, καὶ πίνειν γάλα· καὶ ζῆν ἔτη εἴκοσι καὶ ἑκατόν. τινὲς δέ, φησίν, ὑπερβάλλουσι καὶ ταῦτα. σπανιώτατος δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ τιμιώτατος ὁ χαλκός. πολὺς δὲ ὁ χρυσός· καὶ οἱ δεσμῶται παρ' αὐτοῖς χρυσέαις πέδαις δέδενται. φέρει δέ, φασίν, αὐτοῖς ἡ χώρα καὶ ἐλέφαντας ἀμφιλαφεῖς, καὶ ἔβενον. εἰσὶ δὲ κατ' αὐτὸν καὶ ἄλλοι Αἰθίοπες, οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα τῆς γῆς, ἀλλὰ πρὸς τῇ Αἰγύπτῳ, οὓς ὁ Καμβύσης κατεστρέψατο· δι' οὓς καὶ Αἰθιοπία ἐκλήθη ποτὲ ἡ Αἴγυπτος, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται.

Τῶν πρόσθ' αἰθαλέων Βλεμύων ἀνέχουσι κολῶναι,
Ἔνθεν ποτάμοιο κατέρχεται ὕδατα Νείλου,
Ὅς δή τοι Λιβύηθεν ἐπ' ἀντολίην πολὺς ἕρπων,
Σίρις ὑπ' Αἰθιόπων κικλήσκεται· οἱ δὲ Συήνης
Ἐνναέται στρεφθέντι μετ' οὔνομα Νεῖλον ἔθεντο.
Κεῖθεν δ' ἐς Βορέην τετανυσμένος ἄλλυδις ἄλλος
Ἑπτὰ διὰ στομάτων εἰλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
Ὕδασι πιαίνων λιπαρὸν πέδον Αἰγύπτοιο.
Οὐ γάρ τις ποταμῶν ἐναλίγκιος ἔπλετο Νείλῳ,
Οὔτ' ἰλὺν βαλέειν, οὔτε χθονὸς ὄλβον ἀέξειν·
Ὅς ῥά τε καὶ Λιβύην ἀποτέμνεται Ἀσίδος αἴης,
Ἐς Λίβα μὲν Λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς, Ἀσίδα γαῖαν.

γρ. στρεφθέντα. γρ. δὲ στρέψαντι

γρ. βάλλει,

ὕδατι πιαίνων

[220] Quos ante perustorum Blemyũ eminẽt iuga, [221] Vnde pinguissimi descendunt aquæ Nili, [222] Qui quidem è Libya ortũ versus spatiosus serpẽs, [223] Siris ab Æthiopibus vocatur: at Syenes [224] Incolæ conuerso mutarunt nomẽ Nilum. [conuersum aliam in partem nomine mutato appellarunt Nilũ] [225] Illinc verò in boream extensus alibi alius [226] Septem per ostia volutus in mare delabitur, [227] Aquis pinguefaciens fertile solum Ægypti. [228] Non enim quisquam fluuiorum par est Nilo, [229] Neque ad limum proiiciendum, neque ad soli felicitatem [fertilitatem] augendam: [230] Qui certè & Libyam dirimit Asiatica ab ora, [231] In Libem [africum] quidem, Libyam: in ortum verò, Asiaticam terram.

Ὅτι Βλεμμύων κολώνας, ἤγουν ἐξοχάς, λέγει τοὺς δύο καταρράκτας, ἤτοι καταδούπους, καὶ κρημνούς, δι' ὧν ποτάμου κατέρχεται, φησίν, ὕδατα Νείλου· τουτέστι, τὸ πιαίνοντα τὴν ἐκεῖ γῆν. Αἰθιόπων δὲ ὑπακούουσιν οἱ Βλέμμυες, οὕτω καλούμενοι ἀπὸ Βλέμμυός τινος, ὃς ὑποστρατηγῶν, τῷ βασιλεῖ Δηριάδῃ κατὰ Διονύσου συνεπολέμησε. καὶ εἰσὶ καὶ οἱ Βλέμμυες ἔθνος Αἰθιοπικόν. διὸ καὶ αἰθαλέους αὐτοὺς καλεῖ ὁ Διονύσιος, ἐκ τοῦ αἴθω, ἐξ οὗ καὶ οἱ Αἰθίοπες. λέγει δὲ καὶ ἐγγὺς τῆς Κέρνης εἶναι αὐτούς, περὶ ἧς ἀνωτέρω εἴρηται. καταρράκται δὲ ἐν τῷ καθόλου λέγονται οἱ πετρώδεις τόποι, οὓς ἐν τῷ καθ' ὁδὸν βαίνειν, οἱ ποταμοὶ ἀναχαιτίζοντες τὸν ῥοῦν θυρόντες, ὑπερβαίνουσι, πολὺ συναγαγόντες ῥεῦμα, καὶ τῇ πλημμύρᾳ καταρράσσοντες, ἤτοι ἄνωθεν βιαίως κατιόντες· ἐξ οὗ καὶ οὐρανοῦ καταρράκτας φαμέν. καὶ τι ὄρνεον αἰετῶδες, καταρράκτης καλεῖται, ὡς ἄνωθεν καταρράσσον ἐν τῷ θηρεύειν τὰ ὄρνεα. Ὅτι ὁ Νεῖλος Λιβύηθεν ἐπ' ἀνατολὴν πολὺς ἕρπων, ἕως καὶ εἰς τὴν καλουμένην πόλιν Συήνην, Σίρις ὑπὸ Αἰθιόπων κικλήσκεται, ἀφ' ὧν καὶ ἄρχεται ῥέειν. οἱ δὲ περὶ Συήνην, στρεφθέντι, τουτέστιν ἐπὶ τὰ βόρεια κάμψαντι, Νεῖλον τὸ ὄνομα μετέθεντο. πόλις δὲ ἐν ταῖς ἱστορίαις ἡ Συήνη, ἀπὸ Συήνου τινὸς οὕτω κληθεῖσα, ἐν ᾗ καὶ φρέαρ εἶναί φασι τὰς θερινὰς τὰς ἐκεῖ διασημαῖνον τοῦ ἡλίου τροπάς· ὅπου καὶ ἄσκιοι κατὰ μεσημβρίαν εἰσὶν οἱ ὡρολογικοὶ γνώμονες, διὰ τὸ ὑποκεῖσθαι τοὺς τόπους τούτους τῷ τροπικῷ. τὸ δὲ Σίρις, οἱ μὲν βάρβαρόν φασιν εἶναι ὄνομα, ἤτοι Αἰθιοπικόν, κατὰ τὸν Διονύσιον· (διὸ οὐδὲ χρῆναι λέγουσι ζητεῖν Ἑλληνικὴν ἐτυμολογίαν αὐτοῦ, ὡς οὐδὲ τῆς Ἰταλικῆς Σίριδος· πόλις δὲ ἡ Σίρις ἐκείνη) οἱ δὲ ἐπιχειροῦσιν ἀπὸ τοῦ σειρίου ἀστέρος ἀποδοῦναι τὸ τῆς λέξεως ἔτυμον. ὑπὸ κύνα γάρ, φασίν, οὗ μέρος ὁ σείριος ἀστήρ, πλημμυρεῖ ὁ Νεῖλος, ἐν ὅσῳ ἐπιπλεῖ κυνὸς ἀναβαίνων· ὅτι ἀποτελεῖται τὰ περὶ ἡμᾶς κατὰ τὴν καθωμιλημένην γλῶτταν λεγόμενα κυνοκαύματα. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ εἴρω ἐτυμολογοῦσι τὸ Σίρις, ὃ δηλοῖ τὸ συμπλέκω καὶ συναρμόττω· ἐπειδὴ εἱρμῷ τινι καὶ τάξει φέρεται, καὶ οὐ παρεκθεσμεῖ τῇ ἀναβάσει· διὸ καὶ τῇ αὐτοῦ ὑπερβάσει φασὶ μετρεῖσθαι παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις τὸν ἐνιαυτόν. καὶ τὸν Νεῖλον δέ, ὀφείλοντα διὰ διχρόνου μόνου τοῦ ἰῶτα γράφεσθαι, ὡς ἀπὸ τῆς ἰλύος, ὅμως διὰ τοῦ εἶ φασὶ τὴν διὰ διφθόγγου γραφὴν ἀποφέρεσθαι, ὡς ἂν ἔχῃ πληροῦν καὶ τῇ ποσότητι τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως τῶν ἐν αὐτῷ γραμμάτων τὸν ἐνιαύσιον καιρόν. τὸ γὰρ Νεῖλος, κατὰ τὴν δύναμιν τῶν ἐν αὐτῷ στοιχείων ποσούμενον, τὸν τξε ἀριθμὸν συμπληροῖ,

ὁπόσαι εἰσὶ καὶ αἱ κατ' ἐνιαυτὸν ἡμέραι. καὶ οὕτω δείκνυται ὅτι ὁ Νεῖλος κατὰ εἱρμόν τινα φέρεται. καίτοι καὶ ἄλλως ἐτύμῳ τὸ Νεῖλος ἐτυμολογεῖται, παρὰ τὸ νέαν, ἤτοι ἐνιαυσίαν, ἄγειν ἰλύν, Νεΐλος τις ὤν. λέγει οὖν καὶ ὁ ποιητὴς οὕτως, ὅτι οὔτις ποταμῶν ὅμοιος τῷ Νείλῳ, οὔτε ἰλὺν βαλεῖν, οὔτε χθονὸς ὄλβον αὔξειν. διὸ καὶ ἐργατικὸν ποταμὸν αὐτόν φησιν ὁ Ἡρόδοτος. ὅτι δὲ πολλὴν ὁ Νεῖλος ἰλὺν βάλλει, δηλοῖ καὶ ὁ λόγος ὁ λέγων ἐπίκτητον εἶναι τὴν Αἴγυπτον, καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ, διὰ τὴν ἐκ τῆς τοιαύτης ἰλύος προσχῶσιν. ἦν γὰρ ὅτε, φασί, πᾶσα ἡ Αἴγυπτος ἕλος ἦν. τινὲς δὲ Νεῖλόν φασιν ὀνομάσθαι ἀπὸ Νείλου τινὸς ἀπογόνου Ἄτλαντος, βασιλεύσαντος τῶν ἐκεῖ. ἄλλοι δέ, ὅτι Μέλας πρότερον καλούμενος, μετεκλήθη Νεῖλος ἀπό τινος Νείλου βασιλικοῦ παιδός, ἐκεῖ ῥίψαντος ἑαυτόν. τινὰς μέντοι ἀπό τινος Νειλαίου κεκλῆσθαι οὕτως αὐτὸν εἰπόντας, ὡς οὐ λέγοντας ἀπελέγχει ὁ Ἀρριανός. Ὅτι ἑπτὰ διὰ στομάτων ἑλισσόμενος ὁ Νεῖλος εἰς ἅλα βάλλει, ὕδατι πιαίνων λιπαρὸν πέδον Αἰγύπτου. διὸ καὶ ποταμὸν αὐτὸν φθάσας ὠνόμασε. ὁ δὲ γεωγράφος λέγει, δίχα τῶν ἑπτὰ τούτων στομάτων καὶ ἄλλα εἶναι ἄσημα ψευδοστόματα. Ἡρόδοτος δὲ πεντάστομον εἶναι λέγει τὸν Νεῖλον, δηλαδὴ κατὰ τὰ φυσικὰ στόματα, ὡς δύο τινῶν ὀρυκτῶν ὄντων. φησὶ γὰρ ὅτι ὁ Νεῖλος ἀπὸ τῶν καταδούπων ἀρξάμενος ῥέει, μέσην Αἴγυπτον σχίζων εἰς θάλασσαν. σχιζομένου δὲ εἰς τρία, τὸ μὲν ἑῷον σχίσμα ποιεῖ τὸ Πηλούσιον στόμα· τὸ δὲ ἑσπέριον, Κανωβικὸν καλεῖται· τὸ δὲ μέσον, Σεβεννυτικόν, ἐξ οὗ ἀποσχίζονται τὸ Σαϊτικὸν καὶ τὸ Μενδήσιον. καὶ οὕτω πέντε συναγαγὼν τὰ γνήσια στόματα, τὰ λοιπὰ δύο, τὸ Βολβίτινον καὶ τὸ Βουκολικόν, οὐκ ἰθαγενῆ λέγει στόματα εἶναι, ἀλλὰ ὀρυκτά. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. εἰς τοσοῦτον δὲ κλύζεται ὕδασιν ἡ Αἴγυπτος, ὥστε καὶ ποταμία νῆσος παρά τισιν λέγεται. Ἱστέον δὲ ὅτι Ἡρόδοτος μὲν λέγει τοῦ Νείλου τὰς πηγὰς μὴ γινώσκεσθαι· διὸ οὐδ' αὐτὸς ἔχει φράσαι τούτου τὰς πηγάς. δοκῶ δέ, φησίν, ὅτι οὐδὲ οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων. ἕτεροι δέ φασι τὸν Νεῖλον ἐκ τῶν τῆς Σελήνης, ἤτοι ἐκ τῶν Σεληναίων ὀρῶν ἄρχεσθαι, καὶ ἀπὸ τῆς κινναμοφόρου γῆς ἐκ τῶν Αἰθιοπικῶν τερμόνων, καὶ διεξιέναι πᾶσαν ἐπ' εὐθείας τὴν Αἴγυπτον, κάμψαντα, καὶ ἀπὸ τοῦ μικροῦ καταῤῥάκτου μεταξὺ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης πόλεως ἀρξάμενον τῆς καμπῆς, ἐμβάλλειν τε εἰς αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἕω δύο ποταμοὺς περιλαμβάνοντας νῆσον εὐμεγέθη καὶ ὀνομαστὴν τὴν Μερόην. ὧν ὁ μὲν, Ἀσταβόρας· ὁ δέ, Ἀστάπους καλεῖται. καίτοιγε ὁ Ἡρόδοτος φύσει μέγαν καὶ αὐτάρκη ἑαυτῷ τὸν Νεῖλον εἶναι βούλεται· λέγων ὅτι οὔτε κρήνη οὔτε ποταμός τις εἰς αὐτὸν ἐκδίδωσιν. ὁ δὲ ῥηθεὶς μικρὸς καταῤῥάκτης, ὀφρύς ἐστι, φησί, πετρώδης, ἐπίπεδος ἄνω, τουτέστι πλατύς. δέχεται δὲ τὸν ποταμὸν τελευτῶντα εἴς τινα κρημνόν, καθ' οὗ τὸ ὕδωρ καταῤῥήγνυται. πληροῦσθαι δὲ ὑπὸ θερινῶν ὄμβρων τὸν Νεῖλον φασί, καὶ ὑποκαταβαίνειν μετὰ μ' ἡμέρας, δι' ὅσων καὶ ηὔξηται. πελαγίζειν δὲ τὴν Αἴγυπτον ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ, ὥστε τὰς ἐπὶ λόφων ἢ χωμάτων οἰκήσεις νησίζειν τοῖς πόρρωθεν βλέπουσιν. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι ἀπὸ θερινῆς τροπῆς ὁ Νεῖλος ἀρξάμενος, πληθύνει, τουτέστι πλημμυρεῖ ἐπὶ ἡμέρας ἑκατόν. εἶτα ἐκλιπὼν τὸ ῥεῖθρον, καὶ ὀπίσω ἀπελθών, διατελεῖ βραχὺς τὸν ὅλον χειμῶνα· καὶ ὅτι λίθος ἐν τῷ Νείλῳ γίνεται κυάμῳ παρόμοιος, ὃν ἐὰν ἴδωσι κύνες οὐχ ὑλακτοῦσι. τροφιμώτατον δέ φησι τὸ τοῦ Νείλου ὕδωρ εἶναι, διὰ τὴν ἐκεῖ τῶν ἡλίων μετρίαν ἕψησιν, καὶ μεγαλοφυεῖν, καὶ γόνιμον δὲ καὶ πολύγονον εἶναι. διὸ καὶ τὰς γυναῖκας ἐκεῖ ὅτε τετράδυμα τίκτειν, ἤδη δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀριστοτέλους ἱστορίαν, ἑπτάδυμα. Ὅτι τὸν Νεῖλον καὶ πάνυ πολλὴν ἰλὺν λέγει βάλλειν, ὡς καὶ ἀνωτέρω γέγραπται, καὶ ὄλβου χθονὸς εἶναι αὐξητικόν. λέγει δὲ αὐτὸν καὶ τῆς Ἀσίας τὴν Λιβύην ἀποτέμνεσθαι, ἀφιέντα κεῖσθαι, ἐς Λίβα μέν, τὴν Λιβύην, ἐς δὲ αὐγάς, τὴν Ἀσίαν. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς δέ που τὴν Ἀσίαν, Ἀσίδα φησί, κατὰ παρωνυμίαν, οὐ μὴν κατὰ ὑποκορισμόν. οὐ γὰρ εἰκὸς ὑποκορίσαι αὐτὸν τὴν τοσαύτην ἤπειρον. οὕτω δὲ καὶ αἱ Ἀμαζόνες παρωνύμως λέγονται Ἀμαζονίδες. καὶ παρὰ Εὐριπίδῃ Μαιάς, ἡ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ Μαῖα. καὶ τὴν Τυῤῥηνὴν δὲ θάλασσαν οὕτω Τυῤῥηνίδα εἶπεν ὁ Διονύσιος.

[232] Hũc accolũt præclarorum genus hominũ, [233] Qui primi vitæ distinxerũt vias, [234] Primi itẽ optabile experti sũt [235] aratrum, [236] Atque semen super rectissimum sulcum posuerunt.

Τῷ πάρα ναιετάουσιν ἀριπρεπέων γένος ἀνδρῶν,
Οἳ πρῶτοι βιότοιο διεστήσαντο κελεύθους, — γρ. συνεστήσαντο
Πρῶτοι δ' ἱμερόεντος ἐπειρήσαντο ἀρότρου, — γρ. ἐπειρήθησαν
Καὶ σπόρον ἰθυτάτης ὑπὲρ αὔλακος ἁπλώσαντο·

Πρῶτοι δὲ γραμμῇσι πόλον διεμετρήσαντο,
Θυμῷ φρασσάμενοι λοξὸν δρόμον ἠελίοιο.
γρ. χέρσου, Τῶν δέ κεν αὐδήσαιμι καὶ αὐτῆς πείρατα γαίης,
Καὶ μορφήν. οὐ μὲν γὰρ ὀλίζονος ἔμμορε τιμῆς.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ὀλίγη μέγεθος πέλει. ἀλλά τις ἄλλων
γρ. πίονα Εὔβοτος, εὐλείμων τε, καὶ ἀγλαὰ πάντα φέρουσα.

236 Primi etiã lineis cœlum dimẽsi sunt, 237 Animo contemplari obliquum cursum solis. 238 Horũ autem eloquar & ipsius fines terræ, 239 Et formam. siquidem non paruũ adepta est honorem. 240 Neque etiam exigua, quod ad magnitudinem attinet: verùm vna inter alias 241 Bene pascuis instructa & pratis, & eximia omnia producens.

Ὅτι τοὺς Αἰγυπτίους ἐγκωμιάζων, πρώτους αὐτοὺς ἀελαφετῶν λέγει ἀνδρῶν, οἳ πρῶτοι, φησί, βίου κελεύθους, ὅ ἐστι τέχνας, ἐξευρόντες διεστήσαντο, ἤτοι διεῖλον, εἰς γεωργίαν τυχὸν καὶ στρατείαν, καὶ ἱερωσύνην, καὶ εἰς τοιαῦτά τινα· πρῶτοι δὲ ἱμερόεντος, φησίν, ἐπειράθησαν ἀρότρου, καὶ σπόρον ἰθυτάτης ὑπὲρ αὔλακος ἡπλώσαντο· πρῶτοι δὲ γραμμαῖς πόλον διεμετρήσαντο, τὰς τοῦ ἡλίου δηλαδὴ ἐξευρόντες τροπάς. καὶ θυμῷ, τουτέστιν οἴκοθεν ἐκ ψυχῆς καὶ ἀδιδάκτως, φρασσάμενοι λοξὸν δρόμον ἡλίου, ὡς αὐτοσχέδιοι θυμόσοφοι. καὶ ὁ μὲν περιηγητὴς οὕτω σεμνολογεῖ αὐτούς. λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος πρώτους ἀνθρώπων Αἰγυπτίους ἐξευρεῖν τὸν ἐνιαυτόν, καὶ ὅτι τῶν Αἰγυπτίων οἱ Ἡλιουπολῖται λογιμώτατοι. ἄλλη δὲ ἱστορία καὶ πανούργους οἶδεν αὐτούς, ὡς καὶ Θεόκριτος ὑποφαίνει. ὅθεν καὶ αἰγυπτιάζειν λέγεται, τὸ ὕπουλα πράττειν. καὶ παροιμία κεῖται λέγουσα, Δεινοὶ πλέκειν τοι μηχανὰς Αἰγύπτιοι. ἱστορεῖται δὲ καὶ δουλωθῆναι ὑπὸ Περσῶν. ὁμώνυμος δὲ ἡ Αἴγυπτος Αἰγύπτῳ τῷ Βήλου, τῷ Δαναοῦ ἀδελφῷ. λέγονται δὲ καὶ ξυρᾶσθαι τὰς κεφαλὰς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ πρὸς ἥλιον παχύνεσθαι τὸ ὀστοῦν. διὸ καὶ ἐλάχιστοι, φασίν, εἰσὶν ἐν Αἰγύπτῳ φαλακροί. Ὅτι καὶ τοῦτο Αἰγύπτου ἐγκώμιον, κατὰ τὸν Διονύσιον, οὐκ ὀλίγης, φησίν, ἔτυχε τιμῆς. οὐ μὴν οὐδὲ ὀλίγη μέγεθος πέλει, ἀλλ' ὑπὲρ τὰς ἄλλας εὔβοτος, ἀλείμων τε, καὶ ἀγλαὰ πάντα φέρουσα. ἄλλοι δὲ καὶ φυσικῶς ὠχρῶσθαι ἱστοροῦντες αὐτήν, φασὶ κατὰ γλῶσσαν τι δυσσύμβολον εἶναι, καὶ τὰ πρὸς θάλασσαν ἀλίμενον. καὶ τό, δολιχὴν δὲ ὁδὸν καὶ ἀργαλέην, ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, διὰ τὸ ἄξενον τοῦ τόπου καὶ τὸ ἀλίμενον εἰρῆσθαι λέγουσι. ἐκλήθη δέ ποτε, κατὰ τὴν ἱστορίαν, ἡ τοιαύτη χώρα, καὶ Ἀερία, καὶ Ποταμία, καὶ Αἰθιοπία, διὰ τοὺς ἐκεῖ Αἰθίοπας. περὶ ὧν πολλοὶ τῶν παλαιῶν ἱστοροῦσι. ναὶ μὴν καὶ Ἀετία, ἔκ τινος Ἰνδοῦ Ἀετοῦ καλουμένου· καὶ Ὠγυγία δέ, καὶ Μελάμβωλος, καὶ Ἡφαιστία.

Σχῆμα μὲν οὖν τρισσῇσιν ἐπὶ πλευρῇσι βέβηκεν,
Εὐρὺ μὲν ἀμφ' ἀκτὰς βορεήτιδας, ὀξὺ δ' ἐπ' ἠῶ,
Ἑλκόμενον καὶ μέχρι βαθυκρήμνοιο Συήνης,
Οὔρεσιν ἀμφοτέροισι περισκεπέεσσιν ἐρυμνόν,
Τῶν μέσα καλλιρόοιο κατέρχεται ὕδατα Νείλου.

242 Figura igitur tria super latera fixa est, 243 Lata quidem ad littora borealia, acuta[arcta] verò ad auroram, 244 Quæ trahitur etiã vsque ad habentem alta montium præcipitia Syenem, 245 Montibus duobus vndique tegentibus munita, 246 Quos inter pulchriflui descendunt aquæ Nili.

Ὅτι τὸ τῆς ὅλης Αἰγύπτου σχῆμα τρισὶ ταῖς ἐπὶ πλευραῖς βέβηκε. τρίγωνος γάρ ἐστι, προσεοικυῖα τῷ Δέλτα στοιχείῳ. καὶ δὴ καὶ οὕτω καλεῖται Δέλτα τὸ κατ' Αἴγυπτον. φασὶ γὰρ ἐν τῷ τόπῳ τῆς Αἰγύπτου μέρει δύο εἶναι ὄρη· ὧν ἐν τῷ δεξιῷ ἀνατολικὴν κεῖσθαι τὴν προειρημένην Συήνην. οὕτω δὲ ἐγγὺς εἶναι ἀλλήλων ταῦτα τὰ ὄρη, ὡς μηδὲ ἑπταστάδιον εἶναι τὸ μέσον αὐτῶν κατὰ τόπου τοῦ στενοῦ ἀρχομένην τὴν ἐκεῖσε γῆν πλατύνεσθαι πρὸς τὰ κατὰ θάλασσαν βόρεια, ὡς δέλτα, ἤτοι τριγωνοειδῶς. ἔστι δὲ τὸ ῥηθὲν ἑπταστάδιον, τὸ ὀξὺ τοῦ δέλτα, ἐξ οὗ ὁ Νεῖλος καταρρήγνυται, ὥς φησι καὶ Ἡρόδοτος. φασὶ δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς Αἰγύπτου ἕτερον τρίγωνον ἐξ αὐτοῦ τοῦ Νείλου ἀποτελεῖσθαι σχῆμα, Δέλτα λεγόμενον καὶ αὐτό· οὗ ἡ μὲν βάσις μεταξὺ τοῦ Πηλουσίου καὶ τοῦ Ἡρακλείου στόματος τοῦ

Νείλου· πλευραὶ δὲ, ἡ δεξιὰ μὲν, κατὰ Πηλούσιον· ἡ ἀριστερὰ δὲ, κατὰ Κάνωβον, καὶ Ἡρακλειον. καλεῖται δὲ (φασὶ) Δέλτα καί τι χωρίον, καὶ κώμη τις ἐπὶ τῇ τοῦ Δέλτα κορυφῇ. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἔοικεν ἐκ τῶν ῥηθέντων τὸ δέλτα γράμμα τριγωνοειδῶς χαράττεσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. ὅθεν καὶ δέλτοι κυρίως μὲν οἱ τόμοι ὅσοι τριγωνοειδῶς ἐχαράττοντο ἐν ταῖς πίναξι, καθὰ καὶ νῦν ποιοῦσί τινες· ὕστερον δὲ ἁπλῶς αἱ βίβλοι λέγονται, ἀπὸ τῆς παλαιᾶς χρήσεως. καθὰ καὶ πυξία, διὰ τὸ τοὺς παλαιοὺς ταῖς ἐκ πύξων πινακίσι τὰ γράμματα ἐντυποῦν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἱστορεῖ καὶ τῆς Θρᾴκης τόπον εἶναί τινα Δέλτα καλούμενον. Ὅτι τοῦ κατ' Αἴγυπτον τριγώνου τὸ μὲν πλατὺ τὸ τῆς βάσεως πρὸς ἀκταῖς κεῖται Βορεηπόδας, ὡς καὶ ἀνωτέρω γέγραπται· τὸ δὲ ὀξὺ ἐπὶ ἠῶ ἕλκεται, μέχρι πολυκρήμνου Συήνης, ἐρυμνοῦ ὄρεσιν ἀμφοτέροις, τοῖς καταρράκταις λεγομένοις. ὧν μέσα (ὡς προγέγραφη) καλλιρόου κατέρχεται ὕδατα Νείλου. τὸ δὲ ἐπ' ἠῶ, φασὶν ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ μὴ δηλοῦν τὴν ἀνατολὴν. καλῶς λέγοντες· νότιον γὰρ πάντως καὶ μεσημβρινὸν, οὐ μὴν ἀνατολικὸν, τὸ τοῦ δέλτα ὀξύ. ἀλλ' οὕτω τὴν ἠῶ σωματικώτερον τὴν τοῦ Μέμνονος νοοῦσι μητέρα, τὴν ἡμέραν τὴν θεὰν, τὴν πρὸς τοῖς Αἰθίοψιν, εἰς οὓς καὶ ἡ τοῦ δέλτα ὀξύτης ἀναφορᾷ. ἧς ἡμέρας ἐν ταῖς νοτίαις Θήβαις ἀνέστηκεν ἄγαλμα, ὡς ῥηθήσεται.

Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Ἠμὲν ὅσοι Θήβην ἐρικυδέα ναιετάουσι,
Θήβην ὠγυγίην, ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὼς
Μέμνων ἀντέλλουσαν ἑὴν ἀσπάζεται Ἠῶ·
Ὅσσοι δ' ἑπτάπολιν μεσάτην ἤπειρον ἔχουσιν,
Ἠδ' ὅσσοι νοτερῇσιν ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης
Παρθαλίην ναίουσιν ἔσω Σερβωνίδος ἅλμης.

347 Atque hanc quidem multi & opulēti homines tenent, 248 Et qui Thebas percelebres inhabitāt, 249 Thebas priscas, centum portas habentes: vbi resonans 250 Memnon exorientem suam salutat Aurorā, 251 Et qui septem vrbes habentem mediam continentem tenent, 252 Et qui vda ad littora maris 253 Maritimā incolunt, vsque ad Serbonium salum [lacum.]

Ὅτι τὰς Αἰγυπτίας Θήβας ἑνικῶς ἐκφέρει. καὶ ἐρικυδέα λέγει πόλιν, τὴν τοιαύτην Θήβην, καὶ ὠγυγίην, καὶ ἑκατόμπυλον· ἔνθα γεγωνὼς, φησὶν, ὁ Μέμνων ἀνατέλλουσαν τὴν ἑαυτοῦ Ἠῶ, τουτέστι τὴν μητέρα ἡμέραν, ἀσπάζεται. ἀνδριὰς μὲν ὢν, διά τινος δὲ μηχανῆς ἅμα ἡμέρα λαμπούσῃ φωνῶν, καὶ οὕτω πως ἐξ αὐτομάτου προσλαλῶν, οἷον καὶ ἀσπαζόμενος τὴν ἡμέραν· ἧς ἐλέγετο υἱὸς εἶναι, διὰ τὸ ἐν Αἰθίοψι τάχα κάλλιστος εἶναι, καὶ μόνος ὑπερλελευκάνθαι τὴν χροιὰν, παῖς ὢν Τιθωνοῦ ἀδελφοῦ Λαομέδοντος, ὃν πρὸς τῇ Κέρνῃ ἀφορίζει ὁ Λυκόφρων, περὶ ἧς ἀνωτέρω γέγραπται. φασὶ δὲ τὰς Θήβας ταύτας καὶ Διὸς πόλιν ποτὲ κληθῆναι. ἐξαίρει δὲ αὐτὰς τῷ λόγῳ καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῇ Ἰλιάδι. ἐννέα δὲ ἱστοροῦνται Θῆβαι, ὧν μία καὶ αὕτη ἡ περὶ Αἴγυπτον, μεγίστη μὲν ποτε οὖσα, ὡς καὶ εἰς ἑκατὸν πύλας ἀνοίγεσθαι, καὶ εἰς σταδίους κ΄ καὶ τετρακοσίους ἐκτείνεσθαι· νῦν δὲ ἐν ὀνόματι μόνον κειμένη, διὰ τὸ κατασκάφθαι καὶ ἀνεστατῶσθαι πάλαι. φασὶ γὰρ ὅτι Καμβύσης αὐτὰς ὁ Περσῶν βασιλεὺς εἰς ἔδαφος κατηρείψεν. ὅτι δὲ περὶ τοὺς τοιούτους τόπους ὑετὸς οὐ καταρρήγνυται, δηλοῖ ὁ θαυμάζων ὅτι ἐπὶ Ψαμμιτίτου τοῦ υἱοῦ Ἀμάσιος ἤσθησαν αἱ Θῆβαι ψακάδι. Ὅτι πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες τὴν τῆς Αἰγύπτου ἔχουσι γῆν, ἤγουν οἱ ῥηθέντες Θηβαῖοι, καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς, καὶ οἱ μεσόπειροι ἑπταπολῖται, καὶ οἱ περὶ που τὴν παραλίαν τὴν πρὸς τῇ Σερβωνίδι. λίμνη δὲ αὕτη καὶ χώρα, περὶ ἣν φασι τὸν Τυφῶνα κεκρύφθαι, πλησίον οὖσαν τοῦ πρὸς τῷ Πηλουσίῳ Κασίου ὄρους. οἱ μέντοι Πηλουσιῶται ἐκτὸς τούτων εἰσὶ τῆς κατ' Αἴγυπτον. τὸ γὰρ Πηλούσιον ἤδη τῆς Ἀσίας ἐστίν. Ὅτι ἡ κατ' Αἴγυπτον Ἑπτάπολις, καὶ Ἀρκαδία, ὡς ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου, ὕστερον ἐκλήθη· πρὸ δὲ τούτου καὶ Ἑπτάνομος ἢ καὶ Ἑπτανομία ὠνομάσθη. καὶ τοῦτο μὲν ἐκαλεῖτο διὰ τὸ ἑπτὰ ἔχειν νομοὺς, ὁποίους τοὺς Λιβυκοὺς ἡ συνήθης φράσις εἶναι βούλεται, ὡς ἄν τις εἴποι ἐνορίας. Ἑπτάπολις δὲ ἐλέγετο, ἀπὸ πόλεων παρακειμένων τῷ Νείλῳ, ἓξ μὲν ἐξ ἀριστερῶν· ἤγουν Μέμφεως, Διὸς πόλεως, Μεμνονίας, μικροῦ Καταρράκτου καὶ μεγάλου, καὶ Συήνης· μιᾶς δὲ ἐκ δεξιῶν, τῆς Βαβυλῶνος. οἱ

δὲ ἄλλως καταριθμοῦσι τὰς τοιαύτας ἑπτὰ πόλεις· τέσσαρας μὲν τῆς Θηβαΐδος, αἵ εἰσιν, ἡ τοῦ Πανὸς, ἡ τοῦ Ἀντινόου, ἡ τῶν Λύκων καὶ ἡ Ἑρμοῦ πόλις· τρεῖς δὲ τῆς Ἀρκαδίας, τὴν Ἡρακλέους, τὴν Ὀξύρυχον, καὶ τὴν Μέμφιν.

Τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο, Μακηδόνιον πτολίεθρον,
Ἔνθα Σινωπίταο Διὸς μεγάλοιο μέγα θεῖον,
Χρυσῷ τιμήεντι κεκασμένον. οὐκ ἂν ἐκείνου
Νηὸν ἐν ἀνθρώποισι θεώτερον ἄλλον ἴδοιο,
Οὐδὲ μὲν ἀφνειὴν ἑτέρην πόλιν· ἧχι παρ' ἄκραι
Φαίνονται σκοπιαὶ Παλληνίδος Εἰδοθεείης.

γρ. ἧχι παρ' ἄκραι

[254] Porro huius à zephyro [ad zephyrum] Macedonicum oppidum est, [255] Vbi Sinopitæ Iouis magni templum [256] Auro pretioso ornatum. haud facilè illo [257] Templũ inter homines diuinius aliud videre queas, [258] Neque sanè æquè opulentam aliam vrbem: vbi summæ [257] Cernuntur speculæ Pallenidis Idotheeæ.

Ὅτι Αἰγύπτου πρὸς ζέφυρον, οὐ πάνυ πόρρω τοῦ Κανωβικοῦ Νειλῴου στόματος, τὸ Μακεδόνιον πτολίεθρον, ὅ ἐστιν, ἡ τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου ὁμώνυμος πόλις, ἐν ᾗ καὶ ἐτάφη, Πτολεμαίου κομίσαντος, τεθεὶς ἐν πυέλῳ χρυσῇ. ἣν συλήσας ὕστερον Κόκκης ὁ ἐπικληθεὶς Παρείσακτος Πτολεμαῖος, ἐν ὑαλίνῃ πυέλῳ τὸν νεκρὸν ἔθετο. ἀριθμοῦνται δὲ ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀλεξάνδρειαι ὑπὲρ τὰς ιη'. τούτων μία καὶ αὕτη, πόλις Λίβυσσα, ἤτοι Αἰγυπτία. ταύτην καὶ ἄλλοις μὲν ὀνόμασι διαφόροις κληθῆναί ποτέ φασιν. ὀνομασθῆναι δὲ καὶ Λεοντόπολιν, διὰ τὸ τῆς Ὀλυμπιάδος καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ὡς ἡ γαστὴρ ἐσφραγίσθη λέοντος εἰκόνι λέγεται. λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὴν ἀρχὴν ἡ πόλις ἐμελετᾶτο κτισθῆναι, καὶ διεχαράττετο, γῆν μὲν μὴ ἔχοντες πρόχειρον λευκὴν, ὡς χρεία ἦν τῇ διαχαράξει, κατὰ τὸ συνηθές· ἀλφίτοις δὲ διαχαραχθῆναι αὐτήν, καὶ ὄρνιθας καταπτάντας ἁρπάζειν τὰ ἄλφιτα. ὃ σύμβολον δέξασθαι τὴν τοιαύτην αἴσιον τοὺς περὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅτι δηλαδὴ πολλῶν ἡ πόλις τροφὸς γενήσεται. λέγεται δὲ καὶ πόλις ποτὲ κληθῆναι κατ' ἐξοχήν, ὡς νῦν ἡ Κωνσταντίνου πόλις· καὶ ὡς αἱ Ἀθῆναι ποτὲ, ἄστυ. Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ Μακεδὼν ἐκτείνας ἐστὶ τὴν παραλήγουσαν, Μακηδὼν εἶπεν, ἐν τῷ, Μακηδόνιον πτολίεθρον. οὐκ ἔξω ἀναλογίας λέγων· οὕτω γὰρ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν κυρίων εἰς δων ὀξυτόνων ὀνομάτων, τῷ η παραλήγεται, ὡς καὶ ὁ Σαρπηδών. ἦν δὲ καὶ ὁ Μακεδὼν, ἡγεμών ποτε τῆς ὁμωνύμου χώρας, ἥτις καὶ Ἠμαθία πρότερον ἐκαλεῖτο. Ὅρα δὲ ὅτι περιφράζει τὴν Ἀλεξάνδρειαν, οὐκ αὐτὸ τοῦτο εἰπὼν ὅπερ καλεῖται, ἀλλὰ Μακεδόνιον ὀνομάσας πτολίεθρον, ὡς ἂν εἰς μνήμην ἱστορίας ἀγάγῃ τὸν ἀκροατήν. οὕτω καὶ τὸ Πηλούσιον κατωτέρω, Πηλέως ὁμώνυμον πόλιν ἐρεῖ. ἐκεῖνο δὲ καὶ τοῦτον ἔχει ποιητικὸν ἄλλον, τὴν ἐτυμολογίαν, συνήθη καὶ αὐτὴν οὖσαν τῷ Διονυσίῳ, οἷα ποιητῇ. λέγει δὲ καὶ ὅτι περὶ Ἀλεξάνδρειαν Σινωπίτου Διὸς μέλαθρον, χρυσῷ τιμήεντι κεκασμένον. ὃ καὶ ἐξαίρων τῷ λόγῳ, φησὶν, οὐκ ἂν ἐκείνου ναὸν ἐν ἀνθρώποις θειότερον ἄλλον ἴδοις, ὅ ἐστι θειότερον· οὐδὲ ἀφνειὰν πόλιν ἑτέραν. τῷ ὄντι γὰρ πλουσιωτάτη πόλις ἡ Ἀλεξάνδρεια ἱστόρηται. περὶ ἧς καὶ τοιάδε τινὰ λέγεται· Ἀλεξάνδρου πόλις πολυάνθρωπος, ἧς ὁ λιμὴν ναυσὶ δυσπρόσιτος. στενός τε γὰρ ἐπ' αὐτὸν εἴσπλους, καὶ πέτραις ὑφάλοις τὸν ἐπ' αὐτὴν διεκπλεῖται δρόμον· καὶ τὸ μὲν ἀριστερὸν αὐτοῦ περιφράσσεται χειροκμήτοις σκέλεσιν· ἐν δεξιᾷ δὲ νῆσος ἡ Φάρος πρόκειται, πυρσεύουσα τοῖς πλέουσι, πρὸς τὴν δυσχέρειαν τοῦ κατάπλου. περὶ δὲ τὴν νῆσον μέγιστα καταβέβληνται χειροποίητα τείχη, οἷς καὶ προσαρασσόμενα τὰ κύματα, καὶ ἀμφαγνύμενα, ἐκτραχύνουσι τὸν πόρον, καὶ σφαλερὰν διὰ στενοῦ τὴν εἴσοδον ἀπεργάζονται. ὁ μέντοι λιμὴν ἐντὸς ἀσφαλὴς, καὶ τριάκοντα σταδίους ἔνδον ἔχει τὸ μέγεθος. ὁ δὲ γεωγράφος περὶ Φάρου φησὶν οὕτως, ἡ Φάρος, νησίον παράμηκες προσεχέστατα τῇ ἠπείρῳ. ἀπὸ δὲ τοῦ Κανωβικοῦ εἰς αὐτὴν στάδια ρν'. Σινωπίτης δὲ Ζεὺς, ἢ ὁ Μεμφίτης· Σινώπιον γὰρ ὄρος Μέμφιδος· ἢ ἀπὸ Σινώπης τῆς Ποντικῆς. φέρεται γὰρ τοιοῦτος λόγος, ὅτι βασιλεῖ τῆς Ἀλεξανδρείας Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου δαίμων τις ἐπιφανεὶς ἐκέλευσε, πέμψαντα ναῦν, κομίσαι αὐτόν· μὴ προσδηλώσας καὶ τόπον ὅθεν αὐτὸν ἀνακομίσεται. ὁ δὲ πέμπει φέρεσθαι τηνάλλως τὴν ναῦν ὅπη τύχοι· καὶ ὡς προσώκειλεν ἡ ναῦς τῇ Φωκίδι, λαβόντες χρησμὸν οἱ ἐμπλέοντες ἀπελθεῖν εἰς Σινώπην, καὶ ἐνέγκαι τὸ προσταχθὲν, ἤνεγκαν ἐκεῖθεν τὸ τοῦ Σαράπιδος Διὸς ἄγαλμα. κἀντεῦθεν Σινωπίτης Ζεὺς, ἤτοι

Σαράπιδος, οὗ φασι τὸ ἄγαλμα τοῖς ὁρῶσιν ἄδηλον εἶναι οἵας φύσεως ἐστί. οἱ δὲ ἀπὸ Σινώπης πεπομφέναι τὸν Σινωπίτην τοῦτον Δία παραδέχονται. Ὅτι σκοπιὰς τῆς Εἰδοθέας λέγει, τὴν κατ' Ἀλεξάνδρειαν Φάρον, περὶ ἧς εἴρηται, ἢ τὴν Ἀντίφαρον ὑψηλὸν ὄντα καὶ αὐτὴν, ὅς λέγεται τάφος Ὀσίριδος, καὶ Εἰδοθέας τῆς τοῦ Πρωτέως, ὅστις Πρωτεὺς τῶν ξενοκτόνων παίδων ἐν τῇ Θρᾳκικῇ Παλλήνῃ ἀπαλλαγεὶς, ὡς ἱστορεῖ Λυκόφρων, ἀποκατέστη εἰς Φάρον μετὰ τῆς θυγατρὸς Εἰδοθέας, καὶ δαίμων ἐνομίσθη θαλάσσιος. περὶ οὗ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν γέγραπται.

[260] Hanc verò post, orientem versus, ad Casium montem [261] Pelei oppidum cognomine omnes tenent [262] Egregiè nauigationis periti: nō tamen illi [263] Homines inter Afros numerandi [numerati] siquidem ad orientem [264] Septem ostia habentis Nili sitam sortiti sunt vrbem.

Τὴν δὲ μετ' ἀντολίηνδε παραὶ Κασιῶτιδα πέτρην — γρ. Κασιῶτιδα χώρην. γρ. δὲ καὶ Κασιῶτιδα λίμνην.
Πηλῆος πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσιν
Ἔξοχα ναυτιλίης δεδαημένοι. οὐ μὲν ἐκεῖνοι
Ἀνέρες ἐν Λιβύεσσιν ἐνάριθμοι· ἦ γὰρ ἐς αὐγὰς
Ἑπταπόρου Νείλοιο νενασμένον ἔλλαχον ἄστυ. — γρ. λελασμένον.

Ὅτι πρὸς ἀντολὰς Αἰγύπτου περὶ τὴν Κασιῶτιδα πέτραν, ἤτοι περὶ τὸ Κάσιον ὄρος, ἡ πόλις τὸ Πηλούσιον κεῖται, πρὸς τῷ ἐξ αὐτοῦ παρωνύμῳ Πηλουσιακῷ τοῦ Νείλου στόματι ἀνατολικῷ ὄντι. καὶ ἔστι μὲν τὸ Πηλούσιον πολίεθρον ἐπώνυμον τοῦ Πηλέως φησὶν, ὡς στρατιωτῶν Φθιωτῶν ὑπὸ τοῦ Πηλέως πεμφθέντων, οἰκισάντων αὐτό. ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ πηλοῦ, καὶ τῶν ἐκεῖ ἑλῶν καὶ τελμάτων, καλοῦσιν αὐτό. ναυτικωτάτους δὲ τοὺς Πηλουσιώτας καλεῖ, ἐν τῷ λέγειν αὐτοὺς ἔξοχα ναυτιλίας δεδαημένους. τοιούτους δὲ καὶ Ὅμηρος οἶδε τοὺς Φοίνικας. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Κάσιον Ἡρόδοτος ὁρίζειν φησὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Συρίαν· καὶ ὅτι τὰ νῦν ἰδιωτικῶς Κασσατὰ ὑφάσματα λεγόμενα, ἐκ τῶν περὶ τὸ ῥηθὲν Κάσιον ὄρος τὴν ἀρχὴν τῆς κλήσεως ἐοίκασι λαβεῖν, ὡς ὑπεμφαίνει ὁ γράψας τὰ ἐθνικὰ, ἐν λόγῳ θεὶς τὰ Κασσωτικὰ ἱμάτια. Ὅτι οἱ Πηλουσιῶται οὐκ εἰσὶν ἀνδράσι Λιβύεσσιν ἐνάριθμοι. καὶ γὰρ ἄστυ ἔλαχον, φησὶν, ἐς αὐγὰς Νείλου νενασμένον, ἤτοι κατοικούμενον. οἱ δὲ ἀστειότερον λελασμένον γράφουσιν, ὅ ἐστιν ἐπιλελησμένον τοῦ Νείλου, ὡς ἔξω τοῦ Δέλτα καὶ πόρρω αὐτοῦ κείμενον. καὶ ἡ Σερβωνὶς δὲ ἐκείνη λίμνη τούτῳ τῷ λόγῳ κεχώρισται τῆς Λιβύης, ὡς ἀνατολικωτέρα τοῦ Πηλουσιακοῦ στόματος, οὖσα, ὡς λέλεκται, τῆς Ἀσίας ἐστί. Σημειώσαι δὲ ὅτι ἐστὶν ἐνταῦθα ζητῆσαι τοιοῦτόν τι· εἰ τὸ μὲν Κανωβικὸν στόμα τοῦ Νείλου, πέρας τῆς Λιβύης ἐστὶ, ὡς προείρηται· τὸ δὲ ἐπώνυμον τῷ Πηλουσίῳ Πηλουσιακὸν στόμα τῆς ἑῴας ἐστὶ, καὶ οὐ Λιβυκόν· τὴν ἐν μέσῳ τῶν ἄκρων δύο τούτων Αἰγυπτίαν γῆν, ὁποτέρᾳ προσνέμειν χρή· ἆρά γε τῇ Λιβύῃ, ἢ τῇ Ἀσίᾳ. πρὸς δὲ τὴν τοιαύτην ζήτησιν ἐστὶν ἐπαγωνίσασθαι, ὅτι ὡς μεθόριον οὐδετέρᾳ τῶν δύο ἠπείρων ἀκριβῶς, ἡ διὰ μέσου γῆ, προσνενέμηται. Ἡρόδοτος δὲ φανερῶς διαστέλλει τῶν Λιβύων τοὺς Αἰγυπτίους, ἔν τε ἄλλοις τόποις, καὶ ἔνθα λέγει ὅτι Αἰγύπτιοι μετὰ Λίβυας, ὑγιέστεροι πάντων ἀνδρῶν, διὰ τὸ τὰς ὥρας οὐ μεταλλάσσειν. ἡ δὲ λέγουσα ἱστορία ὅτι αἱ Ἴβεις ἐν Πηλουσίῳ οὐ γίνονται, ἐν δὲ τῇ ἄλλῃ Αἰγύπτῳ εἰσὶν, Αἰγυπτίαν εἶναι πόλιν ἐμφαίνει τὸ Πηλούσιον.

[265] Alii item plurimi hanc terram incolūt: [266] Alii quidem ad Oceanum: alii verò continētes per medias: [267] At alii circum latæ Tritonidis aquas paludis, [268] Quæ quidem media Libyæ circumuoluit latum sinum. [269] Talis certè Libyæ forma & figura est. [270] Quòd si etiam Europæ desideres formam, non te celabo.

Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι τήνδε χθόνα ναιετάουσιν·
Οἱ μὲν, ἐπ' Ὠκεανῷ, οἱ δ' ἠπείροις ἀνὰ μέσσας·
Οἱ δ' ἀμφ' εὐρείης Τριτωνίδος ὕδατα λίμνης,
Ἥ τε μέσην Λιβύης ἀμφέλκεται εὐρέα πόντον. — γρ. κόλπον.
Τοίη μὲν Λιβύης μορφὴ καὶ σχῆμα τέτυκται.
Εἰ δὲ καὶ Εὐρώπης ἐθέλεις τύπον, οὔτι σε κεύσω·

Ὅτι ταχυμερῶς ὁ Διονύσιος περιηγεῖσθαι ὁμολογεῖ, ἐν οἷς περὶ Λιβύης φησὶν, Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι τήνδε χθόνα ναιετάουσιν, οἱ μὲν, ἐπ' Ὠκεανοῦ, οἱ δὲ, ἀνὰ μέσσας ἠπείρους· καὶ τὰ ἑξῆς. τοῦτο δὲ ποιήσει καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα πολλαχοῦ. τὰ δὲ τοιαῦτα ῥήματα καὶ σαφήνειαν ἐργάζονται, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐννοιῶν. εἴρηται γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὅτι πάνυ φροντίζων σαφηνείας ὁ Διονύσιος πολλαῖς χρῆται καὶ συμπληρώσεσι, καὶ τοῖς ἄλλοις δι' ὧν σαφὴς ὁ λόγος γίνεται. Ὅτι ἡ Τριτωνὶς ἀρεία λίμνη, μέση Λιβύης ἐλαύνεται· περὶ ἣν καί τι νησίδιον ἱστοροῦσιν εἶναι. ἀπὸ ταύτης ὁ μῦθος τὴν Τριτογένειαν Ἀθηνᾶν παρωνομάζεσθαι βούλεται, ὡς γεννηθεῖσαν περὶ αὐτήν. διὸ καὶ οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην τῇ Ἀθηνᾷ μάλιστα θύουσιν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὃς καὶ ποταμὸν μέγαν Τρίτωνα καλούμενον φησὶν ἐκδιδόναι εἰς τὴν λίμνην ταύτην μεγάλην οὖσαν. λέγει δὲ καὶ ὅτι ταύτης τῆς Τριτωνίδος λίμνης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα φασὶν οἱ ἐκεῖ τὴν Ἀθηνᾶν· καὶ ὅτι μεμφθεῖσα ἡ Ἀθηνᾶ τῷ πατρὶ Ποσειδῶνι, ἐποιήθη εἰς θυγατέρα, τουτέστι θετὴ θυγάτηρ ἐγένετο τῷ Διΐ. Ὅτι Εὐρώπη ἡ χώρα ἐξ Εὐρώπης λέγεται, καθὰ καὶ ὁ Λυκόφρων φησίν· ἀφ' ἧς ὁ Σαρπηδὼν, ὡς ἱστορεῖ Εὐριπίδης ἐν Ῥήσῳ. Ἀγήνορος δὲ αὕτη θυγάτηρ, ἣν ὁ τῆς Κρήτης βασιλεὺς Ταῦρος ἐλῄσατο, ναυμαχίᾳ τὴν Τύρον ἑλών. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἄλλος ἐστὶν οὗτος παρὰ τὸν Λύκιον Σαρπηδόνα. Σαρπηδὼν μὲν γὰρ οὗτος ὁ τῆς ῥηθείσης Εὐρώπης, ἀδελφὸς ὢν Μίνωος καὶ Αἰακοῦ, κατὰ τὸν Ἀρριανόν. ὁ δὲ ἐκ Λυκίας Σαρπηδὼν ὁ Ὁμηρικὸς οὐκ ἂν εἴη τούτῳ σύγχρονος. Ἱππίας δὲ καὶ ἀπὸ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης τῶν Ὠκεανίδων τὰς ἠπείρους καλεῖ. τισὶ δὲ οὐκ ἀρέσκει ἐκ γυναικῶν τὰς ἠπείρους τὰ ὀνόματα κεῖσθαι. Ἡρόδοτος δέ φησι τὰ τρία τῆς γῆς τμήματα ἐπωνυμίας ἔχειν γυναικῶν, λέγων ὅτι Λιβύη μὲν ἀπὸ Λιβύης λέγεται γυναικὸς αὐτόχθονος, ἡ δὲ Ἀσία, ἀπὸ τῆς Προμηθέως μητρὸς ἐπονομάζεται. Λυκόφρων δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ ἀπὸ Ἀσίεως τοῦ Ἄτυος καλεῖσθαί φησιν αὐτήν· ἀφ' οὗ καὶ ἐν Σάρδεσι φυλή τις καλεῖται Ἀσία. ἡ δὲ Εὐρώπη δοκεῖ ἀπὸ τῆς Τυρίας Εὐρώπης λαβεῖν τὸ ὄνομα. Ὅτι δὲ βούλονταί τινες τὴν Εὐρώπην καὶ ἀπό τινος Εὐρώπου ἀνδρὸς ὀνομάζεσθαι, προείρηται. διὸ καὶ βαρύνεται. βαρεῖαν γὰρ ἔχει τάσιν καὶ ὁ Εὔρωπος, τὸ κύριον, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ εὐρωποῦ, ὅπερ δηλοῖ τὸν πλατὺν, ἢ σκοτεινόν. ἐξ οὗ καὶ ἀνάλογον παρὰ τῷ Ὀππιανῷ εὐρωπόν. δεῖ δὲ εἰδέναι καὶ ὅτι τὴν Εὐρώπην οἱ παλαιοὶ διαφέρειν φασὶ τῆς Ἀσίας, οὐ μόνον ἀνδρῶν ἀρετῇ, καὶ πλούτῳ, καὶ καρποῖς, ἀλλὰ καὶ ἀγρίων θηρίων. πολυχρημονεστάτη δὲ ἠπείρων ἡ Εὐρώπη, ἀπλουστάτη δὲ τοὐναντίον ἡ Λιβύη. ἡ δὲ Ἀσία μέσην ἀμφοῖν ἔχει διάθεσιν. κἀκεῖνο δὲ γνωστέον, ὅτι Εὐρώπη μὲν πάντα τὰ κατὰ δύσιν, ἀρξαμένοις ἀπὸ Ἑλλησπόντου· οἱ δὲ παλαιοί φασιν ὅτι Ὠκεανὸς ἐχώρισε τὴν Θρᾴκην ἀπ' αὐτῆς.

Οὗτος μὲν Λιβύης ῥυσμὸς πέλει, ἀλλὰ μετ' ἄρκτους
Ἔστραπται, καὶ τοῖος ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἕρπει,
Οἷος καὶ νοτίης Λιβύης ἐπὶ τέρμα βέβηκεν.
Ἄμφω δ' ἶσον ἔχουσιν ἐπ' Ἀσίδα νείατον ἴχνος·
Ἡ μὲν πρὸς βορέην, ἡ δ' ἐς νότον. εἰ δέ κε θείης
Ταύτας ἀμφοτέρας γαῖαν μίαν, ἦ κεν ἐπὶ πρὸ
Σχῆμα πέλοι κώνου πλευρῆς ἶσον ἀμφοτέρῃσιν·
Ὀξὺ μὲν ἑσπέριον, πλατὺ δ' ἀντολίην ὑπὸ μέσσην.
Τοὔνεκά μοι τοιοῦτον ἰδὼν πόρον ἀμφοτεράων
Ἠπείρων, ῥέα τέρμα κιχήσεαι Εὐρωπείης.

[271] Idem ſanè Libyæ ſitus eſt [eadem figura]verùm ad ſeptentriones [272] Verſa eſt:& talis ad orientem rurſus ſerpit, [273] Qualis etiam auſtralis Libyæ ad limitem tendit. [274] Ambæ autem æquale habent ad Aſiam vltimum veſtigium: [275] Hæc quidem ad boream, illa verò ad auſtrum. quòd ſi feceris [276] Ex his ambabus terram vnam, certè in vniuerſum [277] Figura fuerit coni, lateribus æqualis ambobus: [278] Acuta quidem, occidua, lata verò ortum ſub medium. [279] Idcirco mihi talem conſpicatus tractum ambarum [280] Continentium, facilè fines inuenies Europæ.

Ὅτι τὸν αὐτὸν εἶναι ῥυσμόν φησι τῇ Εὐρώπῃ, οἷός ἐστι καὶ ὁ τῆς Λιβύης. ῥυσμὸν δὲ τὴν ἔκτασιν λέ-

γαι, τὴν θέσιν, τὴν διάστασιν· ἤ, ὡς αὐτὸς εἶπε, τὸν τύπον. ταυτὸν γὰρ εἰπεῖν, Εὐρώπης τύπον, καὶ Λιβύης ῥυσμόν. καὶ περὶ ὧν δὲ τὴν τοιαύτην λέξιν ἐρεῖ ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τῷ, σχῆμα δὲ Ἀσίας, ῥυσμὸς πέλει ἀμφοτέρων. ἔστι δὲ καὶ ἐκεῖ ῥυσμὸς τὸ σχῆμα, ὁ τύπος, ἡ θέσις. γίνεται δὲ ὁ ῥυσμὸς ἐκ τοῦ ῥύω, τὸ ἑλκύω· ἐξ οὗ καὶ τόξου ῥυτήρ, ὁ τοξότης. καὶ ῥυτὴρ δὲ, ὁ χαλινός. διὸ καὶ ὁ Διονύσιος ἐν τοῖς ἑξῆς εἰπὼν ῥυσμόν, εἶτα δὴ ἐτυμολογῶν τὴν λέξιν, ἐρεῖ, ἑλκόμενον κατὰ βαιόν· ὡς ταυτὸν ὂν εἰπεῖν, ῥυσμὸν καὶ ἑλκυσμόν.

Ὅτι Εὐρώπη καὶ Λιβύη τὸ νεάτον ἴχνος, ἤγουν τὴν βάσιν καὶ τὸ ἑῷον πλατὺ τέρμα ἑαυτῶν, ἴσως ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἔχουσιν. ὑπόκειται γὰρ ἡ Ἀσία, ὥσπερ βάσις, αὐταῖς. κατὰ θέσιν, φησίν, ἀμφοτέρας ταύτας, γαίας μίας, μὴ μεσολαβουμένην ὑπὸ τῆς ἑσπερίας θαλάσσης, κώνου ἂν ἀποτελοῖτο σχῆμα, πλευραῖς ἴσον ἀμφοτέραις· οὗ ὀξὺ μὲν τὸ ἑσπέριον· πλατὺ δὲ, τὸ ἀνατολικὸν τὸ πρὸς τῇ Ἀσίᾳ. καὶ ὅρα ὅτι αἱ ἐπὶ κώνου πλευραὶ λέγονται. Ἰστέον δὲ ὅτι ὥσπερ ἡ Λιβύη καὶ ἡ Εὐρώπη ὁμοῦ συντεθεῖσαι κώνῳ εἰκάζονται τῷ γεωμετρικῷ, οὕτω καὶ ἄλλα μέρη τῆς γῆς γεωμετρικοῖς εἰκάζονται σχήμασι παρὰ τῷ Διονυσίῳ· ὥσπερ ἡ Λιβύη μὲν, τραπεζίῳ· τριγώνῳ δὲ ἡ Αἴγυπτος, καὶ ἡ Σικελία. καὶ ῥόμβῳ δὲ μέρος τι τῆς Ἀσίας, ὡς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται.

[281] Cuius videlicet extremo sub angulo habitant [282] Prope columnas, magnanimorum gens Iberorum, [283] In longitudinem continētis versa: vbi borealis [284] Oceani diffusum est frigidū fluctum: vbi Britanni [285] Albæque gentes habitant martiorū Germanorum, [286] Hercyniæ syluæ prætersalientes montes [montium iuga] [287] Continentem illam similem esse ferunt corio bubulo.

Τῆς ἤτοι πυμάτην μὲν ὑπὸ γλωχῖνα νέμονται,
Ἀγχοῦ στηλάων, μεγαθύμων ἔθνος Ἰβήρων,
Μῆκος ἐπ' ἠπείροιο τετραμμένον, ἧχι βορείου γρ. τετασμένον,
Ὠκεανοῦ κέχυται ψυχρὸς ῥόος· ἔνθα Βρετανοὶ,
Λευκά τε φῦλα νέμονται ἀρειμανέων Γερμανῶν,
Ἑρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκους.
Ἤπειρον κείνην ἰκέλην ἐνέπουσι βοείῃ.

Ὅτι ὑπὸ τὴν ἐσχάτην γλωχῖνα, ὅ ἐστι γωνίαν, τῆς Εὐρώπης, ἀγχοῦ τῶν στηλῶν τῶν περὶ τὰ Γάδειρα, οἱ Ἴβηρές εἰσι τεταμένοι, ἄχρι καὶ τοῦ βορείου ψυχροῦ Ὠκεανοῦ. τούτους μεγαθύμους φησὶ δι' ἣν εἶχον ἀνδρείαν. ἄποικοι δὲ τούτων οἱ ἑῷοι Ἴβηρες, ὡς καὶ τῶν Εὐρωπαίων Γαλατῶν οἱ Ἀσιανοὶ, οἱ περὶ τὴν Ἄγκυραν. καλοῦνται δὲ Ἴβηρες ἀπὸ τοῦ Ἴβηρος ποταμοῦ, οὗ ἴδιον λέγεται τὸ πλημμυρεῖν καὶ δίχα χιόνων, ὅτε τὰ βόρεια πνεύματα πλεονάζει. αἰτία δὲ τοῦ τοιούτου πάθους, φασὶν, ἡ λίμνη, δι' ἧς ὁ τοιοῦτος ποταμὸς ῥέει. συνεκβάλλουσι γὰρ τὸ λιμναῖον οἱ ἄνεμοι, καὶ οὕτω ποιοῦσι πλεονασμὸν τοῦ ὕδατος. κατὰ δέ τινας, ἀπό τινος βασιλέως ὁμωνύμου οἱ Ἴβηρες ἔλαχον τὸ οὕτω καλεῖσθαι. Κελτὸς γὰρ καὶ ὁ Ἴβηρ, παῖδες Ἡρακλέους ἀπὸ βαρβάρου γυναικός· ἐξ ὧν τὰ ἔθνη οἱ Κελτοὶ καὶ οἱ Ἴβηρες. ἰστέον δὲ ὅτι ἡ Ἰβηρία, οὐ πᾶσα μέντοι, ἀλλὰ μόνη ἡ ἐντὸς τοῦ ῥηθέντος Ἴβηρος ποταμοῦ, καὶ Ἱσπανία συνωνύμως ἢ πολυωνύμως ἐλέγετο. Ῥωμαῖοι δὲ καὶ τὴν πᾶσαν οὕτως ἐκάλεσαν ὕστερον· ὡς εἶναι διώνυμον, Ἰβηρίαν τε καὶ Ἱσπανίαν. λέγονται δὲ πλείους ἢ χίλιαι πόλεις Ἰβήρων εἶναι. οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες, καὶ τὰς μεγάλας κώμας πόλεις ὠνόμαζον. φασὶ δὲ ἐν Ἰβηρίᾳ καὶ πόλιν εἶναι Ὀδύσσειαν, καὶ ἄλλα πολλὰ ἴχνη τῆς Ὀδυσσέως πλάνης. ὑδροποτεῖν δὲ λέγονται οἱ Ἴβηρες, καὶ μονοσιτεῖν, καὶ πολυτελεῖ ἐσθῆτι χρῆσθαι. Ὅτι Βρεττανοὶ διὰ δύο τ ὡς ἐπιπολύ· ἐνταῦθα δὲ, ἐν τῷ, ἔνθα Βρετανοὶ, τοῦ μέτρου ἐπιτάξαντος, ἀπεχώρησε τὸ ἓν τ. οὕτω καὶ Σαρματῶν τινῶν λεγομένων μετὰ τοῦ ρ, ὅμως ἐν τοῖς ἑξῆς, ἐν τῷ, Γερμανοὶ, Σαμάται τε, ἡ τοῦ μέτρου βία ἐξώθησε τὸ ρ. Σαρμάται γὰρ εἰπεῖν ἔδει, καὶ οὐ Σαμάται. τῶν δὲ Βρεττανῶν τούτων παρώνυμοι αἱ ἀντιπέραν Βρεττανίδες νῆσοι, περὶ ὧν ῥηθήσεται. Ὅτι τοὺς Γερμανοὺς, οἷς οἱ Κλαυαιοὶ πρόσχωροι, λευκὰ λέγει φῦλα. τοιοῦτοι γὰρ τὴν χρόαν εἰσὶν, ἀπεναντίας τοῖς νοτιωτάτοις Αἰθίοψιν. ἐκεῖνοι γὰρ μελάντατοι. καλεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ ἀρειμανίους, ἢ ἐλαθυνέας. λέγει δὲ καὶ ὅτι παραθρώσκουσι τοὺς τοῦ Ἑρκυνίου δρυμοῦ ὀρόγκους, ἤγουν παράκεινται τοῖς Ἑρκυνίοις δρυμοῖς, πρὸς τῷ αὐτῷ κρονίῳ Ὠκεανῷ. ἱστορεῖ δὲ καὶ τὴν ἐκεῖ που Ἰβηρικὴν ἤπειρον ὁμοίαν εἶναι βύρσῃ, οὐ τῷ χρώματι,

οὐδὲ τῇ

οὐδὲ τῇ λειότητι, ἀλλὰ τῷ χρώματι. Βύρσῃ γάρ ποτε μὲν ἔοικεν ἡ Ἰβηρία· ἧς, φασὶ, τὰ μὲν τραχηλιμαῖα μέρη εἰς τὴν συνεχῆ Κελτικὴν πρὸς τὴν ἕω ἐκπεπτώκασι. γνήσιοι δὲ κατὰ Ῥωμαίων γλῶσσαν οἱ Γερμανοὶ ἑρμηνεύονται· ὡς ἂν γνήσιοι Γαλάται, οἷς ἐοίκασιν ἐν μορφαῖς, καὶ βίοις, καὶ ἤθεσι· πλεονάζοντες μόνον ἀγριότητι, μεγέθει τε καὶ ξανθότητι· πέραν τοῦ Ῥήνου κείμενοι πρὸς ἕω, μετὰ τοὺς Κελτούς. τινὲς δὲ τὸ Γερμανοὶ, εἰς τὸ ἀδελφοὶ μεταλαμβάνουσιν, ὅτι περ τούτων τινὰ ταυτόν ἐστι τῷ γνήσιοι. Πλούταρχος δὲ λέγει ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἀπὸ μεγέθεις τοῖς σώμασι, καὶ χαροποὶ τοῖς ὄμμασιν. ὁ δὲ ῥηθεὶς Ἑρκύνιος δρυμὸς μέγας τέ ἐστι καὶ πολύδενδρος. τὸ δὲ ὄρεγκος, ἰδιάζουσα λέξις ἐστὶν, ὁποῖαι πολλαὶ τοῖς ποιηταῖς ἐπιτηδεύονται, διά τι καινότερον· δηλοῖ δὲ τὴν τοῦ ὄρους ἐξοχὴν καὶ ἀνάτασιν.

Τοῖς δ' ἔπι, Πυρρηναῖον ὄρος καὶ δώματα Κελτῶν,
Ἀγχόθι πηγάων καλλιρρόου Ἠριδανοῖο·
Οὗ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν ἐρημαίην ἀνὰ νύκτα
Ἡλιάδες κώκυσαν, ὀδυρόμεναι Φαέθοντα.
γρ. ὀφήμενοι — Κεῖθι δὲ Κελτῶν παῖδες ὑφήμενοι αἰγείροισι
γρ. ἀμέλγονται — Δάκρυ' ἀμέργονται χρυσαυγέος ἠλέκτροιο.

[288] Post hos autem, Pyrenæus mons & domicilia Celtarum, [289] Prope fontes pulchriflui Eridani: [290] Cuius olim iuxta fluenta tacitam per noctem [291] Heliades fleuerunt, lugentes Phaethontem. [292] Illic item Celtarum filii sedentes sub alnis [293] Lacrymam colligunt aureo colore fulgentis electri.

Ὅτι περὶ τὴν Πυρήνην, ἤτοι τὸ Πυρηναῖον ὄρος, οἱ Κελτοὶ κατοικοῦσιν, ἀγχοῦ πηγῆς καλλιρρόου Ἠριδανοῦ. ὅν τινες εἶναι φασὶ τὸν νῦν λεγόμενον Πάδον. ὁ δὲ γεωγράφος περὶ αὐτοῦ οὕτω φησὶν, „Ἠριδανὸν τὸν μηδαμοῦ γῆς ὄντα, πλησίον δὲ „τοῦ Πάδου λεγόμενον. ὃν Πάδον καὶ μέγιστον ἐκεῖ„νός φησι τῶν Εὐρωπαίων ποταμῶν μετὰ τὸν Ἴ„στρον· καὶ εἰς τὴν Ἀδριατικὴν αὐτὸν λέγει ἐκπίπτειν θάλασσαν. οὗ Πάδου πέραν καὶ τὸ Μεδιολάνιον εἶναι λέγει, πόλιν ἀξιόλογον, συνάπτουσάν πως τῇ Ἄλπει. Ἱστέον δὲ ὅτι καὶ Ἄρατος ἐν οἷς λέγει λείψανον Ἠριδανοῦ, τὸ κατ' οὐρανὸν φαινόμενον αὐτοῦ ἀστροθέτημα, ἐμφαίνει ἐκλελεῖφθαι τὸν κάτω ποταμὸν Ἠριδανόν. ὁ μέντοι Διονύσιος ὡς ἔτι ὄντος τοῦ Ἠριδανοῦ, ἐκτίθεται καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ μυθευόμενα, δηλαδὴ τὰ κατὰ τὸν Φαέθοντα, ὃν ἐκπεσόντα τοῦ πατρῴου ἡλιακοῦ ἅρματος, καὶ τῷ Ἠριδανῷ ἐμπεσόντα, ἐκεῖ αἱ ἀδελφαὶ Ἡλιάδες νυκτὸς ἐκώκυσαν, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπέσταξαν δάκρυον ἠλέκτρου. εἶτα αἴγειροι γενόμεναι, ἀποστάζουσι, φησὶ, καὶ ἔτι τοιοῦτο δάκρυον. Κελτῶν δὲ παῖδες ὑφήμενοι ταῖς αἰγείροις, ἀμέλγονται δάκρυα χρυσαυγέος ἠλέκτρου, ὅ ἐστι, δρέπονται τὸ τοιοῦτον ἤλεκτρον. οἱ δὲ ἀμέργονται χωρὶς διὰ τοῦ ρ. ἤλεκτρος δὲ νῦν, οὐχὶ τὸ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κρᾶμα· λίθος δέ τις χρυσοειδὴς, ἐξ οὗ καὶ λαβαὶ μαχαίραις γίνονται, ἀχύρων ἑφελκυστικαί, ὡς ἡ μαγνῆτις σιδήρου. ὅτι δὲ οὐκ αὐτόχρεως λίθος ἐστὶν ὁ τοιοῦτος ἤλεκτρος, ἀλλὰ δένδρου δάκρυον, παγὲν εἰς σῶμα λιθοειδὲς, δεικνύουσί τινες τῶν παλαιῶν. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ὡς χρυσαυγὴς ὁ ῥηθεὶς ἤλεκτρος λέγεται τῶν Ἡλιάδων εἶναι δάκρυον· τὸ γὰρ μέταλλον τοῦ χρυσοῦ τῷ ἡλίῳ ἀνάκειται. Σημειωσαι δὲ ὅτι φυσικῶν ὁ Διονύσιος λίθον παραποτάμιον λέγει τὸν ἤλεκτρον. Πυρήνη δὲ, ὄρος μέγιστον, διαχωρίζον τὴν Ἰβηρίαν καὶ τὴν Κελτικήν. τὸ δὲ Κελτοὶ ὁ γεωγράφος Κέλται φησὶν, ὡς οἱ Χρῦσαι. διήκειν δὲ λέγονται ἄχρι καὶ τοῦ Γήνου οἱ Κελτοί. ἀπὸ δὲ αὐτῶν οἱ σύμπαντες Εὐρωπαῖοι Γαλάται, Κελτοὶ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐκλήθησαν.

Τὸν δὲ μεθ' ἑξείης, Τυρσηνίδος ἤπειρα γαίης.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ἀναφαίνεται Ἄλπιος ἀρχὴ,
Τῆς διὰ μεσσατίης κατασύρεται ὕδατα Ῥήνου,
Ὕστατιον ποτὶ χεῦμα βορειάδος ἀμφιτρίτης.
Ῥήνῳ δ' ἑξείης ἐπιτέλλεται ἱερὸς Ἴστρος,

[294] At post hunc deinceps Hetruscæ sedes terræ. [295] Atque huius ad orientē apparet Alpis principium, [296] Cuius per medium deuoluuntur flumina Rheni, [297] Extremū ad fluctū borealis maris. [298] Post Rhenum autē exoritur immensus Ister,

299 Ister in orientem cōuersus, prope mare 300 Euxinum, vbi omnē eructat vndæ spumā, 301 Quinque fluis ostiis labens circum Peucen.

Ἴστρος ἐς ἀντολίην τετραμμένος, ἄγχι θαλάσσης — γρ. Λύπης
Εὐξείνου, τόθι πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχνην,
Πενταπόροις προχοῇσιν ἑλισσόμενος περὶ Πεύκην.

Ὅτι μετὰ τὸν Ἠριδανὸν οἱ Τυῤῥηνοὶ, περὶ ὧν κατωτέρω ῥηθήσεται· ὧν πρὸς ἀνατολὰς ἡ τῆς Ἄλπιος ἀρχὴ, δι᾽ ἧς μέσης κατασύρεται ὁ Κελτικὸς Ῥῆνος, δίνας ἐξ εἰς τὸν βόρειον ἐκβάλλων Ὠκεανὸν, ὀξὺς, καὶ δυσγεφύρωτος, καὶ σκολιός. οὗτός ἐστιν ὁ λεγόμενος τὰ νόθα τῶν γνησίων διορίζειν γεννήματα, οἷα τὰ μὲν ὑπανέχων τὰ γνήσια, τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα διδοὺς βυθῷ λήθης καὶ ὕδατος. ἡ δὲ Ἄλπις, μέγιστον ὄρος, διὸ καὶ πληθυντικῶς λέγονται αἱ Ἄλπεις. φασὶ δὲ τὴν λέξιν ταύτην, κατὰ τὴν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν μετάληψιν, ταυτὸν δύνασθαι τῇ κλεισούρᾳ. οὕτω δὲ ὑψηλὸν ἱστορεῖται τὸ ὄρος, ὥστε οὐδ᾽ ἂν πετεηλαῖός τις ἀναβαίη αὐτό. ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῶν αὐτῶν χωρίων, ἀφ᾽ ὧν καὶ τὰ ῥηθησόμενα ἐν τοῖς ἑξῆς Ἀπέννια ὄρη, τὰ κατὰ τὴν Γένουαν, ἥτις ἐστὶ Λιγύων ἐμπόριον. ἐκαλεῖτο δὲ κατὰ γένος οὐδέτερον, τὰ Ἄλπια καὶ Ἄλβια δὲ, μετὰ τοῦ β. Ὅτι τῷ Ῥήνῳ ἑξῆς ὁ Ἴστρος ἐπιτέλλεται, ἤγουν ἀνατέλλει κατωθέν ποθεν. ὃν καὶ ἱερόν φησι, καὶ σημειώσει διὰ συνήθους ἐπαναλήψεως, λέγων καὶ ὅτι εἰς τὸν Εὔξεινον πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχνην, πενταπόροις προχοαῖς, ὅ ἐστι πέντε στόμασιν, ἑλισσόμενος περὶ Πεύκην. νῆσος δὲ ἡ Πεύκη τρίγωνος, μεταξὺ κειμένη τῶν τοῦ Ἴστρου στομάτων. ὁ μέντοι Πτολεμαῖος ἑπτάστομον καὶ τὸν Ἴστρον λέγει, καθὰ καὶ τὸν Νεῖλον. ὡσαύτως καὶ ὁ γεωγράφος, ὃς λέγει καὶ ὅτι μέγιστός ἐστι τῶν Εὐρωπαίων ποταμῶν, διέχων τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ χιλίους σταδίους· καὶ ὅτι ἀρχόμενος ἀπὸ Γερμανῶν ῥέει πρὸς νότον, εἶτα ἐπιστρέφει πρὸς ἀνατολὰς, ἕως εἰς τὸν πόντον. ἔχει δὲ μέγιστον στόμα τὸ λεγόμενον ἱερὸν, ὅπερ ἔζευξέ ποτε Δαρεῖος, ὡς ὁ Ξέρξης τὰ τοῦ Ἑλλησπόντου στενά. περιέχει δὲ καὶ ἄλλα νησίδια ὁ Ἴστρος τοῖς στόμασι, δίχα τῆς Πεύκης. Ἡρόδοτος δὲ Κελτικὸν ποταμὸν οἶδε τὸν Ἴστρον, ἐν οἷς λέγει πληθυνθῆναι μὲν αὐτὸν ὑπὸ πολλῶν ποταμῶν, ἄρχεσθαι δὲ ἐκ Κελτῶν, ῥέειν δὲ διὰ πάσης Εὐρώπης. καὶ αὐτὸς δὲ πεντάστομον τοῦτον ἱστορεῖ, καὶ ἴσον ἀεὶ σχεδὸν αὐτὸν ἑαυτῷ ῥέειν φησί· προστιθεὶς καὶ αἰτίαν τὴν δοκοῦσαν αὐτῷ. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶ καὶ ἄλλον Ἴστρον ἐκ τούτου τὰς ἀρχὰς ἔχοντα, ἐμβάλλειν εἰς τὸν Ἀδρίαν κόλπον, κατά τινας· δι᾽ οὗ καὶ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς ἡ Ἀργὼ ἐκ τοῦ Εὐξείνου πόντου διεκπεσεῖν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, ὅτε τὸ χρυσοῦν κῶας οἱ Ἀργοναῦται κλέψαντες ἐκ Κολχίδος ἔφυγον. τοῦτο δὲ καὶ Ἀριστοτέλης οἶδεν, ἐν οἷς λέγει ὅτι οἱ τριχίαι μόνοι ἀναπλέουσιν ἐκ τοῦ Πόντου εἰς τὸν Ἴστρον· εἶτα ὅπου σχίζεται, καταπλέουσιν εἰς τὸν Ἀδρίαν. καὶ αὐτὸς γὰρ ἐν τούτοις ὑπεμφαίνει τὸν παρὰ τῷ γεωγράφῳ ἕτερον Ἴστρον. φησὶ δὲ ὁ αὐτὸς γεωγράφος καὶ ὅτι ὁ Ἴστρος ποτὲ Ματόας ἐλέγετο, ὅ ἐστι κατὰ Ἕλληνας Ἄσιος. καὶ ὅτι πολλάκις μὲν οἱ Σκύθαι δι᾽ αὐτοῦ περαιούμενοι οὐδὲν ἔπαθον· συμφορᾶς δέ ποτε αὐτοῖς ἐπιπεσούσης, ἡρμηνεύθη Δανούσιος, ἢ Δανούβιος, ὥσπερ τοῦ ἁμαρτεῖν ἐκείνοις αἴτιον ἔχων τοῦτο, αἰτιώμενος διὰ τοῦ τοιούτου ὀνόματος ὑπ᾽ ἐκείνων, κατὰ τὴν αὐτῶν γλῶσσαν, ὡς αἴτιος αὐτοῖς δυστυχίας γενόμενος. λέγει δὲ ἐκεῖνος καὶ ὅτι τῷ Ἴστρῳ παράλληλα εἰσὶν ὄρη ἀπὸ Ἀδρίου, μέχρι Εὐξείνου πόντου, πρῶτον τὰ Ἰλλυρικὰ, εἶτα τὰ Παιονικὰ, μεθ᾽ ἃ τὰ Θρᾴκια. ὧν καὶ ὁ Αἷμός ἐστι, πρὸς τῷ πόντῳ τῷ Εὐξείνῳ δηλαδὴ κείμενος. μέση οὖν τούτων ἡ Παιονία, ὑψηλὴ πᾶσα, ἧς πρὸς Θρᾴκην καὶ ἡ Ῥοδόπη κεῖται, ὅπου ἡ νῦν ὀνομαζομένη Κλοκοτνίτζα. τινὲς δὲ οὕτω συντομώτατα περὶ τοῦ Ἴστρου φασίν· « Ἴστρος ὁ τοὺς Παίονας παραμείβων, « ἐκ τῶν Ἑρκυνίων ὀρῶν ναυσίπορος ἐκ πηγῆς αἴρεται· « καὶ σχιζόμενος, τῇ μὲν εἰς τὸν Πόντον ῥέει, « τῇ δὲ εἰς τὸν Ἀδρίαν.

302 Huius quidem ad boream [borealem partem] porrectæ gētes habitant 303 Multæ valde, ordine, Mæotidis vsq; ad ostiū paludis, 304 Germani, Samatæque, Getæque simul, Bastarnæque:

Τοῦ μὲν πρὸς βορέην τετανυσμένα φῦλα νέμονται — γρ. ναίχωπα
Πολλὰ μάλ᾽ ἑξείης, Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης,
Γερμανοὶ, Σαμάται τε, Γέται θ᾽ ἅμα, Βαστάρναι τε·

Δακῶν τ' ἄσπετος αἶα, καὶ ἀλκήεντες Ἀλανοί,
Ταῦροί θ' οἳ ναίουσιν Ἀχιλλῆος δρόμον αἰπύν,
γρ. ἔχματα Στεινὸν ὁμοῦ δολιχόν τε, καὶ αὐτῆς ἐς στόμα λίμνης.

305 Et Dacorum immensa tellus, & strenui Alani, 306 Taurique qui habitant Achillis cursum aditu difficilem, 307 Angustum simul longúmque, atque ipsius vsque ad ostium paludis.

Ὅτι πρὸς βορέαν τοῦ Ἴστρου ἔθνη κεῖται ταῦτα, Γερμανοί, Σαρμάται (ἤτοι Σαρμάται, κατ' ἔκθλιψιν τοῦ ρ ἀμεταβόλου, ὡς προγέγραπται) καὶ Γέται, καὶ Βαστάρναι, Δακῶν τε ἄσπετος γῆ, καὶ Ἀλανοί, καὶ Ταῦροι, οἳ ναίουσι περὶ τὸν Ἀχιλλέως δρόμον· καὶ Μελάγχλαινοι, καὶ Ἱππημολγοί, περὶ ὧν ἐν τοῖς εἰς τὴν Ἰλιάδα γέγραπται· καὶ Νευροί, καὶ Ἱππόποδες, οἱ κατά τινας Ζάγαροι, καὶ Γελωνοί, καὶ Ἀγάθυρσοι. καὶ οὗτοι μὲν βόρειοι· πρὸς νότον δὲ τοῦ Ἴστρου, Γέῤῥαι, καὶ Θρᾴκια ἔρυμνα ἄστεα, καὶ Παιόνιοι, οἱ κατά τινας Βούλγαροι, καὶ Μυσοί, Θρακῶν βορειότεροι, καὶ Θρᾷκες αὐτοὶ ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες. τούτων δὲ τῶν ἐθνῶν, περὶ μὲν Γερμανῶν ἐῤῥέθη τὸ ἀρκοῦν· περὶ δὲ τῶν ἐφεξῆς εἰρήσεται εἴ τι λόγου ἄξιον τοῦ ἐπιτιμοῦντος.

Ὅτι τὰ διὰ τοῦ ανος ἐθνικὰ ὀνόματα ἐκτείνει παρὰ τῷ Διονυσίῳ τὴν παραλήγουσαν, οἷον Βρεττανός, Γερμανός, Ἀλανός, Καρμανός, Ἀθηκανός. τὸ Ἠριδανὸς οὐκ ἔθνους ὄνομα· ποταμὸς γάρ· διὸ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν, ὡς καὶ τὸ Ὠκεανός. Ὅτι τοὺς Γέτας Διονύσιος μὲν πρὸς βοῤῥᾶν τοῦ Ἴστρου οἶδεν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· (καθὰ καὶ τοὺς Σαρμάτας, οὗ ἔθνος εἰσὶ Σκυθικόν) Ἡρόδοτος δὲ μέρος οἴεται εἶναι τῶν Θρακῶν τοὺς Γέτας. ὁ δὲ γεωγράφος ἐφ' ἑκάτερα τοῦ ποταμοῦ αὐτοὺς οἰκεῖν ἱστορεῖ, ὡς καὶ τοὺς Μυσούς, καὶ τοὺς Θρᾷκας. φιλογυναῖοι δέ, φησίν, εἰσί, καὶ περὶ τὸ θεῖον σπουδάζοντες. παρ' οἷς ἦν καὶ ὁ Ζάμολξις Πυθαγόρᾳ φοιτήσας, καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις πολλὰ προσειπών, ὃς θεὸς αὐτοῖς νομισθείς, καὶ κληθεὶς διὰ τοῦτο, καὶ κοινωνῶν τῷ βασιλεῖ τῶν πραγμάτων. ἐγένοντο δέ ποτε οἱ Γέται, φησί, καὶ τοῖς Ῥωμαίοις φοβεροί, καὶ διαβαίνοντες τὸν Ἴστρον, καὶ λεηλατοῦντες τούς τε Ἰλλυριοὺς καὶ τοὺς Θρᾷκας, καὶ τοὺς Μακεδόνας. νόμος δὲ Γετικός, ἐπισφάζεσθαι τὴν γυναῖκα τῷ ἀνδρὶ θανόντι, καὶ κιθαρίζειν ὅταν ἐπικηρυκεύωνται. Ἡρόδοτος δὲ καὶ τοξεύειν φησὶν αὐτοὺς ἄνω πρὸς τὴν βροντήν, καὶ τὴν ἀστραπήν, ἀπειλοῦντας τῷ θεῷ. ἔτι φησὶν ὁ γεωγράφος διαβῆναι μέν ποτε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τοὺς πέραν Ἴστρου Γέτας, διὰ ταχέων δὲ ἀναστρέψαι λαβόντα δῶρα. λέγεται δὲ καὶ ὡς εἰς τοσοῦτον αὐτοί τε καὶ οἱ Δάκαι ηὐξήθησάν ποτε, ὥστε καὶ εἴκοσι μυριάδας ἐκπέμπειν στρατοῦ· ὕστεροι δὲ συσταλέντες ἐγγὺς ἦλθον τοῦ ὑπακούειν Ῥωμαίοις. ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἔν τινι τῶν αὐτοῦ λόγων γράφει ὅτι τὸ τῶν Γετῶν ἔθνος, τῶν πώποτε μαχιμώτατον, διά τε τὴν ἀνδρείαν, καὶ διὰ τὸν Ζάμολξιν ὃν τιμῶσιν. οὐ γὰρ ἀποθνήσκειν ἀλλὰ μετοικίζεσθαι νομίζοντες, ἑτοιμότερον θνήσκουσιν, ἢ τὰς ἀποδημίας ὑπομένουσι. καὶ Ἡρόδοτος δὲ ἀπαθανατίζοντας αὐτοὺς καλεῖ, διὰ τὸν ῥηθέντα γόητα Ζάμολξιν, ὃν καὶ μαθητεῦσαι αὐτὸς τῷ Πυθαγόρᾳ φησίν. ἱστορεῖ δὲ καὶ ἀνδρειοτάτους Θρακῶν τοὺς Γέτας, καὶ δικαιοτάτους. λέγει δὲ καὶ ὅτι εἷλεν αὐτοὺς ὁ Δαρεῖος, ὅτε σχεδίᾳ διαβὰς ἐκ τῆς Ἀσίας, ἐπορεύετο διὰ τῆς Θρᾴκης. Ὅτι τοὺς Δάκας, Δάους ἐκάλουν τινές. φησὶ δὲ καὶ ὁ γεωγράφος, ὅτι οἱ Δάκαι, Δάοι ποτὲ ὠνομάζοντο. ὁ δὲ Ἡρόδοτος Νομαδικὸν Περσικὸν γένος τοὺς Δάους λέγει, καθὰ καὶ τοὺς Μάρδους, καὶ ἄλλους τινάς. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ γράψας, καὶ πλησίον τοῦ ποταμοῦ Βορυσθένους φησὶ τὴν Δακίαν διήκειν. περὶ οὗ Βορυσθένους κατωτέρω ῥηθήσεται. λέγει δὲ καὶ ὅτι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὡς ἐπὶ πολὺ τὰ τῶν Ἀττικῶν ὀνόματα δούλων, Δάοι καὶ Γέται. φέρεται δὲ ἱστορία, καὶ νεωτέρους τοῦ Ἴστρου τοὺς Δάκας εἶναι. φασὶ γὰρ ὅτι Αὐρηλιανὸς τοὺς περὶ τὴν Δακίαν ἀπῳκισμένους Ῥωμαίους ἐκεῖθεν ἐξαγαγών, διὰ τοὺς ἐν πέραν τοῦ Ἴστρου κινδύνους, ἐν μέσῃ τῇ Μυσίᾳ καθίδρυσε, τὴν χώραν ὀνομάσας Δακίαν. Ὅτι Ἀλανὸς ὄρος Σαρματίας, ἀφ' οὗ τὸ ἔθνος οἱ Ἀλανοὶ ἐοίκαν ὀνομάζεσθαι· οὓς καὶ ἀλκήεντας ὁ Διονύσιος καὶ πολυίππους καλεῖ. Ὅτι ὁ Ἀχιλλέως δρόμος, ὃν οἱ Ταῦροι τὸ ἔθνος ναίουσιν, αὐλών τις ἐστὶ στενὸς ὁμοῦ καὶ δολιχός. καὶ κατὰ τὸν γεωγράφον, Χεῤῥόννησος ἀλιτενής, οἷόν τις ταινία, ἤτοι φασκία, μῆκος ὅσον χιλίων σταδίων ἐπὶ τὴν ἕω, ἀμμώδης, πλάτος δὲ δύο σταδίων τὸ μέγιστον. τοῦτον τὸν δρόμον ὁ Ἑλληνικὸς Ἀχιλλεὺς περιῆλθε, μεταδιώκων τὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος Ἰφιγένειαν, ἐξ Αὐλίδος ἀναρπασθεῖσαν εἰς Σκυθίαν· ὁπηνίκα ἔλαφον ἡ Ἄρτεμις εἰς θυσίαν ἀντέθηκεν· ἔνθα καὶ μείνας πολὺν χρόνον ὁ Ἀχιλλεύς, καθὰ δοκεῖ καὶ τῷ Λυ-

κόφρονι, ἀφῆκε τῷ τόπῳ τὴν ἐξ αὐτοῦ κλῆσιν. ὅτι δὲ προκατηγγυημένη ἦν τῷ Ἀχιλλεῖ ἡ Ἰφιγένεια, καθωμίληται. ἄλλοι δέ φασιν ἕτερον εἶναι ἐκεῖνον τὸν Ἀχιλλέα παρὰ Σκύθαις, βασιλέα τῶν τόπων, ὃς ἠράσθη τι τῆς Ἰφιγενείας πεμφθείσης ἐκεῖ, καὶ ἔμεινεν ἐπιδιώκων· ἐξ οὗ ὁ τόπος, Ἀχίλλειον. οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες παραφέρουσι μάρτυρα τὸν Ἀλκαῖον, λέγοντα. »Ἀχιλλεῦ ὃς τᾶς Σκυθικᾶς μέ- »δεις. ἀπὸ δὲ Ἀχιλλέως, καὶ ἡ λευκὴ νῆσος ἡ μετὰ ταῦτα ῥηθησομένη, Ἀχίλλειος ἐλέγετο νῆσος, περὶ τὸν Εὔξεινον· ἔνθα φασὶν οἱ Σκύθαι τὴν Ἀχιλλέως ψυχὴν διαβαίνουσαν τὰ ἑαυτῆς ἀθύρειν.

οἱ δὲ Ταῦροι τὸ ἔθνος ἀπὸ τοῦ ζώου ταύρου, φασὶ, καλοῦνται, διὰ τὸ ἐκεῖ τὸν Ὄσιριν ζεύξαντα βοῶν ἀρόσαι γῆν. περὶ τούτους νῆσος ἡ Ταυρικὴ, ἡ καὶ Μαιωτικὴ, μεγάλη καὶ ἐπίσημος· ᾗ παράκειται καὶ ἡ Φαναγόρεια, καὶ ἡ Ἑρμώνασσα, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται. καὶ ἡ Ἄρτεμις δὲ, Ταυροπόλος, ἀπὸ τούτων δοκεῖ τῶν Ταύρων λέγεσθαι, οἷς ἔχαιρεν ὡς ξενοκτονοῦσιν ἐπ' αὐτῇ. οἱ μέντοι παρὰ τῷ γεωγράφῳ Νικάνορι Ταυρίσκοι, ἕτερόν εἰσιν ἔθνος παρὰ τούτους τοὺς Ταύρους.

308 Super hos autem porrecta est equis abundantium gens Alanorum: 309 Vbi Melanchlænique, & homines qui equos mulgent, 310 Neurique Hippopodésque, Gelonique atq; Agathyrsi: 311 Vbi Borysthenis fluuii extensa aqua 312 Miscetur Euxino, arietis ante frontem, 313 Rectâ ad lineam, è regione Cyanearũ [petrarum] 314 Illic quoque Aldesci & Panticapæ aquæ 315 Riphæis in montibus separatim murmurant. 316 Horũ item iuxta gurgites, glaciale prope mare, 317 Iucundo nitore lucens electrum nascitur, velut quidã splendor 318 Lunæ ineuntis: adamãtémque pellucentem 319 In propinquo videas sub frigidis Agathyrsis. 320 Istri sanè tot [populi] magis boreales sunt.

Τῶν δ' ὕπερ ἐκτέταται πολυίππων φῦλον Ἀλανῶν. γρ. ἀγαυῶν. γρ. ἢ ἀγαυῶν.
Ἔνθα Μελάγχλαινοί τε καὶ ἀνέρες ἱππημολγοί,
Νευροί θ' Ἱππόποδές τε, Γελωνοί τ', ἠδ' Ἀγάθυρσοι·
Ἧχι Βορυσθένεος ποταμοῦ τετανυσμένον ὕδωρ
Μίσγεται Εὐξείνῳ, κριοῦ προπάροιθε μετώπου,
Ὀρθὸν ἐπὶ γραμμῇ, κατεναντία Κυανεάων. γρ. γραμμῆς.
Κεῖθι καὶ Ἀλδήσκοιο καὶ ὕδατα Παντικάπαο
Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσσι διαίδιχα μορμύρουσι.
Τῶν δὲ παρὰ προχοῇσι, πεπηγότος ἔγγυθι πόντου,
Ἡδυφαὴς ἤλεκτρος ἀέξεται, οἷά τις αὐγή γρ. Ἡδυφανής
Μήνης ἐρχομένης· ἀδάμαντά τε παμφανόωντα
Ἔγγυθεν ἀθρήσειας ὑπὸ ψυχροῖς Ἀγαθύρσοις.
Ἴστρου μὲν τοσσοίδε βορειότεροι γεγάασι.

Ὅτι Μελάγχλαινοι λέγονται, διὰ τὸ ἐν ἐσθῆσι μέλαν καὶ ζοφερὸν τοῦ ἐνδύματος, ὡς καὶ Ἡροδότῳ δοκεῖ, ὃς καὶ ἀνθρωποφαγεῖν αὐτοὺς εἰπὼν, λέγει καὶ ὅτι Μελαγχλαίνας τὰ καθυπερθεν, λίμναι, καὶ γῆ ἔρημος ἀνθρώπων. Ὅτι οἱ Νευροὶ ἐκλιπεῖν λέγονται ποτὲ τὴν αὐτῶν χώραν ὑπὸ ὄφεων, καὶ ὅτι γόητες ἐλέγοντο εἶναι. ἅπαξ γὰρ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου, φησὶν, ἅπαξ ἕκαστος τῶν Νευρῶν λύκος γίνεται ὀλίγας ἡμέρας, καὶ αὖθις εἰς ἄνθρωπον ἀποκαθίσταται. Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι Νεβρὸς μὲν τὸ γέννημα τῆς ἐλάφου, διὰ τοῦ β γράφεται· Νευροὶ δὲ τὸ ἐθνικὸν, οἱ καὶ Νευρῖται, διὰ τῆς ευ διφθόγγου. Ὅτι Ἡρακλέους υἱοὶ Γελωνὸς καὶ Ἀγάθυρσος, ἐξ ὧν ἔθνη βορειότερα τοῦ Ἴστρου, οἱ Γελωνοὶ καὶ οἱ Ἀγάθυρσοι. ὑπὸ μὲν οὖν ψυχροῖς Ἀγαθύρσοις, ὡς ὁ Διονύσιός φησιν, ἀδάμας ἐστὶ παμφανόων. οἱ Γελωνοὶ δὲ, ὡς ἄλλοι φασὶ, γῆν τε ἐργάζονται, καὶ σιτοφαγοῦσι, καὶ κήπους ἔχουσιν. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ γράψας οὕτω φησί. Γελωνοὶ, πόλις Σαρματίας, ἀπὸ Γελωνοῦ, ὃς Ἀγαθύρσου μὲν ἦν ἀδελφὸς, Ἡρακλέους δὲ υἱός. ἔστι δὲ περὶ αὐτὴν πόλις ξυλίνη μεγάλη κατὰ Ἡρόδοτον, κειμένη ἐν Βουδίνοις, ἔθνει μεγάλῳ. παρὰ τούτοις ζῶον λέγεται θαυμάσιον γίνεσθαι, τὸ μέγεθος ὅσον βοὸς, ἐοικὸς τὸν τοῦ προσώπου τύπον ἐλάφῳ, καλούμενον Τάρανδος, δυσθήρατον, διὰ τὴν μεταβολήν. μεταβάλλει γὰρ τὰς χρόας τῶν τριχῶν καθ' ὃν ἂν τόπον εἴη, καὶ ἀλλοιοῦται, καθὰ καὶ ὁ χαμαιλέων,

καὶ ὁ πολύπους. περὶ δὲ τῶν Ἀγαθύρσων ὁ αὐτὸς λέγει ὅτι ἢ ἀπὸ Ἀγαθύρσου υἱοῦ Ἡρακλέους οὕτω λέγονται, ἢ ἀπὸ τῶν θύρσων τοῦ Διονύσου. κλάδοι δέ εἰσιν οἱ θύρσοι, οὓς ἐν ταῖς τοῦ Διονύσου τελεταῖς φέρουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ μόνον Γελωνὸν καὶ Ἀγάθυρσον υἱοὺς Ἡρακλέους λέγει, ἀλλὰ καὶ Σκύθην νεώτατον καὶ γενναιότατον· οὓς ἐγέννησεν Ἡρακλῆς ἐλθὼν εἰς τὴν τῶν Σκυθῶν γῆν, ὅτε τὰς Γηρυόνου βοῦς ἤλαυνε, μιγεὶς, φησὶν, ἐχίδνῃ μιξοπαρθένῳ, γυναικὸς μὲν τὰ ἄνω ἀπὸ γλουτῶν ἐχούσῃ, τὰ δὲ κάτω, ὄφεως. λέγει δὲ τοὺς Ἀγαθύρσους ὁ αὐτὸς ἀνδρῶν ἁβροτάτους, καὶ χρυσοφόρους, καὶ ἐπίκοινον τὴν μίξιν τῶν γυναικῶν ποιουμένους. τοὺς δὲ Γελωνοὺς Ἕλληνας τὸ ἀρχαῖον εἶναι φησὶ γῆς ἐργάτας. Ὅτι Βορυσθένης ὁ ἐν τοῖς ποταμοῖς ᾀδόμενος, Εὐξείνῳ τὸ ὕδωρ μίσγεται κατὰ τὸ ἐκεῖ μέτωπον τοῦ κριοῦ· περὶ οὗ εἴρηται, ὀρθὸν ὂν ἐπὶ χαμηλῇ· κατηναντία, ἤγουν καταντικρὺ, τῶν Κυανέων πετρῶν. ἐκεῖ δὲ ἐν τοῖς Ῥιπαίοις ὄρεσι Σκυθικοῖς καὶ ὁ Ἀλδήσκος, φησὶ, καὶ ὁ Παντικάπης οἱ ποταμοὶ μορμύρουσιν· ὧν παρὰ προχοαῖς ἡδυφαὴς ἤλεκτρος μήνης ἀρχομένης αὔξεται, οἷά τις αὐγή. καὶ ὅρα ὅπως συμπαθῶς ἔχει περὶ τὴν σελήνην ὁ τοιοῦτος ἤλεκτρος· καὶ ὅτι τὸν ἤλεκτρον ἐνταῦθα λίθον εἶναι νοητέον, καὶ οὐ κατὰ τὸ λεγόμενον τῶν αἰγείρων δάκρυον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. ὅτι δὲ ἐν τοῖς Ῥιπαίοις ὄρεσιν οὐδέποτε χιὼν ἐπιλείπει, προεγγέγραπται. ὑπὸ δὲ ταῦτα τὰ ὄρη οἱ λεγόμενοι Ὑπερβόρειοι καθήκειν εἰς τὴν ἐκεῖ θάλασσαν λέγονται. ἀπὸ δὲ Παντικάπου τοῦ ποταμοῦ καὶ τὸ ἐκεῖ ὀνομάζεται Παντικάπαιον, πόλις μεγάλη, κτίσμα παιδὸς Αἰήτου, λόφος κύκλῳ περιοικούμενος, σταδίων εἴκοσι, μητρόπολις τῶν ἐκεῖ Βοσπορανῶν. Ἡρόδοτος δὲ περὶ τούτων τῶν ποταμῶν φησὶν, ὅτι ὁ μὲν Βορυσθένης, μέγιστος, καὶ πολυαρκέστατος τῶν Σκυθικῶν ποταμῶν, καὶ πίνεσθαι ἥδιστος, ῥέων καθαρὸς παρὰ θολεροῖς. πήγνυνται δὲ καὶ ἅλες παρὰ τῷ στόματι αὐτοῦ αὐτόματοι· καὶ κήτη ἀνάκανθα μεγάλα ταριχεύειν παρέχει, ἃ καλοῦσιν Ἀντακαίους. ὁ δὲ Παντικάπης ἀπὸ βορρᾶ ῥέων, ἐν τῷ τέλει συμμίσγεται τῷ Βορυσθένει. τὸ δὲ μεταξὺ τούτων τῶν ποταμῶν νέμονται οἱ γεωργοὶ Σκύθαι. δέκα δὲ, φασὶν, ἡμερῶν ὁδὸς ἀπὸ Ἴστρου ἐπὶ Βορυσθένην· ὁμοίως δὲ καὶ ἀπὸ Βορυσθένους ἐπὶ τὴν Μαιῶτιν.

γρ. ἐρεμνά.

Πρὸς δὲ νότον Γέρραι, καὶ Νωρίκι' ἄστε' ἐρυμνά·
Παννόνιοι, Μυσοί τε βορειότεροι Θρηΐκων,
Αὐτοί τε Θρήϊκες, ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες.
Οἱ μὲν, ἐπὶ πλευρῇσι Προποντίδος ἀμφιτρίτης,
Οἱ δ' ὑπὲρ Ἑλλήσποντον ἀγάρροον, οἱ δ' ὑπὲρ αὐτῆς
Αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.

γρ. ἐπὶ προβολῆσι

[321] Ad auſtrum autē, Gerræ, & Noricię vrbes munitæ: [322] Pannonii, Myſique, magis boreales Thracibus, [323] Ipſique Thraces immēſam terram habentes. [324] Hi quidem ad latera Propontici maris, [325] Illi verò ſuper Helleſpontum citifluum, reliqui autem ſuper ipſius [326] Ægæi profundam vndam multiſoni maris.

Ὅτι τὰ ἀνωτέρω ῥηθέντα Νωρίκια ἄστεα ἐρυμνὰ τινὲς δίχα τοῦ κατ' ἀρχὰς ν γράφουσι. τάχα δὲ ἀπὸ τούτων καὶ Ὤρικος λιμήν. φησὶ γοῦν Ἑκαταῖος, Μετὰ δὲ, Βουθρωτὸς πόλις· μετὰ δὲ Ὤρικος λιμήν. καὶ Ἀπολλώνιος, Ὤρικον εἰσαφικέσθαι. καὶ Πολύβιος ἐν ἑβδόμῳ, Οἱ δὲ τὸν Ὤρικον κατοικοῦντες, οἳ καὶ πρῶτοι κεῖνται περὶ τὴν εἰσβολὴν τὴν πρὸς τὸν Ἀδρίαν, ἐκ δεξιῶν εἰσπλέοντι. τινὲς δὲ καὶ Νωρίκια γράφουσι μετὰ τοῦ ν. τὸ δὲ ἐρυμνὰ, τινὲς ἐρεμνὰ γράφουσιν, ὅ ἐστι σύμφυτα, καὶ δασέα, καὶ κατάλσα· ὅθεν καὶ φαίνονται μέλαινα, διὰ τὸ πολὺ τῆς σκιᾶς. διὸ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ, μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσας, μέλαν δρυὸς τινὲς τὴν τῶν φύλλων εἶπον δασύτητα, διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀποτελουμένην μελανίαν τῆς σκιᾶς. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν Ὠρικίων ἄστεων. ὁ δὲ γεωγράφος ἔθνος εἶναι συνάπτων τοῖς περὶ Ἀκυληΐαν χωρίοις, Νωρίκους γράφει μετὰ τοῦ ν, ἀλλά τι λέγων, καὶ ὅτι ἐγγὺς τοῦ Ἀδριατικοῦ μυχοῦ, καὶ τῶν κατὰ Ἀκυληΐαν τόπων, οἰκοῦσι Νωρίκων τινές· καὶ ὅτι κατὰ Ἀκυληΐαν ἐν Ταυρίσκοις τοῖς Νωρικοῖς χρυσίον ἀφυές· ὥστε ἐπὶ δύο πόδας ἀποσύραντα τὴν ἐπιπολῆς γῆν, εὐθὺς ὀρυκτὸν χρυσίον εὑρίσκειν. ἔχεις οὖν τάχα Νωρίκων τε καὶ Ὠρίκων διαφοράν· ὡς Ὠρίκων μὲν ὄντων, κατὰ Πολύβιον, τῶν περί που τὴν τοῦ Ἀδρίου εἰσβολὴν, ὅπου καὶ ὁ Ὤρικος λιμὴν, καὶ ὁ Βουθρωτός· Νωρικῶν δὲ, τῶν πρὸς τῷ μυχῷ τοῦ αὐτοῦ κόλπου, κατά τε τὸν γεωγράφον, καὶ κατὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων τοῦ Διονυσίου. ἔοικε δὲ ὅτι καὶ ὁ Διονύσιος

Θρᾳκίοις οἶδεν οὓς καὶ ὁ Πολύβιος. ἐν γοῦν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ περὶ τὴν Θρᾳκίαν γῆν εἶναι τὴν τῆς Ἑλλάδος ἀρχὴν, ζωννυμένην τῇ τε Σικελικῇ θαλάσσῃ καὶ τῇ Αἰγαίῃ. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. τινὲς δὲ ἱστοροῦσι καὶ ὅτι Νώρακον οἱ Φρύγες τὸν ἀσκὸν καλοῦσι τῇ σφετέρᾳ διαλέκτῳ· καὶ ὅτι ὁπηνίκα Μαρσύας ἐκεῖνος ὁ μουσικὸς ἀπεδάρη τὸ σῶμα ὑπ' Ἀπόλλωνος, ὁ ἀσκὸς κρεμασθεὶς, καὶ τῷ χρόνῳ καταπνεχθεὶς ἔπεσεν εἰς τὴν Μίδου λεγομένην κρήνην· καὶ αὐτὴ μὲν μετεκλήθη Μαρσύας, ὁ δὲ ἀσκὸς καταφερόμενος ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, ἁλιεῖ προσενέχθη· καὶ Πεισίστρατος ὁ Λακεδαιμόνιος κατὰ χρησμὸν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος πόλιν κτίσας, Νώρακον προσηγόρευσεν, ὡς ἂν εἴποι τις ἀσκόν. ἐὰν δὲ Φρυγίας οὖσα ἡ τοῦ Πεισιστράτου πόλις αὕτη οὐδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς τοὺς ἀνωτέρω ῥηθέντας Νωρίκους, ἀλλ' οὖν ἡ ἱστορία πρὸς πολυπειρίαν οὐκ ἄχαρις. Ὅτι οὐ μόνον Εὐρωπαῖοι Μυσοὶ, ἀλλὰ καὶ Ἀσιανοί. ὁ δὲ Ἀρριανὸς τῶν Εὐρωπαίων Μυσῶν ἀποίκους λέγει τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ὀλυμπηνοὺς Μυσούς· οἵτινες Μυσοὶ ὀνομάζονται ἢ ἀπὸ Μυσοῦ τοῦ Διὸς, ἢ ἀπὸ ἑτέρου Μυσοῦ υἱοῦ Ἀργανθώνης τῆς γυναικὸς τῆς Ὀρεσβίου· ἢ ἀπὸ τοῦ φυτοῦ τῆς μυσῆς, ἢ τοῦ μυσοῦ (ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται) ὅπερ τὴν ὀξύην δηλοῖ, κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Λυδῶν, ὡς καὶ ὁ γεωγράφος φησίν. Ἡρόδοτος δὲ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Μυσοὺς, Λυδῶν ἀποίκους λέγει, Ὀλυμπηνοὺς καλουμένους, ἀπὸ τοῦ ὄρους Ὀλύμπου τοῦ Ἀσιανοῦ. Ὅτι Θρᾷκες οὐ μόνον Εὐρωπαῖοι, ἀλλὰ καὶ Ἀσιανοὶ, κατὰ τὴν τοῦ Ἀρριανοῦ ἱστορίαν, λέγοντος, ὥσπερ Φρύγας καὶ Μυσοὺς, οὕτω δὴ καὶ Θρᾷκας ἐξ Εὐρώπης διαβῆναι εἰς Ἀσίαν, μετὰ Πατάρου τινὸς ἡγεμόνος, ὅτε οἱ Κιμμέριοι τὴν Ἀσίαν κατέτρεχον· οὓς ἐκβαλόντες ἐκ Βιθυνίας οἱ Θρᾷκες ᾤκησαν αὐτοί· καὶ τάχα ἐκ τῶν τοιούτων Θρᾳκῶν πλατυνθέντων καὶ τὸ νῦν λεγόμενον Θρᾳκήσιον τὴν κλῆσιν εὕρηκεν. ὁ δ' αὐτὸς Ἀρριανὸς καὶ Θρᾴκην τινὰ ἱστορεῖ νύμφην σοφὴν ἀμφί τ' ἐπῳδάς τε καὶ φάρμακα, οἵαν τὰ μὲν λῦσαι τῶν παθημάτων φαρμάκοις, τὰ δὲ ἐργάσασθαι. ὁποία τις καὶ ἡ Μήδεια ἱστόρηται, καὶ ἡ Ἀγαμήδη, καὶ ἡ θρυλλουμένη Κίρκη. καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς Θρᾴκης δοκεῖ ὠνομάσθαι ἡ χώρα, Πέρκη πρὶν καλουμένη. ὁ αὐτὸς λέγει καὶ ὅτι ἔθος ἦν Θραξὶ πολλὰς ἔχειν γυναῖκας, ὡς ἂν ἐκ πολλῶν πολλοὺς ἔχοιεν παῖδας. καὶ τὸ ἔθος αὐτοῖς γενέσθαι φησὶν ἀπὸ βασιλέως αὐτῶν Δολέγκου, ᾧ παῖδες πολλοὶ ἐκ πολλῶν γυναικῶν ἐγένοντο. Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ καὶ ὑπὸ τὸν Κροῖσον Θρᾷκας εἶναι τινὰς, λέγων ὅτι ὁ Κροῖσος κατεστρέψατο Χάλυβας, Παφλαγόνας, Θρᾷκας, Θυνοὺς, Βιθυνούς. καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ Ξενοφῶν δὲ οἶδεν Ἀσιανήν τινα Θρᾴκην, ἀρξαμένην ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πόντου, μέχρις Ἡρακλείας, ἐπὶ τὰ δεξιὰ εἰσπλέοντι. ἱστορία δέ τις ἱερὰ καὶ περὶ τὰ τῆς Λιβύης που νότια ὑπὲρ Ἀλεξάνδρειαν Θρᾴκην τινὰ ὀρεινὴν φησιν, ἐν ᾗ καὶ ἀσκητὴν ἱστορεῖ γενέσθαι περίπυστον. λέγεται δὲ ὅτι οἱ Εὐρωπαῖοι Θρᾷκες στίζονται, κρίνοντες ἀγενὲς μὲν τὸ ἐστίχθαι, ἀγενὲς δὲ τὸ ἄστικτον· καὶ καλὸν μὲν τὸ ἀργεῖν, ἀτιμότατον δὲ τὸ ἐργάζεσθαι τὴν γῆν. κάλλιστον δὲ τὸ ληστεύειν, καὶ ἀπὸ πολέμου ζῆν. ὅτι δὲ τὸ Θρᾷξ περισπᾶται, καὶ ὅτι ὡς συναιρεθὲν ἔχει τὴν τοῦ τόνου περίκλασιν, προδηλότατόν ἐστι. δηλοῖ δὲ τὴν τῆς λέξεως συναίρεσιν τό, τε Θρήϊκες, καὶ τὸ Θρηΐκιον στόμα, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ὥστε συναιρεῖσθαι τὸ Θρᾷξ, ἀπὸ τοῦ Θρᾴιξ βαρυτόνου ὀνόματος. Ὅτι τοὺς Θρᾷκας γαῖαν εἰπὼν ἔχειν ἀπείρονα, ἑρμηνεύει σαφῶς πῶς ἀπείρονα. καί φησιν, οἱ μὲν ἐπὶ πλευραῖς Προποντίδος εἰσὶ θαλάσσης, οἱ δ' ὑπὲρ Ἑλλήσποντον ἀγάρροον, οἱ δὲ περὶ τὸ βαθὺ χεῦμα τῆς Αἰγαίας θαλάσσης. διὸ καὶ Ἡρόδοτος λέγει τοὺς Θρᾷκας ἐθνῶν μέγιστον, μετὰ τοὺς Ἰνδούς. ἦν δ' ἄν, φησὶ, καὶ ἄμαχον καὶ κράτιστον, ἐὰν ὑπὸ ἑνὸς ἐπάτετο ἄρχεται, ἢ ἐφρόνει κατὰ τὸ αὐτό. καὶ τάχα διὰ τὸ οὕτω πολυπληθὲς τῆς χώρας καὶ περιφανὲς ἰδίασεν αὐτὴν τῆς Εὐρώπης Οὐεσσανιανὸς, ὡς προείρηται. καλούμενοι δέ ποτε Βρίγες, εἶτα μεταβάντες εἰς Ἀσίαν, μετέπεσον εἰς τὸ τῶν Φρυγῶν ὄνομα. ἀγάρροον δὲ τὸν Ἑλλήσποντον λέγει, διὰ τὸ καταρρεῖν εἶναι σφόδρα. διὸ καὶ ποταμὸν αὐτὸν ἁλμυρὸν ὁ Ξέρξης ἐξυβρίζων ὠνόμασεν.

Ἔνθα μελισσοβότοιο κατὰ σκοπιὰς Παλλήνης
Φύεται ἀστέριος καλὸς λίθος, οἷά τις ἀστὴρ
Μαρμαίρων, λυχνίς τε πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη. — γρ. λύχνος πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὅμοιος.
Ἴστρον μὲν ποταμὸν τόσσοι περιναιετάουσι.

327 Vbi apes educantis in mõtibus [scopulis] Pallenæ 328 Nascitur asterius pulcher lapis, ceu quædam stella 329 Splẽdens, & lychnis flammæ ignis omnino similis. 330 Istrum quidem fluuium tot [populi] circumaccolunt.

Ὅτι Παλλήνη καὶ ὄρος ἐστὶ, καὶ πόλις Θρακική. ταύτην μεγαλόβοτον ὁ Διονύσιος ἱστορεῖ, ἤτοι πολλὰς μηλίσσας τρέφουσαν· περὶ ἣν φύεται, φησὶν, ἀστέριος καλὸς λίθος, μαρμαίρων οἷά τις ἀστὴρ, καὶ λυχνὶς πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοία. διὸ καὶ λυχνίτης ὁ λίθος λέγεται. οἱ δὲ καὶ σεληνίτην καλοῦσι τὸν τοιοῦτον λίθον, ἐπειδὴ συμπαθῶς, φασὶν, ἔχει πρὸς τὴν σελήνην· ὡς καὶ ὁ Βορυσθενίτης ἤλεκτρος, καθὰ καὶ προϊστόρηται, καὶ συμφθίνει τι αὐτῇ καὶ συναύξει. τὸ δὲ λυχνὶς, τινὲς καὶ βαρύνουσι, καὶ ἀρσενικὸν εἶναι λέγουσιν ὄνομα, γράφοντες, λύχνις πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὅμοιος. ἄλλοι δὲ περὶ Παλλήνης οὕτω φασί· Παλλήνη πόλις Θράκης, ἀπὸ Παλλήνης θυγατρὸς Τιθωνοῦ. ἔστι δὲ Παλλήνη καὶ χερρόνησος τετραγωνος, οἰκουμένη ποτὲ ὑπὸ γιγάντων, οὓς Ἡρακλῆς μισανθρώπους ἐφ' ἁρπαγῇ καὶ ὕβρει καταπολεμήσας, ὅτε καὶ βρονταί τινες καὶ πρηστῆρες συνέπεσον. διὸ καὶ θεοὶ ἔδοξαν τῆς μάχης ταύτης τῷ Ἡρακλεῖ συνάρασθαι, καὶ καταφλέξαι τοὺς κακούς· καὶ ἡ χώρα διὰ τοῦτο Φλέγρα ἐκλήθη. ἀπὸ τούτων τῶν τόπων Παλληνίδα τὴν Πρωτέως θυγατέρα ἐκάλεσεν ὁ Διονύσιος, ἔνθα περὶ Ἀλεξανδρείας ἔλεγεν. οἴονται δέ τινες Παλλήνην λέγεσθαι τὴν τῆς Κασσανδρείας χερρόνησον, τῷ Αἰγαίῳ καὶ αὐτὴν παρακειμένην. ἔνθα που καὶ τόπος τις κατὰ παραφθορὰν Τορώνη λεγόμενος, ὁμωνύμως, ὡς ἔοικε, Τορώνῃ τῇ τοῦ Θρᾳκικοῦ Πρωτέως θυγατρὶ, κατὰ Λυκόφρονα.

Φράζεο δ' Εὐρώπης λοιπὸν πόρον, ὅς τ' ἐπὶ τρισσὴν
Ἐκτέταται κρηπῖδα πρὸς ἠῶ· τὴν μὲν, Ἰβήρων,
Τὴν δὲ, Πανελλήνων, τὴν δ' ἐσθλῶν Αὐσονιήων.
Ἀλλ' ἤτοι πυμάτη μὲν ἀγαυῶν ἐστὶν Ἰβήρων,
γρ. ἑσπέριον. γρ. δὲ καὶ ἑσπερίην. Γείτων Ὠκεανοῖο πρὸς ἑσπέρου. ἐν δέ οἱ ἄκρη
Στηλάων Ἀλύβη κεῖται μία. τῆς δ' ὑπένερθε
Ταρτησσὸς χαρίεσσα, ῥυηφενέων πέδον ἀνδρῶν,
Κεμψοί θ' οἳ ναίουσιν ὑπαὶ πόδα Πυρρηναῖον.

[331] Considera autem Europæ reliquũ tractum, qui in triplicẽ [332] Extentus est crepidinem ad orientẽ: vnam quidem, Iberorum: [333] Alteram verò, Græcorum: aliam autem, fortium Ausoniorum. [334] Verùm vltima quidem illustrium est Iberorum, [335] Vicina Oceano ab occasu: in ea autem promontorium [336] Columnarum [Herculis] Alyba sita est vna: hancque subter [337] Tartessus amœna, diuitiis affluentium solum hominum, [338] Cempsique, qui degunt sub pede Pyrenæo [Pyrenæorum montium.]

Ὅτι τὰ κυριώτερα τῆς Εὐρώπης περιηγησάμενος, ἤγουν τοὺς ἕως καὶ εἰς τὸν βόρειον Ὠκεανὸν διήκοντας Ἴβηρας, καὶ τοὺς Πυρρηναίους, καὶ τοὺς Βρεττανοὺς, καὶ τοὺς Γερμανοὺς, καὶ τοὺς ἑκατέρωθεν τοῦ Ἴστρου, καὶ αὐτοὺς τοὺς Θρᾶκας, ἀφῆκεν ἡμᾶς νοεῖν τὴν ἐπίλοιπον Εὐρώπην καταγεγραμμένην τετραγωνοειδῶς, πλευραῖς τρισί· μιᾷ μὲν δυτικῇ, τῇ τῶν Ἰβήρων· ἑτέρᾳ δὲ ἀπ' ἐναντίας, τῇ τῶν Ἑλλήνων· τρίτῃ δὲ, τῇ τῶν Αὐσόνων· ἀπὸ τριῶν ἐθνῶν ἐνδοξοτάτων χαρακτηρίσας, καὶ ὀνομάσας τὰς τοιαύτας πλευράς. καὶ ὅρα ὅπως ἀμεθόδως καὶ ἀπεριοδεύτως περιηγεῖται, καὶ σαφῶς, καὶ ἵνα ἀφίησι συγχέεσθαι τὸν ἀκροατὴν πλανώμενον περὶ τὴν ἀπείρονα. Ὅτι ἡ Ἑσπερία, κρηπὶς τῆς γῆς τῶν Ἰβήρων, γείτων ἐστὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔνθα καὶ μία τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ἡ Ἀλύβη, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. περὶ δὲ τῶν Ἰβήρων προγέγραπται ὅσα ἔδει. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ κρηπῖδας ἔφη τὰς προρρηθείσας τετραγωνικὰς πλευράς. ὡς εἴ τις εἴποι βάσεις, διὰ τὸ ἑκάστην τῶν τριῶν εἰς βάσιν δύνασθαι λογισθῆναι. κρηπὶς γὰρ κυρίως μὲν, ἐπὶ ὑποδήματος· καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἡ βάσις, ἐπί τε θεμελίου, καὶ ἑτέρων τινῶν. προϊὼν δὲ καὶ πέζαν ἐρεῖ τὴν τοῦ τετραγώνου πλευρὰν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Ὅτι κάτωθεν τῆς ῥηθείσης Ἀλύβης, πόλις ὀλβία Ἰβηρικὴ ἡ Ταρτησσὸς, ἣν καὶ χαρίεσσαν λέγει, καὶ ῥυηφενέων πέδον ἀνδρῶν, ἤγουν πλουσίων. φασὶ δὲ Βαῖτιν εἶναι ποταμὸν Ἰβηρίας, δύο ἐκβολὰς ἔχοντα, ὧν μέσην ἱδρύσθαι ὡς ἐπὶ νήσου τὴν τοιαύτην Ταρτησσὸν, οὕτω κληθεῖσαν διὰ τὸ καὶ τὸν Βαῖτιν Ταρτησσὸν καλεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. ταύτης καὶ ὁ κωμικὸς μέμνηται ἐν Βατράχοις, ὅτι λέγει Ταρτησσίαν μύραιναν, παίζων, καὶ ἐκφοβῶν τὸν ἀκροατὴν τῷ ἐκπληκτισμῷ. τὸν δὲ Ταρτησσὸν ποταμὸν κασσίτερον τοῖς ἐκεῖ καταφέρειν ἱστόρηται. Ὅτι Πυρήνη

μέγιστον ὄρος, οὗ ὑπὸ πόδας οἱ Κεμψοὶ τὸ ἔθνος. ἔχει δὲ ἡ Πυρήνη τὰς ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ βορείου ὠκεανοῦ, καὶ διήκει ἕως εἰς τὴν ἑσπερίαν θάλασσαν, καὶ διορίζει Κελτούς τε καὶ Ἴβηρας. ἡ δὲ αὐτὴ οὐ μόνον Πυρρηναῖον, ὡς προείρηται, ὄρος, ἀλλὰ καὶ πληθυντικῶς, ὄρη Πυρρηναῖα λέγεται. οὕτω δὲ καὶ αἱ Ἄλπεις, καὶ τὸ Ἑρκύνιον διαφορεῖται τῷ ἀριθμῷ.

[339] Media autem ambarum panditur Ausonia tellus, [340] Longè extenta: quã quidem mediam mons bifariã secat [341] Rectus, velut ab amussi directus (non illum [342] Peritus reprehẽdere posset doctæ minister Palladis) [343] Quem Apenninũ vocant. è septẽtrionali verò [344] Alpi incipiens, Siculo in freto desinit. [345] Multæ autem illi gentes vtrinque sunt: quas tibi facilè omnes recensebo, [346] Orsus à latere occidentali à borea.

Μέσση δ' ἀμφοτέρων παραπέπταται Αὐσονὶς αἶα, — γρ. ἄκρη
Πουλυτενής· τὴν μέν τε μέσην ὄρος ἄνδιχα τέμνει
Ὀρθόν, ἅτ' ἐκ στάθμης ἰθυμμένον (οὐκ ἂν ἐκεῖνο
Ἶδρις μωμήσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς Ἀθήνης)
Ὅρά τε κικλήσκουσιν Ἀπέννινον. ἐκ δὲ βορείης — γρ. Οὐρά τε
Ἄλπιος ἀρχόμενον Σικελὴν ἐπὶ πορθμίδα λήγει. — γρ. δὲ καὶ Οὐρά τε
Πολλὰ δέ οἱ φῦλ' ἀμφὶς ἅ τοι ῥέα πάντ' ἀγορεύσω, — γρ. τιμῶσι
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρηΐδος ἐκ βορέαο. — γρ. δὲ καὶ. πίνει.

Ὅτι τὴν Αὐσονίδα πολυτενῆ γῆν μέσην τέμνει τὸ Ἀπέννινον ἢ Ἀπέννιον ὄρος, ἐξ Ἄλπεως ἐρχόμενον, καὶ παύεται εἰς τὴν Σικελικὴν πορθμίδα, ὅ ἐστιν εἰς τὸν Σικελικὸν πορθμόν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται, περὶ τὴν Λευκοπέτραν τὴν ἐν τῇ Ῥηγίνῃ χώρᾳ. ὀρθὸν δὲ, φησὶν, ἐστὶ τὸ τοιοῦτον ὄρος, οἷά που ἐκ στάθμης ἰθυμμένον, ἤγουν πεπαμένον εἰς εὐθύτητα, ὥσπερ διὰ στάθμης· ἥτις ἐστὶ σχοῖνος τεκτονικὴ ἀπορθοῦσα τὰ ξύλα. εἶτα ἐπιπίνει ποιητικῶς εἰς ὑπερβολὴν τὸ νόημα, καί φησιν οὕτως ἰθυντὲς εἶναι τὸ ὄρος, ὡς οὐκ ἂν οὐδὲ τέκτων μωμήσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς Ἀθήνης. δῆλον δὲ πάντως ὅτι Ἀθηνᾶς, ἤγουν φρονήσεως, ὑπουργοὺς ὁ ποιητὴς οἶδε τοὺς τέκτονας. ἡ δὲ ῥηθεῖσα Ῥηγίνη χώρα, ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ Ῥηγίου τῆς πόλεως λέγεται, κτίσματος Χαλκιδικοῦ. αὐτὸ δὲ τὸ Ῥήγιον οὕτω καλεῖται, ἢ παρὰ τὴν ῥῆξιν, ὡς ἀπορραγείσης τῆς Σικελίας ἐκ τῆς ἐκεῖσε ἠπείρου ὑπὸ σεισμοῦ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται· καθὰ καὶ ἡ Προχύτη νῆσος, καὶ αἱ Πιθηκοῦσαι, καὶ αἱ λεγόμεναι Σειρῆνες νῆσοι τρεῖς, ἠπείρων ἀποσπάσματα λέγονται. ἢ Ῥήγιον εἴρηται, ὡς ἂν εἴποι τις βασίλειον (Ῥῆγας γὰρ καὶ Ῥέγας, οἱ βασιλεῖς) τῶν Σαυνιτῶν οὕτω καλεσάντων αὐτὸ, διὰ ἐπιφάνειαν τῆς πόλεως. τούτου πρὸς ἴσα ἄκρα τις Λευκοπέτρα, ὡς εἴρηται, λεγομένη ἀπὸ τῆς χρόας, ἐν πεντήκοντα σταδίοις· ὅπου λήγει τὸ Ἀπέννιον ὄρος, ὡς ἐρρέθη. Ἰστέον δὲ ὅτι ὥσπερ ἡ Ἄλπις πληθύνεται, οὕτω καὶ τὸ Ἀπέννιον, Ἀπέννια ὄρη πληθυντικῶς λέγεται.

[347] Tyrrheni quidẽ primùm, post hos autem gentes Pelasgorum. [348] Qui quondam è Cyllene in occiduum mare profecti, [349] Illic habitarunt cum viris Tyrrhenis.

Τυρρηνοὶ μὲν πρῶτ', ἐπὶ δέ σφισι φῦλα Πελασγῶν,
Οἵ ποτε Κυλλήνηθεν ἐφ' ἑσπερίην ἅλα βάντες,
Αὐτόθι νηήσαντο σὺν ἀνδράσι Τυρρηνοῖσι.

Ὅτι Τυρρηνοὶ, οἱ καὶ Τροῦσκοι λεγόμενοι καὶ Τοῦσκοι παρὰ Ῥωμαίοις, ἔθνος λῃστρικὸν, καὶ ὠμὸν καὶ ἀπάνθρωπον, βόρειοι κεῖνται ἐκ τῆς ζεφυρίτιδος τοῦ Ἀπεννίου ὄρους πλευρᾶς. καλοῦνται δὲ Τυρρηνοὶ, ἀπὸ Τυρρηνοῦ Λυδοῦ, υἱοῦ Ἄτυος, ᾧ πολλὴν λαὸν ὁ πατὴρ συστήσας ἐν καιρῷ λιμοῦ ἐξέστειλεν· ἀφ' οὗ ἡ χώρα Τυρρηνία ἐκλήθη. ιβ´ πόλεις κτίσαντος, αἷς οἰκιστὴν ἐπέστησε Τάρκωνα, οὗ καὶ Λυκόφρων μέμνηται· ὃν διὰ τὸ ἐκ παίδων συνέσιν, πολιὸν γεγεννῆσθαί φασιν. ἀφ' οὗ καὶ πόλις Ταρκωνία. καὶ τὸν Τρωϊκὸν δὲ Κύκνον, διὰ τοιοῦτον λόγον τινὰ, ἐκ γενετῆς οἱ παλαιοὶ πολιὸν γενέσθαι φασὶ, καὶ οὐ μόνον διὰ λευκότητα σαρκῶν καὶ τριχῶν. Ὅτι ἐπὶ Τυρρηνοῖς εἰσὶ Πελασγοὶ, οἳ διά τινας αἰτίας μετοικοῦντες ἦλθόν ποτε καὶ ἐκεῖ, μακρὰν ἀπὸ τῆς κατὰ Ἀρκαδίαν Κυλλήνης, καὶ ᾤκησαν, Εὐάνδρου τινὸς ἡγησαμένου τῆς ἀποικίας αὐτοῖς· ὃς ἐπὶ

ἄρχοντος

ἄρχοντες Ἀρκαδίας Ἀγαμήδους τοῦ Στυμφάλου, θεοφορήτῳ μαντείᾳ, φασί, πεισθείς, καὶ λαὸν ἀγείρας καὶ ἐλθὼν ἐκεῖ, κατῴκισε, τῷ Πανὶ νεὼν ἱδρύσας, καὶ λόφον ἐν μέσῳ δήμου, ὃν Παλλάντιον ὠνόμασεν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ Πάλλαντος, τοῦ καὶ ἐπ' ἄκρου τοῦ λόφου θάψαντος αὐτὸν θανόντα, καὶ τὸν Ἡρακλέα ξενίσαντος ἀπὸ τῶν τοῦ Γηρυόνου ἐπανιόντα βοῶν. ὅθεν καὶ νῦν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς βασιλεῖ πρέποντας τόπους οὕτω καλοῦσι παλάτια, καθ' ὑφαίρεσιν ἀμεταβόλων τοῦ τε λ καὶ τοῦ ν. ὅτι δέ, ὡς εἴρηται, σποράδες εἰσὶν οἱ Πελασγοὶ πολύπλανται, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐν Τρωάδι Κίλικες, κατὰ τὸν ποιητήν, ὁμόρους ἔχουσι Πελασγούς. ἐρρέθη δὲ καὶ ἡ Λέσβος ποτὲ Πελασγία. καὶ Δωδωναῖος δὲ Ζεὺς Πελασγικός, παρὰ τῷ ποιητῇ. γεγόνασι δὲ καὶ Κρήτης ἔποικοι Πελασγοί, ὡς ὁ Ὀδυσσεὺς ἐν τοῖς πρὸς Πηνελόπην λόγοις ἐμφαίνει. καὶ ἡ Λῆμνος δέ ποτε ᾠκεῖτο ὑπὸ Πελασγῶν, ἐξ ὧν Λήμνια παροιμιάζονται κακά· διὰ τοὺς φόνους οὓς ἐποίησαν, γυναῖκάς τε κτείναντες αἰχμαλώτους ἀδίκως, καὶ παῖδας οὓς ἐξ αὐτῶν ἐπαιδοποιήσαντο. καὶ περὶ τὴν ἐν Πελοποννήσῳ δὲ Ἀχαΐαν ἦσαν Πελασγοί, καὶ Αἰολικοὶ περὶ τὴν Ἀσίαν, ὡς φησιν Ἡρόδοτος. Εὐριπίδης δὲ καὶ τοὺς Ἀργείους Πελασγοὺς οἶδεν, εἰπών, Πάλαι Πελασγοί, Δαναΐδαι δ' ὕστερον. Ἡρόδοτος δὲ οὐ μόνον περὶ τὴν Λῆμνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἴμβρον οἰκῆσαι λέγει Πελασγούς. ἔστι δὲ καὶ ἐν Ἀθήναις τεῖχος Πελασγικόν, ἤτοι Πελαργικόν, ὡς ὁ κωμικὸς δηλοῖ ἐν τοῖς Ὄρνισιν, οἷα τῶν Πελασγῶν, φησί, καλουμένων παρ' Ἀττικοῖς καὶ Πελαργῶν, διὰ τὸ πλανητικόν. πλάνητες γὰρ ἦσαν διὰ πενίαν, καὶ δίκην ὀρνέων ὅπῃ τύχοι ἐπιφοιτῶντες. καὶ ἡ περὶ Πηνειὸν δὲ καὶ Θερμοπύλας Θετταλία, Πελασγικὸν Ἄργος ἐλέχθη ἀπ' αὐτῶν, ὡς ἐκεῖ ἐπαρξάντων. φασὶ δὲ αἰέκαθεν Ἀρκάδας γενέσθαι τοὺς Πελασγούς, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρέθη, στρατιωτικὸν ἑλομένους βίον, κἀντεῦθεν ἐπιφανεῖς γενομένους. λέγονται δέ τινες τῶν Πελασγῶν καὶ θαλασσοκρατῆσαι γενναίως ἔτη τι.

Τοῖς δ' ἔπι, μέρμερον ἔθνος ἀγαυῶν ἐστὶ Λατίνων,
Γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον· ἧς διὰ μέσσης
Θύμβρις ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει,
γρ. ποταμὸς — Θύμβρις ἐϋρρείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
Θύμβρις ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα Ῥώμην,
Ῥώμην τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων,
Μητέρα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον.

350 Post hos autem, sagax gens illustrium est Latinorum, 351 Terram incolentes amabilem, quam per media 352 Thymbris tractus limpidum fluentum in mare mittit: 353 Thymbris pulchrifluus, fluuiorum maxime regalis aliorum, 354 Thymbris qui amabilem secat duas in partes Romam, 355 Romam honorabilem meorum magnam domum principum [dominorum] 356 Matrem omnium vrbium, opulentam sedem.

Ὅτι μετὰ Τυρρηνοὺς καὶ Πελασγοὺς τὸ τῶν ἀγαυῶν Λατίνων μέρμερον ἔθνος, ὅ ἐστι φροντιστικόν, συνετόν, μεριμνητικόν· ἐκ τοῦ τὰ πολλὰ μερμηρίζειν, ἤγουν φροντίζειν, τοῖς ὑπεναντίοις αἴτιον, διὰ ἣν ἔχει ἀνδρείαν. ἱστέον δὲ ὅτι τὸ Λατίνων ἔθνος περιφραστικῶς εἴρηται, ἀντὶ τοῦ οἱ Λατῖνοι· διὸ καὶ ἐπάγει κατὰ σχῆμα κοινοπρεπὲς πληθυντικὴν σύνταξιν, λέγων, γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον, δι' ἧς μέσης Θύμβρις ὁ ποταμὸς (ὁ καὶ Τίβερις) ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει. ἐφ' οἷς ἐπαναλαβὼν συνήθως, καὶ εἰπών, Θύμβρις ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων ὡς διὰ τῆς βασιλίδος ῥέων Ῥώμης, Θύμβρις ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα Ῥώμην (διὰ μέσης γὰρ τῆς Ῥώμης ῥεῖ ὁ Θύμβρις, ὡς καὶ ὁ Κύδνος διὰ τῆς Ταρσοῦ, καὶ διὰ τῆς Βαβυλῶνος ὁ Εὐφράτης) ἐπισυνάπτει καὶ ἑτέραν ἐπανάληψιν τὴν τῆς Ῥώμης, ἐπιμένων, καὶ ἐναγλαϊζόμενος διὰ τοὺς Ῥωμαίους τῷ ἐπαναληπτικῷ σχήματι· καὶ μετὰ τό, ἱμερτὴν Ῥώμην, φησί, Ῥώμην τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων, μητέρα πασῶν πόλεων, ἀγλαόν, ἢ ἀφνειὸν ἔδεθλον, ἤτοι ἔδαφος. ἀνάκτων δὲ εἰπών, ἔδειξε, φασίν, ἐναργῶς ὅτι οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπάτων αὐτὸς ἦν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἤκμαζε, Νέρωνος, ἢ καὶ Αὐγούστου, κατά τινας· οὗ μεμνῆσθαι λέγεται καὶ ἐν τῷ, Αὔσονιν βασιλῆος ἐπιπροθέων ἀνακτή. τοὺς γὰρ ὑπάτους οὐκ ἐκάλουν ἄνακτας. καὶ σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν Διονύσιον ἰδίως Λατῖνοι οἱ μετὰ τοὺς Τυρρηνοὺς καὶ τοὺς Πελασγοὺς λέγονται, ἐν οἷς καὶ οἱ περὶ.

τὴν Ῥώμην. ὅτι δὲ ἡ Ῥώμη τῆς Λατίνης χώρας ἐστὶ, καὶ ὅτι Λατίνου ὁμώνυμοί εἰσιν οἱ Λατῖνοι, ὃς Ὀδυσσέως καὶ Κίρκης λέγεται· καὶ ὅτι ὁ Τίβερις, Ἄλβουλος ποτὲ καλούμενος, οὕτω μετεκλήθη, ὡς βασιλέως Τιβερίου ἐν αὐτῷ θανόντος, ἄλλαι τε ἱστορίαι βοῶσι, καὶ ἡ τοῦ Δίωνος. Τιβέριον δὲ ἐνταῦθα ἡ ἱστορία φησὶν οὐ τὸν μετὰ τὸν Αὔγουστον, ἀλλ' ἕτερον ἀρχαιότερον· ὅς, φασὶν, ἐν μάχῃ τελευτήσας, καὶ ὑπὸ τοῦ ῥεύματος περιενεχθεὶς, ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὸν ποταμὸν ἀφῆκε. Σημείωσαι δὲ ὅτι παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ φαίνεται ἔν τινι ἀμφιβαλλομένῃ γραφῇ, καὶ Σικελικός τις εἶναι Θύμβρις ποταμός.

357 Post hæc autem, Campanorum pingue solum: vbi domicilium 358 Castæ Parthenopes, spicarum onustum manipulis: 359 Parthenopes, quam pontus suis suscepit sinibus.

Τῇ δ' ἔπι, Καμπανῶν λιπαρὸν πέδον· ἧχι μέλαθρον — γρ. ἱερὸν
Ἁγνῆς Παρθενόπης, σταχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις· — γρ. Λιγνὸν
Παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις.
Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Σειρηνίδα πέτρην,
Φαίνονται προχοαὶ Πευκεντίνου Σιλάροιο.

360 Cæterùm ad austrum, valde multum vltra Sireniam petram, 361 Apparent fluenta Peucentini Silari.

Ὅτι οἱ Καμπανοὶ, ὧν τὸ πέδον λιπαρὸν διὰ τὴν εὐκαρπίαν λέγει, ἀπὸ τῶν ὑποκαθημένων ἐκεῖ καμπῶν ὀνομάσθησαν, ἢ ἀπὸ Κάμπου πόλεως. ζηλωτὴ δὲ ἡ τοιαύτη γῆ δι' ἀρετὴν, καὶ διὰ τοῦτο περιμάχητος· ὥστε καὶ Φλεγραῖον ἱστορεῖται πεδίον εἶναι καὶ ἐκεῖ, καθὰ καὶ ἐν Θράκῃ εἴρηται. καὶ τὰ περὶ τὴν γιγαντομαχίαν δὲ οὐ μόνον περὶ τὴν Θράκην, ἀλλὰ καὶ αὐτόθι, διὰ τὸ ἐπίμαχον τῆς χώρας, μυθεύεται συμπεσεῖν. λέγεται δὲ καὶ ἡ Σικελικὴ Φλεγραία, οὐ διὰ ὁμοίαν αἰτίαν, ἀλλὰ διὰ τὸ τὰ ἐκεῖ πλήρη πυρὸς καὶ θερμῶν ὑδάτων εἶναι. ἰστέον δὲ ὅτι Καμπανοῖς οὖσαν πόλιν, ἐν μεσογείῳ ἐστὶν ἡ Καπύη, κεφαλὴ τῷ ὄντι, ὡς φησιν ὁ γεωγράφος, κατὰ τὴν ἐτυμότητα τοῦ ὀνόματος, γλώσσῃ Λατίνων. καί τινες ἀπὸ Κάπυος τοῦ Τρωὸς αὐτὴν καλεῖσθαι ἠθέλησαν. ἱστοροῦνται δὲ τρυφῆσαι πολλὰ καὶ οἱ Καμπανοί. Ὅτι κατὰ μὲν Ὅμηρον αἱ Σειρῆνες δύο καὶ ἀνώνυμοι· κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους ποιητὰς, τρεῖς, καὶ ὀνόματα αὐταῖς, Παρθενόπη, Λίγεια, καὶ Λευκωσία, αἳ, παραπλεύσαντος αὐτὰς τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ μὴ θελχθέντος οἷς ἐμελῴδουν, νικηθεῖσαι τῇ ἀθυμίᾳ κατέρριψαν ἑαυτὰς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπεπνίγησαν, ἄλλη ἀλλαχοῦ ἐξεβράσθησαν. ὧν ἡ Παρθενόπη περὶ τὴν Νεάπολιν τέθαπται, πόλιν Καμπανῶν εὐδαίμονι, καὶ ἐκεῖ τετίμηται. ταύτην γὰρ τὴν πέτραν Σειρηνίδα καλεῖ, καὶ Παρθενόπης ἁγνῆς μέλαθρον, σταχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις· ἣν καὶ ἐπαναλαβὼν φησι, Παρθενόπης, ἣν πόντος ὑπεδέξατο κόλποις, ἀποπνιγεῖσαν δηλαδή. λέγει δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα πρὸς νότον ὁ Σίλαρος ῥέει ποταμός. τοῦτον ὁ γεωγράφος Σίλαριν γράφων, λέγει ἴδιον τοῦ Σιλάριδος, ὅτι τοῦ ὕδατος ὄντος ποτίμου, τὸ καθιέμενον φυτὸν ἀπολιθοῦται, φυλάττον τὴν μορφήν. μετὰ δὲ τὸ τοῦ ποταμοῦ τούτου στόμα, ὡς ὁ γεωγράφος φησὶν, ἐν ν σταδίοις ἡ Ποσειδωνιὰς ἄκρα, ὅθεν ἐκπλέοντι νῆσος Λευκωσία ἐστὶν, ἠπείρου καὶ αὐτὴ ἀπόσπασμα, ἐπώνυμος μιᾶς τῶν Σειρήνων. ἄλλοι δὲ περὶ Παρθενόπης οὕτω λέγουσι, Παρθενόπη πολλοῖς ἀνθρώποις ἐπιβουλευθεῖσα, καὶ τὴν παρθενίαν φυλάξασα, εἶτα Μητιόχου Φρυγὸς ἐρασθεῖσα, τὰς τε τρίχας [illegible], ἀκοσμίας ἑαυτῆς καταψηφιζομένη, καὶ εἰς Καμπανοὺς ἐλθοῦσα ᾤκησε· καὶ τάχα διὰ τὴν τοιαύτην σωφροσύνην ἁγνὴν ὁ Διονύσιος τὴν Παρθενόπην ὀνομάσει. Ἰστέον δὲ ὅτι ἁπλῶς εἰπεῖν δοκεῖ τὴν Νεάπολιν μέλαθρον Παρθενόπης. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ τὴν Κύπρον, ἄστυ Ἀφροδίτης ῥηθῆναι. τὸ δὲ, σταχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις, ἀντὶ τοῦ, εὔσταχυ καὶ πολύφορον. τίνες δὲ αἱ ἀμάλλαι, ἀλλαχοῦ εἴρηται, ὅπου καὶ περὶ ἀμαλλοδετήρων. τὸν δὲ Σίλαριν ὁ Διονύσιος Πευκεντῖνον ποταμὸν λέγει, τουτέστι περὶ τοὺς λεγομένους Πευκεντίνους ῥέοντα. ὅθεν καὶ σημείωσαι ὅτι ἔοικε Πευκετῖνον δεῖν αὐτὸν λεχθῆναι· πλεονάσαι δὲ τὸ ν ἐν τῇ παραληγούσῃ, διὰ μέτρου ἀνάγκην.

362 Propè verò Lucani & Brentii [Brutii] viri sunt, 363 Tantum incolentes quantum ad Leucopetram.

Ἄγχι δὲ Λευκανοὶ καὶ Βρέττιοι ἄνδρες ἔασι,
Τοσσάτιον ναίοντες ὅσον Λευκὴν ἐπὶ πέτρην.

γρ. παραπέπταται, γρ. ἔπι, γρ. Αὐσονίους.

Κεῖθεν δ᾽ ἐς βορέην Ζεφύρου παραφαίνεται ἄκρη.
Τῇ δ᾽ ὕπο Λοκροὶ ἔασιν, ὅσοι προτέροις ἐτέεσσιν
Ἤλθον ἐπ᾽ Αὐσονίην, σφετέρης μιχθέντες ἀνάσσαις·
Τῶν καὶ νῦν γένος ἐστὶν ἐπὶ προχοῇσιν Ἄληκος.

[364] Illinc verò ad boream Zephyriũ apparet promontoriũ: [365] Sub hoc verò Locri sunt, qui prioribus annis [366] Venerũt in Ausoniam, quum rem habuissent cum suis dominabus: [367] Quorum etiam hodie genus est ad fluenta Alecis.

Ὅτι Λευκανοὶ καὶ Βρέττιοι, διὰ τοῦ τ, ἢ Βρέττιοι, διὰ τῶν δύο τ, ἕως ἐπὶ τὴν Λευκὴν πέτραν διήκουσι, περὶ ὧν ἤδη γέγραπται. φασὶ δὲ ὅτι ἡ περὶ τοὺς Λευκανοὺς αὕτη χώρα, καὶ ἡ Σικελία, μεγάλη ποτὲ Ἑλλὰς ὠνομάσθη, διὰ τὰς τῶν Ἑλλήνων ἐκεῖ συχνὰς μετοικίας. ἡ δὲ τῶν Λευκανῶν πόλις, Λευκανὴ βαρυτόνως ἐλέγετο, ἀπὸ Λευκίου τινός. Βρέττιοι δὲ καλοῦνται ἀπὸ Βρέττου υἱοῦ Ἡρακλέους. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι Λευκανοὶ Βρεττίους τοὺς ἀποστάτας καλοῦσιν· οἱ πρῶτοι, φησὶ, καὶ οὗτοι οἱ τὰ πρόβατα ποιμαίνοντες, ὕστερον ὑπὸ ἀνέσεως ἐλευθεριώσαντες ἀπέστησαν. Ὅτι ὄρος Ζεφύριον τετρασυλλάβως, τμῆμά ἐστι βορειότερον τῆς Λευκοπέτρας, πρὸς αὐγὰς τοῦ Ἀπεννίου. τοῦτο δὲ, Ζεφύρου ἄκρην φησὶ περιφραστικῶς ὁ Διονύσιος, ὡς τοῦ τοιούτου ὄρους καὶ Ζεφύρου τρισυλλάβως καλουμένου· ἀφ᾽ οὗ καὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροὶ δοκοῦσι κληθῆναι, ὡς περὶ αὐτὸ κείμενοι. ἄλλοι δὲ οὕτω φασὶ καλεῖσθαι αὐτοὺς, πρὸς διαστολὴν ἄλλων Λοκρῶν· διὰ τὸ ἐκείνους μὲν ἀλλαχοῦ κεῖσθαι, τούτους δὲ πρὸς ζέφυρον ἄνεμον, καθά που προγέγραπται. ὁ δὲ γεωγράφος οὕτω φησὶν, Ἄκρα Λοκρίδος τὸ Ζεφύριον, ἔχουσα ἑσπερίοις ἀνέμοις λιμένα, ἐξ οὗ καὶ τοὔνομα τῇ ἄκρᾳ. πρῶτοι δὲ οἱ ἐκεῖ νόμοις γραπτοῖς πιστεύονται χρήσασθαι, καὶ πλείω χρόνον εὐνομηθῆναι. Ἱστέον δὲ ὅτι ἡ διαβολὴ τοῦ γένους τῶν τοιούτων ἐνταῦθα κεῖται Λοκρῶν ἔθνους ὅλου, ὡς ἐκ δούλων καταγομένου. δοῦλοι γάρ, φησὶν, ὄντες προτέροις ἔτεσι, παρὰ τοῖς Ὀζόλαις δηλαδὴ Λοκροῖς, τοῖς πρὸς τῷ Κρισσαίῳ κόλπῳ ὧν κατὰ τὴν Εὔβοιαν, εἶτα τῶν δεσποτῶν ἀπιόντων εἰς πόλεμον, ἐμίγησαν ταῖς σφετέραις ἀνάσσαις· ἐπανελθόντας δὲ τοὺς δεσπότας ὑποπτεύσαντες ἐπὶ κολάσει, ταῖς δεσποίναις συνέφυγον, καὶ ᾤκησαν ἐν Τυρρηνίᾳ. ὧν γένος εἰσὶν οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροὶ, δοῦλοι ὄντες τὸ ἀνέκαθεν. ἄλλοι δὲ γράφουσι, σφετέρῃ ἀνάσσῃ μιχθέντες, ἢ πιστωθέντες· ἀνάσσαν τὴν Ῥώμην νοοῦντες, ὑφ᾽ ἣν οἱ τοιοῦτοι Λοκροὶ, περὶ οὓς ποταμὸς ὁ Ἄληξ, διορίζων τὴν Ῥηγίνην ἀπὸ τῆς Λοκρίδος. ἴδιον δὲ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι οἱ μὲν ἐν τῇ τῶν Λοκρῶν τούτων περαίᾳ τέττιγες φθέγγονται, οἱ δὲ ἄλλοι ἄφωνοί εἰσι. αἴτιον δὲ τοῦ συμπτώματος τούτου λέγεται, ὅτι ἐπὶ θάτερα μὲν ὁλόσκιον, φασὶ, τὸ χωρίον ἐστὶν, ὥστε ψυχροὺς καὶ ἐνδρόσους ὄντας τοὺς τέττιγας μὴ ἔχειν διαστέλλειν τοὺς ὑμένας, καὶ ἦχον ποιεῖν· τοῖς δὲ ἐν τῇ περαίᾳ τέττιξι, διὰ τὸ ἡλιάζεσθαι, ξηροὺς καὶ κερατώδεις εἶναι τοὺς ὑμένας, ὥστε ἀπὸ φύσεως ἐκπέμπεσθαι τὸν φθόγγον. ἐν τούτοις τοῖς Λοκροῖς ἀνδριὰς ἐστάθη ποτὲ τοῦ ὑμνουμένου κιθαρῳδοῦ Εὐνόμου, τέττιγα ἐπὶ τῇ κιθάρᾳ καθήμενον ἔχων· διότι τέττιξ, ἐν Πυθίοις ἀγωνιζομένου τοῦ Εὐνόμου, καὶ μιᾶς τῶν χορδῶν ῥαγείσης, ἐπιστὰς ἀνεπλήρωσε τὸν φθόγγον, ταῖς ᾠδαῖς τὸν μῖτον ὑποκεινάμενος· καὶ οὕτω τῆς νίκης τῷ Εὐνόμῳ συνεπελάβετο. Ἱστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον οἱ Λοκροὶ οὕτω δοῦλοι πράγματα τοῖς δεσπόταις παρέσχον, ἀλλὰ καὶ οἱ Σκύθαι ποτὲ, ὡς ὁ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, δούλων πονηρῶν ἐπειράθησαν, οὓς ὅπλοις μὴ πειθομένους αὐτοὺς μάστιξιν ὑπηγάγοντο. καὶ τὸ Ἄργος δέ ποτε χηρωθὲν ἀνδρῶν, τοὺς δούλους ἔσχε δεσπότας τῶν πραγμάτων, καὶ μόλις οἱ παῖδες τῶν τεθνεώτων περιγενέσθαι τούτων ἴσχυσαν.

Τοὺς δὲ μεθ᾽ ἑξείης Μεταπόντιοι. ἐγγύθι δὲ σφῶν
Ἱμερτὸν πτολίεθρον ἐϋστεφάνοιο Κρότωνος,
Ναιόμενον χαρίεντος ἐπ᾽ Αἰσάρου προχοῇσιν·
Ἔνθά κεν αἰπεινὸν ἴδοιο Λακινιάδος δόμον Ἥρης.

[368] Post hos autem deinceps Metapontii: prope autẽ ipsos [369] Optabile oppidũ bene coronatæ [bonis mœnibus munitæ] Crotonis, [370] Quod incolitur amœni apud Æsari fluenta: [371] Vbi excelsam videas Laciniæ ædem Iunonis.

Ὅτι μετὰ τοὺς Λοκροὺς ἔθνος οἱ Μεταπόντιοι, ὧν πόλις τὸ Μεταπόντιον, ἡ ποτὲ λεγομένη Σίρις. κληθῆναι δέ οὕτω λέγεται ἀπὸ Μεταπόντου υἱοῦ Σισύφου, ὃν οἱ βάρβαροι Μέταβον ἔλεγον. κτίσμα δὲ Πυλίων τὸ Μεταπόντιον. λέγονται δὲ πάνυ εὐτυχῆσαί ποτε ἀπὸ γεωργίας, διὸ καὶ ἐν Δελφοῖς ἀναθεῖναι τὸ θρυλλούμενον χρυσοῦν θέρος. Ὅτι μετὰ τοὺς Μεταποντίους οἱ Κροτωνιᾶται· καὶ ὅτι τὸν περὶ Κρότωνα ποταμὸν τὸν Αἴσαρον, χαρίεντα λέγει, καὶ αὐτὴν τὴν Κρότωνα, ἱμερτὸν πτολίεθρον· ἀλλὰ καὶ εὐστέφανον, διὰ τὸ πολλοὺς Κροτωνιάτας ἐν τοῖς καθ' Ἑλλάδα ἱεροῖς ἀγῶσι νικῶντας στεφανοῦσθαι, καὶ οὕτω τὴν πατρίδα τιμᾶν, καὶ ποιεῖν εὐστέφανον. ἱστορεῖται γοῦν ὅτι ἐν μιᾷ Ὀλυμπιάδι οἱ τῶν ἄλλων προτερήσαντες σταδίῳ ἑπτὰ ἄνδρες Κροτωνιᾶται ἦσαν. ὅθεν καὶ εἰκότως, φασίν, εἴρηται ὅτι Κροτωνιατῶν ὁ ἔσχατος, τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πρῶτος ἦν· δηλαδὴ κατὰ τὴν ῥωμαλεότητα. ἐκεῖθεν καὶ Μίλων, ὁ ἐπιφανέστατος καὶ ῥωμαλεώτατος ἀθλητής· ὃς καὶ βοῦν ἄρας ἐν μέσῳ σταδίῳ ποτέ, ὕστερον τὸν αὐτὸν ἐθοινήσατο, κατὰ τὸν βουθοίναν Ἡρακλέα ὡσεί γε ἀνδρισάμενος. οὗ Μίλωνος τὰ μὲν τῆς ζωῆς ἀκλεῆ, τὰ δὲ περὶ θάνατον οἰκτρά. ἀποσφηνωθεὶς γὰρ δένδρῳ τὰς χεῖρας, ἐν τῷ τῆς οἰκείας ῥώμης πειρᾶσθαι, στυγνῷ θανάτῳ τὸν βίον μετήλλαξε. Μύσκελλον δέ φασί τινα οἰκιστὴν γενέσθαι τῆς Κρότωνος, ὃς ἐν Δελφοῖς συγχρηματιζόμενος τῷ Ἀρχίᾳ τῷ τὰς Συρακούσας κτίσαντι, καὶ συνερωτηθεὶς πότερον αἱρεῖται, πλοῦτον, ἢ ὑγείαν, εἵλετο ὑγείαν, Ἀρχίου ἑλομένου πλοῦτον. ὅθεν, φασί, Κροτωνιᾶται μὲν ὑγιεινότατοι, Συρακούσιοι δὲ παμπλούσιοι. ἀφ' ὧν καὶ ἡ τῶν Συρακουσίων δεκάτη παροιμιάζεται, ὡς πάνυ πολλὴ περιγινομένη τῷ ταμιείῳ τῆς πόλεως. καὶ τὸ Κρότωνος δὲ ὑγιέστερος, ὡς ὁ αὐτὸς λέγει γεωγράφος, ἐντεῦθεν εἰλῆφθαι, ὡς τῶν Κροτωνιατῶν ἐρρωμένων ὄντων. ὥστε οἱ ἀπὸ τοῦ κρότωνος τοῦ ζωυφίου, ὃν κυνοραιστὴν λέγει ὁ Ὅμηρος, εἰπόντες ταύτην εἰλῆφθαι τὴν παροιμίαν, οὐκ εὖ λέγουσιν, ἀλλὰ παίζουσιν, ὡς καὶ εἴ τις εἴποι τινὰ κρότωνος ἀδικώτερον. ὁ δὲ περὶ Κρότωνα ποταμὸς Αἴσαρος ἀπό τινος Αἰσάρου καλεῖται, ὃς ἐλάφῳ διωκομένῃ αὐτόθι συνεμπεσὼν, ἀφῆκεν οὕτω καλεῖσθαι τὸν ποταμόν. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι Κροτωνιᾶται ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ ἐβοήθησαν τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ, στείλαντες ναῦν μίαν, ἧς ἦρχεν ἀνὴρ τρὶς νικήσας τὰ Πύθια, καλούμενος Φαΰλος. λέγονται δὲ Ἀχαιοὶ τὸ ἀνέκαθεν. ἔδοξαν δέ ποτε καὶ περὶ ἰατρικὴν εὐδοκιμῆσαι, διά τινα Δημοκήδην Κροτωνιάτην ἔνδοξον ἰατρόν. Ὅτι Λακίνιον, ἱερὸν τῆς Ἥρας, πλούσιον ὑπάρξαι ποτέ. ὄρος δὲ Κρότωνος τὸ Λακίνιον· ἐξ οὗ καὶ ἱερὸν Λακίνιον, καὶ Ἥρα Λακινία.

372 Est autem etiam ibi Ioue valde irato 373 Infelix Sybaris incolas gemēs interemptos, 374 Qui insanierunt supra modum ob Alphei præmia.

Ἔστι δέ τοι κἀκεῖθι Διὸς μέγα χωσαμένοιο
Δειλαίη Σύβαρις ναέτας στενάχουσα πεσόντας,
Μηναμένους ὑπὲρ αἶσαν ἐπ' Ἀλφειοῦ γεράεσσι.

Ὅτι Σύβαρις ἀρχαῖον κτίσμα, μεταξὺ δύο ποταμῶν, τοῦ τε Κράθιδος καὶ τοῦ Συβάριδος, πέντε καὶ εἴκοσι πόλεις ποτὲ ὑπηκόους ἔχουσα, κατὰ τὸν γεωγράφον, καὶ τριάκοντα μυριάσιν ἀνδρῶν ἐπὶ Κροτωνιάτας στρατεύσασα. ἀφῃρέθη δέ, φασί, τὴν εὐδαιμονίαν ὑπὸ τρυφῆς, ἐν ἡμέραις ἑβδομήκοντα. ἑλόντες γὰρ τὴν πόλιν οἱ Κροτωνιᾶται ἐπήγαγον τὸν ποταμὸν, καὶ κατέκλυσαν αὐτήν. ὕστερον δὲ τῆς πόλεως μετατεθείσης, καὶ συνοικισθείσης ὑπὸ Ἀθηναίων, καὶ ἄλλων Ἑλλήνων, Θούριοι προσηγορεύθησαν, ἀπὸ κρήνης τινὸς ὁμωνύμου. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι τῶν μνημονευθέντων ποταμῶν ὁ Σύβαρις μὲν τοὺς ἵππους τοὺς πίνοντας ἀπ' αὐτοῦ πτωρητικοὺς ποιεῖ· ὁ Κρᾶθις δὲ τοὺς ἐν αὐτῷ λουομένους ξανθοτριχεῖν ποιεῖ καὶ λευκοτριχεῖν. ὃ καὶ περὶ τοῦ Ὁμηρικοῦ Ξάνθου ὁ Ἀριστοτέλης ἱστόρησεν. Ὅτι Συβαρῖται τὰ τοῦ Ἀλφειοῦ ἀναθήματα συλήσαντες, αἰσχρῶς ἀπηχήσαντο, διὸ θεομηνίαν ἐπεσπάσαντο· ἐπεὶ πρὸς ἔσχατον τρυφῆς ἐλάσαντες, ἤσκησαν καὶ τοὺς ἵππους εἰς εὐρυθμίαν, καὶ ἐδίδαξαν καταυλουμένους ὀρχεῖσθαί τι καὶ ὀρθοῦσθαι, γέγονεν αὐτοῖς ὅδε πανωλεθρίας αἴτιον. ἐχρῆν δὲ τοὺς Συβαρίτας μὴ οὕτω ποιεῖν, ἀλλὰ πολεμικοὺς τοὺς ἵππους γυμνάζειν, καθάπερ Ἀρτύβιος Πέρσης ἀνὴρ στρατηγὸς ἵππον ἐδίδαξεν ὀρθὸν ἀνίστασθαι πρὸς ὁπλίτην, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, καὶ τὸν προσενεχθέντα κατεργάζεσθαι, ποσί τε πλήττοντα καὶ στόματι δάκνοντα. ἐκεῖνοι δὲ παιγνήμονας τοὺς ἵππους ἀσκήσαντες, ἀπεσφαλίσθησαν εἰς

πλοῦμα θαυμάσιον. πολέμου γὰρ κροτηθέντος αὐτοῖς τε καὶ τοῖς Κροτωνιάταις, ῥίψαντες μὲν τὰ ὅπλα οἱ τῆς Κρότωνος, τύμπανα δὲ δράξαντες, καὶ κύμβαλα καὶ αὐλοὺς μεταχειρίζονται, καὶ κρόταλα, καὶ ὅσα ἐκμαγεῖον οἶδε πρὸς ὄρχησιν. καὶ οἱ ἵπποι τοῦ φίλου βόμβου ἀκούσαντες, βακχεύονται πρὸς ὄρχησιν, καὶ ἀκρατεῖς ἑαυτῶν γινόμενοι, ἀποσείονται τοὺς ἐπιβάτας, καὶ ὑποχειρίους ἐκτιθένται τοῖς πολεμίοις εἰς ὄλεθρον· καὶ οὕτως ἐρημοῦνται Συβάρεις, τρυφῆς γινόμενοι πάρεργον, διὰ πενίαν, φασὶν, ἱεροσυλίας, ἣν ἐν τῷ κατὰ Πελοπόννησον βωμῷ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ ἐπλημμέλησαν. ὅθεν καὶ ὁ Διονύσιος οἰκτιζόμενος αὐτὴν, φησὶ, δειλαία Σύβαρις τοὺς ναιέτας στενάχουσα πεσόντας, ἐπεὶ οὐ κατὰ αἶσαν τοῖς Ἀλφειοῦ γεραίσιν ἐπεμήνατο, τουτέστιν ἐπεμαίνοντο· μανίαν ὀνομάσας τὸν τῆς φιλοχρηματίας ἔρωτα. ἥτις μανία καλῶς ἐπιλέγεται παντὶ πράγματι παρὰ τὸ δέον πλεονάζοντι. οὕτω γὰρ καὶ ἐρωτομανία καλεῖται, καὶ ὀψομανία, καὶ οἰνομανὴς ἄνθρωπος· καὶ τοιαῦτα πολλά. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ ἀνάθημα, καὶ θεῖον γέρας λέγεται. ἰδοὺ γὰρ ὁ Διονύσιος Ἀλφειοῦ γέρα εἶπε τὰ ἐν ναῷ κειμήλια. ἄλλοι δὲ φασὶ τοὺς Συβαρίτας ἀπολέσθαι κατὰ χρησμὸν παλαιὸν, διότι περὶ θεοῦ ἐτίμησαν ἄνθρωπον, ὅτι τῶν τις Συβαριτῶν οἰκέτην μαστίζων, φυγόντα μὲν ἐς θεοῦ ἐπέμεινε τύπτων, ἐς μνῆμα δὲ πατρικὸν καταφυγόντα ᾐδέσθη· ὅτι τὸ ἀποστραφῆναί φασι τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα, βαρυνθὲν ἐπὶ τῷ γινομένῳ. διὸ καὶ ἐξεβίβη, φασὶ, κατὰ τὸν χρησμὸν, ἡ πόλις γινομένη στάσεως. ἔλεγε δὲ ὁ ῥηθεὶς χρησμὸς, τότε τοὺς Συβαρίτας ἐξολέσθαι, ὅτι πρὸ θεοῦ ἄνδρα σεβίσονται. ὕστερον μέντοι χρόνῳ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποικίαν στείλαντες, τὴν πόλιν συνῴκισαν, τὸ Θούριον, ὡς εἴρηται, μετωνόμασαν. καὶ ἔστιν ἡ εἰς τὸ Θούριον ἀποικία πολλὴ ἐν ταῖς ἱστορίαις· καί τινας Θουριομάντεις ὁ κωμικὸς λέγει, ὡς εἰς αὐτὴν ὁδηγήσαντας. ἱστορεῖται δὲ καὶ χλιδανὸς ἀνὴρ καὶ πάνυ τρυφῶν Σμινδυρίδης ὁ Συβαρίτης.

Σαυνῖται δ' ἐπὶ τοῖσι μέσην χθόνα ναιετάουσι, (γρ. ναίει,)
Καὶ Μαρσῶν θοὰ φῦλα. Τάρας δ' ἀγχόθι κεῖται,
Ἥν ποτ' Ἀμυκλαίων ἐπολίσσατο καρτερὸς Ἄρης.

[375] Saunitæ [Samnites] verò post hos mediterraneam terrã occupant, [376] Et Marsorum veloces gentes. Tarentum verò prope mare iacet, [377] Quod olim Amyclæorum [Lacedæmoniorum] condidit fortis Mars.

Ὅτι μετὰ τοὺς Συβαρίτας μέσην χθόνα οἰκοῦσιν οἱ Σαυνῖται, οὓς διὰ τοῦ μ Σαμνίτας οἱ Ῥωμαῖοι λέγουσιν, ὡς καὶ ἡ γραφὴ τοῦ Διοδώρου δηλοῖ. Ὅτι Μαρσῶν θοὰ φῦλα εἰπὼν, ὠκύποδας εἶναι παρεμφαίνει τοὺς Μαρσούς. ἀπὸ τούτων ὁ ᾀδόμενος Μαρσικὸς Ῥωμαϊκὸς ὀνομάζεται πόλεμος, ἀρξάντων τῆς ἀποστάσεως. ἐκ τούτων οἱ Ῥωμαῖοι ἱστοροῦσιν ἐχιδνολογεῖν τινας, εἰς κατασκευὴν θηριακῆς, ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν ὅτι ἐν Ῥώμῃ τοὺς ἐχίδνας θηρεύουσιν οὓς ὀνομάζουσι Μαρσούς. Ὅτι ἡ Τάρας, ἡ καὶ Ταρεντὸς, ἐγγὺς κεῖται ἁλός· ὅθεν Ἴκκος ἦν ὁ Ταραντῖνος ἰατρὸς, ὃς ἐπὶ βίου ἀφελείᾳ εἰς παροιμίαν κεῖται, τὴν λέγουσαν Ἴκκου δεῖπνον, ἐπὶ τῶν ἀφελῶς δειπνούντων. ἐκεῖθεν δὲ καὶ Ῥίνθων ἦν ὁ ἐπικαλούμενος Φλύαξ, ἤγουν Φλύαρος, ὑποκοριστικῶς· ὡς τὰ τραγικὰ εἰς γελοῖα μεταρρυθμίζων, καὶ παίζων ἐν οὐ παικτοῖς, ἀλλὰ φλυαρῶν ἄντικρυς. ἐλέγετο δὲ καὶ ἀρσενικῶς ὁ Τάρας, ἐξ ἀναλογίας. οὐδὲν γὰρ ἐστιν εἰς ρας βαρύτονον θηλυκόν. ἐπιχωριάσαι δέ ποτε αὐτόθι ἡ ἐνόπλιος ἱππηλασία· ὅθεν ταραντινίζειν ἐλέγετο, τὸ τὴν ἐνόπλιον καὶ εἰς μάχας χρήσιμον ἱππασίαν ποιεῖσθαι. ὠνόμασται δὲ ἡ πόλις ἀπό τινος ἥρωος Τάραντος. ἔσχε δὲ καὶ Λακεδαιμονίων ἀποικίαν· διὸ καὶ λέγει ὁ Διονύσιος, ὅτι Ἀμυκλαίων αὐτὴν ἐπολίσατο κρατερὸς Ἄρης, τουτέστι Λακώνων, ὧν μέρος αἱ Ἀμύκλαι. Λακεδαιμόνιοι γὰρ συνεχῶς ἀφισταμένοις τοῖς ὑπ' αὐτοὺς Μεσσηνίοις ἐπιστρατεύσαντες, ὡρκωμότησαν μὴ πρὶν ὑποστρέψειν, πρὶν ἂν ἐκείνους κατὰ κράτος δουλώσωνται. ὅτι τὸ οἱ μὴ μετασχόντες τῆς στρατείας, δοῦλοι ἐκρίθησαν, καὶ ἐκλήθησαν καὶ αὐτοὶ εἵλωτες. ἐπιτεινομένου δὲ χρόνου τοῦ πολέμου, πέμπουσιν αἱ πρεσβύτιδες διδάσκουσαι ὡς ἄτεκνοι πλεονῶσιν αἱ γυναῖκες, καὶ κίνδυνος ἐστι λειπανδρῆσαι τὴν πατρίδα, εἰ μὴ ποιήσονται πρόνοιαν τῆς τῶν γυναικῶν ἐπιγονῆς. οἱ δὲ, ἐπιλεξάμενοι πεντήκοντα ἐρρωμένους καὶ νεωτέρους, καὶ οἵους παιδοποιεῖν (ὅσοι δηλαδὴ παῖδες συνεξελθόντες τοῖς ἐν ἡλικίᾳ, ἤγουν τοῖς τελείοις ἀνδράσιν, οὐ μετέσχον ἐκείνων τῶν ὅρκων) ἐπέταξαν συγγίνεσθαι

ταῖς παρθένοις ἁπάσαις ἅπαντας, ὡς ἂν οὕτω πολυτεκνήσωσι. καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν ἐκεῖναι συλλαβοῦσαι ἀπέτεκον. οἱ δὲ τεχθέντες, οἷα μὴ τραφέντες γνησίως καὶ ἀσφαλῶς, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου, ἄλλως καὶ οὐχ ὡς ἔδει ἐπολιτεύοντο· ἕως οὗ μετὰ ἑπτακαίδεκα ἔτη Μεσσήνης ἁλούσης, ἐπανελθόντες οἱ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ μοχθηροὺς εὑρόντες τὴν πολιτείαν, ἐξήλασαν αὐτούς. οὓς καὶ Φίλανθός τις ἀνὴρ ἐγχώριος λαβών, καὶ εἰς ἀποικίαν στειλάς, ᾤκισε τὸν Τάραντα. ἐκαλοῦντο δὲ Παρθενίαι οἱ ἐκ τῶν παρθένων ἐκείνων γενόμενοι. ἕτεροι δέ φασι τοὺς τοιούτους παῖδας, ὡς νόθους ὑπὸ τῶν Λακώνων ὀνειδιζομένους, μελετῆσαι ἐπαναστῆναι αὐτοῖς, τὴν ὕβριν μὴ φέροντας· διὸ καὶ ἐκπεμφθῆναι εἰς ἀποικίαν. ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσιν ὅτι ἄτιμοι κριθέντες οἱ Παρθενίαι, ὡς ἀπὸ πορνείας φύντες, καὶ μὴ ἀνασχόμενοι τῆς ἀτιμίας, ἐπιβούλευσαν ὁμόφρονες ὄντες πάντες, ὡς ἀλλήλων ἀδελφοὶ νομιζόμενοι· ὕστερον δὲ συμπεισθέντες ἐξῆλθον εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἀποικίαν. ἴσχυσαν δέ ποτε καθ᾽ ὑπερβολὴν οἱ Ταραντῖνοι. ἐπέτειψε δὲ καὶ αὐτοὺς ἡ τρυφή, παρ᾽ οἷς πανδήμους ἑορτὰς κατ᾽ ἔτος πλείους ἢ τὰς ἄλλας ἡμέρας συνέβαινεν ἄγεσθαι, ὡς ἡ ἱστορία φησί, σφισὶ σαμβύκαις διὰ τρυφὴν καὶ ἀργίαν, τὰς συνεχεῖς ἑορτάς. ὡς καὶ ἡ παροιμία φησίν, ἀργοῖς αἰὲν ἑορτή. τάχα δὲ τὸ λεπτὸν γυναικεῖον περίβλημα τὸ ταραντινίδιον παρ᾽ αὐτοῖς διὰ τρυφὴν προσφόρως εὕρηται. κεῖται δέ, φασίν, ὁ Τάρας, ἢ κατὰ Διονύσιον θηλυκῶς ἡ Τάρας, ἐπὶ χερρονήσου, ὡς καὶ τὰ πλοῖα ὑπερνεολκοῦσθαι ῥᾳδίως ἑκατέρωθεν, στενοῦ ὄντος τοῦ αὐχένος τῆς χερρονήσου.

378 At deinceps post hos, Calabricæ sedes terræ, 379 Gentésque Iapygum extentæ vsque ad Hyrium 380 Maritimū: Hyrium, vbi trahitur Adrium salum 381 Mare in finitimū Aquileēse: vbi condita est 382 Vrbs Tegestræorum, intimis in finibus maris. 383 Tot quidem Ausoniā circumdepascuntur gentes terram.

Ἑξείης δ᾽ ἐπὶ τοῖσι, Καλαβρίδος ἤθεα γαίης,
Φῦλά τ᾽ Ἰηπύγων τετανυσμένα μέσφ᾽ Ὑρίοιο (γρ. Ἰηπυγίων)
Παρραλίας Ὑρίου, τόθι σύρεται Ἀδριὰς ἅλμη
Πόντον ἐς ἀγχίπορον Ἀκυλήϊον· ἔνθα νένασται
Ἄστυ Τεγεστραίων, μυχάτοις ἐπὶ πείρασι πόντου.
Τόσσα μὲν Αὐσονίην περιβόσκεται ἔθνεα γαῖαν.

Ὅτι Καλαβροὶ καὶ Ἰάπυγες ἄρχονται μὲν ἀπὸ Τάραντος, καὶ τοῦ τῶν Μαρσῶν ἔθνους, τείνονται δὲ μέχρι τῆς παραλίου Ὑρίου, ὅπου σύρεται, φησίν, ἡ Ἀδριὰς ἅλμη εἰς τὸν Ἀκυλήϊον κόλπον, ἤτοι τὸν περὶ Ἐνετίαν τὸν τῆς Ἀδριάδος μυχόν· ὃς λέγεται καὶ Ἀκυλεήσιος, κατὰ χρηματισμὸν τύπου Ἰταλικοῦ, ἀπὸ Ἀκυληΐας. πόλις δὲ ἡ Ἀκυληΐα μεγίστη, ἡ λεγομένη καὶ Ἀκυλία τετρασυλλάβως· παρονομαζομένη ἀπὸ ἀετοῦ, ὃς ἀκύλας παρὰ τοῖς ἐκεῖ ἐλέγετο· πλησιάζουσα μὲν μάλιστα τῷ ἐνδοτάτῳ μυχῷ τοῦ Ἀδρίου κόλπου, ἔξωθεν δὲ οὖσα τῶν Ἐνετικῶν ὅρων. καὶ ὥς τινες φασί, ἀπὸ θαλάσσης ιβ´ μίλια κειμένη, Ῥωμαίων κτίσμα. ἀναπλέεται δὲ ὁλκάσι κατά τινα ποταμόν, καὶ ἀνεῖται εἰς ἐμπόριον τοῖς περὶ τὸν Ἴστρον Ἰλλυριοῖς. ἰστέον δὲ ὅτι οὗτος μὲν τὸ Ὕριον εἶπε θηλυκῶς (ἣν καὶ ἐπανέλαβε συνήθως, οἷα λόγου ἀξίαν) οἱ δὲ ἄλλοι οὐδετέρως τὸ Ὕριον λέγουσι. Κρητῶν δὲ κτίσμα ἡ πόλις Ὑρία, κατὰ Ἡρόδοτον, ἱστοροῦντα ὅτι οἱ Κρῆτες εἰς Σικελίαν ἀφικόμενοι ἐπὶ πολιορκίᾳ, καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες, ἐξεβλήθησαν εἰς τὴν γῆν χειμῶνι μεγάλῳ. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι κατὰ τοὺς γεωγράφους οἱ Ἰάπυγες καὶ Μεσσάπιοι λέγονται· καὶ ὅτι ἀπό τινος Ἰάπυγος οὕτως ὀνομάζονται, ὃς ἐκ γυναικὸς Κρήσσης τῷ Δαιδάλῳ ἐγεγόνει. τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Ἐνετίαν (εἰ χρή τι παρεκβατικώτερον εἰπεῖν) νῦν μὲν Βενετίαν φασί· καθὸ καὶ Ἀρριανός φησιν ὅτι Ἐνετοὶ πονήσαντες ἐν μάχῃ τῇ κατὰ Ἀσσυρίους, καὶ ἀποπεράσαντες εἰς Εὐρώπην, ᾠκίσθησαν πρὸς Γάδειρα τῷ ποταμῷ· καὶ τῇ ἐπιχωρίῳ γλώττῃ Βενετοὶ ἐς τοῦτο ἔτι ἀντὶ Ἐνετῶν κληΐζονται· καὶ Βενετία ἡ γῆ ἣν τινα νέμονται). οἱ δὲ παλαιοὶ Οὐενετίαν τὴν χώραν πεντασυλλάβως ἐκάλουν, κατὰ γλῶσσαν οἰκείαν· ὡς καὶ τὸν Ὀκτάβιον, Ὀκταυιον· καὶ τὸ Φλαβιανόν, Φλαουιανόν, καὶ ὅσα τοιαῦτα. φασὶ δὲ αὐτοὺς ἐξ Ἐνετῶν τινων ἀνδρῶν Ἀσιανῶν καταγεγενῆσθαι, οἳ πονήσαντες, ὡς ἐρρέθη, ἔν τινι πολέμῳ, εἰς τὴν Εὐρώπην ἔφυγον. ἄλλοι δὲ ἐκ τῶν κατὰ Παφλαγονίαν Ἐνετῶν αὐτοὺς τὴν τοῦ γένους ῥίζαν ἕλκειν φασί, φύλου ἀξιολόγου πλανηθέντος μετὰ τὴν τῆς Τροίας ἅλωσιν, ὅτε τὸν ἡγεμόνα Πυλαιμένην ἀποβαλόντες ἦλθον εἰς Θρᾴκην, καὶ

πλασώμενοι ἀφίκοντο εἰς τὴν νῦν Ἐνετικήν, περὶ τὸν τοῦ Ἀδρίου μυχόν. τῆς τοιαύτης δὲ τῶν Ἐνετῶν ῥίζης τῆς Παφλαγονικῆς μέμνηται καὶ ὁ ποιητής, λέγων, Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων. καὶ γέγραπται εἰς τοῦτο ἐκεῖ τὰ καίρια. πολλοὶ δέ τινες τοὺς Ἐνετοὺς τούτους τοὺς περὶ Ἀκυληΐαν, ἀποίκους φασὶν ὁμωνύμων καὶ παρωκεανιτῶν, οὐ μόνον Ἐνετῶν καλουμένων, ἀλλὰ καὶ Βελγῶν· ἔθνος δὲ Κελτικὸν οἱ Βέλγαι. καί φησιν ὁ γεωγράφος τοὺς τοιούτους Οὐενετούς, δηλαδὴ τοὺς παρωκεανίτας, οἰκιστὰς εἶναι τῶν κατὰ τὸν Ἀδρίαν Οὐενετῶν, καὶ ἐκείνους ναυμαχῆσαι πρὸς Καίσαρα, κωλύοντας αὐτὸν τοῦ εἰς τὴν Βρεττανίαν πλοῦ. ἄλλοι δὲ εἰπόντες καὶ αὐτοὶ Ἐνετοὺς Παφλαγονικοὺς ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου διασωθῆναι αὐτόθι μετὰ τοῦ Ἀντήνορος τοῦ Τρωϊκοῦ, φασὶν ὅτι μαρτύριον τούτου ἡ περὶ τὴν ἱπποτροφίαν σπουδή, ἣν εἶχον καὶ οἱ Παφλαγονικοὶ Ἐνετοί, καθ᾽ Ὅμηρον· ὄνομα γὰρ ἡ Ἐνετικὴ πωλεία εἶχεν ἐν Ἕλλησιν. ἐξύστο δὲ παρ᾽ αὐτῶν λευκὸς ἵππος τῷ Διομήδει. ὁμοιοπαθεῖ δέ, φασί, τῷ Ὠκεανῷ ἡ κατ᾽ αὐτοὺς θάλασσα, ἀμπώτεις ὁμοίας ἐκείνῳ ποιοῦσα καὶ πλημμυρίδας, ὑφ᾽ ὧν τὸ πεδίον λιμνοθαλάσσης μεστὸν γινόμενον, κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν, διώρυξι καὶ παραχώμασιν, ὡς τὰ τῆς Αἰγύπτου, διοχετεύεται. κἀκεῖνο δὲ ἱστέον, ὅτι τινὲς πᾶσαν τὴν μετὰ τοὺς Καλαβρούς, Ἀπουλίαν ἐκάλουν, καὶ τὸ ἔθνος Ἀπούλους· καὶ ὅτι Καλαβρία οὐ διὰ τῆς αυ διφθόγγου, ἀλλὰ διὰ τοῦ β γράφουσιν οἱ ἀκριβεῖς. Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι ὥσπερ Θρηΐκιος Αἷμος λέγεται ὁ διὰ τῆς Θράκης τείνων, καὶ Λοκρὸς ὁ διὰ τῆς Λοκρίδος, οὕτω καὶ Ἰάπυξ ὁ διὰ τῆς γῆς τῶν Ἰαπύγων. Ὅτι τὸ Τεργεσταῖον Ἰλλυρικὸν ἄστυ, τουτέστι τὸ Τέργεστρον, παρὰ τοῖς μυχάτοις πέρασι τῆς Ἀδριάδος ἅλμης ἐστί. τοῦτο καὶ Τέργεστρον λέγεται ἀπὸ Τεργέστρου τινός, ὡς ἐν τῇ καταγραφῇ δηλοῦται τῶν ἐθνικῶν.

γρ. στρεπτὴν ἐπιβρύχεται ἅλμην. γρ. δὲ καὶ οὕτω, στρεπτὴν περιστύρεται ἅλμην. καὶ ὧδε, στρεπτὴ ἐπιστύρεται ἅλμη. γρ. Βουλίμων

Κεῖθεν δ᾽ εἰς αὐγὰς στρεπτὴ παραστύρεται ἅλμη,
Θῖνας ὑποξύουσα Λιβυρνίδας, ἀμφί τ᾽ ἐρυμνὴν 385
Ὑλλείων χθόνα πᾶσαν ὅση παρακέκλιται ἰσθμῷ,
Βουλιμέων τ᾽ ἀκτάς.-

384 Inde autẽ ad aurorã conuersum circumuoluitur salum, 385 Littora subradẽs Liburnica, circúmque firmam 386 Hylleorũ terram omnẽ quæcunque adiacet isthmo, 387 Bulimeorúmque littora. -

Ὅτι περὶ τὰ ἑῷα τῆς Ἀδριάδος νῆσοι Λιβυρναί, ἢ Λιβυρνίδες αἵτινες, ὡς προϊὼν ἐρεῖ, μετὰ τὰς Ἀψύρτου νήσους ἐρρίζωνται· ἔνθα ἐς αὐγὰς στρεπτὴ παραστύρεται ἅλμη, τουτέστιν, ὅπου πρὸς ἕω κυρτοῦται ὁ κόλπος. τοῦτο δὲ ἐδήλου καὶ ὅτε εἶπεν ὡς ἡ Ἀδριὰς εἰς Ζέφυρον ἄνεμον τεκμαίρεται τὸν ὁλκόν. ἐκεῖ δέ, φησί, καὶ ἡ τῶν Ὑλλήων, ἤτοι Ὑλλέων, ἐρυμνὴ γῆ ὅση παράκειται τῷ ἰσθμῷ. χερρόνησον γάρ φασιν οἰκεῖν τοὺς Ὑλλεῖς, περὶ ὧν καὶ ταῦτα ἱστορεῖται. Ὑλλεῖς ἔθνος Ἰλλυρικόν, ἀπὸ Ὕλλου τοῦ Ἡρακλέους, ὥς φησιν Ἀπολλώνιος. ἔστι δὲ καὶ πόλις Ὕλλη. Ἀπολλόδωρος δὲ Ὕλλους τούτους γράφει, λέγων, Μετὰ τοὺς Ὕλλους Λιβυρνοί, καί τινες ἕτεροι λεγόμενοι Θρᾷκες. τούτων δὲ πρόκειται χερρόνησος Ὑλλίς, ἡλίκη μάλιστα Πελοπόννησος, ιε πόλεις οἰκουμένας ἔχουσα παμμεγέθεις. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. τὸ δὲ Ὑλλήων, τὸ παρὰ τῷ Διονυσίῳ, πολλὰ τῶν ἀντιγράφων διὰ διφθόγγου γράφουσι, πλεονασμῷ τοῦ ἰῶτα. Ἱστέον γὰρ ὅτι τὸ εἰς εὺς, πενταχῶς τὴν κλίσιν ἔχει παρὰ τοῖς παλαιοῖς· διὰ τοῦ έος, κοινῶς· διὰ τοῦ ῶς, Ἀττικῶς· διὰ τοῦ ῆος, κατὰ τὴν νέαν ἰάδα· κατὰ δὲ τὴν παλαιάν, καὶ διὰ τοῦ εῖος, κατὰ παράλειψιν τῆς ει διφθόγγου· καὶ διὰ τοῦ ῖος, ἐκτεταμένου τοῦ ἰῶτα, ὡς καὶ Σωφρόνιος λέγει. ἐκεῖ δέ, φησί, καὶ οἱ Βουλιμεῖς, οὕστινες διὰ τοῦ ν γράφουσι Βουλινεῖς, ἢ Βουλινοί. τὰς δὲ Λιβυρνίδας νήσους ἱστόρηται περὶ μ εἶναι τὸν ἀριθμόν· παρονομάζονται δὲ ἀπὸ Λιβυρνῶν. ἔθνος δὲ οἱ Λιβυρνοὶ ἐν τοῖς ἐνδοτέρω τοῦ Ἀδρίου, ἀπό τινος Λιβυρνοῦ ἀνδρὸς εὑρόντες τὰ Λιβυρνικὰ λεγόμενα σκάφη. Ἱστέον δὲ ὅτι ἐν Λατινικῷ λεξικῷ εὕρηται ὅτι Λιβυρνίδες νῆες αἱ μακραί.

γρ. πᾶν

-ἐπὶ δ᾽ ἄσπετον ὁλκὸν ἄγουσα
Ἰλλυρικὴν περὶ χέρσον ἑλίσσεται, ἄχρι κολώνης,

-Post verò, immẽsum tractum ducẽs 388 Illyricam circum terram voluitur, vsque ad iugum,

Οὐρέων τ' ἠλιβάτων, τὰ Κεραύνια κικλήσκουσι.
Κεῖνον δ' ἂν περὶ κόλπον ἴδοις ἐρικυδέα τύμβον,
Τύμβον ὃν Ἁρμονίης Καδμοιό τε φῆμις ἐνίσπει·
Κεῖθι γὰρ εἰς ὀφίων σκολιὸν γένος ἠλλάξαντο,
Ὁππότ' ἀπ' Ἰσμηνοῦ λιπαρὸν μετὰ γῆρας ἵκοντο.
Ἔνθα σφιν τέρας ἄλλο θεοὶ θέσαν· ἀμφὶ γὰρ αἶαν
Κείνην ἀμφοτέρωθεν ἐρηρέδαται δύο πέτραι,
Αἵτ' ἄμφω συνίασι δονεύμεναι, εὖτέ τις ἀρχὴ
Γίγνεται ἐνναέτῃσι κυλινδομένοιο κακοῖο.

γρ. αὖ περὶ χῶρον ἴδοις περιηγία
γρ. σκολιὸν δέμας

389 Montésque excelsos, quos Ceraunios vocant. 390 Illum autem circa sinū videas insignē tumulum, 391 Tumulū quē Harmoniæ Cadmique fama dicit. 392 Illic enim in serpentum flexuosum genus mutati sunt, 393 Quando ab Ismeno opulentam post senectam migrarūt. 394 Vbi ipsis prodigium aliud dii fecerunt. circa nanque terram 395 Illam vtrinque sita sunt duo saxa: 396 Quæ ambo concurrunt agitata [concussa] quum aliquod principium 397 Est incolis mali quod aduoluitur [appropinquat ipsis.]

Ὅτι τῆς Ἰλλυρικῆς χώρας πέρας αἱ ἠλίβατοι κεῖνται, τὰ Κεραύνια ὄρη, οὕτω καλούμενα διὰ τὸ συχνοὺς ἐκεῖ πίπτειν κεραυνούς. περὶ ἃ κεῖται καὶ ἡ τῆς νέας Ἠπείρου μητρόπολις, ἡ ποτὲ καλουμένη Ἐπίδαμνος· ἤγουν τὸ Δυρράχιον, δηλοῦν ἐκ τῆς τοιαύτης κλήσεως τὴν τοῦ τόπου τραχύτητα. δυσέραχον γάρ ἐστιν, ὅ ἐστι δυσέξοχον. τρέψαντες δὲ τὸ σ εἰς ρ, εὐφωνότερον καλεῖται Δυρράχιον· καθὰ καὶ τὸ Τυρσηνός, Τυῤῥηνός· θαρσός, θαῤῥός, ὁ καλαθίσκος· πυρσός, πυῤῥός· καὶ ἄλλα. ἀρχὴ δὲ τὰ Κεραύνια ὄρη τοῦ Ἀδρίου καὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους· ὧν εἰ καὶ τὸ στόμα κοινόν, ἀλλ' αὐτὰ διαφέρει τῇ θέσει. Ἰόνιος μὲν γὰρ κόλπος ὁ μετὰ τὸ στόμα εὐθύς, ἀπὸ Ἰονίου ἡγησαμένου τῶν τότε ἔχων τὴν κλῆσιν, ἢ καὶ ἀπὸ τῆς Ἰοῦς· Ἀδρίας δέ, ὁ ἐντὸς μέχρι τοῦ μυχοῦ, ἀπὸ Ἀδρίας, ὡς προεῤῥέθη, πόλεως ἐπιφανοῦς, ἢ ἐξ ἐπωνύμου ποταμοῦ. ἐκεῖ δὲ ὥσπερ τέλος τὸ τμῆμα, ὁ Ἀκυλήιος κόλπος, ὡς ἀνωτέρω ἔφη ὁ Διονύσιος. εἰσὶ δὲ καὶ πρὸς ἄρκτον τοῦ βορείου Καυκάσου ὄρη Κεραύνια. Ἰλλυριοὺς δέ φασι τὸ ἔθνος κληθῆναι ἀπὸ Ἰλλυριοῦ, παιδὸς Κάδμου καὶ Ἁρμονίας. Ὅτι περὶ τὸν κόλπον τὸν κατὰ τὰ Κεραύνια ὄρη ἴδοις ἂν τὸν τοῦ Κάδμου καὶ τῆς γυναικὸς Ἁρμονίας τύμβον· ὃν καὶ ἀναδιπλοῖ δι' ἐπαναλήψεως, καὶ ἐρικυδέα καλεῖ. περὶ ὧν μῦθός ἐστι, φησίν, ὡς ἄρα μετὰ λιπαρὸν γῆρας Θήβηθεν ἐκεῖ ἐλθόντες εἰς ὄφεων σκολιὸν γένος ἠλλάξαντο. ἐπεὶ καὶ Κάδμος τὸν Ἄρεος ἀνεῖλέ ποτε ἐν Θήβαις δράκοντα, τὸν τῆς Δίρκης φύλακα. δηλοῖ δὲ ὁ λόγος ὡς ἐξ Ἑλλάδος αὐτόθι ἐλθόντες ἐκεῖνοι μετέθεντο τὴν Ἑλληνικὴν χρηστοήθειαν, καὶ μετέπεσον ἐκ τῆς ἐπιεικείας πρεπούσης Ἕλλησιν, εἰς σκολιὰ ἤθη. καὶ ἦσαν ὄφεις δὲ καὶ βάρβαροι, παρὰ τὸ γῆρας δυστραγήσαντες εἰς ἤθους μεταβολήν. καὶ ἔστιν ἀναλλαγῆναι αὐτοὺς εἰς ὄφεις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὸ εἰς θηριωδίαν μεταμειφθῆναι. τὸν μέντοι Κέκροπα φασὶν οἱ μῦθοι τοὐναντίον ἀπὸ ὄφεως εἰς ἄνθρωπον ἐλθεῖν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα, καὶ τὸν βάρβαρον Αἰγυπτιασμὸν ἀφείς, χρηστοὺς ἀνέλαβε τρόπους πολιτικούς. λέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ ὅτι περὶ τὴν τοιαύτην γῆν δύο πέτραι ἀντικείμεναι ἀμφοτέρωθεν ἐρηρέδαται, καὶ αὗται, ὁπηνίκα τις ἀρχὴ γίνηται τοῖς ἐκεῖ κυλινδουμένου κακοῦ, συνίασι, καὶ πρὸς ἑαυτὰς δονούμεναι προσεδράζονται, κατὰ τὰς μυθευομένας Πλαγκτάς. καὶ τοῦτό ἐστι τοῖς ἐγχωρίοις σημεῖον ἐσομένου πολέμου. τὸ δὲ ἐρηρέδαται, δηλοῖ μέν τι, ἐρηρεισμέναι εἰσί, καὶ ἑδραίως ἐῤῥίζωνται· ἔστι δὲ Ἰωνικόν, καὶ γίνεται ἀπὸ τρίτου ἑνικοῦ τοῦ ἐρήρεισται, ἀποβολῇ τοῦ σ, καὶ προσθέσει τῆς δα συλλαβῆς. ὅμοιον καὶ τὸ ὠνόμασται, ὠνομάδαται· πέφρασται, πεφράδαται· καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἱστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν μῦθος τὴν τῷ Κάδμῳ συνοικήσασαν Ἁρμονίαν, Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης θυγατέρα λέγει· Ἀῤῥιανὸς δὲ [illegible] τινὰ αὐτὴν οἶδε, καὶ Δαρδάνου ἀδελφήν. φησὶ γὰρ ὅτι Κάδμος ὑπὸ τοῦ πατρὸς κατὰ ζήτησιν τῆς ἀδελφῆς Εὐρώπης σταλείς, καὶ πλανώμενος, περιτυχὼν γάμοις Ἁρμονίᾳ τῇ τοῦ Δαρδάνου ἀδελφῇ· καὶ ἁρπάσας, καὶ εἰς τὰς νῆας ἐνθέμενος, προσίσχει τῇ Βοιωτῶν γῇ, ἔνθα Θηβαίων ἐγένετο κάρτιστος, πλούτῳ τε εὐδοκιμῶν, καὶ τῇ ἄλλῃ σοφίᾳ.

Π[illegible]

Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Θρήκην ἐρίβωλον,
Ὠρικίην θ' ὑπὲρ αἶαν, ἐρείδεται Ἑλλάδος ἀρχή,
Πολλὸν ἀειρομένη, δισσῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Αἰγαίῃ, Σικελῇ τ'. ἄνεμον δέ οἱ ἔλλαχ' ἑκάστη·
Ἑσπέριον Σικελή, τόν τε ζέφυρον καλέουσιν,
Αἰγαίη δ' εὖρον. Πέλοπος δ' ἐπὶ νῆσος ὀπηδεῖ,
Εἰδομένη πλατάνοιο μυουρίζοντι πετήλῳ.
Ἄκρῳ μὲν γὰρ ἔοικεν ἐεργμένος στενὸς ἰσθμός,
(γρ. ξυνὸν τ') Πρὸς βορέην, καὶ κοινὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἴχνος ἐρείδων·
(γρ. πλυδινήτῳ) Φύλλῳ δ' ἤπειρος περιδινήτῳ περίμετρος,
Κόλποις εἰναλίοις ἐστεμμένη ἔνθα καὶ ἔνθα.

[398] Cæterùm ad austrum, longè supra Thraciam feracem, [399] Oriciámq; super terram, sitū est Græciæ initiū, [400] Multum ascendens, duplici cinctum mari, [401] Ægæo, Siculóq;. ventum autem sortitum est vtrunque: [402] Occiduum, Siculum, quem zephyrū appellant: [403] Ægæum verò, eurum. Pelopis autem insulā consequitur, [404] Similis platani muris caudā imitanti [in acumen desinenti] folio. [405] Summitati [petiolo] enim similis est cōstrictus angustus isthmus, [406] Ad boream, atque cōmune in Græciam vestigium figens: [407] Folio verò continens circumflexuoso, in ambitu, [408] Sinibus marinis circumdata hinc inde.

Ὅτι πρὸς νότον, μάλα πολὺ ὑπὸ τὴν Θράκην καὶ περὶ Ὠρικίαν, ἐρείδεται ἡ τῆς Ἑλλάδος ἀρχή. καὶ σημείωσαι ὅτι Ὠρικίαν λέγει τὴν κατὰ Μολοττοὺς καὶ Θεσπρωτοὺς ἤπειρον· περὶ ἣν καὶ πόλις Ὤρικος, ὡς προγέγραπται, καὶ λιμὴν Ὤρικος κατὰ Ἡρόδοτον, Θεσπρωτικός, ἢ καὶ Ἠπειρωτικός. ὡς πέρατα δὲ τῆς Ἑλλάδος ἔλαβε τὴν Θράκην, καὶ τὴν Ὠρικίαν· τὸ μὲν ἑῷον, τὴν Θράκην· τὸ δὲ ἑσπέριον, τὴν Ὠρικίαν δηλαδή. Ὅτι ἡ Ἑλλὰς δισσῇ θαλάσσῃ ἔζωσται, τῇ Αἰγαίῃ τε καὶ τῇ Σικελικῇ· ὧν ἑκάστη ἄνεμον ἔλαχεν, εἰς ὃν ἀφορᾷ· τὸν ἑσπέριον μὲν ἡ Σικελική, Αἰγαίη δὲ τὸν εὖρον. τὸν δὲ ἑσπέριον ἄνεμον, καὶ ζέφυρον καλεῖσθαί φησιν, ἐρεθίζων δῆθεν ἡμᾶς εἰς ἐτυμολογίας εὕρεσιν. ζέφυρος γὰρ ἔστιν ἵνα ταυτὸν ἐστὶ τῷ ἑσπέριος ἄνεμος, ὡς ἀπὸ ζόφου, ὅ ἐστι τῆς ἑσπέρας, οὖρος, ἤγουν ἄνεμος. Ὅρα δὲ ὅτι ὀφείλων ἑκατέρα εἰπεῖν, διὰ τὴν Αἰγαίαν, καὶ τὴν Σικελήν, (ἐπὶ δύο γὰρ συλληπτικῶς λέγεται τὸ ἑκάτερος) ὁ δὲ εἶπεν ἑκάστη· ὅπερ ἐπὶ πλήθους εἴωθε λέγεσθαι. ποιήσει δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα· καὶ ἔστι τοιοῦτόν τι καὶ παρὰ τῷ Ἑρμογένει. Ὅτι ἡ τοῦ Πέλοπος νῆσος ἐστὶ μὲν κυρίως χερρόννησος, ὅμως δὲ νῆσος μὲν λέγεται, ὡς παρὰ βραχὺ τοιαύτη οὖσα περὶ τὸν ἰσθμὸν δηλαδή, τουτέστι τὸν ὀλιγοστάδιον αὐχένα, καὶ ὡς θαλασσίοις, κατὰ τὸν Διονύσιον, ἐστεμμένη κόλποις ἔνθα καὶ ἔνθα· ὅπερ ταυτὸν ἐστὶ τῷ ἀμφίαλος. καὶ ὅρα τὸ ἐστεμμένη, ἀντὶ τοῦ κυκλουμένη. καὶ ἔστιν ἐνταῦθα κάλλιον οὕτως εἰπεῖν, παρόσον ἀνωτέρω ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἔφη, ἐζῶσθαι αὐτὴν δισσαῖς θαλάσσαις εἰπών. καὶ διὰ τοῦτο μὲν ὀνομάζεται νῆσος. Πέλοπος δὲ λέγεται, διὰ τὸ τὸν Φρύγα ἢ Λυδὸν Πέλοπα κυριεῦσαί ποτε αὐτῆς, ἐπιγαμβρεύσαντα Οἰνομάῳ. λέγεται δὲ οὐ μόνον συνθέτως Πελοπόννησος, διὰ τὰ δύο νν, ὡς Ἑκατόννησοι, αἱ περὶ Ἑκάτου, ἤγουν Ἀπόλλωνος, νῆσοι· ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς, ἤτοι ἀσυνθέτως, ποτὲ μὲν Πελοπία γῆ, ὡς παρὰ Εὐριπίδῃ εὕρηται· ποτὲ δὲ νῆσος, ὡς αὐτὸς ὁ Διονύσιος ποιεῖ ἐν τῷ περὶ Ἀρκάδων λόγῳ. ὥσπερ καὶ τὸ περὶ τοῦ Εὐξείνου ὕδωρ στόμα τι ἁπλῶς λέγεται καὶ στόμα Πόντου, συνθέτως. οὕτω δὲ καὶ τὰς Θερμοπύλας, πύλας ἁπλῶς λεγομένας εὑρίσκομεν. ἔστι δὲ κατὰ τὸν ἰσθμὸν ἡ Πελοπόννησος συνεχὴς τῇ τῆς Ἑλλάδος πέζῃ. συνάπτει γὰρ ὁ τόπος ἐκεῖνος τῇ Ἑλλάδι, καὶ ἔοικε πλατάνου πετάλῳ μυουρίζοντι· τουτέστι, κατὰ μυὸς οὐρὰν στενουμένῳ καὶ λεπτυνομένῳ, κατὰ τὸν ἄκρον μέρος, ἤτοι κατὰ τὸν καυλόν, ὑφ' οὗ τὸ φύλλον ἐξήρτηται. καὶ ὁ μὲν ἰσθμός, φησί, τῆς Πελοποννήσου ὁ τεσσαρακοντα στάδιος, εἰργόμενος στενὸς ἔοικε τῷ ἄκρῳ μέρει τοῦ φύλλου, βόρειος ὤν, καὶ κοινὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἴχνος ἐρείδων· (ὡς τῆς Ἑλλάδος κατὰ συνέχειαν ἐνθὺς κειμένης, ὡς εἴρηται) μετὰ τὸν ἰσθμόν) ἡ δὲ τῆς ἔσω ἠπείρου περίμετρος τῷ πλυδινήτῳ φύλλῳ παρέοικεν, ὡς πολλὰς ἐπικλάσεις ἔχουσα καὶ καμπάς, καὶ ἐγκολπώματα, καθ' ὁμοιότητα τοῦ τῆς πλατάνου φύλλου. διὸ καὶ ὁ

Πίνδαρος πολύγναμπτον μυχὸν λέγει τὴν Πελοπόννησον. ἀκρόπολιν δὲ τῆς Ἑλλάδος οἱ παλαιοὶ φασὶ τὴν Πελοπόννησον. Ὅρα δὲ τὸ, ἴχνος ἐρείδων, ῥηθὲν ὡς ἐπὶ βάσεως ποδός. εἴρηται δὲ ὡς πρός τὸ, Πέλοπος νῆσος ὀπηδεῖ. ἀκόλουθα γὰρ ἀλλήλοις τὸ ὀπηδεῖν, καὶ τὸ ἴχνος ἐρείδειν. λέγεται δὲ καὶ ὅτι ἴση σχεδόν ἐστι κατά τε μῆκος καὶ κατὰ πλάτος, ὅσον χιλίων τετρακοσίων σταδίων· καὶ ὅτι κύκλῳ περίμετρος αὐτῆς μὴ κατακολπίζοντι μὲν, τετρακισχιλίων σταδίων, ἢ καὶ πλεῖόν τι· κατακολπίζοντι δὲ, ὑπὲρ τὰ πεντακισχίλια ἑξακόσια.

Τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο, Τελφυλλίδος ἤθεα γαίης,
Ἔνθ' ἐρατεινότατος ποταμῶν Ἀλφειὸς ὁδεύει,
Σχιζόμενος προχοῇσι Μεσηνίου Εὐρώταο·
Οἵτ' ἄμφω Ἀσεηθεν ἀναβλύζουσι ῥέεθρα,
Καὶ ὁ μὲν Ἠλείων, ὁ δ' Ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει.

γρ. Τῆς μὲν πρὸς ζέφυρον. & ὧδε, Τῆς πρὸς ὦ ζέφυρον. γρ. Ἀσίηθεν. γρ. δ' ἐς χαι- θιν

409 Cuius quidem ad zephyrum Triphylidis sedes terræ; 410 Vbi amœnissimus fluuiorum Alpheus iter facit, 411 Diuisus fluentis à Messenio Eurota: 412 Qui ambo ab Asea emittunt fluenta: 413 Atque hic quidem Eleorum, ille verò Amyclæorum terram secat.

Ὅτι πρὸς ζέφυρον τῆς Πελοποννήσου ἡ Τελφυλὶς γῆ, μέρος τῆς Ἤλιδος, ἔνθα ἐρατεινότατος ποταμῶν Ἀλφειὸς ὁδεύει, σχιζόμενος ἐκ τοῦ Μεσηνίου Εὐρώτα. ἄμφω δὲ ἐκ μιᾶς πηγῆς ἀναβλύζοντες σχίζονται, τῆς καλουμένης Ἀσέας. διὸ καὶ γράφουσι τινὲς τῶν ἀντιγράφων ὀρθότερα. Οἵτ' ἄμφω Ἀσίηθεν ἀναβλύζουσι ῥέεθρα, καὶ ὁ μὲν Ἠλείων, ὁ Ἀλφειός· ὁ δὲ Ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει, ὁ Εὐρώτας. καὶ ὁ γεωγράφος δὲ φησὶν ὅτι Ἀσέα κώμη τῆς μεγάλης πόλεως, ἔχουσα δύο πηγὰς ἐξ ὧν ῥέουσιν Εὐρώτας καὶ Ἀλφειός· οἳ δύντες ὑπὸ γῆν, ἀνατέλλουσι μετὰ συχνὰ στάδια, καὶ τὰ ῥεῖθρα ἀναδείξαντες, ὁ μὲν γίνεται Λακωνικός, ὁ δὲ εἰς τὴν Πισᾶτιν κατάγεται γῆν, ἤτοι εἰς τὴν ὀνομαζομένην Πῖσαν, ἥτις δι' ἑνὸς γράφεται σίγμα, καὶ ἀπὸ κρήνης ἔχει Πίσης τὸ ὄνομα. αὕτη δὲ ἡ κρήνη οὕτω λέγεται, οἱονεὶ πίστρα τις οὖσα, ὅ ἐστι ποτίστρα· παρὰ τὸ πίσω μέλλοντα, οὗ ἡ χρῆσις παρὰ Πινδάρῳ. μεταξὺ δὲ ἡ τοιαύτη Πῖσα Ὄσσης καὶ Ὀλύμπου, ὀρέων Πελοποννησιακῶν ὁμωνύμων τοῖς παρ' Ὁμήρῳ Μακεδονικοῖς ἢ Θετταλικοῖς. ὕδωρ δὲ φασί που τὸν Ἀλφειὸν εἶναι, ὅπερ ἀλφοὺς ἰᾶται· ὅθεν τάχα καὶ ὁ ποταμὸς ἐκλήθη, πλεονασμῷ τῆς ει διφθόγγου, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀδελφειός. καὶ τῶν ὁμοίων. ἀγαθὸν δέ ἐστι τὸ τοιοῦτον ὕδωρ καὶ εἰς λειχῆνας καὶ λεύκας, Μελάμποδος χρησαμένου, φασὶ, τούτοις τοῖς ὕδασιν εἰς καθαρμὸν τῶν Προίτου θυγατέρων, ὅτε ἐμάνησαν. ἐρατεινὸν δὲ ὁ Διονύσιος τὸν Ἀλφειὸν καλεῖ, διὰ τὸν μυθευόμενον τῆς Σικελικῆς Ἀρεθούσης ἔρωτα, ἧς, φασὶν, ἐρῶν, ἕως εἰς ἐκείνην ἐκ Πελοποννήσου ἀναδιδῶσι γλυκὺς ἐραστὴς ἀμιγὲς ἁλμυρᾶς θαλάσσης φυλάσσων τὸ ῥεῖθρον. ὁ δὲ γεωγράφος καὶ τὸν ἆθλον ἱκανῶς αὐτόθι ἐκτετιμῆσθαι φησίν. ἱστορεῖται δὲ καὶ ζῆλόν τινα καὶ παρὰ Νικαεῦσι ποταμόν τινα Ἀλφειὸν ὀνομάζεσθαι, καὶ ἑορτὴν τινὰ Ὀλύμπια· καὶ ἀγῶνα δὲ Ὀλυμπιακὸν ἄγεσθαι, κατὰ μίμησιν τῶν ἐν Ἤλιδι. Τελφυλία δὲ καὶ Τελφυλὶς γῆ λέγεται ἡ κατὰ Ἦλιν, διὰ τὸ ὑπὸ τριῶν τινῶν οἰκεῖσθαι φύλων· (ἐν οἷς καὶ Πύλιοι ἰθαγενεῖς καὶ ἐπήλυδες Μινύαι) ἢ ἀπὸ Τελφύλου τινὸς ἀνδρός. Μεσσήνη δὲ αὕτη χώρα ἐστὶ Λακωνική, ἧς ἄποικος ἡ Σικελικὴ Μεσσήνη, Ζάγκλη μέν ποτε λεγομένη ἐκείνη, μεταβαλοῦσα δὲ τοὔνομα εἰς Μεσσήνην, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. γράφεται δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς διὰ δύο σσ, καὶ διὰ ταύτην λέγεται ὁ Εὐρώτας Μεσσήνιος. ἡ δὲ Ἦλις, ἀφ' ἧς οἱ Ἠλεῖοι, διαφορεῖται κατὰ τὸ πνεῦμα. καὶ δασύνεται γὰρ, ἀπὸ τοῦ ἁλίζω, τὸ ἀθροίζω, διὰ τὸ πολλοὺς ἐκεῖ ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Ὀλυμπίων ἀθροίζεσθαι· καὶ ψιλοῦται, μάλιστα διὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα τὸ η πρὸ τοῦ λ ψιλοῦσθαι. φασὶ δὲ περὶ τὴν τοιαύτην Ἦλιν ἡμιόνους μὴ γίνεσθαι, δι' οὐδὲν φανερὸν αἴτιον, ἀλλ' ἔκ τινος κατάρας, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος.

Κὰδ δὲ μέσην νῆσον, κοίλην χθόνα ναιετάουσιν
Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιῇ Ἐρυμάνθου,

γρ. Ἀπιδανῆος

414 In media autem insula, cauam [intra valles sitam] terram inhabitant 415 Arcades Apidanenses sub celso iugo Erymãthi,

Ἔνθα Μέλας, ὅθι Κρᾶθις, ἵνα ῥέει ὑγρὸς Ἴάων,
Ἠχι καὶ ὠγύγιος μηκύνεται ὕδασι Λάδων.

416 Vbi Melas, vbi Crathis, vbi fluit liquidus Iaon, 417 Vbi etiam priscus porrigitur aquis Ladon.

Ὅτι Ἀρκάδες περὶ μέσην τὴν Πελοπόννησον, κοίλην χθόνα ναίουσιν ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἐρύμανθον, ἐν ᾧ κάπροι πολλοί. ὅθεν καὶ ὁ Ἐρυμάνθιος κάπρος, ὃν ἔκτανεν ὁ Ἡρακλῆς. ἔνθα Μέλας, καὶ Κρᾶθις καὶ Λάδων ῥέουσιν. ἔστι δὲ καὶ Σικελικὸς ποταμὸς Κρᾶθις· καὶ περὶ Σύβαριν δὲ, ὡς προγέγραπται, ἤτοι περὶ τὸ Θούριον, ὃς ξανθίζει τοὺς λουομένους. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ Μέλας ποταμὸς οὐ μόνος οὗτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ Θρακικὸς, ἐξ οὗ Μέλας κόλπος ὀνομάζεται ὁ περὶ τὴν Αἶνον. καὶ Ἀσιανὸς δὲ ποταμὸς Μέλας ἐστί. καὶ περὶ τὴν Τραχῖνα δὲ, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. τοὺς δὲ Ἀρκάδας ὁ Διονύσιος μὲν Ἀπιδανῆας καλεῖ, οἱ νεώτεροι δὲ Ἀπιδόνας, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἀπό τινος Ἄπιδος, οὗ ἡ γενικὴ καὶ Ἄπεως· ὡς ὄφις ὄφεως, Ἄμασις Ἀμάσεως, Ζάμολξις Ζαμόλξεως. οἱ δέ φασιν ὅτι Ἆπις ὁ Φορωνέως ἐκ τῆς Ἠπείρου ἐλθὼν ἀπήλλαξε τὴν Πελοπόννησον ὄφεων ὀχλούντων, καὶ ᾤκησε περὶ τὴν Ἀρκαδίαν. ἀφ' οὗ καὶ ἡ Πελοπόννησος ὅλη, Ἀπία ἐκλήθη ποτὲ· καὶ δι' αὐτὸν Ἀπιδανῆες ἐξαιρέτως οἱ Ἀρκάδες, παρ' οἷς ὁ Ἆπις ᾤκησεν· οὗ καὶ Αἰσχύλος μέμνηται, εἰπών, Ἆπις γὰρ ἐλθὼν ἐκ πέρας Ναυπακτίας. καὶ Ἀρριανὸς δέ φησι, κλυτὸς Ἆπις, ὅς ῥ' Ἀπίην ἐφάτιζε, καὶ ἀνέρας Ἀπιδανῆας. οἱ δέ φασιν Ἀπίαν καὶ Ἀπιδανεῖς κληθῆναι κατὰ στέρησιν τοῦ πιεῖν, καὶ τῶν πιδάκων, ἐπεὶ μὴ εἶχεν ἡ χώρα πίδακας τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ὡς λέγει Καλλίμαχος, ἔμελλεν εὔυδρος καλέεσθαι· ὡς δύνασθαι διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴν πολυδίψιον λέγεσθαι. ὅθεν καὶ Ἀζανὶς ἐκαλεῖτο, διὰ τὴν ἄζην, ὅ ἐστι διὰ τὴν ξηρασίαν. καὶ ἔθνος οἱ Ἀζᾶνες αὐτόθι, μέχρι καὶ νῦν οὕτω λεγόμενοι. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ Ἀρκάδος ὠνόμασται ἡ Ἀρκαδία, υἱοῦ Διὸς καὶ Θεμιστοῦς. καὶ ὅτι καὶ Πελασγία ποτὲ ἐκλήθη, καὶ Παρρασία, καὶ Λυκαονία, καὶ Γιγαντὶς, καὶ Ἀζανία. ὅτι δὲ καὶ προσέληνοι λέγονται οἱ Ἀρκάδες, διὰ τὴν παλαιότητα τοῦ ἔθνους ἀρχαιότητα, ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ. Ὅτι ἐν δυσὶ στίχοις μετέλαβε γοργῶς καὶ ποικίλως πάντα ἐκεῖνα τοπικὰ ἐπιρρήματα, εἰπών, Ἔνθα Μέλας, ὅθι Κρᾶθις, ἵνα ῥέει ὑγρὸς Ἴάων, ἦχι καὶ ὠγύγιος μηκύνεται Λάδων. Ὠγύγιον δὲ τὸν Λάδωνα λέγει, διὰ τὴν περὶ αὐτοῦ ἀρχαιολογίαν. μῦθος γὰρ βούλεται πρώτην ἄνθρωπον ἐξ αὐτοῦ καὶ γῆς γενέσθαι τὴν Δάφνην. Ὠγύγιος γὰρ, ἤτοι παλαιός, ὁ τὴν πρώτην γεννήσας ἄνθρωπον.

γρ' Λυκαώνων·

Ἄγχι δ' Ἀργείων ἄροσις, καὶ γαῖα Λακώνων
Ἡ μὲν ἐς ἀντολίην, ἡ δ' ἐς νότον εἰσορόωσα.
Δοιαὶ δ' Ἰσθμια νῶτα περιβρεμέουσι θάλασσαι,
Ἥ τ' Ἐφύρης ἀντικρὺ ποτὶ ζόφον, ἥ τε πρὸς αὐγὰς

γρ' ἠῶ ἐρχομένη

Ἐλχομένη, τὴν μέν τε Σαρωνίδα κικλήσκουσι.

418 Propè verò Argiuorum aratio [atua] & terra Laconum: 419 Hæc quidem in orientem, illa verò in austrum spectans. 420 Duo autem Isthmium dorsum circumfremunt maria, 421 Quódque contra Ephyrē [Corinthū] versus occasum, quódque ad ortum 422 Extenditur: quod quidem & Saronicum vocant.

Ὅτι τὸ Ἄργος μὲν εἰς ἀνατολὴν ὁρᾷ τῆς Πελοποννήσου, πρὸς δύσιν δὲ ἡ Λακεδαίμων. Ἑκατόμπολις δὲ ἡ Λακωνικὴ τὸ παλαιὸν, καθὰ καὶ ἡ Κρήτη, λέγεται. διὸ καὶ τὰ Ἑκατόμβαια ἐκεῖ ἐτέθη ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν τοσούτων πόλεων. μία δὲ τῶν ἑκατὸν αἱ Ἀμύκλαι. ἃς ἔκτισεν υἱὸς Λακεδαίμονος ὁ Ἀμύκλας. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Ἄργος τοῦτο προεῖχέ ποτε τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι χώρᾳ πόλεων, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἀνδρείαν τῶν ἐν αὐτῇ. κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον, ἤκουσαν ποτὲ καὶ μουσικοὶ εἶναι πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων. κἀκεῖνο δὲ χρὴ εἰδέναι, ὅτι οὐχ ἓν Ἄργος ἐστὶν, ἀλλὰ διάφορα. τὸ, τε κατὰ τὴν Πελοπόννησον, ὅπερ ὁ Σοφοκλῆς καὶ Ἄργος Δωρικὸν λέγει, καὶ Ἀπίαν γῆν. ἐκλήθη δὲ τὸ αὐτὸ καὶ Φορωνικὸν ἄστυ ποτὲ, ἀπὸ Φορωνέως. ὠνομάσθη δὲ καὶ Αἰγιάλεια, ἔκ τινος Αἰγιαλέως· καὶ Ἱππόβοτον, καὶ μὴν καὶ Ἴασον, ἀπὸ Ἰάσου τινός· καὶ Δίψιον, διὰ τὸ μὴ πολύυδρον εἶναι. ἐλέγετο δὲ, φασὶ, καὶ Θετταλικὸν Ἄργος ἡ νῦν Λάρισα. καὶ Ἀμφιλοχικὸν δὲ ἄλλο. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, εἰς ἕνδεκα τόπους οἱ παλαιοὶ τὸ Ἄργος μετροῦσι· λέγοντες καὶ ὅτι πᾶν σχεδὸν πεδίον παραθαλάσσιον, Ἄργος ἐλέγετο. ὁ δὲ γεωγράφος

φησὶν ὅτι οἱ νεώτεροι, καὶ μάλιστα Μακεδόνες καὶ Θετταλοὶ, Ἄργος τὸ πεδίον φασί. καὶ ἡ ὅλη δὲ Πελοπόννησος Ἄργος, ἀπὸ τοῦ πολυοφθάλμου Ἄργου ἐκλήθη ποτέ. ὁ δὲ γεωγράφος οὕτω
» καὶ περὶ τούτου φησὶν, Ἀχαϊκὸν Ἄργος ἐκλήθη ἡ
» ὅλη Πελοπόννησος, καὶ ἰδίως ἡ Λακωνική. τὸ
» γοῦν παρὰ τῷ ποιητῇ περὶ τοῦ Μενελάου λεχθὲν,
» ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιικοῦ, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἦν ἐν τῇ
» Λακωνικῇ. ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ Ἑλένη Ἀργεία λέ-
» γεται. περιϊὼν δὲ λέγει κληθῆναί ποτε τὴν Πε-
» λοπόννησον, Ἄργος Ἴασον, καὶ Ἀχαϊκὸν, καὶ Ἵπ-
» πιον, καὶ Ἱππόβοτον. τὸ δὲ τοῦ Ἄργους ἐθνικὸν, οὐ μόνον Ἀργεῖος, ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ, ἀλλὰ καὶ Ἀργόλας, καὶ ἡ χώρα Ἀργολίς. ἐλέγετο δὲ καὶ τὸ Ἄργος ἰδίως οὕτως Ἀργολικόν. Ὅτι τὰς πλευρὰς τοῦ ῥηθέντος ἰσθμοῦ τοῦ Πελοποννησιακοῦ περιβρομέουσαι κλύζουσι, πρὸς ζόφον μὲν, ἡ τῆς Ἐφύρης θάλασσα, ὅ ἐστιν, ὁ Κορινθιακὸς κόλπος, πρὸς αὐγὰς δὲ, ἡ Σαρωνὶς θάλασσα. ὅτι δὲ Ἐφύρα ἡ Κόρινθος λέγεται, καὶ ὅτι καὶ ἄλλαι εἰσὶ πόλεις ταύτης ὁμώνυμοι, ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν γέγραπται. Σαρωνικὸς δὲ κόλπος, ἢ ἀπὸ Σάρωνος ποταμοῦ Τροιζηνίου ἐκβάλλοντος εἰς αὐτὸν, ἢ ἐπειδὴ Σάρων τις κυνηγὸς ἐπιδιώκων σῦν, ἐκεῖθεν καταπεσὼν εἰς τὴν ὑποκειμένην κατέπεσε θάλασσαν, καὶ ἀπεπνίγη. οὕτω καὶ Ἴκαρος τῷ Ἰκαρίῳ ἐναποπνεύσας πελάγει, ἐξ ἑαυτοῦ ὀνομάζεσθαι δέδωκε. καὶ Αἴσαρος δὲ, ὡς περιϊστόρηται, ἔλαφον ἐπιδιώκων, καὶ συνεισπηδήσας αὐτῇ εἰς ποταμὸν περὶ Κρότωνα, καὶ ἀποπνιγεὶς, τῷ ποταμῷ ἐναφῆκε τὸ ὄνομα, Αἰσάρῳ κληθέντι ἀπ' ἐκείνου. οἱ δὲ ἄλλως τὴν τοῦ Σαρωνικοῦ πελάγους κλῆσιν αἰτιολογοῦντες, φασὶν ὅτι Μίνως λαβὼν τὰ Μέγαρα διὰ Σκύλλης τῆς Νίσου θυγατρὸς ἐρασθείσης αὐτοῦ, καὶ ἀποτεμούσης τὴν τοῦ πατρὸς κεφαλὴν, ἐννοήσας ὅτι ἡ τὸν πατέρα προδοῦσα, οὐδενὸς ἂν ῥᾳδίως φείδοιτο, καὶ διὰ τοῦτο προσδήσας τῷ πηδαλίῳ νηὸς τὴν προδότιν καὶ πατροφόνον, ἀφῆκε σύρεσθαι διὰ θαλάσσης· καὶ αὐτὴ μὲν εἰς ὄρνεον μετεβλήθη, ὡς φησι Παρθένιος ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψαι λεγόμενος· ὁ δὲ κόλπος παραγραμματισθεὶς ἔσχε τὴν κλῆσιν ἀπὸ τοῦ σύρεσθαι. ἀπὸ δὲ τῆς τοιαύτης Σκύλλης καὶ Σκύλλαιον ἔτι νῦν καλεῖται τόπος ἐν Ἑρμιόνῃ τῇ κατὰ Πελοπόννησον, ἔνθα ἡ γυνὴ ἐξεκυμάνθη μετὰ τὸ καταποντισθῆναι.

423 Infra autē Isthmū ad orientem Attica tellus est, 424 Per quam diuini fertur fluxus Ilissi: 425 Unde etiam Boreas quondam rapuit Orithyiam.

Νέρθε γε μὴν Ἰσθμοῖο πρὸς αὐγὰς Ἀττικὸν οὖδας, γρ. Πρόσθε
Τοῦ διὰ θεσπεσίου φέρεται ῥόος Ἰλισσοῖο,
425 Ἔνθεν καὶ Βορέης ποτ' ἀνήρπασεν Ὠρείθυιαν.

Ὅτι πρὸς αὐγὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ Ἰσθμοῦ τὸ Ἀττικόν ἐστιν οὖδας, ἔνθα ποταμὸς φέρεται Ἰλισσὸς, οὐ πολλοῦ ἄξιος λόγου, διὰ δὲ τὰς κλεινὰς Ἀθήνας περιλαλούμενος, καὶ θεσπέσιος καλούμενος. ἔνθεν, φησὶν, ἥρπασέ ποτε Βορέας Ὠρείθυιαν τὴν τοῦ Ἐρεχθέως. Βορέας δὲ οὗτος βασιλεὺς ἦν Θρᾴκης ἅρπαξ Ἀττικοῦ τοῦδε γενναίου βασιλικοῦ· εἰ καὶ ὁ μῦθος διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, ἀπαναστήσας τῆς γῆς τὸν ἄνθρωπον ἐξηνέμωσε. καθὰ καὶ Ἀϊδωνεὺς βασιλεὺς μὲν ἦν ὡς οἱ ἀκριβέστεροί φασιν, Ἠπείρου τῆς ἐν Μολοττοῖς· (πρὸς ὃν καὶ Πειρίθους ἦλθε, καὶ Θησεύς, διὰ τὴν Περσεφόνην. ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ Ἡρακλῆς, διὰ τὸν Κέρβερον κύνα πολλοῦ ἄξιον) ὅμως δὲ καὶ ἐκεῖνος ὁ Ἀϊδωνεὺς δι' ὁμοιότητα κλήσεως εἰς τὸν Ἅδην μεταλαμβάνεται, καὶ εἰς τὸν ὑπὸ γῆν τοῖς μυθογράφοις μετατίθεται Πλούτωνα. Ἑρμείας δὲ ὁ Πλατωνικὸς βασιλικὴν παῖδα τὴν Ὠρείθυιαν κατὰ κρημνοῦ ὑπονοεῖ ὠσθῆναι αἰτίᾳ Βορρᾶ, καὶ οὕτω τῷ ἔπει λεχθῆναι ἁρπασθῆναι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Βορρᾶ. Ἀττικὴ δὲ ἡ κατὰ Ἀθήνας χώρα λέγεται, καὶ Ἀτθίς· οὕτω μὲν, ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς θυγατρὸς Κραναοῦ, ἀφ' οὗ καὶ Κραναὴ λέγεται· ἐκεῖνο δὲ, ἀπὸ Ἀκταίωνος, ἢ ἀπὸ Ἀκταίου αὐτόχθονος· ἀφ' οὗ καὶ παρὰ Λυκόφρονι, Ἀκταῖοι οἱ Ἀττικοί. ἢ παρὰ τὴν ἀκτήν. τετραγώνου γάρ, φασὶν, οὔσης αὐτῆς, πολὺ μέρος καθήκει εἰς τὴν θάλασσαν. διὸ καὶ μία τῶν ἐπὶ Κέκροπος τεσσάρων φυλῶν, Παραλία ἐκλήθη, καὶ ἄλλη Ἀκταία. ἐκλήθη δὲ πάλαι ποτὲ καὶ Ἀκτὴ, καὶ Ἀκτική. καὶ μὴν καὶ Ποσειδωνία, καὶ Ἀθῆναι, ἀπὸ ὁμωνύμων προστατῶν. καὶ Ἰωνία δὲ ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου, καὶ Μοψοπία, ἀπὸ Μόψου, ἄλλου παρὰ τὸν μάντιν τὸν τοῦ Τειρεσίου. Κραναὴ ἐδόκει ἡ Ἀττικὴ οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ Κραναοῦ, ὡς ἐῤῥέθη, ἀλλὰ καὶ διότι τραχεῖα, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῆς ὄρεσιν ὑποπέπτωκε. τὴν δὲ ἀνωτέρω γραφεῖσαν Ἀτθίδα πρεσβυτάτην τοῦ Κραναοῦ γενέσθαι φασίν· ἣν παρθένον οὖσαν, καὶ ὡραίαν γάμου θανοῦσαν θάψας λαμπρῶς ὁ πατὴρ, ἀπ' αὐτῆς τὴν χώ-

ρῃ ὀνόματι. τὴν δὲ τῶν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, Κεκροπίαν ποτὲ κληθῆναί φασι, πόλιν οὖσαν μίαν τῶν ἐπὶ Κέκροπος οἰκισμένων. Ὅτι δὲ καὶ Ἴωνες ἦσαν ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ἐκαλοῦντο, ἱστορεῖ καὶ ὁ γεωγράφος· λέγων ὅτι καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ, Βοιωτοὶ καὶ Ἴωνες, Ἴωνας τοὺς Ἀθηναίους φησί. καὶ ὅτι οἱ ἐν Ἀσίᾳ Ἴωνες, τούτων εἰσὶ καὶ ἄποικοι καὶ ὁμώνυμοι. καὶ ὅτι γὰρ ἡ Ἰὰς (ἤτοι Ἰωνικὴ) διάλεκτος ἡ αὐτή ἐστι τῇ παλαιᾷ Ἀτθίδι. ὅτι δὲ ἄποικοι Ἀθηναίων οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἴωνες, δηλοῖ καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ Θεμιστοκλῆς, παραινῶν τοὺς Ἴωνας λέγων τοὺς Ἀθηναίους. ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι, Κραναοὶ καλούμενοι, ὅμως ἐπὶ Πελασγῶν ἐχόντων τὴν Ἑλλάδα Πελασγοὶ ὠνομάζοντο· ἐπὶ δὲ Κέκροπος, ἐκλήθησαν Κεκροπίδαι. τὴν δὲ ἀρχὴν Ἐρεχθέως ἐκδεξαμένου, Ἀθηναῖοι μετωνομάσθησαν· Ἴωνος δὲ τοῦ Ξούθου στρατάρχου γενομένου, ἐκλήθησαν ἀπ' αὐτοῦ Ἴωνες.

Τῷ δ' ἔπι, Βοιωτῶν τε πέδον, καὶ Λοκρὶς ἄρουρα·
Θεσσαλίη δ' ἐπὶ τοῖσι, Μακηδονίης τε πόληες.
Ταῖς δ' ἐπιφαίνονται κορυφαὶ χιονώδεος Αἵμου
Θρηϊκίου· τοῦ δ' αὖτε ποτὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Δωδώνης ἤπειρος ἀπείριτος ἐκτετάνυσται.

γρ. ἐστράτωνται.

[426] Post hunc, Bœotorúmq; solũ. & Locris tellus. [427] Thessalia verò post hos, Macedoniæque vrbes. [428] Post has autem apparẽt vertices niuosi Æmi [429] Thracii. huius e regione, ad flatum zephyri, [430] Dodonæ regio immensa extenta est.

Ὅτι οὕτω πάνυ ἐπιδραμὼν ἐνταῦθα ἐπιλυσικώτατα (ἤγουν συντομώτατα) ὁ περιηγητὴς, ὥστε τεσσάρων μεγάλων μνησθεὶς ἐθνῶν, Βοιωτῶν, Λοκρῶν, Θεσσαλῶν, Μακεδόνων, ἠρκέσθη μόνον ἀριθμῆσαι αὐτὰ πρὸς ὄνομα, μηδὲν τι πλέον εἰπὼν περὶ αὐτῶν. φησὶ γὰρ, Βοιωτῶν πέδον, καὶ Λοκρὶς ἄρουρα, Θεσσαλίη τε, Μακεδονίης τε πόληες. ἡ δὲ παρεκβολὴ ἐρεῖ περὶ ἑκάστου τούτων ὅσα ἐνδέχεται. Ὅτι Βοιωτοὶ ὠνομάσθησαν ἀπὸ τινος Βοιωτοῦ καλουμένου, ὃν ἡ μήτηρ Ἄρνη λάθρα τεκοῦσα, παρὰ βοῶν ἔθετο κάπρους· ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔσχεν, ὡς ῥιφεὶς ἀμφὶ τοὺς βόας. ἢ ἀπὸ τοῦ βοὸς ἡ χώρα Βοιωτία, τῆς καθηγησαμένης αὐτόθι τῷ Κάδμῳ. οἱ δὲ παρὰ τὸν βοῶν ὠνομάσθαι εἶπον τοὺς Βοιωτοὺς, ὡς μὴ ὄντας ταῖς διανοίαις ἄγαν ἀκριβεῖς. συμφωνεῖ δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ ἡ Βοιωτία ὗς. ὅπερ ἐσκώπτοντο οἱ Βοιωτοὶ, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Πίνδαρος. γυμναστικοὶ δὲ οἱ Βοιωτοί. διὸ καὶ λέγεταί λόγος τοιοῦτος, ὡς Ἀθηναῖοι μὲν περὶ ναυτικὴν ἠσχόληνται τέχνην, Θετταλοὶ δὲ περὶ τὴν ἱππικὴν ἐμπειρίαν, Βοιωτοὶ δὲ περὶ τὴν τῆς γυμνασίας ἐπιμέλειαν, Κυρηναῖοι δὲ περὶ τὴν διφρευτικὴν ἐπιστήμην. Ὅτι ἐγγὺς τῶν Βοιωτῶν οἱ Ἐπικνημίδιοι Λοκροὶ, ἀπὸ Κνημῖδος ὄρους τὴν κλῆσιν ἔχοντες· ὡς ἀπὸ Ζεφυρίου ὄρους, ἕτεροι Λοκροὶ οἱ Ζεφύριοι. ἱστορεῖ γὰρ ὁ γεωγράφος ὅτι ὁ Παρνασὸς πρὸς δύσιν αὐτοῦ διαιρεῖ τούς τε ἑσπερίους Λοκροὺς, τοὺς καὶ Ὀζόλας καλουμένους, οἳ χαράσσουσιν ἐν σφραγῖδι τὸν ἕσπερον ἀστέρα· ἔτι δὲ καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους, οὕτω καλουμένους ἀπὸ ὄρους Κνημῖδος, κειμένου περὶ τὸ ὄρος τὴν Οἴτην. τῶν δὲ Ἐπικνημιδίων μέρος ἐκεῖνος τοὺς Ὀπουντίους φησὶν, οὕτω λεγομένους ἀπὸ πόλεως Ὀποῦντος, τῆς τοῦ Πατρόκλου πατρίδος, ἣν σεμνολογεῖ ὁ Πίνδαρος. ὥστε συνακτέον τεσσάρων Λοκρῶν γένος, τρία μὲν ταῦτα, τοὺς Ὀπουντίους, καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους, καὶ τοὺς Ὀζόλας· τέταρτον δὲ, τοὺς Ἰταλικοὺς, ἤτοι τοὺς Ἐπιζεφυρίους. οἱ δὲ Ὀζόλαι ἀπὸ τῆς δυσωδίας, φασὶν, ἐκλήθησαν τῶν ἐκεῖ ἀναιρεθέντων Κενταύρων. εὕρηται γὰρ παρ' αὐτοῖς Νέσσου τε μνῆμα καὶ ἄλλων Κενταύρων. Ὅτι ἀπὸ Θεσσαλοῦ τινος ἡ πρότερον καλουμένη Πελασγία, Θεσσαλία ἐκλήθη. ἐν ταύτῃ, ὡς λόγος, ἐκ θεῶν πλαργοὺς κτείνειν, ἐπεὶ τὴν χώραν ὄφεων ἐξεκάθαιρον. ἀπὸ ταύτης ὑπόδημά τι ποιὸν ἐλέγετο Θετταλίς. καὶ πήδημα δὲ ἀπὸ ταύτης Θεσσαλὸν τὸ παροιμιαζόμενον. ᾄδονται δὲ βασιλεῖς Θεσσαλίας οἱ Ἀλευάδαι. ἐνδοξὸς δὲ δῆμος ἐκεῖ ἦν καὶ οἱ Σκοπάδαι, ἀπὸ ἀνδρῶν παλαιῶν γενεαλογούμενοι· ὧν ὁ μὲν, Ἀλεύας, ὁ δὲ, Σκόπας ἐκαλεῖτο. Ὅτι Μακεδόνες λέγονται ἀπὸ Μακεδόνος τοῦ Διός. οἱ δὲ παῖδας Αἰόλου δέκα παραδεδώκασιν, ὧν εἷς Μακεδὼν, φασὶν, ἐξ οὗ ἡ Μακεδονία. ἣν δέ τις μυθικῶς Μακεδονίας Μακέτα λεγομένη, ἐξ ἧς καὶ ἡ Μακεδονία Μακετία ἐλέγετο. ὅτι δὲ ὁ Μακεδὼν καὶ Μακηδὼν λέγεται, ἤδη ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξανδρείας προείρηται· ὅθεν καὶ Μακηδονίαν ἔφη τὴν χώραν ὁ Διονύσιος. Ὅτι ὁ Αἷμος, ὃς καὶ οὐδετέρως τὸ Αἷμον

λέγεται ἀπό τινος Αἵμου βασιλέως Σκυθῶν, Θράκιον ἐστὶν ὄρος. φησὶ γὰρ, κορυφαὶ χιονώδεος Αἵμου Θρηϊκίου. τοῦ ὑπὸ πρὸς ζέφυρον Δωδώνη κεῖται, ἤπειρος ἀπείριτος. καὶ ὅρα σχῆμα ἐτυμολογίας ἢ παρηχήσεως, ἐν τῷ, ἤπειρος ἀπείριτος. τοιοῦτον καὶ τὸ, ἐν ἐκείναις ἠπείροις εἰς πόντος ἀπείριτος. Ἰστέον δὲ ὅτι Δωδώνη οὐ μόνον ἡ χώρα, ἀλλὰ καὶ πόλις ἦν Δωδώνη, ἀπὸ Δωδώνης τῆς Διὸς καὶ Εὐρώπης· ἢ ἐκ ποταμοῦ Δώδωνος. ἐλέγετο δὲ καὶ Δωδὼν δισυλλάβως. ἀπ' αὐτῆς καὶ τὸ Δωδωναῖον χαλκεῖον, ἐπὶ τῶν πολυλόγων. ἐλέγετο δέ ποτε Θεσπρωτὶς ἡ Δωδώνη, τουτέστιν ὑπὸ τοὺς Θεσπρωτούς. περὶ ἧς καὶ τὸ τοῦ Δωδωναίου Διὸς μαντεῖον διὰ τῆς δρυὸς, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ εἴρηται.

Τῆς δ' ὕπερ, ἐς νότον εἶσιν ὑπὸ σκοπιὴν Ἀρακύνθου, γρ. εἰσὶ μετὰ γρ. Ἀρακύνθου,
Ἀνδρῶν Αἰτωλῶν πεδίον μέγα· τοῦ διὰ μέσσου
Σύρεται ὁλκὸν ἄγων Ἀχελώϊος ἀργυροδίνης,
Τρινακίης ἐπὶ πόντον ἑλισσόμενος, διὰ μέσσων
Νήσων, ἃς καλέουσιν Ἐχινάδας· ᾗσιν ὁμούρων
Ἕσπεται ἄλλυδις ἄλλα Κεφαλλήνων πτολίεθρα.

431 Hanc autem super, in austrum vergit, sub speculū [iugū celsum] Aracynthi, 432 Hominum Ætolorum planities magna : quam per mediam 433 Labitur, tractum [agmen aquarum] agens Achelous argenteos vortices habens, 434 Trinaciæ [Siliciæ] in mare se euoluens, per medias 435 Insulas quas vocant Echinadas: quas vicinorum 436 Sequuntur alibi alia Cephallenum oppida.

Ὅτι ἐς νότον Δωδώνης, ὑπὸ σκοπιαῖς Ἀρακύνθου (Αἰτωλικὸν ὄρος ὁ Ἀράκυνθος) τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἐστὶ πέδον μέγα, δι' οὗ μέσου ὁλκὸν ἄγων Ἀχελώϊος ἀργυροδίνης σύρεται ἐπὶ τὸν τῆς Θρινακίας πόντον, ἑλισσόμενος διὰ μέσων τῶν Ἐχινάδων· ὧν μία ἐστὶν ἡ Ὁμηρικὴ Τάφος. ταύτας δὲ, φασὶν, οὐκ ἔστιν ἄρτι εὑρεῖν. ὁ γὰρ Ἀχελῷος πολλὴν ἰλὺν ἐμβυθιζόμενος προσέχωσεν αὐταῖς. Ἡρόδοτος δὲ οὐ πάσας ἀφανισθῆναί φησιν, ἀλλὰ τινάς. λέγει γὰρ ὅτι Ἀχελῷος ῥέων δι' Ἀκαρνανίας καὶ ἐξιὼν εἰς θάλασσαν, τῶν Ἐχινάδων νήσων τὰς ἡμισείας ἤπειρον πεποίηκε. ταύταις δὲ ὅμοροι καὶ αἱ τῶν Κεφαλλήνων πόλεις. Ἰστέον δὲ ὅτι Αἰτωλοὶ μὲν τὸ ἔθνος, ἀπὸ Αἰτωλοῦ υἱοῦ Ἐνδυμίωνος· νῆσοι δὲ Ἐχινάδες ἢ ἀπό τινος Ἐχίνου, ἢ διότι πολλοὶ ἐκεῖ ἐχῖνοι. ὁποίου δὲ φύσεως ἐχῖνοι, ζητητέον ἐν ἄλλοις, εἴτε τῇ χέρσῳ φιληδοῦντες, εἴτε καὶ θαλάσσιοι. καὶ ἄλλως δὲ Ἐχινάδες, διὰ τὸ τραχὺ τοῦ τόπου καὶ οἷον ἀκανθῶδες, κατὰ τοὺς ἐχίνους. τοὺς δὲ Κεφαλλῆνας καὶ τὴν Κεφαλληνίαν ἐν δυσὶ λλ ἡ παλαιὰ γνῶσις ἅπασα ἔχει· ἡ δὲ κλῆσις, ἀπὸ τινος Κεφάλου, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν γέγραπται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Ἀχελῷος περισχηματισμένον ἔχει τὸ [illegible] τῷ τύπῳ τῶν διὰ τοῦ ωος περισπωμένων κτητικῶν, τοῦ πατρῷος, Μινῷος, καὶ τῶν λοιπῶν· καὶ ἔστιν οἷον κτητικόν. διὰ τοῦτο καὶ ὁ Διονύσιος ἐκφωνήσας τὸ [illegible] πεντασυλλάβως λέγει αὐτὸν Ἀχελώϊον. Θρινακίας δὲ πόντον, τὸν Σικελικὸν λέγει. διότι δὲ Θρινακία ἡ Σικελία λέγεται, ῥηθήσεται ἐν τοῖς ἑξῆς. Σημειωσαι δὲ ὅτι ὁ γεωγράφος τὸν Ἀχελῷον οὐκ εἰς τὸν τῆς Σικελίας κόλπον, ἀλλ' εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἐκβάλλειν φησίν· ὡς εἶναι τὸν αὐτὸν κόλπον, Κορινθιακὸν μὲν, κατὰ τὸν γεωγράφον, Σικελικὸν δὲ, κατὰ τὸν Διονύσιον. Ἀχελῷος δὲ οὗτός ἐστιν ὃς κλασθεὶς τὸ ἀριστερὸν κέρας ὑφ' Ἡρακλέους, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἀντέδωκεν, δι' οὗ πᾶν ἀγαθὸν ἐχορηγεῖτο τοῖς χρήζουσι. τοῦτο δὲ οἱ τῶν μύθων θεραπευταὶ πρὸς ἀλήθειαν συμβιβάζοντες, τοιοῦτόν τι φασὶν αἰνίττεσθαι· Ἡρακλῆς εὐεργετεῖν εἰδὼς τοὺς ὁποίποτε γῆς, εἶτα καὶ τὸν ποταμὸν τοῦτον μαθὼν πλημμελῶς ῥέοντα, καὶ ταῖς καμπαῖς πολλὴν τῆς Αἰτωλικῆς παραπημαινόμενον, καὶ οὕτως ἀδικοῦντα, παραχώμασί τισι καὶ διώρυξι καὶ διοχετείαις αὐτὸν ἐβιάσατο· καὶ παρατρέψας, καὶ ῥέειν σωφρόνως ποιήσας, ἀνέζευξε τὴν γῆν, καὶ εἰς ἀγαθοποιὸν ἐργασίαν μετήγαγε, καὶ τὸ τοῖς ἐγχωρίοις ἐπαριστερὸν κέρας τοῦ ποταμοῦ, τὴν ἄτακτον καμπὴν δηλαδὴ, τὴν ὡς εἰπεῖν ἀτέραμον καὶ σκληρὰν τοῖς ἐκεῖ, εἰς μαλθακὴν ἀντιπαρέστησε δεξιότητα. καὶ ταῦτα εἰσὶ τὰ κέρατα τοῦ Ἀχελώου, τό, τε βίαιον, τὸ κατατεινηθὲν, καὶ τὸ πλουτοποιὸν, τὸ ἀντιδοθὲν, δι' οὗ καὶ Ἡρακλῆς εὐεργέτης ἔγνωσται. τὰς γὰρ τῶν ποταμίων ῥεέθρων καμπὰς κέρατα ἐκάλουν οἱ παλαιοί· καὶ διὰ τοῦτο ταυροκράνους καὶ κερασφόρους ἐτύπουν αὐτούς.

καὶ οὕτω μὲν τινὲς περὶ τῶν κατὰ τὸν Ἀχελῷον. ἕτεροι δὲ αὐτὸν μὲν ἀφῆκαν ὅποι βούλοιτο ῥέειν, τὸ δὲ τῆς Ἀμαλθείας μόνον κέρας τὸ εὔδαιμον ἐν λόγῳ ἔθεντο. καὶ τὸ αὐτόθι τοῦ μύθου τερατεῖον ἐκθεραπεύοντες, ἱστοροῦσι γυναῖκά τινα Ἀμάλθειαν γενέσθαι κερδαλέαν, ἐμπορικὴν, τὸ πολὺ τῆς ἐμπολῆς ἀποθέσθαι κέρατι, ὃ διὰ τοῦτο Ἀμαλθείας κέρας ἐφημίζετο, πλουτοποιὸν καὶ βιωφελές. ἐπεὶ δὲ ὁ Ἡρακλῆς ἀφελόμενος αὐτὸ πλῆρες τοῦ ἐμβίου χρήματος, καὶ χρησάμενος ἔζησε πρὸς τρυφὴν, λόγος ἐντεῦθεν διεθρυλλήθη, ὡς ἄρα τῷ Ἡρακλεῖ τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἐκβλύζει πᾶν ἀγαθόν· οὐ τὸ τῆς μυθικῆς αἰγὸς τῆς θρεψαμένης τὸν αἰγίοχον Δία, ἀλλὰ τὸ τῆς ῥηθείσης γυναικός. ἄλλοι δὲ τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, δι' οὗ περιοῦσιν ἔχει τὰ κατὰ τὸν Ἡρακλέα, τὸ σκληρὸν φασὶ τῆς διαίτης ἐκείνου, καὶ τὸν ποτὲ κατ' ἀρετὴν βίον αἰνίττεσθαι, ἡνίκα ἡμιγύμνος περιῄει, καὶ ἐκκαθαίρων κακίας τὴν γῆν, οὐ μαλθακῶς εἶχεν, ἀλλὰ σκληρότερον ἑαυτὸν φαύλοις περιέφερε. καὶ τοῦτο ἦν τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, ἡ ἀμαλθακὸς πρὸς πόνους αὐτοπονία τοῦ ἥρωος. ὅτε μέντοι ἐμελέτησεν οἰκουρεῖν, ἀναπεισθεὶς ὑπὸ γυναικὸς, καὶ σκιατραφούμενος, καὶ ἱμάτια περιεβάλλετο θέλκτρα, καὶ συνεχῶς πρὸς ψυχὰς ἐγυμνάζετο, ὅλως ἐθάλφθη, καὶ ὑπεμαλάχθη πρὸς τρυφὴν ἀποκλίνας, κατατρέχει ὁ λόγος τὸν ἥρωα, τὴν ἐκ τῆς περιβολῆς θαλπωρὴν εἰς περιφέρειαν ὑπαλείψας. ἄλλος δέ τις λόγος Λιβυκόν τι χωρίον πάμφορον, ἐοικὸς βοὸς κέρατι κατὰ τὸ σχῆμα, ἐκτίθεται, καὶ ὅτι τοῦτο γυναικί τινι Ἀμαλθείᾳ δίδωσιν ὅπερ διὰ τὸ καρποῦ ταύτης εἰς πολλαπλάσιον δαψιλὲς εἶναι, ὁ μῦθος εἰς βοὸς κέρας μεταλαβὼν, τὰ θρυλλούμενα περὶ αὐτοῦ δίδωσιν. εἰ δὲ καὶ προσεπιλαμβάνει ἀγαθόν τι τοιούτου κέρατος καὶ ὁ Ἡρακλῆς, ὅτε εἰς Λιβύην ἀπεδήμησε, λέγοιτο ἂν οὕτω μετεῖναι τῷ Ἡρακλεῖ τοῦ τοιούτου τῆς Ἀμαλθείας κέρατος. καὶ ταῦτα μὲν ἐς τοσοῦτον ἱκανῶς, ἡμᾶς τὰ κατὰ τὸν Ἀχελῷον ἐπὶ τὰ τοιαῦτα διὰ παρασύραντος ῥήματος. ἰστέον δὲ ὅτι ὥσπερ Ἀσωποὶ πολλοί, ἔτι δὲ καὶ Κηφισσοί, οὕτω καὶ Ἀχελῷοι· ὧν εἷς καὶ ὁ ἐν Πελοποννήσῳ, κατὰ τὴν Ἀχαϊκὴν Δύμην.

Τῷ δ' ἔπι Φωκὶς ἄρουρα πρὸς ἀντολίην τε καὶ ἠῶ,
Ἑλκομένη βορέηνδε, κατὰ στόμα Θερμοπυλάων,
Παρνασοῦ νιφόεντος ὑπὸ πτυχὶ τῆς διὰ μέσσης
Κηφισσοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελαρύζει.

437 Post hunc autem Phocæa tellus ad ortum & auroram,
438 Quæ porrigitur boreā versus ad fauces Thermopylarū,
439 Parnassi niuosi sub cliuo[decliuitate] quam per mediam
440 Cephisi vastum fluentum descendens resonar.

Ὅτι ἀνατολικωτέρα τοῦ Ἀχελῴου ἡ ἀπὸ Φώκου καλουμένη χώρα Φωκὶς, ἑλκομένη πρὸς βορρᾶν κατὰ τὸ στόμα τῶν Θερμοπυλῶν, Παρνασοῦ νιφόεντος ὑπὸ πτυχὶ, ἤγουν ὑποκειμένη τῷ Παρνασῷ. ταύτης οἱ οἰκήτορες Φωκεῖς λέγονται δισυλλάβως· Φωκαεῖς μέντοι τρισυλλάβως, οἱ τῆς Φώκης Ἰωνικῆς πόλεως, ἥτις καὶ Φώκαια λέγεται, ὡς Νίκη Νίκαια. αὐτῶν τῶν Θερμοπυλῶν πλησίον ὁ Σπερχειὸς ποταμὸς ἐκδίδωσιν. ὁ δὲ Διονύσιος λέγει καὶ ὅτι διὰ μέσης τῆς Φωκίδος ταύτης Κηφισσοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελαρύζει, ὡς τοῦ Κηφισσοῦ Φωκικοῦ ὄντος ποταμοῦ. σκόπησον δὲ εἰ τὸ κελαρύζειν κυρίως κεῖται ἐπὶ μεγάλου ποταμοῦ χεύματος. ἑπτὰ γε ὁ γεωγράφος καταριθμεῖται Κηφισσούς. Θερμοπύλαι δὲ λέγονται συνθέτως, ἀπό τε θερμῶν ὑδάτων ἐκεῖ ἀναβαλλομένων καὶ διὰ τὸ εἰς στενότητα πυλῶν ὥσπερ συγκλείεσθαι τὸν τόπον. ὁποῖόν τι καὶ περὶ τῶν Κασπίων πυλῶν λέγεται· ἃς καὶ κλεῖδας τῆς Ἀσιάδος γῆς καλεῖ ὁ Διονύσιος, ὡς τοῦτο ὂν ἐπὶ τοιαύτης στενοχωρίας κλεῖδας ἢ πύλας εἰπεῖν. φησὶ δὲ καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι ἐν τῇ ἐσόδῳ τῶν Θερμοπυλῶν θερμὰ λουτρὰ, ἃ καὶ χύτρας καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι· καὶ τεῖχος κατὰ τὰς εἰσβολὰς, ὃ Φωκεῖς ποτὲ ἐδείμαντο. τὸ δὲ παλαιὸν καὶ πύλαι ἐπῆσαν. λέγει δὲ καὶ ὅτι ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων τῶν Ἑλλήνων Θερμοπύλαι ὁ τόπος ἐλέγετο, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων, Πύλαι.

Τῷ πάρα, Πυθῶνος θυόεν πέδον, ἧχι δράκοντος
Δελφύνης τριπόδεσσι θεοῦ παρακέκλιται ὁλκός, γρ. παραπέπλαται

441 Apud quem, Pythonis nidorosum solum, vbi draconis
442 Delphynes tripodibus dei adiacet spira,

Ὁλκὸς ἀπειρεσίοισιν ἐπιφρείουσα φολίδεσσι,
Νηῷ ἐν ἱμερτῷ, ὅθι πολλάκις αὐτὸς Ἀπόλλων,
Ἢ ἀπὸ Μιλήτου ἢ ἐκ Κλάρου ἄρτι βεβηκὼς,
Ἱζόμενος χρυσέης ἀναλύεται ἅμμα φαρέτρης.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἱλήκοι· σὺ δέ μοι Διὸς ἔννεπε Μοῦσα
Νήσων πασάων ἱερὴν πόρον, αἵ τ' ἐνὶ πόντῳ
Ἀνδράσι ναίονται, τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλαι. γρ. φαίνονται

443 Spira infinitis inhorrescens squamis, 444 Templo in amabili: vbi sæpe ipse Apollo, 445 Aut è Mileto aut è Claro quum recens aduenit, 446 Subsistēs aureæ soluit vinculum pharetræ. 447 Verùm hic quidem propitius [mihi]esto: tu autem mihi Iouis [filia] Musa dic, 448 Insularum omnium sacram viam, quæ in mari 449 Ab hominibus habitantur, conuersæ aliò aliæ.

Ὅτι τὸν δράκοντα ὃν Ἀπόλλων ἀνεῖλεν ἐν τῇ Πυθῶνι τῇ περὶ τὸν Παρνασὸν, Δελφύνην ὁ Διονύσιος καλεῖ· οὗ τὸν ὁλκὸν ἀναδιπλώσας ἐν ἐπαναλήψεως σχήματι, φησὶν, ὅτι δράκοντος Δελφύνης περικύκλιται ὁλκὸς τὸν Πυθίου τρίποδα, ὁλκὸς ἀπειρεσίαις ἐπιφρείουσιν φολίδεσσι· ὡς τῆς δορᾶς τοῦ δράκοντος ἐκεῖ ἀνακειμένης· ἐξ οὗ καὶ ἡ Πυθὼν παρωνομάσθαι δοκεῖ, ὡς ῥηθήσεται. ὁλκὸν δὲ ἔφη τὴν δορὰν τοῦ δράκοντος, τῷ ὀνόματι τοῦ ὅλου ὀνομάσας τὸ μέρος· ὡς καὶ ἡ βύρσα βοῦς λέγεται, καὶ ἐλέφας, τὸ ὀστοῦν τοῦ ἐλέφαντος. φασὶ δὲ ὅτι ὁ Διονύσιος ἀντὶ ἀρσενικοῦ τοῦ ὁ Δελφύνης, θηλυκῶς εἶπεν ἡ Δελφύνη, τούτῳ ποιητικῷ, κατὰ γένους κοινότητα. ὅρα δὲ ὅτι τὸ φολὶς ἐπὶ ὄφεως εἶπεν, ὡς τῶν λεπίδων ἰχθύσιν ἀποτεινομένων. καὶ ὅτι τὸ φρείουσιν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπανεστηκυιῶν φολίδων ἔφη, ἀπὸ θαλάσσης καὶ ἐνταῦθα τὴν λέξιν μεταγαγών. ὥσπερ γὰρ τὸ κυμαίνεσθαι, θαλασσία λέξις, οὕτω καὶ τὸ φρείουσιν κυρίως, καὶ ἐκεῖθεν μετενήνεκται εἰς ἄλλα διάφορα. Ὅτι θεῖον πέδον τὸ τῆς Πυθῶνος, διὰ τὰς ἐκεῖ πολλὰς θυσίας. καὶ ἱμερτὸν δὲ ἢ καὶ μέγαν λέγει τὸν αὐτόθι ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἔνθα φησὶ τὸν Φοῖβον ἀπὸ Μιλήτου ἢ Κλάρου ἐλθόντα, χρυσέης ἀναλύεσθαι ἅμμα φαρέτρης, ἤτοι λύειν τὸν τῆς φαρέτρας δεσμὸν, καὶ ἀποθέντα αὐτὴν, ἀναπαύεσθαι. ἱερὰ δὲ ἦν Ἀπόλλωνος καὶ ἡ Μίλητος, καὶ ἡ Κλάρος, καθὰ καὶ ἡ Δῆλος, καὶ ἡ Πυθὼν· καθ' Ὅμηρον δὲ καὶ ἡ Κίλλα, καὶ ἡ Χρύση, καὶ ἡ Τένεδος, καὶ ἡ Ἴσμαρος. ὅτι δὲ ἡ Πυθὼν παρὰ τὸ πύθω, τὸ σήπω, λέγεται, ὡς ἐν αὐτῇ σαπέντος τοῦ ῥηθέντος δράκοντος· ἢ παρὰ τὸ πυθέσθαι, τὸ μαθεῖν, ὡς τῶν χρηστηριαζομένων ἐκεῖθεν μανθανόντων τὰ μέλλοντα, ἱκανῶς τεθρύλληται. ἡ δὲ Μίλητος, πόλις ἐστὶν Αἰολική, περὶ ἧς γραφήσεται τὰ δέοντα ἐν τοῖς ἑξῆς. ἡ δὲ Κλάρος λέγεται νεώριον εἶ τῆς Κολοφῶνος· κληθῆναι δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ κλήρου, ἤτοι τοῦ λάχους. πολλῶν γὰρ, φασὶ, θεῶν κληρωσαμένων περὶ αὐτῆς, ἔλαχε τῷ Ἀπόλλωνι. λέγεται δὲ καὶ Διὸς Κλαρίου μαντεῖον εἶ αὐτόθι. ὅθεν καὶ παρὰ τῷ Λυκόφρονι ἡ Κασσάνδρα Κλάρου μιμαλλὼν λέγεται, τουτέστι Βάκχη καὶ μαίνας Κλαρία.

Ἤτοι μὲν κατὰ μέσσον ὑφεσπερίων στηλάων,
Ἐσχατόωντα Γάδειρα φαείνεται ἀνθρώποισι,
Νήσου ἐπ' ἀμφιρύτης, ἐπὶ τέρμασιν Ὠκεανοῖο. γρ. ἀντ'
Ἔνθα δὲ Φοινίκων ἀνδρῶν γένος ἐνναίουσιν,
Ἀζόμενοι μεγάλοιο Διὸς γόνον Ἡρακλῆα· γρ. Αἰγιόχοιο.
Καὶ τὴν μὲν ναετῆρες, ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων
Κληιζομένην Κοτινοῦσαν, ἐφημίξαντο Γάδειρα.

450 Nempe in medio occiduarū colūnarum, 451 Extremæ Gades apparent hominibus, 452 Insula in circumflua, in finibus Oceani. 453 Ibi Phœnicum hominū genus inhabitant, 454 Venerantes magni Iouis filiū Herculem. 455 Atque hanc quidem incolæ, ætate priorum [priscorum] hominum 456 Dictam Cotinusam, vocarunt Gades.

Ὅτι νῆσος ἐστιν ἐν ᾗ τὰ ἐσχατόωντα Γάδειρα, κατὰ μέσον τῶν ὅρων τῇ Ἰβηρίᾳ πολλῶν δὲ καὶ Ἰβηρικῷ

καὶ Ἰβηρικῷ

καὶ Ἰβηρικά φησιν ὁ Ἀῤῥιανὸς αὐτά. ἔστι καὶ ἡ νῆσος αὕτη, κατὰ τὸν γεωγράφον, οὐ πολὺ μείζων ἑκατὸν σταδίων, κατὰ τὸ μῆκος· πλάτος δὲ ἔσθ' ὅπου καὶ σταδιαῖον. τὸ δὲ ἐθνικὸν αὐτῆς τετραχῶς λέγεται, Γαδειρείτης, καὶ Γαδειρεὺς, καὶ Γαδειραῖος· καὶ Γαδειρανὸς, ὡς Βοσπορανός. ἔστι δὲ οὐ μόνον οὐδετέρου γένους τὰ Γάδειρα, ἀλλὰ καὶ θηλυκῶς ἡ Γάδειρα. κεῖται δὲ ἐπὶ τέρμασιν Ὠκεανοῦ τοῖς πρὸς τῇ ἑσπέρᾳ δηλονότι θαλάσσῃ, Κοτινοῦσα ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων καλιζομένη (ἤγουν κοτινόεσσα, ὡς πολλοὺς ἔχουσα κοτίνους, οἳ ἀγρίου ἐλαίας εἴδους εἰσὶ) μετονομασθεῖσα δὲ Γάδειρα. ἐνταῦθα Διὸς γόνον Ἡρακλέα τιμᾶσθαί φησιν. ἢ ὁ Θηβαῖος δὲ εἴη ἂν ὁ Ἡρακλῆς, ἢ ὁ Φοίνιξ, κατά τινας, ἤτοι ὁ Τύριος. ἔσχε δὲ Φοινίκων ἀνδρῶν ἀποικίαν ἡ νῆσος. ἐμπορικοὶ γὰρ ὄντες οἱ Φοίνικες, καὶ πρηκτῆρες, καὶ τρῶκται, κατὰ τὸν ποιητὴν, καὶ πανταχοῦ πλωιζόμενοι, ᾤκησαν καὶ αὐτόθι, καὶ Γάδειρα μετωνόμασαν αὐτὴν, διὰ τὸ τοῦ τόπου στενὸν, οἱονεὶ γῆς δειρὰν, ὡς προγέγραπται. ὅτι δὲ καὶ αὐτόθι Φοίνικες ἀπῴκησαν, δηλοῖ καὶ ὁ γεωγράφος, λέγων, ἀποικίαν γενέσθαι Φοινίκων ἕως Ἰβηρίας, τῆς πάλαι, καὶ ἔξω στηλῶν. Ἀῤῥιανὸς δὲ καὶ τὴν Ταρτησσὸν, Φοινίκων κτίσμα φησίν. Αἰλιανὸς δὲ ἐν τοῖς περὶ προνοίας φησὶν ὅτι ἐν Γαδείροις βωμὸς ἐνιαυτῷ ἵδρυται, καὶ μηνὶ ἄλλος, εἰς τιμὴν χρόνου βραχυτέρου τε καὶ μακροτέρου. ἔστι δὲ καὶ γήρως, φησὶν, ἱερὸν τοῖς ἐκεῖ, ὃ τιμῶσι τὴν ἡλικίαν τὴν μαθοῦσαν πολλά. καὶ θανάτου ἄλλο, εἰς γέρας τῇ κοινῇ ἀναπαύλῃ, ἔπειτα τῷ πολυταλαιπώρῳ ὅρμῳ. καὶ βωμὸς δὲ, φησὶ, παρὰ τοῖς ἐκεῖ, πενίας καὶ τέχνης· τῆς μὲν, ἐξιλεουμένοις, τῆς δὲ, παραλαμβανούσιν εἰς ἄκος ἐκείνης. ἄνδρες δὲ περὶ ναυτιλίας οἱ Γαδειρεῖται· διὸ καὶ ἐσχάτη οὖσα ἡ νῆσος ὅμως ὀνομαστοτάτη ἐγένετο. ὅτι δὲ πολλοὶ τόποι ἀπὸ φυτῶν ἔσχον τὰς κλήσεις, ὡς καὶ ἡ ῥηθεῖσα αὕτη Κοτινοῦσα, δῆλον. οὕτω γὰρ καὶ ἡ Ἐρεικοῦσα λέγεται, διὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἐρείκας· καὶ ἡ Μίλητος Πιτυοῦσά ποτε, διὰ τὰς πίτυς, ἐκλήθη. καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ πολλοὶ τόποι ἐντεῦθεν ἐκλήθησαν, ὡς ἡ Ῥαμνοῦς, ἀπὸ τῶν ἐκεῖ ῥάμνων· καὶ ἡ Ποντικὴ δὲ Κερασοῦς, ἀπὸ τῶν φυτῶν τῶν κεράσων κέκληται· καὶ ἀπὸ τῶν μυῤῥινῶν, οἱ Μυῤῥινούσιοι.

γρ. Λιμνήσιαι. γρ. ἐπήρατος

Νῆσοι δ' ἑξείης Γυμνήσιαι. ἄγχι δὲ Βοῦσος,
Σαρδώ τ' εὐρυτάτη, καὶ ἀπείριτος εἰν ἁλὶ Κύρνος,
Ἥν ῥά τε Κορσίδα φῶτες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν.
Ὕλῃ δ' ἀμφιλαφὴς οὔτις τόσον ὅσσον ἐκείνη.

457 Insulæ autem deinceps Gymnesiæ [Baleares] propè verò Busus, 458 Sardiniáque latißima, & immensa in mari Cyrnus, 459 Quam quidem Corsicam viri indigenæ appellant. 460 Nemoribus autem abundans nulla adeo vt illa.

Ὅτι μετὰ τὰ Γάδειρα, αἱ Γυμνήσιαι νῆσοι, οὕτω κληθεῖσαι, ἢ διὰ τὸ γυμνοὺς καὶ ἀχλαίνους, κατὰ τὸν Λυκόφρονα, ἐκεῖ ἐξενεχθῆναι διὰ ναυαγίαν, τινὰς τῶν Βοιωτῶν· ἢ ὅτι γυμνοὶ διάγουσιν οἱ ἐκεῖ. ἐκλήθησαν δέ ποτε καὶ Βαλιαρίδες αἱ τοιαῦται νῆσοι. ἄριστοι δὲ σφενδονᾶν οἱ ἐν αὐταῖς, ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, σφενδόνας ἀνὰ τρεῖς ἔχοντες ἐν τῇ κεφαλῇ. διὸ καὶ Βαλιαρεῖς λέγονται, ὅ ἐστι σφενδονῆται, κατὰ τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν. ἐπτὰ δὲ εἰπόντων τινῶν εἶναι τὰς Γυμνησίας νήσους, ὁ γεωγράφος δύο αὐτὰς ἱστορεῖ· ὧν ἡ μὲν, φησὶ, μείζων, ἡ δὲ ἐλάττων. εὐδαίμονες ἄμφω καὶ εὐλίμενοι μὲν, χοιραδώδεις δὲ, ἤτοι πετρώδεις, καὶ τραχεῖαι κατὰ τὰ στόματα τῶν λιμένων. οἱ δὲ ἐν αὐταῖς ἄνθρωποι πρῶτοι πλατυσήμους χιτῶνας ἐφόρουν. λέγεται δὲ καὶ ὅτι εἰς τοσοῦτον κομιδῆ ἦν ποτε πλῆθος λαγιδέων, ὥστε πρὸς ἐκείνους ὑπὲρ εἰρήνης φιλονεικῆσαι τὴν ἐπινομὴν πλεονεκτῆσαι, ἀῤῥήν καὶ θήλεια, οὕτως εἰς ἐπιγονὴν πολλὴν ηὐξήθησαν, ὥστε καὶ οἴκους ἀνατρέπειν ἐξ ὑπονομῆς, καὶ δένδρα. ὅθεν καὶ ἠναγκάσθησαν οἱ ἐκεῖ πρεσβεῦσαι πρὸς Ῥωμαίους διὰ χώρας αἴτησιν. εἰσὶ δὲ γεωρύχοι καὶ ῥιζοφάγοι οἱ λαγιδεῖς, οὓς καὶ λεβηρίδας ἐκάλεσάν τινες. Ὅτι ἐπὶ ταῖς Γυμνησίαις νήσοις ἡ Βοῦσός ἐστιν, ἣν Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου προσῳδίᾳ ὀξυτόνει, Βουσὸς ἀναγινώσκων. ταύτης ὁ κύκλος τετρακοσίων σταδίων, ὡς ὁ γεωγράφος φησίν. Ὅτι τῶν ἐν τῷ Λιγυστικῷ πελάγει μέγισται νῆσοι μετὰ Σικελίαν, ἡ Σαρδὼ καὶ ἡ Κύρνος. διὸ καὶ ὁ Διονύσιος εὐρυτάτην καλεῖ τὴν Σαρδώ. ἱστοροῦνται δὲ πολυχρονιώτατοι εἶναι οἱ Κύρνιοι. τὴν δὲ Κύρνον, καὶ Κορσίδα, φησὶ, καλοῦσιν, ἢ κατά τινας τῶν συγγραφέων, Κορσικαν. καὶ ὡς μὲν ἄλλοι φασὶ, Κορσὶς καλεῖται, ἀπὸ Κόρσης γυναικός. λέγεται γὰρ ὅτι νῆσος ἐν τῷ Τυρσηνικῷ πελάγει Κορσὶς ἀπὸ Κόρσης δούλης βουκόλου. ὡς δὲ καὶ ὁ

Διονύσιος βούλεται, Κορνὶς λέγεται, διὰ τὰς ἐν αὐτῇ κόρσας, ὅ ἐστι κορυφὰς τῶν ὀρέων. ἔστι γὰρ τὸ ὕλῃ, φησὶν, ἀμφιλαφὴς, ὅ ἐστι δασεῖα, οὕτως ποσον ὅσον σκέπη. ἀμφιλαφὲς δὲ κυρίως ἐστὶ τὸ δασὺ, οὗ ἐστιν ἀμφοτέρωθεν λαβέσθαι· τραπέντος τοῦ β εἰς φ, Μακεδόνων ἔθει, οἳ καὶ τὸν Φίλιππον, Βίλιππόν φασι. τοιοῦτον δέ τι καὶ τὸ σοφὸς, ἐκ τοῦ σέβω· καὶ τὸ στρεβλὸς, ἀπὸ τοῦ στρέφω. Ἴστον δὲ ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ δασύτητος λέγεται τὸ ἀμφιλαφὲς, ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς ἐπὶ πλήθους, ἢ πυκνότητος· ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν βροντὰς ἀμφιλαφεῖς, καὶ ἐλέφαντας περί τινα τόπον ἀμφιλαφεῖς. καὶ ταῦτα μὲν τοιοῦτον. ἡ δὲ Σαρδὼ, καθὼς ἐν ἄλλοις περιγράφη, ἐκφέρεται καὶ διὰ τοῦ ν Σαρ-
» δών. φησὶ γοῦν ὁ γεωγράφος, Διέχει Σαρδόνος ἡ
» Κύρνος, ἡ καὶ Κορσίκα ὑπὸ Ῥωμαίων λεγομέ-
» νη, σταδίους ξ΄. τραχεῖα δέ ἐστι, φησὶ, καὶ οἰκεῖται φαύλως. καὶ οἱ κατέχοντες αὐτὴν, θηρίων εἰσὶν «
ἀγριώτεροι, καὶ οὕτω βοσκηματώδεις, ὥστε καὶ «
ἀνδραποδισθέντες, ἢ οὐκ ἀνέχονται ζῆν, ἢ ζῶντες, «
ἀπειθείᾳ καὶ ἀναισθησίᾳ τοὺς ἔχοντας ἐπιτρίβουσι· καὶ «
οἱ ἀνητοὶ κτώμενοι δυσωποῦνται, εἰ καὶ τὸ τυχὸν τίμη- «
μα καταβάλλουσιν ὑπὲρ αὐτῶν, ὅμως μεταμέλει «
αὐτοῖς ὕστερον. ἐκλήθη δὲ Σαρδὼν, ἀπὸ Σαρδόνος υἱοῦ Ἡρακλέος· ὠνομάσθη δέ ποτε καὶ Ἰχνοῦσα, ἐπεὶ ἴχνει ἀνθρώπου ἐστὶν ὁμοία τὸ σχῆμα. ᾠκίσθη δέ ποτε καὶ ὑπὸ Ἰβήρων, εἶτα ὑπὸ Ἡρακλειδῶν, μετοικίσαντος Ἡρακλέος ἐκεῖ τάς τε Θεσπιάδας, καὶ τινὰς τῶν Καδμείων καὶ τῶν Λοκρῶν. εἶτα ᾠκίσθη καὶ ὑπὸ Καρχηδονίων. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς Σαρδόνος, καὶ ὁ παροιμιώδης λέγεται κατά τινας Σαρδόνιος ἢ Σαρδάνιος γέλως, περὶ οὗ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ γέγραπται.

461 Hæc autem post, Æoli sunt quæ circuiri possunt [rotũdum circuitum habentes] in mari insulæ, 462 Æoli Hippotadæ, hospitalis regis. 463 Æoli qui mirãda inter homines sortitus est munera,

Τὴν δὲ μετ᾽, Αἰόλου εἰσὶ περίδρομοι εἰν ἁλὶ νῆσοι,
Αἰόλου Ἱπποτάδαο, φιλοξείνου βασιλῆος,
Αἰόλου, ὃς θνητὰ μετ᾽ ἀνδράσιν ἔλλαχε δῶρα,
Κοιρανίην ἀνέμων κλονεόντων τ᾽ ἰσαμένων τε. γρ. Κοιρανίην
465 Ἑπτὰ δέ οἱ ταί γ᾽ εἰσὶν, ἐπώνυμοι ἀνδράσι Πλωταὶ,
Οὕνεκα μέσσον ἔχουσι περίπλοον ἀμφιέλικτον.

464 Imperium ventorum turbantium [tumultuantium] quiescẽtiũmque. 465 Septem autẽ ei illæ sunt, cognominatæ ab hominibus Plotæ [nauigabiles] 466 Eo quòd mediam circumnauigationem habent circumflexam.

Ὅτι τὸν Αἴολον (περὶ οὗ ζητητέον καὶ εἰς τὴν Ὀδύσσειαν) φιλόξενον βασιλέα λέγει, καὶ Ἱπποτάδην, ἀκολούθως Ὁμήρῳ· καὶ χρηστὰ δὲ ὡς καὶ εἰς αὐτὸν ἐπαναλήψει, διὰ τὸν περὶ αὐτοῦ θρύλλον. λέγει δὲ θαυμαστὰ δῶρα λαχεῖν αὐτόν· τὰ δ᾽ ἐστιν, ἀνέμων κοιρανία, ἤγουν κυριότης, κλονεόντων τε ἰσαμένων τε· καὶ ὅτι αἱ τοῦ Αἰόλου περίδρομοι ἐν ἁλὶ νῆσοι ἑπτά εἰσιν, ἐπώνυμοι, φησὶν, ἀνδράσι Πλωταὶ, τουτέστι φερωνύμως καλούμεναι Πλωταί· οὐχ ὅτι μετακινοῦνται, ὡς ἡ Δῆλος ποτὲ μυθεύεται, ἀλλὰ ὅτι ὡς περίδρομοι, μέσον, φησὶν, ἔχουσι περίπλοον ἀμφιέλικτον, τουτέστι περίπλεον)· καὶ εἰσι γνώριμοι, καὶ οὐκ ἀνώνυμοι, οὐδὲ ἄπλοοι, διὰ μοχθηρίαν τινά. ταῦτα δὲ ῥητὴ νησιῶν ἐστιν. εἶπε δὲ καὶ Ὅμηρος τὴν Αἰόλου νῆσον, Πλωτήν· καὶ τούτου ζήτει τὴν αἰτίαν ἐκεῖ. αἱ δ᾽ αὐταὶ νῆσοι αἱ τοῦ Αἰόλου, λέγονται καὶ Λιπαρέων νῆσοι, διέχουσαι τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ στάδια σ΄, ἐν ᾧ ἀπό φασι κεῖνται τοῖς ἐκ Σικελίας καὶ Ἠπείρου πλέουσιν· ὧν ἐν μιᾷ τῇ καλουμένῃ Στρογγύλῃ τὸν Αἴολον οἰκῆσαί φασιν, ἥτις βίᾳ μὲν φλογὸς λείπεται τῶν ἄλλων ἐξ νήσων, φέγγει δὲ πλεονάζει. μεγίστη δ᾽ αὐτῶν ἡ Λιπάρα, ἀπὸ Λιπάρου τινὸς κληθεῖσα υἱοῦ Αὔσονος, Κνιδίων ἄποικος· ἐξ ἧς, ὡς ἀπὸ μέρους περιέχοντες, αἱ πᾶσαι Λιπαρέων λέγονται νῆσοι. ὠνομάσθη δέ ποτε αὕτη καὶ Μελιγουνίς. ἐγγυτάτω δὲ αὐτῆς ἐστιν ἡ Σικελία. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ τοῦ Αἰόλου νῆσοι, Αἰόλιαι λέγονται, οὐ μὴν καὶ Αἰολίδες (ταῦτα γὰρ αἱ τῶν Αἰολέων νῆσοι εἰς κλῆσιν εἰλήχασι) καὶ ὅτι περὶ τὸ Τυρσηνικὸν κεῖσθαι αὗται λέγονται πέλαγος. ὅθεν σημειωτέον ὅτι καὶ ἡ Σικελία τῷ Τυρσηνικῷ πελάγει περιέχεται.

467 Trinacia [Sicilia] autẽ post has, super solum Ausoniorum

Τρινακίη δ᾽ ἐπὶ τῇσιν, ὑπὲρ πέδον Αὐσονιήων

Ἐκτέταται, πλευρῇσιν ἐπὶ τρισὶν ἑστηκυῖα·
Ἄκρα δέ οἱ, Πάχυνός τε, Πελωρίς τε, Λιλύβη τε.
Ἀλλ' ἤτοι Λιλύβη μὲν ἐπὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Εἰσανέχει, Πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς, αὐτὰρ ἐπ' ἄρκτους
Ἠνεμόεσσα Πελωρίς, ἐς Αὐσονίην ὁρόωσα.

468 Extenta est, latera super tria stans: 469 Promontoria verò ei, Pachynusque, Pelorisque, Lilybéque. 470 Sed enim Lilybe quidem ad flatum zephyri 471 Prominet, Pachynus verò ad orientē, cæterùm ad vrsas [septentrionem] 472 Ventosa Peloris, in Ausoniam spectans.

Ὅτι τὴν παρ' Ὁμήρῳ Θρινακίαν, Τρινακίαν οὗτός φησι, τουτέστι τὴν Σικελίαν. ἥτις ἐκτέταται, φησὶν, ἐπὶ τρισσαῖς πλευραῖς ἑστηκυῖα, οἷα δηλονότι τρίγωνος οὖσα. καὶ ἔστιν αὕτη ἐτυμολογία τοῦτο τῆς Τρινακρίας, οἱονεὶ τριακρίας, ὡς ἐπὶ τρία ἐχούσης ἄκρα. διὸ καὶ ὁ Λυκόφρων τρίδειρον νῆσον λέγει αὐτὴν, καὶ ὁ Πίνδαρος τριγλώχινα. καὶ ὅρα τὸ ἑστηκυῖα ἐπὶ τρισσαῖς πλευραῖς. διὰ τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς φθάσασι κρηπῖδάς που εἶπεν, ἤτοι βάσεις, τὰς τοῦ τριγώνου πλευράς, ὡς τοῦ ἱσταμένου, ἐπὶ κρηπῖδος ἱσταμένου, ἤτοι βάσεώς τινος. ἄκρα δέ οἱ, φησὶν, ἤτοι ἀκρωτήρια, καὶ γωνίαι τοῦ νησιωτικοῦ τούτου τριγώνου, Πάχυνός τε, Πελωρίς τε, Λιλύβη τε. καὶ ὅρα ὅτι κἀνταῦθα γοργῶς ἐνὶ στίχῳ τὰ τρία τῆς Σικελίας ἄκρα ἐμπεριέλαβεν. ὧν Λιλύβη μὲν πρὸς ζέφυρον ἐπινεύουσα εἰσανέχουσα (ἥτις καὶ οὐδετέρως Λιλύβαιον λέγεται, ὡς κεφαλή, κεφάλαιον) Πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς· ἐπ' ἄρκτον δὲ πρὸς Αὐσονίαν ὁρᾷ ἡ Πελωρίς, ἧς ἐν τῷ κόλπῳ ἡ Μεσσήνη. καὶ ὅρα τὸ εἰσανέχουσα ὡς οὐ μάτην ἐστοίβασται ταῖς προθέσεσιν, ἀλλ' ἡ μὲν εἰς πρόθεσις τὸ ἐπὶ πολὺ τὴν ἄκραν ἐκτείνεσθαι εἴσω θαλάσσης ἐμφαίνει, ἡ δὲ ἀνὰ τὸ ὕψος τοῦ ἀκρωτηρίου παραδηλοῖ· ὅθεν καὶ ἠνεμόεσσαν ἔφη Πελωρίδα. ἰστέον δὲ ὅτι Πελωρὶς ἐνταῦθα μὲν Σικελίας ἄκρα ἐστί· κεῖται δέ ποτε ἡ λέξις καὶ ἐπὶ ὀστρέου. ἔστι γὰρ, κατὰ τοὺς παλαιούς, Πελωρίς, ὀστρέου εἶδος, χήμης μεγαλώτερον· διὸ καὶ Πελωρὶς διὰ τὸ μέγεθος λέγεται. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. ὁ δὲ γεωγράφος λέγει ὅτι « ἀπὸ Τρινακρίας Θρινακία προσηγορεύθη, μετονομασθεῖσα εὐφωνότερον. λέγει δὲ καὶ διάστημα « εἶναι ἀπὸ Παχύνου τοῦ ἑῴου ἄκρου, πρὸς τὸ στόμα τοῦ « ἐν Πελοποννήσῳ Ἀλφειοῦ, στάδια ͵δ. ἀπὸ δὲ τοῦ « ἑσπερίου Λιλυβαίου ἐπὶ τὴν Λιβύην καὶ Καρ- « χηδόνα τοὐλάχιστον ͵αφ. καὶ ὅτι τις τῶν ὀξυδερκεστάτων « λέγεται ἀπὸ σκοπιᾶς ἀπαγγέλλειν τοῖς ἐν Λι- « λυβαίῳ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκ Καρχηδόνος ἀναγο- « μένων σκαφῶν. ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Διόδωρος οὐ μόνον « ἀκρωτήριον Σικελίας οἶδε τὸ Λιλύβαιον, ἀλλὰ καὶ φρέαρ ἐνταῦθά που ἱστορεῖ οὕτω καλούμενον, καὶ πόλιν δὲ τῷ φρέατι τούτῳ ὁμώνυμον. ὅρα δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ, Τρινακίη δ' ὑπὲρ πέδον Αὐσόνων, τῇ ὑπὲρ προθέσει συνήθως αὐτὸς ἐπὶ τῶν νοτίων ἐχρήσατο. νοτιωτέρα γὰρ ἡ Σικελία τῆς τῶν Αὐσόνων ἠπείρου· ἧς καὶ ἐκκέκοπται, ὡς ῥηθήσεται. ἄλλοι δέ φασιν ὅτι Θρινακία λέγεται, διὰ τὸ ἐοικέναι θρίδακι. ὅπερ ἀπᾴδει τῇ τῶν παλαιῶν δόξῃ. οὐ γὰρ δεικνύει τοιούτου σχήματος εἶναι ἡ Σικελία. Σιβύλλα δέ φασιν ἀπὸ Τρίνακος βουκόλου κληθῆναι, εἰποῦσα, —ἣν ἔκτισε Τρίνακος « ἥρως, υἱὸς ποντομέδοιο Ποσειδῶνος. «

Τῆς μὲν πρὸς βορέην ὀλοὴ ναύτῃσι κέλευθος,
Στεινή τε, σκολιή τε καὶ ἄσχετος· ἧχι θάλασσα
Συρομένη, μακρῇσι περιβρέμεται σπιλάδεσσιν,
Αὐσονίῳ τμηθεῖσα πολυγλώχινι σιδήρῳ.

473 Huius quidem ad boream perniciosa nautis via, 474 Angustáque & obliqua, & intractabilis [cuius improbitas vel sæuitia inhiberi nequit] vbi mare 475 Tractum longos fremit circa scopulos, 476 Aonio scissum multas cuspides habente ferro.

Ὅτι πρὸς βορέαν τῆς Σικελίας ὀλεθρία τοῖς ναύταις κέλευθος, στενή τε, σκολιά τε καὶ ἄσχετος· ὅπου ἡ θάλασσα, φησὶ, συρομένη κατὰ πάθος τοῦ εἴπου, μακραῖς περιβρέμεται σπιλάδεσσιν, ἤτοι παραθαλασσίαις πέτραις. ἐκφράζει δὲ τὸν Σικελικὸν ἐν τοῖς ἔπεσι τούτοις πορθμόν· ἔνθα καὶ τὸ τῆς Χαρύβδεως ὁ Ὁμηρικὸς μῦθος γενέσθαι λέγει πάθος, καὶ τὸ τῆς Σκύλλης κακόν. ἔστι δὲ ῥοώδης καὶ ἔστιν ὁ πορθμός· καὶ αὐτὸς μὲν δὶς ἑκάστης ἡμέρας μεταβάλλει, ἑπτάκις δὲ τὸ ὅλον νυχθή-

μαρον ὁ περὶ Εὔβοιαν εὔριπος. περὶ ὅν φασι διατρίψαντα τὸν Ἀριστοτέλην καταλῦσαι τὸν βίον· ὅπου καὶ ἡ Εὐβοϊκὴ Ἀρέθουσα, ἔτι δὲ καὶ ἡ Χαλκίς, ἀφ' ἧς καὶ ὁ Εὐβοϊκὸς εὔριπος, Χαλκιδικὸς λέγεται. ταύτης δὲ τῆς Χαλκίδος οἱ πολῖται ἀνδρεῖοι ἱστόρηνται· περὶ ὧν χρησμὸς τοιοῦτος ἐξέπεσεν,

Ἵππον Θεσσαλικόν, Λακεδαιμονίαν τε γυναῖκα,
Ἄνδρας θ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ ἱερᾶς Ἀρεθούσης.

τοὺς Χαλκιδέας λέγει ὁ τοιοῦτος χρησμὸς Ἀρεθουσίους, κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῶν παλαιῶν. ἐκεῖ γάρ ἐστιν ἡ τοῦ τοιούτου χρησμοῦ Ἀρέθουσα. δεῖ γὰρ εἰδέναι ὅτι οὐ μία ἡ Σικελική, ἀλλὰ πολλαί εἰσιν Ἀρέθουσαι, ὥσπερ καὶ Χαλκίδες, καὶ Εὔβοιαι, καὶ μὴν καὶ πορθμοὶ ῥοώδεις κατὰ τὸν Σικελικόν. ὧν τινων πορθμῶν ὁ κατὰ τὸ Βυζάντιον ἔκρουν ἔχει μόνον, οὐ μὴν καὶ ἀνάκαμψιν. Ἵππαρχος δὲ ἱστορεῖ καὶ μονάς ποτε ποιεῖσθαι αὐτόν, ἤγουν ἵστασθαι. κἀκεῖνο δὲ ἱστέον, ὅτι τῶν δύο τῆς Σικελίας πορθμῶν ὁ μὲν πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ, ὁ βόρειος, περὶ οὗ κατὰ τὸ προηγὲς ἐρρέθη, ἑπταστάδιος ἱστορεῖται. τοσοῦτον γὰρ τῆς γῆς διέχει τὸ στενότατον, καθὰ καὶ τὸ μέρος τοῦ Ἑλλησπόντου, ὡς προϊστόρηται. ὁ δὲ πρὸς τῇ Καρχηδόνι, ὁ νότιος, ὁ ἀπὸ Λιλυβαίου ἐπὶ Λιβύην, ὡς περὶ ὀλίγου γέγραπται, σταδίων αφ'· ὃν Λιβυκὸν πόρον καλεῖ Διονύσιος. Ὅτι ἡ Σικελία χερρόνησος ποτὲ ἦν συνεχὴς κατὰ τὸν ἰσθμὸν τῇ τῶν Αὐσόνων γῇ· σεισμοῦ δέ τινος, ὡς εἰκός, ἐξαιφνίου συμπεσόντος, καὶ τοῦ ἰσθμοῦ διαρραγέντος, εἰσπεσοῦσάν φασι τὴν παρὰ ἰσθμὸν θάλασσαν, καὶ μεσολαβήσασαν θέσθαι νῆσον τὴν Σικελίαν, οὐ πολὺ διὰ τοῦτο τῆς χέρσου διέχουσαν. ὅθεν καὶ μῦθος φέρεται, τὸν Ποσειδῶνα, οἷα ἐπιστατοῦντα τοῖς σεισμοῖς, ἀποτεμεῖν τὸν ἰσθμὸν Ἀονίῳ πολυγλώχινι σιδήρῳ, καὶ παρεισαγαγεῖν τὴν ἑκατέρωθεν ζωννύουσαν αὐτὸν θάλασσαν· καὶ οὕτω νῆσον ποιῆσαι τὴν πάλαι χερρόνησον, χαριζόμενον Ἀκάστῳ τῷ τοῦ Αἰόλου παιδί, ὡς ἂν ἔχοι ταύτην οἰκεῖν ἀσφαλῶς. ἀπὸ δὲ τῆς ῥηθείσης ῥήξεως, ὡς προείρηται, καὶ τὸ ἐκεῖ λέγεται παρονομασθῆναι Ῥήγιον· καθά που καὶ τὸ παρ' ἡμῖν, τὸ Θράκιον. καὶ αὐτὸ γὰρ ἐπὶ τοιᾷδε ῥήξει ὀνομασθῆναί τινες οἴονται· δι' ἧς ῥήξεως ἡ λίμνη τῇ ἔξω θαλάσσῃ ὡμίλησε διεκβιάσασα. τοιοῦτον δέ τι παθεῖν καὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἱστοροῦσί τινες, ὡς προϊοῦσι ῥηθήσεται. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι πιστεύεται τὴν Λέσβον ἀπερρωγέναι τῆς Ἴδης, ὡς καὶ τὴν Σικελίαν τῆς Ῥηγίνης, καὶ τὴν Ὄσσαν τοῦ Μακεδονικοῦ Ὀλύμπου· ὧν μέσον ἔκτοτε διέρρευσεν ὁ Πηνειός. καὶ τὴν Εὐβοΐδα δὲ γῆν λεπτὸς ἀπείπου κλύδων Βοιωτίας ἀκτῆς ἐχώρισε, καθά τις φησὶ ποιητής. πολυγλώχινα δὲ σίδηρον τὴν τοῦ Ποσειδῶνος καλεῖ τρίαιναν, κατὰ τοὺς παλαιούς. αἱ γὰρ τριγλώχινα, τρεῖς ἀκίδας ἔχουσαι. ὥσπερ καὶ προϊών που ἐρεῖ ὅτι ἐν Ἀσίᾳ πολὺς Ὠκεανός· ὅπερ αὐτὸς ἑρμηνεύων φησί, τέσσαρας γὰρ κόλπους ἐρεύγεται ἔνδοθεν· ὡς ταυτὸν ὂν εἰπεῖν, πολὺς Ὠκεανός, καὶ τέσσαρες Ὠκεανοῦ κόλποι. ἔστι γὰρ τρία, φασί, τοῦτο καὶ πολλά· οὐ μὴν καὶ ἀνάπαλιν, εἰ πολλά, ἐξ ἀνάγκης καὶ τρία. οὐ γὰρ ἀντιστρέφει ὁ λόγος. αἰνίττεται δέ, φασίν, ἡ τρίαινα, τὰς τρεῖς τῶν ὑδάτων ποιότητας· τὴν ἁλμυράν, οἵα ἐστὶν ἡ τῆς θαλάσσης· τὴν γλυκεῖαν, ὁποία ἡ τῶν ποταμῶν· καὶ τὴν μέσην, τὴν τῶν λιμνῶν. τὰ γὰρ πικρὰ καὶ ὀξώδη, καὶ εἴ τι που ἄλλο τοιοῦτον, οὐ προσλογιστέον, διὰ τὸ σπάνιον. Ἀόνιον δὲ σίδηρον λέγει, ὡς ἐάν τις εἴποι Βοιώτιον. Ἄονες γὰρ ἔθνος βάρβαρον, οἰκῆσάν ποτε ἐν Βοιωτίᾳ. ἔνθα Ποσειδῶν ἐτιμᾶτο, καὶ οὐ δήπου κάλλιστός ἐστιν ὁ Ἀόνιος σίδηρος. τοιοῦτος γὰρ μάλιστα ὁ Χαλυβικὸς μεμαρτύρηται, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς εἰρήσεται.

Πρὸς δὲ νότον Λιβυκός τε πόρος, καὶ Σύρτιδος ἀρχή
Τῆς ἑτέρης· ἑτέρην δ' αὖ ἴδοις προτέρωσε περήσας,
Ἑσπερίην· τῆς πρόσθε δύω νησῖδες ἔασι,
Μῆνιγξ καὶ Κέρκιννα, Λιβυστικὸν ὅρμον ἔχουσαι. γρ. Μῶιξ καὶ Κέρκινα. γρ. καὶ Κέρκωνα

477 Ad austrum autem & Libycus [Libyci maris] meatus, & Syrtidis initium est 478 Alterius: alterã verò videas, vlterius vbi traieceris, 479 Occidentalem: quam ante duæ paruæ insulæ sunt, 480 Meninx & Cercinna, Libysticum portum habentes.

Ὅτι περὶ τὴν ἑσπερίαν Σύρτιν, τὴν μακρὰν δηλαδή, δύο νῆσοι, Μῆνιγξ καὶ Κέρκιννα. Λωτοφάγων δὲ γῆ καὶ αὗται λέγονται, καὶ μάλιστα ἡ Μῆνιγξ, ἐν ᾗ καὶ βωμὸς Ὀδυσσέως, καὶ λωτὸς πολύς· περὶ οὗ φησιν ὁ γεωγράφος, δένδρον τὸ καλούμενον λωτόν, ἔχειν ἥδιστον καρπόν. περὶ οὗ ἱστορεῖ πολλὰ καὶ Ἀθήναιος. γέγραπται δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν.

Ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ Ἀδριάδος σκαιὸν πόρον ἀμφιτρίτης
γρ. μετὰ πτερῶν Εἰσελάσεις ἐπὶ νηὸς, Ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν,
Δήεις ἰφθίμου Διομήδεος αὐτίκα νῆσον,
Ἔνθ᾽ ἥρως ἀφίκανε, χαλεψαμένης Ἀφροδίτης,
Ὁππότε τελμίσσων μετεκίαθεν ἔθνος Ἰβήρων,
Ἧς ἀλόχου βουλῇσι κακόφρονος Αἰγιαλείης.

[481] Verùm quum Adriatici finistrum alueum maris [482] Intraueris in naui, Iapygiam in terram, [483] Inuenies fortis Diomedis cõfestim [485] infulam, [484] Quò heros venit, infenfa Venere, [485] Quãdo peroptatorũ adiit gentem Iberorum, [486] Suæ vxoris confiliis maleuolæ Ægialeæ.

Ὅτι ἡ Διομήδεια νῆσος (ἣν ἐστὶν ἰφθίμου Διομήδεος νῆσον φησι, περιφραστικῶς αὐτὴν ἐτυμολογῶν) περὶ τὴν Ἀδριαδὰ ἐστὶ θάλασσαν, ἐπ᾽ ἀριστερᾷ τῷ εἰσπλαύοντα πρὸς τῇ Ἰαπυγίᾳ· ἔνθα ᾤκησε Διομήδης, διωχθεὶς ἐκ τῆς πατρίδος, Ἀφροδίτης χόλῳ· οἷα τρωθείσης ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ κατὰ τὴν Τροίαν πολέμῳ, καθὰ φησι καὶ Ὅμηρος. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ μὲν ποιητὴς σώφρονά τι οἶδε τὴν τοῦ Διομήδους γυναῖκα τὴν Αἰγιάλειαν, καὶ οὐδὲ διωχθῆναι τὸν Διομήδην ἱστορεῖ· ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσιν ὡς ἡ Ἀφροδίτη ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἀνέπεισε τὴν Αἰγιάλειαν (ἣν καὶ κακόφρονα οὗτος καλεῖ) μιχθῆναι Σθενέλῳ τῷ τοῦ Κομήτου. ἐφ᾽ ὧν καὶ διωχθεὶς μετὰ τὸν νόστον ὁ Διομήδης, εἰς τελμίσσους ἢ τηλίστους Ἴβηρας ἦλθε πλανήτης, ἀλλὰ καὶ ἐς τὴν νῆσον ταύτην. ἔστι δὲ τὸ μὲν τελμίσσους, ταυτὸν τῷ παρ᾽ Ὁμήρῳ πολυλίστους, ὅ ἐστι πολυλιτανεύτους· τοῦ τελία, ἀντὶ τοῦ πολὺ ληφθέντος· ἀντιστρόφως τῷ περὶ μικροῦ ῥηθέντι πολυγλώχινι. ἐκεῖ γὰρ πάλιν τὸ πολὺ ἀντὶ τοῦ τελία ἔθετο ἀριθμοῦ, ὡς προείρηται. καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ τελμίσσους. τὸ δὲ τηλίστους, τοὺς ὑπερορίους δηλοῖ· καὶ τῆλε, ὅ ἐστι πόρρω, πρὸς τῷ ὠκεανῷ ἀπέχοντας. ἐκεῖ γὰρ ἡ ἑσπερία Ἰβηρία κεῖται. ἄλλοι δὲ δύο ἱστοροῦσι τὰς τοῦ Διομήδους νήσους, λέγοντες καὶ ὅτι τῆς περὶ τὴν θάλασσαν ταύτην δυναστείας τοῦ Διομήδους, καὶ αἱ Διομήδειαι νῆσοι μαρτύρια, καὶ ὁ παρ᾽ Ἐνετοῖς αὐτοῦ λευκὸς ἵππος, ὡς ἐρρέθη, θρυλούμενος. τῶν δὲ δύο τούτων νήσων τὴν μὲν οἰκεῖσθαί φασιν, ἧς καὶ μεμνῆσθαι δοκεῖ ὁ Διονύσιος· τὴν δὲ ἔρημον εἶναι, ἐν ᾗ καὶ τὸν Διομήδην ἀφανισθῆναι λέγουσι, καὶ τοὺς ἑταίρους ἐκεῖ ἀπορνιθωθῆναι, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων φησίν.

γρ. ἠελίοιο Ἑξείης δὲ, πέρην προτὶ αὐγὰς Ἰονίοιο,
Ἀψύρτου νήσων ἀναφαίνεται ἄσπετος ὁλκὸς,
Τάς ποτε Κόλχων υἷες ἐπέδραμον, εὖτ᾽ ἐμόγησαν
γρ. ἀλήμονες Ἴχνια μαστεύοντες ἀλήτιδος Αἰήτίνης.
Ἑξείης δ᾽ ἐπὶ τῇσι Λιβυρνίδες ἐρρίζωνται.

[487] Deinceps autem, maris ad ortũ Ionii, [488] Apfyrti infularũ apparet immenfus tractus, [489] Quas [490] olim Colchorum filii incurfarunt, quãdo defefsi fuerunt [490] Veftigia indagantes vagabundæ Æetines. [491] Deinceps autem poft has Liburnicæ fitæ funt.

Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀδριάδος ὁ τῶν Ἀψύρτου νήσων ἄσπετος ὁλκὸς ἀναφαίνεται, ὅ ἐστιν αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι, ἃς οἱ Κόλχοι, φησιν, ἐπέδραμον, τὰ τῆς Μηδείας ἴχνη μαστεύοντες, ἤτοι ζητοῦντες, καὶ καταδιώκοντες, ὅτι τῷ Ἰάσονι κατ᾽ ἔρωτα ἠκολούθησεν· ἣν καὶ μὴ συλλαβεῖν ἐκεῖνοι ἐξισχύσαντες, ἀλλ᾽ εἰς κενὸν μογήσαντες, ᾤκησαν ὑπ᾽ ἀμηχανίας ἐκεῖ. οὐ γὰρ ἦν αὐτοὺς εἰς Κολχίδα νοστῆσαι, εἰ μὴ καὶ τὴν Μήδειαν ἀνακομίσονται. οὕτω γὰρ ὁ Αἰήτης ἠπειλήσατο. ὠνομάσθησαν δὲ Ἀψυρτίδες αἱ νῆσοι, ἀπὸ Ἀψύρτου ἀδελφοῦ Μηδείας· ὃν συνδιώκοντα ἑλοῦσα διέφθειρεν ἡ Μήδεια μαγικῇ τιμοῦσα, καὶ τῇ θαλάσσῃ τὰ τῶν σαρκῶν ἐπικατέσπειρε τμήματα. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ, ἴχνη Μηδείας, ἀστείως εἶπεν, ὡς ἐπὶ διωκομένου καὶ ἰχνηλατουμένου θηρός. ἔστι δὲ οὕτω καὶ σημειώσεις ὁ λόγος. λεληθότως γὰρ ὡς θηριώδη σκώπτει αὐτὴν ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ ἀδελφοῦ. Σημείωσαι δὲ καὶ τὸ ὁλκὸς ἐπὶ νήσων λεχθέν. ὥστε οὐ μόνον ἐπὶ ὀφέων, οὐδὲ ἐπὶ ὕδατος μόνου κεῖται ἡ λέξις.

Πρὸς δὲ νότον μετὰ δρυμὰ Κεραύνια νηὶ θεούσῃ

[492] Verùm ad auftrũ poft faltus Ceraunios naui currenti

493 Insulæ appareāt, exulteriori loco, Ambraciotarū, 494 Atque pinguis Corcyra, charum solū Alcinoi. 495 Post hāc autem, Nericiæ Ithacæ sedes fixa est, 496 Insularúmque aliarum, quotquot è Chalcide labens 497 Vorticibus argenteis Achelous circumdat.

Νῆσοί κεν φαίνοιντο περαιόθεν Ἀμβρακιήων,
Καὶ λιπαρὴ Κέρκυρα, φίλον πέδον Ἀλκινόοιο.
Τῇ δ' ἔπι, Νηρικίης Ἰθάκης ἕδος ἐστήρικται,
Νήσων τ' ἀλλάων, ὅσσας τ' ἀπὸ Χαλκίδος ἕρπων
Δίνης ἀργυρέης Ἀχελώιος ἀμφὶς ἑλίσσει.

Ὅτι μετὰ τὰ Κεραύνια δρυμὰ πρὸς νότον αἱ τῶν Ἀμβρακιωτῶν φαίνονται νῆσοι, καὶ ἡ λιπαρὰ Κέρκυρα, φίλον πέδον Ἀλκινόου, τοῦ κατὰ τὰς ἱστορίας ἐκεῖ μεγαλωνύμως βασιλεύσαντος· ἐφ' ᾗ, τουτέστι, μεθ' ἣν Κέρκυραν, τὸ τῆς Ἰθάκης ἕδος ἐστήρικται· ἣν καὶ Νηρικίην λέγει, οὐχ ὡς Νήρικον ἔχουσαν ὄρος, κατά τινας (ἐκεῖνο γὰρ ὁ ποιητὴς Νήριτον λέγει διὰ τοῦ τ) ἀλλ' ὡς ἠπειρωτικήν. τῆς Ἠπείρου γὰρ πόλις καὶ τὸ Νήρικον, ἡ λεγομένη Λευκάς, ὡς ἐν τῷ τῆς Ὀδυσσείας ω εἴρηται, διὰ τοῦ κ γραφόμενον. εἰ καί τις Λύκικος, ἀνὴρ παλαιὸς, ὡς οἱ γεωγραφικοὶ λέγουσι, διὰ τοῦ τ γράφει καὶ τὴν τοιαύτην πόλιν, ὁμωνύμως τῷ Ἰθακησίῳ ὄρει. οἱ Ἀμβρακιεῖς δὲ, Ἠπειρωτικὸν μὲν καὶ αὐτοὶ ἔθνος· οὕτω δὲ λέγονται ἢ ἀπὸ Ἀμβρακίας τῆς Αὐγέου θυγατρὸς, ἢ ἀπὸ Ἄμβρακος υἱοῦ Θεσπρωτοῦ· ἀφ' οὗ καὶ ὁ κόλπος Ἀμβρακιωτικὸς, καὶ πόλις Ἀμβρακία, ὡς ἀπὸ Θεσπρωτοῦ ἡ Θεσπρωτία χώρα. τὸ δὲ Ἄμβραξ εἰσὶν οἱ ἀρχαϊκώτερον διὰ τοῦ π γράφουσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν χώραν Ἀμπρακίαν, ὡς καὶ τὰς νήσους τὰς Βρεττανικὰς, Πρεττανικάς. πλείων δὲ ἡ διὰ τοῦ β γραφή. λιπαρὰν δὲ τὴν Κέρκυραν λέγει διὰ τὸ πολύκαρπόν τι καὶ εὔκαρπον. ὅπερ ἐμφαίνει καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ὁ ποιητής. τὰ δὲ παλαιὰ βιβλία, καὶ πολλὰ δὲ ἐπειδὴ ἀντίγραφα ἐμφαίνουσιν ἀμφιβόλως ἔχειν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὴν τῆς νήσου ταύτης γραφήν· λέγεσθαι γὰρ καὶ διὰ τοῦ ο Κόρκυραν. Κορινθίων δὲ ἦν κτίσμα ἡ Κέρκυρα, καὶ ηὐξήθη ποτὲ, καὶ ἄλλας πόλεις καὶ νήσους ᾤκισε· καὶ ναυτικὸν εἶχε πολὺ, ὥστε καὶ ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ οἱ Κερκυραῖοι ναῦς ξ ἐπλήρωσαν, ὅτι τὸ ἀμφίβολον τοῦ πολέμου ἀναλαβούμενοι, οὔτε τῷ Ξέρξῃ, οὔτε τῇ Ἑλλάδι ἐβοήθησαν, ἀλλὰ τὴν βοήθειαν ἀνεβάλλοντο. ἠρημώθη δὲ αὖθις, ὡς καὶ εἰς τοιαύτην παροιμίαν πεσεῖν, ἐλευθέρα Κέρκυρα, χέζ' ὅπου θέλεις. δύο δὲ Κέρκυραι· ἥ τε Φαιακὶς, πρὸς τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ, περὶ ἧς καὶ τῷ Διονυσίῳ νῦν ὁ λόγος, ἡ καὶ Φαιακία καλουμένη, καὶ Σχερία, καὶ Δρέπανον, καὶ Ἄργος. καὶ αὕτη μὲν μία. ἑτέρα δὲ Κέρκυρα ἐντὸς τοῦ Ἰονίου, διὰ τοῦ ο μάλιστα λεγομένη Κόρκυρα, ἡ καὶ Μέλαινα καλουμένη. δύο δὲ λιμένας ἡ Φαιακὶς ἔχει, ὧν θάτερος Ἀλκινόου λέγεται. ἰστέον δὲ ὅτι οἱ Κερκυραῖοι παρά τισι καὶ Κέρκυρες λέγονται, ὡς καὶ Ἴλλυρες, οἱ Ἰλλυριοί· καὶ οἱ Ἀστύριοι, Ἄστυρες· καὶ οἱ θεράποντες, θέραπες. ὡς ὅτι Αἰλιανὸς λέγει, λέγουσι δὲ καὶ οἱ προφῆται, καὶ θέραπες τῶν θεῶν. εὕρηνται δὲ καὶ οἱ πολύποδες, λεγόμενοι πώλυπες. Ὅτι Καλχὶς ὄρος ἐστὶν Αἰτωλίας, ἀφ' ἧς ὁ Ἀχελῷος ἕρπει δίναις ἀργυρέαις. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι Χαλκίδες, ὄρη δηλοῦσαι, ἢ πόλεις· ὧν καὶ ἡ κατὰ Εὔβοιαν, ὡς καὶ περὶ Βραχέων ἐρρέθη πλατύτερον· καὶ ἡ Θρᾳκική, ἡ καὶ μέχρι νῦν σώζει τὸ ὄνομα.

498 Multæ verò Amnisi [Cretæ] magis boreales [septētrionales] conspiciūtur, 499 Ægyláque atque Cythera, Calauriáque aspera: 500 Carpathus itē alia in parte ad occasum. prope autē ipsam 501 Creta honorata, Iouis magni nutrix, 502 Magnáque pinguísque, & bona pascua habens. quā super Ida, 503 Ida pulchricomis sub quercubus eminus virescens: 502 Atque huius quidem magnitudo ingens.

Πολλαὶ δ' Ἀμνισοῖο βορειότεραι ὁρόωνται,
Αἰγυλά τ' ἠδὲ Κύθηρα, Καλαύρειά τε τρηχεῖα·
Κάρπαθος αὖθ' ἑτέρωθι, ποτὶ ζόφον. ἐγγύθι δ' αὐτῆς πρὸς νότον.
Κρήτη τιμήεσσα, Διὸς μεγάλοιο τιθήνη,
Πολλή τε λιπαρή τε καὶ εὔβοτος. ἧς ὑπὲρ Ἴδη,
Ἴδη καλλικόμοισιν ὑπὸ δρυσὶ τηλεθόωσα·
Καὶ τῆς τοι μέγεθος περιώσιον. —

Ὅτι βορειότεραι νῆσοι Κρήτης πρὸς ζόφον (οὕτω γὰρ ὁ τῆς ἱστορίας συντάσσεται νοῦς) Αἰγιάλα, Κύθηρα, Καλαύρειά τε τρηχεῖα· Κάρπαθος δὲ ἑτέρωθεν, πρὸς ἀνατολὰς δηλαδή. ἐγγὺς δὲ αὐτῆς ἡ Κρήτη· ἣν ἐγκωμιάζων φησί, Κρήτη τε μέγαστε, τιθήνη Διός· ἧς τὸ μέγεθος ἐξαίσιον, ἤτοι μέγα· πολλή τε λιπαρά τε καὶ εὔβοτος. ὑφ' ἧς ἡ Ἴδη, ὄρος ἐξαίρετον, ἀφ' ἧς ἡ Τρωϊκὴ Ἴδη ὠνόμασται, ὡς τῷ γεωγράφῳ δοκεῖ. ἣν καὶ ἐπαναλαβὼν ὁ Διονύσιος, ὡς ἀξίαν λόγου, φησίν, Ἴδη καλλικόμοισιν ὑπὸ δρυσὶ τηλεθόωσα. πολύδενδρον γὰρ τὸ ὄρος καὶ μεγαλόδενδρον. Κρήτη δὲ λέγεται, ὡς οἱ παλαιοί φασιν, ἀπὸ τῶν ἐκεῖ οἰκησάντων Κουρήτων, οἱονεὶ Κουρήτη, καὶ ἐν συγκοπῇ, Κρήτη. οἱ δὲ ἀπὸ Κρητός τινος αὐτὴν Κρήτην ὠνόμασαν υἱοῦ τοῦ Διός. Ἀρριανὸς δέ φησι,
» Κρὴς, οὗ Κρήτη ἐπώνυμος, ὁ τὸν Δία κρύψας ἐν
» ὄρει Δικταίῳ, ὅτε Κρόνος ἐμάστευεν, ἐθέλων ἀ-
» φανίσαι αὐτόν. Ἀρχίας δέ τις, ὡς λέγεται, Κρη-
» τὴν αὐτὴν ὠνόμασε, πλεονασμῷ τοῦ ε. τῶν δὲ συμμνημονευθεισῶν ἐνταῦθα τῇ Κρήτῃ τεσσάρων νήσων, Αἰγιάλα μὲν οὐκ ἠξίωται πολλοῦ λόγου τοῖς παλαιοῖς. τὰ Κύθηρα δὲ νῆσός ἐστι πρὸς τῇ Κρήτῃ, φυλάττουσα καὶ εἰσέτι τὴν κλῆσιν· δοκοῦσα αἰτία εἶναι τοῦ τὴν Ἀφροδίτην καλεῖσθαι Κυθηρείαν, κατὰ τὸν Ἡσιόδου μῦθον, λέγοντος Κυθέρειαν τὴν Ἀφροδίτην λέγεσθαι, διότι προσεπέλασε Κυθήροις. ἐκαλεῖτο δέ, φασί, καὶ Πορφυροῦσα ποτέ, διὰ τὸ καλλίστας ἔχειν πορφύρας. ὠνόμασται δέ, φασίν, ἀπὸ Κυθήρου τοῦ Φοίνικος. τὴν δὲ Καλαύρειαν νῆσον οἱ παλαιοὶ ἐκλιάζουσι πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς τῶν Καλαυρῶν χώρας τῆς τῷ κανόνι τῶν χωρῶν παροξυνομένης, προπαροξύνουσι, Καλαύρειαν ἀναγινώσκοντες· τὴν τοῦ ἰῶτα μέντοι καὶ οὕτω φυλάσσοντες γραφήν, καὶ οὐδὲ διὰ τοῦ β γράφουσι ταύτην, ἀλλὰ διὰ τῆς αυ διφθόγγου, ἐν τῇ παραληγούσῃ. λέγουσι δὲ κύκλον ἔχειν ταύτην τὴν νῆσον σταδίων λ, πορθμῷ τετραστα-δίῳ διεστῶσαν τῆς ἠπείρου. εἶτα φασὶ μετ' αὐτὴν εἶναι τὸν ἀνωτέρω μνημονευθέντα Σαρωνικὸν κόλπον. οὗ πρόκειται ἡ Αἴγινα, τοῦ Μυρτώου ἤδη αὐτὴ πελάγους οὖσα, ὡς καὶ τὰ Κύθηρα, καὶ ἡ Καλαύρεια, καὶ ἡ Σαλαμίν. ἔχειν δέ φασι καὶ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἄσυλον τὴν Καλαύρειαν ταύτην νῆσον· διὸ καὶ τὸν Δημοσθένην ἐκεῖ φυγόντα σταλεὶς ὁ Ἀρχίας ὑπὸ Ἀντιπάτρου οὐκ ἐβιάσατο, ἀλλὰ πειθὼ ἐπιχειρήθη εἰ καὶ μὴ ἐπείσθη ἐκεῖνος, ἀλλὰ τοῦ ζῆν ἑκὼν ἑαυτὸν παρέλυσεν. ἠλλάξατο δέ, φασίν, ὁ Ποσειδῶν τὴν Καλαύρειαν ταύτην πρὸς τὴν Λητώ, ἀντιδοὺς τὴν Δῆλον· ὡς δὲ καὶ τὴν Πυθὼ ἀντιδοὺς, ἔσχε τὸ Ταίναρον. ὅθεν καὶ λόγος παροιμιώδης ἐπὶ τῶν ἴσα ἀνθαιρουμένων, καὶ ἀντικαταλλασσόντων ὡς αὐτοῖς βουλητόν, Ἶσόν τοι Δῆλόν τε Καλαύρειάν τε νέμεσθαι, Πυθώ τ' ἠγαθέην καὶ Ταίναρον ἠνεμόεντα. τῇ δὲ Καρπάθῳ λυμήνασθαί ποτέ φασι τοὺς λαγωούς, κακὸν γενομένους ἐπακτὸν ἔξωθεν· ὡς καὶ ἡ παροιμία δηλοῖ ἡ λέγουσα, ὁ Καρπάθιος τὸν λαγών. Κρήτης δὲ πόλεις μέγισται, καθὰ καὶ προγέγραπται, Γόρτυνα, Κυδωνία, καὶ Κνωσσός, βασίλειον Μίνωος, ἥτις καὶ Κέρατος ἐκαλεῖτο, ὁμωνυμοῦσα ποταμῷ τινι παραρρέοντι. Μίνως δὲ πρῶτος τὴν νῆσον ἐξημέρωσε νόμοις καὶ πολιτείαις, καὶ πόλεων συνοικισμοῖς. εἴρηκε δὲ περὶ αὐτῆς καὶ Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσείᾳ, καὶ γέγραπται ἐκεῖ ὅσα ἔδει. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν βορειότεραι νῆσοι Κρήτης, βορειότεραι Ἀμνισοῦ εἶπεν ὁ περιηγητής, ἀπὸ μέρους δηλώσας τὸ ὅλον. μέρος γάρ τι Κρήτης ὁ Ἀμνισός, ἔνθα καὶ σπήλαιον Εἰληθυίας, ὡς ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ὁ ποιητὴς ἱστορεῖ.

— ἄντα δὲ πέζης
Αἰγυπτίης Ῥόδος ἐστὶν, Ἰηλυσίων ἕδος ἀνδρῶν. γρ. ἔδος αἰθρ. γρ. καὶ ἦθος
Τὴν δὲ μετ', ἀντολίηνδε Χελιδόνιαι γεγάασι
Τρεῖς νῆσοι, μεγάλης Παταρηΐδος ἔνδοθεν ἄκρης.

—Ex aduerso autē oræ 505 Ægyptiæ
505 Rhodus est, Ialysiorū solum hominū.
506 Hāc autem post, orientem versus, Chelidoniæ sunt
507 Tres insulæ, magnum Patareum intra promontorium.

Ὅτι ἀντικρὺ τῆς Αἰγυπτίας πέζης (ἤγουν τοῦ τοῦ Δέλτα βορείας κρηπῖδος, ἢ στάσεως, ἢ βάσεως) ἡ Ῥόδος κεῖται, ἧς ὁ κύκλος σταδίων ἐστὶν ὀκτακοσίων εἴκοσι. περὶ ἣν πόλις Λίνδος, ἡ καὶ μέχρι νῦν περιλαλουμένη, ἀφ' ἧς πλοῖα Λινδικά. ἔτι δὲ καὶ Ἰηλυσός, καὶ Κάμειρος, διὰ τοῦ ι γραφομένη, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ κυρίου. ὁ γὰρ Κάμειρος τὸ κύριον διὰ διφθόγγου γράφεται. μεθ' ἣν πρὸς ἀνατολάς, ἐν ἀρχῇ τῆς τῶν Παμφυλίων παραλίας, ἔνδον τῆς τῶν Πατάρων μεγάλης ἄκρας, αἱ Χελιδόνιαι τρεῖς νῆσοι κεῖνται, πάρισοι τὸ μέγεθος, διέχουσαι ἀλλήλων ὅσον πέντε σταδίους, τῆς

δὲ γῆς ἀφικνεῖσθαι ὡς ἐξαστάδιον. ἀφ' οὗ οἴονταί τινες ἄρχεσθαι τὸ ἀδόμενον ὄρος τὸν Ταῦρον, ἀρχόμενον τῇ ἀληθείᾳ ἀπὸ τῆς τῶν Ῥοδίων περαίας. Ἱστέον δὲ ὅτι Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου προσῳδίᾳ, Χελιδονίαι ἀναγινώσκει ὀξυτόνως, ὡς πυρκαϊαί. Πάταρα δὲ, κτίσμα Πατάρου, πόλις μεγάλη, περὶ ἧς περιγράφη πλατύτερον. ἡ δὲ Ῥόδος ἄλλα τε ἔχει θαυμαστὰ, καὶ τὸν τοῦ ἡλίου δὲ κολοσσὸν, Χάρητος ἔργον, ἀνδρὸς Λινδίου, πήχεων ἑβδομήκοντα· καὶ ἦν καὶ αὐτὸς ἐν τῶν ἑπτὰ θεαμάτων, ὃς ὕστερον σεισμῷ κλασθεὶς ἀπὸ τῶν γονάτων. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα εἶχεν ἡ Ῥόδος ἀγάλματα, ὧν τὸ τεχνικὸν καὶ μικροῦ δεῖν ἔμψυχον αἰνιττόμενοι οἱ τεχνῖται ἀλύσεσιν ἐδέσμουν αὐτὰ, μὴ καὶ λάθοιεν τάχα κινηθέντα μεταστῆναί που ἀλλαχοῦ. εἰ δὲ χρὴ τὴν νῆσον ταύτην οὐ μόνον τῷ μεγίστῳ κολοσσῷ σημειῶσαι, ἀλλὰ καὶ σμικροτάτῳ τινὶ ἐπᾶραι ἀναθήματι, ἐκεῖ καὶ ὁ καλὸς πέρδιξ ἦν, τὸ τοῦ Πρωτογένους ὑμνούμενον πάρεργον. διὰ δὲ τὸν αἰώνιον ῥηθέντα μέγαν κολοσσὸν, καὶ Κολοσσαεῖς ὡς ἐκ μεγάλου παρασήμου ἐκαλοῦντο οἱ Ῥόδιοι. λέγεται δὲ καὶ ναύσταθμα ἔχειν ἡ Ῥόδος κρυπτὰ καὶ ἀπόρρητα τοῖς πολλοῖς, καὶ τῷ κατοπτεύσαντι αὐτὰ θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. ἐκλήθη δέ ποτε, φασὶν, Ὀφιοῦσσα· εἶτα Τελχινὶς, διὰ τοὺς ἐκ Κρήτης Τελχῖνας οἰκήσαντας ἐκεῖ, ἄνδρας γόητας καὶ βασκάνους. καίτοι τινὲς μάτην δυσφημηθῆναι τούτους φασί. βασκανθῆναι γὰρ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἀντιτέχνων αὐτοὺς, ἀρίστους ὑπάρξαντας ἐργάτας χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, οἳ καὶ τὴν ἅρπην τῷ Κρόνῳ ἐδημιούργησαν. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶ καὶ ὅτι πλεύσαντες οἱ Ῥόδιοι μέχρις Ἰβηρίας, ἔκτισαν ἐκεῖ πόλιν Ῥόδην.

[508] Cyprus autẽ orientem versus Pamphylium intra sinum [509] Alluitur, amabilis vrbs Dionææ Veneris. [510] Iuxta verò Phœnicen Aradus, vasto in mari.

Κύπρος δ' εἰς αὐγὰς Παμφυλίου ἔνδοθι κόλπου
Κλύζετ', ἐπήρατον ἄστυ Διωναίης Ἀφροδίτης.
Ἄγχι δὲ Φοινίκης Ἄραδος, μεγάλῳ ἐνὶ πόντῳ. γρ. κόλπῳ
Πρόσθε δὲ Σουνιάδος κορυφῆς, ἐφύπερθεν Ἀβάντων,
Φαίνονται Σαλαμίς τε καὶ Αἰγίνης πολίεθρον.

[511] At verò ante Sunium verticem [promontorium] supra Abantas, [512] Apparent Salamisque & Æginæ oppidum.

Ὅτι ἡ Κύπρος οὐδεμιᾶς νήσου λειπομένη τῇ ἀρετῇ, τῷ Παμφυλίῳ καὶ τῷ Ἰσσικῷ κλύζεται κόλπῳ, ἧς οὐδεμία ἔτι ἀνατολικωτέρα νῆσός ἐστι. λέγει δὲ αὐτὴν Ἀφροδίτης ἄστυ ἐπήρατον, ὡς καὶ τὴν Σαμοθράκην, Κορυβάντων ἄστυ, μικροπρεπῶς μὲν (οὐ γὰρ μεγαλόφωνον τὸ τὴν τοσαύτην νῆσον εἰπεῖν ἄστυ) ἀκολούθως δὲ ὅμως τῷ μύθῳ, διὰ τὴν ἐκεῖ τῆς Ἀφροδίτης μάλιστα διατριβήν. ἄθυρμα γὰρ ἦν ἡ νῆσος τῇ δαίμονι, ἀφ' ἧς καὶ Κύπρις παρωνόμασται. ἔοικε δὲ, διὰ τὴν τῶν ἐκεῖ μαχλοσύνην, καὶ τὸ ἐπαφρόδιτον. τινὲς δέ φασι Κύπρον κληθῆναι αὐτὴν, ἀπὸ Κύπρου υἱοῦ Κινύρου· ἢ ἀπὸ ἄνθους ἐκεῖ πολλοῦ φυομένου, κύπρου καλουμένου. οἱ δὲ Κρυπτόν ποτε κληθῆναι αὐτὴν λέγουσι διὰ τὸ κεκρύφθαι ὑπὸ θαλάσσης· ὅπερ καὶ περὶ Δήλου μυθεύεται, καὶ περὶ Ῥόδου δὲ, κατὰ Πίνδαρον. ὅτι δὲ καὶ Σφήκεια ἐκλήθη ποτὲ, καὶ Κεραστία, ὁ Λυκόφρων δηλοῖ. ὀλβιώτατοι δὲ νησιωτῶν οἱ Κύπριοι. λέγονται δέ ποτε θαλαττοκρατῆσαι καιρόν τινα καὶ αὐτοί. κύκλος δὲ ταύτης τῆς νήσου στάδια ,ς υ π τοῖς κατακολπίζουσι. πολλαχοῦ δὲ καὶ ἰσθμοὺς ποιεῖ, διὰ τὸ τῆς χέματις ἱερόμαντις. Ὅτι περὶ Φοινίκην νῆσος ἡ Ἄραδος. λέγονται δὲ γενέσθαι ποτὲ ἔνδοξοι οἱ Ἀράδιοι, ὅτι στασιαζόντων τῶν ἀδελφῶν, Σελεύκου, τοῦ τε Καλλινίκου, καὶ Ἀντιόχου τοῦ Ἱέρακος, αὐτοὶ τῷ Καλλινίκῳ προσθέμενοι, ἔλαβον ἐξουσίαν δέχεσθαι τοὺς καταφεύγοντας ἐκ τοῦ βασιλέως παρ' αὐτοὺς, καὶ μὴ ἐκδιδόναι ἄκοντας· μὴ μέντοι μηδὲ ἐκπλέειν ἐξ αὐτῶν τοὺς πρόσφυγας, ἄνευ τοῦ ἐπιτρέψαι τὸν βασιλέα. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα νῆσος Ἄραδος, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω. Ὅτι πρόσθεν Σουνιάδος κορυφῆς, ἐφύπερθεν ἢ ὑπένερθεν τῶν Ἀβάντων φαίνονται Σαλαμίς τε καὶ Αἴγινα. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι ταυτὸν ἐνταῦθα δηλοῖ καὶ τὸ ἐφύπερθεν Ἀβάντων καὶ τὸ ὑπένερθεν· ἵνα λέγῃ δι' ἀμφοῖν τὸ νοτιώτερον· ὅπερ εἰ καὶ ὑπένερθέν ἐστιν, διὰ τὸ καθ' ἡμᾶς βόρειον ὕψος, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ περιηγητοῦ συνήθειαν, ὕπερθέν ἐστιν, ὡς ἐθέτης ἐπὶ τῶν νοτίων τὴν ὑπὲρ πρόθεσιν. ἀκρωτήριον δὲ ἀδόμενον Ἀττικῆς καὶ Εὐβοίας, τὸ Σούνιον. περὶ τὴν Εὔβοιαν εἰσὶν οἱ Ἄβαντες, περὶ ὧν ἐροῦμεν μετ' ὀλίγα. ἡ δὲ Σαλαμὶς, πρόκειται ἐν τῷ Σαρωνικῷ πελάγει, πρὸς ἀνατολὰς Κορίνθου. καὶ μετ' αὐτὴν

αὐτὴν ἡ Αἴγινα, ἣν ἐν πολλοῖς καὶ ὁ Πίνδαρος
» ἐξυμνεῖ. περὶ ἧς καὶ ταῦτα γράφονται, Νῆσος
» πρὸ τῆς Ἐπιδαυρείας ἡ Αἴγινα, ἐνδοξοτάτη, κύ-
» κλον σταδίων ρ̅ π̅, κειμένη πρὸς τῷ Κρητικῷ πε-
» λάγει καὶ τῷ Μυρτῴῳ, τῷ μεταξὺ Κρήτης καὶ
» Ἀργείας καὶ Ἀττικῆς· ἐν βάθει μὲν γεώδης, ἐπι-
» πολῆς δὲ πετρώδης· διὸ καὶ ψιλή ἐστι, κριθοφό-
» ρος δὲ ἱκανῶς· Οἰνώνη ποτὲ ὀνομαζομένη. ἐξ
» αὐτῆς ὁ Αἰακός. οἱ δὲ ἐν αὐτῇ παροικοῦντες Μυρμι-
δόνες ἐκλήθησαν, οὐχ ὅτι κατὰ τὸν μῦθον, λοιμοῦ τῇ νήσῳ συμπεσόντος, καὶ τῶν ἐκεῖ ἐκτελευτησάντων τῇ νόσῳ οἱ μύρμηκες ἄνθρωποι ἐγένοντο, Αἰακοῦ ἐξαιτησαμένου· ἀλλ᾽ ὅτι μυρμήκων δίκην, τὴν ἀγαθὴν γῆν κάτω οὖσαν ἀνορύττοντες ἐπέφερον ταῖς πέτραις, ἵνα τὴν μὲν ἔχωσι γεωργεῖν, ἐν δὲ τοῖς ὀρύγμασι κατοικεῖν, φειδόμενοι τοῦ πλινθοποιεῖν, ἵνα ἔχωσι γῆν. Δωριεῖς δὲ ἀνέκαθεν οἱ Αἰγινῆται, ἀπὸ Ἐπιδαύρου, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον. ἐκ ταύτης τῆς νήσου καὶ ὁ ἀδόμενος Κριὸς, ἀνὴρ γενναῖος ἀθλητής· ὑφ᾽ οὗ ἀπελαυνόμενος τῆς νήσου ὁ τῶν Λακώνων βασιλεὺς Κλεομένης, καὶ θέλων ἐκφοβῆσαι αὐτὸν, ἔφη ἀστείως τὸ ὑμνούμενον, ἤδη νῦν κατὰ χαλκοῦ, ὦ Κριὲ, τὰ κέρατα· ὡς μεγάλῳ κακῷ συνεσόμενος. λέγεται δὲ καὶ Σώστρατός τις Αἰγινήτης ἔμπορος μέγιστα ἐκ φορτίων κερδῆσαι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ Αἰγίνης. Ἡ δὲ Σαλαμὶς ἑβδομήκοντα σταδίων ἔχει περίμετρον, ἢ ὀγδοήκοντα. ἐκαλεῖτο δέ ποτε Κυχρεία, ἀπό τινος Κυχρέως, οὗ καὶ Λυκόφρων καὶ Ἀρριανὸς μέμνηνται, ὃς ὄφις μὲν ἐπεκλήθη, διὰ τραχύτητα τρόπου, ἐπελάθη δὲ τῆς νήσου ὑπὸ Εὐρυλόχου. ὠνόμασται δὲ ἡ νῆσος αὕτη καὶ Σκιρὰς, ἀπό τινος ἥρωος· ἀφ᾽ οὗ καὶ Σκιρὰς Ἀθηνᾶ, παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὁ μὴν ὁ Σκιροφοριών· καὶ Σκῖρος τόπος ἐν τῇ Ἀττικῇ, εἶχε δὲ καὶ ποταμὸν Βώκαρον λεγόμενον, ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, ὡς ἂν εἴποι τις Βουκέφαλον. καθὰ καὶ πηγή τις παρὰ Θεοκρίτῳ Βύεινα Ἰταλικῶς βοὸς ῥινὶ παρονομαζομένη. ὅτι δὲ περὶ Σαλαμῖνα κατεναυμαχήθη ὁ Ξέρξης, καὶ ὅτι ναυτικὸν ἀξιόλογον ἔσχεν ἡ νῆσος ποτὲ, οὐδεὶς τῶν περὶ λέξεις ἠγνόηκε. τὸν δὲ περὶ Σαλαμῖνα πορθμὸν διστάδιον εἶναι φασὶν, ὃν ἐπιχειρῆσαι μὲν ὁ Ξέρξης καταχῶσαι, καὶ οὕτως ἀποχερσῶσαι (ἀντιπαίζων τοῖς περὶ τὸν Ἄθω νεανιεύμασιν, οὗ τὸν αὐχένα διορύξας ἀπεθαλάσσωσεν) ἐκωλύθη δὲ φυγών.

Θηητὸς δέ τις ἐστὶ βαθὺς πόρος Αἰγαίοιο,
Ἐντὸς ἔχων ἑκάτερθεν ἀπειρεσίων στίχα νήσων,
Ὅσσον ἐπὶ στεινωπὸν ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἕλλης,
Σηστὸς ὅπῃ καὶ Ἄβυδος ἐναντίον ὅρμον ἔθεντο.

513 Admirandus autē quidam est profundus gurges Ægæi, 514 Intus habens vtrinque infinitarum seriem insularum, 515 Vsque ad arctam vndam Athamantidis Helles, 516 Sestus vbi & Abydus oppositam [ex aduerso] stationem posuerunt.

Ὅτι τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἀπειρεσίας ἔχειν λέγει νήσους, καὶ ὅτι θηητὸν βαθὺν πόρον τι τοῦ Αἰγαίου καλεῖ. καὶ ὅτι τὸν Ἑλλήσποντον περιφράζων, ἢ παραφράζων, ἢ ἐτυμολογῶν, στεινωπὸν ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἕλλης λέγει αὐτόν· ὡς ἐκεῖ καταπεσούσης τῆς Ἕλλης τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀθάμαντος, καὶ λιπούσης τῷ τόπῳ τὸ ὄνομα· ἧς καὶ τάφον Ἡρόδοτος ἱστορεῖ περὶ τὴν Θρακικὴν Χερρόνησον. ὁ δὲ Διονύσιος λέγει καὶ ὅτι Σηστὸς ἐκεῖ καὶ Ἄβυδος ἐναντίον ὅρμον ἔθεντο. Σηστὸς μὲν, Λεσβίων ἄποικος, καθὰ καὶ ἡ Μάδυτος, ὡς ὁ γεωγράφος φησὶ, Χερρονησία πόλις, Ἀβύδου διέχουσα σταδίους λ̅, ἐκ λιμένος εἰς λιμένα. ἔνθα καὶ ἡ λεγομένη Ἀποβάθρα, ὅπου ἡ Ξερξικὴ σχεδία ἐπήγνυτο. περὶ Εὐρώπην δέ ἐστιν ἡ ῥηθεῖσα πόλις, λεγομένη Ἀττικῶς μὲν ἡ Σηστὸς, παρὰ δὲ Ἐφόρῳ ὁ Σηστός. εἶχε δέ ποτε τεῖχος ἰσχυρὸν, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. Ἄβυδος δὲ πρὸς ἀνάπλους ἀντιπαρήκουσα τῇ Σηστῷ, κτίσμα Μιλησίων, ἴσον διέχουσα Λαμψάκου καὶ Ἰλίου, ὡς ὁ γεωγράφος φησίν· ἔνθα τὸ ἑπταστάδιον τοῦ πορθμοῦ, ὅπερ ὁ Ξέρξης ἔζευξεν. ἐνεπρήσθη δὲ ἡ Ἄβυδος αὕτη ὑπὸ Δαρείου τοῦ πατρὸς Ξέρξου. ἔστι δὲ λέγεταί ποτε καὶ Λυβικὴ Ἄβυδος Αἰγυπτία, ἔχουσα Μεμνόνειον βασίλεια, δευτερεύουσα μετὰ τὰς ἑκατομπύλους Θήβας, καὶ Ἰταλικὴ δὲ ἱστορεῖται Ἄβυδος. ὅτι δὲ περὶ Ἑλλησπόντου ἀμφεβλήθη τοῖς παλαιοῖς ἄλλα τε, καὶ πόθεν ἂν ἄρχοιτο, ἤδη προγέγραπται. Ἴστρον δέ τινα φασὶν ἱστορεῖν, τέσσαρας γενέσθαι μεγάλους κατακλυσμοὺς, ὧν ἑνὶ διαρραγῆναι τὸν Ἑλλήσποντον ἀφορίσαι τῆς Ἀσίας τὴν Εὐρώπην. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὸν γράψαντα τὰ ἐθνικὰ, καὶ Ἰταλικὸν

πόλις τις λέγεται οὐδετέρως τὸ Ἄβυδον, καὶ ὅτι ἐπὶ συκοφαντίᾳ καὶ μαλακίᾳ διεβάλλοντο οἱ Μιλήσιοι Ἀβυδηνοί· ὅθεν καὶ παροιμία, μηδ' ἀκῆ τὴν Ἄβυδον παπτῆναι, ἤγουν μὴ θαρρούντως αὐτῆς ἐπιβαίνειν. ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ ἑτέρα παροιμία ἐπὶ τῶν ἀηδῶν, τὸ, Ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα. τὸ δὲ, ἐναντίον ὅρμον ἔχειν, ἀντὶ τοῦ, κατεναντία κεῖνται ἀλλήλαις, καὶ ἀντίπορθμοί εἰσιν.

517 Europæ autē [insulæ] hæ quidem lęuæ sub flexu manus 518 Ingredienti, deinceps: Asiæ vero ad dextram sitæ sunt, 519 In longitudinem septentrionalis porrectæ boreæ. 520 Porro Europæ quidem Abantias est Macris, 521 Scyrusque ventosa, & excelsa Peparethus. 522 Vnde & Lemnus, asperum solum Vulcani, 523 Patescit, [aperitur, vel sese ostendit] Priscaque Thasus, Cereris sedes fertilis: 524 Imbrus, Thraciaque Samus, Corybantica ciuitas.

Εὐρώπης δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ νεύματι χειρὸς,
Ὁρμῶνθ' ἑξείης· Ἀσίης δ' ἐπὶ δεξιὰ κεῖνται,
Μῆκος ἐπ' ἀρκτῴοιο τιταινόμεναι βορέαο.
Εὐρώπης δ' ἤτοι μὲν Ἀβαντιὰς ἔπλετο Μάκρις,
Σκῦρός τ' ἠνεμόεσσα, καὶ αἰπεινὴ Πεπάρηθος.
Ἔνθεν καὶ Λῆμνος, κραναὸν πέδον Ἡφαίστοιο,
Πέπταται, ὠγυγίη τε Θάσος, Δημήτερος ἀκτή·
Ἴμβρος, Θρηϊκίη τε Σάμος, Κορυβάντιον ἄστυ.

Ὅτι τῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ νήσων ὅσαι ὑπὸ νεύματι χειρὸς λαιᾶς κεῖνται ἐπὶ εἰσδύσει τὸν Ἑλλήσποντον, τῆς Εὐρώπης εἰσίν· ὧν ἐστὶ καὶ ἡ Μάκρις, καὶ ἡ Σκῦρος, καὶ ἡ Πεπάρηθος, καὶ ἡ Λῆμνος, ἥτις Ἥφαιστον ἐτίμα· καὶ Ἴμβρος, καὶ Σάμος Θρᾳκία, ἥτις Καβείρων εἶχεν ἱερά, οἳ καὶ Κορύβαντες ἐλέγοντο· καὶ Θάσος, ἥτις καὶ κτίσια εἶχέ ποτε, καὶ τὴν Δάτον συνῴκισε, πόλιν ἔνδοξον περὶ τὴν τοῦ Στρυμόνος παραλίαν. ἀφ' οὗ παροιμία, οἱ παλαιοί φασι, Δάτος ἀγαθῶν, ὡς τὸ, ἀγαθῶν ἀγαθίδες. καὶ σκόπει ἐνταῦθα τὴν παροιμίαν, τὸ, ἀγαθῶν ἀγαθίδες. εἰ γὰρ καὶ ἄλλως αὐτὴν οἱ πολλοὶ ἐκλαμβάνονται, ἀλλ' ἔοικε τοπικόν τι εἶναι ἡ ἀγαθίς. διὸ καὶ εἰς ὁμοιότητα παρετέθη τὸ, Δάτος ἀγαθῶν. ἵνα ὥσπερ λέγεται Δάτος ἀγαθῶν, ἐξ τόπος καὶ πόλις· οὕτω λέγηται καὶ ἀγαθίδες ἀγαθῶν. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, ποία λοιπὸν ἄλλη ὁμοιότης τῶν δύο τούτων παροιμιῶν; Ἱστέον δὲ ὅτι Παρίων κτίσμα ἡ Θάσος· τὸ Πάριον δὲ, πόλις ἐν τῇ Προποντίδι. ὁ δὲ Ἀρριανὸς ἄλλως φησί, Πάριος υἱὸς Ἰάσονος, ὃς ἐπώνυμος τὸ ἐν Ἑλλησπόντῳ Πάριον, ὡς οἰκιστής. καὶ οὐ διαφωνεῖ ὁ Ἀρριανὸς πρὸς τὸν προειρημένον λόγον, ἀλλὰ διὰ ταυτότητά τινα παραδηλοῖ, ὡς ἐν πολυωνυμίᾳ Προποντίδος τε καὶ Ἑλλησπόντου. ὃ καὶ ἑτέροις ἔδοξεν, ὡς ἤδη προγέγραπται. καὶ οὕτω μὲν Πάριοι κτίσαι τὴν Θάσον λέγονται. τινὲς δὲ ἀνάπαλιν τὸ Πάριον ἀπὸ τῆς Θάσου εἶπον ἀποικισθῆναι. Ἀρριανὸς δέ φησι καὶ τὴν Θάσον ἀπὸ Θάσου καλεῖσθαι, Ποσειδῶνος υἱοῦ· καὶ ὅτι ἐκαλεῖτό ποτε καὶ Χρυσῆ νῆσος, διὰ τὰ χρυσᾶ μέταλλα, ὧν Ἡρόδοτος μέμνηται· λέγει ὅτι προσόδους εἶχον μεγάλας οἱ Θάσιοι, καὶ μέταλλα χρυσᾶ σκαπτῆς ὕλης. εὗρον δὲ αὐτὰ Φοίνικες οἱ κτίσαντες τὴν νῆσον μετὰ Θάσου τοῦ Φοίνικος, ἐξ οὗ ἔχει καὶ τὸ ὄνομα. εἶχε δὲ ἱερὸν Ἡρακλέους ἡ Θάσος, ὑπὸ τῶν αὐτῶν Φοινίκων ἱδρυθὲν, οἳ πλεύσαντες κατὰ ζήτησιν τῆς Εὐρώπης, τὴν Θάσον ἔκτισαν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ Θάσου. Ὅρα δὲ ὅτι φιλοτιμότερον ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἀγλαϊζόμενος ἐφ' ἑκάστῃ τῶν νήσων, ἐπιθέτῳ χρῆται· καὶ τὴν μὲν Μάκριν, ὅ ἐστι τὴν Εὔβοιαν, Ἀβαντιάδα λέγει, ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ ἔθνους τῶν Ἀβάντων· Θρᾳκίου ἔθνους, ὥς φησιν Ἀρριανὸς, κληθέντος οὕτως ἀπὸ τινος Ἀργείου υἱοῦ Ποσειδῶνος Ἄβαντος. τούτους ὁ Ὅμηρος κομᾶν τὰ ὄπιθεν φησὶ τῷ Θρᾳκίῳ νόμῳ, καὶ μεγαθύμους ὀνομάζει. τὴν δὲ Σκῦρον ὁ Διονύσιος ἠνεμόεσσαν καλεῖ, τὴν Πεπάρηθον αἰπεινήν, τὴν Λῆμνον, κραναὸν πέδον Ἡφαίστου, ἀκολούθως Ὁμήρῳ, διὰ τοὺς ἐκεῖ ποτε τοῦ πυρὸς κρατῆρας. διὸ καὶ πόλεων περὶ αὐτὴν δύο οὐσῶν, ἡ μία Ἡφαιστία ἐλέγετο. λέγονται δὲ καὶ ταύτην Πελασγοί ποτε οἰκῆσαι, οἱ ἐκ τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐξελαθέντες, ὡς ἄδικοι καὶ ἅρπαγες· τὴν δὲ Θάσον ὠγυγίην λέγει, καὶ Δημήτερος δὲ ἀκτήν, διὰ τὸ εὔδαιμον τῆς νήσου, καὶ εὔκαρπον. ὅπερ καὶ εἰς παροιμίαν ἔπεσε τὸ, Θάσος ἀγαθῶν, ὡς ἔτι ἔστη Δάτος. καίτοι τινὲς, Δάτος ἀγαθῶν, τὴν τοιαύτην παροιμίαν γράφουσι, περὶ ἧς ὑπο-

ἐλέγου γέγραπται. Ὅσα δὲ ἐνταῦθα καὶ ὅπως τῶν ἄλλων ποιητῶν τὸ, Δήμητρος ἀκτὴ, λαμβανόντων αὐτὸ τὸ δωρεὰ, ὅσα αὐτὸ τὸ, τόπος ἢ τέμενος, ἔλαβεν. ἔτι δὲ κἀκεῖνα περὶ τῶν εἰρημένων νήσων ἰστέον· ὅτι Εὔβοια νῆσος μία τῶν ὑμνουμένων ἑπτὰ, ἡ καὶ Μάκρις ὀνομασθεῖσα· Μάκελα, διὰ τὸ τῆς θέσεως ἐπίμηκες· οὕτω γάρ πως παραμήκης ἐκτέταται. διὸ καὶ δίδωσι τοῖς κωμικοῖς λαβὴν σκώμματος ἐν τῷ, ὑπὸ γὰρ ἠλόθη παρατέταται, καὶ Περικλέους ὡς τῶν Ἀθηναίων ἐπιτείναι τῶν ποτὲ τοὺς φόρους αὐτῇ. κλίνεται δὲ ἡ Μάκελα αὕτη διὰ καθαροῦ τοῦ ε. διὸ καὶ ὁ νησιώτης αὐτῆς, Μακελεὺς λέγεται. ἦν δὲ καὶ αἰγιαλὸς οὕτω καλούμενος, κλινόμενος δὲ διὰ τοῦ δ. ἐλέγετο δὲ Μάκελα καὶ τῶν Κυκλάδων μία, ἡ Ἴκαρος, ἀφ' ἧς νομίζουσί τινες εἰρῆσθαι καὶ τὸ Ἰκάριον πέλαγος. Ἡ δὲ Σκῦρος τὴν κλῆσιν ταύτην ἔχει, διὰ τὸ τῆς νήσου ταύτης σκληρὸν, καὶ τὸ σκυρῶδες, ἤτοι λιθῶδες. σκῦρος γὰρ ἡ λατύπη, ἤγουν τὰ ὅσα λελέμμα λιθίδια ἐν τοῖς λαξεύμασι. περίκειται δὲ τῆς τῶν Μαγνήτων γῆς ἡ Σκῦρος αὕτη, ὥσπερ καὶ ἡ Πεπάρηθος. θαυμασταὶ δὲ αἰγὲς αἱ Σκύριαι· καὶ μέταλλα δέ εἰσι ποικίλης λίθου, Σκυρίας λεγομένης, καθὰ καὶ Καρυστίας. Ἡ δὲ Ἴμβρος Θρᾳκικὴ μὲν εἶναι νῆσος καὶ ἱερὰ Καβείρων· ἀφ' αὐτῆς ὄνομα δὲ δαιμόνων οἱ Κάβειροι. Ἡ Ἴμβρος δὲ αὐτὴ δὲ καὶ Ἑρμῆς, ὃν Ἴμβραμον οἱ Κᾶρες, ὥσπερ ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἀναγράφεται· ὅθεν τάχα καὶ Ἴμβρος ἡ νῆσος παρονομάζεται. ἡ δὲ Θρᾳκία Σάμος λέγεται μὲν καὶ Σαμοθρᾴκη συνθέτως· καλεῖται δὲ οὕτω πρὸς διαστολὴν τῆς ἐν ταῖς Σάμου τῆς Ἰωνικῆς. μνημονεύει δὲ ταύτης καὶ Ὅμηρος. ἐλέγετο δὲ ποτε Δαρδανία, διὰ τὸν Δάρδανον, ὃς ἐν τῷ κατακλυσμῷ διασωθεὶς ἐκεῖθεν εἰς τὴν Τροίαν ἦλθε. ῥηθήσεται δὲ καὶ περὶ τῆς Σάμου ταύτης ἐν τοῖς κατωτέρω. καὶ ταῦτα μὲν, ὡς εἴρηται, τὰ τῶν τοιούτων νήσων ἐπίθετα. τὴν δὲ Σαμοθρᾴκην Κυρβαντίαν ἢ Κορυβαντίαν ἀπὸ λέγει, διὰ τὸ ἐκεῖ τῶν Κορυβάντων μυστήρια, ἃ καὶ Κάβειροι μέμνηνται. ἀφ' ὧν καὶ κορυβαντιᾶν μίμημα ἐκστάσεως ἐνθεαστικῆς. ταῦτα ἐπίσημα τῶν Αἰγαίων νήσων, ἃ περιγράφων ὁ ποιητὴς εἰσάγει τὰ Ἑλλήσποντον· καὶ ἡ τῆς Εὐρώπης περινέμονται. ὧν μία σὺν πολλαῖς ἄλλαις, καὶ ἡ περὶ τὴν Ἀττικὴν νῆσος, Ἑλένη καλουμένη· ἔνθα ἡ Ἑλένη ἀπέβη μετὰ τὴν Ἰλίου ἅλωσιν, ἢ καὶ πρὸ τούτου, ὅτε ἡρπάγη.

Αἱ δ' Ἀσίης προτέρην αὐτὴν λάχον, ἀμφὶς ἰοῦσαι 525

Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ οὔνομα Κυκλάδες εἰσί·

Ῥύσια δ' Ἀπόλλωνι χορεὺς ἀνάγουσιν ἅπασαι,

γρ. ἱσταμένου Ἀρχομένου γλυκεροῦ νέον εἴαρος, εὖτ' ἐν ὄρεσσιν

γρ. λιγύφωνος Ἀνθρώπων ἀπάνευθε κύει λιγύφθογγος ἀηδών.

525 Quæ vero Asiæ primam partem sortitæ sunt, circumeuntes 526 Delum circumdederunt, & nomine Cyclades sunt: 527 Gratulatoria vero sacra Apollini choreas ducunt vniuersæ, 528 Ineunte dulci recens [primùm] vere, quando in montibus 529 Ab hominibus procul parit dulcisona luscinia.

Ὅσαι αἱ περὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος δεξιαὶ νῆσοι τοῖς εἰσπλέουσι τὸν Ἑλλήσποντον, τῇ Ἀσίᾳ προσκεχωρήκασι· ὧν προτέρην ἐπέχει μοῖραν τῶν ἀπὸ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν διαβαίνοντι αἱ νῆσοι αἱ τὴν Δῆλον κυκλώσασαι, καὶ δι' αὐτὸ, τοὔνομα Κυκλάδες εἰσί. καὶ ἔστι τοῦτο ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος τῶν Κυκλάδων. ᾄδεται δὲ πάνυ ἐν ταῖς ἱστορίαις ἡ Δῆλος, ὡς Ἀπόλλωνος ἱερά· οὗ καὶ μαντεῖον ἦν ἐκεῖ περιφανές. ἐκαλεῖτο δὲ ποτε καὶ Ὀρτυγία, ὡς ὁ γεωγράφος φησί. καὶ ἡ μυθικὴ αἰτία κεῖται παρὰ Λυκόφρονι. οὐκ ἐξῆν δὲ, φασὶν, οὔτε θάπτειν αὐτόθι νεκρὸν, οὔτε κύνα τρέφειν. Ἀρριανὸς δὲ περὶ ταύτης φησὶν, ὅτι Δῆλος ἡ πάλαι πλωτὴ οὖσα, ἔστη ὅτε ἡ Λητὼ ἐπέβη αὐτῆς ἐν ὠδῖσι μόλις ἔχουσα παῖδας. καὶ ἄλλοι δὲ συνῳδὰ ἐπιμυθεύμενοι αὐτὴν, φασὶ Δῆλον αὐτὴν κληθῆναι, διὰ τὸ φερομένην ποτὲ ὑπὸ θάλασσαν, ἀναδῦναι ὕστερον κάτωθεν, ὡς καὶ ἄλλαι τινὲς, καὶ ἐκ ἀδήλου βαθέως ἐρρίζωσθαι ἐκεῖ. ἐκεῖνα πρὸ τούτου ἐπικαλύπτεσθαι, διὰ τὸ σεισθεῖσαν ποτὲ, κατὰ Ἰνδικὴν, τὴν νῆσον ταύτην σεῖσθαι. διὸ καὶ χελιδόνα καὶ περὶ αὐτὴν ὁ Τρέμων καλούμενος. ὁ μέντοι θρυλλούμενος χρησμὸς ἐπ' αὐτῆς ταύτης τοῖς λογίοις, ὁ λέγων ὅτι, Κινήσω καὶ Δῆλον ἀκίνητον περ ἐοῦσαν. λέγεται δὲ ὅτι ὁπηνίκα ὁ τοῦ Δαρείου στρατηγὸς Δάτις τριακόσια τάλαντα λιβανωτοῦ ἐθυμίασεν ἐν τῷ βωμῷ τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος, καὶ ἀπέπλευσε, τότε ἡ Δῆλος ἐκινήθη πρῶτα καὶ ὕστατα, τὸ πρὶν οὖσα ἀκίνητος. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὰς Κυκλάδας νήσους εἶναι τὸν ιε'· ὧν εἶναι καὶ Κύθνος, ἀφ' ἧς ὁ

Κύθνιος λέγεται τυρός· ἐξ ἧς καὶ ζωγράφος ὄνομα ἔχων ὁ Κυδίας. Ἡ Πάρος, ἐξ ἧς παροιμία τό, ἀπεπαρίασαι, ἤγουν μετεμελήθησαι. ἐψεύσαντο γάρ ποτε ἐν μεταμελείᾳ οἱ Πάριοι τὰς εἰρηνικὰς ὁμολογίας, ἃς ἔθεντο πρὸς τὸν Μιλτιάδην, ὡς ἐλπίσαντες πόθεν συμμαχίαν ἐν καιροῖς. Ἡ Ἀμοργός, ἐξ ἧς Σιμωνίδης ὁ ἰαμβοποιός, Ἀμοργῖνος ἐντεῦθεν λεγόμενος προπερισπωμένως, τύπῳ ἐθνικῷ· τὸ δὲ Ἀμόργινος, προπαροξυτόνως, χιτῶνος ἐπίθετον, ἀπὸ χρώματος ἴσως ἐλαιοχρόου ἐπινός. Ἀμόργη γὰρ ἡ τοῦ ἐλαίου ὑπόστασις, ὅ ἐστιν ἡ τρυγίας. Παυσανίας δέ, οὐ τὸ Ἀττικὸν λεξικόν, ἄλλο τι ἐμφαίνει, λέγων, Ἀμοργὸς ὅμοιον βύσσῳ· καὶ ὅτι ἀμοργὶς κυρίως ἡ λινοκαλάμη, ἐξ ἧς ἐνδύματα ἀμοργίδια λεγόμενα, ὡς ὁ κωμικὸς ἐν Λυσιστράτῃ δηλοῖ. Ἡ Δῆλος, οὕτω λεγομένη ἢ διὰ τὴν θρυλλουμένην μυθώδη αἰτίαν, ὅτι ὑπὸ θάλασσαν, ὡς ἐρρέθη, οὖσα πρότερον, ὕστερον φανεῖσα ἐδηλώθη· ἢ διὰ τὰς ἐν αὐτῇ μαντείας, ἐξ ὧν ἐδηλοῦτο τὰ δυσεύρετα. Ἡ Τήνος, ἀπό τινος οὕτω κληθεῖσα Τήνου ἀνδρός· ἦν δὲ σκοροδοφάγος γῆ αὕτη, ὡς καὶ ἡ κωμῳδία δηλοῖ, Τηνίων μεμεστωμένη σκορόδων· ὕδασι κατάρρυτος, διὸ καὶ Ὑδροῦσα ἐκλήθη· κρήνην ἔχουσα ἧς τὸ ὕδωρ οἴνῳ οὐ μίσγεται. καὶ φιάλιον δὲ λέγεται, ποτὲ ἐν αὐτῇ ἀνακεῖσθαι, σύγγραμμα ἔχον, ἐξ οὗ ῥᾳδίως πῦρ ἀνῆπτεν. Ἡ Ἴος, ἡ κατὰ χρησμὸν Ὁμηρουμητρίς, ἤγουν ἔνθεν ἦν Ὁμήρου μήτηρ. καὶ ὅρα τὸ μητρίς, ἐξ ὁμοιότητος τοῦ πατρίς. Ἡ Σέριφος, ἥτις οὕτω λιθώδης ἐστίν, ὥστε κωμῳδεῖται ὑπὸ τῆς Γοργόνος τοῦτο παθεῖν, ὡς τοῦ Περσέως αὐτόθι τραφέντος, καὶ τὴν τῆς Γοργόνος δῆθεν ἐκεῖ κομίσαντος κεφαλήν, δι' ἧς τοὺς ἐκεῖ ἀπελίθωσεν. Ἴωνες δὲ ἀπὸ Ἀθηνῶν οἱ Σερίφιοι, καθὰ καὶ οἱ Σίφνιοι, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. Ἡ Μύκονος, ἐν ᾗ λέγονται κεῖσθαι οἱ τῶν γιγάντων ὕστατοι, ἀναιρεθέντες ὑφ' Ἡρακλέος. ὅθεν ἐπὶ τῶν ὑπὸ παθόντων μιᾷ ψήφῳ, ἤγουν ἐπὶ τῶν μιᾷ δίκῃ καταδικασθέντων λέγεταί τι, τό, πάνθ' ὑπὸ μίαν Μύκονον. ἤγουν, πάντα ὁμοῦ ὑπὸ μίαν βλάβην, ἢ καταδίκην. ἐπιχωριάζει δὲ τοῖς Μυκονίοις φαλάκρωσις. διὸ καὶ οἱ φαλακροί, Μυκόνιοι λέγονται. Ἡ Νίσυρος, ἧς καὶ Ὅμηρος μέμνηται· οὕτω καλουμένη ἀπὸ τοῦ νέω, καὶ τοῦ σύρω, διότι ἀποκοπεῖσα τῆς νήσου τῆς Κῶ τῇ τοῦ Ποσειδῶνος τριαίνῃ, ἐπεσύρη τῷ γίγαντι Πολυβώτῃ νέοντι, ὅ ἐστιν οἰχομένῳ. αὕτη δὲ τῶν Σποράδων νήσων οὖσα, κατά τινας, πετρώδης ἐστί, λίθου μυλίου. γίνεται δὲ καὶ οἶνος χρηστὸς ὁ Νισύριος. Ἡ Σύρος, ἣν ὁ ποιητὴς Συρίην καλεῖ ἐν Ὀδυσσείᾳ, ἥτις μηκύνει, κατὰ τὸν γεωγράφον (ἤγουν ἐκτείνει) τὴν προτέραν συλλαβήν, τουτέστι τὴν ἄρχουσαν. Ἡ Σίφνος, περὶ τὸ Κρητικὸν πέλαγος, ἀφ' ἧς ὁ Σίφνιος ἀστράγαλος, δι' ἀπώλειαν. λέγονται δέ ποτε ἀκμάζειν τοῖς πράγμασιν οἱ Σίφνιοι, καὶ πλουτῆσαι μάλιστα, διὰ τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἐν τῇ νήσῳ εἶναι μέταλλα. Κυκλὰς δὲ καὶ ἡ Ἄνδρος, ἀπὸ Ἄνδρου τινὸς οὕτω κληθεῖσα. Ἀλλὰ καὶ ἡ Νάξος, λεγομένη οὕτω ἀπὸ Νάξου Καρῶν ἡγεμόνος· ἢ παρὰ τὸ νάξαι, ὅ ἐστι θῦσαι, διὰ τὰς θυσίας ἐξαιρέτους τινὰς ἐκεῖ γινομένας. Ἡρόδοτος δὲ καὶ περὶ Σικελίαν Ναξίους τινὰς ἱστορεῖ, λέγων καὶ ὅτι ἡ Κυκλὰς αὕτη Νάξος μεγέθει μὲν οὐ μεγάλη ἐστίν, ἄλλως δὲ καλή τε καὶ ἀγαθή, ἄγχου τῆς Ἰωνίας, χρήματα ἔχουσα πολλά. ἐγένετο δέ ποτε αὐτῇ καὶ ὀκτακισχιλία ἀσπίς, καὶ πλοῖα μακρὰ πολλά. Ὅτι αἱ Κυκλάδες ἔαρος γλυκεροῦ νέου ἱσταμένου, ἢ ἀρχομένου, ὅτε ἐν ὄρεσιν ἀνθρώπων ἀπόθι ναίει λιγύφθογγος ἀηδών, χοροὺς ἀνάγουσι τῷ Ἀπόλλωνι· οὓς καὶ ῥύσια λέγει, ὡς ῥύσεως χάριν καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ γινομένους. καίτοι κυρίως ῥύσια (ὡς καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι φαίνεται) τὰ ἐξ ἐπιδρομῆς ὁπλιτικῆς καὶ ἑλκυσμοῦ λαμβανόμενα εἰς ἐνέχυρα· ἀπὸ τοῦ ῥύω τὸ ἑλκύω ἐτυμολογούμενα· καταχρηστικῶς δέ ποτε καὶ ἐπὶ ἁπλῶς ἐνεχύρου ἡ λέξις λαμβάνεται. ὁ μέντοι Διονύσιος, κατὰ δριμύτητα ῥητορικὴν συνήθη αὐτῷ, ἐπὶ δώρων σωτηρίων τὴν λέξιν εἴληφεν, ἅπερ μᾶλλον σῶστρα λεχθήσονται, καθάπερ λύτρα τὰ ὑπὲρ αἰχμαλώτων διδόμενα.

530 Insulae autem deinceps Sporades undique micant. 531 Ceu quando innubilem per aerem cernuntur sidera, 532 Humidas nubes velox ubi dispulit boreas.

530 Νῆσοι δ' ἑξείης Σποράδες παρεπαμφανόωσιν,
Οἷον ὅτ' ἀννεφέλοιο δι' ἠέρος εἴδεται ἄστρα,
Ὑγρὰ νέφη κραιπνοῖο βιησαμένου Βορέαο.

Ὅτι ὥσπερ αἱ Κυκλάδες, οὕτω καὶ αἱ Σποράδες ἐν τῷ Αἰγαίῳ εἰσὶ πελάγει, ἃς ἡ τῆς περιηγήσεως τεχνολογία οὐκ ἔχει. εἰσὶ δὲ τῶν Σποράδων ἡ Νικασία, πλησίον τῆς Νάξου· ἡ Θήρα, ἐξ ἧς

ἀποικία Λακώνων εἰς Κυρήνην ἐστάλη, καθὰ καὶ Πίνδαρος ἱστορεῖ. ἐν ταύτῃ οὔτε τοὺς εἰπῶν τὸ θνήσκοντας ἐθρήνουν, οὔτε τοὺς ἐπιπλασαντας, εἰ θάνοιεν. ἡ Μῆλος περὶ τὸ Κρητικὸν πέλαγος, ἀπό τινος ἀνδρὸς Μήλου κληθεῖσα, κατὰ τὴν τοῦ Ἀρριανοῦ ἱστορίαν. εἰς ταύτην Ἀθηναῖοί ποτε πέμψαντες ἡβηδὸν τοὺς ἐνοικοῦντας ἀπέσφαξαν. ἄλλοι δὲ Κυκλάδα τὴν Μῆλον φασὶν, ὁμώνυμον ἔχουσαν πόλιν, ὅθεν ἦν Διαγόρας ὁ Μήλιος ὁ ἐπ' ἀσεβείᾳ κωμῳδούμενος. τῶν Σποράδων ἐστὶ καὶ ἡ Πάτμος περὶ τὸ Ἰκάριον πέλαγος, καὶ ἡ περὶ τὸ Κάριον πέλαγος καὶ ἡ περὶ τὸ Καρπάθιον Ἀστυπάλαια. ναὶ μὴν καὶ ὁ Κίμωλος περὶ Κρήτην, ἐξ ἧς ἡ Κιμωλία γῆ, ἐπιτηδεία εἰς νίτρου κατασκευὴν, ὡς καὶ ὁ κωμικὸς λέγει. καὶ ἡ Λέρος δὲ μία τῶν Σποράδων ἐστὶ περὶ τὴν Καρίαν, ἧς οἱ ἄποικοι κακοήθεις, ὡς δηλοῖ ὁ Φωκυλίδης, λέγων,
» Λέριοι κακοί· οὐχ ὁ μὲν, ὃς δ' οὔ· πάντες δὲ, πλὴν Προ-
» κλέους· καὶ Προκλέης δὲ Λέριος.
Σποράς δὲ καὶ ἡ πρὸς τῇ Ῥόδῳ Νισύρα, ἥτις διαφθαρῆναι, φασὶν, ἔπαθεν. οἰονεὶ γὰρ Διονυσία τις ἐστίν· ἐπεὶ Διονύσιος τὴν Ἀριάδνην εἰς αὐτὴν ἐκ τῆς Νάξου ἤγαγεν, Μίνωος τοῦ πατρὸς διώκοντος αὐτήν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι Σποράδες, ἃς (ὡς ἐρρέθη) ὁ τῆς κοσμογραφίας πίναξ οὐκ ἔχει· ὧν τινὸς καὶ τὴν Τῆνόν φασιν, ἥτις ἀνωτέρω Κυκλὰς ἐλέγετο. ἐοίκασι δὲ ἀργιλώδεις αἱ Σποράδες εἶναι, ἤγουν λευκόγεοι. διὸ καὶ φησὶ Διονύσιος ὅτι παμφαίνουσιν, ἤγουν ὅτι ἀνεφέλου ἀέρος ὄντος, τὰ ἄστρα φαίνονται, ὑγρὰ νέφη βιαζομένου ἀρκτῴου Βορέου. τοῦτο δὲ μάλιστα εἶπε διὰ τὸ ἀργιλῶδες καὶ λευκὸν τῆς αὐτόθι γῆς, ὡς εἴρηται. Σποράδες δὲ λέγονται τάχα μὲν καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, μάλιστα δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Κυκλάδων. οὐ γὰρ κατ' αὐτὰς ὡρισμένον ἔχουσι τόπον, ἀλλὰ εἰσὶ διεσπαρμέναι εἰσὶ πολλαχοῦ· ὅπου γε Σποράδα τινὲς καὶ τὴν ἐντὸς τοῦ Ἑλλησπόντου εἶπον Προικόννησον. κατὰ δέ τινας, διὰ τὸ πολυπληθὲς καὶ πυκνὸν, Σποράδες νῆσοι καλοῦνται. ἔοικας γὰρ αἱ, φασὶ, κατεσπάρθαι περὶ αὐτάς. εἰσὶ δὲ δὲ τῶν Σποράδων καὶ αἱ παρὰ τὴν Λυκόφρονι Καλύδναι, ὧν μία ἰδίως Κάλυδνα καλεῖται· ἀφ' ἧς καὶ λοιπαὶ παρειλήφασι τὴν αὐτὴν κλῆσιν ἔλαχον. ἔχει δὲ αὕτη μέλι τὸ Καλύδνιον ἄριστον, καὶ τῷ Ἀττικῷ ἐνάμιλλον. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ γράψας καὶ τὸ μέλι Καλύμνιον λέγει, καὶ τὰς νήσους ταύτας Καλύμνας, διὰ τοῦ μ. τὸ δὲ, ὑγρὰ νέφη βιαζομένου Βορέου, ἐξήγησις οἷον ἐστὶ τοῦ παρ' Ὁμήρῳ αἰθρηγενέτου Βορέαο. ὁ γὰρ τὰ νέφη βιαζόμενος, αἰθρίαν ποιεῖ, καὶ διὰ τοῦτο αἰθρηγενέτης ἐστί. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι καὶ ἐν Ἀρραβίᾳ κόλπος τὶς εἶναι λέγεται, νήσους ἔχων Σποράδας.

Ταῖς δ' ἔπι, νῆσοι ἔασιν Ἰωνίδες· ἔνθα δὲ Καῦνος,
Καὶ Σάμος ἱμερόεσσα, Πελασγίδος ἕδρανον Ἥρης,
Καὶ Χίος, ἠλιβάτου Πελληναίου ὑπὸ πέζαν.

Has autē post insulæ sunt Ionicæ: vbi Caunus. Et Samus amœna, Pelasgica sedes Iunonis, Et Chios altissimi Pellenæi sub pede.

Ὅτι μετὰ τὰς Σποράδας νήσους αἱ Ἰωνίδες εἰσὶ, τουτέστιν αἱ ὑπὸ τοὺς Ἴωνας· ὧν ἡ Καῦνος. ἣν Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου προσῳδίᾳ ὀξύνει. ἔτι δὲ καὶ ἡ Σάμος, ἣν ἱμερόεσσαν μὲν ὁ Διονύσιος λέγει, καὶ Πελασγίδα δὲ, ὡς ἀπό τινων Πελασγῶν, ἀφ' ὧν καὶ Ἥρα ἐκεῖ Πελασγία τιμᾶται. Ἱστέον δὲ ὅτι καὶ πόλις ἐστὶ Καρίας λεγομένη Καῦνος, ἀπό τινος Καύνου ἀνδρὸς, οὗ ἐρασθεῖσα ἡ ἀδελφὴ Βύβλις ἀπήγξατο· ὅθεν καὶ ὁ παρὰ τῇ παροιμίᾳ Καύνιος ἔρως, ἐπὶ τῶν ἀθέσμως ἐρώντων, ἢ καὶ ἐπὶ τῶν βλαβέντων ἐφ' οἷς ἀθέσμως ἠράσθησαν. ἔστι δὲ νοσώδης ἡ τοιαύτη, διὰ τὸ τοῦ ἀέρος οὐκ ἀγαθὸν, ἔν τε θέρει καὶ μετοπώρῳ, διὰ τὰ καύματα, καὶ τὴν τῶν ὡραίων καρπῶν ἀφθονίαν. ἔνθα τοὺς οἰκοῦντας χλωροὺς ἰδὼν Στρατόνικος ὁ ὑμνούμενος ἄριστος κιθα-
» ρῳδὸς ἔφη, Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. αἰτιαθεὶς δὲ διότι σκώπτει τὴν πόλιν διὰ τὰς νόσους, ἔτι πλέον ἀστεϊσάμενος ἔφη, καὶ
πῶς ἂν ἐγὼ νοσηρὸν εἴποιμι τόπον, ἔνθα καὶ οἱ νε- «
κροὶ περιπατοῦσιν; Ἡ δὲ Σάμος αὕτη ἡ Ἰωνικὴ «
πάνυ εὐτυχεῖ ποτε, ὡς καὶ παροιμιασθῆναι, γάλα ὀρνίθων φέρειν αὐτήν. τυραννηθεῖσα δὲ, ἐπειράθη δυστυχίας ἄκρας· λειπανδρήσασα διὰ Συλοσῶντα τὸν τύραννον, ἄρξαντα πικρῶς. ὅθεν καὶ παροιμία, ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρία. ὁ μέντοι τοῦ Συλοσῶντος ἀδελφὸς Πολυκράτης, οὐ φαύλως ἐτυράννησε· γενόμενος δὲ εὐτυχέστατος, ὕστερον ἐκρεμάσθη ὑπὸ Περσῶν. οὗτος ἦν ὁ τὸν δακτύλιον ῥίψας εἰς θάλασσαν, ὃν αὖθις διὰ τοῦ καταπιόντος ἰχθύος ἀπέλαβε. περὶ δὲ οἴνους, ὡς λέγεται, οὐ πάνυ εὐτυχὴς ἦν. ὠνομάσθη δέ ποτε καὶ Μελάμφυλλος, καὶ Ἀνθεμίς· καὶ Παρθενία δὲ, ἀπὸ ποταμοῦ Παρθενίου. ἐν ταύτῃ

τῇ Σάμῳ καὶ ὄρος ὑψηλὸν λέγεται εἰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀργυιάς, οὗ κάτωθεν ὄρυγμα, ὡς φησιν Ἡρόδοτος, πλευστάδιον, δι' οὗ ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ σωλήνων, παρεχέετο εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ μεγάλων πηγῶν· οὗ ἀρχιτέκτων Εὐπαλῖνος ὁ Μεγαρεύς. ἦν δέ, φησιν, αὐτόθι καὶ ναὸς μέγιστος, οὗ ἀρχιτέκτων Ῥοῖκος, ἀνὴρ ἐπιχώριος. ταύτης ὁ πολίτης Σάμιος. ὁ μέντοι τῆς ἐν Κεφαλληνίᾳ Σάμου πολίτης, Σαμαῖος. διότι ἐκείνη καὶ Σάμη λέγεται, καθὰ καὶ παρ' Ὁμήρῳ εὕρηται. Ἴστεον δὲ ὅτι Ἰωνικὴν τὴν ῥηθεῖσαν Σάμον φαμέν, ὡς ἂν ἀντιδιαστέλλοιτο τῇ τε Ὁμηρικῇ Κεφαλληνιακῇ Σάμῳ, καὶ τῇ προειρημένῃ δὲ Θρακίᾳ Σάμῳ, τῇ οὕτω κληθείσῃ διὰ τὸ ὕψος. Σάμοι γάρ, φασι, τὰ ὑψη. ὅτι δὲ εἰς πολὺ ἐξῆρται ὕψος, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, ἐξ αὐτῆς τήν τε Ἴδην φαίνεσθαι πᾶσαν, καὶ τὰ κατὰ τὴν Τροίαν. οἱ δέ φασιν ὅτι Σάμος λέγεται ἡ Θρακία, οἱονεὶ Σάος τις, καὶ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ μ, Σάμος· ἀπὸ Σαίων, ἔθνους παλαιοῦ οἰκήσαντος αὐτήν. οὗ μέμνηται καὶ Ἀρχίλοχος, ὁμολογῶν ἀχρεῖον τὴν αὐτοῦ ἀσπίδα ἐν τῇ φυγῇ πολέμου ῥῖψαι παρ' αὐτοῖς. καὶ ἡ Χίος δέ, τῶν Ἰώνων ἐστὶ νῆσος, ἔχουσα πόλιν εὐλίμενον, ὥς ὁ γεωγράφος φησί, καὶ ναύσταθμον π' ναυσί, καὶ ἄλσος φοινίκων, οἷς ὁ περίπλους σταδίων ἐνενακοσίων. ταύτης οἰκισταὶ Πελασγοί. ἐνταῦθα ὄρος τὸ Γαλινναῖον. ἱστορεῖται δὲ ἐν Χίῳ πρῶτον μέλανα οἶνον γενέσθαι, καὶ πρώτους τοὺς ἐκεῖ θεράπουσι χρήσασθαι, οὕτω καλουμένοις κατ' ἰδίαν τινὰ κλῆσιν δουλωτικήν, ἢ δουλικήν· ὡς καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντό ποτε Εἵλωσι, καὶ Μακεδόνες Πενέσταις, καὶ Ἀργεῖοι Γυμνησίοις, καὶ Σικυώνιοι Κορυνηφόροις, καὶ Κρῆτες Δμωίταις, καὶ Ἰταλιῶται Πελασγοῖς. ὥστε κατὰ τὴν ἱστορίαν ταύτην δουλικὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὀνόματα εἶναι τοὺς Εἵλωτας, τοὺς Πενέστας, τοὺς Γυμνησίους, τοὺς Κορυνηφόρους, τοὺς Δμωίτας, τοὺς Πελασγούς, τοὺς θεράποντας. ἄλλοι δὲ Κρητικὴν λέξιν τὴν θεράποντα εἶπον εἶναι, ὡς τῶν Κρητῶν τὸν ὁπλοφόρον δοῦλον λεγόντων θεράποντα.

536 Inde Æolidum [Æolicarum] apparent montes insularum, 537 Lesbique spatiosæ, & amœnæ Tenedi.

Κεῖθεν δ' Αἰολίδων ἀναφαίνεται οὔρεα νήσων,
Λέσβου τ' εὐρυχόροιο, καὶ ἱμερτῆς Τενέδοιο.

Ὅτι ἐκεῖθεν, ἤτοι μετὰ τὰς Ἰωνικὰς νήσους, ἀναφαίνονται νῆσοι Αἰολίδες, Λέσβος τε εὐρύχορος, καὶ Τένεδος ἱμερτή. μεγίστη πόλις δὲ τῶν Αἰολικῶν πόλεων ἡ Λέσβος, περίμετρον ἔχουσα χιλίων σταδίων, μεγαλυνομένη τῆς τοῦ Ὀρφέως κεφαλῆς· ἐκεῖ γάρ φασι μετὰ θάνατον αὐτὴν λαλοῦσαν προσοκεῖλαι. τοῦτο δὲ ἐμυθεύθη διὰ τὸ ἀρίστους ἐκεῖ καὶ μετὰ Ὀρφέα γενέσθαι ἄνδρας λογίους· ὧν ἦν καὶ Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος, καὶ Πιττακός, καὶ ὁ ποιητὴς Ἀλκαῖος, καὶ ἡ Σαπφώ, θαυμαστόν τι, φασί, γυναικὸς χρῆμα, πρὸς ἣν οὐδεμία γυνὴ ἐνάμιλλος εἰς ποίησιν. ἦν δὲ Πεντάπολις ἡ Λέσβος, μίαν ἔχουσα τῶν πέντε τὴν Λέσβον· ἀφ' ἧς ἡ ὅλη νῆσος, Λέσβος ἐλέγετο, ἐκ τοῦ μέρους λαχοῦσα τοὔνομα. ὥσπερ καὶ ἡ νῦν Μιτυλήνη λέγεται ἡ αὐτή, ἀπὸ πόλεως ὁμωνύμου μιᾶς ἐκείνων τῶν πέντε. τῷ δὲ αὐτῷ λόγῳ καὶ Λυκόφρων αὐτὴν Ἴσσαν ἐκάλεσεν· μία γὰρ καὶ ἡ Ἴσσα τῆς αὐτῆς Πενταπόλεως. ἡ δὲ Τένεδος περίμετρον μὲν ἔχει σταδίων ὀγδοήκοντα, τῆς ἠπείρου δὲ ἀπέχει οὐ πλείους τῶν μ. εἶχε δὲ καὶ πόλιν Αἰολίδα, καὶ λιμένας δύο, καὶ Σμινθέως ἱερὸν Ἀπόλλωνος. παράκεινται δὲ αὐτῇ αἱ ῥηθεῖσαι ἀνωτέρω Καλύδναι δύο νῆσοι. ἐκαλεῖτο δέ ποτε, φασί, καὶ αὐτὴ Καλύδνα. ἐκλήθη δέ ποτε καὶ Λευκόφρυς. διὰ δὲ τὸν Τέννην, οὗ γέγονεν ἕδος, ὡς βασιλεύσαντος ἐν αὐτῇ, ἐπεκράτησε Τένεδον καλεῖσθαι αὐτήν· ὅντινα Τέννην διαβολῇ μὲν μητρυιᾶς Φυλονόμης, ἢ Πολυβοίας, συγκατέρριψε διὰ τοῦ πατρὸς Κύκνου εἰς θάλασσαν τῇ ἀδελφῇ Λευκοθέᾳ, ἐγκλείσασα λάρνακι· ἡ δὲ δίκη περιστασαμένη, τῆς νήσου βασιλέα κατέστησεν. ἦν δὲ ἡ τῆς μητρυιᾶς διαβολὴ πρὸς τὸν Κύκνον ἐρωτική, ὅτι δηλαδὴ ὁ Τέννης ἐβιάζετο αὐτήν· καίτοι αὐτὴ οὕτως εἰς τὸν Τέννην ἐποίησεν. ἀπὸ ταύτης ἐπὶ τῶν αὐστηρῶς ψηφιζομένων ᾄδεται παροιμία, Τενέδιος ἀνήρ. λέγεται γάρ ποτε τοῖς ἐπὶ μεγάλῳ κακῷ αὐτόθι δικαζομένοις πελεκυφόρον ἐφεστάναι ἄνδρα, ὃν ἔδει τῷ ἑαλωκότι τοῦ ἐγκλήματος, πληγὴν εὐθὺς ἐπιθεῖναι θανάσιμον.

538 Illic Melásque sinus ad Hellespontũ vadit, 539 Spumam eructans: at in boream longè tendenti

Κεῖθι Μέλας καὶ κόλπος ἐφ' Ἑλλήσποντον ἵησιν,
Ἀφρὸν ἐρευγόμενος· βορέην δ' ἐπὶ πολλὸν ἰόντι:

Πέπταται ἔνθα καὶ ἔνθα Προποντίδος οἴδμα θαλάσσης.

540 Expanditur [aperitur] hinc & inde Propontidis vnda maris.

Ὅτι ἐκεῖ που περὶ τὴν Τένεδον ὁ Μέλας κόλπος ἐφ' Ἑλλησπόντου ἐστὶν, ἀφρὸν ἐρευγόμενος· ὃς τὴν κλῆσιν ἔχει ἀπὸ ποταμοῦ Μέλανος, τοῦ καὶ αὐτοῦ ῥηθέντος, ἐκδιδόντος εἰς αὐτὸν· ὃ καὶ δηλοῖ τὸ τοῦ βάθους πολυ. συνάπτει γὰρ τῷ Αἰγαίῳ, ὃν βαθὺν πόρον φθάσας ἔφη ὁ Διονύσιος. κόλπος δὲ Μέλας ἐστὶν (ὡς οἱ ἀκριβέστεροι λέγουσιν, οἷς φαίνεται καὶ ὁ Διονύσιος ἐπακολουθῶν) περὶ ὃν καὶ ἡ Αἶνος κεῖται, πόλις Αἰολική. φασὶ γὰρ ὅτι ἐν τῷ Μέλανι κόλπῳ ἡ Αἶνος πρὸς τῇ ἐκβολῇ τοῦ Ἕβρου. οἱ δὲ περὶ Κύζικον καὶ Προκόννησον τὸν Μέλανα κόλπον ὑποτίθενται, δοκοῦσιν ἁμαρτάνειν καλεῖν· εἰ μὴ ἄρα ἔκ τινος χωρίου βοηθοῦνται, κειμένου ἐν τοῖς τοῦ Ὀππιανοῦ Ἁλιευτικοῖς, ὅπου περὶ τῆς τῶν πηλαμύδων ἄγρας ἐκεῖνός φησι. καὶ Ἡρόδοτος δέ φησι, Μέλας ποταμὸς, ἐξ οὗ ὁ κόλπος ὁ πρὸς τῇ Αἴνῳ. λέγεται δὲ τοῦτο μὴ ἐξαρκέσαι τῷ Ξερξοῦ στρατῷ, ὅτε ὁ Ξέρξης εἰς τὴν Εὐρώπην διέβη, ἀλλὰ ἐκλιπεῖν πινόμενος. οὕτω δὲ καὶ ὁ Σκάμανδρος οὐκ αὐτήρκει τὸ ὕδωρ. καὶ ὁ Λίσσος δὲ ποταμὸς Θρακικὸς οὐκ ἀπέχρησεν, ἀλλὰ προδέδωκε τὸ ῥεῖθρον, ὥς φησιν ὁ γλυκὺς Ἡρόδοτος.

Ἔστι δέ τις καὶ σκαιὸν ὑπὲρ πόρον Εὐξείνοιο

γρ. μεγαλώνυμος Ἄντα Βορυσθένεος πολυώνυμος εἰν ἁλὶ νῆσος

Ἡρώων· Λευκὴν μιν ἐπωνυμίην καλέουσιν,

Οὕνεκά οἱ τὰ πέρεστι κινώπετα λευκὰ τέτυκται.

Κεῖθι δ' Ἀχιλλῆός τε καὶ ἡρώων φάτις ἄλλων

Ψυχὰς εἱλίσσεσθαι ἐρημαίας ἀνὰ βήσσας.

Τοῦτο δ' ἀριστήεσσι Διὸς πάρα δῶρον ὀπηδεῖ,

Ἀντ' ἀρετῆς. ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἔλλαχε τιμήν.

541 Est verò quædam sinistrũ super meatũ Euxini 542 Ex aduerso Borysthenis, magni nominis [celebris] in mari insula 543 Heroum: Leucen [Albam] ipsam cognomine vocant, 544 Quoniam ei quæ insunt animalia, alba sunt. 545 Illic item Achillis & heroum fama est aliorum 546 Animas versari desertas per valles. 547 Hoc verò optimates à Ioue donum sequitur, 548 Pro virtute. virtus enim immortalem sortita est honorem.

Ὅτι ἀντικρὺ τοῦ Βορείου ποταμοῦ Βορυσθένους τοῦ περὶ τὰ σκαιὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐκβάλλοντος, πελαγία ἐστὶ νῆσος ἡρώων πολυώνυμος, Ἀχιλλέως ἱερά, ὅπου ἀντιπέραν καὶ ὁ προῤῥηθεὶς αὐτοῦ παρώνυμος δρόμος Ἀχίλλειος. τὴν δὲ νῆσον ταύτην φησὶ Λευκὴν καλεῖσθαι κατ' ἐπωνυμίαν, ὅ ἐστι φερωνύμως· ἐπειδὴ τὰ ἐν αὐτῇ κινώπετα, ἤγουν θηρία ἑρπετὰ, τουτέστιν ὄρνεα, λευκά εἰσι· τυχὸν μὲν λάροι, κατ' ἐνίους δὲ κύκνοι πελαργοί. κινώπετα δέ ἐστιν, ὧν ἡ κίνησις ἐν τῷ πίπτεσθαι. ἀσυνήθης δὲ ἡ λέξις. ἐκεῖ δὲ, φησὶ, φήμη ἐστὶν Ἀχιλλέως τε καὶ ἡρώων εἱλίσσεσθαι ψυχὰς, ἐρημαίας ἀνὰ βήσσας. ὥστε νῆσος ἡρώων λέγεται ἡ Λευκὴ αὕτη νῆσος, ὥσπερ νῆσοι μακάρων αἱ ἐν τῷ ἑσπερίῳ ὑμνούμεναι ὠκεανῷ. καὶ τοῦτο, φησὶ, δῶρον τοῖς ἀριστεῦσιν ἀντ' ἀρετῆς. ἤγουν, τοῦτο ἔλαχον οἱ ἥρωες γέρας ἀντὶ ἀρετῆς, τὸ ἀθύρειν μετὰ ῥαστώνης ἐν τῇ ῥηθείσῃ νήσῳ. εἶτα ἐπιπλέκει γνωμικὸν προσπεπλεκὸν εἰς ἀρετὴν, καί φησιν, ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἔλλαχε τιμήν. τουτέστιν, ἀθάνατόν ἐστι καλὸν ἡ ἀρετὴ, καὶ οὐ συναπολήγει τῷ σώματι. δεῖ δὲ εἰδέναι ὅτι συνηθέστατόν ἐστι τὸ τῆς γνώμης καλὸν παρὰ τῷ Διονυσίῳ. τούτου δὲ αἴτιον, ὅτι μὴ δίδωσιν αὐτῷ ἡ τῆς πραγματείας ὕλη συχνὰ γνωμολογεῖσθαι.

γρ. ἰθύς Κιμμέριον δ' ἄρα τοι διὰ Βόσπορον εὐθὺς ἰόντι

Ἄλλη ἀπειρεσίη νῆσος πέλει, ἥ ῥά τε λίμνης

γρ. λεξιτερῆς. γρ. δεξιτερή Ἔνδοθι δεξιτερῇ Μαιώτιδος ἐστήρικται.

549 Cimmerium verò tibi per Bosporũ recta eunti 550 Alia immensa insula est, quæ quidem paludem 551 Intra (ad dexteram) Mæotidem sita est.

552 Quã super Phanagoráque & bene constructa Hermonassa, 553 Vbi habitant qui Ionica sunt oriundi à terra.

Ἧς ἔπι Φαναγόρη τε καὶ εὔκτιτος Ἑρμώνασσα,
Ἔνθά τε ναιετάουσιν Ἰωνίδος ἔκγονοι αἴης.

Ὅτι ἐν τῇ Μαιώτιδι νῆσος ἀπειρεσίη ἐκτέταται, ἣν καλοῦσι Ταυρικήν· ἐν ᾗ Φαναγόρεια καὶ Ἑρμώνασσα Παιόνων ἄποικοι πόλεις, ὧν ἡ γοῦν Φαναγόρεια ὡς ἐξ Ἑρμωνος, ἀφ' ὧν οἱ τόποι καλοῦνται. Ἀρριανὸς δὲ οὕτω φησί, Φαναγόρεια, ἣν ἔκτισε Φαναγόρας ὁ Τήϊος, φυγὼν τὴν τῶν Περσῶν ὕβριν. ὅτι δὲ Ἑρμωνάσσῃ τῇ γυναικὶ Σημάνδρου Μιτυληναίου τινός, οὗ τινὰς τῶν Αἰολέων εἰς ἀποικίαν μεταστήσαντος, καὶ θανόντος ἐν τῷ τῆς πόλεως οἰκισμῷ, ἡ γυνὴ τῆς τε πόλεως ἐγκρατὴς ἐγένετο, καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄνομα τῇ πόλει ἐπέθετο. τὸ δὲ στόμα τῆς Μαιώτιδος, Κιμμερικὸς λέγεται Βόσπορος, περὶ οὗ προγέγραφε, ἔνθα τὸ τοῦ πορθμοῦ στενότατον, στάδια κ'. πολεμικοὶ δέ εἰσιν οἱ περὶ τὴν Μαιῶτιν, καὶ γεωργικοί, καὶ μετά γε τὸ Σκυθῶν ἔθνος, πάντων ἀλκιμώτατοι· καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ κλῆσις ἐστὶ τῇ Μαιώτιδι, καθά τινες λέγουσι. φασὶ δὲ καὶ πάντας τοὺς ἐφεξῆς αὐτῆς Σκύθας πάλαι μὲν ἀνδροφάγους εἶναι καὶ ἀροτῆρας· μεταβαλόντας δὲ, γενέσθαι νομάδας, ἀλλοκότους τε καὶ ἀπόλιδας, διὰ τὴν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθησομένην αἰτίαν.

554 Hæ quidem hominibus valde nobiles in mari insulæ. 555 At aliæ Oceani in flucto cinctæ sũt: 556 Harum autẽ manifestum ego situm eloquar, 557 Et cuiusnam venti ad plantam[pedem] sit quælibet.

Αἵδε μὲν αἱ θνητοῖσιν ἀγακλέεες εἰν ἁλὶ νῆσοι.
555 Ἄλλαι δ' Ὠκεανοῖο παρὰ ῥόον ἐστεφάνωνται· γρ. παρὰ ῥόον. γρ. περὶ ῥόον
Τάων δ' αὖ περίσημον ἐγὼ θέσιν ἐξενέποιμι,
Ὁπποτέρου τ' ἀνέμοιο παρὰ σφυρὸν ἐστὶν ἑκάστη.

Ὅτι λέγων κατὰ σχῆμα συμπληρώσεως ὁ Διονύσιος, αἵδε μὲν αἱ θνητοῖς ἀγακλεεῖς νῆσοι, ὁμολογεῖ πάλιν τὴν παχυμερῆ περιήγησιν. καὶ καινὸν οὐδέν, ὅπου καὶ ὁ πλατύτατος γεωγράφος ἐκεῖνος φησὶ παραλείπειν πολλά. τὸ γὰρ πάντα λεπτολογεῖν, χωρογραφίας ἐστὶν ἴδιον, ὡς καὶ ἐν προοιμίοις εἴπομεν. ἐρεῖ δὲ ὅτι καὶ τὰς νήσους αἳ περὶ Ὠκεανὸν ἐστεφάνωνται, τὰς περισήμους περιηγήσεται. ἄρξεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτων ἀπὸ Λιβύης, ἀρχὴν κἀνταῦθα ταύτην ποιούμενος, καὶ οὕτω πρεσβεῖον δὴ τιμῆς τῷ ἑαυτοῦ ἔθνει περιποιούμενος·

Ὅτι κατὰ μεταφορὰν τὴν ἀμφοτέρων, καὶ ποιητικῇ πρέπουσαν, σφυρὸν (ἤτοι πόδα) ἀνέμου λέγει τὴν βάσιν, ὅ ἐστι τὴν θέσιν καὶ τὸν τόπον ὅθεν πνεῖ. τὸ δὲ κυρίως σφυρὸν ἑρμηνεύων Ἀριστοτέλης, φησί, τῆς κνήμης δι' ὀστέου οὔσης, τὸ μὲν πρόσθιον, ἀντικνήμιον λέγεται· τὸ δὲ ὀπίσθιον, γαστροκνημία· τὸ δὲ ἔσχατον, ἀντικνημίου σφυρόν. λέγει δὲ καὶ ὅτι τὸ σφυρὸν ἑκάτερον ἐκ πλαγίου τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν κάμπτεται.

558 Nempe habitant boum nutricem circũ Erytheã, 559 Atlantis circa vndam [Atlanticum ad mare] pietatem in deos colentes Æthiopes, 560 Macrobiorum filii inculpati, qui olim aduenerunt 561 Geryonis post mortem superbi.

Ἤτοι μὲν ναίουσι βοότροφον ἀμφ' Ἐρύθειαν
Ἄτλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες Αἰθιοπῆες, γρ. θεουδέος
560 Μακροβίων υἷες ἀμύμονες, οἵ ποτ' ἵκοντο
Γηρυόνος μετὰ πότμον ἀγήνορος.--

Ὅτι Ἐρύθεια ἡ τοῦ Γηρυόνου νῆσος περὶ τὸ χεῦμά ἐστι τοῦ Ἄτλαντος, ἤτοι περὶ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος. καὶ ὅρα ὅτι τὸν τόπον, ἤτοι τὸ πέλαγος, Ἄτλαντα εἶπεν, ὁμωνύμως τῷ ἥρωϊ, ἐξ οὗ καὶ αὐτὸ παρωνόμασται. ταύτην τὴν νῆσον βούτροφον ἐπωνόμασε, διὰ τὴν περιουσίαν τῶν βοῶν αἳ ἦσαν τῷ Γηρυόνῃ, ἐν ᾗ Αἰθίοπες μακροβίων υἱοί, περὶ ὧν προείρηται· οἱ μετὰ τὸν Γηρυόνου, φησί, θάνατον ᾤκησαν τὴν νῆσον. αὐτοῦ γὰρ ζῶντος ἀοίκητος ἦν τοῖς ἄλλοις, διὰ τὸ ἐκείνου κακόξενον. ᾄδεται δὲ Ἡρακλῆς εἰς αὐτὴν πλεύσας χαλκῷ λέβητι, ὅτι καὶ τὰς Γηρυονείους ἀπήλασε βοῦς, Χαλκείῃ ἀκάτῳ βουπηλάσιος ἐξ Ἐρυθείας. ὡς ὁ Εὐφορίων λέγεται ἱστορεῖν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἐφέσιος

Ἀλέξανδρος

» Ἀλέξανδρος, εἰπών, Χαλκείῳ δὲ λέβητι μέγαν » διενήξατο πόντον. τάχα δὲ ὁ μὲν ῥηθεὶς λέβης πλοίου εἶδος ἦν, ᾧ καὶ ὁ λῃστρικὸς λέμβος ἔοικε παρηχεῖσθαι, κατὰ παρωνομασίαν τινά. τὸ δὲ δέπαν χάλκεον συγκρότησιν τινα χαλκοῦ δηλοῖ ἐπ' αὐτῷ, ὡς εἰ ἔτυχεν χαλκέμβολον ἦν, ἢ περιέσφιγμά τινα, ὡς εἰκός, ἐκ τοιαύτης εἶχεν ὕλης περὶ τὰ κατὰ πρύμναν ἢ κατὰ πρῷραν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Ἀῤῥιανός, δοξάζων τὸν Τύριον Ἡρακλέα τοῖς περὶ τὰ » Γάδειρα τόποις ἐπιφοιτῆσαι, λέγει ὅτι κατὰ τὸν λο» γοποιὸν Ἑκαταῖον ὁ Γηρυόνης, ἐφ' ὃν ὁ Ἀργεῖος » Ἡρακλῆς ἐστάλη, οὐδέν τι προσήκει τῇ γῇ τῶν Ἰ» βήρων ἥρωι, οὐκ ἦν ἐκ Ἰβηρίας, ἀλλὰ τῆς Ἠπείρου » τῆς περὶ Ἀμπρακίαν βασιλεὺς ἐγένετο, καὶ ἐκ τῆς » Ἠπείρου ταύτης ἀπήλασεν ὁ Ἡρακλῆς τὰς βόας, » οὐδὲ τοῦτο φαῦλον ἆθλον τιθέμενος. οἶδα δὲ, φησίν, ἐγὼ καὶ εἰς τόδε ἔτι τὴν Ἤπειρον ταύτην εὔβοτον, καὶ βοῦς τρέφουσαν καλλίστας. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. τοὺς δὲ ἐν Ἐρυθείᾳ Αἰθίοπας μακροβίους μὲν ὁ Διονύσιος λέγει, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀκριδοφάγων Αἰθιόπων, οἳ βραχύβιοί εἰσιν, σπανίως ὑπερβαίνοντες ἔτη μ΄, κατὰ τὸν γεωγράφον, ὡς ἀποθηριουμένης αὐτῶν τῆς σαρκός. Ἰουδίας δὲ ἐπονομάζει, καὶ ἀμύμονας, διὰ δικαιοσύνην, ὡς τῶν ἄλλων ἑσπερίων ἀδίκων ὄντων. Ἰστέον δὲ ὅτι μακροβίους καί τινας τῶν ὑπερβορείων ἱστοροῦσί τινες. ἄλλοι δὲ νῆσον Ἐρύθειαν εἶπον αὐτὰ τὰ Γάδειρα, τῷ Διονυσίῳ οὐ συντρέχοντες. οἱ δὲ νῆσον τινὰ Ἐρύθειαν εἶπον παραβεβλημένην τοῖς Γαδείροις, πορθμῷ σταδιαίῳ διειργομένην. ἐνόμισαν δὲ τοῦτο οἷα τὸ εὔβοτον ὁρῶντες τῆς τοιαύτης νήσου, ἔνθα τὸ τῶν προβάτων γάλα ὀῤῥὸν οὐ ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ τυροποιοῦσι πολλῷ ὕδατι μίξαντες, διὰ τὴν πιότητα. καὶ ἐν πεντήκοντα δὲ, φασίν, ἡμέραις αὐτόθι πνίγεται τὸ ζῶον, εἰ μή τις ἀποσχάζει τι τοῦ αἵματος. πλούσιος δὲ ὁ Γηρυόνης ὥσπερ κατὰ τὰς βόας, οὕτω καὶ κατὰ τὸ ὄνομα. λέγεται δὲ καὶ Γηρυών, καὶ Γηρυόνης, καὶ Γηρυονεύς.

--αὐτὰρ ὑπ' ἄκρην
Ἱρὴν, ἣν ἐνέπουσι κάρην ἔμεν Εὐρωπείης,
γρ. φυέθλων, Νήσους θ' Ἑσπερίδας, τόθι κασσιτέροιο γενέθλη,
γρ. ἔθνος Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰβήρων.

-at sub promõtorio [562] Sacro, quod perhibent caput esse Europæ, [563] Insulisque Hesperidibus [occiduis] vbi stanni origo, [564] Diuites habitant illustrium liberi Iberorum.

Ὅτι κατὰ τὴν ἱερὰν ἄκραν, τὴν κατὰ τοὺς ἀφνειοὺς Ἴβηρας, (ὅ ἐστι κατὰ τὸ οὕτω λεγόμενον ἱερὸν ἀκρωτήριον, ὃ καὶ κάρην Εὐρώπης ἄλλοι φασὶν) αἱ Κασσιτερίδες εἰσὶ δέκα νῆσοι ἐγγὺς ἀλλήλων, πρὸς ἄρκτον κείμεναι· ἃς ὁ Διονύσιος Ἑσπερίδας καλεῖ, διὰ τὸν τόπον τῆς θέσεως· δι' ἣν καὶ τὸν εἶπεν. ὅθεν, φησί, κασσιτέροιο γενέθλη. διὸ καὶ Κασσιτερίδες λέγονται. οὐκ ἐπιπολῆς δὲ, φασὶν, αὐτόθι ὁ κασσίτερος, ἀλλ' ὀρυττόμενος εὑρίσκεται. τούτων τῶν δέκα νήσων μία ἔρημος, τὰς δ' ἄλλας οἰκοῦσι Μελάγχλαινοι, ἄνθρωποι ποδήρεις ἐνδεδυκότες χιτῶνας, ἐζωσμένοι τὰ στέρνα, μετὰ ῥάβδων περιπατοῦντες, ὅμοιοι ταῖς τραγικαῖς ποιναῖς, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. Ἡρόδοτος δὲ φησὶν ὅτι, οὐκ οἶδα νήσους Κασσιτερίδας, ἐξ ὧν ὁ κασσίτερος ἡμῖν φοιτᾷ.

γρ. Βορεήπιδας ἀρχάς Ἄλλαι δ' Ὠκεανοῖο παραὶ βορεώτιδας ἀκτὰς
Δισσαὶ νῆσοι ἔασι Βρεττανίδες, ἀντία Ῥήνου·
Κεῖθι γὰρ ὑστατίην ἀπερεύγεται εἰς ἅλα δίνην.
Τάων τοι μέγεθος περιώσιον· οὐδέ τις ἄλλη
Νήσοις ἐν πάσῃσι Βρεττανίσιν ἰσοφαρίζει.
Ἄγχι δὲ, νησιάδων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες
Ἀνδρῶν ἀντιπέρηθεν ἀγαυῶν Ἀμνιταίων
γρ. πλείθουσι Ὀρνύμεναι τελέουσι κατὰ νόμον ἱερὰ Βάκχῳ,

[565] Aliæ autem Oceani ad borealia litora [566] Duæ insulæ sunt Britannicæ, contra Rhenum. [567] Illic enim extremum eructat in mare vorticem. [568] Harum sanè magnitudo immensa: neque vlla alia [569] Insulas inter omnes Britannicas æquatur [æqualis est] [570] Iuxta autem paruarũ insularum alius tractus, quò vxores [571] Hominum ex vlteriore ora illustriũ amnitatum [572] Profectæ peragunt iuxta ritum sacra Baccho.

573 Redimitæ hederæ nigra folia habentis corymbis, 574 Nocturnæ: strepitus autem tinnulus [stridulus] excitatur sonitus. 575 Nō sic Thracii iuxta ripas Absinthi 576 Bistonides [Threissæ] enclamāt multifremum Iraphioten [Bacchum] 577 Neque sic cum liberis nigros habentem vortices circa Gangem 578 Indi comessationem agitant valde strepero Dionyso, 579 Sicut illo in loco euant [clamant Euan] mulieres.

Στεψάμεναι κισσοῖο μελαμφύλλοιο κορύμβοις,
Ἐννύχιαι· παταγῆς δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἠχή.
Οὐχ οὕτω Θρήϊκες ἐπ' ἠόσιν Ἀψίνθοιο
Βιστονίδες καλέουσιν ἐρίβρομον Εἰραφιώτην,
Οὐδ' οὕτω σὺν παισὶ μελανδίνην ἀνὰ Γάγγην
Ἰνδοὶ κῶμον ἄγουσιν ἐριβρεμέτῃ Διονύσῳ,
Ὡς κεῖνον κατὰ χῶρον εὐάζουσι γυναῖκες.

Ὅτι πρὸς βορρᾶν, ἔνθα Ῥῆνος ὕστατον εἰς ὠκεανὸν ἀπερεύγεται δίνην, αἱ Βρεττανίδες εἰσὶ δύο νῆσοι, Οὐερνία, καὶ Ἀλουίων· ἤτοι Βερνία καὶ Ἀλβίων, Βρεττανίδες δὲ ἐντὸς τῶν παρὰ τούτῳ τῷ ποιητῇ γραφόμεναι· ὧν μέγεθος περιώσιον (ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς Κρήτης εἶπεν) οὐδέ τις ἄλλη νήσοις ἐν πάσαις ἰσοφαρίζει, ὅ ἐστιν, ἐξισοῦται αὐταῖς, καὶ τὸ ἴσον φέρεται. αἷς καὶ συγκρίνων τὰς ἐκεῖ νήσους τῶν Ἀμνιτῶν, νησάδας ἐν ὑποκορισμῷ καλεῖ. ἔνθα, φησίν, αἱ γυναῖκες τῶν ἀγαυῶν Ἀμνιτῶν αἰ περάτηθεν ἐρχόμεναι πλοῦσιν ἱερὰ τῷ Βάκχῳ κατὰ νόμον ἐννύχιαι, στεψάμεναι κισσοῦ μελαμφύλλου κορύμβοις· παταγῆς δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἠχή. λέγει δὲ κισσὸν μελάμφυλλον, τὸν δασύν, ὡς μελανίαν τοῖς φύλλοις παρέχοντα. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσας, παρ' Ὁμήρῳ, δρυὸς μέλαν τινὲς εἶπον τὴν τῶν φύλλων πυκνότητα, καὶ τὴν πύκνωσιν, ἀφ' ἧς τὸ τῆς σκιᾶς μέλαν γίνεται, ὡς καὶ περὶ τούτων γέγραπται. κόρυμβοι δὲ νῦν, οἱ βοτρυώδεις λέγονται καρποὶ τοῦ κισσοῦ. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ ἐξοχῆς ὀρεινῆς ἡ λέξις καλεῖται »δῆλον. φησὶ γὰρ Ἡρόδοτος, οἱ μὲν ἔφυγον ἐπὶ τοῦ »ὄρους τὸν κόρυμβον. τὸ δὲ παταγή, κοινότερον μὲν ὀξύνεται, ὡς τὸ ἀλαλαγή. ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς βαρύνει αὐτό, λέγων ὅτι ἐκ τοῦ πατάσσω γίνεται (ὠξύνετο γὰρ ἄν, ὡς τὸ ἀλαλαγή) ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πάταγος· οὗ τὸ θηλυκόν, φησίν, ἡ πατάγη. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. φασὶ δὲ νῆσον ὠκεανίαν εἶναι μικράν, οὐ πάνυ πελαγίαν, ἣν οἰκοῦσι γυναῖκες Ἀμνιτῶν, Διονύσῳ κατεχόμεναι. οὐκ ἐπιβαίνει δὲ ἀνὴρ τῆς νήσου, ἀλλ' αὐταὶ πλέουσι περὶ τοὺς ἄνδρας, καὶ κοινωνοῦσαι αὐτοῖς ἐπανέρχονται. εἶτα συγκρίνων ῥητορικῶς ταῦτα τὰ ἱερὰ πρὸς ἄλλα ὅμοια, φησίν, οὐχ οὕτως οἱ Ἀψίνθιοι Θρᾷκες, οὐδ' οὕτως οἱ Ἰνδοὶ μελανδίνην ἀνὰ ποταμὸν Γάγγην, κῶμον, ἤγουν μανιαστικὴν ἑορτήν, ἄγουσι τῷ Διονύσῳ, ὡς αἱ νησιώτιδες αὗται γυναῖκες εὐάζουσι, τουτέστιν ὑμνοῦσι τὸν Εὔιον Διόνυσον, Εὐοῖ Εὐαῖ ἀνακράζουσαι, ταῦτα δὴ τὰ ἐπὶ Διονύσῳ ἐνθουσιαστικὰ ἐπιφωνήματα. λόγος γὰρ, τὰς τῶν Ἀμνιτῶν γυναῖκας δι' ὅλης νυκτὸς ἐξελαυνομένας χορεύειν, ὥστε ἐν τούτῳ καὶ τοὺς Θρᾷκας ἥττους εἶναι αὐταῖς, καὶ τοὺς Ἰνδούς, καίτοι καὶ αὐτοὺς κατόχους ὄντας τῷ Διονύσῳ, καὶ πάνυ ὀργιάζοντας αὐτῷ. ὁ δὲ γεωγράφος καὶ ἱερὸν εἶναι λέγει ταῖς γυναιξὶ τῶν Ἀμνιτῶν, ὅπερ κατ' ἐνιαυτὸν ἀποστεγάζουσαι, αὐθημερὸν πάλιν πρὸ δύσεως ἡλίου στεγάζουσιν, ἑκάστης φορτίον ἐπιφερούσης· ὅπερ ἐὰν ἐκπέσῃ, διασπῶσι μανιωδῶς τὴν φέρουσαν. ἰστέον δὲ ὅτι ἐννύχια τῷ Διονύσῳ ἐπιτελοῦνται τὰ μυστήρια, πρὸς αἴνιγμα τοῦ δεῖν τοὺς πίνοντας ἐπικρύπτειν τὸν οἶνον, καὶ μὴ ἐς περίοπτον ἀσχημονεῖν κωμάζοντας. ἢ καὶ διὰ τὴν σπουδὴν τοῦ ἐμβύεσθαι τὸν οἶνον, καὶ κρύπτεσθαι, ὡς εἰς παλαίωσιν. διὸ καὶ οἰκουρὸς Διόνυσος ἐλέγετο. Τὸ δὲ ἔθνος οἱ Ἀψίνθιοι ἀπὸ ποταμοῦ ἐοίκασι κεκλῆσθαι Ἀψίνθου. φησὶ γὰρ ὁ Διονύσιος, Θρήϊκες ἐπ' ἠόσιν Ἀψίνθου. διχῶς δὲ γράφεται, καὶ διὰ τοῦ υ, καὶ διὰ τοῦ ι· ὡς καὶ τὸ Ἀψίνθιον, τὸ φυτόν, καθὰ φασὶν οἱ παλαιοί. τὸ δὲ Εὐοῖ Εὐαῖ, ἀναφωνήσεις ἦσαν, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν Διόνυσον ἱεροπρεπεῖς, περὶ ὧν μετ' ὀλίγον ἐν τῷ περὶ Καρμανιτῶν λόγῳ ῥηθήσεται. ὁ δὲ Διόνυσος, Εἰραφιώτης μὲν καλεῖται, ἢ παρὰ τὸ ἐρράφθαι ἐν τῷ μηρῷ τοῦ Διὸς ἢ παρὰ τὸ ἔρειν φαίνειν. πατὴρ γὰρ ἔρειδος οἶνος ὑπάρχει πινόμενος. ἐρίβρομος δὲ καὶ ἐριβρεμέτης, ἢ διὰ τὰς τῶν μεθυόντων κραυγὰς (διὸ καὶ Βάκχος ὡς ἀπὸ τοῦ βάζειν λέγεται προσληφθέντος τοῦ κ στοιχείου διὰ πλεῖστα τρεχούσης φωνῆς) ἢ διὰ τὸν βρόμον, ὃν ὁ γλευκάζων οἶνος ποιεῖ πιθου-

ματούμενος, καὶ ζέων. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. τὴν δὲ μεγίστην Βρεττανικὴν νῆσον οἱ παλαιοὶ τρίγωνον ἱστοροῦσιν εἶναι τῷ σχήματι, εἰς ἣν διαίρων, ἤγουν ἀποπλέων, Καῖσαρ ὁ ἐπιλεγόμενος θεὸς, νύκτωρ ἀνήχθη, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ κατῆρε περὶ τετάρτην ὥραν, τριακοσίους σταδίους διάπλου πλεύσας. δὶς δὲ, φασὶ, διαβὰς ἐκεῖ, ἐπανῆλθε διὰ ταχέων, οὐδὲν μέγα διαπραξάμενος, οὐδὲ προελθὼν ἐπὶ πολὺ τῆς νήσου, ἀλλὰ δύο μὲν ἢ τρεῖς νίκας νικήσας, ἀπολέσας δὲ πλοῖα πολλὰ, διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἐν τῷ Ὠκεανῷ πλημμυρίδων καὶ τῶν ἀμπώτεων. Ὅτι τὸ μέγεθος τῶν Βρεττανίδων νήσων (ἃς ἄλλοι, ὡς προερρέθη, διὰ τοῦ π̄ Πρεττανίδας καλοῦσιν) οὐ μόνον ὁ Διονύσιος ἐνέφηνεν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη. ἀλλὰ δηλοῖ καὶ ὁ Πτολεμαῖος ἐν τῇ γεωγραφικῇ ὑφηγήσει, λέγων ὅτι τῶν νήσων προτεύει ἡ Ἰνδικὴ Ταπροβάνη μεγέθει καὶ δόξῃ· μεθ' ἣν ἡ Βρεττανικὴ, τρίτη ἡ χρυσῆ Χερρόνησος, τετάρτη ἑτέρα Βρεττανῶν ἡ Οὐερνία, πέμπτη Πελοπόννησος, Σικελία μετ' αὐτὴν ἕκτη, ἑβδόμη Σαρδὼ, ὀγδόη Κύρνος, Κρήτη ἐνάτη· ἐπὶ δὲ ταύταις ἡ Κύπρος οὖσα δεκάτη, γίνεται τοῦ καταλόγου κορωνίς. καὶ Πτολεμαῖος μὲν οὕτως εἰς δεκάδα κορυφοῖ τὰς μεγίστας νήσους συναριθμῶν αὐταῖς καὶ δύο χερρονήσους, ὡς αὖ, οἶμαι, τὴν δεκάδα σημειῶν. ἕτεροι δὲ, ὡς καὶ ἄνω που ἐλαλήθη, εἰς ἑπτὰ συνάγουσιν αὐτὰς καὶ μόνας· γράφοντες οὕτως ἰαμβείοις,

Τῶν ἑπτὰ νήσων, ἃς ἔδειξεν ἡ φύσις
Θνητοῖς μεγίστας, Σικελία μὲν, ὡς λόγος,
Πρώτη μεγίστη, δευτέρα Σαρδὼ, τρίτη
Κύρνος, τετάρτη δ' ἡ Διὸς Κρήτη τροφὸς,
Εὔβοια πέμπτη στενοφυὴς, ἕκτη Κύπρος,
Λέσβος δὲ τάξιν ἑβδόμην λαχοῦσ' ἔχει.

Πολλὴν δὲ προτέρωσε ταμὼν ὁδὸν Ὠκεανοῖο,
Νῆσόν κεν Θούλην εὐεργέϊ νηῒ περήσαις·
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο βεβηκότος ἐς πόλον ἄρκτων,
Ἤμαθ' ὁμοῦ καὶ νύκτας ἀειφανὲς ἐκκέχυται πῦρ.
Λοξοτέρη γὰρ τῆμος ἐπιστρέφεται στροφάλιγγι,
Ἀκτίνων ἰθεῖαν ἐπὶ κλίσιν ἐρχομενάων,
Μέσφ' ἐπὶ κυανέους νοτίην ὁδὸν αὖτις ἐλάσσῃ.

[580] Multā autē vlterius vbi secueris viā Oceani, [581] In insulam Thulē bene ædificata naue traiicies: [582] Vbi quidē sole progresso ad polum vrsarum [septētrionum] [583] Interdiu simul ac noctu semper conspicuum effunditur lumen. [584] Obliquiore nanque tunc versatur conuersione, [585] Radiis directam ad inclinationem venientibus, [586] Donec ad atros [Æthiopas] australem viam rursus confecerit.

Ὅτι μετὰ τὰς Βρεττανίδας, πολὺ πρὸς τὰ βόρεια ἡ Θούλη νῆσος, ἧς πέλας ὁ ἐκπετασμός. ἀρκτικωτάτη γὰρ τῶν ὀνομαζομένων τίθεται. ἔνθα, φησὶν, ἤματα ὁμοῦ καὶ νύκτας ἀειφανὲς ἐκκέχυται πῦρ, ἡνίκα ἥλιος βεβήκοι ἐς πόλον ἄρκτων, ἐν Καρκίνῳ γινόμενος. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὑπερβολικὸν, τὸ ἀδιάδοχον ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ εἶναι τὴν ἡμέραν ἐκεῖ. ἐκεῖνο δὲ καὶ ἐπὶ πλέον ἐκπίπτει ὑπερβολῆς, ὃ δή τινες ἱστόρησαν, τὸ τὸν μὲν θερινὸν ὅλον ὑπὲρ γῆς εἶναι αὐτόθι, τὸν δὲ χειμερινὸν, ὑπὸ γῆν. ὡς ἐντεῦθεν τὸν ἐνιαυτὸν ἐν τῷ ἐκεῖ κλίματι μερίζεσθαι εἰς ἡμερονύκτιον ἕν, ἤγουν εἰς μίαν ἡμέραν, καὶ εἰς μίαν νύκτα· καθὰ καὶ Ἡρόδοτος περὶ τῶν Κιμμερίων λέγων, φησὶ μὴ ἀνέχεσθαι, ἀνθρώπους εἶναι οἳ τὴν ἑξάμηνον νύκτα καθεύδουσιν. φασὶ δὲ ἄλλοι, ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἐλθόντα τὸν ἥλιον ποιεῖν παρατείνειν τὴν ἡμέραν ἐκεῖ καὶ εἰς κ̄ θερινὰς ὥρας, καὶ εἰς πλείους, ὀλιγίστων ὡρῶν ποιοῦντα τὴν νύκτα· χειμῶνος δὲ τὸ ἀνάπαλιν. αἰτίαν δὲ λέγει ὁ Διονύσιος τοῦ ἐκεῖ ἀειφανοῦς φωτὸς, τὸ, λοξοτέρᾳ τηνικαῦτα τὸν ἥλιον ἐπιστρέφεσθαι στροφάλιγγι· τουτέστι τὸ, λοξότερον ἀναφέρεσθαι τὸν ἥλιον, καὶ δι' αὐτὸ ἐμβραδύνειν τοῖς ἄνω. τὸ δὲ ἑξῆς ἐπαγόμενον, τὸ, ἀκτίνων ἰθεῖαν ἐπὶ κλίσιν ἐρχομένων, ἀντὶ τοῦ, κατευθὺ τῆς νήσου φερομένου τοῦ ἡλίου, καὶ ἐς αὐτὴν εὐθὺ ἀφορῶντος. καὶ ἔστι τὸ σχῆμα ῥητορικὸν ἀντίθετον, ἀντιτιθέντος τοῦ λοξοῦ τῇ εὐθύτητι· ὡς εἰ ἔλεγεν ὅτι λοξοτέρου μὲν ἄλλως φύσει τοῦ ἡλίου, κατ' εὐθὺ δὲ ὅμως τηνικαῦτα ὄντος τῇ νήσῳ. μέχρι δὲ, φησὶ, τοῦδε ὁ ἥλιος, ἕως ἐπὶ κυανέους ἄνδρας νοτίαν ὁδὸν αὖθις ἐλάσῃ. τουτέστιν, ἐπιμήκης ἡ ἡμέρα γίνεται τοῖς περὶ τὸν βόρειον πόλον, ἕως εἰς τὸ ἀντικείμενον νότιον ἡμικύκλιον ἢ ἡμισφαίριον τραπῇ ὁ ἥλιος. τούτους γὰρ λέγεσθαι φασὶ κυανέους, δηλονότι τοὺς πρὸς τῷ νοτίῳ μέρει Αἰθίοπας·

σι· οὐ καὶ ὁ Ζεὺς ἥλιος ἀποδημεῖν ποτε παρὰ τῷ ποιητῇ πλάττεται. τὸ δὲ, ἐς πόλον ἀρκτῶν, αὐτή τε, περὶ τὸν ἀρκτῷον πόλον, ἤγουν κύκλον τοῦ οὐρανοῦ, περὶ ὃν αἱ δύο ἄρκτοι εἱλοῦνται.

Ἀλλ' ὁπότ' ἂν Σκυθικοῖο βαθὺν ῥόον Ὠκεανοῖο — γρ. βαρέων
Νηὶ τάμῃς, προτέρω δὲ πρὸς ἠῴην ἅλα κάμψῃς, — γρ. ἑτέρω
Χρυσείην τοι νῆσον ἄγει πόρος, ἔνθα καὶ αὐτοῦ
Ἀντολίη καθαροῖο φαείνεται ἠελίοιο.

[587] Verùm quũ Scythici profundũ gurgitẽ Oceani [588] Naui sulcaueris, atque vlterius ad mare Eoum deflexeris, [589] Auream tibi insulam adducit tractus[via] vbi etiam ipsius [590] Ortus puri cernitur solis.

Ὅτι πρὸς ταῖς ἑῴοις τοῦ Ὠκεανοῦ ἐστὶν ἡ χρυσῆ νῆσος, λεγομένη οὕτως, ἢ διὰ τὸ χρυσὸν φέρειν, κατά τινας· ἢ, κατὰ τὸν Διονύσιον, διότι αἱ ἀνατολαὶ καθαροῦ φαίνονται ἠελίοιο. καὶ οὕτω διὰ τὸ καθαρὸν τῆς φαύσεως, χρυσοῦς εἶναί πως δοκεῖ ὁ ἥλιος, οὐ μὴν σκυθρωπὸς, καθὰ παρὰ Σκύθαις, διὰ τὴν τοῦ Κρονίου πόντου συννέφειαν. καὶ διὰ τοῦτο χρυσῆ λέγεται καὶ ἡ ὑπ' αὐτῷ λαμπομένη αὕτη νῆσος.

Κεῖθεν δὲ στρεφθεὶς νοτίης παραπέρηθε κολώνης,
Αἶψά κε Κωλιάδος μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἵκοιο,
Μητέρα Ταπροβάνην Ἀσιηγενέων ἐλεφάντων·
Ἧς ὕπερ, οὐρανίοισιν ἀειρόμενος στροφάδεσσι
Δινεῖται κατὰ κύκλον ἐν αἰθέρι Καρκίνος αἴθων.
Αὐτὴ δ' εὐρυτάτη μέγεθος πέλει· ἀμφὶ δὲ πάντη
Κήτεα θῖνες ἔχουσιν, Ἐρυθραίου βοτὰ πόντου,
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἐοικότα· τῶν δ' ὑπὲρ ἄκρων
Τετρήχει νώτων περιμήκετος ὁλκὸς ἀκάνθης. — γρ. περιμήκεος
Δειμαίνων τοι παῖδες, ἑλισσόμενοι περὶ πόντον,
Κείνοις ἀντιάσειαν ἀλώμενοι. οὐ γὰρ ἐρωὴ — γρ. ἀντήσειαν
Λυγροῖς ἐν στομάτεσσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τέτυκται.
Πολλάκι δ' αὖ καὶ νῆα σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι νηὸς
Κεῖνα καταβρώξειε πελώρια. τοῖς γὰρ ἀλιτροῖς
Ἐν ἁλὶ καὶ γαίῃ κακὰ θήκατο μυρία δαίμων.

[591] Inde autem conuersus australe ante promontorium, [592] Illico Coliadis [Veneris] magnam ad insulã peruenies, [593] Matrem Taprobanam in Asia genitorum elephantorũ. [594] Quam supra cœlestibus sublatus cõuersionibus [595] Versatur in orbem in æthere cancer ardens. [596] Ipsa autem amplissima, quod ad magnitudinem attinet. circa eam autẽ vndique [597] Cete littora habent, Erythræi[rubri] pecora maris, [598] Montibus altissimis similia: super horum autem summa [599] Iuhorrescit dorsa prælongus tractus spinæ. [600] Hostium vtique filii agitati per mare, [601] Illis occurrant errantes. non enim effugium [602] Exitiosis in faucibus. siquidem ingens rictus[hiatus]existit. [603] Sæpenumero autem etiam nauẽ cum ipsis hominibus nauis [604] Illa absorbuerint monstra. etenim sceleratis [605] In mari & terra mala infinita constituit deus.

Ὅτι ἡ Ταπροβάνη, ποτὲ Σαλικὴ ὀνομασθεῖσα, νῆσός ἐστι πελαγία, οὐκ ἐλάττων τῆς Βρεταννικῆς, κατὰ τὴν ἱστορίαν, πολύθυρος, θηροτρόφος, πληθύουσα δ' ἐκείνων ἐλεφάντων, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Λύχνος ἐπιλεγόμενος. ταύτην τὴν νῆσον ὁ Διονύσιος μητέρα φησὶν ἐλεφάντων Ἀσιηγενέων. λέγει δὲ αὐτὴν καὶ Κωλιάδος νῆσον μεγάλην. ὅ ἐστιν Ἀφροδίτης, ὁποία καὶ ἡ Κύπρος· διὰ τὸ καὶ τοὺς ἐν τῇ Ταπροβάνῃ ἀνθρώπους γυναικείῳ κόσμῳ φαιδρύνεσθαι, ἄλλως τε τὰ εἰς Ἀφροδίτην θρυπτομένους, ἔτι δὲ καὶ ἐμπλεκομένους τὰς τρίχας. ἱστορεῖ δὲ καὶ τὸν καρκίνον τὸ θερινὸν ζῴδιον ὑπὲρ αὐτῆς δινεῖσθαι τῆς νήσου, οὐρανίαις ἀειρόμενον στροφάδεσσιν, ὡς τοῦ ἐκεῖ κλίματος ὑπὸ τὸν καρκίνον κειμένου. Πτολεμαῖος μέντοι τὸν κριὸν τὸ ζῴδιον ὑπὲρ αὐτῆς ἐλε-

θαί φησι. Σημείωσαι δὲ ὅτι κατὰ λόγον δριμύτητος, ἤτοι γλυκύτητος, στροφάδας ἔστι νῦν εἰπεῖν τὰς τοῦ ἀστέρος τοῦ καρκίνου κατ' οὐρανὸν στροφάλιγγας, καὶ κινήσεις. ἡ δὲ κοινὴ χρῆσις ὄνομα νήσων ἔχει τὰς Στροφάδας περὶ τὸ Σικελικὸν κείμενον πέλαγος. Κωλιὰς δὲ ἡ Ἀφροδίτη, ἡ ἀπὸ τόπου Ἀττικοῦ, ὅπου τὰ Περσικὰ συνέπεσον ναυάγια, περὶ οὗ χρησμὸς τοιοῦτος ἐξέπεσε, — Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετμοῖς φρύξουσιν. ὁ δὲ τοιοῦτος Ἀττικὸς τόπος ὅμοιός ἐστι, φασίν, ἀνθρώπου κώλῳ δηλαδὴ τῷ κατὰ τοὺς πόδας, ἐκκείμενος εἰς θάλασσαν, ἔχων Ἀφροδίτης ἱερὸν, Κωλιάδος καλουμένης ἐκ τῆς τόπου ὁμοιότητος. ἕτεροι δὲ Κωλιάδα φασὶ κληθῆναι ἀπὸ τόπου εἰς ὃν ζώου κωλῆν ἀπέθετο ὄρνις, ἔκ τινος θυσίας ἁρπάσας. μέρος δὲ ποδὸς ἱμερτὸν ἡ κωλῆ· καὶ περισπᾶται ἀπὸ συναιρέσεως, ὥσπερ γαλέα, γαλῆ, οὕτω καὶ κωλέα, κωλῆ. οἱ δέ φασιν ὅτι Ἀθηναίους ἐλῄσαντό ποτε οἱ Τυρρηνοὶ, μεγάλα συνιστῶντες πειρατήρια. γυνὴ δὲ Τυρρηνὶς διατεθεῖσα φιλίως περί τινα τῶν Ἀττικῶν αἰχμαλώτων, ἀφῆκε λύσασα. ὁ δὲ ἱδρύσε φυγὼν Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερὸν, ὡς δι' αὐτὴν τὰ κῶλα λυθείς. αἴθωνα δὲ τὸν καρκίνον προσεῖπεν, ἀντὶ τοῦ καυσοποιόν· διὰ τὴν θερμότητα ἣν ὁ ἀὴρ πάσχει, ὅτε ἡλίου ἐν τῷ τοιούτῳ θερινῷ ζωδίῳ. Ὅτι κεῖται καὶ ἐνταῦθα παρήχησις καινότροπος, ὁποῖαι πολλαὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν εἴρηνται. ἔστι δὲ τοιαύτη, στρεφθεὶς νήσοις προπάροιθε Κολώνης, αἶψά κε Κωλιάδα ἐπὶ νῆσον ἵκοιο. παρηχοῦνται γάρ πως ἡ Κολώνη καὶ ἡ Κωλιάς. τάχα δὲ οὐδὲ ἔστι παρήχησις, ἀλλ' οὕτω παρατυχὸν συνέπεσεν, οὐ περιεργασαμένου τοῦ ποιητοῦ. Ὅτι ἀρυστάτη τὸ μέγεθος ἡ Ταπροβαίη. φησὶν οὖν καὶ ὁ γεωγράφος, Ταπροβαίη, πελαγία νῆσος, μεγάλη, πολὺ τῆς ἠπείρου διέχουσα. ἔχει δὲ κατὰ τὸν Διονύσιον, καὶ κήτη πολλὰ ὄρεσιν ἠλιβάτοις ἐοικότα, οἷς ὑπὲρ ἄκρων νώτων τέτρηχεν, ὅ ἐστι τετράχυνται, μήκιστος ὁλκὸς ἀκάνθης. ὧν καὶ τὰ σώματα λυγρὰ λέγει, καὶ χάσμα οὕτω μέγα φησὶν αὐτοῖς εἶναι, ὡς πολλάκις καὶ ἐπ' αὐτὴν αὐτοῖς ἀνδράσιν ὑφ' ἓν καταβρῦξαι, ὅ ἐστι καταβροχθίσαι, καταπιεῖν. ὀνοματοπεποίηται δὲ τὸ καταβρῦξαι, ὡς ἀπὸ τοῦ βρόχω ῥήματος· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐστι καὶ ὁ βρόχθος, καὶ τὸ καταβροχθίζω ῥῆμα. λέγει δὲ τὰ τοιαῦτα κήτη, καὶ πέλωρα, καὶ βοτὰ πόντου Ἐρυθραίου, ἐν ᾧ καὶ ἡ νῆσος κεῖται. μεγεθύνας δὲ αὐτὰ τῷ λόγῳ, ἐπάγει πάνυ ἐνδιαθέτως, ὡς οἷα φόβον παθὼν, ὅτι δυσμενέων παῖδες ἐκείνοις ἀντιάσειεν, ὅ ἐστιν, ἐχθροὶ ἄνδρες, πλανώμενοι περὶ θάλασσαν, ἐντύχοιεν αὐτοῖς. τούτου δὲ τοῦ σχήματος τῷ ἀνάπαλιν χρήσεται, ὅτε περὶ τῶν Μασσαγετῶν εἴπῃ ὅτι, μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μηδ' ὅστις ἑταῖρος αὐτοῖς ἐμπελάσοι. μάλα γὰρ κακόξεινοι. ἔμπαλιν γὰρ ἐσχημάτισται τοῦτο πρὸς ἐκεῖνο. εἰ γὰρ καὶ ἄμφω ἐνδιαθέτως ἔχουσιν, ἀλλ' ὅμως διαφέρουσι καθὰ ἐνταῦθα μὲν ἐχθροῖς ἐπαρασάμενος ἀπώλειαν, καταντᾷ σωτηρίως εἰς τὸ ὑπὲρ φίλων ἀπεύχεσθαι· (φησὶ γὰρ, δυσμενέες ἐμπελάσειαν αὐτοῖς· φίλοι δὲ δηλαδὴ, οὔ) ἐν δὲ τῷ περὶ Μασσαγετῶν, ἀνάπαλιν τὰ ὑπὲρ φίλων ἀπευξάμενος, εἰς ἐχθροὺς ἀφορᾷ κατευχήν. λέγει γὰρ, μήτ' ἐγὼ, μήτε τις τῶν ἐμῶν ἐμπελάσοι τοῖς Μασσαγέταις, ἀλλ' ἐχθροὺς δηλονότι ἐμπελάσοι αὐτοῖς. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἔστι μὲν τὸ τέτρηχεν, ἀντὶ τοῦ τετράχυνται, εἰπεῖν· παρ' Ὁμήρῳ δὲ ἡ λέξις ἐπὶ τοῦ ταραχθῆναι κεῖται, ἐν τῷ, Τετρήχει δ' ἀγορή. Ὅρα δὲ ὅτι ὁλκὸν ἀκάνθης εἶπεν. ὥστε πολυσήμαντον ὁ ὁλκός, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ ἐφάνη. ἄκανθαν δὲ λέγει οὐ τὸ τοῦ κήτεος ὀστοῦν, τὸ ἀνάλογον ῥάχει, ὃ κυριολεκτεῖται καὶ ἐπὶ ἰχθύων καὶ ὄφεων· ἀλλὰ νῦν ἀκάνθας ἐστὶ νοῆσαι τὰ ἐπιτρέχοντα ἔξω περὶ τὴν ῥάχιν κέντρα, καὶ ἐπανεστηκότα ὡς ἐν φραγμῷ αἱμασιᾶς. τοῖς γὰρ ἁλιεῦσιν ἐν ἁλὶ καὶ γαίῃ κακὰ μυρία θῆκε θεός· ἤγουν, πανταχοῦ κακὰ τοῖς κακοῖς. εἴπωμεν δὲ καὶ ἀνωτέρω ὅτι φιλέταιρος γενόμενος ἔστιν ὁ ποιητής, κατὰ τὸ κοινὸν ἔπος. ὀλίγον γὰρ αὐτῷ μέλει τοῖς ἐπιχαίροις.

Ἔστι δέ τοι προτέρω, Καρμανίδος ἔκτοθεν ἄκρης,
Ὤγυρις· ἔνθα τε τύμβος Ἐρυθραίου βασιλῆος.
Ἐκ τῆς δ' ἂν περάσειας ἐπὶ στόμα Περσίδος ἅλμης,
Ὁρμηθεὶς βορέηνδε, καὶ Ἴκαρον εἰσαφίκοιο·
Ἴκαρον εἰναλίην, ὅθι Ταυροπόλοιο θεοῖο

606 Est autē tibi vlterius, Carmaniæ extra promontoriū, 607 Ogyris: vbi tumulus Erytrai regis. 608 Ex hac autem traiicies ad fauces Persici sali, 609 Proficiscens boream versus, atque Icarum peruenies, 610 Icarum maritimam, vbi sub tauropolæ deæ [Dianæ]

611 Aræ nidore abundantes acerbum fumum habent..

Βωμοὶ κνισήεντες ἀδευκέα καπνὸν ἔχουσι.

Ὅτι ἐν τῇ Καρμανίδι ἄκρᾳ νῆσος ἡ Ὤγυρις, καὶ ὅτι περὶ αὐτὴν τύμβος Ἐρυθραίου βασιλέως· ὃν ἄλλοι Ἐρύθραν φασὶ, χάραντες, Ἀγχιβαδὴς δ᾽ ἄρα νῆσος ἁλὸς κατὰ βένθος ἐρυθρῆς Ὤγυρις. ἔνθα δὲ τύμβος ἁλὸς μεδέοντος Ἐρύθρα κέκλιται. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ θάλασσα κληθῆναι δοκεῖ, ὡς προγέγραπται. οἱ δὲ κατὰ ἐπίθετον ἐθνικὸν, Ἐρυθραῖον βασιλέα τὸν Δηιάδην νοοῦσιν, αὐτόθι τεθαμμένον, οὗ καὶ πρὸ τούτων ἐμνήσθημεν· ὃς Ἐρυθραῖος μὲν ἦν τὸ γένος, χρόνῳ δ᾽ ὕστερον εἰς Ἰνδοὺς ἐλθὼν αὐτόθι λαμπρὸς τοῦ Διὸς Διονύσου, στρατευσαμένου κατὰ τῶν Ἰνδῶν. ἡ δὲ Καρμανὶς Περσῶν ἐστιν ἐμπόριον. Ὅτι περὶ τὴν Περσίδα θάλασσαν βορεία νῆσος ἡ Ἴκαρος, ὁμώνυμος τῇ περὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· ἣν καὶ ἐπαναλαμβάνει διὰ τὸ ἔνδοξον. τιμᾶται δὲ ἐν αὐτῇ πολυπλαῶς Ταυροπόλος, Ἀπόλλων, ἢ Ἄρτεμις. ἄλλοι δέ φασιν ὅτι ὁ Περσικὸς κόλπος μικρόν τι ἐλάττων Εὐξείνου ἐστὶν, ἐν ᾧ Ἴκαρός τε νῆσος, καὶ Τύρος, καὶ Ἄραδος, ὁμώνυμοι ταῖς Φοινικαῖς. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν περὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ὁ γεωγράφος παρασυλλαβῶν Ἰκάρειαν λέγει, δοξάζων ἀπὸ τοῦ Ἰκάρου νῆσον καὶ τὸ Ἰκάρειον καλεῖσθαι πέλαγος· λέγων ὅτι καὶ ἐρημαία ἐστὶν αὐτὴ νησίον, νομὰς ἔχον αἷς χρῶνται οἱ Σάμιοι.

612 Tot quidem insulas obtinet gurges Oceani 613 Maiores: aliæ autem innumeræ sunt, 614 Partim quidē in fluētis Libyci maris, 615 Partim verò Asiæ: quædam etiam circa plagam Europæ. 616 Aliæ autem alibi insulæ infinitæ, partim ab hominibus

Τόσσας μὲν νήσους ἐπέχει ῥόος Ὠκεανοῖο — γρ. ἐρέπτει

Εὐρυτέρας· ἕτεραι δέ τ᾽ ἀπειρέσιαι γεγάασιν·

Αἱ μὲν, ἐπὶ προχοῇσι Λιβυστίδος ἀμφιτρίτης·

Αἱ δ᾽, Ἀσίης· αἱ δ᾽ αὖτε περὶ κλίσιν Εὐρωπείης.

Ἄλλαι δ᾽ ἄλλοθι νῆσοι ἀπείριτοι, αἱ μὲν, ὑπ᾽ ἀνδρῶν

Ναιόμεναι, καὶ νηυσὶν ἐπήρατον ὅρμον ἔχουσαι·

Αἱ δὲ, βαθυκρημνοί τε καὶ οὐ ναύτῃσιν ἕτοιμαι·

Τῶν οὐ ῥηΐδιόν μοι ἐνισπεῖν οὔνομα πασέων.

617 Habitatæ, atque nauibus optabilem stationem[portum]habentes: 618 Partim alta habentes præcipitia,& minimè nautis opportunæ: 619 Quarum non facile mihi referre nomen omnium.

Ὅτι καὶ τὰς περὶ Ὠκεανὸν νήσους, ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας, καθὰ προείρηται, παχυμερῶς ἐπιτρέχει, τὰς ἐπιφανεστέρας μόνας λόγῳ διδούς. φησὶ γοῦν, τόσσαι μὲν εὐρύτεραι, ἄλλαι δὲ ἀπειρέσιαι, αἱ μὲν, ὧδε, αἱ δὲ, ἐκεῖ, καὶ ἄλλαι ἄλλοθι, αἱ μὲν, ὑπ᾽ ἀνδρῶν οἰκούμεναι, καὶ ἀγαθὸν ὅρμον ἔχουσαι, αἱ δὲ, βαθύκρημνοι, καὶ οὐ ναύταις ἕτοιμαι· ὧν οὐδὲ ῥᾴδιον φησὶν αὐτῷ εἰπεῖν ὄνομα πασῶν.

620 Porro figura Asiæ, tractus est ambarum 621 Continentium, ab altera parte similis imagini coni, 622 Quæ porrigitur paulatim ad orientis recessum totius: 623 Vbi etiā columnæ Thebis geniti Dionysi 624 Stāt, extremi iuxta gurgitem Oceani, 625 Indorum vltimis in montibus: vbi Ganges 626 Candidam[limpidam]aquam Nysæam ad planitiem litoralem voluit.

Σχῆμα δέ τοι Ἀσίης, ῥυσμὸς πέλει ἀμφοτεράων

Ἠπείρων, ἑτέρωθεν ἀλίγκιον εἴδεῖ κώνου,

Ἑλκόμενον κατὰ βαιὸν ἐπ᾽ ἀντολίης μυχὰ πάσης.

Ἔνθα τε καὶ στῆλαι Θηβαιγενέος Διονύσου

Ἑστᾶσιν πυμάτοιο παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο, — γρ. πύματοι

Ἰνδῶν ὑστατίοισιν ἐν οὔρεσιν· ἔνθα τε Γάγγης

Λευκὸν ὕδωρ Νυσαῖον ἐπὶ πλαταμῶνα κυλίνδει.

Ἀλλ' οὐκ αὖ τόσσον μέγεθος πέλει Ἀσίδος αἴης,
γρ. Οὐδὲ μὲν Οὐδ' ἄρα μὲν εἶδος ἔοικεν ἀλίγκιον· ἐν γὰρ ἐκείναις
γρ. ἴσον ῥέον Ἠπείροις εἷς πόντος ἀπείριτος ἡγεμονεύει·
Ἐν δ' Ἀσίῃ πολὺς Ὠκεανός. τρεῖς γὰρ ἑλίσσων
γρ. εἰς ἅλα Κόλπους κυμαίνοντας ἐρεύγεται ἔνδοθι βάλλων,
Περσικὸν, Ὑρκάνιόν τε, καὶ Ἀρράβιον βαθυδίνην·
Τοὺς δύο μὲν, νοτίους· τὸν δ' ἐς βορέην ὁρόωντα,
Ἐς βορέην ὁρόωντα, καὶ ἐς Λίβα γείτονα πόντου
Εὐξείνου· τῇ φῶτες ἀπείριτοι ἀμφινέμονται.

[627] Verùm non tanta magnitudo fuerit Asiæ terræ, [628] Neque tota species videtur similis. quippe in illis [629] Continentibus vnũ mare immẽsum dominatur: [630] At in Asia vastus Oceanus. tres enim volutãs [631] Sinus fluctuantes eructat, introrsum mittens, [632] Persicũ, Hyrcanium, & Arabicum profundos habentem vortices: [633] Duos quidem, australes, alium verò ad boream spectantem, [634] Ad boream spectantem, & ad Libem [Africum] vicinum ponto [635] Euxino: vbi homines innumeri circumhabitant.

Ὅτι Ἀσία ἡ χώρα ὠνόμασται ἀπὸ Ἀσίου τοῦ Ἄτυος, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ Εὐρώπης λόγῳ εἴρηται· ἢ ἀπὸ Ἀσίας μητρὸς Προμηθέως, ὡς καὶ Λυκόφρων βούλεται· ἢ διότι πολλὰ ἐξ ὑδάτων τέλματα ἔχει, καὶ διὰ τοῦτο ἰλυώδης τυγχάνει. ἄσις γὰρ ἡ ἰλὺς, ὡς καὶ παρ' Ὁμήρῳ. τινὲς δὲ καὶ τὴν Ἀττικὴν ἱστοροῦσιν Ἀσίδα κληθῆναί ποτε. οἱ δέ φασιν ὅτι Ἄσιος φιλόσοφος τελεστὴς δέδωκε τοῖς Τρωσὶ πρὸς φυλακὴν τῆς Τροίας παλλάδιον ἀπὸ ξύλου τετελεσμένον, ἤτοι καταγεγοητευμένον. ὁ δὲ εἰς τιμὴν ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς, τὴν ὑπ' αὐτοὺς χώραν, Ἤπειρον καλουμένην τέως, Ἀσίαν μετωνόμασεν. ἐξ αὐτῆς δὲ, ὡς ἀξιολόγου μέρους, καὶ ἡ λοιπὴ χώρα μετέσχε τῆς αὐτῆς κλήσεως. ἔχουσι δὲ αἱ ἱστορίαι ὡς ὥσπερ Λιβύην καλοῦμέν τι τῆς Λιβύης χώρας, καθὰ προγέγραπται, οὕτω καὶ μέρος τι τῆς ὅλης Ἀσίας, οὕτως ἰδίως Ἀσίαν καλούμενον, ὁμωνύμως τῇ ὅλῃ Ἠπείρῳ. καλεῖται γάρ, φασὶν, Ἀσία ἡ ἐντὸς τοῦ Ταύρου περιέχουσα Λυδοὺς, Κᾶρας, Λυκάονας, Παφλαγόνας, Ἴωνας, Αἰολεῖς, καὶ ἄλλους. οἱ δὲ φασὶν ὅτι ὅσον ἐστὶν ἰσθμὸς ὁ ἐπὶ Ἀμισὸν καὶ Θεμίσκυραν, καὶ ἡ ἐντὸς τῆς γραμμῆς ταύτης χώρα ἰδίως Ἀσία λέγεται. οἱ δέ φασιν ὅτι Ἀσία πόλις Λυδίας παρὰ Τμώλῳ τῷ ὄρει, ἐν ᾗ τρίχορδος κιθάρα εὑρέθη, καὶ ἀπὸ ταύτης ἡ χώρα καλεῖται. ἢ ἀπὸ Ἀσίου τινὸς Λυδοῦ, ἐξ οὗ ὁ Ἀσίας λειμών. ὡς τὸ κοχλίας, ὡς καὶ Ὅμηρος, Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι· οὐ κατὰ δοτικὴν, τοῦ Ἀσιανοῦ, ἀλλὰ κατὰ γενικὴν, Ἀσίου κοινῶς, ὡς κοχλίου· καὶ Ἰωνικῶς Ἀσίω (ὡς καὶ παρὰ Ἡροδότῳ εὕρηται) καὶ συγκοπῇ Ἀσίω· ὡς Ἑρμείου Ἑρμείω, καὶ ἐνδείᾳ Γελασμοῦ. Ὅτι ὁ τῆς Λιβύης καὶ Εὐρώπης ὁμοῦ τῶν δύο ῥυσμός, ὅ ἐστιν ἑλκυσμὸς καὶ ἔκτασις, ὁ καὶ εἰς κῶνον, ὡς προείρηται, συμπληρούμενος, σχῆμά ἐστι τῆς Ἀσίας, κώνου δηλαδὴ καταμόνας οὔσης καὶ αὐτῆς ἑτέρωθεν, οὗ τὸ πλατὺ προσοικείωται τῷ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Λιβύης ἴχνει· ὡς τὴν μὲν βάσιν ἐκείνου τε καὶ τούτου τοῦ κώνου κοινὴν εἶναι, τὸ δὲ ὀξὺ τούτου πλαθυνθὲν ἐπὶ ἀνατολῆς μυχὸν πάσης, ὅ ἐστι πρὸς τὸν ἑῷον Ὠκεανὸν καὶ τὰς ἐκεῖ τοῦ Διονυσίου στήλας· ὥσπερ τὸ τοῦ ἑτέρου κώνου ὁμοίως ἀποξυνόμενον ἡρμάτωται πρὸς τὰ κατὰ δύσιν Γάδειρα, καὶ τὰς τοῦ Ἡρακλέος στήλας. διὸ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐρρέθη σφενδόνῃ ἐοικέναι τὴν γῆν, ἧς τὸ ὀξὺ ἀμφοτέρωσε πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου κελεύθους. διαφορὰν δὲ τῆς τοιούτοις δυσὶ κώνοις τρεῖ, κατά τε τὸ ἐν μεγέθει ποσὸν (μείζων γὰρ κατὰ πολὺ ὁ τῆς Ἀσίας κῶνος) καὶ κατὰ τὸ εἶδος· ἐπειδὴ ἐκεῖ μὲν εἷς πόντος ἀπείριτος τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Λιβύῃ μεσολαβεῖται, ὁ ἐκ τοῦ ἑσπερίου Ὠκεανοῦ, ὅς ἐστι τῆς Ἀσίας ἐφ' ἱκανὸν προσανάπτεται· ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ πολὺς, φησὶν, Ὠκεανὸς, καὶ οὐ μόνος εἷς πόντος. τρεῖς γὰρ, φησὶ, κόλπους κυμαίνοντας ἐρεύγεται ἔνδοθι βάλλων, Περσικὸν, Ὑρκάνιόν τε, καὶ Ἀρράβιον βαθυδίνην. ἐν δὲ τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ἐπαναλήψει χρᾶται, κατὰ τὸ σχῆμα τὸ λεγόμενον ἐπαναστροφή· λέγων οὕτως, τοὺς δύο, νοτίους, τὸν δὴ ἐς βορέην ὁρόωντα, ἐς βορέην ὁρόωντα καὶ ἐς Λίβα. λέγει δὲ τὸν Ὑρκάνιον· ὃν καὶ, ὡς βόρειον, γείτονα τοῦ Εὐξείνου πόντου φησίν. ἔστι δὲ τὸ ῥηθὲν σχῆμα τῆς ἐπαναστροφῆς ὅμοιον τῷ Ὁμηρικῷ, τῷ, Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ "πυρὶ χεῖρας ἔοικεν· Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος "δ' αἴθωνι σιδήρῳ. Οὕτω καὶ ἄλλα τὰ ἐπικοινὸν "

ἀμφοτέροις τοῖς ῥηθεῖσι κώνοις. ὥσπερ γὰρ ἐν Γαδείροις περὶ τὸ ἑσπέριον ὀξὺ τοῦ κώνου Ἡράκλειαι ἑστᾶσι στῆλαι, οὕτω καὶ ἐν Ἰνδίᾳ, πύματον περὶ ῥόον Ὠκεανοῦ, Ἰνδῶν ὑστατίοις ἐν οὔρεσι, στῆλαι Θηβαίου Διονύσου, ἐλθόντος μέχρι καὶ ἐκεῖ, ὅτε καὶ ὑφ' ἑαυτῷ τὴν χώραν ἐποίησεν, ὡς καὶ ἐν τῷ τέλει λεχθήσεται τῆς περιηγήσεως. καὶ ὅρα ὅπως ἐξ Ἑλλάδος ἦσαν, κατὰ τινας, οἱ τὴν γῆν περιεληλυθότες ἕως τερμόνων· ὁ Ἡρακλῆς τε δηλονότι, καὶ ὁ Διόνυσος. καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μόνον Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ Θηβῶν μάλιστα ἐγκώμιον. ἐκεῖθεν γὰρ ὁ τοιοῦτος Διονυσός τε καὶ Ἡρακλῆς. καίτοι τινὲς ἄλλους εἶναι βούλονται τούτους τοὺς ἥρωας, καὶ οὐ τοὺς Ἑλλαδικούς, Ἡρακλέα τε καὶ Διόνυσον. Ὅτι ἐν οἷς λέγει ὡς ὁ Γαγγῆς ὁ Ἰνδικὸς ποταμὸς λευκὸν ὕδωρ Νυσαῖον ἐπὶ πλαταμῶνα κυλίει, οὐ κυρίως ἔοικε χρῆσθαι τῇ λέξει, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπὶ γῆς πλάτος λέγει τὸν πλαταμῶνα. κυρίως δὲ ὁ πλαταμὼν ἐπὶ θαλάσσης λέγεσθαι εἴωθεν, ἐχούσης καὶ πέτρας ὑποκειμένας. τάχα δὲ τοιοῦτος ἐστὶ καὶ ὁ τόπος δι' οὗ ῥέει ὁ Γάγγης. Νῦσαι δὲ, φασὶ, διάφοροι, Αἰθιοπικὴ, Ἀρραβικὴ, Εὐβοϊκὴ, περὶ ἣν λέγεται καὶ τὸ τῆς ἀμπέλου πρώτιστον, βότρυν ἐκφερούσης καθημέριον. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι Νῦσαι, ὡς οἱ τὰ ἐθνικὰ γράψαντες λέγουσι. φασὶ δὲ τοὺς περὶ τὴν Νυσαίαν Ἰνδικὴν ταύτην ὁδὸν ὄντας, καὶ τοὺς περὶ τὸ Νυσαῖον ὄρος τοῦτο οἰκοῦντας, αἴθωνα φάγεις (?). περὶ δὲ ταύτης τῆς Νύσης καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται.

Μέσσον δ' ἀμφοτέρων χθονὸς ἄσπετος ἰσθμὸς ὁρίζει,
Τῇ καὶ τῇ μακροῖσι τιταινόμενος πεδίοισι.
Μέσσα γε μὴν πάσης Ἀσίης ὄρος ἀμφιβέβηκεν,
Ἀρξάμενον γαίης Παμφυλίδος, ἄχρι καὶ Ἰνδῶν·
Ἄλλοτε μὲν λοξόν τε καὶ ἀγκύλον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἴχνεσιν ὀρθότερον· Ταῦρον δέ ἑ κικλήσκουσιν,
Οὕνεκα ταυροφανές τε καὶ ὀξυκάρηνον ὁδεύει,
Οὔρεσιν ἐκταδίοισι πολυσχιδὲς ἔνθα καὶ ἔνθα·
Ἐκ τοῦ ἀπειρέσιοι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέουσιν,
Οἱ μὲν πρὸς βορέην, οἱ δ' ἐς νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπὴν
Εὔρου καὶ ζεφύροιο. τίς ἂν πάντ' οὐνόματ' εἴποι;
Οὐ μὲν ἐπωνυμίαν μίαν ἔλλαχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ
Οὔνομ' ἔχει στροφάλιγγι. τὰ δ' ἂν κείνοισι μέλοιτο
Ἀνδράσιν οἳ κατὰ χῶρον ὁμούριον οἶκον ἔθεντο.
Νῦν γε μὲν ἔθνεα πάντα διίξομαι ὅσσ' ἀρίδηλα
Ἐνναίει· Μοῦσαι δ' ἰθύντατον ἴχνος ἄγοιεν.

γρ. Μέσσον μὲν
γρ. ὀρθότατον
γρ. ὑψικάρηνον
γρ. περὶ χάδις
γρ. πάντων ὀνόμ' εἴποι;
γρ. ἔχουσι.

636 Mediū verò amborum terræ immēsus isthmus finit, 637 Hinc & inde lōgis porrectus cāpis. 638 Medium verò totius Asiæ mons circuit, 639 Orsus à terra Pamphylia, ad Indos etiam vsque, 640 Interdum quidē obliquus & curuus, interdum verò rursus 641 Vestigiis [incessu suo] rectior: Taurū verò ipsum nominant, 642 Eo quòd tauro similis, & acutum caput habens incedit, 643 Mōtibus spatiosis multifidus hinc inde. 644 Ex quo innumeri amnes cum strepitu fluunt: 645 Hi quidem ad boream, illi verò ad austrum, quidam item ad impetum [flatum] 646 Euri & zephyri. quis omnia nomina retulerit? 647 Nec certè cognomentum vnicum adeptus est, verùm in vnoquoque 648 Nomen habet anfractu [flexu] Hæc autem illis curæ sint 649 Hominibus qui in loco illo vicinam domum posuêre. 650 Nunc quidem gentes omnes percurram quotquot celebres 651 Incolunt: Musæ verò rectissimum vestigium ducant.

Ὅτι τὸν ἤδη ῥηθέντα μέσον τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τοῦ Ὑρκανίου πλατύτατον ἰσθμὸν, ὅτι τὴν περὶ τὴν Ἰβηρίαν τὴν Ἑῴαν, ἄσπετόν τι λέγει, καὶ μακροῖς ὧδε κἀκεῖ ὧδε τιταινόμενον πεδίοις. καὶ σημειῶσαι καὶ ἐνταῦθα ὅτι ὁ ἰσθμὸς ἁπλῶς μὲν καὶ οὕτω ῥηθεὶς, γῆν δηλοῖ στενοχωρουμένην μεταξὺ δύο θαλασσῶν· εἰ δὲ προσκεῖται τὸ μακρὸς, ἢ πλατὺς, ἢ ἀπέρατος, ἢ τι τῶν τοιούτων ἐπίθετα

πολλά

πολλὰ ἐπινοεῖται ὁ Διονύσιος, ὅτι διὰ τὰς τοιαύτας περιθέσεις ἰσθμὸς νοηθήσεται καὶ ὁ μὴ στενός. τὸ δ' αὐτὸ νοητέον καὶ ἐπὶ πορθμοῦ, εἴ γε παρὰ τοῖς παλαιοῖς πορθμὸς λέγεται ὁ περὶ Σικελίαν, οὐ μόνον ὁ βόρειος, ὁ ἑπταστάδιος, ἀλλὰ καὶ ὁ νότιος, ὁ χιλίοις καὶ πεντακοσίοις σταδίοις μετρούμενος καὶ εἰς χάσμα ὅσον τι ἀνοιγόμενος. Ὅτι ὁ Ταῦρος τὸ ὄρος ἀρξάμενος ἐκ τῆς Παμφυλίας, ὡς ἐπὶ τὸ πρὸς δεξιάζει, ἄχρι καὶ Ἰνδῶν παρήκει, διὰ πάσης ἥκων Ἀσίας· ἄλλοτε μὲν, φησὶ, λοξὸς καὶ αἰπύλος. ἤγουν, ὡς ὁρᾷ κατωτέρω, πολλὰς ἔχων στροφάλιγγας, ἄλλοτε δὲ ὀρθότερος ἴχνεσιν. εἶτα αἰτιολογῶν τὴν κλῆσιν τοῦ ὄρους, φησὶ, Ταῦρον δὲ αὐτὸν κικλήσκουσιν, οὕνεκα λοφούμενος ταυροφανὴς καὶ ὀξυκάρηνος ὁδεύει, οὔρεσιν ἐκταδίοις, ὅ ἐστι μακροῖς, πλυχιδης ἔνθα καὶ ἔνθα. τὸ δὲ ὀξυκάρηνος χάρεται καὶ ὀρθόκραιρος, καὶ ἔστι προσφυὲς τῇ κλήσει τοῦ Ταύρου. ἐπίθετον γὰρ ταύρου, καὶ ἁπλῶς βοὸς, τὸ ὀρθόκραιρος· ὡς δηλοῖ τὸ, βοῶν ὀρθοκραιράων. λέγει δὲ ὅτι ὁ Ταῦρος οὐκ εἰς μίαν ἐπωνυμίαν ἔλαχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ στροφάλιγγι ἔχει ὄνομα. εἶτα ἐνδεικνύων πάλιν τὸ παχυμερὲς τῆς περιηγήσεως, λέγει, τοσαῦτα ἐκείνοις αὖ μάλιστα οἱ κατὰ χώραν οἰκοῦσιν. ὅμοιον δὲ, φασὶ, τὸ χρῆμα τούτῳ τὸ τοῦ Ἡσιόδου, τὸ, Οἱ δὲ ἕκαστα ἴσασιν οἱ αὖ περιναιετάουσιν. καὶ τοὺς ἐκ τοῦ Ταύρου δὲ καναχηδὰ ῥέοντας ποταμοὺς, ἀπειρεσίους εἰπὼν, ἐπάγει, τίς ἂν πάντα ὀνόματα εἴποι; καὶ ἔθνη δὲ διΐξεσθαι λέγει οὐ πάντα, ἀλλ' ὅσα εἰσὶν ἀρίδηλα· ἀρχόμενος ταῖς Μούσαις ἰθύντατον ἴχνος ἄγειν, καὶ μὴ σκολιὸν, εἰ καὶ πολλαὶ τοῖς περιηγουμένοις τόποις εἰσὶν αἱ στροφάλιγγες. Ὅρα δὲ ὅτι κατὰ μίμησιν τοῦ Σαμία μία ναῦς, εἶπε καὶ ἐπὶ τὸ, ἐπωνυμίαν μίαν ἔλαχεν. ἐξ Ὁμήρου δὲ ἄμφω εἰλῆφθαι, εἰπόντος ἐν Ὀδυσσείᾳ, Σαμία μία. ὁ δὲ γεωγράφος οὕτω περὶ τοῦ Ταύρου φησὶ, Διέζωκεν ὁ Ταῦρος μέσην τὴν Ἀσίαν, ἀπὸ ἑσπέρας ἐπὶ τὴν ἕω τεταμένος· οὗ τελευταῖον τὸ Ἴμαιον τῇ Ἰνδικῇ θαλάσσῃ συνάπτον. ὅτι δὲ μέρος ἐστὶ τοῦ ὄρους τοῦ Ταύρου καὶ Κράγος λέγεται, αὐτὸς ὁ Διονύσιος ἐρεῖ ἐν τοῖς ἐφεξῆς· ἔνθα καὶ ἄλλαι τῆς τοῦ τοιούτου Ταύρου κλήσεως αἰτίαι παρατεθήσονται, ἀρέσκουσαι τοῖς παλαιοῖς. Ἀρριανὸς δέ φησιν οὕτως, ὁ Ταῦρος τὸ ὄρος ἀπείργει τὴν Ἀσίαν, ἀρχόμενος ἀπὸ Μυκάλου τοῦ καταντικρὺ Σάμου τῆς νήσου ὄρους· ἀποτεμνόμενος δὲ τὴν Παμφυλίων καὶ Κιλίκων γῆν, ἔνθεν μὲν ὡς εἰς Ἀρμενίους παρήκει, ἀπὸ δὲ Ἀρμενίων, ὡς ἐπὶ Μήδους. Ὅτι τὰ πανταχοῦ πέρατα τοῦ κόσμου ἐνταῦθα περιλαμβάνων συντομώτατα, κατὰ ἰδέαν γοργότητος, φησὶν ὡς οἱ ἐκ τοῦ Ταύρου ποταμοὶ ῥέουσιν, οἱ μὲν πρὸς βορέαν, οἱ δ' ἐπὶ νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπὴν εὔρου καὶ ζεφύρου.

Ἤτοι μὲν λίμνης Μαιώτιδος ἄγχι νέμονται
Αὐτοί Μαιῶταί τε καὶ ἔθνεα Σαυροματάων,
Ἐσθλὸν ἐνυαλίου γένος Ἄρεος. ἐκ γὰρ ἐκείνης
Ἰφθίμης φιλότητος Ἀμαζονίδων ἐγένοντο,
Τὴν ποτε Σαυρομάτῃσιν ἐπ' ἀνθρώποισι μίγησαν,
Πλαγχθεῖσαι πάτρηθεν, ἀπόπροθι Θερμώδοντος·
Τοὔνεκα καὶ παῖδες μεγαλήτορες ἐξεγένοντο,
Ὕλην ναιετάοντες ἀπείριτον· ἧς διὰ μέσσης
(ἧς μέσα) Συρόμενος Τάναϊς Μαιώτιδος ἐς μυχὰ πίπτει,
Ὅς τε καὶ Εὐρώπην ἀποτέμνεται Ἀσίδος αἴης·
Ἐς δύσιν, Εὐρώπην· ἐς δ' αὐγὰς, Ἀσίδα γαῖαν.

[652] Nempe paludem Mæotidē prope habitant [653] Ipsi Mæotæque & gentes Sauromatarū, [654] Strenuū bellicosi genus Martis. nam ex illo [655] Forti concubitu Amazonidum geniti sunt, [656] Quo olim Sauromatis cū viris mixtæ sunt, [657] Vagatæ è patria, procul à Thermodonte: [658] Quare etiam liberi magnanimi nati sunt, [659] Sylvam incolentes immensam: quam per mediam [660] Volutus Tanais Mæotidis in sinum labitur: [661] Qui etiamnum Europam abscindit [secernit] ab Asia terra: [662] Ad occasum, Europam: ad ortum autem, Asiam terram.

Ὅτι περὶ τὴν προειρηθεῖσαν Μαιῶτιν αὐτοί τε εἰσὶν οἱ Μαιῶται, οἱ τῆς Μαιώτιδος δηλονότι

παρώνυμοι, ἢ καὶ τυχὸν ἐξ ὧν ἡ Μαιῶτις λίμνη κέκληται· καὶ οἱ Σαυρομάται δὲ πρὸς αὐτῇ κεῖνται, ὕλην ναίοντες ἀπείρονα, δι' ἧς μέσης ὁ Τάναϊς συρόμενος ἐς μέσα πίπτει τῆς Μαιώτιδος· ὃς Εὐρώπην Ἀσίας ἀποτέμνεται, εἰς δεξιὰν μὲν, Εὐρώπην, εἰς δ' αὐγὰς, τὴν Ἀσίαν. περὶ δὲ τούτων εἴρηται ὅσα ἔδει ἐν τοῖς φθάσασιν. ὅτι περὶ τοὺς Σαυρομάτας (φῦλον δέ εἰσι Σκυθικὸν) ἐνυαλίου Ἄρεος ἐσθλὸν γένος λέγει, ἢ διὰ τὸ πολεμικοὺς εἶναι ἢ διότι ἐξ Ἀμαζόνων γενεαλογοῦνται, αὗται δὲ ἐξ Ἄρεος. φησὶ γὰρ ὅτι ἐκ φιλότητος ἰφθίμων Ἀμαζονίδων ἐγένοντο, ἃς ἐκεῖναί ποτε τοῖς Σαυρομάταις ἐμίγησαν, πλανηθεῖσαι πάρβηθεν ἐκ Θερμώδοντος ἐς Σκυθίαν· διὸ καὶ παῖδες μεγαλήτορες αὐτῶν ἐξεγένοντο. ἐπλανήθησαν δὲ, φασὶν, αἱ Ἀμαζόνες, ἢ ὅτι κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐστράτευσαν περιελθοῦσαι τὰ βόρεια, καὶ διὰ τοῦ Ἴστρου περαιωσάμεναι, ἀφ' ὧν, ὡς ἐξ Ἄρεος καταγομένων, καὶ ὁ Ἄρειος πάγος ἐν Ἀθήναις ὠνόμασται, οἷα μέχρι καὶ ἐκεῖ ἐλθουσῶν· ἢ ὅτι Ἡρακλῆς αὐτὰς ἐκ τῆς Ἀσίας ἐφυγάδευσεν ἐπιστρατεύσας, διὰ τὸν τῆς Ἱππολύτης ζωστῆρα. Ἡρόδοτος δὲ περὶ τούτων τοιαῦτά φησιν, « Ἕλληνας νικήσαντας Ἀμαζόνας ἐπὶ Θερμώδοντι, καὶ ζωγρήσαντας ὅσας ἠδυνάσαντο, ἀποπλεῖν διὰ τοῦ Εὐξείνου· αἱ δὲ ἐν τῷ πελάγει ἐπιθέμεναι, κατέκοψαν τοὺς ἄνδρας. εἶτα φερόμεναι κατὰ κῦμα καὶ ἄνεμον, ἀφικνοῦνται εἰς τὴν Μαιῶτιν· καὶ ἐξελθοῦσαι, καὶ λῃζόμεναι τὴν Σκυθικὴν, τὴν μὲν ἀρχὴν ἐδόκουν ἄνδρες εἶναι. γνωσθεῖσαι δέ ποτε καὶ πειραθεῖσαι εἰρηνικῶς· καὶ συζυγεῖσαι τοῖς ἐγχωρίοις νεανίαις, διέβησαν τὸν Τάναϊν, καὶ τριῶν ἡμερῶν ὁδὸν ὁδεύσασαι πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, κατῴκησαν ἐν τῇ νῦν χώρᾳ τῶν Σαυροματῶν. » τὸ δὲ Ἀμαζονίδες, οὐχ ὑποκοριστικὸν (ἵνα μὴ τὰς ἰφθίμους τῷ ὑποκορισμῷ ταπεινοῖ) ἀλλὰ κατὰ παραγωγήν. τοιοῦτον δὲ ἐφάνη περὶ τούτων καὶ τὸ, Ἀσίδα γλῶν· καὶ τὸ, Σικελικὴν πορθμίδα, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτο. τὸν δὲ Παφλαγονικὸν ποταμὸν Θερμώδοντα, πατέρα τῶν Ἀμαζόνων εἶπε. διότι πάλαι ποτὲ περὶ τοὺς Παφλαγονικοὺς αὗται κατῴκουν τόπους, ὡς αἱ ἱστορίαι φασίν.

Τοῦ δ' ἤτοι πηγαὶ μὲν ἐν οὔρεσι Καυκασίοισι
Τηλόθι μορμύρουσιν· ὁ δὲ πλατὺς ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἐσσύμενος Σκυθικοῖσιν ἐπὶ ζαχέει πεδίοισι.
Τοῦ δ' αὖ κυμαίνοντος ἀπείρον ἐκ Βορέαο,
Πηκτὸν ἀθρήσειας ἀπὸ κρυμοῖο παγῆτα. γρ. ὑπὸ
Σχέτλιοι οἳ περὶ κεῖνον ἐνοίκια φῶτες ἔχουσιν· γρ. χῶρον
Αἰεί σφιν ψυχρή τε χιὼν, κρυμός τε δυσαής.
Καὶ δέ κεν ἐξ ἀνέμων ὁπόταν πλεῖστον κρύος ἔλθῃ,
Ἢ ἵππους θνήσκοντας ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιο, γρ. ἐρῶντα, γρ. δὲ καὶ ὁρῶντο,
Ἠὲ καὶ ἡμιόνους, ἢ ἀγραύλων γένος οἰῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' αὐτοί κεν ἀπήμαντοι τελέθοιεν
Ἀνέρες, οἳ κείνῃσιν ὑπαὶ ῥιπῇσι μένοιεν·
Ἀλλὰ γὰρ ἠλάσκουσιν, ὑποζεύξαντες ἀπήνας,
Χώρην εἰς ἑτέρην· λείπουσι δὲ γαῖαν ἀήταις
Χειμερίοις, οἵ τέ σφι κακῇ θύοντες ἀέλλῃ, γρ. θύνοντες

663 Huius ſanè fontes quidem in montibus Caucaſiis 664 Procul murmurant: vaſtus autē hinc inde 665 Concitus [rapidè fluens] Scythicos currit ſuper campos. 666 Hoc porro æſtuante immenſum in modum à borea, 667 Glaciem videres præ frigore cōcretā. 668 Miſeri qui circa illum domicilia homines habent: 669 Perpetuò illis frigida nix, gelúque pernicioſè flans [cum pernicioſo flatu cōiunctum] 670 Et quum è ventis plurimum frigus venerit, 671 Aut equos morientes ante oculos cernas, 672 Aut etiam mulos, aut in agro ſtabulantium genus ouium. 673 Neque etiam ipſi illæſi eſſe poſſent 674 Homines qui illis ſub flatibus manerent: 675 Verùm fugiunt, iunctis plauſtris, 676 Regionem in aliam: linquunt autem terram ventis 677 Hybernis, qui etiam improba furentes [ruentes] procella,

γρ. βλαστήεντα. Γαῖαί τε κλονέουσι καὶ οὔρεα πευκήεντα.
Τόσσοι μὲν ποταμὸν Τάναϊν περιναιετάουσι.

678 Terrámque agitant & montes pini feros. 679 Tot sanè fluuium Tanain accolunt.

Ὅτι αἱ τοῦ ῥηθέντος Ταναΐδος πηγαὶ ἐν τοῖς Καυκασίοις μορμύρουσιν ὄρεσιν, αὐτὸς δὲ πλατὺς ἐπιτρέχει ἔνθα καὶ ἔνθα τοῖς Σκυθικοῖς πεδίοις. νοητέον δὲ νῦν, φασὶ, Καύκασον τμῆμά τι τοῦ προειρημένου Ταύρου βορειότατον, περὶ τὴν Κρονίαν αὐτὴν θάλασσαν, οὗ μέρη καὶ τὰ περὶ τούτων γραφέντα Ῥιπαῖα ὄρη. τὸν δὲ τοιοῦτον Καύκασον, περὶ ὃν καὶ ὁ τοῦ Προμηθέως πλάττεται ἀνασκολοπισμὸς, οἱ παλαιοὶ μὴ ἐγκεῖσθαί φασι τῷ τῆς περιηγήσεως πίνακι. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν αὐτὸν διήκειν μέχρι τῶν Τιβαρηνῶν. Σημείωσαι δὲ ὅτι ὁ μὲν Διονύσιος λέγει τοῦ τοιούτου Καυκάσου ἐκπίπτειν τὸν Τάναϊν· ὁ γεωγράφος δὲ ἀδήλους λέγει καὶ τοῦ Ταναΐδος τὰς ἀρχὰς, καθὰ καὶ τὰς τοῦ Νείλου· λέγων καὶ πάλιν παρ' αὐτῷ εἶναι ὁμώνυμον τῷ ποταμῷ. ἄλλοι δέ φασιν αὐτὸν ἐκ λίμνης τινὸς, ὡς ἐξ ἀρχῆς, εἰς λίμνην τὴν Μαιῶτιν ῥέοντα δυσὶ στόμασιν εἰσβάλλειν εἰς αὐτήν. Ὅτι περὶ τοὺς τόπους τοὺς κατὰ τὸν Τάναϊν, καὶ τὸν ἐκεῖ Βόρειον Καύκασον, βορέου χειμαίνοντος, παγετὸν ἂν ἴδοις ἀπὸ κρυμοῦ παγέντα. εἶτα ἐνδιαθέτως ὁ Διονύσιος ὡς οἰκτιζόμενος τοὺς ἐν τῷ τοιούτῳ τόπῳ, διὰ τὸν ἀπίεστον παγετὸν, ἔτι δὲ καὶ αὐξητικῶς τὸν χειμῶνα ἐκφράζων, φησὶ, σχέτλιοι ἐκεῖνοι φῶτες· αἰεὶ γὰρ αὐτοῖς ψυχρά τε χιὼν καὶ κρυμὸς δυσαής. καὶ δὴ ὅταν ἐξ ἀνέμων πλεῖον κρύος ἔλθῃ, καί τινας ἄν τις θνήσκοντας ὀφθαλμοῖς ἴδοιτο καὶ ἡμιόνους· τὸ δὲ ὑπερβολικὸν, καὶ οἷς ἀγραύλους, ὧν, καθ' Ἡσίοδον, οὐδὲ τὸ κατὰ ληναιῶνα ψῦχος καθικνεῖται, διὰ τὸ δασὺ τῶν τριχῶν. οὐδὲ μὴν οὐδ' αὐτοί, φησὶν, οἱ αὐτόθι ἄνδρες ἀπὸ ψύχους ἀπήμαντοι μένουσιν. ἀλλὰ γὰρ ὑποζεύξαντες ἀπήνας (ἁμαξόβιοι γὰρ οἱ ἐκεῖ) πλανῶνται εἰς ἑτέραν χώραν, λείπουσι δὲ γαῖαν αὔραις χειμερίαις. τοῦτο δὲ καὶ εἰς παροιμίαν ἐπὶ ἐρημωθείσης οἰκουμένης κεῖται. ὡς τὸ, τὴν δεῖνα πόλιν ἐρήμην οἱ ἄνεμοι καταπνέουσι. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὴν χιόνα ἐριῶδες ὕδωρ ἀστείως οἱ παλαιοί φασι, τοῦ σοφοῦ βασιλέως Δαβὶδ ἀφορμὴν ἐνδόντος αὐτοῖς, ὅτι εἶπε, » διδόντος χιόνα αὐτοῦ » ὡσεὶ ἔριον. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι σαφῶς ἐνταῦθα τὸ σχέτλιοι, οὐκ εἰς ὕβριν, ἀλλ' ἐπὶ οἴκτῳ εἴρηται. Ὅτι δὲ ἡ τῶν πλανήτων τούτων Νομάδων χώρα δυσχείμερός ἐστιν, ὁμολογεῖται. διό περ οὐδὲ ὄνους τρέφει· δύσριγον γὰρ τὸ ζῶον. ῥήγνυνται δὲ, κατὰ τὴν ἱστορίαν, καὶ χαλκαῖ ὑδρίαι χειμῶνος ἐκεῖ. καὶ διὰ πάγου τινὲς ἁμαξεύονται. καὶ τὰ καύματα δὲ σφοδρὰ θέρους ἐκεῖ φασί τινες γίνεσθαι. ὁ μέντοι Διονύσιος ἔοικε μὴ οὕτως δοξάζειν, ἀλλὰ διηνεκῶς τὴν χώραν ἐκείνην ψύχεσθαι. φησὶ γὰρ, Αἰεί σφι ψυχρή τε χιὼν, κρυμός τε δυσαής. οὕτω δὲ καὶ Ἡρόδοτος, δυσχείμερον εἰπὼν τὴν Σκυθικὴν, ἐπάγει, ὅτι τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας ἐκεῖ ἀφόρητος οἷος γίνεται κρυμός· ὅτε ὕδωρ μὲν ἐκχέας, πηλὸν οὐ ποιήσεις· πῦρ δὲ ἀνακαίων, ποιήσεις πηλόν. ἡ δὲ θάλασσα πήγνυται, καὶ ὁ Βόσπορος ὁ Κιμμέριος. τοὺς δὲ λοιποὺς, φησὶ, τέσσαρας μῆνας ψυχρὰ αὐτόθι ἐστί. τάχα οὖν ἡ μὲν ἐνδοτέρα Σκυθικὴ ἡ πρὸς βορέαν, τοιαύτη ἐστὶν οἵαν φησὶν ὁ Ἡρόδοτος· ἡ δὲ λοιπὴ πάσχει, ὡς εἰκὸς, καὶ καύματα. Σκυθῶν δὲ ἡ τοιαύτη πᾶσα γῆ, περὶ ὧν ἱστορεῖ Ἀρριανὸς, ὅτι σπουδάζοι ποτὲ καὶ ἀροτῆρες ὄντες, καὶ οἰκίας οἰκοῦντες, καὶ πόλεις ἔχοντες, ἐπειδὴ ὑπὸ Θρᾳκῶν ἐπλήγησαν, μετέβαλον τὰ πρότερον ἤθη, καὶ ἀρὰς ἐποιήσαντο μεγάλας, μήποτε οἰκίας ἔτι δείμασθαι, μήτε ἀρότρῳ γῆν ἀναρρῆξαι, μήτε πόλεις δειμήσασθαι, μήτε κτῆμα κειμήλιον ἐπικτήσασθαι, ἀλλ' οἴκους μὲν ποιήσασθαι ἁμάξας, τροφὴν δὲ, κρέα θήρεια· πόμα δὲ τοῦτο καὶ τροφὴν, τὸ γάλα. θρέμματα δὲ κεκτῆσθαι μόνα, ἅπερ ἄγειν αὐτοῖς ἔμελλεν ἄλλην γῆν ἐξ ἄλλης ἀμείβουσι· καὶ ἀπὸ τοῦδε αὐτοὺς γεωπόνων γενέσθαι Νομάδας. ἐλλόγιμον δὲ ἄνδρα ἡ τῶν Σκυθῶν ἤνεγκε γῆ τὸν Ἀνάχαρσιν, οὗ μέμνηται καὶ Ἡρόδοτος, λέγων ὅτι ὁ Εὔξεινος παρέχεται ἔθνη ἀμαθέστατα· καὶ ἐξ οὐδενὸς τῶν ἐντὸς τοῦ Πόντου ἀνὴρ ἐλλόγιμος λέγεται, πλὴν τοῦ Σκυθικοῦ, ὅθεν ὁ Ἀνάχαρσις. λέγονται δὲ οἱ Νομάδες οὗτοι Σκύθαι καὶ μέχρι τῆς Θρᾳκικῆς Χερρονήσου ἐλάσαι ποτὲ, κατατρέχοντες τὴν Εὐρώπην, ὅτε ὁ Δαρεῖος ἐκεῖ στρατεύσας ἠρέθισεν αὐτούς.

Σαυρομάτας δ' ἐπέχουσιν ἐπασσύτεροι γεγαῶτες 680
Σινδοὶ, Κιμμέριοί τε, καὶ οἳ πέλας Εὐξείνοιο

680 Sauromatas verò excipiunt qui magis cōferti sunt[dēū] 681 Sindi, Cimmeriíque, & qui prope Euxinum

Κερκέτιοί τ' Ὀρέται τε, καὶ ἀλκήεντες Ἀχαιοί·
Τούς ποτ' ἀπὸ Ξάνθοιο καὶ Ἰδαίου Σιμόεντος
Πνοιαὶ νοσφίσαντο νότοιό τε καὶ Βορέαο, γρ. ζεφύροιο.
Ἑσπομένους μετ' ἄνακτι Ἀρηιάδῃ βασιλῆι.

682 Cercetiique, Oretæque, & strenui Achæi, 683 Quos olim a Xantho & Idæo Simoente [à Troia] 684 Flatus abduxerũt austrique & aquilonis, 685 Sequentes ad bellum Martia fortitudine præditum [vel, à Marte oriundum: vel, Martis filium] regem.

Ὅτι Σαυρομάτας ἐπέχουσιν οἱ Σινδοὶ, οἱ καὶ Ζικχοὶ λεγόμενοι, κατά τινας. λέγει δὲ τὸ ἐπέχουσιν, ἀντὶ τοῦ διαδέχονται, καὶ μετ' αὐτοὺς τὴν χώραν ἔχουσιν. Ὅμηρος δὲ τὸ ἐπέχειν λέγει, τὸ κατά τινος ἔχειν καὶ ἐπιθέσθαι. καὶ δοτικῇ συντάσσει, οἷον, δαιμόνιε τί μοι ἐπέχεις; ὁμοίως μετὰ Σαυρομάτας εἰσὶ καὶ οἱ ἐν Ὀδυσσείᾳ πλατύτερον ἱστορηθέντες Κιμμέριοι. καὶ οἱ Ὀρέται, δίχα τοῦ σ. οἱ γὰρ μετὰ τοῦ σ Ὀρέσται ἔθνος εἰσὶν Εὐρωπαῖον, Μολοσσικὸν ἀπὸ τοῦ Ἀγαμεμνονίδου Ὀρέστου καλούμενοι. ἐκεῖ δὲ, φησὶ, καὶ οἱ Κερκέται, ὧν ἡ χώρα Κερκετὶς λέγεται, παρακειμένη τῷ προειρημένῳ Καυκάσῳ. ἐκεῖ καὶ οἱ ἀλκήεντες Ἀχαιοὶ, οὓς ἐκ Τροίας, φησὶ, νότου καὶ ζεφύρου πνοαὶ νοσφισάμεναι, ἤγουν νόσφι καὶ χωρὶς καὶ μακρὰν ἀπαγαγοῦσαι καὶ ἀφορίσασαι, ἤγαγον ἐκεῖ, ἑπομένους Ἀρηιάδῃ βασιλεῖ, ἤγουν τῷ Πελοπίδῃ Ἀγαμέμνονι· ὃν Ἀρηιάδην λέγει, ὡσπερεὶ ἐξ Ἄρεος καταγόμενον, διὰ τὴν τοῦ Ἄρεος Ἱπποδάμειαν, ἣν ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος πρόγονος Πέλοψ εἰς γυναῖκα ἠγάγετο. οἱ δὲ ἐπὶ δὴ τοὺς τοιούτους φασὶν Ἀχαιοὺς Ἀρηιάδῃ βασιλεῖ, ἤτοι τῷ πολεμικῷ Ἀχιλλεῖ, συνεπισπομένους αὐτῷ πολεμαρχοῦντι. ἢ μᾶλλον Ἰαλμένῳ φασὶν αὐτοὺς ἀκολουθῆσαι τῷ υἱῷ Ἄρεος, Λακεδαιμονίων βασιλεῖ· ἦσαν δὲ Ὀρχομένιοι. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι ἀπὸ τῆς Ἰάσονος στρατείας τῆς εἰς Κόλχους οἱ μὲν Φθιῶται Ἀχαιοὶ τὴν ἐν Ἀσίᾳ Φθίαν ᾤκησαν· Λάκωνες δὲ, τὴν Ἡνιοχίαν χώραν, ὧν ἦρχε Ῥέκας τε καὶ Ἀμφίστρατος, οἱ ἡνίοχοι Διοσκούρων· ἀφ' ὧν τὸ ἐκεῖ ἔθνος οἱ Ἡνίοχοι, καὶ ἡ χώρα ἡ Ἡνιοχία. οἱ δὲ τὸν Γομφαῖον Ἀρηιάδην βασιλέα ἐνόησαν, ὃς ἔχων Σκύθας συμμάχους, μεθ' ὧν ἦσαν καὶ οἱ ῥηθέντες Ἀχαιοὶ, ἐπολέμησε Καύκωσι, κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. τὸ δὲ Ἀρηιάδης, ἀπὸ τοῦ Ἄρης Ἄρητος ἰαμβικοῦ γίνεται. πάλαι γὰρ καὶ οὕτως ἰαμβικῶς ἐκλίνετο ὁ Ἄρης. τὸ δὲ νοσφισάμενοι, λέξις ἐστὶν Ὁμηρική· οἱ δὲ ὕστερον ἐπὶ τοῦ ἰδιοποιεῖσθαι καὶ ἀποκερδαίνειν ἔθεντο τὸ νοσφίζεσθαι.

Τοῖς δ' ἐπιναιετάουσιν ὁμούριον αἶαν ἔχοντες
Ἡνίοχοι, Ζύγιοί τε Πελασγίδος ἔκγονοι αἴης. γρ. Ζυγοί τε Λακωνίδες
Πὰρ δὲ μυχὸν πόντοιο, μετὰ χθόνα Τυνδαριδάων,
Κόλχοι ναιετάουσι, μετήλυδες Αἰγύπτοιο,
Καυκάσου ἐγγὺς ἐόντες, ὃς Ὑρκάνιον παρὰ πόντον γρ. κόλπον
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἀέξεται· ἔνθα τε Φᾶσις
Κιρκαίου κατὰ νῶτον ἑλισσόμενος πεδίοιο,
Εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θοὴν ἐπερεύγεται ἄχνην,
Ἀρξάμενος τὰ πρῶτον ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο.

686 Post hos autem habitant vicinã terrã tenentes 687 Heniochi, Zygiique è Pelasgica oriundi terra. 688 Ad recessum autem intimũ Ponti, post terram Tyndaridarum, 689 Colchi habitãt, aduenæ Ægypti, [qui eò commigrarunt ex Ægypto] 690 Prope Caucasum qui sunt, qui Hyrcanium prope mare 691 Montibus altissimis excrescit. vbi Phasis 692 Circæi per dorsum [planiciem] se voluens campi, 693 Euxini ad vndam rapidam eructat spumam, 694 Incipiens primùm è monte Armenio.

Ὅτι μετὰ τοὺς Ἀχαιοὺς οἱ προρρηθέντες Ἡνίοχοι καὶ οἱ Ζύγιοι, ἔθνος ἀγριώτατον, ὡς ἡ ἱστορία φησὶν, Πελασγῶν ἔκγονοι. ἱστορεῖ δὲ Χάραξ τοὺς Ἀργοναύτας, οὐ μιᾷ νηῒ (κατὰ τὸν πολὺν περὶ τῆς Ἀργοῦς λόγον) ἀλλὰ πολλοῖς πλοίοις εἰσπλεῦσαι τὸν Εὔξεινον· καί τινας αὐτῶν ἀποπλανηθῆ-

ναι, καὶ ἐν μιᾷ τῶν νεῶν εἶναι τοὺς τῶν Τυνδαριδῶν ἡνιόχους, ἤτοι τοὺς τῶν Διοσκούρων· ἀφ᾽ ὧν κληθῆναι τὰ ἔθνη τοὺς Ἡνιόχους, καὶ τοὺς Τυνδαρίδας. ναὶ μὴν καὶ τὴν Διοσκουριάδα χώραν, τὸν τοῦ Εὐξείνου μυχὸν, ἔχουσαν τὸν ἔσχατον πρὸς τῇ Κολχικῇ Τραπεζοῦντι πλοῦν. ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, Ἐς Φᾶσιν, ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος. τουτέστιν, εἰς αὐτὴν τὴν Κολχίδα γῆν, ἀπὸ μέσου, ἔνθα τὸ ἔσχατον τοῖς ἐκεῖ πλέουσιν. ἔπιπτοι γε ἄλλως πολλὰ στάδια, φασὶ, καὶ πλείους πλοῦς ἐκ τοῦ Φάσιδος εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Εὐξείνου καὶ εἰς τὴν Διοσκουριάδα, ᾗ συνεχής ἐστιν ἡ Τραπεζοῦς, κτίσμα Σινωπέων, μέγα ἐμπόριον, περὶ ἣν ἡ Τραπεζουσία χώρα. καὶ ἡ Τυνδαριδῶν δὲ χώρα πρὸς αὐτῷ ἐστι τῷ τοῦ Πόντου μυχῷ, ἤτοι τοῦ Εὐξείνου. περὶ ὧν, καὶ διὰ τί Τυνδαρίδαι λέγονται, ἀνωτέρω εἴρηται. Ὅτι ἀκολούθως τῷ Ἡροδότῳ γεωγραφεῖ καὶ οὗτος, μετήλυδας εἶναι τῆς Αἰγύπτου τοὺς Κόλχους, ὅ ἐστιν ἀποίκους, ἢ μετοίκους. πίστις δὲ τοῦ λόγου τούτου, ὅτι τε οὐλόκρανοι, τουτέστιν οὐλότριχες, εἰσὶ, κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ μέλανες. ἔτι δὲ καὶ τὰ παρ᾽ αὐτοῖς Αἰγύπτια ἔθη· ὧν ἓν καὶ τὸ περιτέμνεσθαι, καὶ τὸ λιναῖ ἐσθῆτας ἀμπέχεσθαι. καὶ ἡ ζωὴ δὲ, φασὶ, καὶ ἡ γλῶσσα ἐμφερὴς ἦν τοῖς Κόλχοις καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶ, Κόλχοι μετὰ Ἡνιόχους, ὑπὸ τοῖς Καυκασίοις καὶ Μοσχικοῖς ὄρεσι. καλοῦνται δὲ Κόλχοι ἀπὸ Κόλχου υἱοῦ Φάσιδος. τούτων δὲ ὑπερκεῖσθαι λέγονται οἱ Θοᾶνες, ἄνδρες οὐδὲν μὲν βελτίους τῶν προσοίκων Φθειροφάγων τῷ ῥύπῳ, πλουτοῦντες δὲ τῷ χρυσῷ. χρυσὸν γὰρ παρ᾽ αὐτοῖς οἱ χείμαρροι καταφέρουσιν, ὃν ὑποδέχονται οἱ ἐκεῖ μαλλωταῖς· ἀφ᾽ ὧν τὸ χρυσόμαλλον ἐμυθεύθη δέρας, οὗ χάριν καὶ ὁ τῶν Ἀργοναυτῶν ἐγένετο πλοῦς. καίτοι ὁ Χάραξ τὸ χρυσοῦν δέρμα μῦθον εἶναι λέγει χρυσογραφίας μεμβράναις ἐμπεριειλημμένην, δι᾽ ἣν, ὡς λόγου ἀξίαν, τὸν τῆς Ἀργοῦς κατασκευασθῆναι στόλον φησί. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. ὁ δὲ Διονύσιος τοὺς Κόλχους ὑπογράφων, κατοικεῖν φησιν αὐτοὺς περὶ τὸν ῥηθέντα μυχὸν τοῦ Εὐξείνου πόντου, μετὰ τοὺς εἰρημένους Τυνδαρίδας, ἐγγὺς τοῦ προειρημένου Καυκάσου, ὃς περὶ τὸν Ὑρκάνιον κόλπον οὔρεσιν ἠλιβάτοις αὔξεται. ἔνθα, φησὶ, καὶ ὁ Φᾶσις Κιρκαίου κατὰ νῶτον ἑλισσόμενος πεδίοιο, Εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θολὴν ἀπερεύγεται ἄχνην. εἰς γὰρ τὸν Εὔξεινον πόντον ἐκβάλλει καὶ ὁ Φᾶσις ποταμὸς, ὃς ἐκπίπτει μὲν τὴν παραλήγουσαν, καλεῖται δὲ οὕτως ἀπὸ Φάσιδος, οὗ υἱὸς Κόλχος ἱστόρηται. καταρρέει δὲ εἰς τὴν Κολχίδα τραχὺς καὶ βίαιος, περατὸς ἑκατὸν γεφύραις, κατὰ τὸν γεωγράφον, διὰ σκολιότητα. ἐμβάλλουσι δὲ εἰς αὐτὸν ποταμοὶ Γλαῦκος καὶ Ἵππος. ἐπίκειται δὲ καὶ πόλις ὁμώνυμος. οἱ δὲ περὶ αὐτὸν τόποι, Φασιανὴ λέγεται χώρα ὑπό τε Διοδώρου καὶ ἄλλων. καὶ οἱ Φασιανοὶ δὲ τὸ ὄρνεον ἐκεῖθεν παρωνομάσθαι δοκοῦσιν, ὡς αὐτόθι πλεονάσαντες. ὁ δὲ Καύκασος, καὶ Κάσπιος ὑπὸ τῶν ἐκεῖ καλεῖται, ὡς ὁ γεωγράφος φησίν· ὃς λέγει καὶ ὅτι τὰ πρὸς θάλασσαν αὐτοῦ Κεραύνια ὄρη καλοῦνται ὁμωνύμως δηλονότι τοῖς Ἰλλυρικοῖς· καὶ ὅτι ὑπέρκειται ὁ Καύκασος ἀμφοτέρων τοῦ Ποντικοῦ καὶ Κασπίου πελάγους, διατειχίζων τὸν αὐτόθι ἰσθμὸν, καὶ ἀφορίζων πρὸς μὲν νότον Ἀλβανοὺς καὶ Ἴβηρας, πρὸς δὲ ἄρκτον, Σαρμάτας. τὸ δὲ Κιρκαῖον πεδίον, διὰ τὴν τοῦ Κόλχου βασιλέως Αἰήτου ἀδελφὴν Κίρκην οὕτω καλεῖται, τὰς βοτάνας ἐκεῖθεν συλλέγουσαν. περὶ τούτου τοῦ πεδίου καὶ ὁ γεωγράφος φησὶν, ὅτι πρὸς τὴν Ἀλβανῶν γῆν Κίρκης ἱερὸν, ἔνθα καὶ φιάλη τις Ὀδυσσέως δείκνυται· καὶ Κιρκαῖον ὄρος πολύρριζον, νησίζον θαλάσσῃ καὶ ἕλεσιν. Ἱστέον δὲ ὅτι κατὰ τὸν Λυκόφρονα ἐστὶ Κιρκαῖον τὸ ὄρος καὶ περί που τὰ τῆς Ῥώμης ὅρια. Ὅτι τὸ Ἀρμένιον ὄρος, ἀφ᾽ οὗ ῥέειν ὁ Φᾶσις ἄρχεται, ὁ μὲν τὰ ἐθνικὰ γράψας περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς Ὑρκανίας εἶναι οἴεται. ἄλλοι δὲ τοῦ Ταύρου φασὶν ἀπόσπασμα εἶναι τὸ Ἀρμένιον, παρατεῖνον ἕως καὶ εἰς Ἀρμενίαν, τὴν οὕτω κληθεῖσαν ἢ ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος Ἀρμενίου ὄρους, ἢ ἀπό τινος Ἀρμένου, Ῥοδίου ἀνδρός. κατὰ δὲ ἄλλους Ἀρμενία ἡ χώρα λέγεται ἐπωνύμως Ἀρμένου ἥρωος, ἐξ Ἀρμενίου πόλεως Θετταλικῆς, συστρατεύσαντος ἐκεῖ τῷ Ἰάσονι. ὅτι δὲ καὶ εἰς τοὺς τοιούτους τόπους ἦλθεν ὁ Ἰάσων, ὅτε εἰς τὸ χρυσόμαλλον ἐπέπλευσε δέρμα, πολλὰ τεκμήρια παρὰ τοῖς παλαιοῖς. τὸ δὲ Ἀρμένιον ὄρος λέγεται καὶ πληθυντικῶς τὰ Ἀρμένια. ἱστέον δὲ ὅτι Ἡρόδοτος τοὺς Ἀρμενίους Φρυγῶν ἀποίκους φησὶ, λέγων καὶ ὅτι πολυπρόβατοί εἰσι. καὶ Εὔδοξος δὲ ἐν γῆς περιόδῳ φησὶν, Ἀρμένιοι τὸ γένος ἐκ Φρυγίας, καὶ τῇ φωνῇ πολλὰ φρυγίζουσι. παρέχονται δὲ καὶ λίθον τὴν γλύφουσαν καὶ πρυμνοῦσαν τὰς σφραγῖδας. κἀκεῖνο δὲ ἱστέον, ὅτι τὴν Ἀρμενίαν χώραν εἰς τέσσαρα διελεῖν λέγεται Ἰουστῖνος ὁ βασιλεύς· καὶ πρώτην μὲν, φασὶν, ἔθετο τὴν ἐνδοξοτάτην Ἑπτάπολιν, ἧς μητρόπολις Βαζαρὶς, ἡ πρὶν Λεοντόπολις· ταύτης δὲ ἐστὶ καὶ ἡ Θεοδοσίου πόλις, καὶ ἡ Κολώνεια· καὶ ἡ

Τραπεζοῦς δὲ καὶ ἡ Κερασοῦς ἐκ τοῦ Πολεμωνιακοῦ κόλπου. δευτέραν δὲ ὁ αὐτὸς ἔταξεν Ἀρμενίαν ἐν πέντε πόλεσιν, ὧν καὶ ἡ Σεβάστεια. τρίτην δὲ Ἀρμενίαν κατέστησεν Ἀράπολιν, τὴν ποτὲ καλουμένην δευτέραν Ἀρμενίαν, ἧς ἡγεῖται ἡ Μελιτηνή· περὶ ταύτην τὴν Ἀρμενίαν καὶ ἡ Κόμανα, ἡ καὶ Χρυσῆ ὀνομαζομένη, καὶ ἡ Κουκουσός. ἐπέστησε δὲ καὶ τετάρτην Ἀρμενίαν ὑπὸ σατράπαις οὖσαν, συγκειμένην ἐκ διαφόρων, καὶ λεγομένην Τζοφαρηνὴν, καὶ Βαλβιτηνὴν, καὶ τοιαῦτά τινα βάρβαρα ὀνόματα.

Τοῦ δὲ πρὸς ἀντολίην βορέην τ' ἐπικέκλιται ἰσθμός,
Ἰσθμὸς Κασπίης τε καὶ Εὐξείνοιο θαλάσσης.
Τῷ δ' ἐπιναιετάουσιν ἑωθινὸν ἔθνος Ἰβήρων,
Οἵ ποτε Πυρρήνηθεν ἐπ' ἀντολίην ἀφίκοντο,
Ἀνδράσιν Ὑρκανίοισιν ἀπεχθέα δῆριν ἔχοντες.

695 Huius autē versus orientē boreámque adiacet isthmus, 696 Isthmus [discrimen] Caspiiq; & Euxini maris. 697 In eo autem habitant orientalis gens Iberorum, 698 Qui olim è Pyrene ad orientem venerunt, 699 Cum hominibus Hyrcaniis implacabile bellum committentes.

Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς καὶ βορέαν τῆς Ἀρμενίου ὅροις ὁ ἰσθμός ἐστιν ὁ μεταξὺ Κασπίας καὶ Εὐξείνου θαλάσσης· περὶ ὃν οἱ ἑωθινοὶ εἰσιν Ἴβηρες, Ὑρκανίοις, ὡς εἰκός, πολέμιοι, ἐκ τῆς κατὰ Πυρήνην μετοικισθέντες ἑσπερίων Ἰβήρων. τὴν δὲ Πυρήνην, καὶ Πυρηναῖον οἴδαμεν ὄρος λέγεσθαι. ἐπαναλαμβάνει δὲ καὶ τὸν τοιοῦτον ἰσθμὸν, διὰ τὸ πολὺ τοῦ χρήματος, καὶ ἀξιόλογον. ἔστι γάρ ἐστιν ὃν καὶ ὅρον Ἀσίας καὶ Εὐρώπης ἐνόμισαν τινες, ὡς προγέγραπται. τοὺς δὲ Ἴβηρας τούτους Ἀρμενίοις καὶ Μήδοις ὁ γεωγράφος ἐοικέναι φησί. λέγει δὲ καὶ ὅτι τούτων οἱ ὀρεινοὶ μαχιμώτεροι. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἡ τοῦ ἰσθμοῦ ἐνταῦθα ἐπανάληψις, ὁμοῦ ἐπανάληψίς ἐστι καὶ ἐπαναστροφή. φησὶ γὰρ, ἐπικέκλιται ἰσθμός. ἰσθμὸς Κασπίης τε καὶ Εὐξείνοιο. ὥστε μὲν γὰρ, καθὸ μὲν τοῦ προτέρου νοήματος λήγοντες εἰς τὸ ἰσθμὸς, ὁ δεύτερος στίχος ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἄρχεται λέξεως, ἐπαναστροφὴν ποιεῖ, σχῆμα ῥητορικόν· διότι δὲ χάριν σαφηνείας ἀναγκαίως ὁ ἰσθμὸς ἐδιπλασιάσθη, ἐπανάληψις γέγονεν.

Καὶ Καμαριτάων φῦλον μέγα, οἵ ποτε Βάκχον
Ἰνδῶν ἐκ πολέμοιο δεδεγμένοι ἐξείνισσαν,
Καὶ μετὰ Ληνάων ἱερὸν χορὸν ἐστήσαντο, γρ. σταλινῶν
Ζώματα καὶ νεβρίδας ἐπὶ στήθεσσι βαλόντες, γρ. Εὖ οἱ.
Εὐοῖ Βάκχε λέγοντες· ὁ δὲ φρεσὶ φίλατο δαίμων γρ. ἐ, Εὖ σοὶ
Κείνων ἀνθρώπων γενεὴν καὶ ἤθεα γαίης. γρ. ὁ δ' ἐν φρ.

700 Etiam Camatitarum natio magna, qui quondam Bacchum 701 Indorum è bello recipientes, hospitio excepérūt, 702 Atque cum Bacchidibus sacrā choream duxerunt, 703 Cingula [balteos] & hinnulorum pelles pectoribus iniicientes, 704 Euæ Bacche, clamantes: ipse autem animo amplexatus est deus 705 Illorum hominum nationem, & sedes [domicilia] illius terræ.

Ὅτι περὶ τὸν ῥηθέντα ἰσθμὸν κεῖται καὶ τὸ μέγα φῦλον τῶν Καμαριτῶν, οἳ οὕτω λέγονται ἀπὸ πλοίων στρογγύλων λῃστρικῶν, οἷς ἐχρῶντο ἃ ἐκαλοῦντο καμάραι παρ' Ἕλλησιν. ἦσαν δὲ αὗται λεπτὰ στενὰ καὶ κοῦφα, ἀνθρώπους κε δεχόμενα, σπανίως δὲ καὶ εἰς λ. οὗτοι οἱ Καμαρῖται τὸν Βάκχον Ἰνδῶν ἐκ πολέμου, φησὶ, δεξάμενοι ἐξένισαν, καὶ ταῖς Ληνάαις, ὅ ἐστι ταῖς Βάκχαις, συνεχόρευσαν, τὰ ἐκείνων φορήματα, ζώματα δηλαδὴ καὶ νεβρίδας, ἐπὶ στήθεσι βαλόντες, Εὐοῖ Βάκχε λέγοντες. ὑμνητικὸν δὲ ἦν τοῦτο τὸ λόγιον, τῷ Διονύσῳ ἐπιφωνούμενον, ὥσπερ καὶ τὸ Εὐαί· ὅθεν καὶ τὸ εὐάζειν παράγεται, καὶ ὁ Διόνυσος Εὔιος λέγεται. ταῦτα δὲ οἱ μὲν ἐδάσυνον, ὡς ἐνθουσιαστικὰ προφέροντα ἐπιρρήματα· οἱ δὲ ἐψίλουν, ἀπὸ τοῦ εὖ οἱ, τουτέστιν αὐτῷ, ἐκλαμβανόμενοι τὴν τοῦ προειρημένου ταύτην φωνήν, καὶ ἐξ αὐτῆς τὸ εὐαὶ παράγοντες, τάχα μὲν ἐν μιᾷ λέξει, τάχα δὲ καὶ

ὡς ἐκ δύο συνθέτων, τοῦ εὖ καὶ τοῦ αἶ. Ἴσασι δὲ ὅτι αἱ Βάκχαι αἱ τοῦ Διονύσου ὀπαδοὶ εἰς ἀμπέλους ἀλληγοροῦνται. τροφοὶ γὰρ αὗται τοῦ εἰς οἶνον ἐκλαμβανομένου Διονύσου. αἱ δὲ Διονυσιακαὶ νεβρίδες τὴν τῶν σταφυλῶν ἐν χρόᾳ αἰνίττονται πολυειδίαν. πολύχροοι γὰρ καὶ αἱ νεβρίδες, καὶ ποικίλαι τοῖς στίγμασιν. ἢ καὶ τὰ τῶν μεθυόντων ὑπεμφαίνουσιν ἀγριότητα· δῆλον γὰρ ὁ νεβρός, τὸ τῆς φυζακινῆς ἐλάφου νεογνόν, οὗ δορὰ ἡ νεβρίς. ἢ καὶ διότι ποικίλοι τὰ εἰς νοῦν, διὰ τὸ ἀμετάβολον, οἱ μεθύοντες. ποικίλον δὲ καὶ ἡ νεβρίς, διὰ τὸ πολύστικτον.

Τοῖς δ' ἔπι Κασπίη κυμαίνεται ἀμφιτρίτη·
Ῥεῖα δέ τοι καὶ τήνδε καταγράψαιμι θάλασσαν, (γρ. διαχάψαιμι)
Οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρους, οὐ νηὶ περήσας.
Οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν·
Οὐδέ μοι ἐμπορίη πατρώιος, οὐδ' ἐπὶ Γάγγην
Ἔρχομαι, (οἷά τε πολλοὶ Ἐρυθραίου διὰ πόντου,
Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵν' ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται)
Οὐδὲ μὲν Ὑρκανίοις ἐπιμίσγομαι, οὐδ' ἐρεείνω
Καυκασίας κνημῖδας ἐρυθραίων τ' Ἀριηνῶν·
Ἀλλά με Μουσάων φορέει νόος, αἵτε δύνανται
Νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι,
Οὔρεά τ' ἤπειρόν τε καὶ αἰθερίην ὁδὸν ἄστρων.

706 Post hos verò Caspiũ fluctuat mare: 707 Facilè autẽ tibi & hoc descripserim mare, 708 Qui tamen nõ vidi procul meatus [sinus eius] neque naui eò traieci. 709 Non enim mihi vita est in atris [atra pice oblitis] nauibus: 710 Neque mihi mercatura est paterna: neque ad Gangem 711 Proficiscor, (vt multi rubrũ per mare, 712 De vita nõ soliciti, quò immẽsas diuitias cõsequãtur). 713 Nec cum Hyrcaniis commercium mihi est. neque vestigo 714 Saltus qui in pede Caucasi, rubeorumque Arianorum: 715 Verùm me Musarum agitat [impellit] mẽs, quæ quidem possunt 716 Absque vagatione magnũ mare metiri, 717 Montésque & continentem & ætherium cursum siderum.

Ὅτι ὥσπερ Ἡσίοδος ἐν τοῖς περὶ τοῦ πλεῖν λέγει, ὅτι λέξω οὔτε τι ναυτιλίης σεσοφισμένος, οὔτε τι νηῶν. οὐ γάρ πω ποτὲ νηὶ ἐπέπλευσα, καὶ τὰ ἑξῆς· δίδαξε γὰρ ὅτι ὡς Μουσῶν ὑποφήτης οἶδε πάντα· οὕτω καὶ οὗτος φησίν, ὅτι ῥᾷόν τοι καταχάψομαι καὶ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, οὔτε ἰδὼν αὐτήν, οὔτε νηὶ περήσας. εἶτα πλατύνων διατεινὲς τὸ νόημα, φησίν, Οὐ γάρ μοι βίος ἐπὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν. οὐδέ μοι ἡ ἐμπορία πατρώιος, οὐδ' ἐπὶ Γάγγην ἔρχομαι, οὐδὲ τὰ καὶ τὰ ποιῶ, οἷά περ οἱ ἄλλοι, ψυχῆς, φησίν, οὐκ ἀλέγοντες, ἵνα πολλὴν ὄλβον ἕλωνται. ταῦτα δὲ γνωμικῶς καὶ παροιμιακῶς ἐπὶ τῶν τοῦ πλοῦ ἀφειδούντων λέγεται. ἀλλά με, φησί, Μουσῶν φέρει νόος· τουτέστιν αἱ ἐκ τῶν μαθημάτων γνώσεις, αἳ δύνανται δίχα πλάνης πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι, οὔρεά τι, ἤπειρόν τι, καὶ αἰθερίαν ὁδὸν ἀστέρων. Καὶ σημείωσαι ὅτι ὁ Διονύσιος τοιοῦτον βουλόμενος εἶναι καὶ τὸν αὐτοῦ ἀκροατήν, τὴν παροῦσαν πραγματείαν συνεστήσατο, ὑφ' ἧς καὶ ἐκεῖνος ὡς οἷα ὑπὸ Μουσῶν φερόμενος, τῷ Διονυσίῳ τούτῳ ἔσται ὅμοιος. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ περιηγήσασθαι, ἐνταῦθα καταχάψασθαι εἶπε, καὶ μετρήσασθαι, εἰπών, καταχάψομαι θάλασσαν καὶ, πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι. τούτῳ δὲ πάντως ὅμοιον καὶ τὸ γῆν μετρήσασθαι, ἐξ οὗ τὸ γεωμετρεῖν συντίθεται. Ὁμηρικὴ δὲ ἡ λέξις, ληφθεῖσα ἐκ τοῦ, ὄφρα τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν. Ὅτι ἔοικε καὶ Ἐρυθραῖός τις εἶναι Καύκασος· ἔγγε φησὶν ὁ Διονύσιος, Καυκασίας κνημῖδας ἐρυθραίων Ἀριηνῶν· κάλλιον δὲ γράφειν, Καυκασίας κνημῖδας ἐρυθραίων τ' Ἀριηνῶν, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐκ ἐρευνῶ τὸν βόρειον Καύκασον, καὶ τὴν Ἀριανὴν χώραν, περὶ ἧς ἐν τοῖς ἑξῆς λεχθήσεται. Καὶ ὅρα ὅπως τὰς τῶν ὀρέων κνήμας, ἤτοι πόδας, κνημῖδας εἶπεν ὑποκοριστικῶς, ἢ μᾶλλον παρωνύμως, κατὰ ἰδίαν δριμύτητα. ὥς που καὶ τὸν πυθμὸν πυθμίδα εἶπε, καὶ τὴν Κασπίαν δὲ θάλασσαν, Κασπίδα ὁμοίως ἐρεῖ.

718 Verùm fuerit sanè forma rotunda, vndique sinuosa, 719 Totius Caspii magni maris. nō illud 720 Naui traieceris tertiæ ad orbes lunæ. 721 Tantus nanque traiectus est immanis. retrò autem ad septētriones 722 Protractus, gurgitibus commiscetur Oceani. 723 Quod certè multa quidem alia inter homines miracula producit, 724 Gignit autem crystallum, atque aerei coloris iaspim, 725 Infestam Empusis, & aliis spectris. 726 Omnes autem tibi referā quotquot ipsum gentes circumhabitant, 727 Orsus à latere occiduo à borea.

Ἀλλ' εἴη τοι σχῆμα περίδρομον ἀμφιέλικτον
Πάσης Κασπίης μεγάλης ἁλός. οὐκ ἂν ἐκείνην
Νηὶ περήσειας τετράτης ἐπὶ κύκλα σελήνης·
Τόσσος γὰρ πόρος ἐστὶν ἀμείλιχος. ἀλλ' ἤτοι μὲν ἄρκτοις
Ἑλκομένη, προχοῇς ἐπιμίσγεται Ὠκεανοῖο.
Ἣ δὴ πολλὰ μὲν ἄλλα μετ' ἀνδράσι θαύματ' ἀέξει,
Φύει δὲ κρύσταλλον, ἰδ' ἠερόεσσαν ἴασπιν,
Ἐχθρὴν Ἐμπούσῃσι, καὶ ἄλλοις εἰδώλοισι.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὅσα μιν πέρι φῦλα νέμονται,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρηΐδος ἐκ βορέαο.

γρ. ἄρκτον Ἑλκόμενος. ἤ, ὀξὺ δ' ἐπ' ἄρκτοις Ἑλκομένη.
γρ. Ὅς δή
γρ. οἱ

Ὅτι ὁ Διονύσιος μὲν περίδρομον ἢ περίτροχον ἀμφιέλικτον τὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης σχῆμα φησὶν, ὡς οἷα κυκλοτερές· καὶ τῷ Ὠκεανῷ αὐτὴν συμμίγνυσι. φησὶ γὰρ, ὀξὺ δ' ἐπ' ἄρκτοις ἑλκομένη ἐπιμίσγεται Ὠκεανῷ. καὶ οὕτω μὲν ὁ Διονύσιος, ὅς γε καὶ στόμα ἔοικε παραδιδόναι, καθ' ὃ δηλαδὴ εἰς αὐτὴν ὁ Ὠκεανὸς ἀπερεύγεται, ὡς καὶ ἐν ἀρχαῖς τοῦ βιβλίου φαίνεται. Πτολεμαῖος δὲ οὔτε στόμα αὐτῆς τοιοῦτον οἶδεν· ὅς γε καὶ περιοδεύεσθαί φησι κύκλῳ αὐτὴν τοῖς πεζεύουσι. καὶ οὐδὲ κυκλοτερῆ αὐτὴν ἱστορεῖ, ἀλλὰ σφενδόνῃ ἐοικυῖαν ὑποτίθεται· ὁποῖον ὁ Διονύσιος τὸ τῆς οἰκουμένης ἔθετο σχῆμα. διχῇ τοίνυν οὕτω διαφερομένων τῶν σοφῶν, τὰ μὲν περὶ τοῦ σχήματος τῆς θαλάσσης ταύτης μεμενήκασιν ἴσως αὐτοῖς ἀκατάλλακτα· ἡ δὲ λοιπὴ διαφορὰ, ὡς ἐν ἀρχαῖς ἐρρέθη, συμβεβίβασται, παρὰ τῶν παλαιῶν διαιτηθεῖσα καλῶς. εἰ γὰρ ἐξ ἀδήλων πηγῶν ὁ Ὠκεανὸς τὸ Κάσπιον ἀναδίδωσι πέλαγος, σώζοιτο ἂν καὶ ὁ τοῦ Πτολεμαίου καὶ ὁ τοῦ Διονυσίου λόγος, ὡς ἐν τοῖς φθάσασι γέγραπται. καθ' ὃ μὲν γὰρ ἐξ Ὠκεανοῦ τὸ Κάσπιον ὕδωρ, ἀληθεύει ὁ Διονύσιος, ἐρεύγεσθαι εἰπὼν αὐτὸ τὸν Ὠκεανόν· εἰ δὲ ἄδηλοι αἱ πηγαὶ, καὶ οὐ φαίνεται τὸ στόμα, ἀληθεύει καὶ ὁ Πτολεμαῖος.

Ὅτι τὴν Κασπίαν θάλασσαν ὁ Διονύσιος πόρον ἀμείλιχον λέγει, ὅτι δὲ καὶ μεγάλην θάλασσαν. διὰ τί δὲ μεγάλην; ὅτι οὐκ ἄν, φησὶν, ἐκείνην νηὶ περάσειας τετράτης ἐπὶ κύκλα σελήνης, ὅ ἐστιν, ἐπὶ μῆνας τρεῖς· δηλονότι κατὰ τὴν κύκλῳ περίοδον. ἄλλως γὰρ ἀπεραντής ἐστι, μῆκος μὲν πλόου ἔχουσα τοῖς ἐρέσσουσι ιε΄ ἡμερῶν, εὖρος δὲ ὀκτὼ ἡμερῶν, ὅπου ἐστὶν εὐρυτάτη ἑαυτῆς, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον. ἐντεῦθεν δὲ σημειῶσαι καὶ ὅτι οὐκ ἀκριβῶς ἐστι κυκλοτερὴς ἡ Κασπία θάλασσα, ὡς τάχα ὁ περιηγητὴς ὑποτίθεται, ἀλλὰ ἑτερομήκης, ὡς καὶ ὁ Πτολεμαῖός φησιν. Ὅτι πολλὰ καὶ ἄλλα θαύματα ἡ Κασπία ἐν ἀνδράσιν αὔξει, φύει δὲ καὶ κρυστάλλους λίθους, καὶ ἴασπιν ἠερόεσσαν, ὅ ἐστιν ἀεροειδῆ, σκοτεινὴν, ἐχθρὰν Ἐμπούσαις, καὶ ἄλλοις εἰδώλοις. δοκεῖ γὰρ ἀλεξίκακος εἶναι ἡ λίθος αὕτη, καὶ ἀποτροπαστικὴ φασμάτων· ὧν ἕν ἐστι καὶ ἡ Ἔμπουσα, δαιμόνιόν τι περὶ τὴν Ἑκάτην, ἑνὶ ποδὶ δοκοῦν κινεῖσθαι· ὅθεν καὶ παρονομάζεται, ὡς εἴποις ἔνη, μονόπους ποδὶ ζῶον· ὡς τοῦ ἑτέρου ποδὸς χαλκοῦ ὄντος, κατὰ τὸν μῦθον. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ καὶ ἑτέραν ἴασπιν ὑδατόεσσαν. ὅτι δέ τινα δαιμόνια ὕλας ποιοῦνταί τινας, πολλοῖς δοκεῖ, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ εἴρηται.

728 Primi quidē Scythæ sunt, qui Saturnium prope mare 729 Maritimam orā incolunt ad ostium Caspii maris, 730 Vnni autem deinceps: post ipsos autē Caspii viri.

Πρῶτοι μὲν Σκύθαι εἰσὶν ὅσοι Κρονίης ἁλὸς ἄγχι
Παρραλίην ναίουσιν ἀνὰ στόμα Κασπίδος ἅλμης.
Οὖννοι δ' ἑξείης, ἐπὶ δ' αὐτοῖς Κάσπιοι ἄνδρες·

γρ. Θύννοι
γρ. ἢ Οὖννοι

Ἀλβανοί τ' ἐπὶ τοῖσιν Ἀρήϊοι, οἵ θ' ὑπὸ αἶαν
Τρηχεῖαν ναίουσι Καδούσιοι. ἄγχι δὲ Μάρδοι,
γρ. τ' Ἄπυροι — Ὑρκάνιοι, Τάπυροί τ'. ἐπὶ δέ σφισιν ὁλκὸν ἑλίσσει
γρ. ἀφνειῶν — Μάρδος, Δερκεβίων τε καὶ ἀφνειῶν πόμα Βάκτρων·
Ἀμφοτέρων γὰρ μέσσος ἐς Ὑρκανίην ἅλα βάλλει.
Ἀλλ' ἤτοι Βάκτροι μὲν ἐπ' ἠπείροιο νέμονται
Χώρην εὐρυτέρην, κνημοῖς ὑπὸ Παρνασοῖο,
Δερκέβιοι δ' ἑτέρωθεν ἐφ' ὕδασι Κασπίοισι.

[731] Albanique post hos Martii, quique super terrã [732] Asperam habitant Cadusii. prope autem Mardi, [733] Hyrcanique, Tapyrique. post autem ipsos tractũ sinuat [734] Mardus, Dercebiorumque & diuitium potus Bactrorum. [735] Amborum nanque medius in Hyrcanium mare effunditur. [736] Sed nimirum Bactri quidẽ in continente posident [incolunt] [737] Regionẽ latiorem, sub iugis Parnassi, [738] Dercebii autem altera ex parte ad vndas Caspias.

Ὅτι Σκύθαι Κρονίας ἁλὸς ἄγχι εἰσί. περὶ ὧν, οἷοι τὸν βίον εἰσίν, ἤδη προγέγραπται. καλεῖσθαι δὲ λέγονται Σκύθαι, ἢ παρὰ τὰ σκύτη ἃ περιεβέβλωνται· ἢ παρὰ τὸ σκύζεσθαι, ὅ ἐστι ὀργίζεσθαι· ὀργίλοι γάρ εἰσι. ἢ ἀπὸ Σκύθου υἱοῦ Ἡρακλέος, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ γέγραπται. ἦσαν δὲ Σκύθαι καὶ Θράκιον ἔθνος, οἳ καὶ Νομαῖοι ἐλέγοντο. Ὅτι Οὖννοι, ἢ Θοῦννοι, μετὰ τοῦ θ στοιχείου, Κάσπιον ἔθνος εἰσὶ Σκυθικόν. μάλιστα δὲ προσθετέον τοῖς γράφουσιν Οὖννοι, δίχα τοῦ θ. φέρεται γοῦν καὶ ἐν τῇ τοῦ Σιμοκάτου οἰκουμενικῇ ἱστορίᾳ, Οὔννους τοὺς πρὸς τῷ βορρᾷ τῆς ἕω, οὓς Τούρκους Πέρσαι καλοῦσιν, οὕτω ποτὲ πολυχρύσους γενέσθαι, ὡς καὶ κλίνην χρυσῆν σφυρηλατεῖν, καὶ τραπέζας, καὶ θρόνους, καὶ βήματα, εἰς περιπλουσίους ἐκ τῶν Μήδων, ἠρεμίας πεπραχότων, πεντήκοντα χιλιάδας χρυσῶν. ὕστερον μέντοι φορολογηθῆναι τοὺς τοιούτους Οὔννους ὑπὸ Βαβυλωνίων ἱστοροῦσιν. οὐ μόνον δὲ ὁ Σιμοκάτης, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ πίστεως ἄξιοι τοὺς Οὔννους ἔθνος ἱστοροῦσι Σκυθικὸν ἀξιόλογον. Ὅτι ὥσπερ οἱ ῥηθέντες Οὖννοι Σκύθαι εἰσίν, οὕτω καὶ οἱ Κάσπιοι μετ' αὐτοὺς ὄντες, ἔθνος λόγου ἄξιον· ἀφ' ὧν καὶ ἡ θάλασσα Κασπία καλεῖται, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν Ὑρκανίων, Ὑρκανία. παρ' οἷς καὶ τῶν φύλλων ἀπορρέειν μέλι ἡ ἱστορία φησί. καὶ ἡ ἄμπελος πολυφορεῖ. καὶ ἡ συκῆ δὲ οὕτω λέγεται πλουτεῖν τῷ καρπῷ, ὡς ὀνίας καὶ εἰς μεδίμνους ἑξήκοντα πληθύνειν τὸν καρπόν. ἐκεῖ δὲ καὶ τὸ ἔθνος οἱ Ἀλβανοί, ποιμενικοί, καὶ μετρίως πολεμικοί, μεταξὺ Ἰβήρων καὶ Κασπίας· ὧν Κυκλώπειος, φασίν, ὁ βίος, τουτέστιν ἀδαίμων καὶ ἄπονος· οἷς ἡ γῆ πολλαχοῦ ἅπαξ σπαρεῖσα, τοῦ λοιποῦ δὶς καὶ τρὶς ἄσπαρτον φέρει καρπόν. ἁπλοῖ δέ εἰσι, καὶ οὐκ οἴδασι νόμους, οὐδὲ ἀριθμεῖν οἴδασι πλέω τῶν ἑκατόν. γλῶσσαι δὲ αὐτῶν, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἓξ καὶ εἴκοσι. ἐκεῖ δὲ καὶ οἱ Καδούσιοι, κατὰ τὸν Διονύσιον, ὧν τραχεῖα ἡ γῆ· ἄνδρες δεινοὶ πετροβατεῖν, καὶ ἀκοντισταὶ ἄριστοι, ὡς ὁ γεωγράφος ἱστορεῖ, καὶ οἷοι ἐν τοῖς τραχέσι πεζοὶ ἀντὶ ἱππέων διαμάχεσθαι. τούτοις δὲ ἀγχιτέρμονες Μάρδοι καὶ Ὑρκάνιοι, καὶ Ἄπυροι, οὓς Ταπύρους φησὶν ὁ γεωγράφος, ἀρχομένους ἀπὸ τοῦ τ. οἳ ἐκ γυναικὸς δύο ἢ τρία ἀνελόμενοι τέκνα, ἐκδιδόασι τοῦ λοιποῦ τὰς γυναῖκας ἑτέροις. Ὅτι Μάρδος ὁ ποταμός, Δερκεβίων τε καὶ ἀφνειῶν Βάκτρων ἐστὶ πόμα, εἰς Ὑρκανίαν μὲν βάλλων θάλασσαν, μέσος δὲ ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἐθνῶν ἑλισσόμενος. Ὅτι Παρνασοῦ τινος ὄρους Βακτρίου ἐνταῦθα ὁ Διονύσιος μέμνηται· καὶ ζητητέον εἴτε οὕτω χαρακτηριστικῶς αὐτό, ὁμωνύμως τῷ Εὐρωπαίῳ Παρνασσῷ, εἴτε καὶ Παραπαμισὸν ὀνομαστέον αὐτό· οὕτω γὰρ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι. μεμνήσεται δέ που καὶ ὁ περιηγητὴς ὄρους Παραπαμισοῦ.

γρ. Ἀράξεω — Τοὺς δὲ μετ', ἀντολίην δέ, πέρην κελάδοντος Ἀράξου
Μασσαγέται ναίουσι, θοῶν ῥυτῆρες ὀϊστῶν·

[739] Hos verò post, orientẽ versu, trans resonantem [frementem] Araxem [740] Massagetæ degunt, velocium emissores sagittarum:

Ἀνέρες οἷς μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήθ' ὅστις ἑταῖρος
Ἐμπελάσαι. μάλα γάρ τε κακοξεινώτεροι ἄλλων.
Οὐ γάρ σφιν σίτοιο μελίφρονός ἐστιν ἐδωδὴ,
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἶνος μεταδήμιος ἀλλὰ γὰρ ἵππων
Αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα, δαῖτα τίθενται.

741 Viri quibus nec egomet, neque quisquis est sodalis 742 Appropinquet: multo nāque inhospitaliores sunt aliis. 743 Neq; enim ipsis suauis frumenti est cibus, 744 Neque sanè vinum indigenum [populare] sed equorum 745 Sanguini miscentes candidum lac, epulas apponunt.

Ὅτι πέραν Ἀράξου πρὸς ἀνατολὰς οἱ Μασσαγέται, ἐξηκέστατοι καὶ κακοξενώτατοι· ἔθνος μέγα καὶ ἄλκιμον· παρ' οἷς Κῦρος ἐπελθὼν, βασιλευούσης Τομυρίδος· ὧν τὴν ἀποχαρῆ τὴν ἀγριότητα, φησὶν, ὅτι αὐτοῖς οὐ σίτου ἐστὶ μελίφρονος ἐδωδὴ, οὐδὲ μὴν οὐδὲ οἶνος μεταδήμιος, ὅ ἐστιν ἐνδήμιος, ἀλλ' ἵππων αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα, ζῶσι. διὸ καὶ εὔχεται ὁ Διονύσιος ἐνδιαθέτως, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη σαφέστερον, ὅτι μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήθ' ὅστις ἐμοὶ ἑταῖρος ἐμπελάσαι αὐτοῖς. μάλα γάρ τι κακοξενώτεροι ἄλλων. καὶ ὅρα ὅτι τῶν ἄλλων μελίφρονα οἶνον λεγόντων, οὗτος ἐπὶ σίτου ἔφη μελίφρονα. Σημειώσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐστὶ τὸ κακοξενώτεροι τὴν παραλήγουσαν ἀντὶ μακρᾶς ἐδέξατο· καθὰ καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ἔνθα καὶ ἐρρέθη τὰ εἰκότα. Ἰστέον δὲ ὅτι ἠδυνήθη μὲν ἐκφυγεῖν τὴν κακομετρίαν ὁ Διονύσιος, χρηματίσας, ὡς τὸ καὶ περὶ τοῦ ἐκ τοῦ αἰδοῖος τὸ αἰδοιέστερος Ἰωνικῶς, οὕτω καὶ ὧδε ἐκ τοῦ κακόξενος, τὸ κακοξενέστερος· ἀλλ' ἔοικε θελῆσαι μᾶλλον συγχωλαίνειν τῷ Ὁμηρικῷ μέτρῳ, ἤπερ ἄλλως ὀρθῶς προσαγαγεῖν τὸ ἔπος, καὶ ἀσφαλῶς. φασὶ δὲ ἀεὶ εἶναι παρὰ τοῖς Μασσαγέταις θάνατον, ὅταν γηράσαντες συγκατακόπωσι κρέασι προβάτων, καὶ βρωθῶσι. ἀμπέχονται δὲ φωκῶν δέρματα· καὶ ἥλιον θεὸν μόνον σέβονται χαίροντες, καὶ ἵππον αὐτῷ θύουσιν, ὡς τάχιστον, φασὶ, τῷ πάντων τῶν θνητῶν ταχίστῳ. χρυσὸς δὲ αὐτοῖς καὶ χαλκὸς ἄπλετος. σιδήρῳ δὲ χρῶνται οὐδὲν, ὅτι μηδὲ ἔχουσιν. Ἀράξης δὲ καλεῖται ὁ ῥηθεὶς ποταμὸς, ὡς ἀπαράξας τὴν συνέχειαν τῶν ἐκεῖ ὀρῶν καὶ διεκδὺς· καθάπερ καὶ ὁ Πηνειὸς, ὁ ποτὲ Σαλαβρίας καλούμενος, τὴν Ὄσσαν τοῦ Ὀλύμπου ἀπέρρηξε· διὸ καὶ, κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ γεωγράφου, Ἀράξης ἐκλήθη ποτὲ καὶ ὁ Πηνειὸς, ὡς καὶ αὐτὸς ἀπαράξας τῆς Ὄσσης τὸν Ὄλυμπον, ὅτε σεισμῷ τὰ Τέμπη τὰ Θετταλικὰ ῥαγῆναι διέστησαν. τοῦ δὲ Μασσαγετικοῦ τούτου Ἀράξου μέμνηται καὶ Αἰσχύλος, καὶ δασύνεται καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ ἀράσσειν καλεῖσθαι αὐτόν. Ἡρόδοτος δὲ φησὶ μείζονα μὲν αὐτὸν εἶναι τοῦ Ἴστρου, ῥέοντα ἐκ Ματιηνῶν, καὶ νήσους ἔχειν μεγάλας συχνάς· στόμασι δὲ τεσσαράκοντα ἐκδιδόναι εἰς ἕλη, καί τινα γε· ἑνὶ δὲ προσρεῖν εἰς τὴν Κασπίαν.

Τοῖς δ' ἔπι πρὸς βορέην Χωράσμιοι· οἷς ἔπι γαῖα
Σουγδιὰς, ἧς διὰ μέσσου ἑλίσσεται ἱερὸς Ὦξος,
Ὅστε λιπὼν Ἠμωδὸν ὄρος, μετὰ Κασπίδα βάλλει.
Τὸν μέτ', ἐπὶ προχοῇσιν Ἰαξάρταο νέμονται
Τόξα Σάκαι φορέοντες, ἀμήχανος ἄλλος ἐλέγξαι
Τοξευτής. οὐ γάρ σφι θέμις ἀνεμώλια βάλλειν.

ἄλλ. μέσσος
ἄλλ. ἣ, ἧς ἀνὰ μέσσον

746 Hos autem post ad boream, Chorasmii: post quos terra 747 Sugdiana, cuius per medium voluitur sacer Oxus, 748 Qui linquens Emodum mōtem, in Caspium [mare] labitur. 749 Quem post, ad fluenta Iaxartæ degunt 750 Arcus Sacæ gestantes, quos nemo alius improbauerit 751 Sagittarius. non enim ipsis fas est incassum iaculari.

Ὅτι Ὦξος ὁ ποταμὸς, ὃν καὶ ἱερὸν ἐστὶ καλεῖ, ἐκ τοῦ Ἠμωδοῦ ὄρους διὰ τῆς Σουγδιάδος γῆς ἑλισσόμενος εἰς τὴν Κασπίδα βάλλει. καὶ ὅρα τὸ Κασπίδα, παρωνύμως καὶ αὐτὸ λεχθὲν κατὰ τὴν τοῦ Διονυσίου συνήθειαν. ὄρος δὲ τὸ Ἠμωδὸν, Ἰνδικὸν, πρὸς ταῖς τοῦ Διονύσου στήλαις· ὅπερ τινὲς προπαροξυτόνως Ἤμωδον λέγουσι, καθὰ καὶ τὸ Ἴμαιον, ὅπερ ἐστὶ τμῆμα τοῦ Ταύρου. προϊὼν δὲ ὁ Διονύσιος πληθυντικῶς Ἠμωδὰ ὄρη ἐρεῖ τὸ αὐτό. ἡ δὲ Σουγδιὰς γῆ, καὶ Σουγδιανὴ λέγεται, ὅπου

ἐπερρύη τὴν ἀνάλωτον εἶναι πέτραν, ἣν Ἀλέξανδρος εἷλε πολλῇ σπουδῇ τῶν Μακεδόνων· οὓς πτηνοὺς ὀνομάσαντες ἔσκωπτον οἱ βάρβαροι ἀπὸ γέλωτος, ὁπηνίκα τὴν ἀρχὴν τῇ ἁλώσει ἐπέβαλον. Ἱστέον δὲ ὅτι ἐνταῦθά που περὶ τὸν Ὦξον, ὡς ἡ ἱστορία φησί, στρατεύοντος Ἀλεξάνδρου, οὐ μακρὰν τῆς αὐτοῦ σκηνῆς, πηγὴ ὕδατος εὕρηται, καὶ ἄλλη ἐλαίου, πλησίον αὐτῆς. καὶ ὁ μάντις Ἀρίστανδρος ἔφη ὅτι πόνων τι εἶναι σημεῖον, τοῦ ἐλαίου ἡ πηγή (ἀθλούντων γὰρ ἄλειμμα τὸ ἔλαιον) ἀλλὰ καὶ νίκην ἐπὶ τοῖς πόνοις σημαίνει. Ὅτι μετὰ τὸν Ὦξον ὁ Ἰαξάρτης ποταμός, ὅπου οἱ Σάκαι τόξα ἔχοντες, ἃ οὐκ ἄν τις ἄλλος ἐλέγχοι τοξευτής· οὐ γάρ σφι θέμις αἱμωλια βάλλειν. τοῦτο δὲ παρῳδία ἐστὶ τοῦ παρ' Ὁμήρῳ αἱμύλια βάζειν. καὶ τὸ ἐλέγχοι δὲ ἐξ Ὁμήρου ὁ Διονύσιος εἴληφεν, εἰπόντος, μή σύ γε μῦθον ἐλέγξῃς, ἀντὶ τοῦ, ἀργὸν καὶ ἄπρακτον ποιήσῃς. τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος τοὺς Σάκας καὶ σακέων φασί τινες εὑρετάς, παρωνυμουμένων αὐτοῖς. ἡ δὲ ἱστορία φησὶ καὶ μεγάλα ἰσχῦσαί ποτε τοὺς Σάκας, καὶ μέχρις Εὐξείνου κατακτήσασθαι γῆν ἀρίστην· καὶ τινὰ γῆν Κριμίαν ἀπ' αὐτῶν κληθῆναι Σακασηνήν. ἀπολέσθαι δὲ φασιν ἄρδην αὐτοὺς ὑπὸ Περσῶν πανηγυρίζοντας ἀπὸ λαφύρων. τινὲς δὲ οὕτως τοῦτο ἱστόρησαν, ὅτι τὸν Κῦρον οἱ Σάκαι νικήσαντες, εἶτα ἐξ ὑποστροφῆς ἐκείνου ἡττηθέντες, διὰ μέθην ἀπώλοντο. καὶ διὰ τοῦτο ἀπεδείχθη πανήγυρις ἱερὰ Περσικὴ τὰ Σάκαια. καὶ Κῦρος δὲ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐκείνους κατέκοψεν, ἀνιερώσας πατρίῳ θεῷ, Σάκαιαν ἀνηγόρευσεν. Ἡρόδοτος δὲ λέγει ὅτι Πέρσαι πάντας τοὺς Σκύθας καλοῦσι Σάκας.

γρ. Φρουῶνοι Καὶ Τόχαροι, Φροῦροί τε, καὶ ἔθνεα βάρβαρα Σηρῶν, 752 Et Tochari, Phruriq; & gentes barbaræ Serum,
Οἵτε βόας μὲν ἀναίνονται καὶ ἴφια μῆλα, 753 Qui boues quidē aspernātur, & pingues oues.
Αἰόλα δὲ ξαίνοντες ἐρήμης ἄνθεα γαίης, 754 Varios autem depectētes desertæ flores terræ,
Εἵματα τεύχουσιν πολυδαίδαλα, τιμήεντα, 755 755 Vestes faciūt varii artificii pretiosas:
γρ. γαίης Εἰδόμενα χροιῇ λειμωνίδος ἄνθεσι ποίης· 756 Similes colore pratensis floribus herbæ.
Κείνοις οὔτι κεν ἔργον ἀραχνάων ἐρίσειεν. 757 Illis nequaquam opus aranearum certauerit.

Ὅτι Φροῦροι Σκυθικὸν ἔθνος βαρυτόνως, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ φρουροί, ὅπερ ὀξυνόμενον δηλοῖ τοὺς φύλακας. τινὲς δὲ Φρυνοὶ γράφουσιν, ὁμωνύμως τῷ ζώῳ. φρυνοὶ γάρ, (καθὰ καὶ ὁ Φίλων γράφει) οἱ βάτραχοι. τὸ δὲ Τόχαροι (ἔθνος δὲ ὅμοιον καὶ αὐτό) τινὲς ὀξύνουσι, [illegible] εἶναι λέγοντες. Ὅτι Σῆρες ἔθνος βάρβαρον Σκυθικόν, ἐξ ὧν τὰ σηρικὰ ὑφάσματα λέγονται. οὗτοι βόας μὲν (φησὶν) ἀναίνονται καὶ ἴφια μῆλα, αἰόλα δὲ ξαίνοντες ἐρήμης ἄνθεα γῆς, εἵματα τεύχουσι πολυδαίδαλα, τιμήεντα, ἐοικότα κατὰ χροιὰν λειμωνίδος ἄνθεσι ποίας· οὕτω λεπτά, ὥστε οὐκ ἂν ἐκείνοις ἐρίσειεν ἔργον ἀραχνάων. φασὶ δὲ καὶ τὴν βύσσον ἀπὸ βοτάνης συνάγεσθαι. Σημειωτέον οὖν ὅτι ἐξ ἀνθῶν οἱ Σῆρες ποιοῦσι τὰ ὑφή· διὸ οὐδὲ τοὺς λειμῶνας ἐῶσι καταβόσκεσθαι. ὅτι δὲ ἀπροσμιγεῖς ἀνθρώποις εἰσὶ καὶ ἀσυνάλλακτοι οἱ Σῆρες, δῆλον ἐκεῖθεν· τῶν πωλουμένων τὸ τίμημα σακκίοις ἐπιγράψαντες ὑποχωροῦσιν· εἶτα ἐλθόντες οἱ ἔμποροι, καὶ θέντες τὴν τιμήν, ἀναχωροῦσιν· ἐφ' οἷς ἔρχονται οἱ Σῆρες, καὶ εἰ μὲν ἀρέσκονται, λαμβάνουσι τὴν τιμήν. εἰ δὲ μή γε, τὰ ἴδια. φασὶ δὲ μακροβιωτάτους εἶναι τοὺς Σῆρας, παρατείνοντας πέρα καὶ διακοσίων ἐτῶν. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὅμοια τῇ ἱστορίᾳ τῶν Σηρῶν γίνεται καὶ ἔξω τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. ἔμποροι γὰρ ἐκεῖ ἀπὸ Καρχηδόνος ἐρχόμενοι, καὶ τὰ φορτία ἐξελόντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ὑποτύφουσι καπνόν· καὶ αὐτοὶ μὲν ἀνάγονται τοῦ αἰγιαλοῦ, οἱ δὲ ἐπιχώριοι ἐγγίσαντες, ἐκτίθενται τὸν φόρτον, καὶ τίθενται χρυσόν, καὶ ἀναχωροῦσιν· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι ἐκβάντες τῶν νηῶν, λογίζονται τὴν ἀξίαν. καὶ καταλλάσσουσιν ἀμφότεροι αὐτοί, καὶ ἐξ ἴσου σταθέντες τὸ καταλλασσόμενον, ἀπαλλάσσονται. δικαίους οὖν συναλλάσσειν αἱ ἱστορίαι καὶ τούτους καὶ τοὺς Σῆρας παραδιδόασιν.

Ἄλλοι δὲ Σκύθαι εἰσὶν ἐπήτριμοι, οἵτε νέμονται 758 Alii item Scythæ sunt numerosi, qui possident

Ἐσχατιάς· περὶ δέ σφι δυσήνεμος ἐκτέταται χθὼν,
Χειμερίοις ἀνέμοισι λελειμμένη, ἠδὲ χαλάζαις. γρ. κεκλιμένη,
Τόσσοι μὲν φῶτες περὶ Κάσπια κύματ' ἔασι.
Φράζεο δ' ἐκ Κόλχων καὶ Φάσιδος ἐς δύσιν ἤδη,
Εὐξείνου παρὰ χεῖλος, ἐπιλαδὸν ἔθνεα Πόντου,
Ἄχρι Θρηϊκίου στόματος, τόθι Χαλκὶς ἄρουρα. γρ. ἄγχι
Βύζηρές τοι πρῶτα, καὶ ἀγχόθι φῦλα Βεχείρων·
Μάκρωνες, Φίλυρές τε, καὶ οἳ μόσσυνας ἔχουσι
Δουρατέους. τῶν δ' ἄγχι πολύρρηνες Τιβαρηνοί.
Τοῖς δ' ἔπι, καὶ Χάλυβες στυφελὴν καὶ ἀπηνέα γαῖαν
Ναίουσιν, μογεροὶ δεδαηκότες ἔργα σιδήρου,
Οἵ ῥα βαρυγδούποισιν ἐπ' ἄκμοσιν ἑστηῶτες,
Οὔποτε παύονται καμάτου καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.

[759] Extremitates: circum verò ipsos tellus quam vēti infestant, est porrecta, [760] Hybernis ventis obiecta, atq; grādinibus. [761] Tot quidem gentes circum Caspias vndas sunt. [762] Obserua autem, à Colchis & Phaside ad occasum iam, [763] Euxini iuxta labrum [littus] turmatim [cateruatim] gentes Ponti, [764] Vsque ad Thracium ostium, vbi Chalcis tellus. [765] Byzeres tibi primùm, ac prope [illos] gentes Bechirū, [766] Macrones, Philyrésque, & qui turres habent [767] Ligneas. hos verò iuxta, pecore abundantes Tibareni. [768] Post hos autem, etiam Chalybes duram & sæuam terram [769] Habitant, laboriosi edocti fabricam ferri: [770] Qui quidem grauisonas [grauifremas] ad incudes stantes, [771] Nunquam cessant à labore & ærumna graui.

Ὅτι ἐν Σκύθαις δυσήνεμος ἐκτέταται χθὼν, χειμερίοις ἀνέμοις λελειμμένη καὶ χαλάζαις, ὡς καὶ ἀνωτέρω γέγραπται. παρέφρασε δὲ ὧδε τὸ ἀνωτέρω ῥηθὲν, λέγουσι δὲ γαῖαν αὐταῖς χειμερίαις, ἐν τῷ εἰπεῖν, χθὼν χειμερίοις ἀνέμοις λελειμμένη. Ὅτι δυτικώτεροι Κόλχων καὶ Φάσιδος, Εὐξείνου περὶ χεῖλος, ἰλαδὸν, οἱ Βύζηρες, ἀφ' ὧν καὶ λιμὴν Βυζηρικός· καὶ οἱ Βέχειρες, Ποντικὸν ἔθνος, καὶ Σκυθικόν· ἔτι δὲ καὶ οἱ Μάκρωνες, καὶ οἱ Μοσσύνοικοι, καὶ οἱ Τιβαρηνοί, καὶ οἱ Χάλυβες, περὶ ὧν κάτω λελέξεται. Ὅτι ἡ Χαλκὶς ἄρουρα κατὰ τὸ Θράκιον τοῦ Πόντου κεῖται στόμα, ἤγουν ἡ γῆ τῶν Χαλκηδονίων. ἧς Χαλκίδος τὸ ἐθνικὸν, οἱ Χαλκιδεῖς. ἐρεῖ οὖν αὐτὸς ἐν τοῖς ἑξῆς, Χαλκιδέες περὶ στόμα γαῖαν ἔχουσιν, Οὖδας ἐς ἀντιπέραν Βυζάντιον εἰσορόωντες. τούτους τυφλοὺς ὁ χρησμὸς ἐκάλεσε, διότι οἱ τὴν Χαλκίδα κτίσαντες Μεγαρεῖς ἐνταῦθα πρῶτα πλεύσαντες, καὶ ἀφέντες κατασχεῖν τὴν περὶ τὸ Βυζάντιον γῆν, εἵλοντο τὴν λυπροτέραν περαίαν, καὶ Μεγάβυζος δὲ μαθὼν ὅτι ἑπτακαίδεκα ἔτεσιν, ὡς φησιν Ἡρόδοτος, πρότεροι Βυζαντίων Χαλκηδόνιοι τὴν χώραν ἔκτισαν, τυφλοὺς εἶπε τοῦτον τὸν χρόνον αὐτοὺς εἶναι. οὐ γὰρ ἂν, εἰ ἔβλεπον, τοῦ καλλίονος τόπου παρόντος, εἵλοντο τὸν αἰσχίονα. ἔστι δὲ καὶ περὶ Εὔβοιαν, ὡς προερρέθη, Χαλκὶς, ἡ πρότερον Εὔβοια καλουμένη· ὅθεν καὶ Χαλκιδικὰ ποτήρια, παρὰ τῷ κωμικῷ. καὶ οἱ ἐν τῇ Σικελικῇ δὲ κώμῃ Χαλκιδεῖς τούτων ἄποικοι τῶν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ Χαλκιδέων. ἱστορεῖται δὲ καὶ σιδήρου καὶ χαλκοῦ μέταλλα εἶναι κατὰ τὴν Εὐβοϊκὴν Χαλκίδα, καὶ ὅτι ἄριστοι ἐκεῖ σιδηρουργοί· καὶ ὅτι οὐ μόνον ἐκεῖ πρῶτον ὤφθη χαλκεῖα, ἀλλὰ καὶ πρῶτοι χαλκὸν ἐκεῖ ἐνεδύσαντο Κουρῆτες μετὰ Διός. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι, ὡς προεγράφη, Χαλκίδες· ὧν μία καὶ ἡ Αἰτωλική, ἀφ' ἧς τὸν Ἀχελῷον ῥέειν εἶπεν ὁ Διονύσιος. Ὅτι δὲ οἱ Μάκρωνες ἔθνος Ποντικὸν, Βεχείρων νοτιώτερον. τούτους νῦν Σάννους φασὶν, ἰδιωτικώτερον δὲ, Τζάνους, ὡς καὶ τὴν Κελεσηνὴν, Κελτζηνήν· καὶ τὴν χώραν δὲ τῶν Σάννων, Τζανικὴν λέγουσιν οἱ τὸ φράζειν ἰδιωτεύοντες. Ὅτι τοὺς Μοσσυνοίκους περιφράζων ἢ ἐτυμολογῶν ὁ Διονύσιος, λέγει μόσσυνας ἔχειν δουρατέους, ἤγουν ξυλίνους. οὗτοι δὲ ἀπὸ θηρίων ζῶσι σαρκῶν καὶ ἀκροδρύων. λέγει δὲ καὶ ὁ γεωγράφος, ἀπὸ μοσσύνων, ὅ ἐστι πύργων, αὐτοὺς ὀνομάζεσθαι. Ξενοφῶν δὲ στέατι δελφίνων χρῆσθαι τοὺς Μοσσυνοίκους ἱστορεῖ, ὡς οἱ Ἕλληνες τῷ ἐλαίῳ, καὶ

κάρυα πολλὰ ἔχειν τὰ πλατέα, οὐκ ἔχοντα διαφυὴν (ἤτοι χισμὴν) οὐδεμίαν. καὶ παῖδας αὐτῶν εἶναι φησὶ σιτευτοὺς, πεφυραμένοις καρύοις ἑφθοῖς, ἁπαλοὺς, καὶ λευκοὺς σφόδρα, καὶ οὐ πολλοῦ δέοντας ἴσους τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος εἶναι. καὶ οἶνον παρ' αὐτοῖς λέγει εὑρίσκεσθαι, ὃς ἄκρατος μὲν, ὀξὺς ἦν ὑπὸ αὐστηρότητος· κερασθεὶς δὲ, εὐώδης τε καὶ ἡδύς. λευκοὶ δὲ πάντες, φησὶν, οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες. βαρβαρώτατοι δὲ οἱ ἐκεῖ, ἐν ὄχλῳ μὲν ποιοῦντες ἅπερ ἂν τινὲς ἐν ἐρημίᾳ ποιήσειαν· ἐν δὲ τῷ εἶναι μόνοι, πράττοντες ἅπερ ἂν μετ' ἀλλήλων ἰόντες. καὶ γὰρ (φησὶ) καὶ ἐγέλων, καὶ ἑαυτοῖς διελέγοντο, καὶ ὠρχοῦντο, ἐφιστάμενοι ὅποι τύχοιεν. ὅτι οἱ Τιβαρηνοὶ (οὓς ἡμεῖς Τιβαρανοὺς φαμὲν) πολύρρηνές εἰσιν, ὅ ἐστι πολυπρόβατοι, πολυθρέμμονες. οἰκοῦσι δὲ, καθὰ καὶ οἱ Χαλδαῖοι, μέχρι τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, καθὰ καὶ ὁ γεωγράφος φησίν. ἐφ' οἷς οἱ Χάλυβές εἰσι, συφελὴν καὶ ἀπηνέα γῆν οἰκοῦντες, μογεροὶ δεδαηκότες ἔργα σιδήρου· οἳ βαρυδούποις, φησὶν, ἐπ' ἄκμοσιν ἑστῶτες, οὔποτε παύονται καμάτου. τούτους τοὺς Χάλυβας ἄλλοι Χαλβίους ἐκάλεσαν (ἔθνος δέ εἰσι Ποντικὸν, παρὰ τὸν Θερμώδοντα) ἀφ' ὧν σίδηρος, φασὶν, ἐξάγεται ὁ περὶ τὰ στόματα ἐπαιγούμενος, ἤτοι περὶ τὰ στομώματα. ὅθεν καὶ Χαλυβικὸς κνώδων, καὶ πλεονασμῷ τοῦ δ, Χαλυβδικὸς παρὰ τῷ Λυκόφρονι, ὁ ἐξ ἀρίστου σιδήρου. Ἀρριανὸς δὲ οὕτω φησὶν, » Χάλυβες πρῶτοι ἀνθρώπων αἰτίαν ἔχουσι χαλ- » κεύσασθαι σίδηρον. ἐξαίρει δὲ καὶ Αἰσχύλος τὸν » τοιοῦτον σίδηρον. Ξενοφῶν δὲ ὀλίγους τε αὐτοὺς » εἶναι λέγει, καὶ τῶν Μοσσυνοίκων ὑπηκόους· καὶ τὸν » βίον αὐτῶν τοῖς πλείστοις ἀπὸ σιδηρείας εἶναι. οἱ δὲ φασὶν ὅτι οὗτοί εἰσιν οἱ παρὰ τῷ ποιητῇ Ἀλίζωνοι ἢ Ἀλιζῶνες· ὧν ἦρχεν Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος,

ὧν καὶ ἡ παραλία μέταλλα ἔχει πολλὰ, ὡς καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ, ἔνθα ὑπεμφαίνει τοὺς Χάλυβας εἶναι αὐτοὺς, λέγων, Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης· (ἢ, Τηλόθεν « ἐξ Ἀλύβων) ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη. ὡς ἢ μα- « ταποιηθείσης τῆς γραφῆς ὕστερον ἐφ' Ὁμήρου, ἀπὸ τῆς περὶ Χαλύβης εἰς Ἀλύβην· ἢ ἀνάπαλιν τῶν πρότερον μὲν ἐπὶ Ὁμήρου Ἀλύβων λεγομένων, μεταπεσόντων δὲ εἰς Χάλυβας ὕστερον. ὥσπερ αὖ πάλιν οἱ τοιοῦτοι Χάλυβες ἐκ τῆς κλήσεως, φασὶ, ταύτης εἰς Χαλδαίους μετέπεσαν, κατά τινα λέξεως παραφθοράν, ἢ παραποίησιν. ἀφ' ὧν καὶ τόπος Χαλδία ἐλέγετο. χώρα δὲ Ἀρμενίας ἡ Χαλδία, ἧς μέχρις ἡ Γοτθικὴ βασιλεία. τοὺς δὲ ἐκεῖσε, Χάλδους λέγεσθαι ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια δισυλλάβως, οὐ Χαλδαίους. Χαλδαῖοι γὰρ τρισυλλάβως, οἱ ποτὲ μὲν Κηφῆνες, ἀπὸ δὲ Περσέως, Πέρσαι· Χαλδαῖοι κληθέντες ἀπό τινος Χαλδαίου, ὅν φασι τέταρτον ἐπὶ δέκα (ἤγουν τεσσαρεσκαιδέκατον) βασιλέα μετὰ Νῖνον γενόμενον, τὴν Βαβυλῶνα οἰκίσαι, καὶ τοὺς συναχθέντας καλέσαι ἀφ' ἑαυτοῦ Χαλδαίους. λέγονται μέντοι παρά τισι καὶ οἱ περὶ Χαλκίδα Χάλδοι, Χαλδαῖοι τετρασυλλάβως, κατὰ Δικαίαρχον. ἱστέον δὲ ὅτι οἱ ἐξ Ἀλύβης, ἢ ἐξ Ἀλύβων, μετατεθῆναι τὴν γραφὴν εἰς Χάλυβας λέγοντες, ἢ ἀνάπαλιν μεταποιηθῆναι ἀπὸ Χαλύβης εἰς Ἀλύβην, παρατηρῶσι καὶ ἄλλα ὀνόματα ἀλλαγέντα κατὰ μεταγραφὴν κλήσεως. οἷον οἱ παρ' Ὁμήρῳ, φασὶ, Σίντιες Θρᾶκες, Σίντοι ἐκλήθησαν ὕστερον. εἶτα παρὰ Ἀρχιλόχῳ Σαΐοι, καὶ πάλιν Σάπαι. ὥσπερ δὲ τὰ τοιαῦτα ἐθνικὰ ὀνόματα διαφόρως παρεποιήθησαν, οὕτω καὶ τὸ τῶν Φρυγῶν. Βρύγοι γὰρ, καὶ Βρύγες, καὶ Φρύγες, ἐκλήθησαν οἱ αὐτοί.

Τοὺς δὲ μέτ', Ἀσσυρίης πρόχυσις χθονὸς ἐκτετάνυ-[σται
Ἔνθ' Ἀμαζονίδεσσιν ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο
Λευκὸν ὕδωρ προΐησιν ἐνυάλιος Θερμώδων, (γρ. ὀΐκον)
Ὅς ποτ' ἀλωομένην Ἀσωπίδα δέξατο Σινώπην,
Καί μιν ἀκηχεμένην σφετέρῃ παρενάσσατο χώρῃ,
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσιν. ὁ γὰρ φιλότητος ἐραννῆς
Ἰχανόων, πάτρης ἀπενόσφισεν οὐκ ἐθέλουσαν.

[772] Hos autem post, Assyriæ aggestio [aggeratio] terræ extẽta est, [773] Vbi Amazonidibus è mõte Armenio [774] Albam [limpidam] aquam immittit bellicosus Thermodõ, [775] Qui quondã errabundam Asopi filiam excepit Sinopen, [776] Atque ipsam mœstam sua collocauit in regione, [777] Iouis imperio. hic enim concubitus iucundi [778] Cupidus, à patria abduxit inuitam.

779 A qua etiã vrbẽ cognominem homines habent.

Ἐκ τῆς καὶ πολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι.

Ὅτι μετὰ τοὺς Χάλυβας ἡ τῆς Ἀσσυρίας χθονὸς προχοὰς ἐκτέταται· ἔνθα καὶ ὁ Θερμώδων, Σκυθικὸς κατά τινας ποταμὸς, ἀπὸ τοῦ Ἀρμενίου ῥέων ὄρους, ταῖς Ἀμαζόσι λευκὸν ὕδωρ προϊείς. δι' ὃς καὶ ὁμώνυμος ὁ Θερμώδων λέγεται· οὐχ ὅτι αὐτὸς λουόμενος, ἀλλ' ὅτι μάχιμοι καὶ τούτου πίνουσαι Ἀμαζόνες· πρὸ αὐτοῦ δείκνυται μὲν καὶ αἰγωπόρος, καὶ μετὰ ταῦτα δὲ ῥηθήσεται. λέγει δὲ καὶ ὅτι ὁ αὐτὸς Θερμώδων καὶ τὴν Ἀσωπίδα Σινώπην πλανωμένην ἐδέξατο, ἤγουν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀσωποῦ τὴν Διὸς ἐρωμένην. πλανηθεῖσα γὰρ Διὸς βουλῇ, οὐχ ἑκοῦσα παρῴκησεν ἐκεῖ. ἐξ ἧς καὶ πόλις διαβεβόηται ὁμώνυμος αὐτῇ ἡ Σινώπη, ἡ λεγομένη καὶ Ἑλληνικὴ χερρόνησος, ἄποικος κατά τινας Κρητῶν, ἀνδρὸς Κώου· ἧς χώρα διαφορεῖ. ἄποικος ἡ Τραπεζοῦς, πόλις Ἑλληνὶς, πρὸς τῇ τῶν Κόλχων χώρᾳ κειμένη. αὐτὴν Διόδωρος καὶ Μιλησίων ἄποικον τὴν Σινώπην λέγει, μέγιστον ἀξίωμα ἔχουσαν· ἐν ᾗ καὶ τὰ Μιθριδάτου βασίλεια, πρὸς Ῥωμαίους διαπολεμήσαντος. Ξενοφῶν δὲ, ἱστορήσας καὶ αὐτὸς τοὺς Σινωπεῖς (οἰκεῖν μὲν ἐν τῇ Παφλαγονικῇ, Μιλησίων δὲ ἀποίκους εἶναι), φησὶ καὶ ὅτι Κοτυωρῖται καὶ Κερασούντιοι καὶ Τραπεζούντιοι δασμὸν ἔφερον τοῖς Σινωπεῦσι· λέγει καὶ ὅτι Κερασοῦς πόλις Ἑλληνίς ἐστιν ἐπὶ θαλάσσῃ, Σινωπέων ἄποικος ἐν τῇ Κολχίδι χώρᾳ. Ἡρόδοτος δὲ ἱστορεῖ ὅτι Κιμμέριοι φεύγοντες εἰς Ἀσίαν τοὺς Σκύθας τὴν χερρόνησον ἔκτισαν, ὅπου νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς οἰκεῖται. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι ἡ Σινωπῖτις χώρα καὶ σφένδαμνον ἔχει καὶ ὀροκάρυον φύει· ἐξ ὧν αἱ τράπεζαι τέμνονται. περὶ δὲ τῆς τοῦ Ἀσωποῦ θυγατρὸς τῆς ῥηθείσης Σινώπης φασὶν, ὅτι αὕτη καὶ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλωνα ἠπάτησε, τὴν παρθενίαν αἰτήσασα κατ' ἐπαγγελίαν μισθοῦ συνουσίας, καὶ οὕτω κατασοφισαμένη τοὺς ἐραστὰς δεξιώτατα. οἱ γὰρ ὑποσχόμενοι παρθενίαν τῇ ἐρωμένῃ, πρότερον ἑαυτοὺς τοῦ γάμου ἀπέκλεισαν. δόντες μὲν γὰρ, οὐ συνελεύσονται· συνελθόντες δὲ, ψεύσονται. ἢ καὶ ἑτέρως· αὐτὴ δόντες τὴν παρθενίαν, συνελεύσονται αὐτῇ· πῶς γὰρ ὅτι ἔτι δεῖ παρθένον εἶναι; οὔτε αὖ τὴν παρθενίαν αὐτῆς ἀφαιρούμενοι, συνέλθοιεν ἄν. οὐ γὰρ δίδοασι τὸν μισθόν. Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ τῷ Διονυσίῳ Συρία μὲν λέγεται ἡ περὶ τὸν Λίβανον καὶ τὸ Κάσιον ὄρος, καὶ τὰ ἐκείνων αἰπεινά, ἕως τῆς περὶ Σινώπην. Ἀσσυρία δὲ ἐξ ὧν τὸ α καὶ παραλέλοιπεν ἡ περὶ Σινώπην γῆ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς φανήσεται. Ἡρόδοτος δὲ οἶδε μὲν καὶ αὐτὸς Συρίαν τὴν παρὰ τῷ Διονυσίῳ, λέγει δὲ καὶ Ἀράβων τὰ περὶ θάλασσαν Συρίας νέμεσθαι, ἱστορεῖ δὲ καὶ Παλαιστίνους εἶναι Σύρους, καὶ Συρίαν Παλαιστίνην. καὶ ἔθνη δέ τινα περί που τὸν Εὔξεινον οὕτως ὀνομάζει, λέγων ὅτι Σύριοι οἱ περὶ Θερμώδοντα ποταμὸν, τόν καὶ Παρθένιον, καὶ Μάκρωνες οἱ τούτων ἀστυγείτονες. ὁ γεωγράφος δὲ Ἀσσυρίους μὲν οἶδε τοὺς περὶ Βαβυλῶνα καὶ τὴν κύκλῳ, ἔνθα καὶ Νίνος πόλις, καὶ Νίσιβις ὅπου καὶ ἡ πρὸς αὐτὰ τὰ τῆς Μεσοποταμίας κειμένη, ἡ λεγομένη Ἀδιαβηνὴ χώρα, οὕτω καλουμένη διὰ τὸ δυσδιάβατον τῶν ἐκεῖσε ὑδάτων· Σύρους δὲ ἰδίως δίχα τοῦ α, τοὺς περὶ Κιλικίαν καὶ Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην· καὶ τοὺς περὶ Εὔξεινον ὧν μέρος οἴδαμεν καὶ τοὺς Σινωπεῖς. διατείνει γὰρ, φησὶ, τὸ τῶν Σύρων ὄνομα τὸ παλαιὸν ἀπὸ Βαβυλωνίας, μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου, κἀντεῦθεν ἕως τοῦ Εὐξείνου. οἱ γοῦν Καππάδοκες ἀμφότεροι, οἵ τε πρὸς τῷ Ταύρῳ, καὶ οἱ πρὸς τῷ Πόντῳ, Λευκόσυροι, φησὶ, λέγονται, ὡς ὄντων καὶ ἐπικεκαυμένων τὴν χρόαν. καὶ Ἡρόδοτος δὲ οὕτω βούλεται, λέγων, Οἱ Σύροι ὑπὸ Περσῶν καλοῦνται Καππαδόκαι, καὶ πάλιν Καππαδόκαι, οὓς ἡμεῖς Συρίους καλοῦμεν. Ἀρριανὸς δὲ τοὺς περὶ Μεσοποταμίαν Ἀσσυρίους λέγει· ἐν οἷς φησὶ τοὺς πρὸς Εὐφράτῃ ποταμῷ Ἀσσυρίους, ἔστι δὲ ἐπὶ Νίνον καὶ Βαβυλῶνα, καθ' ὧν Ἀμαζόνες ἐστράτευσαν, Εὐρυπύλης ἡγουμένης αὐτῶν. καὶ τοὺς Καππαδόκας δὲ οὕτω ποτὲ ἱστορεῖ λέγεσθαι, ἐν οἷς φησὶ Καππάδοκα παῖδα Νινύου, ἐφ' ὅτῳ Ἀσσύριοι μεταβαλόντες τὸ ὄνομα, Καππαδόκαι ὠνομάσθησαν. Ὅτι καὶ ὁ αὐτὸς καὶ τοὺς περὶ Τίγριν Ἀσσυρίους καλεῖ, οὓς καὶ πολυγυναῖκας ἱστορεῖ. Ὅτι δὲ ἄλλοι παρὰ τοὺς Σύρους οἱ Ἀσσύριοι, δηλοῖ καὶ Ξενοφῶν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς. Ἡρόδοτος δὲ δοκεῖ ἄγειν αὐτοὺς εἰς ταὐτὸν, ἐν οἷς φησὶν ὅτι Ἀσσύριοι ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων ἐκαλοῦντο Σύριοι, ὑπὸ δὲ βαρβάρων Ἀσσύριοι ἐκλήθησαν· ὡς εἶναι τὸ μὲν Σύρος, καὶ τὸ Σύριος, λέξεις Ἑλληνικάς· βάρβαρον δὲ τὸ Ἀσσύριος. τοιοῦτον δέ τι βούλεται καὶ ὁ τὴν Σιδονίαν θάλασσαν, ἤγουν τὴν ἐν τῇ Φοινικικῇ Συρίᾳ, ὀνομάσας Ἀσσυρίων θάλασσαν. Πλούταρχος δὲ καὶ αὐτὸς ὁμοίως τῷ γεωγράφῳ, ἐν Παραλλήλοις τισὶ,

ἐν ᾧ τὰ περὶ Μιθριδάτου κεῖται, ἐμφαίνει τοὺς περὶ Σινώπην δύνασθαι Σύρους λέγεσθαι. φησὶ γὰρ ὅτι τὴν Σινώπην Σύροι κατεῖχον, ἀπὸ Σύρου γενομένου τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς λέγεται, καὶ Σινώπης τῆς Ἀσωπίδος. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς παρὰ τὸ ἐξαποθῆναι Ἀσσύριοι οἱ Ἀσσύριοι λέγονται, οἷς καὶ περὶ Σύρου ἐρρέθη, ἀπὸ δὲ Θείας τῆς ὁ Ἀσσυρ· καὶ ὅτι προχοὰς ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ κυρίως, τὴν προχοὴν ἢ πρόσχωσιν λεγομένην, ἔνθα δὴ ποταμὸς ἐπαγόμενος ἰλὺν ἀποτίθεται, ὡς καὶ ὁ Νεῖλος περὶ τὴν Αἴγυπτον. οἱ δ' αὐτοὶ λέγουσι καὶ τὴν πρότερον περὶ τὴν Σινωπαίαν Λευκοσυρίαν, ὡς αὐτὴν προχοὰς εἶναι τοῦ Ἅλυος, ὃς ἐπιφέρων αὐτὸς τὴν ἐκεῖ γῆν, ὡς καὶ ὁ Νεῖλος τὴν Αἴγυπτον. οὕτω δὴ καὶ ἄλλα πολλὰ πεδία, κατὰ τὸν Ἀρριανόν, ποταμῶν εἰσὶ ποιήματα· ἐξ οὗ τὸ Ἑρμοῦ πεδίον, καὶ τὸ τοῦ Καΰστρου τὸ Ἀσίδιον, καὶ Μαιάνδρου τὸ Καρικόν. καὶ ὁ Γάγγης δὲ πεδίον τι ἐν Ἰνδίᾳ προσέχωσεν. ὅ ἐστι κυριολεκτεῖ ὁ Διονύσιος, λέγων ὅτι ἐκπεπλήκασι μετὰ Χάλυβας Ἀσσυρίης χθονὸς προχοάς, ὅ ἐστιν, ἡ τῆς ἐκεῖ γῆς ἐκ τοῦ Ἅλυος πρόσχωσις.

γρ. περὶ

Κείνου δ' αὖ ποταμοῖο περὶ κρυμώδεας ὄχθας
Τέμνοις κρυστάλλου καθαρὸν λίθον, οἷά τε πάχνην
Χειμερίην· εὑρήσεις δὲ καὶ ὑδατόεσσαν ἴασπιν.
Ἶρις δ' ἑξείης καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει.
Τῷ δ' ἐπιμορμύρουσι ῥοαὶ Ἅλυος ποταμοῖο,
Ἑλκόμεναι βορέηνδε, Καραμβίδος ἔγγυθεν ἄκρης,
Ἀρξάμεναι πρώτιστον ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο.

γρ. ἑλκομένου

780 Illius autem fluuii circa frigidas ripas 781 Secabis crystalli nitidum lapidem, veluti glaciem 782 Hybernam: inuenies verò & cæruleam iaspim. 783 Iris autem deinceps limpidas aquas in mare mittit. 784 Post hunc verò murmurant fluenta Halyis fluuii, 785 Quæ trahuntur boream versus, Carambim prope promontorium, 786 Exorta primùm è monte Armenio.

Ὅτι περὶ τὰς τοῦ Θερμώδοντος κρυμώδεας ὄχθας τέμοις αὖ κρυστάλλου λίθον καθαρόν, οἷα πάχνην χειμερίαν· εὑρήσεις δὲ καὶ ὑδατόεσσαν ἴασπιν, ἥτις ἐστὶν οὕτω τὸ χρῶμα παρὰ τὴν ἱστορηθεῖσαν πρὸ μικροῦ ἠερόεσσαν. καὶ ὅρα ὅτι λίθου εἶδος ὁ μεταλλευτὸς κρύσταλλος, καθὰ ὁ μάργαρος. κρυμώδεις δὲ τὰς τοῦ Θερμώδοντος ὄχθας καλεῖ, διότι, ὡς οἱ παλαιοί φασι, καὶ θέρους πήγνυται, τῆς ὑποθεσίας τὴν ἑαυτῆς ἰδέαν διαφυλαττούσης. διό, φασί, καὶ Κρύσταλλος ποτὲ ὁ Θερμώδων ἐκλήθη. Ὅτι ἐφεξῆς τοῦ Θερμώδοντος ὁ Ἶρις ποταμὸς καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει. περὶ τούτου ὁ Ἀρριανὸς ταῦτά φησιν. Λῦκος βασιλεὺς Σκυθῶν, υἱὸς Ἐρίδιος ἀφ' οὗ ὁ Πόντιος ποταμὸς κληθεὶς Ἐρίδιος, ὕστερον ἐς τὸ δεξιώτερον μετωνομάσθη Ἶρις. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι Θερμώδων ἐκ πολλῶν πληροῦται ποταμῶν, ὧν ὁ μὲν ἐκ... σος ἐκ Φαναροίας ῥεῖ Ἶρις. ῥεῖ δέ, φησί, καὶ δι' Ἀμασείας ὁ Ἶρις, παραλαβὼν ἄλλον τε Σκύλακα καὶ ἄλλους ποταμούς, καὶ τὸν ἐξ Ἀρμενίας ῥέοντα Λύκον. Ὅτι τῷ Ἴριδι ἐπιμορμύρουσι ῥοαὶ Ἅλυος ποταμοῦ, ἑλκόμεναι πρὸς Βορρᾶν, ἀπὸ τῶν Ἀρμενίων ὀρῶν, ἐγγὺς τῆς Καραμβίδος ἄκρας Παφλαγονικῆς, περὶ ἧς εἴρηται καὶ ἀλλαχοῦ. νομίζεται δὲ κληθῆναι Ἅλυς, ἀπὸ τόπου τοῦ κατὰ τὴν Ξιμηνήν, ἔνθα ὀρυκτοὶ ἅλες εὑρίσκονται. καὶ εἰ τοῦτο ἀληθές, σκοπητέον μή ποτε δασύνεσθαι ὁ Ἅλυς ὀφείλει, ὡς ἀπὸ τῶν τοιούτων ἁλῶν. οἱ μέντοι ψιλοῦντες τὴν λέξιν, παρὰ τὴν ἄλην, τὸ δηλοῦν πλάνην, ἐτυμολογοῦσιν αὐτό, ὡς περὶ πολλὴν γῆν ἀλώμενον. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶ ῥεῖν αὐτὸν μεταξὺ Παφλαγόνων καὶ Σύρων, ἤτοι Καππαδόκων. Ἡρόδοτος δέ φησιν ὅτι ὁ Ἅλυς διεῖργε μέν ποτε τὴν Μηδικὴν ἀρχὴν καὶ τὴν Λυδικήν· ῥέει δὲ ἐξ Ἀρμενίου ὄρους, διὰ τῆς γῆς τῶν Κιλίκων· παραμείβεται ... ἐν δεξιᾷ· ἐπομένη δὲ Φρυγίας, ῥέει πρὸς Βορρᾶν, ἔνθεν μὲν Σύρους Καππαδόκας ἀφείς, ἐξ εὐωνύμων δὲ Παφλαγόνας. λέγει δὲ καὶ ὅτι Θαλῆς ὁ Μιλήσιος ἐχεῖ ποτε τὸν Ἅλυν τῷ Κροίσῳ διὰ βαθείας διώρυχος εἰς διάβασιν.

Παφλαγόνες δ' ἐπὶ τοῖσιν ἐπ' ἠιόνεσσι νέμονται,

787 Paphlagones autem post hos ad litora habitant,

788 Et Mariandynorum diuinum solū: vbi perhibent, 789 Terrestris Saturni ingētem canem, æneam vocem habentem, 790 Manibus extractum magnanimi Herculis, 791 Tetrū è faucibus proiecisse saliuæ similem succum: 792 Quē quidem [succum] recepit terra, & hominibus noxam procreauit.

Καὶ Μαριανδυνῶν ἱερὸν πέδον· ἔνθ' ἐνέπουσιν γρ. ἥρως.
Οὐδαίου Κρονίδαο μέγαν κύνα χαλκεόφωνον,
Χερσὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος Ἡρακλῆος,
Δεινὸν ἀπὸ στομάτων βαλέειν σιαλώδεα χυλόν· γρ. στόματος
Τὸν μὲν ἐδέξατο γαῖα, καὶ ἀνδράσι πῆμ' ἐφύτευσεν.

Ὅτι ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι ποταμοῖς οἱ Παφλαγόνες μὲν παράλιοι νέμονται, ἀπὸ Παφλαγόνος οὕτω κληθέντες, υἱοῦ Φινέως· καὶ οἱ Μαριανδυνοί, ὅπου καὶ ἡ κατὰ τὸν Πόντον Ἡράκλεια, ἐπώνυμος μὲν Ἡρακλέους, Μιλησίων δὲ κτίσμα, κατὰ τὸν γεωγράφον. Ξενοφῶν μέντοι φησὶν ὅτι ἡ ἐν τῷ Πόντῳ Ἡράκλεια, Μεγαρέων ἄποικος. ἐνταῦθα διὰ τοῦ πεδίου ῥέει ποταμὸς, Λύκος ὄνομα, εὖρος δύο πλέθρων. οἱ δὲ Μαριανδυνοὶ οὕτω καλοῦνται ἀπό τινος Αἰολέως Μαριανδυνοῦ καλουμένου. καὶ τὸ ἐθνικὸν δὲ, Μαριανδυνὸς μὲν λέγεται παροξυτόνως, κατὰ τοὺς Αἰολεῖς, ὥς φησιν ὁ γράψας τὰ ἐθνικά· ἡ δὲ κοινὴ χρῆσις ὀξύνει αὐτὸ, κατὰ τὸν τύπον τῶν εἰς νος ἐθνικῶν. οὐ παραλήγεται δὲ τῷ η, ὡς τὰ ὅμοια ἐθνικὰ, διὰ τὸ ἀκολουθῆσαι τῇ γραφῇ τοῦ ὁμωνύμου Αἰολικοῦ κυρίου ὀνόματος. περὶ δὲ τὴν τῶν Μαριανδυνῶν γῆν βοτάνη φύεται δηλητηριώδης τὸ ἀκόνιτον· περὶ οὗ ὁ μῦθός φησιν, ὅτι ὁ Κέρβερος ὁ χαλκεόφωνος ᾅδου κύων ἀνελκόμενος ἐξ ᾅδου ὑπὸ μεγαλόφρονος Ἡρακλέους, καὶ λυπήσας, δεινὸν ἐκεῖ ἀπὸ στόματος ἔβαλε σιαλώδη χυμὸν, ἢ χυλόν· ὃν δεξαμένη ἡ γῆ αὐτόθι πῆμα ἐφύτευσε, τὸ ἀκόνιτον. ὄνομα δὲ φαρμάκου τοῦτο ἐστὶ, πρὸς ὃ οὐκ ἔστι κονίσασθαι, καὶ οἷον παλαῖσαι καὶ ἀντιπαλαμήσασθαι. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀκόνιτον λέγεται, οἱονεὶ ἀκαταπάλαιστον. Σημείωσαι δὲ διὰ τοῦ σιαλώδεος, ὅτι οὐ μόνον σίελος λέγεται διὰ τοῦ ε, ἀλλὰ καὶ σίαλος διὰ τοῦ α, ὡς καὶ ὕελος καὶ ὕαλος.
» Διόδωρος δὲ οὕτω περὶ τούτου φησὶν, Ἡράκλεια
» Μεγαρέων ἄποικος, περὶ ἣν Ἀχερουσία χερρό-
» νησος, ὅπου φασὶν Ἡρακλέα τὸν ἐξ ᾅδου Κέρ-
» βερον ἀναγαγεῖν. Ἀρριανὸς δὲ οὕτω γράφει περὶ
» τῶν τοιούτων, Ἐπέκεινα Σαγγαρίου ὅμοροι Πα-
» φλαγόσι Μαριανδυνοί· ἔνθα πόλις Ἡράκλεια
» πεπόλισται, ὅπου Κιμμέριοι πόαν φαγόντες ἀ-
» κόνιτον, ἐδυστύχησαν. ἦν γὰρ αὐτοῖς πάτριον τὸ
ποηφαγεῖν. τὸ δὴ ἀκόνιτον πάλαι μὲν, φασὶ, ἀσινὲς ἦν, ὕστερον δὲ κακὸν τι γέγονε φάρμακον, διὰ τὸν ἰὸν, ὃς τῶν ἐχιδνῶν ἀποστάξας, αἳ τῆς τοῦ Κερβέρου κεφαλῆς ἐκπεφύκασιν, ἔβλαψε τὴν πόαν. καὶ τάχα τις ἀστεϊζόμενος πρὸς τὸν μῦθον, καὶ τὸν Ἡράκλειον τοῦτον ἆθλον κάτω βάλλων, ἔτι δὲ καὶ τὸν μῦθον, ἐρεῖ μηδὲν ἀγαθὸν τὸν Ἡρακλῆ ἐνταῦθα καταπρᾶξασθαι. οὐ γὰρ τοσοῦτον ἀνθρώποις ἦν πῆμα τὸν Κέρβερον κάτω μένοντα, ὅσον ἄνω γενόμενον. τότε μὲν γὰρ νεκροῖς ἐνεκάθητο, οὓς καὶ οὐκ ἔστι δὶς θανεῖν· ἄνω δὲ φανεὶς, καὶ τὸ ἀκόνιτον ἐκφήνας, κακὸν μέγα τοῖς ζῶσιν ἐγένετο. ὑποκέηται δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ σκῶμμα κατὰ τῶν Ποντικῶν Ἡρακλεωτῶν. εἰ γὰρ ὁ πανευτυχία ἡ σιλφιοφόρος Κυρήνη, διὰ τὴν εὔχρηστον βοτάνην τὸ σίλφιον, μεμπτέοι ἐκ τοῦ ἀνάπαλιν ἄνθρωποι παρ' οἷς τὸ θανάσιμον φύεται. εἴγε καὶ ὁ θύμος μηδὲν βλάπτων, ὅμως ψεκτέαν τὴν θυμοφόρον ποιεῖ γῆν. χαλκεόφωνον δὲ τὸν Κέρβερον παρατετηρημένως καλεῖ, ὡς τῆς τῶν κυνῶν ὀξείας φωνῆς ἀντηχούσης παροικείας χαλκοῦ. Ἴσιον δὲ ὅτι ἐπιχωριάζον τοῖς Μαριανδυνοῖς θρηνῶν αὐληταὶ, ὡς καὶ ἡ παροιμία δηλοῖ, Μαριανδυνοῦ μεμονημένη θρηνητῆρος. θρηνητικοὶ δὲ καὶ οἱ Κᾶρες, ἀφ' ὧν καὶ Καρικὰ θρηνώδη αὐλήματα. τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ Φρύγες, ἔτι δὲ καὶ οἱ Μυσοί. διὸ καὶ Αἰσχύλος φησὶ, Βόα τὸ Μυσιον, ἤγουν θρήνει. μυθεύεται δὲ παῖς Τιτυοῦ ὁ Μαριανδυνὸς, ὃς τὴν ὀδυρτικὴν αὐλῳδίαν ηὔξησε, καὶ ἐδίδαξε τὸν Μάρσυον τὸν αὐλητοῦ πατέρα, ἐξ οὗ καὶ Μαριανδυνοὶ αὐλοὶ ἐπιτήδειοι τοῖς θρηνοῦσιν. ὅτε ποτε κυνηγετῶν, φασὶν, ἀπώλετο, ἐκ οἱ Μαριανδυνοὶ ἀκμῇ θέρους ἐθρήνουν αὐτόν.

793 Propè autem Bithyni pinguem terram incolunt, 794 Rhebas quò amabile immittit fluentum,

Ἄγχι δὲ Βιθυνοὶ λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσι,
Ῥήβας ἔνθ' ἐρατεινὸν ἐπιπροΐησι ῥέεθρον,

Ῥήβας

Ῥήβας, ὃς Πόντοιο παρὰ στομάτεσσιν ὁδεύει,
Ῥήβας, οὗ κάλλιστον ἐπὶ χθονὶ σύρεται ὕδωρ.
Τόσσοι μὲν Πόντοιο περικτίται ἄνδρες ἔασι·
Κεῖνα δέ τοι Σκυθίης προλελεγμένα φῦλα πελέσθω.
Νῦν δ' αὖ παρραλίης Ἀσίης πόρον ἐξενέποιμι,
Ὅς ῥά τε πρὸς νότον εἶσιν ἐφ' Ἑλλήσποντον ὁδεύων,
Καὶ ποτὶ μηκίστου νότιον ῥόον Αἰγαίοιο,
Μέσφ' αὐτῆς Συρίης τε καὶ Ἀρραβίης ἐρατεινῆς.

[795] Rhebas, qui Pōti [Euxini] iuxta ōstia incedit, [796] Rhebas, cuius pulcherrima ſuper terram trahitur vnda. [797] Tot quidem Ponti accolæ homines ſunt: [798] Illæ autem Scythiæ antè memoratæ gentes ſunto. [799] Nunc verò maritimæ Aſiæ tractū eloquar, [800] Qui quidem in auſtrum abit, ad Helleſpontum tendens, [801] Et ad longiſsimi auſtralem gurgitem Ægæi, [802] Vſque ad ipſam Syriámque & Arabiam amabilem.

Ὅτι μετὰ τοὺς Μαριανδυνοὺς ἡ τῶν Βιθυνῶν λιπαρὰ γῆ, ὅπου καὶ ὁ Ῥήβας ἐρατεινὸν προΐησι ῥέεθρον, ὁδεύων παρὰ τοῖς τοῦ Πόντου στόμασιν, ἤτοι ἐγγὺς τοῦ Ποντικοῦ στόματος. οὕτω καὶ ἀνωτέρω τὸ στόμα τοῦ Κερβέρου πληθυντικῶς στόματα εἶπεν. οὗ τὸ ποταμοῦ κάλλιστον, φησὶν, ἐπὶ χθονὶ σύρεται ὕδωρ. ὃν καὶ ἐπαναλαμβάνει, ὡς ὄντα καὶ αὐτὸν ἄξιον τοῦ λόγου πολλοῦ. ῥέειν δέ φασι καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ Μυσίου Ὀλύμπου, καθὰ καὶ τὸν Σαγγάριον, ὃς δὴ Σαγγάριος καὶ ναυσίπορός ἐστι, καὶ μέγιστος τῶν ἐν Βιθυνίᾳ ποταμῶν, εἰσβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον. τοὺς δὲ Βιθυνοὺς καὶ ναυτικωτάτους ἱστοροῦσι γενέσθαι ποτὲ, καὶ τὴν αὐτῶν γῆν παμφορόν τε καὶ εὔδενδρον εἶναί φασι, καὶ λιθοτομίας ἔχουσαν, καὶ κρυστάλλους ἐν ὄρεσι φύουσαν, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχουσαν ἀγαθά. Ἡρόδοτος δὲ λέγει Θρᾶκας διαβάντας εἰς Ἀσίαν, κληθῆναι Βιθυνοὺς, καὶ εἶναι παρ' αὐτοῖς χρηστήριον Ἄρεος. λέγεται δὲ καὶ ὅτι τὴν ἀπὸ Βοσπόρου γῆν ἕως ἐπὶ Ῥήβαντα, Βιθυνοί ποτε κατεῖχον. τὴν δὲ αὐτοῦ ἐπέκεινα ἐπὶ Πόντῳ ὀρεινὴν οἱ Θυνοὶ εἶχον, ἄχρι ποταμοῦ Κάληπος· ὡς εἶναι ὁμόρους τούς τε Θυνοὺς καὶ τοὺς Βιθυνοὺς, οὕτω καλουμένους ἀπό τινων ἀδελφῶν ἐπιφανῶν Θυνοῦ καὶ Βιθυνοῦ, παίδων Φινέως κατὰ ποίησιν, ἤτοι ποιητῶν καὶ θετῶν, καθά φησιν Ἀρριανός· ὃς καὶ γνήσιον παῖδα Φινέως ἱστορεῖ Παφλαγόνα, ἐξ οὗ χώρα Παφλαγονία. καὶ γῆν λέγει Ῥηβαντίαν τὴν πρὸς τῷ Ψιλλίῳ ποταμῷ, καὶ δημιουργόν τινα ἱστορεῖ παρὰ Βιθυνοῖς, Δαίδαλον καλούμενον, οὗ ἔργον ἐν Νικομηδείᾳ γενέσθαι θαυμαστὸν ἄγαλμα Στρατίου Διός. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς Ἀρριανὸς καὶ ὅτι ἄλλοι Ὀδρύσου παῖδά φασι τὸν Θυνὸν καὶ τὸν Βιθυνὸν, ὧν ἡ χώρα ἐπώνυμος. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ μὲν γῆν Ῥηβαντίαν παρὰ τῷ Ἀρριανῷ, ἀφορμὴν δίδωσι τῷ φανερῶς νοεῖν ὅτι περιττοσυλλάβως ὁ Ῥήβας κλίνεται, ὁμοίως τῷ Αἴαντι· τὸ δὲ Ῥηβαῖος, ἐθνικὸν, κλίσιν ὑπεμφαίνει τινὰ ἰσοσύλλαβον, παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ αὐτὸ διεσκοπούμενον.

Χαλκιδέες μὲν πρῶτα παρὰ στόμα γαῖαν ἔχουσιν,
Οὖδας ἐς ἀντιπέρην Βυζάντιον εἰσορόωντες.

[803] Chalcidēſes quidem primùm prope oſtiū terram tenēt, [804] Solum in tranſuerſum Byzantium ſpectantes.

Ὅτι οἱ Χαλκιδέες, ὅ ἐστιν, οἱ περὶ τὴν Χαλκηδόνα, ὡς προερρέθη (οἱ καὶ Δωριεῖς ἱστορούμενοι εἶναι ἀνέκαθεν) περὶ τὸ στόμα οἰκοῦσι, ἤγουν περὶ τὴν Προποντίδα, ἥτις μετὰ προσθήκης μάλιστα, Πόντου στόμα λέγεται. Καὶ ὅρα ὅτι οἱ Χαλκιδεῖς οὗτοι παρώνυμοί εἰσι τῆς ἐνταῦθά που Χαλκίδος, ἀφ' ἧς ἀπένεγκαν ἀνωτέρω Χαλκίδα εἶπε τὰ περὶ Χαλκηδόνα. κατὰ δὲ τὴν Ἀρριανοῦ ἱστορίαν, ἐπώνυμός ἐστιν ἡ τῶν Χαλκηδονίων πόλις τῷ Κρόνου υἱῷ Χαλκηδόνι, ἀφ' οὗ πρῶτος μὲν ὁ ἐκεῖ που ῥέων ποταμὸς ἐκλήθη Χαλκηδών· ἔπειτα ἡ πόλις, Δωριέων ἀποικισάντων ὑστέροις χρόνοις, ὁμώνυμος γίνεται τῷ ποταμῷ. ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτὸς ὅτι τοῖς Χαλκηδονίοις ἀποφρὰς νομίζεται παντὸς μηνὸς φθίνοντος ἐνάτη, ἤγουν, ὡς τοῖς Ἀττικοῖς ἀρέσκει, αἱ εἰκοσταὶ πρῶται τῶν ὅλων μηνῶν, ἀπαίσιοι αὐτοῖς κρίνονται· διότι ἐν ταύταις ἡμέραις ἄλλας τε δυστυχίας αὐτοὶ ἔπαθον, καὶ Φαρνάβαζος δὲ ὁ Πέρσης τοὺς αὐτῶν παῖδας ἐκτεμὼν, εἰς τὸν Δαρεῖον ἀνέπεμψε. κατασκῆψαι

δέ φησιν αὐτοῖς καὶ νόσον ἐκ θεομηνίας, τὰ αὐτοὺς τὰ σφῶν αὐτῶν ἀποτέμνειν αἰδοῖα, διότι θυσιῶν τινων κατημέλησαν. ἱστορεῖται δὲ καὶ τὴν ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Εὐξείνου πόντου μεσημβρίαν, Χαλκηδονίων εἶναι κτίσμα καὶ Βυζαντίων, ἡττηθέντων ἔν τινι μάχῃ, καὶ φυγόντων ἐκεῖ. οἰκοῦσι δὲ οἱ Χαλκηδόνες οὗτοι, καθὰ καὶ προεγράφη, ἐς ἀντιπέραν Βυζαντίου, κληθέντος οὕτω ἀπὸ Βύζαντος υἱοῦ Κεροέσσης, ἥτις ἦν θυγάτηρ Ἰοῦς. ἢ διότι Βύζης ἡγεῖτο τοῦ τῶν Μεγαρέων στόλου, οἳ καὶ ἔκτισαν τὸ Βυζάντιον, κατὰ χρησμὸν τοιοῦτον,

Ὄλβιοι οἳ κείνην πόλιν ἀνέρες οἰκήσουσιν,
Ἀκτῆς Θρηικίης σχεδὸν παρ' ἄκρον στόμα Πόντου,
Ἔνθ' ἰχθὺς, ἔλαφός τε νομὸν βόσκουσι τὸν αὐτόν.

τὸν δὲ Βύζαντα, οὗ ἐπώνυμον τὸ Βυζάντιον ἄστυ, δικαιότατον φασὶν ἀνθρώπων γενέσθαι, καὶ ἐπάρξαι τῆς παραλίας ἁπάσης Θρᾴκης, ἕως καὶ εἰς Αἷμον τὸ ὄρος. εἰσὶ δὲ καὶ Λίβυες, Βύζαντες, καὶ πόλις ἐκεῖ Βυζάντιον. τινὲς δὲ Γύζαντας ἐκείνους καλοῦσιν. ἐν δὲ τῷ Θρᾳκικῷ Βυζαντίῳ ἱστορεῖται φυλάσσεσθαί ποτε τὸν πλοῦτον τοῖς Ἀθηναίοις, διὰ τὴν ὀχυρότητα τοῦ πολιχνίου. ὀνομασθῆναι δέ ποτε αὐτὸ καὶ Ἀντωνίαν, ἕως περιῆν Σεβῆρος, καὶ ὁ ἐκείνου παῖς Ἀντωνῖνος. παρὰ δὲ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κληθῆναι αὐτὸ Ἀνθοῦσαν. κωμῳδοῦνται δὲ εἰς μέθην οἱ παλαιοὶ Βυζάντιοι. πολέμου γοῦν ἐπικειμένου ποτὲ, οὐκ ἄλλως ἔσχεν ὁ στρατηγὸς ῥᾷον ἐπὶ τοῖς τείχεσι ἔχειν αὐτοὺς, εἰ μὴ τὰ καπηλεῖα ἐγγὺς τῶν τειχῶν ἤγαγεν. ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Βυζάντιον ἄστυ καὶ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου ὤφειλεν ἔχειν, ὥς τινές φασι, τὴν παραλήγουσαν, ὡς λόγῳ τῶν κτητικῶν· ἀλλ' ὁ Διονύσιος ἀποβαλὼν τὸ ε ψιλὸν, διὰ μόνου τοῦ διχρόνου ἐκφέρει αὐτὸ, τῷ λόγῳ τῶν ἐθνικῶν· ὡς καὶ περὶ τοῦ Κυρβάντιον ἄστυ, ἐπὶ Σαμοθρᾴκης. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὀνόματα τὸ τοιοῦτον ἔπαθεν πάθος· ὥσπερ καὶ τὸ Τραπέζιον χρῆμα, καθὰ προγέγραπται, καὶ τὸ Ποσείδιον, καὶ τὸ Ἰκόνιον, καὶ τὸ ἀλγινόεις παρὰ τῷ Ὀππιανῷ, καὶ ἄλλα παρ' ἄλλοις. καὶ γὰρ καὶ τὸ τραπέζιον, ὡς προερρέθη, διὰ διφθόγγου ἔχει τὴν παραλήγουσαν. καὶ τὸ Ποσείδιον δὲ καὶ τὸ ἀλγινόεις οὐκ ὤφειλον διὰ διφθόγγου μόνου ἔχειν τὴν δευτέραν κατὰ τὴν ἄρχουσαν· καὶ τὸ Ἰκόνιον ἀπαιτεῖ διὰ διφθόγγου, ὡς ἀπὸ εἰκόνος, τὴν ἄρχουσαν γράφεσθαι. ἰστέον δὲ ὅτι ὥσπερ τὸ Βυζάντιον δοκεῖ παραλόγως διὰ τοῦ ι γράφεσθαι, οὕτω καὶ παρὰ Ἀπολλωνίῳ τὸ Ὑάντιος ὀχετὸς, ἡ τῆς Ὕαντος πόλις. οὕτω δὲ καὶ τὸ Ἄβας Ἄβαντος, Ἀβάντιον, ἐξ οὗ καὶ τὸ, Ἀβαντιὰς Μάκρις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔχει ἀπολογίαν τὸ ἐθνικόν· ἀληθῶς δὲ παράλογα, Αἰσήπιον παρὰ τύμβον, καὶ τὸ, Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν. ταῦτα γὰρ, κτητικὰ ὄντα κυρίων ὀνομάτων τοῦ Αἰσήπου καὶ τοῦ Ποίαντος, καὶ ὀφείλοντα δίφθογγον ἔχειν τὴν παραλήγουσαν, ὅμως διὰ μέτρου ἀνάγκην μονοφθόγγῳ παραλήγεται. Κἀκεῖνο δὲ ἰστέον, ὅτι λέγονται μεγάλως ἰσχῦσαι καὶ οἱ Βυζάντιοι. * πονηθῆναι δέ ποτε τοὺς Φοίνικας ἐπιπλέοντας, καὶ ἀποσυλεῖν τὴν ἀντιπέραν· φυγόντας δὲ εἰς τὸν Εὔξεινον μετὰ τῶν Χαλκηδονίων, οἰκῆσαι τὴν μεσημβρίαν πόλιν, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται.

805 Bebryces autem post hos, & montes Mysiæ terræ,
806 Quà amœnas Cius proiicit vndas,
807 Cuius olim iuxta fluenta Hylam rapuit nympha,
808 Strenuum famulum ingentis Herculis.

805 Βέβρυκες δ' ἐπὶ τοῖσι, καὶ οὔρεα Μυσίδος αἴης,
Ἧχι περ ἱμερόεντα Κίος προχέει ῥέεθρα,
Τοῦ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν Ὕλαν ἡρπάξατο νύμφη,
Ὀτρηρὸν θεράποντα πελωρίου Ἡρακλῆος.

Ὅτι μετὰ τοὺς Χαλκηδονίους Χαλκιδέας, οἱ Βέβρυκες ἱστοροῦνται μείζω δοκεῖν ἔχειν τὰ σώματα ἢ καθ' ἡλικίαν ἀνθρώπων, παρ' οἷς καὶ ὁ Βέβρυξ ἐκεῖνος Ἀραύτας, ᾧ τὸ μὲν μῆκος εἰς ὀκτὼ λέγεται πήχεις, βάρος δὲ, ὡς Ἀρριανός φησιν, ὅσον τοσῷδε μήκει ἐς κουφότητα συμμέτρως ἥρμοζεν, ὅσον ἦν ξυμμέτρως πως τοὺς ὀκτὼ πήχεις τοῦ μήκους εἰς τὸ κούφως βαίνειν τὸν ἄνθρωπον. κατὰ δὲ τοῦ τοιούτου ἀνδρὸς νικηφόρος γέγονεν εἰς μονομαχίαν συστὰς νεανίας ἐτῶν ιζ. τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Βεβρυκίαν φασὶ κληθῆναι ἀπὸ Βεβρύκης, Αἰγύπτου μὲν ἀδελφοπαιδὸς, μιᾶς δὲ τῶν θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ, ἀδελφῆς τῆς Ὑπερμνήστρας. φείσασθαι δὲ λέγουσι καὶ αὐτὴν Ἱππολύτου τοῦ αὐτανεψιοῦ νυμφίου, ὡς καὶ τὴν Ὑπερμνήστραν τοῦ Λυγκέως, καὶ φυγεῖν σὺν ἐκείνῳ, καὶ πολλὰ δυνηθῆναι, διὰ τὸ διδάσκειν τοὺς βαρβάρους τῆς Αἰγυπτίας σοφίας. διὸ καὶ Βέβρυκον ἢ Βεβρυκίαν ἀπ' αὐτῆς κληθῆναι τὴν χώραν εἰς ἣν ἔφυγε. Πίνδαρος οὖν διὰ τοῦτο μὴ ἱστορεῖ τὰς Δα-

παῖδας· ὡς τὰς δύο μὴ συναριθμεῖν τῶν λοιπῶν θήλων, ὅτι μὴ πειθηνίσαι τῷ πατρὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἀπαλειφθῆναι τῆς ἐκείνου πατρότητος. Ἱστέον γὰρ ὅτι, κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν, πεντήκοντα παίδων τῶν τοῦ Αἰγύπτου πεντήκοντα νεανίσιν αὐτανεψιαῖς συνευνασθέντων θυγατράσι Δαναοῦ, ἡ Βεβρύκη μὲν καὶ Ὑπερμνήστρα μόναι τῶν συνευνῶν ἐφείσαντο, αἱ δὲ λοιπαὶ τοὺς λοιποὺς διεχειρίσαντο. Ὅτι μετὰ τοὺς βαρβάρους ἡ Μυσία, καὶ διὰ τῆς Μυσίδος γῆς ὄρη· ἔνθα Μυσὸς ποταμὸς ὁ Κίος προΐεις ἱμερόεντα ῥέεθρα, καὶ πόλις ὁμώνυμος ἡ Κίος. περὶ δὲ τὸν Κίον ποταμὸν ἡ θρυλλουμένη ἁρπαγὴ τοῦ Ὕλα συνέπεσεν. ἑταῖρος δὲ Ἡρακλέους ὁ Ὕλας. νύμφη γάρ, φησὶν, ἐκεῖ ἱδρυμένη τὸν Ὕλαν καθήρπασεν· ὃν καὶ ἀνακαλούμενος ὁ πολύερος Ἡρακλῆς οὐδὲν ἤνυσεν, ἀλλὰ μακρὰ καὶ κατὰ βοήσας ἀπηλλάγη, ὡς καὶ Θεόκριτος ἱστορεῖ. ὅθεν καὶ παροιμία φησὶν, ἐπὶ τῶν ἀνακαλουμένων τοὺς μὴ ἀκούοντας, Ὕλαν καλεῖν. φασὶ δὲ καὶ τὴν Προυσιάδα πρότερον Κίον καλεῖσθαι, ἣν ὕστερον Δημήτριος κατέσκαψεν. ὁ δὲ γεωγράφος λέγει ὅτι ὑπὲρ τὴν Προυσιάδα Κίος πόλις, ἣν ἔκτισε Κίος Ἡρακλέους ἑταῖρος, καὶ σύμπλους ἐπανελθὼν ἐκ Κολχίδος, ἔνθα τὰ κατὰ τὸν Ὕλαν γενέσθαι φασι. περὶ δὲ Μυσῶν καὶ προείρηται μὲν ἤδη, καὶ αὖθις δὲ κατωτέρω πάλιν εἰρήσεται.

Ἔνθεν ἐφ᾽ Ἑλλήσποντον ἐπιτρέχει ἄσπετος αὐχὴν
Βαιοτέρης Φρυγίης· ἑτέρη δέ τοι ἔνδοθι κεῖται,
Εὐρυτέρη γεγαυῖα, παρ᾽ ὕδασι Σαγγαρίοιο.
Ἀλλ᾽ ἤτοι μεγάλη μὲν ἐπ᾽ ἀντολίην τετάνυσται,
Ἱππόβοτος, λιπαρή τε· πρὸς ἑσπερίην δ᾽ αὖ ἴδοιο
γρ. ζαθέας Τὴν ἑτέρην, ἣ κεῖται ὑπὸ ζαθέης πόδας Ἴδης,
Ἴλιον ἠνεμόεσσαν ὑπὸ πλευρῇσιν ἔχουσα,
Ἴλιον, ἀγλαὸν ἄστυ παλαιγενέων ἡρώων·
Ἴλιον, ἣν ἐπόλισσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων,
Ἴλιον, ἣν ἀλάπαξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη·
γρ. ἐπ᾽ ἀ- φυρέντη Ξάνθῳ ἔπ᾽ εὐρὺ ῥέοντι καὶ Ἰδαίῳ Σιμόεντι.

[809] Inde in Hellespōtum procurrit immensus flexus [810] Minoris Phrygiæ: altera verò intus sita est, [811] Latior quæ est, ad aquas Sāgarii. [812] Verùm magna quidē ad ortum extēta est, [813] Equorū altrix, pinguisque: ad occasum autē cernes [814] Alteram, quæ sita est subter diuinæ pedes [radices] Idæ, [815] Troiam ventosam [in loco edito sitā] sub lateribus habens, [816] Troiam, insignem vrbē veterum heroum, [817] Troiam, quam condiderunt Neptunus & Apollo, [818] Troiam, quam euerterunt Mineruáque & Iuno, [819] Ad Xanthum latè fluentem, & Idæum Simoentem.

Ὅτι μετὰ τὴν Ἀσίαν ὁ τῆς μικρᾶς Φρυγίας ἄσπετος αὐχὴν (ἤγουν αὐχένη) ἐπιτρέχων πρὸς Ἑλλήσποντον εἰς ἑσπέραν, ὑπὸ τοὺς τῆς Ἴδης πόδας ἐνδότερον δὲ πρὸς ἀνατολὰς ἡ εὐρυτέρα Φρυγία, ὅ ἐστιν ἡ μεγάλη, ἧς Μίδας ἐβασίλευσε, παρὰ τῷ προειρημένῳ Σαγγαρίῳ ποταμῷ, οὗ γὰρ αἱ πηγαὶ περί τινα λέγονται εἶναι κώμην Σαγγίαν καλουμένην. ταύτην δὲ τὴν μεγάλην Φρυγίαν καὶ ἱππόβοτον λέγει καὶ λιπαράν. ὁ λβιωτάτης δὲ τοὺς Φρύγας καὶ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ, λέγων καὶ ὅτι λέγονται Φρύγες παλαιότατοι ἀνθρώπων γενέσθαι, καὶ ὅτι μαίνονται τῇ Ῥέᾳ, καὶ πρὸς Κορυβάντων κατέχονται, ἤγουν κορυβαντιῶσι δαιμονῶντες. ὅταν δὲ κατάσχῃ αὐτοὺς τὸ θεῖον, ἐλαυνόμενοι, καὶ μέγα βοῶντες, καὶ ὀρχούμενοι, προθεσπίζουσι τὰ μέλλοντα, καὶ θεοφορούμενοι καὶ μαινόμενοι. ἔστι δὲ, φασὶ, Φρυγία, καί τις πέτρα Εὐρωπαῖος περὶ τὴν Οἴτην τὸ τῆς Τραχῖνος ὄρος, οὕτω κληθεῖσα παρὰ τὸ ἐκεῖ πεφρύχθαι τὸν Ἡρακλέα καυθέντα. τὸ δὲ, πόδας Ἴδης, ἐξ Ὁμήρου ληφθὲν, Πινδάρῳ μὲν δέδωκεν ἀφορμὴν σφυρὰ ὄρους εἰπεῖν· τῷ δὲ Λυκόφρονι, πτέρνας πύργου· καὶ ἄλλοις, κνημοὺς ὄρους. Ἱστέον δὲ ὅτι Διονύσιος μὲν Ἀσιανῶν ἐνταῦθα Φρυγῶν μέμνηται· ἄλλοι δέ φασι καὶ ἑτέρους Εὐρωπαίους εἶναί ποτε Φρύγας, ἐξ ὧν περαιωθέντων ἡ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐγένετο· ὥσπερ καὶ Μυσοὶ, οὐ μόνον Εὐρωπαῖοι, οἵ γε καὶ περὶ τὸν Ἴστρον εἰσιν, ἀλλὰ καὶ Ἀσιανοὶ, ὧν μέρος καὶ οἱ Ὀλυμπηνοὶ Μυσοὶ, λεγόμενοι οὕτως, ὡς που προείρηται, παρὰ τὴν μυσὸν, ὅ ἐστιν ἡ ὀξέα, κατὰ τὴν Μυσῶν ἢ Λυδῶν γλῶσσαν· πολὺ γὰρ τὸ τοιοῦτον φυτὸν παρὰ τοῖς Μυσοῖς. οὕτω

δέ φασι δύσεργον εἶναι, διορίσαι Μυσοὺς καὶ Φρύγας, διὰ τὸ ἀδιάφορον τῆς οἰκήσεως, ὥστε τάχα καὶ τὴν παροιμίαν ἐντεῦθεν διεκπεσεῖν τὴν λέγουσαν, πόρρω τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὁρίσματα. ὡσαύτως δὲ ἐγκέχυνται Λυδοὶ καὶ Μαίονες, οἱ καὶ Μῄονες παρὰ τῷ ποιητῇ. Ἀρριανὸς δέ φησιν „ὅτι Θυνὸς καὶ Μυσὸς υἱοὶ ἦσαν Ἀργανθώνης „(καλόν τι χρῆμα νύμφης αὕτη) ἀφ' ὧν Θυνὸς „μὲν Θυνίαν οἰκίσας ἀφ' ἑαυτοῦ ὠνόμασε, Μυσοὶ „δὲ ἐπὶ τῷ Μυσῷ ὠνομάσθησαν. Ἡρόδοτος δέ φησι καὶ αὐτὸς πρεσβυτάτους ἀνθρώπων τοὺς Φρύγας εἶναι· καὶ ὁ κωμικὸς ἐμφαίνει, ἔνθα τὸν ἀρχαῖον βεκκεσέληνον λέγει, ἀπό τε τῶν Ἀρκάδων τῶν πρὸ τῆς σελήνης μυθευομένων εἶναι, καὶ ἀπὸ τοῦ βέκκου. βέκκος γὰρ ὁ ἄρτος, Φρυγιστί. Ὅτι ὑπὸ ταῖς πλευραῖς τῆς μικρᾶς Φρυγίας καὶ Ἴλιος, μεταξὺ τῆς Ἴδης καὶ τῆς θαλάσσης. ταύτην τὴν πόλιν, ἀγλαὸν ἄστυ παλαιγενέων ἡρώων λέγει. καὶ ἔργον μέν φησι γενέσθαι Ποσειδῶνος καὶ Ἀπόλλωνος κτισάντων, ὑπὸ Ἀθηνᾶς δὲ καὶ Ἥρας ἀπολέσθαι, ὅ ἐστιν, ὑπό τε φρονήσεως, καὶ τῆς ἠραιούσης βασιλικῆς ἀνδρώδους δυνάμεως. ἢ καὶ ἄλλως ἀστείως, ὅτι ἄνδρες μὲν τὴν πόλιν ἵδρυσαν, γυναῖκες δὲ κατέρριψαν. ὅτι δὲ ἐξήλειπται ἀφανισθεῖσα ἡ παλαιὰ Ἴλιος, ὡς μηδὲ θεμελίους ὑπολειφθῆναι αὐτῆς, ἀριδήλως ἡ παλαιὰ ἱστορία φησίν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπαναλαμβάνει καὶ τὴν Ἴλιον, κατὰ συνήθειαν ποιητικήν, οὐ μόνον διὰ τὸ σημεῖον ἄλλως τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ θρήνων ἄξια παθεῖν αὐτήν. διὸ καὶ ὁ Λιβύιός που, Αἰγαίου μὲν πελάγους, καὶ ἄλλων τινῶν τόπων, πρὸς ὄνομα ψιλῶν, καὶ μόνης ἁπλῶς οὕτω μέμνηται* τῆς Τροίας οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τὴν τὰ δεινότατα παθοῦσαν Πριάμου πόλιν, φησίν, οἰκτισάμενος ὡς ἐν παρόδῳ αὐτήν. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τρεῖς ἀναγράφονται Φρυγίαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς. μία μὲν, ἡ μεγάλη, ἧς ὁ Μίδας ἄρξαι λέγεται, περὶ ἣν καὶ Πισιδία, καὶ τὸ Ἀμόριον, καὶ τὰ Σύνναδα. ταύτης δὲ τῆς μεγάλης ἐστὶ καὶ ἡ Πάρειος Φρυγία, περὶ ἣν τὸ Φιλομήλιον. καὶ αὕτη μὲν μία Φρυγία. δευτέρα δὲ ἑτέρα Φρυγία ἡ μικρὰ ἡ ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ περὶ Ὄλυμπον. καὶ τρίτη ἡ λεγομένη Ἐπίκτητος, ἐν ᾗ τὸ Κατυβύειον, καὶ τὸ Δορύλαιον, ὡς ὁ γεωγράφος ἱστορεῖ, τὸ καὶ Δορυλάειον. κατὰ δὲ τὴν ὀρθογραφικὴν τέχνην, καὶ τὸ Δορύλλειον, διὰ διφθόγγου· ὥσπερ καὶ Δοκίμειον, πόλις καὶ αὐτὴ Φρυγίας. οὕτω καὶ Σύλλειον, ἐν δυσὶ λλ, ἢ καὶ δι' ἑνός. ἔστι δὲ καὶ αὐτή, κατὰ τὸν τὰ ἐθνικὰ γράψαντα, πόλις Φρυγίας, ἢ κατά τινας, ὥς φησι, Παμφυλίας. δῆλον δὲ ὅτι καὶ Σύλαιον τὸ τοιοῦτον γράφεται.

Τὴν δὲ μετ', Αἰολίδος παραπέπταται ἤθεα γαίης,
Αἰγαίου παρὰ χεῖλος, ὑπὲρ μέγαν Ἑλλήσποντον.
Τῇ δ' ἐπιναιετάουσιν ἀγαυῶν παῖδες Ἰώνων, γρ. ἔθνος
Ἀγχίαλοι γεγαῶτες, ἐπὶ χθονὸς ἧς διὰ μέσσης γρ. Ἀγχάλοι
Μαίανδρος λιπαρῇσι κατέρχεται εἰς ἅλα δίναις,
Μιλήτου τε μεσηγὺ καὶ εὐρυχόροιο Πριήνης.
Τάων ἀμφοτέρων γε βορειοτέρην ἐσίδοιο
Παρραλίην Ἔφεσον, μεγάλην πόλιν Ἰοχεαίρης,
Ἔνθα θεῇ ποτὲ νηὸν Ἀμαζονίδες τετύχοντο, γρ. βωμὸν
Πρέμνῳ ἔνι πτελέης, περιώσιον ἀνδράσι θαῦμα.

[820] Hanc autē post, Æoliæ expāsæ sunt sedes terræ, [821] Ægæi iuxta labrum [littus] vltra magnū Hellespontum. [822] Hanc autem post habitant illustrium liberi Ionū, [823] Maritimi qui sunt, in terra quam per mediam [824] Mæandrus pinguibus delabitur in mare vorticibus, [825] Miletū inter & spatiosam Prienam: [826] Quibus ambabus magis borealem aspicies [827] Maritimam Ephesum, magnam vrbem Dianæ, [828] Vbi deæ quondam ædem Amazonides struxerunt, [829] In trunco [stipite] vlmi, immensum hominibus miraculum.

Ὅτι μετὰ τὴν μικρὰν Φρυγίαν, καὶ τὴν Ἴλιον, ἡ τῶν Αἰολέων παραπέπταται γῆ, Αἰγαίου περὶ χεῖλος, ὑπὲρ τὸν μέγαν, ἤτοι τὸν πλατὺν, Ἑλλήσποντον, ὅ ἐστι νοτιώτερον τοῦ Ἑλλησπόντου. καὶ ἐνταῦθα γὰρ τὴν ὑπὲρ πρόθεσιν ἐπὶ τῶν νοτιωτέρων τίθησιν, ὡς αὐτῷ συνήθης. ἄλλως γὰρ ὑπὲρ τῆς Φρυγίας πρὸς τὰ βόρεια κεῖνται οἱ Αἰολεῖς. ἀλλὰ κατὰ τὴν παλαιὰν ἀναγραφὴν, Φρυγῶν ἔχονται καὶ Καππαδόκων πρὸς βορρᾶν δηλαδή. τούτων δὲ πρόσουροι Κίλικες, καθήκοντες ἐπὶ τὴν θάλασσαν, περὶ ἣν καὶ ἡ Κύπρος. τούτων δὲ ἔχονται Ἀρμένιοι, αὐτῶν δὲ Ματιανοί· τούτων δὲ οἱ Κισ-

σανοί. λέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ ὅτι μετὰ τοὺς Αἰολεῖς, ὧν ἐστι καὶ ἡ Σμύρνα, ἡ τῶν Ἰώνων γῆ κεῖται, αἰγιαλὸς καὶ αὐτή. ταύτης ἀρχὴ, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἡ Φώκαια, πέρας οὖσα τῆς Αἰολίδος. Ἱστέον δὲ ὅτι ὥσπερ τὴν Ἰάδα ἐν τοῖς φθάσασιν ἔγνωμεν τὴν αὐτὴν τῇ παλαιᾷ Ἀτθίδι οὖσαν, ὡς Ἰώνων καλουμένων πάλαι ποτὲ τῶν Ἀττικῶν, ἀπὸ Ἴωνος, καὶ τῆς χώρας Ἰάδος λεγομένης· οὕτω καὶ ἡ Δωρὶς ἡ αὐτὴ τῇ Αἰολίδι ἐστίν. ἐκαλοῦντο γάρ ποτε, κατὰ τὸν γεωγράφον, Αἰολεῖς, κατ' ἐπικράτειαν ἔθνους, πάντες οἱ ἐντὸς τοῦ κατὰ Πελοπόννησον ἰσθμοῦ, πλὴν Ἀθηναίων, καὶ Μεγαρέων, καὶ Δωριέων τῶν περὶ Παρνασόν. διὸ καὶ Πίνδαρος πολλαχοῦ, καίτοι Δωριστὶ γράφων, Αἰολίδα τὴν ἑαυτοῦ λέγει μολπήν. Αἰολεῖς δὲ ἐκεῖνοι ἐλέγοντο ἀπὸ τῶν τοῦ Αἰόλου παίδων, ὥσπερ καὶ Δωριεῖς ἀπὸ τῶν τοῦ Δώρου· καὶ Ἴωνες ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου, ἀνδρὸς Ἀττικοῦ, ὃν καὶ Εὐριπίδης κτίστορα ἱστορεῖ Ἀσιάδος χθονός. οἱ δὲ περὶ τὴν Ἀσίαν Αἰολεῖς οὕτως ἐκλήθησαν, οὐ μόνον ὡς ὄντες τῶν ῥηθέντων Εὐρωπαίων Αἰολέων ἄποικοι, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀπὸ Αἰολέων, ὅ ἐστιν ἐκ ποικίλων τινῶν καὶ μιγάδων ἀνθρώπων, ἡ αὐτόθι ἀποικία ἐκείνοις συνεκροτήθη. Ὅτι διὰ μέσης τῆς τῶν Ἰώνων γῆς ὁ Μαίανδρος λιπαραῖς δίναις εἰς ἅλα κατέρχεται, μεταξὺ τῆς Πριήνης, καὶ τῆς Μιλήτου, Ἰωνικῆς πόλεως, ἀποίκου Ἀθηναίων, κατὰ Ἡρόδοτον. ὧν ἡ μὲν Πριήνη, καὶ Κάδμη ποτὲ ἐκλήθη, ἣν Αἴπυτος ὁ Νηλέως ἔκτισεν, ἀφ' ἧς εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν ὁ Βίας· ἡ δὲ Μίλητος, κτίσμα Νηλέως, ἀνδρὸς Πυλίου, αὐτόθι μετοικήσαντος· κατὰ δὲ Ἡρόδοτον Νείλεως ὁ Κόδρου ἔκτισεν αὐτήν. φησὶ γάρ, Νείλεω τῷ Κόδρου ἐπιστάμενος ἐπὶ τὴν Μιλήτου κτίσιν. ἔρια δὲ ὁ τόπος ἐκεῖ φέρει ἀγαθά· ἐξ ὧν καὶ εἰς παροιμίαν κεῖται τὰ Μιλήσια στρώματα. καὶ Θεόκριτος δὲ τάπητας μαλακωτέρους ὕπνου εἰπὼν, ἐπάγει, φαίη αὖ ἡ Μίλητος, καὶ ὁ τὴν Σαμίαν καταβόσκων· ὡς τῆς Σάμου καὶ τῆς Μιλήτου ἀγαθῶν οὐσῶν εἰς ἐρίων φοράν. περὶ δὲ τῆς πόλεως ταύτης τοιαῦτα γέγραπται, Μίλητος πόλις ἐπιφανής. ἐκλήθη δέ ποτε καὶ Λελεγὶς, διὰ τὸ ἐποίκους Λέλεγας· καὶ Πιτυοῦσα, ἀπὸ τῶν ἐκεῖ πιτύων, καὶ διότι ἐκεῖ πρῶτον πίτυς ἔφυ. ἐκεῖθεν ἦν Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, καὶ ῥήτωρ Αἰσχίνης, ὃν ἡ παρρησία ἔβλαψε· καὶ Φωκυλίδης· καὶ Τιμόθεος ὁ κιθαρῳδὸς, εἰς ὃν ἐπίγραμμα φέρεται τόδε, Πάτρα Μίλητος τίκτει τὸν Μούσαισι ποθεινὸν Τιμόθεον, κιθάρας δεξιὸν ἡνίοχον. ἦν δέ ποτε καὶ Κρητικὴ νῆσος ἡ Μίλητος. λέγεται δὲ καὶ ἡ τῆς Καλυψοῦς νῆσος Μίλητος κληθῆναί ποτε. λέγεται δὲ λόγος, καὶ μέγιστον κατασκευασθῆναι ναὸν ἐν Μιλήτῳ, χωρὶς ὀροφῆς μείναντα διὰ τὸ μέγεθος. ταύτης δὲ ἱστοροῦνται πολλαὶ ἀποικίαι, ὅπου γε καὶ περὶ τὸ Νειλῶον στόμα τεῖχος ἦν Μιλησίων λεγόμενον, ὅπερ αὐτοὶ ἐτείχισαν ναυσὶ τριάκοντα πλεύσαντες· καὶ ὅπου δὲ τελευταῖος ὁ Ἴστρος περὶ τὸν Εὔξεινον, Ἰστριανοὶ κατοικοῦσι Μιλησίων ἄποικοι, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. τούτων δὲ βορειοτέρα ἡ Ἔφεσος (ἡ καὶ Τραχεῖα ποτὲ κληθεῖσα, καὶ Ὀρτυγία, καὶ Πτελέα) πόλις Ἰώνων, κατὰ δὲ Ἡρόδοτον Λυδίας· ἣν παράλιον ὁ Διονύσιος λέγει, καὶ μεγάλην πόλιν Ἀρτέμιδος, καὶ ναόν φησιν ἐκεῖ εἶναι, ὃν αἱ Ἀμαζόνες ἐποίησαν ἐν πρέμνῳ (ὅ ἐστιν ἐν κορμῷ) πτελέας, περιώσιον ἀνθρώποισι θαῦμα. λέγει δὲ ἴσως τὸν πρότερον ἐκεῖνον, τὸν ὕστερον καυθέντα παρά τινος ζηλώσαντος οὕτως ἑαυτῷ περιποιήσασθαι τὸ ἐπ' ὀνόματι ἀοίδιμον. κἂν οὐκ ἔσχε τυχεῖν ἐκεῖνος ὃ ἤθελεν. ἀραὶ γὰρ ἐτέθησαν, μηδένα τῶν ἁπάντων τὸ ἐκείνου περιφέρειν ὄνομα, ὡς ἂν ἐπιλησθείη παντάπασι, καὶ μὴ ἔχοι ὃ βούλεται. λέγεται δὲ καὶ ὅτι Κροῖσος τῇ Ἐφέσῳ ἐπιθέμενος ἐπολιόρκει· ἀμηχανοῦντες δὲ οἱ πολῖται ἀνέθεσαν τὴν πόλιν τῇ Ἀρτέμιδι, ἐξάψαντες ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος σχοινίον εἰς τὸ τεῖχος. Ὅτι δὲ αἱ Ἀμαζόνες πολλοὺς ἐν Ἀσίᾳ κατεῖχον τόπους ποτὲ, δηλοῦσι καὶ κρῆναί τινες Ἀμαζόνων ὁμώνυμοι, καὶ μὴν καὶ πόλεις· ὧν αὐτὴ ἡ Ἔφεσος, ἡ Ἀναία, ἡ Μύρρινα, ἡ Αἰολική. ἔστι δὲ καὶ Ἐλαία τόπος πρὸς τὴν κώμην* κατὰ τὸν Ἀρριανὸν, ἀπὸ Ἐλαίας Ἀμαζόνος. καὶ πρὸς τῷ Πόντῳ δὲ Θίβα τόπος, διὰ τὸ ι ἔχειν τὴν παραλήγουσαν, ἀπὸ μιᾶς τῶν ὑφ' Ἡρακλέους ἀναιρεθεισῶν Ἀμαζόνων σχοῦσα τὴν κλῆσιν, ὧν αἱ διάφοροι, τουτέστιν αἱ ὑπερέχουσαι, καὶ ἀξιολογώτεραι, κατὰ τὴν τοῦ Ἀρριανοῦ ἱστορίαν, εἰσὶν αὗται τὸ ὄνομα, Τρέλλα, Ἰσοκράτεια, Θίβα, Τάλλα, καὶ ἄλλαι. καὶ ἡ Σμύρνα δὲ, Ἀμαζὼν οὖσα καὶ αὐτὴ, καταλαβεῖν τὴν Ἔφεσον λέγεται, ἀφ' ἧς καὶ Σμύρνα τόπος Ἐφέσου. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Ἔφεσον Σμύρναν κληθῆναι λέγουσι. φασὶ δὲ τὴν τῆς Ἐφέσου πόλιν, ἐν κοίλῳ τόπῳ οἰκισθεῖσαν τὴν ἀρχὴν, καὶ χειμῶνι κατακλυσθεῖσαν, ὑπὸ Λυσιμάχου μετατεθῆναι ἔνθα νῦν ἐστι, καὶ Ἀρσινόην κληθῆναι ἀπὸ Ἀρσινόης τῆς ἐκείνου θυγατρός. φέρεται δὲ καὶ Δούριδος καλὸν ἐπίγραμμα εἰς τὸν τοιοῦτον κατακλυσμὸν, ἐν ᾧ καὶ ἀοιδοτάτην τῶν Ἰάδων Ἔφεσον ἐκεῖνος λέγει· ἀρχὴ δὲ τοῦ ἐπιγράμματος αὕτη, Ὑετίαι νεφέλαι σχέθεν ὕδατα πικρὰ ποιοῦσαι, Νυκτὶ σὺν

ἀστεμφεῖ πάντα κατεκλύσατε. καὶ τὰ ἑξῆς. τὴν δὲ Ἔφεσον τὸ κύριον ὄνομα (γυνὴ γὰρ ἡ Ἔφεσος, ἀφ᾽ ἧς ἡ πόλις ὀνομάζεται) πρόσπολον Ἀρτέμιδος φασὶ, καὶ θυγατέρα αὐτῆς τὴν Ἀμαζὼ ἱστοροῦσιν, ἀφ᾽ ἧς αἱ Ἀμαζόνες. οἱ δέ φασι τὰς Ἀμαζόνας ὑπὸ Ἡρακλέους διωκομένας, ὅτε κελεύοντος Εὐρυσθέως, ἐπὶ τὸν τῆς Ἱππολύτης ἐστάλη ζωστῆρα, καταφυγεῖν ἐπί τινα βωμὸν Ἀρτέμιδος, κἀκεῖ τυχεῖν ἀφέσεως, καὶ τὸν τόπον ἐκεῖθεν Ἔφεσον κληθῆναι, κατὰ παραχαραγματισμὸν, ἀντὶ τοῦ Ἄφεσον. ἔθνος δὲ γυναικεῖον αἱ Ἀμαζόνες περὶ τὸν Θερμώδοντα· διὸ καὶ ἀπὸ μητέρων ἐγενεαλογοῦντο, καθὰ καὶ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ. ἐκαλοῦντο δέ ποτε καὶ Σαυρομάτιδες, διὰ τὸ ἐν Σαυροματικῇ ποτε Σκυθίᾳ οἰκῆσαι, καθὰ προγέγραπται ἐν τοῖς περὶ Σαυροματῶν· ἢ οἱονεὶ Σαυροπάτιδες, διὰ τὸ σαύρας πατεῖν, ὅ ἐστι γεύσασθαι. τοιούτων γὰρ ἤσθιον κρεῶν. διὸ καὶ Ἀμαζόνες ἐκαλοῦντο κατά τινας, οὐ μόνον ὡς μονόμαζοι (ἐπικαίοντο γὰρ βρεφόθεν τὸν δεξιὸν μαζὸν, ὡς ἂν μὴ ἐπικωλύῃ τὴν τοξείαν) ἀλλὰ καὶ οἷα μὴ μάζαις, ἀλλὰ κρέασι θηρείων ἐπιτρεφόμεναι. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. τὸν δὲ ῥηθέντα Μαίανδρον, σκολιόν φασι ῥέειν, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὰς τῶν ποταμῶν σκολιότητας πάσας μαιάνδρους καλεῖσθαι. ἱστορεῖται δὲ ὅτι τὴν ἀνωτέρω εἰρημένην Πριήνην πρὸς τῇ θαλάσσῃ οὖσαν τὰς ἀρχὰς, μεσόγειον ἐποίησεν ὁ Μαίανδρος μακρῷ προχώματι. φησὶ γὰρ ὁ γεωγράφος, Οὕτω γὰρ ὁ Μαίανδρος πολλὴν χοῦν κατάγει, καὶ ὅτι τύχῃ τῷ αἰγιαλοῦ προστεθεὶς, πεποίηκε τὴν Πριήνην μεσόγειον τετταράκοντα σταδίων προχώματι, ἐπὶ θαλάττῃ πρότερον οὖσαν.

Μῃονίη δ᾽ ἐπὶ τῇσιν ἐπ᾽ ἀντολίην τετάνυσται,
Τμώλῳ ὑπ᾽ ἠνεμόεντι. τόθεν Πακτωλὸς ὀδεύων
Χρυσὸν ὁμοῦ δίνῃσιν ἐφελκόμενος κελαρύζει.
Τοῦ δ᾽ αὖ ἐπὶ πλευρῇσι καθήμενος εἴαρος ὥρῃ
Κύκνων εἰσαΐοις λιγυρὴν ὄπα, τοί τε καθ᾽ ὕδωρ — γρ. ὕλην
Ἔνθα καὶ ἔνθα νέμονται ἀεξομένης ἐπὶ ποίης.
Πολλοὶ γὰρ λειμῶνες ἐν Ἀσίδι τηλεθόωσιν· — γρ. ἐς Ἀσίδα
Ἔξοχα δ᾽ ἀμπεδίον Μαιάνδριον, ἔνθα Καΰστρου
Ἥσυχα καχλάζοντος ἐπιρρέει ἀγλαὸν ὕδωρ. — γρ. παφλάζοντος

830 Mæonia autem post has vrbes ortũ versus porrecta est, 831 Tmolo sub ventoso. vnde Pactolus means, 832 Aurum cum vorticibus trahens susurrat. 833 Huius autem ad latera sedens veris tempore 834 Olorum exaudires canoram vocem, qui in nemore 835 Hic & illic pascũtur, crescẽte in herba. 836 Multa nanque prata in Asia virent, 837 Præcipuè verò in campo Mæandrio: quò Caystri 838 Placidè strepentis influit splendida aqua.

Ὅτι μετὰ τοὺς Ἴωνας οἱ Μῄονες, ὧν καὶ Ὅμηρος μέμνηται, ἤγουν οἱ Λυδοὶ τὸ παλαιὸν, ἔθνος χώραν ἀγαθὴν οἰκοῦν καὶ πολυάργυρον πάντη, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. ἔνθα ὁ ἠνεμόεις Τμῶλος τὸ ὄρος, ὅθεν ὁ Πακτωλὸς ῥέων χρυσὸν ὁμοῦ δίναις ἐφελκόμενος κελαρύζει. χρυσορρόας γὰρ ἱστορεῖται ποταμὸς ὁ Πακτωλὸς, ἢ ὡς αὐτὸ τοῦτο χρυσοῦ κατασύρων ψήγματα, ἢ ὡς λιπαίνων τὴν ἐφ᾽ ἑκάτερα γῆν, καὶ πλουτοποιὸς τοῖς ἐκεῖ γινόμενος. καὶ ὅρα καὶ ἐνταῦθα τὸ κελαρύζειν, οὐ πάνυ προσφυὲς ὂν μεγαλειότητι ποταμοῦ ῥεύματος, οὐδὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ, τοῦ Κηφισσοῦ. ὁ δὲ Πακτωλὸς καταφέρεσθαι λέγεται εἰς τὸν Ἕρμον, καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ. λέγων, Πακτωλὸς ψῆγμα χρυσοῦ καταφέρων ἐκ τοῦ Τμώλου εἰς τὸν Ἕρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ. ὁ δὲ Ἕρμος ῥέων ἐκ τῆς Σαρδιανῆς ἐκδίδωσιν εἰς τὴν τῆς Φωκαίας θάλασσαν. λίαν δὲ τὴν τῶν Λυδῶν ὁ Διονύσιος ἐξυμνεῖ, ὡς εὐδαίμονα, θεῖόν τι ἔδαφος αὐτὴν ἀποκαλῶν, καὶ λέγων κύκνων λιγυρὰν ὄπα ἔαρος ὥρᾳ ἀκούεσθαι ἐν ταῖς τοῦ Πακτωλοῦ πλευραῖς, οἳ καθ᾽ ὕλην ἔνθα καὶ ἔνθα νέμονται αὐξομένης ἐπὶ ποίας· καὶ ὅτι πολλοὶ μὲν λειμῶνες ἐν Ἀσίᾳ θάλλουσιν, ἔξοχα δὲ κατὰ τὸ Μαιάνδριον πεδίον. διὸ τινὲς καὶ τὸ παρ᾽ Ὁμήρῳ, Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, ἐντεῦθεν νοοῦσιν, ὡς τάχα τῆς Μῃονίας, Ἀσίας λεγομένης. μεθ᾽ ἣν καὶ ἔθνος τι οἱ Μυσοὶ, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἄλλοι παρὰ τοὺς Ὀλυμπίους. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος, Μυσοὶ μετὰ Λυδοὺς, καὶ πόλις Φιλαδέλφεια. λέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ τὸν Καΰστρον

ἤπυχα καχλάζοντα, ἢ παφλάζοντα, ἐπιρρέειν ὕδατι ἀγλαῷ εἰς τὸν Μαίανδρον. Κάϋστρος δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ παρακεκαῦσθαι τῇ κεκαυμένῃ χώρᾳ, ἐξ ἧς, κατὰ τὸν γεωγράφον, οἶνος ἐλλόγιμος ἀρετῇ ἐπὶ κατακεκαυμενίτης. τὴν δὲ χώραν ταύτην οἱ μὲν Μυσίαν καλοῦσι, διὰ τοὺς ἐκεῖ ῥηθέντας Μυσούς, οἱ δὲ Μῃονίαν, διὰ τοὺς Μῄονας· ἥτις τεφρώδης λέγεται εἶναι τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ ἄδενδρος, πλὴν ἀμπέλου. ἀπὸ δὲ τοῦ Καΰστρου καλεῖται καὶ πεδίον Καΰστριον, τὸ καὶ Καϋστριανόν· ᾧ συνεχὲς τὸ Κιλβιανόν. λέγονται δὲ καὶ οἱ Λυδοί, καὶ Μαίονες καὶ Μῄονες· ὡς δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, λέγων « ὅτι ὁ δῆμος Λυδὸς ἀπὸ Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος πρότερον Μῄων καλούμενος· παρ' οἷς καὶ αἱ Σάρδεις, τὸ τῶν Λυδῶν βασίλειον, ἅς φασιν Ὕδην λέγεσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ. ταύτας ἔχειν οἱ Κιμμέριοι λέγονται δίχα τῆς ἀκροπόλεως, ὅτε τὴν παλαιὰν τῆς Ἀσίας κατέδραμον.

Οὐ μὰν οὐδὲ γυναῖκας ὀνόσσεαι, αἳ περὶ κεῖνο
Θεῖον ἕδος, χρυσοῖο κατ' ἰξύος ἅμμα βαλοῦσαι
γρ' ἀμειβόμεναι — Ὀρχεῦνται, θηητὸν ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον,
Εὖτε Διωνύσοιο χοροστασίας τελέοιεν.
Σὺν καὶ παρθενικαί, νεοθηλέες οἷά τε νεβροί,
γρ' περισμαραγεῦντες — Σκαίρουσιν· τῇσιν δὲ περισμαραγεῦντες ἀῆται
γρ' στήθεσι — Ἱμερτοὺς δονέουσιν ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνας.
Ἀλλὰ τὰ μὲν Λυδοῖσι μετ' ἀνθρώποισι μέλονται.

[839] Ne mulieres quidē vituperabis, quæ in illo [840] Diuino solo, aureo per lumbos [ilia] vinculo einctæ [841] Tripudiant, mirificū se flectētes circū orbē, [842] Quādo Bacchi choreas celebrant: [843] Simul quoque virgines, recens ablactati velut hinnuli, [844] Saltant, quibus circumstrepentes venti, [845] Elegantes agitant in pectoribus vestes. [846] Atque hæc quidem Lydos apud homines curæ sunt.

Ὅτι ἀποσεμνύνων τὴν γῆν τῶν Λυδῶν ὁ Διονύσιος, ὡς καὶ καλλιγύναικα, φησὶν ὅτι, οὐ μὴν οὐδὲ τὰς Λυδὰς μέμψαιτό τις γυναῖκας, αἳ χρυσοῦν ἅμμα κατ' ὀσφύος βαλοῦσαι, ἤγουν ζώνῃ χρυσῇ ζωσάμεναι, κύκλον χοροῦ θηητὸν ἑλίσσουσι, χοροστασίας πλοῦσαι τῷ Διονύσῳ. εἶτα ἀνθοσμιάζει ὁ ποιητὴς πανηγυρικώτερον ἐπὶ τῇ τῆς χώρας εὐδαιμονίᾳ, καὶ ἀφελείᾳ λόγου γοητεύει τὸν ἀκροατήν, ἢ καί, ὡς εἰπεῖν, τοῖς ἔπεσι χορεύων καὶ ἐπορχούμενος, ἐπάγει, Σὺν καὶ παρθενικαί, νεοθηλέες οἷά τε νεβροί, Σκαίρουσι· τῇσι δέ, ἤγουν ταύταις, περισμαραγοῦντες ἀῆται ἱμερτοὺς δονέουσι περὶ στήθεσι χιτῶνας. τὸ δὲ νεοθηλέες, τοῖς νεβροῖς συντακτέον. παρθένοις γὰρ τοιαύταις οὐ πάνυ προσφυὲς τοὔνομα. χαιρόντων δὲ τὸ σκαίρειν. τὸ μέντοι ἀσπαίρειν, κινδυνώδης λέξις ἐστίν, ὥσπερ καὶ τὸ ἀσπαίρειν. τὸ δὲ σμαραγεῖν ἰδοὺ καὶ ἐπὶ ἀνέμων ὀνοματοποιεῖται· ὅθεν καὶ Ζεὺς ἐρισμάραγος, ἤτοι ἀὴρ πολύηχος. ἐνταῦθα δὲ οὐ μόνον ὡς δεξιὰς χοροποιοὺς ὁ Διονύσιος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀγαθὰς ὑφαίνειν τὰς Λυδὰς ἐπαινεῖ. ὅτι δὲ καὶ πλούσιοι πάλαι ποτὲ οἱ Λυδοί, δῆλον· παρ' οἷς πρώτοις καὶ νομίσματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐκόπη. καὶ τρυφὴν δὲ πολλὴν εἶχον, ὅθεν καὶ παίγνια πολλὰ ἐξεῦρον αὐτοί. λέγονται δὲ καὶ ἀνδρεῖοί ποτε γενέσθαι, καὶ ἀλκιμώτατοι, καὶ ἀγαθοὶ εἶναι ἱππεύειν. διὸ καὶ παρὰ Λύδιον ἅρμα θεῖν λέγονται οἱ ἐν ἡνιοχίᾳ ἡττώμενοι. Ὅτι ὥσπερ Πάμφυλος, καὶ Παμφύλιος τὸ ἐθνικόν, καὶ Σύρος, Σύριος, οὕτω καὶ Λυδός, Λύδιος. διαβάλλονται δὲ οἱ Λυδοὶ ἐπὶ πονηρίᾳ· ὅθεν καὶ παροιμία, Λυδοὶ πονηροί, δεύτεροι Αἰγύπτιοι, καὶ τρίτοι Κᾶρες. αἱ δὲ Λυδαὶ πορνεύεσθαι πᾶσαι λέγονται, καὶ δῶρα πλείω διδόναι ἢ λαμβάνειν. οὕτω δέ φασι καὶ παρὰ Ἀρμενίοις παρθένους ἐπιφανεῖς ἀνιερωθείσας θεᾷ τινι λεγομένῃ Ταναΐδι καταπορνεύεσθαι, εἶτα πρὸς γάμον ἐκδίδοσθαι, μηδενὸς ἀπαξιοῦντος ταῖς τοιαύταις συνοικεῖν.

γρ' κεκλιμένοι — Πρὸς δ' ἅλα κεκλιμένην Λύκιοι χθόνα ναιετάουσι,
Ξάνθου ἐπὶ προχοῇσιν, ἐϋρρείτου ποταμοῖο·
Ἔνθα βαθυκρήμνοιο φαείνεται οὔρεα Ταύρου,

[847] Ad mare autem vergētem Lycii terrā incolunt, [848] Xanthi ad fluenta, pulchriflui amnis: [849] Vbi alta præcipitia habentis visuntur montes Tauri,

Παμφύλων καὶ μέχρι· Κράγον δέ ἑ φημίζουσι. γρ. Παμφυλίων
Κεῖθι δ' ἂν ἀθρήσειας ὑπειράλιον πτολίεθρον
Ἄσπενδον, ποταμοῖο παρὰ ῥόον Εὐρυμέδοντος,
Ἔνθα συοκτονίῃσι Διωναίην ἱλάονται.

[850] Ad Pamphylios etiam vſque: Cragũ verò illũ vulgò appellant. [851] Illic etiam, videre queas quod ſupra mare eſt [maritimum] oppidum [852] Aſpendum, fluminis iuxta vndas Eurymedontis, [853] Vbi ſuum mactationibus Dionæam [Venerem] placant.

Ὅτι Λύκιοι τὸ ἔθνος κατά τινας κεκλῆνται ἀπὸ Λύκου τοῦ Πανδίονος διαβάντος εἰς τὴν Ἀσίαν. κεῖνται δὲ, φησὶν, οἱ Λύκιοι πρὸς θάλασσαν, ἔνθα καὶ ὁ Ξάνθος ποταμός ἐστιν, ἄλλος παρὰ τὸν Τρωϊκὸν, τὸν καὶ Σκάμανδρον· καὶ πόλις ὁμώνυμος. περὶ ὧν ἐρρέθη τι καὶ ἐν τῇ τῶν Πατάρων ἱστορίᾳ. περὶ δὲ Λυκίαν καὶ τὰ τοῦ βαθυκρήμνου Ταύρου οὔρεα φαίνεται μέχρι Παμφύλων, ἤτοι Παμφυλίων (διχῶς γὰρ ἡ τοῦ ἔθνους φέρεται γραφὴ, ὡς προείρηται) οὗ Ταύρου τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν προτομῇ ταύρου εἰκάζονται. διὸ καὶ Ταῦρον τὸ ὄρος κληθῆναι λέγουσιν. οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ μέγεθος Ταῦρον φασὶν αὐτὸν λέγεσθαι. ταῦροι γὰρ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, πάντα τὰ μεγάλα καὶ βίαια. ὅθεν καὶ τὸ βοῦ ἐπιτατικὸν μόριον, κατά τινας, εἰλῆφθαι ὡς ἐκ τοῦ βοός. τὸν δὲ ἐνταῦθα Ταῦρον τὸ ὄρος, καὶ Κράγον φησὶ φημίζεσθαι, ἀπὸ Κράγου τινὸς ἐπιφανοῦς ἀνδρὸς, ὃς αὐτόθι θανὼν τιμᾶται. ἐν τούτῳ δέ φασιν οἱ παλαιοὶ τὰ Κράγου θεῶν ἀγρείων ἄντρα εἶναι. ὁ δὲ γεωγράφος περὶ τοῦ Κράγου καὶ ταῦτά φησιν, Ὁ Κράγος ὄρος ἐστὶν ἔχον ἄκρας ὀκτὼ, καὶ πόλιν ὁμώνυμον, ἔνθα μυθεύεται τὰ περὶ Χιμαίρας· καὶ φάραγξ ἐκεῖ Χίμαιρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνατείνουσα. πρὸς δὲ αὐτῷ κεῖται ὁ Ἀντίκραγος. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὄρος εἶναι περὶ Λυκίαν, τίκτον πῦρ αὐτόματον. τοῦτο δὲ μέχρι καὶ εἰσέτι φαίνεται. Ὅτι ἐν Ἀσπένδῳ τῇ Παμφυλικῇ πόλει, ἔνθα ποταμὸς Εὐρυμέδων ῥέει, συῶν θυσίαις ἱλάσκεται Ἀφροδίτη, ὅτι δὲ θεραπεύεται, Μόψου τινὸς προκατάρξαντος τοῦ ἔθνους, ὃς δεξάμενος θύσειν ὃ ἂν περιπέσῃ τῇ χώρᾳ, συῶν ἑλὼν ἔθυσε, κἀκεῖθεν τὸ ἔθος ἐκράτησεν. Ἀργείων δὲ κτίσμα ἡ Ἄσπενδος, ἀνδροῦσά ποτε κατὰ πολύ. εἶχε δὲ καὶ ἐλαιῶνα. φησὶ γὰρ ὁ γεωγράφος, Ἄσπενδος ἐλαιόφυτος, καὶ Σίδη Παμφυλικὴ, πόλεις κατέχουσι χωρία γεώλοφα. ὁ δὲ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ κακωθῆναι τοὺς Ἀσπενδίους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, διότι δοῦναι τῇ στρατιᾷ ὑποσχόμενοι πεντήκοντα τάλαντα εἰς μισθὸν, καὶ τοὺς πεντήκοντα ἵππους οὓς ἔτρεφον τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἔδωκαν. ἀλλά πως αὐτοὺς ἐλύπησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ τάλαντα ἑκατὸν ἔλαβεν ἀντὶ τῶν πεντήκοντα. Ἰστέον δὲ ὅτι Ἄσπενδος μὲν διὰ τοῦ ε, ὄνομα πόλεως· διὰ δὲ τοῦ ο Ἄσπονδος, ὁ μὴ σπενδόμενος. ἵνα μὴ συμπίπτῃ ἡ πόλις καὶ τὸ ἐπίθετον.

Ἄλλαι δ' ἑξείης Παμφυλίδες εἰσὶ πόληες,
Κώρυκος, Πέργη τε, καὶ ἠνεμόεσσα Φάσηλις.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην μεσάτην χθόνα ναιετάουσι
Ἴδριες ἐν πολέμοισι Λυκάονες ἀγκυλότοξοι.

[854] Aliæ autẽ deinceps Pamphylicæ ſunt vrbes, [855] Corycus, Pergáque, & ventoſa [ventis expoſita] Phaſelis. [856] Harum autem ad orientem mediam terram habitant [857] Periti in bellis Lycaones, curuis arcubus vtentes [ſagittarii.]

Ὅτι ἡ Παμφυλία χώρα ἢ ἀπὸ γυναικὸς Παμφύλης, ἢ ἀπὸ Παμφύλου τινὸς, οὗ καὶ ὁ Λυκόφρων μέμνηται. Ἡρόδοτος δέ φησιν ὅτι Παμφύλιοι εἰσὶ τῶν ἐκ Τροίας ἀποσκεδασθέντων μετὰ Ἀμφιλόχου καὶ Κάλχαντος. Ὅτι Παμφυλίδες πόλεις, Κώρυκος, καὶ Φάσηλις προπαροξυτόνως, ἡ ποτὲ Φάρσαλος. ἀφ' ἧς Θεοδέκτης κάλλει διαφέρων, καὶ ποιήσας τεχνικὴν ῥητορικὴν, καὶ λόγους ἀγαθοὺς γράψας, καὶ τραγῳδίας ν. περὶ τούτων ὁ γεωγράφος φησὶ, Κώρυκος καὶ Φάσηλις, Παμφύλων τόποι. ἀλλαχοῦ δέ φησι, Κώρυκος αἰγιαλὸς περὶ Λυκίαν. εἶτα Φάσηλις λιμένι, καὶ πόλις ἀξιολόγους ἔχουσα τρεῖς λιμένας. ταύτης ὑπέρκειται τὰ Σόλυμα, καὶ Τελμισσὸς πόλις Πισιδικὴ, ἐπικειμένη τοῖς στενοῖς τοῖς παρὰ τὴν Φασηλίδα θάλασσαν, ἅπερ Ἀλέξανδρος ἀνοίξας

» ἀνοίξας διήγαγε τὴν στρατιάν. ἔνθα δὲ Κλίμαξ » ὄρος, φησίν, ἐπικείμενον τῷ Παμφυλίῳ πελάγει. » ἐνταῦθα νηνεμίας μὲν γυμνοῦται τοῖς παροδεύουσιν » αἰγιαλός, πλημμύροντος δὲ τοῦ πελάγους, » ὑπὸ κυμάτων καλύπτεται τὸ πολύ. μέσον δὲ Φα» σηλίδος καὶ Ἀτταλείας Θήβη πόλις καὶ Λυρ» νησσός, ὁμώνυμοι ταῖς Τρωϊκαῖς. τὴν δὲ Ἀτταλειαν ὁμώνυμον ὁ γεωγράφος εἶναι λέγει τοῦ κτίσαντος, ὃς καὶ Κώρυκον πόλιν ἔκτισεν. ἐν ἄλλοις δὲ φησὶν ὁ αὐτὸς ὅτι Κώρυκος ἄκρα Λυκίας, μετὰ τὴν ἄκραν τὸ Ἀνεμούριον· ὑπὲρ ἧς ἐστὶ τὸ Κωρύκιον, ἐν ᾧ ἀρίστη κρόκος φύεται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ παροιμία ἡ λέγουσα, τοῦ δ' ἄρα ὁ Κωρυκαῖος ἠκροάζετο, οὐκ ἀπὸ ταύτης τῆς Κωρύκου εἴρηται, ἀλλ' ἀπὸ ἑτέρου τινός, καὶ λιμένος ὄντος πλησίον τῆς Τέω νήσου, καὶ τῶν Ἐρυθρῶν, ἔνθα λῃστήριον ἦν τῶν ἐκεῖ Κωρυκαίων, ὠτακουστούντων περὶ φορτίων κατὰ τοὺς ἐμπόρους, καὶ οὕτως ἐπιβουλευόντων αὐτοῖς. ὅθεν δὲ ἡ παροιμία, ἐπὶ τῶν περιεργαζομένων καὶ μανθανόντων τὰ ἀπόρρητα. Ὅτι τοὺς Λυκίους πρὸς θάλασσαν εἶπεν εἶναι, διαστέλλων πρὸς τοὺς Λυκάονας· οὓς Λυκάονας πρὸς ἀνάπαλιν λέγει ὡς ἠπειρώτας μέσην χώραν οἰκεῖν. καὶ ἀγκυλοτόξους ὀνομάζει, καὶ ἴδριας ἐν πολέμῳ καλεῖ. τούτων τῶν Λυκαόνων ἐστὶ καὶ τὸ Εἰκόνιον, τῇ εἰκόνι τῆς Γοργόνος παρονομαζόμενον, ἣν αὐτόθι ἀναστηλῶσαι λέγεται ὁ Περσεύς. λέγονται δὲ Λυκάονες ἀπὸ Λυκάονός τινος Ἀρκάδος, πόλιν αὐτόθι κτίσαντος κατὰ χρησμόν, ἐπὶ ἐμφανείᾳ λύκου Ἀγκαμαίης, φέροντος ἐν γναθμοῖς ἀνδρομέην παλάμην· τό ῥά οἱ τέκμηρεν « Ἀπόλλων. Ἰστέον δὲ ὅτι διττοί εἰσιν οἱ Λύκιοι, ὡς « καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ· οἱ μὲν Τρωϊκοί, καθὰ καὶ ὁ γεωγράφος φησίν· οἱ δὲ, πρὸς τῇ Καρίᾳ. ἄδηλον δὲ πότεροι τοὺς ἑτέρους ἀπῴκισαν. οὕτω δὲ φησὶν ὁ γεωγράφος καὶ περὶ τῶν Κιλίκων. περὶ τούτων μέντοι ἀλλαχοῦ φησὶν ὁ αὐτὸς γεωγράφος, ὅτι οἱ Κίλικες οἱ ἐν Τροίᾳ μεταστάντες εἰς Συρίαν, ἀπετέμοντο παρὰ τῶν Σύρων τὴν νῦν Κιλικίαν. Ἡρόδοτος δὲ τοὺς πρὸς τῇ Καρίᾳ Λυκίους ἐκ Κρήτης ἐλθεῖν ἱστορεῖ, λέγων καὶ ὅτι Τερμίλαι ἐκαλοῦντο· ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίονος ἀνδρὸς Ἀθηναίου ἐκλήθησαν Λύκιοι. εἶχον δὲ καὶ κρανέινα τόξα, καὶ ὀϊστοὺς καλαμίνους ἀπτέρους, καὶ αἰγὸς δέρματα περὶ τοὺς ὤμους, καὶ περὶ ταῖς κεφαλαῖς πίλους ἐστεφανωμένους πτεροῖς.

Τοῖς δ' ἔπι, Πισιδέων λιπαρὸν πέδον· ἧχι πόληες,
Τερμισσός, Λύρβη τε, καὶ ἣν ἐπολίσσατο λαὸς
Πρίν ποτ' Ἀμυκλαίων, μεγαλώνυμος ἐν χθονὶ Σέλ-[γη.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγάς, σκολιὸν περιτέμνεται οἶμον
Πολλὸν ἔσω βεβαῶτα περίδρομος ἀμφιτρίτη,
Γείτων Εὐξείνοιο πολυκλύστοιο θαλάσσης.
γρ. πόντος — Κεῖνός τοι Κιλίκων περισύρεται ἔθνεα κόλπος
Μακρὸς ἐπ' ἀντολίην· Ἀσίης δὲ στεινὰ καλοῦσι.

[858] Hos verò post, Pisidarũ pingue solum: vbi vrbes, [859] Termessus, Lyrbáque, & quã condidit populus [860] Olim aliquando Amyclæorum, [Spartanorum] quæ est magni nominis in terra Selga. [861] Inde autem in orientem, obliquũ circumsecat tramitem [862] Multum introgressum circũfluum mare, [863] Vicinum Euxino vndoso æquori. [864] Ille sanè Cilicum trahitur circum gentes sinus [865] Longus in orientem: Asiæ verò angustias [fauces] vocant.

Ὅτι Πισιδέων πεδίον, οὓς καὶ Σολύμους τινές φασι, λιπαρὸν λέγει· ἐν ᾧ πόλις ἡ Σέλγη, ἣν καὶ κτίσμα λέγει λαοῦ Ἀμυκλαίων, καὶ μεγαλώνυμον καλεῖ. φασὶ γὰρ Λακεδαιμονίους τὴν πόλιν ταύτην κτίσαι. ἀπὸ Πισίδου δέ τινος ὀνομασθῆναι λέγονται οἱ Πισίδαι, δι' ἑνὸς σ ἐκφερόμενοι· καὶ ποτὲ μὲν ἐν συστολῇ, ποτὲ δὲ ἐν ἐκτάσει τὴν ἄρχουσαν. λέγεται δὲ ὑπὸ Κάλχαντος ἡ Σέλγη κτισθῆναι, εἶτα ὑπὸ Λακεδαιμονίων. ἀξιολογώτατοι δὲ Πισιδέων οἱ Σελγεῖς, καὶ διὰ τὴν ... ὁμοιότητα πόλεως, ὅτε ποτὲ ἐπ' ὀλίγοις γενόμενοι Ἀλεξάνδρῳ δὲ πρεσβευσάμενοι, καὶ κατὰ φιλίαν εἰπόντες δέχεσθαι τὰ προστάγματα. ἱστορεῖται δὲ καὶ πάνυ ποτὲ τὴν πόλιν ταύτην ἀνανεμηθῆναι, Λακώνων, ὡς εἴρηται, μετοικησάντων εἰς αὐτήν. ὅθεν καὶ ἀσελγεῖς φασὶ κατὰ στέρησιν καλεῖσθαι τοὺς αἰσχρούς, καὶ μὴ ζῶντας κοσμίως, μηδὲ ἐοικότας Σελγεῦσι κατὰ ἠθικὴν χρηστότητα. καὶ οὕτω δηλοῖ τὸ ἀνάπαλιν φαυλοτάτους τοὺς ἐκεῖ ἱστοροῦσιν, ὅθεν καί φασι λέγεσθαι τὴν ἀσέλγειαν ἐπὶ τῶν μὴ καθαρῶς ζώντων, ἀλλὰ τοῖς Σελγεῦσιν ἐοικότων. κρεῖττον δὲ ἡ προτέρα ἐπιβολὴ τῆς ἐτυμότητος. τάχα γὰρ ἂν οὐ ὁ Διονύσιος μεγαλώνυμον εἶπε τὴν Σέλγην, εἰ φαύλους τοὺς πο-

λίπας τρέφειν. Ὅτι πόλις Πισιδῶν καὶ ἡ Λύρβη καὶ ἡ Τερμισσός, ὑπερκειμένη τῆς Κιβύρης τῆς μεγίστης διοικήσεως· ἔνθα φησὶν ὁ γεωγράφος τὸν σίδηρον ῥᾳδίως τορνεύεσθαι. Ταύτην τινὲς διὰ τοῦ λ γράφουσι Τελμισσόν, καὶ λέγουσιν ὅτι Τελμισσὸς ἡ πόλις πλεονασμὸν ἔπαθεν, ἐπιτεθέντος τοῦ λ. ἐκλήθη γὰρ ἀπὸ Τιμισσοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὥς φησιν Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ παθῶν. Σημείωσαι δὲ ὅτι κρείττων ἡ διὰ τοῦ ρ προεκτεθεῖσα γραφή. φέρεται γὰρ ἐν τοῖς ἐθνικοῖς, τὴν μὲν διὰ τοῦ λ Τελμισσόν, πόλιν εἶναι τῆς Καρίας, ἢ Λυκίας· τὴν δὲ Τερμισσόν,
" τῆς Πισιδίας. λέγει δὲ καὶ ὁ γεωγράφος, Τελμισ-
" σός, πολίχνη Λυκίων· καὶ Τελμισσὸς ἄκρα. εἶτα ὁ Ἀντίκραγος. αὕτη δὲ ἡ Τερμισσὸς καὶ μείζων λέγεται, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἑτέρας ἀποίκου αὐτῆς, καλουμένης μικρᾶς Τερμισσοῦ. Ὅτι μετὰ τὰς Πισιδῶν πόλεις, πρὸς αὐγὰς ἡ τοῦ Ἰσσικοῦ, (ἤτοι τοῦ Παμφυλίου) πελάγους ἐστὶ καμπτὴ κυκλουμένη, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προείρηται. καὶ ἔστι περίδρομος, ἐπὶ πολὺ εἴσω βαίνουσα, οὐκ ἀρκουμένη δὲ οὐδὲ τὸν Εὔξεινον, ὡς οἱ παλαιοὶ γράφουσιν, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ κάμπτεσθαι νεύουσα. διὸ καί, ὥσπερ ὁ Ὑρκάνιος, οὕτω καὶ αὐτὸς ὁ Παμφύλιος, γείτων τοῦ Εὐξείνου λέγεται, καίτοι ἄλλως ἐπὶ μακρὸν ἀφεστηκώς. Ἱστέον δὲ ὅτι μακρὸς ἐπὶ αἰγιαλὸν περιστρεφόμενος τὴν Κιλίκων γῆν ὁ Ἰσσικός ἐστι κόλπος. καὶ περικείμενον ἔχων ἔγγιστα τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος, ἀποτελεῖ τὰ κατὰ τὸν Διονύσιον λεγόμενα τῆς Ἀσίας στενά. Ταῦτα δὲ λέγεται ἀνοῖξαι Ἀλέξανδρος, εἰς εὐρυχωρίαν τῷ στρατῷ, προάγων ἐκεῖ κάλλιόν τι καινοτομήσας αὐτὸς καὶ τῆς περὶ τὸν Ἄθω Ξερξικῆς ἀλαζονείας πάνυ τι χρησιμώτερον. Ἀρριανὸς δὲ λέγει καὶ ἐπιτυχεῖν τινα τοιαῦτα τὸν Ἀλέξανδρον. ἄλλως γὰρ οὐκ οὔσης ὁδοῦ ἐν τῇ κατὰ Φασηλίδα θαλάσσῃ, ὅτι μὴ τῶν ἀπ' ἄρκτου πνεόντων ἀνέμων (εἰ γὰρ νότος κατέχοι, ἄπορον ἦν διὰ τοῦ αἰγιαλοῦ διελθεῖν Ἀλεξάνδρῳ) σκληροὶ δὲ βορέαι ἐπιπνεύσαντες οὐκ ἄνευ τοῦ θείου εὐμαρῆ τὴν ὁδὸν παρέσχον. λέγεται δὲ καὶ κατὰ τὴν Περσίδα πολλὰ εἶναι στενά, ἃ βίᾳ μὲν διῆλθε δ' ὅμως ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος, ἀλλά τι σπουδῇ καὶ τὰ γαζοφυλάκια δὲ καταχεῖν, ἃ πολλοῖς χρόνοις ἐξεπεπλήρωτο. περὶ δὲ τῶν τῆς Ἀσίας στενῶν εἴρηταί τι καὶ ἐν τοῖς πρὸ μικροῦ ῥηθεῖσι περὶ Φασηλίδος.

Καὶ τῶν μὲν πλεόνων ποταμῶν ἐπιμίσγεται ὕδωρ
Τηλόθεν ἐρχομένων, Πυράμοιό τε καὶ Πινάροιο, (γρ. ἀρχομένων)
Κύδνου τε σκολιοῖο μέσην διὰ Ταρσὸν ἰόντος·
Ταρσὸν ἐϋκτιμένην, ὅθι δή ποτε Πήγασος ἵππος
Ταρσὸν ἀφείς, χώρῳ λίπεν οὔνομα, τῆμος ἀφ' ἵππου
Ἐς Διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης.
Κεῖθι δὲ καὶ πεδίον τὸ Ἀλήϊον, οὗ κατὰ νῶτα
Ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάασκε.

866 Atque in hunc quidem multorum fluminum commiſcetur vnda, 867 Procul venientium, Pyramique & Pinari, 868 Cydniq; flexuoſi[ſinuoſi] mediã per Tarſum eũtis, 869 Tarſum bene ſtructã, vbi quõdam Pegaſus equus 870 Vngula amiſſa, loco reliquit nomen, quando ex equo 871 Ad Iouis[domicilium] proficiſcens decidit heros Bellerophon. 872 Illic etiamnum campus Aleius, cuius in dorſo [in planicie] 873 Ab hominibus ſeorſum oberrans verſabatur.

Ὅτι ὁ Παμφύλιος (ὁ καὶ Ἰσσικὸς) κόλπος τὴν Κιλίκων γῆν, ὡς εἴρηται, περισύρεται, καὶ ὅτι εἰς αὐτὸν ὁ Πύραμός τε ποταμὸς εἰσβάλλει, καὶ ὁ Πίναρος, καὶ Κύδνος, ὁ ἀπὸ τοῦ Ταύρου ὄρους τοῦ ὑπερκειμένου τῆς Ταρσοῦ ῥέων σκολιός, καὶ μέσην τὴν Ταρσὸν διιών· περὶ οὗ καὶ κατωτέρω ῥηθήσεται. ψυχρὸν δέ, φασί, καὶ ταχὺ τὸ ῥεῦμα τοῦ Κύδνου, καὶ ἐπικουρεῖ τοῖς παχυνευροῦσι κτήνεσι καὶ ἀνθρώποις. εἰς τοῦτον, ὡς καὶ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ, ἔρριψεν ἑαυτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ καύματι ἐχόμενος, ἐπιθυμήσας τοῦ ὕδατος, ὁπηνίκα καὶ σπασμῷ ἐσχέθη, καὶ θέρμαις ἰσχυραῖς, καὶ ἀγρυπνίᾳ συνεχεῖ· ὅτι καὶ ἐκάθηρεν αὐτὸν Φίλιππος ὁ Ἀκαρνὰν ἰατρός, τῶν ἄλλων ἰατρῶν οὐκ οἰομένων εἶναι βιώσιμα. ὁ δὲ Πύραμος σκολιὸς τρέχει, ὡς εἴρηται, καὶ καταπίπτων εἰς βαθεῖαν φάραγγα, ψόφον περιβάλλει βροντῇ παραπλήσιον· καὶ χοῦν δὲ πάνυ πολύν, ὡς ὁ γεωγράφος φησί, κατάγει ἐπὶ τὴν θάλασσαν. διὸ καὶ χρησμὸς ἐξέπεσεν ἐν ὑποβολῇ τοιοῦτος,

Ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος ἀργυροδίνης "
Ἠϊόνα προχέων ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται. "

Ἡ δὲ Ταρσὸς ἐν πεδίῳ μὲν ἵδρυται, Ἀργείων δὲ ἐστὶ κτίσμα, πλανηθέντων ἐκεῖ κατὰ ζήτησιν Ἰοῦς τῆς τοῦ Ἰνάχου θυγατρός. ἱστορεῖται δὲ ἐπιπολάσαι ποτὲ τῇ πόλει ταύτῃ πολλὴν ἀχρειαν τοῦ ἀποσ-

διάζειν ῥήτορας πρὸς τὴν δεδομένην ὑπόθεσιν· ἀπηρτῆσθαι δὲ καὶ πολλῶν ἀνδρῶν ἐλλογίμων, καὶ ἄλλα πολλὰ φέρειν ἀγαθά. ὁ δὲ Διονύσιος, ἐν παραλήψει καὶ ἐνταῦθα, διὰ τὸ τοῦ τόπου ἔνδοξον, χρησάμενος, λέγει καὶ αἰτίαν δι' ἣν ἡ τῶν Κιλίκων πόλις οὕτω καλεῖται. ὅτι δηλονότι ὁμώνυμός ἐστι τῷ τοῦ Πηγάσου ταρσῷ, ἐκεῖ καταρρυέντος ἄνωθεν, ἡνίκα ἀναβάτην Βελλεροφόντην συγκατηνέχθη, μεγαλαυχήσαντα πρὸς τὸν οὐρανὸν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ. καὶ πλανώμενον ἐκεῖ περὶ τὸ Ἀλήϊον πεδίον. ὅτε γὰρ εἰς Διὸς ὁ Βελλεροφόντης ἀφικνεῖτο, ἐποχούμενος τῷ πτερῷ Πηγάσῳ, τότε καὶ ὁ Πήγασος κάτω ἠνέχθη, χόλῳ Διὸς, καὶ ὁ ἱππεὺς συγκατηνέχθη· καὶ ὁ ἵππος αὐτοῦ ἐνταῦθα τὸν τοῦ ποδὸς ταρσὸν ἐπαφεὶς (ἐκεῖ γὰρ ὤκλασε) τῷ τόπῳ κατέλιπε τὸ ὄνομα. ἄλλοι μέντοι τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ὑπόμνημα τῆς τοῦ Βελλεροφόντου χωλείας εἶναί φασι * τὴν πόλιν, διὰ τὸ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, ἢ μετὰ τὴν πρώτην σύστασιν τῶν ὑδάτων ἀποξηραινομένων εἰς τὴν θάλασσαν, τὰ ἐκεῖ ἀναξηρανθῆναι πρῶτον Ταυρικὰ ὄρη. διὸ καὶ τὴν πόλιν Τερσίαν τότε κληθῆναι, ὡς ἀπὸ τοῦ τέρσω τὸ ξηραίνω· ὕστερον δὲ Ταρσόν. Ἑρμοπαθίνης δέ φησι τὴν κλῆσιν τῇ πόλει εἶναι ἀπὸ Διὸς Τερσίου τοῦ ἐκεῖ καλουμένου. οἱ δέ φασι Τερσὸν πρότερον διὰ τοῦ ε στοιχείου ὀνομασθῆναι τὴν πόλιν, διὰ τὸ τοὺς ἐκεῖ πρώτους συναγαγόντας καρπὸν χλωρὸν πρῶτον, ὃ ἐστι ξηρᾶναι, καὶ εἰς χειμῶνος ἀποθέσθαι τροφήν. ἐκεῖ δέ που φασὶν εἶναι καὶ τὸ Ἀλήϊον πεδίον, οὗ καὶ Ὅμηρος μέμνηται· ἐν ᾧ, μετὰ τὴν κατάπτωσιν, ὡς ἐρρέθη, ἐπλανᾶτο Βελλεροφόντης, ὅτι τοῦ Πηγάσου καταπεσὼν, καὶ τῶν φρενῶν ἐκπεσών· ὅθεν καὶ μονώτην εἵλετο βίον, ἀνθρώπων ἀπανθρωπῶν περὶ τὸ πεδίον ἀλώμενος, ἤγουν πλανώμενος· εἴτε ἐκ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ ἄλης, ὅ ἐστι πλάνης, ἐτυμολογηθὲν, ὡς καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ, ἐκλήθη Ἀλήϊον· ἢ ἀπό τινος πόλεως καλουμένης Ἄλης, ὥς τινες λέγουσιν· ἢ παρὰ τὸ ἐστερῆσθαι λητων. ἔστι δὲ, φασὶ, τὸ πεδίον τοῦτο μεταξὺ Κύδνου ποταμοῦ, καὶ Σιναρου. τὸν δὲ μεμονωθέντα Σίναρον, ποταμόν τι φασὶν εἶναι ἐκ μέσου πεδίου ἀνιόντα, καὶ οὕτω βιαίως τὸ μυχοῦ ἀνατέλλειν, ὥστε τὸν καθιέντα ἀκόντιον εἰς τὸ τῆς γῆς βάθος ἀντιπαρέπτει τὸ ὕδωρ, καὶ μόλις τὸ καθιέμενον βαπτίζεται. διττὴ δὲ ἡ γραφὴ τοῦ Ταρσοῦ, διά τε τοῦ ε, ὡς προερρέθη, ἀπὸ τοῦ τέρσω, καὶ διὰ τοῦ α Ταρσόν, δευτέρου ἀορίστου. λέγεται δὲ ταρσὸς καὶ ἐπὶ πτέρυγος ὀρνέων, καὶ ἐπὶ εἰρεσίας πεπηρωμένων. καὶ ὁ τῶν τυροποιούντων δὲ καλαθίσκος ταρσὸς καλεῖται, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ταῤῥὸς, ὡς πυρσὸς, πυῤῥός. ἄποικος δὴ Ἀργείων ἡ Ταρσὸς, κτίσμα Σαρδαναπάλου, ὃν καὶ ἐν αὐτῇ τεθάφθαι φασί τινες. ὅτι ἰξοὶ καὶ νῶτα γῆς, ὥσπερ καὶ θαλάσσης, οἱ ῥήτορες λέγουσι, δηλοῦντες τὴν αὐτῆς ἐπιφάνειαν, ἀλλ' αὖθίς ποτε καὶ ὑπτίαν ταύτην καλεῖν φασὶν, ὅτι περὶ πεδιάδων λέγουσι. δῆλον δὲ ὅτι καὶ λαγόνας γῆς καὶ κενεῶνα φασὶν, ὅτι μὴ τὸ φαινόμενον αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν βάθει δηλῶσαι βούλονται.

γρ. βεβάασι — Πολλαὶ δ' ἑξείης Κιλίκων ναιετάουσι πόληες,
Λυρνησσὸς, Μαλλός τε, καὶ Ἀγχιάλεια, Σόλοι τε·
Αἱ μὲν, ἐν ἠπείρῳ, αἱ δ' αὐτῆς ἄγχι θαλάσσης.
γρ. Συρίων — Τῆς δ' ἔπι, Κομμαγενῶν ἔδος, Συρίης τε πόληες
Θινὸς ἐπὶ στρεπτῆς περιμήκεες. ἀμφὶ γὰρ ὁλκὸς — γρ. ἐπιστρεπτῆς περιμήκεος.
Ἐς δύσιν ἐστράπται πολιῆς ἁλὸς, ἄχρι κολώνης
Οὔρεος ἀγχιάλοιο βαθυκρήμνου Κασίοιο.
Ῥηϊδίως δ' ἄν τοι λοιπὸν πόρον αὐδήσαιμι
Γαιάων Ἀσίης· ὁ δέ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔστω,
Μηδ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔργων.

[874] Multæ autẽ deinceps Cilicum sunt vrbes, [875] Lyrnesſus, Mallúſque, atq; Anchialia, Solique: [876] Aliæ quidem in continente, aliæ verò ipſum prope mare. [877] Poſt has autem, Commagenũ ſolum, Syriæque oppida, [878] Littore in inflexo lõgè protracta. circũ nanque tractus [879] In occaſum conuerſus eſt cani maris, vſque ad iugũ [880] Montis maritimi, alta habentis præcipitia Caſii. [881] Facilè autem tibi reliquum curſum [reliquam peragrationem] eloquar [882] Terrarum Aſiæ. verùm hæc tibi verba in mente hæreant: [883] Neque à ventis feratur elaboratorum gratia operum.

884 Etenim si mihi planè hanc percepe-ris viam[vix descriptionem] 885 Profectò etiam aliis peritè memorare possis

884 Εἰ γάρ μοι σάφα τήνδε καταφράσσαιο κέλευθον,
885 Ἦ ῥά κεν ἄλλοισιν ἐπισταμένως ἀγορεύοις
Καὶ ποταμοὺς, πολίων τε θέσιν, καὶ γαῖαν ἑκάστην.

886 Et fluuios,& vrbium situm, & regionem vnamquanque.

Ὅτι Κίλικες τὸ ἔθνος, καθά φησιν Ἀρριανὸς, ἀπὸ Κίλικος τοῦ Ἀγήνορος, ὃς ἐκ Φοινίκης κατὰ ζήτησιν Εὐρώπης σταλεὶς, καὶ πολλὴν γῆν πλανηθεὶς, οὐδενὶ μὲν ἴχνει τῆς παιδὸς ἐνέτυχε, τὴν δὲ πολλὴν τῆς Φοινίκων γῆς κατασχὼν, ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἐπωνυμίαν ἔδωκε τῇ χώρᾳ. Ἡρόδοτος δὲ λέγει ὅτι πρὸ τούτου Ἀχαιοὶ ἐκαλοῦντο οἱ Κίλικες. πειρατικοὶ δὲ οἱ Κίλικες, οἳ καὶ τὸ κατὰ Σαμοθρᾳκῶν ἱερόν ποτε περισπάσαντες, τάλαντα πλείω χιλίων ἀπήνεγκαν. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι Κιλικία, ἡ μὲν, τραχεῖα, ἧς ἡ παραλία στενὴ μέχρι καὶ περὶ Ἰσαυρίαν καὶ Πισιδίαν, καὶ οἱ αὐτὴν οἰκοῦντες Τραχειῶται λέγονται· ἡ δὲ, πεδιὰς, ἀπό τε Σόλων καὶ Ταρσοῦ, μέχρι καὶ Ἰσσοῦ. Ὅτι πολλαὶ πόλεις Κιλίκων, αἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, αἱ δὲ αἰγιαλοί· ὧν μία καὶ ἡ Ἀγχιάλη, κτίσμα τῆς Ἰαπετοῦ θυγατρὸς, ὅπου καὶ ὁ ποταμὸς Ἀγχιαλεύς. ταύτης τῆς Ἀγχιάλης υἱὸς Κύδνος· ἀφ' οὗ Κύδνος ὁ ἐν Ταρσῷ ποταμὸς, οὗ ἐκβολαὶ μετὰ τὴν Ἀγχιάλην πόλιν. τινὲς δὲ Σαρδαναπάλου κτίσμα καὶ αὐτὴν τὴν Ἀγχιάλην φασὶν, ἐπιγράφοντες ὅτι Σαρδανάπαλος Ἀγχιάλην καὶ Ταρσὸν ἔκτισεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. ὁ δὲ Διονύσιος Ἀγχιάλειαν ταύτην λέγει· ὡς καὶ ὁ γεωγράφος τὴν Θεσσαλονίκην, Θεσσαλονίκειαν. ἔστι δὲ καὶ Θρᾳκικὴ Ἀγχιάλη, κατὰ τὸν γεωγράφον. Ὅτι Κιλίκων ἐστὶ πόλις καὶ ἡ Λυρνησσὸς, ἄλλη παρὰ τὴν Τρωϊκὴν, ὀνομαζομένη καὶ Ὁμαλὴ, ἐφ' ὕψους μὲν κειμένη, κληθεῖσα δὲ οὕτως ἀπό τινος Μαλλοῦ κτίσαντος αὐτήν· ἢ ἀπὸ μαλλῶν, ἤγουν στεμμάτων, ἃ κόρακος ἁρπάσαντός ποθεν, καὶ καταθέντος ἐνταῦθα, ἐκλήθη ἡ πόλις κατὰ χρησμὸν, ὑπὸ Μόψου καὶ Ἀμφιλόχου τῶν ὑμνουμένων μάντεων, οἳ καὶ Μαλλὸν ἐκάλεσαν τὴν πόλιν ἐκ τῶν τοιούτων μαλλῶν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἔθνος ἐστὶ μαχιμώτατον Ἰνδικὸν οἱ Μαλλοὶ πληθυντικῶς, ἔνθα παρὰ βραχὺ ἐκινδύνευσεν εἰς ζωὴν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Ὅτι πόλις Κιλικίας καὶ οἱ Σόλοι, ἡ νῦν Πομπηίου πόλις. λέγονται δὲ Σόλοι, κατά τινας, ἀπὸ Σόλωνος. οἱ δέ φασι Ῥοδίων καὶ Ἀχαιῶν κτίσμα τὴν τοιαύτην πόλιν. τούτων οἱ πολῖται οὐ Σόλοι, ἀλλὰ Σολεῖς. φασὶ δὲ καὶ τὸν σολοικισμὸν ἐντεῦθεν λαβεῖν τὴν ἀρχὴν, ὡς ἀνδρῶν ποτε Ἀττικῶν οἰκησάντων ἐκεῖ, καὶ τὴν ἀρχαίαν παρακοπέντων Ἀττικὴν γλῶτταν, καὶ ἐξαχρειωθέντων διὰ τὸν ἐν Σόλοις οἰκισμόν· ὅθεν καὶ πάντας τοὺς τοιούτους, σολοίκους λέγεσθαι, ὃ ἐστι βαρβάρους, κατὰ τοὺς ἐν Σόλοις οἰκήσαντας. εἰσὶ δὲ Σόλοι περὶ Κύπρον, ὧν οἱ πολῖται Σόλιοι λέγονται. Ὅτι μετὰ τὴν Κιλικίαν καὶ ἡ Κομμαγηνὴ Καππαδοκία ἐστὶ, ναὶ μὴν καὶ ἡ περὶ τὴν στρεπτικὴν εἶτα τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου Συρία, τουτέστιν ἡ Φοινίκη, διήκουσα ἄχρι καὶ εἰς τὸ Κάσιον ὄρος· ὅπερ ὄρος καὶ αἰγιαλὸν φησὶ καὶ βαθύκρημνον, περὶ ὃ ἡ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου περιφέρεια εἰς δύσιν ἐστραμμένη ταύτῃ τοῖς ἐκ τῶν βορείων δηλαδὴ ἕως ἐπὶ τὰ ἐκεῖσε ἥκουσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν Κομμαγηνὴν, Κομμαγηνηνὴν λέγει, κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ε, διὰ μέτρου ὀρθότητα. Σημείωσαι δὲ ὅτι περὶ τὴν Κομμαγηνὴν Καππαδοκίας καὶ ἡ Μελιτηνὴ κεῖται, καὶ τὸ λεγόμενον Ἀμανὸν ὄρος. τοῦ Ταύρου δὲ κόμμα καὶ αὐτό. κἀκεῖνο δὲ σημείωσαι, ὅτι ἀξιόλογος ἡ Κομμαγηνὴ χώρα, ὅπου τινὲς εἰς πέντε διαιροῦντες τὴν ὅλην Συρίαν, μέρος αὐτῆς ἐτίθεντο τὴν Κομμαγηνὴν, καὶ τὴν Σελευκίδα, καὶ τὴν Κοίλην Συρίαν· καὶ τελευταῖον τὴν παραλίαν Φοινίκην, καὶ τὴν Ἰουδαίαν ἐν μεσογαίῳ. Ὅτι χώρας γαίας λέγει ἐν τῷ, γαιάων Ἀσίης· παρακατιὼν δέ φησι γαίας καὶ ἄλλας Μακεδονικὰς πόλεις.

887 Figura igitur quatuor in lateribus esto, 888 Expansa spatiosis in ortum campis. 889 Scis enim te inter prima dicentem me audisse 890 Totam vsque ad Indos Asiam montem bifariam scindere:

887 Σχῆμα μὲν οὖν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῇσι τετύχθω, γρ. πεπάχθω.
888 Πεπταμένον δολιχοῖσιν ἐπ' ἀντολίην πεδίοισιν.
889 Οἶσθα γὰρ ἐν προτέροισιν ἐμεῦ εἰπόντος ἀκοῦσαι γρ. μέν
890 Πᾶσαν ἕως Ἰνδῶν Ἀσίην ὄρος ἄνδιχα τέμνειν. γρ. ἐς κοίλην Ἀσίην

Κεῖνό τοι ἐν πλευρῇσι βορειότερον τελέοιτο·
Νεῖλος δ' ἑσπέριον πλευρὸν πέλοι· αὐτὰρ ἑῷον,
Ἰνδικὸς Ὠκεανός· νότιον δ' ἁλὸς "οἶδμα τ' Ἐρυθρῆς.
Φράζεο δ' ὡς ὑπὸ πέζαν ἐπ' αὐγὰς ἵξομαι ἤδη,
Ἀρξάμενος Συρίηθεν, ὅθεν λίπον· οὐδ' ἄν ἔμοιγε
Μύθου ἅτε ψευσθέντος ἀνὴρ ἐπιμεμφήσαιτο.
Ἀλλ' ἤτοι Συρίη μὲν ὑπεὶρ ἁλὸς "ἔνδοθεν ἕρπει
Ἐς νότον, ἀντολίην τε, πολύπτολιν αἶαν ἔχουσα·
Ἣν Κοίλην ἐνέπουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτὴν
Μέσσην καὶ χθαμαλὴν ὀρέων "δύο πρῶνες ἔχουσιν,
Ἑσπερίου Κασίοιο, καὶ ἠῴου Λιβάνοιο.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφίς.
Οἱ μὲν, ἐπ' ἠπείρῳ, τοίπερ Σύριοι καλέονται·
Οἱ δ', ἁλὸς ἐγγὺς ἐόντες, ἐπωνυμίην Φοίνικες,
Τῶν δ' ἀνδρῶν γενεῆς οἱ Ἐρυθραῖοι γεγάασιν,
Οἳ πρῶτοι νήεσσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,
Πρῶτοι δ' ἐμπορίης "ἁλιδινέος ἐμνήσαντο,
Καὶ βαθὺν οὐρανίων ἄστρων "πόρον ἐφράσσαντο.
Οἵ τ' Ἰόπην, καὶ Γάζαν, Ἐλαΐδα τ' ἐνναίουσι,
Καὶ Τύρον ὠγυγίην, Βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννήν,
Βύβλον τ' αἰγιαλὸν, καὶ Σιδόνα "ἀνθεμόεσσαν,
Ναιομένην χαρίεντος ἐφ' ὕδασι Βοστρήνοιο,
Καὶ Τρίπολιν λιπαρὴν, Ὀρθωσίδα τε, Μάραθόν τε,
Λαοδίκην θ' ἣ κεῖται ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης,
Καὶ "Ποσιδήϊα ἔργα, καὶ ἱερὰ τέμπεα Δάφνης,
Ἧχί περ Ἀντιόχοιο ἐπώνυμος Ἀντιόχεια.

[Marginal notes: γρ. οἶδμά τ' Ἐρυθρόν. — γρ. ἐς νότον — γρ. ὑπὸ — γρ. ἀλιμενδίος — γρ. χερὶν — γρ. ἰωνιμόεσσαν, — γρ. Ποσιδήια]

891 Ille mons tibi inter latera magis aquilonaris fiat: 892 Nilus autem occidentale latus sit: at orientale, 893 Indicus Oceanus: australe verò, maris vndæ rubri. 894 Obserua autē quomodo sub vltimā oram [illius quadrilateri] in orientem perueniam iam, 895 Orsus à Syria, vnde reliqui [digressus sum] neque me 896 Sermo tāquam sit confictus, quisquam possit reprehendere. 897 Sed nimirum Syria quidem super mare prope serpit 898 Ad austrum, orientémque, vrbibus abundantē terram: 899 Quam Cauam perhibēt cognomine, quandoquidem ipsam 900 Mediam ac depressam [humilem] montium duo cacumina cingūt, 901 Occidentalis Casii, & orientalis Libani. 902 Et hanc quidem multique & diuites homines tenent, 903 Non simul habitantes cognomines, sed seorsum: 904 Alii quidē super [in] continente, qui sanè Syrii vocantur: 905 Alii autē, prope mare sunt cognomento Phœnices, 906 Eorum hominū ex genere [stirpe] qui Erythræi [rubri maris accolæ] fuerunt. 907 Qui primi nauibus periculum fecerunt maris, 908 Primi item mercaturam mariuagam excogitarunt, 909 Atque profundam cœlestium siderum viam deprehenderunt [obseruarunt] 910 Qui Iopen, & Gazam, Elaidémque incolunt, 911 Et Tyrum vetustam, Berytique terram amœnam, 912 Byblumque maritimam, & Sidonem floridam, 913 Habitatam venusti ad fluenta Bostreni, 914 Et Tripolim pinguem, Orthosidáq;, Marathúmque, 915 Laodicénque, quæ sita est ad littora maris, 916 Et Neptunia opera, & sacra tempe Daphnes, 917 Vbi quidem Antiochi de nomine dicta Antiochia.

Ὅτι πρὸς τῷ Πηλουσιακῷ τοῦ Νείλου στόματι χωρίον τι πληθυντικῶς Δάφναι λέγεται παρὰ τῷ Ἡροδότῳ. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ γράψας προάστειον ἐπισημότατον τῆς ἑῴας Ἀντιοχείας τὴν Δάφνην ταύτην εἰπὼν, λέγει καὶ ἄλλην εἶναι Δάφνην, χωρίον Λυκίας· καὶ λιμένα Δάφνην ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου, ἐν δεξιᾷ ἀναπλέοντι· καὶ προάστειον δὲ αὐτόθι που ἐν ἀριστερᾷ ἐπὶ τοῦ ἀνάπλου ἀνιοῦσι.

918 Cæterùm in mediis [mediterraneis vrbibus] Apameæ oppidum. 919 Huius autem ad ortum delabitur liquidus Orontes 920 Imminens, Antiochi mediam regionem dirimens. 921 Porro tota pinguisque & pascua est regio. 922 Oues ad pascendas, & ad augendum arboribus fructum.

Αὐτὰρ ἐνὶ μεσάτοισιν, Ἀπαμείης πτολίεθρον.
Τῆς δ' ὑπὸ πρὸς ἀντολίην κατασύρεται ὑγρὸς Ὀρόντης
Ἄσπετος, Ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὀρίζων.
Πᾶσα δέ τοι λιπαρή τε καὶ εὔβοτος ἔπλετο χώρη
Μῆλά τε φερβέμεναι, καὶ δένδρεσι καρπὸν ἀέξειν. γρ. δένδρεα

Ὅτι ἐν μέσαις ταῖς περὶ Φοινίκην πόλεσιν ἐστὶ καὶ ἡ Ἀπάμεια, ποτὲ μὲν κώμη οὖσα, καὶ Φαρνάκη καλουμένη, πόλις δὲ ὕστερον γενομένη, ἐν μεσογαίᾳ κειμένη, πρὸς νότον Ἀντιοχέων· ἥτις καὶ Χερρόνησος ποτὲ ἀπὸ τῆς περιοχῆς τῶν ἐκεῖ ὑδάτων ἐκλήθη. καὶ Πέλλα δὲ ὠνομάσθη παρὰ τῶν αὐτόθι Μακεδόνων, διὰ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ Πέλλαν, τὴν τοῦ Φιλίππου πατρίδα. ἐν ταύτῃ δὲ ἐλέφαντας πεντακοσίους ὁ Σέλευκος ἔτρεφε, καὶ τὸ πλέον τῆς στρατιᾶς. φασὶ δὲ καὶ ἐν Μήδοις Λαοδίκειαν εἶναι, καὶ Ἀπάμειαν, καὶ ἄλλας Μακεδονικὰς πόλεις. ὥσπερ δὲ ἡ Ἀπάμεια, ἣν ὁ ἐπιφανὴς Νικομήδης ἔκτισεν, ὠνομάσθη ἀπό τινος γυναικὸς Ἀπάμας, οὕτω καὶ ἡ παρὰ τῷ Διονυσίῳ αὕτη Ἀπάμεια. ἱστοροῦσι γὰρ τοιαῦτα οἱ παλαιοί. Ἀντιόχεια ἡ ἐπὶ Δάφνῃ, καὶ Ἀπάμεια ἡ ἐν Συρίᾳ πρὸς νότον Ἀντιοχείας ἐν μεσογαίῳ κειμένη, ἔτι δὲ Λαοδίκεια καὶ Σελεύκεια, κτίσματα Σελεύκου εἰσὶ τοῦ Νικάτορος· αἵτινες καὶ ἀδελφαὶ διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλας ὁμόνοιαν ἐκαλοῦντο. καὶ ἡ μὲν μεγίστη, φασὶ, τῷ τοῦ Σελεύκου πατρὶ τῷ Ἀντιόχῳ ἐπωνομάζετο· ἡ δὲ ἐρυμνοτάτη, αὐτοῦ ἐπώνυμος ἦν. Ἀπάμεια δὲ τὸ τῆς γυναικὸς ἔφερεν ὄνομα. Λαοδίκεια δὲ τὸ τῆς μητρός. περὶ δὲ Ἀντιοχείας ἄλλοι καὶ οὕτω φασὶν, Ἀντιόχῳ τῷ Σελεύκου τρεῖς ἐπιφανῆναι κατ' ὄναρ γυναῖκας, κτίσαι πόλιν ἑκάστη θέλουσα. ὁ δὲ ὑπολαβὼν αὐτὰς εἶναι, τὴν γυναῖκα, τὴν μητέρα, καὶ τὴν ἀδελφὴν, κτίζει ἀπὸ μὲν τῆς ἀδελφῆς Λαοδίκης, Λαοδίκειαν· ἀπὸ δὲ τῆς γυναικὸς Νύσσης, Νύσσαν· ἀπὸ δὲ τῆς μητρὸς Ἀντιοχίδος, Ἀντιόχειαν. ἔτι δὲ περὶ Ἀντιοχείας καὶ ταῦτα λέγεται, ὅτι καὶ Θεούπολις ἤρξατο καλεῖσθαι ἀπὸ Ἰουστινιανοῦ, ἀνεψιοῦ Ἰουστίνου τοῦ Θρακός· καὶ ὅτι περὶ τὸ Σίλπιον ὄρος κεῖται, ὅπου καὶ τόπος ἐστὶν ἡ Ἰώπολις, ἀπὸ τῆς Ἰοῦς πλανηθείσης ἐκεῖ· ἥτις καὶ Ἶσις ὕστερον ἐκλήθη, ὡς καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἔπαφος, Ἆπις. καὶ ὅτι τετραπόλεως αὐτῆς οὔσης, καὶ τείχη ἐχούσης τείχει κοινῷ τε καὶ ἰδίῳ καθ' ἕκαστον κτίσμα, τὸ μὲν πρῶτον Σέλευκος ὁ ἐπικαλούμενος Νικάτωρ συνῴκισεν, εἰς ὃν ἀπὸ τῆς Ἀσίας περιῆλθε τὸ κράτος· τὸ δεύτερον δὲ οἱ οἰκήτορες ἔκτισαν· τὸ δὲ τρίτον, Σέλευκος ὁ Καλλίνικος· καὶ τὸ τέταρτον, ὁ Ἐπιφανὴς Ἀντίοχος. εἰσὶ δὲ Ἀντιόχειαι περί που τὰς ἰζ΄, ὡς οἱ ἱστοροῦντες ἐκτίθενται· ἐξ ὧν αὕτη ἡ τῆς κοίλης Συρίας προκαθημένη, οὐ πολὺ, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἐλείπετο δυνάμει καὶ μεγέθει Σελευκείας τῆς ἐπὶ τῷ Τίγρει, καὶ Ἀλεξανδρείας τῆς πρὸς Αἰγύπτῳ. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀπαμείας κατασύρεται ὑγρὸς Ὀρόντης, ἄσπετος, ὃς ἐκ κοίλης Συρίας ἔχων τὰς ἀρχὰς, καὶ ὑπὸ γῆν ἐνεχθεὶς, εἶτα τὸ ῥεῦμα ἀναδούς, καὶ διὰ τῆς Ἀπαμέων γῆς προελθὼν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ πλησιάσας τῇ πόλει, μέσην ὁρίζει τὴν Ἀντιοχέων γῆν, οὐχ ὅτι μέσην τέμνει τὴν πόλιν, ὡς τὴν Ταρσὸν ὁ Κύδνος, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐκεῖ παραρρέει. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι Ὀρόντης ἐν Συρίᾳ καταδὺς εἰς τὸ μεταξὺ Ἀπαμείας καὶ Ἀντιοχείας χάσμα, ὃ καλοῦσι Χάρυβδιν, ἀνατέλλει πάλιν ἐπὶ τεσσαράκοντα σταδίοις, καὶ καταφέρεται πρὸς θάλασσαν τὴν κατὰ Σελεύκειαν, Τυφῶν μὲν καλούμενος πρότερον, διὰ τὸν ἐπὶ τῷ Τυφῶνι μῦθον, ὃς ἐν Ἰλιάδι γέγραπται· μεταβαλὼν δὲ, καὶ τὸ τοῦ γεφυρώσαντος αὐτὸν μεταλαβὼν ὄνομα, ὃς Ὀρόντης ἐκαλεῖτο· οὗ τάχα πρὸς ἀντιδιαστολὴν, σχεδὸν Ὀρόντην ὁ Διονύσιος τὸν ποταμὸν ἐπωνόμασεν· ἢ καὶ ἄλλως ἁπλούστερον, ὡς καὶ τὸν ἐν Πελοποννήσῳ ποταμὸν Ἴασονα, σχεδὸν εἰπεῖν. ἄλλοι δέ φασιν ὅτι Καῖσαρ Τιβέριος ἐκ δράκοντος αὐτὸν Ὀρόντην μετωνόμασεν, ὃ σημαίνει

Ῥωμαϊστὶ τὴν ἀνατολικήν. Ὅτι πᾶσα ἡ περὶ Ἀντιόχειαν χώρα λιπαρά τε καὶ εὔϋδρος, καὶ ἀγαθὴ μῆλα τρέφειν, καὶ δένδρεσι καρπὸν αὔξειν. μητρόπολις δὲ ἦν αὕτη Συρίας, καὶ ἐν αὐτῇ τὸ βασίλειον ἦν τοῖς ἄρχουσιν. ἦν δὲ καὶ αὕτη τῆς Σελευκίδος μοίρας. Ἰστέον δὲ ὅτι μερὶς ἐστὶ Συρίας ἀρίστη, ἡ λεγομένη Σελευκίς, καὶ καλουμένη Τετράπολις, διὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἐξεχούσας τέσσαρας πόλεις, αἳ ἦσαν Ἀπάμεια καὶ Λαοδίκεια περὶ ὧν ἀνωτέρω εἴρηται, καὶ Ἀντιόχεια αὕτη, καὶ Σελεύκεια, ἡ ἐν Πιερίᾳ ὄρει, ὃ προσεχὲς τῷ Ἀμανῷ ἐστι. ἣν Σελεύκειαν ἡ ἱστορία ἔρυμα φησὶν εἶναι ἀξιόλογον, καὶ βίας κρεῖττον. ὅτι δὲ πολλαὶ Ἀντιόχειαι, καὶ ἔτι ἄλλο ἔδει ῥηθῆναι, ὡς ἐν συνόψει προγέγραπται.

Τῆς δ' αὖ ἴδοις προτέρω, νοτιώτερον οἶμον ὁδεύων,
γρ. Ἀρραβίου κόλπου πύματον ῥόον. — Ἀρραβικοῦ κόλπου μύχατον πόρον, ὅστε μεσηγὺ
Εἴλεται Συρίης τε καὶ Ἀρραβίης ἐρατεινῆς,
γρ. καὶ πόντου. — Τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένος, ἄχρι Σελανῶν.

γρ. ἄχρις Ἐλανῶν, ἢ Ἐλανιτῶν.
γρ. καὶ ἄχρι Σιλανῶν.

[923] Hanc autem videbis vltra, magis australem viam pergens, [924] Arabici sinus intimũ meatum, [cursum] qui inter [925] Voluitur Syriámque & Arabiam amœnam, [926] Paulum ad orientem conuersus, vsque ad Selanos.

Ὅτι νοτιώτερον τῆς Συρίας ἡ Ἀραβία, καὶ ὅτι ὁ Ἀράβιος κόλπος μέσος εἰλεῖται Συρίας καὶ Ἀραβίας, τυτθὸν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν τετραμμένος, ἤτοι παρεκκλίνων καὶ παρεκτείνων ἄχρι Σελανῶν· οὓς τινὲς ἐξωνόμασαν ὁμοίως τῷ Ἀλανοί, Γερμανοί, καὶ τοῖς τοιούτοις ἐθνικοῖς. ἔθνος γὰρ καὶ οἱ Σελανοὶ Ἀράβιον. καὶ ὅρα ἕως ποῦ παρατείνειν βούλεται τὴν Συρίαν, ἣν καὶ φθάσας ἔφη ἐς νότον ἕρπειν. διὸ καὶ τοὺς Ἄραβας, Σύρους ἐκάλουν τινές, διὰ τὴν ἐκ τοῦ ὁμορεῖν ἐπιμιξίαν αὐτῶν. συναφὲς γὰρ τῇ Ἀραβίᾳ τὸ νότιον πέρας τῆς Συρίας ἐστίν.

Κεῖθεν δ' ὀλβίστων Ἀράβων παρακέκλιται αἶα,
Πολλὸν ἀνερχομένη, διδυμῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Περσίδι τ', Ἀρραβίῃ τ'· ἄνεμον δέ τοι ἔλλαχ' ἑκάστη·
Ἀρραβίη, ζέφυρον· Περσὶς δ' εὔροιο κελεύθους.
Πέζα δέ οἱ νοτίη τετραμμένη ἀντολίηνδε,
Κλύζετ' ἐρυθραίοις ὑπὸ κύμασιν Ὠκεανοῖο.
Καὶ τῆς τοι θέσιας μυθήσομαι. ἔξοχα γάρ μιν
γρ. Γαιάων — Πασάων πολύολβα καὶ ἀγλαὰ φῦλα νέμονται.
Ἄλλο δέ τοι καὶ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλλαχ' ἐκείνη·
Αἰεὶ κηώεσσα θύοις ὑπὸ λαρὸν ὄδωδεν
γρ. σμύρνης ἀδώδιος, ἢ — Ἠ θύου, ἢ σμύρνης, ἢ εὐόδμου καλάμοιο,
Ἠ καὶ θεσπεσίοιο πεπαινομένου λιβάνοιο,
Ἠ κασίης. ἐτεὸν γὰρ ἀνὰ χθόνα λύσατο κείνην
γρ. αὐτὸς — Ζεὺς αὐτὸν Διόνυσον ἐϋρραφέος παρὰ μηροῦ·

[927] Inde verò ditissimorum Arabũ adiacet terra, [928] Multum ascendens, duplici circundata mari, [929] Persicóque, Arabicóque. vẽtum autem sortitum est [adeptum est] vtrũque: [930] Arabicũ, zephyrum: Persicũ verò, euri vias. [931] Limes autem illi australis cõuersus ad orientem, [932] Alluitur rubris fluctibus Oceani. [933] Etiã huius tibi situs eloquar. eximiè enim ipsum [934] Inter omnes [alios] valde opulẽti & insignes populi colunt.

[935] Aliud quinetiam miraculum valde magnum obtigit illi: [936] Semper fragrans aromatis, suauiter subolet [937] Vel thus, vel myrrham, vel bene odoratum calamum, [938] Aut etiam diuinum maturescens thus, [939] Vel casiam. reuera enim in terra soluit illa [940] Iupiter ipsum Dionysum [Bacchum] bene suto à femore:

Τῷ καὶ γειναμένῳ κηώδεα φύετο πάντα. γρ. κίνναμον
Μῆλα δὲ καὶ τῆμος λασίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς
Ἐν νομῷ, αὐτομάτοις δὲ κατέῤῥεον ὕδασι λίμναι. γρ. αὐτόματοι
Ὄρνιθες δ' ἑτέρωθεν ἀοικήτων ἀπὸ νήσων
Ἦλθον φύλλα φέροντες ἀκηρασίων κινναμώμων. γρ. φέρουσαι
Αὐτὰρ ὁ μὲν νεβρεῖδα κατωμαδίην ἐτάνυσσε, γρ. ὁ νεβρεῖδας μὲν ἐπωμαδίας
Κισσῷ δ' ἱμερόεντι καλὰς ἔστεψεν ἐθείρας,
Ἀκροχάλιξ δ' οἴνῳ πλεκτοὺς ἀνεσείσατο θύρσους γρ. αἰνήσας
Μειδιόων, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνδράσιν ὄλβον ἔχευε.
Τούνεκεν εἰσέτι νῦν λιβάνῳ κομόωσιν ἄρουραι,
Οὔρεα δὲ χρυσῷ, ποταμοὶ δ' ἑτέρωθι θυηλαῖς.
Αὐτοὶ δ' ἐνναέται μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι,
Χρυσείοις πέπλοισιν ἀγαλλόμενοι μαλακοῖσι.

941 Proinde nato odorata nascebantur omnia. 942 Oues quinetiam tunc densis onerabantur velleribus 943 In pascuis, subitis itē delabebantur aquis lacus. 944 Volucres insuper aliunde non habitatis ab insulis 945 Venerunt, folia ferētes nō vitiatorū [sincerorū] cinamomorū. 946 At verò ille hinuli pellem in humeros extendit, 947 Et hedera iucunda pulchras ornauit comas. 948 Ebrius autem vino implexos quassauit thyrsos, 949 Blandè ridens, & magnas hominibus illis diuitias superfudit. 950 Quare ad hunc vsque diem thure gloriantur arua, 951 Montes autem auro, flumina item alia ex parte odoramentis [aromatibus] 952 Ipsi autem incolæ valde pinguem [opulentum] populum habent, 953 Aureis vestibus gloriantes mollibus.

Ὅτι περὶ Ἀραβίαν, ἣν καὶ ἐρατεινὴν καλεῖ, οἱ ὄλβιστοι Ἄραβες, τουτέστιν οἱ εὐδαίμονες· ὄλβος γὰρ ἡ εὐδαιμονία. ἡ τοιαύτη δὲ χώρα, καὶ εὐδαίμων Ἀραβία λέγεται. τούτων δὲ ἡ γῆ διοσσῇ, φησί, θαλάσσῃ ἔζωσται, Περσίδι τε, Ἀραβίῃ τε, ἐν μέσῃ κεῖται ἡ τῶν Ἀράβων γῆ. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ ἔζωσται καὶ ἐν ἄλλοις φθάσας εἶπεν ἐπὶ ὁμοίας σημασίας· καὶ ὅτι ἐν τῷ, ὀλβίστων Ἀράβων, φανερὰ δι' ἑνὸς ρ ἡ τοῦ Ἄραψ ἐστὶ γραφή, ὡς καὶ ἐν τῷ ἁβροβίων Ἀράβων· εἰ καὶ ἐν ἄλλοις τόποις πολλὰ τῶν ἀντιγράφων πολὺν τὸν ῥοῖζον ἐκ τῆς τοῦ ἀμεταβόλου ἐξηχοῦσι διπλώσεως. εἴποι δ' ἄν τις τάχα, διὰ τὸ μέτρον ἐκπεσεῖν ἄρτι τὸ ἓν ἀμετάβολον, ὅθεν καὶ συστέλλουσι τὴν ἄρχουσαν. βούλονται γὰρ πολλοὶ ἀναδιπλοῦν τὸ ρ, ὡς ἀπὸ τοῦ α στερήσεως, καὶ τοῦ ῥάπτω ῥάπτω· κἀντεῦθεν τὴν τῶν Ἀράβων κλῆσιν διὰ συῤῥάπτουσιν, ὡς μὴ ῥαπτομένων ἱμάτια, περιτυλισσομένων δὲ ὑφάσματα· καὶ διὰ τοῦτο κατ' ἀνάγκην φασὶν ἐν τῷ Ἄραψ κεῖσθαι τὸν τοῦ ρ ἀναδιπλασιασμόν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἄῤῥηκτος, καὶ ἄῤῥητος, καὶ ἀῤῥαγής, καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις. Ἡσίοδος μέντοι ἐν τῷ, κούρην Ἀράβοιο (ἐξ οὗ καὶ ἡ Ἀραβία κεκλῆσθαι δοκεῖ) δι' ἑνὸς ἀμεταβόλου, καὶ συστολῆς τῆς ἀρχούσης, καὶ αὐτὸς ἐμφαίνει δεῖν γράφειν τοὺς Ἄραβας. καὶ ὁ ποιητὴς δὲ γράψας, ἐν ἑνὶ ἀμεταβόλῳ γράφει αὐτούς. τυχὸν δὲ ἀντιγράφων αὐτοῦ διὰ τινὰ τοῦ ρ διπλόην ἐξ αὐτῆς ὁμοίας παρεισήνεγκεν, ὅτι καὶ τὴν ἄρχουσαν τῆς παρὰ προθέσεως παρὰ τούτῳ τῷ ποιητῇ πολλὰ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων διὰ δύο ἀμεταβόλων προήγαγον, ὡς καὶ ἐν τῷ, παῤῥαλίην Ἔφεσον· ὡς εἶναι μὴ ἔχει καὶ χρείας τῆς τοῦ ἀμεταβόλου διπλῆς ἐκτείνεσθαι ἡ τῆς παρὰ προθέσεως παραλήγουσα, καθάπερ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ, ἄσιμα παρεστώς. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἑκάστη ἀντὶ τοῦ ἑκατέρα τέθεικεν, εἰπὼν περὶ τῆς Περσίδος καὶ Ἀραβίας θαλάσσης, ἄνεμον δὲ ἔλαχεν ἑκάστη, Ἀραβία ζέφυρον, Περσὶς εὖρον. τὸ δὲ ὀρθὸν ἦν ἑκατέρα εἰπεῖν, εἰ μὴ τὸ μέτρον ἐκώλυσεν. Ὅτι πολὺ καταχέει τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐγκώμιον, ἐνδιατρίβων αὐτῇ· καὶ τούς τε Ἄραβας ἁβροβίους καλεῖ, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ὀλβίστους· καὶ αὐτὴν μεγάλην λέγει, καὶ ἀγλαὰ φησὶ καὶ πολύολβα φῦλα νέμεσθαι αὐτήν. ἄλλο γὰρ, φησί, μέγα θαῦμα ἔξοχον ἔλαχεν. ποῖον ἐκεῖνο; ἀεὶ ὑπὸ θύοις λαρὸν ὄδωδεν, ἢ σμύρνης, ἢ εὐώδους καλάμου, ἢ θεσπεσίου πεπαινομένου λιβάνου, ἢ κασίας, ἢ θύου, ὅπερ ἐστί, φασίν, εἶδος δένδρου εὐώδους. καὶ μὴν ἄλλως θύον ποιητικῶς ἅπαν ἄρωμα λέγεται. διὸ καὶ αὐτὸς φθάσας ἔφη,

κηώεντα

ενώδεα θύοις ὄπα, τουτέστι τοῖς ἀποπνέουσιν εὐωδίαν θυμιάμασι. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ τοῦ λιβαίου δένδρου καρπὸς, λιβανωτὸς λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς· καὶ ὅτι οὕτω πολὺς αὐτόθι λιβανωτὸς, ὥστε χίλια τάλαντα λιβανωτοῦ οἱ Ἀράβιοι ἦγον τῷ βασιλεῖ ἑκόντες· οὐ γὰρ κατήκουσαν τοῖς Πέρσαις, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπὶ δουλοσύνῃ, ἀλλὰ ξεῖνοι ἐγένοντο. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἐν μόνῃ τῇ Ἀραβίᾳ φύεσθαι λιβανωτὸν, καὶ σμύρναν, καὶ κασίαν, καὶ κινάμωμον. καὶ λήδανον, ὅ γάρ, φησὶν, Ἀράβιοι καλοῦσι λάδανον. Ὅρα δὲ ὅπως γυναικῇ συντάσσει τὸ ὄζει, εἰπὼν, ὄδωδε θύου, ἢ σμύρνης, καὶ τὰ ἑξῆς. σκοπητέον δὲ εἰ ὁ ἐνταῦθα εὐώδης κάλαμος ὁ αὐτός ἐστι ταῖς παρὰ τῷ γεωγράφῳ Ἰνδικαῖς καλάμοις, ἃς μελιτοποιεῖν ἐκεῖνος φησίν· εἰ καὶ διαφέρει μάλιστα ἐκείνων ἔστι, ὡς εὐώδης, καὶ τοιούτων. Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν, Ἀλέξανδρος διενοεῖτο, μετὰ τὴν ἐξ Ἰνδῶν ἐπάνοδον, βασίλειον ἑαυτοῦ τὴν Ἀραβίαν ποιῆσαι. καὶ ὅτι εἰσὶ καὶ σκηνῖται Ἄραβες περὶ τὰ πέραν Εὐφράτου, ἕως Κοίλης Συρίας. Ὅτι ὁ Διονύσιος ἐπὶ πλέον ἐγκωμιάζων τὴν Ἀραβίαν σημειώσας κατὰ τὸ προσεχὲς, ἐπάγει μῦθον, ὅτι ἔντως ἐκεῖ Ζεὺς τὸν Διόνυσον ἐλύσατο παρὰ μηροῦ ἄρραφος. ἀφ' οὗ καὶ Εἰραφιώτης, ὡς προείρηται, ἐκλήθη κατά τινας. Ἱστορεῖ δὲ ὁ Ἀρριανὸς ἐπὶ Σαγγαρίῳ μυθοπλαστεῖ, λέ-
» γων ὅτι περὶ τὰς ὄχθας τοῦ Σαγγαρίου ἔρρηξε
» τοὺς δεσμοὺς τοῦ Διὸς ὁ Διόνυσος, ἤδη τρόφιμος
» ὤν. ὁ δὲ Διονύσιος οἷς εἶπεν ἀκολούθως ἐπάγει γενεθλιακὴν διασκευὴν, λέγων ὡς ἐν ἐκφράσει, οἷα εἰκὸς ἦν τότε τῷ τοιούτῳ τόκῳ ἐπισυμβῆναι. πάντα γὰρ, φησὶν, ἦσαν εὐώδη τηνικαῦτα, μῆλα δὲ λασίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς· αὐτοματῷ δὲ κατέρρεον ὕδατι λίμναι. ὄρνιθες δὲ ἀοικήτων ἀπὸ νήσων (τῶν περὶ τὸ Ἐρυθραῖον τάχα πέλαγος) ἦλθον φύλλα φέρουσαι ἀκηρασίων κιναμώμων. καὶ πολὺς ὄλβος τοῖς ἐκεῖ· διό γὰρ εἰσέτι νῦν λιβάνῳ μὲν κομόωσιν αἱ ἄρουραι, τὰ δὲ ὄρη χρυσῷ, οἱ δὲ ποταμοί, θηλαῖς. οἱ δὲ ἐνοικοῦντες μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι, χρυσέοις πέπλοις ἀγαλλόμενοι μαλακοῖς. λέγει δὲ καὶ ὅπως νεβρίδα τε ἐτανύσατο κατωμαδίην, ἢ ἐπωμαδίην, ὁ Διόνυσος, καὶ κισσῷ ἐστέψατο. ἀκροχάλιξ δὲ οἴνῳ μειδιόων, οἷα φιλομειδής, καὶ αὐτὸς πλεκτοὺς ἀνεστήσατο θύρσους, ὅ ἐστι κλάδους τινὰς, οἳ καὶ αὐτοὶ Διονύσου φόρημα ἦσαν. Σημείωσαι δὲ ὅτι εἰπὼν ὁ περιηγητὴς ἀπὸ ἀοικήτων νήσων ἄγεσθαι ὑπὸ ὀρνίθων τὸ κινάμωμον, ἐμφαίνει καὶ αὐτὸς μὴ γινώσκειν τὴν γῆν τὴν φέρουσαν τὸ κινάμωμον, ὥσπερ φησὶ καὶ Ἡρόδοτος. ἐκεῖνος δὲ ἀφηγεῖται καὶ ὅπως οἱ μὲν ὄρνιθες τὰ κάρφη τοῦ κινναμώμου φέρουσιν εἰς τὰς οἰκείας νεοσσιὰς, καὶ πηλὸν προσπλάττουσιν ἐν ἀβάτοις κρημνοῖς· οἱ δὲ Ἄραβες κρέα μεγάλα προσφέρουσι, καὶ οἱ ὄρνιθες ἀνάγουσιν αὐτὰ, καὶ αἱ νεοσσιαὶ βαρυνόμεναι, καὶ κάτω φέρονται, καὶ τὸ κινάμωμον συλλέγεται. παρὰ δὲ Ἀριστοτέλει φαίνεται ὁμωνύμως τοῖς φερομένοις κάρφεσι λέγεσθαι κινναμώμα καὶ τὰ ὄρνεα τὰ φέροντα τὰ τοιαῦτα κάρφη, ἐξ ὧν καὶ τὰς νεοττιὰς αὐτὰ ποιοῦνται ἐν τόποις ἀβάτοις, καὶ οἱ ἐγχώριοι καταβάλλουσι, μολυβδίνοις οἰστοῖς προσαρτῶντες καὶ τοξεύοντες· καὶ οὕτω συνάγουσιν ἐκ τοῦ φορυτοῦ, φησὶ, τὸ κινάμωμον. τὸ δὲ, ἐτανύσατο νεβρίδα, οὐκ ἀντὶ τοῦ ἐνεδύσατο νοητέον, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐφόρησεν, ἐξεκρέμασεν, ἤτοι ἐνήψατο. ἐνάπτεσθαι δὲ καὶ καθάπτεσθαι λέγομεν τὰ μὴ ζώνῃ διαλαμβανόμενα, μηδὲ τὸ σῶμα ὅλον ἐνδύοντα, ἀλλὰ μέρος τι σκέποντα, καὶ ἄφετα ἐξαρτώμενα, ἐπὶ πήραν, λεοντῆν, ἢ παρδαλέην. Ἀρριανὸς δὲ καὶ διφθέρας καθάπτεσθαι λέγει. οὕτω γοῦν καὶ νεβρίδα, ὅ ἐστι δέρμα νεβροῦ, ἤτοι νεογνοῦ ἐλάφου, πολύστικτον, ὁ Διόνυσος ἐνάπτεται τοῖς ὤμοις. ποιεῖ δὲ τοῦτο, ἢ διὰ τὸ τῶν μεθυόντων πολύτροπον (ὡς φθάσαντες εἴπομεν) οὗ σύμβολον τὸ πολύστικτον· ἢ διὰ τὸ τῶν σταφυλῶν πολύχροον· ἢ καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς μέθης ἀσθένειαν. καὶ γὰρ καὶ ὁ νεβρὸς ἀπόλεμος, καὶ εἰς φυγὴν ἑτοιμότατος. τὸ δὲ ἀπὸ κισσοῦ στεφάνωμα τὸ τοῦ οἴνου συμβολικῶς κισσητὸν, ἤτοι ἐπιθυμητὸν, αἰνίττεται· εἴρηται γὰρ τὸ κισσᾶν ἐπὶ τοῦ ἐπιθυμεῖν τίθεται. οἱ δὲ θύρσοι τὸ τῶν μεθυόντων ἕτοιμον εἰς πληγὰς ἐμφαίνουσι, πλεκτοὶ λεγόμενοι παρωνύμως τῇ τῶν διαμαχομένων συμπλοκῇ. ἀκροχάλιξ δὲ οἴνῳ, ὁ ἄκρως κεχαλασμένος· ἢ ὁ τῷ ἀκράτῳ χαλασθεὶς τὸ φρονεῖν, ὁποῖόν τι καὶ ὁ χαλίφρων παρὰ τῷ ποιητῇ· ἢ ὀρθοῦσθαι μὴ ἔχων, ἀλλὰ κάτω χαλώμενος, ὁποῖοι οἱ ἄξοινοι. τοῦ δὲ κινναμώμου τὴν βλάστην (φρύγανον δὲ, ὥς φησιν ὁ Πορφύριος, ἐστὶν Ἀραβικὸν) ὁμοίαν φασὶν εἶναι ἀμπέλῳ. οὗ γὰρ ὁ ὀσφραινόμενος κλαυθμυρίζεται ὑφ' ἡδονῆς· φιλοῦσι δὲ αὐτὸν αἱ κατὰ χώραν αἶγες. διὸ καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν λίαν φιλίως πρός τι διακειμένων, ἡ αἴξ τὸ κινάμωμον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀράβων ἔθνους, μὴ πάνυ, ὡς ἔοικεν, εὐδοκιμούντων τὰ εἰς ᾠδὴν, παροιμιάζεται τὸ Ἀράβιος αὐλητής· ὃς κατὰ τὴν παροιμίαν,

δραχμὰς μὲν πωλεῖ, τετάρων δὲ ἐπαύετο. λέγεται δὲ πόθεν ἐπὶ τῶν ἀπαύστως διαλεγομένων, καὶ ἀδολεσχούντων, καὶ μόλις παυομένων τοῦ πολυλογεῖν· ἢ ἐπὶ τῶν ἀμείνων καὶ βαρβάρων ἐν τῷ αὐλεῖν.

954 Verumenimuero primi quidem vltra decliuitatem Libani 955 Diuites habitant cognomēto Nabatæi. 956 Propè autem Chablasiique & Agrēi: quos iuxta tellus 957 Chatramitica incolitur, e regione Persicæ terræ. 958 Cæterùm rubri latus habitant maris 959 Minnæique Sabæque, & vicini Cletabeni. 960 Tot quidem Arabiam ingētes gētes tenent. 961 Aliæ verò insuper & plurimæ: circūquaque enim est maxima. 962 Huius autem ad vlteriorem regionē, sub flatu zephyri, 963 Sterile monticolarum apparet solum Ereniborum, 964 Qui vitam [domicilia ad vitam transigēdam] in petris suffossis [in terram depressis] posuerunt, 965 Nudi & possessionibus carentes. quinetiam ipsis 966 Sudore [æstu] nigrum redditur aridum corpus: 967 Temerè verò more ferarum oberrantes, molestias habent. 968 Non sicut delicatè viuentium Arabum genus. Non enim in felicitate 969 Æquam sortem [partem] omnibus hominibus attribuit deus.

Ἀλλ' ἤτοι πρῶτοι μὲν ὑπὲρ κλιτὺν Λιβαίοιο — γρ. ὑπό.
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἐπωνυμίην Ναβαταῖοι. — γρ. καί, ἐπὶ κλιτὺν, καὶ κλιτὺν
Ἄγχι δὲ Χαβλάσιοί τε καὶ Ἀγρέες· οἷς ἔπι γαῖα
Χατραμὶς ἐνναίει, κατεναντία Περσίδος αἴης. — γρ. Χαλβάσιοι
Αὐτὰρ Ἐρυθραίης πλευρὴν ναίουσι θαλάσσης
Μιναῖοί τε Σάβαι τε, καὶ ἄγχιγυοι Κλεταβηνοί.
Τόσσα μὲν Ἀρραβίην περιώσια φῦλα νέμονται.
Ἄλλα δὲ τοι καὶ πλεῖστα· περίτροχος γάρ ἐστι μεγίστη.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντιπεραίαν, ὑπαὶ ῥιπὴν ζεφύροιο,
Λυπρὸν ὀρεσκώων παραφαίνεται οὖδας Ἐρεμβῶν,
Οἳ βίον ἐν πέτρῃσι κατωρυχέεσσιν ἔθεντο — γρ. καταρρώγεσιν
Γυμνοί, καὶ κτεάνων ἐπιδευέες. ἀμφὶ δ' ἄρα σφὶν
Ἴδει θαλπομένοισι μελαίνεται αὐαλέος χρώς·
Αὔτως δ' οἷά τε θῆρες ἀλώμενοι, ἄλγε' ἔχουσιν.
Οὐχ ὡς ἀβροβίων Ἀράβων γένος. οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ
Ἴσην μοῖραν ἅπασιν ἐπ' ἀνδράσι θήκατο δαίμων.

Οἱ τῶν Ἀράβων πρῶτοι ὑπὲρ κλιτὺν Λιβαίου, τουτέστι πρὸς νότον τοῦ Λιβαίου, ἀφνειοὶ Ναβαταῖοι, ἀπό τινος Ναβάτου καλούμενοι. Ναβάτης δὲ, φασιν, Ἀραβιστὶ, ὁ ἐκ μοιχείας γενόμενος. μετὰ δὲ Ναβαταίους, Χαβλάσιοι καὶ Ἀγρέες, οὓς ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας Ἀγραίους λέγει. μεθ' οὓς ἡ Χατραμὶς γῆ, κατὰ δὲ ἄλλους, Χατραμῖτις, κατέναντι Περσίδος γῆς. καμηλοτρόφοι δὲ καὶ οὗτοι, ἢ οἱ περὶ τὸ πλευρὸν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης κείμενοι Σάβαι. ὅπου καὶ οἱ Μιναῖοι, ἔθνος καὶ αὐτὸ παράλιον. ἢ δὲ Σάβας καὶ Σαβαίους ἄλλοι φασὶ, λέγοντες ὅτι Ναβαταῖοι καὶ Σαβαῖοι τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν νέμονται, καὶ ὅτι ἡ εὐδαιμονεστάτη ἐστὶν ἡ τῶν Σαβαίων γῆ ἔθνους μεγίστου, παρ' οἷς καὶ σμύρνα καὶ λίβανος καὶ κιννάμωμον καὶ βάλσαμον. καὶ οὗτοι πᾶσαν ἐθνῶν μεγίσταν κατοικοῦντες τὴν Ἀραβίαν, ἣν ἐκεῖ ἐστι καὶ τὸ τῶν Μιναίων πρὸς Ἐρυθρᾷ· ὧν πόλις μεγίστη, Καρνα. ἐχόμενοι δὲ Σαβαῖοι. ἡ δὲ Ναβαταία χώρα πολυάνδρος, φασὶ, καὶ εὔβοτος. μεγίστη πόλις δὲ Ναβαταίων ἡ Πέτρα. λέγονται δὲ καὶ σώφρονες οἱ Ναβαταῖοι, καὶ κτητικοί. ὥστε ὁ μὲν τὴν οὐσίαν μειώσας, δημοσίᾳ ζημιοῦται. τῷ δὲ αὐξήσαντι τιμαί. εἰσὶ δὲ καὶ ὀλιγόδουλοι, καὶ διακονοῦνται τὸ πλέον ὑπὸ συγγενῶν, καὶ ἑαυτῶν αὐτοδιάκονοι καὶ ἀντιδιάκονοι. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ ἀναγράψας λέγει ὅτι καὶ Δοχηνοὶ τὸ τοιοῦτον ἔθνος ἐκλήθη, ὅ ἐστιν ἀφρονικοί. Ὅτι αὖ πέραν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας πρὸς ζέφυρον, λυπρὸν οὖδας Ἐρεμβῶν, ὧν περὶ τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου ῥηθέντων Τρωγλοδυτῶν· οἳ (φησὶν) οὐχ ὡς οἱ ἀντιπαρακείμενοι ἁβρόβιοι Ἄραβες ζῶσιν, ἀλλὰ

τὸν βίον ὑπὸ πέτραις κατωρυχέεσι (μᾶλλον δὲ καταῤῥωγέσι) τίθενται, γυμνοὶ καὶ κτεάνων ἐπιδευεῖς, καὶ ἀυαλέοι τὸν χρῶτα, διὰ τὸ καύματι θάλπεσθαι, οἷα θῆρες ἀλώμενοι, ἄλγεα ἔχοντες. καὶ ἐπάγει γνωμικόν, Οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ ἴσην μοῖραν ἐν ἀνδράσι θήκατο θεός. ὅπερ ὅμοιόν ἐστι τῷ, Οὐ πᾶσι πάντα δέδωκε θεός.

Αὐτὰρ ὑπὲρ Λιβάνοιο, πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,
Τῆς ἑτέρης Συρίης δολιχὴ μηκύνεται αἶα,
γρ. μέχρι πολυκλύστοιο Ἑλκομένη καὶ μέχρις ἁλικλύστοιο Σινώπης.
Τῆς δ' ἤτοι μέσσην μὲν ἐπ' ἠπείροιο βαθείης
Καππαδόκαι ναίουσι, δαήμονες ἱπποσυνάων·
Ἀσσύριοι δ' ἁλὸς ἄγχι, παρὰ στόμα Θερμώδοντος.

970 At vltra Libanum, ad ortū solis, 971 Alterius Syriæ longa producitur terra, 972 Quæ protrahitur etiam vsq; ad Sinopē quæ mari alluitur. 973 Atque huius media quidē in continente vasta 974 Cappadoces habitant, periti equitationis[artis equestris] 975 Assyrii verò mare iuxta, ad ostium Thermodontis.

Ὅτι πρὸς αὐγὰς τοῦ Λιβάνου, ὡς πρὸς Μεσοποταμίαν, ἡ ἑτέρα Συρία μηκύνεται, ἤγουν περὶ τὴν Κοίλην Συρίαν ἑλκομένη καὶ μέχρι Σινώπης· ἣν ἁλίκλυστον λέγει, διὰ τὸ χερρόνησον εἶναι. ἐφ' ἧς ἑτέρας ταύτης Συρίας οἱ Καππαδόκαι μεσόπειροι· οὓς προπαροξυτόνως Καππάδοκας ὁ γεωγράφος λέγει, ὡς ἀπὸ εὐθείας τῆς, ὁ Καππάδοξ) οἳ, ὡς προείρηται, καὶ Λευκόσυροι λέγονται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἑτέρων μελαγχρόων Σύρων. ὁ δὲ Διονύσιος τοὺς Καππαδόκας καὶ ἐπιστήμονας ἱπποσύνης φησίν· ὃς καὶ τοὺς ἁλὸς ἄγχι τῆς τοῦ Εὐξείνου, περὶ τὸν Θερμώδοντα, οὐ Σύρους, ἀλλὰ Ἀσσυρίους φησίν, ὡς καὶ ἐν τοῖς περὶ Σινώπης προγέγραπται. Καὶ ὅρα ὅτι ἐνταῦθα σαφέστατα ὁ Διονύσιος ἐφάνη δοξάζων δύο Συρίας· ὧν τὴν ἑτέραν ἐπώνυμον ἔχει τὴν Ἀσσυρίαν, ἥν, ὡς ἔκ τι τῶν προλαβόντων ἐδηλώθη, καὶ ὡς ἐκ τῶν ἄρτι λεχθέντων φαίνεται, μετὰ τοὺς Χάλυβας εἶναι ἱστορεῖ, καὶ ἐμπεριγράφει αὐτὴν περὶ τὴν θάλασσαν τοῦ Εὐξείνου πόντου, περὶ τὸ στόμα τοῦ Θερμώδοντος. ὡς εἶναι κατ' αὐτὸν μίαν μὲν Συρίαν τὴν Κοίλην, ὑπερεκπλεύσασαν πρὸς νότον, καὶ ἕως Ἀραβίας, ὡς καὶ αὐτὸς ἱστόρησεν (ἧς μέρος καὶ ἡ παραλία Φοινίκη, κατὰ τὸν αὐτὸν Διονύσιον, ἐπεὶ πάντα ὅσα τῶν Σύρων οἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, οἱ δὲ ἁλὸς ἐγγὺς, ἐπώνυμοι Φοίνικες) ἑτέραν δὲ, δευτέραν Συρίαν, τὴν ὑπὲρ Λίβανον ἕως Σινώπης, περὶ ἣν μέσην ἡ Καππαδοκία. τρίτους δ' ἐκεῖθεν περὶ τὴν τοῦ Εὐξείνου θάλασσαν κεῖσθαι τοὺς Ἀσσυρίους. φησὶ γὰρ, Ἀσσύριοι ἁλὸς ἄγχι παρὰ στόμα Θερμώδοντος. εἰ μὴ ἄρα τις καὶ τούτους Σύρους βούλεται λέγειν, ἀδιάφορον ἡγούμενος τὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ Σύρων ὄνομα, κατά τινας. ὅτι δὲ περὶ Ἀσσυρίων ἄλλοις ἄλλα ἱστόρηται, ἱκανῶς ἀλλαχοῦ προείρηται. καὶ ὅτι δὲ ὑπό τινων εἰς πλείους μοίρας ἡ Συρία διῃρεῖτο, προγέγραφε καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς περὶ τῆς Κομμαγηνῆς χώρας. ἄλλοι δὲ εἰς τρία διῄρουν αὐτὴν, Κοιλοσύρους, καὶ Σύρους, καὶ Φοίνικας. Καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. ἐν δὲ Καππαδοκίᾳ ἱστορεῖται μάγους εἶναι, οἳ Πύραιθοι ὀνομάζονται, ὡς πῦρ αἴθοντες, καὶ δι' αὐτοῦ μαντευόμενοι. ὅτι δὲ ἀπό τινος Καππάδοκος οἱ Καππαδόκαι οὕτω καλοῦνται, προείρηται καὶ αὐτό. ὁ δὲ γεωγράφος λέγει καὶ ὅτι τὴν Καππαδοκίαν Πέρσαι μὲν εἰς δύο σατραπείας διεῖλον, Μακεδόνες δὲ ὕστερον εἰς δύο βασιλείας· ὧν τὴν μὲν ἰδίως Καππαδοκίαν ὠνόμαζον, καὶ μεγάλην Καππαδοκίαν, καὶ πρὸς τῷ Ταύρῳ Καππαδοκίαν· τὴν δὲ ἑτέραν, πρὸς τῷ πόντῳ Καππαδοκίαν ἐκάλεσαν.

Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην, ὀρέων ἄπο παιπαλοέντων
Φαίνετ' ἀπειρεσίου ποταμοῦ ῥόος Εὐφρήταο·
Ὅς δή τοι πρῶτον μὲν ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο
Μακρὸς ἐπὶ νότον εἶσι, πάλιν δ' ἀγκῶνας ἑλίξας

976 Huius autem ad orientem, mōtibus ab excelsis, 977 Cernitur immensi fluuii fluxus Euphratæ, 978 Qui sanè primùm quidem è monte Armenio 979 Longus in austrum progreditur: rursum verò anfractus[flexus] contorquens

" ἀσιμφεῖ παύτα κατικλύσαντι. καὶ τὰ ἑξῆς. τὴν δὲ Ἔφεσον τὸ κύριον ὄνομα (γυνὴ γὰρ ἡ Ἔφεσος, ἀφ' ἧς ἡ πόλις ὀνομάζεται) πρόσπολον Ἀρτέμιδος φασὶ, καὶ θυγατέρα αὐτῆς τὴν Ἀμαζὼ ἱστοροῦσιν, ἀφ' ἧς αἱ Ἀμαζόνες. οἱ δέ φασι τὰς Ἀμαζόνας ὑπὸ Ἡρακλέους διωκομένας, ὅτι κλέψαντες Εὐρυσθέως, ἐπὶ τὸν τῆς Ἱππολύτης ἐστάλη ζωστῆρα, καταφυγεῖν ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀρτέμιδος, κἀκεῖ τυχεῖν ἀφέσεως, καὶ τὸν τόπον ἐκεῖθεν Ἔφεσον κληθῆναι, κατὰ παραγραμματισμὸν, ἀντὶ τοῦ Ἄφεσον. ἔθνος δὲ γυναικεῖον αἱ Ἀμαζόνες περὶ τὸν Θερμώδοντα· διὸ καὶ ἀπὸ μητέρων ἐγενεαλογοῦντο, καθὰ καὶ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ. ἐκαλοῦντο δέ ποτε καὶ Σαυρομάτιδες, διὰ τὸ ἐν Σαυροματικῇ ποτε Σκυθίᾳ οἰκῆσαι, καθάπερ προείρηται ἐν τοῖς περὶ Σαυροματῶν· ἢ οἱονεὶ Σαυροπάτιδες, διὰ τὸ σαύρας πατεῖν, ὃ ἐστι γυναιξὶ τοιούτων γὰρ ἤσθιον κρεῶν. διὸ καὶ Ἀμαζόνες ἐκαλοῦντο κατά τινας, οὐ μόνον ὡς μονόμαζοι (ἐπικαίοντο γὰρ βρεφόθεν τὸν δεξιὸν μαζὸν, ὡς ἂν μὴ ἐπικωλύῃ τὴν τοξείαν) ἀλλὰ καὶ οἷα μὴ μάζαις, ἀλλὰ κρέασι θηρείων ἐπιτρεφόμεναι. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. τὸν δὲ ῥηθέντα Μαίανδρον, σκολιόν φασι ῥέειν, ἀφ' οὗ καὶ τὰς τῶν ποταμῶν σκολιότητας πάσας μαιάνδρους καλεῖσθαι. ἱστορεῖται δὲ ὅτι τὴν αἰωπίρω εἰρημένην Πριήνην πρὸς τῇ θαλάσσῃ οὖσαν τὰς ἀρχὰς, μεσόγειον ἐποίησεν ὁ Μαίανδρος μακρῷ προσχώματι. φησὶ γὰρ ὁ γεωγράφος, Οὕτω γὰρ ὁ Μαίανδρος πολλὴν χοῦν "
" κατάγει, καὶ ὅτι τύχῃ τῷ αἰγιαλοῦ προστεθεὶς, "
" πεποίηκε τὴν Πριήνην μεσόγειον τεσσαράκον- "
" τα σταδίων προσχώματι, ἐπὶ θαλάττῃ πρότερον "
οὖσαν.

[830] Mæonia autem post has vrbes orrũ versus porrecta est, [831] Tmolo sub ventoso. vnde Pactolus means, [832] Aurum cum vorticibus trahens susurrat. [833] Huius autem ad latera sedens veris tempore [834] Olorum exaudires canoram vocem, qui in nemore [835] Hic & illic pascũtur, crescẽte in herba. [836] Multa nanque prata in Asia virent, [837] Præcipuè verò in campo Mæandrio: quò Caystri [838] Placidè strepentis influit splendida aqua.

Μῃονίη δ' ἐπὶ τῇσιν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσται,
Τμώλῳ ὑπ' ἠνεμόεντι. ὅθεν Πακτωλὸς ὀδεύων
Χρυσὸν ὁμοῦ δίνῃσιν ἐφελκόμενος κελαρύζει.
Τοῦ δ' ἂν ἐπὶ πλευρῇσι καθήμενος εἴαρος ὥρῃ
Κύκνων εἰσαΐοις λιγυρὴν ὄπα, οἵ τε καθ' ὕδωρ — al. ὕλην
Ἔνθα καὶ ἔνθα νέμονται ἀεξομένης ἐπὶ ποίης.
Πολλοὶ γὰρ λειμῶνες ἐν Ἀσίδι τηλεθόωσιν· — al. ἐς Ἀσίδα
Ἔξοχα δ' ἀμπεδίον Μαιάνδριον, ἔνθα Καΰστρου
Ἥσυχα καχλάζοντος ἐπιρρέει ἀγλαὸν ὕδωρ. — al. παφλάζοντος

Ὅτι μετὰ τοὺς Ἴωνας οἱ Μῄονες, ὧν καὶ Ὅμηρος μέμνηται, ἤγουν οἱ Λυδοὶ κατ' ἀνατολάς, ἔθνος χώραν ἀγαθὴν οἰκοῦν καὶ πολυαργυρωτάτην, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. ἔνθα ὁ ἠνεμόεις Τμῶλος τὸ ὄρος, ὅθεν ὁ Πακτωλὸς ῥέων χρυσὸν ὁμοῦ δίναις ἐφελκόμενος κελαρύζει. χρυσορρόας γὰρ ἱστορεῖται ποταμὸς ὁ Πακτωλὸς, ἢ ὡς αὐτὸ τοῦτο χρυσοῦ κατασύρων ψήγματα, ἢ ὡς λιπαρωτάτην τὴν ἐγχώριον γῆν, καὶ πλουτοποιὸς τοῖς ἐκεῖ γινόμενος. καὶ ὅρα καὶ ἐνταῦθα τὸ κελαρύζειν, οὐ πάνυ πρεπωδὲς ὂν μεγαλειοτάτῃ ποταμοῦ ῥεύματος, οὐδὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ Κηφισσοῦ. ὁ δὲ Πακτωλὸς καταφέρεσθαι λέγεται εἰς τὸν Ἕρμον,
" καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, λέγων, Πακτωλὸς
" ψῆγμα χρυσοῦ καταφέρων ἐκ τοῦ Τμώλου εἰς τὸν Ἕρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ. ὁ δὲ Ἕρμος ῥέων ἐκ τῆς "
" Σαρδιανῆς ἐκδίδωσιν εἰς τὴν τῆς Φωκαίας θά- "
" λασσαν. λίαν δὲ τὴν τῶν Λυδῶν ὁ Διονύσιος ἐξυ- "
μνεῖ, ὡς εὐδαίμονα, θεῖόν τι ἔδαφος αὐτὴν ἀποκαλῶν, καὶ λέγων κύκνων λιγυρὰν ὄπα ἔαρος ὥρᾳ ἀκούεσθαι ἐν ταῖς τοῦ Πακτωλοῦ πλευραῖς, οἳ καθ' ὕλην ἔνθα καὶ ἔνθα νέμονται αὐξανομένης ἐπὶ ποίας· καὶ ὅτι πολλοὶ μὲν λειμῶνες ἐν Ἀσίᾳ θάλλουσιν, ἔξοχα δὲ κατὰ τὸ Μαιάνδριον πεδίον. διὸ τινὲς καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ, Ἀσίῳ ἐν λει- "
" μῶνι, ἐντεῦθεν νοοῦσιν, ὡς τάχα τῆς Μῃονίας, Ἀ- "
σίας λεγομένης. μεθ' ἣν καὶ ἔθνος τι οἱ Μυσοὶ, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἄλλοι παρὰ τοὺς Ὀλυμπίους. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος, Μυσοὶ μετὰ Λυδοὺς, καὶ πόλις Φιλα- "
δέλφεια. λέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ τὸν Καΰστρον "

ἢ τοι ἦχα καχλάζοντα, ἢ παφλάζοντα, ἐπιρρέειν ὕδατι ἀγλαῷ εἰς τὸν Μαίανδρον. Κάϋστρος δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ παρακεῖσθαι τῇ κατακεκαυμένῃ χώρᾳ, ἐξ ἧς, κατὰ τὸν γεωγράφον, οἶνος ἐλλόγιμος ἀρετῇ ἐπὶ κατακεκαυμενίτης. τὴν δὲ χώραν ταύτην οἱ μὲν Μυσίαν καλοῦσι, διὰ τοὺς ἐκεῖ ῥιφθέντας Μυσούς, οἱ δὲ Μῃονίαν, διὰ τοὺς Μῄονας· ἥτις τεφρώδης λέγεται εἶναι τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ ἄδενδρος, πλὴν ἀμπέλου. ἀπὸ δὲ τοῦ Καΰστρου καλεῖται καὶ πεδίον Καΰστριον, τὸ καὶ Καϋστριανόν· ᾧ συνεχὲς τὸ Κιλβιανόν. λέγονται δὲ καὶ οἱ Λυδοὶ, καὶ Μαίονες καὶ Μῄονες· ὡς δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, λέγων « ὅτι ὁ δῆμος Λύδιος ἀπὸ Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος, πρότερον Μῄων καλούμενος· παρ' οἷς καὶ αἱ Σάρδεις, τὸ τῶν Λυδῶν βασίλειον, ἅς φασιν Ὕδην λέγεσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ. ταύτας ἔχειν οἱ Κιμμέριοι λέγονται δίχα τῆς ἀκροπόλεως, ὅτι τὴν πάλαι τῆς Ἀσίας κατέδραμον. «

Οὐ μὰν οὐδὲ γυναῖκας ὀνόσσεαι, αἳ περὶ κεῖνο
Θεῖον ἔδος, χρυσοῖο κατ' ἰξύος ἅμμα βαλοῦσαι
Ὀρχεῦνται, θηητὸν ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον, — γρ. ἀμειβόμεναι
Εὖτε Διωνύσοιο χορεστασίας τελέοιεν.
Σὺν καὶ παρθενικαὶ, νεοθηλέες οἷά τε νεβροὶ,
Σκαίρουσιν· τῇσιν δὲ περισμαραγεῦντες ἀῆται — γρ. περισμαραγοῦντες
Ἱμερτοὺς δονέουσιν ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνας. — γρ. στήθεσι
Ἀλλὰ τὰ μὲν Λυδοῖσι μετ' ἀνθρώποισι μέλονται.

[839] Ne mulieres quidē vituperabis, quæ in illo [840] Diuino solo, aureo per lumbos [ilia] vinculo cincta [841] Tripudiant, mirificū se flectētes circū orbē, [842] Quādo Bacchi choreas celebrant: [843] Simul quoque virgines, recens ablactati velut hinnuli, [844] Saltant, quibus circunstrepentes venti, [845] Elegantes agitant in pectoribus vestes. [846] Atque hæc quidem Lydos apud homines curæ sunt.

Ὅτι ἀποσεμνύνων τὴν γῆν τῶν Λυδῶν ὁ Διονύσιος, ὡς καὶ καλλιγύναικα, φησὶν ὅτι, οὐ μὴν οὐδὲ τὰς Λυδὰς μέμψαιτό τις γυναῖκας, αἳ χρυσοῦν ἅμμα κατὰ ὀσφύος βαλοῦσαι, ἤγουν ζώνῃ χρυσῇ ζωσάμεναι, κύκλον χοροῦ θηητὸν ἑλίσσουσι, χοροστασίας τελοῦσαι τῷ Διονύσῳ. εἶτα ἐνθουσιῶν ἔτι ὁ ποιητὴς πανηγυρικώτερον ἐπὶ τῇ τῆς χώρας εὐδαιμονίᾳ, καὶ ἀφελείᾳ λόγου γοητεύων τὸν ἀκροατὴν, ἢ καὶ, ὡς εἰπεῖν, εἰς ἔπη χερνίβων καὶ ἐπορχούμενος, ἐπάγει, Σὺν καὶ παρθενικαὶ, νεοθηλέες οἷά τε νεβροὶ, σκαίρουσι. τῇσι δὲ, ἤγουν ταύταις, περισμαραγοῦντες ἀῆται ἱμερτοὺς δονέουσι περὶ στήθεσι χιτῶνας. τὸ δὲ νεοθηλέες, τοῖς νεβροῖς συντακτέον. παρθένοις γὰρ τοιαύταις οὐ πάνυ προσφυὲς τοιοῦτο ῥῆμα. χορευόντων δὲ τὸ σκαίρειν. τὸ μέντοι σπαίρειν, κινδυνώδης λέξις ἐστὶν, ὥσπερ καὶ τὸ ἀσπαίρειν. τὸ δὲ σμαραγεῖν ἰδοὺ καὶ ἐπὶ ἀνέμων ὀνοματοποιεῖται· ὅθεν καὶ Ζεὺς ἐρισμάραγος, ἤτοι ἀὴρ πολυηχής. ἐνταῦθα δὲ οὐ μόνον ὡς δεξιαὶ χοροποιοὶ ὁ Διονύσιος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀγαθὰς ὑφαίνειν τὰς Λυδὰς ἐπαινεῖ. ὅτι δὲ καὶ πλούσιοι πάλαι ποτὲ οἱ Λυδοὶ, δῆλον· παρ' οἷς πρώτοις καὶ νομίσματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐκόπη. καὶ τρυφὴν δὲ πολλὴν εἶχον, ὅθεν καὶ παίγνια πολλὰ ἐξεῦρον αὐτοί. λέγονται δὲ καὶ ἀνδρεῖοί ποτε γενέσθαι, καὶ ἀλκιμώτατοι, καὶ ἀγαθοὶ εἶναι ἱππεύειν. διὸ καὶ παρὰ Λύδιον ἅρμα θέειν λέγονται οἱ ἐν ἱππομαχίᾳ ὑπλισμένοι. ὅτι ὥσπερ Πάμφυλος, καὶ Παμφύλιος τὸ ἐθνικὸν, καὶ Σύρος, Σύριος, οὕτω καὶ Λυδὸς, Λύδιος. διαβάλλονται δὲ οἱ Λυδοὶ ἐπὶ πορνείᾳ· ὅθεν καὶ παροιμία, Λυδοὶ πονηροὶ, δεύτεροι Αἰγύπτιοι, καὶ τρίτοι Κᾶρες. αἱ δὲ Λυδαὶ πορνεύεσθαι πᾶσαι λέγονται, καὶ δῶρα πλείω διδόναι ἢ λαμβάνειν. οὕτω δέ φασι καὶ παρὰ Ἀρμενίοις παρθένους ἐπιφανεῖς ἀνιερωθείσας θεᾷ τινι λεγομένῃ Ταναΐδι καταπορνεύεσθαι, εἶτα πρὸς γάμον ἐκδίδοσθαι, μηδενὸς ἀπαξιοῦντος ταῖς τοιαύταις συνοικεῖν.

Πρὸς δ' ἅλα κεκλιμένην Λύκιοι χθόνα ναιετάουσι, — γρ. κεκλιμένοι
Ξάνθου ἐπὶ προχοῇσιν, ἐϋρρείτου ποταμοῖο·
Ἔνθα βαθυκρήμνοιο φαείνεται οὔρεα Ταύρου,

[847] Ad mare autem vergētem Lycii terrā incolunt, [848] Xanthi ad fluenta, pulchrifluí amnis: [849] Vbi alta præcipitia habentis visuntur montes Tauri,

850 Ad Pamphylios etiam vsque: Cragũ verò illũ vulgò appellant. 851 Illic etiam, videre queas quod supra mare est [maritimum] oppidum 852 Aspendum, fluminis iuxta vndas Eurymedontis, 853 Vbi suum mactationibus Dionæam [Venerem] placant.

Παμφύλων καὶ μέχρι· Κράγον δέ ἑ φημίζουσι.
Κεῖθι δ' αὖ ἀθρήσειας ὑπειράλιον πτολίεθρον
Ἄσπενδον, ποταμοῖο παρὰ ῥόον Εὐρυμέδοντος,
Ἔνθα συοκτονίῃσι Διωναίην ἱλάονται.

περὶ Παμφυλίων

Ὅτι Λύκιοι τὸ ἔθνος κατά τινας καλεῖται ἀπὸ Λύκου τοῦ Πανδίονος διαβαίνοντος εἰς τὴν Ἀσίαν. κεῖνται δὲ, φησὶν, οἱ Λύκιοι πρὸς θάλασσαν, ἔνθα καὶ ὁ Ξάνθος ποταμός ἐστιν, ἄλλος παρὰ τὸν Τρωϊκὸν, τὸν καὶ Σκάμανδρον· καὶ πόλις ὁμώνυμος. περὶ ὧν ἐρρέθη τι καὶ ἐν τῇ τῶν Πατάρων ἱστορίᾳ. περὶ δὲ Λυκίαν καὶ τὰ τοῦ βαθυκρήμνου Ταύρου οὔρεα φαίνεται μέχρι Παμφύλων, ἤτοι Παμφυλίων (διχῶς γὰρ ἡ τοῦ ἔθνους φέρεται γραφὴ, ὡς προείρηται) οὗ Ταύρου τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν προτομῇ ταύρου εἰκάζονται. διὸ καὶ Ταῦρον τὸ ὄρος κληθῆναι λέγουσιν. οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ μέγεθος Ταῦρον φασὶν αὐτὸν λέγεσθαι. ταῦροι γὰρ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, πάντα τὰ μεγάλα καὶ βίαια. ὅθεν καὶ τὸ βοῦ ἐπιτατικὸν μόριον, κατά τινας, εἰλῆφθαι ὡς ἐκ τοῦ βοός. τὸν δὲ ἐνταῦθα Ταῦρον τὸ ὄρος, καὶ Κράγον φησὶ φημίζεσθαι, ἀπὸ Κράγου τινὸς ἐπιφανοῦς ἀνδρὸς, ὃς αὐτόθι θανὼν τιμᾶται. ἐν τούτῳ δέ φασιν οἱ παλαιοὶ τῶν Κράγου θεῶν ἀγρίων ἄντρα εἶναι). ὁ δὲ γεωγράφος περὶ τοῦ Κράγου καὶ ταῦτά φησιν, Ὁ Κράγος ὄρος ἐστὶν ἔχον ἄκρας ὀκτὼ, καὶ πόλιν ὁμώνυμον, ἔνθα μυθεύεται τὰ περὶ Χιμαίρας· καὶ φάραγξ ἐκεῖ Χίμαιρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνατείνουσα. περὶ δὲ αὐτὸ κεῖται ὁ Ἀντίκραγος. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὄρος εἶναι περὶ Λυκίαν, τίκτον πῦρ αὐτόματον. τοῦτο δὲ μέχρι καὶ εἰσέτι φαίνεται. Ὅτι ἐν Ἀσπένδῳ τῇ Παμφυλικῇ πόλει, ἔνθα ποταμὸς Εὐρυμέδων ῥέει, συῶν θυσίαις ἱλάσκεται Ἀφροδίτη, ὅ ἐστι θεραπεύεται, Μόψου τινὸς προκατάρξαντος τοῦ ἔθνους, ὃς βιξάμενος θύσειν ὃ ἂν παραπέσῃ τῇ χώρᾳ, συῶν ἐλθὼν ἔθυσε, κἀκεῖθεν τὸ ἔθος ἐκράτησεν. Ἀργείων δὲ κτίσμα ἡ Ἄσπενδος, ἀνδροῦσά ποτε κατὰ πολύ. εἶχε δὲ καὶ ἐλαιῶνα. φησὶ γὰρ ὁ γεωγράφος, Ἄσπενδος ἐλαιόφυτος, καὶ Σίδη Παμφυλικὴ, πόλεις κατέχουσαι χωρία γεώλοφα. ὁ δὲ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ κακωθῆναι τοὺς Ἀσπενδίους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, διότι δεηθῶσι τῇ στρατιᾷ ὑποσχόμενοι πεντήκοντα τάλαντα εἰς μισθὸν, καὶ τοὺς πεντήκοντα ἵππους οὓς ἔτρεφον τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἔδωκαν. ἀλλά τι συναυτοῖς ἐλύπησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ τάλαντα ἑκατὸν ἔλαβεν ἀντὶ τῶν πεντήκοντα. Ἰστέον δὲ ὅτι Ἄσπενδος μὲν διὰ τοῦ ε, ὄνομα πόλεως· διὰ δὲ τοῦ ο Ἄσπονδος, ὁ μὴ σπενδόμενος. ἵνα μὴ συνεμπίσῃ ἡ πόλις καὶ τὸ ἐπίθετον.

854 Aliæ autẽ deinceps Pamphylicæ sunt vrbes, 855 Corycus, Pergáque, & ventosa [ventis exposita] Phaselis. 856 Harum autem ad orientem mediam terram habitant 857 Periti in bellis Lycaones, curuis arcubus vtentes [sagittarii.]

Ἄλλαι δ' ἑξείης Παμφυλίδες εἰσὶ πόληες,
Κώρυκος, Πέργη τε, καὶ ἠνεμόεσσα Φάσηλις.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην μεσάτην χθόνα ναιετάουσιν
Ἴδριες ἐν πολέμοισι Λυκάονες ἀγκυλότοξοι.

Ὅτι ἡ Παμφυλία χώρα ἢ ἀπὸ γυναικὸς Παμφύλης, ἢ ἀπὸ Παμφύλου τινὸς, οὗ καὶ ὁ Λυκόφρων μέμνηται. Ἡρόδοτος δέ φησιν ὅτι Παμφύλιοί εἰσι τῶν ἐκ Τροίας ἀποσκεδασθέντων μετὰ Ἀμφιλόχου καὶ Χάλκαντος. Ὅτι Παμφυλίδες πόλεις, Κώρυκος, καὶ Φάσηλις προπαροξυτόνως, ἡ ποτὲ Φάρσαλος, ἀφ' ἧς Θεοδέκτης κάλλει διαφέρων, καὶ ποιήσας ποικίλην ῥητορικὴν, καὶ λόγους ἀγαθοὺς γράψας, καὶ τραγῳδίας ν. περὶ τούτων ὁ γεωγράφος φησὶ, Κώρυκος καὶ Φάσηλις, Παμφύλων τόποι. ἀλλαχοῦ δέ φησι, Κώρυκος αἰγιαλὸς περὶ Λυκίαν. εἶτα Φάσηλις λιμὴν, καὶ πόλις ἀξιολόγους ἔχουσα τρεῖς λιμένας. ταύτης ὑπέρκειται τὰ Σόλυμα, καὶ Τελμισσὸς πόλις Πισιδικὴ, ἐπικειμένη τοῖς στενοῖς τοῖς περὶ Φασηλίδα θάλασσαν, ἃ παρ' Ἀλέξανδρος ἀνοίξας

» ἀνοίξας διήγαγε τὴν στρατιάν. ἔνθα δὲ Κλίμαξ
» ὄρος, φησίν, ἐπικείμενον τῷ Παμφυλίῳ πελάγει.
» ἐνταῦθα νηνεμίας μὲν γυμνοῦται ὡς παροδεύε-
» σιν αἰγιαλός, πλημμύροντος δὲ τοῦ πελάγους,
» ὑπὸ κυμάτων καλύπτεται τὸ πολύ. μέσον δὲ Φα-
» σηλίδος καὶ Ἀτταλείας Θήβη πόλις καὶ Λυρ-
» νησσὸς, ὁμώνυμοι ταῖς Τρωϊκαῖς. τὴν δὲ Ἀττα-
λείαν ὁμώνυμον ὁ γεωγράφος φησὶ λέγει τοῦ κτί-
σαντος, ὃς καὶ Κώρυκον πολίχνιον ἔκτισεν. ἐν ἄλ-
λοις δέ φησιν ὁ αὐτὸς ὅτι Κώρυκος ἄκρα Λυ-
κίας, μετὰ τὴν ἄκραν τὸ Ἀνεμούριον· ὑπὸ ἧς
ἄντρον τὸ Κωρύκιον, ἐν ᾧ ἀρίστη κρόκος φύεται.
ἰστέον δὲ ὅτι ἡ παροιμία ἡ λέγουσα, τοῦ δ' ἄρα ὁ
Κωρυκαῖος ἠκροάζετο, οὐκ ἀπὸ ταύτης τῆς Κω-
ρύκου εἴρηται, ἀλλ' ἀπὸ ἑτέρου τινὸς. καὶ λιμέ-
νος ὄντος πλησίον τῆς Τέω νήσου, καὶ τῶν Ἐρυθρῶν,
ἔνθα λῃστήριον ἦν τῶν ὀνομαζομένων Κωρυκαίων, οἳ κατακου-
σιμάτων περιιόντες τὰ κατὰ τοὺς ἐμπόρους, καὶ οὕτως
ἐπιβουλεύοντες αὐτοῖς. ὅθεν ἡ παροιμία, ἐπὶ
τῶν περιεργαζομένων καὶ μανθανόντων τὰ ἀπόρ-
ρητα. ὅτι τοὺς Λυκίους πρὸς θαλάσσαις εἶπεν φησὶ,
διαστέλλων πρὸς τοὺς Λυκάονας· οὓς Λυκάονας
πρὸς ἀνάπαλιν λέγει ὡς ἠπειρώτας μέσην χώ-
ραν οἰκοῦντας. καὶ ἀγκυλοτόξους ὀνομάζει, καὶ ἴδριας
ἐν πολέμῳ καλεῖ. τούτων τῶν Λυκαόνων ἐστὶ καὶ
τὸ Εἰκόνιον, τῇ εἰκόνι τῆς Γοργόνος παρονομαζό-
μενον, ἣν αὐτόθι ἀνασκολοπίσαι λέγεται ὁ Περσεύς.
λέγονται δὲ Λυκάονες ἀπὸ Λυκάονός τινος Ἀρ-
κάδος, πόλιν αὐτόθι κτίσαντος κατὰ χρησμὸν, ἐπὶ
ἐμφανείᾳ Λύκου Ἀκαμαντος, φέροντος ἐν γνα-
θμοῖς ἀνδρομέην παλάμην· τὸ ῥα οἱ τεκμήριεν
Ἀπόλλων. ἰστέον δὲ ὅτι διττοί εἰσιν οἱ Λύκιοι, ὡς
καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ· οἱ μὲν Τρωϊκοί, καθὰ καὶ ὁ γεω-
γράφος φησίν· οἱ δὲ, πρὸς τῇ Καρίᾳ. ἄδηλον δὲ
πότεροι τοὺς ἑτέρους ἀπῴκισαν. οὕτω δὲ φησὶν ὁ
γεωγράφος καὶ περὶ τῶν Κιλίκων. περὶ τούτων
μέντοι ἀλλαχοῦ φησὶν ὁ αὐτὸς γεωγράφος, ὅτι οἱ
Κίλικες οἱ ἐν Τροίᾳ μεταστάντες εἰς Συρίαν, ἀ-
πετέμοντο παρὰ τῶν Σύρων τὴν νῦν Κιλικίαν. Ἡρό-
δοτος δὲ τοὺς πρὸς τῇ Καρίᾳ Λυκίους ἐκ Κρήτης
γενέσθαι ἱστορεῖ, λέγων καὶ ὅτι Τερμίλαι ἐκαλοῦν-
το· ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίονος ἀνδρὸς Ἀθηναίου
ἐκλήθησαν Λύκιοι. εἶχον δὲ καὶ κράνεια τόξα, καὶ
οἰστοὺς καλαμίνους ἀπτέρους, καὶ αἰγὸς δέρματα
περὶ τοὺς ὤμους, καὶ περὶ ταῖς κεφαλαῖς πίλους ἐστε-
φανωμένους πτεροῖς.

Τοῖς δ' ἔπι, Πισιδέων λιπαρὸν πέδον· ἧχι πόληες,
Τερμισσὸς, Λύρβη τε, καὶ ἣν ἐπολίσσατο λαὸς |γη.
Πρίν ποτ' Ἀμυκλαίων, μεγαλώνυμος ἐν χθονὶ Σέλ-
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς, σκολιὸν περιτέμνεται οἶμον
Πολλὸν ἔσω βεβαῶτα περίδρομος Ἀμφιτρίτη,
Γείτων Εὐξείνοιο πολυκλύστοιο θαλάσσης.
γρ' πόντος Κεῖνός τοι Κιλίκων περισύρεται ἔθνεα κόλπος
Μακρὸς ἐπ' ἀντολίην· Ἀσίης δὲ στεινὰ καλοῦσι.

858 Hos verò post, Pisidarũ pingue solum: vbi vrbes, 859 Termessus, Lyrbáque, & quã condidit populus 860 Olim aliquando Amyclæorum, [Spartanorum] quæ est magni nominis in terra Selga. 861 Inde autem in orientem, obliquũ circumsecat iter mitem 862 Multum introgressum circũfluum mare, 863 Vicinum Euxino vndoso æquori. 864 Ille sanè Cilicum trahitur circum gentes sinus 865 Longus in orientem: Asiæ verò angustias [fauces] vocant.

Ὅτι Πισιδέων πεδίον, οὓς καὶ Σολύμους τινές
φασι, λιπαρὸν λέγει· ὧν πόλις ἡ Σέλγη, ἣν καὶ κτί-
σμα λέγει λαοῦ Ἀμυκλαίων, καὶ μεγαλώνυμον κα-
λεῖ. φασὶ γὰρ δισμυριάνδρον τὴν πόλιν ταύτην γενέ-
σθαι. ἀπὸ Πισίδου δέ τινος ὀνομασθῆναι λέγονται οἱ
Πισίδαι, δι' ἔτος ἓν ἐκφερόμενοι· καὶ ποτὲ μὲν ἐν συ-
στολῇ, ποτὲ δὲ ἐν ἐκτάσει τὴν ἀρχουσαν. λέγεται δὲ ὑπὸ
Κάλχαντος ἡ Σέλγη κτισθῆναι, εἶτα ὑπὸ Λακεδαι-
μονίων. ἀξιολογώτατοι δὲ Πισιδέων οἱ Σελγεῖς,
καὶ διὰ τὴν ... μιότητα πόλεως, καὶ ἐπί τινα ἐπ' ἄλλοις γε-
νόμενοι Ἀλεξάνδρῳ δὲ πρεσβευσάμενοι, καὶ κατὰ φι-
λίαν εἰπόντες δέξασθαι τὰ προσταχθέντα. ἱστορεῖται
δὲ καὶ πάνυ ποτὲ τὴν πόλιν ταύτην ἀνεμεθῆναι, Λα-
κώνων, ὡς εἴρηται, μετοικισάντων εἰς αὐτήν. ὅθεν καὶ
ἀσελγεῖς φασὶ κατὰ στέρησιν καλεῖσθαι τοὺς αἰσχρούς, καὶ
μὴ ζῶντας ὁμοίως, μηδὲ ἐοικότας Σελγεῦσι κατὰ ἤ-
θους χρηστότητα. καὶ οἱ ἄλλοι τὸ ἀνάπαλιν φαυλο-
τάτους οὐκ ἐκεῖ ἱδρῦσιν, ὅθεν καὶ ἐπίτασιν λέγε-
σθαι τὴν ἀσέλγειαν ἐπὶ τῶν μὴ καθαρῶς ζώντων, ἀλλὰ
τοῖς Σελγεῦσιν ἐοικότων. κρεῖττον δὲ ἡ προτέρα ἐπι-
βολὴ τῆς ἐτυμολογίας. τάχα γὰρ οὐκ ἂν ὁ Διονύσιος
μεγαλώνυμον εἶπε τὴν Σέλγην, εἰ φαύλους τοὺς πο-

λίμνας ἔτρεφεν. Ὅτι πόλις Πισιδῶν καὶ ἡ Λύρβη καὶ ἡ Τερμισσός, ὑπερκειμένη τῆς Κιβύρης τῆς μεγίστης διοικήσεως· ἔνθα φησὶν ὁ γεωγράφος τὸν σίδηρον ῥᾳδίως τορνεύεσθαι. Ταύτην τινὲς διὰ τοῦ λ γράφουσι Τελμισσόν, καὶ λέγεται ὅτι Τελμισσὸς ἡ πόλις πλεονασμὸν ἔπαθεν, ἐπιτεθέντος τοῦ λ. ἐκλήθη γὰρ ἀπὸ Τερμισσοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς φησὶν Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ παθῶν. Σημείωσαι δὲ ὅτι κρείττων ἡ διὰ τοῦ ρ προεκτεθεῖσα γραφή. φέρεται γὰρ ἐν τοῖς ἐθνικοῖς, τὴν μὲν διὰ τοῦ λ Τελμισσόν, πόλιν εἶναι τῆς Καρίας, ἢ Λυκίας· τὴν δὲ Τερμισσόν, τῆς Πισιδίας. λέγει δὲ καὶ ὁ γεωγράφος, Τελμισσός, πολίχνη Λυκίων· καὶ Τελμισσὶς ἄκρα. εἶτα ὁ Ἀντίκραγος. αὕτη δὲ ἡ Τερμισσὸς καὶ μείζων λέγεται, πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἑτέρας ἀποίκου αὐτῆς, καλουμένης μικρᾶς Τερμισσοῦ. Ὅτι μετὰ τὰς Πισιδῶν πόλεις, πρὸς αὐγὰς ἡ τοῦ Ἰσσικοῦ, (ἤτοι τοῦ Παμφυλίου) πελάγους ἐστὶ καμπὴ κυκλουμένη, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προείρηται, καὶ ἔστι περίδρομος, ἐπὶ πολὺ ἔσω βαίνουσα, οὐκ ἀρκουμένη δὲ οὐδὲ τὸν Εὔξεινον, ὡς οἱ παλαιοὶ γράφουσιν, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ κάμπτεσθαι νεύουσα. διὸ καί, ὡς ὁ Ὑρκάνιος, οὕτω καὶ αὐτὸς ὁ Παμφύλιος, γείτων τοῦ Εὐξείνου λέγεται, καίτοι ἄλλως ἐπὶ μακρὸν ἀφεστηκώς. Ἰστέον δὲ ὅτι μακρὸς ἐπὶ ἀνάπλουν περιστρεφόμενος ὁ τῶν Κιλίκων γῆν ὁ Ἰσσικὸς ἐστὶ κόλπος. καὶ προσειλημμένον ἔχων ἔγγιστα τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος, ἀποπλεῖ τὰ κατὰ τὸν Διονύσιον λεγόμενα τῆς Ἀσίας στενά. Ταῦτα δὲ λέγεται ἀνοῖξαι Ἀλέξανδρος, εἰς εὐρυχωρίαν τῷ στρατῷ, περιάγων ἐκεῖ κάλλιόν τι καινοτομήσας αὐτὸς καὶ τῆς περὶ τὸν Ἄθω Ξερξικῆς ἀλαζονείας πάνυ τι χρησιμώτερον. Ἀρριανὸς δὲ λέγει καὶ ἀποτυχῆσαι τὴν τοιαύτην τὸν Ἀλέξανδρον. ἄλλως γὰρ οὐκ οὔσης ὁδοῦ ἐν τῇ κατὰ Φασηλίδα θαλάσσῃ, ὅτι μὴ τῶν ἀπ' ἄρκτου πνεόντων ἀνέμων (εἰ γὰρ νότος κατέχοι, ἄπορον ἦν διὰ τοῦ αἰγιαλοῦ διελθεῖν Ἀλεξάνδρῳ) σκληροὶ δὲ Βορέαι ἐπιπνεύσαντες οὐκ ἄνευ τοῦ θείου εὐμαρῆ τὴν ὁδὸν παρέσχον. λέγεται δὲ καὶ κατὰ τὴν Περσίδα πολλὰ εἶναι στενά, ἃ βίᾳ μέν, διῆλθε δὲ ὅμως ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος, ἀλλά τι σπουδὴν καὶ τὰ γαζοφυλάκια δὲ καταλαβεῖν, ἃ πολλοῖς χρόνοις ἐξεπεπλήρωντο. περὶ δὲ τῶν τῆς Ἀσίας στενῶν εἴρηταί τι καὶ ἐν τοῖς πρὸ μικροῦ ῥηθεῖσι περὶ Φασηλίδος.

Καὶ τῷ μὲν πλεόνων ποταμῶν ἐπιμίσγεται ὕδωρ
Τηλόθεν ἐρχομένων, Πυράμοιό τε καὶ Πινάροιο, γρ. ἐρχομένων
Κύδνου τε σκολιοῖο μέσην διὰ Ταρσὸν ἰόντος·
Ταρσὸν ἐϋκτιμένην, ὅθι δή ποτε Πήγασος ἵππος
Ταρσὸν ἀφεὶς, χώρῳ λίπεν οὔνομα, τῆμος ἀφ' ἵππου
Ἐς Διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης.
Κεῖθι δὲ καὶ πεδίον τὸ Ἀλήιον, οὗ κατὰ νῶτα
Ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάασκε.

866 Atque in hunc quidem multorum fluminum commiſcetur vnda, 867 Procul venientium, Pyramique & Pinari, 868 Cydniq; flexuoſi[ſinuoſi] mediã per Tarſum eũtis, 869 Tarſum bene ſtructã, vbi quõdam Pegaſus equus 870 Vngula amiſſa, loco reliquit nomen, quando ex equo 871 Ad Iouis[domicilium] proficiſcens decidit heros Bellerophon. 872 Illic etiamnum campus Aleius, cuius in dorſo [in planicie] 873 Ab hominibus ſeorſum oberrans verſabatur.

Ὅτι ὁ Παμφύλιος (ὁ καὶ Ἰσσικὸς) κόλπος τὴν Κιλίκων γῆν, ὡς εἴρηται, περισύρεται, καὶ ὅτι εἰς αὐτὸν ὁ Πύραμος ὁ ποταμὸς εἰσβάλλει, καὶ ὁ Πίναρος, καὶ Κίαρος, ὁ ἀπὸ τοῦ Ταύρου ὄρους τοῦ ὑπερκειμένου τῆς Ταρσοῦ ῥέων σκολιός, καὶ μέσην τὴν Ταρσὸν διιών· περὶ οὗ καὶ κατωτέρω ῥηθήσεται. ψυχρὸν δέ, φασί, καὶ ταχὺ τὸ ῥεῦμα τοῦ Κύδνου, καὶ ἐπικουρεῖ τοῖς παχυνευροῦσι κτήνεσι καὶ ἀνθρώποις. εἰς τοῦτον, ὡς καὶ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ, ἔρριψεν ἑαυτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ καύματι ἐχόμενος, ἐπιθυμήσας τοῦ ὕδατος, ὁπηνίκα καὶ σπασμῷ ἑάλω, καὶ θέρμαις ἰσχυραῖς, καὶ ἀγρυπνίᾳ συνείχετο· ὅτε καὶ ἐκάθηρεν αὐτὸν Φίλιππος ὁ Ἀκαρνὰν ἰατρός, τῶν ἄλλων ἰατρῶν οὐκ οἰομένων εἶναι βιώσιμα. ὁ δὲ Πύραμος σκολιός τι ῥέει, ὡς εἴρηται, καὶ καταπίπτων εἰς βαθείας φάραγγας, ψόφον προσβάλλει βροντῇ παραπλήσιον· καὶ χοῦν δὲ πάνυ πολύν, ὡς ὁ γεωγράφος φησί, κατάγει ἐπὶ τὴν θάλασσαν. διὸ καὶ χρησμὸς ἐξέπεσεν ἐν ὑπερβολῇ τοιοῦτος,

Ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος εὐρυδίνης
Ἠϊόνα προχέων ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται.

Ἡ δὲ Ταρσὸς ἐν πεδίῳ μὲν ἵδρυται, Ἀργείων δὲ ἐστὶ κτίσμα, πλανηθέντων ἐκεῖ κατὰ ζήτησιν Ἰοῦς τῆς τοῦ Ἰνάχου θυγατρός. ἱστορεῖται δὲ ἐπιπολάσαι ποτὲ τῇ πόλει ταύτῃ πολλὴν ἀχρείαν τοῦ ἀποσ-

διάζειν ῥήτορας πρὸς τὴν δεδομένην ὑπόθεσιν· ἀπορεῖσθαι δὲ καὶ πολλῶν ἀνδρῶν ἐλλογίμων, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχει ἀγαθά. ὁ δὲ Διονύσιος, ἐπαναλόψας καὶ ἐνταῦθα, διὰ τὸ τοῦ τόπου ἔνδοξον, χρησάμενος, λέγει καὶ αἰτίαν δι' ἣν ἡ τῶν Κιλίκων πόλις οὕτω καλεῖται. ὅτι δηλονότι ὁμώνυμός ἐστι τῷ τοῦ Πηγάσου ταρσῷ, ἐκεῖ καταῤῥυέντος ἄνωθεν, καὶ τὸν αναβάτην Βελλεροφόντην συγκατενεγκόντος, μεταγχολήσαντα πρὸς τῷ γῆρα, ὡς καὶ Ἀσκληπιάδης ἱστορεῖ, καὶ πλανώμενον ἐκεῖ περὶ τὸ Ἀλήϊον πεδίον. ὅτε γὰρ εἰς Διὸς ὁ Βελλεροφόντης ἀφικνεῖτο, ἐποχούμενος τῷ πτερῷ Πηγάσῳ, τότε καὶ ὁ Πήγασος κάτω ἐνέχθη, χόλῳ Διός, καὶ ὁ ἱππεὺς συγκατηνέχθη· καὶ ὁ ἵππος αὐτοῦ ἐνταῦθα τὸν τοῦ ποδὸς ταρσὸν ἐπαφεὶς (ἐκεῖ γὰρ ὤκλασε) τῷ τόπῳ ἔλιπε τὸ ὄνομα. ἄλλοι μέντοι τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ὑπόμνημα τῆς τοῦ Βελλεροφόντου χωλείας εἶναι φασὶ * τὴν πόλιν, διὰ τὸ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, ἢ μετὰ τὴν πρώτην σύστασιν τῶν ὑδάτων ὑποχωρούντων εἰς τὴν θάλασσαν, τὰ ἐκεῖ ἀναξηρανθῆναι πρῶτον Ταυρικὰ ὄρη. διὸ καὶ τὴν πόλιν Τερσίαν ποτὲ κληθῆναι, ὡς ἀπὸ τοῦ τέρσω τὸ ξηραίνω· ὕστερον δὲ Ταρσόν. Ἐρατοσθένης δέ φησι τὴν κλῆσιν τῇ πόλει εἶναι ἀπὸ Διὸς Τερσίου τοῦ ἐκεῖ καλουμένου. οἱ δέ φασι Τερσὸν πρότερον διὰ τοῦ ε στοιχείου ὀνομασθῆναι τὴν πόλιν, διὰ τὸ τοὺς ἐκεῖ πρώτους συναγαγόντας καρπὸν χλωρὸν πρῶτον, ὅ ἐστι ξηρᾶναι, καὶ εἰς χειμῶνος ἀποθέσθαι τροφήν. ἐκεῖ δέ που φασὶν εἶναι καὶ τὸ Ἀλήϊον πεδίον, οὗ καὶ Ὅμηρος μέμνηται· ἐν ᾧ, μετὰ τὴν κατάπτωσιν, ὡς ἐῤῥέθη, ἐπλανᾶτο Βελλεροφόντης, ὅτι Πηγάσου καταπεσὼν, καὶ τῶν φρενῶν ἐκπεσών· ὅθεν καὶ μονώτην εἵλετο βίον, ἀνθρώπων ἀπαύδηθεὶς περὶ τὸ πεδίον ἀλώμενος, ἤγουν πλανώμενος· ὅπερ ἐκ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ ἄλης, ὅ ἐστι πλάνης, ἐτυμολογηθὲν, ὡς καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ, ἐκλήθη Ἀλήϊον· ἢ ἀπό τινος πόλεως καλουμένης Ἄλης, ὥς τινες λέγουσιν· ἢ παρὰ τὸ ἐστερῆσθαι λήϊων. ἔστι δὲ, φασὶ, τὸ πεδίον τοῦτο μεταξὺ Κύδνου ποταμοῦ, καὶ Σινάρου. τὸν δὲ μεμονωθέντα Σίναρον, ποταμόν τι φασὶν εἶναι ἐκ μέσου πεδίου ἀνιόντα, καὶ οὕτω βιαίως τοῦ μυχοῦ ἀνατέλλειν, ὥστε τὸ καθιέντα ἀκόντιον εἰς τὸ τῆς γῆς βάθος ἀναπεμπέτει τὸ ὕδωρ, καὶ μόλις τὸ καθιέμενον βαπτίζεται. διττὴ δὲ ἡ γραφὴ τοῦ Ταρσοῦ, διά τε τοῦ ε, ὡς προεῤῥέθη, ἀπὸ τοῦ τέρσω, καὶ διὰ τοῦ α Ταρσὸν, δευτέρου ἀορίστου. λέγεται δὲ ταρσὸς καὶ ἐπὶ πτέρυγος ὀρνέων, καὶ ἐπὶ εἰρεσίας τριηρέων. καὶ ὁ τῶν τυροποιούντων δὲ καλαθίσκος ταρσὸς καλεῖται, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ταῤῥὸς, ὡς πυρσὸς, πυῤῥός. ἄποικος δὲ Ἀργείων ἡ Ταρσὸς, κτίσμα Σαρδαναπάλου, ὃν καὶ ἐν αὐτῇ τεθάφθαι φασί τινες. Ὅτι ταὶ καὶ τὰ ἐγγὺς γῆς, ὥσπερ καὶ θαλάσσης, οἱ ῥήτορες λέγουσι, δηλοῦντες τὴν αὐτῆς ἐπιφάνειαν, ἀλλ' αὖθίς ποτε καὶ ἐναντίαν καὶ τὴν κοιλάδα φασὶν, ὅτε περὶ πεδιάδων λέγουσι. δῆλον δὲ ὅτι καὶ λαγόνας γῆς καὶ νῶτα φασὶν, ἐπὶ μὴ τὸ φαινόμενον αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν βάθει δηλῶσαι βούλονται.

γρ. βιβάασι — Πολλαὶ δ' ἑξείης Κιλίκων ναιετάουσι πόληες,
Λυρνησσὸς, Μαλλός τε, καὶ Ἀγχιάλεια, Σόλοι τε·
Αἱ μὲν, ἐν ἠπείρῳ, αἱ δ' αὐτῆς ἄγχι θαλάσσης.
γρ. Συρίων — Τῆς δ' ἔπι, Κομμαγενῶν ἔδος, Συρίης τε πόληες
γρ. ἐπιστρεπτῆς περιμήκεος. — Θινὸς ἐπὶ στρεπτῆς περιμήκεες. ἀμφὶ γὰρ ὁλκὸς
Ἐς δύσιν ἔστραπται πολιῆς ἁλὸς, ἄχρι κολώνης
Οὔρεος ἀγχιάλοιο βαθυκρήμνου Κασίοιο.
Ῥηιδίως δ' ἄν τοι λοιπὸν πόρον αὐδήσαιμι
Γαιάων Ἀσίης· ὁ δέ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔστω,
Μηδ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔργων.

874 Multæ autē deinceps Cilicum sunt vrbes, 875 Lyrnessus, Mallúsque, atq; Anchialia, Solique: 876 Aliæ quidem in continente, aliæ verò ipsum prope mare. 877 Post has autem, Commagenū solum, Syriæque oppida, 878 Littore in inflexo lōgè protracta. circū nanque tractus 879 In occasum conuersus est cani maris, vsque ad iugū 880 Montis maritimi, alta habentis præcipitia Casii. 881 Facilè autem tibi reliquum cursum[reliquam peragrationem]eloquar 882 Terrarum Asiæ. verùm hæc tibi verba inmente hæreant: 883 Neque à ventis feratur elaboratorum gratia operum.

884 Etenim si mihi planè hanc perceperis viam [viæ descriptionem] 885 Profectò etiam aliis peritè memorare possis

Εἰ γάρ μοι σάφα τήνδε καταφράσσαιο κέλευθον,
885 Ἤ τ' ἂν καὶ ἄλλοισιν ἐπισταμένως ἀγορεύοις
Καὶ ποταμούς, πολίων τε θέσιν, καὶ γαῖαν ἑκάστην.

886 Et fluuios, & vrbium situm, & regionem vnamquanque.

Ὅτι Κίλικες τὸ ἔθνος, καθά φησιν Ἀρριανός, ἀπὸ Κίλικος τοῦ Ἀγήνορος, ὃς ἐκ Φοινίκης κατὰ ζήτησιν Εὐρώπης σταλείς, καὶ πολλὴν γῆν πλανηθείς, οὐδενὶ μὲν ἴχνει τῆς παιδὸς ἐνέτυχε, τῆς δὲ πολλῆς τῆς Φοινίκων γῆς καταχθείς, ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἐπωνυμίαν ἔδωκε τῇ χώρᾳ. Ἡρόδοτος δὲ λέγει ὅτι πρὸ τούτου Ἀχαιοὶ ἐκαλοῦντο οἱ Κίλικες. πειρατικοὶ δὲ οἱ Κίλικες, οἳ καὶ τὸ κατὰ Σαμοθρᾴκην ἱερὸν ποτὲ προσπεσόντες, τάλαντα πλείω χιλίων ἀπήνεγκαν. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν
" ὅτι Κιλικία, ἡ μὲν, τραχεῖα, ἧς ἡ παραλία στε-
" νὴ μέχρι καὶ περὶ Ἰσαυρείαν καὶ Πισιδίαν, καὶ
" οἱ αὐτὴν οἰκοῦντες Τραχειῶται λέγονται· ἡ
" δὲ, πεδιάς, ἀπό τε Σόλων καὶ Ταρσοῦ, μέχρι
" καὶ Ἰσσοῦ. Ὅτι πολλαὶ πόλεις Κιλίκων, αἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, αἱ δὲ αἰγιαλοί· ὧν μία καὶ ἡ Ἀγχιάλη, κτίσμα τῆς Ἰαπετοῦ θυγατρός, ὅπου καὶ ὁ ποταμὸς Ἀγχιαλεύς. ταύτης τῆς Ἀγχιάλης υἱὸς Κύδνος· ἀφ' οὗ Κύδνος ὁ ἐν Ταρσῷ ποταμός, οὗ ἐκβολαὶ μετὰ τὴν Ἀγχιάλην πόλιν. τινὲς δὲ Σαρδαναπάλου κτίσμα καὶ αὐτὴν τὴν Ἀγχιάλην φασίν, ἐπιγράφοντες ὅτι Σαρδανάπαλος Ἀγχιάλην καὶ Ταρσὸν ἔκτισεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. ὁ δὲ Διονύσιος Ἀγχιάλειαν ταύτην λέγει· ὡς καὶ ὁ γεωγράφος τὴν Θεσσαλονίκην, Θεσσαλονίκειαν. ἔστι δὲ καὶ Θρᾳκικὴ Ἀγχιάλη, κατὰ τὸν γεωγράφον. Ὅτι Κιλίκων ἐστὶ πόλις καὶ ἡ Λυρνησσός, ἄλλη παρὰ τὴν Τρωϊκήν, ὀνομαζομένη καὶ Ὁμαλή· ἐφ' ὕψους μὲν κειμένη, κληθεῖσα δὲ οὕτως ἀπό τινος Μαλλοῦ κτίσαντος αὐτήν· ἢ ἀπὸ μαλλῶν, ἤγουν στεμμάτων, ἃ κόρακος ἁρπάσαντός ποθεν, καὶ καταθέντος ἐνταῦθα, ἐκλήθη ἡ πόλις κατὰ χρησμόν, ὑπὸ Μόψου καὶ Ἀμφιλόχου τῶν ὑμνουμένων μάντεων, οἳ καὶ Μαλλὸν ἐκάλεσαν τὴν πόλιν ἐκ τῶν τοιούτων μαλλῶν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἔθνος ἐστὶ μαχιμώτατον Ἰνδικὸν οἱ Μαλλοὶ πλησίον πως, ἔνθα παρὰ βραχὺ ἐκινδύνευσεν εἰς ζωὴν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Ὅτι πόλις Κιλικίας καὶ οἱ Σόλοι, ἡ νῦν Πομπηίου πόλις. λέγονται δὲ Σόλοι, κατά τινας, ἀπὸ Σόλωνος. οἱ δέ φασι Ῥοδίων καὶ Ἀχαιῶν κτίσμα τὴν τοιαύτην πόλιν. τούτων οἱ πολῖται οὐ Σόλοι, ἀλλὰ Σολεῖς. φασὶ δὲ καὶ τὸν σολοικισμὸν ἐντεῦθεν λαβεῖν τὴν ἀρχήν, ὡς ἀνθρώπων ποτὲ Ἀττικῶν οἰκησάντων ἐκεῖ, καὶ τῷ χρόνῳ τὴν παρακοπτόντων Ἀττικὴν γλῶτταν, καὶ ἐκβαρβαρωθέντων διὰ τὸν ἐν Σόλοις οἰκισμόν· ὅθεν καὶ πάντας τοὺς τοιούτους, σολοίκους λέγεσθαι, ὅ ἐστι βαρβάρους, κατὰ τοὺς ἐν Σόλοις οἰκήσαντας. εἰσὶ δὲ Σόλοι περὶ Κύπρον, ὧν οἱ πολῖται Σόλιοι λέγονται. Ὅτι μετὰ τὴν Κιλικίαν καὶ ἡ Κομμαγηνὴ Καππαδοκία ἐστί, ναὶ μὴν καὶ ἡ περὶ τὴν ὀρεινὴν ἐντὸς τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου Συρία, τουτέστιν ἡ Φοινίκη, διήκουσα ἄχρι καὶ εἰς τὸ Κάσιον ὄρος· ὅπερ ὄρος καὶ αἰγιαλὸν φησὶ καὶ βαθύκρημνον, περὶ ὃ ἡ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου περιφέρεια εἰς δύσιν ἐστραμμένη παύεται τοῖς ἐκ τῶν βορείων δηλαδὴ ἕως ἐπὶ τὰ ἐκεῖσε ἥκουσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν Κομμαγηνήν, Κομμαγηνηνὴν λέγει, κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ν, διὰ μέτρου ὀρθότητα. Σημειῶσαι δὲ ὅτι περὶ τὴν Κομμαγηνὴν Καππαδοκίαν καὶ ἡ Μελιτηνὴ κεῖται, καὶ τὸ λεγόμενον Ἀμανὸν ὄρος, τοῦ Ταύρου δὲ κόμμα καὶ αὐτό. κἀκεῖνο δὲ σημειῶσαι, ὅτι ἀξιόλογος ἡ Κομμαγηνὴ χώρα, ὅτι τινὲς εἰς πέντε διαιροῦντες τὴν ὅλην Συρίαν, μέρη αὐτῆς ἔθεντο τὴν Κομμαγηνήν, καὶ τὴν Σελευκίδα, καὶ τὴν Κοίλην Συρίαν· καὶ τελευταῖον τὴν παραλίαν Φοινίκην, καὶ τὴν Ἰουδαίαν ἐν μεσογαίᾳ. Ὅτι χώρας γαίας λέγει ἐν τῷ, γαιάων Ἀσίης· παρακατιὼν δέ φησι γαίας καὶ ἄλλας Μακεδονικὰς πόλεις.

887 Figura igitur quatuor in lateribus esto, 888 Expansa spatiosis in ortum campis. 889 Scis enim te inter prima 890 dicentem me audisse 890 Totam vsque ad Indos Asiam montem bifariam scindere:

Σχῆμα μὲν οὖν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῇσι τετύχθω, (γρ. πισύ-)
Πεπταμένον δολιχοῖσιν ἐπ' ἀντολίην πεδίοισιν.
Οἶσθα γὰρ ἐν πρώτοισιν ἐμεῦ εἰπόντος ἀκοῦσαι (γρ. μὲν)
890 Πᾶσαν ἕως Ἰνδῶν Ἀσίην ὄρος ἄνδιχα τέμνειν. (γρ. ἐς ἠῶ Ἀσίην)

Κεῖνό τοι ἐν πλευρῇσι βορειότερον τελέοιτο·
Νεῖλος δ' ἑσπέριον πλευρὸν πέλοι· αὐτὰρ ἑῷον,
γρ. οἶδμά τ' Ἐρυθρόν. Ἰνδικὸς Ὠκεανός· νότιον δ' ἁλὸς οἶδμα τ' Ἐρυθρῆς.
Φράζεο δ' ὡς ὑπὸ πέζαν ἐπ' αὐγὰς ἵξομαι ἤδη,
Ἀρξάμενος Συρίηθεν, ὅθεν λίπον· οὐδ' ἄν ἔμοιγε
Μύθου ἅτε ψευσθέντος ἀνὴρ ἐπιμωμήσαιτο.
γρ. ἐς νότον Ἀλλ' ἤτοι Συρίη μὲν ὑπεὶρ ἁλὸς ἐγγύθεν ἕρπει
Ἐς νότον, ἀντολίην τε, πολύπτολιν αἶαν ἔχουσα·
Ἣν Κοίλην ἐνέπουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτὴν
γρ. ὑπὸ Μέσσην καὶ χθαμαλὴν ὀρέων δύο πρῶνες ἔχουσιν,
Ἑσπερίου Κασίοιο, καὶ ἠώου Λιβάνοιο.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφίς.
Οἱ μὲν, ἐπ' ἠπείρῳ, τοίπερ Σύριοι καλέονται·
Οἱ δ', ἁλὸς ἐγγὺς ἐόντες, ἐπωνυμίην Φοίνικες,
Τῶν δ' ἀνδρῶν γενεῆς οἳ Ἐρυθραῖοι γεγάασιν,
Οἳ πρῶτοι νήεσσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,
γρ. ἁλιμυν-δίος Πρῶτοι δ' ἐμπορίης ἁλιδινέος ἐμνήσαντο,
Καὶ βαθὺν οὐρανίων ἄστρων πόρον ἐφράσαντο.
γρ. χερσὶν Οἵ τ' Ἰόππην, καὶ Γάζαν, Ἐλαΐδα τ' ἐνναίουσι,
Καὶ Τύρον ὠγυγίην, Βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννήν,
γρ. ἠνεμόεσσαν, Βύβλον τ' ἀγχίαλον, καὶ Σιδόνα ἀνθεμόεσσαν,
Ναιομένην χαρίεντος ἐφ' ὕδασι Βοστρήνοιο,
Καὶ Τρίπολιν λιπαρήν, Ὀρθωσίδα τε, Μάραθόν τε,
Λαοδίκην θ' ἣ κεῖται ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης,
γρ. Ποσιδήϊα Καὶ Ποσιδήϊα ἔργα, καὶ ἱερὰ τέμπεα Δάφνης,
Ἧχί περ Ἀντιόχοιο ἐπώνυμος Ἀντιόχεια.

[891] Ille mons tibi inter latera magis aquilonaris fiat: [892] Nilus autem occidentale latus sit: at orientale, [893] Indicus Oceanus: australe verò, maris vndæ rubri. [894] Obserua autē quomodo sub vltimā oram [illius quadrilateri] in orientem perueniam iam, [895] Orsus à Syria, vnde reliqui [digressus sum] neque me [896] Sermo tāquam sit confictus, quisquam possit reprehendere. [897] Sed nimirum Syria quidem super mare prope serpit [898] Ad austrum, orientémque, vrbibus abundantē terram: [899] Quam Cauam perhibēt cognomine, quandoquidem ipsam [900] Mediam ac depressam [humilem] montium duo cacumina cingūt, [901] Occidentalis Casii, & orientalis Libani. [902] Et hanc quidem multique & diuites homines tenent, [903] Non simul habitantes cognomines, sed seorsum: [904] Alii quidē super [in] continente, qui sanè Syrii vocantur: [905] Alii autē, prope mare sunt cognomento Phœnices, [906] Eorum hominū ex genere [stirpe] qui Erythræi [rubri maris accolæ] fuerunt. [907] Qui primi nauibus periculum fecerunt maris, [908] Primi item mercaturam mariuagam excogitarunt, [909] Atque profundam cœlestium siderum viam deprehenderunt [obseruarunt] [910] Qui Iopen, & Gazam, Elaidémque incolunt, [911] Et Tyrum vetustam, Berytique terram amœnam, [912] Byblumque maritimam, & Sidonem floridam, [913] Habitatam venusti ad fluenta Bostreni, [914] Et Tripolim pinguem, Orthosidáq; Marathúmque, [915] Laodicénque, quæ sita est ad littora maris, [916] Et Neptunia opera, & sacra tempe Daphnes, [917] Vbi quidem Antiochi de nomine dicta Antiochia.

Ὅτι περὶ τῷ Πηλουσιακῷ τοῦ Νείλου στόματι χωρεῖον τι πληθυντικῶς Δάφναι λέγεται παρὰ τῷ Ἡροδότῳ. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ γράψας προάστειον ἐπισημότατον τῆς ἑῴας Ἀντιοχείας τὴν Δάφνην ταύτην εἰπών, λέγει καὶ ἄλλην εἶναι Δάφνην, χωρεῖον Λυκίας· καὶ λιμένα Δάφνην ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου, ἐν δεξιᾷ ἀναπλέοντι· καὶ προάστειον δὲ αὐτόθι που ἐν ἀριστερᾷ ἐπὶ τὸν ἀνάπλουν ἀνιοῦσιν.

Αὐτὰρ ἐνὶ μεσσῆσιν, Ἀπαμείης πτολίεθρον.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην κατασύρεται ὑγρὸς Ὀρόντης.
Ἄσπετος, Ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων.
Πᾶσα δέ οἱ λιπαρή τε καὶ εὔβοτος ἔπλετο χώρη
Μῆλά τε φερβέμεναι, καὶ δένδρεσι καρπὸν ἀέξειν. γρ. καὶ δένδρεα

918 Caeterùm in mediis [mediterraneis vrbibus] Apameae oppidum. 919 Huius autem ad ortum delabitur liquidus Orontes 920 Immensus, Antiochi mediam regionem dirimens. 921 Porro tota pinguisque & pascua est regio, 922 Oues ad pascendas, & ad augendum arboribus fructum.

Ὅτι ἐν μέσαις ταῖς περὶ Φοινίκην πόλεσιν ἐστὶ καὶ ἡ Ἀπάμεια, ποτὲ μὲν κώμη οὖσα, καὶ Φαρνάκη καλουμένη, πόλις δὲ ὕστερον γενομένη, ἐν μεσογαίῳ κειμένη, πρὸς νότον Ἀντιοχείας· ἥτις καὶ Χερρόνησος ποτὲ ἀπὸ τῆς περιοχῆς τῶν ἐκεῖ ὑδάτων ἐκλήθη. καὶ Πέλλα δὲ ὠνομάσθη παρὰ τῶν αὐτόθι Μακεδόνων, διὰ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ Πέλλαν, τὴν τοῦ Φιλίππου πατρίδα. ἐν ταύτῃ δὲ ἐλέφαντας πεντακοσίους ὁ Σέλευκος ἔτρεφε, καὶ τὸ πλέον τῆς στρατιᾶς. φασὶ δὲ καὶ ἐν Μήδοις Λαοδίκειαν εἶναι, καὶ Ἀπάμειαν, καὶ ἄλλας Μακεδονικὰς πόλεις. ὥσπερ δὲ ἡ Ἀπάμεια, ἣν ὁ ἐπιφανὴς Νικομήδης ἔκτισεν, ὠνομάσθη ἀπό τινος γυναικὸς Ἀπάμας, οὕτω καὶ ἡ παρὰ τῷ Διονυσίῳ αὕτη Ἀπάμεια. ἱστοροῦσι γὰρ τοιαῦτα οἱ παλαιοί. Ἀντιόχεια ἡ ἐπὶ Δάφνῃ, καὶ Ἀπάμεια ἡ ἐν Συρίᾳ πρὸς νότον Ἀντιοχείας ἐν μεσογαίῳ κειμένη, ἔτι δὲ Λαοδίκεια καὶ Σελεύκεια, κτίσματα Σελεύκου εἰσὶ τοῦ Νικάτορος· ἅπερ καὶ ἀδελφαὶ διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλας ὁμόνοιαν ἐκαλοῦντο. καὶ ἡ μὲν μεγίστη, φασί, τῷ τοῦ Σελεύκου πατρὶ τῷ Ἀντιόχῳ ἐπωνομάζετο· ἡ δὲ ἐρυμνοτάτη, αὐτοῦ ἐπώνυμος ἦν. Ἀπάμεια δὲ τὸ τῆς γυναικὸς ἔφερεν ὄνομα, Λαοδίκεια δὲ τὸ τῆς μητρός. περὶ
» δὲ Ἀντιοχείας ἄλλοι καὶ οὕτω φασίν, Ἀντιόχῳ τῷ
» Σελεύκου τρεῖς ἐπιφανῆναι κατ' ὄναρ γυναῖ-
» κας, κτίσαι πόλιν ἑκάστη θέλουσα. ὁ δὲ ὑπολαβὼν
» αὐτὰς εἶναι, τὴν γυναῖκα, τὴν μητέρα, καὶ τὴν ἀ-
» δελφήν, κτίζει ἀπὸ μὲν τῆς ἀδελφῆς Λαοδίκης,
» Λαοδίκειαν· ἀπὸ δὲ τῆς γυναικὸς Νύσσης, Νύσ-
» σαν· ἀπὸ δὲ τῆς μητρὸς Ἀντιοχίδος, Ἀντιόχειαν. ἔτι
» δὲ περὶ Ἀντιοχείας καὶ ταῦτα λέγεται, ὅτι καὶ Θεού-
» πολις ἤρξατο καλεῖσθαι ἀπὸ Ἰουστινιανοῦ, ἀνεψιοῦ
» Ἰουστίνου τοῦ Θρᾳκός· καὶ ὅτι περὶ τὸ Σίλπιον ὄ-
» ρος κεῖται, ὅπου καὶ τόπος ἐστὶν ἡ Ἰώπολις, ἀπὸ τῆς
Ἰοῦς πλανωμένης ἐκεῖ· ἥτις καὶ Ἶσις ὕστερον ἐκλή- «
θη, ὡς καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἔπαφος, Ἆπις. καὶ ὅτι «
τετραπόλεως αὐτῆς οὔσης, καὶ τινος ἐμμένης τεί- «
χει κοινῷ τε καὶ ἰδίῳ κατὰ ἕκαστον κτίσμα, τὸ μὲν «
πρῶτον Σέλευκος ὁ ἐπικαλούμενος Νικάτωρ «
συνῴκισεν, εἰς ὃν τότε τὸ τῆς Ἀσίας περιεληλύθει «
κράτος· τὸ δεύτερον δὲ οἱ οἰκήτορες ἔκτισαν· τὸ δὲ «
τρίτον, Σέλευκος ὁ Καλλίνικος· καὶ τὸ τέταρτον, ὁ «
Ἐπιφανὴς Ἀντίοχος. εἰσὶ δὲ Ἀντιόχειαι περί που «
τὰς ιϛ, ὡς οἱ ἱστοροῦντες ἐκτίθενται· ἐξ ὧν αὕτη ἡ τῆς κοίλης Συρίας προκαθημένη, οὐ πολὺ, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἐλείπετο δυνάμει καὶ μεγέθει Σελευκείας τῆς ἐπὶ τῷ Τίγρει, καὶ Ἀλεξανδρείας τῆς πρὸς Αἰγύπτῳ. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἀπαμείας κατασύρεται ὑγρὸς Ὀρόντης, ἄσπετος, ὃς ἐκ κοίλης Συρίας ἔχων τὰς ἀρχὰς, καὶ ὑπὸ γῆν ἐνεχθεὶς, εἶτα τὸ ῥεῦμα ἀναδοὺς, καὶ διὰ τῆς Ἀπαμέων γῆς προελθὼν εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ πλησιάσας τῇ πόλει, μέσην ὁρίζει τὴν Ἀντιοχέων γῆν, οὐχ ὅτι μέσην τέμνει τὴν πόλιν, ὡς τὴν Ταρσὸν ὁ Κύδνος, ἀλλ' ὅτι τὰ ἐκεῖ παραρρέει. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶν ὅτι Ὀρόντης ἐν Συρίᾳ καταδὺς εἰς τὸ μεταξὺ Ἀπαμείας καὶ Ἀντιοχείας χάσμα, ὃ καλοῦσι Χάρυβδιν, ἀνατέλλει πάλιν ἐπὶ τεσσαράκοντα σταδίοις, καὶ καταφέρεται πρὸς θάλασσαν τὴν κατὰ Σελεύκειαν, Τυφῶν μὲν καλούμενος πρότερον, διὰ τὸν ἐπὶ τῷ Τυφῶνι μῦθον, ὃς ἐν Ἰλιάδι γέγραπται· μεταβαλὼν δὲ, καὶ τὸ τοῦ γεφυρώσαντος αὐτὸν μεταλαβὼν ὄνομα, ὃς Ὀρόντης ἐκαλεῖτο· οὗ τάχα πρὸς ἀντιδιαστολὴν, ὑγρὸν Ὀρόντην ὁ Διονύσιος τὸν ποταμὸν ἐπωνόμασεν· ἢ καὶ ἄλλως ἁπλούστερον, ὡς καὶ τὸν ἐν Πελοποννήσῳ ποταμὸν Ἴασονα, ὑγρὸν εἶπεν. ἄλλοι δέ φασιν ὅτι Καῖσαρ Τιβέριος ἐκ δράκοντος αὐτὸν Ὀρόντην μετωνόμασεν, ὃ σημαίνει

Ῥωμαϊστὶ τὸν ἀνάπλουν. Ὅτι πᾶσα ἡ περὶ Ἀντιόχειαν χώρα λιπαρά τε καὶ εὔβοτος, καὶ ἀγαθὴ μῆλα τρέφειν, καὶ δένδρεσι καρπὸν αὔξειν. μητρόπολις δὲ ἦν αὕτη Συρίας, καὶ ἐν αὐτῇ τὸ βασίλειον ἦν τοῖς ἄρχουσιν. ἦν δὲ καὶ αὕτη τῆς Σελευκίδος μοίρας. Ἱστέον δὲ ὅτι μερίς ἐστι Συρίας ἀρίστη, ἡ λεγομένη Σελευκὶς, καὶ καλουμένη Τετράπολις, διὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἐξεχούσας τέσσαρας πόλεις, αἵ εἰσιν Ἀπάμεια καὶ Λαοδίκεια περὶ ὧν ἀνωτέρω εἴρηται, καὶ Ἀντιόχεια αὕτη, καὶ Σελεύκεια, ἡ ἐν Πιερίᾳ ὄρει, ὃ προσεχὲς τοῦ Ἀμανοῦ ἐστιν. ἣν Σελεύκειαν ἡ ἱστορία ἔρυμα φησὶν εἶναι ἀξιόλογον, καὶ βίας κρεῖττον. εἰσὶ δὲ πολλαὶ Ἀντιόχειαι, καὶ ἔτι ἄλλο ἔδει ῥηθῆναι, ὡς ἐν συνόψει προεγράφη.

Τῆς δ' αὖ ἴθυς προτέρω, νοτιώτερον οἶμον ὁδεύων,
Ἀῤῥαβικοῦ κόλπου μύχατον πόρον, ὅστε μεσηγὺ
Εἴλεται Συρίης τε καὶ Ἀῤῥαβίης ἐρατεινῆς,
Τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένος, ἄχρι Σελανῶν.

γρ. Ἀῤῥαβίου κόλπου μύχατον ῥόον. γρ. καὶ πόντου. γρ. ἄχρις Ἐλανῶν, ἢ Ἐλανιτῶν. γρ. καὶ ἄγχι Σελανῶν.

[923] Hanc autem videbis vltra, magis australem viam pergens, [924] Arabici sinus intimũ meatum, [cursum] qui inter [925] Voluitur Syriámque & Arabiam amœnam, [926] Paulum ad orientem conuersus, vsque ad Selanos.

Ὅτι νοτιώτερον τῆς Συρίας ἡ Ἀραβία, καὶ ὅτι ὁ Ἀράβιος κόλπος μέσος εἴλεται Συρίας καὶ Ἀραβίας, τυτθὸν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν τετραμμένος, ἤτοι παρεκκλίνων καὶ παρεκτείνων ἄχρι Σελανῶν· οὕς τινες ἐξωνόμασαν ὁμοίως τοῖς Ἀλανοῖς, Γερμανοῖς, καὶ τοῖς τοιούτοις ἐθνικοῖς. ἔθνος γὰρ καὶ οἱ Σελανοὶ Ἀῤῥάβιον. καὶ ὅρα ἕως τοῦ παραπίνειν βούλεται τὴν Συρίαν, ἣν καὶ φθάσας ἔφης νότον ἔρπειν. διὸ καὶ τοὺς Ἄραβας, Σύρους ἐκάλουν τινὲς, διὰ τὴν ἐκ τοῦ ὁμορεῖν ἐπιμιξίαν αὐτῶν. συναφὲς γὰρ τῇ Ἀραβίᾳ τὸ νότιον πέρας τῆς Συρίας ἐστίν.

Κεῖθεν δ' ὀλβίστων Ἀράβων παρακέκλιται αἶα,
Πολλὸν ἀερχομένη, διδυμῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Περσίδι τ', Ἀῤῥαβίῃ τ'· ἀνέμων δέ τοι ἔλλαχ' ἑκάστη·
Ἀῤῥαβίη, Ζέφυρον· Περσὶς δ' Εὔροιο κελεύθους.
Πέζα δέ οἱ νοτίη τετραμμένη ἀντολίηνδε,
Κλύζετ' ἐρυθραίοις ὑπὸ κύμασιν Ὠκεανοῖο.
Καὶ τῆς τοι θέσιας μυθήσομαι. ἔξοχα γάρ μιν
Πασάων πολύολβα καὶ ἀγλαὰ φῦλα νέμονται.
Ἄλλο δέ τοι καὶ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλλαχ' ἐκείνη·
Αἰεὶ κηώεσσα θύοις ὑπὸ λαρὸν ὄδωδεν
Ἢ θύου, ἢ σμύρνης, ἢ εὐώδους καλάμοιο,
Ἢ καὶ θεσπεσίοιο πεπαινομένου λιβάνοιο,
Ἢ κασίης. ἐτεὸν γὰρ ἀνὰ χθόνα λύσατο κείνην
Ζεὺς αὐτὸν Διόνυσον εὐῤῥαφέος παρὰ μηροῦ.

γρ. Γαιάων. γρ. σμύρνης ἀώδεος, ἢ. γρ. αὐτὴν.

[927] Inde verò ditissimorum Arabũ adiacet terra, [928] Multum ascendens, duplici circundata mari, [929] Persicóque, Arabicóque. vẽtum autem sortitum est [adeptum est] vtrũque: [930] Arabicũ, zephyrum: Persicũ verò, euri vias. [931] Limes autem illi australis cõuersus ad orientem, [932] Alluitur rubris fluctibus Oceani. [933] Etiã huius tibi situs eloquar. eximiè enim ipsum [934] Inter omnes [alios] valde opulẽti & insignes populi colunt.

[935] Aliud quinetiam miraculum valde magnum obtigit illi: [936] Semper fragrans aromatis, suauiter subolet [937] Vel thus, vel myrrham, vel bene odoratum calamum, [938] Aut etiam diuinum maturescens thus, [939] Vel casiam. reuera enim in terra soluit illa [940] Iupiter ipsum Dionysum [Bacchum] bene suto à femore:

[941] Proinde nato odorata nascebantur omnia. [942] Oues quinetiam tunc densis onerabantur velleribus [943] In pascuis, subitis itē delabebantur aquis lacus. [944] Volucres insuper aliunde non habitatis ab insulis [945] Venerunt, folia ferētes nō vitiatorū [sincerorū] cinamomorū. [946] At verò ille hinuli pellem in humeros extendit, [947] Et hedera iucunda pulchras ornauit comas. [948] Ebrius autem vino implexos quassauit thyrsos, [949] Blandè ridens, & magnas hominibus illis diuitias superfudit. [950] Quare ad hunc vsque diem thure gloriantur arua, [951] Montes autem auro, flumina item alia ex parte odoramentis [aromatibus] [952] Ipsi autem incolæ valde pinguem [opulentum] populum habent, [953] Aureis vestibus gloriantes mollibus.

Τῷ καὶ γειναμένῳ κηώδεα φύετο πάντα. — γρ. κίνυτο
Μῆλα δὲ καὶ τῆμος λασίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς
Ἐν νομῷ, αὐτομάτοις δὲ κατέρρεον ὕδασι λίμναι. — γρ. αὐτόματοι
Ὄρνιθες δ' ἑτέρωθεν ἀοικήτων ἀπὸ νήσων
Ἦλθον φύλλα φέροντες ἀκηρασίων κινναμώμων. — γρ. φέρουσαι
Αὐτὰρ ὁ μὲν νεβρίδα κατωμαδίην ἐτάνυσσε, — γρ. ὁ νεβρίδας μὲν ἐπωμαδίας
Κισσῷ δ' ἱμερόεντι καλὰς ἔστεψεν ἐθείρας,
Ἀκροχάλιξ δ' οἴνῳ πλεκτοὺς ἀνεσείσατο θύρσους — γρ. αἰθύσσων
Μειδιόων, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνδράσιν ὄλβον ἔχευε.
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν λιβάνῳ κομόωσιν ἄρουραι,
Οὔρεα δὲ χρυσῷ, ποταμοὶ δ' ἑτέρῃ θυηλαῖς.
Αὐτοὶ δ' ἐνναέται μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι,
Χρυσείοις πέπλοισιν ἀγαλλόμενοι μαλακοῖσι.

Ὅτι περὶ Ἀραβίαν, ἣν καὶ ἱερατικὴν καλεῖ, οἱ ὄλβιστοι Ἄραβες, τουτέστιν οἱ εὐδαίμονες· ὄλβος γὰρ ἡ εὐδαιμονία. ἡ τοιαύτη δὲ χώρα, καὶ εὐδαίμων Ἀραβία λέγεται. ταύτην δὲ ἡ γῆ δισσῇ, φησὶ, θαλάσσῃ ἔζωσται, Περσίδι τε, Ἀραβίῃ τε, ἐν μέσῃ κεῖται ἡ τῶν Ἀράβων γῆ. Σημειῶσαι δὲ ὅτι τὸ ἔζωσται καὶ ἐν ἄλλοις φράσεσιν εἶπεν ἐπὶ ὁμοίας σημασίας· καὶ ὅτι ἐν τῷ, ὀλβίστων Ἀράβων, φανερὸς δι' ἑνὸς ρ̄ ἡ τοῦ Ἄραψ ἐστὶ γραφή, ὡς καὶ ἐν τῷ, ἁβροβίων Ἀράβων· εἰ καὶ ἐν ἄλλοις τόποις πολλὰ τῶν ἀντιγράφων πολλὴν τὸν ῥοῖζον ἐκ τῆς τοῦ ἀμεταβόλου ἐξηχοῦσι διπλώσεως. ἔστι δ' αὖ τις τάχα, διὰ τὸ μέτρον ἐκπεσεῖν ἀπὸ τὸ ἓν ἀμετάβολον, ὅθεν καὶ συσταλῆναι τὴν ἄρχουσαν. βούλονται γὰρ πολλοὶ ἀναδιπλοῦν τὸ ρ̄, ὡς ἀπὸ τοῦ ᾱ στερήσεως, καὶ τοῦ ῥάπτω ῥάψω· κἀντεῦθεν τὴν τῶν Ἀράβων κλῆσιν εἶναι συῤῥάπτουσιν, ὡς μὴ ῥαπτομένων ἱμάτια, περιτυλισσομένων δὲ ὑφάσματα· καὶ διὰ τοῦτο κατ' ἀναλογίαν φασὶν ἐν τῷ Ἄραψ καὶ θεῖν τὸν τοῦ ρ̄ ἀναδιπλασιασμὸν, ὡς καὶ ἐν τῷ ἄῤῥηκτος, καὶ ἄῤῥητος, καὶ ἀῤῥαγὴς, καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις. Ἡσίοδος μέντοι ἐν τῷ, κούρην Ἀράβοιο (ἐξ οὗ καὶ ἡ Ἀραβία κεκλῆσθαι δοκεῖ) δι' ἑνὸς ἀμεταβόλου, καὶ συστολῆς τῆς ἀρχούσης, καὶ αὐτὸς ἐμφαίνει δεῖν γράφειν τοὺς Ἄραβας. καὶ ὁ τὰ ἐθνικὰ δὲ γράψας, ἐν ἑνὶ ἀμεταβόλῳ γράφει αὐτούς. τυχὸν δὲ ἀντιγράφων αὐτοῦ διὰ τὴν τοῦ ρ̄ διπλόην ἐξ αὐτονομίας παρεισηνέχθη, ὅτι καὶ τὴν ἄρχουσαν τῆς παρὰ προθέσεως παρὰ τούτῳ τῷ ποιητῇ πολλὰ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων διὰ δύο ἀμεταβόλων προήγαγον, ὡς καὶ ἐν τῷ, παῤῥαλίην Ἔφισον· ὡς εἶναι μὴ εἶχε καὶ χρεὶς τῆς τοῦ ἀμεταβόλου διπλόης ἐκτείνεσθαι ἡ τῆς παρὰ προθέσεως παραλήγουσα, καθάπερ καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐν τῷ, ἄσημα παρεπτών. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἑκάστη ἀντὶ τοῦ ἑκατέρα τέθεικεν, εἰπὼν περὶ τῆς Περσίδος καὶ Ἀραβίας θαλάσσης, ἀνέμου δὲ ἔλαχεν ἑκάστη, Ἀραβία ζέφυρον, Περσὶς εὖρον. τὸ δὲ ὀρθὸν ἦν ἑκατέρα εἰπεῖν, εἰ μὴ τὸ μέτρον ἐκώλυσεν. Ὅτι πολὺ καταχέει τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐγκώμιον, ἐνδιατρίβων αὐτῇ· καὶ τούς τε Ἄραβας ἁβροβίους καλεῖ, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ὀλβίστους· καὶ αὐτὴν μυχὴν λέγει, καὶ ἀγλαὰ φησὶ καὶ πολύολβα φῦλα νέμεσθαι αὐτήν. ἀλλὰ γὰρ, φησὶ, μέγα θαῦμα ἔξοχον ἔλαχεν. ποῖον ἐκεῖνο; ἀεὶ ὑπὸ θύοις λαρὸν ὄδωδεν, ἢ σμύρνης, ἢ εὐώδεις καλάμου, ἢ θεσπεσίου πεπαινομένου λιβάνου, ἢ κασίας, ἢ θύου, ὅπερ ἐστὶ, φασὶν, εἶδός τι δένδρου εὐώδους. καὶ μὴν ἄλλως θύον γενικῶς ἅπαν ἄρωμα λέγεται. διὸ καὶ αὐτὸς φράσας ἔφη,

κηώεντα

κηώεντα θύοις ὕπο, τουτέστι τοῖς ἀποπνέουσιν εὐωδίαν θυμιάμασιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ τοῦ λιβάνου δένδρου καρπὸς, λιβανωτὸς λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς· καὶ ὅτι οὕτω πολὺς αὐτόθι λιβανωτὸς, ὥστε χίλια τάλαντα λιβανωτοῦ οἱ Ἀράβιοι ἦγον τῷ βασιλεῖ ἑκόντες· οὐ γὰρ κατήκουσαν τοῖς Πέρσαις, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, ἐπὶ δουλοσύνῃ, ἀλλὰ ξένοι ἐγένοντο. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ἐν μόνῃ τῇ Ἀραβίᾳ φύεσθαι λιβανωτὸν, καὶ σμύρνην, καὶ κασίαν, καὶ κιννάμωμον. καὶ λήδανον, ὅπερ, φησὶν, Ἀράβιοι καλοῦσι λάδανον. Ὅρα δὲ ὅπως γλυκὺ συμπάσσει τὸ ὄζει, εἰπὼν, ὄζει δὲ θύου, ἢ σμύρνης, καὶ τὰ ἑξῆς. σκοπητέον δὲ ὅτι ὁ ἐνταῦθα εὐώδης κάλαμος ὁ αὐτός ἐστι ταῖς παρὰ τῷ γεωγράφῳ Ἰνδικαῖς καλάμοις, ἃς μεγιστοποιεῖν ἐκεῖνός φησιν· ἔστι καὶ διαφέρει μάλιστα ἐκείνων τοῦτο, ὡς εὐώδης, μὴ ὁμοίων. Ἱστέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν, Ἀλέξανδρος διενοεῖτο, μετὰ τὴν ἐξ Ἰνδῶν ἐπάνοδον, βασίλειον ἑαυτοῦ τὴν Ἀραβίαν ποιῆσαι. καὶ ὅτι εἰσὶ καὶ σκηνῖται Ἄραβες περὶ τὰ πέραν Εὐφράτου, ἕως Κοίλης Συρίας. Ὅτι ὁ Διονύσιος ἐπιτόμῳ ἐγκωμίῳ τὴν Ἀραβίαν σημειώσας κατὰ τὸ προσεχὲς, ἐπάγει μῦθον, ὅτι ἔνταυθα ἐκεῖ Ζεὺς τὸν Διόνυσον ἐλύσατο παρὰ μηροῦ ἀρραφέος. ἀφ' οὗ καὶ Εἰραφιώτης, ὡς προείρηται, ἐκλήθη κατά τινας. Τοῦτο δὲ ὁ Ἀρριανὸς ἐπὶ Σαγγαρίῳ μυθοπλαστεῖ, λέγων ὅτι περὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ Σαγγαρίου ἔρρηξε τοὺς δεσμοὺς τοῦ Διὸς ὁ Διόνυσος, ἤδη τρίμηνος ὤν. ὁ δὲ Διονύσιος εἰς ἔπος ἀκολούθως ἐπάγει γενεθλιακὴν διασκευὴν, λέγων ὡς ἂν ἐκφράσει, οἷα εἰκὸς ἦν τότε τῷ τοιούτῳ τόκῳ ἐπισυμβῆναι. πάντα γὰρ, φησὶν, ἦσαν εὐώδη τηνικαῦτα, μῆλα δὲ λασίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς· αὐτομάτῳ δὲ κατέρρεον ὕδατι λίμναι. ὄρνιθες δὲ ἀοικήτων ἀπὸ νήσων (τῶν περὶ τὸ Ἐρυθραῖον τάχα πέλαγος) ἦλθον φύλλα φέρουσαι ἀκηρασίων κινναμώμων. καὶ πολὺ ὄλβος τοῖς ἐκεῖ· διότι ἐντεῦθεν λιβάνῳ μὲν κομῶσιν αἱ ἄρουραι, τὰ δὲ ὄρη χρυσῷ, οἱ δὲ ποταμοὶ, θηλαῖς. οἱ δὲ ἐνοικοῦντες μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι, χρυσέοις πέπλοις ἀγαλλόμενοι μαλακοῖς. λέγει δὲ καὶ ὅπως νεβρίδα τε ἐτανύσατο κατωμαδίην, ἢ ἐπωμαδίην, ὁ Διόνυσος, καὶ κισσῷ ἐστέψατο. ἀκροχάλιξ δὲ οἴνῳ μειδιόων, οἷα φιλομειδὴς, καὶ αὐτὸς πλεκτοὺς ἀνεπήξατο θύρσους, ὅ ἐστι κλάδους ἱεροὺς, οἳ καὶ αὐτοὶ Διονύσου φόρημα ἦσαν. Σημείωσαι δὲ ὅτι εἰπὼν ὁ περιηγητὴς ἀπὸ ἀοικήτων νήσων ἄγεσθαι ὑπὸ ὀρνίθων τὸ κιννάμωμον, ἐμφαίνει καὶ αὐτὸς μὴ γινώσκειν τὴν γῆν τὴν φέρουσαν τὸ κιννάμωμον, ὥσπερ φησὶ καὶ Ἡρόδοτος. ἐκεῖνος δὲ ἀφηγεῖται καὶ ὅπως οἱ μὲν ὄρνιθες τὰ κάρφη τοῦ κινναμώμου φέρουσιν εἰς τὰς οἰκείας νεοσσιὰς, καὶ πηλὸν προσπλάττουσιν ἐν ἀβάτοις κρημνοῖς· οἱ δὲ Ἄραβες κρέα μεγάλα προσερίπτουσι, καὶ οἱ ὄρνεις ἀνάγουσιν αὐτὰ, καὶ αἱ νεοσσιαὶ βαρύνονται, καὶ κάτω φέρονται, καὶ τὸ κιννάμωμον συλλέγεται. παρὰ δὲ Ἀριστοτέλει φαίνεται ὁμωνύμως τοῖς φερομένοις κάρφεσι λέγεσθαι κιννάμωμα καὶ τὰ ὄρνεα τὰ φέροντα τὰ τοιαῦτα κάρφη, ἐξ ὧν καὶ τὰς νεοσσιὰς αὐτὰ ποιοῦνται ἐν τόποις ἀβάτοις, ἃς οἱ ἐγχώριοι καταβάλλουσι, μόλυβδον οἰστοῖς προσαρτῶντες, καὶ τοξεύοντες· καὶ οὕτω συνάγουσιν ἐκ τοῦ φορυτοῦ, φησί, τὸ κιννάμωμον. τὸ δὲ, ἐτάνυσε νεβρίδα, οὐκ ἀντὶ τοῦ ἐνεδύσατο νοητέον, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐφόρησεν, ἐξωμάσατο, ἤτοι ἀνήψατο. ἀνάπτεσθαι δὲ καὶ καθάπτεσθαι λέγομεν τὰ μὴ ζώνῃ διαλαμβανόμενα, μηδὲ τὸ σῶμα ὅλον ἐνδύοντα, ἀλλὰ μέρος τι σκέποντα, καὶ ἄφετα ἐξαρτώμενα, οἷα πήραν, λεοντῆν, ἢ παρδαλέην. Ἀρριανὸς δὲ καὶ διφθέρας καθάπτεσθαι λέγει. οὕτω γοῦν καὶ νεβρίδα, ὅ ἐστι δέρμα νεβροῦ, ἤτοι νεογνοῦ ἐλάφου, πολύστικτον, ὁ Διόνυσος ἀνάπτεται τοῖς ὤμοις. ποιεῖ δὲ τοῦτο, ὃ διὰ τὸ τῶν μεθυόντων πολύτροπον (ὡς φθάσαντες εἴπομεν) οὗ σύμβολον τὸ πολύστικτον· ἢ διὰ τὸ τῶν σταφυλῶν πολύχροον· ἢ καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς μέθης ἀσθένειαν. καὶ γὰρ καὶ ὁ νεβρὸς ἀπόλεμον, καὶ εἰς φυγὴν ἑτοιμότατον. τὸ δὲ ἀπὸ κισσοῦ στεφάνωμα τὸ τοῦ οἴνου συμβολικῶς κισσηρὸν, ἤτοι ἐπιθυμητὸν, αἰνίττεται· εἴ γε τὸ κισσᾶν ἐπὶ τοῦ ἐπιθυμεῖν τίθεται. οἱ δὲ θύρσοι τὸ τῶν μεθυόντων ἕτοιμον εἰς πληγὰς ἴσως ἐμφαίνουσι, πλεκτοὶ λεγόμενοι παρωνύμως τῇ τῶν διαμαχομένων συμπλοκῇ. ἀκροχάλιξ δὲ οἴνῳ, ὁ ἄκρως κεχαλασμένος· ἢ ὁ τοῦ ἀκράτου χαλασθεὶς τοῦ φρονεῖν, ὁποῖός ἐστι καὶ ὁ χαλίφρων παρὰ τῷ ποιητῇ· ἢ ὀρθοῦσθαι μὴ ἔχων, ἀλλὰ κάτω χαλώμενος, ὁποῖοι οἱ ὄξοινοι. τοῦ δὲ κινναμώμου τὴν βλάστην (φρύγανον δὲ, ὥς φησιν ὁ Πορφύριος, ἐστὶν Ἀραβικὸν) ὁμοίαν φασὶν εἶναι ἀμπέλῳ, οὗπερ ὁ ὀσφραινόμενος κλαυθμυρίζεται ὑφ' ἡδονῆς· φιλοῦσι δὲ αὐτὸν αἱ κατὰ χώραν αἶγες. διὸ καὶ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν λίαν φιλίως πρός τι διακειμένων, ἡ αἲξ τὸ κιννάμωμον. Ἱστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀράβων ἔθνους, μὴ πάνυ, ὡς ἔοικεν, εὐδοκιμούντων τὰ εἰς ᾠδὴν, πεπαροιμίασται τὸ Ἀράβιος αὐλητής· ὅς κατὰ τὴν παροιμίαν,

ἐργασμοὺς μὲν πόλεις, πλείονας δὲ ἐπαύλεις. λέγεται δὲ ποτε ἐπὶ τῶν ἀπαύστως διαλεγομένων, καὶ ἀδολεσχούντων, καὶ μόλις παυομένων τοῦ πολυλογεῖν· ἢ ἐπὶ τῶν ἀμούσων καὶ βαρβάρων ἐν τῷ αὐλεῖν.

Ἀλλ' ἤτοι πρῶτοι μὲν ὑπὲρ κλιτὺν Λιβάνοιο
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἐπωνυμίην Ναβαταῖοι.
Ἄγχι δὲ Χαβλάσιοί τε καὶ Ἀγρέες· οἷς ἔπι γαῖα
Χατραμὶς ἐνναίει, κατεναντία Περσίδος αἴης.
Αὐτὰρ Ἐρυθραίης πλευρὴν ναίουσι θαλάσσης
Μινναῖοί τε Σάβαι τε, καὶ ἀγχίγυοι Κλεταβηνοί.
Τόσσα μὲν Ἀρραβίην περιώσια φῦλα νέμονται.
Ἄλλα δέ τοι καὶ πλεῖστα· περίτροχος γάρ ἐστι μεγίστη.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντιπεραίαν, ὑπαὶ ῥιπὴν ζεφύροιο,
Λυπρὸν ὀρεσκώων παραφαίνεται οὖδας Ἐρεμβῶν,
Οἳ βίον ἐν πέτρῃσι κατωρυχέεσσιν ἔθεντο
Γυμνοί, καὶ κτεάνων ἐπιδευέες. ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν
Ἰδεῖ θαλπομένοισι μελαίνεται αὐαλέος χρώς·
Αὔτως δ' οἷά τε θῆρες ἀλώμενοι, ἄλγε' ἔχουσιν.
Οὐχ ὡς ἁβροβίων Ἀράβων γένος. οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ
Ἴσην μοῖραν ἅπασιν ἐπ' ἀνδράσι θήκατο δαίμων.

γρ. ἱστοῦ. γρ. καί, ὑπὸ κλιτύν, καὶ κλυτόν
γρ. Χαλβάσιοι
γρ. καταρρύκαντο

954 Verumenimuero primi quidem vltra decliuitatem Libani 955 Diuites habitant cognomēto Nabatæi. 956 Propè autem Chablasiique & Agrei: quos iuxta tellus 957 Chatramitica incolitur, e regione Persicæ terræ. 958 Cæterùm rubri latus habitant maris 959 Minnæique Sabæque, & vicini Cletabeni. 960 Tot quidem Arabiam ingētes gētes tenent. 961 Aliæ verò insuper & plurimæ: circūquaque enim est maxima. 962 Huius autem ad vlteriorem regionē, sub flatu zephyri, 962 Sterile monticolarum apparet solum Eremborum, 963 Qui vitam [domicilia ad vitam transigēdam] in petris suffossis [in terram depressis] posuerunt. 965 Nudi & possessionibus carentes. quinetiam ipsis 966 Sudore [æstu] nigrum redditur aridum corpus: 967 Temerè verò more ferarum oberrantes, molestias habent. 968 Non sicut delicatè viuentium Arabum genus. Non enim in felicitate 969 Æquam sortem [partem] omnibus hominibus attribuit deus.

Οἱ Ἀράβων πρῶτοι ὑπὲρ κλιτὺν Λιβάνου, τουτέστι πρὸς νότον τοῦ Λιβάνου, ἀφνειοὶ Ναβαταῖοι, ἀπὸ τινος Ναβάτου καλούμενοι. Ναβάτης δέ, φασιν, Ἀραβιστί, ὁ ἐκ μοιχείας γινόμενος. μετὰ δὲ Ναβαταίους, Χαβλάσιοι καὶ Ἀγρέες, οὓς ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας Ἀγραίους λέγει. μεθ' οὓς ἡ Χατραμὶς γῆ, κατὰ δὲ ἄλλους, Χατραμῖτις, κατέναντι Περσίδος γῆς. καμηλοτρόφοι δὲ καὶ οὗτοι, καὶ οἱ περὶ τὸ πλευρὸν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης κείμενοι Σάβαι. ὅπου καὶ οἱ Μιναῖοι, ἔθνος καὶ αὐτὸ παράλιον. τινὲς δὲ Σάβας, καὶ Σαβαίους ἄλλοι φασί, λέγουσι δὲ ὅτι Ναβαταῖοι καὶ Σαβαῖοι τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν νέμονται, καὶ ὅτι ἡ εὐδαιμονεστάτη ἐστὶν ἡ τῶν Σαβαίων γῆ ἔθνους μεγίστου, παρ' οἷς καὶ σμύρνα καὶ λίβανος καὶ κιννάμωμον καὶ βάλσαμον. καὶ οὗτοι πλεῖστον ἐθνῶν μέγιστον κατοικοῦντες τὴν Ἀραβίαν, ἐν ᾗ καί ἐστι καὶ τὸ τῶν Μιναίων πρὸς Ἐρυθρᾷ· ὧν πόλις μεγίστη, Κάρνα. ἐχόμενοι δὲ Σαβαῖοι. ἡ δὲ Ναβαταία χώρα πολύανδρος, φασί, καὶ εὔβοτος. μητρόπολις δὲ Ναβαταίων ἡ Πέτρα. λέγονται δὲ καὶ σώφρονες οἱ Ναβαταῖοι, καὶ κτητικοί. ὥστε ὁ μὲν τὴν οὐσίαν μειώσας, δημοσίᾳ ζημιοῦται. τῷ δὲ αὐξήσαντι τιμαί. εἰσὶ δὲ καὶ ὀλιγόδουλοι, καὶ διακονοῦνται τὸ πλέον ὑπὸ συγγενῶν, καὶ ὑπ' αὐτῶν διάκονοι καὶ αὐτοδιάκονοι. ὁ δὲ τὰ ἐθνικὰ ἀναγράψας λέγει ὅτι καὶ Δουσάρης ὁ θεὸς ... ἔθνος ἐκλήθη, ἔστιν [illegible]. Ὅτι αὐτῆς πέραν τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας πρὸς ζέφυρον, λυπρὸν οὖδας Ἐρεμβῶν, ἤτοι τῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου ῥηθέντων Τρωγλοδυτῶν· οἳ (φησὶν) οὐχ ὡς οἱ αὐτοῦ παρακείμενοι ἁβρόβιοι Ἄραβες ζῶσιν, ἀλλὰ

τὸν βίον ὑπὸ πέτραις κατωρυχέσι (μᾶλλον δὲ καταρρωγέσι) ἀνύονται, γυμνοὶ καὶ κτεάνων ἐπιδευεῖς, καὶ ἀναλέοι τὸν χρῶτα, διὰ τὸ καύματι θάλπεσθαι, οἷα θῆρες ἀλώμενοι, ἄλγεα ἔχοντες. καὶ ἐπάγει γνωμικόν, Οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ ἴσην μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι θήκατο θεός. ὅπερ ὅμοιόν ἐστι τῷ, Οὐ πᾶσι πάντα δέδωκε θεός.

Αὐτὰρ ὑπὲρ Λιβάνοιο, πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,
Τῆς ἑτέρης Συρίης δολιχὴ μηκύνεται αἶα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρις ἁλικλύστοιο Σινώπης. (γρ. μέχρι ἁλικλύστοιο)
Τῆς δ' ἤτοι μέσσης μὲν ἐπ' ἠπείροιο βαθείης
Καππαδόκαι ναίουσι, δαήμονες ἱπποσυνάων·
Ἀσσύριοι δ' ἁλὸς ἄγχι, παρὰ στόμα Θερμώδοντος.

970 At vltra Libanum, ad ortũ solis, 971 Alterius Syriæ longa producitur terra, 972 Quæ protrahitur etiam vsqꝫ ad Sinopē quæ mari alluitur. 973 Atque huius media quidē in continente vasta 974 Cappadoces habitant, periti equitationis[artis equestris] 975 Assyrii verò mare iuxta, ad ostium Thermodontis.

Ὅτι πρὸς αὐγαῖς τοῦ Λιβάνου, ὡς πρὸς Μεσοποταμίαν, ἡ ἑτέρα Συρία μηκύνεται, ἤγουν ἡ περὶ τὴν Κοίλην Συρίαν ἑλκομένη καὶ μέχρι Σινώπης· ἣν ἁλίκλυστον λέγει, διὰ τὸ χερρόνησον εἶναι. ἐφ' ἧς ἑτέρας ταύτης Συρίας οἱ Καππαδόκαι μεσοπείριοι. οὓς προπαροξυτόνως Καππάδοκας ὁ γεωγράφος λέγει, ὡς ἀπὸ Ἀσίας τῆς, ὁ Καππάδοξ) οἱ, ὡς προείρηται, καὶ Λευκόσυροι λέγονται πρὸς αὐτὴν διαστολὴν τῶν ἑτέρων μελαγχρόων Σύρων. ὁ δὲ Διονύσιος τοὺς Καππαδόκας καὶ ἐπιστήμονας ἱπποσύνης φησίν· ὃς καὶ τοὺς ἁλὸς ἄγχι τῆς τοῦ Εὐξείνου, περὶ τὸν Θερμώδοντα, οὐ Σύρους, ἀλλὰ Ἀσσυρίους φησίν, ὡς καὶ ἐν τοῖς περὶ Σινώπης προγέγραπται. Καὶ ὅρα ὅτι ἐνταῦθα σαφέστατα ὁ Διονύσιος ἐφάνη δοξάζων δύο Συρίας· ὧν τὴν ἑτέραν ἐπώνυμον ἔχει τὴν Ἀσσυρίαν, ἣν, ὡς ἔκ τε τῶν προλαβόντων ἐδηλώθη, καὶ ὡς ἐκ τῶν ἄρτι λεχθέντων φαίνεται, μετὰ τοὺς Χάλυβας εἶναι ἱστορεῖ, καὶ ἐμπεριγράφει αὐτὴν περὶ τὴν θάλασσαν τοῦ Εὐξείνου πόντου, περὶ τὸ στόμα τοῦ Θερμώδοντος. ὡς εἶναι κατ' αὐτὸν μίαν μὲν Συρίαν τὴν Κοίλην, ὑπερεκπίπτουσαν πρὸς νότον, καὶ ἕως Ἀραβίας, ὡς καὶ αὐτὸς ἱστόρησεν (ἧς μέρος καὶ ἡ παραλία Φοινίκη, κατὰ τὸν αὐτὸν Διονύσιον, ἡ τόποι τῶν Σύρων οἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, οἱ δὲ ἁλὸς ἐγγὺς, ἐπωνυμίαν Φοίνικες) ἑτέραν δὲ, δευτέραν Συρίαν, τὴν ὑπὲρ Λίβανον ἕως Σινώπης, περὶ ἣν μέση ἡ Καππαδοκία. τρίτης δὲ ὀκνεῖ ἐνθεῖν περὶ τὴν τοῦ Εὐξείνου θάλασσαν κεῖσθαι τοὺς Ἀσσυρίους. φησὶ γάρ, Ἀσσύριοι ἁλὸς ἄγχι παρὰ στόμα Θερμώδοντος. εἰ μὴ ἄρα τις καὶ τούτους Σύρους βούλεται λέγειν, ἀδιάφορον ἡγούμενος τὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ Σύρων ὄνομα, κατά τινας. ὅτι δὲ περὶ Ἀσσυρίων ἄλλοις ἄλλα ἱστόρηται, ἱκανῶς ἀλλαχοῦ προείρηται. καὶ ὅτι δὲ ὑπό τινων εἰς πλείους μοίρας ἡ Συρία διῃρεῖτο, προεγράφη καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς περὶ τῆς Κομμαγηνῆς χώρας. ἄλλοι δὲ εἰς τρία διῄρουν αὐτήν, Κοιλοσύρους, καὶ Σύρους, καὶ Φοίνικας. καὶ ταῦτα μὲν καὶ ταῦτα. ἐν δὲ Καππαδοκίᾳ ἱστορεῖται μάγους εἶναι, οἱ Πύραιθοι ὀνομάζονται, ὡς πῦρ αἴθοντες, καὶ δι' αὐτοῦ μαντευόμενοι. ὅτι δὲ ἀπό τινος Καππάδοκος οἱ Καππαδόκαι οὕτω καλοῦνται, προείρηται καὶ αὐτό. ὁ δὲ γεωγράφος λέγει καὶ ὅτι τὴν Καππαδοκίαν Πέρσαι μὲν εἰς δύο σατραπείας διεῖλον, Μακεδόνες δὲ ὕστερον εἰς δύο βασιλείας· ὧν τὴν μὲν ἰδίως Καππαδοκίαν ὠνόμασαν, καὶ μεγάλην Καππαδοκίαν, καὶ πρὸς τῷ Ταύρῳ Καππαδοκίαν· τὴν δὲ ἑτέραν, πρὸς τῷ πόντῳ Καππαδοκίαν ἐκάλεσαν.

Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην, ὀρέων ἄπο παιπαλοέντων
Φαίνετ' ἀπειρεσίου ποταμοῦ ῥόος Εὐφρήταο·
Ὅς δή τοι πρῶτον μὲν ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο
Μακρὸς ἐπὶ νότον εἶσι, πάλιν δ' ἀγκῶνας ἑλίξας

976 Huius autem ad orientem, mõtibus ab excelsis, 977 Cernitur immensi fluuii fluxus Euphratæ, 978 Qui sanè primùm quidem è monte Armenio 979 Longus in austrum progreditur: rursum verò anfractus[flexus] contorquens

Ἀντίω ἠελίοιο μέσην Βαβυλῶνα περήσας,
Περσίδος εἰς ἁλὸς οἶδμα θοὴν ἀπερεύγεται ἄχνην,
Ὑστατίης προχοῇσι Τερηδόνος ἐγγὺς ὁδεύων.
Τὸν δὲ μετ', εἰς αὐγὰς, ποταμῶν ὤκιστος ἁπάντων
Τίγρις ἐϋρρείτης φέρεται, ῥόον ἶσον ἐλαύνων, γρ. φορέει ῥόον ἐγγὺς ὁδεύων,
Τόσσον ἀπόπροθεν ἰὼν, ὅσσον ἕβδομον ἦμαρ ὁδεύσας γρ. ὁδεύων
Ἴφθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἀνύσειεν ὁδίτης. ἴφθ.

980 Contra solẽ, mediam Babylonẽ prӕterlapsus, 981 Persici in maris fluctũ rapidam euomit spumam, 982 Extremis fluctis Teredonem iuxta meãs. 983 Hũc autem post, in oriẽtem, fluuiorum celerrimus omnium 984 Tigris pulchrifluus fertur, fluentum ӕquabile agens, 985 Tantum procul [ab Euphrate] labens, quantũ [viӕ] septem diebus incedens 986 Robustus & celer conficere potest viator.

Ὅτι περὶ τὰς αἰπαλὰς τῆς Καππαδοκίας ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἀπειρέσιος ἀπὸ τῶν Ἀρμενίου ὄρους ῥέει μακρὸς, ἐπὶ νότον τὰ πρῶτα· εἶτα ἑλίξας ἀγκῶνας περὶ τὰς αἰπαλὰς, καὶ μέσην τὴν Βαβυλῶνα περάσας, εἰς τὴν Περσίδα θάλασσαν ἀπερεύγεται, καὶ περὶ τὴν Τερηδόνα, πόλιν Περσικὴν, ῥέων διὰ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἕως τῆς μικρᾶς. μετὰ δέ γε τὸν Εὐφράτην εἰς αὐγὰς, ὁ Τίγρις ῥόον ἶσον ἐλαύνων, κατὰ δ' ἄλλους, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἀγκωνιζόμενος, καὶ οὕτω μετ' οὐ πολὺ διάστημα εἰς ἴσον τῷ Εὐφράτῃ γινόμενος, κοινοῦται τὸ ῥεῦμα, καὶ συγκαταβαίνει εἰς θάλασσαν. τὸ δὲ μέσον τούτων διάστημα, μέσην, φησὶ, καλοῦσι ποταμῶν, ὅ ἐστι Μεσοποταμίαν. ὡς καὶ τὴν ἀκρόπολιν διαλελυμένως ἡ ποίησις ἄκραν πόλιν φησὶν, καὶ τὴν Λευκόπετραν, λευκὴν πέτραν, καὶ τὴν Νεάπολιν, νέαν πόλιν. διΐστανται δὲ ἀλλήλων οἱ ποταμοὶ οὗτοι, ὅσον ἂν, φησὶν, εἰς ἕβδομον ἦμαρ ἴφθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ, ὅ ἐστι ταχὺς ὁδίτης, ἀνύσειεν. ἑπτὰ γὰρ, φησὶν, ἡμερῶν ἡ μέση τῶν ποταμῶν ὁδός ἐστιν εὐζώνῳ ἀνδρὶ, τουτέστιν ἀπερίττῳ καὶ ἐλαφρῷ εἰς ὁδόν. φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ, τὴν συμπερὶφορὰν τῆς Μεσοποταμίας ἐπὶ σχεδὸν περιπλέουσαν μῆκος, πλοίῳ πως ἐοικέναι. τὰς δὲ τῶν δύο τούτων ποταμῶν πηγὰς διέχειν ἀλλήλων φασὶ περὶ α φ στάδια. ὤκιστος δὲ, φησὶ, ποταμῶν ὁ Τίγρις, καὶ ἐκ αὖ ἐκείνου ἐν πᾶσι ποταμοῖς θεώτερον, ὅ ἐστιν ὀξύτερον, ἴδοις. διὸ, φασὶ, καὶ Τίγρις καλεῖται, ἤγουν ταχὺς ὡς βέλος. Μῆδοι γὰρ τίγριν καλοῦσι τὸ τόξευμα. οὕτω δὲ καὶ Ἄκις ποταμὸς Σικελικὸς παρὰ Θεοκρίτῳ διότι, φασὶν, ἀκίδι τὸ τάχος τοῦ ῥεύματος ἐκείνου ἔοικε. κατὰ δὲ ἑτέρους, παρὰ τὴν τίγριν τὸ ζῶον ἡ κλῆσίς ἐστι τούτῳ τῷ ποταμῷ, οὗ ἡ θηλυκὴ τίγρεως, παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει. μυθεύεται γὰρ ὅτι Σύλλαξ ποτὲ καλούμενος ἐστὶν ὁ ποταμὸς, ὅστις κατωφερὴς, ὕστερον ἐκλήθη Τίγρις, δι' αἰτίαν τοιαύτην· μαίνεται Διόνυσος Ἥρας προνοίᾳ, καὶ φοιτῶν ὅποι τύχοι, γίνεται καὶ πρὸς τῷδε τῷ ποταμῷ, καὶ θέλων εἰς τὸ πέραν διαβῆναι, ἀπόρως ἔχει. οἰκτίζεται δὲ αὐτὸν ὁ πατὴρ Ζεὺς, καὶ πέμπει ζῶον τίγριν, ὃς τὸν πόρον τῷ Διονύσῳ καθηγησάμενος, αὐτῷ μὲν ποιεῖ τὸ θυμῆρες, τῷ δὲ ποταμῷ ἀφ' ἑαυτοῦ καλεῖσθαι ἀφίησι. καὶ ἄλλως δὲ δίχα τῆς μυθικῆς ταύτης ἐπιβολῆς, τὴν πρὸς τὸ ζῶον ὁμωνυμίαν ὁ ποταμὸς ἔχει, διὰ τὸ τοῦ ῥεύματος ὀξύ. θηρίον γὰρ ὁ Τίγρις, οὐ μόνον ἐλέφαντος πολὺ ἀλκιμώτερος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὠκύτητα οὐ ῥᾴων εἰκασθῆναι. διὸ καὶ ὁ τῷ Ἰουλιανῷ δοθεὶς ἀπατηλὸς χρησμὸς παρὰ Θηρὶ ποταμῷ ὑπέσχετο ποιῆσαι τὰ θρυλλούμενα, ἤγουν παρὰ τῷ θηριωνύμῳ Τίγρι. ὅτι δὲ διὰ τοῦ ι ἔχει τὴν γραφὴν ἡ λήγουσα, ἡ κλίσις δηλοῖ· Τίγριος γάρ ἐστι καὶ παρὰ τῷ Διονυσίῳ ἡ γενικὴ, ὡς τοῦ ὄφιος· ὡς δηλοῖ ἐντεῦθεν τὴν Ἀττικὴν γενικὴν Τίγρεως, ὡς Θύμβρεως. ὁ μέντοι Ἀρριανὸς διὰ τοῦ δ κλίνει Τίγριδος, καθὰ καὶ ὁ γράψας τὸ δρᾶμα τῆς Σωσιπάδος, οἶμαι ὁ Δαμασκηνὸς, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς φαίνεται. οὕτω δὲ καὶ τὸ Ἆπις τὸ κύριον ἐν τοῖς περὶ Ἀρκάδων λόγοις οἱ μὲν διὰ τοῦ δ ἔκλιναν, Ἄπιδος, ὡς Πάριδος· οἱ δὲ κατὰ τὴν τοῦ ὄφεως κίνησιν αὐτὸ μετεχειρίσαντο, κλίνοντες Ἄπεως. τινὲς δὲ διὰ τοῦ η κλίνουσι, Τίγρης Τίγρητος, τῷ λόγῳ τῷ εἰς ης ἰαμβικῶν. ἄλλοι δὲ καὶ τὴν ἀρχουσαν μετὰ τοῦ π γράφουσι. καὶ εὕρηται τοιαύτη γραφὴ παρά τε τῷ Ἰουλιανῷ, καὶ παρὰ τῷ Ἀρριανῷ δὲ ἐν τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον. πολλὰ γὰρ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ἔχουσιν οὕτω, Τῶν ποταμῶν δὲ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρητος, οἳ τὴν μέσην σφῶν Ἀσσυρίαν ἀπείργουσιν. ὅθεν καὶ Μεσοποταμία πρὸς τὴν ἐπιχωρίων κλῆσιν ὁ Τίγρης, καὶ ταπεινότερός ἐστι

τοῦ Εὐφράτου. ἔστι δὲ Τίγρις καὶ Παφλαγονικὸς ποταμός, περὶ οὗ φησι Ξενοφῶν, πρῶτον μὲν, Θερμώδοντα, εὖρος τριῶν πλέθρων· δεύτερον δὲ, Τίγριν, τρίπλεθρον ὡσαύτως· τρίτον δὲ, Ἅλυν. κλίνει δὲ ἐκ αὐτῆς ἐστὶν διὰ καθαροῦ τοῦ ὕ. καὶ Ἡρόδοτος δέ φησιν ὅτι οὐχ εἷς μόνος Τίγρις, ἀλλὰ καὶ δεύτερος καὶ τρίτος, οὐχ ὁ αὐτὸς μὲν, οὐδὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥέων, ὁ αὐτὸς δὲ ὀνομαζόμενος.

Ἔστι δέ τις κατὰ μέσσα περίδρομος ὕδασι λίμνη,
Οὔνομα Θωνῖτις, ἧς ἕλκεται ἐς μυχὰ Τίγρις,
Δινώων πολλὸν ἔνερθε· πάλιν δ' ἐξαῦτις ἀναχὼν
Ὀξύτερον προΐησι κάτω ῥόον. οὐκ ἂν ἐκείνου
Ἐν πᾶσιν ποταμοῖσι θοώτερον ἄλλον ἴδοιο.

[987] Est autem quædam in medio circũlua vndis palus, [988] Nomine Thonitis, cuius trahitur in intima [penetralia] Tigris, [989] Sese cõdens subter. rursum verò denuo emergens, [990] Velociorem proiicit infrà[in inferiores regiones] vndam. non illo [991] Inter omnes fluuios velociorem alium conspexeris.

Ὅτι ἡ Θωνῖτις, λίμνη ἐστὶ νιτρώδης κατὰ μέσον τοῦ Τίγρεος, εἰς ἣν αὐτὸς μετὰ πολλοῦ φερόμενος τοῦ ψόφου, καὶ κατὰ μυχὸν τῆς λίμνης, ὥς οἱ παλαιοί φασιν, εἰς βέρεθρον ἐμπεσὼν, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐνεχθεὶς ὑπόγεως, καὶ αὖθις ἀνίσχων, καὶ διαπεράσας τὸ ῥεῖθρον ἀμιγὲς, διὰ τὴν ἄγαν ὀξύτητα, παραρρέει τὸ σῆμα τῆς Σεμιράμιδος, καὶ ἐν δεξιᾷ ἔχων τὴν Μεσοποταμίαν, ἔξεισιν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. ὁ δὲ γεωγράφος φησὶ καὶ Ἀρσηνὴν καλεῖσθαι τὴν τοιαύτην ταύτην Θωνῖτιν, καὶ πολλοὺς ἔχειν ἰχθύας. ῥύπτει δὲ τὰς ἐσθῆτας, καὶ διαξαίνει, καὶ ἄποτον ἔχειν τὸ ὕδωρ. λέγει δὲ καὶ οὕτω σφοδρῶς διαβάλλειν αὐτὴν τὸν Τίγριν, ὥστε τὴν λίμνην ἁλμυρὰν οὖσαν καὶ ἄνιχθυν, γλυκεῖαν ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει γίνεσθαι, καὶ ἰχθύων πλήρη. Ὅτι δευτερεύουσι μετὰ τοὺς Ἰνδικοὺς ποταμοὺς Εὐφράτης καὶ Τίγρις· καὶ ὅτι μείζων Εὐφράτης Τίγρεως ῥέοντος ἀπὸ Νιφάτου ὄρους, καὶ πλείω διέξεισι χώραν. ἐνεχθεὶς δὲ ἐπὶ Σελευκείας τὸ τῶν βασιλέων χωμάτιον (ἐν Ἐκβατάνοις γὰρ θερίζειν ἐκεῖνοι λέγονται) συνάπτει τῷ Εὐφράτῃ πλησίον, καὶ ποιεῖ τὴν ῥηθεῖσαν Μεσοποταμίαν περὶ αὐτήν. μετὰ δὲ τὸν ῥηθέντα Νιφάτην Ἄβος ὄρος, ἐξ οὗ ὁ Εὐφράτης τε ῥέει, καὶ ὁ προειρημένος Ἀράξης. ῥέειν δέ φησιν ὁ αὐτὸς γεωγράφος τὸν Εὐφράτην διὰ μέσης τῆς Βαβυλῶνος, ἐν ᾗ καὶ θαυμαστὸς κρεμαστὸς κῆπος, περὶ οὗ ῥηθήσεται. καὶ Ἡρόδοτος δέ φησιν ὅτι τὸ μέσον τῆς Βαβυλῶνος ὁ Εὐφράτης διείργει, ὃς ῥέει μὲν ἐξ Ἀρμενίων μέγας ὢν, καὶ βαθὺς καὶ ταχὺς, ἔξεισι δὲ εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ναυσὶ περατὸν τὸν Εὐφράτην ἱστορεῖ, καὶ ὅρον αὐτὸν τῆς Κιλικίας καὶ Ἀρμενίας φησί. τὴν δὲ εἰρημένην Βαβυλῶνα μεγάλην ποτὲ γενομένην, ὕστερον ἐρημωθῆναι φασί. φασὶ δὲ καὶ τὴν παρὰ τῷ Τίγρει Νῖνον, πολὺ μείζω τῆς Βαβυλῶνος οὖσαν, ἀφανισθῆναι καὶ αὐτὴν, καταλυθέντων τῶν Περσῶν. ἧς τοῦ μεγέθους σημεῖον τὸ τῆς κτίσεως ἐργῶδες. λέγεται γὰρ Νῖνος οἰκοδομῆσαι αὐτὴν ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς, μυριάδων δεκατεσσάρων συνεχῶς αὐτὴν ἐργαζομένων ἐπὶ ἔτη ὀκτώ. σοφοὶ δὲ οἱ Βαβυλώνιοι, καὶ, ὡς Ἡρόδοτος λέγει, παρ' αὐτῶν οἱ Ἕλληνες ἔμαθον πόλον, καὶ γνώμονα, καὶ τὰ δώδεκα μέρη τῆς ἡμέρας.

Ὅσση δ' Εὐφρήτου καὶ Τίγριος ἔνδοθι γαῖα,
Τὴν δὲ περικτίονες μέσσην ποταμῶν ἐνέπουσιν.
Οὐ μέντοι κείνης γε νομοὺς ὠνόσσατο βούτης,
Οὐδ' ὅστις σύριγγι κερώνυχα Πᾶνα γεραίρων,
Μήλοις ἀγραύλοισιν ἐφέσπεται· οὐδὲ μὲν ὕλην
Παντοίων φυτεργὸς ἀνὴρ ἀθερίσατο καρπῶν.

[992] Quæcunque verò Euphratem & Tigrim intra [inter] tellus est, [993] Eam accolæ mediam amnium perhibent: [994] Non certè illius pascua vituperabit bubulcus, [995] Vel quicũque fistula corneam habentem vngulam[vel acuticornem]Panem celebrans [996] Oues in agro stabulantes sequitur: neque sanè syluam [997] Omnigenam fructuum vituperatit is qui operam ponit circa plantas.

Τοίη ἐπὶ κείνης ἄροσις πέλει, ἐν μὲν ἀέξειν
Ποίην, ἐν δὲ νομοὺς εὐανθέας, ἐν δὲ καὶ ἀνδρῶν
Φύτλην, καλλίστην τε καὶ ἀθανάτοισιν ὁμοίην.
Τῆς μὲν πρὸς βορέην, λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσιν
Ἀνέρες Ἀρμένιοί τε, καὶ ἀγχέμαχοι Ματιηνοί,
Οὔρεσι κεκλιμένοι, ποταμοῦ προπάροιθ᾽ Εὐφρήταο,
Πίονες, ἀφνειοί τε, καὶ Ἄρεος εὖ δεδαῶτες.

998 Talis in illa aratio[cultura] ad producendum 999 Herbam, & pascua florida, atque etiam hominum 1000 Stirpem, pulcherrimámque & immortalibus similem. 1001 Huius quidem ad boream pingue solum habitant 1002 Homines Armeniique, & cominus habitantes Matiani, 1003 In montibus siti, fluuiū ante Euphratem, 1004 Pingues, opulentique, & Martis bene gnari.

Ὅτι χαιρὸν χῶμα τὸ, ὅσον δὲ Εὐφράτου καὶ Τίγρητος ἐντὸς, ταύτην μέσην φησὶ ποταμῶν. ἦν γὰρ τὸ ἀκόλουθον οὕτως εἰπεῖν, ὅσον δὲ ἐπὶ Εὐφράτου καὶ Τίγρητος ἐντὸς, αὕτη λέγεται μέση ποταμῶν. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ γεωγράφος ἱστορεῖ καὶ Εὐρωπαίαν Μεσοποταμίαν εἶναι, ἣν Κελτοὶ νέμονται καὶ Λουσιτανοί. Ὅτι ἐπαινῶν τὴν Μεσοποταμίαν γῆν, φησὶν ὡς οὔ τι διὰ νομοὺς ὀνείνης ἀνὴρ βουκόλος μέμφεται, ἢ μήλοις ἀγραύλοις ἐφεπόμενος. ἀλλὰ εἰσὶ δὲ παντὸς νομαὶ βουσὶν ἀγαθαὶ, καὶ ἄλλαι μήλοις. ὡς καὶ ἡ τῶν Λωτοφάγων γῆ δηλοῖ, παρὰ τῷ ποιητῇ. λέγει δὲ καὶ ὅτι εὐδόκιμον ὕλην παντοίην φυτοεργὸς ἀνὴρ ἀθρήσειται δροσίεντος, φησὶν, ἐκεῖ ἀγαθὴ, καὶ ποίαν αὔξει πολλὴν· καὶ οἱ νομοὶ εὐανθεῖς, καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν φύτλη καλλίστη, καὶ ἀθανάτοις ὁμοία. ταυτὸν δὲ εἰπεῖν θεοειδὴς, διὰ τὸ ἀξιοθέατον καὶ εὐδαιμον. καὶ τὴν τῶν Ἀρμενίων δὲ καὶ Ματιανῶν χθόνα, πρὸς βορέαν τῆς Μεσοποταμίας οὖσαν, καὶ ὄρεσι περιειλημμένην, λιπαρὰν καλεῖ, καὶ τοὺς ἐκεῖ δὲ ἄνδρας ἀφνειούς τε λέγει, καὶ Ἄρεος εὖ δεδαῶτας, καὶ πίονας· ὡς καὶ τὸν Ἀραβικὸν δῆμον πίονα εἶπεν. ἐξ Ὁμήρου δὲ ἡ τοιαύτη ἀφορμὴ, λιπαροὺς πόδας τοὺς τῶν ἡρώων λέγοντος. τὸ δὲ ἀθρήσειται, Ὁμηρικὴ λέξις ἐστὶ, καὶ ἐρρήθη ἐν τοῖς εἰς τὸν Ὅμηρον. δηλοῖ δὲ τὸ ἀποδοκιμάσαι καὶ ἀποῤῥίψαι. Ὅτι τὴν ποιμενικὴν παραφράζων, οὕτω φησὶ, ὃς συνεχῆ κερώνυχα Γαῖαν γεραίρων, μήλοις ἀγραύλοισιν ἐφέπεται. κερώνυχα δὲ τὴν ὀξύχηλον φασὶν οἱ παλαιοὶ, ὡς τὸ ὄνυχος ἐνταῦθα τὴν ὀξύτητα δηλοῦντος, καθὰ καὶ ὅτι ἀκρωνυχίας ὄρους φασίν. οὐ φιλοῦσι δὲ ἐκεῖνοι τὴν ἐπίθετον ταύτην λέξιν, ὡς καὶ σκληρὰν, καὶ οὐδὲν αἴτιον ἔχουσαν.

Πρὸς δὲ νότον, Βαβυλὼν, ἱερὴ πόλις· ἥν ῥά τε πᾶσαν
Τείχεσιν ἀρραγέεσσι Σεμίραμις ἐστεφάνωσεν·
Αὐτὰρ ἐπ᾽ ἀκροπόληϊ μέγαν δόμον εἵσατο Βήλῳ,
Χρυσῷ τ᾽ ἠδ᾽ ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα.
Καὶ τῆς μὲν πεδίον περιώσιον, ἔνθα τε πολλοὶ
Ἀκρόκομοι φοίνικες ἐπηρεφέες πεφύασι.
Ναὶ μὴν καὶ χρυσοῖο φέρει χαριέστερον ἄλλο,
Ὑγρῆς βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἣ περὶ χῶρον
Φύεται, ἐν προβολῆς, ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέτρης.

1005 Austrum autem versus, Babylon, sacra vrbs: quam quidem totā 1006 Mœnibus infractis Semiramis coronauit [circumdedit] 1007 Cæterùm in arce vrbis ingentem domum condidit Belo, 1008 Auróque & ebore atque argēto exornās. 1009 Atque huius quidem planicies ingens: ibique multæ 1010 In summo comantes palmæ fornicatæ, [quæ ramos in fornicis modum propendentes habent] nascuntur. 1011 Iam verò & auro fert plus gratiæ habēs aliud, 1012 Humidæ berylli glaucum lapidem, qui in locqillo 1013 Nascitur apud effluuia [torrentium] ophiten intra lapidem.

Αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος, ἐπὶ πνοιὴν βορέαο, [1014] Cæterùm supra Babylonem, ad flatũ

Κισσοί, Μεσσαβάταί τε, Χαλωνῖταί τε νέμονται. [1015] boreæ, [1015] Cissi, Messabatæ, Chalonitæque habitant.

Ὅτι περὶ τόπον τῆς Μεσοποταμίας ἡ Περσικὴ μητρόπολις Βαβυλών, ἱερὰ πόλις, τείχει περιβεβλημένη χαλκέῳ, κατά τινας, καὶ ποταμῷ περιῤῥεομένη. ταύτην, φησί, πᾶσαν τείχεσιν ἀῤῥαγέσι Σεμίραμις ἐστεφάνωσεν. ὅπου γε τινὲς, ὡς εἴρηται, καὶ χαλκοῦν αὐτῇ τεῖχος ἱστοροῦσι, καὶ ἄλλα πολλὰ θαυμάσια, δίχα τῶν αἰωρίων ἐκπεπλεγμένων, περὶ αὐτῆς ἐξέθεντο. καὶ ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει δέ, φησί, βωμὸν τοῦ Βήλου ἡ Σεμίραμις ἱδρῦσε, χρυσῷ καὶ ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα. Βῆλος δὲ ἦν βασιλεὺς Βαβυλῶνος, υἱὸς Διός, (ἀφ' οὗ καὶ πάλαι Βαβυλῶνες Βηλίδες) ἢ καὶ ὁ Ζεὺς αὐτὸς, κατά τινας. διὸ καὶ Ἡρόδοτος ἱερὸν εἶναι αὐτόθι λέγει Βήλου Διός. ὁ αὐτὸς δὲ τῇ Βαβυλωνίων χώρᾳ τοσαύτην προσμαρτυρεῖ δύναμιν, ὥστε αὐτὴν μέν, φησί, τέσσαρας μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ τρέφειν τὸν μέγαν βασιλέα· ἡ δὲ λοιπὴ πᾶσα Ἀσία τοὺς λοιποὺς ὀκτὼ μῆνας. Θεόκριτος δὲ ἀσφάλτῳ δείμασθαι τὴν Σεμίραμιν τὸ τῆς Βαβυλῶνος τεῖχός φησιν. ἕτεροι δὲ Σελεύκειαν ποτὲ καλεῖσθαι τὴν τοιαύτην Βαβυλῶνα φασί, καὶ κτίσμα εἶναι Βαβυλῶνος ἀνδρὸς σοφωτάτου, παιδὸς Μήδου. καὶ δὴ χαριέστερον τὴν πόλιν ταύτην τῆς Σεμιράμιδος λέγουσιν ἔτεσι χιλίοις ὀκτακοσίοις. Ἴδιον δὲ ὅτι συνετὴν μὲν γυναῖκα καὶ τὴν Σεμίραμιν ἡ ἱστορία οἶδε, συνετωτέραν δὲ αὐτῆς τὴν Νίτωκριν, Βαβυλῶνος καὶ αὐτὴν βασιλεύσασαν. τοὺς δὲ Πέρσας, ὧν μητρόπολις ἡ Βαβυλών, Κηφῆνάς ποτέ φησι καλεῖσθαι ὁ Ἀῤῥιανός. ἄλλοι δὲ καὶ τοιαῦτά τινα ἱστοροῦσιν, ὅτι Νίνου τοῦ Σύρων βασιλέως τὴν Νινευὶ κτίσαντος, ἡ τούτου γυνὴ τὸν ἄνδρα ὑπερβαλλομένη, Βαβυλῶνα ἐν τῷ πεδίῳ κτίζει διὰ τῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου, καὶ λίθων λαξευτῶν, τε πηχῶν μὲν τὸ πλάτος, ξα πηχῶν δὲ τὸ μῆκος· καὶ περίμετρον αὐτῇ διεχάραξε στάδια τ΄ φ΄ ι΄. τὸ δὲ τεῖχος εἰς ὕψος ἀνεπίνει τ΄ πηχῶν· οὗ τὸ πάχος εἰς τεθρίππου μέχρις διέστησεν, ὡς καὶ τέθριππα ἐπ' αὐτοῦ ἀντιπροσδρομεῖν ἀλλήλοις. καὶ πύργους ταῖς πύλαις ἐπενόει ὑψηλούς, χαλκᾶς τε πύλας ποιήσασα, εἰς ὕψος τε αἰωρουμένας πολὺ καὶ εἰς πλάτος ἀξιόλογον. ἵππον δὲ καὶ δεξαμενὴν μεγάλην, ἣ κῆπον ἐπήγειρε θαυμαστόν, ἐπιλεγόμενον κρεμαστόν· ὃς τετράπλευρος μὲν ἦν, ἑκάστην δὲ πλευρὰν εἶχε τετράπλεθρον. καὶ ἦν ἓν καὶ αὐτὸς τῶν ἑπτὰ κοσμικῶν θεαμάτων. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη Βαβυλὼν Λιβυκή. Ἡρόδοτος δὲ περὶ τῆς Περσικῆς Βαβυλῶνος καὶ ταῦτά φησιν· ὅτι τῆς Ἀσσυρίας ὀνομαστότατον πόλισμα, καὶ ἰσχυρότατον, ἡ Βαβυλών, ἔνθα καὶ τὰ βασίλεια· οὖσα δὲ τετράγωνος κεῖται ἐν μεγάλῳ πεδίῳ, καὶ μέτωπον ἕκαστον αὐτῆς, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίων. ὥστε εἶναι κατ' αὐτὸν τὴν περίοδον τῆς πόλεως, στάδια τετρακόσια ὀγδοήκοντα. πύλαι δὲ περιξ τοῦ τείχους ἑκατὸν χάλκεαι πᾶσαι, ὥσπερ καὶ οἱ σταθμοί, καὶ τὰ ὑπέρθυρα. καὶ σημείωσαι ὅτι οὐ μόνον ἑκατόμπυλοι Θῆβαι, ἀλλ' ἰδοὺ τοιαύτη καὶ ἡ Βαβυλών. Ὅτι ἡ Περσικὴ Βαβυλὼν πολλοὺς ἀκροκόμους ὑψηρεφέας φέρει φοίνικας. ἰδιότης δὲ ἐστὶ τοῦδε τοῦ φυτοῦ. καὶ λέγονται ὑψηρεφεῖς μέν, οἷα ἐπικλινούσης τοὺς κλάδους εἰς ὄροφον· ἀκρόκομοι δέ, ὡς οὐ κάτωθεν, ἀλλ' ἐν ἄκρῳ ἄνω κομῶντες. τοιοῦτον γὰρ τὸ δένδρον. Καὶ ὅρα ὅτι τῶν Καρῶν ἀκροκόμων λεχθέντων παρὰ τῷ ποιητῇ, ἐνταῦθα ἐπὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ τὴν λέξιν ἔθετο, παραξέσας αὐτήν, κατὰ λόγον δριμύτητος. φέρει δέ, φησίν, ἡ Βαβυλὼν καὶ χρυσοῦ τι χαριέστερον ἄλλο. ποῖον ἐκεῖνο; ὑγρᾶς βηρύλλου γλαυκὸν λίθον, φυομένην ἐκεῖ ἐν προβολαῖς, ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέτρης. πέτρας γάρ τις ἐκεῖ ὀφίτης ὀνομαζόμενος μάρμαρος λίθος, ᾧ ἡ βήρυλλος ἐνθαλαμεύεται. τὸ δὲ ὀφιήτης πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ι, καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ πολιήτης. Σημείωσαι δὲ ὅπως τὴν γλαυκὴν βήρυλλον, ὑγρὰν ἔφη, ὡς τῶν γλαυκῶν σωμάτων ὑγρῶν εἶναι δοκούντων, διὰ τὸ διαφανές· ὅπου γε καὶ θαλάσσης ἐπίθετον τὸ γλαυκόν.

Ἀλλ' ὁπότ' Ἀρμενίων ὀρέων προτέρωθεν ὁδεύσῃς [1016] Verùm quũ Armenios montes vltra pertexeris

Εἰς αὐγάς, τότ' ἔπειτα τὰ Μηδικὰ τέμπεα δήεις. [1017] In orientem, tũc deinde Medica tempe inuenies.

Τῶν μὲν πρὸς βορέην, ἐριθηλέα γαῖαν ἔχουσι [1018] Quorum quidem ad boream, valde florentem terram tenent

Γηλοί τε, Μάρδοι τε, καὶ ἀνέρες Ἀτροπατηνοί. γρ. Γηροί
Πρὸς δὲ νότον ναίουσιν ἀγαυῶν ἔθνεα Μήδων,
Κείνης τοι γενεῆς ἐρικυδέος ἐκγεγαῶτες
Αἰήταο θυγατρὸς, ἀμύμονος ἡρωΐνης.
Εὖτε γὰρ Ἀκταίοιο παρὰ ῥόον Ἰλισσοῖο
Φάρμακ' ἐμήσατο λυγρὰ γόνῳ Πανδιονίδαο, γρ. Φάρμακα μήσατο
Αἰδοῖ μὲν χῶρον κεῖνον λίπεν, ἐς δὲ βαθεῖαν, γρ. [illegible]
Πλαζομένη κατὰ φῶτας, ὁμώνυμον ἵκετο γαῖαν,
Οὐ μὲν ἑκὰς Κόλχων· Κόλχων γε μὲν αἶαν ἱκέσθαι
Οὔ οἱ ἔην. μῆνιν γὰρ ἑοῦ δειδίσσετο πατρός.
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν πολυφάρμακοι ἄνδρες ἔασι,
Χώρην ναιετάοντες ἀπείριτον, (4) οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς
Πέτρας, αἳ φύουσιν ἀφεγγέα ναρκισσίτην,
Οἱ δ' ἑκὰς ἐν λασίῃσι νενασμένοι εἱαμενῇσι,
Πώεα καλὰ νέμοντες ἄδην βεβριθότα μαλλοῖς, γρ. μαλλῷ.
Τόσσον ἐπ' ἀντολίην τετραμμένοι, ἄχρι πυλάων
Κασπιάδων, αἵ τ' εἰσὶ βαθυνομένας ὑπὸ πέτρας,
Κληῗδες γαίης Ἀσιήτιδος· ἧχι κέλευθος
Ἐκτέταται ἐς βορέην τε καὶ ἐς νότον ἐρχομένοισιν, γρ. Ἐκτέταται βορέηνδε
Ἡ μὲν ἐς Ὑρκανίους, ἡ δ' οὔρεα Περσίδος αἴης.

1019 Gelique, Mardique, & homines Atropateni: 1020 Ad austrum autem habitant illustrium gentes Medorũ, 1021 Ex illa scilicet stirpe illustri prognati, 1022 Æetæ filiæ, inculpatæ heroines. 1023 Quum enim Actæi [Attici] iuxta fluentum Ilissi 1024 Venena molita esset exitiosa filio Pandionidæ [Pandionis] 1025 Pudore quidem locum illũ reliquit: atque in vastã, 1026 Oberrans per homines, cognominem venit terrã, 1027 Nõ quidẽ lõgè à Colchis: Colchorũ tamen terram adire 1028 Haud ei licebat. iram enim sui pertimescebat patris. 1029 Quamobrẽ in hunc vsque diem venefici homines sũt, 1030 Regionem incolentes immẽsam, alii quidem ad ipsas 1031 Cautes quæ gignunt obscurum narcissiten, 1032 Alii verò procul in consitis [gramineis] siti pratis, 1033 Greges pulchros pascentes, valde oneratos velleribus, 1034 Tantum in orientem versi, vsque ad portas 1035 Caspias, quæ sunt profundis sub rupibus, 1036 Claustra terræ Asianæ: quà via 1037 Extensa est & in boream & in austrum euntibus, 1038 Illa quidem ad Hyrcanos, hæc verò ad montes Persicæ terræ.

Ὅτι ἐν τῷ, Ἀλλ' ὁπότ' Ἀρμενίων ὀρέων προπάροιθεν ὁδεύσῃς, νοοῦμεν ἐκ τῆς συναλοιφῆς, ἤγουν ἐκ τοῦ κουφισμοῦ, ψιλοῦσθαι τῆς Ἀρμενίας τὴν ἀρχὴν· εἰ καί τινες ἐφίενται δασύνειν αὐτήν. Ὅτι μετὰ τοὺς Ἀρμενίους εἰς αὐγὰς, τὰ Μηδικά εἰσι τέμενα, ὅ ἐστιν ἀπὸ μέρους ἡ τῶν Μήδων χώρα οὕτω κληθεῖσα, κατὰ τὸν γεωγράφον, ἢ ἀπὸ Μήδου υἱοῦ Μηδείας, ἥτις λεχοπατεῖς δι' ἔρωτα γέγονεν· ἢ ἀπὸ αὐτῆς δὲ τῆς φυγάδος Μηδείας τῆς Αἰήτου θυγατρὸς, ἣν εἶναι ὁ Διονύσιος ὁμώνυμον τὴν γῆν ταύτην φησί· δεῖ δὲ μᾶλλον εἰπεῖν παρώνυμον. ἀφεῖσα γὰρ τὴν Ἀττικὴν ἡ Μήδεια, ἐκεῖ παρὰ τοῖς Μήδοις ἔμεινεν, οὐχ ἑκὰς Κόλχων, ἀλλὰ δηλαδὴ ἐγγὺς, κατὰ τὴν γειτνίασιν τὴν τοῦ αἰπηροῦ. ὧ λόγῳ καὶ ὁ Κασπικὸς, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ὑρκάνιος, γείτονες τοῦ Εὐξείνου πόντου λέγονται. Κόλχων γαῖαν, φησὶν, εἰς γῆν ἐκ τῶν αὐτῶν ἐξελθεῖν, διὰ τὴν τοῦ πατρὸς μῆνιν, ὅτι καὶ τῇ χώρᾳ δίδωσι τὸ ἀπ' αὐτῆς κληθῆναι. αἰδοῖ, φησὶ, λιποῦσα τὸν Πανδιονίδην Αἰγέα, καὶ τὰς Ἀθήνας, ὅτι λυγρὰ φάρμακα τῷ τοῦ Αἰγέως υἱῷ τῷ Θησεῖ ἐβουλεύσατο. διὸ, φησὶν, ἀπ' ἐκείνης τῆς Μηδείας, οἷα σοφῆς φαρμακουργοῦ, ἔτι οἱ Μῆδοι πολυφάρμακοί εἰσι. τὸ δὲ αἰδοῖ, σεμνῶς εἶπεν, οὐ θέλων ἐξυβρίσαι εἰς τὴν ἡρωΐδα. τῷ ὄντι γὰρ οὐχ ἑκοῦσα ἐκείνη, οὐδὲ δι' αἰδῶ, ἀλλὰ πρὸς βίαν ἔλιπε τὰς Ἀθήνας, διωχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, διότι τῷ Αἰγεΐδῃ Θησεῖ ἐπεβούλευσε, κα-

[illegible]

ἐσταλμένη θανάσιμα φάρμακα, ὁπηνίκα ἐκεῖνος ἐκ Τροιζῆνος χρόνιος ἐλθὼν μετὰ τοῦ ξίφους, καὶ τῶν πεδίλων τῶν πατρικῶν (ἃ καὶ ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ) ἐκφανισθῇ μὴ ἀγνοοῦντι τῷ πατρὶ Αἰγεῖ παῖς καλὸς καὶ πρέπων εἰς βασιλείαν· μικροῦ γὰρ ἂν λαθὼν ὑπὸ τῆς Μηδείας ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ πατὴρ γνωρίσας τὸν ἐκ πολλοῦ ἐπὶ διαδοχῇ τῆς βασιλείας ποθούμενον παῖδα, περιεσώσατο· καὶ τὸν διαδεξόμενον εὑρηκὼς, ἀπώσατο τὴν Μήδειαν, ἣν διὰ ἔρωτα παιδοποιΐας ἐπεισήγαγε. φασὶ δὲ αὐτὴν, δυναστεύσασαν ἐν Μήδοις, καὶ ἐπικρυπτομένην τὴν ὄψιν, ὁπηνίκα προέρχοιτο, καταδεῖξαι τὸ θηλυστολεῖν τοὺς ἐκεῖ, καὶ ἐν ταῖς προόδοις κατηρεφεῖς εἶναι τοῖς σκεπάσμασιν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὀπός τις ἀπὸ σιλφίου ὀνομαστὸς παρὰ τοῖς Μήδοις λέγεται γίνεσθαι, καλούμενος Μηδικός· καὶ ὅτι οἱ Μῆδοι, (οἱ Μήδειοι λέγονται) προπαροξυτόνως, καθὰ καὶ οἱ παρ᾽ Ὁμήρῳ Κήτειοι, καὶ ὅτι δεινοὶ περὶ τόξευσιν εἰσί· διὸ καὶ τοξοφόρους αὐτοὺς ἐρεῖ ὁ Διονύσιος. καὶ ὅτι ἡ βοτάνη τις ἡ μάλιστα τοὺς ἵππους θρέψουσα, Μηδικὴ καὶ εἰσέτι καλεῖται, ὡς ἐν Μηδίᾳ τάχα πλεονάζουσα. ὅτι δὲ κατὰ κυκλολεξίαν ἀνωτέρω εἴρηται τὸ, Μηδικὰ τήμπια, δηλοῖ ὁ Διονύσιος κατωτέρω, εἰπὼν λασίας εἰαμενὰς τὰς ἐν Μήδοις. πάντως γὰρ ἔνθα λάσιος εἰαμενὴ, τεμπώδης ὁ τοιοῦτος τόπος, ὑλώδης ἐστίν. εἰαμενὴ γάρ ἐστιν οἱονεί τις ῥεαμενὴ, τόπος δηλονότι κατάρρυτος, ὃ καὶ εἰς βοτανῶν ἀνάδοσιν ἐπιτήδειος· παρὰ τὸ ἴω, ὑφ᾽ οὗ δηλοῦται τὸ ἀναδίδωμι. φασὶ δὲ Μήδοις ἔθος εἶναι, βασιλέα αἱρεῖσθαι τὸν ἀνδρειότατον, καὶ γυναῖκας ἕκαστον ἔχειν οὐκ ἐλάττους τῶν πέντε. καὶ γυναῖκες δὲ, φασὶν, ἄνδρας ἐλάττονας τῶν πέντε προφέρουσαι, συμφορὰν ἡγεῖται τὸ πρᾶγμα, ἐν καλῷ τιθεμένη πλείστους νέμειν ἄνδρας. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τὸ ᾀδόμενον Νισαῖον πεδίον ἐκεῖ που περὶ τὴν Μηδικὴν χώραν ἦν, φέρον ἵππους μεγάλους τοὺς λεγομένους Νισαίους. Ὅτι τὸ, ἀπ᾽ ἡ Μήδεια ὑχ ἑκὰς Κόλχων, Κόλχων γαῖαν ἱκέσθαι οὐκ εἶχε, σχῆμά ἐστιν ἐπαναστροφῆς. ἔστι δὲ ἐπαναστροφή, ὅταν ἡ τελευταία λέξις τῆς προτέρας ἐννοίας, ἀρχὴ γίνηται τῆς δευτέρας· ὡς καὶ ἐνταῦθα τῆς μιᾶς ἐννοίας ληξάσης εἰς τὸ Κόλχων, ἀπὸ τούτου ἡ δευτέρα ἤρξατο. ἐκαλλωπίσατο δὲ καὶ ἀλλαχοῦ τῷ τοιούτῳ σχήματι ὁ Διονύσιος. Ὅτι βορειότεροι Μήδων οἱ Γῆλοι, καὶ οἱ Μάρδοι, ἔθνος Ὑρκάνιον, λῃσταὶ καὶ τοξόται ἄνδρες. ἔτι δὲ καὶ οἱ Ἀτροπατηνοί, ἀπὸ ἡγεμόνος τινὸς Ἀτροπάτου καλούμενοι· ὧν Ἀτροπατία ἡ χώρα, δευτέρα μερὶς τῆς Μηδίας λεγομένη· πρώτη δὲ Μηδικὴ μερὶς, καθ᾽ ἣν τὰ Ἐκβάτανα. Ὅτι πέτραι τινὲς Μηδικαὶ τὸν ναρκισσίτην φύουσι λίθον, ὃν καὶ ἀφεγγέα καλεῖ, ὡς ναρκίσσου τῷ φυτῷ ἐοικότα τὴν χρόαν, καὶ διαυγάζοντα. λέγει δὲ καὶ τὰ ποίμνια καλὰ εἶναι τοῖς Μήδοις, ἄδην βεβριθότα μαλλοῖς. Καὶ ὅρα ὅτι τὸ ἄδην δι᾽ ἑνὸς δ καὶ οὗτος ὁμοίως τῷ Ὁμήρῳ ἐξήνεγκεν· ὃ καὶ δασύνουσιν οἱ Ἀττικοί, ταὐτὸν ὂν τῷ ἅλις. διὸ καί τις ἔφη, ἀλλὰ τούτων μὲν ἄδην, ἀντὶ τοῦ ἅλις. Ὅτι οἱ Μῆδοι ἐπ᾽ ἀνατολὴν τεταμένοι ἄχρι τῶν Κασπιάδων διήκουσι πυλῶν, αἵτινες μέρος οὖσαι τῆς Μηδείας χώρας, κλεῖδες καλοῦνται τῆς Ἀσίας, διὰ τὴν ἄγαν στενότητα, ὑπὸ πέτραις οὖσαι βαθυνομέναις. ὄρη δέ εἰσιν αἱ Κάσπιαι πύλαι, μᾶλλον δὲ πέτραι ἀπερρωγυῖαι καὶ κοῖλαι, ὡς ἐν τάξει πυλῶν, ἀπὸ τῶν Κασπίων ἀνδρῶν, ἢ τῆς Κασπίας θαλάσσης οὕτω καλούμεναι. πύλαι γὰρ οἱονεί εἰσι τοῖς ἐκ Βορρᾶ πρὸς Ὑρκανίας καὶ Κασπίας ἐκ νότου ὁδεύουσι, καὶ τοῖς ἐκεῖθεν αὖθις εἰς νότον πρὸς Πέρσας. οὕτω δὲ καὶ ὁ τόπος ἐστένωται, ὡς καὶ πύλας ἐπιθεῖναι τῷ τόπῳ, κωλυούσας τὴν τῶν Βορείων ἔφοδον ἐπὶ τὰ ἐξ ἐναντίας διαβαίνειν. ὅτι δὲ καὶ ἄλλως αἱ πύλαι στενότητά τινα τόπου δηλοῦσι, καὶ ἐν τῷ περὶ Θερμοπυλῶν λόγῳ δεδήλωται. τῷ δὲ πύλας εἰπόντι τὴν τοιαύτην στενοχωρίαν, ἀκόλουθον τὰς αὐτὰς καὶ κλεῖδας εἰπεῖν. τὸ δὲ, Κασπιάδες πύλαι, παρωνύμως καὶ αὐτὸ εἴληπται. οὐχ ὑποκοριστικῶς, ὁποῖα πολλὰ ὁ Διονύσιος ἐποίησεν.

Ἀλλ᾽ ἤτοι πυλέων μὲν ὑπαὶ πόδα Κασπιάων
1040 Πάρθοι ναιετάουσιν ἀρήϊοι, ἀγκυλότοξοι,
Παντοίου πολέμοιο δαήμονες. οὐ γὰρ ἀρότρῳ
Αὔλακ᾽ ἐπιθύνουσι, διασχίζοντες ἀρούρας,
Οὐδὲ μὲν ἐν νήεσσιν ἅλα τμήγουσιν ἐρετμοῖς,

1039 At verò portarũ quidẽ sub pede [ora] Caspiarũ 1040 Parthi degunt Martii, curuis arcubus vtẽtes, 1041 Omnigeni belli periti. nec enim aratro 1042 Sulcum dirigunt, findentes arua, 1043 Neque in nauibus mare secant remis,

1044 Nec item pabulo pascunt boum genus: sed à natiuitate 1045 Pueri arcubus & equitationibus dediti sunt. 1046 Semper autem streperā per terrā stridor iaculorū, 1047 Aut telorum: passim etiam alipedum cursus equorum 1048 Ruentium. non enim ipsis fas est cibū sumere, 1049 Quin priùs ex belli laboribus caput sudore perfuderint: 1050 Viuunt autem prædis hastæ parti alimenti. 1051 Veruntamen prælio indomiti [insuperabiles] quanuis essent, 1052 Ausonii regis mansuefecit cuspis [hasta]

Οὐδὲ νομῷ φέρβουσι βοῶν γένος· ἐκ δὲ γενέθλης γρ. ἱμοῖς
Νηπίαχοι τόξοισι καὶ ἱπποσύνῃσι μέλονται.
Αἰεὶ δ' ἠχήεσσαν ἀνὰ χθόνα δοῦπος ἀκόντων,
Ἠὲ βελέων· πάντῃ δέ τ' ἀελλοπόδων δρόμος ἵππων
Θυνόντων. οὐ γάρ σφι θέμις δόρποιο πάσασθαι,
Πρὶν πολέμου μόχθοισι κάρην ἱδρῶτι παλῦναι·
Φέρβονται δ' ἄγρῃσι δορυκτήτου βιότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης κατὰ δῆριν ἀμαιμακέτους περ ἐόντας
Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήϋνεν ἀκωκή.

Ὅτι ὑπὲρ τὴν πέδα τῶν Κασπίων πυλῶν οἱ Πάρθοι ναίουσιν, ἄνδρες ἄγριοι καὶ ἀγκυλότοξοι, καὶ παντοίου πολέμου δαήμονες, ὃ δὴ πρόκειται. εἶτα ἐμμένων τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ, φησὶ πλατυνόμενος, οὐ γὰρ ἀρότρῳ ἰθύνουσιν αὔλακα, διαχαράζοντες ἀρούρας, οὐδὲ μὴν ἐρετμοῖς ἅλα τέμνουσιν, οὐδὲ νέμουσι βόας· ἐκ δὲ γενέθλης ἔτι νηπίαχοι τόξοις καὶ ἱπποσύναις μέλονται. ἀεὶ δὲ παρ' αὐτοῖς δοῦπος ὅπλων, καὶ δρόμος ἵππων ἀελλοπόδων. οὐ γὰρ θέμις αὐτοῖς δόρπου γεύσασθαι, πρὶν ἐνιδρῶσαι μόχθοις πολέμου. ἔχουσι δὲ ἐξ ἄγρας βίον δορύκτητον. οὕτω δὲ ὁ Διονύσιος αὐξήσας τὰ κατ' αὐτοὺς, ἐπιπλέκει σύντομον ἐγκώμιον βασιλικὸν, λέγων, ἀλλὰ καίπερ τοιούτους ἐόντας Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήϋνεν ἀκωκή. φασὶ γὰρ τὸν Αὔγουστον κακῶς αὐτοὺς διαθεῖναι, τὴν τοῦ Κράσσου ἧτταν ἀναπαλαίσαντα, ὃν στρατηγὸν ὄντα Ῥωμαίων οἱ Πάρθοι ἀνεῖλον ἡττήσαντες. οὕτω δέ φασι ταπεινωθῆναι αὐτοὺς τότε, ὥστε προστάξαι τὸν Αὔγουστον μὴ ἄλλως αὐτοὺς βασιλέας ἑαυτοῖς ἐφιστᾶν, ἀλλ' ἢ γνώμῃ τῆς συγκλήτου τῶν Ῥωμαίων. τοὺς δὲ Πάρθους, καὶ Παρθυαίους καλοῦσί τινες, καὶ φῦλον εἶναι φασὶ Σκυθικὸν, μετοικῆσαν ἐπὶ Μήδους ἐκ φυγῆς· διὸ καὶ οὕτω κληθῆναι. Πάρθους γὰρ Σκύθαι τοὺς φυγάδας φασίν. ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι παρὰ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι οἱ τῶν Παρθυαίων βασιλεῖς καὶ Ἀρσάκαι ἐκαλοῦντο, ἐπὶ τιμῇ ἀρχαίου τινὸς βασιλέως γενναιοτάτου Ἀρσάκου, ὡς ἂν ἐκεῖνός τε εἴη ἐν αὐτοῖς ἀοίδιμος, καὶ αὐτοὶ τῇ ἐκείνου κλήσει ἐνωραΐζοιντο. Σημείωσαι δὲ ὅτι νόμου γεωγραφικοῦ ὄντος, καὶ ἱστορίαις ἀρτύειν τὴν γεωγραφίαν, εἰς χειραγωγίαν τῆς ἀληθείας, ὡς καὶ ἐν προοιμίοις εἴρηται, διόλου τοῦτο ἐφύλαξε καὶ ὁ Διονύσιος, συχνὰ παρεμπλέκων τῇ περιηγήσει τὰ ἐξ ἱστοριῶν, πλὴν ἐν ἐπιτομῇ, καὶ ἐπιτροχάδην, διὰ τὸ καὶ τὴν ὅλην αὐτοῦ περιήγησιν συνοπτικὴν εἶναι, καὶ, ὡς οἱ λόγιοι φασὶν, ἐπιλυτικὴν, τὰ πάνυ πολλὰ εἰς κομιδῇ βραχὺ συναλείφουσαν, καὶ ἐγχειρίδιον οὖσαν τῆς περιηγήσεως. καὶ οὕτω μὲν τὰ περὶ τούτων· ἀφ' οὗ μέντοι εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη, καὶ τὸ τετράπλευρον τὸ χερσαῖον πλευραῖς, τῷ τε Ταύρῳ καὶ τῷ Νείλῳ, καὶ τῷ Ἰνδικῷ Ὠκεανῷ, καὶ τῷ νοτίῳ, τότε δὴ πλατύτερον τοῖς ἱστορουμένοις ὑπεξέρχεται, ὡς δῆλον ἔκ τε τῶν εἰς Ἀραβίαν λεχθέντων, καὶ τῶν περὶ Μηδείας ἱστορηθέντων, καὶ τῶν νῦν δὲ ἐκτεθέντων. ἐνηγλαΐσθη δὲ καὶ περὶ τούτων ἐν τοῖς Λυδῶν λόγοις, καθ' ὁμοίαν διατριβήν. ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ καὶ ἡ Ἰνδία ἱκανὴν αὐτῷ παρέξει διατριβήν. αἴτιον δὲ τούτου, οὐ μόνον τὸ προσπαθῶς δοκεῖν αὐτὸν ἔχειν πρὸς τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ καὶ τὸ κίνδυνον εἶναι, εἰ μὴ οὕτω μεθοδεύοι, βραχίστην αὐτῷ παντελῶς γενέσθαι τὴν ποίησιν, καὶ εἰς μικρολογίαν ἀποκλῖναι, διὰ τὸ τῆς περιηγήσεως λίαν πάνυ στενὸν καὶ ἐπίτροχον.

1053 Sin autē te quoque Persas noscendi dulce desiderium capit, 1054 Perspicuè tibi etiam eorum gentem eloquar,

Εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἰδέειν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ,
Εὐφραδέως ἄν σοι καὶ τῶν γένος αὐδήσαιμι,

Καὶ πόρον ἀενάων ποταμῶν, ὀρέων τε κελεύθους.
Μοῦνοι γάρ τ' Ἀσίης βασιλεύτατον ἔθνος ἔχουσι,
Μοῦνοι δ' ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο,
Ὁππότε Μηονίην καὶ Σάρδιας ἐξαλάπαξαν.
Χρύσεα τοι κείνων μὲν ἐπὶ χροῒ τεύχεα φωτῶν,
Χρύσεοι χαλινοί, "Χρύσεα δ' αὖθ' ἵπποισιν ἐπὶ στομάτεσσι "χαλινά,
Χρυσῷ δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐκοσμήσαντο πέδιλα·
Τόσσος γάρ σφιν ὄλβος ἀπείριτος. ἀλλά τοι εἴη
Πέρσις ὅλη μεγάλοισι περίδρομος οὔρεσι γαῖα,
Κασπίων "Κασπιάδων πυλέων νοτιώτερον οἶμον ἔχουσα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρις ὁμωνύμου ἀμφιτρίτης.
Τριχθὰ δέ μιν ναίουσι διαστάδον· οἱ μὲν, ὑπ' ἄρκτοις,
Τοξοφόρων σκιεροῖσι παρήμενοι οὔρεσι Μήδων·
Οἱ δὲ, μεσήπειροι· οἱ δ' ἐς νότον, ἄχρι θαλάσσης.

[1055] Atque cursum perenníum fluminũ, montiúmque vias. [1056] Soli enim Asiæ florentissimam[potentissimam] regno gentem habent, [1057] Soli item grandes diuitias in domibus reposuerunt, [1058] Quando Mæoniam & Sardias depopulati sunt. [1059] Aurea sanè illorum quidem in corpore arma hominũ, [1060] Aurea etiam equis in oribus frena, [1061] Auro item circa pedes ornãt calceamenta. [1062] Tantæ enim ipsis diuitiæ sunt immensæ. Cæterùm tibi sit[proposita sit] [1063] Persis tota magnis circundata montibus terra, [1064] Caspiis portis magis australem viam habens, [1065] Porrecta etiam vsque ad cognomine mare. [1066] Trifariam autem ipsam habitant separatim: hi quidem, sub Arctis, [1067] Sagittariorum vmbrosis adiacentes montibus Medorum: [1068] Illi verò, mediterranei: reliqui in austrum, vsque ad mare.

Ὅτι εὕρηται ὧδε τὸ ἀέναος δι' ἑνὸς ν, καὶ μετὰ ἐκτάσεως τῆς ἀρχούσης. φησὶ γὰρ, καὶ πόρον ἀενάων ποταμῶν. οὕτω δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ἀενάοις ποταμοῖσι καταρρύτης. καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ δὲ εὕρηται τοιαύτη γραφὴ, ἔνθα λέγει, Εὗρον δ' ἀέναον κρήνην. εἰ μή τις τὴν τῶν ἀντιγράφων αἰτιώμενος φαυλότητα, φυλάσσει μὲν τὴν διὰ τῶν δύο ν γραφὴν, θεραπεύει δὲ τὸ πάθος τοῦ μέτρου διὰ συνιζήσεως, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἁλιευτικῶν Ὀππιανοῦ. Ὅτι μόνοι οἱ Πέρσαι ἔθνος ἔχουσιν Ἀσίας βασιλεύτατον, καὶ μέγας διὰ τοῦτο ἐλέγετο βασιλεὺς ὁ τῶν Περσῶν, ὡς καὶ ὁ κωμικὸς δηλοῖ. βασιλικώτατον δὲ τὸ τῶν Περσῶν ἔθνος, καλούμενον οὕτω ἀπὸ Πέρσου τοῦ υἱοῦ Μήδου. κατὰ δὲ ἄλλους, ἀπὸ Περσέως καὶ Ἀνδρομέδας, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, λέγων ὅτι ὁ Περσεὺς ὁ Δανάης καὶ Διὸς ἀφίκετο ἐπὶ Κηφέα τὸν Βήλου, καὶ ἔσχεν αὐτοῦ θυγατέρα τὴν Ἀνδρομέδαν· καὶ γεννᾷ Πέρσην, ἐξ οὗ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχον οἱ Πέρσαι, πάλαι ποτὲ Κηφῆνες ἀπὸ τοῦ εἰρημένου Κηφέως καλούμενοι. λέγει δὲ ὁ Διονύσιος καὶ ὅτι ἀπείριτον ὄλβον οἱ Πέρσαι περιεβάλοντο, θέμενοι ἐν μεγάροισιν, ὅτι Μῄονας καὶ Σαρδιανοὺς ἐπόρθησαν, καθελόντες τὸν Κροῖσον. καὶ δεῖγμά φησι τοῦ πλούτου, ὅτι χρύσεα μὲν τοῖς ἀνδράσι τὰ ὅπλα, χρύσεα δὲ τοῖς ἵπποις τὰ χαλινά· χρυσοῖς δὲ πεδίλοις τοὺς πόδας ἐκοσμήσαντο. ταῦτα δὲ πολὺ πρότερον τοὺς Μῄονας, ἤτοι τοὺς Λυδοὺς, πλουσιωτάτους δείκνυσιν, οὓς οἱ Πέρσαι ληϊσάμενοι, παμπλούσιοι γεγόνασιν, ἄλλως μὴ πλουτοῦντες· ὅπου γε καὶ αἱ παρονομαζόμεναι αὐτοῖς Περσικαὶ ἐμβάδες, ὥς τινες φασὶν, ὑπόδημα ἁπλὲς ἦν. ἀσκεῖν δὲ λέγονται καὶ μεγαλοφωνίαν οἱ Πέρσαι, καὶ καῦμα καὶ ψῦχος φέρειν, καὶ ὄμβρους, καὶ χειμάρρων διαβάσεις, ὥστε ἄβρεχα φυλάσσειν τά τε ὅπλα καὶ τὴν ἐσθῆτα. τιμῶσι δὲ τὸ πῦρ καὶ δι' αὐτὸ οἷα πυρσεισθῆ ὄντα. λέγεται δὲ Περσική τις εἶναι ᾠδὴ, ἧς τὰς ὠφελείας ξ̄ διαριθμοῦνται. τίμιοι δὲ παρὰ τοῖς Πέρσαις οἱ μάγοι, οἳ οὔτε οὐροῦσιν εἰς ποταμὸν, οὔτε νίπτονται, οὔτε λούονται. Ἡρόδοτος δὲ φησὶ καὶ ὅτι Πέρσαι παιδεύουσι τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, ἀπὸ πενταετοῦς, ἕως ἐτῶν κ̄, ἱππεύειν, καὶ τοξεύειν, καὶ ἀληθίζεσθαι. ἱστορεῖ δὲ καὶ νομάδας τινὰς Πέρσας· καὶ συχνὰ εἶναι λέγει γένη Περσῶν. λέγεται δὲ καὶ σύμβολον εἶναι ἀσπασμοῦ παρὰ Πέρσαις, τὸ φιλεῖσθαι

τὴν κάραν τῆς κεφαλῆς. μεγάλοις δὲ ὄρεσι περίδρομός ἐστιν ἡ Περσὶς, τοῦτο ἐκ τῶν Κασπίων οὖσα πυλῶν, ἑλκομένη μέχρι τοῦ ἐσωτάτου Περσικοῦ κόλπου. τὸ δὲ ἀρκτῷον αὐτῆς, τοῖς τῆς Μηδίας ὄρεσιν ἐπιπλέκεται, ἅπερ πρώην ὁ Διονύσιος ἀνωτέρω ἔφη Μηδικά.

1069 Primò Sabæ, post hos Pasargadæ: propè verò Tasci, 1070 Aliique qui habitāt in diuersis partibus Persicam terram. 1071 Atque hanc quidem multi amnes vndique pinguefaciūt, 1072 Huc atque illuc flexuosis acti fluentis: 1073 Seorsum quidem Corus est vastus, seorsum verò Choaspis, 1074 Trahens Indicam vndam, præterfluens terram Susorum.

Πρῶται Σάβαι, μετὰ τούσδε Πασαργάδαι· ἄγχι δὲ Ταοσκοὶ,
1070 Ἄλλοι θ' οἳ ναίουσι διάνδιχα Περσίδα γαῖαν.
Καὶ τὴν μὲν πολέες ποταμοὶ περιπιαίνουσι,
Τῇ καὶ τῇ σκολιῇσιν ἐλαυνόμενοι προχοῇσι. — γρ. ἐλαυνόμενοι
Χωρὶς μὲν Κόρος ἐστὶ μέγας, χωρὶς δὲ Χοάσπης — γρ. Χοάσπης
Ἕλκων Ἰνδὸν ὕδωρ, παρά τε ῥείων χθόνα Σούσων.

Ὅτι Σάβαι ἔθνος μὲν καὶ Ἀραβικοί, ὡς προεγράφη, εὑρίσκονται δὲ καὶ ὧδε Περσικοὶ, μεθ' οὓς οἱ Πασαργάδαι, περὶ ὧν κατωτέρω ῥηθήσεται. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς καὶ Ἰνδικὸν ἔθνος οἱ Σάβαι εὑρίσκονται. ἦσαν δὲ καὶ ἔθνος Θρακικὸν Σάβοι, ἐπεὶ τοὺς Βάκχους δηλοῖ Φρυγίᾳ διαλέκτῳ· ἐξ οὗ καὶ ὁ Διόνυσος ἔοικε Σαβάζιος λέγεσθαι, διότι καὶ Βάκχος ὁ αὐτός. Ὅτι τὸ Ταοσκοὶ, ἔθνους Περσικοῦ ὄνομα, βαρυτόνως παρὰ πολλοῖς ἀναγινώσκεται· οἷς ἀγχιτέρμονες οἱ Πασαργάδαι, ἄριστοι Περσῶν, κατὰ Ἡρόδοτον, παρ' οἷς Κύρου τάφος πολυτελὴς, πύργος οὐ μέγας ἐν παραδείσῳ, δάσει δένδρων ἀποκεκρυμμένος, κλίνην τε χρυσῆν ἔχων ποτὲ, καὶ τράπεζαν, καὶ πύελον ὕλης ὁμοίας, καὶ κόσμον λιθοκόλλητον. περισεσυλημένη δὲ καὶ ὑπὸ Ἀριστοβούλου, κελεύσει Ἀλεξάνδρου, ἐσυλήθη δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον. εἶχε δὲ, φασὶ, καὶ ἐπίγραμμα Ἑλληνικὸν Περσικοῖς γράμμασιν,
" Ἐνθάδ' ἐγὼ κεῖμαι Κῦρος βασιλεὺς βασιλήων.
ἦν δὲ καὶ ἕτερόν τι τοιοῦτον,
" Ὦ ἄνθρωπε, ἐγὼ Κῦρος εἰμὶ, ὁ τὴν ἀρχὴν τοῖς
" Πέρσαις κτησάμενος, καὶ τῆς Ἀσίας βασιλεύσας·
" μὴ οὖν φθονήσῃς μοι τοῦ μνήματος. καὶ τοῦτο μὲν
ἁπλοῦν, καὶ γοργόν· κάλλιον δὲ τὸ ἐπὶ Δαρείῳ,
" Φίλος ἦν τοῖς φίλοις. ἱππεὺς καὶ τοξότης
" ἄριστος ἐγενόμην. κυνηγῶν ἐκράτουν. πάντα
" ποιεῖν ἠδυνάμην. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν ἐθνικὸν, οἱ Πασαργάδαι· ἡ δὲ πόλις θηλυκῶς, αἱ
Πασαργάδαι, δηλοῖ τὸ, τὰς δὲ Πασαργάδας ἔκτισεν ὁ Κῦρος. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ πόλις κατὰ τὴν γλῶσσαν Ἑλληνίδα, Περσῶν στρατόπεδον. Ὅτι Κόρος ποταμὸς Περσικὸς, ἔτι δὲ καὶ Χοάσπης Ἰνδὸν μὲν ὕδωρ ἕλκων, ὡς ἐκ τοῦ Ἰνδοῦ σχιζόμενος ποταμοῦ, παραρρέων δὲ καὶ τὰ Σοῦσα· ἐξ οὗ καὶ μόνου ἔπινεν ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς. καὶ ἦν βασιλικὸν ὕδωρ τὸ Χοάσπιον. περὶ οὗ φησι καὶ Ἡρόδοτος, ὅτι τοῦ ὕδατος τοῦ Χοάσπου ἀπεψημένου πολλαὶ ἅμαξαι ἡμιόνειοι τετράκυκλοι ἕπονται κομίζουσαι ἐν ἀγγείοις ἀργυρέοις. ἔστι δὲ, κατὰ τὸν γεωγράφον, καὶ ἕτερος ποταμὸς μέγας, ἀπὸ Ἀρμενίας ἔχων τὴν ἀρχὴν, Κόρος ποτὲ λεγόμενος, ὕστερον δὲ Κῦρος μετονομασθείς. Τὰ δὲ Σοῦσα οὕτω καλοῦνται διὰ τὸ τοῦ τόπου αἰθριόν· σοῦσα γὰρ ἐγχωρίως τὰ κρίνα. τῆς δὲ Περσικῆς ταύτης τῆς Σούσων χώρας οἱ ἐγχώριοι, οὐ μόνον Σούσιοι, ἀλλὰ καὶ Κίσσιοι λέγονται. πάνυ δὲ, φασὶ, καυματηρὸς ὁ ἀὴρ τῆς Σουσίδος, καὶ οὕτως ἔκπυρος, ὥστε οὐ φθάνουσιν αἱ σαῦραι καὶ οἱ ὄφεις ἐν τῷ διαβαίνειν τὰς ὁδοὺς, ἀλλὰ καταφλέγονται. καὶ λουτρὰ δὲ, ἤγουν ὕδατα εἰς τὸ λούσασθαι, προτεθέντα ψυχρὰ, ἐκθερμαίνεται παραχρῆμα. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Μεμνόνειον ἄστυ, τὰ Σοῦσα, διὰ τὸ ἐκεῖ, ὡς εἰκὸς, τιμᾶσθαι τὸν Μέμνονα. λέγεται δὲ καὶ τοὺς τοῦ βασιλέως Περσῶν θησαυροὺς αὐτόθι κεῖσθαι. καὶ ὁ τὴν πόλιν ταύτην ἑλὼν ἔδοξεν ἂν, κατὰ τὸν τοῦ Ἡροδότου λόγον, ἐρίσαι τῷ Διὶ περὶ πλούτου.

1075 Huius autem in lateribus cernas pulchrum aspectu Achaten, 1076 Iacentem quasi cylindrum super terram: quē quidem è rupe 1077 Hyberni fluminis [torrentis] abstrahunt [detrahunt, deorsum trahunt] aluei. 1078 Semper item placido læti [exhilarati] a vento

1075 Τοῦ δή τοι ἐπὶ πλευρῇσιν ἴδοις εὐωπὸν Ἀχάτην,
Κείμενον οἷα κύλινδρον ἐπὶ χθονός· ὅν ῥ' ἀπὸ πέτρης
Χειμερίου ποταμοῖο κάτω σύρουσι χαράδραι.
Αἰεὶ δ' αὖ λιαροῖο γεγηθότες ἐξ ἀνέμοιο

Καρποὶ τηλεθάουσιν ἐπήτριμοι ἀλλήλοισι.

[1079] Fructus virent addensati alii aliis.

Ὅτι τὸν Ἀχάτην ποταμὸν ἐπὶ πλευραῖς τι εἶναι τῆς Χολασσου φησί, καὶ ἀρωτὸν αὐτὸν καλεῖ, διὰ τὸ ταχὺ διεκδὺς τι ὕδατος καὶ εὔθετον. φασὶ γὰρ ὅτι οἷα κύλινδρος ἐπὶ χθονὸς κεῖται, τουτέστιν ὡς χῶμα κιονοειδές. τοιοῦτον γὰρ ὁ κύλινδρος. ἔοικε δὲ ὁ Ἀχάτης μὴ ἔχειν ἐξοχάς τινας καὶ καμπὰς, μηδὲ ἐς ἀγκῶνας τε κλῶνας ἑλίσσεσθαί τι καὶ σχίζεσθαι. φαίνεται δὲ καὶ μηδὲ πολὺς εἶναι κατὰ τὸ ἀέναον. χειμάρρου γὰρ, φησὶν, αὐτὸν ποταμοῦ κατασύρουσι χαράδραι. λέγει δὲ καὶ τοὺς ἐκεῖ καρποὺς θάλλειν ὄγχαις ἐπ' ἄλλοις, λίαν γεγηθότας ἐξ ἀνέμου. καὶ ἔστιν ἐνταῦθα γλυκεῖα λέξις τὸ, γεγηθότας, μετενεχθεῖσα ἐπὶ τὰ ἀναίσθητα. ὡς καὶ ὅτε ὁ ποιητὴς ἐπὶ ὅπλων τὸ γανοῦσθαι λέγει, καὶ τὴν χθόνα γελᾶν. καὶ ἔστι τοῦτο μεταφορὰ πράγματος ἀπὸ τῶν ὁρώντων ἐπὶ τὰ ὁρώμενα. γεγήθασι γὰρ πάντως καὶ γανοῦσι τε γελῶσιν, οὐ τὰ ὅπλα, οὐδὲ ἡ γῆ, οὐδὲ οἱ καρποὶ, ἀλλ' οἱ βλέποντες αὐτά.

Φράζεο δ' εἰς αὐγὰς λοιπὸν πόρον Ἀσίδος αἴης.
Ἐγγύθι γάρ τοι πέζα τελείεται ἠπείροιο.
Ἤτοι μὲν παρὰ χεῦμα τὸ Περσικὸν Ὠκεανοῖο
Καρμανοὶ ναίουσιν, ὑπ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
Περσίδος οὐκ ἀπάνευθε, διάνδιχα γαῖαν ἔχοντες,
Οἱ μὲν, ὑπειράλιοι, τοὶ δ' ἔνδοθεν ἠπειρῶται.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην Γεδρωσῶν ἕλκεται αἶα,
Γείτων Ὠκεανοῦ μεγακήτεος, οἷσι πρὸς αὐγὰς
Ἰνδὸν πὰρ ποταμὸν νότιοι Σκύθαι ἐνναίουσιν,
Ὅς ῥά τ' Ἐρυθραίης κατεναντίον εἶσι θαλάσσης,
Λαβρότατον ῥόον ὠκὺν ἐπὶ νότον ὀρθὸν ἐλαύνων,
Ἀρξάμενος τὰ πρῶτ' ἀπὸ Καυκάσου ἠνεμόεντος.
Δοιὰ δέ οἱ στόματ' ἐστὶ, μέσην δ' ἐπιδέδρομε νῆσον,
Νῆσον τὴν καλέουσιν ἐπιχθόνιοι Παταλήνην·
Κεῖνος τοι πολέων ἀποτέμνεται ἔθνεα φωτῶν.

[1080] Obserua autem orientem versus reliquum iter Asiaticæ terræ. [1081] Propè enim ora finitur cōtinentis. [1082] Nempe ad vndam Persici Oceani [1083] Carmani habitant, sub sole oriente, [1084] A Perside haud procul bifariam [diuisim] terram tenentes, [1085] Alii quidem, maritimi: alii verò intus mediterranei. [1086] Horum autem ad orientem Gedrosorū trahitur tellus, [1087] Vicina Oceano vasto, quibus ad ortum, [1088] Indum ad fluuiū, australes Scythæ habitant, [1089] Qui quidem rubrum contra currit mare, [1090] Impetuosissimam [rapidissimam] vndam celerem ad austrum rectà propellens, [1091] Ortus primùm a Caucaso ventoso [excelso] [1092] Duo autē illi ora sunt: in mediam verò incurrit insulam, [1093] Insulam quā vocant incolæ Patalenam: [1094] Ille sanè multorū dirimit gentes hominum.

Ὅτι περὶ τὴν Περσικὴν θάλασσαν μέγα ἔθνος οἱ Καρμανοί, ἔνθα ποταμὸς ψήγματα καταφέρων χρυσοῦ. τὰ μέταλλα δέ εἰσιν αὐτόθι ἀργύρου τε χαλκοῦ καὶ μίλτου. καὶ ὄρη δύο, κατὰ τὸν γεωγράφον, τὸ μὲν ἀρσενικοῦ, ὅπερ ἡ κοινὴ γλῶσσα φησὶν ἀρσενίκιον, τὸ δὲ ἁλός. γίνεται δὲ, φασὶν, αὐτόθι καὶ βότρυς πολλάκις δίπηχυς, κυκλόρρωγός τε καὶ μεγαλόρρωγος. εἰς θερμότητα δὲ κατὰ γλῶσσαν ἐσχατιὰν ἡ Καρμανία ἐμπλατύνεται. Ὅτι πρὸς ἀνατολὰς τῶν Καρμανῶν ἡ τῶν Γεδρωσῶν ἕλκεται γῆ, γείτων Ὠκεανοῦ μεγακήτεος. τούτων ἡ χώρα Γεδρωσία, ὥστε αὐτοὺς ἀλλοδαποὶ καλεῖ τῆς Γεδρωσίας, κατὰ τὸν γεωγράφον. λέγονται δὲ καὶ Γεδρωσιοί. ἀκαρπίᾳ δὲ ἡ Γεδρωσία κατέχεσθαι λέγεται πολλάκις, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς αὐτόθι τὸν καρπὸν εἰς ἔτη πλείω ταμιεύεσθαι. ἀρωματοφόρος δὲ ἡ Γεδρωσία, καὶ μάλιστα νάρδου καὶ σμύρνης. καὶ ὁ στρατὸς τοίνυν Ἀλεξάνδρου ὁδεύων ἐκεῖ, τούτοις ἐχρῆτο ἀντὶ ὀρόφου τε καὶ στρωμνῆς. λέγει δὲ καὶ Ἀρριανὸς ὅτι ἐν τῇ ἐρημίᾳ τῶν Γεδρωσῶν πολλὰ δένδρα εἰσὶ σμύρνης. ἔχει δὲ καὶ νάρδου ῥίζαν πολλὴν καὶ εὔοδμον. Ὅτι πρὸς αὐγὰς τῆς Γεδρωσίας, ὁ Ἰνδὸς μέγιστος ποταμὸς, ὃν Σκύθαι νότιοι παροικοῦσιν, οἱ καὶ Ἰνδοσκύθαι συνθέτως λεγόμενοι. Καὶ σημείωσαι ὅτι οὐ μόνον βόρειοι Σκύθαι, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ οὗτοι Σκύθαι νότιοι. ῥέειν δέ φασι τὸν Ἰνδὸν, κατὰ

καὶ τὸν Γάγγην, ἀρξάμενον ἀπό τινος Καυκάσου ὄρους ἀρκτικοῦ ἀνατολικοῦ, λαβρότατον ῥόον ἐξιὼν ἐπὶ νότον ὀρθὸν ἐλαύνοντα, κατεναντίον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἤγουν τοῦ Ἐρυθραίου καὶ Αἰθιοπικοῦ ὠκεανοῦ, περί τὰ ἑῷα τοῦ Περσικοῦ κόλπου· καὶ σχιζόμενον εἰς δύο στόματα διέχοντα ἀλλήλων στάδια ας καὶ ω, ὡς καὶ Ἀρριανὸς ἱστορεῖ. ἃ δὴ στόματα ποιοῦσι τὴν Παταλήνην οἷα νῆσον ἀπολαμβανομένην· ἣν καὶ ἐπαναλαμβάνει ὡς λόγου ἀξίαν, λέγων, μέσην ἐπιδέδρομε νῆσον, νῆσον ἣν καλοῦσι Παταληνήν. παραπλησία δέ, φασίν, ἐστὶν ἡ νῆσος αὕτη τῷ κατ' Αἴγυπτον Δέλτα. καὶ δὴ καὶ Δέλτα τινὲς καθ' ὁμοιότητα σχήματος ἐκάλεσαν καὶ αὐτήν. φησὶ γοῦν Ἀρριανός, Δίστομος ἐστὶν ὁ Ἰνδός, καὶ Δέλτα ποιεῖ „ καὶ οὗτος ἐν τῇ τῶν Ἰνδῶν γῇ, τῷ Αἰγυπτίῳ Δέλτα „ παραπλήσιον. πόλις δὲ ἐν αὐτῇ ἀξιόλογος τὰ „ Πάταλα, ἀφ' ὧν ἡ νῆσος Παταλήνη ὀξυτόνως, „ ὡς οἱ ἀκριβεῖς λέγουσι. τινὲς δὲ καὶ βαρυτόνως „ Παταλήνην, ὡς Πελλήνην ἀναγινώσκουσι. τὸ δὲ μεγέθους καὶ τῆς ὀξύτητος τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ δεῖγμα καὶ τοῦτο φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι ἐκλιπὼν τὸ οἰκεῖον ῥέεθρον ποτέ, καὶ εἰς πεδία τινὰ κοῖλα ἐκτραπόμενος, καὶ οὕτω καταρράξας, ἠρήμωσε χώραν πλειόνων ἢ χιλίων πόλεων, σὺν ταῖς κώμαις.

1095 Nempe cadentis ad inclinationem solis, 1096 Oritásque, Aribásque, & habentes lineas vestes Arachotas, 1097 Satraidásque, quoscúque etiā ad cliuum [declinationē] Parpanisi 1098 Cōmuniter simul vniuersos cognomēto Arianos, 1099 Haud terram incolētes amabilē, verùm subtus tenui 1100 Arena oppletam, atque spinetis hispidā [hirtam] 1101 Attamē victui sufficiētes [idoneæ] sunt viæ. 1102 Aliam enim ipsis opulentiam immarcessibilem [sempiternam] terra profert. 1103 Passim nanque lapis est rubri coralii, 1104 Passim item in rupibus subtus venæ pariunt 1105 Aureæ cæruleæque pulchrum lapidem sapphiri, 1106 E qua desecantes, victuale [rerum ad victum necessariarum] pretium habent.

Ἤτοι μὲν δύνοντος ἐπὶ κλίσιν ἠελίοιο,
Ὠρείτας τ', Ἀρίβας τε, λινοχλαίνους τ' Ἀραχώτας, — γρ. Ἄραβας
Σατραΐδας θ', ὅσσοι τε παρὰ πτύχα Παρπανισοῖο — γρ. Παρνισοῖο. γρ. δὲ καὶ Γαρπαμισοῖο.
Ξυνῇ ὁμῶς μάλα πάντας ἐπωνυμίην Ἀριανούς·
Οὐ χθόνα ναιετάοντας ἐπήρατον, ἀλλ' ὑπὸ λεπτῇ — γρ. λεπτῆς ψάμμου
Ψάμμῳ πεπληθυῖαν, ἰδὲ ῥώπεσσι δασεῖαν.
Ἀλλ' ἔμπης ζωῆσιν ἐπαρκέες εἰσὶ κέλευθοι.
Ἄλλον γάρ σφιν ὄλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει.
Πάντη γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθραίου κουραλίοιο,
Πάντη δ' ἐν πέτρῃσιν ὑπὸ φλέβες ὠδίνουσι
Χρυσείης κυανῆς τε καλὴν πλάκα σαπφείροιο,
Τῆς ἀποτεμνόμενοι, βιοτήσιον ὦνον ἔχουσι. — γρ. Τοὺς ἀποτμήγοντες.

Ὅτι πρὸς δύσιν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ κεῖνται, διὰ δίφθογγου γραφόμενοι, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἐν τῷ Ὠρεῷ τῆς Εὐβοίας Ὠρειτῶν. ἐκεῖνοι γὰρ διὰ διφθόγγου γράφονται, διὰ συναίρεσιν. αὐτόθι δὲ εἰσὶ καὶ Ἄραβες, ὁμοίως τῷ ι καὶ αὐτοὶ δίχρόνῳ παραληγόμενοι, οὓς τινες ἐν τελείῳ α, Ἀράβας γράφουσι, τάχα σκηνίτας τινὰς ὄντας, ὁποῖοι καὶ ἐν τῇ Βαθυτέρᾳ Ἀραβίᾳ εἰσίν. σκοπητέον δὲ μή ποτε καὶ Ἄρβιες ὀφείλουσι γράφεσθαι οἱ Ἄραβες οὗτοι. μέμνηται γὰρ τοιούτου ἔθνους Ἰνδικοῦ ὁ „ γεωγράφος, λέγων, Ἄρβιες ὁμώνυμοι ποταμῷ „ Ἄρβει, ὁρίζοντι αὐτοὺς ἀπὸ τῶν Ὠρειτῶν. ὁ δ' αὐ„ τὸς καὶ τοὺς Ὠρείτας ἔθνος λέγει αὐτόνομον. Ὅτι τοὺς Ἀραχώτας λινοχλαίνους λέγει, διὰ ἰδιοτροπίαν ἴσως ἱματισμοῦ, ὅπερ καὶ οἱ Μελάγχλαινοι ἔπαθον, ἐξ ἱματίων κληθέντες καὶ αὐτοί. τοὺς δὲ Ἀραχώτας τινὲς Ἀραχωτοὺς φασὶν ὀξυτόνως, λέγοντες ὅτι μετὰ τὸν Ἰνδὸν οἱ Παροπαμισάδαι, εἶτα πρὸς νότον, Ἀραχωτοί· πρὸς ἑσπέραν δὲ τοῖς Παροπαμισάδαις παράκεινται Ἄριοι. Ὅτι βούλονταί τινες Παρπανισὸν προπαροξυτόνως λέγεσθαι ὄρος Ἰνδικὸν· οὐ μὴν Παρνισσόν, ὡς πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχουσι· πολλοὶ δὲ καὶ ὀξιώουσι, καὶ διὰ τοῦ μ γράφουσι Παρπαμισόν. ὁ δὲ γεωγράφος Παροπαμισὸν γράφει πέντε συλλαβαῖς, καὶ τοὺς ἐκεῖ Παροπαμισάδας καλεῖ. οὓς δὲ ὑπὸ ταῖς

πλήξας τῷ τοιούτῳ ὄρει ὁ Διονύσιος λέγει πάντας ξυνῇ ἐπωνυμίῃ τοὺς Ἀριηνούς. ἡ δὲ χώρα αὐτῶν
» Ἀριανή, κατὰ τὸν γεωγράφον, λέγοντα ὅτι μετὰ τὴν
» Ἰνδικὴν ἡ Ἀριανὴ μερίς· ἔνθα καὶ οἱ Ἄρβιες,
» εἶτα Ὠρεῖται, οἷς ἐφεξῆς Ἰχθυοφάγοι. ἐοίκασι δὲ οὕτω λέγεσθαι ἀπὸ Ἀρείου ποταμοῦ, ὡς παρεμφαίνει Ἀρριανὸς ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου. Ἡρόδοτος δέ φησιν ὅτι καὶ οἱ Μῆδοι ποτὲ ἐκαλοῦντο Ἄρειοι· ἀφικομένης δὲ τῆς Μηδείας εἰς αὐτούς, μετέβαλον τὸ ὄνομα. οἶδε δὲ καὶ τοὺς ἰδίως λεγομένους Ἀρείους, οὓς καὶ λέγει τόξοις ἐσκευάσθαι Μηδικοῖς. ὁ δὲ Διονύσιος φησὶ καὶ ὅτι οἱ Ἀριανοὶ φαύλην χθόνα οἰκοῦσιν, ὑπὸ λεπτῇ ψάμμῳ πλήθουσαν, καὶ ῥῶπι δασεῖαν, τουτέστι φυτοῖς χθαμαλοῖς καὶ θαμνώδεσιν· ἀτὰρ ὁ μὲν ποιητὴς ῥωπήϊα λέγει, ὁ δὲ πολὺς ὄχλος, ῥαπάνια. ἀλλὰ καὶ τοιαύτης οὔσης τῆς ἐκεῖ γῆς, ὅμως εἰσί, φησίν, αὐτοῖς ἄλλαι κέλευθοι ἐπαρκεῖς εἰς ζωήν. κομίζει γὰρ αὐτοῖς ἡ γῆ ἄλλον ὄλβον ἀκήρατον. πάντη γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ κουραλίου, πάντη δὲ ὑπὸ πέτραις αἱ φλέβες ὠδίνουσι χρυσοῖς κυανῆς τε καλὴν πλάκα σαπφείρου. κἀντεῦθεν οἱ ἐσχάτως ἀποτιμούμενοι, βιοτήσιον ἄρτον ἔχουσιν, ἤγουν ἐξωνοῦνται δι' αὐτῶν τὰ εἰς βίον. ἔστι δὲ τὸ βιοτήσιον, ὅμοιον τῷ φιλοτήσιον καὶ νεοτήσιον. Ἰστέον δὲ ὅτι χρυσῷ ὁμοῦ τῷ κυανῷ τὴν σάπφειρον εἶπεν, ἐπειδὴ τοιαύτας τίμιας χροιάς. τὸ δὲ κουράλιον τὸ τῆς Γοργόνος αἵματος ἀποστάξαι μυθεύεται, ἀφ' ἧς, οἷα κόρης οὔσης, ἡ κλῆσις τῷ λίθῳ ἐνεκάθισεν.

γρ. ἐρατὴ παρεκπέπταται

Πρὸς δ' αὐγὰς, Ἰνδῶν ἐρατεινὴ πέπταται αἶα
Πασάων πυμάτη, παρὰ χείλεσιν Ὠκεανοῖο.
Ἥν ῥά τ' ἀερχόμενος μακάρων ἐπὶ ἔργα καὶ ἀνδρῶν
Ἠέλιος πρώτῃσιν ἐπιφλέγει ἀκτίνεσσι.
Τῶν γαίης ναέται μὲν ὑπὸ χρόα κυανέουσι,
Θεσπέσιον λιπόωντες, ἐειδόμενοι δ' ὑακίνθῳ
Πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ κράτεσφιν ἐθείρας.
Τῶν δ' οἱ μὲν χρυσοῖο μεταλλεύουσι γενέθλην,
Ψάμμον ἐϋγνάμπτῃσι λαχαίνοντες μακέλῃσιν.
Οἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι λινεργέας· οἱ δ' ἐλεφάντων
Ἀργυφέους πριόντες ἀποξύουσιν ὀδόντας·
Ἄλλοι δ' ἰχνεύουσιν ἐπὶ προβολῆσιν ἀναύρων
Ἤ που βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἢ ἀδάμαντα
Μαρμαίροντ', ἢ χλωρὰ διαυγάζουσαν ἴασπιν,
Ἢ καὶ γλαυκιόωντα λίθον καθαροῖο τοπάζου,
Καὶ γλυκερὴν ἀμέθυστον ὑπηρέμα πορφυρέουσαν.
Παντοῖον γὰρ γαῖα μετ' ἀνδράσιν ὄλβον ἀέξει,
Ἀενάοις ποταμοῖσι κατάρρυτος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ναὶ μὴν καὶ λειμῶνες ἀεὶ κομόωσι πετήλοις.

γρ. κροτάφοισιν

1107 Ortum autem versus, Indorum amœna expanditur terra 1108 Omnium extrema, ad littora Oceani. 1109 Quam exoriens, diuorū ad opera & hominum, 1110 Sol primis accēdit [illustrat] radiis. 1111 Quare terræ habitatores quidē corpore subfusci sunt, 1112 Mirè pingues, [vel, nitidi tāquā ex pinguedine] similés q; hyacintho 1113 Pinguissimas [multum vnctas seu delibutas] gestāt in capitibus comas. 1114 Horum autē quidā auri scrutātur originē [metalla]. 1115 Arenam fodientes curuatis aptè ligonibus: 1116 Alii telas texunt lino elaboratas: alii elephantum 1117 Cādidos sectos radunt dentes: 1118 Alii vestigāt apud effluuia torrentium, 1119 Aut berylli glaucam gemmam, aut adamantem 1120 Relucentem, aut viridi colore pellucentem iaspim, 1121 Aut etiam glauco splendentem colore lapidem nitidi topazi, 1122 Atque dulcem amethystum leuiter [sensim] purpurascentem. 1123 Omnigenas enim terra apud illos homines diuitias producit, 1124 Perennibus fluuiis irrigua hinc inde. 1125 Iam verò & prata assiduè comata sunt foliis.

1126 Alibi enim miliũ crescit, alibi autẽ 1127 Syluæ virescunt calami Erythræi [originem habentis ex locis Erythræo (id est rubro) vicinis Oceano: ad quem India protenditur]

Ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξεται, ἄλλοθι δ' αὖτε
Ὗλαι τηλεθόωσιν Ἐρυθραίου καλάμοιο.

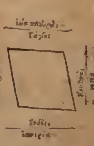
Ὅτι ἡ τῶν Ἰνδῶν γῆ, ἔθνους μεγίστου πάντων καὶ εὐδαιμονεστάτου, πασῶν ἐσχάτη παρὰ τοῖς τοῦ Ὠκεανοῦ κεῖται χείλεσιν, ἣν ὁ ἥλιος πρὸς ταῖς ἐπιφλέγει ἀκτῖσιν, ἐπὶ τὴν γῆν ἀνερχόμενος, τουτέστιν ἀνίσχων, ἀνατέλλων. διὸ καὶ θερμότατος παρ' αὐτοῖς ὁ ἥλιος τὸ ἑωθινόν, ὥς φασιν οἱ παλαιοί, καὶ πολλῷ μᾶλλον ἢ ἐν μεσημβρίᾳ, κατὰ τὴν Ἑλλάδα. καὶ διὰ τοῦτο καὶ χρῶμα φέρουσι παρὰ πλησίον Αἰθίοψι. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. ὁ δὲ Διονύσιος πολὺν ἔπαινον καταπτύων τῆς Ἰνδικῆς, φησί, διὸ τήν τε χρόα οἱ ἐκεῖ κυανέοισι, θαυμάσιον λιπόωντες, βίχας τε ποτάτας φορέουσιν, ὑακίνθῳ ἰκελοίας· ὅπερ ὁ ποιητής που φησίν, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας, ἤτοι μελαίνας. μέλαν γὰρ καὶ τὸ ἄνθος. μελανότριχες δὲ καὶ τῶν Ἰνδῶν μάλιστα οἱ μεσημβρινοί, καὶ τὴν χροιὰν ὅμοιοι τοῖς Αἰθίοψι, διὰ τὸ ἐπιλάμπειν τὴν ἐπιπλέον ἰκμάδα, ἐπεὶ καί τινες τοῦ ἡλίου· ὅθεν οὐδὲ οὐλοτριχοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ μακρόβιοι· καὶ οἱ μέν, φησί, χρυσοῦ μεταλλεύουσι γενέθλην, τὴν χρυσῖτιν ψάμμον μακέλλαις λαχαίνοντες, ὅ ἐστιν ἀνοίγοντες, σκάπτοντες· ἐξ οὗ καὶ τὸ λάχανον. οἱ δὲ ἱστοὺς ὑφαίνουσι λινεργέας· οἱ δὲ ἐλεφάντων λευκοὺς πριόντες ἀποξύουσιν ὀδόντας, οὓς ἕτεροι ἐλεφάντων κέρατα φασίν. ἄλλοι δέ, φησί, τῶν Ἰνδῶν ἐπὶ ταῖς τῶν χειμάρρων προβολαῖς, ἢ προμολαῖς, ἤγουν ἐκρύσεσιν, ἢ βηρύλλου γλαυκὴν λίθον ἰχνεύουσιν, ἢ ἀδάμαντα μαρμαίροντα, ἢ χλωρὰ διαυγάζουσαν ἴασπιν, ἢ γλαυκὴν λίθον καθαροῦ τοπάζου, καὶ γλυκερὴν ἀμέθυστον ὑπήρεμα πορφύρουσαν. Καὶ ὅρα ὅπως ἕκαστον λίθον μετ' ἐπιθέτου προστρίψας αὐτῷ ἐξεικόνισε, γλυκείας χάροπον, καὶ φράζων καλῶς τὰ καλά. λίθος δὲ τὸ τόπαζον διαφανής, ὃς καὶ τοπάζιον παρὰ συλλαβὴν λέγεται, χρυσοειδὲς ἀπολάμπον φέγγος, ὃ μεθ' ἡμέραν οὐ ῥᾷον ἰδεῖν· ἐξαυγεῖται γάρ, φασί. νύκτωρ δὲ ὁρῶσιν οἱ συλλέγοντες, καὶ περικαθάψαντες σημεῖα τῷ ὀρύγματι, μεθ' ἡμέραν ἀνορύττουσιν. οὕτω τιμίοις λίθοις καταστρώσας τὴν Ἰνδικὴν ὁ Διονύσιος, ἐπάγει ἐπιφωνηματικῶς, κατὰ συμπέρασμα, ὅτι παντοῖον ὄλβον αὔξει, ποταμοῖς οὖσα κατάρρυτος ἔνθα καὶ ἔνθα. ναὶ μήν, φησί, καὶ οἱ λειμῶνες αἰεὶ κομόωσι πετάλοις. ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος αὔξεται, ἄλλοθι δὲ ὗλαι θάλλουσιν Ἐρυθραίου καλάμου, τοῦ ἀρωματικοῦ δηλαδή· Ἐρυθραίου λεγομένου διὰ τὸ τὴν Ἰνδίαν ἕως καὶ εἰς τὸν Ἐρυθραῖον παρήκειν Ὠκεανόν. ὅπερ δῆλον ὅτι καὶ ἐκ τοῦ τὴν Γαγγῆτιν χώραν, κατὰ τὸν Διονύσιον, περὶ τὰ τέρματα εἶναι τῆς Κωλιάδος γῆς, ἤτοι τῆς Ταπροβάνης, ὅπου τὰ μέγιστα κήτη, ἃ ἀπὸ αὐτῆς Ἐρυθραίου πόντου εἶπε βοτά. καὶ οὕτω μὲν ὁ Διονύσιος. ἕτεροι δὲ καὶ πολυφάρμακον τὴν Ἰνδικὴν ἱστοροῦσι, καὶ πολύρριζον, καὶ πολυχρώματον, καὶ δίκαρπον, καὶ δίφορον, καὶ τοὺς ἐκεῖσε ἄνδρας εὐμεγέθεις, καὶ πενταπήχεις τοὺς πολλούς, ἢ ὀλίγον ἀποδέοντας· ὧν καὶ ὁ βασιλεὺς Πῶρος ὑπὲρ πενταπήχην ἱστόρηται. καὶ φιλῳδοὶ δὲ οἱ Ἰνδοὶ λέγονται, καὶ φιλορχήμονες ἀπὸ Διονύσου. ἐλεύθεροι δὲ πάντες Ἰνδοί, καὶ οὐδεὶς δοῦλος Ἰνδός. εἰσὶ δὲ καὶ μεγαλότεροι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, πλὴν Αἰθιόπων, καὶ τὰ εἰς πόλεμον γενναιότατοι. φασὶ δὲ καὶ σηρικὰ παρ' Ἰνδοῖς γίνεσθαι ἔκ τινων φλοιῶν ξαινομένης βύσσου. ἐπαινεῖν δὲ καὶ δένδροις ἀγρίοις ὡς ἔλεον καλλονῇ καὶ ἀρετῇ πρότερον τοῦ ἐκ τῶν προσφάτων. ἐξ οὗ, φασί, καὶ ἄπειροι σινδόνες ὑφαίνονται, τουτέστι βύσσινοι, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι γέγραπται· ὅπου ἐπίπεμποι ἐλέγοντο οἱ συχνοί. λέγεται δὲ καὶ ὅτι ἰχθυοφαγοῦσι πολλοὶ τῶν Ἰνδῶν, ὠμοὺς ἰχθύας σιτούμενοι. καὶ ὅτι τὰ ἔσω τῆς Ἰνδίας ἐρημία ἐστὶ διὰ τὴν ψάμμον. καὶ ὅτι οἱ ἰχθυοφάγοι πλοῖα ποιοῦνται καλάμινα· καὶ ὅτι ἓν γόνυ καλάμου πλοῖον ἀπαρτίζει, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. περὶ γὰρ τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος καλάμου φασὶ τοιαῦτα οἱ παλαιοί· ῥίζαι καλάμων μεγάλων καὶ τῇ φύσει καὶ τῇ ἑψήσει γλυκεῖαι καὶ πάλιν. κάλαμοι ποιοῦσι μέλι, μελισσῶν μὴ οὐσῶν. οὓς δὲ φαγόντας οἴνου τούτου, μεθύειν. καὶ ἄλλως δὲ κάλαμοι ἁπλῶς ἕτεροι παράσημοι ἐν Ἰνδίᾳ, ὡς ἐρρέθη, καθὰ καὶ παρὰ τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοψιν. ὧν καλάμων ἕκαστον γόνυ χωρεῖν λέγεται χοίνικας τρεῖς. λέγεται δὲ νόμον ἄριστον εἶναι παρ' Ἰνδοῖς, τὸν εὑρόντα τι ὀλέθριον, ἀνάγκην ἔχειν ἐξευρίσκειν καὶ ἄκος τοῦ κακοῦ. Ὅτι τοὺς χειμάρρους καὶ ἐνταῦθα ἀναύρους λέγει, διὰ τὸ μὴ ὁμοίως τοῖς ἀεννάοις αὔρας ἀποπλεῖν.

Φράζεο

Φράζεο δ' ὥς τοι σχῆμα καὶ ὡς ποταμοὺς ἐνέποιμι,
Οὔρεά τ' ἠνεμόεντα, καὶ αὐτῆς ἔθνεα γαίης.
γρ. τελσοῖσι Ἤτοι μὲν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῇσιν ἄρηρε,
Πάσῃσι λοξῇσιν, ἀλιγκίη εἴδεϊ ῥόμβου.
Ἀλλά οἱ ἑσπερίοις μὲν ὁμούριος ὕδασιν Ἰνδὸς
γρ. νότος Γαῖαν ἀποτμήγει, νότιον δ' ἁλὸς οἶδμα τ' Ἐρυθρῆς·
Γάγγης δ' εἰς αὐγάς· ὁ δὲ Καύκασος ἐς πόλον ἄρκτων.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφὶς
Κεκριμένοι· ποταμοῦ μὲν ἀπειρεσίου πέλας Ἰνδοῦ
γρ. πολλὸν Δαρδανέες, τῆχι λοξὸν ἀπὸ σκοπέλων Ἀκεσίνην
Συρόμενον δέχεται πλωτὸς νήεσσιν Ὑδάσπης.
γρ. Συρόμενος δέχεται πλωτὸν

1128 Attende [aducte]autem vt tibi figuram[formam Indiæ] vtque fluuios referam, 1129 Montésque excelsos & ipsius gentes terræ. 1130 Nempe quatuor in lateribus stabilita est[fixa est] 1131 Omnibus obliquis, similis figuræ rhombi. 1132 Sed enim occidentalibus quidem cõterminus aquis Indus 1133 Terrã abscindit: ad austrũ verò, maris fluctus rubri: 1134 Ganges autem ad orientem: verùm Caucasus ad polum vrsarum. 1135 Atque hanc quidem multique & beati [opulenti]homines tenent, 1136 Non vnà habitantes cognomines, sed diuersè 1137 Separati: fluuium quidem immensum prope Indum 1138 Dardanenses, vbi flexuosum [sinuosum] e rupibus Acesinem 1139 Delabentẽ excipit remigabilis nauibus Hydaspes.

Ὅτι τὸ σχῆμα τῆς Ἰνδικῆς, ὡς καὶ ὁ γεωγράφος φησί, τέτταρσιν ἥρμοσται πλευραῖς, λοξαῖς πάσαις, ῥόμβον ἀποτελούσαις. ὧν ἑσπερία μέν, ἡ πρὸς τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ· νοτία δέ, ἡ πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν κλύζουσα· ὁ δὲ Γάγγης, ἑῴα· εἰς δὲ πόλον ἄρκτων ὁ Καύκασος, ἤγουν, κατὰ τὸν γεωγράφον, τὰ τοῦ Ταύρου ἔσχατα. Καὶ σημείωσαι ὅτι κατὰ τὸν Διονύσιον καὶ Ἰνδικός ἐστι Καύκασος, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. τὸ δέ, πόλον ἄρκτων, τὸν ἀρκτῷον δηλοῖ τόπον τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ἤδη προγέγραπται. ὅτι δὲ ὁ Γάγγης καὶ ὁ Ἰνδὸς μέγιστοι ποταμῶν, καὶ αὐτὸ προείρηται. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐνταῦθα μὲν γεωμετρικὸν τετράγωνον σχῆμα ὁ ῥόμβος, τὰς διαμέτρους οὐ κατὰ γωνίας ἀγομένας ἔχων, ἀλλὰ κατ' ὀρθὸν πως ἀλλήλας διχάζουσας. μάλιστα δέ, ὡς ὁ γεωγράφος φησί, ῥόμβος ἐστὶ τετράγωνον παραλληλόγραμμον οὐκ ὀρθογώνιον, ἀλλὰ τὰς μὲν δύο ἔχον ὀξείας, τὰς δὲ λοιπὰς ἀμβλείας τὰς ἀπεναντίας ἀλλήλαις, ὡς ἐν τῇ ἐνταῦθα καταγραφῇ. τοιούτου δέ, φασί, σχήματός ἐστι καὶ τὸ γέρρον, ἀσπὶς δηλονότι τετράγωνος, οὐκ ὀρθογώνιος. καὶ ξύλινον δὲ ζωγράφων ὄργανον, ἤγουν κλωβίον, παραλλήλων τῆς κατὰ φύσιν παραλλήλου θέσεως τῶν πλευρῶν, ῥόμβου σχῆμα ἀποτελεῖ. καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ ῥόμβος τὸ σχῆμα. εὕρηται δὲ καὶ ἰχθὺς λεγόμενος ῥόμβος, ὡς καὶ Ἀθήναιος ἱστορεῖ, καὶ ἡ τῶν Θετταλῶν γλῶσσα παραλλάττει. ἔστι δὲ ῥόμβος καὶ τὸ ξύλον, ὃ ἐν σπάρτῳ ἐξάπτοντες ἐν ταῖς τελεταῖς ἐκδονοῦσι, ῥόμβος κατὰ ὀνοματοποιίαν καλούμενος. Ἀπολλώνιος οὖν ἐν Ἀργοναυτικοῖς λέγει, ῥόμβῳ καὶ τυμπάνῳ τοὺς Φρύγας τὴν Ῥέαν ἱλάσκεσθαι. ἔστι δὲ καὶ φαρμακίδων τροχὸς ὁ ῥόμβος παρὰ Θεοκρίτῳ, καταγοητευομένοις ἐν τῷ στροφᾶσθαι. τινὲς δὲ ῥυμβὸν γράφουσι διὰ τοῦ υ, ὡς Εὐριπίδης ἐν Πειρίθῳ αἰθέριον ῥυμβὸν φησίν, ὃ ἐστι στροφὴν καὶ τροχοειδῆ κίνησιν. ἀπὸ τούτου δὲ καὶ τὰς κινήσεις ὁ Ἀπολλώνιος ῥυμβόνας καλεῖ. καὶ τάχα καὶ ἡ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ κειμένη ἄποτος λέξις, τὸ ἐρρόμβονα, ἐκ τοιούτου τινὸς ἔχει τὴν ἀρχήν. ἐν οἷς λέγει τι ἐκτραπέντα χρήματα, καὶ εἰς ἀπωτίαν ἐρρυμβόνα τὰ τιμιώτατα. Ὅτι οἱ Δαρδανέες, Ἰνδικὸν ἔθνος, οἱ κοινῶς Δαρδανεῖς, Τρωϊκόν. Ὅτι ὁ Ὑδάσπης (ποταμὸς δὲ καὶ οὗτος Ἰνδικὸς) πλωτός ἐστι ναυσίν, εἰς ὃν Ἀκεσίνης ἐμβάλλει, λοξὸς ἀπὸ σκοπέλων φερόμενος· περὶ οὗ ὁ γεωγράφος φησίν, ὅτι Ἀκεσίνης ἐν ταῖς συμβολαῖς ἀναβαίνει πήχεις μ', ὧν οἱ μὲν κ' πληροῦσι μέχρι χείλους τὸ ῥεῖθρον, οἱ δὲ κ' ὑπερχέονται εἰς τὸ πεδίον, διὸ καὶ νησίζουσιν ἐκεῖ αἱ πόλεις, ὡς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. ἵδρυνται γὰρ ἐπὶ χωμάτων. Ἀρριανὸς δὲ οὕτω φησίν, ὁ Ὑδάσπης εἰς τὸν Ἀκεσίνην

ἐμβαλὼν τὸ αὐτοῦ ὕδωρ, Ἀκεσίνην παρέχεται καλούμενον. λέγει δὲ καὶ ὅτι αἱ πεντακόσιοι τοῦ Ἀλεξάνδρου πεντηκοντήρεις, καὶ ὅτι ζευγῶν διακομισθεῖσαι συνεπήχθησαν ἐν τῷ Ὑδάσπῃ, καὶ ὤφθησαν ναυτικαί.

Τοῖς δ' ἔπι καὶ Κώφης τρίτος ἕσπεται ἀργυροδίνης.
Τῶν δὲ μέσσοι ναίουσι Σάβαι καὶ Τοξίλοι ἄνδρες,
Σκόδροι δ' ἐξείης· ἐπὶ δ' ἕσπεται ἄγρια φῦλα
Πευκανέων. μετὰ τοὺς δὲ, Διωνύσου θεράποντες
Γαργαρίδαι ναίουσιν, ὅθι χρυσοῖο γενέθλην
Δαιδαλέην Ὕπανίς τε φέρει, θεῖός τε Μέγαρσος,
Λαβρόταται ποταμῶν· ἀπὸ δ' οὔρεος Ἠμωδοῖο
Ὀρνύμενοι προρέουσιν ἐπὶ Γαγγήτιδα χώρην,
Πρὸς νότον ἑλκόμενοι παρὰ τέρματα Κωλίδος αἴης.
Ἣ δ' ἤτοι προνένευκεν ἐπ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ἠλίβατος, ταχινοῖσι δυσέμβατος οἰωνοῖσι·
Τοὔνεκά μιν καὶ φῶτες ἐπικλείουσιν Ἄορνιν.

γρ. Σκύθροι
γρ. δὲ καὶ Σκύδροι
γρ. Γαρδαείδαι
γρ. λαυρόταται
γρ. ἑλκομένην
γρ. δίνη

1140 Hos verò iuxta & Cophes tertius sequitur, cuius argentei [id est limpidi] sunt vortices. 1141 Horum autem [fluuiorum] medii habitant Sabæ atque Toxili viri, 1142 Scodri verò deinceps: consequuntur autem agrestes gentes 1143 Peucaneorum: verùm post illos, Bacchi cultores 1144 Gargaridæ habitant: vbi auri originem [materiam] 1145 Pulchram Hypanisque vehit, vastusque Megarsus, 1146 Rapidissimi fluuiorum. è monte autem Emodo 1147 Profecti promanant in Gangeticam regionem, 1148 Ad austrum tracti ad fines Colidis terræ. 1149 Hæc autem prominet in Oceanum profundos habentem vortices, 1150 Ardua, veloces quam vix ingrediuntur aues: 1151 Quare ipsam & homines cognominant Aornim [auibus carentem]

Ὅτι καὶ ὁ Κώφης Ἰνδικός ἐστι ποταμός, ὃν ὁ Ἡρωδιανὸς μὲν καὶ αὐτὸς ἐν τῇ καθόλου προσῳδίᾳ βαρυτόνως ἐκφέρει, καὶ μετὰ τοῦ ο, ὡς τὸ Χρύσης. Ἀριστοτέλης δὲ, ὥς φασιν, ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου, τὸν Κωφῆνα, ὡς τὸν Σωλῆνα, φησίν. ὁ γεωγράφος δὲ ὁμοίως τῷ Διονυσίῳ ἐκφέρει, λέγων, Χοάσπης εἰς τὸν Κώφην ἐμβάλλει. καὶ πάλιν, μετὰ τὸν Κώφην ὁ Ἰνδὸς, εἶτα ὁ Ὑδάσπης, εἶτα ὁ Ἀκεσίνης, εἶθ' ὕστατος ὁ Ὕπανις. τὸν δὲ Ὑδάσπην πλωτὸν γνῶσιν ὁ Διονύσιος λέγει. οἱ δὲ παλαιοὶ μεταξὺ τοῦ τε Ὑπάνιος καὶ τοῦ Ὑδάσπου ἔθνη μὲν κεῖσθαι λέγουσιν ἐννέα, πόλεις δὲ οἰκεῖσθαι εἰς πεντ. Ὅτι καὶ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων Τοξίλους γράφουσι τὸ Ἰνδικὸν ἔθνος, ἀλλ' ὁ γεωγράφος Ταξίλους γράφει διὰ τοῦ α, καὶ Τάξιλα τὴν κατ' αὐτοὺς πόλιν, μεγάλην αὐτὴν λέγων, καὶ εὐδαίμονα, καὶ εὐνομωτάτην· καί τινα αἰδεῖα Τάξιλον ἱστορῶν αὐτῆς βασιλέα, καὶ λέγων ὅτι φιλανθρώπως αὐτὸς καὶ οἱ ἐκεῖ δεξάμενοι τὸν Ἀλέξανδρον, ἔτυχον πλειόνων ἢ ἔδωκαν. διὸ καὶ φθονοῦντές οἱ Μακεδόνες ἔλεγον ὡς οὐκ εἶχεν Ἀλέξανδρος οὓς εὐεργετήσει, πρὶν διαβῆναι τὸν Ἰνδόν. Ὅτι ἔθνος Ἰνδικὸν οἱ Πευκαλεῖς, ἄγρια φῦλα. τινὲς δὲ διὰ τοῦ γ γράφουσι Γευκαλεῖς. Ἰνδοὶ δὲ καὶ οἱ Γαργαρίδαι, οὓς Διονύσου καλεῖ θεράποντας· ὅπου, φησὶ, χρυσὸν καταφέρουσιν ὅ Ὕπανίς τε ποταμὸς ὁ καὶ αἰωνίῳ ῥηθεὶς, καὶ ὁ Μέγαρσος, λαβρόταται ποταμῶν, ἀπὸ Ἠμωδοῦ ὄρους προρρέοντες ἐπὶ τὴν Γαγγῖτιν χώραν, πρὸς νότον εἰς τὴν προσαγορευομένην Κωλιάδα νῆσον παρασυλλάβως, ἢ Κωλίδα τετρασυλλάβως κατὰ συγκοπήν. ἣν καὶ προνένευκε εἰς τὸν Ὠκεανὸν φησίν, ὡς ὑπ' αὐτοῦ ῥηγνυμένην. καὶ δυσέμβατον οἰωνοῖς εἶναι λέγει. διὸ καὶ καλεῖσθαι Ἄορνιν. τοῦτο δὲ, ἢ διὰ τὸ ὕψος· ἠλίβατος γάρ ἐστιν· ἢ διότι αὐτὴ πρόσω ἐστὶ τοῦ ἡλίου βατή. διὸ καὶ οὐ φέρουσι τὰ πετεινὰ τὴν τοῦ ἡλίου θέρμην ἐκεῖ προσιόντα ἀναπέλλοντες. Ἰστέον δὲ ὅτι Ἄορνις ὁ τόπος οὗτος λέγεται διὰ τοῦ ι. ἣν δὲ δυνατὸν καὶ διὰ τοῦ ο λέγεσθαι αὐτήν, ὡς ὁ Λυκόφρων Ἄορνον τινὰ λέγει λίμνην. καὶ περὶ τὴν Ἀδιαβηνὴν δὲ χώραν τὴν ῥηθεῖσαν πρὸ τούτων στόμιον ἱστορεῖταί τι ὀνομαζόμενον Ἄορνον, ὡς ὄρνεσιν ἄβατον. ἐξ οὗ πνεῦμα θειῶδες ἀναδιδόμενον, μικρόν τι κουφι-

θὶν, κατακλᾶται κάτω· ὑφ' οὗ φθείρεται ἔστι παρατυχὸν ὅσσον ἠττᾶται· κἂν ἰσχυρὸν ᾖ. φασὶ, τὸ τοιοῦτο ὕδωρ ἔξω, οὐκ ἂν φωραθῇ ὁ τόπος. ὅμοιον δέ τι καὶ ἐν ἱερᾷ πόλει τῆς Ἀσίας ὕδωρ ἱστορεῖται, ὃ πάντα τὰ ὀσφραινόμενα φθείρει, πλὴν τῶν εὐνούχων. λέγεται δὲ καὶ πέτρα τις Ἄορνος περὶ τὸν Ἰνδὸν, ἥνπερ ὁ Ἡρακλῆς μὲν προσβαλὼν εἰς τρὶς ἀπεκρούσθη. Ἀλέξανδρος δὲ κατὰ μίαν εἷλε προσβολήν. ταύτης δὲ τῆς Ἀόρνου τὰς ῥίζας ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς ὑπορρεῖν λέγεται. τοὺς δὲ ῥηθέντας δύο χρυσοφόρους ποταμοὺς, τὸν Ὕπανιν καὶ τὸν Μεγάρσον, φασὶν ἐξιόντας τῶν Ἠμωδῶν ὀρέων, ἅπερ ἀνωτέρω Ἠμωδὸν ἔφη ὄρος ὁ Διονύσιος, ἀφανίζεσθαι, καὶ κρυβέντας ἐφ' ἱκανὸν ἀναβλύζειν ἐκδιδομένους. πολὺς δὲ ἐν ταῖς ἱστορίαις ὁ Ἰνδικὸς Ὕπανις. ἀρίστη τε γὰρ, φασὶν, ἡ πέτρα αὐτοῦ, καὶ οἱ χρυσωρύχοι μύρμηκες αὐτοῦ που λέγονται εἶναι. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τῷ τόπῳ προσπεπλάσθηνται. φασὶ δὲ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μέχρις αὐτοῦ ἐλθόντα, περαιτέρω κωλυθῆναι προελθεῖν, μαντείοις τισὶ προσσχόντα, καὶ διὰ τὸ ἀπαγορεῦσαι τὴν στρατιάν. οἱ δὲ περαιτέρω τοῦ Ὑπάνιδος ἐκεῖνόν φασι προελθεῖν μέχρι καὶ εἰς Γάγγην, ὅντινα Γάγγην μέγιστον τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμῶν ἱστοροῦσιν, ἐκ τῶν Ἠμωδῶν ὀρέων καταφερόμενον. μεθ' ὃν δεύτερον εἶναι λέγουσι τὸν Ἰνδὸν, καὶ τρίτον καὶ τέταρτον Ἴστρον καὶ Νεῖλον.

φασὶ δὲ καὶ ιε' ποταμοὺς τοὺς ἀξιολογωτάτους εἰσβάλλειν εἰς τὸν Ἰνδὸν, ὧν ὕστερον εἶναι τὸν Ὕπανιν· οὓς πάντας ὁ Ἰνδὸς παραλαβὼν, ὥς φησιν Ἀρριανὸς, καὶ τὴν ἐπωνυμίαν κρατήσας, ἐκδίδωσιν εἰς θάλασσαν. τὸ δὴ αὐτὸ πάσχειν λέγουσι καὶ τὸν Τίγριν ὑπὸ ἄλλων πολλῶν ποταμῶν. διὸ καὶ ἐν τῇ ἐκβολῇ Πασίτιγριν καλεῖσθαι, οἷα μὴ ἁπλοῦν, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν παντοῖον Τίγριν. ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὸν Ἡρόδοτον καὶ Σκυθικὸς ποταμός τις ἐστὶ, λεγόμενος Ὕπανις, ἀνατέλλων ἐκ λίμνης μεγάλης, ἥτις λέγεται μήτηρ Ὑπάνιος, καθὰ δηλαδὴ καὶ Μαιῶτις μήτηρ τοῦ Εὐξείνου. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὅτι πέριξ τοῦ Σκυθικοῦ τούτου ποταμοῦ νέμονται ἵπποι ἄγριοι λευκοί. καὶ ὅτι κρήνη ἐκδίδωσιν εἰς αὐτὸν οὕτω πικρὰ, ὥστε κιρνᾷ τὸν Ὕπανιν, καίτοι οὐκ ὀλίγον ὄντα ποταμόν. τὸν δὲ Ἰνδὸν ποταμὸν εὐρύνεσθαί που φασὶ καὶ ὑπὲρ πεντήκοντα σταδίους, ὅτε πληρωθείη, τὸ δὲ ἐλάχιστον εἰς ἑπτά. τοῦτον λέγεται ζεῦξαι πλοίοις Ἀλέξανδρος, Ἡφαιστίωνος γεφυρώσαντος. Ἀρριανὸς δέ φησιν ὅτι ἵνα μὲν στενότατος ὁ Ἰνδὸς, ιε' σταδίους διέχουσιν αὐτοῦ αἱ ὄχθαι· ἵνα δὲ πλατύτατος, καὶ ἑκατόν. τὸ δὲ Ἠμωδὸν ὄρος, ὃ καὶ πληθυντικῶς λέγεται τὰ Ἠμωδὰ, καὶ πρὸς αὐτὰ ἐστὶ τοῦ Ὠκεανοῦ ἠϊόνες τῶν παλαιῶν προσπαροξύνουσιν, ὡς προείρηται. πολλὴ δὲ ἐλάτη καὶ πεύκη καὶ κέδρος περὶ τὰ Ἠμωδὰ, καὶ στελέχη ναυπηγήσιμα.

Ἔστι δέ τις θηητὸς ἐΰρρείτην παρὰ Γάγγην
Χῶρος τιμήεις τε καὶ ἱερὸς, ὅν ποτε Βάκχος
Θυμαίνων ἐπάτησεν, ὅτ' ἠλλάσσοντο μὲν ἁβραὶ
Ληναίων νεβρίδες ἐς ἀσπίδας, ἐς δὲ σίδηρον
Θύρσοι μὲν φύοντο, καὶ εἰς σπείρημα δρακόντων,
Ζωστῆρές θ' ἕλικές τε πολυγνάμπτης ἑλίνοιο,
γρ. Ἦμος — Τῆμος ὅτ' ἀφραδίῃσι θεοῦ ἀτίμησαν ἑορτήν·
γρ. ἀπίτησαν — Τοὔνεκα Νυσαίην μὲν ἐφημίξαντο κέλευθον,
Κόσμῳ δ' ἐστήσαντο σὺν υἱάσιν ὄργια πάντα.
γρ. ἔσβεσεν — Αὐτὸς δ' ὁππότε φῦλα κελαινῶν ὤλεσεν Ἰνδῶν,
Ἠμωδῶν ὀρέων ἐπεβήσατο, τῶν ὑπὸ πέζαν
Ἕλκεται ἠῴοιο μέγας ῥόος Ὠκεανοῖο.

1152 Est autem quidã mirãdus pulchrifluũ prope Gangem 1153 Locus honoratus ac sacer, quem olim Bacchus 1125 Iratus calcauit, quũ mutarentur quidẽ molles 1125 Mænadum nebrides in clypeos, in ensem verò 1156 Thyrsi prorumperent, atque in spiram draconum, 1157 Baltei que & capreoli flexuosæ vitis, 1158 Tunc quũ præ stultitia, dei desprexerunt festum. 1159 Quamobrẽ Nysæam quidẽ vulgò dixerunt viam, 1160 Decorè autem celebrarunt cum liberis or gia [sacra] omnia. 1161 Is verò, quando gentes nigrorũ debellauit Indorũ, 1162 Emodos montes adiit, quorum sub radice 1163 Voluitur orientalis ingens vnda Oceani.

1164 Vbi duabus columnis positis in finibus terræ,
1165 Exultans ad fluentum rediit Ismeni.

Ἔνθα δύο στήλας στήσας περὶ τέρματα γαίης, παρ' ἐρύσας
Καγχαλόων μετὰ χεῦμα κατήλυθεν Ἰσμηνοῖο.

Ὅτι ὁ Θηβαῖος Διόνυσος, τοὺς κιλαινοὺς Ἰνδοὺς ὀλέσας αἰτήσαντας αὐτῷ, δύο στήλας ἔστησε περὶ τὰ τῆς γῆς τέρματα· καὶ αὖθις καγχαλόων, ὅ ἐστι χαίρων, εἰς Θήβας ἐπανῆλθε. Καὶ ὅρα ὅτι ὥσπερ κυανέους ἀλλαχοῦ εἶπε τοὺς Αἰθίοπας, οὕτως ἐνταῦθα κιλαινοὺς εἶπε τοὺς Ἰνδούς. δύναιντο δὲ πάντες καὶ οὗτοι κυάνεοι λέγεσθαι, εἴπερ, ὡς ὁ Διονύσιος φθάσας ἔφη, χροα κυανέουσιν. εἶτα διηγεῖται καὶ ὅπως τοῦ μαινομένου αὐτοῦ, ἤγουν θεμουμένου, αἱ μὲν νεβρίδες ταῖς Βάκχαις εἰς ἀσπίδας ἠλλάσσοντο, ἐς δὲ σίδηρον οἱ περιρρηθέντες θύρσοι· οἱ ζωστῆρες δὲ, καὶ οἱ τῆς ἕλικος, (ἤτοι τῆς ἀμπέλου) ἕλικες, εἰς δρακόντων σπειρήματα, ὅ ἐστι σπείρας, ὁλκούς. ὅθεν καὶ σπειρῶσαι λέγεται τὸ σπαργανοῦν, καὶ σπεῖρον ὀνομάζεται τὸ εἰς τοῦτο χρησιμεῦον ὕφασμα. τὸν δὲ χῶρον ὃν ὁ Διόνυσος ὁ μαινόμενος ἐπάτησε, θηητὸν καὶ ἐπώνυμον καλεῖ, καὶ ἱερόν· λέγει δὲ ὅτι ὁ τοιοῦτος τόπος Νυσαία ὁδὸς ἐκλήθη, ἥτις περὶ τὸν Γάγγην ἐστίν, ἀπὸ τῆς Ἀραβικῆς Νύσης κληθεῖσα, ἀφ' ἧς καὶ αὐτὸς ὁ Διόνυσος κληθῆναι δοκεῖ. Νύσα δὲ, κατὰ τὸν γεωγράφον, πόλις ἐν Ἰνδίᾳ, κτίσμα Διονύσου, καὶ ὄρος αὐτόθι Μηρός. ὅθεν παρὰ τοῖς μύθοις μηρορραφὴς ἐμυθεύθη Διόνυσος. Ἡρόδοτος δὲ περί που τὴν Αἴγυπτον τὸν μῦθον τοῦτον πληροφορεῖ, λέγων ὅτι ὁ Ζεὺς τὸν Διόνυσον εἰς τὸν μηρὸν ἐνερράψατο, καὶ ἤνεγκεν εἰς Νύσαν τὴν ὑπὲρ Αἰγύπτου οὖσαν. ἄμπελος δὲ (ὥς φησιν ὁ γεωγράφος) αὐτόθι οὐ τελεσίκαρπος. ἀπορρέει γὰρ ὁ βότρυς πρὶν ἢ περκάσαι, διὰ τοὺς ἄδδην ὄμβρους. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι Νῦσαι, ὧν μία καὶ περὶ Θρᾴκην, ἧς μνημονεύει Ὅμηρος ἐν τοῖς περὶ Λυκούργου τοῦ Ἠδωνοῦ. καὶ περὶ τὰς Τράλλεις δὲ Νῦσά τις ἐστί, καὶ κώμη αὐτόθι Νυσαέων, καὶ ἄντρον χαρώνειον, οὗ πλησίον οἱ ἱερεῖς ἐγκοιμώμενοι, διατάττουσιν ἐξ ὀνείρων τοῖς νοσοῦσι τὰς θεραπείας. τοῖς δὲ ἄλλοις ἄδυτος ὁ τόπος ἐστί, καὶ ὀλέθριος. Ἀρριανὸς δὲ λέγει καὶ ὅτι κισσὸς, ἄλλῃ τῆς Ἰνδικῆς γῆς μὴ φυόμενος, παρὰ Νυσαίοις φύεται· καὶ ὅτι εἰς τὸ Νυσαῖον ὄρος τὸν Μηρὸν ἐλθόντες οἱ Μακεδόνες, ἡδέως τὸν κισσὸν εἶδον, καὶ στεφάνους σπουδῇ ἀπ' αὐτοῦ ἐποιοῦντο. καὶ ὅτι Νυσαίων πρέσβεις τὸν Ἀλέξανδρον ἐν ὅπλοις ἰδόντες κεκονιμένον ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἐθαμβήσαντό τι τὴν ὄψιν, καὶ πεσόντες εἰς γῆν, ἐπὶ πολὺ σιγὴν εἶχον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἕλικος ἡ ἄμπελος κεῖται μὲν καὶ παρ' ἄλλοις, δοκεῖ δὲ γίνεσθαι παρὰ τὸ ἑλιννύειν, ὅ ἐστιν ἀργεῖν, καὶ σχολάζειν, οὗπερ ὁ οἶνος Διόνυσος αἴτιος. εἰδέναι δὲ χρὴ καὶ ὅτι τινὲς ταῦτα τὰ περὶ Διονύσου, καθὰ καὶ τὰ περὶ Ἡρακλέους, ἄπιστά φασι καὶ μυθώδη, καὶ κολακείας ἀναπλάσματα. πάντων γάρ, φασί, τὰ κατὰ τὸν δεσμὸν τοῦ Προμηθέως ὑποτιθεμένων ἐν τῷ ἀρκτῴῳ γίνεσθαι Καυκάσῳ, οἱ Μακεδόνες κολακείᾳ τῇ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, μετέθηκαν τῷ λόγῳ τὸν Καύκασον εἰς τὴν ἑῴαν θάλασσαν, καλέσαντες Καύκασον ὄρη τινὰ ἐκεῖ Ἰνδικά. οἱ δ' αὐτοὶ κόλακες καί τι σπήλαιον ἱερὸν ἐν Παροπαμισάδαις τῷ Ἀλεξάνδρῳ δεικνύοντες, Προμηθέως δεσμωτήριον αὐτὸ ἀπέφαινον. καὶ τὸν Ἡρακλέα ἐλθεῖν ἐκεῖ ἔλεγον εἰς λύσιν τοῦ Προμηθέως· ἀναγόμενοι πρὸς τὸν λόγον, καὶ ἀπὸ τοῦ ἰδεῖν αὐτόθι βοῦς ἐγκεκαυμένας ῥόπαλον, τὸ τοῦ Ἡρακλέος παράσημον. ὥστε τούτῳ τῷ λόγῳ ἐφ' ἑκατέρους τέρμονας γῆς ἐλθεῖν τὸν Ἡρακλέα, ἔτι καὶ τὸν Ἀλέξανδρον διὰ τοῦτο κατὰ τοὺς κόλακας οὐκ ἀποικότα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέος, ἀλλ' οὐδὲ μὴν οὐδὲ τοῦ Διονύσου, διὰ τὸ καὶ αὐτὸν ὁμοίως ἐκείνοις ἀποδημῆσαι. καὶ οἱ μὲν παλαιοὶ ταῦτα. εἰ δέ τι χρὴ προσπαῖξαι τοῖς κόλαξιν, ἀφυέστερον ἦν εἰς κολακείαν τὸ μὴ τοιαῦτα πλάττειν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποστεροῦν τῷ Ἡρακλεῖ καὶ τῷ Διονύσῳ τὰς ἐκδημίας, ὡς ἂν δοκοίη ὁ κολακευόμενος Ἀλέξανδρος εἰς τοιούτους ἀφικέσθαι τόπους, εἰς οὓς οὐδὲ Ἡρακλῆς, οὐδὲ Διόνυσος, οἱ τοῦ Διός. οἱ δ' αὐτοὶ κόλακες, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, καὶ Καύκασον ὠνόμασαν ὁμοῦ τόν τε Παροπαμισὸν, καὶ τὸ Ἠμωδὸν, καὶ τὸ Ἴμαιον, τὰ Ἰνδικὰ ὄρη. Ὅρα δὲ κόμπον Ἑλληνικὸν, ὡς καὶ φθάσαντες εἴπομεν, ἐὰν ἐξ Ἑλλάδος ὦσιν Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος, οἱ τοὺς τῆς γῆς ἀνδραγαθίαις περιελθόντες τέρμονας. Ἀρριανὸς δὲ τάδε γράφει περὶ τῆς εἰς Ἰνδοὺς τοῦ Διονύσου στρατείας. Διόνυσον πολεμῆσαι Ἰνδοῖς λόγος, ὅστις γε ἐστὶν ὁ ἐπὶ Ἰνδοὺς στρατεύσας Διόνυσος. οὐ γὰρ δὴ ῥᾷον ἐννοεῖν δοκεῖ οὔτε τὸν Θηβαῖον τὸν τῆς Σεμέλης τῆς Κάδμου, οὔτε ὃν Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς τελεταῖς Διὸς καὶ Κόρης παῖδα σέβουσιν, οὐ μὴν οὐδ' ἄλλον οὐδαμοῦ Διόνυσον ἐφ' Ἰνδία ὅπλα ἐνδεδυκότα.

Τόσσοι μὲν κατὰ γαῖαν ὑπέρτατοι ἄνδρες ἔασιν.
Ἄλλοι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα κατ' ἠπείρους ἀλόωνται
Μυρίοι, οὓς οὐκ ἄν τις ἀριφραδέως ἀγορεύσοι
Θνητὸς ἐών. μοῦνοι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται.
Αὐτοὶ γὰρ καὶ πρῶτα θεμείλια τορνώσαντο,
Καὶ βαθὺν οἶμον ἔδειξαν ἀμετρήτοιο θαλάσσης·
Αὐτοὶ δ' ἔμπεδα πάντα βίῳ διετεκμήραντο,
Ἄστρα διακρίναντες. ἐκληρώσαντο δ' ἑκάστῳ
γρ. ποτα-μοῖο — Μοῖραν ἔχειν πόντοιο καὶ ἠπείροιο βαθείης.
Τῷ ῥα καὶ ἀλλοίην ῥυσμοῦ φύσιν ἔλλαχ' ἑκάστη.
γρ. ἀργιλό-εσσα — Ἡ μὲν γὰρ λευκή τε καὶ ἀργινόεσσα τέτυκται,
Ἡ δὲ, κελαινοτέρη· ἡ δ' ἀμφοτέρων λάχε μορφήν·
γρ. ἄνθεσι — Ἄλλη δ' Ἀσυρίης ἐναλίγκιος ἄνθει μίλτου,
Ἄλλαι δ' ἀλλοῖαι. τὼς γὰρ μέγας ἐφράσατο Ζεύς.
Οὕτως ἀνθρώποις ἑτερόϊα πάντα τέτυκται.

[1166] Tot quidem per orbem summi[præcipui]populi sunt. [1167] Alii autem hîc & illic per continẽtes vagantur [1168] Innumeri, quos nemo perspicuè memorauerit [1169] Mortalis qui sit. soli autẽ dii facilè omnia possũt. [1170] Ipsi enim etiam prima fundamenta tornarũt [rotundarunt terram,quæ est fundamentum aliarum rerum omniũ] [1171] Atque profundã viã ostenderunt immensi maris: [1172] Ipsi,inquam,stabilia [firma] omnia vitæ signarunt, [1173] Sidera dispertiti. tribuerunt autẽ vnicuique [1174] Partem habere maris,& continentis vastæ. [1175] Quare etiam diuersam formæ naturam sortita est quælibet. [1176] Quædam enim albáque & candida [vel argillacea]est, [1177] Quædam verò,nigrior: quædam ambarum sortita est formam: [1178] At alia Assyriæ consimilis flori rubricæ: [1179] Aliæ item diuersæ, ita enim magnus decreuit Iupiter. [1180] Sic hominibus disparia omnia facta sunt.

Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ τῆς ἱστορίας ὁμολογεῖ συνοπτικόν, τοὺς ὑπερτάτους κατὰ γῆν ἄνδρας μόνους λέγει περιηγήσασθαι. τοὺς γὰρ ἄλλους, οἳ ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ τὰς ἠπείρους πλανῶνται μυρίοι, τίς ἄν, φησίν, ἀριφραδέως ἀγορεύσοι, θνητὸς ὤν; θεὸς δὲ μόνος πάντα ῥεῖα δύναται. εἶτα μαθηματικὴν φυσιολογίαν καὶ θεολογίαν τινὰ ἐνθεὶς προσφόρως τῷ καιρῷ, καὶ εἰς ἔννοιαν πρώτην σεμνότητος καταπαύων τὴν περιήγησιν, φησὶ θεὸν καὶ τὰ τῆς γῆς πρῶτα θέμεθλα τορνώσασθαι, καὶ βαθὺν οἶμον δεῖξαι ἀμετρήτου θαλάσσης, καὶ τῷ βίῳ ἔμπεδα πάντα διατεκμήρασθαι, ἄστρα διακρίναντα· κληρώσασθαί τε ἑκάστῳ τῶν ἀστέρων μοῖραν γῆς καὶ θαλάσσης· ὅθεν καὶ κατὰ τοὺς ἀστέρας τοὺς διαλαχόντας τὴν γῆν, ἄλλην ἀλλαχοῦ, φησί, γῆ ἑκάστη φύσιν ἔλαχεν. ἡ μὲν γὰρ λευκὴ καὶ ἀργινόεσσα τὴν μορφήν, ἡ δὲ μελαντέρα, ἡ δὲ μέση ἀμφοτέρων· ἄλλη δὲ μιλτώδης, καὶ ἄλλη ἀλλοία. οὕτω γάρ, φησίν, ὁ Ζεὺς ἐφράσατο. ἐφ' οἷς γνωματευόμενος λέγει, Οὕτως ἀνθρώποις ἑτεροῖα πάντα τέτυκται. καὶ ἔστιν ὧδε τὸ τέταρτον ἢ πέμπτον τοῦ Διονυσίου γνωμικόν. Ὅρα δὲ ἐν τῷ, ἔμπεδα πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον τεκμήραντο, ἄστρα διακρίναντες, ἄστροις τὴν τῶν ἐγκοσμίων αἰτίαν ὁ Διονύσιος ἀνατίθησι. τὸ δὲ τορνώσασθαι, ἐξ Ὁμήρου εἴληπται, καὶ δηλοῖ τὸ περιχαράξασθαι. τὸ δὲ ἀργινόεσσαν, γράφεται καὶ ἀργιλόεσσαν, διὰ τὸ λάμβδα, κατὰ στοιχείων συγγένειαν. οὕτω γὰρ καὶ τὸ νίτρον, λίτρον, καὶ τὸν πνεύμονα, πλεύμονα φασὶν οἱ Ἀττικοί. τάχα δὲ καὶ αἱ ἄργιλλαι τὰ ὑπόγεια οἰκήματα ἐκ τῆς τοιαύτης παρωνομάσθησαν λέξεως, ὡς τῆς τοιαύτης γῆς μάλιστα εὐθέτως ἐχούσης διὰ τὴν στεγανότητα, πρὸς κατεργασίαν τοιαύτης οἰκήσεως. τὴν δὲ μίλτον περιφράζων, ἄνθος λέγει Ἀσσυρίης γῆς, ἀντὶ τοῦ Σινωπικῆς. Ἀσσυρία γάρ, κατὰ τὸν Διονύσιον, ἡ περὶ Σινώπην γῆ κατὰ Εὔξεινον, ὡς προείρηται. αὕτη δὲ τοίνυν Σινωπικὴ ἡ μίλτος λέγεται, κατὰ τοὺς παλαιούς, οὐ διὰ τὸ αὐτόθι γίνεσθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐκεῖ πρὸς τῶν ἐμπόρων κατάγεσθαι. διὰ τοῦτο δὲ τάχα καὶ σιναπίδιον παραφθείροντες οἱ τεχνῖται τὸ τοιοῦτον χρῶμα φασίν. τῇ δὲ Σινωπικῇ μίλτῳ ἐνάμιλλον εἶναι καὶ τὴν Ἰβηρικὴν λέγουσιν.

1181 Vos autem continentes, & quæ in mari estis valete insulæ, 1182 Vndæq; Oceani, & sacra fluẽta ponti, [maris mediterranei] 1183 Et fluuii, fontesq; & montes saltuosi [vel cliuosi] 1184 Iam enim totius quidem percurri cursum maris, 1185 Iam etiam continentium terrarũ flexuosam [sinuosam] viam. at mihi carminum 1186 Ipsis a diuis esto digna remuneratio.	Ὑμεῖς δ᾽ ἤπειροί τε, καὶ εἰν ἁλὶ χαίρετε νῆσοι, Ὕδατά τ᾽ Ὠκεανοῖο, καὶ ἱερὰ χεύματα πόντου, Καὶ ποταμοὶ, κρῆναί τε, καὶ οὔρεα βησσήεντα. Ἤδη γὰρ πάσης μὲν ἐπέδραμον οἶδμα θαλάσσης, Ἤδη δ᾽ ἠπείρων σκολιὸν πόρον. ἀλλά μοι ὕμνων Αὐτῶν ἐκ μακάρων ἀντάξιος εἴη ἀμοιβή.

Οὐ γλυκεῖα ἡ καταστροφὴ τοῦ ποιήματος. ὡς γὰρ προαίρεσιν ἔχουσι τοῖς ἀψύχοις ὁμιλῶν ὁ Διονύσιος κατὰ λόγον γλυκύτητος, χαίρετε, φησὶν, ὦ ἤπειροι, καὶ ὦ νῆσοι, καὶ ὦ τὰ καὶ τά. καὶ ἐπὶ πᾶσιν εἰς ἀρχὴν καταστρέφων τὸν λόγον, ἐπεύχεται ἐκ τοῦ κρείττονος, ἤγουν θεόθεν, ἐπάξιον αὐτοῦ γενέσθαι τὴν τῶν ὕμνων ἀμοιβὴν, ὡς μέγα τι ἀνύσαντι. ὕμνους δὲ ἐνταῦθα, ἢ τὴν ῥηθεῖσαν περιηγῆς θεολογίαν καλεῖ, ἢ ἁπλῶς οὕτω τὰ ἑαυτοῦ ἔπη. ἔπη γὰρ ὅτι ὁ ὕμνος καὶ ἄλλως λέγεται. καὶ οὐ μόνον ἐπὶ θείου ἐπαίνου. Πίνδαρος οὖν τοὺς ἑαυτοῦ ἐπινικίους, ὕμνους καλεῖ. καὶ Αἰσχύλος δὲ τὸ ἀπροφασίστως τὸ καταλογεῖν, ὑμνεῖν ἔφη, ἐν τῷ, Ὑμνεῦντ᾽ ἀπ᾽ αὐτῶν φροιμίοις πολυῤῥόθοις. καὶ τὸ ἁπλῶς δὲ θρυλλεῖσθαι, ὑμνεῖσθαι λέγεται. καὶ Ἡσίοδος δὲ τὸν περὶ ναυτιλίας ἔμμετρον λόγον, ὕμνον φησὶν, ἐν τῷ, Μοῦσαι γάρ μ᾽ ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν. Εὐριπίδης δὲ καὶ ἐπὶ μαντείας νοεῖν τὸν ὕμνον δίδωσιν, ἔνθα τὸ ὑμνῳδεῖν ἀντὶ τοῦ θεσπίζειν εἴρηκε. φησὶ γὰρ ἐν Ἴωνι, ὀμφαλὸν μέσον καθίζων Φοῖβος ὑμνῳδεῖ βροτοῖς. οὕτω δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ἀμέτρως ᾄδειν νοεῖσθαι δύναται.

ΤΕΛΟΣ.

HENRICVS STEPHANVS LECTORI.

QVVM ego, dum hoc Dionysii poematiũ Latinè interpretarer, nonnulla (vt fit) in ipsum annotassem, postea verò & aliorum quorundam in idem notæ in manus meas venissent, placuit (vt labori tuo parcerem) non seorsum annotationes singulorũ edere, sed quæcunque è singulis visa essent excerpenda, tibi sub vno aspectu ponere, & quidem autoris nomine vbique præfixo.

Ex iis igitur quas mihi videre contigit in hunc poetã annotationibus, aliæ sunt IACOBI CEPORINI: aliæ, GVLIELMI MORELII: aliæ ANDREAE PAPII, Gandẽsis, qui etiam ipsum poematium Dionysii carmine reddidit. IACOBI CEPORINI (cuius Græca extat Grammatica perbreuis) Annotationes siue Scholia edidit Basileæ Ioannes Bebelius, anno M. D. XXIII, in calce voluminis quod Dionysii opusculum, Arati Phænomena & Procli sphæram complectitur. Sed ex iis quæ annotat, quæcunque ad grammaticam tantùm pertinent, & ab iis duntaxat qui Græcæ linguæ, præsertimq; poeticæ, sunt rudes, desiderari possunt, quæcunque item aliò quidem pertinent, maiorisque quàm illa sunt momẽti, sed vel in ipsius Eustathii Commentariis (quę nondum in lucem prodierant) vel apud Stephanum aut Suidam, aliósve, obuia sunt, prætermittẽda censui. GVLIELMI MORELII esse puto Annotationem variarum lectionum, adiectã calci editionis quæ ex eius officina prodiit Lutetiæ, anno M. D. LVI. tres autem tantùm pagellas continet: quoniam ex iis quas pater meus editioni suę subiunxit (quarum etiam maximam partem margini huius meæ adscripsi) paucas duntaxat excerpsit: nec video quid in eo quem habuit delectu sequutus sit: quum nonnullas etiam quæ non minoris ponderis sunt iis quas annotauit, prætermittat. Satis igitur fuerit quę ex Rufi Auieni interpretatione (cui & Rhemnianam alicubi consociat) ad quarundam lectionum confirmationẽ affert, ex illo mutuari. At verò ANDREAE PAPII in varias Dionysii lectiones Notæ (ita enim vocat) Antuerpiæ fuerũt editæ anno M. D. LXXV, ad calcem interpretationis ipsius poematii, in qua non infelici labore versus Græcos totidem Latinis reddidit. Sed ne eius quidem omnes notas afferre necesse habui: quum in plerisque nihil aliud quàm eas lectiones diuersas exhibeat quæ huius editionis margini fuerunt à me adscriptæ, & ne suum quidem de illis iudiciũ interponat: in quibusdã autem notis ostendat quidem vtram ex duabus (vel quam ex pluribus) Eustathius, alicubi etiam Priscianus, sequutus sit: sed in hac editione lectorem de hoc monere superuacaneum sit, quum hîc & Eustathii commentaria & Prisciani interpretationem in promptu habeat. Quum verò & patris mei Roberti Stephani editio commentaria illa haberet, non debuit tot locis mirari Papius nullam multarum quæ in eo inuenirentur lectionũ diuersarum mentionem illum fecisse: illum, inquam, patrem meum, eas cum cæteris non annotasse. Quas enim inuenerat in vetustis exemplaribus, quorũ lectori copia esse nequibat, meritò recensebat: at cur eas addidisset quæ à quouis lectore non minus quàm à se videri apud Eustathiũ poterant? Sed quod apud hũc multos lectores non animaduertisse, & multos nequaquam animaduersuros esse

scio (quod ad lectiones diuersas attinet) id verò est de quo monendos esse censeo. Sciant igitur Eustathium interdum particula ἢ diuersam alius exemplaris vel aliorum exemplarium lectionem indicare. veluti quum mentionem faciens huius versus, Δεινὸν ἀπὸ στόματος βαλέειν πολυώδεα χυλόν, dicit, δεινὸν ἐκ τοῦ στόματος ἐκβάλλει πολλώδη χυμόν, ἢ χυλόν. Perinde enim est acsi diceret, χάριτας δὲ καὶ χυλόν. Sic, quum veniens ad hunc de Roma scriptum versum, Μητέρα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον, scribit, μητέρα πασῶν πόλεων, ἀγλαὸν ἢ ἀφνειὸν ἔδεθλον, ἤγουν ἔδαφος, particula hæc ἢ duobus modis hunc locum legi ostendit: videlicet & ἀγλαὸν ἔδεθλον, & ἀφνειὸν ἔδεθλον. Vbi obseruandum est ἀγλαὸν (priorem lectionem sequendo) media producta, quæ passim breuis inuenitur. Solet item Eustathius (nam de hoc etiam monendus es lector) in referendis versibus huius poetæ, idem facere quod & in Homericis, vt quantitatis syllabicæ non vbique rationem habeat, sed ita scripturā alicubi mutet, vt iam versus esse desinant. velut hic, quum πασάων mutat in πασῶν, versum nō posse amplius stare videmus. Sic versum modò hunc modò illum videmus collabi, sequendo eam quæ in eius Commentariis seu Scholiis est scripturam: quòd quum is adiectione literæ alicuius vel literarum fulciretur, ille tale literæ vel literarum adminiculum reiiciat, non poeticam sed orationi solutæ receptam scripturam sequens. Exempla nobis suppeditant cùm alii loci, tum paginæ 126 & 127. quum enim tres Dionysii stare versus non possint, nisi tres voces ita scribantur vt scriptæ sunt, nimirū ἀδηείσαντε, vel ἀδηείσονται, (post hoc quidē futurum non sequente genitiuo καρπῶν, sed alio qui habeat initium à vocali) & ἐφέσονται, & ἀρπάγισαν, ille tamē ἀδηείσονται, & ἐφέψονται, & ἀῤῥαγέν scribit. quas tres scripturas menda esse totidem existimet qui hunc esse illius grammatici morem non norit. Verùm vt ad lectiones diuersas redeam, mirum videri non debet, quasdam apud Eustathiū inueniri quę in exemplaribus non extatent quibus pater meus vsus est, quū vicissim nonnullę partim in illis, partim apud quosdā scriptores inueniātur, quarū ne ab Eustathio quidem fit mentio: quū alioqui nō cōtemnēdæ videātur. Ad hunc quidē certè versum quod attinet, Γαίπυλοί τ' ἐφύπερθε, καὶ αἴγχιγυοι Νίγρητες, quum Stephanus non αἴγχιγυοι, sed αἴχμαχοι legat, (quod alibi Μαννηνῶν est epithetum apud Dionysium) dubitari potest an Eustathius vllam huius χαρῆς notitiam habuerit, cuius nullum in exemplaribus illis extabat vestigium. Cæterùm præter lectiones, illas à patre meo annotatas, quas ab Andrea Papio recenseri & margini huius meæ editionis adscriptas esse dixi, alias etiam quasdam te à me in his annotationibus expectare volo. vt in illo ipso quem modò attuli versu, Γαίπυλοί τ' ἐπὶ οἷσι pro Γαίπυλοί τ' ἐφύπερθε, siue Γαιπύλοι. Verùm ne hoc quidem mirū videri debuit Papio, quòd alicubi lectio in calce libri à patre meo annotata melior comperiatur ea quæ fit in ipso textu(vt vulgò appellamus) quum sub examen illas non vocauerit, sed quæ plurium exemplariū autoritate niterentur, in textum receperit, cæteras ad calcem libri reiecerit. Ipse autem non vbique easdem retinui: sed in aliis præterea quibusdam locis libertate illa vti me debuisse ingenuè fateor, quorum in his Annotationibus mētionem sum facturus.

Nonnulla etiam quæ eadem opera in Eustathij commentariis obseruaui, ad quorundam locorum partim emendationes partim explicationes, & diuersas non paucorum lectiones pertinentia, tu quoque eadem opera, si tibi videbitur, percurres.

HENRICI STEPHANI ANNOTATIONES IN DIONYSII POEmatium de situ orbis,& in Eustathii Commentaria.

ALIORVM QVORVNDAM ANNOT. IN POEMATIVM ILLVD, SVIS LOCIS insertæ, præfixo vnicuique autoris nomine.

Paginæ 1,principio, ΓΙΝΔ.] Locus hic Pindari extat initio odes decimę Olympiorum, Τὸν ὀλυμπιονίκαν ἀνάγνωτέ μοι Ἀρχεστράτου παῖδα, πόθι φρενὸς ἐμᾶς γέγραπται. γλυκὺ γὰρ αὐτῷ μέλος ὀφείλων ἐπιλέλαθ'. ὦ Μοῖσ' ἀλλὰ σύ,&c. Neque tamen hîc mentionem fieri videmus eius quod dicit Eustathius, τὸ ἀναπτύσσειν τὴν καρδίαν: sed hoc addit quasi à Pindaro nobis intelligendum relinquatur, quum illa in eius corde legi non possint nisi præcedat talis illius ἀνάπτυξις. Paulo pòst autem pro πεῖ tutius esset scribere πῆ.

V. τλῆναι] Vel pro καὶ scribendum esse κατὰ, vel καυχᾶσθαι in κατακαυχᾶσθαι mutandum esse videtur. Vt autem in Λήθης mentione alludit ad vocem λήθειν, qua modò vsus erat, sic Ἐμοῦ mentionem facere arbitror, quòd de illo promisso, de quo nondum suam fidem liberarit, quasi de magno quodam ære alieno, quod interim possideat, loquatur. Quod tamen duriusculè dici mihi videri fateor, ideóque aliam huius appellationis rationem excogitari velim.

V. κροτάφου] Scripsisse puto Eustathium, οὕτω δὲ λιχεύεσθαι.

Col.post. v. οὕτω] Mendosum esse arbitror hunc locum, οὕτω γίνῃ τοῦ πλείονος. nec tamen succurrit nunc alia emendatio quàm vt pro γίνῃ scribatur λίχῃ.

Pag.2.col. post.v. γνούς] Non dubito quin hunc locum, ὀφθαλμῷ καὶ διδασκάλῳ Μουσῶν, Eustathius aliter scriptum reliquerit: ac suspicor ita scripsisse, καὶ ὀφθαλμῷ καὶ διδασκαλίᾳ Μουσῶν. Respicit autem (vt opinor) ad illum Dionysii locum, Ἀλλά με Μουσάων φορέει νόος, αἵ τε δύνανται Νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι, Οὔρεά τ' ἤπειρόν τε, καὶ αἰθερίων ὁδὸν ἄστρων. Quanuis enim multorũ describat locorum situs Dionysius quæ à se non visa esse fatetur, non dubito quin nonnullas regiones peragrauerit, & ita pleraque ὀφθαλμῷ etiam γνῶναι potuerit. Sunt autem Homeri de Vlysse verba quæ hîc de Dionysio vsurpat Eustathius, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδὼν ἄστεα καὶ νόον γνούς. sed quum Vlysses αὐτόπτης omnium fuerit, Dionysium partim αὐτόπτην fuisse, partim ὑπὸ τῶν Μουσῶν διδαχθῆναι, intelligere videtur. Mentionem autem illius loci Dionysii facit & in sequentibus, dicens Aratum quidem Mercurii οἰκειοδαίμονος fuisse ὑποφήτην, Dionysium vero Mercurii τοῦ περὶ γῆν ταχὺ τὸ πτερὸν λύοντος fuisse ὑποδρηστῆρα.

Pag.3. col.post. v. ἐσβάμεναι] Videndum ánnon κατεργασίας scribi debeat.

P. 4. v. σερίαντες] Legi etiam posset κομψότερος pro κομψότεροι: verùm siue hoc siue illo modo legatur, non possit retineri πλεῖα στήμη post Ἐκείνης, quæ est in priori editione.

P. 6. v. ἰξύιον] Legitur etiam ὑπέκυρον. quæ mihi lectio magis arridet.

P.7.v. ὅπου γε]Præcedens editio habet, ἐξ ὕμνης καὶ διδασκαλίας: sed expungendam fuisse voculam καὶ ante διδασκαλίας manifestum est, quum διδασκαλίας genitiuum singularem, non accusatiuum pluralem, esse necesse sit. Intelligit enim, Dionysium præfari quo docendi modo sit vsurus: id est, quem in aliqua descriptione ordinem tenere instituat. Atque hoc cùm de aliis locis videtur posse dici, tum de isto, p.14, Νῶϊ δ' ἁλὸς ἐρατεινῆς ἐρέω πόρον, ἥτ' ἐπὶ πάσας Ἠπείρους λοξ. item isto, p.47, vbi diuisionẽ ponit, quam postea sequitur, Φράζεο δ' Εὐρώπης λοιπ. &c. Necnon de isto, 48, Πολλὰ δέ οἱ φῦλ' ἀμφί. ἐπὶ πρῶτα μέν τ' ἀγάθυρσοι, Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρείταδος ἐκ βορέαο. De hoc quoque pag.80, Κλῆσαι δ' Ὠκεανοῖο περὶ ῥόον ἐστεφάνωνται. Τάων δ' αὖ περίσημον ἐγὼ θεινὶ ζεύξατε πείρῳ, Ὁππότερου τ' ἀνέμοιο περὶ σφυρὸν ἐστὶν ἑκάστη.

Col.post.v. πως] Perperam quidam hunc locum (sicut alios infinitos) interpretans, magna Dionysiũ nostrũ affecit ignominia: quum pro his Eustathii verbis κῆρες βραχυτάτας dixit *menda animaduersione digna*. Sunt enim hæ κῆρες, quas postea eleganti metaphora σπιλάδας & λειχῆνας appellat, vt Latina metaphora næuos diceremus: quum alioqui næui existimentur propriè esse potius quæ φύματα dicuntur. Cicero næuum maculam corporis esse dicit, De nat. deorum, lib.1, *Næuus in articulo pueri delectat Alcæum. at est corporis macula næuus: illi tamen hoc lumen videbatur*. Metaphoricè autem Naso voce illa vtens, postquam scripsit cuidã amico, eum peccare quòd suis ipsum literis nõ soletur, addit, *Hoc precor emenda: quòd si correxeris vnum, Nullus in egregio corpore næuus erit.* Horatius verò in arte poetica maculas carminis dixit quod Eustathius σπιλάδας & λειχῆνας poematis huius Dionysii vocauit: *Verùm vbi plura nitent in carmine, nõ ego paucis Offendar maculis, quas aut incuria fudit, Aut humana parum cauit natura.* Omnino enim Eustathius quoque plura nitere & in hoc Dionysii carmine fateretur, ideóque paucis eius maculis offendi se negaret. tantum abest vt menda animaduersione digna in eo esse dicturus fuerit. Quales igitur sunt illæ maculæ? vel, vbi talium macularum, quæ venia dignę sunt, exempla habemus apud hunc poetam? Vnum est pag.21, in quadam comparatione quã ob ἀπλείας & μικροπρεπείας reprehẽdit Eustathius, sed tamen ita vt simul excuset. Quinetiam initio huius poematis totum orbẽ terrarum à Dionysio insulam vocari ἁπλῶς καὶ σμικροπρεπέστερον fatetur: sed addit, αἰνίσσεται ἄλλως τὸ τῆς κλήσεως ἐπικοινὸν, διὰ προσθήκης ἐπιθέτου σημειοῦ, καὶ ἐπαίρει εἰς ὕψος τὸ πρᾶγμα, οὐχ ἁπλῶς νῆσον αὐτὴν εἰπὼν, ἀλλὰ προσονομάσας ἀπείριτον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἀπείρονα. hac enim adiectione distingui à cæteris insulis dicit. Fortasis autem & quædam aliæ ab eo indicantur, quæ non itidem excusari possunt. Sed vix illi possim assentiri de duobus locis quos reprehendit pag.50, dicens videri Dionysium ἁπλῶς appellasse Neapolim, μέλαθρον Parthenopes: & Cyprum, vrbem Veneris. Pagina quidem certè 126, vocem κορώνυχα epitheticam (si ita vocare licet τὴν ἐπίθετον) non placuisse veteribus dicit, ὡς καὶ σκληρὰ καὶ οὐδὲν ἀστεῖον ἔχουσαν.

Pag.7.v. ἀγρῶν] Quis non miretur hîc Rhemnii siue Prisciani interpretationem? -*populóque per orbem Discretos.* Nam cum ἄκριτα per antiphrasin dictum existimasse pro εὔκριτα, vereor ne planè ineptum sit: vix autem sit credibile, cum hoc ipsum εὔκριτα, aut aliud vocabulum cuius talis esset significatio, legisse: quum nulla vsquam vllius eiusmodi vocis fiat mentio, & tamen in librorum potisimum principiis soleant omnes diuersæ lectiones accuratisimè annotari. At ego, vt non tantùm quid (meo quidem iudicio) significaret hoc loco vox ista, sed etiam quæ esset illius significationis ratio, osten-

derem, non verti Innumeri, vel Infiniti, sed (periphrasi vtens) Quæ præ multitudine vix discerni possunt.

V. Πάσα] Vt idem in verbi ἐστεφάνωται interpretatione præstarem quod in interpretatione nominis illius ἄκριτα, non simpliciter dicendum fuit Cincta est, sed Cincta est velut quadā corona. Sic autem & pag. 80, dicit de insulis itidem, Ἀμφὶ δ' Ὠκεανοῖο περὶ ῥόον ἐστεφάνωνται. Verùm & Babylonem ἐστεφάνωσε Semiramis τείχεσιν ἀρραγέεσσιν, pag. 126.

V. Οὐ μὲν] Conatus sum periphrasi vim compositionis nominis περίδρομος exprimere, quum nec Circumcursabilis, nec Circuibilis, sed nec Circūmeabilis auderem dicere, (multo etiā minus Orbiuia, quod habet illa interpretatio ad verbum, quæ ante multos annos fuit edita) nec, aliquo illorum vtendo, rotunditatis mentionem facturus essem: & scirem tamen vulgò reddi Rotunda, pro quo & Rufus Auienus & Rhemnius Fannius dixerunt Teres: quanuis aliquid inter hoc & illud esse discriminis existimetur. Ac licet hîc dicat οὐ μὲν πᾶσα διάπρο περίδρομος, tamē pag. 13, legimus, Οὕτως Ὠκεανὸς περιδίδρομε γαῖαν ἅπασαν. verùm hîc rotunditatis talem huic verbo significationē subesse existimandum non est, sicut nec pag. 66, fortasse, vbi tamen legitur νῆσοι περίδρομοι, sicut in illo operis principio περίδρομος de terra comparata νήσῳ ἀπειρίτῳ. Sed neque pag. 19, ad rotunditatem respici videtur vbi ἰσθμὸς dicitur τελέθειν περίδρομος ἀμφοτέρῃσι. vbi reddi posse videtur & Circumfluus: sicut ab Ouidio dicitur circumflua, passiua significatione, de insula. Valde igitur delectatur istius adiectiui vsu Dionysius: atque vt περίδρομον νῆσον, ita vicissim ipsum mare περίδρομον ab eo dici videmus: vbi si vocem circumfluum vsurpare vellemus, non iam passiuam sed actiuam illi dare significationem oporteret. quum ἅλς περίδρομος νήσοιο sit ἡ περιδίδρομε νήσους, sicut dixit, Ὠκεανὸς περιδίδρομε γαῖαν ἅπασαν. Cæterùm διάπρο reddi etiam posse videtur Circumquaque.

In eundem versum] CEPOR. Non quidem tota continuo Orbiuia. Hîc Dionysius non intelligit vniuersam terram (quæ mathematicorum sententia, vt cætera elementa, rotunda est) sed οἰκουμένην tantùm, id est, terræ portionem tunc temporis habitari compertam. quam secundum longitudinem in ortū & occasum cuneatam Dionysius fundæ, alij chlamydi similem dixerunt.

V. Εὐρυτέρη] PAPIVS. Plerique omnes scribendum hîc putāt Ὀξυτέρη βεβαῶσα: maxima sine dubio ratione. nam eam lectionem & Priscianus apertè tuetur: (transfert enim *Arctatur rapidos cursus ad solis utrinque*) & Eustathius agnoscere videtur, qui in hūc locum sic annotat, Τῆς δὲ τοιαύτης οἰκουμενικῆς σφενδόνης τὰ ὀξύτερα μέρη πρός τε τῇ ἀνατολῇ εἰσὶ καὶ πρὸς τῇ δύσει, ἃ δὴ καλοῦσι ἡλίου κελεύθους· τὰ δ' ἀμβλύτερα πρός τε τῷ ἀρκτῴῳ κεῖται μέρει καὶ τῷ νοτίῳ. Adiuuat etiam vocum ἀμβλυτέρη & ὀξυτέρη nemini non perspecta significatio, in hac præsertim materia etiam autori nostro familiaris: quæ vel sola lectionem eam, vt nec Priscianus nec Eustathius accedant, suadere posset. Quis enim ferat latius quid ea parte dici, qua angustius est atque acutius? Mirari tamen iustissimè posis, qua ratione contigerit vt tam vitiosa lectio tot inuaserit exemplaria. Nam si R. Stephanus in editione sua hæc verè testatur, γέγραπται δὲ ἐν ἄλλοις ἡμετέροις ἀντιγράφων, οὐχ ἡ ἐπιπολάζουσα γραφὴ, ἐν πᾶσιν ὡς εἰπεῖν διεσπαρμένη τοῖς ἀντιγράφοις, ἀλλ' ἀμβλυτέρη, dissimulare eam scripturam salua librorum fide non possumus. Quid ergo? librariine errore vel audacia dicemus id accidisse? sic enim ferè solēt. Nō existimo. neque, si accidisset, in omnia ferè se diffudisset exemplaria. ab ipso Dionysio profectū sit oportet. Equidem quid mihi, dum ea re nuper de hoc

loco attentius paulo cogitarem, in mentem venerit, operæpretium putaui adſcribere. etſi valde fortaſſe verendum eſt vt accuratum aliquid pro deſperata pænè ſcriptura quam ſequimur, adferre poſsimus. Vult itaque Dionyſius terræ figuram non exactè rotundam eſſe, ſed ad inſtar fundæ prælongam, quod Græci dicunt σφενδόνην: ídque ad ortum & occaſum. Is ſenſus ex vocabulo ὀξυτέρη nullo negotio intelligitur. neceſſe eſt enim in ea ſpecie quam terræ tribuit autor, lineam qua circumquaque definitur, acutiores hinc atque inde ſinus admittere qua terra longiſsima eſt: ſecus atque in circulo, cuius ambitus vbique ſimilis eſt, nuſquam arctior ampliórve. At idem ex ἀμβλυτέρη, quum prima ſpecie vehementiſsimè repugnare videatur, non facilè quiuis eruat: etſi nec ineleganter nec incommodè fortaſſe poſsit. Nam terram ἀμβλυτέρην ad ortum occaſúmque eſſe, nihil eſt aliud quàm vaſtius illac longiúſque exporrigi. vt ἀμβλὺ non in eam ſententiam accipiatur, qua contrariam haberet vocem ὀξύ: quemadmodum aliquot infià locis vſurpatur, præſertim quum de figuris autor loquitur, vt in Africæ, AEgypti, Europæ, Aſiæ forma ſitúque explicando. quæ res ſola mutandæ lectionis, vt arbitror, occaſionem dedit. nam & hîc de terræ figura Dionyſium agere videbant, in qua & ἀμβλύτης & ὀξύτης clariſsimè notari poſſunt. Neque itẽ vt eam ſignificet dimenſionis ſpeciem quam propriè latitudinem appellamus: (quis enim hoc à poeta exigat? præſertim qui de nulla prorſus latitudine aut longitudine, ne de ea quidem quam coſmographi tractant, vel per ſomnium cogitet) ſed vt magnitudinis confuſam quandam notionem contineat: quali ſignificatione paſsim autor vtitur, cùm inſulam, mare, regionẽ, aut aliud quid ſimile, ἀμβλὺ, hoc eſt, amplum, vaſtum, ingens dicit: vel quũ Syrtim, Phrygiámque maiorem, ἀμβλυτέρην nominat. Ne quis igitur (vt ad hunc locum quæ dixi accommodem) putaret terram exactè rotundam eſſe, ſubiicit Dionyſius eam ἀμβλυτέρην, id eſt ampliorem, ad ortum & occaſum eſſe: quòd ibi tanquam exorbitet, atque accuratæ rotunditatis lege ac præſcriptione veluti contempta, longius prorumpat. quod in vero circulo non accideret. nam in eo nihil vſquam extat: ſed omnia intra figuræ fines ita coërcentur vt extrema vndique æqualiter abſint à medio. Quam edidi ſcripturam, ab Auieno redditam, ex Morelij editione didici. nam mihi paraphraſim eius videre non contigit. ſic autem habet, *Sed, matutino quà cœlum ſole rubeſcit, Latior.*

P. 8. col. poſt. v. κεῖνται] Scribẽdum potius ἵδρυνται, vt habet vnum exemplar.

Pag. 9. v. δίεξ] Malim legere ἐν οἰκείῳ τύπῳ, vt ſcriptum eſt in vno codice. quia vix credibile eſt Euſtathium hoc ſubſtantiuum relinquere voluiſſe ſubaudiendum.

V. ἔχειν] Eiuſdem exemplaris ſcriptura eſt ἐπέχειν, quam ſequor.

P. 11. v. οἶδμα] Legitur etiam ἰνδικὸν οἶδμα. quæ ſcriptura fortaſſe eſt alicuius qui verſum ſtare non poſſe viderit, ſcribendo ἰνδικὸν κῦμα. Sed meminiſſe hîc oportet eius quod antea dixi de Euſtathii conſuetudine, in citãdis Dionyſii locis: quam alioqui non conſiderans Papius, ſcribit non ſemper ſummam Euſtathii citationibus deferendam eſſe autoritatem, præſertim quum alieno loco aliquid adducit. vt ſcholio quinto (inquit) bis ἰνδικὸν κῦμα θαλάσσης perperam citat. nam apertiſsimè lex carminis repugnat. Hoc autem ſcribit Papius, poſtquã annotauit in hũc verſum, Πᾶν τε δ' ἀκαμάτου φέρεται ῥόος Ὠκεανοῖο, ipſum Euſtathium legere θῖνες Ὠκεανοῖο, cùm hic tum initio ſcholij primi: ideoque ſe hoc etiam loco ab editione R. Stephani diſcedere, qui ῥόος hîc expreſſerit, θῖνες autẽ inter varietates retulerit. Atq; his poſtquam ſubiun-

xit, Etsi dissimulare nolo, semel ita ab Eustathio locum hunc citatum videri: quum ait in fine Scholij secundi, autorem infià pro Ὠκεανὸς dicere ἀκαμάτου ῥόος Ὠκεανοῖο: addit illa de Eustathio, Sed Eustathii citationibus nõ est deferẽda summa semper autoritas, &c. Verùm vt sicut pro Eustathio respondi, ita & pro R. Stephano patre meo respõdeã, primùm meminisse oportet eius quod antea dixi, cum pluriũ potius exemplariũ consensum in recipiendis in textum (vt vocant) lectionibus, sequutum esse, quàm delectum ei similem habere voluisse quem ipse Papius habuit in editione cui suam interpretationem adiunxit, nõ quòd eam quæ in huiusmodi delectu poneretur operã improbaret pater meus, sed quòd huic rei tempus impẽdere nõ vacaret. Deinde, etiamsi aliquem delectum habere voluisset, at hoc ipso in loco non eundem fortasse quem Papius habuisset, vt hanc lectionem θοὸς Ὠκεανοῖο, alteri ῥόος Ὠκεανοῖο præferret. non quòd sequens versus eum mouere potuisset (vt suspicari videtur Papius) quũ πίνον φίλε & alia huiusmodi legere se meminisset: sed quoniam præterquam quòd vtranque scripturam agnoscit Eustathius, (quem alioqui vbique satis vel iudicij vel diligẽtiæ in lectionum delectu adhibuisse non dixerim) hæc quæ reiicitur à Papio, ῥόος Ὠκεανοῖο, multis aliorum locorum exemplis defendi posit: sicut etiam βαθύῤῥοον alibi (quemadmodũ & βαθυδίνοντα) illum appellari videmus. Hoc etiam considerandum esse dico, ita quidem loqui poetam potuisse, Πάντη δ' ἀκαμάτου φέρεται θοὸς Ὠκεανοῖο, Εἷς μὲν ἐών, πολλῇσι δ' ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρώς, vt non verborum sed sententiæ ratio habeatur, ac perinde sit acsi dictum esset ἀκάματος καὶ θοαρὸς Ὠκεανός.: sed potuisse etiam, non vtendo licentia, dicere, Ἓν μὲν ἐὸν, πολλῇσι ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρός. Nunc autem lectorum esto iudicium, an licentia illa ex earum genere sit quas Dionysium consectaturum potius quàm vitaturum fuisse, verisimile esse posit. Interim verò me Papio de aliorum quorundam locorum lectionibus, in vna alteri præferẽda, assentiri non nego: nec dissimulare volo, comperisse me nunc, idem vtriusque nostrûm fuisse iudicium, vbi mihi libuit vel potius licuit (licuit, inquam, per typographici pensi occupationes) quarundam diuersitatẽ examinare. Sic enim, exempli gratia, (vt omittam duas vel tres de quibus nos assentiri ipsa lex carminis aut sermonis Græci consuetudo coegit) versu 233, vt ego διενίσσοντο in textũ recipere malui quàm συνενίσσοντο, ita illi quoque illud quàm hoc magis placuisse nunc comperi. Sic versu 487, vocem Ἰονίοιο illum, sicut & me, magis probasse quàm νειλοίοιο. Sic versu 760, illum, sicut me, λειλειμωδῶν quàm κυκλιμώδων maluisse. Cæterùm quum illę quæ à Papio annotantur variæ lectiones huius editionis margini sint adscriptæ, simulque Eustathij scholia hîc exhibeantur, necnon Rhemnii interpretatio, ideóque in rem præsentem venire lector posit, id est, videre apud vtrunque quænam illi placuerint, eas illius annotationes in quibus nihil aliud proponit, inserere necesse non habebo: sed iis in quibus illa proponere contentus non est, contentus ero. Verùm de hoc quoque monendus iterum mihi est lector, quasdã lectiones inueniri apud Eustathium quarum nullum in exemplaribus paternis vestigium extaret (alicubi certè ne facta quidem vlla nostræ lectionis vel nostrarum lectionum mentione, quasi eam vel eas non agnosceret) ac vicissim habuisse illa exemplaria nonnullas alicuius etiam ponderis, quæ Eustathio incognitæ fuisse videantur. Atque ex iisdem libris multas in calce editionis paternæ annotatas esse scio, (quasdam & huius editionis margini adscriptas) quæ sine vllo lectoris damno prætermitti potuerint: sed aliquos vicissim esse scio qui malint omnia sine discrimine quæ in vetustis extant exẽ-

plaribus,non diligenter ſolùm ſed curioſè etiam ſibi exhiberi, quàm in periculum venire,ne,dum quędam reiiciuntur,aliquid ſibi profuturum,& quod ſuo quidem iudicio reiiciendum non fuerit,amittant. Ideóque non tam mirari nimiam illam patris mei diligentiam debuit Papius (cuius alioqui & iudicium & doctrinam magni facio) quàm nos mirari debemus, illum, quum huiuſmodi minutiis & quiſquiliis,vt ipſe vocat,tantopere offenderetur,eas tamen in ſuis annotationibus tam diligenter recenſuiſſe: atque ita quas pater quiſquilias (iam enim non loquor de lectionibus illis quæ magni ſunt momenti)ad calcem libri reiecerat, & ibi velut occultauerat, eum in valde conſpicuo loco poſuiſſe.

P. 12. col.poſt.v. ψυχὸς] Malo alteram lectionem ἀποπλειομάτων.

V. ἢ πρ.] Melius hic locus ſcriptus eſſe hîc videtur quàm apud Stephanũ. is enim eſt ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας:ſicut ὁ γεωγράφος paſsim eſt Strabo.

V. δὴ,ἀπὸ] Malim εἰσβαλλούσης,vt magis proprium & vſitatum hac in re.

P.13.v.Ἤτοι, MOREL. -αλα τίμωση,Rhemnius: Auienus,ἤτοι, *Primus in orbe ſinus vaſti maris æquora gignit Gurgitis Heſperij.*

V. Εὐξείνου πόντου] PAPIVS. Quidam Εὐξείνου κόλπου:ego vſitatam lectionem malim: partim,quia Euxinus in quatuor horũ ſinuũ numero nõ eſt, ſed pars mediterranei: partim, ne tribus cõtinuò verſibus eadem penè vox audiatur, κόλπος,κόλπου,κόλποι: partim etiam quia Euxinus ponti appellatione frequentius venit.

P.14.col. poſt. ἑκατέρα] Pro ἑκατέρα legitur etiam ἑτέρα. quod magis placet.Paulo pòſt Θωκαείο(vt apud Dionyſium,pag. 96) pro τοῦ Θωκαεῦ.

P.15. v. ἐχλω] Inuenio etiam περιλαλεῖ pro περικαλεῖ.Sonabit autem (vt opinor) περιλαλεῖ quaſi quis dicat, Circumlocutione quadam obiter exprimit,, ſiue innuit. Fortaſſe tamen aliquis malit περιλαλεῖ, id eſt Circumloquitur.

V. οὐ ἐχαρδ] Scribendum puto,φασὶν οἱ ἐπιχώριοι ἐπ' αὐτό. καὶ ἐπώνυμον,&c.

P.16. v. λαπαν] Poſt αὐτὴν legitur etiam οἱ ἐκ τῆς ἔω φυγόντες τὴν τοῦ Κύρου δουλείαν.

Col. poſt. v. τὸ λίθινον] Rectius Γηγόνης ſcribetur.

V. οἱ μόνοι] Legitur etiam, Λίγυρες ἀπὸ Λίγυος ποταμοῦ Λίγυρες ὀνομάζονται.

P.17. v. Τῇ δ' ἐπι] MOREL. Auienus ἐγγύθι πόντος legiſſe videtur. vertit enim, *Sardoaque dehinc moles circumflua cingit Æquoris, & cano ſpumãt freta concita fluctu.* PAPIVS. Robertus Stephanus edit, ἐγγύθι πόντος, vt vulgó: ego variam eius lectionem prætuli,quòd eam ab Euſtathio non obſcurè his verbis indicari viderem, φαίνεται δὲ μετὰ τὸ Αἰγυπτιὸν ἐπ' καὶ Κύπριον πέλαγος τὸ περὶ τὴν Κύπρον νῆσον· ἐνδοτέρω δὲ ὄντα,τὸ Σαρδόνιον. Nec aliter legiſſe Priſcianum credibile eſt,quamuis præter Dionyſij mentem ἔνδοθι tranſtulit.

V. Κυρνὸς] PAPIVS. Quidam libri, αὐτὰρ ὕπερθεν. Vtro autem modo ſcribamus,ad ſenſum nihil intereſt.nam iis quæ ad auſtrum ſita ſunt,frequenter quaſi altioribus,particulam ὕπερ autor accommodat. Rectè.nihilo enim verius attolli ſeptentrionales quàm meridionales orbis partes dixeris. Etſi aliter vulgus loquitur,& à vulgo Virgilius cecinit, *Mundus ut ad Scythiam Rhipæáſque arduus arces Conſurgit, premitur Libyæ deuexus in auſtros.*

V. Γρομ.] Legitur etiam μεγαρλωΐς,vt referatur ad κάρλωον,ſiue μέτωπον, vt habent alia exemplaria. Non video autem cur ferri etiam κάρλωον non poſſit,quum à ratione alienum non ſit, locum aliquem dici aſsimilare caput arietis,& inde appellatum eſſe Frontem arietis, dandę videlicet ei non to-

tius capitis ſed duntaxat partis nomen. Tantum verò abeſt vt ſequēs verſus nos hîc legere cogat μέτωπον, vt potius ad hanc lectionem reiiciendam nos impellere dici poſsit: non quòd rationi nō ſit conſentaneū, locum qui frontis arietinæ imaginem habeat, dici appellatum eſſe Frontem arietinam, ſed quòd idem nomen μέτωπον durè poſitum iri videatur in fine duorum verſuū qui ſunt non ſolùm valde vicini, ſed contigui: & vnus claudatur his verbis, παραυγάζουσα μέτωπον: alter iſtis, ἐφημίξατο μέτωπον.

P.19. v. Πουλυτ.] Legitur etiam πελωρίου ἐπίδρομος ἀμφινεῖται: ſed vel ea quæ antea dixi de voce περίδρομος, retinendam eſſe oſtendunt.

Col.poſt. ἐκείνη] Malim ἀργυρίρρη, vt in vno exempl. ſcriptum eſt.

P.20, v. Ὡς οἱ] CEPOR. Ὡς οἱ μὲν βοόωσιν, vt clamant. ὡς hîc cum admiratione legendum.

V. Ἐκ δ'] CEPOR. Ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν, E montibus Siculis: à finibus Siculi maris, à promontorio occidentali Cretæ, fronte ſcilicet arietis. eouſque enim productum erat mare Siculum.

V. Ἰσμ.] CEPOR. Ἰσμαρικοῦ ποιῆσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο. Iſmarus, mons Thraciæ. Boream à cardine ſeptentrionis ferè delabentem Græciæ vulgus (cuius poetæ miri æmulatores ſunt) appellauit Thracium: quòd ex ea regione ipſis ad ſeptentrionem cōtermina flare videatur. Hoc ſemel admonere viſum eſt, quòd poetæ cōplures rem, non ſicut in ſe eſt, ſed vt vulgo videtur, deſcribūt. Addit, ὀρθὸν φυσιόωντος. Boream autem è cardine ſeptentrionis in noſtram habitabilem rectà, id eſt, nullo tumore terræ impediente, ſpirare, etiam in Heſiodi ſcholiis ex Gellio adnotauimus.

P.21. v. τῶν δ' ἐ] Legitur etiam Ἀλέξανδρος κοσμήσας καὶ ὀνομαστὴν ποιήσας. atq; ita ſcripſiſſe Euſtathium veriſimile eſt, ſicut Alexandrum, vrbem illam celebrem reddidiſſe eo ipſo quòd multis ornamentis decoraſſet.

V. Ὅσσον] Pro Χελιδονίων ἐπὶ νήσων legitur etiam Χελιδονίων μυχὰ νήσων. ſed in margine malè ſcriptū eſt μυχαί, iuncta litera ι nomini μυχά, pro μυχὰ ι. Legimus autem μυχὰ & pag. 89, Μαιώτιδος ἐς μυχὰ πίπτει.

P.24. col. poſt. v. εἰς ἀρκ] Inter κοανῖ & Ἡρόδοτος hæc ſcripta erant in vno exemplari, καὶ ὅτι δηλοῖ μὲν καὶ ὁ γεωγράφος, λέγει δὲ καὶ ὁ διαπεσοφιστής, τὸ οὐκ πολλοῦ σύντου, ταυτὸν τῷ ὡς ἂν εἴπῃ τις, οὐ πολλοῦ ὀλέθρου.

V. Τοῦ] Poſt κέλευθοι interpungendum videtur potius quàm poſt αἰεὶ, quod eſt in principio ſequentis verſus. Idémque apud Euſtathium faciendū fuerit.

P.25. v. Τόξῳ] CEPOR. Arcus, Scythici videlicet: cuius figuram efficere pontum Euxinum teſtatur etiā Plinius. Talibus arcubus hodie vtūtur Vngari, Poloni, & Boemi.

V. Ἰθὺ] MOREL. μούνη δὲ τὸ ἰθὺ Κάραμβις. Rhemnius & Auienus hanc lectionem probarunt: hic, *excedit confinia, ſola Carambis, In boream uergens*: ille, *Extra quam, boream quo ſcandit, ſola Carambis.*

P.26. v. Κυδρες] CEPOR. μητέρα Πόντου, matrem Ponti. Eorum lingua, vt alii referunt, Temerinda. Veriſimilius tamen, ſecundum rationem vniuerſi, Euxinum eſſe matrem Mæotidis.

P. 27. v. Ἐς νότον] CEPOR. τραπέζιον, menſulæ. Heſychius, τραπέζιον apud geometras, figura eſt quæ duo latera oppoſita ad ſe inuicem habet inæqualia, duo verò priora cōnectentia, æqualia. Ad hoc, aliáque Dionyſij terrę delineamenta, veterum picturæ, non recentiorum, adhibendæ ſunt.

V. Οὔρος] MOREL. ἄχρι θαλάσσης. Sic Auienus, *iſthus oræ Terminus immenſis Arabum concluditur undis.*

P. 30. col. post. v. ψαμάθοις] Malim εἰλυβόοντες, vt in vno scriptum est.

P. 31. v. μῶν] Legitur etiam, αἰπῆλον γὰρ δόλῳ Βασίπυλον, στρατηγὸν ἐόντα.

V. Κυρήνη] MOREL. Κυρήνη τ' εὔπυργος. Sic Auienus, *Astat Cyrene propter ne-tus, erigiturque, Vrbs procera arces.* Rhemnius εὔιππος interpretatur. PAPIVS. Κυρήνη τ' εὔπυργος. Eustathius vtranque lectionem agnoscit. Quam edidi & verti, Priscianus adiuuat, alteram Auienus. Illam autem ideo prætuli, quòd Eustathius etiam à Pindaro εὔιππον celebrari Κυρήνην adnotet. at εὔπυργος quibuslibet vrbibus sine discrimine epitheton addi potest. Ideóque scioli cuiusdam esse commentum suspicor, cui satis erat ad lectionis varietatem fingẽdam causæ, quòd æquè commodè vtraque vox in versum recipi posit.

V. δέχαται] Legitur etiam ἰσορέεται.

P. 32. v. εὐίππου] Pro εὔπυργον legitur etiam εὔανδρον.

V. Ἄλλαι] PAPIVS. Ἄλλαι δὲ Μαρμαρίδαι παρεκτετακότες Αἰγύπτοιο, post hunc versum, quatuor hos in quibusdam exemplaribus repertos annotat Robertus Stephanus, & ex eo Morelius, Κεῖθεν δ' ἐς δυσμάς, Λιβύης ὅθι φαίνεται ἀρχή, Μαίανδρος τρηχύνεται. Σαλαθος προρέει ταχὺ ἕλκει. Ἔνθα Νηγείταος ἀγλαὸν ὕδωρ, Νίγειρ τ' αὐτὸς προφέρεται, ὅλον μυρίον Αἰθιόπων ἐλίασσων. Qui sic reddi Latinè possunt, *Inde sub occasum, Libyæ quà surgit origo, Stat Mandrus: Salathúsq; citò se flumine voluit. Hîc latices etiam Nigritidis, ipseque Niger AEthiopum populos immẽso proluit amni.* Sed ego ne per somnium quidem incidere potuisse Dionysio credo vt eos hîc insereret: & nec ab Eustathio explicantur, nec à Prisciano transferuntur, qui, vt multa omittat, nihil tamen eorum negligere solet quæ descriptionis aliquid continent.

V. Γαίτουλοι] Legitur etiam Γαίπυλοί τ' ἐπὶ τοῖσι, καὶ ἀγχ. &c. Pro ἀγχίγυοι autẽ Stephanus habet ἀγχίμαχοι. Apud eundem est Νίγρητες, vt hîc (atque ita illum scripsisse, ostendit sedes illa in qua collocatur iuxta seriem alphabeticam) quum inueniatur & Νίγρητες.

V. Αὐτῷ] PAPIVS. -τυμάτης περὶ Τέμπεα Κέρνης. De hoc loco varia adfert Eustathius: sed cum pulcherrimè clarissiméque Plinius explicat, cap. 31, libri sexti, quo AEthiopici maris insulas recenset. Eius verba sunt, *Contra sinum Persicum Cerne nominatur insula, aduersa AEthiopiæ: cuius neque magnitudo, neque interuallum à continente constat: AEthiopas tantum populos habere creditur.* Vnde intelligitur, ab AEthiopibus non longè abesse Cernen. Sed de amœnitate eius nihil ex eodem Plinio licet cognoscere. Itaque quam ob causam Dionysius τέμπεα Κέρνης dicat, nihil annotare possum: nisi fortasis etiam montiũ angustias hac appellatione venire Fauorino credimus: qui in Lexico suo sic de hac voce scribit, τέμπεα τὰ μεταξὺ τῆς Θετταλίας ὀρῶν, περὶ τὸν Ὄλυμπον καὶ τὴν Ὄσσαν στενά. καθόλου δὲ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὄρεσιν αἱ στενότεραι διαβολαί· ὡς Διονύσιος ὁ περιηγητής, -τυμάτης περὶ τέμπεα Κέρνης. CEPOR. Cernæ] Hanc insulam alij maris AEthiopici seu Rubri esse memorant, alii Atlantici. Quam diuersitatem ex eo ortam coniicio, quòd hanc insulam AEthiopiæ acceperunt vicinam: quæ duplex est, orientalis & occidentalis.

Col. post. ἄδορ.] Nimis durè & insolenter hoc dicitur, ὥστε ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας ἔχει τοὺς Κυρηναίους ἡ ὀπώρα. ideóque in huius lectionis locum substituẽda est hęc altera, ὥστε ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας ἔχειν τοὺς Κυρηναίους τὰς ὀπώρας.

P. 33. v. Ἔπλα] Non debuisse minus placere hanc lectionem πίπτει, quàm alteram βάλλει, ostendit hic locus pag. 89, -ἧς διὰ μέσσης Συρόμενος Τάναϊς Μαιώτιδος ἐς μυχὰ πίπτει.

P. 34. col. post. v. πλανῆς.] Rectius πλανῆα in vno legitur, quum iungi

debeat

debeat cum ἱερῷ.

P.36.v. πυξία] Pro τοὺς ἐκ πύξων, legitur etiam τοὺς ἐκ τῆ πύξου, quod malo.

P.37.v. Ἔνθα] CEPOR. Sinopitæ Iouis. Quidam existimant statuam Iouis in templo Alexandriæ sinopide, coloris genere nascentis in Sinope, oppido Ponti, fuisse depictam, atque inde dictum Iouem Sinopiten. Quid si à Sinopide nympha adamata nomen meruerit? de qua infrà.

V. μαίου] Scribo πυέλῳ χυσῆ, itidémque paulo pòst, ὑαλίνη πυέλῳ.

V. Οὐδὲ μὲν] PAP. Vulgatam scripturam ἄκραι adiuuare videtur Priscianus, transferendo alti.

P.39.v. χεῖται] Post συμπληρώσεσι legitur etiam καὶ συντάξεσι: sed malè, vt opinor, pro καὶ προεκθέσεσι. vt in fine eorum quæ præfationi sunt adiuncta, de Dionysio, & eius poemate, πολὺ δὲ τὸ σαφὲς ἡ παροῦσα ποίησις ἔχει, καὶ μάλιστα ἐν τὸ ἀκριβές, ὡς προείρηται, οὐ μόνον διὰ τὴν ἐπαναλήψεων, καθάπερ ἔφαμεν, καὶ τὴν συχνῶν συμπληρώσεων, ἀλλὰ καὶ τὴν πυκνῶν προεκθέσεων. Quid autem appellet προεκθέσεις, cùm aliunde sciri potest, tum verò ex iis quæ ibidem subiungit, ὅπου γε καὶ τὰ ὅπως διὰ πολίας &c. (ita enim scribendum esse docui suprà) at verò συμπληρώσεις, significatione non perinde vsitata, vocantur illa verba quibus clauditur qui institutus erat aliqua de re sermo: veluti quum hîc alicui descriptioni finis imponitur. Ad eam autem antequam veniat, προέκθεσις illi veluti præfatiunculæ est loco. Exemplum συμπληρώσεως est hic versus, 108, Ὡς οἱ μὲν βαιῶ συνειλισσόμενοι δύο κόλποι. In eo autem loco de quo nunc agitur, versus iste, Τοίη μὲν Λιβύης μορφὴ καὶ σχῆμα τέτυκται. At in iis quæ præcedunt, exemplo nobis fuerint isti versus, Οὕτως ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν, Τόσσος ἐών, καὶ πᾶσα μετ' ἀνθρώποισιν ὀνόμασθ' ἔλαχεν. sed hîc cum epiphonemate coniuncta est συμπλήρωσις. (itidémque fortasse de illo versu dici potest, Ὡς οἱ μὲν βαιῶσιν εἱλισσόμενοι δύο κόλποι) Nec multo pòst συμπλήρωσιν, vt opinor, vocare itidem possumus hæc verba, Τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος ὠκεανοῖο Οἱ μείζους. At verò in versu qui proximè sequitur, non dubito quin προεκθέσεως exemplum habeamus, Νῦν δ' αὖ λαὸς ἐπειρείης ἐρέω πόρον.

P.40.v. Μῆκος] Pro πεπραμμένον rectius legetur πεπαμένον, vt in marg. scribi debuit, non πεπεισμένον.

V. Ὠκεανοῦ] CEPOR. Βρεττανοί, non qui Britanniam insulam sed Aquitanicæ Galliæ continentem habitant.

P.43.col.post.v. ὅτ καὶ] Pro μαθητεύσαι habebat δουλεῦσαι vnum ex nostris exempl. Quum autem Herodotus, quem laudat testem, vtrũque perhibeat, (accipiendo ὁμιλήσαντα apud eum pro μαθητεύσαντα) facilè crediderim, ipsum quoque Eustathium scripsisse δουλεῦσαι καὶ μαθητεῦσαι.

P.44.v. Τῶν δ' ὑπὲρ] PAP. Quidam libri Ἀγαυῶν. quod Priscianum legisse, tres codices antiqui fidem faciunt. Quidam, Ἀγαυῶν. Lectionem illam Ἀλανῶν clarè confirmat Eustathius. Sed iidémne sint quos quarto superiore versiculo Dionysius nominat, an eis vicini alii eodẽ nomine, haud queam statuere: Eustathius pro iisdem habere videtur, qui vtriusque loci epithetũ coniunctim eis tribuat.

V. Νευροί τε] MOREL. Auienus legit, ἱππόποδές τε Γελωνοί, ἠδ' Ἀγάθυρσοι, qui vertit, --- celeresque Gelonus.

V. Μαιώτις] In horum genitiuorum interpretatione Eustathium non sequutus sum: alioqui ita vertendus fuisset hic locus, Electrum iucundo nitore lucens [vel fulgens] nascitur [vel crescit] luna incunte, vel incipiente. Simul autem interpungendum fuisset post αὐγῇ.

P.45.ξυταρθίνω] In vno exemplarium patris mei legebatur ita, χωναινὸς μὲν τὰ κάτω μασὸν ἐχόνου, τὰ δὲ αἰώ, ἔριους.

V.Πρὸς δὲ] CEPOR. Gerrhæque. Quidam hîc legendum existimant, Rhætique. Nec id sine ratione: quippe quum Dionysius nec vspiam alibi mentionem faciat Rhætorũ, ab omnibus veteribus celebratorũ historicis. Cõstat profectò hoc loco Dionysium indicare voluisse populum ad austrum supra Noricos, vicinũ fontibus Danubii: siue hi Rhæti siue Vindelici fuerint. Equidem an hoc Dionysii errore vel scribæ alicuius vitio factum sit, planè ignoro. tantùm scio hanc vocem Græcis robustum, durum & agreste quiddam sonare.

P. 47.v.Γείτων] Quibusdam magis placet ἄφη in dandi casu.

P.48.col.post.v.λεῖς] Alteram lectionem Αὐσονιτῶν malim, quanuis potius Αὐσόνων videri posit dicendum fuisse.

V.Ὅν Τυῤῥ.] Sequendo vulgarem appellationem Etrusci, scribendum esset Ἐτρούσκοι: suspicari tamen aliquis posit ipsummet Eustathium hîc, vt in quibusdam aliis locis, appellationem Latinam non seruasse satis integram.

P.49.v.Τοῖς δ᾽ ἔπι]Digni sunt Latini quorum epithetum, à Dionysio illis non sine magna animi attentione asignatum, attentè consideremus. loquor autem de nomine μέρμερον, non de ἀγαυῶν. istud enim multos ex Homeri posteris tribuere videmus illis quos celebres & inclytos significare volunt, siue quorum ab illis dicitur esse (vt Maroniana vtar periphrasi) inclyta fama gloria: sed quàm est frequens apud eos hoc epithetum ἀγαυοί, tã certè alterum illud μέρμεροι est infrequens. Qui tamẽ istud poematium carmine reddiderunt, hoc prætermisso, vim illius tantùm exprimere conati sunt. Qui autem olim ad verbum interpretatus est, vertit, Grauis gens: non sine graui errore, & quidem manifesto. Ego igitur nequaquam illum interpretem sequutus sum, sed μέρμερον ἔθνος dixi esse sagacem gentem: potuique (vt opinor) solertem itidem dicere. Sed aliquid præterea innui puto quod his verbis assequi non potuerim: perinde videlicet acsi Romanis quandam sagacitatem seu solertiam cogitabundam (vt ita loquar) tribueret, id est, Latinos sagaces ac solertes esse, eorúmque animos perpetuò in aliqua cogitatione & cura versari (vt à Cicerone hæc coniunguntur) diceret. Quo sensu μέρμερος appellari potuit ille Latinorum maximum decus Scipio, (Publius inquam Scipio, qui primus Africanus appellatus est) quippe qui dicere soleret nunquam se minus otiosum esse quàm quum otiosus: nec minus solum, quàm quum solus esset. Apud Platonem tamen alius est huius vocabuli vsus, in Hippia maiore pag. 290 meæ editionis, circa finem, μέρμερος πάνυ ἐστὶν, ὦ Ἱππία. hoc enim dicitur à Socrate de quodam qui curiose quidem sed tamen acerrima & attentisima cogitatione res examinabat, earúmque discrimina diligentisimè excutiebat.

P.50.v.Ἄλσεις] Pro Ἄλσουλος legitur etiam Ἄλβαι.

P.52.col.post.v.ἐπὶ] Vel ἐπὶ γὰρ φθεὶς ἔχαπτ, vel καὶ γέγονεν paulo pòst ab Eustathio scriptum fuisse arbitror.

P.53.v. Σαυνῖται] Desiderabatur hic versus in editionibus quæ paternam præcesserunt: ideóque Ceporinus annotabat vnum hîc vel duos versus de Samnitibus deesse: atque id ex translationibus manifestum esse, Festi, Ruffi & Prisciani, siue Fannii. legi enim apud Festum,

Infortunatæ Sybaris vicina ruinæ est.
Samnitésque truces habitant confinia: post hos,
Gens Marsum quondam tenuit loca.

apud Fannium verò, siue Priscianum,

Samnites medio complectitur Itala tellus
In gremio, Marsósque simul.

P.54.v.σης] Legitur etiam, ἐπαντλήσαντες οἱ ἐκ τοῦ πελάγου, καὶ μοχθ. Sed malim ἐπαντλήσαντες ἐκ τοῦ πελάγου, sine articulo οἱ. Paulo pòst, παρθένιοι pro παρθενίαι, scriptum inuenitur.

Ibid. col.post.v. Ἰάπ.] Non dubito quin mendosè scriptum sit Μεσάπυγοι, ideóque ex aliis duabus diuersis lectionibus Μεσάπυοι & Μεσάπιοι eligenda sit hæc posterior quæ in illius locum substituatur. nisi fortè pro Μεσαπία legit Eustath. apud Strabonem Μεσαπυγία: quum alioqui apud hunc scriptum sit in Aldina editione, συνεχὴς δ᾽ ἐστὶν ἡ Ἰαπυγία. ταύτην γὰρ καὶ Μεσαπίαν καλοῦσιν οἱ Ἕλληνες. eodémque modo in Germanica quæ ante paucos annos prodiit: nisi quòd Μεσσαπίαν habet, geminata litera σ. Apud Stephanum tamen legimus Μεσαπία, sed ordinis alphabetici ratio cum Μεσσαπία scripsisse ostēdit, quum Μέσσαβα & Μεσσαπίαι præcedant. In hoc autem dissentit à Strabone Stephanus, quòd Iapygiam & Mesapiam (siue Messapiam) vnam & eandem esse regionem velit Strabo: at Stephanus Mesapiam esse regionem Iapygię tradat. Vicissim autem quum Calabriam Strabo Iapygiæ partem faciat, Plinius & Solinus Calabriam & Messapiam esse vnam eandémque volunt (hoc nomine in illud mutato) quinetiā Peucetiam. Ita autem inter se dissentiunt quatuor hi scriptores vt interim omnium consensu mēdosus comperiatur quidam Thucydidis locus, pag. 116, meæ editionis, vbi Μεσαπίους legimus inter Locros Ozolas numeratos: quum scribēdum sit Μεσσαπίους, si Stephanum nobis sequēdum putemus. Verùm, vt ad Eustathium reuertar, dubitari possit vtrum illa ipsa nomina ἐθνικὰ apud Strabonem inuenerit, Ἰάπυγας & Μεσαπίους, an ex eo quem attuli loco collegerit: tāquam, quum dicitur Iapygiam appellari etiam Mesapiam, perinde sit acsi & hoc diceretur, Iapyges vocari etiam Mesapios: aut saltem inde sit hoc colligendum.

P. 55. v. Βουλιμέων] Aldina quidem editio habet itidem Βουλιμέων: sed in ea quæ Basilea prodiit, ex officina Ioannis Bebelii, anno M. D. XXIII, vnà cum scholiis Ceporini (simul autem edita fuerunt Arati Astronomica & Procli Sphæra) legimus Βουλινέων. Quæ scriptura quum primo aspectu mendosa videri possit (vt certè multa editio illa menda habet, sicut & Aldina, & cæteræ quæ ante paternam vulgatæ fuerunt) ex Stephano tamen defendi potest, à quo Βουλινοὶ dicitur esse nomen cuiusdam gentis circa Illyriam. Et additur, Artemidoro Βουλίνην esse vrbem, non gentem. A Suida quoq; Βουλίνη dicitur esse ciuitas circa Illyriam: sed Βουλινεὺς ab ea dicitur esse ἐθνικόν, quum potius dicendum fuisset τὴν πόλιν ita vocari. Plinio Bulenses in Locride, Buliones in Macedonia constituuntur: quum Stephano Βούλιοι sint ciues vrbis Phocidis: cui vrbi nomen est Βοῦλις, de nomine conditoris, qui Βούλων dicebatur. Nisi fortè Βουλιῶνος apud Stephanum substituendum est pro Βούλωνος: quod facilè crediderim.

V. eodem, τ᾽ ἀκταὶ] In Aldina editione, & altera illa cuius modò mentionem feci, atque aliis quæ paternam præcesserunt, scriptum est ἀκταῖς, quasi non ἀμφὶ ἀκταί, sed περικύκλωται ἀκταῖς intellexisset Dionysius.

P.57. v. Φύλλῳ] Quamcunque quis in partem verset hunc versum, vt hîc scriptus est, non se expediet (ni fallor) nisi vocabulo ἐμφερὴς significationem quampiam, quæ sit insolens, tribuat. vt certè insolens est ea qua dicitur poni pro adiectiuo Similis: ea item qua existimatur idem valere quod

Immensa. Tolerabilius certè esset dicere accipi pro Rotunda, si necesse foret adiectiuū esse: verùm ego substantiuū multo aptius futurū puto. vt autem esse posit, vel ἀπείρου scribendum esse (vt legisse videtur Eustathius) vel ex nominatiuo περίμετρος, accusatiuum περίμετρον (subaudiendo præpositionem κατὰ) faciendum esse dico.

Ibid. col. post. v. κατὰ] Sicut hîc μόχον ita paulo pòst μόχῳ habes: quum tamen magis recepta esse videatur μυχὸν hac in re appellatio.

P.60. col. post. v. παγῆς] Pro participio ἀεδοῦσα inuenitur & aliud ἀπαυδοῦσα.

P.62. v. Τρινακρίης] Vnum ex paternis exempl. habebat Τρινακρίης. Vt autem illi exemplari assentiuntur editiones typographicæ paterna priores, ita huic scripturæ assentitur etymum. Quinetiam apud Strabonem ita scriptū est (apud quē describentē illas τρεῖς ἄκρας, ex quibus sumpta est illa appellatio, pro αἳ ἀμφοτερίζουσιν αἱ τρεῖς ἄκραι, repone αἳ ἀφορίζουσιν αἱ τρεῖς ἄκραι, ex vet. codice: præsertim quum hanc eius lectionem confirment etiam quæ præcedunt, τὸ δὲ σχῆμα διορίζουσι τρεῖς ἄκραι) necnon apud Stephanum, & Latinos poetas. Ac profectò quāuis ex omnibus libris manuscriptis quos in cōsilium adhibuit pater meus quum Dionysium excuderet, vnicus is cui nomen erat Asulanicus, haberet Τρινακίης (nam in vtroque regio, necnon in Romano, & duobus aliis scriptum erat Τρινακίης) ego tamen vel Τρινακρία (siue Τρινακρίη, terminatione Ionica apud poetas) vel Θρινακία, seu Θρινακίη scribendum esse puto. At scripturam illam quæ habet literam aspiratam θ pro τ, simúlque omittit literam ρ in penultima, agnoscit Homerus, si modò eius exemplaria vetera, & quidem ea etiā quibus vsus est Eustathius, nō mentiuntur: sed mirum ni Latini poetæ aliter apud eum nomen hoc scriptum inuenerint, quippe qui vbiq; aliter scribant. Cæterùm quū Strabo nō aliam huius nominis Τρινακρία rationem afferat quàm quòd habeat τρεῖς ἄκρας, à Stephano redditur & alia huius appellationis ratio, ὅτι τρίνακι ἐστὶν ὁμοία. sed apud eū θρίνακι scriptū est litera θ, quæ scriptura etymo nō quadrat: quāuis alioqui non solùm τρίνακα sed θρίνακα etiam inueniamus. Eustathius tamē scribit quidē & ipse θρίνακι (addēs, aliis dictū videri διὰ τὸ ἐοικέναι θρίνακι: sed hoc etymum nomini Θρινακία, non illi Τρινακρία accommodat. Ne hoc quidem prætereundum est, apud Strabonem legi in Ald. etiam editione, Τρινακρία, & Θρινακίς, mutata simul terminatione (malè enim in Basiliensi scriptum est, Τρινακὶς δ᾽ ὕστερον προσηγορεύθη μετονομασθεῖσα εὐφωνότερον, retinendo τ) quum Eustathius ex eo afferat Θρινακία, mutata quidem tenui in aspiratam, sed absque terminationis immutatione. Verùm quòd in ea scriptura quæ habet tenuem τ, idem scholiastes literam ρ vbique (& quidem in iis etiam quæ ex illo geographo affert) prætermittit, suspectum esse potest. præsertim verò vbi dicit, καὶ ἔστιν οἷον ἐτυμολογία ἤδη τῆς Τρινακίας, οἱονεὶ Τρινακρίας, ἡ ὅτι τρία ἔχουσα τὰς ἄκρας. nam hîc saltem necesse erat retineri literam ρ. Mea denique hæc est sententia, (quum magis quod ratio postulat quàm exemplarium autoritatem specto) non satis tutam esse hanc scripturam Τρινακία, sed vel Τρινακρία, retinendo characterem (vt ita dicam) etymi, tutius scribi, vel Θρινακία, mutatione simul facta in prima & in penultima syllaba, & posthabito euphoniæ illo etymi charactere.

P.64. v. Νηῷ] Eustathius non solùm ἱμερτῷ, sed etiam μεγάλῳ videtur legisse. Dicit enim, καὶ ἱμερτὸν δὲ ἢ καὶ μέγαν λέγει τὸν αὐτόθι ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. antea autem admonui, illum hac particula ἢ diuersam alius exemplaris vel alio-

rum exemplarium lectionem indicare.

P.65.v. Νῆσοι] Non dubium est quin γυμνοῦνται genuina sit lectio: at de lectione huius loci, -ἄγχι δὲ Βοῦνος dubitare nos cogunt interpretes ambo veteres, Ruffus & Fannius, qui δ' Ἐύονος legerunt: dubitare cogunt (nisi potius dubitationem tollere dicendi sunt) Strabo, Plinius, Mela, Solinus. Eustathius tamen (quod mirum est) & Herodianus grammaticus appellationem illam Ἐύονος ignorasse videntur.

P.69.v. Ὀπηνὴ] Pro τελμίσων affert Eustathius & aliam lectionem παλίσων. dicit enim εἰς τελμίσους ἢ παλίσους ἔσκεχε. sed lectorem sit satis monuisse iam semel atque iterum quomodo plerúque soleat hic scholiastes diuersas lectiones obiter annotare: vt monitus videat quænam ab eo annotentur, præter illas quæ ex autoritate illorum exemplarium, de quibus antè mentionem feci, margini huius editionis fuerunt adscripta.

Ibid.v. Ἐξείης] Huic lectioni Ἰονίοιο, non alteri quæ margini est adscripta, assentiuntur interpretes ambo veteres, (nam de Ruffi etiam interpretatione id testatur Morelius, cui copia eius erat) assentitur & Eustathius. Alteram autem sequendo, πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο dictum esset quod alibi πρὸς αὐγάς, sine adiectione, & πέρσαι iungendum esset cum ἐξείης.

P.70. v. Κάρπαθος] MOR. Fannius legit πρὸ νότου: at Ruffus cum impresso facit: *-hæc tamen axem Respicit occiduum.* PAP. Eustathius legit πρὸ ζόφου: sed quidam libri habent πρὸ νότου. Tota autem hæc periodus perdifficilis est. Eustathius, cùm Amnisum Cretam interpretetur, ita construere cogitur, πολλαὶ δ' Ἀμνισοῖο βορειότεραι ὁρόωνται πρὸς ζόφον, Αἴγυλά τ' ἠδὲ Κύθηρα, Καλαύρειά τε πετρηεῖσα. Κάρπαθος αὖθ' ὑπὸ ἠῶθι. Deinde ὑπὸ ἠῶθι explicans, addit, πρὸς τὰς ἀνατολὰς δηλαδή. Sed interpretationi illi quædam obstare videntur. nam trium illarum insularum, ad quas πρὸς ζόφον refert, nulli, præterquam Calauriæ, rectè vtrunque tribuas & βορειοτέρας esse & πρὸς ζόφον. Nam Cythera & AEgyla, si modò hæc eadē est quæ Sophiano AEgialia dicitur, ab occidente quidem sunt Cretæ: sed ad septentrionem eiusdem nihil declinant. Nec item Carpathus, ὑπὸ ἠῶθι, id est, ad orientem, vt accipit Eustathius, sita, Cretæ βόρειος est. Sed aliquis fortasse non magni id esse momenti putabit: ego verò in eo mari quod frequentissimis è Græcia atque Asiæ minoris ea parte quæ Græciam spectat, in Italiam vltrò citróque nauigationibus notissimum erat, ne leuiter quidem errasse autorē temerè admitterem. Itaque siquo modo AEgylam, Cytheram & Carpathum (nam de Calauria dubium non est) βορειοτέρας ea parte Cretæ in qua Amnisus est, nō malè dixisse Dionysius probari possit, vel pro πρὸ ζόφου varia lectione πρὸ νότου recepta, quod reliquum est facilè tuebimur: ad solā nimirū Carpathon πρὸ νότου referentes: (nā Carpathus Calauriæ, quæ superiori versu vltima numerabatur, ad meridiem est) vel ipso πρὸ ζόφου, ne quod nobis negotium facessat, ad Cretam relato: quod fiet commodissimè puncto tantùm post ὑπὸ ἠῶθι posito. Quæ constructio & minus coacta est quàm illa Eustathii, & molestiæ minimū habet. nam Creta Carpatho ad occidentem est. Hoc sensu transferre licet,

Multæ etiam Amniso boream vicinius vrgent,
AEgy'áque, atque Cythera, Calauriáque aspera saxis:
Parte alia constans & Carpathus. hanc prope ad vmbras
Creta Iouis magni colitur sanctissima nutrix.

Quod mallem quàm πρὸ νότου huc admittere: etsi commodissima est ea lectio. Nam (vt verum fatear) cùm ipsa nimia cōmoditate suspicionem mihi

varietas illa mouet: tum eo etiam nomine quòd nec ab Eustathio agnoscatur: & Priscianus ita transtulerit vt non obscurè περὶ αἶγας aut quiduis simile legisse testetur: sed παρὰ νῆσον, quod æquè atque illud hoc loco conueniebat, (nam Carpathus ad meridiem & orientem Calauriæ sita est) nulla ratione approbet.

P.72. col.post.v. μακρὰς] Pro ἱερόμηνος alia est lectio, ἱπποβότης, quæ potius sequenda esse videtur.

V. κυν] Legitur & ita, καὶ Ἀντιόχου τῆ καὶ Καλλινίκου, καὶ Ἀντιόχου τῆ Ἱέρακος.

P.73. v. ναῷ] Scribēdum puto καταχάλκου, vt sit à themate καταχαλκόω, -κῶ. significante AEre obduco, siue AEre obducto aut circumposito munio.

P.74. v. χεῦσον] Pro οἱ πολλοὶ legitur etiam οἱ παλαιοί.

P. 75. v. Ἀντ.] Miror quomodo Eustathius, si alteram lectionem λιγύφωνος non ignorauit, huic illam λιγύφθογγος prætulerit: quum hîc vel maximè vtendum fuisse videatur voce quæ nihil ab euphonia haberet alienum.

V. φάτιν] Post ἐκεῖνοι inuenitur etiam scriptum, οὔτε χαίρειν, οὔτε κῶλα τρέφειν.

P.79. v. στρατῷ] Legitur etiam εἰς τὴν Ἑλλάδα δηΐων.

V. ἄλλη] CEPOR. Chersonesum seu peninsulam intra Mæotidem & Pōtum intelligit: quam Plinius lib.6. cap.6, Eionem vocatā testatur: Mela, in fine primi, Corocondamam.

P.81. col. post. v. μακρ.] Pro ὑπερβορέων habebat vnum exemplar ἑσπερίων.

V. πόρον] In vno exempl. ἄκρας Εὐρώπης.

V. Ἄλλ] CEPOR. Insularum alius tractus. &c. Orchadum scilicet, quæ secundum alios numero triginta sunt. Qui verò è regione Amnitæ sint, ingenuè fateor me planè ignorare. Atque hic locus vnicè me torquet apud Dionysium. Apud Plinium quidem inuenio, Amnienses populos esse Hispaniæ Bœticæ: sed nihil ad hunc locum facere videntur.

P.82. v. ἀμφ] Legitur & μακρὰν.

Col.post.v. τῆς δ'] In duobus exempl. Σαμοθρᾴκας.

P.84. v. Χρυσείω] CEPOR. Chryse & Argyre insulæ Oceani orientalis memorabiles sunt historicis. Est item aurea chersonesus vltra Gangem ad orientem, quam fortè hîc intelligit Dionysius: quippe quum alibi quoque peninsulas seu chersonesos recensere soleat inter insulas.

V. Ἡ δ' ὑπὸ] CEPOR. Secundum alios, non sub tropico Cancri sed sub æquinoctiali sita est Taprobana. PAPIVS. Aut locus hic insigniter vitiosus est, aut crassè admodum, si non toto (quod aiunt) cælo, at certè toto cæli quadrante Dionysius errauit, qui Tapobranen sub Cancro collocet, quam nemo est tam in geographia rudis qui æquinoctionali subiectam esse nesciat. Locum quidem vt accusemus vitii, neq; Eustathius, errorem subindicans, neque Priscianus, patiuntur, neque denique omnium exemplarium cō sensus. Dionysiū verò tam supino errore si damnabimus, pessimè de elegātissimo poeta sentiemus, quem ipsæ Musæ docuisse videntur *errore absque vago*, vt alicubi ait, *pontum metirier omnem, Montésque, tractúsque soli, voluentiáque astra*. Equidem sicuius loci situs ignoratus ignosci Dionysio poterat, Taprobanes poterat: cùm de ea certi aliquid serò admodum veteres acceperint, & in eadem collocanda non minus grauiter Strabonem ipsum errasse videamus. sed tamen hunc locum excusat loquendi ratio. nam ὑπὸ autori significat vltra. vult igitur fortasse Dionysius, non supra (vt perperam vulgò interpretātur) sed vltra Taprobanen insulam esse tropicum Cancri. quare nihil est verius. Nam Taprobane, secundum ipsius Ptolomæi tabulas,

qua proximè ad ſeptentrionem accedit, ad decimumtertium gradum pertingit, à quo vndecimo vlterius gradu eſt tropicus Cancri.

In eundem verſum, Ἧς ὑπὲρ, &c.] Verti Supra quam, quanuis Taprobanē ſub æquinoctiali poſitam dici non ignorarem. Ideo autem verti nihilominus Supra quam, non Vltra quam, quòd viderem non legi ἣν ὑπὲρ, ſed ἧς ὑπὲρ: at non perinde cum genitiuo atque cum accuſatiuo præpoſitionem hanc poni pro Vltra, neſcius non eſſem.

P.86.v.Ἑξείης] Euſtath. τύμα ἂν legit (vt habet patris mei editio) item περὶ, non παρὰ. & tamen non videtur ſtare poſſe verſus, recipiendo τύμαντι: ac multo etiam minus, ſequente περὶ, quàm παρὰ.

P.87.v.Ἀλλ' οὐκ] P A P. Quod Euſtathius hîc, & ſuprà, ſcholio viceſimo ſecundo, annotat Aſiam multis partibus maiorem eſſe quàm Africam & Europam coniunctas, neque Dionyſium ſenſiſſe puto, neque ex his eius verbis id elicere poſſum. Itaque meo arbitrio locum tranſtuli, ita,

Sed neque tanta Aſiæ moles queat eſſe, nec ipſa
Omnimodo ſimilis ſpecies regionibus illis
Vnus enim magno dominatur corpore pontus.
Aſt Aſia uarium pelagus. nanque æquora ternis
Partibus immittens tres ſæuis fluctibus actos
Perſumque, Arabicúmque ſinus facit, Hyrcaniúmque. Auſtrales illos, &c.

P.88.v.Οὐδ' ἔτι] Euſtath. legit ζωροφανὴς & ὀξυκάρηνος: admonens ſcribi etiā ὀρθόκραιρος pro ὀξυκάρηνος: ſed non videtur animaduertiſſe, ſi legeretur ζωροφανὴς & ὀξυκάρηνος, ſiue ὀρθόκραιρος, poſtea itidem legendum fore πολυχιδὴς: quum tamen huic lectioni lex verſus omnino repugnet.

P.89.v.τοῖς παλαιοῖς] Pro τοῖς παλαιοῖς in vno exemplari τοῖς πολλοῖς. viciſsim autem ſuprà, nimirum pag. 74. pro οἱ πολλοὶ inuenitur ſcriptum οἱ παλαιοί.

Col.poſt. v.πέρησι] In duobus exemplaribus Μυκάλης. Sic autem nominant hunc montem cùm alii, tum verò Philoſtratus in Apollonii Tyanei vita. Cuius Philoſtrati locus, quum huc faciat, à me afferetur: τὸ δὲ ὄρος τοῦτο (de Caucaſo) ἀρχὴν ποιώμεθα Ταύρου, ὃ δι' Ἀρμενίας τε καὶ Κιλίκων ἐπὶ Παμφύλους καὶ Μυκάλην στείχοντος. ἣ τελευτῶσα ἐς θάλατταν ἣν Κᾶρες οἰκοῦσι, πέρμα τοῦ Καυκάσου νομίζοιτ' ἄν, ἀλλ' οὐχ, ὡς ἔνιοι φασὶν, ἀρχή.

P.90.v.Τοῦ] Καυκάσιοιν. C E P. Brachia Tauri montis, quæ ſeptentrionē verſus ſerpunt, vſque ad montes Riphæos, vocantur Caucaſia: in quibus Tanain oriri tradit Dionyſius: alii verò in montibus Riphæis Tanain fontes habere exiſtimant.

V.Τοῦ δ' ἂν] Euſtathius legit χειμαίνοντος, & quidem nullam alterius participii κυμαίνοντος (quod habemus hîc) mentionem faciens. Non mirum autē eſſe debet ſi vt quaſdam lectiones non inuenit in ſuis exempl. quas pater meus in ſuis, ita huius viciſsim quaſdam non habuerint quas illius exemplaria haberent.

V.ἵπποις] Scripturam hanc ἴδοιο, non cæteras, videri poſſet confirmare ἀθηνίαις, quod modò præceſsit: niſi ab eo verſu ad pluralem numerum & tertiam perſonam tranſiſſet, Σχέτλιοι οἳ περὶ κεῖνον ἀνοικία φῶτες ἔχουσιν, &c. ſed ὁρῷτο ſcribendum fuerit, ſubſcripta litera ι illi ω. Euſtath. autem quanuis dicat καὶ ἵππους ἄν τις θνήσκοντας ἴδοιτο, non tamen legit (vt opinor) ἴδοιτο apud ipſum Dionyſium: ſed ἴδοιο intellexit reſoluendum eſſe in hæc verba, ἴδοιτό τις. Idem verò non πλεῖον legit, ſed πλῆον: quæ lectio non diſplicet, vt ſignificetur frigus maius ſolito, ſeu vehemētius. At verò quod addit, οὐδὲ μὴν οὐδ' αὐτοὶ ἀπήμαντοι

μνήμοσι, non placet. nam quod dicit Dionysius, οὐδὲ μὲν οἱ δ' αὐτοὶ κεν ἀπήμαντοι πέλοιεν, ἀλλὰ γὰρ κλάσσειαν. perinde est acsi diceret, οὐκ ἂν ἀπήμαντοι εἶεν, εἰ μὴ κλάσσειαν. id est, ne ipsi quidem illæsi esse possent, nisi fuga sibi consulerent.

P.96.v. Τοσσης] Rectius nos alteram lectionem sequuturos puto, ἐξ ὅτ' ἔπ' ἄρκτης, quam agnoscit & Eustathius.

Col. post. v. δοκοιῦ] Pro δινεῦσθαι substitui fortasse posit διερείδεσθαι.

P.98.v. βασιλ.] Non puto Eustathium aliter scripsisse quàm Ταμωείδης.

V. Τοξα] Scribendum puto μή κέ τις. id est, οὐκ ἄν τις.

P.100.v. Χειμερίοις] Legēdo λελειμμένη. (vt dixit - λείπεται δὲ γαῖαι ἄντης Χειμερίοις, scribendum erit in interpretatione, Ventis relicta.

P.102.v. τὴν παρθ.] Post ἔτι interpungendum videtur, & subaudiendum ex præcedentibus verbum συναλδίσονται: vt ἐὰν δεῖ sit pro ἐὰν δέῃ. nam εἰ magis aptū cum δεῖ locū habuisset. Alioqui scribi etiam posset πῶς γὰρ ἔτι ἐὰν δεῖ παρθένου ἦν; Paulo pòst autē ἀφαιρούμενοι videtur accipiendū pro ἀφαιρεῖσθαι βουλόμενοι.

Col post. v. ὑπὸ Γερ.] Post Καππαδόκαι ponenda est τελεία stigme. vt hæc, καὶ πάλιν, seorium legantur, vtpote non Herodoti, seu Eustathii verba, alium illius locum afferentis.

P.103.v. εἶδος]Non dubito quin scribendum sit μάρμαρος: licet nullam ex vllo vet. libro emendationē inuenerim. Legimus certè pag. 127, hanc vocē.

P. 106.v. ἤγειω] Scribendum puto ξύμμετρον πρὸς τὰς ὀκτὼ πήχεις.

Col. post. μεγάλως] Non fuerit opus asterisci nota, si intelligamus Byzantios expauefactos fuisse ad Phœnicum aduentum. Sed φυγόντες paulo pòst rectius legetur, quod iungatur cum λέγονται.

P.106. col. post. v. τῶ Λυγ.] Potius Λυδίοις scripsisse Eustath. crediderim.

P.107.v. παῖδες] Genitiuum τῶν λοιπῶν, sicut & datiuum ταῖς λοιπαῖς, cum verbo συναιρεθμεῖν locum habere non existimo.

P.108.v. ἀπολ.] Verbo ex nomine Ἥρα efficto vti voluit, siue ἡραιούσης, siue aliter scripserit.

Col. post. v. πρὸς] Pro ψιλῶν substituo ψιλόν. alioqui tolerabilius esset ψιλῶν quàm ψιλῶν.

V. μονοτ] Ita scribendum censerem hunc locum, sublata asterisci nota, καὶ ἄλλων ἐκτῶν πόλεων πρὸς ὄνομα ψιλὸν καὶ ἁπλῶς οὕτω μέμνηται μόνης δὲ τῆς Τροίας οὐχ οὕτως. Locus autem est apud Libanium in oratione De sua vita, seu fortuna.

P.114.v. Ἐς Διὸς] CEP. Lego ἱππότου. non enim Bellerophon sed eius equus Pegasus in cælum profectus est.

P.115.v. φόνου]Locum hunc cui asterisci nota est apposita, restitutum iri puto, addendo οὐκ ante ἦν: & post σαφῶς, vel potius φασὶν, scribendo, ἀλλ' οὕτω κληθῆναι τὴν πόλιν: vel aliud huic verbo κληθῆναι synonymum.

P.116.v. Οἶδα] Posit etiam intelligi, Scis enim (quippe qui me initio dicentem audieris) montem &c.

P.122. v. νοι] Legitur & Μινυαῖοι, itidémque Μινυαίων paulo pòst.

P.126. v. Τοίη] Fortasse ἐπὶ κείνης vera est lectio.

P.134.v. Σαπ.] Præpos. ὑπὸ ad partic. ἀναπλησθέντα pertinere puto. Inuenitur verò & λευκῆς ψάμμου, quæ constructio illi participio esset aptior. Versu proximè sequēti, miror ἐπωνυμίην in nullo exēplari fuisse inuentū. Nō dubito autē quin cum accus. ὅσσους voluerit Dionysius ex præced. repeti verbum καλέουσι.

Col. post. v. λέγεσθαι]Si Eustathius eam tantùm quæ in accentu est differētiam indicare voluit, scripsit οὐ μὴν Παρθενίων.

V. Παίοντες δ' ἐν] Legitur & αὖ, non ἐν: & tunc videtur scribendum ἔπι.

F I N I S.

Ἃ καὶ ε ἐν ὅτισι ἀδιαφόρως εὕρηνται 104
ᾱ στερητικὸν καὶ ἐπιτατικὸν 21.b
Ἄβας 74.b
ἄβαντες 72.b.74.b
ἀβαντιὰς μακρὶς 74.b 106.b
ἄβαεις ὑπερβόρειος 12
ἄβεννα ἡ κυνηγετικὴ 15
ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα, παροιμία, 74.b
ἄβυδον, ἰταλικὴ πόλις 73.b
ἄβυδος ἀντιπαρήκουσα τῇ Σηστῷ 73.b
ἄβυδος Αἰγυπτία 73.b
Ἀγάθυρσος υἱὸς Ηρακλέους 45
ἀγάθυρσοι 43 44
ἀγαμήδης ἄρχων τῆς Ἀρκαδίας 49
ἀγαμήδη 46
ἀγκὼν, ἤγουν ἀγκάλη 107
ἀχαῖοι 122
ἄχεος Ibid.
ἀχερουσιοι μασυλῆες 29.b
ἀγχιάλεια 116
ἀγχιαλῆς ποταμὸς Ibid.
ἀγχιάλη Ibid.
Ἀδελφειὸς 58
ἀδίκων δι εἶος 129.b
ἀδιαβάτη χώρα 102.b. 138.b
ἀδρία, ὄνομα πόλεως 19
ἀδριανὴ θάλασσα 18.b
ἀδρίας, ἰάονος υἱὸς 19
ἀδρίας ποταμὸς 18.b
ἀδρίας κόλπος 42.b.56
ἀδριατικὸν πέλαγος 19
Αἴνεος 131
ἀερία χώρα ἡ Αἴγυπτος 35.b
ἀετία ἡ Αἴγυπτος Ibid.
Ἀζαῖς 59.b
ἄζω, ὅυπ ξηραίνω Ib.
ἀζῆνις Ibid.
Ἀθροίσασθαι 126
ἀθηνᾶ καὶ ἥρα τὴν ἴλιον ἀπώλεσαι 108
ἀθηνᾶ, ἡ φρόνησις Ibid.
ἀθηνᾶ διὰ τί θετὴ θυγάτηρ ἐγένετο τοῦ Διὶ 39
ἀθῆναι πτὶ κατ᾽ ἐξοχὴν ἄστυ ἐλέγοντο 37
ἀθηναῖοι 109
ἀθηναῖοι περὶ ναυτικὴν πορεύονται πόλιν 61
ἀθήνη καὶ ἀθῆναι 15.b
Αἰακὸς αἰγινήτης ἦν 73
Αἰγαῖον πεδίον 22
αἰγαῖον πέλαγος 22.a.& b.73
αἴγας, ποταμὸς 22
αἰγεὺς 128.b
αἰγιάλεια 59.b.69
αἴγινα 71.b.72.b
αἰγινῆται, διὰ τί αἰακίδαι 73
αἴγυλα 71
αἰγύπτια ἔθη 93
αἰγυπτιάζειν 35
αἰγύπτιοι τῶν λιβύων διαστέλλονται 38.b
αἰγυπτίων εὑρήματα τινὰ 35
αἴγυπτος Αἰθιοπία ποτὲ ἐκλήθη 32.b
αἴγυπτος ἅπασα ποταμὸς ἦν 34
αἴγυπτος διὰ τί πλαμία ἴσος τοῖς ὅτι δὴ λέγεται Ibid.
αἴγυπτος 34.b
αἰγύπτου παῖδες 107
αἰδεσίτερος, ποιητικῶς χρησάμενος 27.98
αἰδωνεὺς 60
αἰήτης 69
αἰθαλέοι βλέμμας διὰ τί καλοῦνται 33
αἰθίοπων περὶ 12.28.32.33.40.81
αἰθιοπία, ἡ αἴγυπτος 35.b
αἰθιόπιος πόντος 11.12
αἰθρηγενέτης βορέας 77.b
αἴθων καρκίνος, ὁ καυστικὸς 85
αἱμορροῒς, ὄφεως εἶδος 9.b
αἷμος ἢ τὸ αἷμον, ὄρος 42.b.61.b.106
αἷμος ποταμὸς 103
αἷμος βασιλεὺς Σκυθῶν Ibid.
ἡ αἶνος, πόλις αἰολικὴ 79
αἰολεῖς 22.b.87.109
αἰολίδων νήσων περὶ 78
αἰολικὴ πόλις ἀμαζόνων ὁμώνυμος 109.b
αἰόλου περὶ 66
αἰσήπιος, αὐτὶ τοῦ αἰσήπιος 106.b
αἴπυτις 109
αἴθρος 52.60.b
αἰσχίνης ῥήτωρ πόθεν ἦν 109
αἴτνη οὐρανίων κιόνων 15.b
αἰτωλοὶ 62
Ἀκάματον πῦρ 11
ἄκανθα 85
ἀκαρνανία 62
ἀκάμνης 137.b
ἀκόνιτον 104
ἄκος ὄρος 125.b
ἄκρα, ἢ ἀκρατίελα 67
ἄκραι τῆς κρήτης 18.20
ἀκροκωμοι φοίνικες 127.b
ἀκροχάλιξ οἴνῳ Διόνυσος 121
ἀκρωνυχία ὄρους 126.b
ἀκταία 60.b
ἀκταῖοι, οἱ ἀττικοὶ Ibid.
ἀκταίων Ibid.
ἀκτὴ, καὶ ἀκτικὴ Ibid.
ἀκτὴ δήμητρος 74.b
ἀκυληΐα, ἡ καὶ ἀκυλία 54
ἀκυλήϊος κόλπος, ὁ καὶ ἀκυλήσιος Ibid.56
Ἀλαλαγὴ 82
ἀλαμανοὶ 40.b
ἀλανοὶ 43.a.& b.119
ἄλανος ὄρος 43.b
ἀλαζωνοι 93.b.97.b
ἀλβουλος, ὁ ὕστερον πόλεως ὀνομασθεὶς 50
ἀλδήσκος ποταμὸς 45
ἀλεξάνδρου περὶ 113.114.121.132.138.139.140.a.& b
ἀλέξανδρος τὴν ἀνάλωτον πέτραν εἷλε 99
ἀλέξανδρος ὁ μακεδὼν εἰς ἄμμωνος ἀνῆλθε 31.b
ἀλέξανδρος ὁ μακεδὼν ποῦ ἐτάφη 37
ἀλεξάνδρεια χλαμύδι στρατιωτικῇ εἰκάζεται 26
ἀλεξάνδρεια ἡ πρὸς Αἰγύπτῳ 118.b
ἀλεξάνδρειαι ὅσαι ἱστοροῦνται 37
ἀλεξανδρεῖς 36.b
ἀλευάδαι βασιλεῖς θεσσαλίας 61.b
ἄλη, ὅυπ πλάνη· καὶ ἀλᾶσθαι τὸ πλανᾶσθαι 103.b.115.b
ἄλη πόλις Ibid.
ἀλήϊον πεδίον Ibid.
ἄληξ ποταμὸς 51.b
ἀλίζω, ὅυπ ἀθροίζω 58.b
ἀλιζῶνοι, οἱ καὶ ἀλιζῶνες 101
ἀλκαῖος ποιητὴς 78
ἀλὲς ὄρος 133
ἀλουίων 82
ἡ ἄλπις λέγεται καὶ πληθυντικῶς αἱ ἄλπεις 42.48.b
ἡ ἄλπις, αἱ ἄλπεις, τὰ ἄλπια, ἡ ἄλβια, ταὐτά 42
ἄλυβες 101 b

ἀλύβη, ἡ βαρβαρικῶς καλουμένη 15
ἀλύβη 47.101.b
ἄλυς ποταμὸς 103.b
ἄλυς πόθεν ὀνομάζεσθαι ὀφείλει, ἢ ψιλοῦσθαι Ib.
ἀλφειὸς, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ὕδωρ 58
Ἀμαζόνες 90.102
ἀμαζόνες πολλοὺς ἐν ἀσίᾳ τόπους κατέσχον ποτὲ 109
ἀμαζόνες ὑπὸ ἡρακλέους διωκόμεναι 110
ἀμαζόνες ναὸν ἐποίησαν ἐν ἐφέσῳ 109.b
ἀμαζόνων ἀξιολογωτέρων ὀνόματα Ibid.
ἀμαζονίδες παρωνύμως λέγονται αἱ ἀμαζόνες 34.b.90
ἀμάλθεια 62.b.63
ἀμανὸν ὄρος 116 b
ἀμαξόβιοι 91
ἀμβρακία, ἡ καὶ ἀμπρακία 70
ἀμβρακιεὺς Ibid.
ἀμβρακιῶν νῆσοι Ibid.
ἀμβρακιωτικὸς κόλπος Ib.
ἄμβραξ Ibid.
ἀμιτὸς 87
ἅμμα, ἤτοι δεσμὸς 26.b.64.b
ἀμμοεῖον περὶ τὴν μεγάλην φρυγίαν 108.b
ἀμμωνίων πέρι 31
ἄμμωνος θεοῦ πέρι Ib.32
ἀμισὸς 71.b
ἀμοιτῶν νῆσοι 82
ἀμοιτῶν γυναικῶν πέρι 82
ἀμόργη 76
ἀμοργίδια ἐνδύματα Ib.
ἀμοργῖνος Ibid.
ἀμόργινος Ibid.
ἀμοργὶς Ibid.
ἀμοργὸς ὅμοιον βύσσῳ Ib.
ἀμοργὸς, κυκλάδων μία Ibid.
ἀμοῦν αἰγύπτιοι τὸν δία καλοῦσι 31
ἄμπελος βότρυν ἐκφέρουσα καθημέρειον 88.b
ἀμπρακία, ἡ καὶ ἀμβρακία 70
ἀμπώτης 30.b
ἀμπώτιν πόθεν συμβαίνει γίνεσθαι Ibid.
ἀμύκλαι 32.53 b.59
ἀμφίθεμις 31.b
ἀμφιλαφὲς 66
ἀμφίλοχος ὁ μάντις μαίντις 116
ἀμφίστρατος καὶ ῥέκας, ἡνίοχοι διοσκούρων 92 b
Ἀναπαύσεως 67
ἀνάθημα 62.b
ἀνάϊα 109.b
ἀναυδεῖς πέτραι 24
ἀναμετρῆσαι 95.b
ἀναπλῆς περίφρασις 12
ἄναυροι 136.b
ἀνάχαρσις 91.b
ἀνδρομέδα 131
ἄνδρος, κυκλάδων μία 76 b
ἄνεμος θρηΐκιος, λοκρὸς, ἰάπυξ 55.b
τὸ ἀνεμούριον ἄκρα 113
ἀνεπαείσασαι, ἤγουν ματαλληθῆσαι 76
ἀνερχόμενος ἥλιος 136
ἀνθιάζειν 82.b
ἀνθεμὶς ὠνομάσθη ἡ σάμος 77.b
ἀνθοῦσα 106
ἀνθρωποφάγοι 88.b
ἀνοίγεσθαι 24
περὶ τῆς διὰ τῶν ἀτ εἰς ἐθνικῶν ὀνομάτων 43
ἀντάκραι 45.b
ἀντίθετον, ῥῆμα ῥητορικὸν 83.b
ἀντικνήμιοι 80.b
ἀντικνημίου σφυρὸν Ibid.
ἀντίκρασος 112.b
ἀντιόχεια ἡ ἐπὶ δάφνῃ 118
ἀντιόχειαι εἰσὶ περὶ τὰς ιϛ Ibid.b
ἀντίοχος σελεύκου πατὴρ Ibid.
ἀντίφρεος 38
αἰτωνία 106
αἰτωνῖνος, ὁ σεβήρου παῖς Ibid.
Ἄξεινος 24.b
Ἄονες 68.b
ἀόνιος σίδηρος Ibid.
ἄορνις νῆσος 138.b.139
ἄορνος λίμνη 138.b
ἄορνος πέτρα 139
ἄορνον στόμιον 138.b
Ἀπάμεια 118
ἀπέννινον ὄρος, ἢ ἀπέννιον 48
ἀπέννιον ὄρος λέγεται καὶ πληθυντικῶς ἀπέννια ὄρη 48.b
ἀπευθὴς τί σημαίνει 29.b
ἀπία 59
ἀπιδανεῖς Ibid.
ἀπιδανῆες ἀρκάδες Ib.
ἀπιδόνες ἀρκάδες Ibid.
ἄπις, ὁ φορωνέως ἔπαφος 118.b.124.b
ἄπις ὁ φορωνέως 59
ἀποβάθρα 73
ἀπόλλων ζαυροπόλος 86.b
ἀπουλία 55.b
ἄπουλοι Ibid.
ἀπορρὰς, ἤγουν ἀπαίσιος 105.b
ἄραβες 119.120.134
ἀραβία εὐδαίμων 119.120.121
ἀράβιος κόλπος 119
ἀράδιοι 72.b
ἄραδος Ibid.
ἀράκυνθος 62
ἀραίτας βέβρυξ 106
ἀράξης 10.b.125.b
ἀράξης πόθεν ἐτυμολογεῖται 98.b
ἀράξης μασσαγετικὸς Ib.
ἀραχῶται λινόχλαινοι 134.b
ἄραψ, καὶ ἀραβία δι' ἑνὸς ρ γράφειν δεῖ 120
ἄρβις ποταμὸς 134
ἄρβιες, ἢ ἄρβιοις Ibid.
ἀργανθώνη 46.108
ἀργεῖος καὶ ἀργόλας ταυτὰ 60
ἀργεῖοι 114.b
ἀργόλαι 141.b
ἀργιλώδεις, ἤγουν λευκόγειοι 77.b
ἀργολὶς 60
ἀργοναυτῶν πλοῦς διὰ τί ἐγένετο 93
ἄργος 59.60
ἄργος δωρικὸν 59.b
ἄργος ἴασον Ibid.
ἄργος ἱππόβοτον 60
ἄργος πελασγικὸν 49.b
τὸ ἄργος διὰ δούλους ἔσχε δεσπότας 51.b
ἄργος πολυόφθαλμος 60
ἀργὼ 42.b
ἀρέθουσαι εἰσὶ πολλαὶ 68
ἀρέθουσα ἡ σικελικὴ 58.b
ἀρέθουσα ἡ βοιωτικὴ 68
ἄρειος πάγος 90
ἀρης ἄρητες 92.b
ἀρηπάδης βασιλεὺς 92
ἀρι, τὸ ἓν, σκυθιστὶ 12
ἀριάδνη 77
ἀριανὴ χώρα 95.b.135
ἀριανοὶ Ibid.
ἄριβες 134
ἀριμασπῶν πέρι 11.b
ἄριος ποταμὸς 135
ἄριοι Ibid.
ἀρίστανδρος μάντις 99
ἀριστόβουλος 132
ἀριστοτέλης πῶς ἐτελεύτησε 68
ἀρίων ὁ μηθυμναῖος 78
ἀρκάδων πέρι 49 b.59.108
ἀρκάδες προσέληνοι 59.61
ἀρκάδες αἱ ἐκαλοῦντο οἱ πελασγοὶ 49.b
ἀρκαδία ἡ ἐπὶ ἀπόλις ὕστερον μετωνομάσθη 36.b
ἀρκαδίου βασιλέως ἐπώνυμος ἡ ἀρκαδία Ib.
ἅρμα, αὐτὶ τοῦ ἅρματα 15.b
ἀριμίας χώρας πέρι 93.b
τὸ ἀριμία ψιλωτέον 128
ἀριμία εἰς πολλὰς ἀρμα-

νίας διαιρεῖται 28
ἀρίμια ὄρη 93.b.94
ἀρίμιοι 108.b
ἀριμίων ἔθος 111.b
ἀριμίων ὄρος, ἢ ἀρίμια ὄρη 93.b.103.b.126.b
ἁρμονίας, τῆς τοῦ κάδμου γυναικὸς, τύμβος 56
ἄρνη, μήτηρ βοιωτοῦ 61
ἀρραβικὸς ἢ ἀρράβιος κόλπος 12.14.87.b
ἀρραβικὸν κόλπον καὶ ἐρυθραῖον ἔνιοι ὀνομάζουσι 12
ἀρραγὴς 120
ἄρρηκτος Ibid.
ἄρρηκτος Ibid.
ἀρσάκης 130.b
ἀρσάκαι, οἱ τῶν παρθυαίων βασιλεῖς 130
ἀρσινίκιον ὄρος 133
ἀρσινὴ 125
ἀρσινόη 109.b
ἄρτεμις ταυροπόλος 44.b
ἀρτέβιος 52.b
ἀρχίας, ὁ τὰς συρακούσας κτίσας 52
Ἀσβύσται 31
ἀσδρούβας, ὁ καὶ κλειτόμαχος καλούμενος 39
ἀσία 58
ἀσιαγὴς 113.b
ἀσίας τίνες 39.b.40.87
ἀσία καὶ εὐρώπη, ὠκεανίδες 39
ἀσία πόθεν ἐκλήθη 27.b
ἀσία, φυλὴ περὶ σάρδεις 39.b
ἀσίας στενὰ 114.b
ἄσιος 42.b.87
ἀσὶς, ἰδὸς 90.b.34.b
ἄσις λέγεται ἡ ἰλὺς 87
ἀσίῳ ἐν λειμῶνι 110.b.87
ἀσπενδὸς, παμφυλικὴ πόλις 112.b
ἄσσυρες 70.b.103
ἀσσυρία 102.b.123.141.b
ἀσσύριοι 102.b.123
ἀσταβόρας ποταμὸς 34.b
ἀστάπους ποταμὸς Ibid.
ἀστέριος λίθος 47
ἄστυ, κατ' ἐξοχὴν αἱ Ἀθῆναι ἐκλήθησαν 37
ἀστυπάλαια τῶν σποράδων μία 77
ἀσωποῦ θυγάτηρ σινώπη 102
ἀσωποὶ πολλοὶ 63.b
Ἀταργατις 15.b
ἀτθὶς 60.b
ἄτλαντις 15.b
ἀτλαντικὸν πέλαγος Ibid.
ἀτλαντικὸν ὄρος τοῦ ἄτλαντος παρώνυμον Ibid.
ἄτλας 80
ἄτλας ἑσπέριος 11
αὐγυπτιακοὶ 129.b
αὐγυπτία χώρα Ibid.
ἀτταλεία 113
ἀττέλαβος, ἀκρίδος εἶδος 31.b
ἀττικὴ 60.b.87
ἀττικοὶ ἦν ὅτε ἴωνες ἐκαλοῦντο 61
Αὔσονες καὶ ὀπικοὶ, οἱ αὐτοὶ 17
αὔσονες πόθεν κέκληνται 17
τὸ αὐσονικὸν πόθεν ἐχρημάτισεν 17.b
αὐσόνιον πέλαγος 17
αὔσονος υἱοὶ Ibid.
Ἀφετηρία 21.b
ἀφθονέστερος 27
ἀφνειὰ, ἄφνεα πλούσιος ἐπώνυμος Ibid.
ἀφροδίτη 59
Ἀχαιοὶ 52.b.116
ἀχάτης ποταμὸς 133
ἀχελῷος 62.63.70.b
ἀχελῷος διὰ τί συγκεχωσμένον ἔχει τὸ ῖ 62
ἀχελῷοι κέρατα 62.b
ἀχελῷοι πολλοὶ 63.b
ἀχιλλέως δρόμος 43.b.79
ἀχιλλέως νῆσος 44
ἀχιλλεὺς ἥρως περὶ σκύθαις Ibid.
ἀχιλλέως ἱερὰ ἡ πλαγία νῆσος 79
Ἀψίνθιοι θρᾶκες 82
ἄψινθος χάριται ἢ καὶ ἄψινθος Ibid.b
ἀψύρτιδες νῆσοι 69
ἄψυρτος, ἀδελφὸς μηδείας Ibid.b
ἀψύρτου νῆσοι 55

B

β τραπὲν εἰς π 70
β τρέπουσιν εἰς φ οἱ μακεδόνες 66
Βαβυλὼν 101.b.124.125.b.127.b
βαβυλώνιοι σοφοὶ 125.b
βαζαρὶς 93
βαίτης ὁ ὠρτησὸς κληθεὶς 47.b
βάκχαι 97
βάκχος 132
βάκχος πόθεν λέγεται ὁ διόνυσος 82.b
βαλβιτίνη 94.b
βαλιαρεῖς, ὧν τ' ἔστι σφενδονῆται 65
βαλιαρίδες νῆσοι Ibid.
βάλσαμον παρὰ σαβαίοις 122
βασάρναι 43
Βέβρυκες 106
βεβρύκη Ibid.b
βεβρυκία Ibid.
βεκκεσέληνος 108
βέκος, ὁ ἄρτος, φρυγιστὶ Ib.
βέλγαι 53
βελλεροφόντης 115
βενετία 54.b
βεχείρες 100
Βῆλος 127
βήρυλλος γλαυκὴ 127.b
Βίας πριηνεὺς 109
βιθυνὸς 105.b
βιθυνοὶ 105
βίλιππον φασὶν οἱ μακεδόνες τὸν φίλιππον 66
βιστόνιος 135.b
Βλέμμυες 33
βλοσυρωπὶς 21.b
Βοιωτία 61
βοιωτῶν τίνες Ibid.
βολβίτινον στόμα 34
βορέας, βασιλεὺς θρᾴκης 60
βορρᾶς ἰσμαρικὸς 11.b
βορυσθένης 43.b.45
βοσπορικὸς 65
βόσπορος ὠνόμασται ὁ περὶ τὸ βυζάντιον λιμὴν 24
βόσπορος θρᾳκικὸς 23
βόσπορος θρᾳκικὸς, μύσιος, κιμμέριος, ἰνδικὸς 23.b.24
βόσπορος κιμμερικὸς 80.b
βόσπορος ὁ κιμμέριος πήγνυται 91.b
βοῦ, ὄνομα ποταμοῦ μόριον 112
βούδροι 43
βουθρωτὸς 45.b
βουκολεῖσθαι 29
βουκολικὸν στόμα 34
βουλιμαῖς, οἱ καὶ βουλινεῖς, καὶ βουλινοὶ 55.b
βούεινα πηγὴ 73.b
βουσὸς 65.b
Βοέννοι, οἱ καὶ βρέττιοι 51
βρεττανίδες νῆσοι 40.b.82
βρεττανικὴ νῆσος 83.84
βρεττανῶν τίνες, μᾶλλον δὲ βρεττανῶν 40.b
βρίγες, οἱ ὕστερον κληθέντες φρύγες 46.b
βρόχθος 85.b
βρόχαι Ibid.
βρύγοι, καὶ βρίγες, καὶ φρύγες, οἱ αὐτοὶ 101.b
Βυβλὶς διὰ τί ἀπήγξατο 77
βυζάντιον, ἀπὸ τοῦ βυζαντίου 106
βύζαντος τίνες Ibid.
βύζηρες 100
βυζηρικὸς λιμὴν Ibid.
βύζης 106
βύρσα βοῦς λέγεται 64
βύρσα ἀκροπόλεως ξενὸς ὄνομα 30
Βύκαρος ποταμὸς 73.b

Γ

Γάγγης 88.103.b.134.

137.139.140
γαγγίτης χώρα 136.b. 138.b
γα 5.81.87.b
· δίειρα πόθεν ἐτυμολογεῖται 15
γάδειρα, νῆσος καὶ πόλις Ibid.
τὰ γάδειρα λέγεται καὶ ἡ γάδειρα Ibid.65
γαδειρίδες πύλαι 15
γαδειρίτης, γαδειρεύς, γαδειραῖος, γαδειρανός, ταῦτα ὅτι 65
γαδειρῖται ἄνδρες περὶ ναυτιλίας 65.b
γαῖαι λέγονται αἱ χῶραι 13.b.116.b
γαιπῦλοι, μᾶλλον δὲ γαίπυλοι 32
ὁ γαλάτης, ἀπόλλωνος υἱὸς 16.b
γαλάται ἄνθρωποι 41.b
γαλῆ διὰ τί ἀγαπᾶται 85
γαμεῖσθαι τὰ ὅπλα πῶς λέγεται 133.b
γαράμαντες 32
γαργαρίδαι 138.b
γαστροκνημία 80.b
γεηλόφοι καρποὶ πῶς λέγονται 133.b
γεδρωσινοί, οἱ καὶ γεδρωσιανοί 133
γεδρωσία, ἡ τῶν γεδρωσῶν γῆ Ibid.
γελᾶν τὴν γλῶτταν πῶς λέγεται 133.b
γελωνοί 43.44
γελωνὸς καὶ ἀγάθυρσος ἡρακλέους υἱοὶ 44.b
γένους καινότης παρὰ τοῖς ποιηταῖς 64
γέρανα 42
γέρας 53.b
γερμανοὶ 41.43.119
γέρραι 43
γέρρον 137
γέται 43
γετικὸς νόμος Ibid.
γεωγραφικὸς νόμος 130.b
γεωμετρεῖν, τὴν γῆν μετρῆσαι 95.b
γῆ σφενδόνῃ ἔοικυῖα 87.b
γηλοί 129.b
γηρυὼν, ὁ καὶ γηρυόνης καὶ γηρυονεύς 81
γήρως ἱερὸν ἐν γαδείροις 65.b
γίγαντες ὑφ' ἡρακλέους καταπολεμηθέντες 47.b
γιγαντίς 59.b
τὰ γλαυκὰ τῶν σωμάτων ὑγρὰ ὄντα δοκεῖ 127.b
γλαυκὸς καὶ ἵππος, ποταμοί 93.b
γλωχὶν, ινος, γωνία 40
Γόρτυνος πόλις, καὶ τοῦ κτίστου αὐτῆς 18
γόρτυν, υνος, καὶ γόρτυνα, ὕνης 18.b.71.b
Γρυπῶν χρυσοφυλακῶν οἴκησις 12
Γύζαντες 106
γυμνῆται νῆσοι 65
γυμνῆσιοι 78.b
Δ
Δαάνιοις 130
δαίδαλος δημιουργὸς παρὰ βιθυνοῖς 105.b
δᾶκαι 43.b
δακία Ibid.
δαλματαὶ λέγονται καὶ δαλματεῖς 19.b
δαλματιῶν ὅπη ἡ χώρα Ib.
δαλματίας πόλις Ibid.
δάλμιον, δέλμινιον, δέλμινον, ταῦτα ὅτι Ibid.
δαναΐδων πόλις 107
δανούβιος, ὁ δανούβιος 42.b
δαρδανεῖς 137.b
δαρδανία 75
δάρδανος Ibid.
δάρδανοι 137.b
δαρεῖος 42
δαρεῖος διὰ νομάδας σκύθας ἀπέθανεν 91.b
δαρεῖος τὴν βόσπορον ἔζευξε 23
δαρείου ἐπίγραμμα ἐπιτάφιον 132
δάτις, δαρείου στρατηγὸς 75.b
δάτις, πόλις ἔνδοξος 74
δαφνηκαὶ δάφναι 118
δαχαρῖνοι 122.b
Δέλτα τὸ κατ' αἴγυπτον 35.134
δέλτα 36.b
δελφῶν 64.a.& b
δέρας χρυσόμαλλον πόθεν ἐμυθεύθη 93
δερκίδιοι 97.b
Δῆλος πόθεν ὠνομάσθη 75.76
δῆλος ἀκίνητος ποτὲ οὖσα 75
δῆλος ἀπόλλωνος ἱερὰ 64.b.75
δημήτρος ἀκτὴ 74.b
δημοκρίδης 52.b
δημοσθένης περὶ φυλῆς 71.b
δηριάδης 86
Διαγόρας ὁ μήλιος 77
διαιρεῖν εἰς νῆσον, ἤγουν ἀποπλέειν 83
διαφωνὴ, ἤτοι χισμὴ 100.b
διδοὺς πόλις ἱστορία 30
διδὼ, ἔλισσα καὶ ἄλλα καλουμένη Ibid.
διδὼ πόθεν ὠνόμασται Ib.
διομήδεια νῆσος 69
διομήδους νῆσοι δύο, κατα ἑτέρας Ibid.b
διόνυσος πόθεν καλεῖται 149
διονυσος διὰ τί βάκχος ὀνομάζεται 82.b
διόνυσος διὰ τί εἰραφιώτης ἢ εἰρεσιώνης λέγεται Ibid.
διονυσος εἰς οἶνον ὀκλαμβάνεται 95
διόνυσος οἰκουρὸς διὰ τί λέγεται 82.b
διόνυσος πόθεν βύσσος λέγεται 94.b
διόνυσος πόθεν καλεῖται μηροτραφής 140
διόνυσος πόθεν εἰραφιώτης καλεῖται 82.b.121
διόνυσος πόθεν λέγεται σαβάζιος 132
διόνυσος θηβαῖος ἰνδοὺς ὤλεσε 140.a.& b
διονύσου θηβαίων στῆλαι 88.140
διονυσου διὰ τί ὀργυγία ἐπιλύεται τὰ μυστήρια 82.b
διονυσιακοὶ πλειάδες τί αἰνίττονται 95.121
διὸς δωδωναίου μαντεῖον περὶ ὅτι 62.b
διὸς κλαρίου μαντεῖον 64.b
διοσκουρεῖς 93
Δμφῶται 78.b
Δονίμειον 108.b
δόλογκος θρακῶν βασιλεὺς 46.b
δορύλαιον τὸ καὶ δορυλαεῖον καὶ δορύλλειον 108.b
δουράτεος, ἤγουν ξύλινος 100.b
Δράκων τῆς δίρκης ζῴου λαξ 56
δρέπανον 70.b
δριμύτης, ἤτοι γλυκύτης 85
Δύεις κατὰ βαρβάροις ὁ ἅπας 15.b
δυράγιον 56
Δώδων ποταμὸς 62
δωδωναίου διὸς μαντεῖον 62.b
δωδώνη 62
δωειῆς 105.b.109
ἡ δωρεὶς ἡ αὐτὴ τῇ αἰολίδι Ibid.
δῶρος Ibid.
E
Ε ἀποβάλλεται ἔν τισι 106.b
Ἔδεθλον, ἤτοι ἔδαφος 49.b
Εἰαμὴ 129
εἰδέσθαι 38
εἰκόνιον 113 b

εἰλειθυίας σπήλαιον 71.b
εἵλωτες 53.78.b
εἰραφιώτης διόνυσος πόθεν λέγεται 121
εἴρω 33.b
ἐς ἀρέθησας 67
εἰσπέχειν Ibid.
Ἐκ γενικῇ συνταττόμενον, ἀντὶ τοῦ μετά 18
ἑκάστη, ἀντὶ τοῦ ἑκατέρα 57. 120.b
ἐκβάτανα 129.b
ἐκτάδια σύρματα, ὅ ἐστι μακρά 89
Ἔλαιον 99
ἐλέγχειν 99.b
ἑλένη νῆσος 75 b
ἑλένη μετὰ τὴν ἰλίου ἅλωσιν εἰς ἑλένην νῆσον ἀπέβη Ibid.
ἑλένιον 9
ἐλέφας 64
ἐλεφάντων ὀδόντες λέγονται καὶ κέρατα 135
ἕλινος 140
ἐλινύειν 140.b
ἑλλὰς μεγάλη 51
ἑλλὴ τοῦ ἀθάμαντος θυγάτηρ 73
ἑλλήσποντος 23.b.24 68. 74
Ἐμβάδες περσικαὶ 131.b
ἔμπουσα 96.b
Ἐνάπτεσθαι 121.b
ἐνετία 54
ἐνετοὶ παφλαγονικοὶ 16.b
ἐνιαυτοῦ βωμὸς διὰ τί ἱδρύεται ἐν γαδείροις 65 b
ἐνέπειν καὶ ἐνέπτειν 14.b
Ἐξωκεανίζειν 24.b
Ἐπαναστροφὴ, σχῆμα ῥητορικόν 94.b.129
ἔπαφος 118.b
ἐπιλυτικὴ πρόληψις 130.b
ἐπιχεῖν 92
ἐπωροφεῖς φοίνικες 127.b
ἐπίτεμοι 136.b
ἐπίδαμνος 56
ἐπιζεφύριοι λοκροὶ 51
ἐπίκτητος φρυγία 108.b
ἐπιμελιδῆ πατεὶς ἣν ἡ φαισὶς 18.b
ἐπίστροφος ὅρμος 16
ἐπίστροφος ἀνθρώπων ἰδυαστὴς Ibid.
ἑπτάστομος, καὶ ἑπτάστομα, ἢ καὶ ἑπτάπολις 36.b
ἑπτάπλυροι λιγύων τινὲς 17
ἑπτάπολις 36.b.93.b
ἑπτάπολις, ἡ ἀρκαδία, μεθύστερον ὀνομασθεῖσα 36.b
ἑπταπλῖται Ibid.
Ἐρεικοῦσα 65.b
ἐρεμβοὶ 122.b
ἐρεμβῶν γῆ 28.b
ἐρεμνός 45
ἐρηρέδαται 66.b
ἐρίβρομος, ὁ ἐρίβρεμέτης διόνυσος διὰ τί λέγεται 82.b
ἐρισμάραγος ζεὺς 111
περμήσιον λέγεται καὶ πληθυντικῶς τὰ ἑρμήνια 48.b
ἕρμος ποταμὸς 110.b
ἑρμοῦ πεδίον 103.b
ἑρμώνασσα 44.b.80
ἐρυθεία 80
ἐρυθρὰ θάλασσα πόθεν εἴρηται 12.b.134
ἐρύθρας περσέως υἱός, κατά τινας 12.b
ἐρυθραὶ 113
ἐρυθραῖος βασιλεὺς 12.b
ἐρυθραῖος βασιλεὺς, ὃν ἄλλοι ἐρύθραν φασὶ 86
ἐρυθραῖος πόντος 11. 12
ἐρυμάνθιος κάπρος 59
ἐρύμανθον ὄρος Ibid.
ἐρωτομανία 53
Εὐάζειν 94.b
εὔανδρος 48.b
εὔβοια 74.b. 83.b.100
εὔβοιαι εἰσὶ πολλαὶ . 68
εὐδείελοι νῆσοι 8.b
εὔζωνος ἀνήρ 124
εὐέτειοι σινδόνες 136.b
εὔιος διόνυσος πόθεν λέγεται 94.b
εὐνόμου τοῦ κιθαρῳδοῦ ἀοιδαὶ 51.b
εὐξείνου πόντου πέρι 24.b.25
εὐαὶ, ἢ εὐαὶ 95.
εὐοῖ, ἢ εὐοῖ 94.b
εὐοῖ βάκχε Ibid.
εὐοῖ εὐαὶ 82.b
εὐπαλῖνος, ὁ μεγαρεὺς ἀρχιτέκτων 78
εὐείτης 67
εὐρυμέδων ποταμὸς 112.b
εὐρώπης πέρι οὐκ ὀλίγα 28.39
εὐρώπη, μέρος τῆς εὐρώπης 28
εὐρώπη ἡ χώρα ἀπὸ τίνος ὀνομάζεται 27.b.39.b
εὐρώπης Ibid.
εὐρώτας μεσήνιος 58
εὐφράτης 124.125.126
Ἔφεσος γυνὴ 109.b
ἔφεσος πόλις Ibid.
ἔφυρα 60
ἐφύρης θάλασσα Ibid.
Ἐχινάδες νῆσοι 62
Ἕω, τὸ ἀναδίδωμι 129

Z

Ζάδροι 43
ζάγκλη 58
ζάμολξις 43.b
Ζεὺς 121
ζεὺς ἐρισμάραγος 111
ζεὺς συνόπτης 37.b
ζεὺς πρωίας 115
ζεφύριον ὄρος, τὸ καὶ ζεφύριον 51
ζέφυρος 57
ζέφυρος λοκρός 11
Ζιγχοὶ, οἱ καὶ σινδοὶ 92
Ζόφος, ἤτοι ἡ ἑσπέρα 57
Ζύγιοι 92
Ζώνη διακεκαυμένη 13
ζώννυμαι, ὅθεν τὸ ἐζῶσθαι 120

H

Ἡ πρὸ τοῦ λ ψιλοῦται 58
ἠλεῖοι, οἱ ἀπὸ τῆς ἤλιδος Ibid.
ἤλεκτρος βορυσθενίτης 47
ἤλεκτρος συμπαθῶς ἔχει πρὸς τὸν ἡλιῶνα 45.47
ἠλέκτρου δάκρυον, καὶ τὸ ἤλεκτρος 41
ἡλιάδων πέρι τῶν τοῦ ἠριδανοῦ ἀδελφῶν Ibid.
ἥλιον διαπέτην ἐπιχαίρονται οἱ μασσαγέται 98.b
ἥλιοι τί σημαίνει πληθυντικῶς 13.b
ἦλις διαφορεῖται κατὰ τὸ πνεῦμα 58.b
Ἡμέρα τοῦ μέμνονος μήτηρ, καὶ διὰ τί 36.b
ἡμερονύκτιον 83
ἡμίονοι περὶ τὴν ἦλιν οὐ γίνονται 58.b
ἠμωδὸν ὄρος, καὶ ἠμωδὰ ὄρη 98.b.138.b.139. 140.b
Ἡνίοχοι 93
αἱ τρεῖς ἤπειροι πόθεν ἔλαβον ὀνόματα 10.27. b.39 b
Ἡραπλασία 77
ἡράκλεια 104
ἡράκλειαι στῆλαι 15.16.88
ἡράκλειον τὸ κανωβικὸν στόμα 9.b
ἡρακλῆ ἤδει ἄκουσα ποτὶ τῆς ἀρδοῦ 66.b
ἡρακλέους πέρι 60.62. b.107.139.140.b
ἡρακλῆς ἀργεῖος 81
ἡρακλῆς βουθοίνας 52
ἡρακλῆς εὐεργέτης 62.b
ἡρακλῆς θηβαῖος 65
ἡρακλῆς τύριος 81
ἡρακλῆς καὶ διόνυσος τὴν γῆν περιεληλυθότες ἕως

ἡρμόνων 88
ἡρακλῆς πῶς ἐξ ᾅδου κέρβερον ἀνήγαγεν 104
ἡρακλῆς διὰ τί κατακαυθῆναι λέγεται 63.b
ἡρακλῆς τὰς ἀμαζόνας ἐκ τῆς ἀσίας ἐφυγάδευσε 90
ἡρακλῆς τοὺς γίγαντας κατεπολέμησε 47.b
ἡρακλῆς τὰς βόας ἀπήλασεν 81
ἡρακλῆς εἰς τὴν ἐρύθειαν ἦλθεν 80 b
ὦ ἡρακλῆ Ζεὺς ἐπήμυνε, λίθοις αὐτόθεν ὕσας 16.b
ἡρακλέους ἱερὸν εἶχεν ἡ θάσος 74.b
ἡρακλέους παράσημον τὸ ῥόπαλον 140.b
ἡρακλέους στῆλαι 15 88
ἠριδανοῦ περὶ 10.b.41.43
Ἡφαιστία πόλις 74.b
ἡφαιστία ἡ αἴγυπτος 35.b
Ἠῶς τί σημαίνει 12.36.b
ἠῷος πόντος 11.12

Θ

Θάλασσα διδύμη πῶς φαίνεται 25.b
θαλῆς μιλήσιος 109
θαλῆς ὁ μιλήσιος ᾤχετο ποτὶ τὸν ἅλων 103.b
θάνατος ἄεισος παρὰ τοῖς μασσαγέταις 98.b
θανάτου ἱερὸν ἐν γαδείροις 65.b
θάσος νῆσος 74
θάσος, ποσειδῶνος υἱὸς Ib.
Θεοδέκτης 112
θεοδοσίου πόλις 93.b
θεοειδὴς 126
θευδίες 81.b
θεούπολις 118
θέρσης, ἀντὶ τοῦ θερσίτης 70.b
θερσίτης 78.b
θερμοπύλαι πόθεν ἐκλήθησαν 63.b
θερμοπύλαι λέγονται καὶ πύλαι ἁπλῶς 57.b
θερμώδων 10.b.101.102.103.123.125
θερμώδων διὰ τί ἐνυάλιος λέγεται 102
θερμώδων, πάτρα τῶν ἀμαζόνων 90.b
θεσπρωτία 70
θεσσαλία 61.b
θεσσαλονίκη, ἢ καὶ θεσσαλονίκεια 116
θετταλίς 61.b
θετταλοὶ περὶ τὴν ἱππικὴν ἐμπειρίαν ἠσχολοῦντο 61
Θήβη 113
θηβῶν περὶ 36
θήρα τῶν σποράδων νήσων μία 76.b
ὁ θήρας τὴν κυρίαν ἀποικίαν ἔστειλε 32
θησεὺς 128.b
Θίβα 109 b
Θιαῖτις 93
θούλη νῆσος 83
θούριοι 52
θουριομάντις 53.b
θουῶνοι, ἢ θυῶνοι 97
θοῦπρος, τουτέστιν ὄξυπρος 124
Θράκη ἀσιανή 46.b
θράκη εὐρώπη 46
θρακῶν ὀρεινὴ περὶ τὰ τῆς λιβύης ὄρη 46.b
θρακώνιον 46
θρᾷξ ἐν συναιρέσει περισπᾶται 46 b
θρᾳκῶν περὶ 43.46
θρᾷκες πολυχώνιοι 46.b
θρᾷκες τοῦ διονύσου κάτοχοι 82.b
θρῇκες ἱπποπόλοι 46
θρᾴκια ὄρη 42.b
θρακικὴ χερρόνησος 91.b
θρᾴκιος βόσπορος 23.a. & b
θρηΐκιος ἄνεμος 55.b
θρινακίας περὶ, ἢ τρινακρίας 62.67
Θύμβρις, σικελικὸς ποταμὸς 49.50.b
θῦμος 104.b
θυΐα 108
θυιὰς 105 b.108
θυιοὶ 105.b
θυόεν πέδον 64
θύον 120.b
θύρσοι 45.121.140
Θωτῆς λίμνη 125

Ι

Ἰ δίχρονον ἀντὶ τῆς ει διφθόγγου ἔν τισι 106.b
Ἰάλεμος 92.b
ἰαξάρτης ποταμὸς 99
ἰάπυξ, οὗ ἐπώνυμοι οἱ ἰάπυγες 54.b
ἰάπυγες 54
ἰάσβας 30
ἰὰς ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ παλαιᾷ ἀτθίδι 61.109
ἴασσος 136
ἴασσος ἱερόσσα 96.b
ἴασσος ὑδατόεσσα Ib.103
ἴστρου περὶ 69.93.b
ἰάων 19.118.b
ὁ ἴβηρ καὶ κελτὶς, παῖδες ἡρακλέους 40
ἰβήρων περὶ καὶ ἰβηρίας Ibid.41.94
ἴβηρες ᾤκισαν πρὸς τὴν ἄρκτῳ 66.b
ἰβήρων ἑῴα γῆ 10.b
ἴβηρος ποταμοῦ περὶ 40
ἰβηρία βύρσῃ βοὸς εἰκάζεται 26.41
ἰβηρία, ἡ καὶ ἱσπανία 40
Ἴδηρος 71.108.111
Ἱερὰ ἄκρα 81
ἱερὰς τὰς πόλεις διὰ τί ὁ ὅμηρος καλεῖ 18.b
Ἰηλυσὸς 71
Ἰθάκη 70
ἰθυμμένιος 48
Ἰκαρία 86.b
ἰκάριον πέλαγος 12.b.75.b.86.b
ἡ ἴκαρος νῆσος 75.b.86.b
ἰκνὸς, ὁ ταραντῖνος ἰατρὸς 53
ἰκόνιον ἀντὶ τοῦ εἰκόνιον 106.b
Ἱλάσκεται ἀφροδίτην, τουτέστι θεραπεύει 112.b
ἴλιος 108
ἰλισσὸς ποταμὸς 60
ἴλλυρες 70.b
ἰλλυρὶς γῆ, ἰλλυριοῦ προώνυμος 19.b
ἰλλυρικὰ ὄρη 42.b.93.b
ἰλλυριὸς, υἱὸς κάδμου 19.b
ἰλλυριοὶ 56
Ἴμαιον 89.b.98.b.140.b
ἴμβραμος, ὁ ἑρμῆς 75.b
ἴμβρος 74.75
Ἰνδὸς ποταμὸς 133.b.134 139
ἰνδῶν περὶ 140
ἰνδοὶ τοῦ διονύσου κάτοχοι 82.b
ἰνδῶν γῆς ἔπαινος 110.b.136
ἰνδοσκύθαι 133.b
ἰνδικὸς πόντος 11.12
Ἰόνη, ἡ γάζα καλεῖται 19
ἰόνιος, ἀνὴρ ἰλλυριὸς Ib.
ἰόνιος κόλπος 18.56
ἰουδαία 116 b
ἰόπολις 118
ἰουστινιανὸς Ibid.
ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς Ibid.
Ἱππημολγοὶ 43
ἱπποδάμεια 92
ἱππολύτης ζωστὴρ 90.b.110
ἱππόλυτος 105.b
ἱππόποδες 43
ἵππος καὶ γλαῦκος, ποταμοὶ 93.b
ἵπποι ἄγριοι λευκοὶ 139.b
Ἴρις ποταμὸς 103
Ἰσθμὸς 10.b.11.19.57.b.87.88.93.94
ἰσθμὸς τί κυρίως δηλοῖ 11.b
ἰσθμοὶ δύο 10.11.
Ἶσις 118.b
ἴσμαρος, πόλις θρᾴκης 20.b
ἴσμαρος ἱερὰ ἦν τοῦ ἀπόλλωνος 64

ἰσμαρικὸς βορέας 11.b.20
ἰσοφαρίζειν, τὸ ἐξισοῦσθαι 95
ἰσπερία καὶ ἰβηρία ὁ αὐτὸς τοῦ ἴβηρος ποταμοῦ συνωνυμίας ἐλέγετο 40
ἴσσα 78
ἰσσικὸς κόλπος 20.21.128.b
ἰσσικὸς κόλπος, ὁ καὶ παμφύλιος 114
ἰσσικὸν πέλαγος, τὸ παμφύλιον Ibid.
ἰστριανοὶ 109.b
ἴστρος 42.43.139
Ἰταλία κιστὸ εἰκάζ(ε) 26
ἰταλοί, ἀπὸ ἰταλοῦ τινός 17
Ἰφιγένεια 44
Ἰχθυοφάγοι 135.136.b
ἰχνοῦσα 66.b
ἰὼ ἡ τοῦ ἰνάχου θυγάτηρ 114.b
ἰὼ κατὰ μῆνιν ἥρας οἰστρωθεῖσα 23
ἰὼ ὕστερον ἐκλήθη ἶσις 118.b
ἴων ὁ ξοῦθος 60.b.109
ἴωνες 22.b.61.87
ἴωνες ἐκαλοῦντο ποτὲ οἱ ἀττικοὶ 60.b.109
ἴωνες πῶς χρηματίζουσιν ὀνόματα ἴδια 25.b
ἰωνία 60.b
ἰωνίδων νήσων πέρι 77

K

Κάβειροι δαίμονες οἱ καὶ κορύβαντες 34.75.b
καβείρων ἱερὰ ἡ σάμος θρᾳκία, ὥσπερ καὶ ἡ ἴμβρος 74.75
καγχαλόων, τουτέστι χαίρων 140
καδμεία ἡ καρχηδὼν ὠνομάσθη 30
κάδμη 109
κάδμου τύμβος 56
καδούσιοι 97.b
καθαίρεσθαι 121.b
καινὴ πόλις 30
καῖσαρ ὁ ἐπιλεγόμενος θεὸς 83
καῖσαρ ὁ ἐπιλεγόμενος θεὸς τὴν καρχηδόνα ἐρημωθεῖσαν ἀνώρθωσε 29.b
κακκάβη ἡ καρχηδὼν ποτὲ ἐκλήθη 30
κακοξεινότερος 98
καλαβρία 55.b
καλαβροὶ 54
καλάμινα πλοῖα 136.b
κάλαμος ἀρωματικὸς Ib.
κάλαμος ἐρυθραῖος διὰ τί λέγεται Ibid.
κάλαμος εὐώδης 120.b
κάλαμοι 136.b
κάλαμοι ἰνδικοὶ 121
καλαύρεια νῆσος 71
κάλης ποταμὸς 105.b
κάλπη παρὰ τοῖς ἕλλησιν ἀλύβη καλουμένη 15
καλύδναι νῆσοι 77.b.78.b
καλύδνιον μέλι 77.b
καμάραι 94
καμαριτῶν πέρι Ibid.
καμβύσης 36
κάμικος 71.b
κάμιρος Ibid.
καμπανῶν πέρι 50
κανωβικὸν στόμα 9.34.38.b
κανωβισμὸς 9.b
κανωβῖται τρυφῶσι Ibid.
κάνωβος πόλις 9
κάνωβος ἀστὴρ Ibid.
κανώβου τοῦ κυβερνήτου θάνατος Ibid.
καππαδόκαι 102.b.123
καππάδοκες 103.b.123
καππάδοκες λευκόσυροι 102.b
καππαδοκία 125.b
καππαδοκία εἰς πόσας καππαδοκίας διαιρεῖται 28
καππαδοκία κομμαγηνὴ 115.b
καππαδοκία μεγάλη, καὶ πρὸς τῷ ταύρῳ καππαδοκία 123.b
καππαδοκία πρὸς τῷ πόντῳ Ibid.
κανὼν 50
κάπυος τοῦ τρωὸς ἐπώνυμος ἡ καπύη Ibid.
κάρα ἀκρώτης 81
καραμβὶς 25.a.& b.103.b
κᾶρες 87
κᾶρες ἀκρίκουες 127.b
κᾶρες δηλωτικοὶ 104.b
καρικὰ θρηνώδη αὐλήματα Ibid.
καρκίνος 84.b
καρμανία 133
καρμανὶς 86
καρμανοὶ 133
καρία 122.b
τῇ καρπάθῳ ἐλυμήναντο ποτὲ οἱ λαγῳοὶ 71.b
κάρυστα 75
καρχηδονίων πέρι 99.b
καρχηδόνιοι ᾤκησαν ποτὲ τὴν σαρδὼ 66.b
καρχηδόνος πέρι 29
κασία 120.b.121
κασπιακὰ ὑφάσματα 38
κάσιον ὄρος 38.116.b
κασπίας θαλάσσης πέρι 14.96.b.97
κάσπιαι πύλαι 63.b.130
κάσπιον πέλαγος 96
κάσπιος κόλπος, ὁ καὶ ὑρκάνιος 14
κάσπιοι 97
κασσιτερίδες δέκα νῆσοι 81
κασσίτερος Ibid.
καταβροχθίζω 85.b
καταβρῶξαι Ibid.
καταχάζεσθαι 95
κατακλυσμοὶ πάτριοι μεγάλοι 73.b
καταρράκτης ὄρνιν ἢ αἰτώδης καλεῖται 33
καταρράκται 33.36.b
καταρράσσειν 33
κατωναρπία, τουτέστι κατάπικρον 45
καθυδύειν 108.b
κάτωθι κατὰ τοῦ καίσαρος οἱ νασαμῶνες συνηγρίωσαν 31
καύκασος 91.93.b.140.b
καύκασος προμηθεῖος 10.b
καύκασος ἐρυθραῖος 95.b
καύκασος ἰνδικὸς 137
καυκάσιον ὄρος 134
καύνιος ἔρως 77
καῦνος καρίας πόλις Ib.
ἡ καῦνος τῶν ἰωνίδων νήσων μία Ibid.
κάϋστρος 110.b
καΰστρου πεδίον, τὸ καὶ καΰστριον καὶ καϋστριανὸν 103.b.111
Κεκροπία 61
κεκροπίδαι 61.b
κέκροπος πέρι 56.b.61
κελαινοὶ ἰνδοὶ 140
κελαρύζειν 63.110
κελτικὴ, ἡ κελτιζωνὴ 100.b
κελτογαλάται 16
κελτοὶ 41.a.&b.126
κελτοὶ λέγονται καὶ κελταὶ 41.b
κεμψοὶ 48
κενεῶνες γῆς καὶ λαγόνες 115.b
κέρασος ἐκαλεῖτο ἡ κερασοῦς 71.b
κερασούντιοι 102
κερασοῦς 65.b.94.102
κεραστία ἐκλήθη ἡ κύπρος 72
κέρατα 62.b
κεραύνια δρυμὰ 70
κεραύνια ὄρη 56.93.b
κέρβερος 60.104
κέρβερος διὰ τί χαλκεόφωνος καλεῖται 104.b
κερκέται, ὧν ἡ χώρα κερκετὶς λέγεται 92
κέρνη καὶ κερνεάτις, νῆσος 32.33.36
κέρκυρα 68
κόρκυρα λέγεται καὶ κέρκυρα 70
κέρκυρα διὰ τί λιπαρὰ λέγεται Ibid.
κέρκυραι δύο 70.b
κερκυραῖοι λέγονται καὶ κόρκυρες Ibid.

κερώνυξ ταώ 126.b
κεφάλαιον 67
κεφαλλῆνες καὶ κεφαλληνία ἐν δυσὶ λέ 62
κεφαλλήνων πόλεις Ibid.
κέφαλος Ibid.
Κῆπος κρεμαστὸς ἐν βαβυλῶνι 125.b.127.b
κήπιοι 129
κήτη μέγιστα 136.b
κηφεὺς 131
κηφῆνες 101.b.127.131
κηφισσὸς, φωκικὸς ποταμὸς 63
κηφισσοὶ πολλοὶ 63.b
Κίανος ποταμὸς 114
κίβυρα Ibid.
κιθαιρα πείχορδος πρὸ εὑρέθη 87
κιλβιανὸν πεδίον 111.b
κιλικες 49.108.b.113 b. 114.116
κιλικία 114.b.115
κίλλα ἱερὰ ἦν τοῦ Ἀπόλλωνος 64.b
κιμμέριος ποταμὸς 24
κιμμέριοι 26.b.46.83. 92.102.104.b.111.b
κιμωλία γῆ 77
ἡ κίμωλος, τῶν σποράδων ἐστὶν Ibid.
κιννάμωμον 121.122
κινώπετα 79
κίος, ἡρακλέους ἑταῖρος 107.b
κίος πόλις 107
κίος ποταμὸς Ibid.
κιρκαῖον πεδίον πόθεν 93 b
κίρκη 46.b.93.b
κισσὸν 121.b
κισσηρὸν Ibid.
κισσαῖοι 108.b
κίσσοι 132.b
κισσὸς μελάμφυλλος 82
κίων οὐρανοῦ ὁ ἄτλας 15.b
Κλαρίου Διὸς μαντεῖον 64.b
κλάρος ἱερὰ ἦν τοῦ Ἀπόλλωνος Ibid.
κλάρος πόθεν ἐκλήθη Ib.
κλεῖδες 63.b.129.b
κλειτομάχου τοῦ καρχηδονίου πόλις 30
κλεομήδης 73
κλεοπατρίτζα 42 b
κλωβίον 137
Κνημὶς ὄρος 61
κνημῖδες 95.b
κνημοὶ Ibid.
κνημοὶ ὄρους 107.b
κνωσσὸς 71 b
Κοιλησυρία 116.b
κοιλόσυροι 123.b
κοιρανία, ἤγουν κυριότης 66
κόκκος ὁ ἐπικληθεὶς παρείσακτος 37
κολοσσαεῖς ἐκαλοῦντο οἱ ῥόδιοι 72.b
κολοσσὸς ἡλίου, χάρητος ἔργον 72
κόλπος μέγας 79
κόλχες 93.a.& b
κόλχοι 69.93
κόλχων γῆ 128.b
κολῶναι 25
κολώνεια 25.b
κόμανα 94
κομμαγηνὴ καππαδοκία 116.b
κορινθιακὸς κόλπος 62.b
κόρκυρα λέγεται καὶ ἡ κέρκυρα 70.b
κόρος ποταμός 132.b
κόρσαι, αἱ τῶν ὀρέων κορυφαὶ 66
κορσὶς, ἡ κορσικα 65.b
κορυβάντων 75.b
κορυβάντων μυστήρια Ib.
κόρυμβοι 82
κορωνηφόροι 78.b
κοττοῦσα 65
κοτυαεῖται 102
κουκουσὸς 94 b
κουράλιον 135 b
κουρῆτες πρῶτοι μετὰ διὸς ἐνεδύσαντο χαλκὸν 100.b
Κράγος 89.b.112
κράθις 52.59
κραναὴ πόθεν ἡ Ἀττικὴ ὠνόμασται 60.b
κρεύσα 71
κρηπὶς 47.67
κρὴς, οὗ κρήτη ἐπώνυμος 71
κρισαῖα πορθμὸς 17.b
κρήτη 71.83.b
κρῆτας φησὶν ὁ ποιητὴς καὶ κρήτην 15.b
κρητικὸν πέλαγος 18.73
κριὸς αἰὴρ χρυσαῖος ἆθλον τῆς αἰγυπτίας ἦν 73
κριοῦ μέτωπον 18.20 25. 26
κρισαῖος κόλπος 51
κρισσὸς ὕπ. κτίσμα ἡ σινώπη 102
κροῖσος 109.b.131.b
κρόνιος πόντος 11 12.84.b
κρότων ζωόφιον 52.b
κροτωνιατῶν πόλις 52
κροτωνιᾶται διὰ τί ὑγιεινότατοι ἐγένοντο 52.b
κρημνώδεις ὄχθαι θερμώδοντος διὰ τί καλοῦνται 103
κρύσταλλος μεταλλευτὸς Ibid.
κρύσταλλοι λίθοι 96.b. 105
Κυάνεαι πέτραι 23.b
κυάνεοι 83.b
κυάνεοι αἰθίοπες 140
κύδνος 49.116
κύδνος τὴν ταρσὸν μέσην τέμνει 118.b
κύδνου ῥεῦμα ψυχρὸν καὶ ταχὺ 114
κυδωνία 71.b
κυθέρεια ἀφροδίτη πόθεν λέγεται 71
κύθηρα Ibid.
κύθνιος τυρὸς 76
κύθνος, μία τῶν κυκλάδων 75.b
κυκλάδες νῆσοι 75.76
κύκνος φωνικὸς διὰ τί οὐκ γίνεται τῆς παλαιὸς λέγεται γενέσθαι 48.b
κύκνοι 110.b
κυλινδρος 133
κυλλήνη 48.b
κυμαίνεσθαι 64
κυνοναυμαχία 33.b
κυνοειδὴς, ζωόφυον 52.b
κύπριοι γνησιώτατοι ὀλβιώτατοι 72
κύπρις διὰ τί ἡ ἀφροδίτη καλεῖται Ibid.
κύπρος υἱὸς κινύρου Ib.
κύπρος αὐτὸς 72 b
κύπρος νῆσος 14.72.83. b.84.108.b
κύπρον ἱερὰ πρῶτα τυ εἰκάζουσι οἱ παλαιοί 26
κυρβασίον ἄστυ, αὐτὴ τῇ κυρβασίου 106.b
κυρηναῖοι περὶ τὴν ἀφροδίτην ἐπισημία ἡ χέλλωται 61
κυρήνη, ἡ τῆς ὑψέως θυγάτηρ 32.b
κυρήνη πηγὴ Ibid.
κυρήνη πόλις 32
κυρήνη σιλφιοφόρος 104. b
κύριον πέλαγος 17.b
κύριος Ibid. 65 b. 83.b
κῦρον οἱ σάκαι ἐνίκησαν 99.b
κῦρος παρὰ τοῖς μασσαγέταις ἐπελεύθησε 98
κύρου ἐπιτάφιον ἐπίγραμμα 132
κύρου τάφος παρὰ τοῖς πασαργάδαις Ibid.
κῦρος, ποταμὸς περσικὸς 132.b
κύταια, παρὰ τῷ λυκόφρονι 16.b.17
κυχρεία ἐκαλεῖτο ποτὲ ἡ σαλαμὶς 73 b
Κωλὴ διὰ τί περιοδεῖται 85
κωλιὰς ἀφροδίτη 84.85

κωλιὰς γῆ 136.b
κωλιὰς νῆσος 138.b
κῶμαι μεγάλαι, ὑπὸ τινῶν ἐκλήθησαν πόλεις 40.b
κῶμος, ὅπου κωμαστικὴ ἑορτή 82.b
κωνσταντῖνος ὁ μέγας 106
κωνσταντίνου πόλις, καὶ ἑξῆς χὼ πόλις ὠνομάσθη 37
κωρύκιον ἄντρον 113
κώρυκος αἰγιαλὸς περὶ λυκίαν 112.b
κώρυκος, ἄκρα κιλικίας 113
κώρυκος πολίχνιον Ibid.
κώρυκος καὶ φασηλὶς παμφυλίας πόλεις 112.b
κώφης 138

Λ

Λ ἀντὶ τοῦ ν ἔν τισι λέξεσι 141.b
Λαγιδεῖς 65
λαγῶνες γῆς καὶ κενεῶνες 115.b
λάδανον 121
λαιστρυγόνων γῆ 126
λακίνιον, ὅθεν ἡ λακινιὰς ἥρα 52.b
λακύδων λιμὴν ἀγαθὸς τοῖς μασσαλιώταις 16
λάκωνες 92 b.113.b
λακωνικὴ ἑκατόμπολις τὸ παλαιὸν 59
λαοδίκεια 118
λάρισσα 59.b
λάροι 79
λατῖνος, ὀδυσσέως καὶ κίρκης υἱὸς 50
λατῖνοι ὁμώνυμοι λατίνου εἰσί Ibid.
λαχαίνειν 136
λάχανον Ibid.
Λεβηνεῖδες οἱ λαγιδεῖς ἐκαλοῦντο 65.b
λέβης χάλκεος 80.b
λέλεγες 109
λελεγὶς ἐκλήθη ποτὲ ἡ μίλητος Ibid.
λέμβος ληστρικὸς 81
λεοντόπολις 37.93.b
λέπραι κακοήθεις 77
λέρος τῶν σποράδων μία ἐστί Ibid.
λέσβος 78.83.b
λέσβος πεντάπολις 78
λέσβος ποτὲ πλασγία ἐρρέθη 49
λέσβον ἀπορρωγῆναι τῆς ἴδης πιστεύεται 68.b
λευκανοὶ 51
λευκανὴ, ἡ τῶν λευκανῶν πόλις Ibid.
λευκὰς λέγεται καὶ [illegible] 70
λευκὴ νῆσος 44.79
λευκὴ πέτρα 17
λευκόλλα 78.b
λευκοπέτρα, ἡ καὶ λευκὴ πέτρα 48
λευκόσυροι 123
λεύκοφρυς 78
λευκωσία μία τῶν σειρήνων 50
λευκωσία νῆσος λευκωσίας τῆς σειρῆνος ἐπώνυμος 50.b
Λήδανον, ὅπερ οἱ ἀράβιοι καλοῦσι λάδανον 121
λῆμνος 49.74.a & b
ληναί, αἱ βάκχαι 94
Λίβανος 121.122
λιβανωτὸς 121
λίβυες βύζαντες 106
λιβύης πέρι 27.b.40
λιβύη πόθεν ὠνόμασται 27.b
λιβύη τέταρτον μέρος τῆς οἰκουμένης οὐκ ἔστι 28
λιβύης εἴδους πέρι 27.b
λιβύρναι νῆσοι, ἢ λιβυρνίδες 55
λιβυρνικὰ σκάφη 55 b
λιβυρνὸς Ibid.
λιβυρνοὶ, ἔθνος ἀπό τινος λιβυρνοῦ Ibid.
λιγεία, μία τῶν σειρήνων 50
λίγυες κόλχοι 17
λίγυες, οἱ παρὰ τυρρηνοῖς 16.b
λίγυες ὀρθῶς σπένδουσι Ibid.
λιγύων τινὲς ἑπτάπλεθροι 17
λιγυστῖνοι 16.b
λιλύβαιον 67
λιλύβη Ibid.
λιναῖς ἐσθῆτας ἀμπέχεσθαι ἔθος τοῖς αἰγυπτίοις 93
λιδικὰ πλοῖα 71
λίδες Ibid.
λιπάρα 66.b
λιπαραίων νῆσοι Ibid.
λιπαρὰ χθὼν 126.b
λίσσος, ποταμὸς θρακικὸς 76 b
λίτρον, ἀντὶ τοῦ νίτρον 141.b
Λοκρὸς, ἀντὶ τοῦ λοκρικὸς 11.b
λοκροὶ ἐπιζεφύριοι Ib.
λοκροὶ ἐπικνημίδιοι 61
λοκροὶ ἑσπέριοι Ibid.
λοκροὶ δοῦλοι πράγματα τοῖς δεσπόταις παρέχον 51
λουτρὰ 132.b
Λυγγεὺς 106.b
λυδοὶ [illegible] πάντων λέγονται 111.b
λυδὸς καὶ λύδιος ταυτὰ Ib.
λυδοί 110. 111
λυδοὶ καὶ μαίονες ἐπικαλοῦνται 108
λυκάων 113 b
λυκάονες 87.113
λυκαονία 59.b
λύκιοι 112.113
λύκιοι διπλοὶ 113.b
λύκος 112
λύκος ποταμὸς 103.104
λύρβη 114
λυρνησὸς 113.116
λυσίμαχος 109.b
λυσιτανοὶ 126
λύτρα 76.b
λυχνίτης λίθος, ὁ καὶ σεληνίτης καλούμενος 47
Λωτὸς 68
λωτοφαγῖτις σύρτις ἡ μικροτέρα 30.b

M

Μάδαρσος 138.b
μαγνήτης σιδήρου ἑλκυστικὴ 41.b
μάδυτος 73
μαιανδρίου, ἢ μαιανδρίου πεδίον 103.b.110.b
μαίανδρος ποταμὸς 109
μαίανδρος σκολιὸς ῥεῖ 110.b
μαίανδροι Ibid.
μαιὰς, ἡ μαῖα παρ' ἀθηναίοις 34.b
μαιῆτις, ἡ καὶ μαιῶτις καλουμένη 26
μαιῶται 10. 90
μαιῶτις λίμνη πόθεν κέκληται 90
μαιῶτις λίμνη μήτηρ τοῦ εὐξείνου πόντου 10.b.139.b
μαιώτιδος στόμα 80.b
μαιωτικὴ νῆσος, ἡ καὶ ταυρικὴ 44.b
μακάρων νῆσοι 79.b
μακεδονίας καὶ μακεδόνων πέρι 37.61.b
μακεδὼν, εἷς τῶν δέκα αἰόλου παίδων 61 b
μακεδὼν διὰ τοῦ η, ὡς σαρπηδὼν 37.61.b
μάκρις νῆσος 74.75
μακελεὺς 75
μακρόβιοι 80.81
μάκρωνες 100. 102.b
μαλέα, καὶ μάλεια 15.b
μαλλὸς 116
μαλλοί, ἰνδικὸν ἔθνος 116.b
μαλλοί, τὰ σίμματα 116
μανία, ὅθεν ἐρωτομανία, ὀψιμανία 53
μάρδοι 97.b.129 b
μάρδος ποταμὸς 97.b
μαριανδυνὸς παῖς τιτυοῦ 104.b
μαριανδυνοὶ 104.105
μαρμαρίδαι 32 b
μαρσοὶ αἰώποδες 53

μαρσύας ὁ μουσικὸς ἀπεδάρη ὑπὸ ἀπόλλωνος 45
μασουλῆς γράφει ὁ πολύβιος τοὺς μασουλίας 29.b
μασσὸς, ὁ ὀφθαλμὸς, σκυθιστὶ 12
μασσαγετῶν περὶ 98
μάσσαι 16.b
μασσαλία, χώρα καὶ πόλις λιγύων Ibid.
μασσαλίας περὶ, καὶ πόθεν οὕτως ὠνόμασται Ib.
μασσαλιῶται εὐδόκιμοι περὶ τὴν ὀργανοποιίαν καὶ τὴν ναυπηγικὴν Ib.
μασουλῆες ἀχείρωμοι 29
ματιανοὶ 103.b.118.b
ματίας 42.b
μαῦροι, οἱ καὶ μαυρούσιοι 29
μαστεύειν, τουτέστι ζητεῖν, καὶ καταδιώκειν 69
Μεγάβυζος 110
μεγαρεῖς 109
μέγας, ἤτοι πλατὺς 108
μεδιολάνιον 41
μελάγχλαινοι 43.44.81.b.134.b
μελάγχροοι σύροι 123
μέλαινα κόρκυρα 70.b
μελάμβωλος ἡ αἴγυπτος 35.b
μελάμπους 58
μελάμφυλλος ὠνομάσθη ἡ σάμος 77.b
μέλας κόλπος 59.79
μέλας ποταμὸς Ibid.
μέλαν δρυὸς, παρ' ὁμήρῳ 45.82
μέλι καλύδνιον ἀττικῷ ἐνάμιλλον 77.b
μελιγουνὶς 66.b
μελιτηνὴ 94.116.b
μεμνόνειος βασιλεὺς 73.b
μεμνόνειον ἄστυ 132.b
μέμνων, ὁ τοῦ τιθωνοῦ καὶ τῆς ἡμέρας υἱὸς 36
μενδήσιον στόμα 34
μερμερίζειν, ἤτοι φροντίζειν 49
μέρμερον ἔθνος Ibid.
μερόη 54.b
μεσσάπυγοι 54.b
μεσοποταμία 124.b.125
μεσοποταμία εὐρωπαία 126
μεσσήνη 58.b
μέταβος, ὁ μεταπόντιος 52
μετάδημος, ἤτοι ἀπόδημος 98
μεταπόντιος, υἱὸς σισύφου 52
μεταπόντιον πρὶν λεγόμενον σιεις Ibid.
μεταπόντιοι Ibid.
μετήλυδες 93
μετρήσασθαι 95
μέτωπον κριοῦ διατί 18
μέτωπον κριοῦ πόθεν ὀνόμασται 18.b
Μηδεία 46.69.129
μήδιοι 129
μηδικὴ βοτάνη Ibid.
μηδικαὶ πέτραι 129
μηδικὸς ὀπὸς 129
μῆδος 128
μήδων περὶ 128.129
μήδων χώρα 128
μῆλος, τῶν σποράδων νήσων μία, ἢ κατά τινας, κυκλάδων 77
μηνὶ βωμὸς διὰ τί ἵδρυται ἐν γαδείροις 65.b
μήνιγξ 68
μήονες 108.110
μήονες πλουσιώτατοι 131
μηονία 110.b
μηροραφὴς διόνυσος πόθεν λέγεται 140
μηρὸς, νυσαῖον ὄρος Ibid.
μητρόγου τῆς φρυγὸς ἡ παρθενότης ἠράσθη 50.b
μητρὶς οὕτως λέγεται ὥσπερ καὶ πατρὶς 76
Μίδας μεγάλης φρυγίας ἐβασίλευσε 107.108.b
μίδου κρήνη 46
μιθριδάτου βασίλεια 103
μίλητος, πόλις ἐπιφανὴς 109
μίλητος ἀγαθὴ εἰς ἐρίων φορὰν Ibid.
μίλητος ἱερὰ ἦν τοῦ ἀπόλλωνος 64.b
μίλητος, κρητικὴ νῆσος 109
μίλητος, πόλις αἰολικὴ 64.b
μίλτος 141.b
μίλτος ἰβηρικὴ τῇ σινωπικῇ ἐνάμιλλος Ibid.
μιλτοπάρηοι νῆες 12.b
μιλτῶδες χρῶμα, ἐρυθρὸς Ibid.
μίλωνος τοῦ κροτωνιάτου περὶ 52
μιμαλλὼν 64.b
μινναῖοι 122
μινυοὶ 58.b
μίνως 71.b
μιτυλήνη 78
Μοναὶ πιέζεσθαι, τοῦτ' ἔστιν ἵστασθαι 68
μονόπης 96.b
μονῶπα στρατὸν ἀρίμασπον διὰ τί ὁ αἰσχύλος ὀνομάζει 11.b
μόσσυνες, τουτέστι πύργοι 100.b
μοσσύνοικοι 100
μόσχες 57.b
μοψοπία 60.b
μόψος καὶ ἀμφίλοχος, οἱ ὁμοσύνεδροι μάντεις 116
Μυκάλη ὄρος 86.b
μύκονος, τῶν κυκλάδων μία 76
μυουρίζειν 57.b
μύρμηκες χρυσωρύχοι 139
μυρμιδόνες 73
μύρρινα, πόλις ἀμαζόνων ὁμώνυμος 109.b
μυρρινούσιοι 65.b
μυσὸν ἢ μυσὸς, φυτόν τι 46.107.b
μύσκελλος 52
μυσία 107.111
μύσιος βόσπορος 23
μύσιος πορθμὸς Ibid.
μυσὸς, υἱὸς τοῦ Διὸς 46
μυσὸς ἕτερος, υἱὸς τῆς ἀργανθώνης 46.108
μυσοὶ 43.46
μυσοὶ θρηϊκικοὶ 104.b
μυσοὶ οὐ μόνον εὐρωπαῖοι, ἀλλὰ καὶ ἀσιανοὶ 107.b

N

Ναβαταία χώρα 122.b
ναβαταῖοι 122
ναβάτης Ibid.
νάξαι, τουτέστι θύσαι 76.b
νάξιοι περὶ σκυλίαν Ib.
νάξος, κυκλάδων μία Ib.
νάξος ἀμπέλου φύλλῳ εἰκάζεται 26
ναρκισσίτης λίθος 129.b
νασαμῶνες 31
νασαμῶνος περὶ, οὗ τὸ ἔθνος ἐπώνυμον Ibid.
νασαμώνων ἔθη τινὰ Ib.
Νεάπολις ἡ καὶ νέα πόλις 50.a & b.124
νέα πόλις οὐ μία ἐστὶ 31
νεβεὶς 121
νεβεῖδες 94.95.140
νεβρὸς 121.b
νεβρὸς, δηλονότι ζῷον 95.b
νεῖλος, ὄνομα υἱὸς βασιλικοῦ παιδὸς 34
νεῖλος ποταμὸς 10.103.b.139
νεῖλος διὰ τί ἐργατικὸς ποταμὸς ὑπὸ τοῦ ἡροδότου καλεῖται 34
νεῖλος πόθεν ἐτυμολογεῖται Ibid.
τοῦ νείλου ὕδωρ ὠφελιμώτατον 34.b
νείλου πηγαὶ ἄδηλοι, κατὰ τὸν γεωγράφον 91.b
νειλῶτα στόματα 109.b
νεκρὸς πέτρας 11.12
νέμεσθαι, βουκολεῖσθαι, βόσκεσθαι, οὐδὲν διαφέρει 29

νενασμένον, ἀντὶ τοῦ κατανεύμενον 38
νέσσου κενταύρου μνῆμα 61.b
νευρῖται 44
νευροὶ 43.44
Νῆ, στερητικὸν μόριον, καὶ ἐπιτατικόν 21.b.29.b
νηΐδες 29.b
νηλέως κτίσμα ἡ μίλητος 109
νηρικὴ ἰθάκη 70
τὸ νήρικον λέγεται καὶ λευκάς, Ibid.
νήριτον ὄρος Ibid.
νησιάδες 82
νῆσοι μακάρων 79.b
νήχης κόλπος 21.b
Νικασία, τῶν σποράδων μία 76.b
νίκη λέγεται καὶ νίκαια 63
νικόπολις 21
νινευΐ 127
νῖνος 125.b
νῖνος βασιλεὺς 101 b
νῖνος πόλις 102.b
νιόβης πέρι μυθολογουμένων θεάματα 18.b
νισαῖοι ἵπποι 129
νισαῖον πεδίον Ibid.
νίσιβις 102.b
νισύριος οἶνος χρηστὸς 76.b
νίσυρος Ibid.
νίτωκρις 127.
νιφάτης ὄρος 125
Νομάδες 91.b
νομάδων πέρι 29
νομαῖοι σκύθαι 97
νοσφίζειν 10
νοσφίσασθαι 92
νοτία ἡ πρὸς τῇ ῥόδῳ, τῶν σποράδων μία ἐστὶ 77
Νύσα 21.b.108.140
νύσαι εἰσὶ διάφοροι 88.b 140
νυσηϊάδες 140
Νωρίκια ἄστεα 45
νωρικοὶ 45.b
νώρικοι ταυρίσκοι 44.b
νώρικον οἱ φρύγες τὸν ἀσκὸν καλοῦσι 46
νῶτα γῆς, ὥσπερ καὶ θαλάσσης 115.b

Ξ

Ξάνθος ποταμὸς ἄλλος παρὰ τὸν τρωϊκὸν 112
ξάνθος ποταμὸς πόθεν 22.b
ὁ Ξέρξης τὸν τοῦ ἄθω αὐχένα διορύξας ἀπεθαλάσσωσε 73.b
ξέρξης ἁλμυρὸν τὸν ἑλλήσποντον ὠνόμασε 46.b
ὁ ξέρξης περὶ σαλαμῖνα κατεναυμαχήθη 73.b
ὁ ξέρξης τὸν περὶ σαλαμῖνα πορθμὸν ἐπειρᾶτο καταχῶσαι Ibid.
ξερξικὴ ἀλαζονεία 114
Ξιμηνὴ 103.b

Ο

Ὀδυσσέως βωμὸς 68
Ὄζειν φυσικῇ συνταχθὲν 121
ὀζόλαι 61
ὀζόλαι οἱ λοκροὶ 51
Οἰκουμένη περιμήκης 8.13
οἰνουσαιὲς 53
οἶνος αἴτιος τοῦ ἀρχεῖν 140.b
οἶνος κατακεκαυμενίτης 111
οἶνος μέγας περιττὸν ἐν χίῳ ἔφυτο 78.b
οἶνος μεγίφρων 98
οἶνος νισύριος χρηστὸς 76.b
οἶνος παρὰ τοῖς μοσυνοίκοις σπάνιός ἐστι 101
οἶνος ὑπὸ μέσου πινόμενος πατὴρ ὁ ἐλιδὲς 82.b
οἰνώνη ποτὲ ὠνομάσθη ἡ αἴγινα 73
ὄϊς ἄχαυλοι 91
οἴτη τὸ τῆς τραχῖνος ὄρος 107.b
Ὄλβος 120
ὀλκὰς 64.85.b
ὀλκὰς ἐπὶ νήσων λεχθὲν 69.b
ὀλυμπηνοὶ 46
ὀλυμπηνοὶ μυσοὶ, ἢ ὀλύμπιοι 107.b.110.b
ὀλύμπια ὄρη περὶ νικαίαν 58.b
ὀλυμπιακὸς ἀγὼν περὶ νικαίαν ἀγόμενος Ib.
ὀλυμπιάς, ἀλεξάνδρου τοῦ μακεδόνος μήτηρ 37
ὄλυμπος 58
Ὁμαλὴ 116
Ὄνομα πρωτότυπον ἀντὶ τοῦ κτητικοῦ τίθεται 15.b
ὄνος, δύσεργον ζῶον 91.b
ὄνυξ 126.b
Ὀπισθοσφενδόνη 8.b
ὀπούντιοι 61.b
ὀποῦς, πατρόκλου πατρὶς Ib.
Ὀρεσταὶ 92
ὀρέται Ibid.
ὀρθοκραιρος 89
ὄροβος 40.b
ὀρόντης ποταμὸς 118.b
ὀρτυγία 75.109.b
ὀρφέως κεφαλὴ 78
Ὄσεις 44
ὄσσα 58
ὄσσαν τοῦ μακεδονικοῦ ὀλύμπου ἀπερρωγέναι πιστεύεται 68.b
Οὐενετία 54.b
οὐενετοὶ παρωκεανῖται 55
οὐεργία 82
οὐισταπανὸς τὴν θράκην ἀπὸ τῆς εὐρώπης ἐχώρισε 59.b
οὐισταπανὸς δίχα τὴν θράκην τῆς εὐρώπης ἰδίασε 46.b
οὐλόκρανοι, οἱ οὐλότριχες 93
οὐῖτοι, ἢ θουῖτοι 97.
οὖρος, ἤγουν ἄνεμος 57
Ὀφιοῦσσα ἐκλήθη ἡ ῥόδος 72.b
ὀφίτης λίθος 127.b
Ὀψικαρία 53

Π

Π πρῶτον εἰς β 70
Παῖδος ποταμὸς 54.b
πάδος, ὁ ποτὲ ἠριδανὸς ὀνομασθεὶς 41
παῖδες δυσμενέων, ἀντὶ τοῦ δυσμενεῖς 85.b
παιονία 42.b
παιονικὰ ὄρη Ibid.
πακτωλὸς χρυσοῤῥόας 110
παλάτια πόθεν λέγεται παρὰ τοῖς ῥωμαίοις 49
παλιναῖον ὄρος 78.b
παλλάτιον 49
παλλήνη, θυγάτηρ σίθωνος 47
παλλήνη ἡ τῆς κασανδρείας χερρόνησος 47.b
παλλήνη πόλις θράκης 47
παλληνὶς, ἡ πρωτέως θυγάτηρ 47.b
παμφυλία χώρα 112
παμφύλιος κόλπος 21
παμφύλιος κόλπος, ὁ καὶ ἰασικὸς 114
παμφύλιον πέλαγος, τὸ ἰσσικὸν Ibid.
παμφυλίων πέρι 112
πάμφυλος καὶ παμφύλιος, ταυτὰ 111.b.112
πανόνιοι 43
παντικάπαιον, πόλις μεγάλη 45.b
παντικάπης ποταμὸς 45
τὸ παρὰ προθέσεως ἡ παραλήγουσα ἀναχοδὸν πίπτεται 120.b
παραλία 60.b
παραυγάζειν 18
πάρειος φρυγία 108
παρηχίας 85
παρθενία ὠνομάσθη ἡ σάμος 77.b
παρθενίαι τίνες ἐλέγοντο 54
παρθένιος ὁ θερμώδων 102.b

παρθένιος κόλπος 20.b
παρθένιος ποταμὸς 77.b
παρθενόπη διὰ τί αὕτη λέγεται 50.b
παρθενόπη, μία τῶν σειρήνων 50
πάρθοι 130
παρθυαῖοι, οἱ καὶ πάρθοι Ib.
πάριοι 74.76
πάριον, πόλις ἐν τῇ προποντίδι 74
πάρισα, ἤτοι ἰσοκατάληκτα ῥήματα 16
παρνάσιοι δυσχείμονες 28.b
παρνασσὸς ἀρμεναῖος 97.b
παρνησσὸς Ibid.
παρνισσὸς 134.b
παροπαμισὸς 134.b.140.b
παροπαμισάδαι 134.b
παρπαμισὸς 97.b.134.b
παρπάνισος Ibid.
πάρος, μία τῶν κυκλάδων 76
παῤῥαλὶν διὰ δύο ρρ οὐ χαλδίον 120.b
παῤῥασία 59.b
παρωκεανῖοι τόποι ψυχότατοι 12.b
παρώρειος 128
πασαργάδαι 132
πάσασθαι, ἤγουν γεύσασθαι 110
πασιτίγρις 139.b
παταγὴ 82
τοῦ πάταγος τὸ θηλυκόν ἐστιν ἡ παταγὴ Ibid.
τὰ πάταλα 124.b
πατταληνὴ νῆσος 134
τὰ πάταρα πόθεν καλεῖται 22
πάταρα, κτίσμα πατάρου 72
πατάρων ἄκρα 21.b
πατάρα, κίστη, ἤτοι κιβωτὸς 22
πάταρος 46
πατάρου καὶ ξάνθου περὶ ἱστορία 22
πάτμος, τῶν σποράδων μία 77
παφλαγονία 105.b
παφλαγὼν 104.105.b
παφλαγόνες 87.104
πάχυνος 18
Πέζα 47.b
πεισίστρατος ὁ λακεδαιμόνιος νώθελον ἔκπτον 46
πελαγία νῆσος 79
πελαργοὶ Ibid.
πελασγία 59.b.61.b
πελασγία πρὶν ἡ λέσβος ἐῤῥέθη 49
πελασγικὸς ζεὺς Ibid.
πελασγοὶ 49.61.b
πελασγοὶ, οἱ ἀθηναῖοι 61.b
πελασγοὶ δῖοι 78.b
πελασγοὶ κρήτης ἔποικοι 49
πελασγοὶ σποράδες εἰσὶ Ibid.
πελασγοὶ χίου οἰκισταὶ 78.b
πέλλα 118
πελοπόννησος 57.b.58.83.b
πελοπόννησος πλατάνου πετάλῳ εἰκάζεται 26
πέλοπος νῆσος ἡ πελοπόννησος 57
πελωρὶς 67
πενέσται 78.b
πενίας βωμὸς ἐν γαδείροις 65.b
πεντάπολις, ἡ καὶ κυρηναϊκὴ καλουμένη 32.b
πεπάρηθος 74.b
περίδρομον 96
περιηγὴς 26.b
περιηγήσεως τέλος, καὶ ὠφέλεια 27
πέρινθος 23.b
τὸ περιτέμνεσθαι, ἓν τῶν αἰγυπτίων ἐθῶν 93
περιώνιον, ἤτοι μάγα 71
πέρκη ἡ ὕστερον κληθεῖσα θράκη 46.b
περσῶν πέρι 131.132
πέρσαι τινὲς νομάδες 131.b
περσῶν βασιλεὺς διὰ τί μέγας ἐλέγετο 131
περσὶς 113.b.131
πέρσης Ibid.
περσικῆς οὐδὲν ὠφέλειαι πλεῖσται 131.b
περσικαὶ ἐμβάδες Ibid.
περσικὸς κόλπος 12.14.86.b.87.b
περσὶς τοῖς πέρσαις παρώνυμός ἐστι 14
περσὶς περσέως ἐστὶν ἐπώνυμος 27.b
πέτρα 122.b
πέτρα ἀνάλωτος 99
πευκαλεῖς, ἢ πευκαλεῖς 138.b
πευκινῖνος ποταμὸς ὁ σιλάεις 50.b
πεύκη νῆσος 42
Πήγασος 115
πήγνυμαι, ὅθεν πεπηγὸς πόντος 11.12
πηλούσιον 56.b.58
πηλούσιον, ἢ πηλουσιακὸν στόμα 34.38
πηνειὸς 68.b.98.b
Πιθηκοῦσαι 48.b
πίναρος ποταμὸς 114
πίσα 58
πισάτη γῆ Ibid.
πισίδαι 113
πισιδέων πεδίον Ibid.
πισίδης Ibid.
πισιδία 114
πισιδία, περὶ τὴν μεγάλην φρυγίαν 108.b
πίσω, μέλλων 58
πιτανὸς 78
πιτυοῦσα ποτὲ ἐκλήθη ἡ μίλητος 65.b.109
Πλαγκταὶ πέτραι 15.24.b.56.b
πλαζόμεναι πέτραι 24
πλαταμὼν 88.b
πλεκτοὶ θύρσοι 121.b
πλεύμων, αὐτὴ τοῦ πλεύμονος 141.b
πληθυντικῶς ἅμα καὶ ἑνικῶς ἐκφέρονταί τινα 15.b
πληθυντικῶς οὐκ ἐκφερόμενά τινα 13.b
πληθυντικῶς ἐκφερόμενα τινὰ ἔμφασιν ἔχει 15.b
πλημμυρεῖν 30.b
πλήμη Ibid.
πλημμύρα πόθεν λέγεται Ibid.
πλούτων 60
πλωταὶ νῆσοι 66
Ποίασπος, αὐτὴ τῆς ποιάπιος 106.b
πολιήτης 127.b
πόλις κατ' ἐξοχὴν ἡ μακεδονία ἐκλήθη 37
πόλεων ἐπὶ τοῦ νείλου παρακειμένων ὀνόματα 36.b
πολλά, αὐτὴ τῆς πελία 68.b
πόλος ἀρκτῶν 83
πολυγλώχ, ὁ σίδηρος 68
πολυκράτης, συλοσῶντος ὁ τυράννου ἀδελφὸς 77.b
πολυῤῥῆνες, ἤγουν πολυπρόβατοι, πολυθρέμμονες 101
πομπήιος 92.b
πομπηίου πόλις 116.b
πόντος κατ' ἐξοχὴν λεγόμενος ὁ εὔξεινος 22.b.24.b
πόντος αἰθιόπιος 11.12
πόντος ἐρυθραῖος Ibid.
πόντος ἠῷος Ibid.
πόντος κρόνιος Ibid.
πόντος νεκρὸς Ibid.
πόντος πεπηγὼς Ibid.
εἰς πόντον ἀπελθεῖν 24 b
πορθμὸς 17.b.90.b
πορθμὸς σικελικὸς 48
πορθμὸς 23.b.89
πορθμὸς μύσιος 23
πορθμοὶ ῥοώδεις 68
πορφυροῦσα 71
ποσείδειον, αὐτὴ τῆς ποσειδίου 106 b

Ποσειδῶν καὶ ἀπόλλων τὴν ἴλιον ἔκτισαν 108
Ποσειδῶν διὰ τί ἀποτεμεῖν τὸ ἰσθμὸν λέγεται 68
Ποσειδῶν τὴν καλαύρειαν καὶ τὴν πυθὼ ἤλλαξατο 71.b
Ποσειδῶνος τρίαινα τί αἰνίττεται .68.b
Ποσειδωνίας ἄκρα 50.b
Ποταμία χώρα, ἡ αἴγυπτος 35.b
Ποταμὸς 24
Πρέμνον πελέας, ὄντι κορμὸς 109.b
Πρετανίδες νῆσοι 83
Πρετανικαὶ νῆσοι, αἱ τῆς βρετανικαὶ 70
Προιλώη 109.110.b
Προβολαὶ, ἡ προμολαὶ 136
Προικόννησος 77.b
Προίτου θυγατέρες ἐμάνησαν 58.b
Προμηθέως ἀνασκολοπισμὸς περὶ τὸν καύκασον 91
Προμηθέως δεσμὸς 140.b
Προμηθέως ὀνομαστήριον Ibid.
Προποντίς 22.23.24
Προποντίς στόμα λέγεται, καὶ μετὰ προποντίς στόμα πόντου 105
Πρόσωπα, αἱ τοῦ προσώπου 15 b
Προυσιάς, ἄδος 107.b
Προχύτης 103.b
Προχύτη ἱερὸς 48.b
Πρωτέως πέλα 38.b
Πτολεμαῖοι παῖδες 29.b
Γπλέα 109.b
Πτεροπύργου 107 b
Πτολεμαίῳ τῷ λάγου δαίμων ἐπέφαινε 37.b
Πυγμαῖοι 13.b
Πυγμαλίων τὸν σύγχαιον δολοφονεῖ 50
Πυθόθεν, τὸ μαθεῖν 64.b
Πύθω τὸ σήπω Ibid.
Πυθώ πόθεν παρονόμασται 64
Πυθὼν ἱερὰ ἦν τοῦ ἀπόλλωνος 64.b
Πύλαι 63.b.129.b.130
Πύλαι ἁπλῶς λέγονται, καὶ θερμοπύλαι συνήθως 57.b
Πυλαιμένης ἡγεμὼν 54.b
Πύλιοι 58.b
Πυξία 36
Πύραμοι 123.b
Πύραμος ποταμὸς 114
Πυρηναῖον ὄρος, ἢ μᾶλλον πυρήναιον, καὶ πληθυντικῶς πυρήναια ὄρη 48.94
Πυρήνη μέγιστον ὄρος 41.47.b.48.94
Πυρσὸς, ὁ πυρρὸς 115.b
Πώλυπος, αἱ τοῦ πολύποδος 70.b
Πῶρος, ἰνδῶν βασιλεὺς 136.b

Ρ

Ραμνοῦς 65.b
Ρῆκας καὶ ἀμφίστρατος 92.b
Ρηβαῖος 105.b
Ρηβαντία γῆ Ibid.
Ρηβας ποταμὸς Ibid.
Ρηγίνη χώρα 48
Ρήγιον Ibid.
Ρήγιον πόθεν παρωνόμασται 68.b
Ρίωνος 41.42.82
Ρίνδων, ὁ ἐπικαλύμματος φύλαξ 53
Ριπαῖα ὄρη ἀεὶ χιονώδη εἰσὶ 12.b.45.b
Ριπαῖα ὄρη μέρη τοῦ καυκάσου 91
Ροδόπη 42.b
Ρόδος 71.72
Ροῖκος ἀρχιτέκτων 78
Ρόμβος τί σημαίνει 137
Ρόπαλον ἡρακλέους ἀρχαῖον 140.b
Ρυρφεῆς αἶγες, ὡς περιπλώουσι 47.b
Ρυμβόνες 137.b
Ρύμβος Ibid.
Ρύσα 76.b
Ρισμὸς 40.87.b
Ρυτὴρ 40
Ρυω, τὸ ἑλκύω 76.b
Ρώμη τῆς λατίνης χώρας ἐστὶ 50
Ρωπάνια 135.b
Ρῶπες 135
Ρωπεία Ibid.

Σ

Σ τρέπεται εἰς ρ ἀφωνίαν χάειν 56
Σαβάζιος διόνυσος πόθεν λέγεται 132
Σάβαι 122.132
Σάβαι οἱ ἐκεῖ, οὐ μόνον ἀραβικοὶ Ibid.
Σάβαι ἰνδικὸν ἔθνος Ibid.
Σαβαῖοι 122
Σάβοι ἔθνος θρακικὸν 132
Σαγγάριος ποταμὸς 105.107
Σαγγία κώμη 107
Σαῖοι 78
Σαϊτικὸν στόμα 34
Σακαλωνὴ γῆ 99.b
Σάκαι 99
Οἱ σάκαι 99.b
Σάκεια νῆσος Ibid.
Σαλαβείας 98.b
Σαλαμὶν, ἡ σαλαμὶς 71.b.72.b.73.b
Σαλμυρὶς 20
Σαμάται, αἱ τοῦ σαρμάται 40.b
Σάμη, ὅθεν σαμαῖος 78
Σάμος, ὅθεν σάμιος Ibid.
Σάμος ἀγαθὴ εἰς τελέων φορὰν 109
Σάμος θρακία, ἡ καὶ σαμοθράκη συνήθως 74.75.b
Σάμος θρακία πόθεν ἐτυμολογεῖται 78
Σαμοθρακῶν ἱερὸν 116
Σάμος ἐπειρα, ἰωνικὴ νῆσος 75.b.77
Σάμος κεφαλληνικὴ 78
Σάμοι, τὰ ὕψη Ibid.
Σάνοι 100.b
Σάπαι 101.b
Σαπφειρος λιθὸς 135.b
Σαπφὼ 78
Σαρακηνοὶ 28.b
Σάραπις 37.b.38
Σαρδανάπαλος 115.b
Σάρδεις 111.b
Σαρδιανοὶ 131
Σαρδόνιος ἢ σαρδάνιος γέλως 66.b
Σαρδὼ 83.b
Σαρδὼ, καὶ σαρδὼν, ὀνόματος 17.b
Σαρδὼ νῆσος μεγίστη 65.b
Σαρδὼν λέγεται καὶ σαρδὼ 66
Σαρμάται 43.93.b
Σαρπηδὼν ὁ τοῦ ἥρωος 39
Σαρπηδὼν, ὁ λύκιος Ibid.
Σαρωνικὸς κόλπος 60.71.b
Σαρωνὶς θάλασσα 60
Σαυρῖται, οἱ καὶ σαμεῖται 53
Σαυρομάται 10.90
Σαυρομαπόδες 110
Σαυροπατίδες Ibid.
Σεβαστεια 94
Σεβεννυτικὸν στόμα 34
Σειρῆνες νῆσοι τρεῖς 48.b
Σειρήνων πέλα 50
Σείριος ἀστὴρ 33.b
Σιλανοὶ 119
Σιληνὶς 113
Σίλη Ibid.
Σιλβικεια 118.125
Σιλβικεια ἡ ἐπὶ τῷ πῆχει 118.b
Σιλβικὶς 116.b.119
Σίλβικος 118
Σίλβικος, ὁ καλλίνικος 118.b
Σίλβικος, ὁ νικάτωρ 118
Σιλ'ωίτης λίθος, ὁ καὶ λυχίτης καλούμενος 47
Σιμίχαμις 127
Σιρβωνίδος λίμνης πέρα 36.b.38.b

στέρφος 76
στέρφιοι Ibid.
Στῆμα 21.b.22
στῆμα τῆς σημειράμιδος 125
σημαῖον 21.b
στῆρες 99
στερκαὶ ὑφάσματα Ibid.
στιὸς 73
Σίδη παμφυλική 112.b
σιδονία θάλασσα 20.b
σιδὼν σιδόνος, παρὰ τοῖς παλαιοῖς, καὶ σιδονία· ὕστερον δὲ, σιδὼν σιδῶνος 21
σιδωνία θάλασσα 20. 102.b
σίελος λέγεται καὶ σίαλος 104
σικελίας περὶ 66.b.68. 83.b
σικελίας δύο πορθμοὶ 68
σικελίαν ἀπερρῶχθαι τῆς ῥηγίνης πιστεύεται 68 b
σικελικὸς κόλπος 62.b
σικελικὸς πορθμὸς 67.b
σικελικὸν πέλαγος διώνυμον 18
σίλαρος ποταμὸς, ὁ καὶ σιλαρὶς 50.b
σίλις παρὰ τοῖς βαρβάροις ὁ ποταμὸς ὀνομάζεται 10
σίλπιον ὄρος 118
σιμωνίδης, ὁ ἰαμβοποιὸς ἀμοργῖνος 76
σινάπιδος χῶμα 141.b
σίναρος ποταμὸς 115.b
σινδοὶ 92
σίντιες θρᾶκες, οἱ σίντοι 101.b
σινωπὶς 102
σινώπη 37.b
σινώπη ἀσωπὶς 102
σινώπη πόλις Ibid.
σινωπικὴ χερρόνησος Ib.
σινώπιον 37.b
σινωπίτης ζεὺς 37.b
σίνωπος ποταμοῦ ὁ σινωπίτης ζεὺς, κατά τινας, ἐπώνυμος 38
σίρις, ἰταλικὴ πόλις 33.b
σίρις ποταμὸς, ὃν ἄλλοι τὸν λογματικὰ λέουσι 33
σίρις ποτὲ τὸ μεταπόντιον ἐκλήθη 52
σίσης μάγιφρων 98
σίφνος 76.b
σίφνιοι Ibid.
σίφνιος ἀστράγαλος Ibid.
Σκαίρειν 111
σκάμανδρος 79.b
σκάμανδρος ποταμὸς ὁ καὶ ξάνθος 112
σκίρα τόπος ἐν τῇ ἀττικῇ 73.b
σκιρὰς ἀθηνᾶ Ibid.
σκιρὰς ὀνομάζεται πῶς ἡ σαλαμὶς Ibid.
σκιροφοριὼν μὴν Ibid.
σκοπάδαι 61.b
σκοπιαὶ τῆς ἑλλάδος 38
σκύζεσθαι, τὸ ὀργίζεσθαι 97
σκυθῶν περὶ 26.91.b. 97
σκύθαι δούλων πατρῷαι ἐπεράθησαν 51 b
σκύθαι βόρειοι 133.b
σκύθαι νότιοι Ibid.
σκυθης, υἱὸς ἡρακλέους 45
σκυθης οἶμος, αἱ ὁ τῶν σκυθικὸς 16
σκυθῶν δυσχείμερος 91.b
σκύλαξ ποταμὸς 103
σκύλλα, νίσου θυγάτηρ 60. b
σκύλλαιον Ibid.
σκύλλης κακὸν 67.b
σκυρία, λίθος ποικίλη 75
σκύρια αἶγες Ibid.
σκύρος νῆσος 74.b.75
σκύρος, ἡ λατύπη 75
σκυρώδης, ἤτοι λιθώδης Ibid.
Σμαραγεῖν 111
σμινθωδης, ὁ συβαρίτης 53.b
σμινθίως ἀπόλλωνος ἱερὸν 78.b
σμήρια ἀμαζὼν 109.b
σμύρνα καὶ κασία 120.b. 121
Σολεὺς 116.b
σόλιοι Ibid.
σόλοι Ibid.
σολοικισμὸς Ibid.
σόλοικοι Ib.
σόλυμα 112.b
σόλυμοι 113
σουσιδιαὶ γῆ, ἡ καὶ σουσιανὴ 98.b
σπαώιον 72.b
σοῦσα 132.b
σούσιοι Ibid.
σοφὸς, ὀκ τῷ σίδω 66
Σπαίρειν 111
σπειρήματα 140
σπεῖρον Ibid.
σπειροῦν Ibid.
σπερχειὸς ποταμὸς 63
σπιλάδες 67
σποράδες νῆσοι 22
σποράδων νήσων περὶ 76 77
Σπαδων 48
σταφανοῦσθαι 8
στέφω, ὅθεν ἐστεμμένος, αἰτὶ τοῦ κυκλούμενος 57
στῆλαι διονύσου 88
στῆλαι κρόνου, καὶ στῆλαι βριάρεω πόθεν κικλῶνται 15
στηλῶν ἡρακλέους περὶ 15. 16.88
στόμα ἁπλῶς, ἡ στόμα πόντου, συνωδῶς 57.b
στόμα, ὁ πορθμὸς 105
στρατονικος, ὁ ἄστιος κιθαρῳδὸς 77
στρόβιλος ἀπὸ τοῦ στρέφω 66
στρόβιλον, ἀπὸ δὲ στροβιλοειδὴς 26.b
στροφάδες 85
Σύβαρις 52
σύβαρις, τὸ θύειον 59
συβαρῖται πῶς ἀπώλοντο 52.53
συγχῶος, ὁ τῆς ὀλιβῆς αἰὴρ δολοφονηθεὶς 30
συλὼν αἰακελικὰ 35
συλὼν πολύκρημνος 36.b
συλώνης περὶ 33.34.b
σύλλειον, τὸ καὶ σύλαιον 108.b
συλοσῶν τύραννος 77.b
συμπληγάδες αἱ ποιητικαὶ 15
συνάδα περὶ τὴν μεγάλην φρυγίαν 108.b
συναλοιφὴ 128
συνεσίου πατρὶς ἡ κυρήνη, ἡ καὶ πεντάπολις καλουμένη 32
συρακούσιοι διὰ τὸ πολυπλούσιοι ἐγένοντο 52 b
σύρεσθαι περὶ τίνων λέγεται 10
συρία 102. 116.b.119. 123
συρίας μέρη 116.b
συρίαι δύο 123
σύριοι 102.b.103
σύριοι καππάδοκες 103.b
σύρος καὶ σύριος, ταυτὸ 111.b
σῦρος νῆσος, ἡ καὶ συρία 76.b
σύροι 102. b.103.119.b. 123
σύροι, ἤτοι καππάδοκες 103.b
σύροι μεγάλχεοι 123
σύροι παλαιστῖνοι 102.b
σύρτις μεγάλη, ἡ καὶ λωτοφαγῖτις 30.b
σύρτις πόθεν ἐτυμολογεῖται Ibid.
σύρτεων ἀμφοτέρων περὶ 19
Σφενδάμνον ἔχει ἡ σινωπῖτις χώρα 102
σφενδόνη πόσα σημαίνει 8.b
σφήκεια ἐκλήθη ἡ κύπρος 72
σφυρὰ ὄρους 107.b
σφυρὸν ἀνέμου 80.b
Σχερία 70.b

χίλιοι 91.b
χῶμα τῆς οἰκουμένης ποῖον 8.87.b.96
Σῶστρα 76.b
σώστρατος, αἰγινήτης ἔμπορος 73.b

T

Ταινία 15
ταινία, ἡ φασκία 43.b
ταίναις πόθεν ὠνόμασται 10
ταινάρου πηγαὶ 90.91
ταινάριος θεὰ 111.b
ταρύειν 121
τάξιλα 138
τάξιλοι, οἱ καὶ τέξιλοι Ib.
ταπροβάνη ἰνδικὴ 83.84.85
ταράνδος, ζῶον θαυμάσιον 44.b
ταραντίδιον 54 b
ταραντίζειν 53.b
ταραντῖνοι ἴσχυσαν ποτὲ καθ' ὑπερβολὴν 54.b
τάρας ἥρως 53.b
τάρας διαφορεῖται κατὰ τὸ γένος 54.b
τάρας, ἡ καὶ ταραντὸς 53.b
ταρκων, ἐπιστάτης τῶν ιβ' τυῤῥηνῶν πόλεων 48
ταρκωνία 48.b
ταῤῥὸς 115.b
ταῤῥὸς, ὁ καλαθίσκος 56
ταρσὸς 115
ταρτησσὸς πόλις 47.b
ταρτησσὸς ποταμὸς, ὁ κασσίτερον καταφέρων Ibid.
ταυοὶ 132
ταυρικὴ νῆσος 44.b.80
ταυρικὴ χερρόνησος 26.b
ταυρικὰ ὄρη 26.b.115
ταῦροι ἔθνος 43.44.b.112
ταῦρος ὁ κρητὴς βασιλεὺς 18.b.39
ταῦρος τὸ ὄρος 26.72.89.91.93.b.112.114
ταύρου τμῆμά ἐστι τὸ ἴμαιον 98.b
ταυροπόλος ἀπόλλων, ἢ ἄρτεμις 86.b
ταυροσκύθαι 26.b
τάφος, μία τῶν ἐχινάδων 62
Τεγεστραῖον, τὸ καὶ τεγεστρον, ἢ τέργεστρον 55.b
τέκτονες, τῶν ἀθηναίων ἱππεῖς γοι, κατὰ τοὺς ποιητάς. 48
τελμησσὸς 112.b.114
τελχῖνες 72.b
τελχινὶς ἐκλήθη ἡ ῥόδος Ibid.
τέμβρος 9 b
τέμπεα 32
τέμπεα μηδικὰ 128.129.132.b
τέμπη θετταλικὰ 98.b
τεμπώδης τόπος, ἤτοι ἑλώδης 129
τένεδος 78.b.79
τένεδος ἱερὰ ἦν τοῦ ἀπόλλωνος 64
τενέδιος αὐλὴρ 78.b
τέννης, ἀφ' οὗ τένεδος Ib.
τερηδὼν 124
τερμίλαι 113.b
τερμισσὸς 114
τερσα 115
τερσὸς, ἡ ὕστερον κληθεῖσα ταρσὸς 115
τέρσω, τὸ ξηραίνω Ibid.
τετράηχον 85.b
τετράχειρες τινὲς φθειρόμενοι, καὶ τινὲς ἄφωνοι 51.b
τέχνης βωμὸς ἐν γαδείροις 65.b
Τζανικὴ χώρα 100.b
τζάνοι Ibid.
τζοφανὴ 94.b
Τῆλε, τουτέστι πόῤῥω 69.b
τήλιστοι Ibid.
τῆλος, μία τῶν κυκλάδων 76. ἡ κατά τινας, τῶν σποράδων 77
τήλια σκόροδα 76
Τιβαρηνοὶ 100.101
τίβειος κάστωρ 118.b
τίβειος, οὗ τίβερις ὁμώνυμος 50
τίβερις ἄξυλος ποτὲ ἐκλήθη Ibid.
τίγρις τίγρητος, ποταμὸς, ὁ καὶ τίγρις 124.b
τίγρις ποταμὸς 124.125.126.139.b
τίγρις πῶς κλίνεται 124
τίγρις τὸ ζῶον Ibid.
τιθωνὸς, ἀδελφὸς λαομέδοντος 36
εἰς τιμόθεον τὸν κιθαρῳδὸν ἐπίγραμμα 109
Τμῶλος ὄρος 110
Τόξα, αὐτὴ δὲ τόξον 15.b
τόξα σκυθικὰ 25.b
τόξιλοι, οἱ καὶ τάξιλοι 138
τοξοφόροι μῆδοι 129
τοπάζιον, ἡ τοπάζιον 136
τόποι πολλοὶ ἀπὸ φυτῶν ἔχουσι τὰς κλήσεις 65.b
τόρνον, αὐτὴ τὸ τορνοειδὲς 26.b
τορνώσασθαι 141
τορώνη, τόπος τῆς ὁμώνυμος τορώνῃ τῇ τοῦ θρακικοῦ πρωτέως θυγατρὶ 47.b
τοῦρκοι 97
τοῦσκοι 48
τόχαροι 100
Τραπέζιον διὰ τὸ μᾶλλον χαμαίον, ἡ τραπέζιον 27.b.106.b
τραπεζούντιοι 102
τραπεζοῦς 93.94.102
τραπεζουσία χώρα 93
τραχεῖα ποτὲ κληθεῖσα ἡ ἔφεσος 109.b
τραχειῶται 116
τρέμιθος, χωρίον τι 75.b
τρέπων, ὅθεν τετραμμένος 119
τρία, αὐτὴ τὰ πολλὰ 69.b
τριγλώχιν, τουτέστι τρεῖς ἀκίδας ἔχων 68.b
τριγωνοειδῶς ἀπὸ τῆς παλαιοῖς ἐσχηματίζετο τὸ Δ 36
τρίκκη, ἴβηρες 69
τριναχίας πόλις, ἡ σικελία νίας 67
τριπτόλεμος ἀθηναῖος 39
τρίτων, μέγας τις ποταμὸς Ibid.
τριτωνὶς λίμνη Ibid.
τριφυλία, ἡ τριφυλὶς γῆ. 58.b
τρωγλοδύται 122.b
τρωγλοδύται πόθεν ἐτυμολογοῦνται 28.b
Τυνδαρίδαι, οἱ διόσκουροι 93.
τύνης 40
τυῤῥηνοὶ, καὶ τυῤῥηνὶς, ἰδὸς, ζητητέα ὅτι 19.b
τυῤῥηνὶς θάλασσα, καὶ παρωνυμία 17.34 b
τυῤῥηνὸς λυδὸς, υἱὸς ἄτυος 48.b
τυῤῥηνοὶ 42.48.b
τυῤῥηνοὶ τοὺς ἀθηναίους ποτὲ ἐληΐσαντο 85
τυφὼν 118.b

Υ

Υακίνθινον ἄνθος 135
ὑαίπτος ὁ ζητητὸς, αὐτὴ δὲ ὑαίπτιος 106.b
Ὑγρὸς ὁρόντης διὰ τὶ λέγεται 118.b
Ὑδάσπης 137.b.138
ὑδάτων ποιότητες τρεῖς 68.b
ὑδροῦσσα ἡ τῆνος ἐκλήθη 76
τὸ Ὕλα ἁρπαγὴ 107
ὑλλεῖς 55
ὕλλη Ibid.
ὑλλὶς Ibid.
Ὑμνεῖν τίνα σημαίνει 142
ὑμνεῖσθαι 142.b
ὕμνος τίνα σημαίνει 142
ὕμνοι Ibid.
ὑμνῳδεῖν 142.b
Ὕπανις 138
ὑπὲρ προθέσεως ὅτι τῶν τόπων ἐστὶ 22.b.67.b.72.b.108
ὑπὲρ προθέσεως τίθεται ὅτι

βορείων καὶ ἐπὶ νοτίων 19.b
ὑπερβόρειοι 45.b
ὑπερμήκιστα 107
ὑπερνότιοι πνοὲς 12
ὑπέζευξεν 14
Ὕελος, καὶ ὕελον, καὶ ὑ-εία 54
ὑρκανία θάλασσα 97
ὑρκάνιος κόλπος 87.b. 128.b
ὑρκάνιος κόλπος ὀλίγος 14
ὑρκάνιοι 97
Ὕπανηγος διάφοροι ὀνομασίαι 21 b
ὑσριγὶς Ibid.

Φ

Φ τρέπουσιν εἰς β οἱ μακεδόνες, λέγοντες βίλιππος 66
φαιακὶς, ἡ καὶ φαιακία 70.b
φαναγόρεια ἢ καὶ φαναγόρεια 80
φαναγόρας ὁ τῆος Ibid.
ἡ φαιστὸς ὑπὸ γορτυνίων κατασκαφεῖσα 18.b
φαλακροὶ διὰ τί μυκόνιοι λέγονται 76.b
φαναγόρεια 44.b
φαναροία 103
φαρία θάλασσα 20.b
φαρία πόθεν ὠνόμασται Ibid.
φαρνάβαζος ὁ πέρσης 105.b
φαρνάκη 118
φάρος ἀλεξανδρινὴ 20.b
φάρος, νῆσος 37.b
φάρσαλος 112
φάσηλις 112.b.113
φασιανὴ χώρα 93.b
φασιανοὶ Ibid.
φᾶσις, πατὴρ κόλχου 93
φᾶσις ποταμὸς Ibid.
φασκία 15
φαῦλος 52.b
Φθειροφάγοι 93
φθιῶται ἀχαιοὶ 92.b
Φιλαδέλφεια 110.b
φίλαιθος 54
φίλιππος, ὁ ἀκαρνὰν ἰατρὸς 114.b
φιλομήλιον 108.b
Φλέγρα πόθεν ὠνόμασται 47.b
φλεγραία ἡ παλλήνη διὰ τί λέγεται 50
φλεγραῖον πεδίον Ibid.
Φοίνικες 74.b.123.b
φοίνικες ἐμπορικοὶ 65
φοίνικες ἐπιτρεφεῖς διὰ τί λέγονται 127.b
φοινίκη 116.b
φοινίκη παραλία 116.b. 123
φοῖνιξ, ἤτοι ὁ πέλος 65
φολὶς 64
φορωνικὸν ἄστυ 59.b
Φελξ, φε ὃς 20.b
φελασσιν 64
φελασσιν, θαλασσία λέξις 20
φρόντις, κυβερνήτης τοῦ μενελάου 9
φροῦροι, ἔθνος σκυθικὸν 99
φρουροὶ, οἱ φύλακες Ibid.
φρύγες 46.103.b.107. 108
φρύγες ἀσιανοὶ 107.b
φρύγες εὐρωπαῖοι Ibid.
φρύγες, οἱ καὶ βρύγοι καὶ βρύγες 101.b
φρύγες θρηκικοὶ 104.b
φρυγῶν πόλεις 107.108
φρυγία Ibid.
φρυγίαι τρεῖς 108.b
φρῦνοι, οἱ βάτραχοι 90
Φωκαεῖς ἢ φωκεῖς, τίνες 63
φώκαια 109
φωκεῖς μασσαλίας ἄποικοι 16
φωκὴν λέγεσθαι καὶ φώκαια 63
φωκὶς χώρα Ibid.
φωκυλίδης μιλήσιος ἦν 109
φωσφόριον πόθεν ἐκλήθη 24

X

Χαβλέσιοι 122
χαλδαῖος βασιλεὺς 101.b
χαλδαῖοι Ibid.
χαλδία Ibid.
χάλδοι Ibid.
χαλίφρων 121.b
χαλκέμβολον 81
χαλκηδονίων γῆ 100
χαλκηδὼν 105
χαλκιδεῖς 68.105.106
χαλκιδεῖς οἱ ἐν εὐβοίᾳ, ἄριστοι σιδηρουργοὶ 100.b
χαλκὶς 68.105
χαλκὶς ἄρουρα, ἤτοι ἡ χαλκηδονίων γῆ 100
χαλκὶς, ἡ πρότερον εὔβοια καλουμένη 100.b
χαλκὶς οὐ μία, ἀλλὰ πολλαὶ 68.70.b
χαλκὶς, ὄρος αἰτωλίας 70.b
χαλκιδικὰ ποτήρια 100.b
χαλυβδικὸς κώδων 101
χάλυβες 100.101.123
χαλύβη 101.b
χαλυβικὸς σίδηρος 68.b
χάρης, ὁ ἐκ λίνδου, οὗ ἔργον ἦν ὁ τοῦ ἡλίου κολοσσὸς 72
χάρυβδις 118.b
χαρύβδεως πάθος 67.b
χρωμένων αἰθὴρ 140
χατραμῶτις γῆ, ἡ καὶ χαβραμις 122
Χελιδόνιαι τρεῖς νῆσοι 71 b
χελιδονίαι ἀναγινώσκει ὁ ἡρωδιανός 72
χερρόνησος 102.118.123
χερρόνησος ταυρικὴ 126.b
Χάτραμις γῆ 122
Χίμαιρα 112
χόνα ἐλεῶδες ὕδωρ οἱ παλαιοὶ λέγουσι 91
χῖος, τῶν ἰώνων νῆσος 76.b
χιτῶνες πλατύσημοι 65
Χοάσπιον ὕδωρ 132.b
χοάσπης ποταμὸς Ibid.
Χρυσῆ, ἡ ἐπὶ κέρατα 94
χρυσῆ ἱερὰ ἦν τοῦ ἀπόλλωνος 64.b
χρυσῆ νῆσος 84
χρυσῆ νῆσος ἐκαλεῖτο πρὶν ἡ θάσος 74
χρυσῆ χερρόνησος 83.b
χρυσόπολις 23
χρυσοῦ μέταλλον τῷ ἡλίῳ ἀνάκειται 41.b
χρυσοῦν θέρος 52
Χύτραι 63.b
Χωρογραφίας ἴδιον τὸ πάντα λεπτολογεῖν 80

Ω

Ὠγυγία ἡ ἀττικὴ 85.b
ὠγύγιος λάδων 59.b
ὤγυγες 86
Ὠκεανὸς πᾶσαν τὴν γῆν περιέχει 8
ὠκεανὸς ἀψόρροος Ibid.
ὠκεανὸς ἡ ἔξω θάλασσα 10
ὠκεανὸς βόρειος ἀκίνητον ἔχει πόντον 13
ὠκεανοῦ κόλποι τέσσαρες μέγιστοι 14
Ὦξος ποταμὸς 98
Ὠρείθυια 60
ὠρεῖται 134
ὠρικία 57
ὠρικία ἄστεα 43.45
ὤρικος 45.57
ὤρικος λιμὴν 45
ὤρικοι 45.b
ὠρεῖται 134.135

FINIS.

POMPONII MELAE
De situ orbis Libri III.
AETHICI COSMOGRAPHIA.
C. I. SOLINI POLYISTOR.

In MELAM Annotationes Ioannis Oliuarii: in AETHICVM Scholia [illegible]: in SOLINVM Emendationes Martini Antonii Delrio.

DE POMPONIO MELA
ELIAS VINETVS.

Pomponivm Melam geographum, inter Cæſaris Octauiani Auguſti & Veſpaſianorũ imperia floruiſſe, argumēto eſt, quòd Caius Plinius, hiſtoriæ Naturalis ſcriptor, cum inter ſuos autores laudat: quam Tito Veſpaſiano dedicabat, annis poſt natum Chriſtũ circiter octoginta. & quòd ipſe Mela Cornelium Nepotem citat libro tertio: quem Cæſaris Octauiani principatu mortem obiiſſe, ex eodem Plinio didicimus. Ióſque, Africæ vrbem, Cæſaream vocat libro primo: quam ſic in honorē Cæſaris Octauiani Iubam tranſnominaſſe, Strabo & Eutropius nobis ſunt autores. Itaque nemini dubium eſſe debet, quem principum maximum Britanniam iam diu clauſam aperire dicit libro tertio, quin Claudius ſit accipiendus, Caii Caligulæ ſucceſſor: qui primus poſt Iuliũ Cæſarē, Cæſaris Octauiani patrē, Britanniã tētauit: vti Suetonius & Eutropius ſcripſerũt: ac ita ſub Tiberio, Caligula, & Claudio, Romanis principibus, vixerit Pōponius Mela: hæcq; geographica, quæ in quibuſdam exemplaribus, De chorographia, in aliis De geographia, De ſitu orbis in aliis inſcribuntur, ſub Claudio Auguſtorum quarto conſcripſerit. Cæterùm vbicunque vitam tranſegerit, ex Tingentera Hiſpaniæ ciuitate fuiſſe ſe tradit libro ſecundo. Melas autē aliquot alios memorant Latinæ literæ: vt, Melam equeſtris ordinis virum: quem hauſto porri ſucco ſub Tiberio Cæſare periiſſe ſcribit idem Plinius: Fabium Melam, iuriſcōſultũ, qui citatur libro quadrageſimotertio Digeſtorum Iuſtiniani, capite de cloacis, & alibi. Lucium Annæum Melam à Nerone interfectum, fratrem Senecæ philoſophi, Lucaníque poëtæ patrem. Quos omnes ſuſpicor Hiſpanos genere fuiſſe.

DIONYSII poematio De situ orbis, Pomponii Melæ opusculum non eiusdem argumenti solùm sed etiam nominis, adiungendum censui. Ipsius autem Melæ libello non tam adiungendas quàm inserẽdas Petri Oliuarii annotationes existimaui, in quibus quid sit discriminis inter vetera & recentia locorum nomina ostendit. Hinc factum est vt mihi quas sequutus ipse esset editiones, easdem magna ex parte sequi necesse fuerit, lubenter alioqui ab illis frequentius discessuro. Neque enim solùm aliter nomina quædam scripsissem (vt *Hadrumetum*, aut *Adrumetum*, non *Hadrumentum*: *Pityusa*, non *Phitiusa*, præsertim quum etymum ipsum illã scripturam, non hanc, probet, sicut *Pteleon*, nõ *Phtheleon*: item *Heniochæ*, vel potius *Heniochi*, non *Eniochæ*) sed etiam ex vocabulis quæ nihil minus quàm in nominum propriorũ sunt numero, facere propria ne ipse quidem alicubi fortasse dubitassem, præsertímque alicuius veteris exemplaris autoritate & velut præsidio munitus. Exemplum est pag. 30. *Tarraco vrbs est in his oris maritimarum opulentißima. Tulcis eam modicus amnis super, ingens Iberus deorsum attingit.* Fortassis enim hîc & ipse *deorsum* in *Dertosam* vertere ausus fuissem, hoc modo, *Tulcis eam modicus amnis, super ingẽs Iberus Dertosam attingit.* quum apud Strabonem quoq; huic vrbi, ἐπ' αὐτῇ τῇ διαβάσει τοῦ Ἴβηρος, id est, in ipso Iberi traiectu, locũ suum dari videamus. Et non multò pòst ab eo scribi, ἐκ δὲ τοῦ Ταῤῥακῶνος, ἐπὶ τὸν πόρον τοῦ Ἴβηρος, κατὰ Δερτῶσσαν πόλιν. Exemplum aliud insigne est pag. 32. *In Myrtoo Cythera, contra Maleam emissa, & Theganusa cõtra Acritam.* quum enim hîc eodem metamorphoseos genere *OEnussa* in *emissa* mutatum esse duo etiam vetera exemplaria clament, lubenter hanc metamorphosin, eiúsque memoriam, quantum in me fuisset, aboleuissem. Sic autem libri primi capite secundo, vbi scriptũ est, *Inde proxima est Ariane*, quũ locum *Indis* datum aduerbium *inde* occuparit, illis velut postliminio in illum redire permisissem. Sed rarò tamen ad talem mutationem venire oportuisset: at verò scripturæ mutatio in iis vocabulis quæ in illis quoque editionibus nominum propriorum locum tenent, non infrequens fuisset. vt pag. 22. *Est Macidos, est Eleus, quæ finit Hellespontum.* hîc enim *Macidos* in *Madytos* mutari debuisset. Et in fine pag. 32. *Hyria* in *Asteria* non minori cum ratione mutari potuisset. sed inter hosce duos errores est hoc discriminis, quòd *Macidos* nullius loci nomen esse existimetur: (quanuis pag. 13. *Natidos* terminatione eadem, quædam colonia appellatur) at Hyria rectè quidem scribatur, sed non de insula de qua ibi agit Mela, verùm de aliis locis. Quod autem de *Macidos*, idẽ & de *Caprullon* dicendum fortasse fuerit, eadem illa pag 22. neque enim

dubito quin *κάπρου λιμὴν* à Mela scriptum sit, & Caprullon non aliũde quàm ex errore manarit. Atque hîc non omittam quendam paginæ proximè sequentis locum, *Canastreo promontorio Scione proxima est*. Meritò enim aliquis hîc nomen Scione suspectum habeat, quum iam præcesserit, *Mende Scionéque referendæ*. atq; adeo vet. in illo altero loco habet *Sane*, non *Scione*. Interim verò fateor multa in vet. libris inueniri nomina aliter quàm hîc scripta, quæ non temerè & sine examine pro nostris substitui debeant. Ex eorum numero est, in ea quæ proximè sequitur pagina, Κωφὸς portus pro *Copos*: & paulo pòst, *Icaris* pro *Derris*. Et pag. 33, *Marathusa* pro *Manethusa* (nisi nomẽ illud duobus diuersis locis datum fuit) & *Titana* pro *Trucones*. In eiusdem certè paginæ principio pro *Thera* est in vno veteri *Thyatira*, quũ fortasse lectio illa, nõ hæc, aliorum geographorum testimoniis confirmari possit. Consulendi autem hi fuerint & vbi quod de vno loco in typographicis editionibus dicitur, in vet. de altero dictum inuenitur. Exempli gratia, quũ legatur pag. 22. *Deinde promontorium Serrium, ex quo canẽtem Orphea secuta narrantur nemora: & Zone*: sic in quodã vet. scriptũ est, *Deinde promontorium Serrium &, quò canentem Orphea secuta narrantur etiam nemora, Zone*. Talis autem orationis structura, interiectis inter particulam &, atque nomen loci, iis quæ de illo testatur, obuia est in plurimis huius scriptoris locis. Neque verò minus quàm geographi consulendi erunt & alii historici de lectionibus etiam inter quas talis est differentia qualis inter duas de amni Mulucha, pag. 7. quum enim ibi ita legatur, *Mulucha ille quem diximus amnis est ingentium olim regnorum terminus, Bocchi Iugurthæque*: hanc lectionem illius loco quidam vetus liber exhibet, *Mulucha ille quem diximus, amnis est nunc gentium olim regnorũ quoque terminus, Bocchi Iugurthaque*. Ac non multo pòst pro his verbis, *Cyrtha procul mari, nunc Sittianorum colonia, quondam regum domus, Iubæ & Siphacis, cùm foret opulẽtissima*: ista ibi inueniuntur, *Cirtha procul mari, nunc Sittianorum colonia, quondam regum domus: &, quum Siphacis foret, opulentissima*. In consilium adhibendi erunt & vbi talis erit differentia inter duo vocabula (non tamen propria nomina) qualis in isto pag. 46 loco, *Alit & flumen & minora quidem, eiusdem tamen generis animalia gignens*. In vet. enim pro voce illa *flumen*, legimus *papyrum*. De hoc quoque monendus es, quædam esse quæ in vet. quoque diuersẽ diuersis in locis scribantur: vt *Bragada*, siue *Bagrada*, in eo loco qui hîc est pag. 7: at *Magrada* in alio quem habet pagina 36. Sed quid de quodam loco dicemus qui est in prima huius ipsius paginæ parte? de hoc inquam, *fluúntque per eos, Auo, Celandus, Nebis, Minius, & cui obliuionis cognomen est Limia*. quæ enim obliuionis significatio appellationi isti *Limia* subesse dici potest? & tamen in vet. quoque ita scriptum est: vnde alioqui expectãdum fuisset potius *Lethia*. Itidémque pag. 27, vbi scriptum est, *dire-*

ptisque populis immanibus vsque in Thraciam penetrant, expectassem
diremptisque, ex vet. vt coniectura mea confirmaretur (de qua te facilè
mihi assensurum puto) quum tamen & ibi *direptisque* legatur. Hi autẽ
aliique nonnulli loci faciunt vt præter illa vet. exemplaria vnde petitæ
sunt ex lectiones diuersæ quas paulo antè attuli, aliorum etiam auxilio
nobis opus esse dicam, vt Melam aliquando tandem suæ dignitati pla-
nè restitutum habeamus. Mihi enim nescio quam in hoc scriptore vel
potius in huius scriptis dignitatẽ & grauitatẽ (quanta quidem certè in
tale argumentũ cadere potest) animaduertere videor. Nec verò dubito
quin ex optimis quibusque & celeberrimis scriptoribus magnam eo-
rum partem excerpserit, quæ eiusmodi erant vt fidem penes vetusta-
tem esse, vel eorum testem esse vetustatem (vt ille dicit, *nisi sit pro teste
vetustas*) oporteret. Sic in iis quæ de Hyperboreis scribit, non dubi-
to quin Callimachum (qui in suis poematis quouis alio est *ἱστορικώτε-
ρος*) inter alios consuluerit. *In Asiatico littore* (inquit) *primi Hyperborei
super aquilonem* &c. Paulo pòst, *Et diutius quàm vlli mortalium & bea
tius viuunt*. Paucissimis verbis interiectis, *Sacris operati, maximè Apol-
linis: quorum primitias Delon misisse initio per virgines suas, deinde per
populos, subinde tradẽtes vlterioribus:* &c. hæc enim omnia habet Cal-
limachi in Delũ hymnus. Libet autẽ obiter de quadam lectione huius
etiam paginæ, & quidem loci qui non procul hinc abest, te commone-
facere. nam vbi habes de Hyperboreis, *Et vbi eos viuendi satietas ma-
gisque tadium cepit*, scribẽdum potius ex vet. libro, *satietas magis quàm
tadium*. quod tam propriè támque eleganter dictum est, vt nihil vel ad
sermonis proprietatem vel ad elegantiam addi possit. Cæterùm (vt
mea vnde digressa erat reuertatur oratio) in eo quod scribit paulo pòst,
Amazones, sed quas Sauromatidas appellant, prudentiam eius perspici-
mus, qui, hæc addendo, *sed quas Sauromatidas appellant*, sibi cauerit.
nam de Amazonibus multa fabulosè scripta esse, aut saltem ita scripta
vt fabulosa viderentur, quosdam, ne fuisse quidem vnquam Amazo-
nes, existimasse, in mentem illi veniebat: at Sauromatidum à Platone
quoque mentionem fieri in vno ex suis libris De legibus, tanquam ea-
rum de quibus inter omnes constaret. atque ex duobus eius locis vnus
est pag. 804, meæ edit. alter pag. 806. Atqui (dicet quispiam) alibi Ama-
zonum mentionem facit, non itidem aduersus lectorum reprehensio-
nes se muniẽs. Imò verò se munit quum addit *memorantur*: itidémque
alibi *tradũtur*. In alio quidẽ eiusdẽ libri loco, qui minimũ à fine abest,
non itidem vllo tali verbo vtitur, sed ibi quoque de Sauromatidibus
eum loqui ostendunt quæ proximè præcedunt. Simul verò, quàm di-
ligens fuerit in distinguendis iis quæ plerique confuderunt, vel ex hoc
ipso de Amazonibus sermone cognoscimus. nam quum nonnulli (ex
quibus est etiam Eustathius in Dionysium) omnes Amazones alio no-
mine dictas Sauromatidas tradant, ex hoc (si attendere velimus) quo-

modo eas quæ Sauromatides cognominabantur, à cæteris distinguere oporteat, discemus. Quemadmodum autem suam hac in re alijsque huiusmodi diligentiam ostendit, ita etiam prudentiam (ad eam enim redeo) vel in iis quæ sæpe iterat verbis, *Si fidem res capit, Si credere libet, Si credatur, Vt ferũt.* neq; enim magis cautè quisquã loqui possit. At multa narrat, quæ quũ fidẽ nõ mereantur, tamẽ præfatiuncula tali ab eo non præmuniuntur. Ego verò respondeo, primùm non dicenda esse fidem non mereri, quæcũque eam mereri non videntur, multúmque inter hæc duo esse discriminis: deinde multa maioribus nostris illũ legentibus incredibilia videri potuisse, in iis quæ de variis variarũ gentium moribus scribit, de quibus quotidianæ hominum nostræ ætatis nauigationes dubitare vix sinunt. Atque hîc commodùm in mentem mihi venit eius quod aliquãdo apud doctissimum illum virum Ioach. Camerarium (cuius iam à triennio lugere mortem Musæ vtræque non desinunt) Comment. in 5. Tuscul. quæst. Ciceronis, legi, illud de Indicis vxoribus, à nauigatoribus nuperis esse cõfirmatum. Quum enim Cic. Tusc. quæst. lib. 5. scribat, *Mulieres verò in India quum est cuiusque earũ vir mortuus, in certamen indiciúmque veniunt, quam plurimum ille dilexerit: (plures enim singulis solent esse nuptæ) quæ est victrix, ea læta, prosequentibus suis vnà cum viro in rogum imponitur: illa victa, mæsta discedit.* in cuius locum Camerarius, Herodotus, inquit, Terpsichore, de Thracicis mulieribus hoc tradidit, eorũ qui supra Crestonios loca incolerent. Et aliquanto pòst, Sed plerique alii omnes de Indicis mulieribus hanc historiã tradidêre: & isti nauigatores nuperi idem narrant: nósq; audiuimus de quodã qui affirmaret vidisse hoc se oculis suis. Addit verò & Plutarchi hac de re locũ, necnon Propertianos versus, quorum primus est, *Felix Eois lex funeris vna maritis:* his subiũgit ex Diodoro historiam, de contẽtione orta inter duas Cetei cuiusdam, qui Eumeni militans occubuerat, vxores, vtra hoc afficeretur honore, vt sui mariti rogo imposita, vnà cum eo crematetur. Hæc autẽ quũ ita sint, & quum ad hæc testimonia alia multa accedant, miremúrne M. lam, hanc rem de Thracum vxoribus narrãtem, illa quam dixi præfatiuncula non esse vsum? Alia verò sunt apud M. lam, sicut & apud cæteros geographos atque historicos, in iis quæ ad gentium mores & instituta spectant, non adeo quidem mira, nonnulla etiam vix vlla admiratione digna, quæ tamen ideo fidem non impetrant quòd hodie apud illas ipsas gentes non comperiantur. Atqui, vt omittam non esse ferendum de iis quæ geographi cæteríque historici tradunt iudicium ex moribus iis quibus nostra ætate præditas esse illas gentes videmus, quòd multæ illis occasiones degenerandi à suis maioribus præbitæ fuerint (præsertímque quod ad eas attinet quæ ab ethnica maiorum suorum superstitione ad Christianismum, aut ab illorũ libertate ad seruitutẽ, aut etiam ab vtroque simul ad vtrũque transierunt) considerandum certè est,

D

quidpiam in aliqua gentis alicuius parte animaduerti potuisse quod cũ tota deinde gente communicatum fuerit. Horúmque fortassis è numero est quod de Germanis Mela scriptum libro tertio reliquit, *Bella cum finitimis gerunt: causas eorum ex libidine accersunt.* Sed quacunque hoc de causa dictum à Mela fuerit, eos causas bellorum ex libidine accersere, abiit certè in Gallicum prouerbium, aut saltem materiam Gallico prouerbio, & quidem vetusto, dedit: quo dicitur, *Vne querelle d'Allemagne*, de quæsita ex re leui dissidii occasione. Neque tamen tale quicquam (quod sciam) hodie in Germanorum natura perspicitur. Verùm de his dicendi finem faciam, & ad huius scriptoris stylum veniã: si hoc addidero, videndum esse ne diuersa nomina vni eidémque genti, ob diuersos populos, imposita, in errorem te inducant. Quo etiam de re alicubi admonet, vt quũ pag. 18, de Sauromatis loquens, scribit, *Vna gens, aliquot populi, & aliquot nomina.* Eodémque Dionysius modo de Oceano, Τόσσος ἐὼν, καὶ τόσσα μετ' ἀνδράσιν οὐνόμαθ' ἕλκων. Quinetiam Danubium & Istrum quum diuersos esse fluuios credere quis possit, vnum eundémque esse, ex ipso Mela discimus. *At ille fluuius* (inquit) *qui Scythiæ populos à sequentibus dirimit, apertis in Germania fontibus, alio quàm desinit nomine exoritur. Nam per immania magnarum gentiũ diu Danubius est, deinde aliter appellantibus accolis Ister fit.* Sed iam eo quò dixi sermonem conuertam.

Ad stylum igitur huius geographi veniens, siue ad eius dictionem, aut sermonem, breuitatem simul & proprietatem in primis eum commendare dico. Cùm alia autem breuitatis habet adminicula (vt docui in meo De sermonis breuitate libello) cum hoc cum aliis etiam scriptoribus commune, quòd vna eadémque voce bis eodem in loco, duobus tamen modis, vtitur. Exempli gratia (ne ab eo cuius modò mentionem fecimus populo discedamus) de Germanis scribit, *Immanes sunt animis atque corporibus.* Alibi de Sarmatis, *Immanes sunt moribus: immanémque famam habent, solere pro victimis aduenas cædere.* Nec verò quædam poëtica loquendi genera vsurpare dubitat: alicubi Virgiliana imitans (siue ex ipso Virgilio, siue aliunde ea sumpserit) veluti pag. 6, *Deinde latè vacat regio.* Ita enim Virgil. Georg. libro 3, *- & longè saltus latéque vacantes.* Alicubi, quædam poëtica quidem, sed quæ à Græco sermone sunt oriunda: cuiusmodi est hoc, pag. 20, de Sarmatis, *Atque ob sæua hyemis admodum assidua, demersis in humum sedibus specus aut suffossa habitant.* Sic autem paulo antè dixerat, *Per immania magnarum gentium diu Danubius est.* Nolim tamen te celare, in hoc posteriore loco veterem quendam codicem illi adiectiuo *immania* substantiuum *spatia* addere: hoc modo, *Per immania magnarum gentium spatia diu Danubius est.* Quædam etiam sunt apud eum audaces & tamen elegantes metaphoræ (quæ itidem dici poëticæ possint) quarum è numero est hæc, pag. 24, *Peloponnesi oram*

sinus & promontoria lacerant. quum antea dixisset, *Vocatúrque Peloponnesos ob sinus & promontoria, queis, vt fibris, littora eius incisa sunt.* Eleganti festiuáque metaphora dicitur ab eo istud quoque, pag.23, *quà terra dat gremium.* Itidémque pag.38, *Acre mare quod gremio littorū accipitur.* vbi pro *acre*, in vet. est *hacre*. Non multo antè autem elegans est & hoc, *Ius in viribus habent.* nec minus fortasse ob elegantiam quàm breuitatem laudandum. Sed tu, lector, his paucis exemplis à me propositis, alia multa, si libebit, apponere poteris.

De solini autem opere nihil, de hac mea editione illius pauca dicam. lectorem enim monitum volo, quum sequerentur operæ meæ exemplar vnum ex iis quæ ad Martini Antonii Delrio emendationes, è veteribus libris sumptas, edita non ita pridem fuerunt, multa etiam quæ mihi parum probarentur, inde petita esse, non solùm quod ad nouam orthographiam (quę in quibusdam etiam nominibus propriis spectatur, vt in Mithradates) sed etiam quod ad nouas quasdam lectiones attinet: vt omittam, præter morem meum esse, coniecturas vllas in ipsum (vt vocant) contextum recipere. Alioqui multos vel potius plurimos locos ab eo ex vetustis libris feliciter esse restitutos, ne ipse quidem negabis, vbi hanc editionē cum superioribus contuleris. Si verò & ipse locum meis cōiecturis dare voluissem, aliquid in iis quæ restituenda supersunt, præstare posse mihi videbar. Exempli gratia, vt pag.31. pro *Nisi habitus pudica hauserit*, pro *pudica* scribatur *pudicè*, quod est aduerbium. Et pag.76, pro his de palma AEgyptia, *Propriè adipsos vocatur, vt dici oportuit: eáque gustata arcet sitim*, substituantur ista, leui mutatione, *Propriè adipsos vocatur, vt dici oportuit eam quæ gustata arcet sitim.* Sunt & aliæ in alios locos coniecturæ meæ, sed quarum non recordor. Inter illos autem qui pulchrè restituti fuerunt locos, est quidam iis quæ modò attuli verbis proximus, *AEgyptium limitem, quà ad Deltæ cacumen tendit.* in prioribus enim editionibus legebatur, *quà ad Lacecaumenen cacumen tendit.* Ad ipsum autem libri titulū quod attinet, vbi Polyhistor cùm aspiratione scriptū est, aliorum more: vbi autē Polyistor absq; illa, modo meo scriptū esse scito, & quidem eo quem rationi consentaneū esse puto. Cæterùm hic quoque scriptor, post Melam & Plinium, necnon Dionysium, ad emendanda multa in aethico nomina adiuuare te poterit, aut certè ad ferēdum de Iosiæ Simleri emendationibus iudicium: quum ea ille, alioqui diligentissimus, talia exhibenda censuerit, qualia in vet. exempl. inuenta fuerunt.

POMPONII MELAE
DE SITV ORBIS
Liber I.

PROOEMIVM.

ORBIS situm ″dicere aggredior, impeditum opus, & facundiæ minimè capax (constat enim ferè ex gentium locorúmque nominibus,& eorum perplexo satis ordine:quem persequi,lõga est magis quàm benigna ″materia) verùm aspici tamen cognoscique dignissimum: & quod si non ″ope ingenii ″orantis, at ipsa sui contemplatione pretium operæ attendentium absoluat. Dicam autem aliâs plura & exactius:nunc autem vt quæque erunt clarissima,& strictim. Ac primò quidem quæ sit ″forma totius, quæ maximæ partes, quo singulæ modo sint,vtque habitentur, expediam. Deinde rursus oras omnium & littora,vt ″intrà extráque sunt,atque vt ea subit ac circumluit pelagus: ″additis quæ in natura regionum incolarúmque memoranda sunt. Id quò facilius sciri posit atque accipi,paulo altius summa repetetur.

PETRI IOANNIS OLIVARII ANNOTATIONES.

PRæfatur operis pondus,varietatem,obscuritatem,& perplexum argumentum: deinde quid in hoc libro & in aliis persequetur.

Dicere] Nam orator præfatur.dicunt enim oratores. sed nouè Dicere pro Describere dixit.

Materia] Oratorium est.

Ope] Modestiam indicat.

Orantis] Nimirum talis voluit haberi in procemio.

Forma] An videlicet sphærica, rotunda, aut alterius figuræ.

Intra] Ad sinus refertur.

Additis quæ] Πρὸς τὴν τοπογραφίαν spectat.

MVNDI IN QVATVOR PARTES DIVISIO. CAP. I.

OMNE igitur hoc,quicquid id est,cui mundi cœlíque nomen indidimus, vnum est, & ″vno ambitu se cunctáque amplectitur.Partibus differt.vnde sol oritur, ″oriens nuncupatur,aut ortus:quò demergitur, ″occidens,vel occasus:quâ decurrit, ″meridies:ab aduersa parte, ″septẽtrio.Huius medio terra sublimis cingitur vndique mari:eadémque in duo latera,quæ ″hemisphæria nominantur,ab oriente diuisa ad occasum, zonis quinque distinguitur. ″Mediã æstus infestat,frigus vltimas:reliquæ habitabiles paria agũt anni tempora, verùm ″non pariter.″Antichthones alterã,nos alterã incolimus. ″Illius situ ob ardorẽ intercedentis plagæ incognito,huius dicendus est. Hæc ergo ab ortu porrecta ad occasum,&quia sic iacet,aliquanto quàm vbi latissima est longior, ″ambitur omnis Oceano:quatuórque ex eo maria recipit: ″vnum a septentrione, ″à meridie duo, ″quartũ ab occasu.suis locis illa referentur. ″Hoc primum,angustum nec amplius decem millibus passuum patens,terras aperit, atque intrat. Tum longè latéque diffusum, abigit vastè cedentia littora iif-

démque ex diuerso propè coeuntibus, adeò in arctum agitur, vt minus mille passibus pateat. Inde se rursus, sed modicè admodum laxat: rursusque etiam quàm fuit arctius exit in spatiũ. Quò cùm est acceptũ, ingẽs iterũ & magnũ, & paludi (cæterùm exiguo ore) cõiungitur. Id omne quà venit, quáque disper gitur, vno vocabulo nostrum mare dicitur. Angustias introitúmque venientis, nos fretum, Græci πορθμὸν appellant. Quà diffunditur, alia aliis locis cognomina acceptat. Vbi primùm se coarctat, Hellespõtus vocatur: Propontis, vbi expandit: vbi iterum pressit, Thracius Bosporus: vbi iterum effundit, pontus Euxinus: quà paludi committitur, Cimmerius Bosporus: palus ipsa, Mæotis. Hoc mari & duobus inclytis amnibus, Tanai & Nilo, in tres partes vniuersum diuiditur. Tanais à septentrione ad meridiẽ vergens, in mediam ferè Mæotida defluit: & ex diuerso Nilus in pelagus. Quod terrarum iacet à freto ad ea flumina, ab altero latere Africam vocamus: ab altero, Europen: ad Nilum, Africam, ad Tanaim, Europen. Vltrà quicquid est, Asia est.

IN CAPVT I.

Mvndum in primis, quatuor distinguit partibus: deinde terram quinque regionibus, quas zonas appellat. Mare verò in quinque distribuit maria, Oceanũ, Mediterraneum, Caspium, Persicum, & Arabicum. Indicat postea tria freta, & duos ingentes amnes, quibus terra ipsa in tres diuisa est partes.

Vno ambitu se] Igitur sphæricum est. refertur ad ea verba procemii, Quæ sit forma totius.

Oriens] Oriens dicitur omnis pars terræ in qua sol oritur: hinc est quod pũctum mobile vocatur. Græcis est ἀνατολὴ, Italis Leuante, Germanis Ost.

Occidens] Occidens est vbicunque sol occidit: punctum etiam mobile. Græcis est δύσις, Italis Ponente, Germanis Vuest.

Meridies] Duo sunt puncta fictitia, Meridies & Septentrio, sed immobiliã. Meridies Græcis est μεσημβρία, Italis Mezo giorno, Germanis Zuyd.

Septentrio] Græcis est βόῤῥας, Italis Tramontana, Germanis Norden.

Hemisphæria] Semisphæria.

Mediã ęstus] Quia diu sol decurrit per eã.

Non pariter] Quia quando nobis est hyems, habitantibus alterũ hemisphærium est æstas: & quãdo nobis æstas, illis hyems.

Antichthones] Aduersam terram habitantes, Antipodes. χθὼν terra est; & ἀντὶ, aduersus, contra. Nec est dubium quin sint Antichthones post apertas nauigationes.

Illius situ ob ardorem] Seculo Pomponii nemo ausus fuit mediterranea Africæ peragrare. existimabant enim hanc plagam adeo feruere æstibus, vt nõ posset habitari. Mela sui seculi sententiam refert. Dices, Sunt multi qui ibi agant. Fateor. sed seculo Melæ nemo fuit qui hoc fateretur. Hallucinati sunt (dices) quotquot fuere illo tempore? Quasi verò ignoratio esset hallucinatio. fateor planè eos ignorasse hemisphærium Antichthonũ: sed nec propterea hallucinatos fuisse. Quid igitur errauit Mela, si cum suo seculo ignorauerit alterum hemisphærium & nauigationem per zonam torridã?

Ambitur omnis Oceano] Homero & Aristoteli terra insula est.

Vnum ab septentrione] Nihil fabulosius, & in quo magis hallucinata sit antiquitas. Argumentum erroris fuit, quòd à mari Caspio vsque ad Oceanum septentrionalem paruum terræ tractum veteres faciebant: hinc existimabant mare Caspium ex Oceano defluere.

A meridie duo] Persicum & Arabicum intelligit.

Quartum ab occasu] Mediterraneum, siue nostrum.

Hoc primum] Mediterraneum.

Fretum] Dictum à feruendo, autore Varrone. Vulgus hunc feruorem vocat Corrente. inde omnia freta nauigãtibus sunt ui sa.

Πορθμὸν] Id est traiectũ, de Græco verbo πορθμεύω, quod est traiicio. Primum fretum dicitur Gaditanum, vulgò Gibraltar, corrupto vocabulo. nam anteà Gibel lingua Arabica dicebatur: quæ dictio sonat montem.

Hellespontus] Nunc El far de Gallipoli.

Thracius Bosporus] Nunc El far de Cõstantinopoli. Far significat strictum seu angustiam maris.

In tres partes] Varro in duas, Asiam & Europam: veteres apud Herodotũ in quatuor, Asiam, Africam, Europam, & AEgyptum: recentiores in tres tantúm. nam AEgyptum Asiæ partem faciunt.

SVMMA ASIAE DESCRIPTIO. CAP. II.

TRIBVS hanc è partibus tangit Oceanus, ita nominibus vt locis differens. Eous ab oriente, à meridie Indicus, à septentrione Scythicus. Ipsa ingenti ac "perpetua fronte versa ad orientē, "tantum ibi se in latitudinē effundit, quantum Europa & Africa, & quod inter ambas pelagus immissum est. Inde "cùm aliquatenus solida processit, ex illo Oceano quē Indicum diximus, Arabicum mare & Persicum, "ex Scythico Caspium recipit: & ideo quâ recipit angustior. "Rursus expanditur, & fit tam lata quàm fuerat. deinde cùm iam "in suum finem aliarúmque terrarum confinia deuenit, "media nostris æquoribus excipitur: reliqua altero cornu pergit ad Nilū, altero ad Tanaim. Ora eius cum alueo Nili amnis ripis descendit in pelagus, & diu, sicut illud incedit, ita sua littora porrigit: " deinde fit venienti obuiā, & primùm se "ingenti ambitu incuruat, pòst se ingenti fronte ad Hellespontică fretum extendit: ab eo iterum "obliquat ad Bosporum: "iterúmque ad Ponticum latus curua, "aditum Mæotidos "transuerso margine attingit. Inde eam gremio ad Tanaim vsque complexa, fit ripa, qua Tanais est. In ea primos hominum accepimus ab oriente, "Indos, "Seres & "Scythas. Seres media fermè Eoæ partis incolunt, Indi & Scythæ vltima: ambo latè patētes, neque in hoc tantùm pelagus effusi. Spectant enim etiam meridiem Indi, orámque Indici maris (nisi vbi æstus inhabitabilem efficiunt) diu continuis gentibus occupant. Spectant & septentrionem Scythæ, ac littus Scythicum (nisi vnde frigoribus arcentur) vsque ad Caspium sinum possident. Inde proxima est Ariane, deinde Aria, & Gedrosis, & "Persis ad sinum Persicum. Hunc populi Persarum ambiunt, illum alterum Arabes. Ab his, "quod in Africam restat, AEthiopum est: illic Caspiani Scythis proximi sinum Caspium cingunt. Vltra Amazones, vltrâque eas "Hyperborei esse memorantur. Interiora terrarum multæ variæque gentes habitant, Candari & Paricani, Bactri & Susiani, Pharmacotrophi, Bomarei, Coamani, Rophanes, Dahæ. Super Scythas, Scytharúmque deserta, ac super Caspium sinum, Comari, Massagetæ, Cadusii, Hyrcani, Hiberi. Super Amazonas & Hyperboreos, Cimmerii, Scythæ, Eniochæ, Georgi, Moschi, Corsitæ, Phoristæ, Riphaces: atque vbi in nostra maria tractus excedit, Mardi, Antibarani: & notiora iam nomina, Medi, Armenii, Comageni, Murrani, Vegeti, Cappadoces, Gallogræci, Lycaones, Phryges, Pisidæ, Isauri, Lydi, Syrocilices. Rursus ex iis quæ meridiem spectāt, eædem gentes interiora littora tenent vsque ad sinū Persicum. Super hunc sunt "Parthi, & Assyrii: super illum alterum Babylonii. & super AEthiopas AEgyptii. Ripis Nili amnis & mari proxima iidem AEgyptii possident. Deinde Arabia angusta fronte sequentia littora attingit. Ab ea vsque ad flexum illum quem suprà retulimus, Syria: & in ipso flexu, Cilicia: extrà autem, Lycia, & Pamphylia, "Caria, Ionia, AEolis, Troas vsque ad Hellespontum. Ab eo Bithyni sunt ad Thracium Bosporum. Circa Pontum aliquot populi, alio alióque fine, omnes vno nomine Pontici dicuntur. Ad lacum, Mæotici: ad Tanaim, "Sauromatæ.

IN CAPVT II.

Perpetua fronte] Non interrupta, sed integra. versus orientem & septentrionem.

Tantum ibi se in latitudinem] Hæc referuntur ad secula Melæ, quibus nondum tota Africa innotuerat.

Cùm aliquatenus solida] Ex ignoratione illarum regionum hæc dixit Mela.non erant hæc littora maris Indici plenè cognita Pomponii tempore.constat enim ex recentioribus nauigationibus,non posse solidam esse ad meridiem,ob sinum Arabicum,Persicum,sinum Catieolpicum , Gangeticum, & Magnum.

Ex Scythico Caspium] Diximus ignorasse antiquitatem distantiam ab Hyrcano mari vsque ad Oceanum septentrionalem, & propterea incidisse in illum errorem.

Rursus expanditur] In littore maris Rubri versus Ægyptum.

In suum finem] Hoc est,ad Caput bonæ spei: nunc Cabo de bona speranza , versus meridiem,& Tanaim,versus septentrionē.

Media] Hoc est,mediam circumluit nostrum mare,siue mediterraneum.

Deinde fit venienti obuiam] Ad flexum Syriacum.

Ingenti ambitu] A Pelusio ostio,& oppido nunc Damiata, vsque ad Cariam regionem Asiæ minoris.

Obliquat] Vteunque flectitur in Propontide.

Iterum curua] Ad Pontum Euxinum.

Aditum] Cimmerium Bosporum ostendit.

Transuerso margine] Hoc est, angulum faciente.

Indos] Ab oriente & meridie retinent nomen. Diuisa est India in superiorē & inferiorem: Inferior , in Indiam extra Gangem , & Indiam intra Gangem. Superioris sunt regna præcipua , Cathai , Mulpha, Cyamba, Chairam , Thebet , Bocat , & regnum Murfuli,Moabor , Moabat, & regnum Var,nunc Synarum: Lusitani vocant Chinarum.India extra Gangem habet Lamay regnum,& propè Malaqua. India intra Gangem,Narsingam,regnum potentissimum,& prope caput Curiæ Callicut , regnum & ciuitatem,vbi & Canamor, Tormapatain,Pandarani,Bisnagar, Bartacala.

Seres] Orientalis regio Sereca,& magis mediterranea quàm Scythica & India superior,inter Scythas & Indos sita.huius regionis sunt prouinciæ Camul & Chichitalis.

Scythas]Quoquot sunt à parte illa orientali quæ prouincia Tangut vocatur vsque ad Rha fluuium , omnes vno nomine Scythæ dicuntur , & tota regio nostro seculo Tartaria.principio ab oriēte sunt Scythæ: extra Imaum montem , ramentum Tauri, sunt quidem Tartari , apud quos est Tangur,Cathaia & Halor, subiecta omnia Magno Cham,regi Tartarorum:in Scythia intra Imaum sunt alii Tartari vsque ad Rha, vt diximus : postea vsque ad Tanaim sunt Sarmatici Asiatici.

Persis] Retinet nomen , cuius dominus est Sophus.

Quod in Africam] Intellige meridiem versus. nam septentrionem versus Ægyptus est.

Hyperborei] Scythæ sunt & Tartari: sunt tamen qui dicant eos Europæos esse.

Parthi] Parthi & Assyrii sub ditione Sophi regis.

Caria] Ab ea vsque ad Bithyniam regio Asia minor dicitur, nunc Anatolia & Turgiua.

Sauromatæ]Sarmatæ Asiatici,inter quos sunt Magni Bulgari.

SVMMA EVROPAE DESCRIPTIO. CAP. III.

EVROPA terminos habet,ab oriente Tanaim,& Mæotida,& Pontum: à meridie reliqua nostri maris:ab occidente,Atlanticum: à septentrione, Britannicum Oceanum.Ora eius,forma littorum. à Tanai ad Hellespōtum, quâ ripa est dicti amnis,quâ flexum paludis ad Bosporum redigit, quâ Ponto, Propontidi & Hellesponto latere adiacet,contrariis littoribus Asiæ non opposita modò,verumetiam similis est. Inde ad fretum nunc vastè retracta, nunc prominens,tres maximos sinus efficit,totidémque in altum se magnis frontibus euehit. Extra fretum ad occidentem inæqualis admodum, præcipuè media,quâ procurrit ad septentrionem:nisi vbi semel iterúmque grandi recessu abducitur,penè vt directo limite extenta est. Mare quod primo sinu accipit, AEgæum dicitur:quod sequenti,in ore,Ionium:Adriaticum,interius:quod vltimo , nos Thuscum, Graii Tyrrhenum perhibent. Gentium prima est Scythia, alia quàm dicta est : à Tanai media fermè Pontici lateris, hinc in AEgæi partem continens,Thraciæ ac Macedoniæ adiungitur. Tum Græcia prominet, AEgæúmque ab Ionio mari dirimit.Adriatici latus Illy-

ris occupat. Inter ipsum Adriaticum & Thuscū Italia procurrit. In Thusco intimo Gallia est, vltrà Hispania est. Hæc in occidentem denique etiam ad septentrionem diuersis frontibus vergit. Deinde rursus Gallia est longè, & à nostris littoribus huc vsque promissa. Ab ea Germani ad Sarmatas porriguntur, illi ad Asiam. Hæc de Europa.

IN CAPVT III.

Tanaim] Nunc Tana dicitur.

Nunc vastè retracta] Ad sinū Ægæum, Adriaticum, & ad Thuscum refertur.

Prominens] In Peloponneso, & in promontorio Calabriæ.

Præcipuè media] Versus Pyrenæos, ad fontem Rabiam.

Vbi semel] Apud fontem Rabiam.

Iterumque] in Germaniam. Pomponius reliquit sinum Danorum.

Abducitur] Dictio familiaris Melæ. retrahitur.

Directo limite] Directo margine & littore: id est, perpetua est, nisi in fine Pyrenæorum, & in Germania. nam tres sinus facit.

Ægæum] Dictum autore Varrone ab hinnulis, quòd in eo mari scopuli à similitudine caprarum, αἶγες vocentur.

Sequenti in ore] Os appellat, & non sinum Corinthiacum: quanquam reuera sinus est. Mare Ægæum protenditur ab Hellesponto vsque ad sinum Megaricum, in Peloponneso: à sinu verò Megarico vsque ad os sinus Adriatici, Ionium. Mare Ægæū nunc dicitur Archipelago: nam cōplectitur Syriacum, quod nunc est El mar de Suria: Mare Adriaticum ab Adria oppido dictū iam non extat. erat enim prope Venetias. nūc hoc mare dicitur La Canal de Venecia.

Scythia] Duplicē indicat Scythiam, sicut duplicem Sarmatiam. Scythiam Asiaticam, quæ pars est Tartariæ: & Europæam, quæ Hunnos, Moschobitas, Lituanos cōprehendit.

Hinc] Hoc est, à medio latere Ponti vsque ad Ægæi partem est Thracia: cuius metropolis est Constantinopolis, vbi mediterranei sunt Bulgarii & Valachi.

Tum Græcia prominet] Peloponnesum intelligit. nunc est La Morea.

Illyris] Nunc Sclauonia.

In Thusco intimo Gallia] Ita est, si nomine Galliæ comprehenderis Cisalpinam & Transalpinam.

Diuersis frōtibus] Primùm Sacro promontorio, quod nunc dicitur Cabo de San Vincente. Deinde Nerio, quod nunc est finis terræ in Compostella. Tum Gobeo, in Britannia minore. nūc est Sanctus Mathæus. Postea Dacico, vbi sunt liberæ ciuitates: quarum præcipua est Lubecum: dictæ nunc ciuitates Ostrelingorum.

A nostris littoribus] Id est, à littoribus maris mediterranei.

Ad Sarmatas] Nunc Polonos, id est, vsq; ad Visulam amnem, distinguentem Sarmatiam à Germania.

SVMMA AFRICAE DESCRIPTIO. CAP. IIII.

AFRICA ab orientis parte Nilo terminatur, pelago à cæteris. Breuior est quidem quàm Europa (quia nec vsquam Asiæ, & non totius huius littoribus obtenditur) longior tamen ipsa quàm latior, & quà ad fluuium attingit, latissima. Vtque inde procedit, ita media præcipuè in iuga exurgens, pergit incurua ad occasum, fastigiátque se molliter: & ideo ex spatio paulatim adducitur. Vbi finitur, ibi maximè angusta est. Quantum incolitur, eximiè fertilis. Verùm quòd pleraq; eius inculta, & aut arenis sterilibus obducta, aut ob sitim cœli terrarúmque deserta sunt, aut infestantur multo ac malefico genere animalium, vasta est magis quàm frequens. Mare quo cingitur à septentrione, Libycum: à meridie, AEthiopicū: ab occidente, Atlanticum dicimus. Ab ea parte quæ Libyco adiacet, proxima Nilo prouincia, quam Cyrenas vocāt. Deinde, cui totius regionis vocabulo cognomen inditum est, Africa. Cætera Numidæ & Mauri tenent. Sed Mauri in Atlanticum pelagus expositi. Vltrà Nigritæ sunt, & Pharusii, vsque ad AEthiopas. Hi & reliqua huius, & totum latus quod meridiem spectat, vsq;

in Asiæ confinia posſident. At ſuper ea quæ Libyco mari abluuntur, Libyes AEgyptii ſunt, & Leucoæthiopes: & natio frequens multiplexque, Getuli. Deinde latè vacat regio, perpetuo tractu inhabitabilis. Tum primos ab oriête Garamantas, poſt Augilas & Troglodytas, & vltimos ad occaſum Atlantas audimus. Intra (ſi credere libet) vix iam homines, magiſq; ſemiferi, AEgipanes, & Blemmyæ, & Gamphaſantes, & Satyri, ſine tectis paſsim ac ſedibus vagi habent potius terras quàm habitent. Hæc ſumma noſtri orbis, hæ maximæ partes: hæ formæ gentéſque partium. Nunc exactius oras ſitúſque dicturo, inde eſt commodiſsimum incipere, "vnde terras noſtrum pelagus ingreditur: & ab iis potiſsimum "quæ influenti dextra ſunt. Deinde ſtringere littora ordine quo iacent: peragratíſque omnibus quæ mare attingunt, legere etiam illa quæ cingit Oceanus: donec curſus incepti operis intrà extráque circumuectus orbem, "illuc vnde cœperit redeat.

IN CAPVT IIII.

Quia nec vſquam Aſiæ] Nuſquam Aſiæ littoribus contrà tenditur Africa.

Longior tamen ipſa quàm latior] Nil verius, ſi ad ſecula Pomponii referas, quibus Africa vſque ad principium Æthiopiæ ſolùm cognita erat.

Quà ad fluuium] Nilum intellige.

Ita media præcipuè in iuga] A Numidia, quæ ſita eſt in media Africa, incipiunt exurgere montes. quanquã à Catabathmo vſq; ad fretum ſemper exurgit Africa, prçcipuè tamen in Numidia.

Pergit iocurua] Id eſt, nullos facit ſinus. niſi voles Syrtes appellare ſinus.

Faſtigiátque ſe molliter] Id eſt, erigitur, & contrahitur in cunei formá pedetentim.

Et ideo ex ſpatio paulatim adductior] Ex ſpatio, quaſi vix ſcires cognoſcere diſcrimẽ contractionis, niſi in magno ſpatio.

Adductior] Contractior.

Quantum incolitur] Hoc eſt, Totus tractus marious eximiè fertilis, mediterraneus ſterilis.

Cyrenas] Nunc dicta Corena.

Africa] Minor, nunc dicta Barbaria.

Mauri] A potẽtiſſima ciuitate dicti, quæ nunc eſt Marruecos, vbi aguot Alarabes.

Nigritæ & Pharuſii] Dicam poſtea, mediterranei ſunt.

Vnde terras noſtrum pel.] Id eſt, à freto Gaditano.

Quæ influenti dextra] Ab Africa.

Illuc vnde cœperit] Id eſt, in idem fretum.

PARTICVLARIS AFRICAE DESCRIPTIO.

MAVRITANIA. CAP. V.

DICTVM eſt "Atlanticum eſſe Oceanum, qui terras ab occidente côtingeret. Hinc in noſtrum mare pergentibus, læua Hiſpania, Mauritania dextra eſt. Primæ partes illæ Europæ, hæ Africæ. Eius oræ finis, Mulucha: caput atque exordium eſt promontorium, quod Græci "Ampeluſiam, Afri aliter, ſed idem ſignificante vocabulo, appellant. In eo eſt ſpecus Herculi ſacer: & vltra ſpecum "Tingi oppidum peruetus, ab Antæo (vt ferunt) côditum. Extat rei ſignum, parma elephantino tergore exécto ingens, & ob magnitudinem nulli nunc vſuro habilis: quam locorum accolæ ab illo geſtatam pro vero habent, tradúntque, & inde eximiè colunt. Deinde eſt môs præaltus, ei quem ex aduerſo Hiſpania attollit obiectus. hûc, "Abylam, illû, "Calpen vocant, columnas Herculis vtrunque. Addit fama nominis fabulam, Herculem ipſum iũctos olim perpetuo iugo diremiſſe colles, atque ita, excluſum antea mole montium Oceanum, ad quæ nunc inundat admiſſum. Hinc iam mare latius funditur, ſummotáſque vaſtius terras magno impetu inflectit. Cæterùm regio ignobilis, & vix quicquam illuſtre ſortita, paruis oppidis habitatur, parua flumina emittit, ſolo quàm viris melior, & ſegnitie gentis obſcura. Ex iis tamen quæ cômemorare non piget, montes ſunt alti,

qui continenter & quasi deinduſtria in ordinem expoſiti, ob numerum, ſeptem, ob ſimilitudinem fratres vocantur. "Tamuada fluuium, & "Ruſicada, & "Siga, paruæ vrbes: & portus, cui Magno eſt cognomen ob ſpatium. Mulucha ille quem diximus amnis eſt ingẽtium olim regnorum terminus, Bocchi Iugurthæque.

IN CAPVT V.

Atlanticum] Atlas mons maior Africam diuidit, nunc dicitur Maiuſtc: Atlas minor, Lantc.

Ampeluſiam] A vinetorum copia, promontorium eſt. nec hodie vocatur Cabo deſparto, ſed Cabo de Cantero.

Tingi] Nunc Taniar, regis Luſitaniæ.

Abylam] Nunc Accuta: oppidum etiam Luſitanorum. hinc ſumit initium mõs ille qui nunc dicitur La ſiera dalmarca. Siera Hiſpanicè ſonat mõtẽ plenus eſt hic ſinus.

Calpen] Nunc Gibraltar.

Tamuada] Nunc Bedic: rigat regionem Alarabum.

Ruſicada] Nunc Aſtora.

Siga] Nunc La guardia vulgò dicitur.

NVMIDIA. CAP. VI.

ABEO "Numidia ad ripas expoſita fluminis Ampſagæ, ſpatio quidẽ quàm Mauritania anguſtior eſt, verùm & culta magis & ditior. Vrbiũ quas habet, maximæ ſunt, "Cyrtha procul mari, nunc Sittianorum colonia, quõdam regum domus Iubæ & Siphacis, cùm foret opulentiſsima. "Iol ad mare, aliquando ignobilis, nunc, quia Iubæ regia fuit, & quòd Cæſarea vocitatur, illuſtris. Citra hanc (nam in medio fermè littore ſita eſt) "Cartenna & "Arſenaria ſunt oppida, & Ampſa caſtellum, & Laturus ſinus, & Sardabale fluuius. Vltrà, monumentum commune regiæ gentis. Deinde Icoſiũ & Vthiſia vrbes, effluentes inter eas Ancus & Nabar, aliáque quæ taceri nullum rerum famæve diſpendium eſt. Interius, & longè ſatis à littore (ſi fidem res capit) mirum ad modum, ſpinæ piſcium, muricum oſtreorúmque fragmenta, ſaxa attrita (vti ſolent) fluctibus; & nõn differentia marinis, infixæ cautibus anchoræ. Alia & huiuſmodi ſigna atque veſtigia effuſi olim vſq; ad ea loca pelagi, in campis nihil alentibus eſſe inueniríque narrantur.

IN CAPVT VI.

Numidia] pars Africę minoris, teſte Ptolemæo.

Cyrtha] Nunc Conſtana.

Iol] Nunc Bugia.

Cartenna] Nunc Silcſæ.

Arſenaria] Nunc Arſen.

AFRICA MINOR. CAP. VII.

REGIO quæ ſequitur à promontorio "Metagonio ad "aras Philænorũ, propriè nomẽ Africæ vſurpat. In ea ſunt oppida, "Hippo regius, & Ruſicade, & Tabraca. Deinde tria promontoria, Candidum, Apollinis, Mercurii, vaſtè proiecta in altum, duos grandes ſinus efficiunt. Hipponenſem vocant proximum ab Hippone Diarrhyto, quod littori eius appoſitum eſt. In altero ſunt caſtra Lælia, caſtra Cornelia, "flumen Bragada, "Vtica, & "Carthago: ambæ inclytæ, ambæ à Phœnicibus conditæ. Illa fato Catonis inſignis, hæc ſuo: nunc populi Romani colonia, olim imperii eius pertinax æmula: iam quidem iterum opulenta, etiam nunc tam priorum excidio rerum, quàm ope præſentium clarior. Hadrumentum, Leptis, "Clupea, Abrotonum, Taphræ, "Neapolis, hinc ad "Syrtim adiacent, vt inter ignobilia celeberrimæ. Syrtis ſinus eſt centum fere milia paſſuum, quâ mare accipit, patens: trecenta, quâ cingitur. Verùm importuoſus atque atrox,

& ob vadorum frequentium breuia, magísque etiam ob alterranos motus pelagi affluentis & refluentis infestus. Super hunc ingens palus, amnem Tritona recipit, ipsa Tritonis: vnde & Mineruæ cognomen inditum est, vt incolæ arbitrantur, ibi genitæ: faciúntque ei fabulæ aliquam fidem, quòd quem natalem eius putant, ludicris virginum inter se decertantium celebrãt. Vltrà est Oea oppidum, & Cinyphs fluuius per vberrima arua decidens. Tum Leptis altera, & Syrtis, nomine atque ingenio par priori: cæterùm altero fere spatio quâ dehiscit, quáque flexum agit, amplior. Eius promontorium est Borion, ab eóque incipiens ora, quam * Lotophagi tenuisse dicuntur, vsque ad Phycunta (& id promontorium est) importuoso littore pertinax. Aræ ipsæ nomen ex Philænis fratribus traxêre, *qui contra Cyrenaicos missi Carthagine ad dirimendum conditione bellum, diu iam de finibus, & cum magnis amborum cladibus gestum, postquam in eo quod conuenerat nõ manebatur, vt vbi legati concurrerent, certo tẽpore vtrinq; dimissi, ibi termini statuerentur: pacti deintegro, vt quicquid citrà esset, popularibus cederet. mirum & memoria dignissimum facinus, hic se viuos obrui pertulerunt.

IN CAPVT VII.

Metagonia] Nunc dicitur El Cabo de tres arcas.

Aras Philænorum] Hodie sunt Porto de Saba.

Hippo.] Nunc Bona.

Flumen Bragada] Nomen retinet.

Vtica] Nunc Bisartha.

Carthago] Nomen retinet.

Clupea] Quippia vulgò.

Neapolis] Nunc Mahomera.

Syrtim] Syrtes Lusitani vocant Baxos de Bitberia, alii Banquos.

Lotophagi] Nunc Los Chelbens.

Qui contra Cyrenaicos] Locus iste est mutilus. quædam enim desiderantur, vt sit integra Pomponii lectio. vbi enim est, pacti deintegro, deest Pomponio pactum. Nescies ex lectione Pomponiana quid pacti fuerint, nisi ex Sallustio addideris, Vt vel illi quò fines populo suo peterent, ibi viui obtuerentur, vel eadem conditione sese quem in locum vellent processuros. Philęni, conditione probata, (mirum & memoria dignissimum facinus) hic se viuos obrui pertulerunt.

CYRENAICA. CAP. VIII.

INDE ad Catabathmon Cyrenaica prouincia est, in eáq; sunt, *Ammonis oraculum, fidei inclytæ: & fons, quem Solis appellant: & rupes quædam Austro sacra. Hæc cùm hominum manu attingitur, ille immodicus exurgit, arenásque quasi maria agens, sic sæuit vt æquor fluctibus. Fons media nocte feruet, mox & paulatim tepescẽs, fit luce frigidus: tunc vt sol surgit, ita frigidior subinde: per meridiem maximè riget. Sumit deinde tepores iterum, & prima nocte calidus, atque vt illa procedit, ita calidior: rursus cùm est media, perferuet. In littore promontoria sunt Zephyrion & Naustathmos, portus Paratonius. Vrbes, *Hesperia, *Apollonia, Ptolemais, *Arsinoë, atque (vnde terris nomen est) ipsa *Cyrene. Catabathmos vallis deuexa in AEgyptum, finit Africam. Oræ sic habitantur, ad nostrum maximè ritum moratis cultoribus, nisi quòd quidam linguis differunt, & cultu deorum, quos patrios seruant, ac patrio more venerantur. Proximis nullæ quidem vrbes stant, tamẽ domicilia sunt quæ mapalia appellãtur. victus asper, & munditiis carens. Primores sagis velantur, vulgus bestiarum pecudúmque pellibus: humi quies epulæq; capiuntur. Vasa ligno fiunt aut cortice. Potus est lac, succúsque baccarum: cibus est caro, plurimùm ferina. Nam gregibus

bus (quia id solum optimum est) quoad potest parcitur. Interiores etiam incultius, sequuntur vagi pecora: vtque à pabulo ducta sunt, ita se ac tuguria sua promouent: atque vbi dies deficit, ibi noctem agunt. Quanquam in familias passim & sine lege dispersi, nihil in commune consultant: tamen quòd singulis aliquot simul coniuges, & plures ob id liberi agnatíque sunt, nusquam pauci degunt. Ex his qui vltra deserta esse memorantur, Atlantes solem execrantur, & dum oritur & dum occidit, vt ipsis agrísque pestiferum. Nomina singuli non habent: nō vescuntur animalibus: neque illis in quiete qualia cæteris mortalibus visere datur. Troglodytæ, nullarum opum domini, strident magis quàm loquuntur, specus subeunt, aluntúrque serpentibus. Apud Garamantes etiam armenta sunt ea quæ obliqua ceruice pascuntur. nam pronis directa in humum cornua officiunt. Nulli certa vxor est. ex his qui tam confuso parentum coitu passim incertísque nascūtur, quos pro suis colant, formæ similitudine agnoscunt. Augilæ manes tantùm deos putant: per eos deierant, eos vt oracula consulunt: precatíque quæ volunt, vbi tumulis incubuêre, pro responsis ferunt somnia. Fœminis eorum solenne est, nocte qua nubunt, omnium stupro patere, qui cum munere aduenerint. & tum cum plurimis concubuisse, maximum decus: in reliquum pudicitia insignis est. Nudi sunt Gamphasantes, armorúmque omnium ignari: nec vitare sciunt tela nec iacere: ideóque obuios fugiunt, neque aliorum quàm quibus idem ingenii est, aut congressus aut colloquia patiuntur. Blemmyis capita absunt: vultus in pectore est. Satyris, præter effigiē, nihil humani. AEgipanum quæ celebratur, ea forma est. Hæc de Africa.

IN CAPVT VIII.

Ammonis oraculum] Nunc El Cancarrô de Mahoma. Hesperia] Nunc Bernic. Apollonia] Nūc Bonadria. Ptolemais] Tolomita nunc. Arsinoe) Hodie Trochara. Cyrene) Corena vulgó. Vallis deflexa in Ægyptum] Vsque ad Ægyptū, ita vt nihil contineat Ægypti. Nā ex sententia Melæ Ægyptus Asiæ pars est.

PARTICVLARIS ASIAE DESCRIPTIO.

AEGYPTVS. CAP. IX.

ASIAE prima pars AEgyptus inter Catabathmon & Arabas, ab hoc littore penitus immissa, donec AEthiopiam dorso contingat, ad meridiem refugit. Terra expers imbrium, mirè tamen fertilis, & hominum aliorúmque animalium perfœcunda generatrix. Nilus efficit, amnium in nostrū mare permeantium maximus. Hic ex desertis Africæ missus, nec statim nauigari facilis, nec statim Nilus est: & cùm diu simplex sæuúsque descendit, circa Meroēn latè patentem insulam, in AEthiopiam diffunditur, alteráq; ex parte Astaboras, altera Astapus dictus est. Vbi rursus coit, ibi nomē hoc capit. Inde partim asper, partim nauigia patiēs, in immanē lacum deuenit: ex quo præcipiti impetu egressus, & Tachempso alterā insulā amplexus, vsq; ad Elephantidem vrbem AEgyptiam atrox adhuc feruénsque decurrit. Tum demum placidior, & iam penè nauigabilis, primùm iuxta Cercasorum oppidum triplex esse incipit. Deinde semel iterúmque diuisus, ad Delta & ad Metilim it per omnem AEgyptum vagus atque dispersus: septémque in ora se scindens, singulis tamen grandis, euoluitur. Non pererrat autem tantùm eam, sed æstiuo sydere exundans etiam irrigat, adeò efficacibus aquis ad generandum alédúmque, vt præter id quòd scatet piscibus, quòd Hippopotamos Crocodilósque, vastas belluas, gignit, glebis etiam infundat animas, ex

ipsáq; humo vitalia effingat. Hoc eo manifestũ est, quòd vbi sedauit diluuia, ac se sibi reddidit, per humentes campos quædam nõdum perfecta animalia, sed tum primum accipiẽtia spiritum, & ex parte iam formata, ex parte adhuc terrea, visuntur. Crescit porro, siue quòd solutæ magnis æstibus niues, ex immanibus AEthiopiæ iugis, largius quàm ripis accipi queant, defluunt: siue quòd "sol hyeme terris propior, & ob id fontem eius minuens, in æstate tunc altius abit, sinitque integrum, & vt est plenissimus, surgere: siue quòd per ea tempora flantes Etesiæ, aut actas à septentrione in meridiem nubes super principia eius imbre præcipitant, aut venienti obuiæ aduerso spiritu, cursum descendẽtis impediunt: aut arenis quas cum fluctibus littori applicant, ostia obducunt: fitque maior, vel quòd nihil ex semet amittit, vel quod plus quàm solet accipit: vel quòd minus quàm debet emittit. Quòd si est alter orbis, suntque oppositi nobis à meridie Antichthones, ne illud quidem à vero nimium abscesserit, in illis terris ortum amnem, vbi subter maria cæco alueo penetrauerit, in nostris rursus emergere, & hac re solstitio accrescere, quòd tũ hyems sit vnde oritur. Alia quoque in his terris mira sunt. In quodam lacu Chemnis insula lucos syluásque & Apollinis grande sustinẽs tẽplũ, natat, & quocũq; venti agunt, pellitur. Pyramides tricenûm pedum lapidibus extructæ: quarũ maxima (tres nãq; sunt) quatuor ferè soli iugera sua sede occupat: totidem in altitudinẽ erigitur. Mœris, aliquãdo cãpus, nũc lacus, viginti millia passuũ in circuitu patens, altior quàm ad nauigandũ magnis onustisq; nauibus satis est. Psammetichi opus Labyrinthus, domos mille & regias duodecim perpetuo parietis ambitu amplexus, marmore extructus ac tectus, vnum in se dẽscensum habet, intus penè innumerabiles vias, multis ambagibus huc & illuc remeantibus, sed "continuo anfractu, & sæpe reuocatis porticibus ancipites: quibus subinde aliũ super alios orbem agẽtibus, & subinde tantum redeunte flexu quantũ processerat, magno & inexplicabili tamẽ errore perplexus est. Cultores regionũ multo aliter à cæteris agunt. Mortuos fimo obliti plangunt. Nec cremare aut fodere fas putant: verùm arte medicatos intra penetralia collocant. "Suis literis peruersè vtuntur. Lutum inter manus, farinam calcibus subigunt. Forum ac negotia, fœminæ, "viri pensa ac domos curãt: onera illæ humeris, hi capitibus accipiunt. Parentes cùm egẽt, illis necesse, his liberum est alere. Cibos palàm & extra sua tecta capiũt: obscœna intimis ædiũ reddũt. Colunt effigies multorũ animaliũ, atq; ipsa magis animalia: sed alij alia: adeo vt quædã eorum, etiã per imprudẽtiã, interemisse, capitale sit: & vbi morbo aut forte extincta sint, sepelire ac lugere solenne sit. Apis populorum omniũ numen est: bos niger, certis maculis insignis, & cauda linguáq; dissimilis aliorũ. Rarò nascitur, nec coitu pecoris (vt aiunt) sed diuinitus & cœlesti igne conceptus. diésq; quo gignitur, genti maximè festus est. Ipsi vetustissimi (vt prædicant) hominũ, "trecenos & triginta reges ante Amasim, & supra tredecim millium annorũ ætates, certis annalibus referunt: mandatúmque literis seruant, dum AEgyptiĩ sunt, "quater cursus suos vertisse sydera, ac solem bis iam occidisse vnde nunc oritur. Viginti millia vrbium Amasi regnante habitarunt, & nunc multas habitant. Earum clarissimæ procul à mari, Sais, "Memphis, Syene, Bubastis, Elephãtis, & Thebæ, vtiq; ("vt Homero dictum est) centum portas, siue (vt alij aiunt) centũ aulas habent, totidem olim principum domos: solitásque singulas, vbi negotium exegerat, "decem armatorum millia effundere. In littore, "Alexandria Africæ contermina. "Pelusiũ Arabiæ ipsas oras secat. Canopicũ, Bolbiticũ, Sebenniticum, Mendesium, Pathmiticum, Tanicum, Pelusiacum, Nili ostia.

IN CAPVT IX.

Inter Catabathmon & Arabas) Hoc est, inter finem Catabathmi & Arabas. nam est magnus tract' à principio Catabathmi vsq; ad finem versus Ægyptum.

Dorso) Propterea vocatur Æthiopia sub Ægypto.

Circa Meroën) Diuiditur.

Vbi rursus coit) Post Meroën insulam: tunc vocatur Nilus.

Sol hyeme terris propior) Terris videlicet, vbi Nilus oritur. nam quando Ægyptiis est hyems, illis terris est æstas. propterea sol est propior illis terris.

Continuo anfractu) Flexu, ex Varrone.

Suis literis peruerse vtuntur) Scribunt enim à dextra ad sinistram. Trecenos & triginta reges) Hæc sunt Herodoti.

Quater cursus suos vertisse sydera, ac solem bis iam occidisse vnde nunc oritur) Hic locus torsit multos viros doctissimos, & adhuc torquet. Sunt qui confugiant ad nescio quæ ænigmata astronomiæ: alii ad annos triginta dierum. Nos verò in gratiam geographorum & historicorum locum exponemus. Nemini dubium est, Ægyptios pro certo habuisse, cœlum nunquam habuisse initium. nam ex hoc fonte Plato mundum nunquam incepisse dixit. Deinde Ægyptios tanta superstitione vetustatis laborasse, vt planè crediderint sydera circulos motu proprio ab occidente in orientem quater absoluisse: sed cùm octaua sphæra spatio centum annorum vnum gradum peragat, erit vnus cursus proprius, triginta sex milliũ annorum: quę quater addita summam conficient centum & quadraginta quatuor millium annorũ. hi erunt anni vetustatis Ægyptiorũ. Sed quòd sol bis occiderit vnde nunc oritur, difficile erit exponere: quod tamen nos faciemus, summo nostri honoris periculo subituri hanc aleam: ob præiudicatam nonnullorum autoritatem, quæ in hoc loco non obstabit quò minus liberè sentiamus. Notũ est, sphæras cœlestes duos habere motus, alterum diurnum, quo omnes sphæræ raptu firmamenti ab oriente in occidentem rapiuntur, hoc quidem quatuor & viginti horarum spatio: & alterum proprium, quo vnaquæque ab occidente ad orientem mouetur supra alios polos. Octaua sphæra spatio triginta sex millium annorũ absoluit circulum, sol vno anno. Quod cùm ita sit, & sol ex sententia Ægyptiorum in fine cursus sui nõ solùm redeat ad eundem gradum, sed transeat ad alium sequentem, fit vt cùm octaua sphæra attigerit punctum orientis, hoc est semicirculi, sol ipse confectas habebit decem & octo mille reuolutiones. Cùm verò eadem octaua sphæra absoluet alterum semicirculum vsque ad occidentem, sol peractas habebit totidem. Hoc modo supputando in duabus reuolutionibus octauæ sphæræ, sol erit in fine semicirculi, qui est ab occidente in orientem. hoc est, in oriente vbi occidit, & in aliis duabus in eodem fine, vbi etiam occidit. Hæc plana sunt, si quis sciuerit supputare, & adhibuerit sphæram materialem.

Memphis) Nunc est Messer.

Vt Homero dictum est) Nono Iliados,

οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,
αἵ θ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.

Dena armatorum millia effundere) Hũc locum corruptissimum post Hermolaum & Vadianum nos ex Homero restituimus: & miror Hermolaum non vidisse dictionẽ illam διηκόσιοι significare ducentos. Quare ita legẽdum est, Ducenos armatos milites effundere.

Alexãdria) Nota est: retinet enim nomẽ.

Pelusium) Nomen ostiũ, & oppidi, nunc dicti Damiata.

ARABIA. CAP. X.

ARABIA hinc ad Rubrũ mare pertinet, sed illic magis læta & ditior, thure atque odoribus abundat: hîc, nisi quà Casio monte attollitur, plana & sterilis, portum "admittit Azotum suarum mercium emporium: quà in altum abit, adeo edita vt ex summo vertice "à quarta vigilia ortum solis ostendat.

IN CAPVT X.

Admittit) Rectè admittit, quia Azotus non est Arabiæ, sed potius Idumææ.

A quarta vigilia) Duas horas post mediam noctem, vnde quarta vigilia incipit.

SYRIA. CAP. XI.

SYRIA latè littora tenet, terrásque etiam latius introrsus, aliis aliísque nuncupata nominibus. Nam & "Cœle dicitur, & "Mesopotamia, & "Damascene, & "Adiabene, & "Babylonia, & Iudæa, & Sophene. Hinc "Palæstina est, quâ "tangit Arabas cum "Phœnice: & "vbi se Ciliciæ committit, Antiochia "olim, ac diu potens: sed cùm eam regno Semiramis tenuit, longè potentissima. Ex operibus certè eius insignia multa sunt: duo maximè excellunt: constituta vrbs miræ magnitudinis Babylon, ac "siccis olim regionibus Euphrates & Tigris immissi. Cæterùm in Palæstina est ingens & munita admodum "Gaza: (sic Persæ ærarium vocant) & inde nomen est, quòd cùm Cambyses armis AEgyptum peteret, huc belli & opes & pecuniam intulerat. Est non minor "Ascalon. Est "Ioppe, ante diluuiũ (vt ferunt) cõdita: vbi Cephea regnasse eo signo accolæ affirmant, quòd titulum eius, fratrísq; Phinei, veteres quædam aræ cum religione plurima retinent: quinetiam rei celebratæ carminibus ac fabulis, seruatæque à Perseo Andromedæ, clarum vestigium, belluæ marinæ ossa immania ostentant.

IN CAPVT XI.

Syria] Nunc Suria.

Cœle) Id est, caua. hoc enim sonat κοίλη.

Mesopotamia) Id est, regio sita inter duos amnes: ποταμὸς enim fluuius est. est autem inter Euphratem & Tigrim. nunc dicitur Halapia.

Damascene) Nunc Terra de Damasco.

Adiabene) Regio iuxta Euphratem.

Babylonia) Chaldæorum.

Palæstina) Olim dicta Philestina, quòd ibi ædificatæ essent quinque ciuitates Philistinorum. Nunc tota Palæstina diuisa est in quinq; regiones, Idumæá, Iudæam, Samariam, Galilæá, & regionem trás Iordanem.

Tangit Arabas) Arabiam Petræam ab occidente, & Desertam ab oriente.

Phœnice) Nam post Palæstinam sequitur Phœnicia versus septentrionem.

Vbi se Ciliciæ committit) Id est, prope Ciliciam.

Olim ac diu potens) Hæc verba non referuntur ad Antiochiam, sed ad Syriam.

Siccis olim) Euphrates & Tigris olim non Chaldæam irrigabant. erat enim regio sicca, nisi cura Semiramidis adiectis fossis ambo fluuii immissi fuissent.

Gaza) Nomen est oppidi in Idumæa.

Ascalon) Oppidum Idumææ.

Ioppe) Nunc Iaffa, portus peregrinorũ Hierosolymitanorum.

PHOENICIA. CAP. XII.

PHœnicem illustranêre Phœnices, solers hominum genus, & ad belli pacísque munia eximium. Literas & literarum operas, aliásque etiam artes, maria nauibus adire, classe confligere, imperitare gentibus, regnum præliúmque commenti. In ea est "Tyros, aliquando insula, nunc annexa terris defecit, quando ab impugnante quondam Alexandro iacta sunt opera. Vici tenent vlteriora: & adhuc opulenta "Sidon, antequam à Persis caperetur, maritimarum vrbium maxima. Ab ea ad promontorium Euprosopon duo sunt oppida, "Byblos & Botrys. Vltra tria fuerunt singulis inter se stadiis distantia. locus ex numero "Tripolis dicitur. Tum Simyra castellum, & vrbs non obscura "Marathos. Inde iam non obliqua pelago sed aduersa adiacẽs, à terra grandem sinum inflexo tractu littoris accipit. Populi dites circunsident. situs efficit: quia regio fertilis, crebris & nauigabilibus alueis fluminũ peruia, diuersas opes maris atque terrarum facili commercio permutat ac miscet. In eo prima est reliqua pars Syriæ, cui Antiochiæ cognomen additur. Et in ora eius vrbes, "Seleucia, "Paltos, "Berytos, "Laodicea, Arados. amnésq; inter eas eunt Lichos, & Hypatos, & "Orontes. tum "mõs Amanus, & ab eo statim, Myriandros & Cilices.

IN CAPVT XII.

Tyros] Nunc Sur, erat ciuitas Christianorum, sed Turcæ deleuerunt eam, & seruant portum qui vocatur El porto de Sur.
Sidon] Nunc est Sidoni.
Byblos] Gaeta nunc.
Tripolis] Nunc Tripol de la Suria.
Marathos] Nunc Margath.
Selucia] Hodie Solda.
Paltos] Hodie Gibel.
Berytos] Nunc est Baruth, portus Damasci.
Laodicea] Liche hodie.
Orontes] Fluuius nunc Tarfaro.
Mons Amanus] In fine Syriæ.

CILICIA CAP. XIII.

AT IN recessu intimo locus est magni aliquando discriminis, fusorum ab Alexandro Persarum fugientisque Darii spectator ac testis. Nunc ne minima quidem, tunc ingenti vrbe celebris: "Issos fuit, & hac re sinus Issicus dicitur. Procul inde Amanoides promontorium inter Pyramum Cydnúmque fluuios iacet. "Pyramus Isso prior "Mallon præterfluit. Cydnus vltrà per "Tarsum exit. Deinde vrbs est olim à Rhodiis Argiuísque, pòst piratis Pompeio assignante possessa: nunc Pompeiopolis, tunc Soloë. Iuxtà in paruo tumulo Arati poetæ monumentum, ideo referendum, quia ignotum quam ob causam iacta in id saxa dissiliunt. Non longè hinc Coricos oppidum, portu salóque incingitur, angusto tergore continenti adnexum. Suprà specus est, nomine Corycius, singulari ingenio, ac suprà quàm vt describi facilè possit eximius. Grandi nanque hiatu patens, montem littori appositum, & decem stadiorum "cliuo satis arduum, ex summo statim vertice aperit. Tunc altè demissus, & quantum demittitur amplior, viret "lucis pubentibus vndique, & totum se nemoroso laterum orbe complectitur: adeo mirificus ac pulcher, vt mentes accedentium primo aspectu consternat: vbi "contemplati durauêre, non satiet. Vnus in eum descensus est, angustus, asper, quingêtorum & mille passuum, per amœnas vmbras & opaca syluæ quiddam agreste resonantis, riuis hinc atque illinc fluitantibus. Vbi ad ima peruentum est, rursus specus alter reperitur ob alia dicendus. Terret ingredientes sonitu "cymbalorum diuinitus & magno fragore crepitãtium. Deinde aliquãdiu perspicuus, mox & quo magis subitur obscurior, ducit ausos penitius, altéque quasi cuniculo admittit. Ibi ingens amnis ingenti fronte se extollens, tantummodo se ostendit, & vbi magnum impetum breui alueo traxit, iterum demersus abscon ditur. Intrà spatium est, magis quàm vt progredi quispiam ausit horribile, & ideo incognitum. Totus autem augustus & verè sacer, habitarique à diis & dignus & creditus. Nihil non venerabile & quasi cum aliquo numine se ostẽtat. Alius vltrà est, quem Typhoneum vocãt, ore angusto, & multum (vt experti tradidêre) pressus, & ob id assidua nocte suffusus: neque vnquam perspi ci facilis, sed quia aliquando cubile "Typhonis fuit, & quia nunc demissa in se confestim exanimat, natura fabuláque memorandus. Duo deinde promontoria sunt, Sarpedon, finis aliquando regni Sarpedonis: & quod Ciliciã à Pamphylia distinguit, Anemurium. Intérque ea Celendris & Natidos, Samiorum coloniæ. sed Celendris Sarpedoni propior.

IN CAPVT XIII.

Issos] Nunc Laiassa.
Pyramus Isso prior] Si procedas versus ortum.
Mallon] Nunc Malo.
Tarsum] Nunc Tarso.
Cliuo] Cliuus, descensus est.
Lucis pubentibus] Lucos habet pubentes, id est, virentes.
Contemplati durauêre] Id est, deposuerunt metum quẽ cõtrahunt primo aspectu.
Cymbalorũ] κύμβαλον (inquit Hesychi') εἶδος ὀργάνου μουσικοῦ, species organi musici.

Ducit ausos penitus] Hic locus à nobis quoque restitutus est. legendum enim, penitius.

Typhonis] Hic fuit gigas, cuius aspectu versi sunt dii in varia animalia.

PAMPHYLIA. CAP. XIIII.

IN PAMPHYLIA est Melas, nauigabilis fluuius: oppidum Sida, & alter fluuius Eurymedon. Magna apud eum Cimonis Atheniensium ducis aduersus Phœnicas & Persas naualis pugna atque victoria fuit. Mare quo pugnatum est, ex edito admodum colle prospectat Aspendos: quam Argiui condiderant, possedêre finitimi. Deinde alii duo validissimi fluuii, OEstros & Cataractes. OEstros nauigari facilis: hic quia se præcipitat, ita dictus. Inter eos Perga est oppidum, & Dianæ quam ab oppido Pergæam vocant, templum. Trans eosdem mons Sardemisos, & Phaselis à Mopso condita, finis Pamphyliæ.

Decimumquartum caput nihil habet quod egeat sudoribus nostris: propterea prætermisimus.

LYCIA. CAP. XV.

LYCIA continuò, cognominata à Lyco rege, Pandionis filio, atque (vt ferunt) infestata olim "Chimæræ ignibus: Sidæ portu, & Tauri promontorio grandem sinum claudit. Taurus ipse ab Eois littoribus exurgens, vastè satis attollitur. Deinde "dextro latere ad septentrionem, "sinistro ad meridiem versus, it in occidentem rectus & perpetuo iugo: "magnarúmque gentium, quâ dorsum agit, terminus. Vbi terras dirimit, exit in pelagus. Idem autem & totus, vt dictus est, dicitur, etiam "quâ spectat orientem. Dein de "Hæmodes, & "Caucasus, & "Paropamisus. Tum "Caspiæ pylæ, "Niphates, & "Armeniæ pylæ: "& vbi iam nostra maria contingit, Taurus iterum. "Post eius promontorium flumen est Lymira, & eodem nomine ciuitas: atque vt multa oppida, sic præter "Pataram non illustria. Illam nobilē facit delubrum Apollinis, quondā opibus & oraculi fide, Delphico simile. Vltrà Xanthus flumē, & Xanthos oppidum, mons Gragus, & quæ Lyciā finit vrbs Telmisos.

IN CAPVT XV.

Chimæræ] Chimæra ramentum Tauri montis.

Dextro latere] Ad Imaū mōtem refertur.

Sinistro ad meridiem] Ad Damasium montem, Tauri ramentum.

Magnarum gentium] Sericæ regionis Gymnosophistarum, Caspiciæ, Sachæ, Bactrianorum, Sogdianorum, Ariæ, Drangianæ, Gedrosiæ, Arachosiæ, Margianæ, Hyrcaniæ, Carmaniæ, Parthiæ, Mediæ, Persidis, Assyriæ, Susianæ, Mesopotamiæ, Armeniæ maioris & minoris, Ciliciæ, Pamphyliæ, & Lyciæ, vbi exit in pelagus.

Quà spectat ad orientem] Dicitur Taurus semper versus orientem.

Hæmodes] Vbi incipit ramentum Imai montis.

Caucasus] Prope Albaniam & Iberiam, inter Hyrcanum mare & Pontum Euxinū.

Paropamisus] E regione Bactrianæ & Ariæ.

Caspiæ pylæ] Ad mare Hyrcanum siue Caspium.

Niphates] Ad mediam Parthiam, & Hyrcaniam.

Armeniæ pylæ] Ad Armeniam maiorē.

Et vbi iā nostra maria attingit] In Lycia.

Post eius promontoriū] Eius Tauri. nam in Lycia vbi exit in mare, Taurus sicut in principio vocatur.

Pataram] Patera nunc. Ab hac regione vsque ad Bithyniam est Asia minor, quæ nunc dicitur Anatolia siue Turchia.

CARIA. CAP. XVI.

CARIA sequitur. Habitator incertæ originis. alii indigenas, sunt qui Pelasgos, quidam Cretas existimant. gens vsqueeo quondam armorum

pugnæque amans, vt aliena etiam bella mercede agerent. Hic castella aliquot sunt. deinde promontoria duo, Pedalion & Crya:& secundum Calbin amnem Caunus oppidum, "valetudine habitantium infame. Inde ad Halicarnasson hæc adiacent, "Rhodiorum aliquot coloniæ, portus duo, Gelos, & cui ex vrbe quam amplectitur, Thissamissa cognomen est. Inter eos oppidum Larumna,& Pandion collis in mare emissus. Tum tres ex ordine sinus, Thymnias, Schenus, Bubessus. Thymniæ promontorium Aphrodisium est: Schenus ambit Hilam, Bubessus Cynotum: "Gnidus in cornu peninsulæ. Intérque eam & Ceramicum sinum in recessu posita Euthane. Halicarnassos Argiuorum colonia est:& cur memoranda sit, præter conditores, Mausolæū efficit, regis Mausoli monumentum, vnum de miraculis septem, Artemisiæ opus. Trans Halicarnasson illa sunt, littus Leuca: vrbes, Mindus, Aryanda, Neapolis, sinus Iasius & Basilicus. Iasio est Bargylos.

IN CAPVT XVI.

Caria) Pars Asiæ minoris prima.

Valetudine habitantium) Pallent omnes ibi.

Rhodiorum aliquot coloniæ) Est enim

Rhodus insula è regione Cariæ.

Gnidos) Promontorium est, nunc Cabo de Chio.

IONIA: CAP. XVII.

POST Basilicum Ionia aliquot se ambagibus sinuat:& primùm à Possideo promontorio inflexum inchoans, cingit oraculū Apollinis, dictum olim Branchidæ, nunc Didymi: Miletum, vrbem quōdam "Ioniæ totius, belli pacísque artibus principem, patriam Thaletis astrologi, & Timothei musici, & Anaximandri physici, aliorúmque ciuium inclytis ingeniis meritò inclytam, "vtcunque Ioniam vocant: vrbem Hyppin, amnis Mæandri exitum: Latmum montem, Endymionis à Luna(vt ferunt)adamati fabula nobilem. Deinde rursus inflexa cingit vrbem Prienen, & Gessi fluminis ostium: móxque vt maiore circuitu, ita plura complectitur. Ibi est Panionium sacra regio, & ob id eo nomine appellata quòd eam communiter Iones colunt. Ibi à fugitiuis(vt aiunt)condita(nomē famæ annuit)Phygela. Ibi Ephesus,& Dianæ clarissimum templum, quod "Amazones Asia potitæ consecrasse traduntur. Ibi Caystros amnis: ibi Lebedos, Clariíque Apollinis fanum, quod Manto, Tiresiæ filia, fugiens victores Thebanorum Epigonos: & Colophon, quam Mopsus eiusdem Mantûs filius statuit, ad promontorium quo sinus clauditur, quod altera parte alium, quem Smyrnæū vocant, efficit, angustísque ceruicibus reliqua extendit. Inde latius abit in peninsulæ faciē, super angustias, hinc Teos, illinc Clazomena:& quia terga iungunt confinio adnexa maris, diuersis frontibus diuersa maria prospectant. "In ipsa peninsula est Coryna. in sinu Smyrnæo est Thermodon amnis,& vrbs Leuca. Extra eum, Phocis Ioniæ vltima.

IN CAPVT XVII.

Ionia] Asiæ minoris pars, nūc dicta Queis cum prouincia Turcæ.

Vtcunque Ioniam vocant) Ad Miletum refertur: nunc Melasa.

Amazones) Inter Iberos & Hyperboreos.

In ipsa peninsula) Inter Teos & Smyrnam, quæ nunc Lamires.

AEOLIS. CAP. XVIII.

PROXIMA regio, ex quo ab AEoliis incoli cœpit, "AEolis facta, antè Mysia,& quà Hellespontum attingit Troianis possidentibus Troas fuit. Primam vrbē à Myrino conditore "Myrinā vocant: sequentem Pelops

ſtatuit, victo OEnomao reuerſus ex Græcia. Cymen nominauit, pulſis qui habitarant, dux Amazonum Cyme. Suprà, Caicus inter Eleam decurrit, & Pitanen illam quæ Arceſilam tulit, nihil affirmantis "Academiæ clariſsimum antiſtitem. Tum in promontorio eſt Canna oppidum: quod prætervectos, ſinus excipit, non paruus, ſed longè ac molliter flexus, retrahénſque paulatim oras vſque ad ima mõtis Idæ. Iſthmos paruis vrbibus aſperſus eſt, quarum clariſsima eſt Ciſtena. Gremio interiore campus Thebe nomine, Adramytrion, Aſtyram, Eteſſam, oppida, eodem quo dicta ſunt ordine adiacẽtia, continet. In altero latere, Antandrum. Duplex cauſa nominis iactatur. alii Aſcanium AEneæ filium, cùm ibi regnaret, captum à Pelaſgis, ea ſe tedemiſſe commemorant: alii ab iis putant conditam, quos ex Andro inſula vis & ſeditio exegerat. Hi Antandrum, quaſi pro Andro, illi quaſi pro viro accipi volunt. Sequens tractus tangit Gargara, & Aſſon, AEtolorum colonias. Tum ſinus alter, Ἀχαιῶν λιμήν, non longè ab Ilio littora incuruat, vrbe bello excidióque clariſsima. Hîc "Sigeum fuit oppidum: hîc Achiuorum fuit bellantium ſtatio. huc ab Idæo monte demiſſus Scamander exit, & Simois, fama quàm natura maiora flumina. Ipſe mons vetere diuarum certamine, & iudicio Paridis memoratus, orientem ſolem aliter quàm in aliis terris ſolet aſpici, oſtentat. Nanque ex ſummo vertice eius ſpeculantibus, penè à media nocte ſparſi ignes paſsim micare, &, vt lux appropinquat, ita coire ac ſe coniungere videntur, donec magis magiſque collecti, pauciores ſubinde & vna ad poſtremum flamma ardeant. Ea cùm diu clara & incendio ſimilis effulſit, cogit ſe ac rotundat, & fit ingens globus. Diu is quoque grandis, & terris adnexus apparet: deinde paulatim decreſcens, & quanto decreſcit, eo clarior fugat nouiſsimè noctem, & cum die iam ſol factus, attollitur. Extra ſinum ſunt Rhœtea littora, Rhœteo & Dardania claris vrbibus: Aiacis tamẽ ſepulchro maxime illuſtria. Ab his fit arctius mare, nec iam abluit terras, ſed rurſus diuidens anguſto "Helleſponti freto, littus obuium findit: facitque vt iterum terræ, quâ fluit, latera ſint.

IN CAPVT XVIII.

AEolis] Pars Aſiæ minoris.

Myrinam] Sebaſtopolis nunc dicta.

Sequentem Pelops ſtatuit, victo OEnomao reuerſus ex Gręcia. Cymẽ nominauit, pulſis qui habitarant, dux Amazonum Cyme] Hæc verba ſenſum aliquem habent, ſi vbi eſt Statuit, ibi periodum feceris.

Academiæ] Nouæ. nam veteris princeps fuit Plato.

Ἀχαιῶν λιμήν] Græcorum portus.

Sigeum] Oppidum & promontorium: nunc Caput ſanctæ Mariæ.

Helleſponti] Turcæ ex parte Aſiæ Helleſpontum vocant Brachium ſancti Georgii.

BITHYNIA. CAP. XIX.

INTERIVS "Bithyni ſunt, & Mariandynei. In ora, Graiæ vrbes, Abydos & "Lampſacum, "Parion & Priapos. Abydos magni quondam amoris cõmercio inſignis eſt. Lampſacum Phocæis appellantibus nomen ex eo traxit, quòd conſulentibus in quáſnam terras potiſsimum tenderent, reſponſum erat, vbi primùm fulſiſſet, ibi ſedem capeſſerent. Tum rurſus fit apertius mare Propontis. In id Granicus effunditur, pugna quæ primùm inter Perſas & Alexandrum fuit, nobilis. Trans amnem ſedet in ceruice peninſulæ "Cyzicum. nomen Cyzicus indidit, quem à Minyis imprudentibus, cùm Colchos peterẽt, fuſum acie cæſúmque accepimus. Pòſt, Placia & Scylace, paruæ Pelaſgorum coloniæ. quibus à tergo imminet mons Olympus: vt incolæ vocant, Myſius. is flumen Rhyndacum in ea quæ ſequuntur emittit. Circà angues naſcuntur immanes,

immanes: neque ob magnitudinem modò sed ob id etiam mirabiles, quòd vbi in alueum eius æstus solémque fugerunt, emergunt atque hiant: superuolantésque aues, quanuis altè & perniciter ferantur, absorbent. Trans Rhyndacum est Dascylos, &, quam Colophonii collocauêre, Myrlea. Duo sunt inde modici sinus. alter sine nomine Cion amplectitur, Phrygiæ haud longè iacentis opportunissimum emporium: alter, Olbianos. In promontorio fert Neptuni fanum, in gremio Astacon, à Megarensibus conditã. Deinde priores terræ iterum iacent, exiturique in Pontum pelagi canalis angustior. Europam ab Asia stadiis quinque determinat Thracius (vt dictum est) Bosporus. Ipsis in faucibus oppidum, in ore templum est. oppidi nomen Chalcedon, autor Archias Megarensium princeps: templi numen, Iupiter, conditore Iasone. Hîc iam sese ingens Pontus aperit (nisi quà promontoria sunt) huc atque illuc longo rectóque limite extentus, sinuatus cætera. Sed quia contrà minus quàm ad læuam & dexteram abscessit, mollibus fastigiis, donec angustos vtrinque angulos faciat, inflectitur, ad formam Scythici arcus, maximè incuruus, breuis, atrox, nebulosus, raris stationibus, non molli neque arenoso circundatus littore, vicinus aquilonibus, & quia non profundus est, fluctuosus atque feruens. Olim ex colentium sæuo admodum ingenio Axenus, pòst commercio aliarum gentium mollitis aliquantum moribus, dictus Euxinus. In eo primùm Mariandynei vrbem habitant, ab Argiuo (vt ferunt) Hercule datam. Heraclea vocitatur: id famę fidem adiecit: Iuxtà specus est Acherusia, ad Manes (vt aiunt) peruius, atque inde extractum Cerberum existimãt.

IN CAPVT XIX.

Bithyni] Extra Asiam minorem: sed Turcæ maiores dicuntur.
Lampsacum] Nunc Circe.
Parion] Hodie Parisa.
Cyzicum] Vulgò Spiga.
Dascylos] Diasquilos hodie.

PAPHLAGONIA. CAP. XX.

TVM Tios oppidum, Milesiorum quidem colonia, sed iam soli gentísque Paphlagonum. Quorum in littoribus penè mediis promontorium est Carambis. Citrà Parthenius amnis, vrbésque Sesamus & Cronna, & à Cytoro Phryxi filio posita Cytoros. Tum Cimolis accolitur, & quę Paphlagoniam finit Armene.

IN CAPVT XX.

Tios) Nunc Tio.
Cronna) Nunc Comana.
Cimolis) Nunc Cinopolis.

CHALYBES. CAP. XX.

CHALYBES proximi clarissimas habent Amison & Sinopen, Cynici Diogenis patriam: amnes Halyn & Thermodonta. Secũdum Halyn vrbs est Lycasto: à Thermodonte, campus. in eo fuit Themiscyrum oppidum, fuêre & Amazonum castra. Ideo Amazonum vocant. Tibareni Chalybas attingunt, quibus in risu lusúque summum bonum est. Vltra Carambin Mosynœci turres ligneas subeunt, notis corpus omne persignant, propatulò vescuntur, promiscuè concumbunt, & palàm reges suffragio deligunt, vinculísque & arctissima custodia tenent: atque vbi culpam prauè imperando meruêre, inedia diei totius afficiunt. Cęterùm asperi, inculti, pernoxii appulsis: deinde minus feri. Verùm & hi incõditis moribus, Macrocephali, Dische-

ri, Buxedi. Raræ vrbes: *Cerasus & *Trapesus maximè illustres. Inde is locus est, vbi finem ductus à Bosporo tractus accipit, atque inde se in sinu aduersi littoris flexu attollens angustissimum Ponti facit angulum. Hic sunt Colchi. hinc Phasis erumpit. hic eodem nomine quo amnis est ab Athenistagora Milesio deductum oppidum. hic Phryxi templum, & lucus, fabula vetere pellis aureæ nobilis. hinc orti montes longo se iugo, & donec Rhiphæis coniungantur, exporrigunt: qui altera parte in Euxinum & Mæotida, & Tanaim, altera in Caspium pelagus obuersi, Ceraunii dicuntur. Iidem alibi Taurici, Moschi, Amazonici, Caspii, Coraxici, Caucasii: vt aliis aliisve appositi gentibus, ita aliis aliisque dicti nominibus. At in primo flexu iam curui littoris oppidum est, quod Græci mercatores constituisse, & quia cùm cæca tempestate agerentur, ignaris quæ terra esset cygni vox notam dederat, Cygnum appellasse dicuntur. Reliqua eius, ferę incultæque gentes, vasto mari assidentes tenent, Melanchlæni: Terrestria, Sexsolytæ, Coraxi, Phthirophagi, Heniochi, Achæi, Cercetici. etiam in confinio Mæotidis Syndones. In Heniochorum finibus, Dioscurias, à Castore & Polluce pontum cum Iasone ingressis: Syndos, in Syndonum ab ipsis terrarum cultoribus condita est. Obliqua tùc regio, & in latum modice patens, inter Pontum paludémque ad Bosporũ excurrit: quæ duobus alueis in lacum & in mare profluens, Corocondamam peninsulam reddit. Quatuor vrbes ibi sunt, Hermonassa, Cepœ, Phanagoria, & in ipso ore, Cimmerium. *Hac ingressos lacus accipit longè latéque diffusus, quà terras tangit, incuruo circundatus littore: quà mari propior est (nisi vbi aperitur) quasi margine obductus, citra magnitudinem, propè Ponto similis. Oram quæ à Bosporo ad Tanaim vsque deflectitur, Mæotici incolũt Toreatæ, Arrichi, Phicores, & ostio fluminis proximi Iaxamathæ. Apud eos easdem artes fœminæ quas viri exercent, adeò vt ne militia quidem vacent. Viri pedibus inhærent, sagittísque depugnant: illæ equestre prælium ineunt. nec ferro dimicant, sed quos laqueis intercepêre, trahendo conficiunt. Nubunt tamen: verùm vt nubiles habeantur, non in ætate modus est. nisi quæ hostem interemêre, virgines manent. Ipse Tanais ex Rhiphæo monte deiectus, adeo præceps ruit vt cùm vicina flumina, tum Mæotis & Bosporus, tum Ponti aliqua, brumali rigore durentur, solus æstus hyemémque iuxtà ferens, idem semper & sublimis incitatúsque decurrat. Ripas eius *Sauromatæ & ripis hærentia possident. Vna gens, aliquot populi, & aliquot nomina. Primi Mæotici *γυναικοκρατούμενοι: regna Amazonum. Fœcundos pabulo, ad alia steriles nudósque campos tenent Budini. Geloni vrbem ligneam habitant. Iuxtà Thyrsagetæ Turcæque vastas syluas occupãt, aluntúrque venando. Tum continuis rupibus, latè aspera & deserta regio, ad Arymphęos vsque permittitur. His iustissimi mores. pro domibus nemora: alimenta baccæ. & maribus & fœminis nuda sunt capita. Sacri itaque habentur: adeóque ipsos nemo de tam feris gentibus violat, vt aliis quoque ad eos confugisse, pro asylo sit. Vltrà surgit mons Rhiphæus, vltráque eum iacet ora quæ spectat Oceanum.

IN CAPVT XXI.

Amison] Nunc Quinopoli.
Sinopen] Hodie Sinopi.
Cerasus] Ceraso nunc.
Trapezus] Trapezonda.
Hac ingressos lacus] Paludem Mæotida intelligit, quæ nunc dicitur El mar negro.
Sauromatæ] Sarmatæ, nunc Magni Bulgari.
γυναικοκρατούμενοι) Id est, mulieribus subiecti.

POMPONII MELAE DE SITV ORBIS

Liber II.

SCYTHIA EVROPAEA. CAP. I.

ASIAE IN nostrum mare Tanaímque vergentis, quem dixi, finis ac situs est. 'At per eundem amnem in Mæotida remeãtibus, ad dextram Europa est, modò sinistro latere innauigantium apposita, ac Rhiphæis montibus (nam & huc illi pertinẽt) proxima. Cadentes assiduè niues adeo inuia efficiunt, vt vltrà ne visum quidem intendẽtium admittant. Deinde est regio ditis admodum soli, inhabitabilis tamen: quia Gryphi, sæuum & pertinax ferarum genus, aurum terra penitus egestum mirè amãt miréque custodiunt, & sunt infesti attingentibus. Hominum primi sunt 'Scythæ: Scytharúmque queis singuli oculi esse dicuntur, Arimaspi. Ab eis Essedones vsque ad Mæotida. Huius flexũ Buges amnis secat, Agathyrsi & 'Sauromatæ ambiunt: quia pro sedibus plaustra habent, dicti Hamaxobitæ. Obliqua tunc ad Bosporum plaga excurrẽs, Ponto ac Mæotide includitur. In paludem vergentia Satarchæ tenent. In Bosporum Cimmericum oppida, Myrmecion, Panticapæum, Theodosia, Hermisium. In Euxinũ mare, Taurici: super eos, sinus portuosus, & ideo " καλὸς λιμὴν appellatus, promontoriis duobus includitur. alterum, κριοῦ μέτωπον vocant, Carambico, quod in Asia diximus, patet aduersum: Parthenion alterum. Oppidum adiacet Cherronesus, à Diana (si credatur) conditũ, & Nymphæo specu, quod in arce eius nymphis sacratum est, maximè illustre. Subit tum ripam mare, & donec quinque millia passuum absit à Mæotide, refugiẽtia vsque subsequens littora, quæ Satarchæ & Taurici tenent, peninsulã reddit. Quod inter paludem & sinum est, Taphræ nominatur. sinus Carcinites. in eo vrbs est Carcine: quã duo flumina, Gerros & Hypacyris, vno ostio effluentia attingunt: verùm diuersis fontibus, & aliũde delapsi. Nã Gerros inter "Basilidas & Nomadas euoluitur. Syluæ deinde sunt, quas maximas hæ terræ ferunt, & Panticapes, qui Nomadas Georgósque disterminat. Terra tũ longè distenta excedens, tenui radice littori adnectitur. Pòst spatiosa modicè, paulatim se ipsa fastigiat, & quasi in mucronem longa colligens latera, facie positi ensis allecta est. Achilles infesta classe mare Ponticum ingressus, ibi ludicro certamine celebrasse victoriam, & cùm ab armis quies erat, se ac suos cursu exercitauisse memoratur. Ideo dicta est δρόμος Ἀχιλλέως. Tum Borysthenes gentem sui nominis abluit, "inter Scythiæ amnes amœnissimus, turbidis aliis, liquidissimus defluit, placidior quàm cæteri, potaríque pulcherrimus. Alit lætissima pabula, magnósque pisces, quibus & optimus sapor & nulla ossa sunt. Lõgè venit, ignotísque ortus è fontibus, quadragĩnta dierum iter alueo stringit: tantóque spatio nauigabilis, secundum Borysthenida & Olbida, Græca oppida, egreditur. Callipidas Hypanis includit. Ex grãdi palude oritur, quã Matrẽ eius accolę appellãt: & diu qualis natus est defluit. Tandẽ nõ lõgè à mari, ex paruo fonte, cui Exãpeo cognomẽ est, adeo amaras aquas accipit, vt ipse quoque iã sui dissimilis & nõ dulcis hinc defluat. Axiaces proximus intra Callipidas Axiacásque descẽdit. Hos ab Istricis Tyra separat, sur-

git in Neuris: quâ exit, sui nominis oppidũ attingit. At ille qui Scythiæ populos à sequẽtibus dirimit, apertis in Germania fontibus, alio quã definit nomine exoritur. Nam per immania magnarũ gentiũ diu Danubius est: deinde aliter appellantibus accolis, Ister fit, acceptísque aliquot amnibus, ingẽs iam, & eorũ qui in nostrũ mare decidunt, tãtum Nilo minor, totidem quot ille ostiis, sed tribus tenuibus, reliquis nauigabilibus, effluit. Ingenia cultúsque gentium differunt. Essedones funera parentum læti & victimis ac festo coitu familiarium celebrant. corpora ipsa laniata, & cæsis pecorum visceribus immista epulando consumunt. capita vbi fabrè expoliuêre, auro cincta pro poculis gerunt. hæc sunt apud eos ipsos pietatis vltima officia. Agathyrsi ora artúsque pingunt: vt quique maioribus præstant, ita magis vel minus: cæterùm iisdem omnes notis, & sic vt ablui nequeant. Sarmatę auri & argenti, maximarum pestium, ignari, vice rerum commercia exercent. atque ob sæua hyemis admodum assiduæ, demersis in humum sedibus, specus aut suffossa habitant, totum braccati corpus: & nisi quâ vident, etiam ora vestiti. Tauri, Iphigeniæ & Orestis aduẽtu maximè memorati, immanes sunt moribus, immanémque famam habent, solere pro victimis aduenas cædere. Basilidis ab Hercule & Echidna generis principia sunt, mores regii, arma tantùm sagittæ. Vagi Nomades pecorum pabula sequuntur, atque vt illa pecori durãt, ita diu statam sedem agunt. Colunt Georgi exercéntque agros. Axiacæ furari quid sit ignorant: ideóque nec sua custodiunt, nec aliena cõtingũt. Interius habitantium ritus asperior, & incultior regio est. Bella cædésque amant: mósque est bellantibus, cruorem eius quem primum interemerunt, ipsis è vulneribus ebibere. Vt quisque plures interemerit, ita apud eos habetur eximius. Cæterùm expertem esse cædis, inter opprobria vel maximũ est. Ne fœdera quidem incruenta sunt. sauciant se qui paciscuntur, exẽptúmque sanguinẽ vbi permiscuêre, degustant. Id putant mansuræ fidei pignus certissimũ. Inter epulas quot quisque interfecerit referre, lætissima & frequẽtissima mẽtio: binísque poculis, qui plurimos retulêre, perpotatis interlocũtur: is honos præcipuus est. Pocula vt Essedones parentũ, ita inimicissimorũ capitibus expoliunt. Apud Anthropophagos ipsæ etiã epulæ visceribus humanis apparantur. Geloni hostium cutibus equos séque velant: illos, reliqui corporis, se, capitum. Melanchlænis atra vestis, & ex ea nomen. Neuris statum singulis tempus est, quo si velint, in lupos, iterùmque in eos qui fuêre, mutẽtur. Mars omnium deus. ei pro simulacris enses & tentoria dedicant, hominésque pro victimis feriunt. Terræ latè patent, &, ob excedentia ripas suas plerunque flumina, nusquam non ad pabula fertiles. Alicubi vsqueadeo steriles ad cætera, vt qui habitant, lignorum egentes, ignes ossibus alant.

IN LIB. II, CAPVT I.

Ac per eundem amnem in Mæotida remeantibus ad dextram Europa est, modò sinistro latere innauigantium apposita) Alia lectio habet, Ac per eundem amnem in Mæotida remeantibus, ad dextram Europa est modò, sinistro latere innauigantium apposita. Locus est subobscurus, siue sequutus fueris priorem lectionem, siue posteriorem. Dicam tamen quod sentio. Si quis ex fonte Tanais, per Tanaim in Mæotida redierit, reuera Europam relinquet ad dexteram amnis: sed si quis ex fonte vsque ad paludem nauigauerit, non est dubium quin remigantes ad sinistram eandem relinquent.

Scythæ) Europæi: hoc nomine Scytharum continentur Sarmatæ superiores, qui nunc sunt Poloni & Rutheni, siue Russi, siue Roxani: & Podolia regio: & Chersonesus Taurica, quæ nunc Tartaria minor dicitur.

Sauromatæ) Sarmatæ: dixi eos esse Polonos maiores & minores.

Taurici) Tartari minores.

Καλὸς λιμὴν] Id eſt, bonus portus.

Κριοῦ μέτωπον] Arietis frontem.

Baſilides] Vualachi nũc, Nomades quoque vſque ad Iſtrum fluuium. à Tauricis vſque ad Iſtrum eſt Vualachia, quam olim habitarunt Getæ, δρόμος Ἀχιλλέως.

Inter Scythiæ] Dixi à fontibus Tanais vſque ad Danubium vocari regionem Scythicam, vocabulo vniuerſali.

At ille] Danubius eſt, qui Scythiam ſiue Vualachiam, ſiue Tartaros minores à ſequentibus populis dirimit. à Bulgaris & Boſinis.

Apertis in Germania fontibus] Oritur Danubius in Abnobio Germaniæ monte.

Nam per immania magnarum gẽtium] Per Auſtriam, Vngariam (quarum altera dicitur Pannonia ſuperior, hoc eſt, Auſtria: altera, Vngaria inferior) per Myſiam, inter Bulgariam & Vualachiam, vſque ad Pontum.

Deinde aliter appellantibus] Dicitur Iſter ab Aria ciuitate Vualachiæ vſque ad Pontum.

THRACIA. CAP. II.

HIS Thracia proxima eſt, eáque à Pontici lateris fronte vſque in Illyricos penitus immiſſa, quà latera agit, Iſtro pelagóque contingitur. Regio nec cœlo læta nec ſolo: & niſi quà mari propior eſt, infœcunda, frigida, eorúmque quæ feruntur, malignè admodum patiens. Rarò vſquam pomiferam arborem, vitem frequentius tolerat: ſed nec eius quidem fructus maturat ac mitigat, niſi vbi frigora obiectu frondium cultores arcuêre. Viros benignius alit, non ad ſpeciem tamen. nam & illis aſper atque indecens corporum habitus eſt: cæterùm ad ferociam & numerũ, vt multi immitéſq; ſint, maximè ferax. Paucos amnes qui in pelagus euadunt, verùm celeberrimos, Hebrum, Neſton & Strymona emittit. Montes interior attollit, Hæmon & Rhodopen, & Orbelon, ſacris Liberi patris, & cœtu Mænadum, Orpheo primùm initiante, celebratos. Ex quibus Hæmus in tantum altitudinis abit, vt Euxinũ & Adriam ex ſummo vertice oſtendat. Vna gens Thraces habitant, aliis aliíſque præditi & nominibus & moribus: quidam feri ſunt & ad mortem paratiſsimi, Getæ vtique. Id varia opinio perficit. alii redituras putant animas obeuntium: alii, etſi non redeant, non extingui tamẽ, ſed ad beatiora tranſire: alij, emori quidem, ſed id melius eſſe quàm viuere. Itaque lugentur apud quoſdam puerperia, natíque deflentur: funera contrà feſta ſunt, &, veluti ſacra, cantu luſúque celebrantur. ne fœminis quidem ſegnis eſt animus. ſuper mortuorum virorum corpora interfici ſimúlque ſepeliri, votum eximium habent: & quia plures ſimul ſingulis nuptæ ſunt, cuius id ſit decus, apud iudicaturos magno certamine affectant. moribus datur, éſtque maximè lætum, cùm in hoc contenditur, vincere. Mœrent aliæ vocibus, & cum acerbiſsimis planctibus efferunt. At quibus cõſolari eas animus eſt, arma opéſque ad rogos deferunt, paratique (vt dictitant) cum fato iacentis, ſi detur in manus, vel paciſci vel decernere, vbi nec pugnæ nec pecuniæ locus ſit: manéntque dominas proci. Nupturæ virgines non à parentibus viris traduntur, ſed publicè aut locantur ducendæ, aut væneunt. vtrum fiat, ex ſpecie & moribus cauſa eſt. Probæ formoſǽque in precio ſunt: cæteras qui habeant, mercede quæruntur. Vini vſus quibuſdam ignotus eſt: epulantibus tamen vbi ſuper ignes quos circunſident, quædam ſemina ingeſta ſunt, ſimilis ebrietati hilaritas ex nidore contingit. In littoribus Iſtro proxima eſt Iſtropolis: deinde à Mileſijs deducta Galatis, & Tritonice, & portus Caria, & Tiriſtris promontorium, quod præteruectos alter Ponti angulus accipit, aduerſus Phaſiaco: &, niſi amplior foret, ſimilis fuit. hic Bizone motu terræ intercidit. Eſt portus Crunos: vrbes, Dionyſiopolis, Odeſſos, Meſſembria, Anchialos: & intimo in ſinu, atque vbi Pontus alterum ſui flexum

C.iij.

angulo finit, magna Apollonia. Recta dehinc ora, nisi quòd media fermè in promontoriũ, quod Thinniam vocant, exit, & incuruis contra se littoribus obtenditur, vrbémque sustinet Halmydesson, & Phileas, & Phinopolim. Hactenus Pontus: deinde est Bosporus & Propontis. In Bosporo, Byzantiũ, in Propontide, Selymbria, Perinthus, Bathynis: amnésq; qui interfluunt, Erginus & Atyras. Tum Rheso regnata quondam pars Thraciæ, & Bysanthe Samiorum, & ingens aliquando Cypsella. Pòst, locus quem Graij Μακρὸν τεῖχος appellant, & in radice magnæ peninsulæ sedens Lysimachia. Terra quæ sequitur, nusquam lata, atq; hic arctissima inter Hellespontum AEgæúmq; procurrit. Angustias, Isthmon, frõtem eius, Mastusiam, totam, Chersonesum appellant. ob multa memorabilis est: in ea flumen AEgos, naufragio classis Atticæ insigne. Est & Abydo obiacens Sestos, Leandri amore pernobilis. est & regio, in qua Persarum exercitus diuisas spatio pelagóque terras, ausus pontibus iungere (mirum atque ingens facinus) ex Asia in Græciam pedes & non nauigata maria transgressus est. Sunt Protesilai ossa consecrata delubro. Est & portus Cœlos, Atheniensibus & Lacedæmonijs nauali acie decernentibus, Laconicæ classis signatus excidio. Est Cynosema, tumulus Hecubæ, siue ex figura canis, in quam conuersa traditur, siue ex fortuna in quam deciderat, humili nomine accepto. Est Macidos, est Eleus, quæ finit Hellespontum. AEgæum statim pelagus vastè longum littus impellit, summotásque terras hinc ad promontorium quod Sunium vocatur, magno ambitu molliq; circumagit. Eius tractũ legentibus, præuectísque Mastusiam, tum sinus intrandus est qui alterum Chersonesi latus abluens, iugo faciei vallis includitur, & ex fluuio quem accipit, Melas dictus, duas vrbes amplectitur, Alopeconesum, & in altero Isthmi littore sitam Cardiam. Eximia est AEnos, ab AEnea profugo condita. circa Hebrum Cicones. Trans eundem Doriscos, vbi Xerxem copias suas, quia numero non poterat, spatio mensum ferunt. Deinde promontorium Serrium, ex quo canentem Orphea secuta narrantur nemora: & Zone. Tum Scœnos fluuius, & ripis eius adiacens Maronia. Regio vlterior Diomedem tulit, immanibus equis mandendos solitum obiectare aduenas, & ijsdem ab Hercule obiectum. Turris quam Diomedis vocant, signum fabulæ remanet: & vrbs quam soror eius suo nomine nominauit, Abdera: sed ea magis id memorandum habet quòd Democritum physicum tulit, quàm quòd ita cõdita est. Vltrà Nestos fluit, intérque eum & Strymona, vrbes sunt, Philippi, Apollonia, Amphipolis. Inter Strymona & Athon, turris Calarnea, & portus Caprullon, vrbs Acanthos, & OEsyma. Inter Athon & Pallenen, Cleona & Olynthos, Strymon (sicut diximus) amnis est, longéque ortus, & tenuis, alienis subinde aquis fit amplior: & vbi non longè à mari lacum fecit, maiore quàm venerat alueo erumpit. Athos mons est adeo elatus, vt credatur altius quàm vnde imbres cadunt surgere. Capit opinio fidem, quia de aris quas in vertice sustinet nõ abluitur cinis, sed quo relinquitur aggere manet. Cæterùm nõ promõtorio, vt alii, verùm totus est, totóque longe dorso procedit in pelagus: quà continenti adhæret, à Xerxe in Graios tendente perfossus, transnauigatúsque, & factus freto nauigabili peruius. Ima eius tenent paruæ Pelasgorum coloniæ. In summo fuit oppidum Acroathon, in quo (vt ferunt) dimidio longior quàm in aliis terris ætas habitantium erat. Pallene soli tam patentis, vt quinque vrbium sedes sit atque ager: tota in altum abit, angusta satis vnde incipit. Ibi est Potidæa. At vbi laxius patet, Mende Scionéque referendæ:

illa ab Eretrijs, hæc ab Achiuis capto Ilio remeantibus posita.

IN CAPVT II.

His Thracia proxima] Bulgaris Thracia: huius metropolis est Constantinopolis.

Adriam] Hoc est, mare Adriaticum.

Getæ] Hic Mela collocauit Geras, omnes tamē vltra Danubium eos ponunt.

Manéntque dominas proci] Hunc locum qui nullum habebat sensum, nos coniectura tātùm restituimus. ego nescio quomodo hæc verba quadrent cum præteritis, nisi dicamus deprauatam fuisse scripturam. nam lectio habebat, Mœrendóque minus proficere. Deprauatio hoc modo facta est, Manent pro mœrendo, minas pro minus, proci pro proficere. Dissoluerāt enim mœrendo in partes, mœren & do. & hoc modo locus erit integer, & sententia erit aperta. ita enim exponetur locus, Dictitāt eas mœrendo minus proficere. Si cui fortè non arriserit mea opinio, afferat meliorem, & habebimus illi gratiam.

Mesembria] Nunc Messember.

Phileas] Nunc Fillea.

Byzantium] Nota ciuitas.

Μακρὸν τεῖχος] Longum murum.

Ægæū mare] Nūc Archipelago dicimus.

Athos] Nunc dicitur Monte sancto.

MACEDONIA. CAP. III.

TVM Macedonum populi quot vrbes habitant? quarum Pellam maximè illustrem alumni efficiunt, Philippus Græciæ domitor, Alexander, etiam Asiæ. In littore flexus Mecybernæus inter promontoria diuidit Canastreum, & portum qui Copos dicitur: vrbes, Toronen & Physcellam, atque vnde ipsi nomen est, Mecybernam incingit. Canastreo promontorio Scione proxima est. Mecybernæus autem in medio quâ terra dat gremium, modicè in littora ingreditur. Cæterùm longis in altum immissis lateribus, ingēs inter maria sinus est. In eum Axius per Macedonas, & iam per Thessalos Peneus excurrit. Ante Axium Thessalonice est: inter vtrunque, Cassandria, Cydna, Aloros, Derris: à Peneo, Sepias, Cordynia, Melibœa, Castanea: pares ad famam, nisi quòd Philoctetes alumnus Melibœam illuminat. Terræ interiores claris locorum nominibus insignes, penè nihil ignobile ferunt. Hinc non longè est Olympus, hîc Pelion, hîc Ossa, montes gigantûm fabula bellóque memorati: hîc Musarum parens domúsque Pieria: hîc nouissimè calcatum Graio Herculi solum, saltus OEteus: hîc sacro nemore nobilia Tempe: hîc Libethra, carminúmque fontes obiacent. Tum iam vastè & multum prominens Græcia, & dum Myrtoum pelagus attingat, à septentrione in meridiem vecta, quâ sol oritur, AEgæis, quâ occidit, Ionijs fluctibus obiacet. ac proximè spatiosa est Hellas nomine, grandi fronte procedit: mox mari vtroque, & Ionio magis, latera eius intrante, donec quinque millia passuū pateat, media fermè propè inciditur. Deinde rursum terris huc se & illuc, verùm in Ionium mare magis expandentibus, progressísque in altum, non tam lata quàm cœperat, ingens tamen iterum & quasi peninsula extenditur, vocatúrque Peloponnesos, ob sinus & promontoria queis vt fibris littora eius incisa sunt, simul quòd tenui tramite in latus effunditur, platani folio simillima. In Macedonia prima est Thessalia: deīde Magnesia, Phthiotis. In Græcia, Doris, Locris, Phocis, Bœotis, Atthis, Megaris: sed omniū Atthis clarissima. In Pelopōneso, Argolis, Laconice, Messenia, Achaia, Elis, Arcadia. vltrà, AEtolia, Acarnania, Epiros, vsq; in Adriā. De locis atq; vrbib. quę mare nō abluit, hęc maximè memorāda sūt. In Thessalia, Larissa, aliquādo Iolcos: in Magnesia, Antronia: in Phthiotide, Phthia: in Doride, Piū,

& iuxtà situm Erineon: in Locride, Cynos & Calliaros: in Phocide, Delphi, & mons Parnasus, & Apollinis fanum atque oraculum: in Bœotia, Thebæ, & Cithæron fabulis carminibúsq; celeberrimus: in Atthide, Eleusin Cereri consecrata: & clariores quàm vt indicari egeant Athenæ: in Megaride, vnde regioni nomen est, Megara: at in Argolide, Argos & Mycenæ, & tẽplum Iunonis, vetustate & religione percelebre: in Laconide Therapne, Lacedæmon, Amyclæ, mons Taygetus: in Messenia, Messene & Methone: in Achaïa atque Elide quondam Pisæ OEnomai, Elis, & numen delubrúmque Olympii Iouis, certamine gymnico, & singulari sanctitate, ipso quidem tamen simulacro (quod Phidiæ opus est) maximè nobile. Arcadiã Peloponnesiacæ gentes vndique incingunt. in ea sunt vrbes, Psophis, Tenea & Orchomenon: montes, Pholoë, Cyllenius, Parthenius, Mænalus: flumina, Erymanthus & Ladon. In AEtolia, Naupactos: in Acarnania, Stratos, oppida: in Epiro Dodonæi Iouis templum: & fons ideo sacer, quòd cùm sit frigidus & immersas faces sicut cæteri extinguat, vbi sine igne procul admouentur, accendit. At cùm littora leguntur, à promontorio Sepiade per Demetriam & Boion, Pteleon & Echidnon ad Pagaseum sinum cursus est. Ille vrbem Pagasam amplexus amnem Sperchion accipit: & quia Minyæ Colchida petentes inde Argo nauem soluére, memoratur. Ab eo ad Sunium tendentibus illa prænauiganda, Maliacus & Opuntius, grandes sinus, & in his cæsorum etiam Laconum trophæa, Thermopylæ, Opoës, Scarphia, Cnemides, Alope, Anthedon, Larymna, Aulis, Agamemnoniæ Graiorúmque classis in Troiam coniurantium statio: Marathon magnarum multarúmque virtutum testis, iam inde à Theseo Persarum maxima clade pernotus: Rhamnus parua, illustris tamẽ, quòd in ea fanum est Amphiarai: & Phidiaca Nemesis. Thoricos & Brauron, olim vrbes, iam tantùm nomina. Sunium promontorium est, finitque id littus Hellados quod spectat ad orientem. Inde ad meridiem terra conuertitur vsque ad Megaram, Atticæ, vt modò latere, ita nunc fronte pelago adiacens. Ibi est Piræus Atheniensium portus: Scironia saxa, sæuo quondam Scironis hospitio etiam nunc infamia. Megarensiũ tractus Isthmon attingit: hoc illi cognomen est, quia quinque millium spatio AEgæum mare ab Ionio submouens angusto tramite Helladi Peloponneson annectit. In eo est oppidum Cenchreæ, fanum Neptuni: ludi, quos Isthmicos vocant, celebres: Corinthos, olim clara opibus, pòst clade notior, nunc Romana colonia, ex summa arce quam Acrocorinthon appellant, maria vtraque contuens. Peloponnesi oram (sicut diximus) sinus & promõtoria lacerant: ab oriente Bucephalos & Chersonesus, & Scyllæon: ad meridiem Malea, Tænaros, Acritas, Ichthys: ad vesperũ Chelonates, & Araxos. Habitant ab Isthmo ad Scyllęon Epidaurij, AEsculapij templo inclyti, & Trœzenij, fide societatis Atticæ illustres. Portus, Saronicus, & Schenitas, & Pagonus. Oppida autem, Epidaurus, & Trœzen, & Hermiona his littoribus apposita sunt. Inter Scyllęon, & Maleam, Argolicus: inter hãc & Tænaron, Laconicus. Hinc ad Acritam, Asinæus: inde ad Ichthyn, Cyparissius. In Argolico sunt noti amnes, Erasinus atque Inachus, & notum oppidum, Lerne. In Laconico, Githius & Eurotas. In ipso Tænaro, Neptuni templũ, & specus illi quem in Ponto Acherusium diximus, facie & fabula similis. In Asinæo, flumen Pamissum. In Cyparissio, Alpheus. Nomen dedére vrbes in littore sitæ: hinc Cyparissus, illinc Asine. Messenij Pyliique terras colunt: & ipsa pelago Pylos adiacet. Cyllene, Callipolis, Patræ oram illam tenẽt:

in

in quam Chelonates & Araxos excurrũt: sed Cyllene, quòd Mercurium ibi natum arbitrantur, insignis. Rhion deinde (maris id nomen est) angustè & velut freto lacus ore frequenti incidens, inter AEtolos & Peloponnesiacos vsq; ad Isthmon irrumpit. In eo ad septentrionem spectare littora incipiunt. In his est AEgiõ, & AEgira, & Oluros, & Sicyõ: at in aduersis Pagæ, Creusis, Anticyra, OEanthia, Cyrrha, & notior aliquãto nomine Calydon & Euenos. Extra Rhion in Acarnania maximè clara sunt, oppidũ Leucas, flumen Achelous. In Epiro nihil Ambracio sinu nobilius est: facit sinus, qui angustis faucibus, & quæ minus mille passibus pateant, grande pelagus admittit. Faciunt vrbes quæ assidunt, Actiũ, Argi Amphilochij, Ambracia, AEacidarum regia, Pyrrhiq;. Butroton vltrà est. Deinde Ceraunij mõtes: ab ijs flexus in Adriã. Hoc mare magno secessu littorũ acceptum, & vastè quidem in latitudinẽ patens, quà penetrat tamẽ vastius, Illyricis, vsque Tergestum, cętera Gallicis Italisque gentibus cingitur. Parthini & Dassaretæ prima eius tenent: sequentia paulatim Encheleæ, Phæaces: deinde sunt quos propriè Illyricos vocant. Tum Pyræi, & Liburni, & Istria. Vrbium prima est Oricum, secunda Dyrrachium, Epidamnos antè erat. Romani nomen mutauêre, quia velut in damnum ituris, omen id visum est. Vltrà sunt, Apollonia, Salona, Iadera, Narona, Tragurium, sinus Polaticus, & Pola, quondam à Colchis, vt ferunt, habitata (in quantum res transeunt) nunc Romana colonia. Amnes autem AEas & Nar, & Danubius, qui iam dictus est Ister: sed AEas secundum Apolloniam, Nar inter Pyræos & Liburnos: per Istros Ister emittitur. Tergestum intimo in sinu Adriæ situm finit Illyricum.

IN CAPVT III.

Canastreum] Nunc Canistro.

Thessalonice] Nunc Salonica, patria Theodori Gazæ.

Cassandria] Nomen retinet.

Pella] Nomen retinet.

Tempe] Nemora sunt.

Prominens Græcia] Duobus in locis: in Sunio promontorio, nunc dicto Strues, siue Cabo de la columba: & in Pelopõneso, nunc La morea.

Hellas nomine, grandi fronte] De Græcia, grãdi frõte, id est, Sunio promontorio.

Mox mari vtroque] In Peloponneso. nã ad sinum Megaricum est Ægæum, & à sinu Corinthiaco incipit Ionium.

Et quasi peninsula] De Peloponneso loquitur.

Thebæ] Celebres apud Thucydidem.

Athenæ] Nunc vicus.

At in Argolide) Visus est Mela cõfundere hæc: nam cùm agit de Argolide, iam loquitur de Peloponneso.

Laconide] In medio Peloponnesi.

Methone] Modona nunc.

Messene] Missetia.

Naupactos] Hodie Lepanto.

Vsq; ad Megaram) Nunc est Alcathoë.

Corinthos) Nunc Goranto.

Malea) Nunc Maluasia.

Tęnaros) Nunc Ereapolis.

Epidaurus) Nunc Limera.

Trœzen) Nunc Predena.

Scyllcon) Damala nunc, promontoriũ.

Patræ) Nunc Patras.

Maleum promontorium) Cabo de Maluasia.

Leucas) Leucates.

Ambracio sinu) Ab Ambracia ciuitate, quæ nunc est Larta.

Magno secessu) Maris Adriatici.

Illyricis) Nunc sunt Sclauoni.

Liburni) Nunc interiora tenent inter Dalmatas & veros Illyricos.

Istria) Cuius præcipua ciuitas est Pola.

Dyrrachium) Nunç Durazo.

Per Istros Ister emittitur) Non loquitur de Danubio. Constat enim Danubium longè distare ab Istria. Præterea Danubius nõ dicitur Ister nisi in Vualachia, vt diximus. an fuerint qui senserint esse fluuium in Istria, qui vocetur Ister, Strabo est autor. horum sententiam Mela sequitur. Sed nullum esse talem fluuium cõstat ex nostra peregrinatione. quod etiam audiueramus ante illam profectionem: & Vadianus, vir, iudicio meo, vndecunque doctissimus, dum eam regionem penetraret, nusquam vidit Istrum fluuium.

ITALIA. CAP. IIII.

DE ITALIA, magis quia ordo exigit, quàm quia monſtrari eget, pauca dicentur: nota ſunt omnia. Ab Alpibus incipit in altum excedere, atque vt procedit, media ſe perpetuo Apœnini montis iugo attollens, inter Adriaticum & Thuſcum, ſiue (vt aliter eadem appellãtur) inter ſuperum mare & inferum excurrit, diu ſolida. Verùm vbi longè abit, in duo cornua ſcinditur, reſpicítque altero Siculum pelagus, altero Ionium: tota anguſta, & alicubi multo quàm vnde cœpit anguſtior. Interiora eius alię alięq; gẽtes habitant. Siniſtra parte Carni & Veneti colunt togatam Galliam. Tũ Italici populi, Picentes, Frentani, Dauni, Appuli, Calabri, Salẽtini. Ad dextrã ſunt ſub Alpibus Ligures, ſub Apœnino, Hetruria. Poſt Latiũ, Volſci, Cãpani, & ſuper Lucaniam Brutij. Vrbiũ quæ procul à mari habitãtur opulentiſsimæ ſunt, ad ſiniſtrã, Patauium Antenoris, Mutina & Bononia, Romanorum coloniæ. Ad dextrã, Capua à Thuſcis, & Roma quõdã à paſtoribus condita: nunc ſi pro materia dicatur, alterum opus. At in oris proxima eſt à Tergeſte, Concordia. Interfluit Timauus, nouem capitibus exurgẽs, vno oſtio emiſſus. Deinde Natiſo non longè à mari ditẽ attingit Aquileiã. vltrà eſt Altinum. Superiora latè occupat littora Padus. nanq; ab imis radicibus Veſuli montis exortus, paruis ſe primùm fontibus colligit, & aliquatenus exilis ac macer, mox alijs amnibus adeo augeſcit atque alitur, vt ſe per ſeptẽ ad poſtremũ oſtia effundat. Vnum de ijs magnum, Padũ appellãt. Inde tam citus proſilit, vt diſcuſsis fluctibus diu qualem emiſit vndam agat, ſuũmq; etiã in mari alueũ ſeruet, donec eũ ex aduerſo littore Iſtriæ eodẽ impetu profluens Iſter amnis excipiat. Hac re per ea loca nauigantibus, quà vtrinque amnes eunt, inter marinas aquas dulcium hauſtus eſt. A Pado ad Anconã tranſitur Rauenna, Ariminũ, Piſauiũ, Faneſtris colonia, flumẽ Metaurus, atque Eſis: & illa in anguſto illorum duorum promontoriorũ ex diuerſo coëuntium, inflexi cubiti imagine ſedẽs, ac ideo à Graijs dicta Ancona, inter Gallicas Italicáſque gentes quaſi terminus intereſt. Hanc enim prægreſſos Piceni littora excipiunt: in quibus Numana, Potentia, Claterna, Cupra, vrbes: caſtella autem, Firmum, Adria, Truentum: id à fluuio qui præterit, ei nomen eſt. Ab eo, Senogallia maritima, ad Aterni fluminis oſtia. Vrbes Bucara & Hiſtonium. Dauni autem Tifernum amnem, Cliterniam, Lucrinum, Theanum, oppida: mõtẽmque Garganum. Sinus eſt cõtinuo Appulo littore incinctus, nomine Vrias, modicus ſpatio, pleraq; aſper acceſſu. Extrà, Sipuntum, vel (vt Graij dixère) Sipyus: & flumen quod Canuſium attingens, Aufidum appellant. Pòſt, Barium. Egnatia, & Ennio ciue nobiles Rudiæ: & in Calabria, Brunduſium, Valetium, Lupiæ, Hydrus mons, tum & Salentini campi, & Salentina littora, & vrbs Graia, Callipolis. Hucuſque Adria, hucuſque Italiæ latus alterum pertinet. Frons eius in duo quidem ſe cornua (ſicut ſuprà diximus) ſcindit: cæterùm mare quod inter vtraque admiſit, tenuibus promontorijs ſemel iterũmque diſtinguens non vno margine circuit, nec diffuſum patẽnſque, ſed per ſinus recipit. Primus Tarentinus dicitur, inter promontoria, Salen & Lacinium: in eóq; ſunt, Tarentus, Matapontum, Heraclea, Croto, Thurium. Secũdus, Scyllaceus, inter promontoria, Laciniũ & Zephyrium, in quo eſt Petilia, Cœcinũ, Scyllaceum, Miſtræ. Tertius inter Zephyrium & Brutium, Cõſilinum, Cauloniã, Locróſque circundat. In Brutio ſunt, Columna regia, Rhegiũ, Scylla, Taurianum, & Metaurum. Hinc in Thuſcum mare deflexus eſt, & eiuſdẽ terræ latus alterum Terina. Hippo, nuuc Vibon, Temeſa, Clampetia, Blanda,

Buxentũ, Velia, Palinurus, olim Phrygii gubernatoris, nunc loci nomẽ: Pæstanus ſinus, Pæſtũ oppidũ, Silarus amnis, Picentia, Petræ quas Sirenes habitauêre, Mineruæ promontorium, opima Lucaniæ loca, ſinus Puteolanus, Surrentũ, Herculaneũ, Veſuuii mõtis aſpectus, Põpeii, Neapolis, Puteoli, lacus Lucrinus, & Auernus, Baie, Miſſenũ, id nũc loci, aliquãdo Phrygii militis nomen, Cumæ, Linternũ, Vulturnus amnis, Vulturnũ oppidum, amœna Cãpaniæ littora, Sinueſſa, Liris, Minturnæ, Formiæ, Fũdi, Tarracina, Circes domus, aliquãdo Circeii, Antiũ, Aphrodiſium, Ardea, Laurentũ. Oſtia citra Tyberim in hoc latere ſunt. Vltrà Pyrgi, Anio, Caſtrum nouum, Grauiſcæ, Coſſa, Telamõ, Populonia, Cecina, Piſæ, Hetruſca & loca & nomina. Deinde Luna, Ligurũ, & Liguria, & Genua, Sabatia, & Albigaunũ. Tũ Paulon & Varũ flumina, vtraq; ab Alpibus delapſa. Sed Varũ, quia Italiam finit, aliquanto notius. Alpes ipſæ ab iis littoribus longè latéque diffuſæ, primò ad Septentrionem magno gradu excurrunt: deinde vbi Germaniam attigerunt, verſo impetu in orientem abeunt, direptiſque populis immanibus vſque in Thraciam penetrant.

IN CAPVT. IIII.

Alpibus] Alpes nos in quatuor itinera diſtribuimus: primum, verſus ſeptẽtrionẽ, & dicitur mons Sancti Gottardi: ſecundũ, verſus meridiem, & dicitur Mons Sancti Bernardi: tertium, etiam verſus meridiem, & dicitur mons Sancti Dionyſii, nunc San Senis: quartum, etiam verſus meridiem, & dicitur Pœninus.

Apœnini] Ramentum eſt Alpium, diuidens vniuerſam Italiam.

Solida] Id eſt, non faciens ſinus.

In duo cornua] In duo promontoria: alterum, Salentinorum, alterum, dictum Leucopetram.

Vnde cœpit] Hoc eſt, ex Alpibus.

Carni] Carni ſunt populi in ramẽto Alpium: ſunt omnes Sclaui, ſub iugo Ferdinãdi regis Romanorũ & Vngariæ & Boëmiæ, archiducis Auſtriæ. Diuiditur hæc regio in duplicem Carniolam, alteram ſiccã, in qua ſunt Iſtri: alteram irriguam, vnde Sauus fluuius ortum habet.

Veneti] In ſinu ſunt Adriatico, qui vt diximus La Canal de Veniza vocatur. Galli olim dicti togati: nunc ea regio vſque ad Rubiconẽ vocatur La marcha Treuiſana. ibi ciuitas ſunt Venetiæ, de qua latiſſimè dicam in meis Commentariis.

Togatam Galliam] A toga veſte, qua etiamnum vtuntur Veneti.

Tũ Italici populi] A Rubicone vſq; ad promontorium Salentinorum, quod nunc dicitur Cabo de Sancta Maria.

Picentes] Iuxta Anconam.

Picentes] Nunc Mârcha d'Ancona.

Frentani] Nunc Franca villa.

Dauni] Siponto, Manfredonia, mons Garganus.

Appuli] Nomẽ retinet nũc, La Pulla.

Calabri] Nomen retinet, Calabria.

Salentini] Nũc Salen Mela. Ligures] Nunc Genoueſes. Hetruria] La Toſeana hodie. Latium] Latini.

Campani] Regio quæ retinet nomen, & eſt initium regni Neapolitani. Brutii] Nomen habent vbi Coſentia Calabrorum.

Patauiũ] Nũc Padua in Marchia Taruiſana. Mutina] Nunc Modena.

Bononia] Bologna la graſſa. Capua nomen retinet. Si pro materia] Id eſt, ſi habeatur ratio magnitudinis Romanæ.

Alterum opus] Id eſt, nemo eſt qui credat vrbem conditam eſſe à paſtoribus: tam eſt ornata ædificiis magnificis.

Tergeſte] Nunc Trieſte. Concordia) nomen retinet. Timauus] Si quis volet ſcire rem ipſam veram de Timauo, legat Vadianum, qui peragrauit regionem, & vidit Timauum. nomen eſt fluuii & fontis.

Natiſo] Nunc Liſontio. Aquileia] Nunc Algar caſtellum. Altinum] Nunc Torcello. Padus] Nunc El Po.

Donec eum] Quotquot inuiſerũt illam regionem, quos ego Venetiis interrogaui, reſpondẽt, fabulam eſſe quod de Iſtro fluuio adducitur ab autoribus. nam de Danubio nemo nõ ſcit longè diſtare ab Adriatico, præterea intereeptos eſſe montes.

A Pado ad Anconam trãſitur Rauenna] Id eſt, per Rauennam: nomen retinet: ſed cùm ſequitur, Ariminum, accuſatiuus ille refertur ad illã præpoſitionem ad: cùm dicitur, ad Anconam, ad Ariminum, ad Piſaurum. Ariminum nunc dictum Rimino.

Piſaurum] Nunc Peſaro.

Metaurus] Nunc Flumba fluuius.

Ancona) Nomen retinet.
Inter Gallicas Italicásq; gentes) Ancona terminus est Galliæ Cisalpinæ & Italiæ.
Numana) Dicunt hanc deletam esse.
Potentia) Vbi núc est Virgo Maria Lauretana, vulgò Loreto.
Claterna) Nunc Flauianeo.
Firmum) Nunc Fermo.
Truentum) Nunc Tronto.
Senogallia) Nunc La Romandiola, & Campagna.
Aterni) Nunc Pescaria flumen.
Histonium) Nunc Guasto.
Tifernum amnem) Nunc Bifano.
Theanum) Nomen retinet Teano.
Garganum) Nunc Santangelo.
Sypuntum) Nunc Syponto.
Aufidum) La Fante vulgò.
Barium) Barri hodie.
Egnatia) Iuuenatia.
Rudiæ) Non extant.
Brundusium) Nunc Brindes.
Lupiæ) Lezo.
Hydrus mons, tum) Locus corruptus, quem nos inter alios restituimus. legendum est Hydruntum, nunc Otrento.
Taretus) Nunc Taranto.
Metapontum) Pelicor hodie.
Croton) Nunc Crutone.
Scyllaecus) Nunc Desquillachro.
Lacinium) Nunc Cabo de colone.
Zephyrium) Nunc Cabo de sole.
Scyllaceum) Nunc Esquillacho.
Brutium) Nunc Cabo de Ieiglio.
Regium) Nunc Rezo.
Metaurum) Teriana.
Buxentum) Nunc Beluedere.
Pæstum) Nunc Polyeastro.
Mineruæ) Nunc Cabo de Mineruæ.
Surrento) Nunc Sorrento.
Puteoli) Nunc Puzoli.
Vulturnus) Nunc Vilturno.
Sinuessa) Nunc Sessa.
Liris) Nunc El Garillano, fluuius.
Minturnæ) Nunc Castellum, vulgò Traiectum
Formiæ) Nunc Nola.
Fundi) Nunc Fondi.
Tarracina) Gaieta nunc.
Circeii) Nunc Cereelli.
Ostia) Nunc oppidum & portus, retinet nomen.
Pyrgi) Nunc Ciuita Vieia.
Castrum nouum) Nunc Corneto.
Grauiscæ) Nunc Montalto.
Cossa) Nunc Orbitello.
Populonia) Nunc Piumbino.
Cecina) Cesena hodie.
Pisæ) Nunc Pisa.
Hetrusca) Nunc Toscana.
Luna) Nunc Sarrazana.
Liguria) Nunc Terra de Genoua.
Genua) Nomen retinet.
Sabatia) Nunc Saona.
Albigaunum) Nunc Arbenga.
Varum) El Var, nomen retinet.
Magno gradu) Vsque ad Adulã mõtem.
Verso impetu in orientem abeũt) Iuxta Noricos, Rhætos, Vindelicos, Noricos, Pannonios superiores & inferiores, vsque ad Mysiam superiorem.
Populis immanibus) Quos diximus, & alios videlicet Carnos.
Vsque in Thraciam) Id est, ad principium Thraciæ.

GALLIA NARBONENSIS. CAP. V.

GALLIA *Lemanno lacu & *Gebennicis montibus in duo latera diuisa, atque altero *Thuscũm pelagus attingens, altero Oceanum, hinc à Varo, illinc à *Rheno, ad Pyrenæum vsque promittitur. Pars nostro mari apposita, fuit aliquãdo braccata, *nunc Narbonensis magis culta, & magis cõsita, ideóq; etiam lætior. Vrbium quas habet opulentissimæ sunt, Vasio Vocontiorũ, *Vienna Allobrogũ, Auenio Cauarum, Arecomicorũ *Nemausus, *Tolossa Tectosagûm, *Secundanorum *Arausio, *Sextanorum *Arelatæ, *Septumanorúmque Blitera. Sed antestat omnes Atacinorũ Decumanorúmq; colonia, vnde olim ijs terris auxilium fuit, nunc & nomen & decus est, *Martius Narbo. In littoribus aliquot sunt cum aliquibus nominibus loca. Cæterùm raræ vrbes, quia rari portus, & omnis plaga austro atq; africo exposita est. *Nicea tãgit Alpes, tangit oppidũ Deceatũ, tãgit *Antipolis. Deinde *forũ Iulij, Octauianorũ colonia. Tũc pòst Athenopolis, & *Olbia, & Glanon, & Citharistes, & Halycidon Massiliẽsium portus, & in eo ipsa Massilia. Hæc à Phoceis oriunda, & olim inter asperas posita, nunc vt pacatis, ita dissimillimis tamẽ vicina gẽtibus. Mirũ quàm facilè & tunc sedẽ alienã ceperit, & adhuc morem suum teneat. Inter eam & Rhodanum maritima Auaticorum

ſtagno aſsidet foſſa Mariana. Partē eius amnis nauigabili alueo effundit: alioquin littus ignobile eſt Lapideũ (vt vocāt) in quo Herculem contra Albionem & Bergiona, Neptuni liberos, dimicantem, cùm tela defeciſſent, ab inuocato Ioue adiutũ imbre lapidum ferunt. credas pluiſſe, adeò multi paſſim & latè iacent. "Rhodanus non longè ab Iſtri Rhenique fontibus ſurgit. Deinde Lemanno lacu acceptus tenet impetum, ſeque per medium integer agens, quantus venit egreditur. Inde contrà in occidentem ablatus, aliquādiu Gallias dirimit. Pòſt curſu in meridiem abducto, hâc intrat, acceſsuque aliorum amnium iam grandis, & ſubinde grandior, inter "Volcas & "Cauaras emittitur. Vltrà ſunt ſtagna Volcarum, Ledum flumen, caſtellum Latara, Meſua collis incinctus mari penè vndique: ac, niſi quòd anguſto aggere continenti annectitur, inſula. Tum ex Gebennis demiſſus Arauraris iuxta Agathan, ſecundum Bliteras Obris fluit. Atax ex Pyrenæo monte digreſſus, qua ſui fontis aquis venit, exiguus vaduſque eſt, & ingentis alioquin aluei tenēs, niſi vbi Narbonem attingit, nuſquā nauigabilis: ſed cùm hybernis intumuit imbribus, vſque eò ſolitus inſurgere vt ſe ipſe non capiat. Lacus accipit eum Rubreſus nomine, ſpatioſus admodum, ſed quâ mare admittit, tenuis aditu. Vltrà eſt "Leucata, littoris nomen, & "Salſuſæ fons, non dulcibus ſed ſalſioribus quàm marinæ ſint, aquis defluens. Iuxtà campus minuta arundine gracilique peruiridis, cęterùm ſtagno ſubeunte ſuſpēſus. Id manifeſtat media pars eius, quæ abſciſſa proximis, velut inſula natat, pellique ſe atque attrahi patitur. quin & ex iis quæ ad imum perfoſſa ſunt, ſuffuſum mare oſtēditur. Vnde Graiis noſtriſque etiam autoribus, verine ignorantia, an prudentibus etiam mendacii libidine, viſum eſt tradere poſteris, in ea regione piſcem è terra penitus erui, qui vbi ex alto hucuſque penetrauit, per ea foramina ictu captantium interfectus extrahitur. Inde eſt ora Sardonum, & parua flumina, Thelis & Thicis: vbi accreuêre, perſæua. colonia "Ruſcino, vicus Eliberri magnæ quondam vrbis, & magnarum opum tenue veſtigium. Tũ inter Pyrenæi promontoria "portus Veneris eſt in ſinu ſalſo, & "Ceruaria locus, finis Galliæ.

IN CAPVT V.

"Lemanno lacu] El lago de Geneua. ſiue El lago de Loſana.
Gebennicis montibus] Le mōt Caluernia nunc.
Thuſcum pelagus] Diximus eſſe El mar de la Toſcana.
Rheno) Le Rhin hodie.
Nunc Narbonenſis) Olim vocata prouincia Romanorum.
Vienna) Nomē retinet, in Delphinatu.
Auenio) Nomen retinet.
Nemauſus) Nunc Nimes.
Tholoſa) Nomen retinet.
Secundanorum) Id eſt, vbi erat ſecunda legio.
Arauſio) Aurenge.
Sextanorum) Vbi erant milites ſextæ legionis.
Arelatæ) Nomen retinet Arles.
Septumanorum Blitera) Nunc Beſiere.
Martius Narbo) Nunc Narbona.
Nicea) Nunc Niſa.
Antipolis) Nunc Ragni.
Forum Iulii) Nunc Frejo.
Olbia) Nunc Eres.
Foſſa Mariana) Aigues mortes.
Rhodanus) Nunc Le Roſne.
Volcas) Eos qui apud Montem Peſſulanum agunt.
Cauaras) Auenionenſes.
Leucata) Nomen retinet.
Salſuſæ) Nomen retinent, nunc Salſes.
Ruſcino) Perpinnan hodie, caput comitatus Roſilionis.
Portus Veneris) Cap de Creus, hodie.
Ceruaria) Nunc Cobliure.

HISPANIA. CAP. VI.

PYRENAEVS primò hinc in Britannicum procurrit Oceanum, "tum in terras fronte conuerſus, Hiſpaniam irrumpit, & minore eius par-

te ad dextram exclusa trahit perpetua latera continuus, donec per omnem prouinciam longo limite immissus, "in ea littora quæ occidēti sunt aduersa, perueniat. Ipsa Hispania, "nisi quâ Gallias tangit, "pelago vndique incincta est: "vbi illis adhæret, "maximè angusta, paulatim se in nostrum mare & Oceanum extendit: "magis magisque latior ad occidentem abit, "ac fit ibi latissima. Viris, equis, ferro, plumbo, ære, argento auróque tam abundans, & adeo fertilis, vt sicubi ob penuriam aquarum effœta & sui dissimilis est, linum tamen aut spartū alat. "Tribus autē est distincta nominibus: pá sque eius Tarraconensis, pars Bętica, pars Lusitania vocatur. "Tarraconensis altero capite Gallias, altero "Bęticam "Lusitaniámq; contingens, mari latera obiicit nostro, quâ meridiē, quâ septētrionē spectat, Oceano. "Illas fluuius "Anas separat, & ideo Bętica maria vtraq; prospicit: ad occidētē, Atlanticū: ad meridiē, nostrū. Lusitania Oceano tantūmodo obiecta est, sed latere ad septētriones, "fronte ad occasum. Vrbiū de mediterraneis in Tarraconensi clarissimæ fuerunt "Pallantia & " Numantia, nunc est "Cæsaraugusta: in Lusitania, "Emerita: in Bętica, "Astigi, "Hispalis, "Corduba. at si littora legas, à Ceruaria proxima est rupes quæ in altum Pyrenæū extrudit. Dein Thicis flumē, ad " Rhodam, Clodianum ad "Emporia. Tum "mons Iouis, cuius partē occidenti aduersam, eminentia cautium quæ inter exigua spatia vt gradus subinde cōsurgunt, "Scalas Annibalis appellant. Inde ad Tarraconem parua sunt oppida, "Blanda, Illuro, "Betullo, "Barchino, "Subur, Tholobi: parua flumina, Betullo iuxta Iouis montē, "Rubricatū in Barchinonis littore inter Subur & Tholobin maius. "Tarraco vrbs est in his oris maritimarum opulentissima. Tulcis eam modicus amnis super, ingens "Iberus deorsum attingit. Inde se in terras pelagus insinuat, & primùm magno impetu admissum, mox in duos sinus promontorio quod "Ferrariam vocant, finditur: prior Sucronensis dicitur, maior hic & magno satis ore pelagus accipiens, & quo magis penetratur, angustior, Serabim, & "Duriam & "Sucronem nō magna excipit flumina: vrbes complexus, & alias quidem, sed notissimas "Valentiam, & "Saguntum illam fide & ærumnis inclytam. Sequēs "Illicitanus Alonem habet & "Lucentiā, & vnde ei nomen est "Illicen. Hic iam terræ magis in altū eunt, latiorémque quàm fuerat Hispaniam faciunt. Verùm ab iis quæ dicta sunt, ad principia Bęticæ, præter "Carthaginem quam dux Pœnorum Asdrubal cōdidit, nihil referendum est. In illis oris ignobilia sunt oppida, & quorum mentio tantùm ad ordinem pertinet. "Virgi in sinu quem Virgitanum vocant. Extrà, Abdera, "Suel. Hexi, "Menoba, "Malaca, "Salduba, Lacippo, Beibesyl. Aperit deinde angustissimum pelagus, & proxima inter se Europæ atque Africæ littora montes efficiunt, vt initio diximus, columnæ Herculis Abyla & Calpe: vterque quidem, sed Calpe magis, & penè totus in mare prominens. Is mirum in modum concauus, ab ea parte qua spectat occasum, medium ferè latus aperit: atque inde ingressus totus admodum peruius, propè quantum patet sinus: & specus vltrà est. In eóque" Carteia (vt quidam putant) aliquando Tartessos, & quam transuecti ex Africa Phœnices habitant: atque vnde nos sumus, cingente freto, "Mellaria & Bello, & Besippo, vsque ad "Iunonis promōtorium oram freti occupat. Illud iam in occidentem & Oceanum obliquo iugo excurrens, atque ei quod in Africa Ampelusiam esse dixeramus aduersum, quâ nostra maria sunt, finit Europen.

IN CAPVT VI.

Pyrenæus hinc) Hoc est, ex capite Veneris in Britannicum Oceanum excurrit, id est, mare Oceanum fontis Rabiæ.

Tum in terras fronte conuersus Hispaniam irrumpit) Nam duo maxima ramenta ex Pyrenæo irrumpunt: alterum vocatur Idubeda mons, alterum Orospeda.

In ea littora quę occidēti sunt aduersa) Nam Idubeba vsque ad Portugalliam protenditur. Varia sortitur nomina ex gentibus iuxtà habitantibus. In primis vocatur La Sierra Datienca: deinde, Sumo Sierrauū El puerto de la Tablada: postea, La Palomera dauila: hinc, El puerto del Colmenar, & El puerto del Pico: deinde, El puerto de Tornauaeas. Hinc procurrit vsque ad mare occidentale in Portugallia, & Frominés mons vocatur, El monte de la Strella.

Nisi quà Gallias tangit) Indicat totum tractum Pyrenæi à promontorio Veneris, quod est Cap de Creus, vsque ad fontem Rabiam.

Pelago) A meridie, mari nostro: à septentrione, mari Britannico.

Vbi illis adhæret) Illis videlicet Gallijs.

Maximè angusta) Hæc videbis in plano, & in globo.

Magis magisque latior ad occidētem abit) Præcipuè in medio, à capite Finis terrę vsque ad Carthaginem nouam.

Tribus distincta nominibus] Diuiditur Hispania in Hispaniam Tarraconensem, Bęticam, & Lusitaniam.

Tarraconēsis altero capite Gallias) Gallias ex parte Pyrenæorum.

Bęticam) Versus Caridemum promontorium, nunc dictum Cabo de Carbonero.

Lusitaniámque contingens) Prope Gua dalupe, vsque ad Doriam fluuium.

Illas) Videlicet Lusitaniam & Bæticam.

Ana] Legendum isto modo, & non Anas. Vulgò dicitur Guadiana, vocabulo Sarraceniico. nam Gua lingua Arabica sonat aquam. fluuius iste diuidit Bæticam à Lusitania.

Et ideo Bætica maria vtraque] Id est, nostrum & Oceanum: nostrum à freto vsque ad Caridemum promontorium, quod est caput de Gata: Oceanum à freto vsque ad Anam.

Fronte] Videlicet Cabo de San Vincente.

Pallantia) Nunc Palentia.

Numantia) Nunc Soria.

Cæsaraugusta) Nomen retinet, in regno Aragonum.

Emerita) Nunc Merida la grande.

Astigi) Nunc Ecija.

Hispalis) Nunc Seuilla.

Corduba) Nomen retinet.

Rhoda) Nomen retinet.

Emporia) Nunc Ampuries.

Mons Iouis) Nunc Moniui.

Scalas Annibalis) Nunc Les costes de Garraf.

Blanda) Nunc Blanes.

Betullo) Nunc Beson.

Barcinino) Nunc Barcelona.

Subur) Siges hodie.

Rubricatum) Nunc Lobregat.

Tarraco) Nunc Tarragona.

Iberus) Nunc Ebro.

Ferrariam) Nunc El cabo de Martin.

Duriam) Turiam legendum est. nunc est Guada Lauiar.

Sucronem) Nunc est Xucar.

Valentiam) Nomen retinet.

Saguntum) Nunc Moruedre.

Illicitanus sinus) Nunc dicitur de Alacant.

Lucentiam) Nunc Lugent.

Illicen) Nunc Alacant.

Carthaginem) Nunc Cartagena.

Virgi] Nunc Almeria.

Suel) Chipiona.

Menoba) Nunc Velez Malaga.

Malaca) Nomen retinet.

Salduba) Nunc Vbeda.

Carteia) Nunc Cartaia.

Mellaria & Bello) Tariffa. Mellaria non extat.

Iunonis promontorium) Sancta Maria, aut El puerto de Sancta Maria.

MEDITERRANEI MARIS INSVLAE. CAP. VII.

GADES insula, quæ egressis fretum obuia est, admonet antè reliquas dicere quàm in Oceani littora terrarúmque circuitum (vt initio promisimus) oratio excedat. Paucæ sunt in Mæotide (inde enim videtur cōmodissimum incipere) neque omnes tamen incolūtur. nam nec pabula quidem largè ferūt. Hac re habitātibus caro magnorū pisciū sole siccata, & in puluerē vsq; cōtusa, pro farre est. Paucæ & in Pōto. Leuce Borysthenis ostio obiecta, parua admodū, & quia ibi Achilles situs est, Achillea cognomine. Nō lōgè ab-

colitur Aria, quæ Marti ſacrata (vt fabulis traditur) tulit aues cum ſumma clade aduenientium pennas quaſi tela iaculantes. Sex ſunt Iſtri oſtia: ex his Peuce notiſsima & maxima. Thynnias Mariandynorum finibus proxima, vrbem habet, quam quia Bithyni incolunt, Bithynida appellant. Contra Thracium Boſporum duæ paruæ, paruóque diſtantes ſpatio, & aliquando creditæ dictæque concurrere, & *Cyaneæ vocantur & Symplegades. In Propontide tantùm Proconneſos habitatur. Extra Helleſpontum, earum quæ Aſiaticis regionibus adiacẽt, clariſsimę ſunt, *Tenedos, Sigæis aduerſa littoribus, & quo dicentur ordine, ad promontorium Tauri montis expoſitæ: quas quidam dici putauêre Μακάρων, ſiue quòd fortunati ad modũ cœli ſoliq́ue ſunt, ſiue quòd eas ſuo ſuorúmq; regno Macar occupauerat. In Troade *Lesbos: & in ea quinque olim oppida, Antiſſa, Pyrrha, Ereſſos, Ciraua, Mitylene. In Ionia, *Chios & *Samos. In Caria, *Cos. In Lycia, *Rhodos. In illis ſingulæ ſunt iiſdem nominibus vrbes. In Rhodo tres quõdam erant, Lindos, Camiros, Ialyſos. quæ contra Tauri promontorium importunè nauigantibus obiacent, Chelidoniæ nominantur. In ſinu quem maximum Aſia recipit propè media Cyprus ad ortũ occaſúmque ſe immittens, recto iugo inter Ciliciam Syriáſque porrigitur ingens, vt quæ aliquando nouem regna ceperit, & nunc aliquot vrbes ferat: quarum clariſsimæ, Salamis & Paphos, & (quò primùm ex mari Venerem egreſſam accolæ affirmant) Palæpaphos. *Arados etiam in Phœnice eſt parua, & quantum patet, tota oppidum: frequens tamen, quia etiam ſubter aliena tecta ſedem ponere licet. Parua & Canopos, Nili oſtio quod Canopicum vocant, obuia eſt. Menelai gubernator Canopus ibi fortè moriens, nomen inſulæ, illa oſtio dedit. *Pharos Alexandriæ nunc ponte coniungitur, olim (vt *Homerico carmine proditum eſt) ab eiſdem oris curſu diei totius abducta: &, ſi ita res fuit, videri poteſt coniectantibus in tantum mutatæ cauſas Nilum præbuiſſe, dum limum ſubinde, & præcipuè cùm exundaret, littori annectens, auget terras, ſpatiúmque augeſcentium in vicina vada promouet. In Africa contra maiorem Syrtim Cuteletos: contra minoris promontoria, Meninx & Cercinna: contra Carthaginis ſinum, Tarichiæ & AEgates, Romana clade memorabiles. Plures Europę littoribus ſunt appoſitæ. In AEgæo mari prope Thraciam *Thaſos, *Imbros, Samothrace, Scãdille, Polyægos, *Sciathos, Haloneſos: & quam aliquando, omnibus qui mares erant cæſis, tantùm fœminæ tenuiſſe dicuntur, Atho monti Lemnos aduerſa. Pagaſeus ſinus Sciathon proſpicit, Cicyneton amplectitur. *Eubœa ad meridiem promontorium Geręſton & Capharcum: ad ſeptentrionem Cœneum extrudit, & nuſquam lata, duûm millium ſpatium habet vbi arctiſsima eſt: cæterùm longa, totique Bœotiæ appoſita, anguſto freto diſtat à littore. Euripon vocant rapidum mare, & alterno curſu ſepties die ac ſepties nocte fluctibus inuicem verſis, adeo immodicè fluens, vt vẽtos etiam ac plenis velis nauigia fruſtretur. Aliquot in ea ſunt oppida, Heſtiæa, Eretria, Pyrrha, Neſos, OEchalia: verùm opulẽtiſsimæ Caryſtos & Chalcis. In Atthide Helene eſt nota ſtupro Helenæ, & *Salamis excidio claſsis Perſicæ notior. Circa Peloponneſon etiam nunc in AEgæo Phitiuſa, & AEgina Epidaurico littori proxima, Trœzenio Calauria inter ignobiles, aliâs letho Demoſthenis nobilis. In Myrtoo Cythera contra Maleam emiſſa, & Theganuſa contra Acritã. In Ionio Prote, Hyria, Cephalenia, Neritos, Same, Zacynthos, Dulichium: & inter non ignobiles, Vlyſsis nomine Ithaca maximè illuſtris. In Epiro Echinades, & Strophades, olim Plotæ. Cõtra Ambracium ſinum Leucadia, &

vicina

vicina Adriatico mari Corcyra: hæ Thracum Graiorúmque terris obiacent. At interius Melos, Olearos, AEgina, Cathon, Ios, Thera, Gyaros, Hippuris, Donyssa, Cianos, Chalcis, Icaria, Pinaria, Nisyros, Lebynthos, Calydne, Asine. hæ, quia dispersæ sunt, Sporades. Ab eis Sicynus, Hypanos, Cythnos, Siphnos, Seriphos, Rhene, Paros, Scyros, Tenos, Myconos, Naxos, Delos, Andros: quia in orbem iacent, Cyclades dictæ sunt. Super eas iam in medio mari, ingens & centum quondam vrbibus habitata Crete, ad orientem promontorium Samonium, ad occidẽtem κριοῦ μέτωπον immittit: nisi maior esset, Cypro similis: multis famigerata fabulis, aduentu Europæ, Pasiphaes & Ariadnæ amoribus, Minotauri feritate fatóque, Dædali operibus & fuga, tũ statione atque morte: maximè tamen eo, quòd ibi sepulti Iouis penè clarum vestigium sepulcrum est, cui nomen eius insculptum esse accolæ ostendunt. Vrbiũ notissimæ, Gnosos, Gortyna, Lyctos, Lycastos, Holopyxos, Phæstos, Cydõ, Manethusa, Dictynna. Inter colles, quòd ibi nutritũ Iouẽ accepimus, fama Idæi mõtis excellit. Iuxtà est Asticla, Naumachos, Zephyre, Crise, Gaudos, & quas Musagoros numero tres, vno tamen vocabulo appellant: atque vnde Carpathio mari cognomen est, Carpathos. In Adria, Absoros, Celaduse, Absyrtis, Issa, Trucones, Hydria, Electrides, nigra Corcyra, Traguriũ, Diomedia, AEstria, Asine, atque vt Alexandriæ, ita Brundusio adiacens Pharos. Sicilia (vt ferunt) aliquãdo continens, & agro Brutio annexa: pòst freto maris Siculi abscissa est. Id angustũ & anceps alterno cursu modò in Thuscum, modò in Ionium pelagus perfluit, atrox, sæuũ, & Scyllæ Charybdísque sæuis nominibus inclytũ. Scylla saxũ est, Charybdis mare, vtrunque noxiũ appulsis: ipsa ingẽs & tribus promontoriis in diuersa procurrens, Græcę literæ imaginem, quæ Delta dicitur, efficit. Pachynum vocatur quod Græciã spectat: Lilybæum, quod in Africam: Pelorum, quod in Italiam vergẽs Scyllæ aduersum est: causa nominis Pelorus, gubernator ab Annibale ibidẽ conditus: quẽ idem vir profugus ex Africa, ac per ea loca Syriã petens, quia procul intuenti videbantur continua esse littora, & non peruium pelagus, proditũ se arbitratus occiderat. Ab eo ad Pachynũ ora quæ extenditur Ioniũ mare attingens, hæc fert illustria, Messanam, Taurominium, Catinam, Megarida, Syracusas, & in iis mirabilẽ Arethusam. fons est in quo visuntur iacta in Alpheum amnem, vt diximus, Peloponnesiaco littori infusum: vnde ille creditur non se cõsociare pelago, sed subter maria terrásque depressus, huc agere alueum, atque hîc se rursus extollere. Inter Pachynum & Lilybæum Acragas est, Heraclea, & Thermæ. Inter Lilybæum & Pelorida Panormus & Himera. Interius verò Leontini, Centuripinum, & Hybla, aliæque complures. Famam habet ob Cereris templum Enna, præcipua, Montium Eryx maximè memoratur ob delubrum Veneris ab AEnea conditum: & AEtna quæ Cyclopas olim tulit, nunc assiduis ignibus flagrat. De amnibus Himera referendus, quia in media admodum ortus, in diuersa decurrit, scindénsque eam vtrinque, alio ore in Libycum, alio in Thuscum mare deuenit. Circa Siciliam in Siculo freto est AEæe, quam Calypso habitasse dicitur. Africã versus Gaulos, Melita, Cosura: propius Italiam Galata, & illæ septem, quas, AEoli appellant, Osteodes, Lipara, Didyme, Phœnicusa, Ericusa, Hiera. & Strongyle, vt AEtna perpetuo flagrant igne. At Pithecusa, Leucothea, AEnaria, Sinonia, Capreæ, Prochyta, Pontiæ. Pandataria, Phytonia, Palmaria, Italico lateri citra Tyberina ostia obiacẽt. Vltrà aliquot sunt paruæ, Dianiũ, Iginium, Carbania, Vrgo, Ilua, Capraria. Duæ grandes, fretóq; diuisæ Hetrusco, quarũ Corsica lit-

tori propior inter latera tenuis & longa, præterquam vbi Aleria & Marianæ coloniæ ſunt, à barbaris colitur. Sardinia Africũ pelagus attingens, niſi quòd in occidentem quàm in oriẽtem anguſtius ſpectat, par & quadrata vndique, & nuſquã non aliquãto ſpatioſior quàm vbi latiſsima eſt Corſica. cæterùm fertilis, & ſoli quàm cœli melioris: atque vt fœcunda, ita penè peſtilẽs. In ea antiquiſsimi populorum ſunt Ilienſes. Vrbium antiquiſsimæ, Calaris & Sulchi. At in Gallia, quas referre cõueniat, ſolæ ſunt Stœchades, ab ora Ligurũ ad Maſsiliam vſque diſperſæ. Baleares in Hiſpania cõtra Tarraconenſia littora ſitæ, non longè inter ſe diſtant, & ex ſpatio ſuo cognominibus acceptis, maiores minoreſque perhibentur. Caſtella ſunt in minoribus, Iamno & Mago: in maioribus, Palma & Polentia coloniæ. Ebuſos e regione promontorii quod in Sucronenſi ſinu Ferrariam vocant, eodem nomine vrbem habet, frumentis tantùm non fœcunda, ad alia largior, & omnium animalium quæ nocẽt adeo expers, vt nec ea quidem quæ de agreſtibus mitia fiunt, aut generet, aut, ſi inuecta ſunt, ſuſtineat. Contrà eſt Colubraria, cuius meminiſſe ſuccurrit, quòd cùm ſcateat multo ac malefico genere ſerpẽtum, & ſit ideo inhabitabilis, tamen ingreſsis eam, intra id ſpatium quod Ebuſitana humo circumſignauerunt, ſine pernicie tuta eſt, iiſdem illis ſerpentibus qui ſolent obuios appetere, aſpectum eius pulueris, aliúdve, quod verius, procul & cum pauore fugientibus.

IN CAPVT VII.

Gades inſula) Nunc dicta Caliz.
Paucæ ſunt in Mæotide) Vna eſt ditiſsima, nunc dicta Tana. olim erat Venetorũ, & dicebatur Alopecia.
Thynnias) E regione Mariandynorum.
Cyaneæ) Sunt & in Ponto & in Propontide.
Tenedos) Nunc Tenedo.
Μακάρων] Id eſt, fortunatorum, beatorũ.
Lesbos] Nunc Metelina.
Chios] Nunc Cio.
Samos) Nunc Samo.
Cos) Nunc Lango.
Rhodos) Nomen retinet.
Cyprus) Nomen retinet.
Arados) Nunc Ar.
Pharo) Nunc Phara.
Homerico carmine) Ità ille habet quarto Odyſſeæ,
Νῆσος ἔπειτα τίς ἐστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτου προπάροιθε, Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι,
Τόσσον ἄνευθ' ὅσσόν τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
Ἤνυσεν, ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν.
Thaſos) Taxo nunc.
Imbros) Scalimin nunc.
Lemnos) Hodie Sidrio.
Sciathos) Nunc Seriro.
Eubœa) Nunc Negroponte.
Salamis) Submerſa eſt.
Corcyra) Nunc Corfu.
Melos) Hodie Mil.
Andros) Nunc Andria.
Crete) Nunc Candia.
Κριοῦ μέτωπον) Id eſt, arietis frontem.
Sicilia) Nomen retinet.
Freto maris Siculi) Nunc dicto El far de Meſina.
Pachynum) Nunc Cabo Pacino.
Meſanam) Nunc Meſinam.
Taurominium) Nunc Tauernera.
Catinam) Nunc eſt Catania.
Megarida) Nunc Agoſta.
Syracuſas) Nunc eſt Saragoſa de Sicilia.
Agragas) Nunc Gergenti.
Panormus) Nunc Palermo.
Melita) Nunc Malta.
AEtna) Non flagrat: nec ex vicinis aliquis eſt qui hoc viderit. nunc dicitur Bolcar.
Corſica) Nomen retinet.
Sardinia) Nunc Sardengna.
Calaris) Nunc Caller.
Baleares) Duæ ſunt.
Maiores) Nunc Mallorca.
Minores) Nunc Menorca.
Palma) Quæ nunc dicitur Mallorca ciuitas.
Polentia) Nunc Polenſa.
Ebriſos) Nunc Ayiuſſa.
Colubraria) Nunc La Dragonera.

POMPONII MELAE DE SITV ORBIS

Liber III.

Extima Hispaniae Littora. Cap. I.

DICTA est ora nostri maris, dictæ insulæ quas amplectitur. restat ille circuitus, quem (vt initio diximus) cingit Oceanus, ingens & infinitum pelagus, & magnis æstibus cócitum (ita enim motus eius appellant) modò inundat cāpos, modò latè nudat ac refugit, núc alios aliósque in vicem, neq; alternis accessibus nunc in hos nunc in illos impetu versum: sed vbi in omnia littora, quāuis diuersa, terrarū insularúmque ex medio pariter effusum est, rursus ab illis colligitur in mediū, & in semetipsum redit, tāta vi semper immissum, vt vasta etiā flumina retroagat, & aut terrestria deprehendat animalia, aut marina destituat. Neque adhuc satis cognitū est anhelitúne suo id mundus efficiat, retractámque cū spiritu regerat vndā vndique, si (vt doctioribus placet) vnū animal est: an sint depressi aliqui specus, quò reciproca maria residāt, atq; inde se rursus exuberātia attollāt: an luna causas tātis meatibus præbeat. ad ortus certè eius occasúsq; variātur: neq; eodē assiduè tēpore, sed vt illa surgit ac demergitur, ita recedere atque aduētare cōperimus. Huc egressos, sequētésq; ea quæ excūtibus dextra sunt, æquor Atlāticū & ora Bæticæ frōtis excipit, quæ nisi ꝙ semel iterúmq; paululum in semet abducitur, vsq; ad flumen Anā penè recta est. Turduli & Bastuli habitāt. In proximo sinu portus est quē Gaditanū, & lucus quē Oleastrum appellant. Tum castellū Ebora in littore, & procul à littore Asta colonia: extrà Iunonis ara templúmque est. In ipso mari monimentum Geryonis, scopulo magis quàm insulæ impositum. Betis ex Tarraconensi regione demissus, per hanc ferè mediam diu, sicut nascitur, vno āmne decurrit: pòst vbi non longè à mari grandem lacum facit, quasi ex vno fonte geminus exoritur: quantúsque simplici alueo venerat, tantus singulis effluit. Tum sinus alter vsque ad finem prouinciæ inflectitur, cúmque parua oppida, Olitingi, Onoba contingunt. At Lusitania trans Anam, quâ mare Atlanticum spectat, primùm ingenti impetu in altum abit, deinde resistit, ac se magis etiam quàm Bætica abducit: quâ prominet, bis in semet recepto mari, in tria promontoria dispergitur. Anæ proximum, quia lata sede procurrens, paulatim se ac sua latera fastigiat, Cuneus ager dicitur: sequens, Sacrum vocant: Magnum, quod vlterius est. In Cuneo sunt, Mirtylis, Balsa, Ossonoba. In Sacro, Lacobriga, & portus Annibalis. In magno, Ebora. Sinus inter sunt: & est in proximo Salacia: in altero, Vlysippo, & Tagi ostiū, amnis aurum gemmásque generantis. Ab iis promontoriis ad illam partem quæ recessit, ingens flexus aperitur. In eóque sunt Turduli veteres, Turdulorúmque oppida: amnes autem, Monda in medium ferè vltimi promōtorii latus effluens, & radices eiusdē abluens, Durius. Frons illa aliquandiu rectam ripam habet, deinde modico flexu accepto, mox paulùm eminet: tum redu-

ripas "Rheni amnis expanditur. Terra est frumenti præcipuè & pabuli ferax, & amœna lucis immanibus. quicquid ex satis frigoris impatiens est, ager nec vbiq; alit, & noxio genere animalium minimè frequens. Gentes superbæ, superstitiosæ, aliquando etiam immanes adeo vt hominem optimam & gratissimam diis victimam crederent: manent vestigia feritatis iam abolitæ, atque vt ab vltimis cædibus temperant, ita nihilominus vbi deuotas altaribus admouêre, delibant: habent tamen & facundiam suam, magistrósque sapientiæ Druidas. Hi terræ mundique magnitudinem & formam, motus cœli ac syderum, ac quid dii velint, scire profitentur: docent multa nobilissimos gẽtis clàm & diu, vicenis annis, in specu aut in abditis saltibus. Vnum ex ijs quæ præcipiunt, in vulgus effluit, videlicet vt forent ad bella meliores, æternas esse animas, vitámque alteram ad manes. Itaque cùm mortuos cremant ac defodiũt, apta viuentibus olim negotiorũ ratio etiã & exactio crediti deferebatur ad inferos. erántq; qui se in rogos suorum, velut vnà victuri, libenter immitterent. Regio quam incolunt omnis, "comata Gallia. Populorum tria summa nomina sunt, terminantúrque fluuijs ingentibus. Nam à "Pyrenæo ad "Garumnam, Aquitania: ab eo ad "Sequanam, Celtæ: inde ad Rhenum pertinent Belgæ. Aquitanorum clarissimi sunt, "Ausci, Celtarum "Hedui: Belgarum, "Treueri: vrbésque opulentissimæ, in Treueris, "Augusta: in Heduis "Augustodunum: in Auscis, "Elusaberris. Garumna ex Pyrenæo monte delapsus, nisi cùm hyberno imbre aut solutis niuibus intumuit, diu vadosus & vix nauigabilis fertur. At vbi obuius Oceani exæstuantis accessibus adauctus est, iisdémque retro remeantibus suas illiúsque aquas agit, aliquantum plenior, & quanto magis procedit, eo latior fit: ad postremũ magni freti similis. nec maiora tantùm nauigia tolerat, verùm etiam more pelagi sæuientis exurgens, iactat nauigãtes, atrociter vtique, si aliò ventus aliò vnda præcipitat. In eo est insula Antros nomine, quam pendere & attolli aquis increscẽtibus ideo incolæ existimant, quia cùm videatur editior, aquis obiacet: vbi se fluctus impleuit, illam operit, nec vt priùs tantùm ambit, & quòd ea quibus antè ripæ colléſque ne cernerentur obstiterant, tunc velut ex loco superiore perspicua sunt. A Garumnæ exitu latus illud incipit terræ procurrentis in pelagus, & ora Cantabricis aduersa littoribus, alijs aliísque populis media eius habitantibus, ab "Santonibus ad "Osismios vsque deflexa. Ab illis enim iterũ ad septentriones "frons littorum respicit, pertinéntq; ad vltimos Gallicarum gentium "Morinos, nec portu quem "Gesoriacũ vocant, quicquam habent notius. Rhenus ab Alpibus decidens, propè à capite duos lacus efficit, Venetum & Acronium. Mox diu solidus, & certo alueo lapsus, haud procul à mari "huc & illuc dispergitur, sed ad sinistrum amnis etiam tum & donec effluat Rhenus, ad dextram primò angustus & sui similis, pòst ripis longè ac latè recedentibus, iam non amnis sed ingens lacus, vbi campos impleuit, Fleuo dicitur: eiusdémque nominis "insulã amplexus, fit iterum arctior, iterúmque fluuius emittitur.

IN CAPVT II.

In pelagus excedens] In promontorio quod nunc est Sanctus Matthæus, in Britannia minore.

Abscesserat] In fonte Rabia.

Terris Cantabricis] Diximus qui sint Cantabri.

Et grandi] Diximus à fonte Rabia esse hunc circuitum vsque ad Britanniam minorem.

Rheni] Nunc le Rhin.

Comata Gallia] A coma ipsa capillorũ.

Pyrenęo] Pyrenęi nomina multa habẽt. nam ex ea parte quæ Lipus, quæ & fonti Rabiæ adiacet, Sanctus Adrianus dicitur:

progrediendo versus meridiem, statim est Roncesualles: deinde Mótes De Iaquartum Delempurda: postremò promontorium maris nostri, dictum Tēplum Veneris, hodie Cap de creus, id est caput crucis.

Garumnam] Nunc la Garona, nomen amittit ante Burdegalam, eo loco vbi confluunt ipsa & Gerunda: & dicitur Geronda, prope promontorium Santonum, nunc Blayani. in illum decidit la Dordongna.

Sequanam] Nunc Sena. Pomponius secutus est Cæsarem in diuisione Galliæ.

Ausci] Regio & ciuitas, nunc Aux: archiepiscopatus est in Vasconia.

Hedui] Quorum præcipua ciuitas est Autum, olim dicta Augustodunum.

Treueri] Nunc Treuers, ad Rhenum.

Augusta] Augusta Treuerorum, dicta nunc Treuers, Trier vernacula lingua.

Augustodunum] Nunc Autum.

Elusaberris] Aux.

Santonibus] Nunc Santongers, & oppidum Sainctes.

Osismios] Britanni sunt, nunc Britones, apud Sanctum Matthæum.

Frons littorum] Tota illa ora quæ est à capite Sancti Matthæi, attingit Morinos.

Morinos] Nunc Terroana.

Gesoriacum] Nunc de Cales, portus Caletensis.

Huc & illuc] Diuiditur in duo latera.

Insulam] Batauorum, nunc Hollandiā.

GERMANIA. CAP. III.

GERMANIA hinc ripis eius vsque ad Alpes, à meridie ipsis Alpibus: ab oriente Sarmaticarum confinio gentium, quâ septentrionē spectat, Oceanico littore obducta est. Qui habitant, immanes sunt animis atq; corporibus, & ad insitam feritatem vastè vtraque exercent, bellando animos, corpora ad consuetudines laborum. Maximo frigore nudi agunt, antequam puberes sint: & longissima apud eos pueritia est. Viri sagis velantur, aut libris arborum, quanuis sæua hyeme. nandi non patientia tantùm illis, studium etiam est. Bella cum finitimis gerunt, causas eorum ex libidine accersunt: neque imperitandi prolatandique quæ possident (nam ne illa quidem enixè colunt) sed vt circa ipsos quæ iacent vasta sint. Ius in viribus habent, adeò vt ne latrocinij quidem pudeat, tantùm hospitibus boni, mitésq; supplicibus. victu ita asperi incultiq; vt cruda etiam carne vescantur, aut recēti, aut cùm rigentem in ipsis pecudum ferarúmque corijs manibus pedibúsque subigendo renouarunt. Terra ipsa multis impedita fluminibus, multis mōtibus aspera, & magna ex parte syluis ac paludibus inuia. Paludum, Suesia, Mesia, & Melsiagum, maximæ. Syluarum, Hercynia, & aliquot sunt quę nomen habent: sed illa dierum sexaginta iter occupans, vt maior alijs, ita & notior. Montium altissimi Taurus & Rhetico, nisi quorum nomina vix est eloqui ore Romano. Amnium in alias gentes exeuntiū, Danubius & Rhodanus: in Rhenum, Mœnis & Lupia: in Oceanum, Amisius, Visurgis & Albis clarissimi. Super Albin Codanus ingens sinus magnis paruísque insulis refertus est. Acte mare quod gremio littorum accipitur, nusquam latè patet, nec vsquam mari simile, verùm aquis passim interfluentibus ac sæpe transgressis, vagum atque diffusum facie amnium spargitur, quâ littora attingit, ripis contentum insularum non longè distantibus, & vbique penè tantundem, vt angustum & par freto, curuánsque subinde se, longo supercilio inflexū est. In eo sunt Cimbri & Teutoni: vltrà, vltimi Germaniæ Hermiones.

IN CAPVT III.

Sarmaticarum confinio] Polonorū Visula amne.

Oceano] Septentrionali.

Sagis] Dixi sagum esse vestem militarē, quæ armis superimponitur, autore Baysio: nunc Sayon. Germani eam vestem ex lana & pilis conficiunt. Feltre dicitur: Sarraceni vocant Albornoz.

Libris] Libri cortices sunt arborum.

Ius in viribus] Hoc sæculo Pomponii:

nam nostro in legibus, præsertim municipalibus.

Latrocinii] Fortassis verũ in ipsis agris: nam in oppidis summa est æquitas.

Fluminibus] Viadro, Amisio, nunc dicto Eme. Visurgo, nunc dicto Vueser: Albi, nunc Elb: Sueuo, nunc Spre: Viado, nunc Odera, & Lupia.

Montibus) Meliboco, Sudete, Abnoba, Asmiburgio.

Danubius] Ex Abnoba monte profluit.

Rhodanus) Ex ipsis Alpibus.

SARMATIA. CAP. IIII.

SARMATIA intus quàm ad mare latior, ab ijs quæ sequuntur, Visula amne discreta, quà retro abit vsque ad Istrum flumen immittit. gens habitu armisq; Parthicę proxima: verùm vt cœli asperioris, ita ingenij. Nō se vrbib' tenet, & ne statis quidē sedibus. vt inuitauēre pabula, vt cædēs & sequēs hostis exigit, ita res opésque secum trahens, semper castra habitat: bellatrix, libera, indomita, & vsque eò immanis atq; atrox, vt fœminę etiam cum viris bella ineant. atq; vt habiles sint, natis statim dextra aduritur māma, vt inde expedita in ictus manu quæ exeritur, virile fiat pectus: arcus tendere, equitare, venari, puellaria pensa sunt: ferire hostem, adultarum stipendium est. adeo vt non percussisse, pro flagitio habeatur: fitque eis pœnæ virginitas.

IN CAPVT IIII.

Sarmatia) Nunc Polonia.

Istrum) Danubium intelligit.

SCYTHIA. CAP. V.

INDE Asiæ confinia (nisi vbi perpetuæ hyemes sedent, & intolerabilis rigor) Scythici populi incolunt, fere omnes etiam in vnum Sagæ appellati. In Asiatico littore primi Hyperborei super Aquilonem Rhiphæósq; montes sub ipso syderum cardine iacent, vbi sol nō quotidie (vt nobis) sed primùm verno æquinoctio exortus, autūnali demū occidit: & ideo sex mēsibus dies; & totidem alijs nox vsque continua est. Terra angusta, aprica, per se fertilis: cultores iustissimi, & diutius quàm vlli mortalium & beatius viuunt. Quippe festo semper otio læti non bella nouēre, non iurgia: sacris operati, maximè Apollinis: quorum primitias Delon misisse initio per virgines suas, deinde per populos, subinde tradētes vlterioribus, moremque eum diu, & donec vitio gentium tēperatus est, seruasse referuntur. Habitant lucos syluásq;, & vbi eos viuendi satietas magísque tædium cepit, hilares redimiti sertis semetipsos in pelagus ex certa rupe præcipites dant. Id eis funus eximium est. Mare Caspium vt angusto, ita longo etiam freto primùm terras, quasi fluuius, irrumpit: atque vbi recto alueo influxit, in tres sinus diffunditur, contra os ipsum in Hyrcanum, ad sinistram in Scythicum, ad dextram in eum quem propriè & totius nomine Caspium appellant: omne atrox, sæuum, sine portubus, procellis vndique expositum: ac belluis magis quàm cætera refertum, & ideo minus nauigabile. Ad introeuntium dextrā Scythæ Nomades freti littoribus insident. Intus sunt ad Caspiū sinum Caspij, & Amazones, sed quas Sauromatidas appellant: ad Hyrcanum, Albani, & Moschi, & Hyrcani: in Scythico, Amardi & Pæsici, etiam ad fretum Derbices. Multi in eo sinu magni paruique amnes fluunt: sed qui famam habent, ex Cerannijs montibus vno alueo descendit, duobus exit in Caspium, Araxes, Tauri

latere demissus. quoad cāpos Armeniæ secat, labitur placidus & silens, neq; in vtram partem eat, quanquam intuearis, manifestum: cùm in asperiora deuenit, hinc atque illinc rupibus pressus, &, quanto angustior, tanto magis pernix, frangit se subinde ad opposita cautium. Atque ob id ingenti cum murmure sonánsque deuoluitur adeo citus, vt quâ ex præcipiti casurus est, in subiectam non declinet statim vndam, sed vltrà quàm canalem habet, euehat, plus iugeris spatio sublimis, & aquis pendentibus semetipsum sine alueo ferens: deinde vbi incuruus arcuatóque amne descendit, fit tranquillus, iterúmque per campos tacitus & vix fluens in id littus elabitur. Cyrus & Cambyses ex radicibus Coraxici montis vicinis editi, & in diuersa abeunt: pérq; Iberas & Hyrcanos diu & multum distantibus alueis defluunt: pòst non lōgè à mari eodem lacu accepti, in Hyrcanum sinum vno ore perueniunt. Iaxartes & Oxos per deserta Scythiæ ex Sogdianorum regionibus in Scythicū exeunt: ille, suo fonte grandis, hic incursu aliorum grandior, & aliquandiu ad occasum ab oriente currens, iuxta Dahas primùm inflectitur: cursúsque ad septentrionem conuerso, inter Amardos & Pæsicas os aperit. Syluæ alia quoque dira animalia, verùm & Tigres ferunt. vtique Hyrcaniæ sæuum ferarum genus, & vsqueeo pernix, vt illis longè quoque progressum equitem consequi, nec tantùm semel, sed aliquoties etiam cursu vnde cœperit subinde repetito, solitum & facile sit. Causa ex eo est quòd vbi ille interceptos earum catulos citus cœpit auehere, rabiem appropinquantium frustraturus, astu vnum de pluribus omittit: hæ proiectum accipiunt, & ad cubilia sua referunt: rursúmque & sæpius remeant, atque idem efficiunt, donec ad frequētiora, quàm adire audeant, profugus raptor euadat. Vltra Caspium sinum quidnam esset, ambiguum aliquandiu fuit: idémne Oceanus, an tellus infesta frigoribus, sine ambitu ac sine fine proiecta. Sed præter physicos, Homerúmq;, qui vniuersum orbem mari circunfusum esse dixerunt, Cornelius Nepos, vt recentior autoritate, sic certior, tradit. testem autem rei Q. Metellū Celerē adiicit, eúmq; ita retulisse commemorat: Cùm Gallus procōsul præesset, Indos quosdam à rege Sueuorū dono sibi datos: vnde in eas terras deuenissent requirendo, cognosse vi tempestatum ex Indicis æquoribus abreptos, emensósque quæ intererant, tandem in Germaniæ littora exijsse. Restat ergo pelagus, sed reliqua lateris eiusdem assiduo gelu durantur, & ideo deserta sunt.

IN CAPVT V.

Inde) Ex Sarmatia, quæ Scythas attingit.

Sub ipso sydereum cardine) Tempore Melæ regionem Hyperboream putabant vltimam versus Oceanum esse. inde nobis tradidit Mela rationem illam dierū astronomicam, quæ reuera falsa est in regione Hyperborica: quanquam ita sit in ipso cardine mūdi, quē Mela & veteres alii in ipsis Hyperboreis collocauēre.

Mare Caspiū vt angusto) Diximus hoc non posse fieri, & antiquitatem hallucinatam fuisse.

Scythæ Nomades) Nunc Tartari sunt, confines Sauromatis.

Caspii & Amazones) Amazones prope magnos Bulgaros. namalii sunt in Ponto.

Moschi) Aliud genus Moschouitarum.

HISPANIAE ET SEPTENTRIONIS INSVLAE. CAP. VI.

HIS oris quas angulo Bæticæ hucusque perstrinximus, multæ ignobiles insulæ & sine nominibus etiam adiacent: sed earum quas præterire non

libeat,

libeat, "Gades fretum attingit, eáque à continenti angusto spatio, & veluti flumine abscissa, quà terris propior est, penè rectam ripam agit: quà Oceanum spectat, duobus promōtoriis euecta in altum, medium littus abducit, & fert in altero cornu eiusdem nominis "vrbem opulētam, in altero templū AEgyptij Herculis, conditoribus, religione, vetustate, opibus illustre. Tyrij condidêre: cur sanctum sit ossa eius ibi sita efficiunt: annorum queis manet numerus, ab Iliaca tempestate principia sunt: opes tempus aluit. In Lusitania "Erythia, quam Geryone habitatam accepimus, aliæque sine certis nominibus: adeo agri fertiles, vt cùm semel sata frumenta sint, subinde recidiuis seminibus segetem nouantibus, septem minimùm, interim plures etiam messes ferant. In Celticis aliquot sunt, quas, quia plumbo abundant, vno omnes nomine Cassiterides appellāt. Sena in Britannico mari Osismicis aduersa littoribus, Gallici numinis oraculo insignis est. cuius antistites perpetua virginitate sanctæ, numero nouem esse traduntur: Gallicenas vocant, putántque ingenijs singularibus præditas, maria ac ventos concitare carminibus, séque in quæ velint animalia vertere, sanare quæ apud alios insanabilia sunt, scire ventura & prædicare: sed non nisi dedita nauigantibus, & in id tantùm vt se consulerēt profectis. Britannia qualis sit, qualésq; progeneret, mox certiora & magis explorata dicentur. Quippe tamdiu clausam aperit ecce "principum maximus, nec indomitarum modò ante se, verùm ignotarum quoq; gentiū victor, qui propriarum rerum fidem vt bello affectauit, ita triumpho declaraturus portat. Cæterùm vt adhuc habuimus, inter septentrionem occidentémque profecta, grandi angulo Rheni ostia prospicit, deinde obliqua retro latera abstrahit, altero Galliam, altero Germaniam spectans: tum rursus perpetuo margine directi littoris ab tergore abducta, iterum se in diuersos angulos cuneat triquetra, & Siciliæ maximè similis, plana, ingens, fœcunda, verùm ijs quæ pecora quàm homines benignius alant. Fert nemora, saltus ac prægrandia flumina alternis motibus modò in pelagus, modò retro fluentia, & quædam gemmas margaritásque generantia. Fert populos regésque populorum: sed sunt inculti omnes, atque vt longius à continenti absunt, ita aliarum opum ignari magis, tantùm pecore ac finibus dites, incertum ob decorē, an quid aliud, vltro corpora infecti. Causas autem & bella contrahūt, ac sic frequenter inuicem infestant, maximè imperitandi cupidine, studióque ea prolatandi quæ possident. Dimicant non equitatu modò aut pedite, verùm & bigis & curribus, Gallicè armati. Couinos vocant, quorum falcatis axibus vtuntur. Supra Britanniam "Iuuerna est, penè par spatio, sed vtrinque æqualis, tractu littorum oblonga, cœli ad maturanda semina iniqui: verùm adeo luxuriosa herbis non lætis modò sed etiā dulcibus, vt se exigua parte diei pecora impleant, & nisi pabulo prohibeantur, diutius pasta dissiliant. Cultores eius inconditi sunt, & omnium virtutum ignari magis quàm aliæ gentes. aliquatenus tamen gnari, pietatis admodum expertes. Triginta sunt "Orchades angustis inter se diductæ spatiis. Septem Hemodes cōtra Germaniam proiectæ, in illo sinu quem Codanum diximus. Ex ijs "Codanonia, quam adhuc Teutoni tenent, vt magnitudine alias, ita fœcunditate antestat. Quæ "Sarmatis aduersa sunt, ob alternos accessus recessúsque pelagi, & quòd spatia queis distant, modò operiuntur vndis, modò nuda sunt, aliâs insulæ videntur, aliâs vna & continens terra. In his esse Oonas, qui ouis auium palustrium & auenis tātùm alantur, esse equinis pedibus Hippopodas, & Satmalos, quibus magnę aures, & ad ambiendū

corpus omne patulæ, nudis alioqui pro veste sint, præterquam quòd fabulis traditur, autores etiam quos sequi non pigeat, inuenio. Thule Belgarũ littori opposita est, Graijs & nostris celebrata carminib⁹. In ea quòd sol lõgè occasurus exurgit, breues vtique noctes sunt, sed per hyemem sicut alibi obscuræ, æstate lucidæ, quòd per id tempus iam se altius euehens, quanquã ipse non cernatur, vicino tamen splendore proxima illustrat: per solstitium verò nullæ, quòd tum iam manifestior non fulgorem modò sed sui quoque partem maximam ostentat. Talga in Caspio mari sine cultu fertilis, omni fruge ac fructibus abundans: sed vicini populi quæ gignuntur attingere, nefas & pro sacrilegio habent, dijs parata existimantes, dijsque seruanda. Aliquot & illis oris quas desertas diximus, æquè desertæ adiacẽt, quas sine proprijs nominibus Scythicas vocant. Ab iis in eoum recursus inflectitur, inque oram terræ spectantis orientem pertinet. Hæc à Scythico promontorio apposita, primum omnis ob niues inuia est, deinde ob immanitatem habitantium inculta. Scythæ sunt Androphagi & Sagæ, distincti regione, quia feris scatet, inhabitabili. Vasta deinde iterum loca belluæ infestant, vsque ad montem mari imminentem, nomine Thabin. Longè ab eo Taurus attollitur. Seres intersunt genus plenum iustitiæ, ex commercio, quod rebus in solitudine relictis, absens peragit.

IN CAPVT VI.

Gades] Nunc Caliz.
Vrbem opulentam] Gaditam.
Erythia] Nunc Berlingas.
Britannia] Nunc Anglia, comprehendit & Scotiam.
Principum maximus) Claudius Cæsar.
Iuuerna] Nunc Izlanth.
Orchades] Sunt enim regis Scotiæ.
Codanonia] Nunc Selandia: Ptolemæus vocat Scandiam.
Sarmatis] Polonis.
Per hyemem obscuræ) Nam in hyeme est nox maxima.
Æstate lucidæ] Lucida nox dicitur in æstate, quia ferè nulla est nox, quando sol est in primo puncto Cancri, vsque durat momentum.
Scythæ] Quos Tartaros dicimus.

INDIA. CAP. VII.

NOTISSIMA India, nõ eoo tantùm apposita pelago, sed & ei quod ad meridiem spectans Indicum diximus, & hinc Tauri iugis, ab occidente indefinita, tantum spatium littoris occupat, quantum per sexaginta dies noctésque velificãtibus cursus est: ita multum à nostris abducta regionibus, vt in aliqua parte eius neuter septentrio appareat, aliterq; quàm in alijs oris, vmbræ rerum ad meridiẽ iaceant. Cæterùm fertilis, & vario genere hominum aliorúmque animalium scatet. Alit formicas non minores maximis canibus: quas more Gryphorũ aurum penitus egestum cum summa pernicie attingentiũ custodire cõmemorant. Immanes & serpentes aliqui, vt elephãtes morsu atq; ambitu corporis afficiant. Tam pinguis alicubi & tam feracis soli, vt in ea mella frontibus defluant, lanas syluæ ferãt, arundinũ fissa internodia veluti nauitas binos & quædam ternos etiam vehant. Cultorũ habitus morésq; dissimiles. Lino alij vestiuntur, aut lanis quas diximus, alij ferarum auiúmq; pellibus: pars nudi agunt, pars tantùm obscœna velati. alij humiles paruiq;, alij ita proceri & corpore ingentes, vt elephantis etiam, & ibi maximis, sicut nos equis, facilè atq; habiliter vtantur. Quidam nullum animal occidere, nulla carne vesci optimum existimant. Quosdã tantùm pisces alunt. Quidã proximos parentésque, priusquam annis aut ægritudine in maciem eant, velut hostias cædunt: cæsorúmq; visceribus epulari fas & maximè

pium est. At vbi senectus aut morbus incessit, procul à cæteris abeunt, mortémq; in solitudine nihil anxij expectāt, prudétiores eis quib' ars studiúmq; sapientiæ cōtingit: non expectant eā, sed ingerendo semet ignibus, leti & cū gloria accersunt. Vrbium quas incolunt (sunt autē plurimæ) *Nysa est clarissima & maxima: montiū, Meros, Ioui sacer. Famā hinc pręcipuā habēt, quòd in illa genitū, in huius specu Liberū arbitrantur esse nutritū: vnde Græcis autoribus, vt femori Iouis insutū dicerent, aut materia ingessit, aut error. Oras tenent ab Indo ad Gangem Palibotri, à Gange ad Iolida Nysij, vbi magis quàm vbi habitetur, exæstuat: atræ gētes, & quodāmodò AEthiopes. Ab Iolide ad Cudū recta sunt littora, timidiq; populi, & marinis opibus affatim dites. Tamos promontoriū est quod Taurus attollit, collis, alterius partis angulus, initiúmq; lateris ad meridiē versi. Ganges & Indus amnes, ille multis fontibus in Hæmodo Indiæ mōte cōceptus, simul vnū alueū fecit, fit omniū maximus, & alicubi latius, quādo angustissimè fluit, decē millia passuū patēs, in septē oras dispergitur: Indus ex mōte Paropamiso exortus, & alia quidem flumina admittit: sed clarissima, Cophē, Acesinē, Hydaspē: cōceptámq; pluribus alueis vndā lato spatio trahit. Hinc penè Gangem magnitudine exæquat. Pòst vbi aliquot sæpe magnis flexibus cingit jugū, ingēs iterū, rectus solidúsq; descēdit: donec ad læuā dextrámq; se diducens, duobus ostijs lōgè distantibus exeat. Ad Tamum insula est Chryse, ad Gangem Argyre. altera aurei soli (ita veteres tradidére) altera argentei: atq; ita, vt maximè videtur, aut ex re nomē aut ex vocabulo ficta fabula est. Taprobane, aut grandis admodū insula, aut prima pars orbis alterius Hipparcho dicitur: sed quia habitatur, nec quisquam circū eam esse traditur, propè verum est. Cōtrà inde illa ostia sunt quæ vocant Solis, adeo inhabitabilia vt ingressos vis circunfusi aëris exanimet confestim: & inter ipsa ostia rara tenet regio, ob ęstus intolerabiles alicubi cultoribus egens. Inde ad principia Rubri maris pertinent inuia atq; deserta humus, & cineri magis fit quàm pulueri similis. Ideóq; per eam rara & non grandia flumina emanant, quorum Tuberonem & Arusacē notissima accepimus. Rubrū mare Græci, siue quia eius coloris est, siue quia ibi Erythras regnauit, Ἐρυθρὰν θάλασσαν appellant: procellosum, asperū, profundū, & magnorum animalium magis quàm cætera capax. primò recedentes oras æqualiter impellit: & vt non intret interius, aliquantum patens sinus erat. Sed quas ripas inflexerat, bis irrumpit: duósque iterū sinus aperit: Persicus vocatur, dictis regionibus propior, Arabicus, vlterior.

IN CAPVT VII.

Eoo] Orientāli.
Neuter septentrio] Nauigantes opposi-tum dixère.
Nysa] Celebrata ob Dionysium, siue Liberum, ibi nutritum.

SINVS PERSICVS. CAP. VIII.

PERSICVS, quà mare accipit, vtrinque rectis lateribus grande ostiū quasi ceruice complectitur: deinde terris in omnem partem vastè & æqua portione cedentibus, magno littorum orbe pelagus incingens, reddit formam capitis humani. Arabici & os arctius & latitudo minor est, maior aliquanto recessus, & multo magis longa latera. Init penitus, introrsúsque, dum AEgyptum penè & montem Arabiæ Casium attingit, quodam fastigio minus ac minus latus, & quo magis penetrat angustior. Ab ijs quæ dixi-

mus ad sinum Persicum, nisi vbi Chelonophagi morantur, deserta sunt. In ipso Carmani nauigantium dextra positi, sine veste ac fruge, sine pecore ac sedibus, piscium cute se velant, carne vescuntur, præter capita toti corpore hirsuti. Interiora Gedrosi, dehinc Persæ habitant. Cethis per Carmanios, suprà Andanis & Corios effluunt. In parte quæ pelagi ostio aduersa est, Babyloniorum fines Chaldæorúmque sunt, & duo clari amnes, Tigris Persidi propior, vlterior Euphrates. Tigris vt natus est, ita descendens vsque ad littora permeat: Euphrates, immani ore aperto, non exit tantùm vnde oritur, sed & vastè quoque decidit: nec secat continuò agros, sed latè diffusus in stagna, diúque sedentibus aquis & sine alueo patulis piger, pòst vbi marginem rupit, verè fluuius est, acceptísque ripis celer & fremens, per Armenios & Cappadocas occidentem petit: ni Taurus obstet, in nostra maria venturus. Inde ad meridiem auertitur, & primùm Cyros, tum Arabas ingressus, non perdurat in pelagus, verùm ingens modò & nauigabilis, inde tenuis riuus despectus emoritur, & nusquam manifesto exitu effluit, vt alij amnes, sed deficit. Alterum latus ambit plaga quæ inter vtrunque pelagus excurrit. Arabia dicitur, cognomen Eudæmon, angusta, verùm cinnamomi & thuris aliorúmque odorum maximè ferax. Maiorem Sabæi tenent partem, ostio proximam & Carmanis: contrariam partem Macæ, quæ inter ostia ostenditur, syluæ cautésque exasperant: aliquot sunt in medio insulæ sitæ, Ogyris, quòd in ea Erythræ regis monumentũ est, magis clara quàm cæteræ.

IN CAPVT VIII.

Gedrosi & Persæ] Hæc sunt Sophi: & hæ regiones vocantur Turquestam.

SINVS ARABICVS. CAP. IX.

ALTERVM sinum vndique Arabes incingunt. ab ea parte quæ introëuntibus dextra est, vrbes sunt, Carræ, & Arabia, & Gandamus: in altera ab intimo angulo prima, Beronice, inter Heroopoliticum & Scrobilũ. Deinde inter promontoria Moronenon & Colaca, Philoteris & Ptolemais. Vltrà Arsinoë, & alia Beronice. Tum sylua quæ hebenum odorésque generat, & manu factus amnis. ideóque referendus, quòd ex Nili alueo diory-ge abductus, extra sinum verum inflexus, & non Rubri maris pars, bestiis infesta, ideóque deserta est. Partem Candæi habitant, hi quos ex facto, quia serpentibus vescuntur, Ophiophagos vocant. Fuêre interius Pygmæi, minutum genus, & quod pro satis frugibus contra grues dimicando defecit. Sunt multa volucrum, multa serpentum genera. De serpentibus memorandi maximè quos paruos admodum, & veneni præsentis, certo anni tempore ex limo concretarum paludũ emergere, in magno examine volantes AEgyptum tendere, atque in ipso introitu finium ab auibus quas Ibidas appellãt, aduerso agmine excipi pugnáque confici traditum est. De volucribus præcipuè referenda Phœnix, semper vnica. non enim coitu concipitur, partúve generatur: sed vbi quingentorum annorum æuo perpetua durauit, super exaggeratam varijs odoribus struem sibi ipsa incubat, soluitúrq; deinde putrescentium membrorum tabe cõcrescens, ipsa se concipit, atq; ex se rursus renascitur: cùm adoleuit, ossa pristini corporis inclusa myrrha AEgyptũ exportat, atque in vrbem quàm Solis appellant, fragantibus nardo bustis inferens, memorando funere consecrat. Ipsum promontorium quo id mare clauditur, à Ceraunijs saltibus inuium est.

IN CAPVT IX.

Caput nonum nihil habet nisi Solis vrbem, quam Heliopolin alii vocarunt, iuxta sinum Arabicum, ad quam venêre filii Israel.

AETHIOPIA. CAP. X.

AETHIOPES vltrà sedent, Meroëni habent terram quam Nilus primo ambitu amplexus insulam facit: pars, quia vitæ spatium dimidio ferè quàm nos longius agunt, Macrobii: pars, quia ex AEgypto aduenêre, dicti Automolæ: pulchri forma, æqui corporis, parúmque veneratiores, veluti optimarum alumni virtutum. In illis mos est, cui potissimum pareant, specie ac viribus legere. Apud hos plus auri quàm Persis est: ideo quod minus est, pretiosius cēsent. ære exornantur, auro vincula sontium fabricant. Est locus apparatis epulis semper refertus: & quia vt libet vesci volentibus licet, ἡλίου τράπεζαν appellant: & quæ passim apposita sunt, affirmant innasci subinde diuinitus. Est lacus quo perfusa corpora quasi vncta pernitent. bibitur idem, adeo est liquidus: & ad sustinenda quæ incidũt, aut immittuntur, infirmus, vt folia etiam proximis decisa frondibus, non innatantia ferat, sed pessum & penitus accipiat. Sunt & sæuissimæ feræ omni colore varij Lycaones, & quales accepimus Sphingas. Sunt miræ aues cornutæ Tragopomones, & equinis auribus Pegasi. Cæterùm oras ad eurum sequentibus nihil memorabile occurrit: vasta omnia, vastis præcisa montibus, ripæ potius sunt quàm littora. Inde ingens & sine cultoribus tractus. dubium aliquandiu fuit essétne vltrà pelagus, caperétne terra circuitum, an exhausta fructu sine fine Africa se extenderet: verùm si Hanno Carthaginensis exploratum missus à suis, cùm per Oceani ostia exisset, magnam partem eius circumuectus, non se mari, sed commeatu defecisse memoratum retulerat: & Eudoxus quidā auorum nostrorum temporibus cùm Latyrum regem Alexandriæ profugeret, Arabico sinu egressus, per hoc pelagus (vt Nepos affirmat) Gades vsque peruectus est, ideo eius oræ nota sunt aliqua. Sunt autem trans ea quæ modò deserta diximus, muti populi, & quibus pro eloquio nutus est: alii sine sono linguæ, alij sine linguis: alij labris etiam cohærentibus, nisi quòd sub naribus etiam fistula est per quam bibere auent. Sed cùm incessit libido vescendi, grana singula frugum passim nascentium absorbere dicuntur. Sunt quibus ante aduentum Eudoxi adeo ignotus ignis fuit, adeóque vsus mirum in modum placuit, vt amplecti etiam flammas. & ardentia sinu abdere, donec noceret, maximè libuerit. Super eos grandis littoris flexus grandem insulam includit, in qua tantùm fœminas esse narrant, toto corpore hirsutas, & sine coitu marium sua sponte fœcundas: adeo asperis efferísque moribus, vt quædam contineri ne reluctentur vix vinculis possint. hoc Hanno retulit, & quia detracta occisis coria pertulerat, fides habita est. Vltra hunc sinum mons altus (vt Græci vocant) Θεῶν ὄχημα perpetuis ignibus flagrat: vltra montem viret collis longo tractu longis littoribus obductus, vnde visuntur patentes magis campi quàm vt prospici possint, Panum Satyrorúmq;. Hinc opinio ea fidem cepit, quòd cùm in his nihil culti sit, nullæ habitantium sedes, nulla vestigia; solitudo in diem vasta, & silentium vastius, nocte crebri ignes micāt, & veluti castra latè iacentia ostenduntur. Crepant cymbala & tympana, audiuntúrque tibiæ sonantes maius humanis. Tunc rursus AEthiopes, nec tam dites vt hi quos diximus, nec ita corporibus similes, sed minores incultíque sunt, & nomine Hesperio. In horum finibus fons est quem Nili esse aliqua parte credi-

bile eſt. Nuchul ab incolis dicitur: & videri poteſt non alio nomine appellari, ſed à barbaro ore corruptius. Alit & flumen, & minora quidem, eiuſdẽ tamen generis animalia gignens: aliis omnibus in Oceanum vergentibus, ſolus in mediam regionem ad orientem abit: & quónam exeat, incertum eſt. Inde colligitur, Nilum hoc fonte conceptum, "actúmque aliquandiu per inuia, & ideo ignotum, iterum ſe "vbi ad eoa proceſſerit, oſtendere. Cæterùm ſpatio quo abſconditur effici, vt hic aliò cedere, ille aliunde videatur exurgere. Catoblepas, non grandis fera, verùm graue & prægrande caput ægrè ſuſtinens, atque ob id in terram plurimùm ore cõuerſa, apud hos gignitur: ob vim ſingularem magis etiam referenda, quòd cùm impetu morſúque nihil vnquam ſæuiat, oculos eius vidiſſe mortiferum. Contra eoſdem ſunt inſulæ Gorgones, domus (vt aiunt) aliquando Gorgonum. Ipſæ terræ promontorio cui "ἑσπέρου κέρας nomen eſt, finiuntur.

IN CAPVT X.

Primo ambitu) Nam alios facit Nilus in Tachempſo, Elephantide, & Delta.

Ἡλίου τράπεζαν] Solis menſam.

Dubium aliquando fuit) Nunc tota illa regio eſt explorata.

Θεῶν ὄχημα) Deorum vehiculum.

In horum finibus fons eſt) Vt in fine AEthiopum occidentalium.

Fons) Nunc Nigra, palus & fluuius inde procedẽs, Niger fluuius à Luſitanis dictus: hunc eundem fontem nos in charta noſtra Aphricana Nili fontẽ fecimus, ſequuti non modò Melam, ſed eos qui noſtro ſeculo regionem illam viderunt. Luſitani primi ex noſtris per fluuium Aſenagam & fluuium Gambre vecti, illuc venerunt, & cùm ſciſcitarentur ex eis qui ad mercatũ Hodeni venirent de progreſſu fluuii, reſponderunt Arabes, hunc eundem Nilum eſſe.

Actum aliquandiu per inuia) A Garamantibus vſque ad montes Lunæ.

Vbi ad eoa) Id eſt, ad montes Lunæ, verſus orientem.

Ἑσπέρου κέρας) Id eſt, Heſperi cornu.

ATLANTICI MARIS INSVLAE, ET TERMINVS. CAP. XI.

INDE incipit "frons illa, quæ in occidentem vergens mari Atlãtico abluitur. Prima eius "AEthiopes tenẽt, media nulli. nam aut exuſta ſunt, aut arenis obducta, aut infeſta ſerpentibus. Exuſtis inſulæ appoſitæ ſunt, quas Heſperidas tenuiſſe memoratur. "In arenis mons eſt, ſatis de ſe conſurgens, verùm inciſis vndique rupibus præceps, inuius, &, quo magis ſurgit exilior, qui quòd altius quàm conſpici poteſt, vſque in nubila erigitur, cœlum & ſydera non tangere modò vertice, ſed ſuſtinere quoque dictus eſt. Contrà "Fortunatæ inſulæ abundant ſua ſponte genitis, & ſubinde aliis ſuper aliis innaſcentibus nihil ſolicitos alunt, beatius quàm aliæ vrbes excultæ. Vna ſingulari duorum fontium ingenio maximè inſignis: alterũ qui guſtauêre, riſu ſoluuntur in mortem: ita affectis remedium eſt ex altero bibere. Ab eo tractu quem feræ infeſtãt, proximi ſunt Himantopodes, inflexi lentis cruribus, quos ſerpere magis quàm ingredi referunt. Deinde "Pharuſij, aliquando tendente ad Heſperidas Hercule dites, nunc inculti, &, niſi quòd pecore alũtur, admodum inopes. Hinc iam lætiores agri, amœnique ſaltus. Terotæ & Berini ebore abundant. "Nigritarum Getulorúmque paſsim vagantium: ne littora quidem infœcunda ſunt, purpura & murice efficaciſsimis ad tingendum, & vbique quæ tinxêre clariſsima. Reliqua eſt ora "Mauritaniæ exterior, & in finem ſui faſtigiãtis ſe Africæ nouiſsimus angulus, iiſdem opibus, ſed minus diues. Cæterùm ſolo etiam ditior, & adeo fertilis etiam, vt frugum genera nõ cùm

ferantur modò benignissimè procreet, sed quædam profundat etiam nata. Hic Antæus regnasse dicitur, & signum quod fabulæ clarum prorsus ostenditur,collis modicus resupini hominis imagine iacentis,illius,(vt incolæ ferunt)tumulus:vnde vbi aliqua pars eruta est, solent imbres spargi, & donec effossa repleantur,eueniunt.Hominum pars syluas frequentant,minus quàm quos modò diximus vagi: pars in vrbibus habitant, quarum vt inter paruas opulentissimæ habentur, procul à mari Gildano, Dulbritrania.Propius autem Sala,& Lyxo flumini Iunxo proxima. Vltrà est Colonia, & fluuius Gna: & vnde initium fecimus Ampulesia,in nostrum iam fretum vergēs promontorium,operis huius atque Atlantici littoris terminus.

IN CAPVT XI.

Inde) Id est, à capite quod Verde Lusitani vocant.

Frons) Aphricæ vsque ad Ampelusiam, id est, Caput Canteri.

AEthiopes) Pars regni Nigritarum.

In arenis mons est) Atlantem intelligit, dictum vulgò Maiuste.

Fortunatæ)Nunc dictæ Canariæ.

Pharusii)Nunc Asenagi.

Nigritarum) Lata est regio Nigritarum à fluuio Asenaga vsque ad æquinoctialem, totum illum tractum possident. ab occiden te terminantur ostio Asenagæ fluuii:à meridie,parte Oceani,quę est inter ostium Asenagæ vsque ad caput Sancti Ioannis:ab oriente,tractu fluuii Nigri, à Garamantibus vsque ad æquinoctialē:à septentrione ,eiusdem fluuii tractu.à Nigra palude, vsque ad vallem Garamanticam , vt ex nostra charta Aphricana facilè cuiuis manifestum erit. Hæc regio nunc diuisa est in regnum Mellis,& regnum Guineę:pars fertilis,ea videlicet quæ est à fluuio Asenaga vsque ad caput Manti:sed ab hoc capite vsque ad caput Sancti Ioannis arida & sterilis.

Mauritaniæ)Exterioris,quæ olim dicta est Tingitana,nunc diuisa in prouinciā Tanger,regnum Fez, & prouinciā Marruecos: quanquam sunt qui addant prouinciam Asaphi,vbi est Asamor.

Procul à mari) Constat nūc Babam, hoc est Fez,esse mediterraneam & opulentissimam. Hæc & alia quorum meminit Pomponius , in charta nostra Aphricana aperta sunt: ad quam mittimus geographiæ studiosum.

EIVSDEM OLIVARII Definitiones aliquot Geographicæ.

Vrbs & Oppidum ædificia continent. } ex Nonio Marcello.
Ciuitas verò ciues. }
Fluuius,quòd fluat. }
Amnis,quòd ambiēdo fluat.ex Varrone.

Fretum angustum , est mare inter duas terras.

Isthmos,arcta terra inter duo maria.

Promontorium,à prominendo, pars mōtis quæ mari prominet.

Chersonesus,lingua communi,& Cheronesus lingua Laconica, terra est ferè insula:Latini vocant peninsulam.

Insula,est terra aquis circundata.

Continens, terra est alteri ita continua, vt inde absque marina nauigatione omnes tres partes terræ peragrare possimus.

Sinus,metaphoricōs dicitur à sinu corporis , quæ pars est inter pectus & complexū brachiorum:hinc,quia littora curua complectuntur maria,vocantur sinus.

Lacus,est qui perpetuam habet aquam.

Stagnum,quod temporariā,hoc est hyeme collectam ex pluuia.

Palus,est aqua nimis profunda,& latissimè diffusa.

Regio prouincia dicitur : quæ quoniam à regibus regebatur,dicta est regio.

Mons,pars terræ alta & eminens.

Ramentum montis, mons est ex alio ortus monte.

Portus,à portando,locus iuxta mare cōclusus , quò importantur merces & exportantur,vbi naues tutò hyemare possunt : & hoc differt ab statione, in qua ad tempus solùm breue.

Apertū mare,vulgò Playa dicitur, quòd nullum habeat secessum tutum à tēpestate.

Pons in portu molle dicitur.

Vicus,pars est vrbis,siue,quæ aliquando fuit pars vrbis.

Villa,domus est rusticana.

Pagus , plures domus rusticanæ coniunctæ,non clausæ mœnibus.

Castellum,domus rusticanæ clausæ mœnibus.

FINIS.

C. IVLII SOLINI
POLYHISTOR,

Appellatus à quibusdam RERVM TOTO ORBE MEMORABILIVM THESAVRVS: ab ipso autem Solino prius inscriptus, COLLECTANEA RERVM MEMORABILIVM.

A MARTINO ANTONIO DELRIO ex manuscriptis libris emendatus.

DE CAII IVLII SOLINI POLYISTORE

HENR. STEPHANI TETRASTICHON.

Non modò multa docet Πολυΐστωρ mira, ſed hæc ſunt
Mira modis variis, in variiſque locis.
Sic πολυποικίλου hic Πολυΐστωρ ἵστορα reddet
Hiſtoriæ, & verè ποικιλοθαυμαστής.
Diſcendi tantùm ſtudio tenearis oportet.
Nam quis πολυμαθής, ſit niſi φιλομαθής;

AD AMPLISS. ILLVSTRISSIMVMQVE CARDINALEM GRANuellanum, Machliniæ Archiepiscopum, Neapoli pro Rege, &c.

MARTINI ANTONII DELRIO PRAEFATIO.

NON dubito, Antoni, Cardinalis illustrissime, complures fore, qui, si eorum sententia requiratur, hoc meum ad te scribendi consilium reprehensuri, & pudoris prudentiæque paulo in me amplius desideraturi sint: quibus ego uidebor neque limatissimi iudicii tui, neque grauissimarum occupationum, neque habita infantiæ meæ ratione, non uereri hos pueritiæ meæ fructus tibi, & maximorum regum beneficentia, &, quod caput est, summis uirtutum meritis in præcipuo dignitatis gradu constituto consecrare, atque exactissimæ tuæ censuræ subijcere: quam ego censuram tanti feci hactenus, & etiamnū facio, atque quoad uiuam facturus sum, quanti par est eius fieri, qui cùm primùm ratione ualere & uti cœpit, in rebus maximis & honestissimis non modò cognoscendis, uerùm (quod longè excellentius est) præstantissimè etiam agendis præclarissime sit uersatus. Vnde tibi tantam eámque singularem rerum omnium cognitionem, tam politum & accuratum iudicium comparasti: ut, qui te non solùm cum nostri sæculi & in iudicando & in agendo uersatissimis, sed etiam præcipuis ex omni memoria uiris, comparare nō dubitarit, demū mihi quid deceat intelligere uideatur. Si quis enim uniuersum uitæ tuæ cursum, atq; omnia illa quibus in hūc usque diē nō tam interfuisti, quàm præfuisti, cogitatione percurrat: tam multa à te gesta inueniat, & tam præclara in quocūq; uirtutum genere, quàm multa mente uix quisquam comprehendere, lingua quidē assequi nemo possit. Nam cùm earum artium quæ Respub. conseruant, & uiros tui similes apprimè decent, illæ magnitudine sua ac præstantia cæteras facilè superent, quas belli & pacis nuncupamus: earum utranque auidè quidem complexus es, in altera tamen potissimum periculum fecisti, quantum, ubi animum intendis, ingenio ac industria cōsequi ualeas. Natura te rerum omnium quæ ad comparandam solidam honestatis & dignitatis gloriam pertinent, appetentissimum genuerat: statim nihil non illorum consecutus es è quibus egregia uirtutum documenta capiuntur. Etenim ut de iustitia tua sileam, ipsa res loquetur, nihil tibi puero, adolescenti, iuueni, uiro, domi forisue, æquitate maius, nihil antiquius fuisse. Taceam liberalitatem? malignum me tui cognati, amici, necessarij, familiares, alieni, omnes denique homines omnium liberalissimum te munificentissimumque in omni ætate experti, clamabunt. Mansuetudinem prætercam? scit unusquisque te ita iniurias multas & graues, à potentibus quidem sed perniciosis ciuibus (quorum detestanda consilia tu quidem diu antè præuideras, nos autem, euentu magistro, serò deprehendimus) illatas, pertulisse: ut, uel occæcatis liuore, appareret, censere te iniurias obliuisci longè esse melius quàm ulcisci. Postremò etsi nihil dicam de innocentia, continentia, humanitate, constantia, grauitate, fide, religione, pietate, cæteris uirtutibus tuis, (uereor enim non, ne dum uera commemoro nonnullis fidem non faciam, sed ne merita prædicatione offendam modestiam tuam, qua laude digna præstare quàm laudari semper maluisti) audies nihilominus frequentissimè, & uerò audire existimo, hominum uoces unicum te esse fatentiū, qui nihil tibi permittas, quod non & iura omnia & populus uniuersus concedat: cuius fidem non inuictissimus modò IMP.

CAROLVS V. *sed illius etiam filius* PHILIPPVS II. *Christianissimus (nã & hunc dignitatis religionisq; titulũ* IOANNES VIII, ALFONSO MAGNO, *& posteris eius tribuit) atque Catholicus Hispaniarum* REX, *paternarum ut rerum sic uirtutum heres, sacrosanctam perpetuò iudicauit: cui, cùm humanitate omnes superes, tamen grauitas comitati facilitatique maiestatem quandam uerè decoram pulcherrimè admiscens inesse cognoscitur: quem secundæ fortunæ dulcedine nemo ebrium aut insolentem, aduersæ amaritudine quicquam de mentis æquitate demere mortalium nullus uidit: quo nemo castius sacra colit, nemo religionem ardentius amat, nemo pietatis officia diligentius exsequitur: à quo quandiu Belgium nostrum regebatur, miserorum querimoniæ exaudiebantur, oppressi iuuabantur, malis supplicia irrogabãtur, bonis præmia decernebantur, florebat religio, fides durabat, sacri sacræ Ecclesiæ ritus illibati uigebant, omnium incolumitati, paci, otio, libertati consulebatur: denique quo (dicam quod sentio) sicariorum furori audaciæque paucorum, omnium salutis caussa, Q. Metelli, C. Cottæ, Q. Varij, aliorum huius classis ciuium exemplo, cedente, huiusmodi nostram Rempub. mala exceperunt, de quibus neque scribere pro magnitudine fusè, nec queri perinde ac dolent grauiter, neque uociferari quantum opus est altè, nec quiritari satis flebiliter intelligo me posse. Quãobrẽ quotquot te amant, suspiciunt, colũt (colunt autẽ boni & sani omnes) quãtũ credis eos ex tam diuturna absentia dolorem percepisse? ego sanè, qui de meo cæterorum ingenia metior, usque eo hactenus affectus sum, ut desiderium tui nondum ferre, nedum perferre adhuc quiuerim. Neque sensum istum ulla unquam temporum longitudo leniuisset, nisi nuper accepissem habitam tandem summorum meritorum tuorum à Rege nostro rationem, téque collocatum in eo honoris gradu, qui non nisi illis confertur, qui cum tanta dignitate uirtutem æquare possunt, & ab eo collocatum, qui cùm Rex sit omnium sapiẽtissimus & optimus, tum pro Rege nullum præficit, qui non sibi sit simillimus, hoc est, bonitate ac sapientia maximè excellat. Iccirco gratulor equidem tibi tua caussa, de hoc excelso dignitatis fastigio: magis tamen Neapolitanorum Reipub. gratulor. Illi erit in te situm præsidium aduersus intestina atque externa pericula certissimum: tibi, licet uirtus & uigilantia ex ueteri tua consuetudine sint nõ difficilia, grauissimæ attamen his calamitosis temporibus curæ & occupationes incumbent, quæ, sat scio, uix respirandi momentum tribuent. Quod ipsum quoque mihi obijci posse uideo ab illis, quibus (ut initio dixi) hoc meum te compellandi institutum uehementer displicebit: quorum tamen, ut rem in pauca conferam, nihil me rationes mouere potuerunt, quin importunus potius, &, si ita uis, nonnihil impudens mallem ab imperitis nuncupari, quàm, ueluti officij mei tuorumque beneficiorum immemor, ab hominibus intelligentibus accusari. Nimirum magnopere mihi peccare uiderer, cum patrem nactus quem non eo tantùm nomine quòd pater est, diligere debeo, sed quòd is pater qui nullis unquam sumtibus aut curis pepercit, ut me ad eruditionem morúmque sanctitatem uocaret: te quoque, Cardinalis amplissime, singularem honestarum artium patronum, cui cùm iuuandi me facultas non desit, adsit etiam uoluntas, qua es benignitate, felici meo fato, Mæcenatem adeptus, si nullum tamen pueritiæ meæ non omnino malè actæ specimen darem. neque uerò ullũ clarius à me dari posse sentio, quàm si quicquid datur siue sciẽtiæ siue prudẽtiæ studio, ad cuius intelligentiã omnes cogitationes & actiones meas refero, ocij conceditur: quanquã, uerũ ut fatear, nullũ mihi tẽpus tam ab eo uacuum esse possit, ut non in legum cogitatione teratur: sed tamen quicquid mihi inde ocij conceditur, omne his Musis quibuscum ab ineunte ætate multum semper habui commercij, impendens, aliquid elaborarem, quo cunctis testarer non ociosè me sed literarum occupationibus pueritiam transegisse: eandem iuuentutis rationem redditurus tum cùm illam excessero. Quare Solinum, ob multiplicem quam complectitur uariarum rerum cognitionem, laudatum scriptorem, quem Macrobius, Seruius, Priscianus,*

dinus etiam Hieronymus, Ambrosius, Augustinus, complures alij doctrina & religione clarissimi in pretio habuerunt, non sine labore, quòd omnium penè generum libri euoluendi fuerunt, ab innumeris quibus scatebat mendis uindicaui: existimaui uitio mihi dari nec ab iniquissimis (quorum fastidio sordet hoc totum emendandi genus) posse, si Solino eandem opem præstarem, quam præstare non pigeat Terentio & Virgilio Antonium Goueanum, Ciceroni eundem Goueanum, & Cælium Calcagninum, Cornificio Vualdricum Zazium, Tacito Andream Alciatum, & AEmilium Ferrettum, Varroni & Festo Antonium Augustinum, Plinio & Melæ Hermolaum Barbarum, uno excepto iurisconsultos omnes: tales ac tantos uiros, ut illorum exemplo errare, quam aliorum bene sentire, parum abest quin potius & præstabilius existimem. Cùm itaque Polyhistorem Iulij Solini quàm plurimis locis propemodum suæ natiuæ integritati restituissem, multáque illi uulnera, uel temporum libris inimicorum iniuria, uel librariorum male de litteris meritorum incuria, illata persanassem, atque animo meo continua beneficiorum tuorum recordatio obuersaretur, si non illum in tuo nomine comparere curarem, fore me iudicaui, non dicam illis tuis quæ mediusfidius amplissima sunt, erga me omnésq; necessarios meos meritis, sed illis ipsis studijs quibus puer incubui, & ab humanitate quam docent, nomen acceperunt, atque iustitiæ, quibus iam sum initiatus, quæ suum unicuique tribuendum affirmant, sanctionibus prorsus indignum. Propterea cohibere me non potui quin hoc testimonio (neque etenim possum alio) & tuorum beneficiorum memoriam nulla ex parte periisse declararem, & meam tibi inseruiendi cupiditatem testarer: non tam (fatebor quod res est) dignitati tuæ inseruiens, quàm animi mei propensioni indulgens. Ea si tantum apud te, Cardinalis illustrissime, momenti habebunt, ut audaciæ meæ ratio tibi non improbetur: erit caussa cur omnem operam, studium, diligentiam, quemadmodum feci hactenus, perpetuò ad tuam destinem uoluntatem: téq; unum laborum meorum fautorem cognoscens, post hæc leuidensia, in maioribus disciplinis, quæ nunc totum me sibi uindicant, enitar haud paullo alacrius aliquam quandoque mercem, cùm tua inscriptione digniorem, tum uitæ meæ instituto honestiorem expromere. Interim tibi persuade, nihil me, aut ingenio, aut industria, quæ sunt qualia Deo esse placuit, aut assiduitate, quæ efficiam ne sit minima, consecuturum, quin libenter illud omne ad tuas uirtutes celebrandas conferam. Louanij, a. d. IV. KAL. DECEMB. CIↃ. IↃ. LXXI.

MARTINVS ANTONIVS DELRIO, CANdidis lectoribus S. P. D.

MVLTA sunt in Solini contextu castigata, quorum in emendationibus nulla mentio fit: in illis tamen omnibus secutum me manuscriptorum librorum fidem & auctoritatem scitote, nihilque emendasse quod in illis non reperiretur. Cur autem ea silentio praeterierim, ratio est, quod cunctorum vbi emendationum ratio redditur, meminisse operaepretium non existimaui: tum, quòd emendationes meae ipsum facilè Solini librum magnitudine superassent: tum, quia pleraque huiusmodi sunt, quae non nisi ab indoctis & ipsa maleuolentia ridicule reprehendi posse videantur: tum etiam quòd iis qui haec tanti putabunt vt legere dignentur, molestissimum fuisset summo nonnunquam fastidio percurrere quae tam clara & aperta erant, vt ea, nisi Thamyras quispiam, nemo non primo intuitu perspiciat. Quae verò in membranis Iusti Lipsii non continebantur (desiderabantur autem non pauca) hic vbique notis [ ] inclusi. Capitum distinctionem Lugdunensium editionum non mutaui, quoniam non in vulgatis modo, sed & in antiquis codicibus diuersissima habetur: neque adhuc affirmare possum, vtrum Solinus opus suum in capita diuiserit, an verò librarij in hoc scriptore (quod eos in M. Manilio, Suetonio Tranquillo, atque Martiano Capella fecisse, ex apographis quae vidi, satis intelligo) labori legentium hoc pacto se subuenire crediderint. Illud sane fatendum est, has librorum in capita diuisiones, dummodo per materiae naturam liceat, memoriam nonnulla ex parte iuuare. Polyhistorem verò talem esse nomen satis indicat, vt, quo quidque loco contineatur, sciri sine magno labore nequeat, si regionum de quibus agit, nomina suis locis non inserantur, quibus studiosi tanquam summo digito, & quasi per indicem ad eum locum perducantur, quo, quod scire desiderant, continetur. Porro vnum est quod à vobis impetrare cupio, & debeo, scilicet vt antè quàm de opera mea sententiam feratis, recordemini eorum quae Romanorum eruditissimus Varro in lege Maenia scripsit, neque in bona segete nullum esse spicum malum, neque in mala non aliquod bonum: memineritis quoque me de grege hominum esse, è quibus nemo tā prouidus ac circumspectus est, qui non saepenumero fortiter in lapidem impingat, cùmque hominem qui extra terminos adolescentiae nondum sit progressus, cuius maximè propria est iudicij non magnitudo, sed imbecillitas aetatis. Valete.

SOLINI VITA PER IOANNEM CAMERTEM EDITA.

QVA aetate Iulius Solinus floruerit, nil certi à peritioribus proditum est. id accidisse crediderim, quòd eorum monumenta qui post eum scripserunt, barbaris cuncta vastantibus, ferè perierint vniuersa. Miror Chronicorum supplementi obscurum scriptorem aliàs, tradidisse, hunc Solinum Augusti Caesaris floruisse temporibus, cui & Nauiges dedicasse commemorat. Constat enim Solinum Vespasiani principis in hoc opere meminisse. Ex annorum autem inter vtrunque Caesarem computatione euidens est, non potuisse Solinum opus suū Augusto dicasse, & Vespasiani Caesaris res gestas retulisse. Meminit praetereà Solinus Suetonii Paulini, quem Plinius se vidisse testatur. Huc accedit, quòd ex Pliniano fonte Solinus hauserit fermè omnia: cùm tamen scribēs haec, infantiae suae, in operis exordio, veniam sibi dari postulet ab amico. Sed cùm nusquam Plinii, per quem profecit, habuerit mentionem, suspicor, viuente adhuc Plinio, opusculū hoc suum scripsisse Solinum. Hinc factum forsitan vt viuentis non meminerit auctoris. Consimili ratione potuit euenire, ne vnquam Plinius Dioscoridis, nobilis, eiusdem cum eo temporis, scriptoris nomen recensuerit: cùm constet tamē innumera ex eo in opus suū Plinium transtulisse. Eadem culpa poterit Dioscoridi imputari (nā vter ab vtro surripuerit, apud Ammonem inueniri posset) si is oppressa Plinii mentione, tanta ex eo fuerit suffuratus. Qui de Xenophontis Platonisque vita & moribus, pluráque de iisdem alia exquisitissimè scripsêre, tradunt nec Platonem Xenophontis, nec contrà Xenophontem Platonis, cùm esset vterque Socratis discipulus, in tot vtriusque voluminibus inseruisse nomen.

Hi sunt inuidia nimirum, credite, mores,
Vt sua quàm raris tempora lector amet.
Pascitur in viuis liuor, post fata quiescit.

Vera Nasonis sentētia. Quid de Macrobio, qui integras saepe paginas ex Gellio: de Placido, qui ex Seruio; Acrone, qui ex Porphyrione? quid de sexcentis aliis, qui longas com-

mentationes, suppressis vnde sumpserint auctoribus, ad verbum sibi omnia tribuerunt? Nemo ambigit Aulum quoque Gellium, Latinæ linguæ delicias, Liuiana lectione plurimum profecisse: cùm tamen T. Liuium, Latinorum historicorum longè principem, suarum Noctium noluerit esse participem. Nec assentior quorundam opinioni, qui ea spe Solinum nullam habuisse Plinii mentionem existimant, vt Plinii exemplaria deperirent penitus, sicque eius Collectanea extarent sola, nec procedente tempore ab vllo possent sua furta dignosci. Qua mente Florus & Iustinus laborasse creduntur. Esset vtinam tot bonorum auctorum amissionis hæc sola caussa: extarent hodie Catonis, (vt Græcos interim missos faciam) Varronis, Nigidii, Sallustii, Hygini, Celsi, Ennii, Furii, Varii, Actii, Neuii, Pacuuii, nobilium auctorum monumenta, quæ, magna studiosorum iactura, perierunt. Vtcunque factum sit, testatur Solinus ingenuè, quicquid in Polyhistore complexus est, de scriptoribus receptissimis emanasse, suúmque nil proprium esse dixit: Cùm nihil (inquit) omiserit antiquitatis diligentia, quod intactum ad hoc vsque æui permaneret. Rursus constantiam veritatis penes eos esse testatur, quos in opere fuerit ipse secutus. Nec dedecori Solino adscribendum, quòd passim fuerit Plinium æmulatus: sicut nec Maroni dàdum crimini, quòd toties veterum poetarum, Homeri præsertim, versus in suum opus transtulerit. Non enim parua virtus est auctorem optimum optimè æmulari. Fuisse Solinum Romanum, tum ex scribendi stylo coniicitur, tum quòd frequenter, cùm de Romanis mentio incidit, eos is locis multis nostros soleat appellare. Solini auctoritate nedū recentiores scriptores, Sipontinus Perottus, Domitius Calderinus, Angelus Politianus, Hermolaus Barbarus, Ianus Parrhasius, iisque alii plures similes, quos non iniuria inter veteres quis annumerarit: sed Seruius II. Georg. & Priscianus in VI. insignes grammatici, nominatim etiam vsi sunt. Dionysii quoque interpres (siue is Priscianus fuerit, siue Rhemnius) integras Solini clausulas suis carminibus frequenter inseruit. Solini (ni fallor) sunt omnia quæ de annorum diuisione & diebus intercalaribus à Macrobio sunt relata. Doctores præterea ecclesiastici, D. Hieronymus, Ambrosius, Augustinus, item doctiores alii, iisdem ferè verbis Solini sæpe sunt sententias mutuati. Sunt qui perinde Plinianam simiam Solinum nuncupent, quemadmodum Titianum, oratorum, Arulenum, Stoicorum, Iulius Capitolinus, Plinius Cæcilius, Sidonius Apollinaris simias nominatos fuisse tradunt. Sed hi non aduertunt eos per contumeliam simias appellari solitos, qui vel ab aliis priùs tradita, eodem quoque ordine referunt, vel non eos auctores sed eorū vmbram potius æmulantur. Verùm Solinus sic Plinianam phrasim æmulatus est, vt (venia dixerim aliorum) vix sit repertus alter qui Plinianæ maiestati propiùs accesserit. Inscripsit librum hunc (vt in vetustis quibusdam exemplaribus inuenitur) Autio amico: cui & opus tradidit castigandum. Sunt qui alia sui ingenii monumenta reliquisse tradant: quæ vel temporis iniuria perierunt, vel abstruso loco quopiam, cum blattis forsitan, delitescunt.

C. IVLIVS SOLINVS AVTIO SVO S. P. D.

QVONIAM quidam impatientius potius quàm studiosius, opusculum quod moliebar, intercipere properarũt: idque etiam tum impolitum, priùs in medium dederunt, quàm inchoatæ ei summa manus imponeretur, & nunc, exemplaribus corruptis, quæ damnata sunt, quasi probata circunferunt, prætcritis quæ ad incrementum cognitionis accesserunt cura longiore: ne fortè rudis & imperfecta materia, velut spectatus à me liber, in manus tuas deferretur, opusculum sententia mea digestum, vt noscercs, misi. Primò, quòd referendus ad industriam tuam fuit tenor dispositionis: deinde, vt scabiæ adhuc informitatis proditio, editione vera extingueretur. Erit igitur operi isti titulus POLYHISTOR. Nam quem in exordio designaueram, scilicet COLLECTANEA RERVM memorabiliũ, cum iis quæ improbauimus, placuit obliterari. Collata igitur hac epistola cum ea quæ auspicium scriptionis facit, intelligis eodem te loco habitum quo eum cui laboris nostri summam dedicauimus.

C. IVLIVS SOLINVS *AVTIO SVO S. P. D.

CVM & aurium clementia & optimarum artium studiis præstare te cæteris sentiam, idque oppidò expertus, de beneuolentia tua nihil temerè perceperim: reputaui examen opusculi huius tibi potissimùm dare, cuius vel industria promtius suffragium, vel benignitas veniam spondebat faciliorem. Liber est ad cõpendium præparatus, quantúmque ratio passa est, ita moderatè repressus, vt nec prodiga sit in eo copia, nec damnosa concinnitas. Cui si animum propiùs intenderis, velut fermentum cognitionis magis ei inesse, quàm bracteas eloquentiæ deprehendes. exquisitis enim aliquot voluminibus, studuisse me impendiò fateor vt & à notioribus pedem referrem, & remotis largius immorarer. Locorum commemoratio plurimum tenet, in quam partem fermè inclinatior est vniuersa materies. quorum commeminisse ita visum est, vt inclytos terrarũ situs, & insignes tractus maris, seruata orbis distinctione, *suo quæque ordine redderemus. Inseruimus etiam pleraque differẽter congruentia: vt, si nihil aliud, saltem varietas ipsa legentium fastidio mederetur. Inter hæc hominum & aliorum animalium naturas expressimus. Addita sunt pauca de arboribus & lapidibus exoticis, de extimarum gentium formis, de ritu dissono abditarum nationum: nonnulla etiam memoratu digna, quæ prętermittere incuriosum videbatur, quorúmque auctoritas (quod in primis industriæ tuæ insinuatum velim) de scriptoribus manat receptissimis. Quid enim proprium nostrũ esse posit, cùm nihil omiserit antiquitatis diligentia quod intactum *ad hoc vsq; æui perseueret? Quapropter quæso [te] ne de præsenti tempore editionis huius fidem libres: quandoquidem vestigia monetæ veteris persecuti, opiniones vniuersas eligere maluimus potius quàm innouare. Itaque si qua ex istis secus quàm opto in animum tuum venerint, des velim infantiæ meæ veniam. nam constantia veritatis penes eos est quos secuti su-

ti ſumus. Sicut ergo [ij] qui corporum formas æmulantur, poſtpoſitis quæ reliqua ſunt, ante omnia effigiant modum capitis, nec in alia membra priùs lineas deſtinant, quàm ab ipſa (vt ita dixerim) figurarum arce auſpicium faciant inchoandi: ita nos quoque à capite orbis, id eſt, ab vrbe Roma, principium capeſſemus: quamuis nihil ſuper ea doctiſsimi auctores reliquerint, quod in nouum præconium poſsit ſuſcitari, ac ſuperuacuum penè ſit, relegere tramitem decurſum tot annalibus. Ne tamen prorſus diſsimulata ſit, originem eius quanta valemus perſequemur fide.

MARTINI ANTONII DELRIO IN C. IVLII SOLINI POLYHISTOREM EMENDATIONES.

IN EPISTOLAM II.

AVTIO] Num legendum eſt Auito, cuius Plinius Cæcilius lib. v. epiſt. meminit? num verò Antiq: cùm C. Antius C. F. anno DCCCXLV. cos. fuerit, quo tempore Solinus vixit? In m. ſ. quidem libris, vel quos ego vidi, vel inſpexerunt alii, habetur Aduento.

Suo quęque ordine redderemus] In ſcripto libro Iuſti Lipſii, hominis apprimè docti, mihíque maximè amici, in eius inquam ſcrip. lib. (quem, quotiēs vnicum codicem cito, intelligi volo) habetur Ordini.

Ad hoc vſque æui perſeueret] Scriptus cod. continet, permaneret.

Quod in nouum præconium poſsit ſuſcitari] Lego, quod ignotum præconium poſſit ſuſcitare: quemadmodum veteres libri habent.

C. IVLII SOLINI POLYHISTOR.

De Origine Vrbis Romae.

Capvt I.

SVnt qui videri velint Romæ vocabulum ab Euandro primùm datum, cùm oppidum ibi offendisset, quod extructum antea Valentiam dixerat iuuentus Latina: seruatáque significatione impositi priùs nominis Ῥώμη Græcè, Valentiam nominatam: quam Arcades quoniam in excelsa parte montis habitassent, deriuatum deinceps, vt tutissima vrbium, arces vocarentur. Heraclidi placet, Troia capta quosdam ex Achiuis in ea loca vbi nunc Roma est, deuenisse per Tiberim: deinde, suadente Rome, nobilissima captiuarum, quæ his comes erat, incensis nauibus, *posuisse sedes, struxisse mœnia, & oppidum ab ea Romen vocauisse. Agathocles scribit, Romen non captiuam fuisse, vt suprà dictum est, *sed Ascanio natam, AEneæ neptem, appellationis istius caussam fuisse. *Traditur etiam proprium Romæ nomen, verùmtamen vetitum publicari: quandoquidem quo minus enunciaretur, ceremoniarum arcana sanxerunt: vt hoc pacto notitiam eius aboleret fides placitæ taciturnitatis. Valerium denique Sc ranum, quòd contra interdictum eloqui id ausus foret, ob meritum profanæ vocis, neci darum. Inter antiquissimas sanè religiones sacellũ colitur Angeronæ: cui sacrificatur ante diẽ duodecimum Kalendarum Ianuariarum: quæ diua præsul silentii istius, prænexo obsignatóque ore simulacrum habet.

IN CAPVT I.

Posuisse sedes, struxisse mœnia] Quia in vet. libro Instruxisse habetur, restituo, Inde struxisse.

Sed Ascanio natã] Vetus codex, Sed ab Ascanio natam. Simili modo in Epitome lib. I. Liuianæ historiæ, vbi vulgò, Nati Romulus & Remus, legitur in m. s. quem Lud. Carrio. I. C. vir de litteris præclarè meritus, cum impressis contulerat, Nati ex ea Romulus & Remus.

Traditur etiam proprium Romę nomẽ, veruntamen vetitum publicari] Vera lectio in vet. cod. continetur, Traditur etiam proprium Romæ nomen, & verum magis, quod nunquam in vulgum venit.

De consecratione vrbis. Cap. II.

DE temporibus vrbis conditę, ambiguitatum quęstiones excitauit, *quòd quædam ibi multo ante Romulum cõdita sint. Quippe aram Hercules, quam vouerat, si amissas boues reperiss t, puniro Caco, patri inuentori dicauit. Qui Cacus habitauit locum cui Salinæ nomen est: *vbi Trigemina nunc porta. hic (*vt Gellius tradit) cùm à Tarchone Tyrrheno ad quẽ legatus venerat, missu Marsyæ regis, socio Megale Phryge, custodię foret datus, frustratus vincula, vnde venerat redux, & præsidiis amplioribus occupato circa

Vulturnum & Campaniam regno, dum etiam ea attrectare auderet quę cõcesserant in Arcadũ iura, duce Hercule, qui tunc fortè aderat, oppressus est. Megalen Sabini receperunt, disciplinam augurandi ab eo docti. Suo quoque nomini idem Hercules instituit aram quæ maxima apud pontifices habetur: cùm se ex Nicostrata Euandri matre, quæ à vaticinio Carmentis dicta est, immortalem comperisset fore. Conseptum etiam, intra quod ritus sacrorum, factis bouicidiis, docuit Potitios. Hoc sacellum Herculis in foro boario est, in quo argumenta & conuiuij "& lætæ maiestatis ipsius remanent. Nã diuinitus illò neque canibus neque muscis ingressus est. Etenim cum visceratıonem "sacrificolis daret, Myagrum deum dicitur imprecatus: clauam verò in aditu reliquisse, cuius olfactum refugerunt canes. id vsque nunc durat. AEdem etiam quæ Saturni ærarium fertur, comites eius condiderunt in honorem Saturni, quem cultorem regionis illius cognouerant extitisse. iidem & montem Capitolinum Saturnium nominarunt. "Castelli quoq; quod excitauerant, portam Saturniam appellauerunt, quæ postea Pandana vocata est. Pars autem infima Capitolini montis habitaculum Carmentis fuit: vbi Carmentis nunc fanum est, à qua Carmentali portę nomen datum [est.] Palatium [verò] nemo dubitauerit quin Arcades habeat auctores, à quibus primùm "Palanteum oppidum conditum: quod aliquandiu "Aborigines habitarunt, sed propter incommodum vicinæ paludis, quam præterfluens Tiberis fecerat, profecti Reate, postmodum reliquerunt. Sunt qui velint à balatibus ouium, mutata littera, vel à Pale pastorali dea, aut (vt Silenus probat) à "Palantho Hyperborei filia, quam Hercules ibi compressisse visus est, nomen monti adoptatum. Sed quanquam ista sic congruant, palàm est, prospero illi augurio deberi gloriam Romani nominis, maximè cùm annorum ratio faciat cardinem veritati. Nam, vt affirmat Varro, auctor diligentissimus, Romam condidit Romulus Marte genitus & Rhea Siluia, vel, vt nonnulli, Marte & Ilia. dictáque est primùm Roma quadrata, quòd ad æquilibrium foret posita. ea incipit à silua quæ est in area Apollinis, & ad supercilium scalarum Caci: habet terminum vbi tugurium fuit Faustuli. Ibi Romulus mansitauit, qui auspicatò fundamenta murorum iecit, duodeuiginti natus annos, vndecimo Kalendas Maias, hora post secundam "ante tertiam, sicut L. "Taruntius prodidit, mathematicorum nobilissimus, Ioue in piscibus, Saturno, Venere, Marte, Mercurio in Scorpione, Sole in Tauro, Luna in Libra, constitutis. Et obseruatum deinceps, ne qua hostia Parilibus cæderetur: vt dies iste à sanguine purus esset. cuius significationem de partu Iliæ tractam volunt. Idẽ Romulus regnauit annos septem & triginta. de "Cæninensibus egit primũ triũphum, & Acroni regi eorum detraxit spolia quæ Ioui Feretrio primus suspẽdit, & opima dixit. rursus de Antemnatibus triumphauit, "de Veientibus postremò. apud Capreæ paludẽ Nonis Quinctilibus comparere desiit. Ceteri reges, quibus locis habitauerint dicemus. Tatius in arce, vbi nunc ædes est Iunonis Monetæ: qui anno quinto quàm ingressus vrbem fuerat à Laurentibus interemtus, septima & vicesima Olympiade "hominem exiuit. Numa in colle primùm Quirinali, deinde propter ædem Vestæ, in regia quæ adhuc ita appellatur: qui regnauit annis tribus & quadraginta, sepultus sub Ianiculo. Tullus Hostilius in Velia, vbi postea deûm Penatium ædes facta est: qui regnauit annos duos & triginta, obiit Olympiade quinta & trigesima. Ancus Martius in summa sacra via, vbi ædes Larium est: qui regnauit annos quattuor & viginti, obiit Olympiade prima & quadragesima. Tarqui-

nius Priscus ad Mugoniam portam, supra summam nouam viam: qui regnauit annos septē & triginta. Seruius Tullius Esquiliis supra cliuum Vrbicum, qui regnauit annos quattuor & quadraginta. Tarquinius Superbus, & ipse Esquiliis supra cliuum Pullium ad Fagutalem lucum: qui regnauit annos quinq; & viginti. Cintio, Romam duodecima Olympiade placet conditā, Pictori, octaua: Nepoti & Lutatio, opinionem Eratosthenis & Apollodori comprobantibus, Olympiadis septimæ anno secundo, Pomponio Attico, & M. Tullio, Olympiadis sextæ anno tertio. Collatis igitur nostris & Græcorum temporibus, inuenimus incipiente Olympiade septima Romam conditam, anno post Ilium captum quadringentesimo trigesimotertio. Quippe certamen Olympicum, quod Hercules in honorem ataui materni Pelopis ediderat, intermissum, Iphitus, filius eius, instaurauit, post excidiū Troiæ anno quadringentesimo octauo. Ergo ab Iphito numeratur Olympias prima: ita, sex mediis Olympiadibus interiectis, quibus singulis anni quaterni imputantur, cùm septima cœptante Roma condita sit, inter exortum vrbis & Troiam captam iure esse quadringentos annos & trigintatres constat. Huic argumento id accedit, quòd cùm C. Pompeius Gallus, & Q. Verannius Nepos vrbis conditæ anno octingentesimoprimo fuerint consules, consulatu eorum Olympias septima & ducentesima actis publicis annotata est. quater ergo multiplicatis sex & ducentis Olympiadibus, erunt anni octingenti vigintiquattuor, de quibus septima Olympiade annectendus est primus annus, vt in solidum colligantur anni octingenti vigintiquinque. ex qua summa detractis viginti annis & quattuor, Olympiadum retrò sex, manifestè anni octingenti & vnus reliqui fient. quapropter cùm octingentesimo primo anno vrbis conditæ, ducentesimaseptima Olympias computetur, par est Romam septimę Olympiadis anno primo credi conditam. In qua regnatum est annis ducentis quadraginta tribus: Decemviri creati anno trecentesimo secundo: primum Punicum bellum anno quadringentesimo octogesimonono: secundum, anno quingentesimo tricesimoquinto: tertium, sexcentesimoquarto: sociale, sexcentesimo sexagesimo secundo. Ad A. Hircium & C. Pansam consules anni septingenti & decem: quorum consulatu Cæsar Augustus consul creatus est, nonum decimum annum agens: qui principatum ita ingressus est, vt vigilantia eius non modò securum verùm etiam tutum imperium esset. Quod tempus ferme solum repertum est, quo plurimum & arma cessauerunt, & ingenia floruerunt: scilicet ne inerti iustitio languerent virtutis opera bellis quiescentibus.

IN CAPVT II.

Quòd quædam ibi mulio ante Romulū condita sint. Quippe aram Hercules quam vouerat] Amplector vet. lib. scripturam, Q. q. i. m. a. R. culta sint. quippe ante H &c.

Vbi tergemina nūc] vet. lib. Ibi trigemina nūc. P. etiam Victor trigeminam nominat.

Vt Cælius tradit] Frequens apud grammaticos mentio Cælii, antiqui annaliū scriptoris. Cùm tamen vet. cod. Lipsii, item (vt à L. Carrione I. C. accepi) alii quattuor cōtineant Gellius, nihil dubito hoc amplecti. quia Gellii testimonio non semel Plinius & Macrobius vtuntur.

Lætæ maiestatis] Prior vox non habetur in scrip. lib.

Sacrificiis libaret] Membranæ, Sacrificolis daret.

Castelli quoque, quod excitauerant, portam, &c.] Aliter hæc in vet. lib. nempe, Castelli quoque, quod excitauerunt, portam Saturniam appellauerunt: quę postmodum Pandana vocitata: pars autem, &c.

Palanteum] O. v. l. Palantum. Stephano, Παλάντιον.

Aborigines habitarunt] Antiq. libri, Ab origine habitatum.

Palante] Vet. lib. Palantho. quod Festo congruit, in cuius contextu Palanto habetur: quanquam quidam vet. cod. teste Ant. Augustino, contineant Palante.

Ante tertiam] Additur in antiq. libris, Plenim.

Tarruntius] Sic o. ve lib. sed Plutarcho, in Romulo, dicitur Ταρρύτιος, Ciceroni t. de diuinatione Taruntius.

Ceninensibus] Stephano Καινῖται dicuntur: quare rectè vet. lib. Cæninēsibus. Bellè iidem, Rursus de Antemnatibus.

De Veientibus postremo,] Lib. scrip. Tertio.

Hominem exuit,] O. vet. lib. Exiuit. Nec aliter Priscianus legit.

Ser. Tullius Æsquilinus, supra cliuum Vrbicum, qui regnauit annos tt. & quadraginta,] Vet. lib. Seruius Tullius Esquilinus, super cliuum Vrbum, qui regnauit annos duos & triginta. Quid si legamus ex fide historica, annos i v. & xl.? Item Esquilis, sine A, ex omnibus o. scriptorum quos vidi, v. libris? Porro qui, Olbiū cliuum, legunt, non rectè faciunt. M. s. vel, Vrbicium, vel, Vrbium, vocant. Liuius, & eum secutus Marlianus, Virbium appellant.

Fagutalē lucum] Ex Varrone lib. 4. De ling. Latina legendum, Fagutalem lucum.

Olympiadis sextæ anno tertio] O. vet. lib. Olympiadis septimæ anno tertio.

Iphiclus] Membranæ, Iphitus. Pausaniæ in Arcad. hoc ipsum commemoranti, Ἴφιτος.

Verannius] Si Pompeio cognomen addidit, cur non & Verannio? cognomen autem est Nepos. Equidem quemadmodum hoc loco Verannium cognomine, sic paulo pòst iniquè Hirciū, A. prænomine priuarūt.

Augustus consul creatus est] Vox, Consul, non est tollenda, vt Camers opinatur: tum quòd in cunctis exemplaribus habetur, tum etiam quia Octauius in Vibi Pansæ demortui locum suffectus est.

Octauum decimum annum agens] Vet. lib. decimumnonum. Quod ad Suetonii traditionem propius accedit. nam Suetonius lib. 2. de Augusto agens, sic scribit: Consulatum vigesimo ætatis anno inuasit, admotis, &c.

DE DIVISIONE ANNI, ET DIEBVS INTERCALARIBVS, CAPVT III.

TVNC ergo primùm cursus anni perspecta ratio est, quæ à rerū origine profunda caligine tegebatur. nā ante Augustū Cæsarē incerto modo annū cōputabāt. quia apud AEgyptios quatuor mēsibus terminabatur: apud Arcadas, tribus: apud Acarnanas, sex: "in Italia apud Lauinios, tredecim: quorū annus trecētis septuagintaquattuor diebus ferebatur. Romani [in] initio annū decē mēsibus cōputabāt, à Martio auspicantes, adeo vt eius die prima de aris Vestalibus ignem accenderent, "mutarent viridibus veteres laureas, Senatus & populus comitia agerent, matronæ seruis suis cœnas ponerent, sicuti Saturnalibus domini: illæ, "vt honore promtius obsequium prouocarent: hi, quasi gratiam repensarent perfecti laboris. Maximè hunc mensem "principem testantur fuisse, quòd qui ab hoc quinctus erat, Quinctilis dictus est: deinde numero decurrente, December "solennem circum finiebat, intra diem trecentesimum quartum. " tunc enim iste numerus explebat annū: ita vt sex menses, tricenûm dierum essent, quatuor reliqui tricenis & singulis expedirentur. Sed cùm ratio illa ante Numam à lunæ cursu discreparet, lunari computatione annum peræquarunt, quinquaginta & vno "die adiectis. vt ergo perficerent x i i. menses, [de] sex mensibus superioribus detraxerunt dies singulos, eósque quinquaginta istis & vni adiunxerunt: factíque quinquaginta v i i. diuisi sunt in duos menses, quorum alter x x i x, alter xxviii, "dies continebat. sic annus habere quinque & quinquaginta & trecētos dies cœpit. Postmodum cùm perspicerent temere annū clausum intra dies quos suprà diximus, quandoquidem appareret solis meatum non ante trecentesimum sexagesimumquintum diem, abundante insuper quadrantis particula,

zodiacum conficere decursum, quadrantem illum & decem dies addiderūt: vt ad liquidum annus trecentis sexagintaquinque diebus & quadrante constaret: hortante obseruatione imparis numeri, quem Pythagoras monuit præponi in omnibus oportere. Vnde propter dies impares dijs superis Ianuarius dicatur, & propter pares Februarius, quasi ominosus, dijs inferis deputatur. Cùm itaque hæc definitio toto orbi placuisset, custodiendi quadrantis gratia, à diuersis gentibus variè intercalabatur, nec vnquam tamen ad liquidum fiebat temporum peræquatio. Græci ergo singulis annis x I. dies & quadrantem detrahebāt: eósque octies multiplicatos, in annum nonum reseruabant, vt contractus nonagenarius numerus in tres menses per tricenos dies scinderetur. qui anno nono restituti efficiebant dies quadringentos quadragintaquattuor, quos ἐμβολιμαίους, vel ὑπερβάλλοντας nominabant. Quod cùm initio Romani probassent, contemplatione numeri parilis offensi, neglectum breui perdiderunt, translata in sacerdotes intercalandi potestate: qui plerunque gratificantes rationibus publicanorum, pro libidine sua subtrahebant tempora, vel augebant. Cùm hæc sic forent constituta, modúsque intercalandi interdum cumulatior, interdum fieret imminutior, *vel omnino dissimulatus præteriretur, nonnunquam accidebat vt menses qui fuerant hyeme transacti, modò [in] æstiuum, modò [in] autumnale tempus inciderent. Itaque C. Cæsar vniuersam hanc inconstantiam, incisa temporum turbatione, composuit, &, vt statum certum præteritus acciperet error, dies x x I, & quadrantem simul intercalauit: quo pacto regradati menses de cetero statuta ordinis sui tempora detinerent. Ille ergo annus solus trecentos x L I I I dies habuit: alij deinceps trecentos sexagenos quinos, & quadrantē. & tunc quoq; vitiū admissum est per sacerdotes. Nam cùm præceptū esset anno quarto vt intercalarent vnū diem, & oporteret confecto quarto anno id obseruari, antequam quintus auspicaretur, illi incipiēte quarto intercalarūt, non desinente. sic per annos sex & x x x, cùm nouē dies tantūmodo sufficere debuissent, x I I sunt intercalati. *Quod deprehēsum Augustus reformauit, iussitque annos x I I sine intercalatione decurrere: vt tres illi dies qui vltra nouenarios temere fuerant intercalati, hoc modo possent repensari. ex qua disciplina omnium postea temporum fundata ratio est. Verùm cùm & hæc & multa alia Augusti temporibus debeātur, qui penè solus sine exemplo rerū potitus est, tot & tanta in vita eius inueniūtur aduersa, vt non sit facile discernere calamitosior an beatior fuerit. Primū, quòd apud auunculū in petitione magisterij equitū prælatus est ei Lepidus tribunus, cum quadā auspicantium cœptorum nota: mox triumuiratus collegium, prægraui potestate Antonij: Philippensis inde proscriptionis inuidia: abdicatio Postumi Agrippæ post adoptionem: deinde desiderio eius insignis pœnitentia: naufragia Sicula: turpis ibi in spelunca occultatio: seditiones militum plurimæ: Perusina cura: detectum filiæ adulterium, & voluntas parricidalis: nec minore dedecore *neptis infamia, incusatæ de morte filiorum: & amissis liberis, non solùm orbitatis dolor, sed Vrbis pestilentia, fames Italiæ bello Illyrico, angustiæ rei militaris, corpus morbidum, contumeliosa dissensio priuigni Neronis, vxoris etiam & Tiberij cogitationes *parum fidæ, atque in hunc modum plura. Huius tamen suprema quasi lugeret sæculum, penuria insecuta est frugum omnium: ac ne fortuitum, quod acciderat, videretur, imminentia mala non dubijs signis apparuerunt. Nam Fausta quædam, ex plebe, partu vno edidit quatergemi-

nos, mares duos, fœminásque totidem, monstrosa fœcunditate portendens futuræ calamitatis indicium. Quamlibet Trogus auctor affirmet in AEgypto septenos vno vtero simul gigni. quod ibi minus mirum, cùm fœtifero potu Nilus, non tantùm terrarum, *sed & hominum fœcundet arua. Legimus Cn. Pompeium Eutychidem fœminam Asia exhibitam, quam constabat tricies enixam, cum xx. eius liberis in theatro suo publicasse. Vnde cōpetens hoc loco duco super hominis generatione tractare. Etenim cùm de animalibus quæ dictu digna videbuntur, prout patria cuiusque admonebit, simus notaturi: iure ab eo potissimùm ordiemur, quod rerum natura sensus iudicio & rationis capacitate præposuit omnibus.

IN CAPVT III.

Apud Laulnios] Sic in antiq. lib. margine: in contextu verò, Latinos.

Mutarēt veteribus virides laureas] Macrobius, qui hæc omnia è Solino desumsit, Laureæ, inquit, veteres nouis laureis mutabātur. quare corrige, Mutarēt viridibus veteres laureas.

Vt honore] Manuscr. Vt per honores.

Deinde numero decurrente] Membranæ, pro, Deinde, habent, Vnde.

Sollemnem circum] Quædam membranæ, Sollemnem numerum circuitúmque.

Die adiectis,] O. vet. lib. Auctis.

Dies continebat] Vet. lib. Detinebat. Ei quod sequitur, Ianuarius dicatur, additur in membranis, & Martius.

Vel omnino dissimulatus præteriretur] In antiquissimo codice hæc verba non habentur, sed aliena manu margini sunt ascripta.

Quod deprehensum Augustus] Omnes membranæ quas vel vidi, vel aliis videre licuit, Reprehensum: quemadmodum post aliquot verba in vulgatis legitur, Vltra nouenarios temere: in vet. verò lib. Vltra nouem necessarios temere.

Turpis ibi in spelunca occultatio] Vet. lib. Turpi sibi in spelunca occultatione. Verùm nihil repono.

Neptis infamiæ incusatæ: mortes filiorum, & amissis liberis, non solus orbitatis dolor] Ista lectio in o. vet. lib. inuenitur.

Parum fidæ] Iidem habent, Fidelis. Sequitur, Sed & hominum fœcundet arua. Lego in vet. libris, Sed etiam hominum materna fœcundet arua.

DE MENSTRVIS, DE HOMINE, DE ALECTORIO LAPIDE, Cap. IIII.

ITAQVE, vt Democritus physicus ostendit, mulier solum animal menstruale est, cuius profluuia non paruis spectata documentis inter mōstrifica meritò numerantur: contactæ his fruges non germinabunt, acescent musta, morientur herbæ, amittent arbores fœtus, ferrum rubigo corripiet, nigrescent æra: siquid canes inde ederint, in rabiem efferabuntur, nocituri morsibus, quibus lymphaticos faciunt. [*parua hæc sunt.] Bitumen nascitur in Iudæa, quod Asphaltites gignit lacus, adeo lentum mollitie glutinosa, vt à se nequeat separari: enimuero si abrumpere partem velis, vniuersitas sequetur: scindíque non potest, quoniam in quantum ducatur, extenditur: sed vbi admota fuerint cruore illo polluta fila,*sponte dispergitur, & applicata tabe, deducitur paulo antè corpus vnum, fitque de tenacitate connexa contagione partitio repentina.*habet planè id solum salutare, quòd auertit sydus Helenæ perniciosissimum nauigantibus. Ceterùm ipsæ fœminæ quibus munus est necessitatis huius, quandiu sunt in sua lege, non innocentibus oculis contuentur: aspectu specula vitiant, ita vt hebetetur visu fulgor offensus, & solitam æmulationem vultus extinctus splendor amittat, faciésque obtusi nitoris quadam caligine nubiletur. Mulierum aliæ in æternum steriles sunt, aliæ mutatis coniugiis exuunt sterilitatem, nonnullę tantùm semel pariunt, quædam aut fœminas, aut mares semper. post annum

quinquagesimum fœcunditas omnium conquiescit. Nam in annum L X X X. viri generant: sicuti Massanissa rex "Methymnum filium L X X X. & sextum agens annum genuit: Cato octogesimo exacto, ex filia "Salonii clientis sui, auum Vticensis Catonis procreauit. Compertū & illud est, quòd inter duos conceptus, cùm intercesserit paullulum temporis, vterque residet: sicut in Hercule & Iphiclo apparuit, fratre eius, qui gestati eodem onere, interuallis tamen quibus concepti fuerant, nati videntur. Et de Proconnesia ancilla quæ è duplici adulterio geminos edidit, vtrunque patri suo similem. Hic Iphitus Iolaum creat, qui Sardiniam ingressus, palantes incolarum animos ad concordiam eblanditus, Olbiam & alia Græca oppida extruxit: Iolenses, ab eo dicti, sepulcro eius temp'um addiderunt, quòd imitatus virtutem patrui, malis plurimis Sardiniam liberasset. Ante omnia subolem cogitantibus sternutatio post coitus cauenda: ne priùs semen excutiat impulsus repentinus, quàm penetralibus se maternis insinuet paternus humor. Quòd si naturalis materia hæserit, decimus à conceptu dies "dolore grauidas admonebit: iam inde incipiet & capitis inquietudo, & caligine visus hebetabitur: ciborum quoq; fastidiis stomachi claudetur cupido. Cōuenit inter omnes, corda primùm ex vniuersa formari carne, eaque in diem quintum & sexagesimum crescere, "deinde minui: ac ex ossibus spinas. eapropter capitale est, "si parti alterutræ noceatur. Planè si corpusculum in marem figuratur, melior est color grauidis, & pronior partitudo vteri: denique à X L. die motus fit. Alter sexus "nonagesimo die primùm palpitat: & concepta fœmina gestātis vultum pallore inficit, crura quoq; præpedit languida tarditate. In vtroq; sexu cùm capilli germinant, incōmodum maius est: fitq; pleniluniis auctior ægritudo, quod tempus etiam "editis semper nocet. Cùm salsiores escas edit grauida, vnguiculis caret partus. At, cùm propè ad vterum liberandum venerint momēta maturitatis, enitenti spiritum retinere plurimum congruit: quandoquidem letali mora oscitatio suspendit puerperia. Contra naturam est in pedes procedere nascentes. quapropter velut "ægrè parti, appellantur Agrippæ. ita editi minus prosperè viuunt, & de vita æuo breuiori decedunt. Denique in vno M. Agrippa felicitatis exemplum est, nec tamē vsque eò inoffensæ, vt non plura aduersa pertulerit quàm secunda. nam [&] misera pedum valetudine, & aperto coniugis adulterio, & aliquot infelicitatis notis "retrouersi ortus omen luit. Fœminis perinde est infausta natiuitas, "si consertum virginal fuerit: quo pacto genitalia fuêre Corneliæ, quæ editis Gracchis ostentum hoc piauit sinistro exitu liberorum. Rursum necatis "matribus "ortus est auspicatior: sicut Scipio Africanus prior, qui defuncta parēte, quòd excisus vtero in diem venerat, primus Romanorū Cæsar dictus est. E geminis, si remanente altero, alter abortiuo fluxu exciderit, alter, qui legitimè natus est, Vopiscus nominatur. Quidam etiam cum dentibus procreantur: vt Cn. Papirius Carbo, & "M. Curius, Dentatus ob id cognominatus. Quidam vice dentium continui ossis armantur soliditate: qualem filium Bithynorum rex Prusias habuit. Ipsum dentium numerum discernit qualitas sexus, cùm in viris plures sint, in fœminis pauciores. Quos *κυνόδοντας* vocant, quibus "gemini prodeunt à dextra parte, fortunæ blandimenta promittunt: quibus à læua, versa vice. Nascentium vox prima vagitus est. lætitiæ enim sensus differtur in quadragesimum diem. itaq; vnum nouimus eadem hora risisse, qua erat natus: scilicet Zoroastrem, mox optimarum artium peritissimum. [At] Crassus, auus eius, quem rapuerunt bella Par-

thica, quòd nũquam riſerit, fertur Agelaſtos cognominatus. Inter alia Socratis magna prçclarũ illud eſt, quòd in eodẽ vultus tenore etiã aduerſis interpellantibus perſtitit. Heraclitus & Diogenes Cynicus nihil vnquam de rigore animi remiſerunt, calcatiſque turbinibus fortuitorum, aduerſus omnem *dolorem & miſeriam vniformi durauêre propoſito. Pomponium poëtam conſularem virum nunquam ructaſſe, *habetur inter exempla. Antoniam Druſi nunquam ſpuiſſe percelebre eſt. Nonnullos accepimus naſci concretis oſsibus, eóſque neque ſudare neque ſitire conſueſſe: qualis Syracuſanus fertur Lygdamus, qui, tertia & triceſima Olympiade, prim° ex Olympico certamine pancratij coronam reportauit, cuius oſſa deprehenſa ſunt medullam non habere. Maximam virium ſubſtantiam neruos facere certiſsimum eſt, quantóque fuerint denſiores, tanto propenſius augeſcere firmitatem. Varro in relatione prodigioſæ fortitudinis annotauit, *Tritanum Samnitem, gladiatorem natura fuiſſe, qui & rectis & tranſuerſis neruis nõ modò crate pectoris, ſed & manibus cancellatis, & brachijs, omnes aduerſarios leui tactu, ac penè ſecuris congreſsionibus vicerit: eiúſque filium, militẽ Cn. Pompeij, pari modo natum, ita ſpreuiſſe hoſtem prouocantem, vt inermi eum dextra & ſuperaret, & captum digito vno in caſtra imperatoris ſui reportaret. Milônem quoque Crotonienſem ferunt egiſſe omnia ſuprà quàm homo valet. de quo etiam hoc proditur, quòd ictu nudæ manus taurũ fecit victimam, eúmque ſolidum, qua mactauerat die, abſumſit ſolus, non grauatim. Super hoc nihil dubium. nam factum elogium extat, Victor ille omnium certaminum obijt. *Sanè Alectore traditur vſus, qui cryſtallina ſpecie, fabæ modo, in gallinaceorum ventriculis reperitur, aptus, vt dicunt, prçliantibus. Milo porro Tarquinij Superbi [Priſci] temporibus emicuit.

IN CAPVT IIII.

Parua hæc ſunt] Ignoro cur in apographo hæc deſiderentur.

Spõte diſcerpitur, & applicita tabe] Vet. cod. Sponte diſpergitur & applicita labe.

Habet planè id ſolum ſalutare] Ex antiquorum codic. fide repone, Habet planè illud ſolum in ſe ſalutare. Et quod ſequitur, SINVS HELENAE perniitioſum nauigantibus, repugnat in Oreſte extremo Euripides, beneuolum Helenæ ſignũ nautis tradens: verum nihilominus eſt quod Solinus ſcripſit.

Methymnũ] Ludouicus Cario I.C. margini codicis mei adſcripſit, in tribus cod. ſcriptis cõtineri, quod & ego in Lipſii lib. deprehendi, Mathumannum. Qua in re illis nõ repugno. quidni enim, cùm de ipſi° appellatione ſcriptores diſſentiant, tot tam antiquis libris aſſentiamur?

Salonii] A. Gellius Noct. Attic. lib. XIII, de hoc Catone ſcribit, Ipſe quoque iam multum ſenex, Salonii clientis ſui filiã virginem duxit, &c. Hæc ideo fuit viſum adducere, ne quis temere membranis aſſentiatur, in quibus, Solonis inueniet.

Dolore] Vet. lib. Doloris grauidas.

Deinde minui, ac ex oſſibus ſpinas] Aliter vet. lib. nam habent, Deinde minutas ex oſſibus ſpinas. Mihi locus non vſqueadeo integer videtur.

Si pars alterutra noceatur] Non arbitror Solinum ſic locutum fuiſſe. mendosè etiam vet. cod. Si pars alterutra notatur. Quare, aut legẽdũ eſt, moueatur: aut ſanè, Si parti alterutri noceatur.

Nonageſimo die primum] In m. ſ. eſt, Nonageſimo primo die. alio ſenſu.

Editis ſemper] Fortaſſis ſcribẽdũ, recẽs.

Velut ęgrè parti] Vet. lib. Velut ęgri partus. Plinius lib. VII, Appellauêre Agrippas vt ægrè partos.

Retrouerſi ortus] Sequor m. ſ. qui, præpoſteri. eum id & in Plinio legatur.

Si concretum virginale fuerit] Emendaui, quemadmodum in vet. lib. legitur, Si conſertum virginal fuerit.

Ortus eſt auſpicatior] M. ſ. Natus. non malé.

M. Curio] Repone M. Curius. Idem mendosè à Plinio, lib. VII. cap. XVI. Marcus vocatur.

Gemini prodeunt] Procedunt, habent lib. ſcripti.

Dolorem & miſeriam) Cod. anti. Dolorẽ

& misericordiam. Miseriam è nostris patimur, misericordia ex alienis tangimur.

Habetur inter exempla] Vet. lib. Habetur exemplar.

Tritanum Samnitem gladiatorem natura fuisse] Ait Tritanum Samnitem non arte, sed naturali quodam habitu ad gladiatoriam aptũ exstitisse. nec mirũ, cùm Samnis foret, qui eo nomine malè audiebant. Temerè itaque fecerunt qui huc diuersissimam ab o. l. lectione scripturam inuehere tentarunt, & quidem gladiatore Samnite quàm homine litterato digniorem.

Sanè Alectorius, &c.] Velim partim ex coniectura, partim ex ver. lib. emendari, Sanè Alectore vsus traditur, qui specie cryslallina, fabæ modo, in gallinaceorum, &c.

DE SIMILITVDINE, ET CORPORVM PROCERITATE. De mensura hominis, & pudore defunctorum, Cap. V.

IAM verò qui deflexum animum referat ad similitudinum caussas, quantũ artificis naturæ ingenium deprehendet? Interdum enim ad genus spectãt, & per subolem in familias transitus faciunt: sicut plerunque paruuli, modò neruos, modò cicatrices, modò qualescunque originis suæ notas ferunt: vt in Lepidis, quorum tres, interuulsa tamen serie, ex eadem domo obducto membrana oculo similes geniti reperiuntur: vt in Byzantino nobili pugile, qui cùm matrem haberet adulterio ex AEthiope conceptam, quæ nihil patri comparandum reddidisset, ipse in AEthiopẽ auum degenerauit. Sed hoc minus mirum, si respiciamus ad ea quæ spectata sunt inter externos. Regem Antiochum "Antemon quidam, ex plebe Syriaca, sic facie æmula mentiebatur, vt postmodum Laodice vxor regia, obiecto populari isto Antemone tandiu dissimulauerit defunctũ maritũ, quoad ex arbitratu eius regni successor ordinaretur. Inter Cn. Pompeium, & " Vibium humili loco natũ, tantus error extitit de paribus lineamentis; vt Romani Vibium Pompeij nomine, Pompeium Vibij vocabulo cognominarent. Oratorem L. Plancũ Rubrius histrio sic impleuit, vt & ipse Plancus à populo vocaretur. Armentarius Mirmillo, & Cassius Seuerus orator, ita se mutuò reddiderunt, vt, si quando pariter viderentur, dinosci non possent, nisi discrepantiam habitus indicaret. M. Messalla Cẽsorius, & Menogenes, " ex fæce vulgari, hoc fuerũt vterq;, quod singuli: vt nec alium Messallam quàm Menogenem, nec Menogenem alium quàm Messallam, putarent. Piscator ex Sicilia proconsuli Suræ, præter alia, etiam rictu oris comparabatur: "ita in eodem vocis impedimento, & tardatæ sono linguæ, naturalibus offendiculis cõgruebant. Interdũ [vero] non modò inter externos, sed etiã inter conductos ex diuersissima parte orbis, miraculo indiscreti vultus fuẽre. Denique cùm Antonio iam triumuiro Toranius quidam eximios forma pueros, velut geminos, trecentis sestertijs vendidisset, quorũ alterũ de Transalpina Gallia, alterum ex Asia comparauerat, adeóque vna res viderentur, nisi solus sermo fidem panderet. atque ideo cùm irrisum se Antonius grauaretur, nõ inficetè Toranius id vel præcipuè, quod emtor criminabatur, pretiosius probauit. neque enim mirum si forent pares, gemini: illud nullis posse taxationibus æstimari, quòd tãtis spatijs diuersitas separatos plus quàm geminos attulisset. quo respõso adeo Antonius mitigatus est, vt deinceps nihil se habere carius in substantia sua iactitaret. Nunc si de ipsis hominum formis requiramus, liquidò manifestabitur, nihil de se antiquitatem mendaciter prædicasse, sed corruptam degeneri successione subolem nostri temporis, per " nascentium detrimenta, decus veteris pulcritudinis perdidisse. Licet ergo plerique definiant, nullum posse excedere longitudinem VII. pedum, quòd intra mensuram istam Hercules fuerit: deprehensum est tamen Romanis temporibus, sub D. Augusto, Pusio-

nem & Secundillam denos pedes & amplius habuisse proceritatis: quorũ reliquiæ adhuc in conditorio Sallustianorũ videntur: postmodum, D. Claudio principe, Gabbarum nomine, ex Arabia aduectum, nouem pedum, & totidem vnciarum. Sed ante Augustum, annis fermè mille, non apparuit forma huiusmodi, sicut nec post Claudium visa est. Quis enim iam æuo isto non minor suis parentibus nascitur? Priscorum autem molem testantur etiã Orestis suprema, cuius ossa Olympiade quinquagesima & octaua Tegeæ inuenta à Spartanis oraculo monitis, didicimus implesse longitudinem cubitorum septem. *Scripta quoque ex antiquitate memorias arcessunt in fidem veri: quibus receptum est, quòd bello Cretico, cùm elata flumina, impetu plus quàm vi amnica inuecta, terras rupissent: post discessum fluctuũ, inter plurima humi discidia, humanum cadauer repertum sit cubitũm trium atq; triginta: cuius spectandi cupidine L. Flaccum legatum, Metellum etiam ipsum impendiò captos, miraculi, quod auditu refutarant, oculis potitos. Non omiserim, *Salaminam Euthymenis filium creuisse in triennio tria cubita sublimitatis, sed incessu tardo, sensu hebeti, robusta voce, pubertate festina: statímque obsessum morbis plurimis, immoderatis ægritudinũ supplicijs, compensasse præcipitem incrementi celeritatem. Mensuræ ratio bifariam conuenit. nam quantus, manibus expansis, inter digitos longissimos modus est, tantum constat esse inter calces & verticem. Ideóque physici hominem, minorem mundum [esse] iudicauerũt. Parti dextræ habilior ascribitur motus, læuæ firmitas maior. vnde altera gesticulationibus promtior est, altera oneri ferendo accommodatior. Pudoris disciplinam etiam inter defuncta corpora natura discreuit: *vt siquando cadauera necatorum fluctibus euehantur, virorum supina, prona fluitent fœminarũ. Verùm iam ad pernicitatis titulum transeamus.

IN CAPVT V.

Arteon quidam] O. vet. lib. Antemon. & paullò pòst, Obiecto vulgari isto, addunt, Antemone.

Et Vibium] Ver. lib. & Cn. Vibium.

Ex fæce vulgari] Pro, Ex fæce, habent vet. lib. effigie. Quid si tamen legamus, ex fæce vulgi?

Ita in eodem vocis impediméto, & tarditate sono linguæ] Est in m. s. Ita in eadẽ vocis impedimenta & tardatæ sonum linguæ, &c.

Nascentium detrimenta] Cod. vet. habent, Nascendi.

Scripta quoq; ex antiquitate memorias arcessunt, in fidem veri, quibus receptum est, quod, &c. Vet. libri, Scripta quoque, quæ ex antiquitate memorias accersunt, in fidem veri esse cœperunt, quòd, &c. Quæ sequuntur etiam longè aliter tradunt, quàm excusi, hoc pacto: Cùm elata flumina, plusquam vi amnica, terras rupissent, post discessum fluctuum, inter plura humi discidia, humanum corpus repertum, cubitũm trium atque triginta: cuius inspectandi cupidine L. Haceum legatum, Metellum etiam ipsum, impendio captos, miraculi, quod auditu refutauerant, oculis potitos. Si non optimè, melius certè quàm hactenus, ita legetur.

Salaminam] Vet. lib. Salaminæ.

Vt si] Vet. lib. Ac siquando. Quod si amplectamur, euehuntur, &, fluitant, erit scribendum.

DE VELOCITATE, VISV, ET FORTITVDINE, Cap. VI.

PRIMAM palmam velocitatis Ladas quidam adeptus est, qui ita supra cauum puluerem cursitauit: *vt harenis pendentibus, nulla indicia relinqueret vestigiorũ. Polymnestor Milesius puer, cùm à matre locatus esset ad caprarios pastus, ludicro leporem consecutus est: & ob id statim productus à gregis domino, Olympiade sexta & quadragesima, vt Bocchus auctor est,

victor in stadio meruit coronam. Philippides biduo *mille centum quadraginta stadia, ab Athenis Lacedæmonem, decurrit. *Anistis Lacon, & Philonides, Alexandri Magni cursores, *Elim abusque Sicyone mille ducenta stadia vno die transierunt. Fonteio *Vipsanóque c o s s. in Italia octo annos puer natus, *quinque & L x x. millia passuum à meridie transiuit ad vesperū. Visu deinde plurimum potuit Strabo nomine, quem perspexisse per centum xxxv. millia passuum Varro significat, solitúmque, à Carthagine exeunte classe Punica, numerum nauium manifestissimè è Lilybetana specula denotare. *Cicero tradit Iliada Homeri ita subtiliter in membranis descriptam, vt testa nucis clauderetur. Callicrates formicas ex ebore sic sculpsit, vt portio earū à ceteris secerni nequiuerit. Apollonides perhibet in Scythia fœminas nasci, quæ Bithyæ vocantur: eas in oculis pupillas geminas habere, & perimere visu, si quem fortè iratæ aspexerint. *[hæ sunt & in Sardinia.] Præualuisse fortitudine apud Romanos L. *Siccium Dentatum titulorum numerus ostendit. Tribunus hic plebis fuit, non multo post exactos reges, Sp. Tarpeio, A. *Haterio c o s s. Idem ex prouocatione octies victor, quadraginta & quinque habuit aduersas cicatrices, in tergo nullam notam: spolia ex hoste tricies & quater cepit: in *phaleris, hastis puris, armillis, coronis, torquibus, trecenta x i i, dona meruit: nouem imperatores, qui opera eius vicerant, triumphantes prosecutus [est.] Post hunc M. Sergius duobus stipendijs, primo, aduerso corpore ter & vicies vulneratus: secundo stipendio, in prælio dextram perdidit, qua de causa ferream sibi manum fecit: & cùm neutra penè idonea ad prælia dum valeret, vna die quater pugnauit, & vicit sinistra, duobus equis eo insidente confossis: ab Annibale bis captus refugit: cùm viginti mensibus, quibus *captiuitatis sortem perferebat, nullo momento sine compedibus fuerit, & catenis: omnibus asperrimis prælijs, quæ tempestate illa Romani experti sunt, insignitus donis militaribus, à Thrasymeno, Trebia, Ticinóque, coronas ciuicas retulit: Cannensi quoque prælio, de quo refugisse eximium opus virtutis fuit, solus accepit coronam. beatus profectò tot suffragiis gloriarum, nisi in posteritatis eius successione, Catilina tantas adoreas odio damnati nominis obumbrasset. Quantum inter milites Siccius, aut Sergius, tantum inter duces, imò, vt verius dicam, inter omnes homines Cæsar dictator enituit. huius ductibus vndecies centum & nonaginta duo millia cæsa [sunt] hostium. nam quantum bellis ciuilibus fuderit, noluit annotari. *signis collatis quinquagies & bis dimicauit: M. Marcellum solus supergressus, qui nouies & tricies pari modo fuerat præliatus. Ad hæc nullus celerius scripsit: nemo velocius legit. quaternas etiam epistolas simul dictasse perhibetur. Benignitate adeò præditus, vt quos armis subegerat, clementia magis vicerit.

IN CAPVT VI.

Vt harenis pendētibus) M. s. codices, Vt in harenis pendentibus.

M C C X L. stadia) Plinius, item optima Solini exemplaria calamo exarata, M C X L. stadia. Anistius) Vet. lib. Anistis: & cùm sic in emendatioribus Plinii codicibus vocetur, hoc restituendum.

A Sicyone Elin vsque M. C C. stadia vna die transierunt) Opinor legendum, Elim abusque Sicyone M. C C. stadia vno die trāsierunt. Quia in m. s. nullo sensu continetur, Elim abusque Siconem M. C C. stadia vno die transierunt.

Vipsanóque) Scribo, Vipsanióque. Erat enī C. Vipsani*, C. F. Poplicola Apronianus.

Quinque & quadraginta) Plinio cōsentit vet. cod. cōtinēs, quinq; & septuaginta.

Cicero tradit Iliada Homeri ita subtiliter in membranis descriptā, vt testa nucis clauderetur) Vet. lib. C. t. Iliadam omnem

i.f.i. m. scriptam, &c. Quæ verba apud Plinium in hunc scripta modum habentur, In nuce inclusam Iliada Homeri, carmen in membrana scriptum tradidit Cicero. quo loco, ex suprascriptis Solini verbis, quisq; iã non omnino fortassis ineptè iudicet scribẽdum, In nuce inclusam Iliada Homeri omnem, in mẽbrana scriptã tradidit Cicero.

Hæ sunt & in Sardinia) Hæc in vet. quidem codicib. non apparẽt. quare vt spuria deleantur.

Siciniam) Iidem. Sinnium: Lege Sicciũ Nam Dionysio, Λεύκιος Σίκκιος Δεντάτος.

A. Thermo) Scribe, non hic tantùm, sed etiam apud Dionysium, Plinium, Gellium & Casiassiodorum, ex nummis antiq. A. Haterio. In m s. legitur, Aterio. In Diodoro Ἀσίεατος, malè, pro Ἀτερίου.

Phaleris) Ferdinandus Pintianus, qui eius regionis quæ totius Europæ clarum lumen est, clarissimum ipse lumen fuit, vt numerus donorũ cõstet, Torquibus, addit.

Captiuitatis fortẽ) Membranæ, fortem.

Signis collatis quinquagies & bis dimicauit) Plinius, Signis collatis quinquagies dimicauit.

DE MEMORIA. DE VOCE ADEMTA, ET ADEPTA.
De morum laude. De eloquentia. De pietate.
De pudicitia, & felicitate, Cap. VII.

CYRVS memoriæ bono claruit, qui in exercitu, cui numerosissimo præfuit, nominatim singulos alloquebatur. Fecit hoc idem in populo Romano L. Scipio. Sed & Cyrũ & Scipionem consuetudine credamus profecisse. Cyneas Pyrrhi legatus, postero die quàm ingressus Romam fuerat, & equestrem ordinem & Senatum proprijs nominibus salutauit. Rex Ponticus Mithradates duabus & viginti gentibus, quibus imperabat, sine interprete iura dixit. Memoriã & arte fieri, palàm factum est: sicut Metrodorus philosophus, qui tẽporibus Diogenis Cynici fuit, in tantum se meditatione assidua prouexit, vt à multis simul dicta, nõ modò sensuum sed etiã verborũ ordinibus retineret. Nihil tamen in homine aut metu, aut casu, aut morbo facilius intercipi, sæpe perspectũ est. Qui lapide ictus fuerat, accepimus oblitũ litterarum: Messallam certe Coruinum, post ægritudinem quam pertulerat, percussum proprij nominis obliuione, quamlibet aliàs ei sensus vigeret. Memoriam metus peremit. Inuicem [timor] vocis est incitamentum, quam non solùm acuit, sed etiam, si nunquam fuerit, extorquet. Denique cùm Olympiade octaua & quinquagesima victor Cyrus intrasset Asiæ oppidum Sardis, vbi tunc Crœsus latebat, Atis filius Regis, mutus ad id vsque temporis, in vocem erupit vi timoris. exclamasse enim dicitur, Parce patri meo Cyre, & te hominem esse, vel casibus disce nostris. Tractare de moribus superest, quorum excellentia maximè in duobus enituit. Cato princeps Porciæ gentis, senator optimus, optimus imperator, orator optimus, causam tamen quadragies & quater dixit, diuersis odiorum simultatibus appetitus, semper absolutus. Vnde Scipionis Æmiliani laus propensior, qui præter bona quibus Cato clarus fuit, etiam publico amore præcessit. Vir optimus Nasica Scipio iudicatus est, non priuato tãtùm testimonio, sed totius senatus sacramento: quippe quòd iuuentus dignior nõ fuit cui præcipuę religionis crederetur mysteriũ, cùm oraculũ moneret accersiri sacra deûm matris Pessinuntiæ. Plurimi inter Romanos eloquentia floruerunt: sed hoc bonum hereditarium nunquam fuit, nisi in familia Curionum, in qua tres serie continua oratores fuêre. Magnum hoc habitum est sanè eo sæculo, quo facundiam præcipuè & humana & diuina mirata sunt. Quippe tũc percussores Archilochi poëtæ Apollo prodidit, & latronum facinus deo arguente detectum est. Cùmque Lysander Lacedęmonius Athenas obsideret, vbi Sophoclis tragici inhumatum corpus iacebat, iden-

tidem Liber pater ducem monuit per quietē, ſepeliri delicias ſuas ſinere: nec priùs deſtitit, quàm Lyſander, cognito quis obiiſſet diem, & "quid à numine poſceretur, inducias bello daret, vſque dum congruæ ſupremis talibus exequiæ ducerentur. "Pindarum lyricum è conuiuij loco cui imminebat ruina, ne cum ceteris interiret, forinſecus Caſtor & Pollux vocauerunt, inſpectantibus vniuerſis: quo factum eſt vt ſolus impendens periculum euaderet. Numerandus poſt deos Cn. Pompeius Magnus, intraturus Poſſidonij domum, clariſsimi tunc ſapientiæ profeſſoris, percuti ex more à lictore vetuit fores, ſummiſsiſque faſcibus, quamlibet confecto Mithradatico bello, & orientis victor, ſententia propria ceſsit ianuæ litterarum. Africanus prior Q. Ennij ſtatuam imponi ſepulcro ſuo iuſsit. Vticenſis Cato vnum ex tribunatu militū philoſophum, alterum ex Cypria legatione Romam aduexit, profeſſus plurimum ſe eo facto Senatui & populo Romano contuliſſe: quanuis proauus eius ſæpiſsime cenſuiſſet Græcos vrbe pellendos. Dionyſius tyrannus vittatam nauem Platoni obuiam miſit, ipſe cum albis quadrigis, "egredienti in litore occurrēs, honorauit eum. Perfectam prudentiam ſoli Socrati oraculum Delphicum adiudicauit. Pietatis documentum nobilius quidem in Metellorum domo refulſit, ſed eminentiſsimum in plebeia puerpera reperitur. humilis hæc, atque ideo famæ obſcurioris, cùm "ad parentem quæ ſupplicij cauſſa clauſtris pœnalibus continebatur, ægrè obtinuiſſet ingreſſus, exquiſita ſæpius à ianitoribus, ne fortè parenti cibum ſubminiſtraret, alere eam vberibus ſuis deprehenſa eſt. Quæ res & factum & locum cōſecrauit. nā quę morti deſtinabatur, donata filię, in memoriam tanti prçconij reſeruata, locus dicatus "ſuo numini, Pietatis ſacellum eſt. Nauis à Phrygia gerula ſacrorū, dum ſequitur vittas caſtitatis, contulit Claudiæ principatum pudicitiæ. Et Sulpicia Paterculi filia, M. Fuluij Flacci vxor, cenſura omnium matronarū, "e centum probatiſsimis haud temere delecta eſt, quæ ſimulacrum Veneris, vt Sibyllini libri monebant, dedicaret. "Quod attinet ad titulum felicitatis, necdum repertus eſt qui felix cenſeri iure debuerit. Namque Cornelius Sulla dictus potius eſt quàm fuit felix. Solum certè beatum cortina Aglaum indicauit, qui, in anguſtiſsimo Arcadiæ angulo, pauperis ſoli dominus, nunquam egreſſus paterni ceſpitis terminos inuenitur.

IN CAPVT VII.

Claruit] Vet. lib. inclaruit.

Quod ſequitur, Memoriā ex arte fieri] Vel induc vocem, ex: vel, vt antiq. cod. habet, repone &c.

Quid à numine] Vet. lib. habēt, Eo quod à numine.

Pindarum] Aut eſt hoc nobile peccatum memoriæ, aut mendum in o. l. inſigne. Illud quidem, ſi Solinus Pindaro tribuat quod Simonidi contigit: hoc verò, ſi, quę ab autore bene fuerāt tradita, ea librarij perperam immutarunt.

Egredientem è litore occorrens honoratus eſt] M. ſ. exemplaria habent, Egredienti in litore occurrens, honorauit eū. Plinius autem, Ipſe quadrigis, inquit, albis, egredientem in litore excepit. Atque hæc lectio Solini auctoritate ſtabilita, amplius arridet ea quam Pintianus ingenioſè, verū haut ſcio an ſatis è mente Plinij, excogitauit.

Ad patrem] Quanquam ſic omnes libri contineant, tamen quia ratio & fides hiſtoriæ hoc poſtulat, vel, matrem, vel, parentem (vnde fortaſsis, patrem, ex gloſ. in contextum irrepſit) legendum videtur.

Suo numini] Nomini habet ſcrip. liber.

E centum probatiſsimis, haut temere electa eſt] Vet. lib pro, e, habent, a: & delecta, pro, electa.

Qui attingat] Vet. lib. quod attinet.

DE ITALIA, ET EIVS LAVDIBVS, DEQVE PECVliaribus multis quæ in ea reperiuntur, Cap. VIII.

DE homnine satis dictum habeo. Nunc, vt ad destinatum reuertamur, ad locorum commemorationem stylus dirigendus est, atque adeo principaliter in Italiam, cuius decus iam in Vrbe contigimus. Sed Italia tanta cura ab omnibus dicta[est,]præcipuè à M. Catone, vt iam inueniri non possit quod non veterum auctorum præsumpserit diligentia, largiter in laudẽ excellentis terræ materia suppetente: dũ scriptores præstantissimi reputant locorum salubritatem, cęli temperiem, vbertatem soli, aprica collium, opaca nemorũ, innoxios saltus, vitium olearúmque prouentus, ouilia, pecuaria, tot amnes, lacus tantos, bifera violaria, inter hæc Vesuuium flagrantis animę spiritu vaporantẽ, tepentes fontibus Baias, colonias tam frequentes, tam assiduã nouarum vrbium gratiam, tam clarum decus veterum oppidorum, quæ primùm Aborigines, Aurunci, Pelasgi, Arcades, Siculi, totius postmodum Græciæ aduenæ, & in summa, victores Romani condiderunt. ad hæc litora portuosa, orásque habet patentibus gremiis commercio orbis accommodatas. Verùm ne prorsus intacta videatur, in ea quæ minus trita sunt animum intẽdere, haud absurdum videtur: & parcius depasta, leuibus vestigiis inuiare. Nã quis ignorat vel dicta vel condita, à Iano Ianiculum, à Saturno Latium atque Saturniam, à Danae Ardeam, à comitibus Herculis, Polyden, ab ipso, in Campania Pompeios, qua victor ex Hispania pompam boum duxerat? in Liguria quoque lapidarios campos, quòd à Ioue eo dimicante creduntur saxa pluisse: regionem Ionicam, ab Ione Naulochi filia, quam procaciter insidentem vias Hercules interemit, vt ferunt: Archippẽ, à Marsya rege Lydorum, quod hiatu terræ haustum, dissolutum est in lacum Fucinum: ab Iasone, templum Iunonis Argiuæ: à Pelopidis, Pisas: à Cleolao Minois filio, Daunios: Iapygas, ab Iapyge Dædali filio: Tyrrhenos, à Tyrrheno Lydiæ rege: Coram, à Dardanis: Agillam, à Pelasgis, qui primi in Latium litteras intulerunt: ab Halesо Argiuo, Phaliscam: à Phalerio Argiuo, Phalerios: Fescennium quoque ab Argiuis: portum Parthenium, à Phocensibus: Tibur (sicut Cato facit testimonium) à Catillo Arcade præfecto classis Euandri: sicut Sextius, ab Argiua iuuentute. Catillus enim Amphiarai filius, post prodigialẽ patris apud Thebas interitum, OEclei aui iussu, cum omni fœtu ver sacrum missus, tres liberos in Italia procreauit, Tiburtum, Coram, Catillum, qui, depulsis ex oppido Siciliæ veteribus Sicanis, à nomine Tiburti fratris natu maximi vrbẽ vocarunt. Mox in Bruttiis ab Vlysse exstructum templum Mineruæ. Insula Ligea appellata abiecto ibi corpore Sirenis, ita nominatæ. Parthenope à Parthenopes Sirenis sepulchro, quam Augustus postea Neapolin esse maluit: Præneste, vt Zenodotus[refert,]à Præneste, Vlyssis nepote, Latini filio, [aut] vt Prænestini sonant libri, à Cæculo, quẽ iuxta ignes fortuitos inuenerũt, vt fama est, Digitiorũ sorores. Notũ est à Philoctete Petel'ã constitutã: Arpos, & Beneuentum à Diomede, Patauium ab Antenore, Metapontum à Pyliis, Scyllaceum ab Atheniensibus, Sybarim à Trœzeniis, & à Sagari Aiacis Locri filio, Sallentinos à Lyciis. Anconam à Siculis, Gabios à Galatio & Bio Siculis fratribus, ab Heraclidis Tarentum, insulam Tensam ab Ionibus, Pæstũ à Dorensibus, à Myscello Achæo Crotonam, Rhegium à Chalcidensibus: Cauloniam & Terinã a Crotoniensibus, à Nariciis Locros: Heretum à Græcis in honorem Heræ (sic enim Iunonem Græci vocant) Ariciam ab Archilocho Siculo: vnde & nomen, vt Cassio Heminæ placet, tractum. hoc in loco

I.inj.

Orestes oraculo monitus simulacrum Scythicæ Dianæ, quod de Taurica extulerat, priùs quàm Argos peteret, consecrauit. A Zanclensibus Metaurum locatum, à Locrensibus Metapontum, quod nunc Vibo dicitur. Bocchus absoluit, Gallorum veterum propaginē Vmbros esse: M. Antonius refert eosdē, quòd tempore aquosæ cladis imbribus superfuerint, Ὀμβρίους Græcè nominatos. Liciniano placet à Messapo Græco Messapiæ datam originem, versam postmodum in nomen Calabriæ: quam in exordio OEnotri frater Peucetius Peucetiā nominarat. Par sententia est inter auctores, à gubernatore AEneæ appellatum Palinurum, à tubicine [Miseno] Misenum, à consobrina Leucasiam insulam. Inter omnes perspicuè cōuenit, à nutrice Caieta Caietam, ab vxore Lauinia Lauinium esse nuncupatum: quod post Troiæ excidium, sicut Cosconius perhibet, quarto anno exstructum est. Nec omissum sit AEneam, æstate ab Ilio capto secūda, Italicis litoribus appulsum, vt Hemina tradit, sociis non amplius sexcentis, in agro Laurenti posuisse castra: vbi dum simulacrum quod secum ex Sicilia aduexerat, dedicat Veneri matri, quæ Frutis dicitur, à Diomede Palladium suscipit, tribúsque mox annis cum Latino regnat, socia potestate, quingentis iugeribus ab eo acceptis: quo defuncto, summam biennio adeptus, apud Numicum apparere desiit: annoque septimo patris indigetis ei nomen datum. Deinde constitutæ ab Ascanio, longa Alba, Fidenæ, [Antium,] Nola à Tyriis, ab Euboensibus Cumæ. Ibidem Sibyllæ sacellum est, sed eius quæ rebus Romanis, quinquagesima Olympiade, interfuit, cuiúsque librum ad Cornelium vsque Sullam Pontifices nostri consulebant. tunc enim vnà cum Capitolio igni absumtus est. nam priores duos, Tarquinio Superbo parcius precium offerente quàm postulabatur, ipsa exusserat. huius sepulcrum in Sicilia adhuc manet. Delphicam autem Sibyllam ante Troiana bella vaticinatam Bocchus autumat, cuius plurimos versus operi suo Homerum inseruisse manifestat. Hanc Herophile Erythræa annis aliquot intercedentibus consecuta est, Sibylláque appellata est, de scientiæ parilitate, quæ inter alia magnifica Lesbios amissuros imperium maris multo antè præmonuit, quàm id accideret. [ita] Cumanam tertio fuisse post has loco, ipsa æui series probat. Ergo Italia, in qua Latium antiquum, ante à Tiberis ostiis [ad] vsque Lyrim amnem pertinebat, vniuersa consurgit à iugis Alpium, porrecta ad Rheginum verticem, & litora Bruttiorum, quo in mare meridiem versus protenditur: inde procedens paulatim, se Apennini montis dorso attollit, extensa inter Tuscum, & Adriaticum, id est, inter superum mare & inferum: simiiis querno folio, scilicet proceritate amplior quàm latitudine. Vbi longius processit, in cornua duo scinditur, quorum alterum, Ionium spectat æquor, alterum Siculum. Inter quas prominentias non vno margine accessum insinuati freti recipit, sed longius à se proiectis ac procurrentibus distinctum promontoriis, pelagus admittit. Ibi, (vt obuia passim notemus) arces Tarentinæ, Scyllæa regio, cum Scyllæo oppido, & Crateide flumine Scyllæ matre, vt vetustas fabulata est, Rhegini saltus, Pæstanæ valles, Sirenum saxa, amœnissimus Campaniæ tractus, Phlegræi campi, Circes domus, Tarracina insula, ante circumflua immenso mari, nunc æuo nectente addita continenti: diuersámque fortunam à Rheginis experta, quos fretum medium à Siculis vi abscidit: Formiæ etiā Læstrygonibus habitatæ: multa præterea pollentissimis ingeniis edisserta, quæ præterire, quàm inferius exsequi, tutius duximus. Verùm Italiæ longitudo, quæ ab Augusta prætoria per vrbem Capuam porrigitur, vsque ad oppidum Rhegium, decies

centena

centena & viginti millia passuum collegit:latitudo vbi plurimum, CCCCX. vbi minimum, CXXXVI [millia.] artissima est ad portum, quem Annibalis castra dicunt. neque enim excedit quadraginta millia. Vmbilicum, vt Varro tradit, in agro Reatino habet. At in solidum spatium circuitus vniuersi vicies quadragies nouies centena sunt. In quo ambitu aduersa Locrensium fronte ortus à Gadibus finitur Europæ sinus primus. nam secundus à Lacinio auspicatus, in Acroceraunijs metas habet. Ad hæc Italia Pado clara est, quem mons Vesulus superantissimus inter iuga Alpium gremio suo fundit, visendo fonte in Ligurum finibus, vnde se primùm Padus proruit: submersúsque cuniculo, rursus in agro Vibonensi extollitur, nulli amnium inferior claritate, à Græcis dictus Ἠριδανός. intumescit exortu Canis, tabefactis niuibus & liquentibus brumæ pruinis: auctúsque aquarum accessione, XXX. flumina in Adriaticum defert mare. Est è memorabilibus inclytum, & insigniter per omnium ora vulgatum, quòd perpaucæ familiæ sunt in agro Faliscorum, quos Hirpos vocant. hi sacrificium annuum ad montem Soractem Apollini faciunt: idque operantes gesticulationibus religiosis impunè insultant, ardentibus lignorum struibus, in honorem diuinæ rei flammis parcentibus. cuius deuotionis ministerium munificentia senatus honoratum, Hirpis perpetuò omnium munerum vacationem dedit. Gentem Marsorum serpentibus illæsam esse, nihil mirum: à Circes filio genus ducunt, & de auita potentia deberi sibi sentiunt seruitium venenorum, ideóque venena contemnunt. C. Cælius AEetæ tres filias, Anguitiam, Medeam & Circen dicit fuisse: Circen Circæos insedisse montes, carminum maleficiis varias imaginum facies mentientem: Anguitiam vicina Fucino occupauisse, ibíque salubri scientia aduersus morbos resistentem, cùm desisset hominem viuere, deam habitam: Medeam ab Iasone Buthroti sepultam, filiúmque eius Marsis imperasse. Sed quamuis Italia habeat hoc præsidium familiare, à serpentibus non penitus libera est. Denique habitatores ab Amyclis, quas antè Græci condiderant, serpentes fugauêre. Illic frequens vipera insanabili morsu: breuior hæc cæteris quas in alijs aduertimus orbis partibus, ac propterea dum despectui est, facilius nocet. Calabria chelydris frequentissima est, & Boam gignit, quem anguem ad immensam molem ferunt conualescere. captat primò greges bubulos, & quæ plurimo lacte rigua bos est, eius se vberibus innectit, suctúque cõtinuo saginata, longo sæculo ita fellebri satietate vltimò extuberatur, vt obsistere magnitudini eius nulla vis queat: postremò depopulatis animãtibus, regiones quas obsederit, ad vastitatem cogit. Deniq; D. Claudio principe, in loco vbi Vaticanus ager est, in aluo occisæ Boæ spectatus est solidus infans. Italia lupos habet, qui cùm cæteris similes non sint, homo quem priùs viderint, conticescit, & anticipatus obtutu nocentis, licet clamandi votum habeat, nõ habet vocis ministerium. Sciens de lupis multa prætereo. Spectatissimum illud est, [quòd] caudæ animalis huius villus amatorius inest perexiguus, quem spontaneo damno abijcit, cùm capi metuit: nec habet potentiam nisi viuenti detrahatur. Coeunt lupi toto anno non amplius dies XII. vescuntur in fame terra. At ij quos Ceruarios dicimus, quamuis post lõga ieiunia repertas ægrè carnes mandere cœperint, vbi quid casu respiciunt, obliuiscuntur, & immemores præsentis copiæ, eunt quæsitum quam reliquerunt satietatem. In hoc animalium genere numerantur & lynces: quarum vrinas coire in duritiem pretiosi calculi fatentur qui naturas lapidum exquisitius sunt persecuti. Istud etiã ipsas lynces persentiscere, hoc documẽto probatur:

quòd egestum liquorem illico arenarum cumulis, quantū valent, contegūt, inuidæ scilicet ne talis egeries transeat in nostrum vsum, vt Theophrastus perhibet. Lapidi isti succini color est, pariter spiritu attrahit propinquantia, dolores renum sedat, medetur regio morbo: λυγκύριον Græcè dicitur. Cicadæ apud Rheginos mutæ, nec vsquam alibi: quod silentium miraculo est. nec immeritò, cùm vicinæ quæ sunt Locrensium, vltra ceteras sonitent. Caussas Granius tradit, cùm obmurmurarent, illic Hercule quiescente, deum iussisse ne streperent: itaque ex eo cœptum silentium permanere. Ligusticum mare frutices procreat, qui quantisper fuerint in aquarū profundis, fluxi sunt, tactu propè carnulento: deinde vbi in supera attolluntur, natalibus derogatis, lapides fiunt. nec solùm qualitas illis sed & color vertitur: nam puniceo protinus erubescunt. ramuli sunt, quales arborum visimus, ad semipedem frequentius longi. rarum est pedaneos deprehendi. excuduntur ex illis multa gestamina. Habet enim, vt Zoroastres ait, materies hæc quandam potestatem: ac propterea quicquid inde fit, habetur inter salutaria. Corallium aliàs dicunt. Nam Metrodorus γοργίαν nominat. idem, quòd resistat typhonibus & fulminibus, affirmat. Eruitur gemma in parte Lucaniæ, facie adeo iucunda, vt languentes intrinsecus stellas, & sub nubilo renidentes croceo colore perfundat: ea, quoniam in litore Syrtium inuenta primùm est, Syrtites vocatur. Est & Veientana [gēma] à loco dicta, cui nigri coloris superficies: quam ad gratiam varietatis albi limites intersecant, notis candicantibus. Insula quæ Apuliæ oram videt, tumulo ac delubro Diomedis insignis est, & Diomedeas aues sola nutrit. nam hoc genus alitis præterquam ibi nusquam gentium est: idque solùm poterat memorabile iudicari, nisi accederent non omittenda. Forma illis penè quæ Fulicis, color candidus, ignei oculi, ora dentata. congreges volitant, nec sine ratione: pergendi duces duæ sunt, quæ regāt agmē. altera agmen anteit, altera insequitur: illa, vt ductu certū iter dirigat: hæc, vt instantia vrgeat tarditatē. hæc in meantibus disciplina est. Cùm fœtuum adest tempus, rostro scrobes excauant. deinde surculis inuersum superpositis, imitantur texta cratium, & sic contegunt subtercauata: &, ne opertimēta desint, si fortè lignorum cassas venti auferrent, hanc struem comprimunt terra, quam egesserant cùm puteos excauarent. sic nidos moliuntur bifori accessu, nec fortuitò: adeo vt ad plagas cæli metentur exitus vel ingressus. aditus qui dimittit ad pastus, in ortum destinatur: qui excipit reuertentes, occasum versus est: vt lux & morantes excitet, & receptui non denegetur. Leuaturæ aluum, aduersis flatibus subuolant, quibus proluuies longius auferatur. iudicant inter aduenas. si Græcus est, propius accedunt, &, quantum intelligi datur, velut ciui, blandius adulantur: si quis erit gentis alterius, inuolant, & impugnant. AEdem sacram omni die celebrant studio huiusmodi. aquis imbuunt plumas, alisq; impendiò madefactis confluunt rorulentæ: ita ædem excusso humore purificant. tunc pennulis superplaudunt. inde discedunt quasi peracta religione. Ob hoc credunt Diomedis socios aues factos. sanè ante aduentum AEtoli ducis, nomē Diomedis non habebant: inde sic dictæ sunt. Italicus excursus per Liburnos, quæ gens Asiatica est, procedit in Dalmatiæ pedem: Dalmatia in limitem Illyricū, in quo sinu Dardani sedes habent, homines ex Troiana prosapia, in mores barbaros efferati. At ex altera parte per Ligurū oram in Narbonensem prouinciam pergit, in qua Phocenses quōdam fugati Persarum aduentu, Massiliam vrbem, Olympiade quadragesimaquinta, cōdide-

runt. C. Marius bello Cimbrico factis manu foſsis inuitauit mare, pernicioſámque feruentis Rhodani nauigationē tēperauit: qui amnis præcipitatus Alpibus, primò per Heluetios ruit, occurſantium aquarum agmina ſecū trahens, auctúq; magno, ipſo quod inuadit, freto turbulétior, niſi cùm fretum vētis excitatur. Rhodanus ſæuit & cùm ſerenū eſt, atq; ideo inter tres Europæ maximos fluuios & hunc cōputāt. Aquæ quoq; Sextiæ eo loco claruerūt, quondā hyberna cōſulis, poſtea excultæ mœnibus. Quarū calor olim acrior exhalatus, per tēpora euaporauit, nec iā par eſt famæ priori. Si Græcos cogitemus, præſtat reſpicere litus Tarentinū: vnde à promontorio quod Acran Iapygian vocāt, Achaiā curſum deſtinantibus citiſsima nauigatio eſt. Flectēdus hinc ſtylus eſt: terrarúmq; vocāt alia, & longū eſt, vt moratim inſularum omniū oras legamus, quaſcúq; promōtoria Italica proſpectant: quāuis ſparſæ receſsibus amœniſsimis, & quodā naturæ quaſi ſpectaculo expoſitæ, non erant omittendæ. Sed quantū reſidendū eſt, ſi dilatis quæ præcipua ſunt, per quandā deſidiā, aut "Pandatariā aut Prochytā dicamus, aut ferri feracē Iluā, aut Caprariā, quam Græci Αἰγίλαν dicūt, aut Planaſiā, de facie ſupina freti ſic vocatam, "[vel ab Vlyſsis erroribus,] vel Columbariā, auium huius nominis matrem, vel Ithaceſiam, quæ Vlyſsis proditur ſpecula, vel AEnariā, & Inarimen ab Homero nominatam, aliáſque non ſecus lætas: inter quas Corſicam plurimi in dicendo latius circumuecti pleniſsima narrandi abſoluerunt diligentia: nihílq; omiſſum quod retractari non ſit ſuperuacuum: vt exordiū incolis Ligures dederint, vt oppida ibi extructa ſint, vt colonias ibi deduxerint Marius & Sulla: vt ipſam Liguſtici ſinus æquor alluat. Sed hæc faceſſant.

IN CAPVT VIII.

Ouilia] Iidem, Noualia.

Arúci] Antiq. lectio, Aurúci. Tzetzes in Hiſtor. Dionyſiū ſecutus Αὐρύγκας appellat.

Littora portuoſa] Aliàs, Littorum. M.ſ. Literum.

Polyden] Fortè, de ea vrbe loqui voluit de qua ait Stephanus, Πολίειον, πόλις Ἰταλίας, ἡ πρότερον Σίρις καλουμένη. quāquam alibi ſcribat, Πολίειον, ἀπὸ τῆς ἐν Ἰλίῳ πολιάδος Ἀθηνᾶς. O. vet. lib. legitur, Polyclen.

Pompeios] M. ſ. Pompoios.

Naulochi) Vet. lib. Aulochi. Et paulo pòſt, Quod hiatu terræ hauſtum) Iidem, Quod hiatus terræ hauſtu.

Pelope) Diſertè vet. lib. Pelopidis: ídq; retineo.

Iapidas ab Iapide) Sic antiq. lib. ſed vulgatis Stephanus aſſentitur.

Argillam) M. ſ. Agillam. nec aliter Virgilius & Martianus.

A Phalero) Ab Haleſo, aliàs: quod & vet. lib. agnoſcunt, & docet Ouidius.

Vel ſacro miſſus) Haut dubiè ſincera eſt m. ſ. ſcriptura, Ver ſacrū miſſus. ídq; olim etiam à P. Pithœo I. C. poſt Adr. Turnebum, ex coniectura fuit obſeruatum.

Brutiis) Vet. lib. Tiburtiis. ego Bruttiis.

Digitiorum) Antiquus liber, Digidiorum.

Petiliam] Græcis Πετήλια.

Sallentinos à Liciis) Membranæ, A Sallectiis. fortè, A Saleſiis. Stephano Σαλέντιοι gens Pæonum.

Caulonam) Vet. lib. Cauloniam. & ſic Stephanus & Mela.

Aſſeuerat) Cod. ſcrip. Refert.

Vmbros) Vmbrios vet. lib. Scribo, Ὀμβρίους.

Par ſententia eſt inter auctores) Hæc verba vet. libro deſunt.

Leucoſiam) Dionyſius lib. I. Ῥωμαϊκ. ἀρχαιολογ. hanc inſulam, Λευκασίαν nominat: illius contextum Camers mendoſum arbitratur, eúmque ex Solino caſtigat. ego à Camerte diſcedo, quantum Hypanis Veneto diſſidet Eridano. Dionyſium enim emendatum, Solinum vitio non carere affirmo. quia in m. ſ. reperi Leocatiam: quę vox ex Leucaſia, fuit deprauata. Mineus Capella, Contra Peſtanum, inquit, Leucaſia eſt, à Sirene ibi ſepulta nominata. Strabo quoque, idoneus vero auctor, lib. II, Αἰθαλία τε καὶ Πλανασία, καὶ Ὑδρία, καὶ Πιθηκοῦσαι, καὶ Προχύτη, καὶ Καπρέαι, καὶ Λευκωσία. Poſtremò Ouidius Leucaſiæ meminit: & apud Siliū lib. VIII. ſcribendum,

nunc sese ostendere miles
Leucasie è populo.

Ab vxore Lauinia Lauinium esse nuncupatum] AEquè significāter antiq. lib. Ab vxore Lauiniú: elisis tribus reliquis vocibus.

Quæ Ἀφροδίτην] Adr. Turnebus vult hoc loco legi, Frutis. vt Venus Frutis dicta sit à fruendo, vnde & Veneris Frutæ templum, Frutinal nominatum. quam lectionem ait se ex membranarũ penu depromsisse. quod ipsum mihi Cornelius Valerius, Louanii literarum professor eruditissimus affit maiuis sibi quoque euenisse. idque eo facilius credo, quia in Lipsiano lib. Frittis legitur. Puto igitur omnino Turnebi sententiæ acquiescendum.

Anno septimo patris indigetis] Vet. lib. patrisque: quam encliticam malim, anno, subiungere.

Heriphile] Tibullus,

Eriphile Phœbo grata quod admonuit.

In m. s. lib. legitur, Erosilia. Vnde suspicor scribendum Herophile. quam coniecturam Lactantius lib. 1. confirmat.

Longius processit] Vet. lib. Abit.

Linguis sæpius proiectis] Membranæ habent, longius. vnde coniecto, Longius à se proiectis ac procurrẽtibus distinctum promontoriis, &c.

Admittit] Vet. lib. eodem sensu, accipit.

Passim notemus] Scriptus liber habet, sparsim. hoc est, vt ait Sisenna, saltuatim ac vellicatim.

Crathe flumine Scyllæ matre] Vet. lib. Crateide. Plinius ait, Crateis fluuius, mater, vt dixêre, Scyllæ. Camers hoc loco apud Solinum reponit, patre. Nolo quicquam acerbius in illum proferre: tantùm dico, hanc quam adduxi Plinianam esse lectionem, illius falsam & spuriam. præterea summum poetam scripsisse in Odyssea,

ἐλάστρειν δὲ Κράταιιν
Μητέρα τῆς Σκύλλης.

Arbitror itaque, Homeri, Plinii, & Solini traditione adductus, in Martiani lib. vi. reponendum, Cætera Italiæ memoranda nec poetæ tacent, vt Scyllæum oppidum, cum Crateide, flumine, quod Scyllæ mater fuit.

Colligit] Vet. lib. Colligitur.

In Acroceraunis metas habet] M. s. In agro Ceraunio metam habet: vt agrum Ceraunium dicat, quemadmodum Plinius montes Ceraunios.

Visendo fonte] O. c. antiqui, Visentio.

Montem Soractẽ] In vet. libro est, Mõtem Soractis.

Exultant] Insultant, lego. quia in vet. lib. habetur, Insultatur.

Ministeriũ munificentia Senatus honoratum Hirpis perpetuo omniũ munerum vacationẽ dedit] M. s. Misterium m. s. honorata H. perpetuo consulto. o. m. v dedit.

Angitiam, Anguitiam] Vet. cod. & sic legitur in antiq. Silii editione: & Vibius Sequester ait, Anguiæ, vel Anguitiæ: sed Seruius ab angendis serpentibus dictam voluit: vnde vulgata scriptura astruitur.

Dicit fuisse] Vox posterior non est in v. lib. & potest abesse.

Calabriam chersydris] Vet. lib. habent chelydris: atque ita legi oportere ex Virgilii III Georg. patet.

Ferunt coalescere] In membranis est, conualescere.

Suctúque] V. lib. Sucóque. Plinius scribit, Aluntur primò bubuli lactis suco.

Funebri] Cod. scripti, Fellebri. nouè formata voce, à fellando: de quo postea.

Et anticipatus obtutu nocentis, licet clamandi votum habeat] In v. lib. est, & a. o. aspectus noc. l. c. voluntatem h. Mox sequitur Spontiuo damno. Cod. vet. Spõtaneo damno amittit.

Calculi] Ex vet. lib. lapidis.

Exquisitius] Iidem, Exequentius.

Sedat] antiqua lectio, Placat.

Hercule illic quiescente, deum iussisse ne streperẽt] Paullo aliter vet. lib. Herculi i. quiescenti d. i. ne obstreperent.

Vbi in supera attolluntur, natalibus derogatis lapides fiunt] In vet. lib. pro Natalibus, est Naturalibus saxis. Vnde suspicor castigandum, Naturalibus aquis.

Excuduntur] Antiq. lib. Excluduntur. fortè, Exculpuntur.

Cui nigri coloris superficies, quam] Cui nigri color facies propria, quam. Sic habẽt antiq. codices.

Congreges] Quid si, qua voce etiam infrà vtitur, gregatim, legamus? vet. liber, Greges, continet. Sequenti linea, Duces duæ sunt. Quæ huc pertinent, in vet. lib. masculino cuncta genere efferuntur: quod etiam Plinio cõsentaneũ est. Paulo pòst, Cum fœtuum. Alii excusi, Fœtificum. m. s. verò, Fœticum. Post sex lineas, Excauarent. Vet. lib. excitassent. Quod aliquãto post sequitur, Inde discedunt, m. s. impersonaliter, Disceditur.

Pandatariam] Mẽdosus est Strabo lib. 2. vbi hæc insula Πανδαρία vocatur. nã à Mela, Plinio, Martiano, & Suetonio, Pandataria, A Ptolemæo, Πανδατερία: à Dione lib. LIV. Πανδατερία vocatur: cui Tacitus lib. IV. & Antoninus in Itinerario cõsentiunt. In vet. lib. Pandotoria est.

Vel ab Vlyssis erroribus] Nequaquam hæc in vet. cod. habẽtur: qui pro, quæ Vlyssis proditur specula, tantùm, Vlixis speculã.

DE CORSICA, ET CATOCHITE LAPIDE, Caput IX.

VERVM ager Corsicanus, quod in eo [agro] vnicum est, solus edit quẽ Catochiten dicunt lapidem, fatu dignisſimum. maior est ceteris qui ad ornatum destinantur, nec tam gemma quàm cautes. idem impositas manus detinet, ita seiunctis corporibus adnectens, vt cum ipsis hæreat à quibus tãgitur. Sed ei inest velut de glutino lentiore nescio quid par atque gummi. Accepimus Democritum Abderiten ostentationẽ scrupuli huius frequenter vsum, ad probandam occultam naturæ potentiam, in certaminibus quæ contra Magos habuit.

DE SARDINIA. DE SOLIFVGA. DE SARDONIA herba. De admirandis aquarum viribus, Cap. X.

SARDINIA quoque, quam apud Timæum Sandalioten legimus, "Ichnusan apud Chrysippum, in quo mari sita sit, quos incolarum auctores habeat, satis celebre est. Nihil ergo attinet dicere vt Sardus [ab] Hercule, & Norax [à] Mercurio procreati, cùm alter ab Libya, alter abusq; Tartesso Hispaniæ in hosce fines permeassent, à Sardo terræ, à Norace Noro oppido nomẽ datum. Mox Aristæum regnando his proximum "in vrbe Carali, quam condiderat ipse, coniuncto populo vtriusque sanguinis, seiuges vsque ad se gentes ad vnum morem coniugasse, imperium ex insolentia nihil aspernatas. Sed vt hæc & Iolaum, qui ad id locorum agros ibi insedit, prætere & Ilienses & Locrẽses transeam: Sardinia est quidem absque serpentibus, sed quod alijs locis serpens est, hoc Solifuga "Sardis agris. animal perexiguũ, simileq; araneis forma, Solifuga dicta, quòd solẽ fugiat. in metallis argentarijs plurima est. nam solum illud argenti diues est. " occultim reptat, & per imprudentiam supersedentibus pestem facit. Huic incommodo accedit & herba Sardonia, quæ in defluuijs fontanis prouenit largius iusto: ea si edulio fuerit, "vescentibus neruos contrahit, rictu ora diducit, vt "qui mortem oppetunt, [velut] ridentium faciẽ intereant. Contrà quicquid aquarum est, variè commodis seruit. stagna pisculentisſima, hybernæ pluuiæ in æstiuam penuriam reseruantur. nam homo Sardus opem plurimam de imbrido cælo habet. "hoc collectaneum depascitur, vt sufficiat vsui, vbi defecerint scaturigines, "quæ ad victum vsurpari solent. Fontes [sanè] calidi & salubres aliquot locis efferuescunt, qui medelas afferunt, aut solidant ossa fracta, aut abolẽt à Solifugis insertum venenum, aut etiam ocularias disſipant ægritudines. Sed qui oculis medentur, & coarguẽdis valent furibus. nam quisquis sacramento raptum negat, lumina aquis attrectat. vbi periuriũ non est, cernit clarius: si perfidia abnuit, detegitur facinus cæcitate, & " captus oculis admissum tenebris fatetur.

IN CAPVT X.

Ichnusam apud Chrysippũ] Habetur in vet. lib. Ιχνῦσαν apud Crispum. Plinius neutram lectionem astruit. etenim à Myrsilo Ichnusan ad similitudinem vestigii appellatam scribit. Potuit nihilominus à Crispo quoque ita nominari. sanè grammatici ex Salluſtii historia adducũt talia verba: Sardinia in Africo mari facie vestigii humani, in orientẽ quàm in occidẽtẽ latior prominet. Post quę verba fortè sequebatur, Inde Ichnusam nuncupatam. Porro hãc appellationem apud Martianum Capellam ego repo-

nendam censeo, vbi legitur, de Sardinia, Denique Sădaliotos est appellata, & signosa, quod vtrunque vestigii formam signat.

In vrbe Carali] Vet. lib. habent, In vrbe Caralis. antè dixit, montem Soractis.

Sed & hic Aristæus Iolaö cerat, qui, &c.] Ab Hermolai calumniis Solinum m. s. lectio vindicat; quæ, quia Solini propria est, sibi nequaquam Solinus repugnat. ea est huiusmodi, Sed vt hæc, & Iolaum, qui ad id locorum ibi insedit, prætereà & Iolenses & Locrenses transeam, &c.

Sardois agris] Vet. lib. Sardis agris. Infrà ait, Sardus homo. Virgilius autem, *Ergo ego Sardois videar tibi amarior herbis.* Seruius, In Sardinia nascitur quædam herba, vt Sallustius dicit, quæ Sardoa dicitur.

Occultim ceptat] In scrip. lib. habetur, Occultè exceptat. num legendum, Ex occulto ceptat?

Vescentibus] In apographis inuenio; Nescientibus.

Qui mortem oppetunt] Antiq. cod. Qui morte oppetunt. Plautus tamen inquit, Atque illa viua viuus vt pestem oppetas.

Hoc collectaneum depascitur] Videtur aliter legendum. nam vet. lib. habent, deposcit.

Quæ ad victum vsurpari solent] Hæc à vet. lib. absunt.

Captus oculis, admissum tenebris fatetur] Manuscr. codex habet: Captis oculis admissum fatetur. De hoc fonte Rhemnius Fannius ait,

Sardinia postquā pelago circumflua tellus
Fontibus e liquidis præbet miracula mūdo:
Quòd sanāt agros, pādūt dānaniq; nefādo
Periuros furto, quos tacito flumine cæcant.

DE SICILIA, ET PELORIADE TERRA, ET de aquis memorandis, & montibus, Cap. XI.

SI respiciamus ad ordinē temporum, vel locorum, post Sardiniam res vocant Siculæ. primò quòd vtraque insula in "Romanam potestatem redacta, iisdem temporibus prouincia facta est: cùm eodem anno Sardiniam M. Valerius, alteram C. Flaminius prætor sortiti sunt. adde quòd freto Siculo excipitur nomen "Sardi maris. Ergo Sicilia (quod cumprimis assignandum est) diffusis promontorijs triquetra specie figuratur. Pachynus, aspectus in "Peloponnensem & meridianam plagam dirigit; Pelorus aduersam vespero Italiam videt: "Lilybæum in Africam extenditur. inter quæ Pelorias præstat, "soli temperamento egregia, quòd neque humido in lutum madefiat, neque fatiscat in vagum puluerem siccitate. Ea vbi introrsum recedit, & in latitudinem panditur, tres lacus obtinet. quorum vnus quòd piscium copiosus est, non equidem ad miraculum duxerim: sed quòd ei proximus cōdensis arbustis inter virgultorum opaca feras nutriat, & admissis venātibus per terrenos tramites, quibus pedestres accessus excipit, "duplicem piscandi venandíque præbeat voluptatem, "numeratur inter eximia. tertium ara sacrum approbat, quæ in medio sita, breuia diuidit à profundis. quà ad eam pergitur, aqua crurum tenus peruenit: quod vltrà est, nec explorari licet nec attingi: & si fiat, qui id ausus fuerit malo plectitur, "quantámque sui partem ingurgitauerit, tantam it perditum. Ferunt quendam in hæc alta quàm longissimam poterat iecisse lineam: eam vt reciperet, dum merso brachio nisum adiuuat, cadauer manum factam. Peloritana ora habitatur colonia "Tauromenia, quā prisci Naxū vocabāt. Oppidū Messana Rhegio Italiæ oppositū est, quod Rhegiū à dehiscendi argumento Ῥήγιον Græci dictitabant. "Pachyno multa thynnorum inest copia "[echinis, & omnibus mari nātibus pisculētissimū,] ac propterea semper captura larga. "Lilybitano Lilybæum oppidū decus est, Sibyllæ sepulcro. Sicaniæ diu ante Troiana bella "Sicanus rex nomē dedit, aduectus cum amplissima Hiberorū manu. Post Siculū Neptuni filium, in hanc plurimi Corinthiorum, Argiuorū, Iliensium, Doriensium, Cretensiū confluxerunt: inter quos & Dædalus fabricæ artis magister. Principem vrbium Syracusas habet: in qua etiam cùm hyberno conduntur

ſerena,nullo nō die ſol eſt. Adde quòd Arethuſa fons in hac vrbe eſt. Eminet montibus AEtna & Eryce. Vulcano AEtna ſacer eſt: Eryx Veneri. In AEtnæ vertice hiatus duo ſunt, crateres nominati, per quos eructatus erūpit vapor, præmiſſo priùs fremitu: qui per æſtuātes cauernarū latebras lōgo mugitu intra terræ viſcera deuoluitur: "nec antè ſe flammarū globi attollūt, quàm interni ſtrepitus antecedant. Mirum hoc eſt: nec illud minus, quòd in illa feruentis naturæ peruicacia miſtas ignibus niues profert: & licet vaſtis exundet incendijs, aprica canicie perpetuò brumalem detinet faciem. Ita inuicta in vtroque violentia, nec calor frigore mitigatur, nec frigus calore diſſoluitur. "Sunt & alij montes duo, Nebrodes & Neptunius. E Neptunio ſpecula eſt in pelagus Tuſcum, & Adriaticum: "Nebroden damulæ & hinnuli gregatim peruagātur. inde Nebrodes. Quicquid Sicilia gignit, ſiue ſoli ſiue hominis ingenio, proximum eſt ijs quæ optima iudicantur: niſi quòd fœtus terræ Centuripino croco vincitur. Hîc primùm inuenta comœdia eſt: hîc & cauillatio mimica in ſcæna ſtetit: hîc domus Archimedis, qui iuxta ſyderum diſciplinam machinarius " commentor fuit. "hîc Lais illa quæ elegere patriam maluit quàm fateri. Gentem Cyclopum vaſti teſtantur ſpecus. Læſtrygonū ſedes adhuc ſic vocantur. Ceres inde magiſtræ ſationis "frumentariæ. Hîc ibidem "campus Ennenſis in floribus ſemper, & omni vernus die: quem propter demerſum eſt foramen, quo Ditē patrē "ad raptus Liberæ exeuntem, "fama eſt lucē hac vſum. Inter "Catanam & Syracuſas certamen eſt de illuſtrium fratrum memoria, quorum nomina ſibi diuerſæ partes adoptant. Si Catanenſes audiamus, "Anaphius fuit, & Amphinomus: ſi, quod malunt Syracuſæ, "AEmathiam putabimus, & Critonē. Catanenſis tamen regio cauſſam dedit facto: in quam ſe cùm incēdia AEtnę protuliſſent, iuuenes duo ſublatos parentes euexerunt inter flammas illæſi ignibus horū memoriam ita poſteritas munerata eſt, vt ſepulcri locus nominaretur Campus piorum. De Arethuſa & Alpheo verū eſt hactenus quòd conueniunt fons & amnis. Fluminum miracula abundè varia ſunt. Dianam, qui ad Camerinā fluit, " niſi habitus pudicę hauſerit, nō coibūt in corpus vnū latex vinεus & latex aquę. Apud Segeſtanos "Erbeſſus in medio flumine ſubita exæſtuatione feruet. "Acin quamuis demiſſum AEtna, nullus frigore anteuertit. "Himeram cæleſtes mutant plagæ: amarus deniq; eſt dum in Aquilonem fluit, dulcis, vbi ad Meridiem flectitur. Quanta in aquis, tanta [eſt] nouitas in ſalinis. Salem Agrigentinum ſi igni iunxeris, diſſoluitur vſtione: cui ſi liquor aquæ proximauerit, crepitat veluti torreatur. Purpureum AEtna mittit: in Pachyno tranſlucidus inuenitur. Cetera ſalinarum metalia quæ ſunt aut Agrigentino aut Centuripis proximantia, funguntur cautium miniſterio. nam illinc exciduntur ſigna ad facies hominum, vel deorum. Thermitanis locis inſula eſt arundinum ferax, quæ accommodatiſsimæ ſunt in omnem ſonum tibiarum: ſiue Præcentorias facias, quarum locus eſt ad puluinaria præcinendi: ſiue Vaſcas, quæ foraminum numeris Præcentorias antecedunt: ſiue Puellatorias, quibus à ſono clariore vocamen datur: ſiue Gingrinas, quæ breuiores licet, ſubtilioribus tamen modis inſonant: aut Milluinas, quæ in accentus exeunt acutiſsimos: aut Lydias, quas & Turarias dicunt, vel Corinthias, vel AEgyptias, aliáſve à muſicis per diuerſas officiorū & nominum ſpecies ſeparatas. In Haleſina regione fons aliâs quietus & tranquillus cùm ſiletur, ſi inſonent tibiæ, exultabundus ad cantus eleuatur, &, quaſi miretur dulcedinem vocis, vltra margines intumeſcit. Gelonium ſta-

gnũ tetro odore abigit proximãtes. Ibi & fontes duo: alter, si sterilis sumserit, fœcũda fiet: alterum, si fœcũda hauserit, vertitur in sterilitatẽ. Stagnũ Petrensium serpentibus noxium est, homini salutare. In lacu Agrigentino oleũ supernatat. hoc pingue hæret arundinum comis de assiduo volutabro, è quarum capillamentis legitur vnguentum medicum contra armentarios morbos. Nec longè inde collis Vulcanius, in quo qui diuinæ rei operantur, ligna vitea super aras struunt, nec ignis apponitur in hanc congeriem, cùm proficias intulerint. si adest deus sacrorum probator, sarmenta, licet viridia, ignem sponte concipiunt, & nullo inflagrante halitu, à numine fit incendium: ibi epulantibus alludit flamma, quæ flexuosis excessibus vagabunda, quem contigerit non adurit. nec aliud est quàm imago nuncia perfecti ritè voti. Idem ager Agrigentinus eructat limosas scaturigines, &, vt venæ fontium sufficiunt riuis subministrandis, ita in hac Siciliæ parte solo nunquã deficiẽte, æterna reiectatione terrã terra euomit. Achaten lapidẽ Sicilia primùm dedit in Achatis fluminis ripa repertum, non vilem: cùm ibi tantùm inueniretur. quippe interscribentes eum venæ naturalibus sic notãt formis, vt cùm optimus est, varias præferat rerum imagines. Vnde anulus Pyrrhi regis, qui aduersus Romanos bella gessit, non ignobilis famæ fuit. cuius gemma Achates erat, in quo nouem Musæ cum insignibus suis singulæ & Apollo tenens citharam videbantur, non impressis figuris, sed ingenitis. nunc diuersis locis apparet. Dat Creta quem Coralliachatem vocant, Corallio similem: sed illitum guttis auro micãtibus, & scorpionum ictibus resistentem. Dat India reddentem nunc nemorum, nunc animalium facies: quem vidisse, oculis fauet, quíque intra os receptus sedat sitim. Sunt & qui vsti redolent myrrhæ odorem. Hæmachates sanguineis maculis irrubescit: sed qui maximè probantur, vitream habent perspicuitatem, vt Cyprius. nam qui sunt facie cerea abundantes, triuialiter negliguntur. Omnis ambitus huius insulæ clauditur stadiorum tribus millibus.

IN CAPVT XL

Romanam potestatem] Arbitrium, in vet. lib. continetur.

Sardoi] Iisdem, Sardi maris: vt suprà, Sardis agris.

Peloponnesum] Subiungit, Plagam. quare melius vet. lib. Peloponnensem.

Lilybæus] M. s. quemadmodum Pomponius lib. II. & Antoninus, Lilybæũ. Orpheus Λιλύβαιον.

Soli temperamento egregia] Oppidò vetusta lectio placet, Laudata vnico soli temperamento.

Duplicem piscandi venãdíque] An quia venari piscaríque gentium iure cuilibet liberum est, iccirco non Duplicem, sed, Publicam, in scripto cod. legitur?

Numeratur inter eximia. Tertium ara sacrum] Vet. lib. alia longè sententia, Inter eximia numeratur tertius: ara sacrum.

Quantámque sui partem] Ascribã vet. lib. lectionem, vt, si cui placeat, is illam, (licet enim per me) amplectatur: Quãtámq; sui partem gurgiti intimauerit, tantam se perditurum. Iidem pro, Longissimam, habent, longissimè.

Tauromiria] Egregiè mẽbranæ, Tauromenia. & sic repone apud Plinium sæpe, & Iuuenalem lib. I. nam Ptolemæus de hac lib. III. ait, Ταυρομένιον κεῖται: quemadmodum & ceteri scriptores Græci & Antoninus.

Pachino multa tunnorum inest copia, echinis & omnibus mari nãtibus pisculẽtissimum, ac propterea semper captura larga] Pro his omnibus scripti libri tantummodo continent, Pachyno. multa tinnorũ inest copia, ac propterea captura larga.

Lilybitano] In vet. lib. continetur, Lilibitano Lilibeo oppido decus est Sibyllæ sepulcrum.

Antè, se flammarum globi attollunt] Sic quædam membranæ: aliæ, Nec antè flammarum globi attolluntur.

Laudant alios montes duos Nebrodem & Neptunium] Hoc pacto in m. s. legitur.

Nebrodi damarum copia nomẽ dedit, quem

quę damæ & hinnuli gregatim peruagátur. inde Nebrodes dictus] Ex vet. lib. reiectis superfluis & adulterinis lubens emẽdarim, Nebroden damulæ & inulei gregatim peruagantur. inde Nebrodes.

Cõmentator) Antiq. ille lib. Commentor, habet.

Hic Lais illa, quę eligere patriam maluit, quàm fateri) Anthus, De viris illustribus, testatur Laidem, cùm Crasti, quæ Siciliæ vrbs est, nata foret, Corinthi agere, Corinthiámque dici maluisse. sic enim hunc Solini locum accipio.

Frumentariæ) M. s. Fructuariæ. & quidem fructuum nomen esse generalissimum, nemo est qui ignoret.

Campus Ætnensis) Vet. cod. Hennensis. lege, Ennẽsis. quia Proserpinna iuxta Enná rapta fuit. (Diodorus, Γενέσθαι δὲ μυθολογοῦσι τῆς κόρης τὴν ἁρπαγὴν ἐν τοῖς λειμῶσι τοῖς κατὰ τὴν Ἔνναν, &c.) & Cl. Claudianus, insignis poẽta, ait in lib. De raptu Proserpinæ, Enna parẽs florum, &c. nam hoc malo, quàm Ætna, propter relata à M. Tullio lib. 4. in Verrẽ: quæ, quia nimis multa sunt, non ascribam.

Ad raptus Proserpinæ liberè exeuntem) Vox, Proserpinæ, optimè in vet. lib. non est: sed tantùm, Ad raptus Liberæ exeuntem. Quo quid queat esse elegantius? ánnõ enim Proserpinam, etiam Liberam vocatâ & Cicero & Arnobius testantur, & verò certissimum est?

Fama est in lucem ausum) In m. s. est, Fama est luce hausum: itaque scribatur, Fama est luce hac vsum.

Catinam) Apud omnes scriptores, in quorum lib. Catina habetur, reponerem Catana, ex Plutarcho, Strabone, Æliano, Ptolemæo, Stephano, ceteris.

Anapias) Antiq. cod. Anaphius. Meliora Claudiani exemplaria continent, Cur non Amphinomo, cur nõ tibi, fortis Anaphi, &c. Valerius Max. Anapum vocat. à Stobæo, λήγονται, dicuntur Θεοφιλεῖς & Καλλίας.

Emanthiam) Vet. lib. Emantium: item, Cretonem, pro, Critonem.

Nisi habitus pudicæ hauserit) Rhemnius Fannius grammaticus περιήγησιν οἰκουμένης Dionysii Latinè reddidit, quo in opere multa de suo, quæ in Græco scriptore hoc quidem tempore nõ habentur, immiscuit: qualia sunt quæ de fonte isto memorat in hunc modum,

Dianæ fons est, Camerina gignitur vnda,
Quam si quis manibus non castis hauserit, vnquam
Lætifico tristi non miscet pocula Baccho.

Quorum versuum instinctu, credo hoc loco legendum, Si manus impudicæ hauserint. Cõfirmatur ea coniectura nõnihil hac m. s. scriptura, Si habitus impudicæ hauserit.

Herbesus] Membranę continent Helbesus. fortè, Erbessus, vt Græci.

Acin] Ac eundem, lib. scripti: vt etiamnum istud de Erbesso dicatur.

Himereum] Membranæ, Hiemereum. perquàm lubenter scriberem Himeram. Stephanus, ἔστι καὶ ποταμὸς Ἱμέρας, ὡς Νικάνωρ. Sequester, Himera Tauromenitanorum oppido Himeræ dedit nomen. hoc flumen in duas partes findi ait Stesichorus: vna in Tyrrhenum mare, altera in Libycum decurrit parte. Itaque hæc verba emendanda puto.

Porricias] V. lib. Prosicias. Hoc est, auctore Festo, prosecta. Arnobius, eruditus scriptor, in libris contra Gentes, has partes, Prosicias quoque nuncupauit. sic & Insicia Latini dixerunt. Varro: Insicia ab eo quod insecta caro, vt in carmine Saliorum. Item & Prosiciem. Varro Rerum diuinarũ lib. x i, Prosiciem extorum vel in mensam porricere.

Si adest deus sacrorum probator, sarmẽta, &c.] Hæc vt antiqua, sic germana est lectio. vet. cod. etiam paullo pòst continẽt, Nullo inflagrante halitu ab ipso numine fit accendium. aliter quàm vulgati.

Coraliachatem.] Scribe ex vet. lib. Curalliachatem: nec non, Curallio. Siquidem Orpheus κουράλιον nominauit.

Achates sanguineis] Sincera est antiq. lib. lectio, *Hæmachates*. Hic etenim lapis inter Achatis species à Plinio lib. x x x v i i. recensetur.

DE INSVLIS VVLCANIIS, Cap. X I I.

IN freto Siculo Ἡφαιστίαι insulæ x x v. millibus passuum ab Italia absunt. Itali Vulcanias vocãt. nam & ipsæ natura soli ignea, per occulta commercia aut mutuantur AEtnæ incendia, aut subministrãt. Hic dictæ sedes deo igniũ. Numero septem sunt. Liparæ nomẽ dedit rex Liparus, qui eam ante AEolũ rexit. Alteram, Hieram vocauerunt: ea præcipuè Vulcano sacra est, & plurimùm colle eminentissimo nocte ardet. Strongyle tertia, AEoli domus, vergit ad solis exortus, minimè angulosa, quæ flammis liquidioribus differt

à ceteris. hæc caussa efficit, quòd ex eius fumo potissimum incolæ præsentiscunt, quinam flatus in triduo portendantur. quo factum vt AEolus rex vẽtorum crederetur. Ceteras, Didymen, Ericusam, Phœnicusam, Euonymõ, quoniam similes sunt, dictas habemus.

EX TERTIO EVROPAE SINV, EPIRVS, AETOLIA, Peloponnesus, Attica, Bœotia, Phocis, multæ insulæ, & in his memoranda omnia, Cap. XIII.

TERTIVS Europæ sinus incipit ab Acroceraunijs montibus, desinit in Hellespontum. In eo apud Molossos, vbi Dodonæi Iouis templum est, Tomarus mons est, circa radices nobilis centũ fontibus, vt Theopompo placet. In Epiro sacer fons est, frigidus vltra omnes aquas, & spectatæ diuersitatis. nã si in eum ardentẽ demergas facẽ, extinguit: si procul ac sine igni admoueas, suopte ingenio inflãmat. "Dodone Isinaro cellsa est. Delphi Cephisso flumine, Castalio fonte, [&] Parnasi iugis celebres. Acarnania Aracyntho eminet. Hãc ab AEtolia Pindus diuidit, qui Achelo ũ parit, cum primis Græciæ amnibus præditũ veteri claritate. nec iniuria: cùm inter calculos, quibus ripæ eius micãt, inueniatur Galactites, qui scrupulus ipse ater, si teratur, reddit succum album ad lactis saporem. Fœminis nutrientibus illigatus fœcundat vbera: subnexus paruulis, largiusculos haustus facit saliuarum: intra os receptus liquescit: cùm soluitur tamen, memoriæ bonum perimit. quẽ post Nilum Achelous dat, "tertium nemo. Propter oppidum Patras "Scioessa locus, nouẽ collium opacitate vmbrosus, & radijs solis fermè inuisus, nec aliam ob caussam memorabilis In Laconia spiraculum est Tænaron. & Tænaron est promontoriũ aduersum Africæ, in quo fanũ est Methymnæi Arionis, quẽ delphine eò aduectũ imago testis est, ad effigiẽ casus & veri operis expressa ære: præterea tempus signatum. Olympiade enim vndetrigesima, qua in certamine Siculo idem Arion victor scribitur, idipsum gestum probatur. Est & oppidũ Tænaron nobili vetustate. Præterea aliquot vrbes, inter quas Leuctra, nõ obscura iam pridem Lacedæmoniorum fœdo exitu: Amyclæ, silentio suo quondam pessundatæ: Sparta, insignis cùm Pollucis & Castoris tẽplo, tũ etiã Othryadis illustris viri titulis: "Therapnæ, vnde primùm cultus Dianæ: Pitane, quam "Arcesilaus philosophus inde ortus prudentiæ suæ merito in lucem extulit: Anthea, & Cardamylæ, vbi quõdam fuit Thyrra, nunc Locus dicitur: in quo, anno XVII. regni Romuli, inter Laconas & Argiuos memorabile fuit bellum. Nam Taygeta mons & flumen Eurotas notiora sunt quàm vt stylo egeant. Inachus Achaiæ amnis Argolicũ secat tractũ. quem rex Inachus à se nominauit: qui exordiũ Argiuæ nobilitati primus dedit. Epidauro decus est AEsculapij sacellum, cui incubãtes ægritudinum remedia capessunt de monitis somniorum. Pallanteũ Arcadiæ [oppidum,] quòd Palatio nostro per Euandrũ Arcada appellationẽ dederit, sat est admonere: in qua mõtes Cyllene, & Lycæus, Mænalus etiã dijs alumnis, inclaruerunt: inter quos nec Erymanthus in obscuro est. Inter flumina, Erymanthus Erymantho monte demissus est, & Ladon ille. Herculis pugnæ hic planè clarescunt. Varro perhibet, fontẽ in Arcadia esse, cuius interimat haustus. "In hac terrarum parte, de auibus hoc solum esse non indignum relatu cõperimus quòd cùm alijs locis merula furua sit, circa Cyllenẽ cãdidissima est. Nec lapidẽ spreuerimus, quẽ Arcadia mittit: Asbesto nomẽ est, ferri colore: qui accẽsus semel, extingui nequit. In Megarensiũ sinum Isthmos exit, lu-

dis quinquenalibus & delubro Neptuni inclytus. quos ludos eapropter institutos ferūt, quòd finibus quinq; Pelopōnesi oræ alluuntur: à septētrione, Ionio: ab occidēte, Siculo: à brumali occidēte, AEgæo: à solstitiali oriente, Myrtoo: à meridie, Cretico. hoc spectaculū per Cypselū tyrannū intermissum, Corinthij Olympiade quadragesimanona solemnitati pristinæ reddiderūt. Ceterū Peloponneson à Pelope regnatā, nomen indicio est. ea vt platani foliū recessibus & prominentijs figurata, diuortiū facit inter Ionium & AEgæū mare, quatuor non amplius millibus dispescens vtrumque litus, excursu tenui, quem Isthmon dicunt ob angustias. Hinc Hellas incipit, quam propriè verā volunt esse Græciā. Quæ nūc Attica, Acte priùs dicta. ibi Athenæ, cui vrbi saxa Scironia propinqua sunt, porrecta sex millibus passuū, ob honorē vltoris Thesei, & memoriā nobilis pœnæ, sic nominata. Ex istis rupibus Ino, se cum Palæmone filio in profunda præcipitē iaculata, auxit maris numina. Nec Atticos montes in partem tacebimus. est Icarius, est Brilessus, est Lycabetus, & AEgialus: sed Hymetto meritissimè attribuitur principatus, quòd apprimè florulentus, eximio mellis sapore & externos omnes & suos vincit. Callirhoēn stupent fontem: nec ideo Enneacrunon fontem alterū nulli rei numerant. Atheniensibus iudicij locus est Ariopagus. Marathon campus factus memorabilis opinione prælij cruētissimi. [Et] multæ quidē insulæ obiacēt Atticæ cōtinenti: sed suburbanæ fermè sunt, Salamis, Suniū, Cos, Ceos, quæ, vt Varro testis est, subtilioris vestis amicula arte lanificæ scientiæ prima in ornatum fœminarum dedit. Bœotia Thebis enitet. Thebas condidit Amphion, non quòd lyra saxa duxerit: (neq; enim par est [id] ita gestū videri) sed quòd affatus suauitate homines rupiū incolas, & incultis moribus rudes, ad obsequij ciuilis pellexerit disciplinā. Vrbs ista numinibus apud se ortis gloriatur: vt perhibent qui sacris carminibus Herculē & Liberū celebrāt. Apud Thebas Helicon lucus est, Cithęron saltus, amnis Ismenus: fontes, Arethusa, OEdipodia, Psammate, Dirce: sed ante alios Aganippe & Hippocrene. quos Cadmus litterarum repertor primus, quoniā equestri exploratione [primus] deprehendisset, dum rimatur quænam adisset loca: incēsa est licentia poëtarum, vt pariter vtrumque disseminaretur, & quòd aperti forent alitis equi vngula, & quòd poti inspirationem facerent litterarū. Eubœa insula laterum obiectu efficit Aulidis portum, sæculis traditum Graiæ coniurationis memoria. Bœoti ijdem sunt qui Leleges fuerūt: per quos defluens Cephissus amnis in maria conditur. In hac continentia Opuntius sinus, Larissa oppidum, Delphi, Rhamnus quoque, in qua Amphiarai fanū, & Phidiacę signū Dianæ. Varro opinatur duo in Bœotia esse flumina, natura licet separi, miraculo tamen non discrepante: quorū alterum si ouillū pecus deb.bit, pulli fieri coloris, quod induerit: alterius haustu, quæcunq; vellerū fusci sunt, in candidum verti. addit [etiam] videri ibi puteum pestilentē, cuius liquor mors est haurientibus. Perdices sanè cùm vbique liberæ sint, vt aues vniuersæ, in Bœotia non sunt: nec, cū volant, sui sunt iuris, sed in ipso aëre, quasi transire nō audeant, metas habent. inde vltra notatos [iam] terminos nunquam exeunt, nec in Atticum solum transmeant. Hoc Bœotijs proprium. nam quæ cōmunia sunt omnibus, generatim [pòst] persequemur. Cōcinnātur à perdicibus nidi munitione sollerti. spineis enim fruticibus ac surculis receptus suos vestiunt: vt animalia quæ infestant, arceantur à spinis surculorum. ouis stragulum puluis est, ad quæ clanculò reuertuntur: ne indicium loci conuersatio frequens faciat. plerumque fœminæ transuehunt

partus, vt mares fallant, qui eos impatientius affligunt, sæpissime adulātes. Dimicatur circa connubium, victósque credunt fœminarum vice venerem sustinere. ipsas libido sic agitat vt, si ventus à masculis flauerit, fiant prægnātes odore. Tunc si quis hominum vbi incubant propinquauerit, egressæ matres venientibus sese sponte offerunt: &, simulata debilitate vel pedum vel alarum, quasi statim capi poßint, gressus fingunt tardiores. hoc mendacio solicitant obuios & eludunt, quoad prouecti longius à nidis auocētur. Nec in pullis studium segnius ad cauendum. cùm [enim] visos se persentiscunt, resupinati glebulas pedibus attollunt: quarum obtentu tam callidè proteguntur, vt lateant [etiam] deprehensi.

IN CAPVT XIII.

Dodone Isinaro celsa est] Aliis legendū videtur, Dodone, vt Maro dicit, Ioui sacra est. Quomodo si scripsisset Solinus, posset hinc non planè ab veritate alienum argumentum desumi, non omnes versus qui in hortorum custodem deum conscripti, Virgilii operibus adiungi solent, non esse Maronianos. in vno equidem eorum epigrammate legitur, Dodone tibi Iupiter sacrata est. quem tum haut dubiè versum noster innuisset: verùm vt subsistam facit vet. codex, in quo legitur, Dodone, vt Maro, celsa est. Nō enim Virgilii carmen occurrit, quo Dodone celsa nominetur.

Tertium nemo] In membranis habetur, Nec alter alius. vtrumque eodem sensu.

Scioëssa] Vet. lib. ess.. Fortè, est: vt nobilissimum locum nominare noluerit: sed tantum voluerit περιγραστικῶς describere. Porro membranæ quædam pro, locus, continent, lucos.

Theramne] Therapnæ, Vet. lib. quomodo putarim apud Pliniū lib. IV. cap. v. corrigendum. Nec moueor Stephani auctoritate: cuius ego vnius codicem mēdosum potius quàm Euripidis, Coluthi, Isocratis, Pausaniæ, atque Strabonis, arbitror, qui vnanimi consensu Θεράπνας vocant.

Archesilaus] Quamuis sit in vet. lib. Archelaus, lego tamen, Arcesilaus. Diogeni Laertio Ἀρκεσίλαος dicitur.

Stoicus] Mendosè quidem cod. antiq. Sophieus: vnde nihilominus vera queat lectio deprehendi, quam reor esse Philosophus. Etenim fuisse Solinum tam ineruditū, vt Stoicum vocaret hominē, ex mēte omnium scriptorum, Academicæ sectæ deditissimum, ne ipsa quidem Suada facilè mihi persuadeat: nedum homines quidam, quoduis potius vadimonium parati deserere, quàm vllam quamuis futilem & inanē Solini reprehendendi ansam omittere.

Aliquanto pòst, pro Clarescunt, vet. lib. Claræ sunt.

In hac terrarum parte de auibus hoc solum esse nō indignum relatu comperimus] Aliter membranæ, videlicet, In eadem parte d. a. h. f. est n. i. relatu.

Volunt esse Græciam] In vet. lib. inuenio, Habent Græciam.

Crunesón fontem] A Pausania in Attic. Vitruuio lib. VIII. & Plinio lib. IV. docemur, hoc loco Enneacrunon fontem reponere. Qùod deinde sequitur, Præcipitem] M. s. præceps.

Ismenus] Sic vet. lib. & Plinius, & Seneca in Thebaide, & St. Papinius: non Ismenius.

Quænam adisset lòca] Vet. lib. Quænā insideret loca.

Scilicet quòd eorum alter alitis equi vngula solicitatus foret, alter potus facundia animas irrigaret, & quòd aperta foret alitis equi vngula, & quòd poti inspirationē facerent litterariam] Quis non videat hoc loco idem bis turpiter inculcari? receptum tamen hactenus fuit vt ita legeretur: sed optima exemplaria, iam olim in membranis elegantissimè descripta, rectè continēt, Vt pariter vtrūq; disseminaretur, & quòd aperti forent alitis equi vngula, & quòd poti inspirationem facerent litterarum.

Delphiramne] Quanquam sic quidam vulgati, vet. aut. cod. Delphæ Rhamnæ contineant: ex Pausaniæ tamen Ἀττ. legendū patet, Delphi, Rhamnus. Ceterùm ille Phidiæ istud opus esse, non Dianæ, sed Nemesis affirmat.

Pullum fieri coloris quem induerit] Locus castigatior erit, si ex vet. lib. legatur, Pulli fieri coloris quod induerit. Hoc est, vellus quo pecus amicitur. Præter Aristotelem & Senecam, philosophos primarios, probat hoc ipsum Fannius,

Bœotum sequitur finis, qua dicitur vnda
Esse potestatis diuersa. namque duobus
Fluminibus Verti Vervecum lana colorem:
Hoc fuscat niueas, hoc albat gurgite nigras.

DE THESSALIA, ET MAGNESIA, ET ALTISSImis montibus, & Philippo Macedonum Rege, cui alter oculus ad Methonem erutus est, Cap. XIIII.

THESSALIA eadē est & Hæmonia, quam Homerus Πελασγικὸν Ἄργος nominat. vbi genitus est Hellen, à quo reges Hellenes nominati. huius à tergo Pieria ad Macedoniam protenditur, quæ deuicta sub Macedonum venit iugum. Multa ibi oppida, flumina multa. De oppidis egregia sunt, Phthia, Larissa, Thessalia & Thebæ. De amnibus, Peneus, qui præter Ossam Olympúmque decurrens, collibus dextra læuáque molliter curuis, nemorosis conuallibus, "Thessalica facit Tempe, vndísque apertior Macedoniam ac Magnesiam interluens, in Thermæum sinum decidit. Thessaliæ sunt Pharsalici campi, in quibus ciuilium bellorum detonuerunt procellæ. Ac ne in montes motos eamus, Pindum & Othryn agitent qui Lapitharū originem persequuntur: Ossam, quos "Centaurorum stabulis immorari iuuat: Pelion autē nuptiale conuiuiū Thetidis atq; Pelei in tantū notitiæ obtulit, vt taceri de eo magis mirū sit. Nā Olympū ab Homero nō per audaciā celebratum docent quæ in eo visitantur. Primum excellenti vertice tantus attollitur, vt summa eius cælum accolæ vocent. Ara est in cacumine, Ioui dicata, cuius altaribus siqua de extis inferūtur, nec difflātur vētosis spiritibus, nec humētibus pluuijs diluūtur: sed voluēte "altero anno, cuiusmodi relicta fuerint, eiusmodi repeiuntur: & omnibus tempestatibus à corruptelis aurarum vindicatur quicquid ibi semel est deo consecratum. Litteræ in cinere scriptæ vsque ad alteram anni ceremoniam permanēt. In regione Magnesia, Methone oppidum [situm] est; quod cùm obsideret Philippus Alexādri Macedonis Magni pater, damnatus est oculo iactu sagittæ quam iecerat Aster oppidanus, "inscriptam suo nomine, locóque vulneris, quem petebat. Populum istum callere artem sagittariam credere possumus, vel de Philoctete, quoniam Meliboea in hoc pede cōputatur. Sed ne transeamus præsidium poetarum, fons Libethrus & ipse Magnesiæ est.

IN CAPVT XIIII.

Thessalica facit Tempe] Vet. lib. Thessalica f. amœnum Tempe.

Centaurorum stabulis] Hoc inuenitur in scriptis libris: & est non fucatum aut adulterinum, sed verè γνήσιον. ad Virgilii enim lib. VI. carmen respexit,

Centauri in foribus stabulant.

vt & Papinius in Achilleide,

Centauri stabula alta patent.

Neq; mirum stabula Cētauris tribui, cùm Sophocles in Trachiniis scripserit, σοι ... ὁ θὴρ Κένταυρος. &, ἐγὼ γὰρ ὢν ὁ θήρ με Κένταυρος, πνεῦ.

Nec pluuiis diluuntur] Vt spiritibus, sic pluuiis epithetum addiderat: id in vet. lib. reperitur, qui, Nec humentibus pluuiis diluuntur.

Altero] Deest hoc in scripto: quemadmodum quod sequitur, Alexandri.

Inscriptā suo nomine, locóque vulneris, quem petebat] Ita vet. lib. egregié.

DE MACEDONIA, ET REGVM SVCCESSIOne, ac Pæantide lapide, Cap. XV.

QVI Edonij ⌈quondam⌉ populi, quæque Mygdonia erat terra, aut Pierium solum, vel AEmathium, nunc omne, vniformi vocabulo, Macedonica res est: & partitiones quæ specialiter antea sciugabantur, Macedonio nomini contributæ, factæ sunt corpus vnum. Igitur Macedoniam præ-

cingit Thracius limes: meridiana Thessali & Epirotæ tenent: à vesperali plaga, Dardani sunt & Illyrij: quà septentrione tunditur, Pæonia ac Pelagonia protegitur: à Triballis, montanis excelsibus aquilonio frigori obiecta. interiplam, & Thraciam, Strymon amnis facit terminum, qui ab Hæmi iugis irrigatur. Verùm vt fileam aut Rhodopen Mygdonium montem, aut Athon classibus Persicis nauigatum, continentiq; abscissum mille quingentorum passuum longitudine, simul & de auri venis & argenti, quæ optimæ in agris Macedonum & plurimæ eruuntur: Orestidem dicam. Populi sunt, qui vt Orestidæ dicerentur, inde cœptum. à Mycenis profugus matricida, cùm abscessus longius destinasset, natum sibi in AEmathia paruulū, de Hermione, quam in omnes casus sociam adsciuerat, hîc mandauerat occulendum. adoleuit puer in spiritu regij sanguinis, nomen patris sui referens: occupatoq; quicquid est quod procedit in Macedonicum sinum, & Adriaticum salum, terrā cui imperauerat Orestidem dixit. Admonet Phlegra, vbi antequam oppidum fieret, rumor est militia mundi dimicatum cum gigantibus, vt penitus persequamur quantis probationibus ibidē imperij, indicia diuinæ expeditionis in hoc sæculo perseuerauerint. illic siquādo, vt accidit, nimbis torrentes excitantur, & aucta aquarum pondera, ruptis obicibus, valentius [se] in campos ruunt, eluuione ossa etiam nunc ferunt detegi: quæ sunt ad instar corporis humani, sed modo grandiore: quæ ob enormem magnitudinem monstrosi exercitus iactitant exstitisse: idq; adiuuatur argumento saxorum immanium, quibus oppugnatum cælum crediderunt. Pergā ad residua, quæ in Thessaliam & AEmoniam porriguntur. Sunt enim arrectiora quàm vsquam proceritas montana attolli valeat: nec est in terris omnibus quod meritò ad istas eminentias cōparetur: quippe quas solas diluuialis irruptio, cùm vniuersa obduceret humido situ, intactas reliquit. Durant vestigia nō languidæ fidei, quibus apparet hos locos superstites vndosę tempestati fuisse. nam in latebrosis rupium cauaminibus, quæ fluctuum cōfligijs tunc adesa sunt, reduuiæ conchyliorum resederunt, & alia multa quæ affatim mari incito expuuntur: ita vt sint licet facie mediterranea, appareant tamen specie litorali. Nunc de incolis reddam. AEmathius, qui primus in AEmathia accepit principatum, seu quia indago originis eius æuo disperijt, seu quia ita res est, genuinus terræ habetur. Post hunc in Macedoniis exortum AEmathiæ nomen perstitit: sed Macedo, Deucalionis maternus nepos: qui solus cum domus suæ familia morti publicæ superfuerat, vertit vocamen, Macedoniámque à se dixit. Macedonem Caranus insequitur, dux Peloponnesiacæ multitudinis, qui iuxta respōsum datum à deo, vbi caprarium pecus resedisse aduerterat, vrbem condidit, quam dixit Αἰγὰς, in qua sepeliri reges mos erat, nec alter excellentium virorum bustis apud Macedonas priscos dabatur locus. Succedit Carano Perdicca II & xx. Olympiade, primus rex nominatus. Cui Alexander Amyntæ filius diues habitus. nec immeritò. ita enim affluenter successus eius proficiebant, vt ante omnes Apollini Delphos, Ioui Elidem statuas aúreas dono miserit. voluptati aurium indulgentissimè deditus: sic vt plurimos qui fidibus sciebant, dum vixit, in vsum oblectamenti donis tenuerit liberalibus, inter quos & Pindarum lyricum. Ab hoc Archelaus regnum excepit, prudens rei bellicæ, naualium etiam commentor præliorū. hic Archelaus in tātum literarum amator fuit, vt Euripidi tragico consiliorum [suorū] summam crederet: cuius suprema non contentus prosequi sumtu funeris, crinem

tonſus eſt, & mœrorem quem animo conceperat, vultu prodidit. Idem Archelaus Pythias & Olympicas palmas quadrigis adeptus, Græco potius animo quàm regali gloria illa præ ſe tulit. Poſt Archelaum Macedonica res diſſenſione iactata in Amyntæ regno ſtetit, "cui tres liberi: ſed Alexander patri ſuccedit. quo exemto, Perdiccæ primùm data copia "ampliſsimæ poteſtatis: qui obiens hereditariũ regnum fratri Philippo reliquit, quem captũ oculo dextro apud Methonem ſuprà diximus. cuius debilitatis omen præceſſerat. nam cùm nuptias ageret, acciti tibicines carmen Cyclopeum quaſi de colludio concinuiſſe traduntur. Hic Philippus Magnum procreat "Alexādrum: quamlibet Olympias Alexandri mater nobiliorem ei patrem acquirere affectauerit, cùm ſe coitu draconis conſitam affirmaret. Ita tamen & ipſe egit vt deo genitus crederetur. peragrauit orbem, rectoribus Ariſtotele & "Calliſthene vſus: ſubegit Aſiam, Armeniam, Iberiam, Albaniam, Cappadociam, Syriam, AEgyptum: Taurum Caucaſumq; tranſgreſſus eſt: Bactros domuit: Medis & Perſis imperauit: cepit Indiam, emenſus omnia ad quæ Liber & Hercules acceſſerant. Forma ſupra hominē auguſtiore, ceruice celſa, lætis oculis & illuſtribus, malis ad gratiam rubeſcentibus "reliquis corporis non ſine maieſtate quadam decoris. victor omnium, vino & ira victus. ſic morbo vinolentiæ apud Babylonem, humiliore quàm vixerat fortuna, exemtus eſt. Poſt quem qui fuerunt, magis ad ſegetem Romanæ gloriæ, quàm ad hereditatem tanti nominis ortos inuenimus. Macedonia lapidem gignit quem Pæantidem vocant. hunc eundem & concipientibus & parientibus opitulari fama prodiga eſt. circa Tireſiæ ſepulcrũ plurimus inuenitur.

IN CAPVT XV.

Oreſtidæ] Vet. lib. & Plinius, & Stephanus, Oreſtæ. A Stephano eadem quæ à Solino commemorantur. Attigit etiam aliqua ex parte in Oreſte Euripides,

σὺ δ' ἂν χθόνα,
Ὀρέστα, γαίας τῆσδ' ὑπερβαλὼν ὅρους,
Παῤῥάσιον οἰκεῖν δάπεδον, ἐνιαυτοῦ κύκλον.
Κεκλήσεται δὲ σῆς φυγῆς ἐπώνυμον,
Ἀζᾶσιν, Ἀρκάσιν τ' Ὀρέστειον καλεῖν.

Aliquanto pòſt, Quibus oppugnatum cælũ crediderunt] Vet. lib. Quibus oppugnandum impetitum cælum crediderunt: vnde quis coniiciat, cùm antea, Quibus impetitum cælum crediderunt, ſcriptum foret, ſupra ſecundam vocem inter lineas, interpretationis loco, Oppugnatum, poſitum: inde eam vocem in contextum irrepſiſſe, poſteáq; in, Oppugnando, mutatam fuiſſe.

Æmoniā porriguntur] In vet. lib. eſt, Athamaniam contendunt.

In Macedonia] Hæc ex v. lib. fide inducēda apparet: ſicut quod ſequitur, ampliandis opibus. non, quia apertiorem ſententiā non reddant, ſed quia gloſſæ ſunt, quibus bonos libros non conuenit maculari.

Cui tres liberi] Num ita, an, vt m. ſ. habet, filii, legis? hoc intereſt, quòd liberorum nomine etiam nepotes ac pronepotes contineantur.

Ampliſſimæ poteſtatis] Additur in [illegible] indipiſcundæ: quam vocem, cùm non intelligeretur, fuiſſe ſublatam apparet, licet ſit Latina, & Latinis ſcriptoribus familiaris.

Alexandrum] Vt ſuprà vet. lib. tantùm Magnum vocat.

Caliſthene] Lege ex Arriano, Calliſthene.

Reliquis corporis liniamentis] Cùm gloſſa ſit, in vet. lib. non habetur.

THRACVM MORES, ET INSTITVTA, ET PROuinciæ ſitus ac natura, Caput XVI.

NVNC in Thraciā locus [eſt] pergere, & ad validiſsimas Europæ gētes vela obuertere: quas qui ſedulò experiri velint, non difficulter deprehendent, Thracibus barbaris ineſſe contemtum vitæ, ex quadam naturalis ſapientiæ diſciplina. concordant omnes ad interitum voluntariũ, dum nonnulli eorum putant obeuntium animas reuerti: alii, non extingui, ſed

beatas magis fieri. Apud plurimos luctuosa sunt puerperia. denique recens natum fletu parens excipit: contrauersum læta sunt funera, adeo vt exemtos gaudiis prosequantur. Vxorum numero se viri iactant, & * honoris loco ducunt multiplex coniugium. Quæ fœminæ tenaces sunt pudicitiæ, defunctorum insiliunt coniugum rogos, &, quod maximum insigne ducunt castitatis, præcipites in flammas eunt. Nupturæ nō parentum arbitrio transeunt ad maritos: sed, quæ præ alijs specie valent, * subarrari volunt, &, licentia taxationis admissa, non moribus nubunt, sed præmijs: quas formæ premit dedecus, dotibus emunt quibus coniungantur. Vterque sexus epulantes, focos ambiunt, herbarum quas habent semine ignibus superiecto. Cuius nidore perculsi pro lætitia habent imitari ebrietatem sensibus sauciatis. De ritu ista sunt: de locis & populis quæ sequuntur. Strymonem accolunt dextro latere *Danthelatæ. Bessorum quoque multa nomina adusque Nestum amnem, qui radices Panggi circumfluit. Hebrum Odrysarum solū fundit, qui fluuius excurrit inter Briantas, Dolongios, Thynos, Corpillos, aliósque barbaros tangit, & Ciconas. Deinde AEmus sex millibus passuū arduus, cuius auersa Mœsi, Getæ, Sarmatæ, Scythæ & plurimæ insidunt nationes. Ponticum litus Sithonia gens obtinet, quæ nato ibi Orpheo vate * decus addidit nomini: quem siue sacrorum siue cantuum secreta in Serrio promontorio agitasse tradunt. Deinde stagnum Bistonium: nec longe regio Maronea, in qua Tinda oppidum fuit, equorum Diomedis stabulum: sed cessit æuo, solúmque turris vestigium adhuc durat. Inde non procul vrbs Abdera, quam Diomedis soror [&] condidit, & à se sic vocauit. Mox Democriti domus physici, ac, si verum rimere, ideo nobilior. Hanc Abderam, Olympiade prima & tricesima senio collapsam, Clazomenij ex Asia, ad maiorē faciē restitutam, obliteratis quę præcesserant, nomini suo vindicarunt. Locum Doriscon illustrem reddidit Xerxis aduentus: quòd ibi recoluit militis sui numerum. Polydori tumulū ostendit AEmus, in parte quam Aroteres Scythæ celebrant. Quondam vrbem Geraniam, *Cattuzan barbari vocant: vnde à gruibus Pygmæos ferunt pulsos. manifestum sanè est in septentrionalem plagam hyeme grues frequentissimas cōuolare. nec piguerit meminisse quatenus expeditiones suas dirigant. Sub quodam militiæ eunt signo, &, ne pergentibus ad destinata vis flatuum reuitatur, arenas deuorant, sublatísque lapillulis ad moderatam grauitatem saburrantur. tunc contēdunt in altissima, vt de excelsiore specula metentur quas petant terras. Fidens meatu præit cateruas, vt volatus desidiam castiget, vocéque cogat agmen. Ea vbi obraucata est, succedit alia. Pontum transituræ, angustias captant: & quidem eas. nam promtum est oculis deprehendere quæ inter Tauricam sunt & Paphlagoniam: id est inter Carambim & κριῦ μέτωπον. Cùm trans medium alueum aduentasse se sciunt, scrupulorum sarcina pedes liberant. ita nautæ prodiderunt, compluti sæpe ex illo casu imbre saxatili. Arenas non priùs reuomunt quàm securæ sedis suæ fuerint. Concors cura omnium pro fatigatis: adeo vt si quæ defecerint, congruant vniuersæ, lassásque sustollant, vsque dum vires otio recuperentur. Nec in terra cura segnior. Excubias nocte diuidunt, vt exsomnis sit decima quæque. Vigiles pondusculа digitis amplectuntur, quæ si fortè exciderint, somnum coarguant. quod cauendum erit, clangor indicat. AEtatē in illis prodit color. nigrescunt [enim] senectute. Veniamus ad promontorium Χρυσόκερας, Byzantio oppido nobile, antea Lygos dictum: quod à Dyrrhachio abest

ſeptingentis vndecim millibus paſſuum. tantum enim patet inter Adriaticũ mare, & Propontidem. In Cænica quoque regione non longè à Flauiopoli colonia, Byziæ oppidum, "quondam arx Terei regis: hinc inuiſum hirundinibus, & deinceps alitibus illis inacceſſum. quanquam & Thebas quòd illa mœnia ſæpius capta ſint, negẽt ſubire. Nam inter cetera habere illas quiddam præſcium, inde dinoſcitur, quòd lapſura non appetunt culmina, & aſpernantur peritura quoquomodo tecta. Minimè certè à diris auibus impetuntur, nec vnquam præda ſunt, vt ſacræ. Cibos nunquam ſumunt reſidentes, ſed in aëre capiunt eſcas & hauriunt. Alter Iſthmos in Thracia eſt ſimilibus anguſtijs, & pari latitudine arti maris, cuius litora duæ vrbes vtrinque ſecus oſtentant. Propontidis oram inſignit Pactye, Melanem ſinum Cardia: quæ quòd in cordis faciem ſita ſit, dicta Cardia eſt. Omnis autem magnus Helleſpontus ſtringitur in ſtadia ſeptem, quibus ab Europa Aſiaticam plagam vindicat. Hîc quoque vrbes duæ, Abydos Aſiæ eſt, [&] Seſtos Europæ. Deinde contraria inter ſe promontoria, Maſtuſia Cherroneſi, vbi finitur Europæ ſinus tertius: Sigæum Aſiæ, in quo tumulus eſt "Cynoſſema dictus, Hecubæ ſepulcrum, & turris Proteſilai delubro data. Finibus Thraciæ à ſeptentrione Iſter obtenditur, ab oriente Pontus ac Propontis, à meridie AEgæum mare.

IN CAPVT XVI.

Honoris loco ducunt] Quædam membranæ, Iudicant.

Subhaſtari volunt] Io. Camers, Sunt exemplaria, inquit, quæ Subarrari habeãt. quod ipſum ego quoque in Lipſii cod. inueni. Non recordor apud veteres ſcriptores hanc vocem legere, quæ in canonibus frequens eſt. Iulianus Pontifex I I. Decret. parte, Si quis deſponſauerit vxorem, vel ſubarrauerit. Innocentius I I I. cap. X I V. de deſponſat. impub. Quidam filiã ſuam, circiter X II. annos habentem, cuidã nobili deſponſauit: qui ſubarrauit eãdem, conſenſu mutuo accedente. Deinde paullo inferius, Quamuis ab ipſo viro eadem fuerit ſubarrata. Gregorius etiã, Si quis vxorem deſponſauerit, vel eam ſubarrauerit. Arbitror ſubarrtionem genus quoddam coëmtionis, ſeu donationis, matrimonii contrahẽdi gratia introductum. Equidem quod Iulianus, Innocentius & Gregorius ſubarrare dicunt, illud ipſum in decretis concilii Tiburienſis donare vocatur. ſic enim in eo ſcribitur, De Francia nobilis quidam homo, nobilem mulierem de Saxonia, lege Saxonum, duxit in vxorem: verùm quia non eiſdem legibus vtuntur Saxones & Francigenæ, cauſatus eſt quòd eam non ſua, id eſt Francorum, lege deſpõſauerat, vel acceperat, vel donauerat: dimiſſãque illa, aliam ſuperduxit. Hanc autem coëmendi conſuetudinem, vel donandi, vel ſubarrandi (hic enim illa confundo) Burgundionibus & Saxonibus tempeſtate illa tritam fuiſſe ex tit. X I I I I. & X X X I V. legum, quas Burgundiones à Gundobaldo rege acceperunt, & tit. V I. I X. ac X V I I. legum Saxonicarum notum eſt. Quod igitur Solinus ait Thraceum vxores ſubarrari velle, hoc ita intelligo: nolle eas cuiquam nubere niſi priùs certam aliquam pecuniæ ſummam obtulerit, vt ea accepta, ſi placeat, in offerentis manum conueniãt. Porro ab hoc loco non eſt alienum quod Xenophon teſtatur Ἀναβ. ζ. Thraces ſolitos vxores futuras emere: quanquam eo non hæc magis quàm illa lectio confirmetur.

Denſalatæ] Plinius vno loco, Denſelatas, alio, Denſeletas, quemadmodum Capella, nominat. Cicero in Piſonem, Denteletas. Liuius lib. 39. & 40. Dentelethas. Ptolemæus, Δανθηλῆται. Strabo & alii plerique, Δανθηλῆται.

Dolancas] In m. ſ. eſt, Dolongos. Stephanus aliique, Δόλογκοι.

Decus addidit nomini] O. vet. lib. Inter principes iudicatur.

Catruſan] Cathizon vet. lib. Eius vrbis incolas Plinius Catizos vocat: ſed alia Solini exemplaria hanc Cattuzan appellant: quibus Stephanus conſentit.

Quondam arx Terei regis, nunc inuiſum & inacceſſum hirundinibus, & deinceps alitibus alus] In vet. lib. legitur: Quondã area Terei regis, inuiſum hirundinibus, & deinceps alitibus, illis inacceſſum.

M.j.

Cynossema] Vet. lib. Cynosema. Non satis emendatè. nam Thucydidi, & Heroni, seu, si mauis, Sabino sophistæ, κυνὸς σῆμα dicitur. Ausonius etiam,

Quicunque hoc nostrum σῆμα κυνὸς legitis.

INSVLAE, CLAROS, CVIVS FACIES AEGAEO MAri nomen dedit, Cythera, Creta, in qua multa referuntur quæ tum ad animalium omnium genera, tum ad plantas pertineant: Carystos cum aquis Hellopijs mirè salubribus, Cyclades, Sporades, Atho montis vmbra, Cap. XVII.

INTER Tenedum & Chium est Claros insula, quâ AEgæus sinus panditur: ad dextra Antandrũ nauigantibus saxum est. hoc enim verius quàm insula meruit cognominari. id quoniam visentibus procul *capreæ simile creditur, quam Græci αἶγα nuncupant, AEgæus [ab eo] sinus dictus est.] A *Phalacro Corcyræ promontorio ad nauis effigiem scopulus eminet, in quem transfiguratam Vlysis nauem crediderunt. Cytheræ, quæ à Malea abest quinque millibus passuum, Porphyris antea nomen fuit. *Pronius est Cretam dicere, quàm absoluere in quo mari iaceat. Ita enim circumflui illius nomina Græci permiscuerunt, vt dum alijs alia inferunt, penè oblimauerint vniuersa. Quanta possumus tamen fide in designanda operam locabimus, nequid hæreat sub ancipiti. Inter ortum porrigitur & occasum tractu longissimo, hinc Græcia, illinc Cyrenis obiacentibus. à septentrione AEgæis, & suis, id est Creticis, æstibus verberatur: ab austro Lybycis vndis perfunditur & AEgyptijs. *non stipata centum vrbibus, sicut perhibent qui prodigè lingua largiti sunt, sed magnis & ambitiosis oppidis: quorum principatus est penes Gortynam, Cydona, *Cnosson, Therapnas, *Dium, Lyctum. Dosiades eam à Crete Nympha Hesperidis filia, Anaximander à Crete rege Curetum, Crates Aëriam priùs dictam, mox Curetim, nonnulli etiam à temperie cœli Μακαρόνησον appellatã prodiderunt. *Prima mari potuit nauibus & sagittis, prima litteris iura iunxit. Pyrrhicen docuit, Pyrrho repertore. Equestres turmas prima docuit lasciuas vertigines implicare: ex qua disciplina bellicæ rei vsus datus [est.] Studium musicum inde cœptum, cum Idæi Dactyli modulos crepitu ac tinnitu æris deprehensos in versificum ordinem transtulissent. Albet iugis montium Dyctinnæi & Cadischi, qui ita excandescunt vt eminus nauigantes magis putent nubila. Præter ceteros Ida est, qui ante solis ortum solem videt. Varro in libro quem De litoralibus fecit, etiam suis temporibus affirmat sepulcrum Iouis ibi visitatum. Cretes Dianam religiosissimè venerantur, Βριτόμαρτιν gentiliter nominantes, quod sermone nostro sonat virginem dulcem. AEdem numinis præterquam nudus vestigia nullus licitò ingreditur. ea ædes ostentat manus Dædali. Gortynam amnis Lethæus præterfluit, quò Europam Tauri dorso Gortyni ferunt vectitatam. hidem Gortyni & Cadmum colunt, Europæ fratrem: ita enim memorant. Videtur hic, & occurrit, sed die iam vesperato, augustiore se facie visendum offerens. Cnosij Mineruam ciuem deam numerant, primúmque *apud se fruges satas affirmant, audacter eum Atticis contendentes. Ager Creticus siluestrium caprarum copiosus est, ceruo eget: lupos, vulpes, aliáque quadrupedum noxia nunquam educat. serpẽs nulla: larga vitis: mira soli indulgentia: arborarij prouentus abundantes. nam in huius tantùm insulæ parte repullulant cæsæ cupresi. Herba ibi est

quæ ἄλιμος dicitur: ea admorsa diurnam famem prohibet. proinde & hæc Cretica est. Phalangium aranei genus est: si nisum quæras, nulla vis est: si potestatem, ictum hominem veneno interficit. Lapis quoque Idæus Dactylus dicitur insulæ istius alumnus, coloris ferrei, humano pollici similis. Auem noctuam Creta non habet: & si inuehatur, emoritur. Carystos aquas calentes habet, quas ἑλλοπίας vocant: & Carystias aues, quæ flammas impunè inuolant: carbasa etiam quæ inter ignes valent. Chalcis eadem habita est apud priscos, vt Callidemus auctor est, ære ibi primùm reperto. Titanas in ea antiquissimè regnasse ostendunt ritus religionum. Briareo enim rem diuinam Carystij faciunt, sicut AEgæoni Chalcidenses. nam omnis fermè Eubœa Titanum fuit regnum. Cycladas autumant inde dictas, quia, licet spatijs longioribus à Delo proiectæ, in orbem tamen circa Delum sitæ sunt, & orbem κύκλον Graij ferunt. Ios Homeri tumulo ceteras antecedit. Meminisse hoc loco par est, post primum diluuium Ogygij temporibus notatum, cùm nouem & amplius mensibus diem continua nox inumbrasset, Delon ante omnes terras radijs solis illuminatam, sortitámque ex eo nomen, quòd prima reddita foret visibus. Inter Ogygium sanè & Deucalionem medium æuum DC. annis datur. Eadem est Ortygia, quæ clarissima è Cycladum insularum numero multifariã traditur. nunc Asteria, à cultu Apollinis: nunc à venatibus Lagia, vel Cynthus: Pyrpole etiam, quoniam & ignitabula ibi & ignis inuenta sunt. In hac primùm visæ coturnices aues, quas ὄρτυγας Græci vocant. Has easdem in Latonæ tutela existimant constitutas: nec semper apparent. adueniendi habent tempora æstate depulsa. cùm maria tranant, impetus differunt, & metu spatij longioris, vires suas nutriunt tarditate. Vbi terram persentiscunt, coëunt cateruatim, deinde globatæ vehementius properant: quæ festinatio plerunque exitium portat nauigantibus. Accidit enim (plerunque) noctibus, vt vela incidant, & præponderatis finibus alueos mergant. Austro nunquam exeunt: nam metuunt vim flatus tumidioris. Plurimùm se aquilonibus credunt, vt corpora pinguiuscula, atque eò tarda, facilius proueh at siccior & vehementior spiritus. Ὀρτυγομήτρα dicitur quæ gregem ductitat. eam terræ proximantem accipiter videns rapit: ac propterea opera est vniuersis vt sollicitent ducem generis externi, per quam frustrentur prima discrimina. Cibos gratissimos habent semina venenorum: quam ob caussam eas damnauère prudentium mensæ. Solum hoc animal, præter hominem, morbum patitur comitialem. Eubœa tam modico æstu diuidua est à Bœotiæ cõtinenti, vt dubitãdum sit an numerari inter insulas debeat. Nam latere, quem vocant Euripum, terræ ponte iungitur, & per fabricam breuissimæ machinæ aditur pede. Cenæo promontorio vadit in septentrionem: duobus alijs in meridiem extenditur: quorum Geræstos spectat Atticam, Caphareus prominet in Hellespontum: vbi post Ilij excidium, Argiuam classem vel Mineruæ ira, vel (quod certior prodit memoria) sydus Arcturi grauibus affecit casibus. Marmore Paros nobilis, à Delo oppido frequẽtissima, priùs tamen Minoia quàm Paros dicta. nam subacta à Minoẽ, quoad in Creticis mansit legibus, Minoiam loquebantur. Præter marmor dat & Sardã lapidẽ, qui marmore quidem præstat, inter gemmas verò vilissimus ducitur. Naxon à Delo duodeuiginti millia passuum separant, in qua Strongyle oppidum. sed Naxos, Dionysia priùs quàm Naxos dicta, vel quòd hospita Libero patri, vel quòd fertilitate vitium vincat ceteras. Sunt præterea Cyclades plu-

rimæ : ſed in ſuprà dictis præcipuum eſt quod memoriæ debeatur. De Sporadibus eſt [&] Icaros, quæ Icario mari nomen dedit. hæc inter Samum & Myconum procurrentibus ſaxis inhoſpita, ac nullis finibus portuoſa, ob "inhumana litora infamis eſt. Vult ergo Varro Icarum Creten ibi naufragio interijſſe, & de exitu hominis impoſitum nomen loco. Nam in Samo nihil nobilius quàm Pythagoras ciuis, qui mox offenſus faſtu tyrannico, relicta domo patria, Bruto conſule (qui reges vrbe exegit) Italiam aduectus eſt. Melos, quam Callimachus Μιμαλλίδα dixit, omnium inſularum rotũdiſsima eſt, iuxta AEoliam. Nam Carpathus ipſa eſt, à qua Carpathium ſinum dicimus. Nunquam ita cælum nubilum eſt, vt in ſole Rhodos non ſit. Lemnij Vulcanum colunt, ideo in Lemno metropolis Hephæſtia. Præterea oppidum "Myrrhina, in cuius forum mons Athos è Macedonia vmbram iacit : quod non fruſtra inter miracula notauerunt, cùm Athos à Lemno ſex & octoginta millibus paſſuum ſeparetur. Eſt ſanè Athos ſublimis adeo vt altior æſtimetur quàm vnde imbres cadunt. quæ opinio eo fidem concepit, quòd in aris quas cacumine ſuſtinet, nũquam cineres eluuntur, nec quicquã ex aggeribus ſuis perdunt : ſed quo relicti fuerint cumulo permanent. In ſummo & oppidum Acrothon fuit, in quo dimidio longior quàm in alijs terris, incolentium ætas "prorogabatur : ideo inde homines μακροβίους Græci, noſtri appellauêre longæuos.

IN CAPVT XVII.

Capræ ſimile] Iidem ſcrip. lib. capreæ. Virgilius Georg. II,

—capreæque ſequaces.

Phalario] Equidem ex Plinio & Græcis, vt hic, ſic in Capellæ codice, Phalaero repoſuerim. aliud autem eſt promontoriũ Phalaera, de quo Lycophron & Coluthus Thebanus.

Pronius eſt Cretam dicere] Antiq. codex, protinus : quod in recentioribus immutatum eſt, vel in, pronius, vel in, promtius. Simile in notis ad Claudianum obſeruauimus. cùm enim vulgò legatur,

Promtius imponam glaciali Pelion Oſſæ:

membranas monui protinus continere : id quomodo explicarim, ibi eſt videre.

Conſtipata] Vet. lib. ſtipata. legendum exiſtimo, non ſtipata.

Gnoſon] Lege ex Homero Cnoſſon.

Scylletion] Maxima eſt o. L. inconſtantia, his illud, aliis aliud tradentibus. ſunt qui legant, Cyteum, Lyſſon. Lipſii liber, Scyliſſon. Ego, quia coniicere cuilibet permittitur, emendem, vel Dium, Lyſſon : vel ſanè, Dium, Lyctum. Quas duas vrbes inter Cretæ eximias Plinius ſtatuit. poſteriorem etiam Homerus Iliad. β,

Λύκτον, Μίλητόν τε, καὶ ἀργινόεντα Λύκαστον.

& Heſiodus in Theogonia,

Πέμψαν δ' ἐς Λύκτον Κρήτης ἐς πίονα δῆμον.

& Florus lib. XCIX. Liuianæ hiſtoriæ.

Prima mari potuit nauibus] Non quòd naues primi Cretẽſes inuenerint : ſed quia primi, Minoë duce, claſſe pugnarunt. Quapropter apud Senecam nouerca priuigni amore ſaucia, queſtus ſuos orditur,

O magna vaſti Creta dominatrix freti.

Eadem quoque dicenda erunt, ſi quis m.ſ. libri lectionem ſequatur, qui pro, nauibus, habet, remis. nam remos à Copis Atticæ populis excogitatos accepimus.

Apud ſe fruges ſatas affirmant, audacter cum Atticis contendentes] Sic vulgò legitur : ſed in vet. lib. non eſt, affirmant : &, contendunt, pro, contendentes. Quod paulo pòſt eſt, Inſulæ iſtius alumnus] Inſulæ iſti familiaris, in mẽbranis continetur.

Eadẽ eſt Ortygia, quæ clariſſima è Cycladum inſularum numero multifariam traditur] Non opinor erraſſe me, qui ex vet. lib. excuſam lectionem ſic caſtigarim.

Inhumana litora] Inhumana litorum. antiq. cod. habet.

Μιμαλλίδα] Vet. lib. & Plinius, Milanida.

Myrina] Vet. lib. Mirrina. Plinio, Myrrhina, Stephano Μύρινα.

Prorogabatur] M.ſ. continent, porrigebatur.

EX QVARTO EVROPAE SINV, HELLESPONTVS, Propontis, Bosporus Thracius: & mira de dephinis, Cap. XVIII.

QVARTVS Europæ sinus Hellesponto incipit, "Mæotidis ostio terminatur: atq; omnis hæc latitudo quæ Europam Asiámque diuidit, in septem stadiorum angustias stringitur. Hic est Hellespontus quem Xerxes ponte nauibus facto permeauit. Tenuis deinde Euripus porrigitur ad Asiæ vrbem Priapum, quam Magnus Alexander potiundi orbis amore transcendit, & potitus est. Inde diffusus æquore patentissimo, rursus stringitur in Propontidem: mox in quingentos passus coartatur, fitque Bosporus Thracius, quà Darius copias transportauit. Hæc profunda delphines plurimos habent, in quibus caussæ miraculi multiformes. Ante omnia nihil velocius habent maria, sic vt plerunque salientes transuolent vela nauium. Quoquò eant, "coniuges euagantur: catulos edunt: decimus mensis maturum facit partum. Lucinam æstiuus dies soluit: vberibus fœtus alunt: teneros in faucibus receptant: inualidos aliquantisper prosequuntur: in tricesimum annũ viuunt, quod exploratum est in experimentum caudis amputatis. Ora non quo ceteræ belluæ loco habent, sed fermè in ventribus: contra naturam aquatilium soli linguas mouent. aculeatæ sunt pennæ dorsuales: cùm ira subiacet, inhorrescunt: "cùm animi conquiescunt, quibusdam receptaculis operiuntur. Spirare eos in aquis negãt, & vitales auras non nisi in aëre supero recuperare. pro voce gemitus est similis humano. certum habent vocabulum, quo accepto, vocantes sequuntur. nam propriè "Simones nominãtur. voces hominum aquilonis flatu celerius hauriunt: contrà austro spirante auditus obstruuntur. mulcentur musica: gaudent cantibus tibiarum: vbicunque symphonia est, gregibus aduentant. D. Augusto principe, in Cãpania delphinum puer fragmentis panis primò illexit, & in tantum consuetudo valuit, vt alendum se etiam manibus ipsius crederet: mox cùm "prolusisset puerilis audacia, intra spatia cum Lucrini lacus euectitauit: vnde effectum vt à Baiano litore equitantem puerum Puteolos vsque veheret. hoc per annos plurimos tandiu gestum [est,] donec assiduo spectaculo desineret miraculum esse quod gerebatur. sed vbi obijt puer, sub oculis publicis desiderij mœrore delphin interijt. Pigeret hoc asseuerare, ni Mæcenatis & "Fabiani, multorúmque præterea esset litteris comprehensum. In "Africo mox litore, apud "Hipponem Diarrhyton, delphin ab Hipponensibus "pastus tractandum se præbuit, impositos quoque frequenter gestitauit. nec populi tantùm manibus acta res est. nam etiam proconsul Africæ Flauianus, ipse cum contigit, vnguentis etiam delibuit: qua odoris nouitate obsopitus, aliquantisper pro exanimi iactitatus est, multísque mensibus desciuit à solita conuersatione. Apud Iassum, vrbem Babyloniæ, puerum delphinus adamauit, quem dum post assueta colludia recedentem impatientius sequitur, arenis inuectus inhæsit. Alexãder Magnus amorem illum numinis fuisse interpretatus, "præfecit puerũ Babylone Neptuni sacerdotio. Iuxta eandẽ vrbẽ, vt Egesidemus auctor est, aliũ puerũ, Hermiã nomine, per maria similiter insidentẽ, cùm vndosior fluctus necasset, delphin ad terrã reuexit, & velut fateretur reatum, pœnitentiam suam morte multauit, nec reuerti voluit amplius in profunda. Suppetunt & alia exempla, vt Arionem transeamus, cuius exitum annalium fides comprobat. Ad hæc siquando lasciuiunt noui fœtus, à maioribus datur adultior custos, quo magistro discunt eludere im-

pctus incursantium belluarum. quanquam ibi præter phocas rara bellua est. Plurimus thynnus in Ponto : nec alibi penè fœtificant. nusquam enim citius adolescunt, scilicet ob aquas dulciores. "Illabuntur veris tempore : intrant" dextro latere, læuo exeunt. hoc inde accidere credunt quod dextris oculis acutius cernunt quàm sinistris.

IN CAPVT XVIII.

Mæotidis] Vet. lib. egregiè, Mæotis. Quippe Plinius ait, Mæotis ostio finitur. & Martianus, Mæotis ostio terminatur.

Coniuges euagantur] Hoc est, vt ait Plinius, coniuga. Ceterú in vet. lib. continetur, non, quoquo eant : sed, quò coëant : hoc est, vt coëant. & sic pudoré illis à natura insitum probaret. Cùm animi côquiescút] M. s. Cùm animus quiescit, habet.

Simones] O. vet. lib. Sinomones.

Proluisset] In m. s. prolusisset, inuenio.

Fabiani] Codicis, vt mea fert sententia, vitio apud Plinium, lib ix. cap. xix. hic, Flauianus dicitur : si eiusdem lib. c. assentimur. Hoc loco vet. lib. Fabii, continet.

Africano] Plini' cú v. eod. tradit, Africo.

Hipponem Diarrhyton] Vox posterior in vet. lib. non est : dictum tamen videtur ad alterius Hipponis differentiam.

Pastus] In vet. lib. hoc non habetur.

Præfecit puerum Neptuni sacerdotio] Plinius scribit, Puerum Babylone Neptuni sacerdotio præfecit. addens locum, vbi sacerdotio puer præfectus fuit, Babylonem fuisse. qua vrbe è legitima sua sede pulsa, & in maximè alienum deportata, fœdissimum mendum Solini codices occupauit : quod si depulero, nonnullum me precium operæ consecutum arbitrabor. Legitur vulgò, Apud Iassum vrbem (m. s. deest hæc vox) Babyloniæ (vet. lib. Babylonem) puerum delphinus adamauit. Quem dum post assueta colludia recedentem impatiétius sequitur, arenis inuectus hæsit (vet. lib. inhæsit.) Alexander Magnus, amorem illum numinis fuisse arbitratus, præfecit puerum (vet. lib. hoc loco inserunt vocem, lege) Neptuni sacerdotio. Miserè conuulsa hæc esse verba, quòd viderint alii, probo: quòd mederi neglexerint, non probo : quòd verò & Solinum reprehenderint, illud non modò non probo, sed planè temerarium iudico. Quis enim sanus arbitretur, quæ sana non sunt, pro vera scriptoris mente accipienda? hoc Hermolao Barbaro, homini suæ ætatis doctissimo, vsu nonnunquam euenisse, maximè equidem admiror. Sed ad rem. ausim Iouem silicem (quod dicitur) iurare, ita locum hunc à Solino litteris mandatum fuisse, Apud Iassum puerum delphinus adamauit, quem dum, post assueta colludia recedétē, impatiétius sequitur, arenis inuectus inhęsit. Alexander Magnus amoré illum numinis fuisse interpretatus, pręfecit puerum Babylone Neptuni sacerdotio.

Illabuntur] Vet. lib. habét, ingrediútur.

Dextro littore] M. s. lectionem, latere, Aristoteles lib. viii. De histor. animal. cófirmat : nec me fugit Plinium tradere, dextra thynnos ripa intrare, exire læua.

DE ISTRO, HYPANI ET BORYSTHENE FLVVIIS, & Scythiæ parte : & de memorandis ferè omnibus quæ in his nascuntur locis, Cap. XIX.

ISTER Germanicis iugis oritur, effusus monte qui in "Rauracos Galliæ spectat : sexaginta amnes in se recipit, omnes fermè nauigabiles : septem ostijs Pontum influit, quorum primum Peuce, secundum Naracustoma, tertium Calostoma, quartum Pseudostoma. nam Boreostoma, ac deinde "Stenostoma languidiora sunt ceteris. septimum verò pigrum ac palustri specie, nō habet quod amni comparetur. priora quatuor adeo magna sunt vt per longitudinem quadraginta millium passuum non misceatur æquori, "dulcémque haustum incorrupto detineant sapore. Per vniuersum Pontum Fiber plurimus, quem alio vocabulo dicunt Castorē. Lutræ similis est, animal morsu potētissimū: adeo vt cùm hominem inuadit, conuentum dentiū non priùs laxet quàm concrepuisse persenserit ossa fracta. testiculi eius appetuntur in vsum medelarum: icirco cùm vrgeri se intelligit, ne captus prosit, ipse geminos suos deuorat. Mittit Pontus [&] gemmas, quas à patria Ponticas dicimus: genere diuerso. aliæ aureas, aliæ sanguineas habent stellas : &

*hæ quidem quæ inter sacras habentur, non guttis aspersæ sunt, sed lõgis colorum ductibus liniuntur: indéq; ostentationi potius quàm vsui deligũtur.

IN CAPVT XIX.

Rauracos] Sic in Plinio lib. I V. cap. X I I. legendum Iul. Cæsar docet.

Spireostoma] Alii vulgares, Stenostoma: scripti lib. verò, Spilonstoma.

Dulcémque haustum incorrupto detineant sapore] In vet. lib. Dulcémque haustu incorrupto detineant saporem.

Et hæ quidem inter sacras habentur. namque ostentationi potius quàm vsui deleguntur. Non guttis aspersæ sunt, sed lõgis colorum ductibus liniuntur] Alius in membranis, &, nisi fallor, horum aptior est ordo: & hę quidem quæ i. s. h. non guttis aspersæ sunt, sed longis colorum ductibus liniuntur. namque ostentationi potius quàm vsui deliguntur. Si tamen pro, namque, legeretur vnde, vel indéque.

DE HYPANI ET BORYSTHENE, Cap. X X.

HYPANIS oritur inter Auchetas, Scythicorum amnium princeps, purus & haustu saluberrimus, vsque dum *Callipidum terminis inferatur, vbi fons Exampeus infamis est, amara scaturigine: qui Exampeus liquido admistus fluori, amnem vitio suo vertit, adeo vt sibi dissimilis in maria condatur. ita inter gentium opiniones fama de Hypane discordat: qui in principiis eum norũt, prædicant: qui in fine experti sunt, non iniuria execrãtur. Apud Neuros nascitur Borysthenes flumen, in quo pisces egregij saporis, & quibus ossa nulla sunt, nec aliud quàm cartilagines tenerrimæ. Verùm Neuri, vt accepimus, æstatis temporibus in lupos transfigurantur: deinde exacto spatio quod huic sorti attributum est, in pristinam faciem reuertuntur. Populis istis deus Mars est: pro simulacris enses colunt: homines victimas habent, ossibus adolent ignes focorum. Geloni ad hos proximant. de hostium cutibus & sibi indumenta faciunt, & equis suis tegmina. Gelonis Agathyrsi collimitantur, cærulo picti, fucatis in cærulum crinibus. nec hoc sine differentia. nam *quanto quis altero pręstat, tanto propensiore nota* tinguitur, vt sit indiciũ humilitatis minus pingi. Pòst Anthropophagi, quibus execrandi cibi sunt humana viscera: quem morẽ impiæ gentis, adiacentiũ terrarũ prodit tristissima solitudo, quas ob nefariũ ritũ finitimæ nationes metu profugæ reliquerũt: & ea caussa est vt vsq; ad maris iugũ quod Tabin vocant, per longitudinẽ eius oræ quæ æstiuo orienti obiacet, sine homine terra sit, & immensa deserta, quoad perueniatur ad Seras. Chalybes & Dahæ in parte Asiaticæ Scythiæ crudelitate ab immanissimis nihil discrepãt. At Albani in ora agentes, qui posteros se Iasonis credi volunt, & albo crine nascuntur, caniciem habent auspicium capillorũ. ergo capillitij color genti nomen dedit. glauca oculis inest pupula: ideo nocte plus quàm die cernũt. Apud hos populos nati canes feris omnibus anteponuntur: frangunt tauros, leones *perimunt, detinẽt quicquid obiectum est. Quibus ex caussis meruerunt etiam annalibus tradi. Legimus petenti Indiam Alexãdro à rege Albaniæ dono duos missos, quorum alter sues sibi & vrsos oblatos vsqueadeo spreuit, vt offensus degeneri præda, ignauo similis diu accubaret: quem per ignorantiã velut inertem Alexander extingui imperauit: alter verò, monitu eorum qui donum prosecuti fuerant, leonem missum necauit. Mox viso elephãto notabiliter exsultans, belluã primùm astu fatigauit, deinde cum summo spectantium horrore terræ affixit. Hoc genus canes crescunt ad formam amplissimam, terrificis latratibus, vltra leonum rugitus insonantes. Hæc sunt de canibus Albanis: reliqua communia vniuersis. Dominos æqualiter canes omnes diligunt, sicut exẽplis palàm factũ est. In Epiro deniq; domini

percussorem in cœtu agnitum latratu canis prodidit. Iasone Lycio interfecto, canis ipsius aspernatus cibum inedia obijt. Lysimachi regis canis flāmis se iniecit, accenso domini rogo, & pariter igni absumtus est. Garamantum regem ducenti canes ab exilio reduxerunt, præliati aduersus resistentes. Colophonij & Castabalenses canibus in bella productis primas acies instruebant. Ap. Iunio, & P. Silio c o s s. damnatum dominum canis, cùm abigi non posset, comitatus in carcerem, mox percussum, vlulatu prosecutus est: cúmque ex miseratione populi Romani potestas ei cibi fieret, ad os defuncti escam tulit: vltimò deiectum in Tyberim cadauer adnatans, sustentare conatus est. Canes soli nomina sua sequuntur & "recognoscunt, itinerum meminerunt. Indi coitus tempore in saltibus canes fœminas religāt, vt cum his tigrides coëant. quarũ ex primis conceptibus ob nimiā feritatẽ inutiles partus iudicāt, itidẽ secundos: "sed tertios educāt. AEgyptij canes è Nilo nunquam nisi currentes lambitant, dum à crocodilis insidias cauent. Inter Anthropophagos in Asiatica parte numerātur Essedones, qui & ipsi nefandis funestantur inter se cibis. Essedonũ mos est parẽtum funera cātibus prosequi, & proximorũ corrogatis cœtibus corpora ipsa dentibus lācinare, ac pecudum carnibus mista dapes facere: capitum etiam ossa auro incincta in poculorum tradere ministerium. Scythotauri pro hostijs cædunt aduenas. Nomades pabula sequuntur. Georgi in Europa siti agros exercent. Axiacæ perinde in Europa siti, neque mirantur aliena, neque sua diligunt. Satarchæ vsu auri argentique damnato, in æternum se à publica auaritia abdicarunt. Scytharum interius habitantium asperior ritus [est.] specus incolunt: pocula non vt Essedones, sed de inimicorum capitibus moliuntur: amant prælia, interemtorum cruorem ex vulneribus ipsis bibunt: numero cædium honor crescit, "quarum expertem esse apud eos probrum est: haustu mutui sanguinis fœdus sanciunt, non suo tantùm more, sed Medorum quoque vsurpata disciplina. Bello denique quod gestum est Olympiade nona & quadragesima, anno post Ilium captum sexcentesimoquarto, inter "Alyattem Lydum, & Astyagem Mediæ regem, hoc pacto firmata sunt iura pacis. Colchorũ vrbẽ "Dioscuriadẽ Amphitus & Telchius aurigę Castoris & Pollucis cõdiderũt, à quibus Heniochorũ gens exorta est. Vltra Sauromatas in Asia sitos, qui Mithradati latebrā, & quibus originẽ Medi dederũt, cõfines sunt "Thali his nationibus quas ab oriẽte cõtingũt Caspij maris fauces: quę fauces mirũ in modũ "vacuātur imbribus, crescunt æstibus. Heniochorũ mõtes Araxen, Moschorũ Phasidẽ fundũt. sed Araxes breuibus interuallis ab Euphratis ortu caput tollit, ac deinde Caspiũ fertur in mare. Arimaspi circa "γῆς κλεῖθρον positi, vnocula gẽs est. Vltra hos & Rhiphæũ iugũ regio est assiduis obsessa niuibus. πτεροφόρον dicũt. quippe casus "continuarum pruinarum quiddam ibi exprimit simile pennarum. damnata pars mundi, & à rerum natura in nubem æternæ caliginis mersa, ipsisque prorsus aquilonis conceptaculis rigentissima. Sola terrarum non nouit vices temporum, nec de cælo aliud accipit "quàm hyemem sempiternam. In Asiatica Scythia terræ sunt locupletes, inhabitabiles tamen. nam cùm auro & gemmis affluant, gryphes tenẽt vniuersa, alites ferocissimæ, & vltra omnem rabiem sæuiẽtes: quarum immanitate obsistente "ad venas diuites accessus rarus est. quippe visos discerpunt, velut geniti ad plectendam auaritiæ temeritatem. Arimaspi cum his dimicant, vt intercipiant lapides, quorum non aspernabimur persequi qualitates. Smaragdis hic locus patria est, quibus tertiam inter lapides

pides dignitatẽ Theophrastus dedit. nam licet sint [&] AEgyptii, & Chalcedonii, & Medici, & Laconici, præcipuus [tamen] honos est Scythicis. nihil his iucundius, nihil vtilius vident oculi. in primis virent vltra irrigua gramina, vltra amnicas herbas: deinde obtutus fatigatos coloris reficiunt lenitate. nam visus quos alterius gemmæ fulgor retuderit, Smaragdi recreãt & exacuunt. Nec aliam ob caussam placuit vt non sculperentur, ne offensum decus imaginum lacunis corrumperetur: quanquam qui verus est, difficulter vulneretur. Probantur hoc pacto: si aspectus transmittant, si cùm globosi sunt, proxima sibi inficiant aere repercusso, aut cùm concaui sunt, inspectantium facies æmulentur: si neque vmbra, neque lucernis, neque sole mutentur. Optimos tamen sortiuntur situs, quibus planicies resupina est & extenta. Inueniuntur Etesiis flantibus. tunc enim detecto solo facillimè internitent: nam Etesiæ plurimùm arenas mouent. Alii minus nobiles in commissuris saxorum, vel in metallis æraris apparent, quos Chalcosmaragdos nuncupát. vitiosi eorum intrinsecus quasdam sordes habent, vel plumbo, vel capillamentis, vel etiam sali similes. Laudantur autem duri & merè virides: proficiunt oleo, quamuis natura imbuantur. Et Cyaneus [lapis] è Scythia est optimus, si cærulo coruscabit: cuius gnari in marẽ & fœminam genus diuidunt. fœminis nitor purus est: mares punctulis ad gratiam interlucentibus auratilis puluisculus variat. Illic & crystallus, quem licet pars maior Europæ & particula Asiæ subministrent, pretiosissimum tamen Scythia edit. Multus ad pocula destinatur, quamlibet nihil aliud quàm frigidum pati possit. sexangulus inuenitur. Qui eligunt, purissimum captant, ne quid rufum, néve nubilum vel spumis oblitum arceat perspicuitatem: tunc ne duritia iusto propensior obnoxium fragilitati magis faciat. Putant glaciem coire, & in crystallum corporari: sed frustra. nam si ita foret, nec Alabanda Asiæ, nec Cyprus insula hanc materiam procrearet, quibus regionibus incitatissimus calor est. Liuia Augusti ad magnitudinem centum quinquaginta librarum inter Capitolina donaria crystallum dedicauit.

IN CAPVT XX.

Callipodum] Ex antiq. cod. & Mela lib. 2. Callipidum.

Quanto quis alteri præstat] Habent lib. vet. Quanto quis anteit.

Tingitur] Tinguitur, est in vet. lib. In vetustissimis quoque Virgilii membranis sunt qui sic scribi testentur.

Perimunt] Vt vet. lib. premunt. nihil muto. Quod deinde legitur, Palàm factũ est, vno verbo membranæ, Patet.

Recognoscunt] Copiosior est vetusta lectio, Sequuntur & recognoscunt.

Tertios educant] Lego, Sed tertios. quia in vet. lib. &, habetur: quod, cùm, set, scriptum foret, librarius substituit. Marius Victorinus tradit antiquos pro, sed, scripsisse set: posteáque inualuisse, vt sed scriberetur. quæ variatio in libris m. s. hodiéque apparet.

Cadauera ipsa dentibus laniare, pecudúmque] Antiq. lib. corpora i. d. lancinare, ac pecudũ. Herodotus in Μελπομένῃ hoc testatur. ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνῃ πατὴρ, οἱ προσήκοντες πάντες προσάγουσι πρόβατα. καὶ ἔπειτα ταῦτα θύσαντες, καὶ κατατεμόντες τὰ κρέα, κατατάμνουσι καὶ τὸν τοῦ δεκομένου τεθνεῶτα γονέα. ἀναμίξαντες δὲ πάντα, &c. eadem enim quæ Solinus, refert.

Quarum expertem esse apud eos probrũ est] Potest antiqua quoque scriptura tolerari, Quarum expertem, desidem esse apud eos probrum est.

Alyathem] Scribo Alyattem. Herodoto & Eusebio, Ἀλυάττην.

Dioscoriadem] Ex Græcis & Plin. Dioscuriadem, castigo.

Telchius] M. s. habet, Cercius. Straboni Ῥίκας dicitur: sed & is quẽ Plinius, Solin⁹, Ammianus, Amphitũ, ille solus Amphistratum vocat. quare hic neque Straboni, neq; m. s. assentior: sed vulgatam lectionem plurium scriptorum, contrà quàm sensit Pintianus, non mutandam censeo.

Et qui originem Medis dederunt] Neminem miror, quod, quidem sciam, ani-

maduertiſſe, falſum his verbis contineri. Medis enim non Sauromatæ, ſed Sauromatis Medi originem dederunt, vt Plinius lib. VI. cap. VII. docet. quamobrem ſatis laudare nequeo vet. lib. ſcripturam, Et quibus originem Medi dederunt.

Thalii] Vet. lib. atque Plinius Thalos nuncupant.

Vacuãtur imbribus] Quid ſi per tranſlationem legamus, macerantur? ſanè in m. ſ. habetur maciãtur. & inferius ait, Inter maciem aquarum & plenitudinem.

Quod mox ſubiungitur, Ac dein Caſpiũ fertur in mare, ſic vet. lib. continet.

Geſglithron] Cùm Plinius, Geſclithrũ, lib. VII. cap. II. appellet, & m. ſ. Gens clithon, contineat: non dubitaui vnquam, neque adhuc dubito, legendum, vel Latinis litteris, Ges clithrõ, vel Græcis, γῆς κλεῖθρον quibus vocibus orbis ſera ſignificatur.

Continuarum ruinarum] M. ſ. Continuantium pruinarum.

Quam hyemem] Pro, quam, vet. lib. niſi, habet.

Aduenis acceſſus difficilis ac rarus eſt] Præſtare non dubitem, Solinum ſcripſiſſe, Ad venas diuites acceſſus rarus eſt: vt in membranis legitur.

Irrigua gramina] Vet. lib. Aquaticum gramen.

Lauantur auſtero mero, ſed viridi proficiunt oleo] Membranæ continent, Laudantur auſteres & mero viridi, proficiunt oleo. Dubitari non debet mendis vtramuis lectionem ſcatere: iudico legi poſſe, Laudantur aſperi & merè virides, &c. Vel ſaltem, Laudantur autem duri & merè virides. proficiunt oleo. Vtrumque enim iis aſtruitur quæ paullo antè præceſſerunt.

Nam fert calorem præcipuè] Hæc etſi vulgò retineantur, ex m. ſ in quibus non habentur, induco. quomodo enim ſi nihil quàm frigidum pati poteſt, calorem feret præcipué? atque corrupta hoc loco lectio Mardobeum decepit, qui Camerti ſaxum obiecit, in quod, vt res ipſa loquitur, grauiter impegit.

Quibus regionibus incitatiſſimus caloc eſt] In vet. cod. inuenio, Quibus admodũ calor iugis eſt.

Et ſatis idonei] Vnam vocem vet. lib. addit, Et ſatis vero idonei.

DE HYPERBOREIS ET RHIPHAEIS, CIMMErijs & Hyrcanis. & Tigribus, Leonibus & Pantheris, Cap. XXI.

FABVLA erat de Hyperboreis, & rumor irritus, ſi, quæ illinc ad nos vſque fluxerunt, temerè forent credita: ſed cùm probatiſſimi auctores, & ſatis vero idonei ſententias pares faciant, nullus falſum reformidet. De Hyperboreis itaque loquemur. Incolunt pone Pterophoron, quem vltra aquilonem accepimus iacere: gens beatiſſima. eam Aſiæ quidã magis quàm Europæ dederunt: alii ſtatuunt mediam inter vtrumque ſolem, Antipodum occidentem, & noſtrum renaſcentem. quod aſpernatur ratio, tam vaſto mari duos orbes interfluente. Sunt igitur in Europa, apud quos mundi cardines eſſe credunt, & extimos ſyderum ambitus, ſemeſtrem lucem, auerſum tantùm vna die ſolem. quanquam exiſtant qui putent non quotidie ibi ſolem, vt nobis, ſed vernali æquinoctio exoriri, auctumnali occidere: ita ſex menſibus infinitum diem, ſex aliis continuam eſſe noctem. De cælo magnam clementiam auræ ſpirant ſalubriter, nihil noxii flatus habent. domus ſunt nemora vel luci. in diem victum arbores ſubminiſtrant. diſcordiam neſciunt. ægritudine non inquietantur. ad innocẽtiam omnibus æquale votum. mortem accerſunt, & voluntario interitu caſtigant obeundi tarditatem. quos ſatietas tenet "vitæ, epulati delibutique, è quadam rupe præcipitem caſum in maria deſtinãt. hoc ſepulturæ genus optimum arbitrantur. Aiunt etiam ſolitos per virgines probatiſſimas "primitias frugum Apollini Delio miſsitare: verùm hæ, quoniam perfidia hoſpitum non illibatæ reueniſſent, deuotionis quam peregrè proſequebãtur, pontificiũ mox intra fines ſuos receperũt. Altera in Aſia gens eſt ad initium orientis æſtiui, vbi deficiunt Rhiphæorum montium iuga, Hyperboreis ſimilis [quos] dicunt Arimphæos. & ipſi arbu-

storum frondibus gaudent. baccas edunt: iuxtà viros ac fœminas tædet crinium: itaque vterq; sexus comas tondet. Amant quietem, non amant lædere. Sacri habentur, attrectariq; eos etiam à ferocissimis nationibus, nefas ducitur. quicunque periculum à suis metuit, si ad Arimphæos transfugerit, tutus est, velut asylo tegatur. Vltra hos Cimmerij, & gens Amazonum porrecta ad Caspium mare: quod dilapsum per Asiaticæ plagæ terga, Scythicum irrumpit Oceanum. Magnis deinde spatiis intercedentibus ostia Oxi fluminis Hyrcani habent: gens syluis aspera, copiosa immanibus feris, *fœta tigribus. quod bestiarum genus insignes maculis notæ, & pernicitas, memorabile reddiderunt. fuluo nitent: hoc fuluum nigrantibus segmentis interundatum, varietate adprimè decet. pedum motum nescio velocitas an peruicacia magis adiuuet. nihil tam longum est quod non breui penetrent: nihil adeo antecedit quod non ilicò assequantur. ac maximè potētia earum probatur, cùm maternis curis incitātur, cùm catulorum insistunt raptoribus: succedant sibi equites licet, & astu quantolibet amoliri prædam velint, nisi in præsidio maria fuerint, frustra est ausum omne. *Notatur frequentissimè, siquando latrones suis asportatis catulis renauigantes vident, in litore irrita rabie cernuari, velut propriam tarditatem voluntaria castigantes ruina: quāquam defectu vniuersæ viæ, vix vnus queat subtrahi. Pantheræ quoque numerosæ sunt in Hyrcania, minutis orbiculis superpictæ: ita vt oculatis ex fuluo circulis, vel cærula vel alba distinguatur tergi supellex. Tradunt odore earū & contemplatione armenta mirè affici, atq; vbi eas persentiscāt, properatò conuenire, nec terreri nisi sola oris toruitate. quam ob caussam Pāthoræ, absconditis capitibus, quæ corporis reliqua sunt, spectanda præbent, vt pecuarios greges stupidos in obtutu populentur secura vastatione. Sed Hyrcani, vt hominibus intentatum nihil est, frequentius eas veneno quàm ferro necant. Aconito carnes illinunt, atque ita per compita spargunt semitarum: quæ vbi esæ sunt, fauces earum angina obsidentur. ideo gramen παρδαλιαγχὲς appellauerunt. sed Pantheræ aduersus hoc virus excrementa humana deuorant, & suopte ingenio pesti resistunt. Lenta illis viuacitas, adeo vt eiectis interaneis, mortem diu differāt. In his siluestribus & Pardi sunt, secundum à Pātheris genus, noti satis, nec latius exsequendi: quorū adulterinis coitibus degenerantur partus leænarum, & leones quidē procreantur, sed ignobiles.

IN CAPVT XXI.

Epulati delibutique de rupe nota præcipitem casum in mare profundum destināt] Antiq. codices, Epulati delibutique erumpunt, ac præcipitem casum in maria destinant. Cetera placent: tantùm pro, erumpunt, ac, substituo, è quadam rupe. tunc legetur, e.d.q; è quadam rupe præcipitem c. i. m. d. Quod probabunt qui Plinium lib. iv. legent. De Hyperboreis Clemens στρωμ. lib. 1, Τοὺς δὲ Ὑπερβορέους Ἑλλάνικος ὑπὲρ τὰ Ῥίπαια ὄρη οἰκεῖν ἱστορεῖ· διδάσκεσθαι δὲ αὐτοὺς δικαιοσύνην, μὴ κρεοφαγοῦντας, ἀλλ' ἀκροδρύοις χρωμένους. τοὺς ἑξηκονταετεῖς οὖν ἔξω πυλῶν ἄγοντες ἀφανίζουσι.

Primitias] Vet. cod. primitiua.

Fœta tigribus] Idem habet, fera tigribus.

Notantur frequentissimè, siquando latrones suis asportatis catulis renauigantes vident, in litore irrita rabie se dare præcipites, velut propriam tarditatem voluntaria castigantes ruina: quanquam de fœtu vniuerso vix vnus queat subtrahi] Quàm multa verba ascripsi, in tam multis ferè vulgata scriptura ab antiqua recedit. in ver. enim lib. quædam mutantur, alia tollūtur, adduntur etiam nōnulla, hac ratione: Notantur frequentissimè, siquando latrones suos renauigantes vident, in litore irrita rabie cernuari: velut propriam tarditatem voluntaria castigantes ruina. quanquam, defectu vniuersæ viæ, vix vnus queat subtrahi. Quod nō video cur min' sequi debeamus: quia Cernuari interpretor, eousq; sæuire, donec se mortuas ad terrā affligant, &

calces, vt ait Persius, extendant. quam interpretationem confirmat Philostratus, illas tradens [illegible] Varro hoc vocabulo vsus est De vita populi Romani lib. 1, Etiam pelles bubulas oleo perfusas percurrebant, ibique cernuabant. Aliquanto pòst, Armenta. continetur in m. s. greges. Aliud esse gregē, aliud armentum, Vlpianus libro sextodecimo ad edictum docuit. Item paulo pòst. Pecuarios, deest hæc vox vet. lib. qui pro In obtutu, continent In obtutum. Sequitur, Gramē παρδαλιάγχες appellauerunt. qui vet. lib. assentietur, leget, Gramini nomen Pardalianceen dederunt. Consulendi, Aristoteles Hist. animal. lib. 9. & Dioscorides lib. 4. & Nicolaus Leonicenus de Plinii & aliorum medicorū erroribus epist. prima.

DE ORTV MARIVM INTERNORVM. DE INSVLA Apollinitarum. De spatijs inter Scythas & Indos. De formis hominum. De Ceruis, & Tragelaphis, Cap. XXII.

QVONIAM in Ponticis rebus sumus, non erit omittendum vnde mediterranea maria caput tollant. Existimant enim quidam sinus istos à Gaditano freto nasci, nec aliā esse originē, "quàm inundationem irrumpentis Oceani: cuius spiritu peruagante apud aliquot mediterranea litora, sicut in Italiæ parte, fieri accessus vel recessus. qui contrarium sentiunt, omnem illum fluorem aiunt à Ponticis faucibus inundare: idque fulciunt argumēto nō inani, quòd æstus è Pōto profluus nunquā reciprocetur. Insula Apollinitarum LXXX. millibus passuum abest à Bosporo Thraciæ citra Istrum sita, ex qua "M. Lucullus Apollinem Capitolinum nobis extulit. Ante Borysthenem Achillis insula est, cum æde sacra: quam ædem nulla ingreditur ales, & quæ fortè aduolauerint, raptim "fugam properant. Oceanum septentrionalem, ex ea parte qua à Paropamiso amne Scythiæ alluitur, Hecatæus Amalchium appellat: quod gentis illius lingua significat cōgelatum mare. Philemon à Cimbris ad promontorium Rubeas Morimarusam dicit vocari: hoc est, mortuum mare. Vltra Rubeas quicquid est, Cronium nominant. Mare autē Caspium ex altero Ponti latere vltra Massagetas & Apellæos Scythas, esse in Asiatica plaga, dulce haustu, Alexandro Magno probatum est: mox Pompeio Magno, qui bello Mithradatico, sicut cōmilito eius Varro tradit, ipsis haustibus periclitari fidem voluit. Id euenire "produnt è numero fluminum, quorum tanta copia ibi confluit vt naturam maris vertant. Non omiserim, quòd per idem tempus [eidem Magno] licuit ex India diebus octo à Bactris vsque Icarum flumen, quod influit in Oxum amnem, peruenire: deinde ad mare Caspium: inde per Caspium ad Cyri amnis penetrare fluentum, qui Iberię & Armeniæ fines interluit. Itaque à Cyro, diebus non amplius quinque, itinere terreno subuectis nauibus ad alueum Phasidis pertendit: per cuius excursus "in Pontum vsque Indos aduehi liquidò probatum est. Auctor est Xenophon Lampsacenus, à litore Scytharum in insulam Balthiam triduo nauigari. eius magnitudinem immensam, & penè similem continenti. Nec longè Oonas separari: quas qui habitent, viuant ouis auium marinarum, & auenis vulgò nascentibus. "Deinde sunt & aliæ propter constitutæ insulæ: quarum Hippopodes indigenæ humana vsque ad vestigium forma in equinos pedes desinunt. Esse illic & "Phanesiorum gentem, quorum aures adeo in effusam magnitudinem dilatentur, vt viscerum illis reliqua contegāt, nec amiculum aliud sit quàm vt membra membranis aurium vestiant. Antè quàm digrediamur ab Scythia, religio est præterire quænam feræ sint peculiares Scythiæ. Cerui plurimi in hac terra. igitur de ceruis prosequamur. Mares generis huiusce, cùm statum tempus venerem incitauit, sæ-

uiunt rabie libidinis efferati. Fœminæ licet priùs conserantur, non concipiunt ante Arcturi sydus. nec qualibet partus suos educant. Teneros studiosè occulunt, & absconditos inter profunda fruticum vel herbarum, pedum verbere castigant ad latendum. Cùm maturuerit ad fugam robur, exercitio docent cursus, & assuescunt ˮ salire per abrupta. Acceptis canum latratibus secundo vento vias dirigunt, vt odor cum ipsis recedat. Mirantur sibilum fistularum. Rectis auribus acutissimè audiunt, summissis verò nihil. Stupent omnia: propterea facilius obuios se præbent sagittantibus. Si maria tranãt, non aspectu petunt litora, sed olfactu: infirmos ponunt in vltimo, & lassorum capita clunibus per vices sustinent. E cornibus quod dextrum fuerit, efficacius est ad medelam. si fugare angues gestias, vtrum velis, vras: quæ vstrina præterea nidore vitium aperit & detegit, si cui inest morbus comitialis. Pro ætate ramos augent. id incrementum ˮper sex annos perseuerat: deinceps numerosiora non possunt fieri cornua, crasßiora possunt. quæ quidem castratis nunquam crescunt, nec tamen excidunt. Dentes indicant senectutem, cùm aut pauci inueniuntur aut nulli. Serpentes hauriunt, & spiritu narium extrahunt de latebris cauernarum. ˮDictamnum ipsi prodiderunt, dum eo pasti excutiunt accepta tela. herbam quoque quam Cynaren vocant, contra noxia edunt gramina. Aduersus venena mirificum est ˮhinnulei coagulum occisi in matris vtero. Patuit eos nũquam febrescere: quam ob caussam confecta ex medullis eorum ˮvnguina sedant calores hominum languẽtium. Legimus plurimos matutinis diebus ceruinam carnem degustare solitos, sine febribus longæuos fuisse: quod demum proderit si vno vulnere fuerint interfecti. Ad dignoscendam viuacitatem Alexander Magnus torques plurimis ceruis innexuit, qui post annum centesimum capti, necdum senij indicium præferebant. Eadem penè specie sunt quos Tragelaphos dicunt, sed non alibi quàm circa Phasidem apparent: tantùm quòd illi villosos habent armos, & menta promisßis hirta barbis.

IN CAPVT XXII.

Quàm eliquia irrumpentis Oceani: cuius spiritu peruadente apud aliquot mediterranea littora, sicut in Italiæ partibus] Ita legitur in membranis: in quibus etiam post aliquot verba, Qui cõttaria, &, Hócq; fulciunt, continetur.

M. Lucullus] Prænomen vet. lib. non agnoscit. Idem. intulit, pro extulit.

Fugam properant] Cùm alioqui insula auibus abundet. Euripides,

Πελάγη ξεινόυσι τὰν
Πολυόρνιθον ἐπ' αἶαν,
Λευκὰν ἀκτὰν Ἀχιλῆος,
Δρόμους καλλισταδίους, Εὔ-
ξεινον κατὰ πόντον.

In vet. lib. continetur, fuga properant.

Produnt] Pro, produnt, vet. lib. habent Probatum est.

In Pontum vsque venientes in India liquidò probatum est inuehi posse] Propria Solini verba in emendatissimo illo codice Iusti Lipsii, ante quadringentos annos scripto, habentur, In Pontum vsque Indos aduehi liquidò probatum est.

Perinde alias propter constitutas æquè insulas] Lubenter ordinem verborum atq; adeo ipsa verba sic immutem, Deinde sunt & aliæ propter constitutæ insulæ. Vet. sanè libri à vulgata lectione recedunt.

Phanesiorum] Vet. lib. Hanesiorum. De his populis Isidorus ait, Panotii apud Scythiam esse feruntur, tam diffusa aurium magnitudine, vt eis omne corpus contegãt. Pan enim Græco sermone, omne, otia aures dicuntur. Vnde cuipiã videri queat hîc Panotiorum legendum, præsertim cùm Melæ & Plinii exemplaria, ab inuicẽ, imò à seipsis dissentiant. Strabo quoque aliter appellat, sed nomine tamen ab aurium magnitudine deducto.

Salite] Vet. lib. hoc non habet: pro vulgata tamen & recepta lectione Plinius facit, lib. VIII. cap. XXXII. Aliquãto pòst, Per sex annos, m.s. in sexennes perseuerat.

Dictamnum] Licet in m.s. legatur Diptamnum, lego Dictamnum. Theophrasto, & Alex. Aphrodiseo, δίκταμνον. Virgilius lib. XII. eius operis quod Iliadi non modò comparetur, sed meritò præferatur etiam,

Dictamnū genetrix Dictæa carpit ab Ida. ibi enim secus legi nequit.

Hinnuli] Vet.liber, Hinnulei. Horatius, Fugis hinnuleo me similis Chloe.

Vnguenta] M.s. vnguina. Vtitur hac voce Taurus Æmilianus, & Plinius ipse.

DE GERMANIA. DE AVIBVS HERCINIIS, BISONtibus, & Vris. De Alcibus, & insulis Oceani septentrionalis, ac de Succino, lapide Callaite, & Cerauniarum generibus, Cap. XXIII.

MONS Seuo, ipse ingens, nec Rhiphæis minor collibus, initium Germaniæ facit: hunc Ingeuones tenent, à quibus primis post Scythas nomen Germanicum consurgit. Diues virorum terra, frequens populis numerosis & immanibus: extenditur inter Hercinium saltūm, & rupes Sarmatarum: vbi incipit, Danubio, vbi desinit, Rheno perfunditur. De internis eius partibus, Albis, Gutallus, Vistula, amnes altissimi præcipitantur in Oceanum. Saltus Hercinius aues gignit, quarum pennæ per obscurum emicant & interlucent: quamuis obtenta nox [obtegat &] denset tenebras. vnde homines loci illius plerumque nocturnos excursus sic destinant, vt illis vtantur ad præsidium itineris dirigendi: præiactísque per opaca callium, rationem viæ moderentur indicio plumarum fulgentium. In hoc tractu sanè & in omni septentrionali plaga bisontes frequentissimi, "qui bubus feris similes, setosi colla, iubas horridi, vltra tauros pernicitate [vigentes] capti assuescere manu nesciunt. Sunt & Vri, quos imperitum vulgus vocat Bubalos: cùm Bubali penè ad ceruinam faciem in Africa procreentur. istis porro quos Vros dicimus, taurina cornua in tantum [modū] protenduntur, vt demta, ob insignē capacitatem, inter regias mensas potuū gerula fiant. Est & Alces mulis comparanda, adeo propenso labro superiore, vt nisi recedens in posteriora vestigia, pasci nequeat. Scandinauia insula eregione Germaniæ mittit animal quale Alces: sed cui suffragines, vt elephantis, flecti nequeunt. propterea non cubat cùm dormiendum est; tamen somnolentum arbor sustinet, "quæ ad propè casuram secatur: vt fera, dum assuetis fulcimentis innititur, faciat ruinam. ita capitur: alioqui difficile est eam" manu capi. nam in illo rigore poplitum incomprehēsibili fuga pollet. De Germanicis insulis Scandinauia maxima est: sed nihil in ea magnum præter ipsam. Glessaria dat crystallum, dat & succinum, quod Germani gentiliter vocat glessum. qualitas materiæ huius summatim antea, Germanico autem Cæsare omnes Germaniæ oras scrutante, comperta arbor est pinei generis, cuius medulae auctumni tempore succino lacrymat. Succū esse arboris, de nominis qualitate capessas: pinum verò vnde sit genitum, si vsseris, odor indicabit. "Pretium operæ est id scire, ne longius Padaneæ siluæ credantur lapidem fleuisse. hanc speciem in Illyricum barbari intulerunt: quæ cùm per Pannonica commercia vsu ad Transpadanos homines foret delata, quòd ibi primùm nostri [eam] viderant, ibi etiam natam putauerunt. Munere Neronis principis apparatus omnis succino inornatus est!. nec difficulter: cùm per idem tempus XIII. millia librarum rex Germaniæ dono ei miserit. Rude primùm nascitur & corticosum, deinde incoctum adipe lactentis suis expolitur ad quem videmus nitorem. Pro facie habet nomina. melleum dicitur & falernum,

vtraque de similitudine [aut] vini aut vtique mellis. In aperto est quòd rapiat folia, quòd trahat paleas: quòd verò medeatur multis vitalium incommodis, medentium docuit disciplina. [Et] India habet succinum, sed plurimum optimúmque Germania. Quoniam ad insulam Glessariam veneramus, à succino cœptum. Nam in Germaniæ continentibus Callais reperitur: quam gemmam Arabicis anteponunt. vincit enim gratia. Arabes quidem dicunt non alibi eam deprehendi, quàm in nidis auium, quas μελαγκορύφους vocant. quod nullus recipit, cùm apud Germaniæ populos, quamuis rara, in saxis tamen appareat. Honore & pretio ad Smaragdos viret. Pallidum nihil iucundius aurum decet. " Cerauniorum porrò genera diuersa sunt. Germanicum candidum est, splendet tamen cæruleo: &, si sub diuo habeas, fulgorem rapit syderum.

IN CAPVT XXIII.

Mons Seuo] Falluntur qui Sueuo scribunt, contra Plinium. nam Berosus etiam ille Annii, quisquis fuit, Seuum vocat illum qui monti nomen imposuit.

Qui boues feris similes] Lego, Qui bubus feris similes. nam nec antiq. lectionem probo, Qui equabus feris similes.

Quæ propè casura secatur] In membranis continetur, quæ ad propè casuram secatur. hoc est, vt ait Cæsar lib. vi. De bello Gallico, Inciditur tantum vt summa species eius stantis relinquatur. Posset etiam quis suspicari emendandum, quæ ad speciem propè casuræ secatur.

Manu capi] Vet. lib. mancipari. Ibidem paulo pòst, Mediale] medullam Plinius dicit.

Pretium operæ est ire longius, ne, &c.] Castigo, Pretium operæ est scire, ne longius, &c. scire, ex m. s. cetera ex coniectura. Paulo pòst, Absque succino] Priùs vocabulum auctoris menti aduersatur, nec in vet. lib. habetur. quare expungatur.

Cerauniarũ porro genera diuersa sunt. Germanica candida est, splendet tamen cæruleo] In quibusdam cod. antiq. dissentit. habet enim, Ceraniorum: item, Germanicum candidum: præterea, cæruleo. Claudianus Ceraunia neutro genere dixit,

-Pyrenaísque sub antris
Ignea fulmineæ legere Ceraunia Nymphæ.

DE GALLIA, VNDE IN VNIVERSVM ORBEM TERrarum aditus patet: & de oleo medico, Cap. XXIIII.

GALLIAE inter Rhenum & Pyrenæum, item [inter] Oceanum & montes " Gebennam ac Iuram porriguntur: felices præpinguibus glebis, ac commodæ prouentibus fructuanjs, pleræque consitæ vitibus & arbustis, omni ad vsum animantium fœtu beatissimæ: riguæ aquis fluminum & fontium: sed fontanis interdum sacris & vaporantibus. Infamantur ritu incolarum, qui, vt aiunt (veri enim periculum non ad me recipio) " detestabili sacrorum ritu, non ad honorem sed potius ad iniuriam religionis, humanis litant hostijs. Ex isto sinu quoquò orbis velis exeas: in Hispanias & in Italiã terra marique, in Africam mari tantúm. Si Thracia sit petenda, excipit ager Rheticus opimus & ferax, " Brigantino lacu nobilis. inde Noricus frigidus & parcius fructuosus: qua subducitur à iugis Alpiũ, admodũ lætus. Tum Pannonia viro fortis, & solo plano læta atq; vber, Drauo Sauóque inclytis amnibus circumflua. Mox Mysiæ, quas maiores nostri iure Cereris horreum nominabant: in quarum parte quæ Pontica est, apparet herba qua inficitur oleum, quod vocant medicum. hoc ad incendium excitatum si obruere aqua gestias, ardet magis, nec alio sopitur quàm iactu pulueris.

IN CAPVT XXIIII.

Gebennam ac Iuram] Vet. lib. ac Iuris. Non est quòd quis legat Iuribus: quanuis Camers dicat etiam numero plurium, Iura, pro monte inueniri. hoc enim tale est, vt illi qui è veratro ius propinandum neget, sit ei maximè iniurius.

Detestabili sacrorum ritu non ad honorem, sed potius ad iniuriam] Pro, ad iniuriam, vet. lib. iniuria. reliquis omnibus quæ antecedunt omissis.

Brigantino lacu nobilis] Vet. lib. hęc desunt, vt & quæ sequuntur, Qua subducitur à iugis Alpium admodum lætus. item, Vbertóque, Drauo Sauóque inclytis amnibus circumflua. Quæ cuncta (vt mihi videtur) adulterina sunt: præsertim secundũ illud, qua subducitur, &c. sententiam enim obscuram & inconcinnam reddit.

DE BRITANNIA, ET LAPIDE SATAGE, Caput XXV.

FINIS erat orbis ora Gallici litoris: nisi Britãnia insula, nõ qualibet amplitudine, nomen penè orbis alterius mereretur. "octingentis enim & amplius millibus passuum longa porrigitur: ita vt eam in Calidonicum vsque angulum metiamur: in quo recessu Vlyssem Calidoniæ appulsum manifestat ara Græcis litteris inscripta voto. Multis insulis nec ignobilibus circundatur, quarum Hybernia ei proximat magnitudine. Inhumana est, ritu incolarum aspero: aliàs ita pabulosa, "vt pecua, nisi interdum à pascuis arceantur, in periculum agat satias. illic nullus anguis, auis rara. gens inhospita & bellicosa. sanguine interemtorum hausto priùs, victores vultus suos oblinunt. fas ac nefas "eodem animo ducunt. Puerpera siquando marem edidit, primos cibos gladio imponit mariti, ínque os paruuli summo mucrone auspicium alimentorum leuiter infert, & gentilibus votis optat, non aliter quàm in bello & inter arma mortem oppetat. Qui student cultui, dentibus mari nantium belluarum insigniunt ensium capulos. candicant enim ad eburneam claritatem. nam præcipua viris gloria est in armorum nitela. Apes nusquam. aduectum inde puluerem, seu lapillos, siquis sparserit inter aluearia, examina fauos deserunt. "Mare quod Hyberniam & Britanniam interluit, vndosum & inquietum toto in anno, nõ nisi æstiuis pauculis diebus est nauigabile. nauigant autem vimineis alueis, quos circundãt ambitione tergorum bubalorum. quantocunque tempore cursus tenebit, nauigantes escis abstinent, pro freti latitudine: ídque in viginti millia passuum diffundi, qui fidem ad verum ratiocinati sunt, æstimarunt. "Siluram quoque insulam ab ora quam ".gens Britanna Dumnani tenent, turbidum fretum distinguit: cuius homines etiam nunc custodiunt morem vetustum. nundinas ac numum refutant: dant res, & accipiunt: mutationibus necessaria potius quàm pretijs parant. deos percolunt. scientiam futurorum pariter viri ac fœminæ ostentant. "Thanatos insula" alluitur freto Gallico: à Britanniæ continente, æstuario tenui separata: frumentarijs campis felix, & gleba vberi: nec tantùm "sibi soli, verùm & alijs salubris locis. nam cùm ipsa nullo serpatur angue, asportata inde terra, quoquò gentium inuecta sit, angues necat. Multæ & aliæ circum Britanniam insulæ, è quibus Thule vltima: in qua æstiuo solstitio, sole de Cancri sydere faciente transitum, nox penè nulla: brumali solstitio perinde nullus dies, vt ortus iunctus sit occasui. Vltra Thulen accepimus pigrum esse & concretum mare. A Calydoniæ promontorio Thulen petentibus, bidui nauigatio est. Inde excipiunt Hæbudes insulæ, quinque numero: quarum incolæ nesciunt fruges, piscibus tantùm &

tùm & lacte viuunt. Rex vnus est vniuersis: nam quotquot sunt, omnes angusta interluuie diuiduntur. Rex nihil suum habet, omnia vniuersorum: ad æquitatem "certis legibus stringitur: ac ne auaritia diuertat à vero, discit paupertate iustitiam, vtpote cui nihil sit rei familiaris: verùm alitur è publico. nulla illi datur fœmina propria, sed per vicissitudines in quamcunque commotus fuerit, "vsurariam sumit. vnde ei nec votum, nec spes conceditur liberorum. Secundam à continenti stationem Orcades præbent, quæ ab Hæbudibus porro sunt septem dierum totidémque noctium cursu, numero tres. vacant homine: non habent siluas, tantùm iunceis herbis inhorrescũt: cetera earum nudæ arenæ & rupes tenent. Ab Orcadibus Thulen vsque, quinque dierum ac noctium nauigatio est. Sed Thule larga, & diutina pomona copiosa est. Qui illic habitant, principio veris inter pecudes pabulis viuunt, deinde lacte. in hyemem" conferunt arborum fructus. vtuntur fœminis vulgò, certum matrimonium nullis. Circuitus Britanniæ, quadragies octies septuagintaquinque millia [passuum] sunt: in quo spatio magna & multa flumina sunt, fontésq; calidi opiparo exsculpti apparatu ad vsus mortalium: quibus fontibus præsul est Mineruæ numen, in cuius æde perpetui ignes nunquam "canescunt in fauillas, sed vbi" ignis tabuit, vertitur in globos saxeos. Præterea vt taceam metallorum largam variámque copiam, quibus Britanniæ solum vndique generum pollet venis locupletibus, Gagates hîc plurimus optimúsque est lapis: si decorem requiras, nigro gemmeus: si qualitatem, nullius ferè ponderis: si naturam, aqua ardet, oleo restinguitur: si potestatem, attritu calfactus applicita detinet, æquè vt succinum. Regionem partim tenent barbari, quibus per artifices plagarum figuras iam inde à pueris variæ animalium effigies incorporantur, inscriptísq; visceribus, hominis incremento pigmenti notæ crescunt: nec quicquam magis patientiæ loco nationes feræ ducunt, quàm vt per memores cicatrices plurimum fuci artus bibant.

IN CAPVT XXV.

Octingenta enim & amplius millia passuum longa detinet] Hæc lectio in scrip. cod. inuenitur.

Vt pecuaria nisi interdum æstate à pastibus arceantur] Vet. lib. habent, Vt pecua nisi interdum à pascuis arceantur. Nonius Marcellus scribit, Pecora & pecua, ita vt pecudes, veteres dixerunt.

Eodem animo ducunt] Eodem loco, vet. lib. in quorum vno omnia quæ vsque, Apes nunquam, sequuntur, non habentur.

Sed mare quod inter hanc & Britanniã interluit, vndosum inquietúmque, toto in anno, nisi pauculis diebus non est nauigabile] Si non multo, certè paullo elegantius sic in vet. lib. quàm in impressis hactenus, legitur. quemadmodum etiam non multo pòst, Escis abstinent, pro freti latitudine. idque in xx. millia passuum diffundi, &c. in iisdem habetur: qui numerus Plinianæ traditioni conuenit.

Silurum] Vet. lib. & quidam vulgati, Siluram. Insulæ istius à Polydoro Virgilio in Britannica historia mentio fit.

Gens Britanna detinet] Quidam excusi libri, Gens Britanna nunc tenet. m. s. autẽ, Gens Britániadum tenet. Quid si legamus, gens Britanna Dumnani tenent? Dumnæ incolæ Dumnani dicuntur.

Athanatis] Alii, Thanatos. Polydoro, Tanetos. mendosè vet. lib. Aceanos.

Alluitur] Vet. lib. aspiratur.

Sibi soli verum] M. s. sibi, sed.

Certis legibus] Vet. lib. continent, cũctis legibus. Aliquanto pòst, Vsurariam. id etenim quod ab vxoribus subditorum rex capiebat, vsuram veteres vocarunt. Plautus in Amphitruone,

Vsurámque eius corporis cæpit sibi.

Vnde alia scena dixit,

Cum Alcumena vxore vsuraria.

Itaque nequeo illis assentiri qui in argumento eius comœdiæ, Vsuariam, pro Vsurariam, legunt.

Conferunt] Vet. lib. Cōpergunt. Fortè congerunt.
Canescunt] M. s. cassescunt.
Cinis tabuit] Ratio postulat vet. libris adhæreamus, in quibus bene legitur Ignis tabuit. Non enim illic ignes ad cineres rediguntur.

DE HISPANIA, GADITANO FRETO, INTERNO mari, & Oceano, Cap. XXVI.

REVERSVM ad continentem res Hispanicæ vocant. terrarum plaga comparanda optimis, " nullis posthabenda frugis & soli copia, siue vinearios prouentus respicere, siue arborarios velis. Omni materia affluit, quæcunque aut pretio ambitiosa est, aut vsu necessaria. Argentum vel aurum si requiras, habet: ferrarijs nunquam deficit, nec cedit vitibus, vincit olea. Diuidua est prouincijs tribus, secundo Punico bello nostra facta. Nihil in ea otiosum, nihil sterile. quicquid cuiuscunque modi negat messem, viget pabulis: etiam quæ arida sunt ac sterilia, rudentum materiem nauticis subministrant. non coquunt ibi sales, sed effodiunt. depurgant in minium nitelas pulueris. fucant vellera, vt ad ruborem mirum deputent cocci venenum. In Lusitania promontorium est, quod alij Artabrum, alij Vlysipponense dicunt: hoc cælum terras & maria distinguit. terris Hispaniæ latus finit: cælum & maria hoc modo diuidit, quòd à circuitu eius incipiunt Oceanus Gallicus & frons septentrionalis, Oceano Atlantico & occasu terminatis. Ibi oppidum Vlysippo, ab Vlysse conditum. ibi Tagus flumen. Tagum ob arenas auriferas ceteris [amnibus] prætulerunt. In proximis Vlysipponis equæ lasciuiunt mira fœcunditate. nam spirante Fauonio vento concipiunt, & sitientes viros aurarum spiritu maritantur. Iberus amnis toti Hispaniæ nomen dedit, Bætis, prouinciæ, vterque nobilis. Carthaginem apud Iberos, quæ mox colonia facta est, Pœni condiderunt, Tarraconem Scipiones: ideo caput est prouinciæ Tarraconensis. Lusitanum litus " pollet gemma Ceraunio plurimum, quod etiam Indicis præferunt: huius [Ceraunij] color est è Pyropo: qualitas igni probatur: quem si sine detrimento sui perferat, aduersus vim fulgurum creditur opitulari. Cassiterides insulæ spectant aduersum Celtiberiæ latus, plūbi fertiles. Sunt & tres Fortunatæ, è quibus solum vocabulum signandum fuit. Ebusus [è Balearibus] quæ à Dianio abest septingenta stadia, serpentem non habet: vt pote cuius terra serpentes fuget. Colubraria, quæ Sucronem versus est, fœta est anguibus. Bocchoris regnum Baleares fuerunt, vsque ad euersionē Phrygum, cuniculis animalibus quondam copiosæ. In capite Bæticæ, vbi extremus est noti orbis terminus, insula à continenti " septingentis passibus separatur, quam Tyrij à rubro profecti mari Erythræam, Pœni lingua sua Gadir, id est sepem, nominarunt. In hac Geryonem habitasse plurimis monimentis probatur: tametsi quidam putent Herculem boues ex alia insula abduxisse, quæ Lusitaniam contuetur. Sed Gaditanum fretum à Gadibus dictum. Atlanticus æstus in nostrum mare discidium orbis immittit. Nam Ὠκεανὸς quem Græci sic nominant à celeritate, ab occasu solis irrumpens, læuo latere Europam radit, Africam dextro, scissísque Calpe & Abila montibus, quos dicunt columnas Herculis, inter Mauros funditur & Hispaniam: ac freti isti, cuius XV. millia passuum efficit longitudo, latitudo vix septē, quodam ostio aperit limen interni æquoris, mistus mediterraneis finibus: quos adusque orientem propellit. Horum, qui Hispanias perfundit, Ibericus fertur & Balearicus: qui Narbonensem prouinciam, Gallicus: mox.

Ligusticus. ab eo ad Siciliam, Thuscus, quem Græci Ionium vel Tyrrhenum, Itali inferum vocant: à Sicilia Cretam vsque, Siculus: inde Creticus, * qui in Pamphiliam & AEgyptium protenditur mare: quæ aquarum moles tortoin septentrionem prius latere, amfractibus magnis iuxta Græcias & Illyricum, per Hellespontum, in angustias stringitur Propontidos: quæ Propontis Europam Asiámque discriminans, ad Mæotida peruenit. Caussas nominum non vniformis dedit ratio. Asiaticum & Phœnicium à prouincijs dictum: ab insulis, Carpathium, AEgæum, Icarium, Balearicum, Cyprium: à gentibus, Ausonium, Dalmaticum, Ligusticum, Thuscum: ab oppidis, Adriaticum, Argolicum, Corinthium, Tyrium: à casibus hominum, * Myrtoum, vel Hellespontiacum: à memoria regis, Ionium: à bouis transitu, vel angustijs etiam meatibus boum peruijs, Bosporus: à moribus accolarum Euxinus, Ἄξενος antè appellatus: ab ordine fluenti, Propontis. AEgyptium pelagus Asiæ datur, Gallicum, Europæ: Africum, Libyæ: his vt quæque proxima sunt, venerunt in partes partium. Hæc in gremijs terrarum. Oras autem extimas Oceanus amplectitur: qui à litoribus suis Arabicus, Persicus, Indicus, Eous, Sericus, Hyrcanus, Caspius, Scythicus, Germanicus, Gallicus, Atlanticus, Libycus, * AEgyptius dicitur. cuius accessus incrementa circa litora Indiæ vehementissimè proruunt, maximósq; ibi exitus faciunt: siue quòd * impensius sustollatur vi caloris, seu quòd in ea parte orbis [& fontium & fluminum copia sit effusior. Dubitatur etiam nunc quibus ex caussis intumescat Oceanus, vel quatenus, cùm superfluus sibi fuerit, rursus in se recidat. Nec in obscuro est, plura pro ingenijs differentium potius quàm pro veritatis fide expressa. sed omissa ancipiti concurrentiũ quæstionum ambage, has opiniones probatissimas inuenimus. Physici autumãt mundum animal esse, eúmque ex varijs elementorum corporibus conglobatum, moueri spiritu, regi mente: quæ vtraque diffusa per membra omnia, æternæ molis vigorem exerceant. sicut ergo in corporibus nostris commercia sunt spiritalia, ita in profundis Oceani nares quasdam mundi constitutas, per quas emissi anhelitus vel reducti modò efflent maria, modò reuocẽt. At hi qui syderum sequuntur disciplinam, contendunt meatus istos commoueri lunæ cursibus: adeo vt sic vicissitudines inter maciem aquarum & plenitudinem respiciant ad auctus eius vel * defectiones: neque eodem semper tẽpore, sed prout illa aut mergatur aut surgat, varient se alternantes recursus.

IN CAPVT XXVI.

Nulli posthabenda frugum copia, siue soli vbere, siue vinearum prouentus] Optimè m.s. Nullis posthabenda frugis & soli copia, siue vinearios prouentus, &c. Frux Latinum est, teste Prisciano: & vinearios dixit, sicut arborarios dicere consueuerũt.

Post aliquot lineas, Viget pabulis] Quidam formis excusi Vrget: calamo verò exarati, Vincit.

Pollet gemma Ceraunia plurimũ, quam] Floret g. Ceraunio p. quod, in vet. lib. habetur: quale etiam suprà obseruaui.

Septingentis passibus] Pro passibus, mẽbranæ pedibus: quod quia nouum, volui annotare.

Qui in Pamphiliam & Ægyptum prætẽdit] Legitur in m.s. Ibidem, Protenditur mare] Prætendit, solùm habent vet. lib. præterita posteriore voce.

Myrtoon] Scribe ex Horatio, Myrtoũ.

Paulo post, Ἄξενος, ex vet lib. corrige, Axinus. Ait poëta quidã, cuius hoc tempore nomen non occurrit,

Dictus ab antiquis Axinus ille fuit.

Æthiopicus] M.s. Ægyptius. Alibi ait, Excipitur Ægyptio mari.

Suspensus altius sustollatur] Credo non absurdũ fore si legatur, Impensius sustollatur. M.s. quidẽ continent, Suspensius sustollatur: reiecto altius, quasi spurio & notho.

Ancipiti concurrentium quæstione] Rectissimè optim' liber scriptus, Ancipiti cõcurrentium quæstionum ambage. Defectiones] Vet. lib. eliquia. foriè deliquia.

DE LIBYA, HORTIS HESPERIDVM, ac monte Atlante, Cap. XXVII.

DE Hiſpania excurſus in Libyam. nam Belone progreſſos, quod Bæticæ oppidum eſt, vltra interiacens fretum " trium & triginta millium paſſuũ Tingi excipit, Mauritaniæ nunc colonia: & cuius primus auctor Antæus eſt. Porro quia in illo ambitu AEgyptium fluitur pelagus, & Libycum incipit, placuit vt Africam Libyam diceremus. quidam tamen Libyam à Libya, Epaphi filia, Africam autem ab Afro Libys Herculis filio, potius dictam receperunt. Lix quoque colonia in eodem tractu conſtituta eſt, vbi Antæi regia, qui implicandis explicandiſque nexibus humi melius ſciens, velut genitus matre terra, ibidem ab Hercule victus [& exſtinctus] eſt. Nam de hortis Heſperidum, & peruigili dracone, ne famæ licentia vulneretur, fides & ratio hæc eſt. Flexuoſo meatu æſtuarium è mari fertur, adeo ſinuoſis lateribus tortuoſum vt viſentibus procul lapſus angueos fracta vertigine mentiatur. Itaque quod hortos appellauêre, circumdat: vnde pomorum cuſtodem interpretantes, ſtruxerunt iter ad mendacium fabulandi. Sed hæc inſula " ſinuata finibus aluei procurrentis, & in quibuſdam æquoris ſpiris ſita, præter arbores oleaſtri ſimiles, & aram ſacram Herculi, aliud nihil præfert quod propaget vetuſtatis memoriam. Verùm vltra frutices aureos, & metalla frondentia, illud magis mirum, quòd " ſolum inferiore licet libra depreſsius, nunquam tamen acceſſus freti ſuperlabitur, ſed obſtaculo naturalis repaguli in ipſis marginibus hæret vnda, & intimis orarum ſupercilijs ſponte fluctus " ingruentes ſiſtuntur: ita ſpectando loci ingenio nimirum planicies " maneat ſicca, quamuis prona ſuperueniant æquora. Sala oppidum imminet Salæ flumini: ab hoc per Autololum gentem iter eſt in Atlanticas ſolitudines. Atlas mons è media arenarum conſurgens vaſtitate, & eductus in vicina lunaris circuli, vltra nubila caput condit. quà ad Oceanum extenditur, cui à ſe nomen dedit, " manat fontibus, nemoribus inhorreſcit, rupibus aſperatur, ſqualet ieiunio, humo nuda nec herbida: quà Africam contrauerſus eſt, felix naſcentibus ſponte frugibus, arboribus proceris opacisſimus, quarum odor grauis, comæ cupreſsi ſimiles veſtiuntur lanugine, ſericis " velleribus nihilo viliore. In eo latere & herba Euphorbia copioſa, cuius ſuccus proficit ad ocularium claritatem, & multiplex præſidium ſanitatis: nec mediocriter percellit vim venenorũ. Vertex ſemper niualis. ſaltus eius quadrupedes ac ſerpentes feræ, & cum his elephanti occupauerunt. Silet per diem vniuerſus, nec ſine horrore ſecretus eſt: lucet nocturnis ignibus, choris AEgipanum vndique perſonatur: audiuntur [&] cantus tibiarum, & tinnitus cymbalorum per oram maritimam. A Lixa abeſt quinque & ducentis millibus paſſuum, Lixa Gaditano freto centum duodecim millibus: habitatus antea, vt indicat loci facies, quondam cultu exercita, in qua vſque adhuc vitis & palmæ extant veſtigia. apex Perſeo & Herculi peruius, ceteris inacceſſus: ita fidem ararum inſcriptio palàm facit. Quà ſpectat occaſum, inter ipſum & flumẽ Anatim " per quadringenta octuagintaſex millia paſſuum infames beſtiis ſiluæ obſidentur. Amnes circa eum non tacendi: qui licet ſeparentur interuallis amplioribus, tranſierunt tamen in quoddam Atlantici montis miniſterium. Aſana marino hauſtu, Bambothum Crocodilis & Hippopotamis refertum. " Vltrà Niger eſt amnis, qui atro colore exit per in-

timas & exustas solitudines, quæ torrente perpetuo, & solæ nimio plus quàm ignito, nunquam ab æstu vindicantur. Hæc de Atlante, quem Mauri Dirin nominant, & Hannonis Punici libri, & nostri annales prodiderunt, Iuba etiam * Ptolemæi filius, qui vtriusque Mauritaniæ regno potitus est. Suetonius quoque Paulinus summam huic cognitioni imposuit manum, qui vltra Atlantem primus & penè solus Romana signa circumtulit.

IN CAPVT XXVII.

Trium & triginta] Vet. lib. Triū & trecenta. Item pro Excipit continent Excipitur. Vulgatá lectione Martianus astruit, scribens, Velonensis (lego Belonensis) Beticæ ciuitas triginta tribus millibus à Tingi oppido dispatatur. Neutram Antoninus probat. eius enim verba sunt, De Hispaniis à Bellone traiectus in Tingi Mauritaniam stadia ccxx.

Sinuata finibus aluei procurrentis] M. s. Insinuata s. a. recurrentis.

Solum inferiore libra depressius, nunquā tamen accessus freti superlabitur] Verbū hoc passiuè sumitur in vet. lectione, quæ est talis, Solum inferiore licet libra depressum, nunquam tamen accessu freti superlabitur.

In gyrum resistunt. Ita spectando loci ingenio nimirum planicies manet sicca] Mēbranæ, Ingruere sistuntur. Spectandum nimirum ingenium loci, &c. Ne hoc quidem animo meo satisfacit. quare substituo, Ingruentes sistuntur: vt spectando nimirum ingenio loci, planicies maneat sicca, &c.

Manat fontibus] Si quidem squaloris & sterilitatis terrarum causa est, nimia siccitas, & inde hæc Atlantis pars, sequenti linea, ieiunio squalere dicitur, ecquid impedit quominus Vacat legamus?

Velleribus] Hoc, vt & Multiplex præsidium sanitatis, in vet. lib. desideratur.

Per ccccxcvi M. passuum infames bestiis siluæ obsident] Vet. lib. per quadringenta & lxxxvi. m. passuum infames bestiis silue obsidentur. Præclarè, si pro, vi, monade sublata, ex Plinio, v. reponatur.

Vltrà adhuc amnis, qui atro] Scio in m. s. vterque amnis atro, legi: nihilominus Plinii anctoritate scribo, Vltrà Niger est amnis, qui atro.

Ptolemæi filius] Lego cum Plinio, pater. Strabo, ἰόβας παρέλαβε τὴν ἀρχήν, δόντος τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος καὶ ταύτην αὐτῷ τὴν ἀρχὴν πρὸς τῇ πατρῴᾳ. υἱὸς δ' ἦν ἰόβα τοῦ πρὸς Καίσαρα τὸν θεὸν πολεμήσαντος μετὰ Σκιπίωνος. ἰόβας μὲν οὖν νεωστὶ ἐτελεύτα τὸν βίον, διαδέδεκται δὲ τὴν ἀρχὴν υἱὸς Πτολεμαῖος.

* DE MAVRITANIA, DE ELEPHANTIS, Caput XXVIII.

E Prouincijs Mauritanijs Tingitana, quâ solstitiali plagæ obuia est, quáque porrigitur ad internum mare, exurgit montibus septem: qui à similitudine fratres appellati, freto imminent. hi montes elephantis frequētissimi sunt. monet à principio hoc animantiū genus dicere. Igitur elephātiiuxta sensum humanum intellectum habent, memoria pollent, syderum seruant disciplinam: luna nitescente gregatim amnes petunt, mox aspersi liquore, solis exortum motibus, quibus possunt, salutant: deinde in saltus reuertuntur. Duo eorum genera sunt: nobiliores indicat magnitudo, minores nothos dicunt. candore dentium intelligitur iuuenta: quorum alter semper in ministerio est, alteri parcitur, ne hebetatus assiduo repercussu, minus vigeat, si fuerit dimicandum. cùm venatu premuntur, *pariter confringunt vtrosque, vt ebore damnato non requirantur. hanc enim sibi caussam periculi inesse sentiunt. oberrāt agminatim. natu maximus ducit agmen: ætate proximus cogit sequentes. flumen transituri minimos antemittunt, ne maiorum ingressus alueum atterant, & profundos depressis vadis gurgites faciant. Venerem ante annos decem fœminæ, ante quinque, mares nesciunt. biennio coëunt quinis nec amplius in anno diebus: non priùs ad gregarium numerum reuersuri, quàm viuis aquis abluantur. propter fæminas num-

quam dimicant: nulla enim nouerunt adulteria. Ineſt illis clementiæ bonũ. quippe ſi per deſerta vagabundum hominem fortè inuenerint, "ductus vſq; ad notas vias præbent: vel, ſi confertis pecoribus occurſitent, itinera ſibi blandè & placida manu faciunt, ne quod obuium animal interimant. at conflictu fortuito ſiquando pugnatur, nõ mediocrem habent curam ſauciorum: nam feſſos vulneratoſque in medium receptant. Cum capti venerint in manus hominum, manſueſcunt hauſto ordei ſucco. maria trãſmeaturi in naues non priùs ſubeunt quàm de reditu illis ſacramentum luatur. Indicos elephantos Mauritani timent, & quaſi paruitatis ſuæ conſcij, aſpernantur ab his videri. non annis decem, vt vulgus, ſed biennio, vt Ariſtoteles definit, vtero graueſcunt: nec amplius quàm ſemel gignunt, nec plures quàm ſingulos. Viuunt in annos trecentos. impatientiſsimi frigoris. truncos edũt: lapides hauriunt: gratiſsimas in cibatu palmas habent. odorem muris vel maximè fugiunt: pabula etiam quæ à muſculis contacta ſunt, recuſant. ſi quis caſu chamæleontem deuorauerit, vermem elephantis veneficum, oleaſtro ſumto peſti medetur. duriſsimum dorſo tergus eſt, ventri mollius. ſetarum hirſutiæ nullæ. Inter hos & dracones iugis diſcordia. denique inſidiæ hoc aſtu præparantur: ſerpentes propter ſemitas deliteſcunt, per quas elephanti aſſuetis callibus euagantur: atque ita, prætermiſsis prioribus, poſtremos adoriuntur, ne, qui anteceſſerint, queant vltimis opitulari. ac primùm pedes nodis illigant, vt laqueatis cruribus impediant gradiendi facultatem. nam elephanti, niſi præuenti hac ſpirarum mora, vel arboribus ſe vel ſaxis applicant, vt "pondere nitibundo attritos necent angues. Dimicationis præcipua cauſſa eſt, quòd elephantis, vt aiunt, frigidior ineſt ſanguis, & ob id à draconibus auidiſsimè torrente captantur æſtu. quamobrem nunquam inuadunt niſi potu grauatos, vt, venis propenſius irrigatis, maiorem ſumant de oppreſsis ſatietatem. nec aliud magis quàm oculos petunt, quos ſolos expugnabiles ſciunt: vel interiora aurium, quod is tantùm locus defendi non poteſt proboſcide. Itaque cùm ebiberint ſanguinem, dum ruunt belluæ, dracones obruuntur. ſic vtrinque fuſus cruor terram imbuit: fitque pigmentum quicquid ſoli tinxerit, quod cinnabarim vocant. Elephantes Italia anno vrbis conditæ quadringenteſimo ſeptuageſimoſecundo in Lucanis primùm, bello Epirotico, vidit, & boues lucas inde dixit. Cæſarienſi coloniæ Cæſaria ineſt, à D. Claudio deducta. Bocchi priùs regia, poſtmodum Iubæ indulgentia populi Romani dono data. Ineſt & oppidum Siga, quod habitatum Siphaci fuit. Nec ab Icoſio taciti recedamus. Hercule enim illac tranſeunte, viginti qui à comitatu eius deſciuerant, locum deligunt, iaciunt mœnia: ac, ne quis impoſito à ſe nomine priuatim gloriaretur, de condentium numero vrbi nomen datum.

IN CAPVT XXVIII.

Pariter confringunt vtroſque] Affligũt, vet. lib. continent. cuius verbi vires notiſſimæ ſunt.

Ductus] Vet. lib. ductum.

Pondere nitibundo attritos] Ab antiquo librario. ſcriptum fuit, Niſu ac pondere attritos.

DE NVMIDIA, ET IN EA VRSIS, Cap. XXIX.

QVOD eſt à flumine Ampſaga, Numidiæ datur. huius incolæ quamdiu errarunt pabulationibus vagabundis, Nomades dicti ſunt. Vrbes in ea quamplurimæ nobileſque, ſed Cirta eminet: dein Cullu purpurario

fuco, Tyrijs velleribus comparata. Omnis hæc regio finibus in Zeugitanum limitem desinit. qua parte siluestris est, feras educat: qua iugis ardua, equos alit. Eximio etiam marmore prædicatur. Numidici vrsi [forma] ceteris præstant, rabie duntaxat & villis profundioribus. nam genitura par est quoquo loco genitis. eam protinus dixero. Coëunt non itidem quo quadrupedes aliæ: sed apti amplexibus mutuis, velut humanis coniugationibus copulãtur. Desiderium veneris hyems suscitat. secreti honore reuerẽtur mares grauidas, & in ijsdem licet foueis, partitis tamen per scrobes secubationibus diuiduntur. Lucinæ illis properatius tempus est: quippe vterum trigesimus dies liberat. vnde euenit vt præcipitata fœcunditas informes creet partus. Carnes pauxillulas edunt, quibus color candidus, oculi nulli: & de festina immaturitate tantùm rudis sanies, exceptis vnguium lineamentis: has lambendo sensim figurant, & interdum ad pectora fouent, vt assiduo incubatu calefactæ animalem trahant spiritum. interea cibus nullus. Sanè diebus primis XIIII. matres in somnum ita concidunt, vt nec vulneribus excitari queant. Enixæ quaternis latent mensibus: mox egressæ in diem liberum, tantam patiuntur insolentiam lucis, vt putes obsitas cæcitate. Inualidum vrsis caput, vis maxima in brachijs, & lumbis: vnde interdum posticis pedibus insistunt. Insidiantur aluearibus apum: maximè fauos appetunt, nec auidius aliud quàm mella captant. Cùm gustauêre mandragoræ mala, moriuntur: sed eunt obuiam, ne malum in perniciem conualescat, & formicas vorant ad recuperandam sanitatem. Siquando tauros adoriuntur, sciunt quibus potissimum partibus immorentur: nec aliud quàm cornua aut nares petunt. cornua, vt pondere defatigent: nares, vt acrior dolor sit in loco teneriore. M. Messalla cos. L. Domitius AEnobarbus curulis ædilis vrsos Numidicos cẽtum, & totidem AEthiopas venatores in circo Romano edidit: ídque spectaculum inter memorabiles titulos annotatur.

IN CAPVT XXIX.

M. Messalla] Collegam huius M. Valerii Messallæ Nigri, Dio, Plinius & Cassiodorus vocant M. Pupium Pisonem: quem non arbitror à Solino prætermissum fuisse.

DE AFRICA, ET DE OMNIBVS IN EA memoria dignis, Cap. XXX.

OMNIS Africa à Zeugitano pede incipit, promontorio Apollinis Sardiniæ contrauersa, promontorio Mercurij procedens in frontem Sicanam. Proinde extenta in duas prominentias, quarum altera Promontorium candidum dicitur: alteram, quæ est in Cyrenaica regione, Phicuntem vocant. Ea per sinum Creticum opposita Cretæ insulæ, contra Tænaron Laconicæ excurrit arenis. Catabathmos AEgypto insinuata. cui proxima Cyrenensis extenditur inter duas Syrtes, quas inaccessas vadosum ac reciprocum mare efficit: cuius sali defectus vel incrementa haut promtum est deprehendere: ita incertis motibus nunc in breuia rescinditur dorsuosa, nunc æstibus inundatur inquietis. Varro auctor est, perflabilem ibi terram ventis penetrantibus, subitam vim spiritus citissimi aut reuomere maria, aut sorbere. Omnis hæc plaga ab AEthiopia & terminis Asiæ, Nigri flumine, qui Nilum parit, ab Hispania freto scinditur: latere quo ad meridiem vergit, fontium inops, & infamis siti: alterinsecus quà septentrionem

patitur, aquarum larga: in agro Byzacæno, qui patet passuum ducentis vel amplius millibus, glebis ita præpinguibus, vt iacta ibi semina cum incremẽto centesimæ frugis renascantur. Externos in ea plurimos conuenisse, argumentum de vrbibus & locis dabimus. Borion promontorium, "quod Aquilone cæditur, Græci aduenæ sic vocauerunt. Hipponem, Rhegium postea dictum, item Hipponem alterum, de interfluente freto Diarrhyton nuncupatum, nobilissima oppida equites Græci condiderunt. Clypeam ciuitatem Siculi exstruunt, & Aspida primùm nominant. Veneriam etiam, in quã Veneris Erycinæ religiones transtulerunt. Achæi Tripolin lingua sua signant de trium vrbium numero, "Oëæ, Sabratæ, Leptis magnæ. Philænis fratribus à laudis cupidine Graium vocamen datum. Adrymeto atque Carthagini auctor est à Tyro populus. sed quæ super Carthagine veraces libri prodiderunt, hoc loco reddam. Vrbem istam, vt Cato in oratione Senatoria autumat, cùm rex Hiarbas rerum in Libya potiretur, Elissa mulier exstruxit, domo Phœnix, & Carthadam dixit, quòd "Phœnicum ore exprimit ciuitatem nouam: mox sermone verso in morem Punicum, & hæc, Elissa, & illa, Carthago dicta est: quæ post annos septingentos triginta septẽ exciditur, quàm fuerat exstructa. deinde à C. Graccho colonis Italicis data, & Iunonia ab eo dicta: aliquantisper ignobilis, humili & languido statu: demum in claritatem secundæ Carthaginis, interiectis centum & duobus annis, M. Antonio & P. Dolabella consulibus enituit, alterum post vrbem Romam terrarum decus. Verùm vt ad Africam redeamus, ipsa suo cingitur angulo. Interna eius plurimæ quidem bestiæ, sed principaliter leones, tenent: "qui, vt Aristoteles perhibet, soli ex eo genere quod dentatum vocãt, vident protinus atque nascuntur. quorum trifariam genus scinditur: nam breuiores & iubis crispi, plerumque ignaui sunt & imbelles: longiores, & coma simplici, acres magis ac potentes. At hi quos creant Pardi, in plebe remanent, iubarum inopes. Pariter omnes parcunt à sagina, primùm quòd alternis diebus potum, alternis cibum capiunt, ac frequenter, si digestio non est insecuta, solitæ cibationi superponunt diem: tum, quòd carnes iusto amplius deuorant, cùm grauantur, insertis in ora vnguibus sponte protrahunt. Sanè & cùm fugiendum est, in satietate idem faciunt. Senectam defectio probat dentium. Nam clementiæ indicia multa sunt. prostratis parcunt, in viros potius quàm in fœminas sæuiunt: infantes non nisi in magna fame perimunt. nec à misericordia separantur. assiduis denique exemplis patet eos pepercisse, cùm multi captiuorum aliquot leonibus obuijs intacti repatriauerint. Gętulæ etiam mulieris nomen Iubæ libris comprehensum est. quæ obtestata occursantes feras, immunis redijt. Auersi coëunt. nec hi tantùm, sed & Lynces, & Cameli, & Elephanti, & Rhinocerotes, & Tigrides. Leænæ fœtu primo catulos quinque edunt: deinde per singulos partus numerum decoquunt annis insequentibus: sed postremò, cum ad vnum materna fœcunditas recidit, sterilescunt in æternum. Animos leonum frons & cauda indicant, sicut "motus equini de auribus intelliguntur. dedit enim has duas notas generosissimo cuique natura. Vis summa in pectore est, firmitas in capite præcipua. Cùm premuntur à canibus, contemtim recedunt, subsistentésque interdum, ancipiti recessu dissimulant timorem: idq; agũt, si in campis patentibus ac nudis vrgeantur. nam siluestribus locis, quasi teste ignauiæ non reformident, quanta possunt se fuga subtrahunt. Cùm insequuntur, nisum saltu adiuuãt: cùm fugiunt, non valent salire. Gradiẽtes,

mucrones

mucrones vnguium vaginis corporum claudunt, ne acumina attritu retundantur. hoc adeo custodiunt, vt non nisi aduersis falculis currant. Si pti à venantibus, obtutu terram contuentur: quò minus conspectis venabulis terreantur. Nunquam limò vident, miniméque [se] volunt aspici. Cantus gallinaceorum, & rotarum timent strepitus, sed ignes magis. Leontophonos vocari accepimus bestias modicas, quæ captæ exuruntur, vt earum cineris aspergine carnes pollutæ, iactæque per compita concurrentium semitarum, leones necent, si quantulúcūq; ex illis sumserint. propterea leones naturali eas premunt odio, atque vbi facultas data est, morsu quidem abstinēt, sed dilaniatas exanimant pedum nisibus. Spectaculum ex his primus Romæ edidit Scæuola P. F. in curuli ædilitate. Hyænam quoque mittit Africa, cui cùm spina riget, collum continua vnitate flecti nequit, nisi toto corpore circumacto. Multa de ea mira. Primùm, quòd sequitur stabula pastorum, & auditu assiduo addiscit vocamen, quod exprimere possit imitatione vocis humanæ, vt in hominem astu accitum nocte sæuiat. Vomitus quoque humanos mentitur, falsisque singultibus solicitatos sic canes deuorat: qui fortè si venantes vmbram eius, dum sequūtur, contigerint, latrare nequeunt, voce perdita. Eadem hyæna inquisitione corporum sepultorum busta eruit. Præterea promtius est marem capere: fœminis enim ingenita est callidior astutia. Varietas multiplex inest oculis, colorúmque mutatio: in quorum pupillis lapis inuenitur (hyænium dicunt) præditum illa potestate, vt cuius hominis fuerit linguæ suppositus, prædicat futura. Verùm hyæna quodcumque animal ter lustrauerit, mouere se non potest. quapropter magicam sciētiam inesse ei pronuntiauerunt. In AEthiopiæ parte coit cum leæna: vndè nascitur monstrum cui Crocottæ nomen est. Voces hominum & ipsa pariter affectat. nunquam conniuet aciem orbium: sed in obtutu sine nictatione contendit. In ore gingiua nulla, dens vnus, atque perpetuus, qui vt nunquam retūdatur, naturaliter capsularum modo clauditur. Inter ea quę dicunt herbatica, eadem Africa Onagros habet, in quo genere singuli imperitant gregibus fœminarum. AEmulos libidinis suæ metuunt: inde est quòd grauidas suas seruant, vt in editis maribus, siqua facultas fuerit, generandi spem morsu detruncent. quod cauentes fœminæ, in secessibus partus occulunt. Africa serpētibus adeo fœcunda est, vt mali huius meritò illi potissimum palma detur. Cerastæ præferunt quadrigemina cornicula, quorum ostentatione, veluti esca illice, solicitatas aues perimunt. nam reliqua corporis de industria arenis contegunt, nec vllum indicium sui præbent, nisi ex ea parte qua inuitatis dolo pastibus necem præpetum aucupentur. Amphisbæna consurgit in caput geminum, quorum alterum in loco suo est, alterum in ea parte qua cauda: quæ caussa efficit vt capite vtrinque fœcus nitibundo serpat tractibus circulatis. Iaculi arbores subeunt, è quibus vi maxima turbinati, penetrant animal quodcumque obuium fortuna fecerit. Scytale tanta refulget tergi varietate, vt notarum gratia videntes retardet: & quoniam reptando pigrior est, quos assequi nequit, miraculo sui capiat stupentes. in hoc tamen squamarum nitore hyemales exuuias prima ponit. Plures diuersæque Aspidum species [sunt,] verùm dispares affectus ad nocendum. Dipsas siti interficit. Hypnale, quòd somno necat, teste etiam Cleopatra, emitur ad mortem: aliarum virus, quoniam medelas admittit, minus famæ meretur. Hæmorrhois morsu sanguinem elicit, & dissolutis venarum commerciis, quicquid animæ est euocat per cruorē. Prester quem

percusserit, distenditur, enormíque corpulentia necatur, extuberatus. Ictus Sepium [statim] putredo sequitur. Sunt & Ammoditæ, est & Cenchris, Elephantiæ, Chersydri, Chamædracontes. Postremò quantus nominum, tantus mortium numerus. Nam scorpiones, scinci lacertique, vermibus non serpentibus ascribuntur. Monstra hæc si bibant, clementius feriūt. habent affectus. non temerè nisi coniuges euagantur. capto altero vel occiso, vter superfuerit, efferatur. Subtiliora sunt capita fœminis, alui tumidiores, pestis nocentior: masculus æqualiter teres est, sublimior etiam mitiórque. Igitur anguibus vniuersis hebes visus est. Raròin aduersum contuētur. nec frustra, cùm oculos non in fronte habeant, sed in temporibus: adeo vt citius audiant, quàm [quid] aspiciant. De gemma Heliotropio inter AEthiopiam, Africam, [&] Cyprum certamen fuit, quænam mitteret generis huius eminentissimam, deprehensúmque [est] documentis plurimis AEthiopicam aut Libycā palmam tenere. Viridi colore est, nō ita acuto, sed nubilo magis & represso, stellis puniceis superspersa. Caussa nominis de effectu lapidis est, & potestate. Deiecta in labris æneis, radios solis mutat sanguineo repercussu, extráque aquam splendorem eius abiicit & auertit. Etiam illud posse dicitur, vt herbæ eiusdem nominis mixta, & præcantationibus legitimis consecrata, cum à quocumque gestabitur, subtrahat visibus obuiorum. Inter Syrtes, quamuis terra pergentibus, iter syderibus destinatur: nec aliter cursus patescit. nam putris soli faciem aura mutat, & minimo licet vento, tantam diuersitatem flatus efficit, vt subinde " euersis sitibus locorum, nulla indicia agnitioni relinquantur: cùm modò quæ fuerant tumulis ardua, in valles residunt: modò quæ vallibus pressa, cœtu pulueris aggerantur. Ita etiam continens naturam maris sui patitur. nec interest vbi potius sint procellæ: cùm ad exitium viantium elementis congruentibus, in terris flabra sæuiant, in mari, terræ. Vtraque Syrtes ducentis quinquaginta millibus passuum separantur: aliquanto clementior, quæ minor est. Cn. deniq; Seruilio, C. Sempronio, coss. inter hæc vadosa classem Romanam impunè accepimus perfretasse. In hoc sinu Meninx insula, post Minturnenses paludes C. Mario fuit latebra. Supra Garamantes Psylli fuerunt, contra noxium virus muniti incredibili corporis firmitate. soli morsibus anguium non interibant, &, quamuis dente lethali appetiti, incorrupta durabant sanitate. Recens etiam editos serpentibus offerebant: si essent partus adulterini, matrum crimina plectebantur, interitu paruulorum: si pudici, probos ortus à morte paterni sanguinis priuilegium tuebatur. sic originis fidem probabant venenis indicantibus. Sed hæc gens interijt à Nasamonibus capta: neque quicquam aliud præter opinionem de vestigio nominis sui Psylli reliquerunt. Nasamoniten lapidem Nasamones dant, sanguineum vniuersum, nigris venulis adumbratum. In intimo recessu Syrtis maioris circa Philænorum aras Lotophagos fuisse didicimus: nec incertum est. A Philænorum aris non procul palus est, quam Triton amnis influit, vbi speculatam se artium deam crediderunt. Maior Syrtis ostentat oppidū, (Cyrenas vocant) quod " Battus Lacedæmonius Olympiade prima & quadragesima, rege Martio res Romanas tenēte, anno post Troiam captā quingentesimo sexagesimooctauo condidit. quæ domus Callimachi poëtæ fuit & patria. Inter hoc oppidum & templum Ammonis, millia passuum quadringenta sunt. Templo fons proximat Soli sacer, qui humoris nexibus humum stringit, fauillam etiam in cespitem solidat. in qua gleba non sine mi-

raculo lucus emicat, vndique secus agris arentibus. Illic & lapis legitur: Ammonis vocant cornu. nam ita tortuosus est & inflexus vt effigiem reddat cornu arietini. fulgore aureo est. prædiuina somnia repræsentare dicitur subiectus capiti incubantium. Et arbor est Metops nomine, ex qua profluit lentus humor, quem à loco Ammoniacum nominamus. Apud Cyrenenses præterea Syrpe gignitur odoratis radicibus, virgulto herbido magis quàm arbusto: cuius è culmo exsudat, æstatis tempore, pingue roscidum: idque pascentium hircorum inhæret barbulis: vbi cùm arefactum inoleuit, guttis stiriatis legitur ad vsum meusarum, vel medelæ magis. Dictũ [est] primum, lac Syrpicum, quoniam manat in modum lacteum: deinde vsu deriuante, Laser nominatũ. quæ germina initio barbaricæ impresionis vastatis agris, postea ob intolerandam vectigalis nimietatem, fermè penitus ipsi accolæ eruerunt. Cyrenis ab læua Africa est, ab dextra AEgyptus, à fronte sæuum & importuosum mare: à tergo, barbarorum variæ nationes, & solitudo inaccessa incultáque & squalens: quæ Basiliscum creat, malum in terris singulare. Serpens est penè ad semipedem longitudinis, alba quasi mitrula lineatus caput. nec hominis tantùm, vel aliorum animantium exitijs datus: sed terræ quoque ipsius, quam polluit & exurit, vbicumque ferale sortitur receptaculum. Denique extinguit herbas, necat arbores, ipsas etiam corrũpit auras: ita vt aera nulla alitum impunè transuolet, infectum spiritu pestilenti. Cùm mouetur, media corporis parte serpit, media arduus est & excelsus. Sibilum eius etiam serpentes alij perhorrescũt: & cùm acceperint, fugam quæque quò possunt properant. Quicquid morsu eius occiditur, non depascitur fera, non attrectat ales. Mustelis tantùm vincitur, quas illinc homines inferunt cauernis in quibus delitescit. Vis tamen ne defuncto quidem deest. Denique Basilisci reliquias amplo sestertio Pergameni compararunt: &, vt ædem Apollinis manu insignem nec araneæ intexerent, nec alites inuolarent, cadauer eius reticulo aureo suspensum, ibidem locarunt. Circa extimum Syrtium cornu Berenicen ciuitatem alluit Lethon amnis, inferna (vt putant) exundatione prorumpens, & apud pristinos vates latice memoratus obliuionis. hanc Berenice muniuit, quæ Ptolemæo tertio fuit nupta, & in maiori Syrte locauit. Omne autem latifundium, quod inter AEgyptum, AEthiopiam Libyámque, diffunditur, quacumque lucis opacum est, varium impleuit Simiarum genus. Nec quisquam offensus nomine, cognitione grauetur: enimuero operæpretium est nihil omittere, in quo naturæ spectanda sit prouidentia. Vulgus simiarũ in his est, quas pasim videmus, nõ sine ingenio æmulandi: quò facilius in manus veniunt. nam dum auidè venantium gestus affectant, relicta consultò visci vnguilla, quod mendacio factum vident, oculos suos oblinunt: ita visu obducto, pronum est eas corripi. Exultant noua luna, tristes sunt cornuto & cauo sydere. Immoderatè fœtus amant, adeo vt catulos facilius amittant, quos impendio diligunt, & ante se gestant: quoniam neglecti ponè matrem semper hærent. Cercopitheci caudas habent: hæc sola discretio est inter priùs dictas. Cynocephali, & ipsi sunt è numero simiarum, [in] AEthiopiæ partibus frequentisimi: violenti ad saltum, feri morsu, nunquam ita mãsueti vt non sint magis rabidi. Inter simias habentur & Sphinges, villosæ comis, mammis prominulis ac profundis, dociles ad feritatis obliuionem. Sunt & quas vocant Satyros, facie admodũ grata, gesticulatis motibus inquietæ. Callitriches toto penè aspectu à ceteris differũt: in facie

barba est, lata cauda. has capere non est arduum, sed proferre, rarum. neque enim viuunt in altero quàm in AEthiopico, hoc est suo, solo.

IN CAPVT XXX.

Quod aquilone ceditur] Vet. lib. Quod aquiloni datur.

Taphræ, Abrotani, Leptis Magnæ] Isidorus Hispanus librum De proprietate rerum ex omni antiquorum auctorum genere sic collegit vt pura puta eorum verba plerumque desumat. Quare existimo non nisi consultò quæ ab illo referũtur rideri debere: quam in partem an hac tẽpestate clarissimi quidam non dignitate modò verùm & doctrina viri lapsi sint, dum quæ non Isidori sed Vlpiani & Paulli verba erant, côuellere nituntur, illis iudicandũ relinquo qui Vlpiani fragmenta, & Iulij Paulli receptas sententias perlegerunt. nam iis diutius immorari non est consiliũ meũ. Isidorus itaq; lib. x i i i i, vt est in meo m.s. scribit, Tripolitanam quóque prouinciã Græci in lingua sua signant de numero trium magnarũ vrbium, OEæ, Sabrettæ, Leptis Magnæ. Hæc quin ex Solino sint non ambigo. Ergo hoc loco reponatur, OEæ, Sabratæ, Leptis Magnæ. nam in m.s. OEæ, Sabratæ continetur. Adde, Silium Italicũ, laboriosum poetam, ita nominare his versibus,

Sabrata tũ, Tyrriũ vulgꝰ, Sarranáq; Leptis,
OEáq; Trinacrios Afris permixta colonos.

adde postremò, Sabratæ mentionem à Martiano fieri. Quibus adducor ne vel Hermolao vel Vadiano vel Camerti subscribam.

Phœnicum ore] Vet. libri, Phœniceo more.

Qui, vt Aristoteles perhibet, soli ex eo genere quod dentatũ vocant, vident protinus atq; nascũntur] Lipsianus liber neq; hæc neque quod sequitur, Ac potẽtes: item neque, Vt vltimo singulos procreent, habet.

Motus equini de auribus intelliguntur] Potest etiã ex vet. lib. legi naribus. non tã propter ea quæ Cato, Varro, Palladius, optimi harũ rerum æstimatores, scripserũt, quanquam & ideo: quàm quia Xenophon in [illegible] testatur, solere irascentes equos diductis vehementer naribus iram denunciare. quod quia maximè huc pertinet, verba ascribam: [illegible Greek] Claudianus verò volens exprimere furorem equi amantis, cecinit,

Nobilis haud aliter sonipes, quem primus amoris
Sollicitauit odor, tumidꝰ quatiénsq; decoras
Curuata ceruice iubas, Pharsalia rura
Peruolat, & notos hinnitu flagitat amnes,
Naribus accensis, &c.

Paullo pòst, Nisum saltu adiuuãt] Vet. lib. nisu saltum adiuuant.

Crocutæ] Iidẽ, Corocottæ. scribo Crocottæ. nam Diodorus Siculus lib. i i i, & Porphyrius Περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων lib. 4, Κροκόττας vocant.

Conniuet] Cohibet in m.s. habetur.

Vt in editis maribus, si qua facultas fuerit, generandi spem morsu detruncent] In membranis aliis verbis idem sensus efficitur, Vt expositos mares, si q. f. f. truncatos mordicus priuent testibus. Elegans huius crudelitatis descriptio ab Oppiano lib. i i i Κυνηγετ. petatur.

Quadrigemina cornicula.] Nicander à Solino dissentit, quem vide.

Amphisbæna cõsurgit in caput geminũ] A Lucano sumtum, qui scripsit,

Et grauis in geminũ surgẽs caput Amphisbæna.

Splẽdorem æris] Plinius facit vt ex m.s. Splendorem eius, emendem.

Euersis], In vet. lib. est, peruersis.

Battius] M.s. Bathius. Scribe Battus. Catullus ait,

Et Batti veteris sacrum sepulcrum.

Syrpe] Theophrastꝰ, Dioscorides & Plinius hæc de Silphio (cuius apud Catonem, Palladium atque Apiciũ, frequens mentio) prodiderunt: non est tamẽ sic legendũ hoc loco, aut inferius, lac Silphicũ. nam vet. lib. Scyrpe & Scyrpicum habent. & Plaut. ait,

Teque oro & quæso, si speras tibi
Hoc anno multũ futurũ syrpe & laserpiciũ.

Syrpe pars quædam est Silphii, de quo Priscianus quoque meminit.

Incultáque & squalens] Desunt hæc cod. antiquo.

Sibilũ] Dixerat hoc ipsum antea Lucan.

Sibilaque effundens cunctas terrẽtia pestes
Ante venena nocẽs, latè sibi summouet omne
Vulgus, & in vacua regnat Basiliscus arena.

Ante Lucanum verò Nicander: cuius versus, quia multi sunt, supersedeo referre.

Compararunt & vt ædem] Pro his vet. lib. continet Parauerũt, vt ædem. Item quæ in vulgatis habentur, Cadauer eius reticulo aureo suspensũ ibidem locarunt, in eo non inueniuntur.

Quod paullo pòst sequitur, Vulgus simiarum, Membranæ, plebes simiarum. In suo solo] M. s. in suo cælo. nihil tamẽ immutandum existimo.

DE HAMMANIENTVM GENTE, DEQVE IN ea domibus sale constructis, Cap. XXXI.

INTER Nasamonas & Troglodytas gens Hammanientum est, quæ salibus domos exstruunt: quos in modum cautium è montibus excitatos ad vsum ædium cæmentitiis nectunt *struibus. tanta ibi huiusce venæ copia est, vt tecta faciant è salinis. Hi sunt Hammanientes, qui commercia cum Troglodytis habent. Carbunculi gemmæ citra Hammanientes propiores Nasamonibus. *Asbystæ Lasere viuunt: hoc aluntur, hoc illis dulce est.

IN CAPVT XXXI.

Struibus] Inuenio in vet. lib. instruicibus. Forte struicibus est legendum. Festus Struices ab antiquis quarumuis rerum exstructiones dictas scribit, adductis auctoritatibus quibus id confirmet.

Asbystæ] Sic Plinius & Herodotus. vet. verò lib. Asbytæ.

DE GARAMANTIBVS, DEQVE MIRO APVD eosdem fonte, Cap. XXXII.

GARAMANTVM oppidum est Debris, fonte miro. *quidni? qui alternis cursibus, die frigeat, nocte feruear, ac per eadem venarum cõmercia, interdum ignito vapore æstuet, interdum glaciali algore inhorrescat? Incredibile memoratu vt tam breui temporis curriculo natura tam dissonam [sui] faciat varietatem: idque qui percunctari velit tenebris, inesse fluori illi æternam facem credat: qui rimetur die brumales scatebras, nunquam aliud existimet quàm perpetuò rigere. Vnde non immeritò per gentes Debris inclyta est, cuius aquæ ex cælesti vertigine mutant qualitatem, quamuis controuersa syderum disciplina. Nam cùm mundum à calore vesper temperet: ab occasu incipit ita incalescere, vt ni tactu abstineas, noxium sit contigisse. *Rursum cùm ortu solis incanduerint, & radiis feruefacta sunt vniuersa, sic hyemales euomit scaturigines, vt hauriri, etiam à sitientibus, non queat. Quis ergo non stupeat fontem, *qui friget calore, calet frigore? Garamanticæ regionis caput est *Garama, ad quam iter diu inextricabile fuit, & inuium. Nam latrones puteos arenis operiebant, vt, tẽporaria fraude subductis aquis, infame sitiiter, submoueret accessus viantium. sed Vespasiano principe, bello quod cum OEensibus gestum est, difficultas hæc dissoluta est, compendio spatii breuioris reperto. Garamantas Cornelius Balbus subegit, & primus ex hac victoria triumphauit, primus sanè de externis, vtpote Gadibus genitus, accessit ad gloriam nominis triumphalis. Armenta gentis istius obliquis ceruicibus pabulantur. nam si recta ad pastum ora dirigant, officiunt prona in humum cornua, & obnixa. Ex parte qua Cercina est, accepimus Gaulon insulam, in qua serpens neque nascitur neque viuit inuecta: propterea iactus ex ea quocunq; gentium puluis arcet angues: scorpiones *superiactu suo ilicò perimit.

IN CAPVT XXXII.

Qui deniq; alternis vicibus, die frigeat, nocte ferueat] Nõ conuenit hæc lectio cum ea quæ in vet. lib. inuenitur, videlicet, quidni? qui alternis cursibus, die frigeat, nocte efferueat.

Rursus cùm ortus solis incanduerit, &

radiis ferucfacta fini omnia, sic glaciales euomit scaturigines, vt hauriri etiam à sitientibus, nequeat] Ita vulgò legebatur: at ego scripti libri scripturam edi curaui.

Qui friget calore, calet frigore] Non leguntur hæc in membranis.

Garamana] M. s. Garama, vt & Ptolemæus. Mox sequitur, In fame & siti iter, Vet. lib. &, non habent: hinc ego auguror scribendum, Infame siti iter. Quod est post aliquot lineas, Et obnixa, ne hoc quidem in vet. lib. continetur.

Superiactus] Pro hac voce vet. lib. superiactu suo, habent.

DE AETHIOPIA, DE EIVS REGIONIS HOMINVM obscœnis moribus, ac eorundem hominum monstrosis formis. De draconibus, miræque naturæ ibidem feris alijs. De Cinnamomo aromate, déque Hyacintho lapide, Cap. XXXIII.

AETHIOPES & Atlanticæ gẽtes, Nigri flumine diuiduntur, quam partem putãt Nili. Sic papyro viret, sic calamo prętexitur, animalia eadem edit, iisdem temporibus exundat, intra ripas tunc quoque redit cùm contentus est alueo suo Nilus. Garamantici AEthiopes matrimonia priuatim nesciunt: sed omnibus vulgò in venerem licet. Inde est quòd filios matres tantùm recognoscunt: nam paterni nominis nulla reuerentia est. quis enim verum patrem nouerit in hac luxuria incesti lasciuientis? Eapropter Garamantici AEthiopes inter omnes populos degeneres habentur: nec immeritò, quia afflicta castitatis disciplina, successionis notitiam, ritu improbo, perdiderunt. Nomen AEthiopum latè patet. in parte Africana quà Meroën videt Libya, plurimæ eorum sunt & variæ nationes. Harum è numero Nomades Cynocephalorum lacte viuunt. " Syrbotæ longi sunt ad pedes duodecim. Asachæi captos venatibus elephantos deuorant. Apud Sambros nulla est aurita quadrupes, nec elephanti quidem. His proximi summam regiæ potestatis cani tradunt, de cuius motibus quidnam imperitet, augurantur. Maritimos AEthiopas quaternos oculos dicunt habere: sed fides alia est, illa denique, quòd & vident plurimum, & manifestissimè destinant iactus sagittarum. Occidentem versus Agriophagi tenent, qui solas pantherarum & leonum carnes edunt, rege præditi, cuius in fronte oculus vnus est. Sunt & Pamphagi, quibus esca est quicquid mandi potest, & omnia fortuitò gignentia. Sunt & Anthropophagi, quorum mores vocamen sonat. Cynamolgos aiunt habere caninos rictus, & prominula ora. Arthabathitæ proni, atque quadrupedes: nec secus ac feræ, sine sedibus euagantur. Confines Mauritaniæ certo tempore locustas terrestres legunt, duratásque salsugine in præsidium vitæ solas habent: sed ex illis quadiagesimum æui annum nullus supergreditur. Ab Oceano isto ad Meroën, quam insulam amplexu primo Nilus facit, millia passuum [sunt] sexcenta viginti. Vltra Meroën supra exortum solis Macrobij AEthiopes vocantur. dimidio enim eorũ protẽlior quàm nostra vita est. Hi Macrobij iustitiã colunt, amãt æquitatem: plurimũ valent robore: præcipua decent pulchritudine: ornãtur ære, auro vincula faciunt noxiorum. Locus apud eos est Heliotrapeza, opiparis epulis semper refertus, quibus indiscretè omnes vescũtur: nam & diuinitus eas augeri ferunt. Est & ibidẽ lacus, quo perfusa corpora " velut oliuo nitescunt. ex hoc lacu potus saluberrimus. sanè adeo liquidus est, vt nec caducas quidem vehat frõdes: sed ilico folia lapsa ad fundum dimittat, laticis tenuitate. Vltra hos desertæ & inhumanę solitudines adusq; Arabicos sinus. Deinde in vltimis orientis monstrosæ gentium facies: aliæ sine naribus,

æquali totius oris planicie informes habent vultus: alijs concreta ora sunt, modicóque tantùm foramine calamis auenarum pastus hauriunt. nonnullæ linguis carent, in vicem sermonis vtentes nutibus motibusque. Quædam ex istis nationibus, ante Ptolemæum Lathyrum regem AEgypti, incognitũ habuerunt ignis vsum. AEthiopia omnis ab oriente hyberno ad occidentem hybernũ tenet. Quicquid eius [est] sub meridiano cardine lucis nitet, qui maximè virēt hyeme. A meridiana parte mõs editus mari imminet, ingenito igne per æternum feruidus, & inquietè iugis flagrantibus: inter quæ incēdia iugis æstus, draconum magna copia est. Porro veris draconibus ora parua, & ad morsus non dehiscētia, sed artæ fistulæ, per quas & trahũt spiritus & linguas exerunt. quippe non in dentibus vim sed in caudis habent, & verbere potius quàm rictu nocēt. Exciditur è cerebris draconum Dracontias lapis. sed lapis non est nisi detrahatur viuentibus. nam si obeat priùs serpens, cum anima simul euanescit durities soluta. Vsu eius orientis reges præcipuè gloriantur, quanquam nullum lenocinium [artis] admittat soliditate: & quicquid in eo nobile est, non manus faciunt, ne alterius quàm naturæ candor sit, quo reluceat. Auctor Sothacus gemmam hanc etiam sibi visam scribit, & quibus intercipiatur modis edocet. Præstantissimi audacia viri explorant anguium foueas & receptus: inde præstolati ad pastum exeuntes, præteruectíque percitis cursibus obiiciunt gramina medicata, "quãtum potest ad incitandum soporem: ita somno obsopitis, è capitibus desecant lapides, & de manubijs præcipitis ausi, prædam reuehunt temeritatis. Quæ locorum AEthiopes tenent, feris plena sunt, è quibus quam " Nabim vocant, nos Camelopardalim dicimus, collo equis similem, pedibus bubulis, capite camelino, nitore rutilo, albis maculis supersperſa. Hoc animal Romæ Circensibus dictatoris Cæsaris primùm publicatum. Iisdem fermè temporibus illinc exhibita monstra sunt, ("Cepos appellant) quorum posteriores pedes crure & vestigio humanos artus mentiuntur: priores [perinde] hominum manus referunt: sed à nostris non amplius quàm semel visa sunt. Ante ludos Cn. Pompeij Rhinocerota Romana spectacula nesciebant: cui bestiæ color buxeus, in naribus cornu vnicum, & repandum: quod subinde attritum cautibus, in mucronem excitat, eóque aduersus elephantos præliatur: " par ipsis longitudine, breuior cruribus: naturaliter aluum petens, quam solam intelligit ictibus suis peruiam. Iuxta Nigrin fluuium Catoblepa nascitur, modica atque iners bestia, caput prægraue ægrè ferens, aspectu pestilenti. nam qui in oculos eius offenderint, protinus " vitam exuunt. Formicæ ibi ad formã canis maximi, arenas aureas pedibus eruũt, quos leoninos habent: quas custodiunt, ne quis auferat, captantésque ad necem persequũtur. Eadem AEthiopia mittit Lycaonem: lupus est ceruice iubatus, & tot modis varius vt nullũ illi colorem dicant abesse. Mittit & "Tarandum, boum magnitudine, " bisculco vestigio, ramosis cornibus, capite ceruino, vrsino colore, & pariter villo profundo. Hunc Tarandum affirmant habitum metu vertere, & cùm delitescit, fieri assimilem cuicunque rei proximauerit, siue illa saxo alba sit, seu frutecto virens, siue quem alium modum præferat. Faciunt hoc [idem] in mari Polypi, in terra, Chamæleontes. sed & Polypus & Chamæleon glabra sunt, & pronius est cutis leuitate proximantia æmulari: in hoc nouũ est & singulare, hirsutiam pili colorũ vices facere. hinc euenit vt difficulter capi possit. AEthiopicis lupis proprium est, quòd in saliendo ita nisus habent alitis, vt non

magis proficiant cursu quàm meatu: homines tamen nunquam impetunt. bruma comati sunt, æstate nudi: Thoas vocant. Hystrix quoque inde loci frequentissima, erinaciis similis, spinis tergum hispida: quas plerumq; laxatas, iaculatione emittit voluntaria, vt assiduis aculeorum nimbis canes vulneret ingruentes. Illius cæli ales est Pegasus: sed hęc ales equinum nihil præter aures habet. Tragopa quoque auis maior aquilis, cornibus arietinis præferens armatum caput. Æthiopes legunt "cinnamomum. Id frutetum situ breui nascitur, ramo humili & represso, nunquam vltra duas vlnas altitudinis. Quod gracilius prouenerit, eximium magis ducitur: quod in crassitudinem extuberatur, despectui est. Verùm legitur per sacerdotes, hostijs prius cæsis: qui cùm litauerint, obseruatur vt messis nec ortum solis anticipet, nec egrediatur occasum. Quisquis principatum tenet, sarmentorum aceruos hasta diuidit, quæ sacrata est in hoc ministerium: atque ita portio manipulorum Soli dicatur: quæ si iustè diuisa est, sponte incenditur. Inter hæc quæ diximus, nitore cærulo Hyacinthus inuenitur, lapis pretiosus, si quidē inculpabilis reperiatur. est enim vitiis non parcè obnoxius. nam plerumq; aut violaceo diluitur, aut nubilo obducitur, aut albicantius in aquaticum eliquescit. Optimus in illo tenor, si nec densiore fuco sit obtusior, nec propensa perspicuitate detectior: sed ex vtroque temperamento lucis & purpuræ" moderatum suauiter fluorem trahat. Hic est qui sentit auras, & cum cælo facit "mutationem, nec æqualiter rutilat, cùm aut nubilosus est aut serenus dies. præterea in os missus, magis friget. scalpturis certè minimè accommodatus, vt qui attritū respuat: nec tamen penitus inuictus est. nam adamante scribitur & notatur. Vbi Hyacinthus, ibi & Chrysolampis apparet, quem lapidem lux celat, produnt tenebræ. hæc enim est in illo diuersitas, vt nocte igneus sit, die pallidus. Ex ipso solo sumimus Hæmatiten rubore sanguineo: ac propterea Hæmatiten vocamus.

IN CAPVT XXXIII.

Quod est in huius capitis initio, Filios tantùm matres recognoscunt, legitur in m. s. Quòd filii tātùm matres recognoscūt.

Syrbotæ] M. s. Guerbotæ: hinc alii Serbotæ: cùm tamen Syrbotæ secundum Plinium scribendum sit. Huic subiungitur, Apud Sambros, vet. lib. Sambris.

Velut oleo] M. s. codex, "velut oliuo. Horatius in Od.

Cur oliuū sanguine viperino cautius vitat?

Quantum potest] Pro, potest, vet. liber pote habet. Fortè scribendum, opus: licet etiam ex vulgata scriptura sensus aliquis eliciatur.

Nabim] Ita etiam Plinius scribit: tamen vet. lib. continet Nauum. porro de Camelopardali, præter Strabonem, multa etiam Oppianus in Cynegeticis & Heliodorus in Æthiop. histor. tradunt.

Scephos] Sic Plinius: Diodorus lib. I I I, Cepum, vt & Strabō lib. X V I. quanquam in eius lib. X V I I, Κῆπον legatur. In antiquo Solini cod. Cessusa habetur: malè. vnde tamen minus mirum sit Albertum tradidisse, feram hanc à Solino Confusam nominari.

Par ipsis propè lōgitudine] Plinius Nat. hist. lib. V I I I, scribit, longitudo illi par. quare dele, propè: quæ vox in m. s. non continetur. Idem paulo pòst, pro, Naturali telo, habet Naturaliter. sincerè.

Vita exeunt] Vet. lib. vitam exuunt.

Tarandum] Propter ea quæ ab Æliano lib. ς, περὶ ζῴων ἰδιότητος, cap. 16. traduntur, non sequor m. s. in quibus Parandrum legitur.

Bisulco] Membranæ, hiulco.

Cinnamomum] Vet. lib. cinnamum.

Moderatum suauiter] Prioris vocis loco in m. s. fucatum substituitur.

Mutationem] In vet. lib. non cōtinetur.

MIRA DE INTIMIS GENTIBVS LIBYAE, DE LApide Hexecontalitho, Cap. XXXIIII.

QVOD ab Atlante adusque Canopitanũ ostium panditur, vbi Libyæ finis est, & AEgyptium limen, dictum à Canopo Menelai gubernatore [ibi] sepulto, in ea insula quæ ostium Nili facit: gentes tenent dissonæ, quæ in auiæ solitudinis secretum recesserunt. Ex his Atlantes ab humano ritu prorsus exulant: nulli proprium vocabulum, nulli speciale nomen: diris solis ortus excipiunt, diris occasus prosequuntur: vstíque vndique torrẽtis plagæ sydere, oderunt deum lucis. Affirmant eos somnia non videre, & abstinere penitus ab animalibus vniuersis. Troglodytæ specus excauant: illis teguntur. nullus ibi habendi amor: à diuitijs paupertate se abdicarunt voluntaria. tantùm lapide vno gloriantur, quem Hexecontalithon vocant, tam diuersis notis sparsum, vt sexaginta gemmarum colores in paruo eius orbiculo deprehendantur. Omnes isti carnibus viuunt serpentum: ignariq; sermonis, stridunt potius quàm loquuntur. Augylæ verò solos colunt inferos. fœminas suas primis noctibus nuptiarum adulterijs cogunt patere: mox ad perpetuam pudicitiã legibus stringunt seuerissimis. Gamphasantes abstinent prælijs, fugiunt cõmercia, nulli se extero misceri sinunt. Blẽmyas, [*sed non eos qui vicina Rubro mari incolunt,] credunt truncos nasci parte qua caput est, os tamẽ & oculos habere in pectore. Satyri de hominibus nihil aliud præferunt quàm figuram. AEgipanes sunt quos pingi videmus. Himantopodes flexis nisibus crurum repunt potius quàm incedunt, & pergendi vsum lapsu magis destinant quàm ingressu. Pharusij cùm Herculi ad *Hesperidas pergenti forent comites, itineris tædio hîc resederunt. Hactenus Libya.

IN CAPVT XXXIIII.

Sed nõ eos qui vicina Rubro mari incolunt] Quorsum hæc exceptio pertineat, nõ sanè satis intelligo: cùm itaque omnia hæc à vet. lib. absint, suspicor, ea studiosi alicuius manu in margine annotata, librariorũ incuria contextum inuasisse. quod genus quàm multa è Solino sustulerim, qui hanc editionem cum alijs comparabit, facilè deprehendet.

Hesperidas] Vet. lib. Hispanias.

DE AEGYPTO, DE NILI FLVMINIS ORIGINE, augmento, ostijs. De Api boue. De Crocodilis, Trochilo aue, Scincis, Hippopotamis. Ibide aue. De miris AEgypti arboribus. De Alexandria. De pyramidibus, Cap. XXXV.

AEGYPTVS à meridie introrsus recedit, quod prætendat AEthiopes: à tergo inferiorem eius partem Nilus circumfluit, qui scissus à loco cui Delta nomen est, ad insulæ faciem spatia amplectitur interna, & incerto penè fonte decurrens proditur, vt loquemur. Originem habet à monte inferioris Mauritaniæ, qui Oceano propinquat. Hoc affirmant Punici libri: hoc Iubam regem accepimus tradidisse. Igitur protinus lacum efficit, quem Nilidem dicunt. Nilum autem iam inde esse coniectant, quòd hoc stagnum herbas, pisces, belluas nihilominus procreet quàm in Nilo videmus. ac siquando Mauritania, vnde eius origo, aut niuibus densioribus aut imbribus largioribus irrigatur, inde incrementa exundationis in AEgypto augeantur. Sed effusus hoc lacu arenis sorbetur, & cuniculis cæcis abs-

conditur: deinde " in Cæſarienſe ſpatium prorumpens amplior, eadem indicia præfert quæ in exortu notauimus. rurſúſque ſubſidit, nec ſe priùs reddit quàm poſt interualla itineris extenti cõtingat AEthiopas. Vbi exit, Nigrum facit fluuium, quem ſuprà diximus terminum eſſe limitis Africani. Aſtapum eum indigetes vocant, ſcilicet aquam è tenebris profluentem. Multas magnáſque ambit inſulas: quarum pleræque ſunt tam diffuſæ & vaſtę magnitudinis vt vix eas dierum quinque curſu quis prætermeet, quamuis concitus ibi feratur. Nobiliſsima earum eſt Meroẽ, circum quam diuiſus dextro alueo Aſtuſapes, læuo Aſtabores nominantur. Tunc quoque emenſus "magna longinquáque loca, cùm primùm occurſantibus ſcopulis aſperatur, tantis agminibus extollitur inter obiecta rupium, vt ruere potius quàm meare credatur. Demũmque à " Catarracte vltimo tutus eſt. Ita enim quædam clauſtra eius AEgyptij nuncupant: " relicto tamen hoc priore ſuo nomine, quo loco Siris vocatur, mox inoffenſus meat. Septem oſtijs conditur: in meridiem verſus excipitur AEgyptio mari. Ignari ſyderum vel locorum varias de exceſsibus eius cauſſas dederunt. alij affirmãt Eteſias nubium denſitatem illò cogere, vnde amnis hic auſpicatur, ipſúmque fontem "ſuperno humore ſublatum, tantam inundationis habere ſubſtantiam, quantum pabuli ad liquorem nubila ſur miniſtrauerint. Ferunt alij quòd ventorum flatibus repercuſſus, cùm fluorem ſolidæ velocitatis non queat promouere, aquis in arto luctantibus intumeſcat: &, "quanto impenſius controuerſi ſpiritus repugnauerint, tanto excelſius ſublimari in altitudinis vertices repercuſſam celeritatem: quando nec ſolitus extenuat curſus alueum, & ſtipato iam flumine venis originalibus, torrentium pondera ſuperueniunt. ita concordi violentia, hinc vrgentis elementi, hinc reſiſtentis, vndis exultantibus, molem colligi quæ exceſſus facit. Nonnulli affirmãt, fontem eius qui Phiala vocatur, ſyderum motibus excitari, extractúmque radijs cãdentibus cæleſti igne ſuſpendi: non tamen "ſine certa legis diſciplina, hoc eſt, lunis cœptantibus. verùm " omnem exceſſus originem de ſole fieri, primámque exultantiam tumoris concipi, cùm per Cancrum ſol vehatur. Poſtmodũ, triginta eius partibus euolutis, " vbi ingreſſus Leonem, ortus Sirios excitauerit, propulſo omni fluore, tantam vim amnis erumpere. quod tempus ſacerdotes natalem mundi iudicauerunt, id eſt, tertiumdecimum Kalendas Auguſti & vndecimum [diem.] Deinde reuocari exitus vniuerſos, cùm in Virginẽ tranſeat, penitúſque intra ſuas ripas capere, cùm Libram ſit ingreſſus. Hoc etiam addunt, pariter eum nocere, ſiue abundantius exæſtuet, ſiue parcius: cùm exiguitas minimum fœcũditatis apportet, propenſior copia diuturno humore culturam moretur. Maximos eius exitus cubitos duodeuiginti conſurgere: iuſtiſsimos, ſedecim temperari. nec in quindecim abeſſe prouentus fructuarios: [ſed] quicquid intra ſit, famem facere. Dant illi etiam hoc maieſtatis, vt portendat futura: " [argumentantes] quãdoquidem Pharſalico bello non fuerit egreſſus quinque vlnas. Iam illud palàm eſt, quòd ſolus ex amnibus [vniuerſis] nullas exſpiret auras. Ditionis AEgyptiæ eſſe incipit à Syene, in qua fines AEthiopũ: & inde, vſque dum mari intimatur, Nili nomen tenet. Inter omnia quæ AEgyptus habet digna memoratu, præcipuè bouem mirantur: Apim vocant: hunc inſtar colunt numinis, inſignem notæ albæ macula, quæ dextro eius lateri ingenita, corniculantis lunæ refert faciem. Statutum æui ſpatium eſt: quod vt affuit, profundo ſacri fontis immerſus necatur: ne diem longius trahat quàm licebit. Mox alter, nec ſinę

publico luctu, requiritur: quem repertum, centũ antistites Memphim prosequũtur, vt incipiat sacris ibi initiatus, sacer fieri. delubra quibus succedit aut incubat; mysticè thalamos nominant. Dat omnia manifestautia de futuris: illud maximè, si de consulentis manu cibum capiat. denique auersatus Germanici Cæsaris dextram, prodidit ingruentia, nec multo pòst Cæsar extinctus est. Pueri Apim gregatim sequuntur, & repentè velut lymphatici ventura præcinunt. bos illi fœmina ostenditur in anno semel, & ipsa non absque certis insignibus: quæ vt inuenta & oblata est, eadem die statim neci datur. Apis natalem Memphitici celebrant iactu aureæ pateræ, quam proiiciunt in Nili gurgitem. hæc solennitas per dies septem agitur: quibus diebus cum sacerdotibus quasdam Crocodili inducias habent, nec attrectant lauantes, verùm octauo die ceremonijs iam peractis, velut reddita sæuiendi licentia, solitam resumunt atrocitatem. Crocodilus malum quadrupes & in terra & in flumine pariter valet. linguam non habet, maxillam mouet superiorem: morsus eius horribili tenacitate conueniunt, stipante se dentium serie pectinatim. Plerumque ad viginti vlnas magnitudinis coalescit. qualia anseres edit oua. metatur locum nido, naturali prouidentia: nec alibi fœtus premit quàm quò crescentis Nili aquæ non possunt peruenire. In partu fouendo mas & fœmina vices seruant. præter hiatum oris armatus est etiam vnguium immanitate. noctibus in aqua degit, per diem humi acquiescit. circundatur maxima cutis firmitate, in tantum vt ictus quouis tormento adactos tergore repercutiat. Trochilos, auis paruula est: ea, dum reduuias escarum affectat, os belluæ huiusce paullatim scalpit, & sensim scalpturigine blandiente aditum sibi inusque fauces facit: quod Enhydrus conspicatus, alterum Ichneumonum genus, penetrat belluam, populatisq; vitalibus, erosa exit aluo. Est & Delphinum genus in Nilo, quorum dorsa serratas habent cristas. hi Delphines Crocodilos studio eliciunt ad natandũ, demersique astu fraudulento tenera ventrium subternatantes secant, & interimunt. Præterea habitant in insula Nili homines forma perexigui, sed audacia eousque præditi vt Crocodilis se offerãt obuios. nam hæc monstra fugientes insequũtur, formidãt resistentes. ergo capiũtur, subactiq; etiam intra aquas suas seruiunt, & perdomiti metu, ita obsequũtur, vt immemores atrocitatis, victores suos inequitantes dorso vehant. Hanc ergo insulam & hanc gentem vbicumq; indicio odoris persenserint, procul fugiunt. In aqua obtusius vident, in terra, acutissimè. hyeme nullũ cibum capiunt, quinetiam quatuor menses à cœptu brumæ inedia exigunt. Scinci quoque circa Nilum frequẽtissimi, Crocodilis quidem similes: sed modica forma & angusta, verùm ad opem salutarem nõ qualibet necessarij. medentes, quippe ex ipsis pocula inficiunt, quibus & stupor neruorum excitetur, & veneni vis extinguatur. Hippopotamus in eodem flumine ac solo nascitur, equino & dorso, & iuba, & hinnitu, rostro resupino, vngulis bifidis, aprugnis dentibus, cauda tortuosa. Noctibus segetes depascitur: ad quas pergit auersus astu doloso, vt fallente vestigio, reuertenti nullæ ei insidiæ præparentur. Idem cùm distenditur nimia satietate, arundines recens cæsas petit, per quas tamdiu obuersatur quoad stirpium acuta pedes vulnerent, vt profluuio sanguinis leuetur sagina. plagã deinde cœno oblinit, vsquedum vulnus conducatur in cicatricem. Hippopotamos & Crocodilos primus Romam Marcus Scaurus inuexit. Circa easdem ripas

ales est Ibis.ea serpentum populatur oua, gratissimámque ex his escam nidis suis defert. sic rarescunt prouentus fœtuum noxiorum. nec tamen aues istæ tantùm intra fines AEgyptiorum prosunt. nam cùm Arabicæ paludes pennatorum anguium mittunt examina, quorum tam citum virus est vt morsum antè mors quàm dolor insequatur, sagacitate, qua ad hoc valent, aues excitatæ, in procinctum eunt vniuersæ, & priùs quàm terminos patrios externum malum vastet, in aere occursant cateruis pestilentibus: ibi agmen deuorant vniuersum. quo merito sacræ sunt & illæsæ. Ore pariunt. nigras solum Pelusium mittit, reliqua pars candidas. De arboribus quas sola fert AEgyptus, præcipua est ficus AEgyptia, folijs moro comparanda, poma non ramis tantùm gestitans, sed & caudice. vsqueadeo fœcũditatis suæ augusta est, vt vno anno septies fructum sufficiat: vnde pomum decerpseris, alterum sine mora protuberat. Materia eius in aquam missa subsidit: deinde cùm diu desederit in liquore, leuior facta sustollitur: & versa vice (quod natura in alio ligni genere non recipit) fit humore sicca. Palma quoq; AEgyptia dicenda res est. propriè adipsos vocatur, vt dici oportuit: eáque gustata arcet sitim. Odor ei idem qui & malis Cydonijs. sed demum sitim sedat, si priùs quàm maturuerit, decerpatur. nam si matura sumatur, sensum intercipit, gressum præpedit, linguam retardat: obsessísque officijs mentis & corporis, "imitatur vitium ebrietatis. AEgyptium limitem, quà ad Deltæ cacumen tendit, incolunt populi, qui momentum quo reparari mundum ad" motus ferunt annuos, hoc studio deprehendunt. Eligitur sacer lucus, in quem compellunt animalia diuersissimi generis: ea, vbi ad statutum modum cælestis " vertigo prouecta est, sensus suos significationibus produnt quibus possunt: alia vlulant, alia mugiunt, quædam stridunt, " quædam rudunt, nonnulla [simul] confugiunt ad volutabra. Hoc argumentum illis est magisterium ad indicium temporis deprehendendi. Ferunt iidem populi à primis sibi gentis suæ auis traditum, vbi nunc occasus est, quondam ibi ortum solis fuisse. Inter AEgyptias vrbes numero portarũ Thebæ nobiles, ad quas commercia Arabes vndique [gentium] subuehunt. Hìc regio Thebaica Abydos, & ipsa nobilis olim Memnonis regia, nunc Osiridis fano exculta. Alexandriam & operis ipsius magnitudo & auctor Macedo nobilitant: quam metatus Dinocrates architectus, " secundum post conditorem inter memorabilia locum sortitus est. Condita autem Alexandria est duodecima centesimáque Olympiade, L. Papirio S. P. F. C. Pætilio C. F. consulibus, haut longè ab ostio Nili fluminis: quod Heracleoticon alij, alij Canopicon appellant. Est & Pharos, colonia à Cæsare dictatore deducta, ex qua facibus accẽsis nocturna dirigitur nauigatio. nam Alexandria insidioso accessu aditur, " fallacibus vadis, cæco mari. tribúsque tantùm canalibus admittit nauigantes, Tegamo, " Posidonio, Tauro. Hinc igitur in portubus machinas ad prælucendi ministerium fabricatas, Pharos dicunt. Pyramides turres sunt [in AEgypto,] fastigiatæ vltra " celsitudinem omnem quæ fieri manu posit: itaque mensuram vmbrarum egressæ, nullas habent vmbras. Nũc ab AEgypto promoueamus stylum.

IN CAPVT XXXV.

Coniectant] Vet. lib. coniciunt.

In Cæsitiensi specu prorumpens] In Lipsii libro est, In Cæsariense spatium prorumpens.

Magna longinquáq; loca, cum primùm occursantibus] Per magna & longinqua

l. c. p. occurrentibus. ita vet. lib. habent.

A cataracte vltimo] Vet. lib. habent, à cataracta vltima: quam ego lectionem non improbo: licet Plinius aliam approbare videatur.

Relicto tamen hoc ponè senomine] In membranis etiam locus hic planè corruptus habetur, & sic corruptus vt pigeat ascribere. mihi videtur emendandú, Relicto tamen hoc priore suo nomine, quo loco Siris, &c.

Supero humore sublatum] M. s. habent, Humore supero agitatum.

Quanto impensius] Pro, quanto, vet. cod. quo. & post aliquot verba, eo excelsius sublimari in altitudinis vertices.

Sine certa legis disciplina] Non legis, sed regi est in membranis. quid si lege & disciplina, scribas?

Omnem excessus originem de sole fieri, primámque exultantiam tumoris concipi] M. s. codices, omnem abscessus (vel excessus) originem de sole concipi, primósque fieri excessus tumoris.

Vbi ingressus Leonem, ortus Sirios excitauit, emissis omnibus cumulis, totam fluctuationem erumpere] Hæc est vet. lib. lectio.

Argumentantes] Membranæ hoc non habent.

In Nili gurgitem] Est in libro calamo exarato, in Nili statim gurgitem. cēseo reponi debere, in Nili statiuum gurgitem. Verùm quare statiuum? an quia Nili aqua perennis non fit? nequaquam: at quia tum temporis Nilus non manabat, sed stabat & quodammodo quiescebat. foret enim alioqui frigida admodum sententia. Statiuas aquas perennibus opposuit Varro De admirandis ad Fundanum socerum, Secundo de statiuis aquis: vt sunt lacus, & stagna, & putea, & maria.

Coalescit] Cod. vet. eualescit.

Tergore repercutiat] Habet vet. lib. tergo recipiat.

Alterum Ichneumonum genus] Ista vet. lib. non continent.

Sed audacia eousque præditi] Membranæ, Sed audacia eousque pergit.

Non qualibet] Ex vet. lib. auctoritate qui hæc alicuius impuri grammatici verba delebit, mea quidem sententia, optimè faciet. Idem de sequentibus, & stupor neruorum excitetur, &c. statuo. Aliquanto pòst, Nam cùm Arabicæ] Pro cùm vet. lib. quæcunque. fortè, quandocunque.

Imitatur vitium ebrietatis] Vet. liber, vitium facit ebrietatis.

In quem compellunt] Legitur in eodem, in quo conseptant. & est Solinus is qui huiuscemodi vocabula non reformidet.

Vertigo prouecta est] Lib. vetus habet, peruenerit disciplinæ.

Quædam rudunt] Sic vet. lib. Vulgò rugiunt habetur.

Secundum post cōditorem inter memorabilia locum secutus est] Breuius vet. lib. & magis ex more Solini, Alterum à conditore in memoria locum detinet.

Fallacibus vadis] Vet. lib. vndis.

Posidonio] Vet. lib. Postideo. Pintianus etiam testatur, in duobus apographis Plinianis sic legi.

Celsitudinem] M. s. excelsitatem.

Ibidē, Promoueamus] Idē, prouehamus.

DE ARABIA, ET IN EA THVRE ET MYRRHA. De Phœnice ac Cinnamolgo auibus, déque Arabum moribus. De lapidum preciosorum generibus, Cap. XXXVI.

VLTRA Pelusiacum ostium Arabia est, ad Rubrum pertingens mare, quod Erythræum ab Erythro rege, Persei & Andromedæ filio, non solùm à colore appellatum Varro dicit: qui affirmat in litore maris istius fontē esse, quē si oues biberint, mutent vellerum qualitatē, & antea candidæ amittant quod fuerant, vsque ad haustum, ac furuo postmodum nigrescant colore. Rubri autem maris Arsinoē oppidum est. Verùm hæc Arabia procedit adusque illam odoriferam & diuitem terram, quam Catabanes & Scenitæ tenent, Arabes nobiles monte Casio: qui Scenitæ caussas nominis inde ducunt, quòd tentorijs succedunt, nec alias domos habent. ipsa autem tentoria cilicina sunt: ita nuncupant velamenta è caprarum pilis texta. Præterea carnibus suillis prorsus abstinent. sanè hoc animalis genus, si inuectum illò fuerit, moritur ilico. Hāc Arabiam Græci Εὐδαίμονα, nostri Beatam nominauerunt. Habitatur colle manu facto inter flumen Tigrin & flumen

Eulæum: quod ortum à Medis, tam puro fluore inclytum est vt inde omnes reges non alias quàm eius aquas bibant. Εὐδαίμονα non frustrà cognominatam hinc capessas, quòd præter odores, quos creat plurimos, sola thus mittit: nec tamen vniuersa. nam in medio eius sunt Atramitæ, pagus Sabæorum, à quo octo mansionibus regio thurifera disterminatur. Arabia appellata est, id est sacra. hoc enim significari interpretantur. Virgulta hæc non sunt publica, sed (quod inter barbaros nouum) in ius posterorum per successiones transeunt familiarum. ergo quicumque dominatum istius tenent nemoris, Arabicè sacri vocantur. Iidem illi cùm lucos istos vel metunt vel incîdunt, non funeribus intersunt, non congressionibus fœminarum polluuntur. Hâc arborem priùs quàm penitus fides proderet, alij lentisco, alij magè terebintho comparabant: vsquedum libris, quos Iuba rex scripsit ad Cæsarem Augusti filium, palàm fieret, intorto eam esse vimine, ramis ad aceris qualitatem, amygdalæ modo succum fundere, incîdi ortu Canis flagrantissimis solibus. In iisdē saltibus myrrha prouenit: cuius radices vt vitiū rastris proficiunt, ablaqueationibus gaudent. nudatæ, pinguiore fluunt lacryma. sponte manans pretiosior ex ea sudor est: elicitus corticis vulnere, vilior iudicatur. Codex in vertiginem flexus, & spinis hispidus: folium licet crispius, oliuæ tamen simile. Maxima altitudo extollitur ad quinque cubita proceritatis. Arabes sarmentis eius ignes fouent: quorum fumo satis noxio, nisi odore cremati storacis occurrant, plerumque insanabiles morbos contrahunt. Apud eosdem nascitur auis Phœnix, aquilæ magnitudine, capite honorato, in conum plumis extantibus, cristatis faucibus, circa collum fulgore aureo, postera parte purpureus, absque cauda, in qua roseis pennis cæruleus interscribitur nitor. Probatum est quadraginta & quingētis eum durare annis. Rogos suos struit Cinnamis, quos prope Panchaiam concinnat, in Solis vrbem strue altaribus superposita. Cum huius vita magni anni fieri conuersionem, rata fides est inter auctores: quamuis plurimi eorum magnum annum non quingentis & quadraginta, sed duodecim millibus nongētis quinquaginta quatuor annis constare dicant. Quinctio itaque Plautio, & Sexto Papinio, consulibus, AEgyptum Phœnix inuolauit, captúsque anno octingentesimo vrbis conditæ, iussu Claudij principis in comitio publicatus est. quod gestum, præter censuram quæ manet, actis etiam vrbis cōtinetur. Cinnamolgus perinde Arabiæ auis in excellentissimis lucis texit nidos è fruticibus cinnamorum: ad quos quoniam non est peruenire propter ramorum altitudinem & fragilitatem, accolæ illas congeries plumbatis petunt iaculis, deiectásque pretijs vendunt amplioribus, quòd hoc cinnamum magis quàm aliud mercatores probent. Arabes longè latéque diffusi, diuersis & moribus viuunt & cultibus. Plurimis crines intonsi, mitrata capita, redimitu pari, rasa in cutem barba. Commercijs student, aliena non emunt, vendunt sua: quippe & siluis & mari diuites. Vmbræ quæ nobis dextræ sunt, illis sinistræ. Pars eorum, quibus asper est victus, angues edūt, nulla [illis] vel animi vel corporis cura: ac propterea ὀφιοφάγοι nominantur. Ex istius litoris sinu, Polycrati regi aduecta Sardonyx gemma, prima in orbe nostro luxuriæ excitauit facem. nec multum de ea disserendum puto, adeo Sardonyx in omnium venit notitiam. Superficies eius probatur, si meracius rubeat; arguitur, si fuerit fæculentior, si medietas, circuitur limite candicante. Optima est, si nec colorem suum spargat in proximum, nec ipse ex altero mutuetur. reliqua nigro finiuntur. quòd si

transluceat, vitio vertitur: si perspicuitatem arceat, proficit ad decorem. Et Molochiten Arabs inuenit, virentem crassius quàm Smaragdus, contra infantium pericula ingenita vi resistentem. Inuenit & Iridem in mari Rubro, sicut crystallum sexangulatam: quæ radijs icta solis, rutilo aeris repercussu, cælestis arcus ex sese iacit speciem. Androdamantem iidem legunt Arabes, nitoris argentei, lateribus æqualiter quadris: quem de Adamante nonnihil mutuatum putes. Datum illi nomen ex eo censent, quòd animorum calentium mollit impetus,& tumentes refrænat iras. Pæderotem etiam Arabicum inde sumimus. Arabica aspectu eburnea est, radi abnuit. contra neruorum molestias prodest habentibus. In Pæderote congruit quicquid eximium est, quadam decoris prærogatiua: crystallinum lucet, rubet purpuram, in orarum extimis corona crocea velut è liquido renitente. Hac suauitate oculos adficit, visum illicit, detinet intuentes: hac etiam gratia Indis placet. Hoc Arabiæ sat est. [hinc] ad Pelusium repatriemus.

IN CAPVT XXXVI.

Alii terebintho] Vet. lib. mage, interferir.

Cortex in vertiginem] In vet.lib. sincera lectio inuenitur. nam cõtinet codex pro cortex. cuius lectionis bonitatem Plinius docet, dum secutus Theophrastum, myrrhæ caudicẽ durum & intortum attribuit.

Quadraginta & quingentis] Vet. lib. quingentis & sexaginta. certum est errorẽ ortum ex confusione, x l, & l x. De Phœnicis ætate, quot capita, tot sententiæ sunt.

Rara fides est inter auctores] Vnus lib. scriptus, Rata fides est inter auctores.

Quingẽtis & quadraginta] Rursus vet. liber, & l x. Simile obseruauit hac ipsa de re in Plinio Ferdinan. Pintianus. Exemplar, inquit, Salmanticense d. lx, Toletanum, d. x l.

Aliena non emunt] Vet. liber, Non appetunt. Quod paullò pòst est, Notitiam, continetur in vet. lib. conscientiam.

DE CASIO MONTE. DE POMPEII MAGNI sepulcro. Déque Ioppe oppido, Cap. XXXVII.

A PELVSIO Casius mons est, & delubrum Iouis Casij, atq; ita Ostracinæ locus Pompeij Magni sepulcro inclytus. Idumæa inde incipit, palmis opima. Deinde Ioppe, oppidum antiquissimum orbe toto, vtpote ante inundationem terrarum conditum. id oppidum saxum ostentat, quod vinculorum Andromedæ vestigia adhuc retinet. quam expositam belluæ non irritus rumor circumtulit. quippe ossa monstri illius M. Scaurus, inter alia miracula, in ædilitate sua, Romæ publicauit. Annalibus nota res est. mensuræ quoque veracibus libris continentur: scilicet quòd costarum longitudo excesserit pedes quadraginta, excelsitas, elephantis fuerit Indicis eminentior: porro verticuli spinæ ipsius, latitudine semipedem sint supergressi.

DE IVDAEA, IN EA DE FLVMINIBVS, ET Lacubus. De Balſamo. De Sodomo & Gomorrho. De Eſſænis gentibus, Cap. XXXVIII.

IVDAEA illuſtris eſt aquis: ſed natura non eadem aquarum omnium. Iordanis amnis eximiæ ſuauitatis, "Paniade fonte demiſſus, regiones præterfluit amœniſsimas: mox in Aſphaltiten lacum merſus, ſtagno corrumpitur. qui Aſphaltites gignit bitumen: animal non habet: nihil in eo immergi poteſt: tauri etiam cameliquc impunè ibi fluitant. Eſt & lacus Geneſara, extenſus paſſuum ſedecim millibus, "circumſeptus vrbibus plurimis & celebribus, ipſe par optimis. Sed lacus Tiberiadis his omnibus anteponitur, ſalubris ingenuo hauſtu, & ad ſanitatem vſu efficaci. Iudææ caput fuit Hieroſolyma, ſed exciſa eſt. Succeſsit Hiericus:& hæc deſijt ["caput eſſe,] Artaxerxis bello ſubacta. Callirhoë Hieroſolymis proximus fons, calore medico probatiſsimus, & ex ipſo aquarum præconio ſic vocatus eſt. In hac terra [tantùm] Balſamum naſcitur, quæ ſilua intra terminos viginti iugerum vſq; ad victoriam noſtram fuit. at cùm Iudæa potiti ſumus, ita luci illi propagati ſunt, vt iam nobis latiſsimi colles ſudent balſama. Similes vitibus ſtirpes habent, malleolis digeruntur: "raſtris niteſcunt, aquis gaudent, amant amputari, tenacibus folijs ſempiternò inumbrantur." Lignum caudicis attrectatum ferro, ſine mora emoritur: eapropter aut vitro, vt cultellulis oſſeis, ſed in ſolo cortice, artifici plaga vulneratur: è qua eximiæ ſuauitatis gutta manat. Poſt lacrymam ſecundum in pretijs locum poma obtinent, cortex tertium, vltimus honos ligno. Longo ab Hieroſolymis receſſu triſtis ſinus panditur, quem de cælo tactum teſtatur humus nigra, & in cinerem ſoluta. Duo ibi oppida, "Sodomum nominatum alterum, alterum Gomorrhum. apud quæ pomũ gignitur, quod habeat ſpeciem licet maturitatis, mandi tamen non poteſt. Nam fuliginem intrinſecus fauillaceam ambitio tantùm extimæ cutis cohibet: quæ [vel] leui tactu preſſa, fumum exhalat, & fatiſcit in vagum puluerem. Interiora Iudææ quæ occidentem contuentur, Eſſæni tenent, qui prædìti memorabili diſciplina, receſſerunt à ritu gentium vniuerſarum, maieſtatis (vt reor) prouidentia ad hunc morem deſtinati. Nullæ ibi fœminæ. Venere ſe penitus abdicarunt. pecuniam neſciunt. palmis victitant. nemo ibi naſcitur, nec tamen deficit hominum multitudo. locus ipſe addictus pudicitiæ eſt: ad quem plurimi licet vndique gentium properent, nullus admittitur, "niſi quem caſtitatis fides & innocentiæ meritum proſequatur. Nam qui reus eſt vel leuis culpæ, quamuis ſumma ope adipiſci ingreſſum velit, diuinitus ſummouetur. ita per immenſum ſpatium ſæculorum (incredibile dictu) æterna gens eſt, ceſſantibus puerperijs. "Engadda oppidum infra Eſſænos fuit, ſed exciſum eſt: verùm inclytis nemoribus adhuc durat decus: luciſque palmarum eminentiſsimis, nihil vel æuo vel bello derogatum. Iudææ terminus Maſſada caſtellum.

IN CAPVT XXXVIII.

Peneade] Vet. lib. Panniade, ſed abundat vno n. Stephani epit. ἔστι δὲ καὶ Πάνιον [illegible] Παλαιστίνης, ἀφ' οὗ ἐκρεῖ ὁ ποταμὸς Ἰορδάνης. cuius auctoritatem qui contemnet, diſcat idem tradi ab Egeſippo, grauiſſimo Iudaicarum rerum ſcriptore, lib. 1, De excidio vrbis Hieroſolymitanæ.

Circumſeptus] M. ſ. Circumſeſſus.

Caput eſſe] Ex m. ſ. lubens hoc tanquã gloſſam reiicerem.

Raſtris aratorijs niteſcunt] Ita vet. lib. excuſi verò non habent aratorijs: neq; Plinius

nius vocem illam agnoſcit: neque arbitror Catonis ſcirpiculas falces indicari.

Sodomum nominatū alterum] Vet. lib. vnum Sodomum nominatum.

Niſi quem] Vox, quem, perperam à quibuſdam libris abeſt. Philo Iudæus, in lib. Περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον, non commemorat eadem que noſter: verùm tantùm horum ſodalitia peregrinis etiam patere, dummodo ſuo more viuant.

Engadda] Vet. lib. dicitur Engaddi, Ptolem. Ἐγγάδα.

DE SCYTHOPOLI OPPIDO, ET MONTE Caſio, Cap. XXXIX.

TRANSEO Damaſcum, Philadelphiam, Raphanam. Scythopolis primos incolas & auctorem dabo. Liber pater cùm humo nutricem tradidiſſet, condidit hoc oppidum, vt ſepulturæ titulum etiam vrbis mœnibus ampliaret. Incolæ deerant: è comitibus ſuis Scythas delegit, quos vt animo firmaret ad promptam reſiſtendi violentiam, prēmium loci nomen dedit. In Seleucia alter Caſius mons eſt Antiochiæ propinquus: cuius è vertice vigilia adhuc quarta conſpicitur globus ſolis, & breui corporis circumactu, radijs caliginem diſsipantibus, illinc nox, hinc dies cernitur. Talis è Caſio ſpecula eſt vt lucem priùs videas quàm auſpicetur dies.

DE EVPHRATE ET TIGRIDE FLVMINIBVS, déque varijs gemmarum generibus, Cap. XL.

EVPHRATEN maior fundit Armenia, ortum ſupra Zimaram, ſub radicibus montis quem Capoten accolæ nominant, Scythis proximum. Hic receptis in ſe aliquot amnibus conualeſcit: & ſtipatus conuenīs aquis, luctatur cum Tauri montis obiectu, quem apud "Eligeam ſcindit, reſiſtat licet XII. M. paſſuum latitudine: longiſque excutſibus, dextra Comagenē, Arabiam læua relinquit. deinde prælabens plurimas gentes, Babyloniam, quondam Chaldęorum caput, diuidit. Meſopotamiam opimat annuæ inundationis exceſsibus, adinſtar AEgyptij amnis "terris ſuperfuſus, inuecta ſoli fœcunditate. Iiſdem fermè temporibus, quibus Nilus, exit, ſole ſcilicet in parte Cancri viceſima conſtituto. Tenuatur cùm iam Leone decurſo, ad extima Virginis curricula facit tranſitum. quod Gnomonici ſimilibus parallelis accidere contendunt, quos pares & cæli & terrarum poſitione æqualitas facit normalis lineæ. Vnde apparet iſta duo flumina, ad modulum eiuſdem perpendiculi conſtituta, licet è diuerſis manent plagis, eaſdem incrementi cauſſas habere. De Tigride quoque hoc loco dicere par eſt. In Armeniæ maioris regione caput tollit, mirè quàm lucido conſpicuóque fonte, in loco haut edito, qui Elongoſine nominatur. nec [tamen] ab exordio ſtatim totus eſt. Primùm pigrè fluit, non cum ſuo nomine: at cùm fines Medorum inuectus eſt, Tigris dicitur. ita enim Medi nominant ſagittam. Influit in "Arethiſſam lacum, omnia pondera ſuſtinentē: cuius piſces numquam ſe alueo Tigridis immiſcent, ſicut nec amnici piſces in ſtagnum tranſeunt Arethiſſæ, per quem diſsimilis colore & volucri meat curſu. Mox Tauro reſiſtente in profundum ſpecum mergitur: quem ſubterlabens, in altero eius latere apud Zoroandam emicat, vluas & purgamenta plurima ſecum trahens: deinde identidem abſconditur, rurſúſque redditur. Adiabenos Arabáſque præterfluit: Meſopotamiam amplectitur: amnem nobiliſsimum Choaſpem accipit: Euphratem defert in ſinum Perſicum. Quæcumque Euphratem bibunt gentes, diuerſo nitēt lapide. Zmilaces in ipſo Euphratis

alueo legitur, gemma ad imaginem marmoris Proconnesij: nisi quòd in medio "vmbilico lapidis istius glaucum, velut oculi pupilla, internitet. Sagda à Chaldæis ad nos vsq; profluit, haut facilis repertu, nisi (vt perhibent) ipsa capessendam se daret. namque ingenita spiritus efficacia supermeantes naues è profundo petit, & carinis ita tenaciter adcorporatur, vt, nisi abrasa parte ligni, ægre separetur. Ea Sagda apud Chaldæos, propter effectus quos ex ea sciunt, habetur loco principe: ceteris propter gratiam magis placet, iucundissimè virens. Myrrhites Parthis familiaris est. hunc si visu æstimes, myrrhæ color est, & non habet quod afficiat "aspectum: si penitus explores, & attritu incites ad calorem, spirat nardi suauitatem. In Perside lapidum tanta copia est, tantáque diuersitas, vt longum penè sit ipsis vocabulis immorari. Mithridax, sole percussa, coloribus micat varijs. "Tecolithos nucleo oliuæ similis, spernitur cùm videtur, sed remedijs bonus, vincit aliorum pulcritudinem. solutus quippe & haustus, pulsis calculis, renum dolores ac vesicæ leuat. Ammochrysos, arenis auro intermixtis, nunc bractearum nunc pulueris habet quadrulas. Aëtites, & fuluus est, & tereti positione, alterum lapidem intrinsecus cohibens: cuius crepitu sonorus est, cùm mouetur: quamlibet tinnitum illum, non internum scrupulum facere, sed spiritum, scientissimi dicant. hunc Aëtitem Zoroastres præfert omnibus, maximámque illi tribuit potestatem. Inuenitur aut in nidis aquilæ, aut in litoribus Oceani: in Perside tamen plurimus. "Subnexus spem vteri defendit à fluxibus abortiuis. Pyrrhites fuluus est, tenerique se vehementius non permittit: ac siquando artiore manu premitur, digitos adurit. Chalazias grandinis & candorem præfert & figuram, duritia robustissima & inuicta. Echites vipereas habet maculas. Dionysias fuscus est, rubentibus notis sparsus. idem si aquæ mixtus conteratur, vinum fragrat, &, quod in illo odore mirificum est, ebrietati resistit. Glossopetra deficientibus lunis cælo cadit, linguæ similis humanæ, non modicæ (vt magi ferunt) potestatis, qui ex ea lunares motus excitari putant. Solis gemma percandida est ad speciem fulgidi syderis, rutilósque ex sese iacit radios. Veneris crinis nitet nigro, internis ductibus ostentans ruforum crinium similitudinem. Selenites translucet fulgore candido melleóque, continens lunæ imaginem: quem, iuxta cursum astri ipsius, perhibent diebus singulis vel minui vel augeri. Meconites papauera exprimit. Myrmecites reptantis formicæ effigie notatur. Chalcophthongos resonat vt pulsata æra: pudicè habitus, seruat vocis claritatem. Siderites à cõtemplatione ferri nihil dissonat, verùm maleficus, quoquò inferatur, discordias excitat. Phlogites ostentat intra se quasi flãmas æstuantes. Anthracias coruscat velut scintillantibus stellis. Enydros exudat, vt clausam in eo putes fontanam scaturiginem.

IN CAPVT XL.

Eligeam] Elegeam, vet. cod. elegiam, Plinius.

Terris superfusus] In vet. lib. habetur, terras contegens.

Arethusam] Plinius, Arethissam. vet. lib. Arethisam.

Vmbilico] Vet. lib. vmbunculo. Idẽ, pro, Ad nos vsque profluit, habet Ad nos fluxit.

Aspectum] Non est hoc in lib. antiquo.

Tecolithos] Vet. lib. Tegolitus, malè: sIque Albertum fefellit: qui cùm vitioso, vt apparet, exemplari sit vsus, totiens tam acerbè à Camerte perstringi non debebat.

Subnexus spem vteri defendit à fluctibus abortiuis] In vet. lib. hæc minimè continentur.

DE CILICIA, ET ANTRO CORYCIO. DEQVE monte Tauro, Cap. XLI.

CILICIAM, de qua agitur, si vt nunc est loquamur, derogasse videbimur fidei vetustatis: si terminos sequimur quos habuit olim, absonum est à contemplatione rerum præsentium. Ergo inter vtramque culpam factu optimum est, amborum temporum statum persequi. Cilicia antea vsque ad Pelusium AEgypti pertinebat, Lydijs, Medis, Armenijs, Pamphylia, Cappadocia, sub imperio Cilicum constitutis: mox ab Assyrijs subacta, in breuiorem modum scripta est. Plurima iacet campo, "sinu lato recipiens Isicum mare, à tergo montium Tauri & Amani iugis clausa. A Cilice nomen trahit, quem ætas pristina penè vltra æuum memoriæ abscondit. Hunc aiunt Phœnice ortum, qui antiquior Ioue de primis terræ alumnis habetur. Matrem vrbium habet Tarson: quam Danaës proles nobilissima Perseus locauit. Hanc vrbem interfecat Cydnus amnis. hunc Cydnum alij præcipitari Tauro, alij deriuari ex alueo Choaspis tradiderunt. qui Choaspes ita dulcis est, vt Persici reges, quamdiu intra ripas Persidis fluit, solis sibi ex eo pocula vendicarint, & cùm eundum foret peregrè, aquas eius secum vectitarint. Ex illo parente Cydnus miram trahit suauitatē. Quicquid candidum est, Cydnum gentili lingua Syri dicunt: vnde amni huic nomen datum. Tumet vere cùm niues soluuntur, reliqua [parte] anni tenuis est & quietus. Circa Corycum Ciliciæ crocum plurimum optimúmque: det licet Sicilia, det Cyrena, det & Lycia, hoc primum est: spirat fragrãtius, colore plus aureo est: succi ope citius proficit ad medelam. Ibi Corycus oppidum est, & specus qui montem impositum mari à summo cauat vertice, patulus hiatu amplissimo. nam deiectis lateribus in terræ profundum, nemoroso orbe amplectitur mediam inanitatem: virens introrsus, lucis pendentibus. Descensus in eum per duo millia & quingenta passus, non sine largo die, hinc inde fontium assidua scaturigine. vbi peruentum ad ima primi sinus, alter rursus specus panditur. quod antrum latis primùm patet faucibus, postmodum in processu per angustias obscuratur. In eo sacrum est Iouis fanum, in cuius recessu intimo Typhonis gigantis cubile positum" accolæ credunt. "Soloë antiquum oppidū Ciliciæ fuit, patria Chrysippi Stoicæ sapientiæ potentissimi: quod à Tigrane Armenio subactum, " & diu pòst, Pompeiopolim, deuictis Cilicibus, Cn. Magnus cognominauit. Mons Taurus ab Indico primùm mari surgit: deinde à scopulis Chelidonijs, inter AEgyptium & Pamphylium pelagus, obiectus septentrioni dextro latere, læuo meridianæ plagæ, occidenti obuersus fronte profusa. Palàm est terras eum continuare voluisse penetrato mari, nisi profundis resistentibus "ostendere radices suas vetaretur. "Denique qui periclitãtur naturas locorum, tentasse eum omnes exitus promontorijs experiuntur. probant enim quòd quoquouersum mari alluitur, procedit in prominentias: sed modò intercluditur Phœnicio, modò Pontico sinu, interdū Caspio vel Hyrcano: quibus renitentibus subinde fractus, contra Mæoticum lacum flectitur: multísque difficultatibus fatigatus, Rhiphæis se iugis annectit, pro gētium ac linguarum varietate plurifariam nominatus. apud Indos Imaus, mox Paropamisus, Choatras apud Parthos, pòst Niphates, inde Taurus: "atque, vbi in excelsissimam consurgit sublimitatem, Caucasus. Interea etiam à populis appellationem trahit. à dextro latere Caspius dicitur, vel

Hyrcanus, à læuo Amafonicus, Mofchicus, Scythicus. ad hæc vocabula habet alia multa. Vbi dehifcit hiulcis iugis, facit portas, quarum primæ funt Armeniæ, tum Cafpiæ, pòft Ciliciæ. In Græciam verticem exerit, vbi Ceraunius prædicatur. à Ciliciæ finibus " Afiaticum limitem difpefcit. " quantum meridiem videt, fole inęftuat: quicquid feptentrioni oppofitum eft, vento tunditur & pruina. " quod filueftre eft, efferatur plurimis beftijs & leonibus immanifsimis.

IN CAPVT XLI.

Sinu lato recipiens] Vet. cod. habent, fimul recipiens.

Accolæ credunt] Vet. lib. Qui volunt credunt. Sed vnde tanta diuerfitas? an quia in quibufdam libris fuerit, qui colunt?

Soloë] Ita Plinius & Stephanus. Strabo etiam, magnus auctor, lib. XIV, cùm fcripfiffet. μετὰ δὲ Λάτμος Σόλοι, πόλις ἀξιόλογος, paulo inferius fubiungit. γεγόνασι δ' ἄνδρες ἐνθένδε τῶν ὀνομαστῶν, Χρύσιππος τε ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος, πατρὸς ὢν Ταρσέως ἐκεῖθεν μετοικήσαντος, καὶ Φιλήμων &c.

Et diu poft] Vet. codex habet, diu folũ: atque ita credo Solinum fcripfiffe. Solum autem, hoc eft defolatum. nam Strabo hominibus exhauftum fuiffe teftatur. De eadẽ enim funt hæc, εἰς ταύτην λειπανδρήσασαν Πομπήϊος Μάγνος κατῴκισε τοὺς περιγενομένους τῶν πειρατῶν, οὓς μάλιστα ἔγνω σωτηρίας καὶ προνοίας τινὸς ἀξίους· καὶ μετωνόμασε Πομπηϊούπολιν.

Extendere radices] Oftendere eft in vet. lib. Sẽfus eft, Taurum radices fuas in mare extendiffe: fed propter nimiam fluctuum copiam & altitudinem, eruere illas atque in lucem proferrre non poffe.

Denique qui ratiocinantur de naturis locorum, tentaffe eum omnes exitus, promontoriis probant. Nam quoquouerfum mari alluitur, procedit, &c.] Antiquus codex Iufti Lipfii, viri humaniffimi doctiffimique, aliam lectionem offert, hanc: Denique qui periclitantur naturas locorum, tentaffe illum omnes exitus promontoriis experiuntur. Probant enim quòd quoquouerfum mari abluitur, procedit, &c. Quam ceteri libri fcripti, licet mendofi fint, fatis tamen vt eam amplectamur, confirmant.

Atque vbi in excelfiffimam confurgit fublimitatem] Hoc ex veteri libro repofui.

Africum limitem defpicit] Membranæ, Afiaticum limitem difpefcit. quibus affentior.

Quantum meridiẽ videt, fole inæftuat] Vet. lib. Quantus meridie videtur, folem diuidit in æftu: verùm nihil muto.

Quod filueftre eft efferatur plurimis beftiis] Quo filueftris eft, efferatur multis beftiis, habet vet. cod.

DE LYCIA, ET CHIMAERAE MONSTRI FABVLA, Caput XLII.

QVOD in Campania Vefuuius, in Sicilia AEtna, hoc in Lycia mons Chimæra eft. Hic mons nocturnis æftibus fumidum exhalat. vnde fabula triformis monftri in vulgum data eft, quòd Chimæram animal putauerunt. Et quoniam natura ibidem fubeft ignea, Vulcano vrbem proximã Lycij dicarunt, quam de vocabulo fui nominis, Hephæftiã vocant. Olympus quoque inter alia ibi oppidum fuit nobile, fed intercidit: nunc caftellum eft, infra quod aquæ regiæ ob infigne fluoris fpectaculo funt vifentibus.

DE ASIA MINORI. DE EPHESIAE DIANAE TEMplo. De Alexandri Magni ortu. De inclytis Afiæ fcriptoribus. De Phrygia. De Bonafo quadrupede. De Homeri & Hefiodi temporibus. De Memnonijs auibus. De Chamæleonte fera. De Ciconijs. Déque Galatarum origine, Cap. XLIII.

SEQVITVR Afia: fed non eam Afiam loquor quæ in tertio orbis diuortio terminos amnes habet, ab AEgyptio mari Nilum, à Mæótico lacu Tanaim: verùm eam quæ à Telmeffo Lyciæ incipit, vnde etiã Carpathius

auſpicatur ſinus. Eam igitur Aſiam ab oriente Lycia includit & Phrygia, ab occidente, AEgæa litora, à meridie, mare AEgyptium, Paphlagonia, à ſeptentrione. Epheſus in ea vrbs clariſsima eſt. Epheſo decus templum Dianæ, Amazonum fabrica adeo magnificum vt Xerxes cùm omnia Aſiatica templa igni daret, huic vni pepercerit: ſed hæc Xerxis clementia ſacras ædes non diu à malo vindicauit. namque Heroſtratus, vt nomen memoria ſceleris extenderet, incendium nobilis fabricæ manu ſua ſtruxit: ſicut ipſe faſſus eſt, voto adipiſcendæ famæ latioris. Notatur ergo eadem die conflagrauiſſe templum Epheſi qua Alexander Magnus Pellæ natus eſt, qui oritur (vt Nepos edidit) Marco Fabio Ambuſto, T. Quinctio Capitolino, conſulibus, poſt Romam conditam anno trecenteſimo nonageſimonono. Id [templũ] cùm poſtmodum ad cultum auguſtiorem Epheſij reformarent, faber operi Dinocrates præfuit: quem Dinocratem Alexandri iuſſu Alexandriam iam in AEgypto metatum, ſuprà expoſuimus. Nuſquam autem toto orbe tam aſsiduos terræ motus, & tam crebras vrbiũ demerſiones, quàm in Aſia eſſe, cladibus Aſiaticis patuit, cùm, Tyberio principe, vrbes duodecim ſimul vna ruina ceciderint. Ingenia Aſiatica inclyta per gẽtes fuêre. poëtę, Anacreon, inde Mimnermus & Antimachus, deinde Hipponax, deinde Alcæus: inter quos etiam Sappho mulier. at hiſtoriæ conditores, Xanthus, Hecatæus, Herodotus: cum quibus Ephorus & Theopompus. nam de ſeptem ſapientia præditis, Bias, Thales, Pittacus, Cleanthes Stoicæ ſectæ eminentiſsimus, Anaxagoras naturæ indagator: Heraclitus etiam ſubtilioris doctrinæ arcanis immoratus. Aſiam excipit Phrygia, in qua Celænæ, quæ antiquato priore nomine in Apamæam tranſiêre, oppidum à rege Seleuco poſtmodũ conſtitutum. Illic Marſyas ortus, illic & ſepultus. vnde qui proximat fluuius, Marſyas dicitur. Nam ſacrilegi certaminis factum, & audaces in deum tibias, teſtatur non procul [cum fonte] vallis, quæ euêtum geſtæ rei ſignat, & ab Apamæa decem millibus paſſuum ſeparata, Aulocrene vſque adhuc dicitur. Ex arce huiuſce oppidi Mæander amnis caput tollit, qui recurrentibus ripis flexuoſus inter Cariam & Ioniam præcipitatur in ſinum qui Miletum diuidit & Prienem. Ipſa Phrygia Troadi ſuperiecta eſt, aquilonia parte Galatiæ collimitata, meridiana, Lycaoniæ, Piſidiæ Mygdoniæq; contermina. eadem ab oriente vicina Lydiæ, à ſeptentrione, Myſiæ, Cariæ: à parte qua dies medius, mons Lydiæ Tmolus croco florentiſsimus: amnis Pactolus, quem aurato fluore inclytum, aliter χρυσοῤῥόαν vocant. In his locis animal naſcitur quod Bonaſum dicunt, cui taurinum caput, ac deinceps corpus omne: tantùm iuba equina: cornua autem ita multiplici flexu in ſe recurrentia, vt ſiquis in ea offendat, non vulneretur. ſed quicquid præſidij monſtro illi frons negat, aluus ſufficit. nam cùm in fugam vertitur, proluuie citi ventris ſimum egerit per longitudinem trium iugerum, cuius ardor quicquid attigerit, amburit: ita egerie noxia ſummouet inſequentes. Miletos Ioniæ caput, Cadmi quondam domus, ſed eius qui primus inuenit proſæ orationis diſciplinam. Non longè Epheſo Colophon ciuitas, nobilis oraculo Clarij Apollinis. Vnde haut procul Mimas mons ſurgit, cuius vertices de nubibus ſuperuolantibus futuræ tempeſtatis ſignificant qualitatem. Caput Mæoniæ Sipylus excipit, Tantalis antea dicta, & in illam vocabuli memoriam, orbitatibus data Niobe. Smyrnam Melas circumfluit, inter flumina Aſiatica facilè præcipuus amnis. Smyrnæos verò campos fluuius Hermus ſecat, qui ortus Dorylao Phrygiæ, Phrygiam ſcindit à Caria. hunc

quoque Hermon fluctibus aureis æstuasse antiquitas credidit. Smyrna, vnde præcipuè nitet, Homero vati patria exstitit: qui post Ilium captum anno ducentesimo septuagesimosecundo humanis rebus excessit, Agrippa Siluio, Tiberini filio, Albæ regnante, anno ante vrbem conditam centesimo sexagesimo. inter quem & Hesiodum poëtã, qui in auspicijs Olympiadis primæ obiit, centũ trigintaocto anni interfuerunt. In Rhetæo litore Athenienses & Mitylenæi ad tumulum ducis Thessali, Achilleon oppidum condiderunt, quod propemodum interijt. Deinde interpositis quadraginta fermè stadijs, in altero cornu eiusdem litoris, ob honorem Salaminij Aiacis, alterum oppidum, cui AEantio datum nomen, Rhodij exstruxerunt. At iuxta Ilium Memnonis stat sepulcrum: ad quod sempiternò ex AEthiopia cateruatim aues aduolant, quas Ilienses Memnonias vocant. * Cremutius auctor est, has easdem anno quinto in AEthiopia cateruatim coire, & vndiqueversum quousquam gentium sint, ad regiam Memnonis conuenire. Mediterranea, quæ sunt supra Troadis partem, Teutrania tenet regio, quæ prima Mysorum fuit patria. Perfunditur Teutrania Caico flumine. Per omnem Asiã Chamæleon plurimus, animal quadrupes: facie qua lacertæ. nisi crura recta & longiora ventri iungerentur: prolixa cauda, eadémque in vertiginem torta: hamati vngues subtili aduncitate: incessus piger, & ferè idem qui testudinum motus: corpus asperum, cutis, qualem in Crocodilis deprehendimus: subducti oculi: & recessu concauo introrsum recepti, quos numquam nictatione obnubit. visum denique non circumlatis pupulis, sed obtutu rigidi orbis intentat. hiatus eius æternus, ac sine vllius vsus ministerio: quippe cùm neque cibum capiat, neque potu alatur, nec alimento alio quàm haustu aëris viuat. Color varius & in momento mutabilis, ita vt cuicunque rei se coniunxerit, concolor ei fiat. Colores duo sunt quos fingere non valet, rubrus & candidus: cæteros facilè mentitur. Corpus penè sine carne, vitalia sine liene: nec nisi in corculo pauxillum sanguinis deprehenditur. Latet hyeme, producitur vere. Impetibilis est coraci, à quo cùm interfectus est, victorem suum perimit interemtus. nam si vel modicum ales ex eo ederit, [illico] moritur: sed corax habet præsidium ad medelam, natura manum porrigente. nam cùm afflictum se intelligit, sumta fronde laurea recuperat sanitatē. Pythonis Come est in Asia, locus in cãpis patentibus, vbi primo aduentus sui tempore ciconiæ aduolant, & eam quæ vltima aduenerit, lancinant vniuersæ. Aues istas ferunt linguas non habere, verùm sonum quo crepitãt, oris potius quàm vocis esse. Eximia illis inest pietas. etenim quantum temporis impenderint fœtibus educandis, tantum & ipsæ à pullis suis inuicem aluntur. ita enim impensè nidos fouent vt incubitus assiduitate plumas exuant. Noceri eis, omnibus quidem locis nefas ducunt, sed in Thessalia vel maximè, vbi serpentium immanis copia est, quos dum escandi gratia insectantur, regionibus Thessalicis plurimum mali detrahunt. Galatiam primis sæculis priscæ Gallorum gentes occupauerunt, * Tolistobogi, & Voturi, & * Ambiani: quæ vocabula adhuc permanent: quamuis Galatia vnde dicta sit, ipso sonat nomine.

IN CAPVT XLIII.

Eadem die conflagrauisse templũ Ephesi, &c.] Camers præter vet. lib. auctoritatem putat legẽdum Eadem nocte, quòd M. Tullius 1, De diuinatione, & 2 1, De natura deorum, nocte Alexandrum genitũ referat: quam emendationem sine vllo famæ dispẽ-

dio potuit omisisse. est enim ita ridicula vt eam si Crassus legisset, idem fuerit facturus quod cùm asinũ carduos depascentẽ vidit. Compulit autem virum bonũ in hunc turpem errorẽ, ignoratio quid dies significaret: cui quia audaciã adiunxit, quibus duobus libri maximè corrumpuntur, portenti similia sunt quæ adducit. De die Pedianus, cui M. Fabius Latinæ linguæ laudẽ & auctoritatem tribuit, in I I in Verrem orationę scripsit, Dies fœminino genere, tempus: & ideo diminutiuè diecula dicitur breue tẽpus & mora. Est igitur sensus, eodem tempore arsisse ædem Dianæ quo natus Alexãder fuit. Ceterùm non æquè reprehẽdo sequentem Camertis emẽdationem, qua pro trecẽtesimo octuagesimoquinto reponit quadringẽtesimo: quamuis grauissimi scriptores, anno quadringentesimo, non M. Fabiũ Ambustum & T. Quinctium Capitolinum, sed C. Sulpicium Peticum & M. Valerium Poplicolam coss. edant: velintque M. Fabii & T. Quinctii consulatũ in annum trecentesimum nonagesimũnonum referri. Non me fugit quid à nonnullis referatur: quorũ dux Onuphrius ita scribit, Hoc etiã anno (quadringẽtesimo videlicet) cõsules ambo ex Liuio patricii fuerunt, M. Fabius Ambustus, I I I, T. Quinctius: quãuis in quibusdam annalibus, pro T. Quinctio M. Popillium consulem se inuenisse scribat. Hæc ille. sed ea tã falsa sunt quàm quæ falsissima. Liuius etenim libro V I I, Quadringentesimo, inquit, anno, quàm vrbs Romana condita erat, quinto & trigesimo quàm à Gallis recepta, ablato post vndecimum à plebe consulatu: patricii cõsules ambo ex interregno magistratum iniêre, C. Sulpicius Peticus, I I I, M. Valerius Poplicola. Tamen Cassiodorus à Liuio dissentit, quamuis Sigonius & Onuphrius eos cõsentire testentur. Ne quis verò temere me hominum, quos meritò facio maximi, fidẽ cõnuellere & labefactare credat velle: age Cassiodori traditionẽ perpendamus, qui cùm post Camilli, Roma à Gallis recepta, triumphum, annis septendecim tribunos mil. consulari potestate fuisse, & iis propter insolentiã remotis, potestatem consulum tribunorúmque per annos quatuor cessasse, deinde rursus tribus annis per trib. mil. administratã remp. tradidisset, sequentes consules, quo adscripsi ordine, subiungit,

L. Sextius de plebe, & L. Æmilius Mamercus patricius.

L. Genucius, & Q. Seruilius.

C. Sulpicius Peticus, & C. Licinius Stolo.

Cn. Genucius, & L. Æmilius Mamercus, I I.

Q. Seruilius Ahala, & L. Genucius.

C. Sulpicius I I, & C. Licinius.

C. Pætili' Balbus, & M. Fabius Ambustus.

C. Popilius Lænas, & Cn. Manlius.

C. Plautius, & C. Fabius.

C. Marcius, & Cn. Manlius.

M. Fabius Ambustus, I I, & M. Popilli' Lænas, I I.

C. Sulpicius Peticus, I I I, & M. Valerius Poplicola.

Itaque annis septendecim, si adiectis quatuor tres præterea adiunxeris, vigintiquatuor annorum seriem habebis: his si horum cõsulum anni duodecim adiungantur, triginta & sex omnino annos effici quis non videt? At Liuius quinto & tricesimo quàm à Gallis vrbs recepta fuit, anno C. Sulpicium Peticum I I I, & M. Valerium Poplicolam coss. recẽset. Errarunt ergo qui vnius anni discrimen in Liuii & Cassiodori computatione non deprehenderunt. Nunc ad Solinum redeamus. Anno trecentesimo octuagesimoquinto (quem hoc loco vulgati libri præferunt) non consules sed tribuni milit. consulari potestate fuerunt. Errandi caussa negligenti librario fuit, opinor, quòd cùm anni trecẽtesimi octuagesimiquarti vltimũ tribunum, M. Fabium Ambustum, sequẽtis anni primo L. Quinctio Capitolino cõiunxisset: inde nouo quodam emendandi genere, anni C C L X X X V M. Fabium Ambustum & L. Quinctium Capitolinum, cõsules effecisse: deinde animaduerso postmodum quòd Ambusti consulis collega prænomen Titi habuisset, L. in T. commutatum: hoc est, ex Lucio Titum procreatum. Porro in libris scriptis omnia hæc, videlicet, Qui oritur (vt Nepos edit) M. Fabio Ambusto, T. Quinctio Capitolino, consulibus, post Romam conditam anno trecentesimo octuagesimoquinto, non habẽtur. Idem statim post, vbi vulgò legitur, Id templũ cùm postmodũ, cõtinet; Quod cùm postmodũ. Quod deinde sequitur, Cleanthes Stoicæ eminentissimus] scribe, Cleãthes Stoicæ sectæ eminentissimus. Vocem necessariã Sectæ addidi. ex m. s. Cicero maiorũ gentiũ Stoicum vocat. frequens eius apud Senecã maiorem mentio. Sositheus ait, Οὐκ ἂν κλεάνθους μωρία βουλαλοῖ.

Naturæ indagator] Vet. lib. Iudicator. forte Iudex. cuius vocis altera illa, à barbaro quopiam assuta, interpretatio videtur.

Post aliquot lineas, Cum fonte vallis, vet. lib. Cum fonte, non habent.

Bonasum] Vet. lib. Bonacum. Aristoteli Βόνασος.

Minas] Ex lib. vet. cap. x x i x. Plinii patet, optimè in m. s. legi, Mimas. Ait Silius lib. i i i i,

Mixtus Athos Pindo, Rhodopéque adiuncta Mimanti.

& Lucanus lib. v i i,

Immeritaque nemus Rhodopes, pinúsque Mimantis.

& Ouidius lib. i i. Metamorphos.

Et tandem niuibus Rhodope caritura, Mimásque.

Sequitur, De nubibus: alii, de nebulis. m. s. de nubilis. hinc apertum est cur Homerus Odyss. γ, vocet Μίμαντα ἠνεμόεντα.

Remutius] M. s. Crumentius.

Olistobogi] Vet. lib. Tolistoboci. Appiano Τολιστόβιοι, vt & Stephano. Eratostheni Γαλατ. primo, Τολιστοβώγιοι. Plinius cum Ptolemæo vulgatam lectionem confirmat.

Ambiani] Plinio sunt Ambitui. vet. lib. Ambitoti. Stephanus meminit vrbis Phrygiæ, cuius incolæ vocati fuerint Ambaitæ. Ἄμβασον μητρόπολις τῶν Φρυγῶν. ὁ πολίτης, Ἀμβασίτης: quo loco si Phrygia latè accipiatur, ita vt etiam Galatiam comprehendat, posset videri Ambaitæ legendum. Profectò Galatiam olim, ante Gallorum aduentum, Phrygiam dictam, apertissimè è Cl. Claudiani lib. i i. in Eutropium probaretur. Ambiani quidem in Belgica Gallia ab Ammiano collocantur, & à Cæsare lib. i, cuius iustè auctoritas reiici non potest.

DE BITHYNIA, ET HYLAE RAPTV. DEQVE ANNIbalis exitu ac sepulcro, Cap. XLIIII.

BITHYNIA in Ponti exordio ad partem solis orientis, aduersa Thraciæ, opulenta ac diues vrbium, à fontibus Sangarij fluminis primos fines habet: antè Bebrycia dicta, deinde Mygdonia: mox à Bithyno rege, Bithynia. In ea Prusiadem vrbem "prætermeat Hylas flumen, & alluit Hylas lacus, in quo "resedisse credunt, delicias Herculis, Hylam puerum, Nymphis rapinam: in cuius memoriam vsque adhuc solemni cursitatione lacum populus circuit, & Hylam voce clamant. In Bithynio quoque agro Libyssa locus Nicomediæ proximus, sepulcro Annibalis famæ datus, qui post Carthaginiense iudicium, transfuga ad regem Antiochum, deinde post Antiochi apud Thermopylas pugnam tam malam, fractúmque regem fortunæ vicibus, in hospitium Prusiæ deuolutus, ne traderetur T. Quinctio, ob hanc caussam in Bithyniam misso, captiuúsque Romam veniret, "veneni mali poculo animam expulit, [& ab Romanis se vinculis morte defendit.]

IN CAPVT XLIIII.

Prætermeat Hylas flumen, & alluit Hylas lacus] Vet. liber habet, Alluit Hylas flumen, & perspergit Hylas lacus.

Resedisse credũt] Antiquus codex, periisse. Quod probo. licet enim à Nymphis nõ interimẽdus Hylas, sed hortulorũ suorum culturæ præficiendus, raptus fuerit, Herculi tamen sibique periit.

Veneni mali] Hac de re illud Varronis περὶ ἐξαγωγῆς, à Nonio adducitur, Quærit ibidẽ ab Hannibale, cur biberit medicamẽtum. Quia Romanis, inquit, me Prusias tradere volebat. Quod verò in Solino sequitur, & ab Romanis se vinculis morte defendit, illud in veteri libro Lipsii non continetur.

DE ORA PONTICA, Cap. XLV.

IN ora Pontica post Bospori fauces, & Rhœsum amnem, potúmque Calpas, " Sagaris [fluuius] ortus in Phrygia, dictúsque à plerisque Coralius, exordium facit Mariandyni sinus, in quo oppidum Heraclea, oppositum Lyco flumini: & Acone portus, qui prouentu malorum graminũ vsqueeo celebris est, vt noxias herbas aconita illinc nominemus. Proximus inde Acherusius specus, quem foraminis cæci profundo adusque inferna aiunt pertendere.

IN CAP.

IN CAPVT XLV.

Sangaris fluuius] Emenderur ad vet.lib. & Martiani, & Higyni, in astronomico, & Vibii Sequestri, normam, Sagaris. Ouidius de Ponto,

Hunc Lycus, hunc Sagaris, Peniúsque, Hypanísque, Cratésque.

Hic enim fluuius varus in locis varias appellationes sortitur.

DE PAPHLAGONIA, ET VENETORVM ORIGINE, Caput XLVI.

PAPHLAGONIAM limes à tergo Galaticus amplectitur. Ea Paphlagonia Carambi promontorio spectat Tauricam, consurgit Cytoro monte porrecto in spatiū triūm & sexaginta milliū, insignis loco Heneto : à quo (vt Cornelius Nepos perhibet) Paphlagones in Italiam transuecti, mox Veneti sunt nominati. Plurimas in ea regione vrbes Milesii condiderunt: Eupatoriam Mithradates: quæ subacta à Pompeio, Pompeiopolis est dicta.

DE CAPPADOCIA, ET IN EA EQVORVM natura, Caput XLVII.

CAPPADOCIA, gentium vniuersarūm quæ Pontum accolunt, præcipuè introrsus recedit. latere læuo vtrasque Armenias, & Comagenem simul transit, dextro, plurimis Asiæ populis circumfusa. Attollitur ad Tauri iuga, & solis ortum. Præterit Lycaoniam, Pisidiam, Ciliciam. Vadit super tractum Syriæ Antiochiæ, parte regionis alterius in Scythiam pertendens, ab Armenia maiore diuisa Euphrate amne. quæ Armenia, vnde Pariedri mōtes sunt auspicatur. Multæ in Cappadocia vrbes inclytę. Verùm vt ab alijs referamus pedē, coloniā Archelaidē, quā deduxit Claudius Cęsar, Halys præterfluit. Neocęsareā fluuius Lycus alluit. Melitā Semiramis cōdidit. Mazachā, sub Argæo sitā, Cappadoces "matrē vrbiū nominant. qui Argæus niualibus iugis arduus, ne æstiuo quidem torrente pruinis caret: quémque indigenæ populi habitari deo credunt. Terra illa ante alias altrix equorum, & prouentui equino accommodatißima est: quorum hoc in loco ingenium reor persequendum. Nam "equis inesse iudicium, documentis plurimis patefactum [est] cùm iam aliquot inuenti sint qui non nisi primos dominos recognoscerent, obliti mansuetudinis, siquando mutassent consueta seruitia. Inimicos partis suæ norunt, adeo vt inter prælia hostes morsu petant. Sed illud maius est, quòd rectoribus perditis quos diligebant, accersunt fame mortem. Verùm hi mores in genere equorum præstantißimo repeⁱuntur. nam qui infra nobilitatem sunt fati, nulla documenta sui præbuerunt. Sed ne quid videamur dicendi licentia contra fidem arrogasse, exēplum frequēs dabimus. Alexādri Magni equus, Bucephalus dictus, siue de aspectus toruitate, seu ab insigni, quòd taurinum caput armo inustum ferebat, vel quòd è fronte eius quædam exstantium corniculorum minæ protuberabant, cùm ab equario suo aliâs etiam molliter sederetur, accepto regio stratu, neminem vnquam alium præter dominum vehere dignatus est. Documenta eius in prælijs plurima sunt, quibus Alexandrum è durißimis certaminibus sospitem opera sua extulit: quo merito effectum est vt defuncto in India exequias rex duceret, & supremis sepulcrum daret: vrbem etiam conderet, quam in nominis memoriam Bucephalam nominauit. Equus C. Cæsaris nullum præter Cæsarē dorso recepit: cuius primores pedes facie

vestigij humani tradunt fuisse, sicut ante Veneris genetricis" simulacrum eadem hac effigie locatus est. Regem Scytharum cùm singulari certamine interemptum aduersarius victor spoliare vellet, ab equo eius calcibus morsúque lancinatus est. Agrigentina etiam regio frequens est equorum sepulcris: " quod supremorum munus meritis datum creditur. Voluptatem his inesse Circi spectacula prodiderunt. quidam enim equorum, cantibus tibiarum, quidam saltationibus, quidam colorum varietate, nonnulli etiam accensis facibus ad cursus prouocantur. Affectum equinum lacrymæ probant. Denique interfecto Nicomede rege, equus eius inedia vitam expulit. Cùm prælio Antiochus Galatas subegisset, Centaretrij nomine ducis qui in acie ceciderat, equũ ouaturus insiluit: isque adeo spreuit lupatos vt deindustria curuatus, ruina & se & equitem pariter affligeret. Ingenia equorum & Claudij [Cæsaris] Circenses probarunt: "cùm effuso rectore quadrigæ cursus æmulos non minus astu quàm velocitate præuerterent, & post decursa legitima spatia, ad locum palmæ sponte consisterent, velut victoriæ præmium postularent. Excusso quoque auriga, quem Ratumenam nominabant, relicto certamine ad Capitolium quadriga prosiluit, nec antè substitit, " [quamlibet obuijs occursibus impedita,] quàm Tarpeium Iouẽ trina dextratione lustrasset. In huiusce animalis genere ætas lõgior maribus. legimus sanè equum ad annos septuaginta vixisse. Iam illud non venit in ambiguum, quòd in annum tertium & tricesimum generant, vtpote qui etiam post vicesimum mittantur ad sobolem reficiendam. " Notarum etiam aduertimus, Opunte equum ad gregariam venerem durasse in annos quadraginta. Equarum libido extinguitur iubis tonsis: in quarum partu amoris nascitur veneficium, quod in frontibus præferunt recens editi, "furuo colore, caricis simile, ἱππομανὲς nominatum: quod si præreptum statim fuerit, nequaquam mater pullo vbera præbet" fellicanda. Quo quis acrior fuerit specique maioris, eo profundius nares mersitat in bibendo. Mas ad bella numquam producitur apud Scythas, eo quòd fœminæ "exonerare vesicas etiam in fuga possint. Edunt equæ ex ventis conceptos: sed hi numquam vltra triennium æuum trahunt.

IN CAPVT XLVII.

Matrem vrbiũ numerant] Vera lectio & m. s. est, nominant. Martianus lib. v i, Mazaca quam dicunt matrem vrbium.

Equis inesse iudiciũ] Vet. lib. Equis inesse discretionem & iudicium.

Simulacrũ] Aliâs ædem: quod Plinius cõfirmat. vet. tamen codices Aram habent.

Quod supremorum munus meritis datũ creditur] Vet. lib. Quod munus supremitatis merito datum credimus.

Cùm effuso rectore currus, quadrigę æmulos] Hæc antiqui libri lectio.

Quãlibet obuiis occursibus impedita] Miror vnde hæc fluxerint. nam in vet. lib. nõ habentur.

Notatũ etiam aduertimus, Opuntẽ nomine equum] Pro Opuntem vet. lib. opũ est. Existimo sententiam planè integrã fore si legatur, Notatũ etiam aduertimus, Opunte equum, &c. nec miretur quispiã me vocem Nomine induxisse. ea enim ex glossa in cõtextũ irrepsit, cùm supra Opunte scriptũ haberetur nomen V. hoc est vrbis. necessariam autem esse istam emendationem, Plinius cap. x l i i, lib. i i x, docet. Falsò igitur Pintianus hunc errorem Solino adscripsit.

Fuluo colore] Quotquot vidi Solini exemplaria, Fuluo retinẽt: sed Pintiano castiganti Furuo, assentior. quia id Aristoteli & Plinio congruit.

Fellicanda] Rectè m. s. Vellicanda. posset etiã legi Fellanda. Varro Manio, Tum eum ad quem veniunt in hospitium, lac humanũ fellasse. Idem, sesquiulysse: Nisi quòd lupam alumni fellarunt olim.

Leuare vesicas] Vet. lib. Exonerare.

DE ASSYRIA, DEQVE VNGVENTORVM origine, Cap. XLVIII.

ASSYRIORVM initium Adiabene facit: in cuius parte Arbelitis regio est: quem locum victoria Alexandri Magni non finit præteriri. nam ibi copias "Darij prælio fudit, ipsum subegit: expugnatisque eius castris, in reliquo apparatu regis scrinium vnguentis refertum reperit: vnde primum Romana luxuria fecit ingressum ad odores peregrinos. Aliquantisper tamen virtute veterum ab illa vitiorum illecebra defensi sumus, "atq; adeo in censuram Publij Crasi & Iulij Cæsaris: qui edixerunt, anno vrbis conditę "quingẽtesimo sexagesimoquinto, nequis vnguenta inueheret peregrina. Postmodum vicerunt nostra vitia, & senatui adeo placuit odorum delitia, vt ea etiam in penetralibus tenebris vteretur: sicut L. Plotium, fratrem L. Plotij bis consulis, proscriptum à triumuiris, in Salernitana latebra vnguenti odor prodidit.

IN CAPVT XLVIII.

Darii fudit] Idem, Darii prælio fudit.

Atque adeo in tempus censorum] M. s. ita continent, pro Atque adeo in censuram. quod est in vulgatis. Fortè autẽ Solinus scripserat, Atque adeo in tempus censuræ. hoc enim paullo vsitatius est.

Quingentesimo sexagesimoquinto] Plinius lib. XIII. cap. III. eundem numerũ seruat. ausim tamen quouis pignore certare neq; Solini neq; Plinii codices vacare mẽdo, & eius generis vt palpari quàm videri cõmodius queat. nam est vtrobiq; tempus sæculo vno breuius ac historiæ auctores patiuntur. quia censura à P. Licinio Crasso & L. Iulio Cæsare administrata fuit, post Cn. Põpeii, Strabonis, & L. Porcii Catonis cõsulatum. Quamobrẽ qui me audiet (& verò omnes audituros puto) apud Plinium & Solinũ Sexcẽtesimo sexagesimoquinto reponet.

DE MEDICA ARBORE, Cap. XLIX.

HOS terrarum ductus excipit Media, cuius arbor inclaruit etiam carminibus Mantuanis. Ingens ipsa, & cui tale fermè quale Vnedonibus folium est: tantùm eo differt, quòd aculeatum "spinosis fastigijs hispidatur. [Gestat] malum inimicum venenis, sapore aspero, & amaritudinis miræ: odoris autem fragrantia plus quàm iucundum, longéque sensibile. Verùm pomorum illi tanta vbertas inest, "vt onere prouentus semper grauetur. nam protinus atque poma eius deciderint maturitate, alia protuberant, eáque tantùm est opimitati mora, vt fœtus decidant antè nati. Vsurpare sibi nemora ista optauerunt & aliæ nationes, per industriam transuecti "germinis [& inserti:] sed beneficium soli Mediæ datum, natura resistente, terra alia non potuit mutuari.

IN CAPVT XLIX.

Spinosis fastigiis hispidatur] Est in vet. lib. Spinulentis fastigiis hispida turgescit.

Vt onere prouentus] Vet. lib. Vt onere fructus prouentus. vnde ego, Vt onere fructus prouenientis. vel, Vt onere fructuosi prouentus.

Germinis trãsuecti] Ita vet. cod. in quo etiam non est Et inserti.

DE CASPIIS PORTIS, Cap. L.

CASPIAE portæ panduntur itinere manu facto, longo octo millibus passuum. nam latitudo vix est plaustro permeabilis. In his angustijs "etiã illud [inter alia] difficile, quòd præcisorum laterum saxa, liquentibus inter se salis venis, exudant humorem affluentißimum: " qui mox vi caloris constrictus, velut in glaciem coit: "ita labes inuia accessum negat. Præterea octo & viginti millium passuum tractus omnis, quoquò inde pergatur, ["nullis puteis vel fontibus,] humo arida, sine præsidio sitit: " vt tunc serpentes vndique gentium conuenæ, à verno statim die illuc cõfluant. ita periculi ac difficultatis concordia, ad Caspios, nisi hyeme, accessus negatur.

IN CAPVT L.

Etiam illud asperũ] Hæc vet. libri lectio breuior & concinnior est quàm vulgata: Etiam illud inter alia difficile.

Qui max. vi caloris constrictus velut in glaciem coit] Vet. lib. habent, Qui constrictus vi caloris, velut in æstiuam glaciẽ corporatur.

Ita labes inuia] Pro Labes vet. libri Luuies. Fortaßis, Ita rupes inuia.

Nullis puteis vel fontibus] Vet. lib. hæc non habet, & non necessaria sunt.

Tũ serpẽtes] Corrige Vt tunc. Et paullo pòst, Confluant: hoc sensu, Quoniã circa Caspias portas ad octo & viginti M. passuum omnia aquis carent, serpentes vndiquaq; in ipsas se portas recipiunt (propter eam humoris copiam quam descripsit) Ita periculi. &c. adde, quod caput est, hanc in vet. lib. lectionem haberi.

DE DIREO ET MARGIANA REGIONE, Caput LI.

A CASPIIS ad orientem versus locus est quod "Direum appellatur, cuius vbertati non est quod vspiam comparari queat: quem locum " circumsident Tapyri, Anariaci, Stauri, Hyrcani. Ei proximat Margiana regio, inclyta cæli ac soli commodis, adeo vt in toto illo latifundio vitibus sola gaudeat. Ad faciem theatralem montibus clauditur, ambitu stadiorum mille quingentorum: inaccessa penè ob incommodum arenosæ solitudinis: quæ per centum & viginti millia passuum vndique versum circumfusa est. Regionis huius amœnitatem Alexander Magnus vsque adeo miratus est, vt ibi primùm Alexandriam conderet: quam mox à barbaris excisam Antiochus Seleuci filius reformauit, & de nuncupatione domus suæ, dixit Seleuciam: cuius vrbis circuitus diffunditur in stadia septuagintaquinque. In hanc Orodes Romanos captos Crassiana clade deduxit. Et aliud in Caspiis Alexander oppidum excitarat, ídque Heraclea dictum dum manebat: sed hoc quoque ab iisdem euersum gentibus: deinde ad Antiocho restitutum, vt ille maluit, Achais postmodum nominatum est.

IN CAPVT LI.

Direum] Aut hic Darieũ, aut apud Plinium Direum est reponendum.

Circumsident Tapyri, Anariaci, Stauri, Hyrcani] Sic partim ex vet. lib. partim ex Plinii lib. v 1. hunc locum recensui.

DE OXO AMNE, ET CIRCA EVM GENTIBVS.
De itinere Liberi patris, Herculis, Semiramidis, & Syri regis termino, déque Camelorum natura, Cap. LII.

OXVS amnis de lacu Oxo oritur, cuius oras Heniochi, Bateni, *Oxij, Tagæ accolunt: sed præcipuam partem Bactri tenent. Bactris præterea est Proprius amnis Bactros, vnde & oppidum quod incolunt, Bactrum. Gẽtes huiusce quæ ponè sunt, Paropamisi iugis ambiuntur: quæ aduersæ, Indi fontibus terminantur: reliqua includit Oxus flumen. Vltra hos Panda, oppidum Sogdianorum, in quorum finibus Alexāder Magnus tertiā Alexādriam condidit, ad contestandos itineris sui terminos. Hic enim locus est in quo primùm à Libero patre, pòst ab Hercule, deinde à Semiramide, postremò etiam à Cyro aræ sunt constitutæ: quod proximum gloriæ omnes duxerunt, illò vsque promouisse itineris sui metas. Vniuersi eius ductus duntaxat, ab illa terrarum parte Iaxartes fluuius secat fines: quem tamen Iaxarten soli vocant Bactri. nam alij Scythæ Silin nominant. Hunc eundem esse Tanain exercitus Alexandri Magni crediderunt: verùm *Dæmodamas dux Seleuci & Antiochi, satis idoneus verò auctor, transuectus amnem istum, titulos omnium supergressus, alium esse quàm Tanain deprehendit. ob cuius gloriæ insigne, dedit nomini suo vt altaria ibi strueret Apollini Didymæo. Hoc est colliminium, in quo limes Persicus Scythis iungitur: quos Scythas Persæ lingua sua *Sacas dicunt, & inuicem Scythæ Persas, Chorsaros nominant, montémque Caucasum, Graucasum, id est, niuibus candicantem. Densissima hîc populorum frequentia cum Parthis legem placiti ab exordio moris incorrupta custodit disciplina. E quibus celeberrimi sunt Massagetæ, Essedones, Ariacæ, Sacæ, Dahæ, & Assæi. Post quos immanissimis barbaris interiacentibus, de ritu aliarum nationum penè inconstanter definitum aduertimus. Bactri Camelos fortissimos mittunt, licet & Arabia plurimos gignat. verùm hoc differunt, quòd Arabici bina tubera in dorso habent, singula Bactriani. Hi numquam pedes atterunt. sunt enim illis reciprocis quibusdā pulmunculis vestigia carnulēta. Vnde & cōtraria est labes ambulātibus, nullo fauēte præsidio, ad nisum insistendi. Habētur in duplex ministeriū. Sūt alij oneri ferēdo accōmodati, alij leues ad pernicitatē: sed nec illi vltra iustū pōdera recipiūt, nec isti amplius quàm solita spatia volūt egredi. Geniturę cupidine efferūtur adeo vt sæuiant cùm venerē requirunt. Oderunt equinum genus. sitim etiam in quatriduum tolerant: verùm cùm occasio bibendi data est, tantum implentur quantum & satiet desideria præterita, & in futurum diu prosit. Lutulentas aquas captant, puras refugiunt. denique nisi cœnosior liquor fuerit, ipsi assidua conculcatione limum excitant, vt turbetur. Durant in annos centū, nisi fortè translati in peregrina, insolentia mutati aëris morbos trahant. Ad bella fœminæ præparātur: inuentúmque est vt desiderium eis coitionis quadam castratione exsecaretur. putant enim fieri validiores, si à coitibus arceantur.

IN CAPVT LII.

Oxistagæ] Vet. liber, Oxistace. lego Oxii, Tagæ, ex Plinii cap. x v. lib. v i.

Dæmodamas] Plinio Demonax: sed ei nō assentior, quia Solino Martianus, non planè contemnendus scriptor, suffragatur.

Ibi statueret] Strueret est in scriptis libris.

Sacas] Apud Senecam poetā alicubi le-

gitur, Terræ Zedacū feroces: pro quo malim scribere Zacarum. Zedacum namque quid sit ii viderint qui nouos nescio quos populos, & nusquam gentium agentes, in collectaneis suis comminiscuntur.

DE SERIBVS, ET SERICO VELLERE, Cap. LIII.

QVA ab Scythico Oceano & mari Caspio in Oceanū Eoum cursus inflectitur, ab exordio huiusce plagæ profundæ niues, mox longa deserta: pòst Anthropophagi, gens asperrima, magno dein spatio sæuissimis bestiis obsito, fermè dimidiam itineris partem impenetrabilem reddiderunt. quarum difficultatum terminum facit iugum mari imminens, quod Tabin barbari dicunt: post quod adhuc longinquæ solitudines. Sic in tractu eius oræ quæ spectat æstiuum orientem, vltra inhumanos situs primos hominum Seres cognoscimus: qui aquarum aspergine inundatis frondibus, vellera arborum adminiculo depectunt liquoris, & lanuginis teneram subtilitatem humore domant ad obsequium. Hoc illud est Sericum, in vsum publicum damno seueritatis admissum: & quo ostentare potius corpora quàm vestire, primò fœminis, nunc etiam viris persuasit luxuriæ libido. Seres, ipsi quidem mites, & inter se quietissimi: aliâs verò reliquorum mortalium cœtus refugiunt, adeo vt ceterarum gentium commercia abnuant. Primum eorum fluuium mercatores ipsi transeunt: in cuius ripis, nullo inter partes linguæ commercio, sed depositarum rerum pretia oculis *æstimantes, sua tradunt, nostra non emunt.

IN CAPVT LIII.

Æstimantes] Vet. libri, Æstimantibus.

DE ATTACIS GENTIBVS, Cap. LIIII.

SEQVITVR * Attanus, sinus & gens Attacorum, quibus temperies prærogatiua miram aeris clementiam subministrat. Arcent sanè afflatū noxium colles, qui salubri apricitate vndique secus obiecti, prohibent auras pestilentes. atque ideo (vt Amometus affirmat) par illis & Hyperboreis genus vitæ est. Inter hos & Indiam gnarissimi Ciconas locauerunt.

IN CAPVT LIIII.

Attacenus sinus] Scribe, Attanus sinus, vt in vet. lib. & Plinio habetur. Ibidem, Gens Attacorum, quidam m. s. Gens hominum Attagorum. Plinius lib. VI, cap. XVII, Gens hominum Attacorum.

DE INDIA, ET INDORVM MORIBVS, DE EIVS regionis cæli clementia. De Indiæ fluminibus, déque miris in ea animalibus, arboribus, odoramentorum generibus. De Indis item pretiosis lapidibus. Cap. LV.

AB Emodis montibus auspicatur India, à meridiano mari * porrecta ad Eoum, & à septentrione vsque ad montem Caucasum, Fauonij spiritu saluberrima. In anno bis æstatē habet, bis legit fruges, vice hyemis Etesijs potitur. Hanc Posidonius aduersam Galliæ statuit. Sanè nec quicquam ex ea dubium. nam Alexandri Magni armis comperta, & aliorum postmodum regum diligentia peragrata, penitus cognitioni nostræ addita est. Megasthenes sanè apud Indicos reges aliquantisper commoratus, res Indicas scripsit, vt fidem quam oculis subiecerat, memoriæ daret. Dionysius

quoque, qui & ipse à Philadelpho rege spectator missus est gratia periclitandæ veritatis, paria prodidit. Tradunt ergo in India fuisse quinque millia oppidorum præcipua capacitate, populorum nouem millia. Diu etiam credita tertia pars esse terrarum. Nec mirum sit vel de hominum vel de vrbium copia, cùm soli Indi numquam à natali solo recesserint. Indiam Liber pater primus ingressus est, vtpote qui [Indis subactis] primus omnium triumphauit. Ab hoc ad Alexandrum Magnum numerantur annorum sex millia, quadringenti quinquaginta vnus, additis eo amplius tribus mensibus, habita per reges computatione, qui centum quinquagintatres tenuisse medium æuum deprehenduntur. Maximi in ea amnes, Ganges & Indus: quorum Gâgen quidam fontibus incertis nasci, & Nili modo exundare perhibent: alij volunt à Scythicis môtibus exoriri. Hypasis etiam, nobilissimus ibi fluuius, qui Alexandri Magni iter terminauit: sicuti aræ in ripa eius positæ probant. Minima Gangis latitudo, per octo millia passuum, maxima, per viginti patet: altitudo, vbi vadosissimus est, mensuram centum pedum deuorat. Gangarides extimus est Indiæ populus: cuius rex equites mille, elephantos septingentos, peditum sexaginta millia in apparatu belli habet. Indorum quidam agros exercent, militiam plurimi, merces alij: optimi ditissimique Remp. curant, reddunt iudicia, assident regibus. Quietum ibi eminentissimæ sapientiæ genus est, vita repletos accensis rogis mortem accersere. qui verò ferociori sectæ se dediderunt, [& siluestrem agunt vitam,] elephantos venantur, quibus perdomitis ad mansuetudinem aut arât aut vehuntur. In Gange insula est populosissimam & amplissimam continens gentem, quorum rex peditum quingenta millia, equitum quinquagintaquatuor millia in armis habet. Omnes sanè quicumque præditi sunt regia potestate, non sine maximo elephantorum, equitum etiam peditúmq; numero, militarem agitant disciplinam. Prasia gens validissima Palibotrâ vrbem incolunt, vnde quidam gentem ipsam Palibotros nominarût: quorû rex sexcentena millia peditum, equitû triginta millia, elephantorum octo millia omnibus diebus ad stipendium vocat. Vltra Palibotram mons Maleus: in quo vmbræ hyeme in septentriones, æstate in austros cadunt, vicissitudine hac durante senis mensibus. Septentriones in eo tractu in anno semel, nec vltra quindecim dies apparent, sicuti auctor est Bethon, qui perhibet hoc in pluribus Indiæ locis euenire. Indo flumini proximantes, versa ad meridiem plaga, vltra alios torrentur calore. denique vim syderis prodit hominum color. Montana Pygmæi tenent. At ij quibus est vicinus Oceanus, sine regibus degunt. Pandæa gens à fœminis regitur, cui reginam primam assignant Herculis filiam. Et Nysa vrbs regioni isti datur. Mons etiâ Ioui sacer, Meros nomine, in cuius specu nutritû Liberum patrê veteres Indi affirmant: ex cuius vocabuli argumento lasciuienti famæ creditur Liberum [patrem] fœmine natum. Extra Indi ostium sunt insulæ duæ, Chryse & Argyre, adeo fœcundæ copia metallorû, vt plerique eas aurea sola prodiderint & argentea habere. Indis omnibus lôga & promissa cæsaries, nô sine fuco cærulei aut crocei coloris. Cultus præcipuus in gêmis, nullus funerû apparatus. Præterea. vt Iubæ & Archelai regum libris editû est, in quantum mores populorum dissonant, habitus quoque discrepantissimus est. alij lineis. alij laneis peplis vestiuntur: pars obscœna tantùm amiculati plurimi etiam flexibilibus libris circundati. Quidam populi adeo proceri, vt elephantos, velut equos, facilima insultatione transiliât. Plurimis placet, neq; animal occidere,

neque vesci carnibus. plerique tantùm "piscibus [aluntur,] & [è] mari viuunt. Sunt qui proximos parentésq; priusquam annis aut ægritudine in maciem eant, [antè] velut hostias cædunt, deinde peremtorum viscera epulas habent: quod ibi non sceleris sed pietatis loco numerant. Sunt etiam qui cùm "incubuêre morbi, procul à ceteris in secreta abeunt, nihil anxiè mortem expectantes. Aspagonum gens laureis viret siluis, lucis buxeis: vitium verò & arborum vniuersarum, quibus gratia dulcis est, prouentibus copiosissima. Philosophos habent Indi (Gymnosophistas vocant) qui ab exortu adusque solis occasum contentis oculis orbem candentissimi syderis cötuentur, in globo igneo rimantes secreta quædam, arenísque feruëtibus perpetem diem alternis pedibus insistunt. Ad montem qui Milo dicitur, habitant quibus auersæ plantæ sunt, & octoni in plantis singulis digiti. Megasthenes per diuersos Indię montes esse scribit nationes capitibus caninis, armatas vnguibus, amictas "vestitu tergorum, & ad sermonem humanum nulla voce, sed latratibus "tantùm sonantes, asperis rictibus. Apud Ctesiam legitur, quasdam fœminas ibi semel tantùm parere, natósque, canos illico fieri. Esse rursum gentem alteram, quæ in iuuenta sit cana, nigrescat in senectute, vltra æui nostri terminos "perennantem. Legimus Monoscelos quoque ibi nasci, singulis cruribus, & singulari pernicitate: qui vbi defendi se velint à calore, resupinati plantarum suarum magnitudine inumbrentur. Gangis fontë qui accolüt, nullius ad escä opis indigi, odore viuüt pomorü siluestriü, lögiúsq; pergentes, eadë illa in præsidio gerunt, vt olfactu alantur: quòd si tetriorë spiritü fortè hauserint, exanimari eos certü est. Perhibent esse & gentë fœminarü, quæ quinquennes concipiunt, sed vltra octauü annü viuendi spatium non protrahunt. Sunt qui ceruicibus carent, & in humeris habent oculos. Sunt qui siluestres, hirti corpora, caninis dentibus, stridore "terrifico. Apud eos verò quibus ad viuendi rationem "propensior cura est, multę vxores in eiusdem viri coeunt matrimonium, & cùm maritus decesserit, apud grauissimos iudices suam quæque de maritis agunt caussam: & quę officiosior ceteris sententia vicerit iudicantium, hoc palmæ refert præmium vt arbitratu suo accendat rogum coniugis, & supremis eius semetipsam det inferias, ceteræ "notatæ viuant. Enormitas in serpentibus tanta est, vt ceruos & animantium alia ad parem molem tota hauriant: quinetiam Oceanü Indicum quantus est, penetrent, insulásque magno spatio à continenti separatas, pabulandi petant gratia. idque ipsum palàm est potentia amplissimæ magnitudinis fieri, vt, per tantam sali latitudinem, ad loca perueniant destinata. Sunt illic multæ ac mirabiles bestiæ, quarum è multitudine & copia vel particulam persequemur. Leucrocuta velocitate præcedit feras vniuersas: ipsa asini feri magnitudine, ceruinis clunibus, pectore ac cruribus leoninis, capite "Melium, bisulca vngula, ore adusque aures dehiscëte, dëtium locis osse perpetuo. hoc quo ad formam. nam voce loquentium hominum sonos æmulatur. Est & Eale, aliàs vt equus: cauda [verò] elephanti, nigro colore, maxillis aprugnis, præferens cornua vltra cubitalem modum longa, ad obsequium cuius velit motus accommodata. neque enim rigent, sed "mouentur, vt vsus exigit præliandi: quorum alterum, cùm pugnat, protendit, alterum replicat: vt si ictu aliquo alterius acumen offenderit, acies succedat alterius. Hippopotamis comparatur, & ipsa sanè aquis fluminum gaudet. Indicis tauris color fuluus est, volucris pernicitas, pilus in contrarium versus, hiatus omne quod caput. hi quoque circumferunt cornua flexibilitate

xibilitate "qua malint, tergi duritia omne telum " respuentes, tam immiti ferocitate vt capti animas proiiciant furore. Mantichora quoque [nemine] inter hæc nascitur, triplici dentium ordine coëunte "vicibus alternis, facie hominis, glaucis oculis, sanguineo colore, corpore leonino, cauda veluti scorpionis aculeo spiculata: voce tam sibila vt imitetur fistularũ medulos, "tubarúmque concentum. humanas carnes auidissimè affectat. pedibus sic viget, saltu sic potest vt morari eã nec extentissima spatia possint, nec obstacula latissima. Sunt præterea boues vnicornes & tricornes, solid.s vngulis, nec bifidis. Sed atrocissimum est Monoceros, monstrum mugitu horrido, equino corpore, elephanti pedibus, cauda suilla, capite ceruino. cornu è media eius fronte protenditur, "splendore mirifico, ad longitudinem pedum quatuor, ita acutum vt quicquid impetat, facilè ictu eius perforetur. Viuus non venit in hominum potestatem: & interimi quidem potest, capi non potest. Aquæ etiam gignũt miracula non minora. Anguillas ad tricenos pedes longas educat Ganges: quem Statius Sebosus, inter præcipua miracula, ait vermibus abundare, cæruleis nomine & colore. Hi bina habent brachia longitudinis cubitorum non minus senûm, adeo robustis viribus vt elephantos ad potum ventitantes, mordicus comprehensa ipsorum manu rapiant in profundum. Indica maria balænas habent vltra spatia quatuor iugerum. Sunt & quos Physeteras nuncupant, qui enormes vltra molem ingentium columnarum, super antennas se nauium extollunt, haustósque fistulis fluctus ita eructant vt nimbosa alluuie plerumque deprimãt alueos nauigantium. Sola India mittit Psitacum auem, colore viridi, torque punicio: cuius rostri tanta duritia est vt" cùm se è sublimi præcipitat in saxum, nisu se oris excipiat, & quodam quasi præsidio vtatur extraordinariæ firmitatis: caput verò tam valens, vt siquando ad discendum plagis sit admonendus (nam studet vt homines alloquatur) ferrea clauicula sit verberandus. dum pullus est, atque adeo intra alterum ætatis suæ annum, quæ monstrata sunt & citius discit & tenacius retinet: paullo senior, & indocilis est & obliuiosus. Inter nobiles & plebeios discretionem digitorum facit numerus. qui præstant, quinos in pede habent digitos, ceteri ternos. lingua lata, multóque latior quàm ceteris auibus: vnde perficitur vt articulata verba penitus eloquatur. Quod ingenium ita Romanæ delitiæ miratæ sunt, vt barbari Psitacos mercem fecerint. Indorum nemora in tam proceram sublimantur excelsitatem, vt transiici ne sagittis quidem possint. "Pomaria ficus habent, quarum caudices in orbem spatio sexaginta passuum extuberantur: ramorum vmbræ, ambitu bina stadia consumunt: foliorum latitudo, formæ Amazonicæ peltæ comparatur: pomum eximiæ suauitatis. Quæ palustria sunt, arundinem creant ita crassam, vt fissis internodijs, lembi vice vectitet nauigantes. è radicibus eius exprimitur humor dulcis ad melleam suauitatem. Tylos Indiæ insula est: ea fert palmas, oleas creat, vineis abũdat. terras omnes hoc miraculo sola vincit, quòd quæcumque in ea arbos nascitur, numquam caret folio. Ibi mons Caucasus [inde incipit,] qui maximam orbis partem perpetuis iugis penetrat. [Idem] fronte qua soli est obuersus, arbores piperis ostentat: quas ad iuniperi similitudinem diuersos fructus edere asseuerant. "Eorum qui primus erumpit, velut corylorum fimbria, dicitur piper longum: quod incorruptum est, piper album: quorum cutem rugosam & torridam calor fecerit, " piper nigrum. qui demum caducus torretur feruido sole, nomen trahit de colore: "at qui ex ipsa arbore

ſtringitur, vt eſt, album piper dicitur. Sed vt piper ſola India, ita & hebenum ſola mittit: nec tamen vniuerſa, verùm exigua ſui parte ſiluis hoc genus edit. arbor eſt plerumque tenuis, & frequentior vimine raro in craſsitudinem caudicis extuberata: hiulco cortice, & admodum reticulato: dehiſcentibus venis, adeo vt per ipſos ſinus pars intima vix tenui libro contegatur. Lignũ omne atq; mediale eadem fermè & facie & nitore qui eſt in lapide Gagate. Indi reges ex eo ſceptra ſumunt, & quaſcumque deorum imagines non niſi ex hebeno habent. Iidem ferunt materia iſta liquorem non contineri noxium: & quicquid maleficum fuerit, tactu eius auerti. hac gratia pocula ex hebeno habent. Ita nihil mirum ſi peregrè ſit in pretio, quo etiam ipſi quibus prouenit honorantur. Hebenum ex India Romæ Mithradatico triumpho primùm Magnus Pompeius exhibuit. *Mittit India & calamos odoratos, [potentes aduerſum inteſtinæ ægritudinis incommoda. Dat] & multa alia fragrantia, mirifici ſpiritus ſuauitate [grata.] Indicorum lapidum in Adamantibus dignitas prima, vtpote qui *lymphationes abigant, venenis reſiſtãt, mentium vanos metus pellant. Hæc primùm de ijs prædicari oportuit, quæ reſpicere ad vtilitatem videbamus: nunc reddemus quot quæve Adamantum ſint ſpecies, & quis color cuique eximius. In quodam cryſtalli genere inuenitur materia, in qua naſcitur ad aquæ ſimilis ſplendorem liquidiſsimum, in mucronẽ ſexangulum vtrinq; ſecus leuiter turbinatus, nec vmquam vltra magnitudinem nuclei auellanæ repertus. Huic proximus in excellentiſsimo auro deprehenditur: ſecundus, pallidior ac magis ad argẽti colorem renitens: tertius in venis Cypri apparet, propior ad æream faciem. quartus in metallis* ferrarijs legitur, pondere ceteros antecedens, non tamen & poteſtate. nam & hic & qui in Cypro deprehenduntur, frangi queũt, plerique etiam Adamante altero perforantur: at illi *quos primos diximus, nec ferro vincuntur nec igni domantur. veruntamen ſi diu ſanguine hircino macerentur, nec aliter quàm ſi calido vel recenti, vel malleis aliquot antè fractis, & incudibus diſsipatis, aliquando cedunt, atque in particulas diſsiliũt. quæ fragmenta ſcalptoribus in vſum inſigniendæ *cuiuſcumque modi gemmæ expetuntur. Inter Adamãtem & Magnetem eſt quædam naturæ occultæ diſſenſio, adeo vt iuxtà poſitus non ſinat Magnetem rapere ferrum: vel ſi admotus Magnes ferrum traxerit, quaſi prædam quandam, *[quicquid Magneti hæſerit,] Adamas rapiat atque auferat. Lychniten deinde fert India, *culus lucis vigorem fragrantia excitat lucernarum: qua ex cauſſa λυχνίτην Græci vocauerunt. Duplex ei facies, aut in purpuræ emicat claritatem, aut meracius ſuffunditur cocci rubore. Per omne intimum ſui, ſi quidem pura eſt, inoffenſam admittit perſpicuitatem: at ſi excandùit radijs ſolis *incita, vel ad calorẽ digitorum attritu excitata eſt, aut palearum caſſa aut chartarum fila ad ſe rapit, contumaciter ſcalpturis reſiſtens. Ac ſiquando inſignita eſt, dum ſigna imprimit, velut quodam animali morſu partem ceræ retentat. Beryllos in ſexangulas formas Indi atterunt, vt hebetem coloris lenitatem, angulorum repercuſſu excitent ad vigorem. Beryllorũ genus diuiditur in ſpeciem multifariam: eximij interuirente glauci & cærulei tẽperamento, quandã præferunt puri maris gratiam. Infra hos ſunt Chryſoberylli, qui languidius micantes aurea nube circumfunduntur. Chryſopraſos quoque ex auro & porraceo mixtam lucem trahentes, æquè Beryllorum generi adiudicauerunt. Hyacinthizontas, ſcilicet qui hyacinthos propè referant, & ipſos probant; eos verò qui cryſtallo ſimiles, capillamentis intercurren-

tibus obscurantur (hoc enim vitio illorum nomen est) scientissimi lapidum plebi dederunt. Indici reges hoc genus gemmarum in longissimos cylindros amant fingere, eósque perforatos elephantorum setis suspendunt, & ad monilia habent, quæ plerumque ex vtroque capite insertis aureis vmbilicis incēdunt ad nitelam pinguiorem: vt pro industria metallo hinc inde addito, fulgentiorem trahant lucem.

IN CAPVT LV.

Porrecta ad Eoū] Vet.lib. Porrecta adeo. Cetera quę vsque ad Fauonii interserūtur, non habentur in vno vet. cod.

Primus ingressus] Antiquus lib. Primo. In eodem non habetur Indis subactis.

Exundare perhibent] Vet. libri, Exaltari contendunt.

Gangarides] Sic etiam hi populi à Ptolemæo, Virgilio, Valerio Flacco, Q. Curtio, Vibio Sequestro & Plinio nominātur: quāuis si Diodoro, Straboni & Stephano assentiamur, Gandarides scribemus.

Quod deinde sequitur, Peditum quinquaginta millia, equitum quatuor millia in armis habet] Membranæ continent. Quorū rex peditum quingenta millia, equitū quinquaginta quatuor millia in armis habet. Quod amplector.

Paullo pòst, Et siluestrē agunt vitam] Desunt hæc in m. s. quēadmodum paullo inferius, Et amplissimam.

Et argētea habere] Vet. lib. Habuisse. De priore ait Dionysii interpres,

Insula quæ prisci signatur nominis vsu,
Aurea, quod fuluo solis magis orbe rubescat.

posterius enim carmen ita legere malim.

Promissa] Vet. lib. Lōga & promissa cæsaries.

Piscibus alūtur, & è mari viuūt] Ita vulgò legitur: in vet. verò c. Piscib' & mari viuūt.

Incubuēre morbi] M. s. Incubuēre morbo.

Vestitu tergorum] Inuenio in antiquis cod. Vestimento tergorum.

Tantùm sonātes asperis rictibus] Vet. cod. Tantùm sonantes, rictibúsque. Fortè Hircitibúsque. Nisi superstitiosulos quosdā offēdere vererer, totū locū sic castigarē, Eos more humano non loqui, sed hirrare tantùm, & vt canes hirrire. Qui nesciunt quid hirrire significet, Festum Pompeium legāt, vel canem iratam audiant: quæ quum vocē ante hiratum emittet, ea hirritus dicitur.

Perennantem] Vet. lib. permanentem.

Resupinati] Supinati, habet vet. lib. Supini, Plinius.

Terrifico] Vn' liber scriptus: Horrifico.

Propensior cura] In m. s. est exactior.

Nota viuunt] Scribe, notatæ viuunt. Post aliquot lineas, Potentia amplissimæ magnitudinis fieri, vet. lib. Non qualibet magnitudine venire.

Camelino] Vet. lib. cum Plinio, Meliū.

Deflectuntur] Mouentur, habēt iidem: & Offenderit, pro Obtusum fuerit.

Qua malint] Vet. lib. habent, qua volunt. In quibusdam pro, Immiti feritate, habetur, Imperiti ferocitate.

Respuentes] Quidam m. s. respuitur: alii, respuunt.

Vicibus alternis] Pectinatim, Plinius ait.

Tubarúmque concentum] Concinentium. m. s. liber. Quod est in sequentibus, Bifidis, vet. lib. Bifissis.

Splendore mirifico] Vet. lib. Mirificum.

Cùm è sublimi præcipitatur] Aliter vet. lib. nēpe, Cùm se è sublimi præcipitat. Iidē, quodam quasi fundamento. Post aliquot lineas, Vt quod homines loquatur, egregiè vet. lib. Vt homines alloquatur. Iidē, Paullo senior, & indocilis est & obliuiosus. Item. Inter nobiles & ignobiles.

Pomaria ficus habent, quarum caudicē] Vet. lib. Pomarias, & codices.

Eorum qui primus erumpit, velut corylorum fimbria, dicitur piper longum] Qui penè immaturè exeunt, dicuntur piper lōgum, & incorrupti, &c. Ita vet. lib. Vide Plinium lib. XII. cap. VII.

Piper nigrū qui demū caducus torretur feruido sole] Vet. lib. Lipsii hæc oīa desūt.

At qui ex ipsa] Hæc & quæ sequuntur, vsque Hebenum ex India, &c. in m. s. Lipsiano non continentur.

Mittit India & calamos odoratos, potētes aduersum intestinæ ægritudinis incōmoda. Dat & multa alia fragrantia, mirifici spiritus suauitate grata] Pro his scriptus liber continet, Mittit & India calamos odoratos, & multa alia fragrantia mirifici spiritus suauitate. succinctè admodū: verùm nō omnia quæ vulgati, complectitur.

Lymphationes abigunt, venenis resistūt, mentium vanos metus pellunt] Ita vet. lib. cui Plinius lib. vlt. opitulatur.

Quos primos diximus] In vet lib. habetur, Quos primò (vel primùm) significauimus.

Cuiuscūq; modi] Vet. lib. cuiuscemodi.

Quicquid magneti hæserit] Hoc non est in vet. lib. qui pro, Adamas rapiat, continent, Adamas magneti rapiat.

Cuius lucis vigorem flagrantia excitat lucernarum] M. ſ. codices, Cuius lucis vigor flagrantiam excitat lucernarum.

Incitata] Sic vet. lib. qui quoque pro Excitata, continet Exeita.

Elephantorum ſetis ſubligantes monilia habent] Hæc ſcriptura ex alia vulgata profluxit, Elephantorum ſetis ſubligãt, ac monilia habent. Quæ ex vera & veteri deprauata fuit, ea in m. ſ. exſtat, Elephãtorum ſetis ſuſpendunt, & ad monilia habent.

Vel plerumque ex vtroque capite inſertis aureis vmbilicis, incendunt ad nitelam pinguiorem : vt, pro induſtria, metallo hinc inde addito, fulgentiorem trahant lucem] Ita habetur in apographo, quam lectionem retineo, ſi pro vel, legatur quæ. monilia enim quę ex Hyacinthizõte fiunt, deſcribit. dici non poteſt quàm hæc in editionibus prioribus confuſe tradantur.

DE TAPROBANE INSVLA, ET QVA RATIONE primùm innotuerit. Qualis illic nauigatio. Quis gentis eius mos in rege eligendo. Item de Conchis, Margaritis, Vnionibus, Cap. LVI.

TAPROBANEN inſulam, antequam temeritas humana exquiſito penitus mari fidem panderet, diu orbem alterum putauerunt, & quidem eum quem habitare Antichthones crederētur. verùm Alexandri Magni virtus ignorantiam publici erroris non tulit vlterius permanere, ſed in hæc vſq; ſecreta propagauit nominis ſui gloriam. Miſſus igitur Oneſicritus, præfectus claſsis Macedonicæ, terram iſtam, quanta eſſet, quid gigneret, quomodo haberetur, exploratam notitiæ noſtræ dedit. Patet in longitudinem, ſtadiorum ſeptem millia. in latitudinem, quinque millia. Scinditur amne interfluo. nam pars eius beſtijs & elephantis repleta eſt, maioribus multo quàm quos fert India: partem homines tenent. Margaritis ſcatet & gemmis omnibus. ſita eſt inter ortum & occaſum. ab Eoo mari incipit, prætenta Indiæ. A Praſiana Indorum gente, dierum viginti primò in eam fuit curſus: ſed cùm papyraceis & Nili nauibus illò pergeretur, mox curſu noſtrarum nauium ſeptē dierum iter factum eſt. Mare vadoſum interiacet altitudinis non amplius ſenûm paſſuum, certis autem canalibus depreſſum adeo vt nullæ vmquam ancoræ ad profundi illius ima potuerint peruenire. Nulla in nauigando ſyderum obſeruatio. nam neque ſeptentriones illic conſpiciuntur, nec Vergiliæ vmquam apparent. Lunam ab octaua in ſextamdecimam tantùm ſupra terram vident. Lucet ibi Canopos, ſydus clarum & ampliſsimum. Solem orientem dextra habent, occidentem ſiniſtra. Obſeruatione itaque nauigandi nulla ſuppetente, per quam ad deſtinata pergentes, portum capiant, vehunt alites, quarum meatus terram petentium, regendi curſus magiſtros habent. Quaternis non amplius menſibus in anno nauigatur. Adusque Claudij principatū de Taprobane hæc tantùm noueramus. tunc enim fortuna patefecit ſcientiæ viam latiorem. Nam libertus Annij Plocami, qui tunc Rubri maris vectigal adminiſtrabat, Arabiam petens, aquilonibus præter Carmaniã raptus, quintodecimo demum die appulſus eſt ad hoc litus, portúmque inuectus qui Hippuros nominatur. Sex deinde menſibus ſermonem perdoctus, admiſſúſque ad colloquia regis, quæ compererat, reportauit. Stupiſſe ſcilicet regem pecuniam quæ cum ipſo capta fuerat, quòd tametſi ſignata diſparibus foret vultibus, parem tamen haberet modum ponderis. cuius æqualitatis contemplatione, cùm Romanam amicitiam flagrãtius concupiſceret, Rachia principe, legatos adusque nos miſit, à quibus cognita ſunt vniuerſa. Ergo iidem homines corporū magnitudine alios omnes antecedunt: crines fuco imbuunt, cæruleis oculis, truci viſu, terrifico ſono vocis. quibus immatura mors eſt, in annos cētum æuum trahunt: alijs

omnibus annosa ætas, & penè vltra humanam extenta fragilitatem. Nullus aut ante diem aut per diem somnus. [Noctis partem quieti destinant:lucis ortum vigilia anteuertunt.] AEdificia modicè ab humo eleuata: annona semper eodem tenore est. Vites nesciunt: pomis abundant: colunt Herculem. In regis electione non nobilitas præualet, sed *suffragium. vniuersus enim populus eligit spectatum moribus, & inueterata clemētia, & [iam] annis grauem. Sed hoc in eo quæritur, cui liberi nulli sint. nam qui pater fuerit, etiamsi vita spectatus sit, nō admittitur ad regnandum: ac, si fortè dum regnat, pignus sustulit, exuitur potestate. idque eo maximè custoditur, ne fiat hæreditarium regnum. Deinde etiamsi rex maximam præferat æquitatē, nolunt ei totum licere. quadraginta ergo rectores accipit, ne in causis capitum solus iudicet. quanquam sic quoque, si displicuerit iudicatum, ad populum prouocatur: atque ita datis iudicibus septuaginta fertur sententia, cui necessariò acquiescitur. Cultu rex dissimili à ceteris, vestitur syrmate: vt est habitus quo Liberum patrē amiciri videmus. *Quòd si etiam ipse in peccato aliquo argutus sit, [ac reuictus,] morte multatur: non tamen vt cuiusquam attrectetur manu, sed consensu publico, rerum omnium interdicta ei facultate, etiam colloquij potestas punito denegatur. Culturæ student vniuersi. Interdum venatibus indulgent, nec plebeias agunt prædas: quippe cùm tigrides aut elephanti tantùm requirantur. Maria quoque piscationibus inquietant, marináſque testudines capere gaudent: quarum tanta est magnitudo, vt superficies earum domum faciat, & numerosam familiam nō arte recceptet. Maior pars insulæ huius calore ambusta est, & in vastas deficit solitudines. Latus eius mare alluit peruiridi colore fruticosum, ita vt iubæ arborum plerumque gubernaculis atterantur. Cernunt latus Sericum de montium suorum iugis. Mirantur aurum, & ad gratiam poculorum omnium gemmarum adhibent apparatum. Secant marmora testudinea varietate. Margaritas legunt plurimas maximáſque. Conchæ sunt in quibus hoc genus lapidum requiritur, quæ certo anni tempore luxuriante conceptu, sitiunt rorem, velut maritum, cuius desiderio hiant: & cùm *lunares maximè liquuntur aspergines, oscitatione quadam hauriunt humorem cupitum: sic concipiunt grauidæque fiunt, & de saginæ qualitate reddunt habitus Vnionum. nam si purum fuerit quod acceperint, candicant orbiculi [lapillorū:] si turbidum, aut pallore languent, aut ruso innubilantur. Ita magis de cælo quàm de mari partus habent. denique quoties excipiunt matutini aeris semen, fit clarius Margaritum: quoties vespertini, fit obscurius: quantóque magis hauserit, tanto magis proficit lapidum magnitudo. Si repentè micauerit coruscatio, intempestiuo metu comprimuntur: clausæque subita formidine, vitia contrahunt abortiua. aut enim perparuuli fiunt scrupuli, aut inanes. Conchis ipsis inest sensus: partus suos maculari timent. cúmque flagrantioribus radijs excanduerit dies, ne fuscentur lapides solis calore, subsidunt & se profundis ingurgitant, vt ab æstu vindicentur. Huic tamen prouidentiæ ætas opitulatur. nam candor senecta disperit, & grandescentibus conchis flauescunt Margaritæ. In aqua mollis est Vnio, duratur *cuisceratus. numquam duo simul reperiuntur: vnde Vnionibus nomen datū. *Vltra semunciales inuentos negant. Piscantium insidias timent conchæ: inde est vt aut inter scopulos aut inter marinos canes plurimùm delitescant. Gregatim natant. certa examini dux est: illa si capta sit, etiam quę euaserint, in plagas reuertuntur. Dat & India Margaritas: dat & litus Britannicum, sicut

diuus Iulius thoracem quem Veneri genitrici in templo eius dicauit, è Britannicis margaritis factum, subiecta inscriptione "testatus est. Lolliam Paulinam Caij principis coniugem vulgatum est habuisse tunicam ex margaritis, HS tunc quadringenties æstimatam: cuius parandæ auaritia "auus ipsius M. Lollius, spoliatis orientis regionibus, offendit Caium Cæsarem Augusti filium, interdictáque amicitia principis veneno interiit. Illud quoque expresit vetus diligentia, quòd Syllanis primùm temporibus Romam illati sunt Vniones.

IN CAPVT LVI.

Exploratam] Exquisitã, habet vet. lib.

Ima] Vet. lib. Fundamenta.

Nam neque septentriones illic conspiciuntur, nec Virgiliæ vnquam apparent] Vet. verò lectio hæc est, Vtpote vbi septẽtriones nequaquam videntur, Virgiliæque nunquam apparent.

Locum capiant] Portum capiant, habet m. s. magis proprié.

Adusque Claudii principatum] M. s. In Cl. principatu.

Appulsus] Idem, impulsus.

Suffragium vniuersorum. populus enim] Vet. lib. habent, Suffragium. vniuersus enim populus, &c.

Quòd si etiam ipse in peccato arguitur, morte multatur. sic vet. lib. Plinius ait, regẽ, si quid delinquat, morte multari.

Et cùm lunares maximè liquűtur aspergines] Et cùm maximè liquitur lunaris imber, continent antiqui codices. Plinius rorem appellat.

Sequitur aliquanto pòst, Fit clarius margaritum, quotiens vespere fit obscurius] In vet. lib. hæc non neutro sed fœminino genere efferuntur. Ceterùm pro vespere, malim vespertini, scribere.

Subsidunt, & se profundis ingurgitant, vt æstu vindicentur] Breuior & magis propria Solino scriptura est, Subsidunt in profundum, & se gurgitibus ab æstu vindicant, quæ in m. s. inuenitur.

Euisceratus] Vet. lib. Exemtus.

Vltra semunciales inuentos negant] Plinius, nec eum hac, nec cum m. s. lectione congruit. scribit enim lib. IX, cap. XXXV, Pondus, ad hoc æui, semunciæ pauci, singulis scrupulis, excessere. scriptus verò liber, reiecta voce Vltra, habet, Semunciales inuentos negant.

Testatus est] Vet. lib. Intelligi voluit. atque sic Plinius.

Pater ipsius] Lollia Paullina licet patrẽ M. Lollium habuerit, tamen quæ Solinus hic recenset, illi non conueniunt: verùm, Plinio teste, M. Lollio, huius Lolliæ auo, congruunt: quare scribe, auus ipsius. hoc ipsum & Hermolaus vidit.

INDICVM ITINERARIVM, Cap. LVII.

AB "hac autem insula Indiæ continens est. Consequens est igitur à Taprobane Indiam reuertamur. "[conuenit enim res Indicas videre.] sed si Indicis aut vrbibus aut nationibus insistamus, egrediemur propositæ "cõcinnitatis modum. Proximam Indo flumini vrbem habuêre Capissam, quã Cyrus diruit. Arachosiam Arachotæ flumini impositam Semiramis condidit. Cadrusia oppidum ab Alexandro Magno ad Caucasum constitutum est: ibi & Alexandria, quæ patet amplius stadia triginta. Multa & alia sunt, sed hæc cum eminẽtißimis. Post Indos montanas regiones Ichthyophagi tenent, quos subactos Alexander Magnus vesci piscibus vetuit. nã antea sic alebantur. Vltra hos deserta Carmaniæ, Persis deinde, atque ita nauigatio: in qua Solis insula "rubens [semper] & omni animantium generi inaccessa: quippe quæ nullum non animal illatum perimit. Ex India reuertentes ab Hytani Carmaniæ flumine septentriones primùm vident. "Achemenidum "in hoc tractu sedes fuerunt. Inter Carmaniæ promontorium & Arabiam quinquaginta millia passuum interiacent: "deinde tres insulæ, circa quas Hydri marini egrediuntur vicenûm cubitorum longitudine. Dicẽdum hoc loco quatenus ab Alexandria AEgypti pergatur vsque in Indiam. Nilo vehente Copton vsque Etesiis flantibus cursus est. deinde terrestre iter Hy-

dreum tenus. pòst transactis aliquot mansionibus, Berenicen peruenitur, vbi Rubri maris portus est. Inde Ocelis Arabiæ portus tangitur. Proximum Indiæ emporium excipit Muzirum, infame piraticis latronibus. "deinde per diuersos portus Cottonam peruenitur, è qua monoxylis lintribus piper Necanidon vehunt. Petentes Indiã, ante exortũ Canis, aut protinus post exortum nauigia media æstate soluunt. Reuertentes nauigant Decẽbri mense. Secundus ex India ventus est Vulturnus: at cùm ventum est in Rubrum mare, aut Africus aut Auster vehunt. Spatium Indiæ decies septies [centena &] quinquaginta millia passuum proditur. at Carmaniæ centum millia, cuius pars non caret vitibus. Præterea habet genus hominum, qui non alia quàm testudinis carne viuunt: hirsuti omnia facie tenus, quæ sola leuis est : iidem coriis piscium vestiuntur, Chelonophagi cognominati.

IN CAPVT LVII.

Ab Insula Lusæ aut consequens aut cõtinens est. Igitur à Taprobane Indiá reuertamur] Hæc est ver' lectio scripti libri, quę nos quasi manu deducit ad restituendũ Solino veram scripturam, aut saltem vero proximam. sic igitur scribendum, Ab hac autem insula Indiæ continens est: consequens est igitur à Taprobane, &c. quomodo puto hunc locum vel restitutum omnino, vel, si non est, parum ei abesse quominus in integrũ planè sit restitutus. Nec me fallit, quàm variæ à Camerte lectiones adducantur: quarum nulla certè est, quam nõ pudeat recensere. vt mirum sit, qua, seu incuria, seu iniuria, in duobus versibus tanta varietas exstiterit.

Conuenit enim res Indicas videre] Hæc expungo : cùm in vet. lib. non habeantur, & sine iis congruus sensus fit.

Concinnitatis] Vet. lib. Continuationis.

Rubeus semper] Vet. lib. posteriorẽ vocem repudiat. Idẽ, pro Nocet, continet Perimit.

Achemenidis] Vet. lib. Achemenides. lege ex Plinio, Achemenidũ. In hac plaga] Mẽbranarũ lectio, In hoc tractu.

Deinde per diuersos portus Cottonaræ succeditur, ad quam monoxylis lintribus piper conuehunt] Vet. lib. pura puta ænigmata continet, in quo ita scribitur: Cotta honore peruenitur ad quam monoxilis lintribus piber conõ vehũt. Hic locus est vnicus, quem qui castiget, maximam laudem mereatur : qui verò tentet aliqua illum ex parte illustrare, operam non ludat. quare, num quid illi opis accedere nostra queat industria, periclitemur : & quia hæc omnia è Plinio sũt, eiusdẽ verba adscribamus. li. vi, ca. xxiii, ait, Regio autẽ ex qua piper monoxylis lintribus Becarẽ cõuehũt, vocatur Cottona. Ex his primò colligitur, non Cottoná piper cõuehi, sed Cottona Becarẽ, cõsueuisse. patet etiam harũ nomina corrupta esse apud Solinũ. Postremò cùm paullo antè tradiderit Plinius, portũ Becares appellari Necanidõ, & in antiquo Solini codice, conon, contineatur, item nõ, succeditur, sed peruenitur &, Cotta honore, pro Cottonare: donec aliud feliciora ingenia excogitabunt, ita reponá, Deinde per diuersos portus Cottoná peruenitur, è qua monoxylis lintribus piper Necanidõ vehũt. Quod spero illis probatũ iri, qui quantũ bonarũ litterarũ intersit, bonos libros existere emẽdatissimos, norũt. quanquá non defore putem fastidiosos quosdam, quibus hi conatus ridiculi videantur : qui quòd omnia rident, omnibus affatim se ridendos propinant.

Hirsuti omnia] Lib. vet. omnes. sed nihil muto.

DE SINV PERSICO, ATQVE ARABICO, DENIque Azanio mari, Caput LVIII.

IRRVMPIT hæc litora Rubrum mare, ídque in duos sinus scinditur : quorum qui ab oriente est, Persicus appellatur, quandoquidem oram illam habitauêre Persidis populi, vicies & sexagies centena millia [passuum] circuitu patens : ex aduerso vnde Arabia est, alter Arabicus vocatur. Oceanum verò qui ibi influit, Azanium nominarunt. Carmaniæ Persis annectitur: quæ incipit ab insula Aphrodisia, variarum opum diues, translata [quondam] in Parthicum nomen, litore quo occasui obiacet, porrecta

in millia passuum quinquaginta. Oppidum eius nobilissimum Susa, in quo templum Susiæ Dianæ. A Susis Babytace oppidum centum trigintaquinq; millia passuum distat, in quo mortales vniuersi odio auri coëmūt hoc genus metalli, & abiiciunt in terrarum profunda: ne polluti vsu eius auaritia corrumpant æquitatem. Hic inconstantissimus est terrarum modus: nec immeritò, cùm "aliæ circa Persida nationes schœnis, aliæ parasangis, ["aliæ incomperta disciplina] terras metiantur, & incertam fidem faciat mensuræ ratio discors.

IN CAPVT LVIII.

Aliæ incomperta disciplina] Hoc non est in membranis: neque apud Plinium cap. XXVI, lib. VI, quicquam habetur quod huic respondeat.

DE PARTHIA, ET CYRI SEPVLCRO, Caput LIX.

PARTHIA quanta omnis est, à meridie Rubrum mare, à septentrione Hyrcanum saltum claudit. Regna in ea duodeuiginti "[dissecantur in duas partes.] Vndecim quæ dicuntur superiora, incipiunt ab Armenio limite, & Caspio litore porrecta ad terram Scytharum, "quibuscum concorditer degunt: reliqua septem inferiora (sic ènim vocitant) habent ab ortu Arios Arianósq;, Carmaniam à medio die, Medos ab occidui solis plaga, à septentrione Hyrcanos. Ipsa autem Media ab occasu transuersa, vtraque Parthiæ regna amplectitur: à septentrione, Armenia circumdatur: ab ortu Caspios videt: à meridie Persidem. Deinde tractus hic procedit vsque ad castellum quod magi obtinent, Passargada nomine. Hîc Cyri sepulcrum.

IN CAPVT LIX.

Dissecantur in duas partes] Desunt hæc in vet. lib. licet propter ea quæ à Plinio commemorantur, illa non ausim reiicere.

Quibus concorditer degunt] Scribatur, Quibuscum concorditer degunt.

DE BABYLONE, DE ATLANTICO OCEANO, DE Gorgonum ac Fortunatis insulis, Cap. LX.

CHALDAEAE gentis caput Babylon est, "[à Semiramide condita,] tam nobilis vt propter eam & Assyrij & Mesopotamij in Babyloniæ nomen transierint. vrbs est sexaginta millia passuum circuitu patens, muris circundata, quorum altitudo ducētos pedes detinet, latitudo quinquaginta, in singulos pedes ternis digitis vltra quàm mensura nostra est altioribus: [amne] interluitur Euphrate. Beli ibi Iouis templum, quem inuentorem cælestis disciplinæ tradidit etiam ipsa religio, quæ deum credit. In æmulationem vrbis huius Ctesiphontem Parthi condiderunt. Tempus [est] ad Oceani oras reuerti, represso in AEthiopiam stylo. namque vt Atlanticos æstus occipere ab occidente & Hispania dudum dixeramus: ab his quoque partibus mundi, vnde primùm Atlantici nomen induat, exprimi par est. Pelagus Azanium vsque ad AEthiopum litora promouetur, AEthiopicum, ad Mossylicum promontorium: vnde rursus Oceanus Atlanticus. Iuba igitur vniuersæ partis quam plurimi propter solis ardorem peruiam negauerit, facta etiam gentium & insularum commemoratione, ad confirmandæ fidei argumentum, omne illud mare ab India vsque ad Gades voluit intelligi nauigabile,

nauigabile, Cori tamen flatibus: cuius spiritus præter Arabiam, AEgyptum & Mauritaniam, euehere quamuis queant classem, dummodo ab eo promõtorio Indiæ cursus dirigatur, quod alij Leptam acram, alij Drepanum nominauerunt. Addidit & stationum loca, & spatiorum modum. nam ab Indica prominentia ad Malachum insulam affirmat esse quindecies centena millia passuum: à Malacho ad Sceneon ducenta vigintiquinque millia: inde ad insulam Sadanum centum quinquaginta millia: sic confici ad apertum mare decies octies centena & septuagintaquinque millia. Idem opinioni plurimorum, qui ob solis flagrantiam, maximam partem istius regionis ferunt humano generi inaccessam, sic reluctatur vt mercantium ibi transitus infestari ex Arabicis insulis dicat: quas Ascitæ habent Arabes, quibus "è re nata datum nomen est. nam bubulis vtribus contabulatas crates superponunt, vectitatique hoc ratis genere prætereuntes impetunt sagittis venenatis. Habitari etiam AEthiopiæ adusta Troglodytarum & Ichthyophagorum nationibus, quorum, Troglodytæ tanta pernicitate polleant vt feras quas agitant, cursu pedum assequantur: Ichthyophagi non secus quàm marinæ belluæ nando in mari valeant. Ita exquisito Atlantico mari, vsque in occasum, etiam Gorgonum meminit insularum. Gorgones insulæ (vt accepimus) obuersæ sunt promõtorio quod vocamus Hesperion ceras. Has incoluerunt Gorgones monstra, & "sanè adhuc monstrosa gens habitat. distant à continenti bidui nauigatione. Prodidit denique Xenophon Lampsacenus, Hannonem Pœnorum imperatorẽ in eas permeauisse, repertásq; ibi fœminas aliti pernicitate: atque ex omnibus quæ apparuerant, duas captas tam hirto atque aspero corpore, vt ad argumentum spectandæ rei, duarum cutes miraculi gratia inter donaria Iunonis suspenderit: quæ durauêre vsque ad tempora excidij Carthaginiensis. Vltra Gorgonas Hesperidũ insulæ, sicut Sebosus affirmat, dierum quadraginta nauigatione in "intimos maris sinus recesserunt. Fortunatas insulas cõtra læuam Mauritaniæ accepimus iacere, quas Iuba sub meridie quidem sitas, sed proximas occasui, dicit. De harum nominibus expectari magnum [mirum] reor, sed infra famã vocabuli res est. In prima earum, cui nomen est Ombrion, ædificia nec sunt nec fuerunt. iuga montium stagnis madescunt. ferulæ ibi surgunt ad arboris magnitudinem. earum quæ nigræ sunt, expressæ liquorem reddunt amarissimum: quæ candidæ, aquas reuomunt etiam potui accommodatas. Alteram insulam, Iunoniam appellari ferunt, in qua pauxillæ ædes ignobiliter ad culmen fastigiatæ. Tertia huic proximat eodem nomine, nuda omnia. Quarta Capraria appellatur, enormibus lacertis plus quàm referta. Sequitur Niuaria, aere nebuloso & coacto, ac propterea semper niualis. Deinde Canaria repleta canibus, forma [etiam] eminentissimis: vnde etiam duo exhibiti sunt Iubæ regi. In ea ędificiorum durant vestigia, auium magna copia, nemora pomifera, "palmeta caryotas ferentia, multa nux pinea, larga mella: amnes siluris piscibus abundantes. Perhibent etiam expui in eam vndoso mari belluas: deinde cùm monstra illa" putredine tabefacta sunt, omnia illic infici tetro odore: ideóque non penitus ad nuncupationem suam congruere insularum qualitatem.

IN CAPVT LX.

A Semiramide condita] Hoc vet. lib. nõ continet, &, me hercle, tam notum est, vt mirum sit à Solino inculcari. quod ea, opinor, de caussa Plinius lib. v I. cap. v I,

prætermisit.

E re nata] Vet. lib. A re nota.

Sanè adhuc monstrosa gens] M. f. Ec sanè vsque adhuc monstruosa gens. Prudentius etiam lib. ἀεὶ σῦν. dixit, monstruosis idolis. Porro in Solini vet. lib. semper, & in nonnullis etiam Plinii exemplaribus aliquando monstruosus legitur, non monstrosus: idque in aliis quoque scriptoribus memini me obseruare. quare non assentior Galeotto Martio, qui in opere De promiscua doctrina putat, à monstro, monstruosus deduci non debere. quod enim Lucani exemplum adducit, non impedit quominus & istud vsurpare liceat.

Intimos maris sinus] In eodem inuenio, It imi. & Accepimus, pro Tradiit. & vbi vulgò habetur, Magnum mirum, vox, Mirum deest.

Palmeta caryotas ferentia multa nux pinea] Membranę habent, Palmeta ficus cariotas feritātia multa. nux pinea, &c. Quod, licet secutus non sim, duxi ascribendum.

Putredine tabefacta sunt] Succinctè vet. cod. Putrefacta sunt. In eodem pro Nuncupationem suam, continetur Sui.

ADDITIONES.

*CVM has emendationes ad finem iam perduxissem, à Cornelio Valerio, omnis integritatis & eruditionis flore, atque in celeberrimo Louaniensi gymnasio Latinarum litterarum professore, Solini excusum exemplar, diligenter cum m. f. ab eo collatum, accepi: in quo quæ, vltra ea quæ suprà obseruauimus, continebantur, visum fuit hic subiungere. Ea hac nota * indicantur.*

Pagina 8. linea 32. Ordini *ordine.

8. 39. Possit. * potest.

11. 10. Sacrificolis. * sacricolis.

11. 10. Myagrum. * Myarchum. sed prius auctoritate Pausan. & Plinii malo.

11. 33. Ioue in Piscibus, Saturno in Geminis, Venere in Virgine, Marte in Capricorno, Mercurio, &c. Ita legendum Corn. l. Valerius existimat.

16. 37. * Sicut Scipio Africanus prior, & qui.

17. 25. Enituit. * emicuit.

18. 24. *C. Vibium.

20. 17. Spolia ex hoste, addit, *&. quēadmodū hac eadē pagina vers. 22. vbi legitur, Ferream sibi manum. in eo legitur, *Postea ferream sibi manum.

20. 38. Quaternas etiam* qui ternas etiā.

21. 28. *Messallā certè Coruinū oratorē.

21. 49. *Deo coarguente.

24. 10. Inter omnes perspicuè. placet quod est in m. *Inter omnes promiscuè.

25. 2. Vbi minimū, CXXXVI, m. * CXXVI.

29. 9. Ad probandā * Ad deprehēdendū.

33. 51. *Nam & ipsa natura soli ignea, per occulta cōmercia, aut mutuatur Ætnæ incendia, aut subministrat.

38. 20. Modo grandiore. * grandiora.

38. 49. Crederet * concrederet.

Satias * satietas.

52. 14. *Caput attollant.

86. 3. *Fuit, pro eo quod est in reliquis, Humanis rebus excessit.

88. 44. Sagaris *Sagarius, malè.

93. 33. Volunt egredi. *ingredi.

AETHICI COSMOGRAPHIA.

Lectionum peruigili cura comperimus, Senatum populúmque Romanum, totius mundi dominos, domitores orbis & præsules: qui cùm quicquid subiacet cælo, penetrarent triumphis, omnem terram Oceani limbo circumdatam inuenerunt, atque eam ne incognitam posteris reliquissent, subiugatum virtute sua orbem totum quà terra protenditur, proprio limite signauerunt: & ne diuinam eorum mentem omnium rerum magistram aliquid præteriret, quam vicerant, quadripartito cæli cardine inuestigarunt, & intellectu æthereo totum quod ab Oceano cingitur, tres partes esse dixerunt, Asiam, Europã & Africam reputantes. Sed hinc magnum inter doctos certamẽ fuit. " Nam plurimi qui res diuinas euidẽtius agnouerunt, duas tantùm partes accipiendas suadent, id est, Asiam & Europam tantummodò: Africam verò censent Europę finibus deputãdam. Et reuera hoc ita esse, euidenti documento monstratur: quia non solùm venenorũ malè altrix terra partem habet spatij, verumetiam est & cœli aduerso sydere plus destituta. Nã qui illam partem tertiam vocauerunt, non vt æqualem inclytis pręcellentibúsque posuerunt: sed situ pessimo, languidam ardoribus suis, in extremo positam, ab optimis secarunt: non diuisionis merito, sed sic vt incisa suis fluctibus inuenitur. Itaque Iulius Cæsar, bissextilis rationis inuentor, diuinis humanísque rebus singulariter instructus, cùm consulatus sui fasces erigeret, ex senatusconsulto censuit omnem orbem iam Romani nominis admetiri per prudentissimos viros, & omni philosophiæ munere decoratos. Ergo à Iulio Cæsare & M. Antonio COSS. orbis terrarum metiri cœpit, id est, à consulatu suprascripti vsque ad consulatum Augusti tertium & Crassi, annis XXI. mensibus V. diebus IX. Zenodoxo omnis oriens dimensus est, sicut inferius demonstratur. A consulatu item Iulij Cæsaris & M. Antonij vsque in consulatum Augusti decimũ, annis XXIX. mensibus VIII. diebus X. à Theodoto septentrionalis pars dimensa est, vt euidenter ostenditur. A consulatu similiter Iulij Cæsaris vsque in consulatum Saturni & Cinnæ à Polyclito meridiana pars dimensa est, annis XXXII. mense I. diebus X. sicut definita monstratur. Ac sic omnis orbis terræ intra annos XXXII, à dimensoribus peragratus est, & de omni eius continentia perlatum est ad Senatum.

IN AETHICI COSMOGRAPHIAM SCHOLIA,

auctore.

Nam plurimi qui res diuinas] Opinio eorum, qui negant Africam tertiam partẽ esse orbis terrarum, eleganter versibus exposita est à Lucano libro IX.

Tertia pars rerum Libya, si credere famæ
Cuncta velis: at si ventos cælúmque sequaris,
Pars erit Europæ. nec enim plus littora Nili,
Quàm Scythicus Tanais, primis à Gadibus absunt, &c.

Salustius, In diuisione (inquit) orbis terræ plerique in parte tertia Africam posuêre: pauci tãtummodò Asiam & Europam esse, sed Africam in Europa. & hanc orbis terrę in duas partes diuisionem M. Terentius Varro in I De re rustica libri capite 2, ad Eratosthenem refert.

OMNIS TERRAE ORBIS HABET

Maria XXX.	Oppida CCCLXX.
Insulas LXXII.	Flumina LVII.
Montes XL.	Gentes, quæ numerantur CXXV.
Prouincias LXXVIII.	

EX HIS OCEANI ORIENTALIS PARS HABET

Maria IIX.	Oppida LXV.
Insulas IX.	Flumina XXII.
Montes VII.	Gentes LI.
Prouincias X.	

ITA

OCEANUS ORIENTALIS HAEC HABET MARIA,

Mare Caspium",	Mare Arabicũ: quem sinum Arabicum dicunt.
Mare Persicum,	Mare Carpathium,
Mare Tyberiadis,	Mare Myrtoum".
Mare Asphaltones,	
Mare Rubrum",	

ORIENTALIS OCEANI DESCRIPTIO.

Mare Caspium, siue Hyrcanum, quidam putarunt esse sinum Oceani septentrionalis: sed Herodotus & Ptolemæus pedibus circumiri posse aiunt: quibus recentiores historici & geographi assentiũtur.

Mare Rubrum, & Arabicum sinum] Quidam aiunt vnum mare esse: sed Æthicus hæc distinguit, quod etiã alios geographos fecisse Eustathius in Commẽt. in Dionysium asserit. Est autem Arabicus sinus pars Rubri maris, sicut & Persicus sinus, vt ex Plinio, Strabone, Herodoto, Mela, docet Vadianus, in Explanatione aliquot locorum ex suis commentariis in Melam. Ipse etiam Æthicus hoc modo Rubrũ mare accipit postea, in Asiæ descriptione.

Mare Myrtoum] In exemplari manuscripto legitur Mare mortuum: sed cùm antea nominarit Mare Asphaltenes, qui est lacus Asphaltites, seu Mare mortuum, mutaui in Myrtoum. Infrà in Achaiæ descriptione idem mẽdum fuit, Achaiam ab ortu habere mare Myrtoum, vbi etiam Mortuum legitur in M. C. Cùm autem Myrtoum mare Græciæ ab ortu ponatur, rectè hîc inter orientalia maria nominatur. Refert Plinius Cymbros mare congelatum nominare Mortuũ mare, & Dionysius idẽ affirmat: sed hoc nihil ad maria orientis.

OCEANI ORIENTALIS FAMOSAE INSULAE SUNT,

Hippopodes",	Rhodos,
Taprobana,	Cythera,
Sylephantinę,	Creta,
Theros,	Carpathus.
Cypros,	

Hippopodes] Plinius lib. 4, cap. 13, Hippopodes insulas, in quibus equinis pedibus homines nascantur, in septentrionali Oceano ponit. Quærendum an hæ sint aliæ à Plinianis.

OCEANI ORIENTALIS FAMOSI MONTES SUNT,

Caucasus,	Bodian",
Armenius",	Libanus,
Caumestes,	Casius.
Sina,	

Armenius] Dionyſius Periegetes meminit Armenii montis, è quo Phaſis fluuius oritur. Euſtathius interpres refert montem hunc in initio Armeniæ eſſe, vt Ethnicorū ſcriptor exiſtimet, alios dicere Armenium Tauri partem, pertingentem in Armeniam vſque, quæ ab hoc monte nomē acceperit. Ammianus libro XXII. meminit Armenii montis è quo Thermodoon fluit.

Bodian] Fortè Vindius, mons Indiæ.

OCEANI ORIENTALIS FAMOSAE PROVINCIAE SVNT,

Perſis,
India,
Iſauria,
Adonis",
Phœnice,
Meſopotamia Syriæ,
Palæſtina,
Commagena,
Syria Apamæa,
Media Syria.

Adonis] Non dubito nomen hoc vitioſum eſſe, neque vſquam inuenio prouinciā huius nominis. fortè pro Eden poſuit: quo nomine orientalē regionē, in qua fuit Paradiſus Domini, ſacræ literę nominãt. Atque huic noſtræ ſententiæ aſtipulatur quod poſtea ſcribit, Armodium fluuium luſtrare regionem Adonis & Meſopotamiam. nam Eden non longè abfuiſſe à Meſopotamia, oſtendit Moſes, qui ex Eden fluere ſcribit Euphratem & Tigrim, flumina Meſopotamiam ambientia.

OCEANI ORIENTALIS FAMOSA OPPIDA SVNT,

Byzantium,
Babylonia,
Hieruſalem,
Antiochia,
Nicæa,
Theſſalonica,
Teriades,
Sigoton",
Palibotra,
Alexandropolis,
Adlenitæ",
Colche",
Patale",
Patalate",
Tharſis,
Talloni",
Copretes",
Carmeniæ",
Oſtraciæ",
AEtergitæ",
Falſagadæ",
Ariduli,
Tharchi",
Sciuethei,
Cumi",
Damphe",
Salphamic",
Chaldæa,
Eudæmona",
Nabathei,
Sabæi,
Mache",
Perſipolis,
Seres magnum,
Aniſauge",
Suſiani,
Perſis",
Filinei,
Adiabæ",
Charta",
Niſibi,
Aruæi,
Alexandria,
Commagena,
Palmira,
Damaſcus,
Iordanis,
Heliopolis,
Apamea,
Daphen",
Laodichia,
Biblos,
Biritos,
Mopſi",
Nampamon,
Niueten,
Onarmarites,
Sabaſtes,
Amphimoli,
Pyrrhenum",
Eleuſinum",
Coptis,
Mitylenæ,
Lampſacum,
Lignido",
Corinthus.

Sigoton] Nomē hoc vrbi tribuit, & flumini quoque, quod tamen Gangem eſſe inquit. Eſt autem in India vrbs quoque Ganges, idem cum flumine nomen habēs, Arriano auctore.

Adlenitæ] Fortè Adulis, ſeu Aduliton Plinio: vnde ſinus Adulicus Ptolemæo.

Colche] An Colchi, emporiū Indiæ intra Gangem, hodie Cochinum? an Coche? quæ & Seleucia, Ammiano XXIIII. quam puto Colchos nominari à Procopio lib. I.

Patale] Pattala oppidum insulæ Pattalenes, quam Indus facit, celeberrimum emporium.

Patalate] An, sicut Plinius scribit, Indū duas insulas faecere, Prasianen & Patalen, duo quoque illic sunt oppida, Patale & Patalate? An Aualite legendum? An potius Attalia, celebris Pamphyliæ vrbs, cùm Tharsis subiiciatur?

Talloni] Fortè Thali Plinio, qui ab oriente Caspii maris fauces attingunt.

Copretes] Coprates amnis est Mediæ, à quo fortè vrbs nomen accepit. Tropatene & Atropatene, satrapia Mediæ.

Carmeniæ] Carmania metropolis regionis Carmaniæ. Ammianus XXIII.

Ostraciæ] Fortè Ostraeine.

Ætergite] An Euergetę?

Falsagadæ] Fortè Pasargadæ.

Tharchi] F. Turci, quos ad Mæotim Plinius ponit citra Arimphæos.

Cumi] An Cumæ Gedrosiæ? an Cumæ Phœnicæ, cuius meminit lib. Notitiarū? an Cumi populi Æthiopiæ, Plinio lib. 6? an Cumania ad Caucasum?

Damphe &

Salphanie] Hæc duo nomina, vt multa alia, in hoc auctore mihi ignota sunt: si tamen coniecturis locus est, fortè pro Damphe Pamphilia ponetur, nisi oppida hic enumerarentur: vel Gamphi, vrbs Thessaliæ, cuius Cæsar meminit.

Salphamie] An Selgenses?

Eudæmona] Eudæmon vicus maritimus Arabiæ Eudæmonos, quondam vrbs, 1200 stadiis ab Oceli distat. Arrianus in Periplo maris Rubri. Meminit etiam Mela vrbis Arabiæ in Arabia.

Mache] Macæ, populi Arabiæ felicis, Mela teste. Macæ item promontorium oppositum promontorio Carmanię Harmozonta: Mela, Plinius, Ptol. Et Machæ gens Indiæ, apud quos Erineses oritur. Arrianus in Indiæ descriptione.

Ansauge] Auge vrbs ad ostia Tigridis, ab Æthico postea nominabitur.

Persis] Suprà nominauit Persepolim. itaque hic aliam metropolim Persidis intelligendam puto.

Hlinei] Lego Elymæi.

Adiabæ] Lego Adiabene, quem Ammianus à Diauas & Adiauas fluminibus dictam scribit.

Charta] Carræ Mesopotamiæ, quæ etiā in lib. Notic. Charta nominatur.

Daphen] Daphne: puto autem significari Antiochiam Epidaphnen.

Mopsi] Mopsucrene, Mopsuestia.

Amphimoli] An Amphimalum Cretæ oppidum, an Amphipolis ad Euphratem, antè Thapsacus dicta? (Plin. lib. 5, cap. 24) an Anchialos?

Pyrrhenum &

Eleusinum] Non dubito hæc nomina mendosè scripta. quid si legamus, Paratonium? quod alibi Parthrno nominat & Pelusium: præsertim cùm Coptos sequatur.

Lignido] Lychnidus.

OCEANI ORIENTALIS FLVMINA SVNT,

Theriodes*,
Exos,*
Figoton*,
Ganges,
Camestes,
Fluuius Sigota*,
Hydaspes*,
Euphrates,
Armodius*,
Carmanta*,
Cortachia*,
Susa*,
Chrysorhoas*,
Tigris*,
Alibotra*,
Odiopagitæ*,
Auxius*,
Pactolus,
Chrysos,
Eleuther,
Adonis,
Iordanis.

Hæc sunt flumina Oceani orientalis, quæ superius continentur. Tamen ne diligens eorum ortus, cursus mersusque requirat lector studiosus, etiā illud quàm potero breuiter demonstrabo, rursusque ad initium fluminum suprascriptorū reuertēs, ita: Fluuius THERIODES* nascitur ex tribus locis in campis Scythicis, & vnus effectus circuit millia DCCCCXLII. & ingreditur in mare Caspium.

Fluuius EXOS nascitur de monte Caumeste: in quinque alueos diuiditur, & transeunt omnes per montem Caucasum, qui locus appellatur Selcā-

tes". fundunt se in flumē magnum, qui appellatur Ganges. Hic eos excipiens currit millia DCXXVI. mergitur in mare Oceani orientalis, sub insula quæ appellatur Solis.

Fluui° FIGO TON nascitur de monte Caucaso, & geminatur, & facit coronam, & montem occupat suprascriptum, & occurrit ei ex vna parte eius montis fluuius Nestesanes, & ad illa quinque flumina, quæ dicta sunt superius, fluuius Seliantes per ea torrens transit: ita vt nec illorum aqua nec istius superuenientis misceri videantur: & omnes iter suum agentes, reuertuntur ad eādem coronam, vnde sparsi diuidebantur, & iterum ad vnum reuertuntur: & ante eos exit fluuius Ganges, cui adiungitur alius cum capitibus quinque quæ reliquerat.

Fluuius SIGOTA ex alia parte montis Caucasi nascitur. Hic etiam se ad vnum iungens, effectus vnus de octo. Occurrit ei Ganges, qui & Padus dicitur: itémque duo alij occurrunt anonymi: & effecti decem, transeunt ad oppida Palatæ & Palalitæ, & post omnes decem vnum faciunt fluuium. Vnde constat Gangem decem fluminibus adimpleri, qui in superioribus partibus Sigota vocatur, quoniam de vna nympha meant. Currit vndecies quadringenta quinquaginta tria millia, sexcentos trieras, vnū passum: egeritur in mare Oceani oriētalis ad insulam Sylephantinam.

Fluuius HYDASPES nascitur in campis Indorum tribus crinibus". Hic se cominus adunans, vnus efficitur, & inundans omnem regionem Indorum, currit millia DCCCXIIII. & immergit se Oceano orientali.

Fluuius EVPHRATES" nascitur in campis Indiæ, & discurrens per eandem prouinciam, currit millia DCXII. & infundit se mari Oceano orientali sub insula Theron".

Fluuius ARMODIVS nascitur in AEthiopia: inlustrans regionem Adonis & Mesopotamiam, currit millia DCCXXIIII. & accipitur sinu Persico.

Fluuius CARMANTA nascitur in campis Commagenæ: currit millia DCLXXIII. idem etiam in sinum Persicum excipitur.

Fluuius CORTACHIA prouinciæ Mediæ nascitur in campis Arabicis: currit millia DCCCCXVIII. & ingreditur sinum Persicum.

Fluuius SVSA" in Media prouincia nascitur bicornius: efficitur vnus: currit millia DIIII. descendit in sinum Persicum.

Fluuius CHRYSORHOAS" nascitur in campis Assyriis de monte Caucaso: vicinatur & ei Tigris fluuius.

Fluuius TIGRIS," etiam ipse de monte Caucaso' quasi visitur natus: cùm æstiuis temporibus sub humo eum desuper AEthiopiam currere ex viriditate superni cespitis prodatur: fluuius subditus latenter erumpit, & ab hoc ortus eius non comprehenditur, quoniam de obscuritate promitur. nam ambo includunt Cordubennam" oppidum, & ad vnum redacti, magnam faciunt coronam, vt etiam alia oppida includant, & Thesiphon & Seleuciam, currentes millia DCCCLXXXII. immergūtur ad Auge oppidum, quod est in sinu Persico.

Fluuius ALIBOTRA" nascitur ex monte Lysæo: currit millia DCCXVI. immergitur in orientalem Oceanum.

Flumina tria ODIOPAGITAE dicta ex campis Indiæ nascuntur: currunt millia CCII. & festinantes recipiuntur ab Oceano orientali.

Fluuius AVXIVS" nascitur de monte Armeno: trāsiēs per mōtē Caucasum, ad Mesopotamiam pergit: in ea verò prouincia alius ei adiungitur fluuius.

PACTOLVS, qui dicitur ex ipſo monte Caucaſo naſci: & effecti vnum, per Parthos tranſeuntes eorum curſus congregant aquas. Ibi flumen Euphrates nomen accepit, & exinde ſe diffundens currit millia DCCCLXXII. & mergitur in ſinum Perſicum.

Fluuius CHRYSOS naſcitur in campis Syriæ, peragrans omnes eius ciuitates, currit millia DCCCXXX. vergit ſe in AEgęũ mare iuxta Cyprũ inſulam.

Fluuius ELEVTHER naſcitur in campis Syriæ: currit millia DCXXX. recondit ſe in AEgæo mari ſub inſula Cypro.

Fluuius ADONIS naſcitur prope Tyberiadem: currit millia DCCCLXIII. & latè diffuſus in mare Adriaticum excipitur contra inſulam Cretam.

Fluuius IORDANIS naſcitur ſub Libano monte: circumpergit ad lacum Tyberiadem: de quo exiens ſuo curſu occurrit ad Scythopolim, quam ſecans mediam, & ab ea exiens, effunditur Mari mortuo.

Therlodes] Hunc arbitror eſſe Rha fluuium.

Seleantes] Fortè eſt Silia Straboni, fluuius in mõtibus Indię, in quo nihil innatat.

Hydaſpes, &c. tribus erinibus] Malim Crunibus legere: ſed cùm poſtea de Danubio loquens, dicat, ex ipſo ſeptem crines fluminum procedere, nihil mutare volui.

Euphrates] Euphratem in India naſci, & per eam prouinciam currere ſcribit. quod non video quomodo defendi poſsit. Porro inſula, quam

Theron nominat, aliis Tetedõ dicitur.

Suſa] Intelligo fluuium, iuxta quem eſt Suſa vrbs: hoc eſt Eulæum: quem bicornem dicit, quoniam duos habet fontes: vnum in Suſiana, alterum in Media, Zagro monte, qui infra Suſa in vnum confluunt.

Tigris] Tigrim in voragines incidere, & longo ſpatio ſubter terram deferri, ac iuxta Chalonitim rurſus exoriri, Strabo prodidit. Idem refert opiniones quorũdã, qui exiſtimant fluuios Cœloſyriæ ex lacubus Euphratis & Tigridis oriri, & longè ſubter terram fluere. Attamen quo modo per AEthiopiam currat Tigris, non video, niſi Æthiopũ nomine Arabes intelligamus, qui etiam in S. literis Chus, hoc eſt Æthiopes, nonnunquam vocantur.

Porro Chryſorhoas] Cuius hîc meminit, alius eſt à Chryſorhoa cuius Ptolemæus meminit, qui Damaſcũ præterfluit, quem noſter Chryſon nominat.

Cordubenna] Oppidum haud dubiè ſitum fuit in Corduenna prouincia Tranſtigritana, cuius Ammianus meminit. Fortè Cordyene, quamuis hæc ſit cis Tigrim.

Alibotra] Fortè is fluuius, qui iuxta Palibothra vrbem Indo miſcetur. Lyſæum montem arbitror hunc eſſe quem Plutarchus De fluminibus Lilæũ vocat, Indo flumini adiacentem.

Auxius) Euphratem initio Auxium vocari ait. Plinius ſcribit Euphratem Pixiratem primò nominari, deinde Omirram, vbi Taurum interrumpit, vbi perfregit Euphratẽ. Quòd autem Euphratem per Parthos fluere ſcribit, non de Parthia propriè dicta ſed de Parthico regno accipiendũ eſt.

OCEANVS ORIENTALIS HABET GENTES,

Perſas,	Paſsitas*,
Græcos,	Paroſmos,
Scythas:	Anaitacas*,
Anthropophagos,	Gelonos,
Iſauros,	Caraſmos*,
Beſſos,	Maſſagetos,
Saracenos,	Paroparſoſianos*,
Indos,	Dacrianos*,
Iſquiteos,	Draumedas,
Cummos,	Spircentes,
Suroitanos,	Vamuotos,
Deruicas*,	Arogotos*,

Acianos*,

Acianos*,
Orocenos*,
Anidrosos*,
Arabos*,
Sitticenos*,
Armodias,
Hictiopagos,
Parthos,
Idumæos,
Hicormices,
Cattigaucos*,
Cerissos*,
Vsippos,
Quados,
Vaccæos*,
Vardæos*,
Erisiones,
Cannifates,
Allobroges,
Alaudes,
Ruthrenos,
Theothonos,
Cimbros,
Antequinos*,
Cœnomannos,
Odicenses,
Velhados.

Deruicas] Derbices prope Hyrcanos ad Oxum fluuium siti fuêre. Plinius, Ptolemæus, Strabo. Dionysius Dercebios vocat.

Passitas] Fortè Pasicas, ad Oxios mōtes, Ptol.

Anaitacas] F. Anariacos, prope Hyrcanos Plinio & Solino. Straboni, Andriacæ, vel Arariatici.

Carasmos] Chorasmii prope Sogdianā, Dionys. Plin.

Paroparsosianos] In manuscripto exēplari hæc vox, vt mendosa, notata est adiectis punctis, quę indicare videntur primas quatuor literas redundare. Fortè Paropamisadę. Vel Sosiani positi sunt pro Sogdiani, quale mendum etiam est apud Melam: Gādari, (inquit) Paricani, Bactri & Susiani, Pharmacotrophi. Enumerat eo loco mediterraneas gentes: at Susiani ad sinum Persicum porriguntur. deinde quid Susiani hic ponuntur inter Bactros & Pharmacotrophos, gentem Scythicam, cùm tam longè à Scythis distent? omnino itaque apud Melá legēdú est Sogdiani: hic autē dubito verum Paropamisadas, an Sogdianos ponam.

Dacrianos] Lego Bactrianos.

Arogotos) Fortè Arachosios: quorú vrbs Arachotus.

Acianos] F. Arianos.

Orocenos] F. Osroēnos.

Anidrosos] F. Gedrosi, qui rectè etiā Anydrosi dici possunt, quoniam aquarum penuria laborant.

Arabos] An Arabes? an Arbies? ad Arbim fluuium, qui Arabius, & populi Arabes ab Arriano nominantur.

Sitticenos] Sittacene, Assyriæ regio, quæ etiam Apolloniatis dicitur, & Arbelitis & Palæstine: Ptol. Strabo, Plinius.

Cattigaucos] An Cattos & Cauchos? Sed quid hi ponuntur inter gētes orientalis Oceani? Idem de quibusdam aliis gentibus, quæ sequūtur, quæri potest. An Catacetos, apud Plin. an Cattigitta?

Cerissos] An Cyrrestas, an Coraxios?

Vaccæos &
Vardæos] Vaccæi & Varduli populi sunt Hispaniæ: sed hi in occidēte, nihil ad oriētalem Oceanum pertinent. Vardæi Liburnorum gens sunt: Vadæi à Plinio in Arabia felice ponuntur.

Antequinos] In M. C. ad marginem annotatum fuit, vel Aquitani: sed non video quomodo Aquitani populis Oceani oriētalis attribui possint: nisi fortè quia Hispani ad orientem positi sunt.

OCCIDENTALIS OCEANI SITVS.

OCEANI OCCIDENTALIS CONTINENTIA HABET

Maria XI.
Insulas XVI.
Montes XVI.
Prouincias XXXVI.
Oppida CXXVIII.
Flumina XIII.
Gentes XLIIII.

OCEANVS OCCIDENTALIS HABET PROVINCIAS,

Italiam,
Hiſpaniam,
Bethicam,
Luſitaniam,
Galliciam,
Aquitaniam,
Britanniam,
Germaniam,
Galliam Belgicam,
Galliam brachatam,
Galliam comatam,
Galliam togatam,
Galliam Ciſalpinā*,
Galliā Trāſalpinam,
Pannoniam,
Rhetiam,
Ciatres*,
Etruriam,
Vmbriam,
Picenum,
Liburniam,
Dalmatiam,
Illyricum,
Noricum,
Venetias,
AEmileam,
Semigallias*,
Sabinas,
Samnium,
Campaniam,
Brutios,
Lucaniam,
Apuliam,
Calabriam,
Hadriæ.

Galliam Ciſalpinam) Ad marginem M. C. notatum erat Tranſcampanam, vel potius Tranſpadanam Galliā hoc loco inſerendam eſſe: eſt autē hæc pars Ciſalpinæ.

Ciatres) Quænam hæc ſit prouincia, ignoro: ac dubito an pro Rhętia hoc nomen poſitum ſit.

Semigallias) Senogallia.

OCEANVS OCCIDENTALIS HABET FAMOSA OPPIDA,

Rauennam,
Aquileiam,
Mediolanum,
Arelatum,
Ticinum,
Ariminum,
Calpos*,
Calpis*,
Cordubam,
Betones,
Toletum,
Bracaram,
Lucuſam,
Auguſtam,
Vacam,
Celtiberiam,
Cæſarea-Auguſtam,
Tarraconam,
Hiſpalin,
Cæſareacum,
Ambianis,
Tungri,
Agrippinam,
Triuerim,
Sirmium,
Senones,
Auguſtodunum,
Auguſta Nemetum,
Auguſta Taurinotū,
Lugdunum,
Magonciacum,
Viennam,
Maſsiliam,
Altinum,
Veronam,
Taurinum*,
Vincentiam,
Doronam,
Henemonam,
Cremonam,
Patauiam,
Brixiam,
Dertonam,
Concordiam,
Mantuam,
Vercellis,

Laude,
Mutinam,
Fauentiam,
Iader,
Salone,
Bregantium,
Laiser,
Viminatium,
Peice",
Singidunum,
Nirsiam",
Sisciam,
Alincum,
Brigentionem,
Argentorato,
Carnunto,
Sabariam,
Pœtauionem,
Bonameto,
Argentariam,
Sauromacum,
Nemausum,
Dorocordoros,
Amambriam,
Sanctones,
Lingones,
Menapum,
Betos,
Nepe,
Sutrium,
Bleram,
Forum Veasi",
Forū Sempronij,
Forum populi",
Forum Cornelij,
Forum Flaminij,
Forum nouum,
Forum subuerte,
Spolitium,
Harniam,
Interamnam,
Bulsinis,
Aretium,
Penetre",
Cumulo-mutusco,
Aquino,
Abellino,
Telese,
Albano,
Aritiam,
Coræ,
Bellitras,
Terracinam,
Antium,
Hostiam,
Fundis,
Formias,
Venturnas,
Capuam,
Neapolim,
Ardeam,
Cumas,
Acerras,
Nolam,
Caudi,
Beneuentum,
Ecas",
Erdonam,
Aufidenam,
Sulmonam,
Venafri,
Luceriam,
Nuceriam,
Arpos,
Corfinios,
Lupias,
Tarentum,
Odrunto,
Canusium,
Marcellianum",
Salernum.

Calpos &

Calpis] Calpe mons, & in eius radicibus vrbs Calpe vetusta, & haud abiecta, Hispanorū quondam nauale. Strabo lib. 3.

Taurinum] Suprà nominauit Augostā Taurinorum, quæ etiam Taurinum nominatur. itaque hoc loco intelligendum puto Taurinum Pannoniæ, quod Aurinum etiam ab Antonino nominatur.

Peice] Peuce: & ita legitur in Danubii descriptione.

Nirsiam]. Nursiam.

Forum Veasti] F. Forum Cassi.

Forum populi] In quinque proximis vrbium nominibus in nostro exemplari legitur Foro, vt Foro populi, Foro Cornelii:

ſed ex Cuiatii exemplari adnotatum erat Forum populi,&c. idque ſequuti ſumus.

Penetre] Ita in noſtro exemplari legitur: ſed alia manu annotatum erat Peneſtre, Præneſte.

Ecas] Antonino Eſcas: hinc Æcani Plinio dicti.

Marcellianum] Vel Macellianum.

OCEANI OCCIDENTALIS FLVMINA SVNT,

Betis,	Geon,
Tagus,	Bicornius,
Minius,	Danubius,
Hyberus,	Draus,
Araris,	Suanus,
Rhodanus,	Trimon,
Garumna,	Tyberis.

Hæc ſunt flumina Oceani occidentalis famoſa. Nam ſi eius flumina omnia requirantur, nec charta nec manus ſufficeret. Tamen ne nominatorum fluminum etiam in hac parte ortus, curſus, occaſúſque requirat diligentia ſolers lectoris, etiam in hoc ſatisfacere procurabo, pauliſper ad eorum initiū recurrens, ſingula ſuo ordine monſtraturus, ita:

Fluuius BETIS naſcitur in campis Hiſpaniæ: currit millia CCCCX. in Oceanum occidentalem ſuſcipitur.

Fluuius TAGVS naſcitur in campis Hiſpaniæ: currit millia CCCII. occidit in Oceano occidentali.

Fluuius MINIVS naſcitur prope Pyrenæum: in rotunditatem vertitur, vt Brigantium oppidum maritimum includat: currit millia CCCX. & ſic in Oceano occidentali recipitur.

Fluuius HYBERVS naſcitur ſub radicibus montis Pyrenæi: currit millia CCIIII. infundit ſe occidentali Oceano.

Fluuius ARARIS naſcitur à Pœtauione veniens, relicta cauda ortus ſui: ſtatim ei fluuius

RHODANVS occurrit, & ſimul vnum faciunt: in mare ingrediuntur egreſſi Arelatum. Sed hunc, quem fluuium Bicornium diximus, ante coniūctionē Rhodani in ſupernis aliud nomē accepit præter Bicorniū. nā in prouincia Germania fluuius Rhenus dicitur, alibi, vt diximus, Bicornius, alibi fluuius Araris appellatur. Ita ergo hic fluuius tribus nominibus nūcupatur, eùm ſit vnus & dimidius. quòd Araris, vt ſuprà diximus, ducit à mari Pœtauionēſi vſq; ad mare Tyrrhenū cōtra inſulas Baleares: eius autē medietas habet aculeū pertortuoſum Lugduno, vbi naſcitur. Vbi autem inruit, vtrū in Oceanum occidentis, an in mare Tyrrhenum, in præſente poteſt videri, quia ab aqua ad aquam videtur currere. Pergit millia DCCCLII.

Fluuius RHODANVS naſcitur in medio campo Galliarum, & occurrit ei Bicornius ſuprà dictus, curſu merſúque quo diximus.

Fluuius GARVMNA naſcitur in campis Aquitaniæ: currit millia CCVII. influit Oceano occidentali.

Fluuius GEON naſcitur in Galliarum campis: influit Oceano occidentali: currit millia CCCCII.

Fluuius qui BICORNIVS dicitur, naſcitur in campis Germaniæ: inundans eandem regionem à Petabio: currit millia CCCCII.

Fluuius DANVBIVS naſcitur ex Alpibus: procedens geminatur, & effecti duo .i. Danubius &

DRAVS, includunt intra se Pannoniarum plurimas ciuitates, idest, Acinteū, Præcetionē, Carnuntū & Seueriā: & redeunt in vnū qui fuerāt duo: & per nō paruū adunati, currūt per lōgā rotūditatē. quæ rotūditas etiā oppidū Peuce includit, & ex ipso fluminali circulo septē crines fluminū procedūt infundētes se in Pontū. Ergo cōstat Danubiū exeuntē de Alpibus in proximo Draum edere, sed vnus diffunditur per crines suprascriptos: currit millia DC.

Fluuius SVANVS* nascitur in Norico de monte Alpion, currens in campis in modicam rotunditatem: cōcludit se in modum visionis amigdalæ, & iterum circumactus per Sirmium oppidum & Singidunum coloniam, iungit se Danubio ad locum Mursæ oppidi; & omnes simul in Pontum ingrediuntur, & vocatur fluuius Ister. Apparet autem Danubium & Draum & Margū simul in Pontum emergere: currunt vndecies nongenta octoginta millia.

Fluuius TRIMON* nascitur in campis Dardaniæ: currit millia DCCCCVII. influit in AEgæum mare.

Fluuiorum rex pulcher TIBERIS, cui primatū æternæ vrbis Romæ singularis tribuit magnitudo, nascitur ex monte Apennino: currit millia CCCC. per Vrbem sacrā geminatur, & facit insulam regioni quartædecimæ, vbi duo pontes appellantur. Pōst iterū vbi vnus effectus per pontē Lepidi, qui nunc abusiuè à plebe Lapideus dicitur, iuxta forum boariū, quem Cacum dicunt, transiens, adunatur, gratissimo sono depictus verticibus suorum turbinum, & maritimas naues suscipiens, & mediterraneas adducens, de Etruria, vel Sabinis, ingressus per diui Apostoli Petri portā, intra Ostiensem portā, quæ est diui Pauli Apostoli, & viam portuensem, quæ est sancti Fœlicis martyris, vrbem egreditur, quâ naues de portu vrbis ad dominam totius mundi Romā ascendunt. Hîc iterum circa sextum Philippi, quod Prædium missale appellatur, geminatur, & in duobus ex vno effectus, insulam facit inter portam Vrbis & Ostiā ciuitatē: vbi populus Romanus cum Vrbis præfecto, vel cōsule, *Castorū celebrandorū causa egreditur solennitate iucūda. Insula verò quam facit intra Vrbis portū & Ostiam ciuitatem, tantæ viriditatis amœnitatisque est, vt neque æstiuis mensibus, neque hyemalibus pasturæ admirabiles herbas dehabeat: ita autem vernali tempore rosa, vel cæteris floribus adimpletur, vt præ nimietate sui odoris & floris insula ipsa Libanus almæ Veneris nuncupetur.

Araris nascitur à Pœtauione, &c.] Quæ de Arari scribit, ingenuè fateor me nō assequi, neque scire de quo Pœtauione loquatur. Quòd verò Ararim, Rhodanū & Rhenum quasi cōfūdit, manifestus error est. In Heluetiis maximus fluuius Arula Rhenum ingreditur. hinc fortè error ortus est, quòd hunc fortè aliqui etiam Ararim nominarunt.

Rhodanus] Huius quoque ortus malè describitur. non enim in Galliarum campis, sed ex summis Alpib' apud Leopōtios Viber os oritur.

Geon] Fortè Ligeris erit, aut Sequana.

Suanus] Hîc Plinio & Straboni Saus vel Sauus nominatur.

Trimon] Strimon.

Castorum celebrandorū] In altero exēplari legitur Castrorum, sed malo Castorum. videtur autem festum indicare Maiumæ, de quo Suidas, Maiumas, inquit, festum fuit Romæ Maio mense, quo principes ciuitatis Ostiæ, quæ maritima vrbs est, delitiis vacantes alii alios in marinas aquas coniiciebant.

OCEANVS OCCIDENTALIS HABET GENTES,

Gothos,	Herulos,
Thuringos,	Sarmatas

Marcomannos,
Longobardos,
Sueuos,
Alanos,
Francos,
Alamannos,
Tolosantes,
Gentes* VIIII. Populum Narbonẽsem, qui sũt gẽtes VIIII.
Milita marino*,
Ritianum*,
Morinos,
Amsibarios,
Langiones,
Burgundiones,
Gippidas*,
Armolaos,
Manianos,
Quadiuastos,
Necapidulos,
Hettios,
Gypæos,
Hunos,
Saturianos,
Franciscanos*,
Rugos,
Hasmos, vel Hamos:
Varros,
Tungros,
Basternas,
Carpicotos,
Senatum populúmq; Romanũ, gentémque togatam.

Gentes VIIII. populum, &c.] Populi inter Ligerim & Garumnam, qui Aquitaniæ ab Augusto attributi sũt, Plinio teste: postea peculiaris prouincia facta est Nouempopulana, siue Narbonẽsis tertia. Libellus Prouinciarum Galliæ, & Notic. lib.

Milita marino, Ritianum] Videtur omnino nomẽ hoc mẽdosũ esse: sed quid substituã, dubito. an Limes Armoricanus? an Armoritianos, quorũ Iornãdes meminit?

Gippidas) Gepidæ aliis dicũntur.

Franciscanos) Arbitror Franciscanos à Francis denominatos esse. sic etiã in libro Notitiarum in Dacia Ripensi nominantur Dacisci, nomine haud dubiè à Dacis deducto.

OCEANI SEPTENTRIONALIS SITVS.

OCEANVS SEPTENTRIONALIS HABET

Maria IX.
Insulas XXIIII.
Montes XI.
Prouincias XII.
Oppida L.
Flumina XIX.
Gentes XXVIII.

OCEANI SEPTENTRIONALIS MARIA SVNT HAEC,

Hirtilum*,
Pontum,
Mare Mæotis,
Bosphorus,
Mare Phores*,
Cymericum,
Mare Thracium,
Propontidis,
Bosphoron.

SCHOLIA IN SITVM OCEANI SEPTENTRIONALIS.

Hirtilum mare) Lego Myrtilum: quod & Myrtoum à Myrtilo dictum. nam pòst mentionem facit Cycladum, quæ iacent in Myrtoo mari, vt etiam Antoninus docet.

Mare Phores) Mare Pharium, cuius Dionysius meminit, ac post Creticũ mare inquit sequi duo maria, Pharium & Sidonium: vbi Eustathius interpres annotat, Pharium mare veteres Parthenium sinum vocasse: & quemadmodum Sidonium & Issicum mare à Sidone & Isso ciuitatibus nomina acceperunt, sic etiam Pharium dici ab Alexandrina Pharo.

OCEANVS SEPTENTRIONALIS HABET FAMOSAS INSVLAS,

Cyclades*,& cum his alias 11.
Ebogea, vel Eubogea,
Delos,
Ippopodes,
Rhodos,
Cypros*,
Item Cypros*, vel Paphos,
Paphies*.

Cyclades,&c.] Cycladũ nomina cùm ab aliis auctoribus peti possint, tum ab Antonino nostro, qui Cyclades aliásque insulas quarum hic fit métio, enumerat. Quòd autem Cyprum bis ponit, & Paphum atq; Paphies, nõ videtur mendo carere. Antoninus, Insula, inquit, Cypros, siue Paphos, Veneri consecrata. Quid si altero loco pro Cypro Scyros legatur? pro Paphies, Paros, marmore candidissimo, quod Parium dicitur, celebris?

OCEANVS SEPTENTRIONALIS FAMOSOS MONTES HABET,

Hyperboreum,
Ryphæum,
Hipanim,
Caucasum,
Hemum,
Taurum,
Germania minor*,
Euodum*,
AEthnam,
Cauinastes*,
Gratus*.

Germania minor] In margine adnotatũ est in M. C. Armenia minor: & hæc lectio placet. etsi enim Germania septentrionalis prouincia est, tamen nullus (quod sciam) mons hoc nomen habet: at Armenia minor etiam hic inter prouincias Oceani septentrionalis numeratur, & mons Armonius, seu Armenius, idem nomẽ habet cùm prouincia, qui suprà inter orientis montes nominatus est.

Euodum] Fortè legendum Emodum.

Cauinastes] Inter orientis montes Caucastes nominatus fuit.

Gratus] Lego Cragus, quod nomen est montis in Lycia, quam partem Tauri facit Pomponius & Plinius: meminêre huius etiam Horatius & Ouidius.

OCEANVS SEPTENTRIONALIS HABET PROVINCIAS,

Macedoniam,
Achaiam,
Asiam,
Lyciam,
Galatiam,
Paphlagoniam,
Bithyniam,
Lydiam,
Pamphyliam,
Cappadociam,
Thracias,
Armeniam minorẽ.

OCEANVS SEPTENTRIONALIS HABET FAMOSA OPPIDA,

Heracliam,
Serdiceam,
Peliam*,
Thessalonicam,
Birithos,
Chalcedonam,
Nicomediam,
Hamisos,
Commanos,
Tharsos,
Pompeiopolim,
Olympos,
Cybariam*,
Araxatam*,
Ticinum*,
Nuceriam*,
Sindi*,
Tauriam,

Sinde*,

Sinde*,
Alexandricindus*,
AEternasos*,
Milidos,
Ephesos,
Cerciram*,
Cœlesyrie*, vel Cœliasæ,
Sextos*,
Quidicos*,
Ilium,
Troiam,
Helide,
Troas,
Anterenon, vel Anteronon,
Nichiã, vel Nicheam,
Tarissam*,
Focis,
Cirram,
Deleis,
Botroton,
Acroceraunia̅m,
Dyrrachium,
Athenæ,
Brithothæ,
Iscion,
Arce,
Theceas*,
Maleon,
Candiacam,
Philopolis,
Chrysopolis,
Eliopolis*.

Peliam] Forte Pellam.

Cybiriam] Malim Cybiram, oppidum Lycaoniæ, vel ex vnius Ciceronis scriptis satis notum.

Araxatam] Stephanus meminit Araxæ vrbis Lyciæ: item Artaxata Armeniæ à Strabone, Stephano & aliis, celebratur: eámque vt celebriorem hic commemorari puto.

Ticinum &
Nuceriam] Sunt hæ ciuitates Italiæ satis notæ: sed cùm Italiam nõ numeret inter prouincias septentrionalis Oceani, nõ video cur hic commemorentur: itaque locum mendosum puto. Pro Nuceria malim Ancyram substituere.

Sindi &
Sinde] Meminit Ptolemæus Sindæ oppidi in India: sed id nihil ad hunc locum: item Sindæ oppidi Sarmatiæ Asiaticæ, quod Plinius Sindicam vocat: à quo Sindicus seu Sindiacus portus Ptolemæo & Straboni: cuius fortè hic meminit. Est etiã satis nota Synnada, Asiæ minoris vrbs, in qua cõuentus habebatur à proconsulibus: de hac an loquatur auctor noster, dubito. Meminit etiam Plinius Sindæ, oppidi Lycaoniæ, in cõfinio Galatiæ & Cappadociæ, & Side, oppidi Pamphyliæ.

Alexãdricindus] De hoc quoque nomine dubito, num fortè duo nomina in vnum confusa sint, & ex Cnido Cindus facta.

Æternasos] Fortè Halicarnassus.

Cerciram] Si liceret, pro Cercira libenter nomen aliquod oppidi in Asia minore substituerem, vel Thyatira, vel Coricum Ciliciæ, &c.

Cœlesyriæ, vel Cœliasæ] Quid si Clazomene legamus, aut Lampsacum? nisi quis malit Zeliam ad Hellespontum legere, aut Celænæ, vel Colossæ, quę sũt Phrygiæ oppida à Plinio commemorata.

Sextos,
Quidicos] Fortè Sestus & Cyzicus.

Tarissam] Lege Larissam.

Thecas] Fortè Thebas: vel Lechæum, præsertim cùm sequatur Maleon. Plinius Peloponnesi latitudinem metitur à promontorio Maleæ ad oppidum Lechæum Corinthiaci sinus.

Eliopolis] Fortè Iuliopolis: quæ vrbs Bithyniæ, vt & Chrysopolis, à Plinio cõmemoratur. Heliopolis enim (siue Ægyptiam intelligas, siue Syriacam, iuxta quã Orontes oritur) ad hanc enumerationem non pertinet. Neque Solos Ciliciæ hic significari puto, patriam Chrysippi: quam Heliopolim quoque vocat Solinus.

OCEANVS SEPTENTRIONALIS HABET FLVMINA,

Tanaim*,
Borysthenem,
Mæotidem,
Nain,
Thesimon,
Fassin,
Chorestem,
Timrim,
Gaddum,
Peramos*,

Percium*, Acheloum, Alpheum, Eurotas, Rudacum, Hermunam, Meandrum, Surum, Hasdrubelam. Hæc sunt flumina Oceani septentrionalis: tamen ne quis etiam in his ortus, cursus, occasusque requirat, paulisper ad eorum regressus exordium, dicere non morabor.

Fluuius TANAIS* nascitur de monte Hyperboreo, quâ sunt Riphæi in monte Surdo*: fluit in paludibus Mæotidis: currit millia DCLIIII.

Fluuius BORYSTHENES nascitur de monte Hyperboreo: influit in Pontum: currit millia CCX.

Fluuius MAEOTIS nascitur de monte Spano: influit in mare Mæotis: currit millia CCIIII.

Fluuius NAIS nascitur de monte Tauro: influit in mare Ponticum: currit millia CCV, vel CCCV.

Fluuius THESIMON nascitur de monte Caucaso, & egeritur in mare Pōticum: currit millia CCX.

Fluuius FASSIS nascitur in campis sub monte Caucaso: egeritur in mare Ponticum: currit millia CCCV.

Fluuius CHORESTES nascitur de monte Tauro: fluit in mare Tyrrhenum, vbi est insula Rhodos: currit millia DCCCXV.

Fluuius TIMNIS nascitur de monte Tauro: fluit in mare Tyrrhenum ad Cycladas: currit millia CCCCXXII.

Fluuius GADDVS nascitur de monte Tauro: influit in mare Cycladum: currrit millia CCXXX.

Fluuius SPIRAMOS* nascitur de monte Tauro: influit in mare Adriaticum contra insulam Cyprum: currit millia CCCXXII.

Fluuius PERCIVS* nascitur de monte Ida Macedoniæ prouinciæ: influit in mare AEgæum: currit millia DCII.

Fluuius ACHELOVS nascitur in campis Epiri: influit in mare Ionicum: currit millia DCCXC.

Fluuius ALPHEVS nascitur in campis Achaiæ: influit in mare Tyrrhenum: currit millia CCCCLXX.

Fluuius EVROTAS nascitur in campis Phrygiæ: influit in mare Hellespōtum: currit millia CCCC.

Fluuius RVDACVS nascitur in campis Syriæ: influit in mare Hellespontum: currit millia CCCC.

Fluuius HERMVNAS nascitur in campis Asiæ: influit in mare Cycladum: currit millia DIX.

Fluuius MEANDRVS nascitur in campis Asiaticis, bicornius: currit, quasi sint duo redigentes se in vnum: influit in mare Cycladum: currit millia DCCCCXCVII.

Fluuius SVRVS nascitur in campis Pāphylię: per anfractus tortuosos influit in mare insulæ Rhodos: currit millia CCCCXXII.

Fluuius ASDRVBELA* nascitur de monte Boduo: influit in mare Caspiū, irrumpens montem Caucasum: currit millia CCCXVI.

Tanais, &c. quâ sunt Riphæi in mōte Surdo] Locus videtur mendosus: neque montis Surdi vllus, quod sciam, memini. malim legere, quâ sunt Riphæi montis ardua. ita enim postea de ortu Tanais loquitur in describendis Europæ limitibus.

Fluuius Spiramos, &

Percius] Alii scriptores Piramū & Sperchium vocant. Itaque librarii culpa videtur S litera permutata ab vno ad alterum nomen. Cæterùm Sperchium in monte Pelio oriri, & in Maliacum sinum effluere Strabo tradit.

OCEANVS SEPTENTRIONALIS HABET GENTES,

Scythas,
Narbonas*,
Staastenes,
Madeos*,
Sauromatas*,
Ecatas*,
Eunicos*,
Colchos,
Phasias,
Barbaros albos*,
Ignobiles,
Thesmonos,
Roddacos,
Xantibbos,
Symoes,
Leucosirimanes,
Fosfulgoritas*,
Scytheicumos,
Deruicas*,
Rasicas*,
Seres,
Terimodes,
Anartices,
Corasmias,
Massagetas,
Baroponissos,
Sogatonos,
Bactrianos,
Tauromedas.

Narbonas] A Plinio Napæi inter gētes circa Mœotim habitantes enumerantur.

Madeos] An Mardi? an Mędi? Dardanis & Triballis vicini supra Macedoniam?

Sauromatas] Horum nomen notum. alii tamen sunt à Sarmatis, Plinio auctore.

Ecatos,

Eunicos] Nomina sunt mihi incognita. Ad nomen quidem prius alludunt Acte vel Actea, quod olim fuit nomen Atticæ: & Ecatea insula, quæ pòst Eubœa dicta est. sed neq; nomina vetera & inusitata Æthicum proferre voluisse crediderim, neq; in medio barbarorum Græcos ponere. Pro Eunicis malim Heniochos ponere, qui inter Achæos & Colchos ponuntur à Dionysio & Strabone.

Barbaros albos] Quærendum an hic intelligendi sint qui ad Borysthenis ostia Leucem insulam inhabitant: an Leucosyri, qui Cappadoces nuncupati sunt: an Hunni Euthalitæ, qui Hunni albi vocantur: de quibus Procopius lib. 1. belli Persici.

Fosfulgoritas] Bosphorani noti sunt, quorum etiam meminit Cicero Pro lege Manilia. Dicuntur etiam Bosphoritæ, & Bosphorii & Bosphoriani. Meminit autē Eustathius in Dionysium: & Stephanus, Phosphorii loci prope Byzantium, qui nomen accepit à face quam Hecate è fossa ostendit, cùm Philippus cuniculo acto Byzantium capere conaretur.

Deruicas] Stephanus Delbicas nominat, gentem vicinam Hyrcanis: & ait à Ctesia Derbios & Terbissos nominari. Hi sunt, vt arbitror, quos Dionysius Dercebios vocat. hos suprà numerauit inter gentes oriētalis Oceani.

Rasicas] Fortè Lazicas. meminit Lazorum Plinius. Lazices & Lazorum frequens mentio est apud Procopium & Byzantinæ historię auctores.

OCEANI MERIDIANI CONTINENTIA.

OCEANVS MERIDIANVS HABET.

Maria II.
Insulas XVII.
Montes VI.
Prouincias XII.
Oppida LXIIII.
Flumina II.
Gentes Mazices multas.

OCEANVS MERIDIANVS HABET MARIA,

Mare Carpathium & Tyrrhenum.

OCEANI MERIDIANI INSVLAE SVNT,

Sicilia,
Pontia,
Carpathos,
Pantatoria*,
Sardinia,
Corsica,
Galata,
Capraria*,
Fortunatæ*,
Egilio,
Cosrosa*,
Inara*,
Syrtis maior,
Loci Capri*,
Syrtis minor,
Catabathmon*,
Girbe*.

SCHOLIA IN SITVM

OCEANI MERIDIANI.

Pantatoria] Plinius Pandatariam nominat: Ptolemęus Pandatoriam: Antoninus Pandateriram. est autem in Puteolano sinu, nunc Palmaria.

Capraria] Vnam è Fortunatis insulis Caprariam nominari Plinius scribit, sed huius non fit mentio hoc loco, cùm insulę tantùm Tyrrheni & Carpathii maris nominentur. Alia est Capraria, vicina Corsicę, cuius idem meminit, quam Gręci Ægylon dixêre: cuius hic mentionẽ fieri puto. Ægylos autem alia est ab Egilio.

Fortunatæ] Quam insulã hic Fortunatã nominet incertum est: sed Fortunatas insulas Oceani Atlantici non significari hoc loco certum est.

Cosrosa) In margine M. C. Cossora: Plinio, vt arbitror, Cosyra, Straboni Corsura, inter Siciliam & Africam, sicut & Galata, quæ Ptolemæo Calathe dicitur.

Inara) Ænariam, vt arbitror, intelligit, Homero Inarimẽ dictam, Gręcis Pithecusam, à figlinis doliariorum, non à simiarũ multitudine, vt aliqui existimauêre: Plin. lib. 3. cap. 6.

Loci Capri] Caprεę vel ex vita Tiberii Cęsaris notę sunt: verùm aliam insulam significari puto, quando inter duas Syrtes ponitur. &, si liceet cõiecturas afferre, libẽter Lotophagitis legerem, quę Meninx etiam dicitur, sita inter Syrtes, cuius meminit Plinius lib. 5. cap. 6.

Catabathmon] Catabathmos finis est Cyrenaicę, oppidum & vallis repentè cõuexa. Cur autem Catabathmon inter insulas numeret, nescio, nisi fortè propter difficilem propter arenas accessum: quare insulę similis est.

Girbe] Hanc puto esse quę Gerbi hodie dicitur: quam quidam Lotophagitem, alii Cereinam esse volunt.

OCEANI MERIDIANI MONTES SVNT,

Pyramides,
Peronicæ,
Panteus, vel Panceus,
Perratus*,
Atlas,
Coruessa, vel Coruena.

Perratus] Lego Ferratus. meminit autem Ferrati montis Mauritanię Ammianus lib. 19. huic contiguum fuisse scribit oppidum Tubusuptum.

OCEANVS MERIDIANVS HABET PROVINCIAS*,

AEgyptum,
AEthiopiam,
Africam,
Getuliam,
Leugi,
Numidiam,
Libyam,
Pentapolim,
Tripolim,
Mauritaniam-Cæsaream,
Mauritaniam-Sitifensem,

Prouincias Oceani meridiani duodecim esse scribit noster Æthicus, sed tantùm XI. enumerat. videtur autem in hac enumeratione omissa esse Byzacena prouincia, quæ suum consularem habuit, & cuius postea meminit in describendo situ Africæ & populis eius.

OCEANVS MERIDIANVS HABET OPPIDA,

Arabiam*,
Nitiobres*,
Fossam Traiani,
Thebeas*,
Thebais*,
Beronicen,
Ammon,
Tholomaidis,
Cyrenæ,
Fileno,
Naretæ,
OEa,
Rabratam, vel Sabratam,
Leptis magnam,
Thacapas,
Disdum,
Thenis,
Tapsos,
Leptis minorem,
Hadrumetum,
Neapolin,
Clypeis,
Carthaginem,
Vticam,
Hippone Zarito,
Thabracam,
Ippone regio,
Rusiccade,
Calli,
Saldis,
Quinque gētiani,
Rusuccura,
Tipasa,
Cæsarea,
Chartennas,
Portus magnus,
Experides*,
Ballos*,
Laribus,
Siccens.
Obla*,
Susulis,
Assuris,
Zama regia,
Sufibus,
Suffetula,
Cilio,
Theleptis,
Capsæ,
Admedera,
Thesuestis,
Madauros,
Tuburficunu, vel Tuburficumi,
Midorum,
Calaman,
Constantinam,
Mileu,
Tamugade,
Lambesæ,
Sitifi,
Magri,
Taui, vel Zabi,
Tabusutia,
Bioa*.

Arabia] Mela meminit Arabiæ vrbis, in Arabia: & suprà nominauit Eudæmona inter vrbes Orientis.

Nitiobres] Quinam isti sint, ignoro, an Nitriotę, an Nitibrum, oppidum Garamátum, Plinio.

Thebeas,

Thebais] Thebais nominatur summa pars Ægypti contermina Æthiopiæ: peculiaris prouincia ducem habuit, sub cuius dispositione inter alios milites fuit Leg. III. Diocletiana Thebis, vt Notic. liber tradit. Sunt autem Thebæ Ægyptiacæ veteribus celebratæ: itaque prius nomen ad Thebarum vrbem refero, posterius ad prouinciā.

Disdum] Fortè Tisdrum seu Tusdrum.

Experides] L. Hesperides.

Ballos] Fortè est Antonino Bulla regia, vel vallis.

Obla] Fortè Coba municipium.

Bioa] Aliis Bida.

OCEANVS MERIDIANVS HABET FLVMINA DVO, Nilum & Bagradam.

Horum NILVS, qui & Geon appellatur, de secretioribus promit: sed in exordio in AEthiopia videtur, & facit lacum magnum, qui currit in circulo, instagnans millia CLIIII. & exiens de eo lacu, peruenit ad cataractas ulteriores: conficit millia CCCCLXXIIII.

Fluuius BAGRADA cùm prouinciæ Africæ magnus nobilisque & vnicus sit, cur à maioribus inter fluuios non nominatus sit, ignoramus.

OCEANVS MERIDIANVS HABET INNVMERABILES GENTES, quæ nec colligi numero, nec existimari aut comprehendi præ interiacentibus eremis possunt.

ALIA TOTIVS ORBIS DESCRIPTIO.

HANC quadripartitam totius terræ continentiam hi qui dimensi sunt, longè maiores nostri, tripartitam reputari definierunt, inuestigâtes vniuersum orbem Oceani maris limbo circundatum: eásque tres partes, Asiam, Europam & Africam, reputauerunt. Quanuis non defuerunt qui duas partes (sicut diximus) perhiberent, Asiam & Europam. Africam verò in Europam adiiciendam definierunt: quia & spatio latitudinis caret, & cœli malè subiacet climati, laborans aëribus suis, venenis fucísque repleta immanium & incognitarum humano generi innumerabilium bestiarũ. Sed ad propositum remeantes, absque vllorum præiudicio, qui hoc omne totũ duas partes esse voluerunt, tripartitam diuisionem dicere incipiam.

ASIA tribus partibus Oceano circumcincta, per totam transuersi plagam orientis extenditur. Hæc occasum versus à dextra sui, sub axe septentrionis incipientem contingit Europam: à sinistra autem Africam dimittit: sub AEgypto & Syria, mare nostrũ, quod Magnum generaliter dicimus, habet.

EVROPAE incipit initium sub plaga septentrionali à fluuio Tanai, quâ Riphæi montis ardua Sarmatico aduersa Oceano Tanaim fluuium fundunt: qui præteriens aras ac terminos Alexandri Magni Macedonis in Rhobascorum* finibus sitas, Mæotidas auget paludes, quarum immensa inundatio iuxta Theodosiam vrbem Euxinum Pontum latè ingreditur. Hinc iuxta Constantinopolim longè mittuntur angustiæ, donec eas mare hoc quod dicimus nostrũ, accipiat: cui Europæ in Hispania occidentalis Oceanus terminus est apud Gades insulam, vbi Herculis visuntur columnæ, & Tyrrheni maris faucibus Oceani æstus immittitur.

AFRICAE principium est à finibus AEgypti, vrbísque Alexandriæ, vbi Partheno* ciuitas sita est, super hoc mare magnũ, quod omnes plagas terrásque medias interluit. Vnde per loca quæ Catabathmon vocant, iam procul à castris Alexandri Magni, & super lacum Galearum*, deinde iuxta superiores fines Auasitarum missa in transuersum per AEthiopiæ deserta meridianum contingit Oceanum. Terminus Africæ est qui & Europæ: id est, fauces Gaditani freti. Vltimus autem finis eius est mons Atlas, & insulæ quas Fortunatas vocant.

Breuiter trium inter se partium diuisiones diximus: sed ne quid ad plenissimam instructionem desit, ipsarum quoque partium regiones, situs & pro-

uinciarum terminos demonstrabo, vt absque fastidio vniuersa lector agnoscat, vel numerum gentium commanentium.

SCHOLIA IN ALIAM TOTIVS ORBIS DESCRIPTIONEM.

Sequens orbis descriptio extat etiam apud Orosiũ lib.1.cap.2. An autem Orosius hæc ab Æthico sumpserit, an hic ab illo, affirmare nõ possum: mihi tamen verisimile sit, Æthicum altero antiquiorem esse, ideóque hęc Æthici esse. Exordium etiam huius descriptionis non totum legitur in Orosio.

Rhobascorum] In Orosio legitur Roxolanorum. Meminit autem Ptolemæus Rhoboscorum, quos ponit iuxta orientaliores Rha fluuii fontes.

Partheno] In Orosio legitur Parętoniũ: sed ego nihil muto. video enim mare Ægyptiacum, Parthenium etiam nominari ab Ammiano Marcellino lib. 22. & ab Eustathio in commentariis Dionysianis. Et noster postea Libyã inquit incipere à Parthenio ciuitate, vbi iterum in Orosio Parætonii nomen ponitur.

Lacum Galearum] Hic lacus in Orosio nominatur Caleaitium, & in margine duę alię lectiones adnotatæ sunt, Alearsum, vel Chalearsum.

ASIAE PROVINCIAE SITVS CVM LIMITIBVS ET POPVLIS SVIS.

ASIA à media fronte in oriente habet in Oceano Eoo ostia fluminis Gãgis: à sinistra, promontorium Calidardam*: cui subiacet ad Eurum insula Taprobane, ex quo Oceanus Indicus vocitari incipit. dextra habet Imai montis* iugum, vbi Caucasus deficit ad promontorium Samara, quod Aquiloni subiacet, ad ostia fluminis Octacordis*, ex quo Oceanus Sericus appellatur. In his finibus India prouincia est, quæ habet ab occidente flumen Indum, quod Rubro mari accipitur: à septentrione montem Caucasum. Reliqua eius, vt dixi, Eoo & Indico Oceano terminãtur. Hæc habet gentes numero XLIIII. absque insula Taprobane, quæ habet decem ciuitates, absq; reliquis ciuitatibus quæ in aliis habitabilibus insulis illic sunt.

A flumine Indo*, qui est ab oriente, vsque ad flumen Tigrim & Caucasum, regiones sunt, Aracosia, Syria & Media, situ terrarum mõtuoso & aspero. Hæc à septentrione habet Caucasum, à meridie, Mare rubrum & sinum Persicum. In medio autem sui habet flumina principalia, Hydaspem & Carbim: in his habitant gentes XXXII. Sed generaliter Parthia dicitur, quanuis vniuersæ scripturæ sæpe Mediam vocant.

A fluuio Tigris vsque ad flumen Euphraten Mesopotamia est, incipiens à septentrione inter mõtem Taurum & Caucasum, cui à meridie succedit Babylonia: deinde Chaldæa: nouissimè Arabia eudæmon, quę inter sinum Persicum & sinum Arabicum angusto terræ tractu orientem versus extenditur. In his sunt gentes XXXIII*.

Item à flumine Euphrate*, quod est ab oriente vsque ad mare nostrum, quod est ab occasu, deinde à septentrione & Euphrate, id est, à ciuitate Adeusa, quæ in confinio Cappadociæ sita est, haud procul à loco vbi Euphrates nascitur, vsque ad AEgyptum & extremum sinum Arabicum, qui est à meridie, longo angustóque sulco saxis insulísque creberrimo, à mari Rubro, id est ab Oceano*, occasum versus extenditur. Syria generaliter nominatur, habens maximas prouincias, Commagenam, Phœniciam & Palæstinam, absque Saracenis & Nabatæis, quorum gentes sunt numero XII.

In capite Syriæ Cappadocia est, quæ habet ab oriente Armeniam, ab

Aquilone Themiſcyrios campos* & mare Cimmericum: ab occaſu Aſiam, à meridie Taurum montem, cui ſubiacet Cilicia & Iſauria vſque ad Ciliců ſinum, qui ſpectat contra inſulam Cyprum.

Aſia regio*, vel (vt propriè dicam) Aſia minor, abſque orientali parte* vſq; ad Cappadociam Syriámq; protenditur. vndique circumdata eſt mari: à ſeptenttione Ponto Euxino, ab occaſu Propontide & Helleſponto, à meridie mari noſtro, vbi eſt mons Olympus.

AEgyptus inferior eſt, quæ habet ab oriente Syriam Palæſtinam, ab occaſu Libyam, à ſeptentrione mare Tyrrhenum, à meridie montem qui appellatur Climax, & AEgyptum ſuperiorem, fluuiúmque Nilum, qui de littore incipientis maris Rubri videtur emergere in loco qui dicitur Moſſylon emporium: deinde diu ad occaſum profluens facit inſulam nomine Merhoën in medio ſui: nouiſſimè à ſeptentrione inflexus, tempeſtiuis auctus incrementis plana AEgypti rigat. Hunc aliqui auctores haud procul ab Atlante monte fontem habere dicunt, & continuò terræ immergi: inde interiecto breui ſpatio latiſſimo lacu exundans, atque hinc in Oceanum oriētem verſus* per AEthiopica deſerta prolabitur. Rurſus inflexus à ſiniſtra ad AEgyptum deſcendit. Quod quidem verum eſt eſſe huiuſmodi fluuiū manifeſtum & magnum, qui tali ortu taliſque curſu ſit vt Nilos intelligatur. nam & monſtra & cætera ſimilia gignit, qui vtique prope fontem barbaris Dara nominatur: Nuchul cæteri accolæ* vocant. Sed hinc in regione gentium, quæ Libya AEgyptia vocatur, haud procul ab illo fluuio quem à littore maris Rubri prorumpere diximus, immenſo lacu acceptus abſumitur. niſi fortè in eius meatu occulto, in alueo eius qui ab oriente deſcendit, eructat.

AEgyptus ſuperior in orientem per longum extenditur, cui eſt à ſeptentrione ſinus Arabicus, à meridie Oceanus. nam ab occaſu ex inferiore AEgypto incipit, ab oriente, Rubro mari terminatur, vbi morantur diuerſarum nationum gentes numero XXIIII. Et quia à meridiana parte vniuerſam Aſiā deſcripſimus, ſupereſt vt ab oriente & ſeptentrione partes quæ reſtant expediantur.

Mons CAVCASVS inter Colchos, qui ſunt ſuper Cimmericum mare, & inter Albanos, qui ſunt ad mare Caſpium, primùm attollitur. cuius quidē vſque in vltimum orientem vnum videtur iugum, ſed multa ſunt nomina: & multi hoc iugum Tauri montem credi volunt, quia reuera Parcboatras mons Armeniæ intra Taurum & Caucaſum medius continuare Taurū cum Caucaſo exiſtimatur. Sed hoc non ita eſſe diſcernit fluuius Euphrates, qui à radice Parchoatræ montis effuſus in meridiem tēdens, ipſum ad ſiniſtram, Taurum excludit ad dexteram. Itaque ipſe Caucaſus inter Colchos & Albanos, vbi & portas habet, mons Caucaſus dicitur: à portis Caſpiis vſque ad fontem Tigridis fluminis, inter Armeniam & Iberiam, montes Acroceraunii dicuntur: à fonte Tigridis vſque ad Chartas ciuitatem inter Maſſagetas & Parthos, mons Ariobarzanes: à Carris ciuitate vſque ad oppidum Catippi, inter Hyrcanos & Bactrianos mons Menalius*, vbi amomum naſcitur: in quo proximum iugum mons Partao dicitur. Ab oppido Catippi vſq; ad vicum Saphrim inter Dapſaſa* Cauracas & Parthenaſis mōs Oſchobaris: vbi Ganges fluuius oritur, quem & Padum dicunt. A fonte fluminis Gangis vſque ad fontes fluminis Ottorogorræ, qui ſunt à ſeptentrione, vbi ſunt montana Paropamiſſadæ, mons Taurus: à fontibus Ottorogorræ vſque ad ciuitatem

ciuitatem Ottorogorram inter Hunnos & Scythas & Gādaridas mons Caucasus, Vltimus autē inter Eoas & Pasiadras mons Imaus, vbi flumen Chrysorrhoas & promontorium Samara orientali excipiuntur Oceano. Igitur à monte Imao, hoc est, ab imo Caucaso, & dextra orientis parte, qua Oceanus Sericus tēditur, vsq; ad promontorium Borcum & flumē Boreū, & inde tenus Scythico mari, quod est à septentrione vsq; ad mare Caspium, quod est ab occasu, & vsq; ad extentum Caucasi iugum, quod est à meridie, Hyrcanorū & Scytharum gentes sunt XLII, propter terrarum infœcundam diffusionem latè oberrantes.

Mare Caspium sub Aquilonis plaga ab Oceano oritur, cuius vtraque circa Oceanum littora & loca deserta incultáque habentur. inde meridiem versus per longas angustias tenditur, donec per magna spatia dilatatum, Caucasi montis radicibus terminetur. Itaque à mari Caspio, quod est ad orientem, per oram Oceani septentrionalis, vsque ad Tanaim fluuium, & Mæotidas paludes, quæ sunt ad occasum, per littus Cimmerici maris, quod est ab Aphrico vsque ad caput & portas Caucasi, quæ sunt ad meridiem, gentes sunt XXXIIII. Sed generaliter regio proxima, Albania vlterior, sub mari & monte Caspio, Amazonum nuncupatur.

SCHOLIA IN ASIÆ SITVM.

Calidirdam] In Orosio Caligardama & Calligicum legitur: Ptolemæo videtur Coru nominari, Plinio Colaicum.

Imai montis] In Orosio Emodi montes nominātur, vbi Caucasus deficit: attamē apud eundem postea scribitur, Imaum vocari, vbi promontorium Samara orientali excipitur Oceano.

Octocordis] Hunc fluuium Orosius Ottorogorram nominat, quod montis nomē est Ptolemæo: ab eo autem inter præcipua flumina Sericę nominatur OEchardes.

A flumine Indo, &c.] Proximam Indię facit Parthiam: huic attribuit Arachosiā, Syriam & Mediam. In Orosio additur Persis, & Assyria rectius loco Syrię ponitur. In Isidoro (qui nō pauca ex Æthico descripsit) sic legitur, Parthia ab Indiæ finibus vsque ad Mesopotamiā generaliter nominatur. propter inuictam enim virtutem Parthorum, & Assyriæ & reliquæ proximæ regiones eius nomen traxerunt. sunt in ea, Aracusia, Parthia, Assyria, Media & Persida: quæ regiones sibi inuicem coniunctæ, initium ab Indo flumine sumunt, Tigri clauduntur, locis montuosis & asperioribus sitæ, habentes fluuios Idaspem & Arbem.

In his sunt gentes XXXIII] In Orosio duntaxat XXXIII gentes numerantur.

Item à flumine Euphrate, &c.] Syriæ finis est à septentrione Cappadócia & Armenia: itaque malim legere in Æthico, A septentrione ab Armenia, id est, à ciuitate Adcusa, &c. sed cùm aliter habeat manuscriptus codex, nihil mutare volui. In Orosio sic legitur, Deinde à septentrione, id est, à ciuitate Dascuta, vel Dazusa, quæ in cōfinio Cappadociæ & Armeniæ sita est.

Ac paulo pòst, Longo angustóq; sulco, saxis insulisque creberrimo, à mari Rubro, id est ab Oceano: & hîc in M. C. alia lectio adnotata est, Lōgo angustóque sulco saxis inclusus vsque ad Rubrum mare ab Oceano occasum versus, &c. Cæterùm vtraque lectio ad sinum Arabicum refertur. quòd si pauca immutētur, ad regionis descriptionem hæc referri possint, nempe, Longo angustóque sulco saxis inclusa à mari Rubro, id est, ab Oceano, ad occasum versus extenditur. Sic Isidorus, Situs eius (loquitur autem de Syria) porrectus in immensam longitudinem, in lato angustior.

Ab aquilone Themiscirios campos] In M. C. Ethemiscirios legitur: in Isidoro, qui hæc ad verbum transcripsit, & Hemisciorios, vel Cemescerios habetur. Asia regio, &c. absq; oriētali parte, &c.] Legēdū, Ab oriētali parte: vel, Absq; orient. parte, qua vsq; ad, &c. atq; sic in Orosio legitur.

Atq; in Oceanum oriētem versus, &c.] Alii hîc legūt, Oceano tenus oriētē versus.

Nuchul cæteri accolæ] In nostro codice legebatur, Nilum vocant: sed ex Mela & Orosio Nuchul reposui, qui Nilum ab accolis ita vocari tradunt.

Menalius] In Orosio, Memarmali.

Dapsassa] In Orosio, Dahas ac Auracas & Parthyrnas. Quæ proximè sequuntur vsque ad Europæ descriptionem, ex Orosio addidimus.

EVROPAE SITVS CVM LIMITIBVS SVIS ET POPVLIS.

Expliciti sunt, quanquam breuissimè, fines Asiæ: nūc EVROPAM, in quātum conditioni humanæ conceditur, indicabo: in qua nobis Italia reputatur. Incipit à montibus Riphæis, à flumine Tanai Mæotiisque paludibus quæ sunt ad orientem, per littus septentrionalis Oceani, vsque in Galliam Belgicā, & flumē Rhenū quod est ab occasu: deinde vsq; ad Danubium, quē & Istrū vocāt, qui est à meridie, & ad orientē directus, Pōto suscipitur. Hinc ab oriēte Alania est, in medio Dacia, vbi est Gothia: deinde Germania, vbi plurimā partē Sueui tenēt: quorū omnium gentes sunt LIIII. Nūc quicquid à barbarico Danubius vsque ad mare nostrum interrumpit, expediam.

MOESIA ab oriente habet ostia fluminis Danubii: ab euro Thraciam, à meridie Macedoniam, ab Africo Dalmatiam, ab occasu Istriam, à circio Pannoniam, à septentrione Danubium.

THRACIA habet ab oriente Propontidis sinum, & ciuitatem Constātini, quæ Byzantium priùs dicta est: à septentrione Dalmatiā habet & sinū Euxini Ponti: ab occasu Africo Macedoniam, à meridie AEgæum mare.

MACEDONIA habet ab oriente AEgæum mare, à borea Thraciam, ab euro Eubœam & Macedonicum sinum, à meridie Achaiam & AEgæum mare: à fauonio montes Acroceraunios, in angustiis Adriatici sin., qui mōtes sunt contra Apuliam atque Brundusium: habet ab occasu Dalmatiam, à circio Dardaniam, à septentrione Mœsiam.

ACHAIA vndique propemodum cincta est mari. nam ab oriēte habet Myrtoum mare, ab euro mare Creticum, à meridie Ionium, ab Africo & occasu habet Cœphaliam & Cassiopiam insulas, à septentrione sinum Corinthium: ab aquilone angustum terræ dorsum, quod quidem Macedoniæ coniungitur, vel potius Atticæ, qui locus Isthmos vocatur, vbi est Corinthus: hic est in Attico ad boream non longè ciuitas Athenæ.

DALMATIA habet ab oriēte Macedoniam, ab aquilone Dardaniā, à septentrione Mœsiam, ab occasu Istriam & sinum Liburnicum, & insulas Liburnicas, à meridie Adriaticum sinum.

PANNONIA, NORICVS & RHAETIA habent ab oriente Mœsiam, à meridie Istriam, ab Africo Alpes Penninas, ab occasu Galliam Belgicam, à circio fontem Danubii, & limitem qui Gallias & Germaniam à Danubio dirimit: à septentrione habet Danubium & Germaniam.

ITALIAE venerabilis & singularis situs à circio in eurum tenditur: habet ab Africo Tyrrhenum mare, à borea Adriaticum mare, in sinu cuius continenti terræ contigua est, vbi Alpium obicibus cingitur, quæ à Gallico mari super Ligusticum sinum exsurgunt: hinc incipiunt Narbonensium fines: deinde Galliam Rhætiámque secludunt, in sinum Liburnicum.

GALLIA Belgica habet ab oriente limitem fluminis Rheni & Germaniam: ab euro Alpes Penninas, à meridie prouinciam Narbonensem, ab occasu prouinciam Lugdunensem, à circio Oceanum Britannicum, à septentrione Britanniam insulam.

Gallia Lugdunensis ducta per longum est, & per angustum inflexa: Aquitanicam prouinciam semicingit: quæ ab oriente habet Belgicam, à meridie partem prouinciæ Narbonensis, quà Arelas ciuitas sita est, vbi mari Gallico Rhodanus flumen accipitur.

Narbonensis prouincia, pars Galliarum, habet ab oriente alpes Cottias:

ab occidente Hiſpaniam, à circio Aquitaniam, à ſeptentrione Lugdunenſem, ab Aquilone Galliam Belgicam, à meridie mare Gallicum, quod eſt inter Sardiniam & inſulas Balearias. Huic ſunt in fronte, quà Rhodanus fluuius in mare exit, inſulæ Schœchades.

Aquitania prouincia obliquo curſu Ligeris fluminis, qui ex plurima parte terminus eius eſt, in orbem agitur. Hæc à circio Oceanum habet, qui Aquitanicus ſinus dicitur: ab occaſu, Hiſpanias: à ſeptentrione & oriente, Lugdunenſem, ab euro & meridie Narbonenſem prouinciam contingit.

HISPANIA vniuerſa terrarum ſitu trigona, & circumfuſione Oceani Tyrrhenique pelagi penè inſula efficitur. Huius angulus prior ſpectat orientem, à dextris Aquitanicam prouinciam, à ſiniſtris Balearico mari Narbonenſium finibus coartatus ingreditur. Secundus angulus intendit, vbi Brigantia ciuitas ſita eſt Galliciæ, ac altiſſimum farum: & inter pauca memorandi operis ad ſpeculam Britanniæ erigitur. Tertius angulus eius eſt, quo Gades inſulæ in Africam intentæ, Atlantem montem interiecto ſinu Oceani proſpiciunt. Hiſpania citerior ab oriente incipit ex Pyrenæis ſaltibus: à parte ſeptẽtrionali vſq; ad Cantabros Aſtureſq;, atque per Vaccæos & Oretanos, quos ab occaſu habet, poſita in noſtri maris littore Carthago determinat. Hiſpania vlterior habet ab oriente Vaccæos, Celtiberos & Oretanos: à ſeptẽtrione Oceanum, ab occaſu Oceanũ, à ſeptentrione Oceanũ, à meridie Gaditanum Oceani fretum, vnde mare quod Tyrrhenum vocatur, emittitur.

Et quoniam Oceanus habet inſulas Britanniam & Hyberniam, quæ in auerſa parte Galliarũ ad proſpectũ Hiſpaniæ ſitæ ſunt, breuiter explicabũtur.

BRITANNIA Oceani inſula per longum in boreã extenditur. Habet à meridie Gallias: cuius proximum littus tranſmeantibus ciuitas aperit, quæ dicitur Rutubi portus: vnde haud procul à Morinis in auſtro poſitos Menapos Batauóſque proſpectant. Hæc inſula habet in longo millia paſſuum DCCC, in lato millia CC.

A tergo, vnde Oceano infinito patet, ORCADES inſulas habet, quarũ viginti deſertæ ſunt, XIIII coluntur.

Inſula TILAE, quæ per infinitum à cæteris patet longius ſecreta, in medio Oceani ſita, vix paucis nota habetur.

HYBERNIA inſula in Britanniam & Hiſpaniam longiore ab Africo in boream ſpatio porrigitur: cuius partes priores intentæ Cantabrico Oceano Brigantiã Galliciæ ciuitatem ab Africo ſibi in circiũ occurrentem, ſpatioſo interuallo procul ſpectant: ab eo præcipuè promontorio vbi Sacanæ fluminis oſtiũ eſt, vbi Velabri Luceniq; cõſiſtunt. Hæc priori Britanniæ ſpatio terrarũ anguſtior, cæli ſoliſq; temperie magis vtilis, à Scotorũ gentibus colitur.

Huic etiam MEVANIA inſula proxima eſt, & ipſa ſpatio non parua, ſolo commoda, æquè à Scotorum gentibus habitatur. In his ſunt fines totius Europæ, in quibus totius regina mundi cæleſtis habetur Italia, ſingulari virtute, fertilitate, potentia, toto mundo ſacrata.

SCHOLIA IN EVROPÆ SITVM.

Mœſia ab Oriente] Locus hic mihi ſuſpectus eſt, & inter Mœſiæ & Thraciæ deſcriptionem aliquid interponendum puto. neq; fortè mendo erret, quòd Danubiũ ab oriente & Septentrione limitem Mœſię facit. Apponam autem hic Iſidori verba, ex quibus fortè Æthici locus reſtitui poteſt. Hæc autem ab oriente oſtiis Danubii iungitur: ab euro verò, Thracia: à meridie, Macedonia: ab occaſu, Iſtriæ copulatur. poſt Mœſiam autẽ Pannonia eſt: inde Noricus ager, frigidus & parcius fructuoſus, poſt

quem Rhæticus frugibus ferax, qui excipit Galliam Belgicam.

Thracia,&c.] Descriptio Thraciæ cum Macedonia confunditur in M.C. nos locũ hunc ex Orosio restituimus.

Achaia.&c.] Achaiæ terminum ab orientẽ ponit Mortuum mare. ita enim in M.C. legitur: nos Myrtoum reposuimus, quod & Myrteum nũcupatur. Porro Cæphaliam & Cassiopã insulas puto esse Cæphalæniam & Cassiopẽ, vt Orosius vocat. Isidorus, qui penè iisdem verbis Achaiam describit: tantùm nominat Cassiopas insulas: quæ autem hæ sint, mihi incertum est: an Corcyre, in qua Cassiope oppidum.

Alpes Apenninas] Eodem ferè modo Isidorus ponit Pannoniæ limitem, ab Africo Alpes Apẽninas, ab occasu Galliã Belgicam, à septentrione Danubii fontem, vel limitem, qui Germaniam Galliámq; secernit. quos limites noster à Circio ponit, à septentrione Danubium & Germaniam.

In sinum Liburnicum] Orosius, Donec in sinu Liburnico defigantur.

Emittitur] Orosius, Immittitur.

AFRICAE SITVS CVM SVIS LIMITIBVS ET POPVLIS.

AFRICAM, quã in tertia orbis parte maiores nostri & eius adsentatores accipiẽdam aliquanti protulerunt, non spatio mensuræ, sed circumclusionũ ratione, sicut suo mari, quod ab occasu ex Oceano exoritur, in meridiem magis vergens præfocatur: inde Africæ limes coartatam & angustiorem claudit eremum. Hinc etiam aliqui, quamuis eam lõgitudinem habere existiment, tamen multo angustiorem intellexerunt, vt inuerecundum dicerẽt tantæ angustiæ prouinciam tertiam dici partem: sed in Europa eam iudicauerunt reputandam. hoc est, vt non eam similem duabus dicerent, sed de duabus vni subiectam, quæ ardore venenóque deformis, plus habet eremi quàm montes. Africam per omnia situ & populis minorem esse certissimũ est, quia & natura sui minus habet spatii, & cœli inclementia plus deserti. cuius descriptio per prouincias & gentes hæc est.

LIBYA Cyrenaica post AEgyptum in parte Africæ prima est. Hæc incipit à ciuitate Parthenio & Catabathmo: inde secundo mari vsque ad aras Philenorum extenditur, & vsque ad Oceanum meridianum: quæ habet gẽtes Libyorum, AEthiopum & Garamantum. vbi est ab oriente AEgyptus: à septentrione, mare Libycum: ab occasu, Syrtes maiores & Troglodytæ, quæ habent econtrà insulam Calypso, à meridie, AEthiopicum Oceanum.

TRIPOLIS prouincia, quæ est & Subuentana, vel regio Arzugum, vbi Leptis magna ciuitas est, quã Arzuges per Africæ limitem generaliter vocantur, habet ab oriente aras Philenorum inter Syrtes maiores & Troglodytas: à septentrione, mare Siculum, vel potius Adriaticum, & Syrtes minores: ab occasu, Byzantium, vsque ad lacum Salinarum: à meridie, barbaros, Getulos, Natauros & Garamantas vsque ad Oceanum AEthiopicum pertingentes.

ZEVGES* priùs non vnius loci cognomentum, sed totius prouinciæ fuit, velut in hodiernum ita à prudentibus accipitur. Byzantium* est vbi eius metropolis ciuitas Hadrumetus sita est: Zeugis est vbi Carthago ciuitas constituta est.

NVMIDIA vocitatur' vbi Hippos regius & Rusiccade ciuitates sunt: habet ab oriente Syrtes minores & lacum Salinarum, à septentrione mare nostrum, quod spectat ad Siciliam & Sardiniam: ab occasu habet Mauritaniã Sitifensem: à meridie, montem Suggarem, & post eos, AEthiopum gentes peruagantes vsque ad Oceanum AEthiopicum.

Sitifensis* & Cæsariensis MAVRITANIAE sunt, quæ habent ab oriente

Numidiam: à ſeptentrione, mare noſtrum: ab occaſu, flumen Maluam: à meridie, montem Aſtrixim, qui diuidit inter viuam terram & arenas eremi iacentes vſque ad Oceanum, in quibus obertrant Gangines AEthiopes.

Tingi Mauritania Africæ vltima eſt totius. hæc habet ab oriente flumen Maluam: à ſeptentrione, mare noſtrum vſque ad fretum Gaditanum, quod inter Abylenæ & Calpis duobus promontoriis coartatur: ab occidente habet Atlantem montem & Oceanum Atlanticum: ſub Africo, Heſperium montem: à meridie, gentes Aulolum*, quas nunc Galaudas vocant, vſque ad Oceanum Heſperium contingentes. hic eſt totius Africæ terminus.

SCHOLIA IN AFRICÆ SITVM.

Zeuges, &c.] Iſidorus, Zeugis, vbi Carthago magna, ipſa eſt & vera Africa, inter Bizãtium & Numidiam ſita, à ſeptentrione, mari Siculo vincta, & à meridie vſq; ad Getulorum regionem porrecta.

Byzantium] In manuſcriptis exemplaribus & veteribus inſcriptionibus, Bizantium & Byzantium ſcribitur: prior tamen ſcriptura magis probatur, idque ad Byzãtii, quæ Conſtantinopolis, diſcrimen. In Iſidori veteri M. C. vbique Bizantium ſcribitur, ac alia manu litera N, ſuprapoſita eſt A literæ.

Sitifenſis, &c.] Montem Aſtrixim Iſidorus quoque à meridie limitem facit Mauritaniæ: & quam hic viuam terram, ille fœcundam nominat.

Aulonum, &c.] Quidam, Aulolum gẽtes: Iſidorus Gaulanum gentes nominat. Plinius & Solinus Autololes vocant Getulorum gentem. Silius,

Autololes, inquit, *leuibus gens ignea plantis.* & Claudianus,

Repetunt deſerta fugaces Autololes.

Cyclades] Iſidorus, Sunt autem omnes numero quinquaginta tres, tenentes à ſeptentrione in meridiem millia quingenta, ab oriente in occaſum millia ducenta.

Sardinia, &c. ſpatia] Huius longitudinẽ Iſidorus ponit millia centum quadraginta, latitudinem quadraginta.

INSVLAE NOSTRI MARIS.

Nunc inſularum quæ in noſtro mari ſunt, loca, nomina & ſpatia exponã.

Inſula CYPROS habet ab oriente mare Syrium, quẽ Iſicum ſinum vocant: ab occidente, mare Pamphylicum: à ſeptentrione, Aulone Cilicio: à meridie, Syriæ & Phœnicis pelago cingitur: cuius ſpatium in longo tenet millia paſſuum CLXXXII, in lato millia paſſuum CXXII.

Inſula CRETA finitur ab oriente Carpathio mari: ab occaſu & ſeptentrione, mari Cretico: à meridie, mari Libyco, quod & Adriaticum vocant. habet in longitudine millia paſſuum CLXXII, in latitudine millia paſſuum L.

Inſulę CYCLADES*, quarum ab oriente prima Rhodos, à ſeptentrione Tenedos, à meridie Carpathos, ab occaſu Cythera, ab oriente finiũtur littoribus Aſiæ, ab occidente, mari Icario, à ſeptentrione, mari AEgæo, à meridie, mari Carpathio. Sunt omnes Cyclades inſulæ numero LIIII. hæ tenẽt à ſeptentrione in meridiem millia paſſuum L. ab oriente in occaſum millia DXC.

Inſula SICILIA tria habet promontoria: primum, quod dicitur Pelorum, & aſpicit aquilonem, cui Meſſana ciuitas in proximo eſt: ſecundum promontorium, Pachinum, ſub quo ciuitas Syracuſana ſita eſt, euronotum reſpiciens: tertium, Lilybæum, vbi & ciuitas eiuſdem nominis ſita eſt, dirigitur in occaſum. hæc habet à Peloro in Pachinum millia paſſuum CXLVIII: à Pachino in Lilybæum habet millia paſſuum CLXXIIII. Hæc ab oriẽte cingitur mari Adriatico, à meridie, Africo, quod eſt contra Subuentanos & Syrtes minores: ab occidente & ſeptentrione habet mare Tyrrhenum, à

borea vſque ſubſolanum fretum Adriaticum, quod diuidit Tauromenitanos Siciliæ, & nobilis Italiæ Brutios. His finibus, ſicut ſuprà demonſtrauimus, Sicilia continetur.

Inſula SARDINIA habet à meridie contra Numidiam Caralitanos, quæ Sardinia paruo freto, ſpatio milium viginti, à Corſica diuiditur: quæ Corſicam verſus à ſeptentrione habet Vlbienſes: cuius ſpatia in longo tenent millia paſſuum CCXXX, in lato millia paſſuum LXXX. Hæc habet ab oriente & borea Tyrrhenum mare, quod ſpectat ad portum æternæ vrbis Romæ: ab occaſu mare Sardum, ab Africo inſulas Baleares longè poſitas, à meridie Numidicum ſinum, à ſeptentrione Corſicam inſulam.

Inſula CORSICA multis promontoriis anguloſa eſt. Hæc habet ab oriẽte Tyrrhenum mare & portum æternæ vrbis Romæ, à meridie Sardiniam, ab occaſu inſulas Baleares, à circio & ſeptentrione Liguſticum ſinum. Tenet in longo millia paſſuum numero CLX, in lato millia XXVI.

Inſulæ ſunt BALEARES duæ, maior & minor, quibus inſunt bina oppida. Maior Tarraconam Hiſpaniæ ciuitatem, minor Barcilonam ſeptentrionem verſus contra ſe habet. Maiori ſubiacet inſula Ebuſus: deinde ab oriẽte Sardiniam, ab aquilone mare Gallicum, à meridie Africæ Mauritania, ũ pelagus, ab occaſu Ibericum ſpectat.

Hæ ſunt inſulæ ab Helleſponto vſque ad Oceanum per totum mare magnũ pelagus, de famoſis, quæ & cultu & magnitudine celebres habentur. Et quoniam vniuerſa terrarum orbis ſpatia vel inſularum deſcripſimus, nunc ad maiorem demonſtrationis ſtructionem, in quantum vigilantia noſtra inueſtigare potuit, demonſtrabo, ex æterna vrbe ROMA initium ſumens, quæ caput eſt orbis & domina ſenatus.

INDEX EORVM QVAE APVD POMP. MELAM LEGVNTVR, ET PRAEcipuè eorum quæ ad geographiam pertinent.

Abdera vrbs, quam ſuo nomine nominauit Diomedis ſoror 22
abdera Hiſpaniæ 30
abrotonum oppidum 7
abſoros inſula 33
abſyrtis inſula 33
abydos oppidum 16. 22
abyla mons 6. 30
Academiæ nihil affirmantis antiſtes Arceſilas 16
acanthos oppidum 22
acarnaniæ deſcriptio 23
acceſines fluuius 43
achaiæ oppida 24
achæi populi 18
achelous fluuius 25
Ἀχαιῶν λιμὴν 16
acheruſia ſpecus 17
achillea inſula 31
achilleos dromos cur dictus 29
achiuorum bellantium ſtatio 16
acragas 33
acritas promontorium 24
acroathon oppidum 22
acrocorinthos 24
acronius, lacus Rheni 37
actium oppidum 25
Adiabene, Damaſcene, & aliter etiã nominatur Syria 12
adramyttion oppidum 16
adria caſtellum 26
adriaticum mare 4
adrobicum oppidum 36
Æææ inſula 35
æacidarum regia ibidem
æas, iſtric fluuius 25
ægates inſulæ 32
ægæum mare 4. 22
ægæi maris inſulæ 32
ægina oppidum 32
ægina inſula 33
ægion oppidum 25
ægipanes quales 6
ægira 25
ægos fluuius 22
ægypti deſcriptio 9
ægypti quædam mira 9. 10

ægyptus imbrium expers 9
ægypti fertilitas omniũ maxima ib.
ægyptii 3.6
ægyptii Macrobii 45
ægyptiorũ mores 10
ægyptiorum pietas 10
ægyptii animalia colunt 10
ægyptiorũ reges ib.
ægyptiorũ vetuſtas ib.
ægyptii vrbiũ viginti millia habitarũt ib.
ænaria inſula 33
ænos, æneæ vrbs 22
æolis regio 3
æolidis deſcriptio 15
æoliæ inſulæ, & earũ nomina 33
ære ſe exornant Automolæ, aurum ſpernẽtes 45
æſculapii Epidauri templum 24
æſtria inſula 33
æſtus maris quid 35
æthiopes 45
æthiopia 3.45
æthiopicum mare 5
ætnę mõtis deſcriptio 33
ætolia 23.24
ætolorum coloniæ 16
Africæ deſcriptio 5.6
africæ termini ibid.
africæ quæ pars fertilis, & quæ non 5
africa animalibus infeſtatur ibidem
africa prouincia ib.
africæ prouinciæ quæ ibidem
africæ maria ibidem
africi maris inſulæ 31.32
africæ populi plures 5.6
africæ ignobilis terra 6
africæ minoris deſcriptio 7
Agatha oppidum 29
agathyrſi populi 19
agathyrſi corpus pingunt 50
Aiacis ſepulcrum 16
albani populi 39
albigaunum oppidum 27
albion victus ab Hercule 29
albis fluuius 38
aleria 34
Alexãdri magni patria 23
alexander vbi Dariũ ſuperarit 13
alex. vbi cum Perſis pugnarit 16
alex. Tyron impugnans 12
alexãdria, Ægypti oppidum 10
allobroges populi 28
alo fluuius 30
alope oppidum 24
alopeconeſus oppidũ 22
aloros oppidum 23
alpes vſque in Thraciã penetrant 27
alpheus fluuius 24
alpium deſcriptio 27
albinum oppidum 26
Amanus mons 12
amanoides promõtorium 13
amardi populi 39
amazones 3
amazonum regna 18
amazonum caſtra 17
amaz. potitę Aſia 15
amaz. Sauromatid. 39
amazonici montes 18
ambracia oppidum 25
ambracius ſinus ibidem
amiſius, fluuius Germ. 38
amiſos vrbs 17
ammonis oraculum 8
ampeluſia promontoriũ 6.47
amphiarai fanum vbi 24
amphilochii 25
amphipolis 23
ampſa caſtellum 7
ampſaga fluuius ibidem
amyclæ oppidum 24
Anas fluuius 30.35
anaximãdri phyſici patria 15
anchialos oppidum 21
ancona oppidum 26
ancus fluuius 7
andanis fluuius 44
andromeda à Perſeo ſeruata 12
androphagi, populi Scythiæ 42
andros inſula 33
anemurium promontorium 13
animas quidam Thraces rediturás putant 21
animas immortales aſſerũt quidã ex Thrac. 21
animaliũ noxiorũ expers Ebuſos inſula 34
animalia quædã Ægyptii lugent & ſepeliunt 10
animalia quædam apud Æg. interimere capitale eſt 10
animalibus nõ veſcẽtes 9
annibalis ſcalæ 30
ab Annibale occiſus Pelorus 33
anio 27
antandro vnde datũ nomen 15
antæi oppidũ & promõtorium ingens 6
antęi regnũ & imago 47
antenor 26
anthedon oppidum 24
anthropophagi populi Scythiæ 20
antibarani populi 3
antichthones 1
anticyra oppidum 25
antiochia oppidum 12
antipolis 28
antiſſa oppidum 32
antium oppidum 27
antronia oppidum 23
antros, Garũnę inſula 37
Apenninus mons 26
aphrodiſium promontorium 15
aphrodiſium oppidum 27
apis bos qualis 10
apollonia magna, oppidum 22
apollonia Iſtrię op. 22.25
apollinis promontorium 7
apollinis fanũ & oraculum 14.24
apollinis Branchidæ oraculum 15
apollinis Patarei orac. 14
apollinis Didymi orac. 15
apollinis Clarii fanũ 15
apollinis apud Hyperboreos cultus 39
appuli populi 26
Aquileia oppidum 26
aquitania prouincia 37
Arabia regio 3.11
arabiæ fertilitas & odores 11
arabia eudæmon 44
arabia oppidum 44
arabicus ſinus 43.44
arados inſula 12.32
arati poëtæ monumentum 13
araruris fluuius 29
arauſio oppidum 28
araxis fluuii deſcriptio 39.40
araxos promontoriũ 24
arcadiæ deſcriptio 24
arceſilai Academici patria 16
archias, Megarẽſiũ princeps, Chalcedonẽ cõdidit 17
ardea oppidum 27
arę Philęnorum 8
atelate oppidum 28
arecomici, Gallię pop. ibidem
arethuſa fõs ex Alpheo 33
argi Amphilochii 25
argo nauis vbi facta 24
argolicus ſinus 24
argolis regio 23
argos oppidum 24
argyre inſula 43
aria poſt Arianen 3
aria inſula, Marti ſacrata 32
ariadnes amor 33
arimaſpi vnoculi 19
ariminum oppidum 26
armene Paphlagoniam finit 17
armenii populi 3
armenię pylę 14
arrichi populi 18
arſenaria oppidum 7
arſinoë oppidum 44
artabri populi 36
artemiſię reginę opus 15
arundinum magnitudo miranda 42
aruſaces fluuius 43
aryanda oppidum 15
arymphei, pop. iuſtiſſ. 18
Aſcalon oppidum 12
aſcanium, Æneę filium, à Gręcis capiũ eſſe 16
aſię populi plures 3

carmanii populi 44
caro contusa quibusdam pro farre 31
carne quidā nō aluntur 9.42
carni populi 25
carpathos insula 33
carpathium mare ib.
cartenna oppidum 7
carthago Africæ, & illi' potentia 7
carthago Hispaniæ 30
carteia oppidum 30
casius mons 11.43
caspiani populi 3
caspiæ pylæ 14
caspii populi 39
caspii montes 18
caspii maris descrip. 3
caspius sinus 39
cassandria oppidum 23
cassiteride insulæ 41
castanea oppidum 23
castor & Pollux Dioscuriam condiderunt 18
castra cornelia 7
castrum nouum 27
catabathmos 8
cataractes fluuius 14
cathon insula 33
catina oppidum 33
cato vbi se peremerit 7
catoblepas fera 46
cauaræ populi 28.29
caucasus mons 14
caucasi [vel poti' Caucasii] montes 18
caunus oppidum 15
caulonea oppidum 26
caystros fluuius 15
Cecina oppidum 27
celaduse insula 33
celandus fluuius 36
celendris oppidum 13
celtæ populi 37
celtici populi 36
celticū promontor. ib.
cenchreæ oppidum 24
centuripinum oppidū 33
cepœ oppidum 18
cephalenia insula 32
ceramicus sinus 15
cerasus oppidum 18
ceraunii montes 18.25
cerberus vbi ex inferis tractus 17
cercasorum oppidum 9
cercetici populi 18
cercinna insula 32
cereris in Sicilia templum 33
cereri Eleusin consecrata 24
ceruaria locus 29.30
cethis 44
Chalcedon 17
chalcis oppidum 32
chalcis insula 33
chaldæi populi 44
chalybes 17
charybdis 33
chelidoniæ insulæ, & earum nomina 32
chelonates promontorium 24
chelonophagi 44
chemnis insula natās 10
cherronesus oppidum 19
chersonesi 22.24
chim æræ ignibus infestata olim Lycia 14
chios insula 32
chryse insula 43
Cicyneton 32
cicones populi 22
cilicia regio 3
ciliciæ descriptio 13
cilices populi 12
cimbri populi 38
cimmerius bosporus 2.19
cimmerii 3
cimmerium oppidū 18
cimolis oppidum 17
cinnami copia vbi 44
cinyps fluuius 8
cion oppidum 17
cirauia oppidum 32
circei 27
circes domus ibidem
cistena oppidum 16
citharistes promon. 28
Clampetia oppidum 26
clarii Apollinis fanum 15
claterna oppidum 26
clazomena oppidum 15
cleona oppidum 22
cliternia 26
clodianum oppidum 30
clupea oppidum 7
Cnemides oppidū 24
Coamani populi 3
codanus sinus Germaniæ 38
codanonia 41
cœcinum 26
cœle Syria 12
cœlos portus 22
cœneum promontoriū 32
colchi populi 16.18
colophon oppidum 15
colox promontoriū ib.
colubraria insula 34
columnæ regia 26
columnę Herculis 6.30
comageni populi 3
comata Gallia 37
comari populi 3
concordia ciuitas 26
concubitus communis vbi 9
consilinum 26
cophes fluuius 43
copos portus 23
coraxici montes 18
coraxicus mons 40
coraxi populi 18
corcyra 33
corcyra nigra 33
corduba oppidum 30
cordynia 23
corii 44
corinthus oppidum 24
cornelius Nepos 40
corocondama peninsula 18
corsica insula 33
corsirę populi 3
corycius specus insignis 13
corycos oppidum ib.
coryna oppidum 15
cos insula 32
cossa oppidum 27
cosura insula 33
couini currus 41
Cragus mons 14
crete insula 33
creusis oppidum 25
crise 33
Κριοῦ μέτωπον Scythicū 19
Κριοῦ μέτωπον, Cretę promontorium 33
crocodilus animal 9
cronna oppidum 17
croto 26
crunos portus 21
cryi promontorium 15
Cudum 43
cumę oppidum 27
cuneus ager, promon. 35
cupra oppidum 26
cutcletos insula 32
Cyanee insulę 32
cyanos insula 33
cyclades insulæ vnde sint dictæ 38
cyclopes vbi 33
cydna oppidum 23
cydnus fluuius 13
cydon oppidum 33
cygnum oppidum cur dictum 18
cyllene oppidum 25
cyllenius mons 24
cyme oppidum 16
cyme, dux Amazonū ibidem
cymonis [vel potius Cimonis] ducis contra Phœniceas & Persas naualis pugna 14
cynos oppidum 24
cynosema, sepulcrū Hecubę 22
cynotum promontoriū 15
cyparissus oppidum 24
cyparissius sinus ib.
cyprus insula 32
cypsella oppidum 22
cyrenaica prouincia 8
cyrene prouincia 5
cyrenaicorum viuendi ritus 8
cyrene oppidum ibidē
cyrrha oppidum 25
cyrtha oppidum 7
cyrus fluuius 40
cythera insula 32
cythnos insula 33
cytoros, Phryxi filius 17
cyzicum oppidum, cui Cyzicus nomen indidit 16
cyzici regis interitus ib.

D

Dahę populi 3.40.
damascene regio 12
danubius fluu. 20.25.38
danubii ostia 20
dardania oppidum 16
darius vbi ab Alexandro superatus 13
dascylos oppidum 17
dassarethę 25
dauni populi 26
Deceatiū oppidum 28
decumani populi ibid.
dędali opera vbi 33

delos insula ibidem
delphi oppidum 24
delta oppidum 9
demetria oppidum 24
democriti physici patria 22
demosthenes vbi mortuus 32
derbices 39
derris oppidum 23
deua fluuius 26
Dianæ Pergæ templũ 14
dianæ Ephesiæ templũ à quibus conditum 15
dianium insula 33
diarrhytus Hippo 7
dictynna vrbs 33
didyme insula 33
didymi Apollinis oraculum 15
dies vbi sex mensium 39
diogenis Cynici patria 17
diomedis patria 22
diomedia insula 33
diomedis turris 22
dionysiopolis 21
dioscurias oppidum 18
discheri populi 17
Dodonæi Iouis templum 24
donyssa insula 33
Doris 23
doriscos locus 21
Dromos Achilleos cur dictus 19
druidæ 37
Dubritrania oppidum 47
dulichium insula 32
durias vel durius fluuius 30.35
dyrrhachium oppidum 25

E

Easo in Hispania 36
ebora castellum 35
ebore abundantes 46
ebrietas ex quibusdam feminibus in ignem coniectis 21
Ebusos, insula & oppidum 34
echinades insulæ 32
egnatia oppidum 26
elea 26
electrides insulæ 33
elephantis oppidum 9
elephantum vsus vbi 42
eleus Hellesponti finis 22
eleusin sacra Cereri 24
eliberri vicus 39
elis regio 53
elusiberris 37
Emerita oppidum 30
Endymion à Luna amatus 15
eniochæ 3
enchelex populi 60
enna oppidum 33
Eoum mare 3
Ephesus oppidum 15
ephesiæ Dianæ templũ ibidem
epidamnos op. 25
epidaurus 24
epigoni gens 15
epirus 23
epiri vrbes 24.25
Equorũ ferax terra 30
equinos pedes habentes 41
Erasinus fluuius 24
eressos oppidum 32
eretria oppidum 32
erginus fluuius 22
ericusa insula 33
erymanthus fluuius 24
erythia insula 41
erythræ regis monumẽtum 44
eryx mons 33
Esis fluuius 26
essedones populi 19
essedones parentũ defunctorũ edunt corpora 20
essedones parentũ capita auro incincta pro poculis gerunt ibidem
essedones funera parẽtum celebrant ib.
Etrsia oppidum 16
Eubœa insula 32
eudæmon Arabia 44
eudoxus 45
euenus fluuius 25
euphrates fluuius 12.44
euprosopon promont. 12
euripus Eubœæ 32
europæ puellæ raptus 33
europæ summa descriptio 4
europæ ab Asia separatio & distantia 17
europæ termini 4
europæ sinus maximi ibid.
europæ prouinciæ ib.
eurotas fluuius 22
eurymedon fluuius 14
euthane oppidum 15
euxinus pontus 2
euxinus, olim Axinus 17
Eximpeus fons 19

F

Fanestris colonia 26
Ferraria promontorium 37
fertilitas vbi maxima 42
Firmum, castellum 26
Fleuo, lacus & insula 37
flumen auri & gemmarum ferax 35
Fœminæ vbi dominẽtur 10
fœminæ vbi forum & negotia curent 10
fœminarum cum viris vbi sint eadẽ exercitia 13
fœminæ vbi militiam exerceant ibid.
fœminæ in Sarmatia cum viris bella ineunt 39
fœminæ vbi non nubant nisi priùs hostem interemerint 18
fœminæ equestre prælium exercentes 18
fœminæ quæ nõ ferro sed laqueis hostes conficiunt ib.
fœminas cum maritis sepeliri vbi maximũ decus 21
fœminæ vbi humeris onera, viri autẽ capitibus excipiãt 10
fœminæ nupturæ vbi publicè locẽtur ducẽdę, aut vænẽãt 21
fœminas deformes qui ducant, vbi mercede quęrantur ib.
fœminę sine viris cõcipientes 45
fœminę se propter maritos perimẽtes 21
fœminæ vbi prima noctc nuptiarũ stupro pareant 9
fœminæ plures singulis nuptæ 21
fœminæ quibus dextera aduritur mãma 39
fœminis tantùm habens insula 45
Fons Solis interdiu rigens, noctu feruens 8
fons extinctas faces sine igne accẽdens 24
fons in quo visuntur iacta in Alpheum amnem 33
fons salsissimus 29
formiæ oppidum 27
formicę ingentes aurum fruantes 42
fortunatæ insulę 46
Forum Iulii 28
fossa Mariana 29
Franes montes septẽ 6.7
frentani populi 26
fretum quid sit 2
fretum quondam, vbi nunc terra: ciúsque rei signa 7
Fundi oppidum 27
funera læta apud Thraces & Essedones 20.21
funerum consuetudo mira 10
funerum curatio ibid.
furtum quidam ignorant 20

G

Gades insula 33.41
gades oppidum 41
gaditanum fretum 35.
galata insula 33
galatis oppidum 21
gallia 5.36.37
galliæ descrip. 36.37
gallię populorum tria summa nomina sũt, Aquitani, Celtæ, Belgæ 37
gallia ferax 37
gallia togata 26
gallia braccata 28
galliæ populi terminãtur fluuiis ingentibus 37

galliæ Narbonēsis descriptio 28
gallias Rhodanus aliquandiu dirimit 29
galliæ gentes superbæ & superstitiosę 37
galli aliquādo homines immolarūt 37
galli habuerunt facūdiam suam 37
gallis sapientiæ magistri Druidæ 37
gallorum de animis opinio, déq; mortuis cura 37
gallogræci populi 3
gallicenæ antistites 41
gamphasantes nudi 9
gamphasantes armorum ignari 9
gamphasantes obuios fugiunt ibid.
gindamus op. 43
ganges fluuius 43
garamantes populi 6
garamantibus cómunes vxores 9
garamātes liberos suos formæ similitudine agnoscunt ibidem
garamātū armēta qualia ibid.
garganus mons 25
gargara oppidum 16
garumna fluuius 37
gaudos oppidum 33
gaulos insula 33
gava vrbs 12
Gebennici montes 28
gedrosi 44
gedrosis regio 3
geloni populi 18
geloni hostiū cutibus se velant 20
gelos portus 15
genua oppidum 27
georgi populi 3.19
geręstos promontor. 32
germani 5.38
germaniæ descriptio 38
germaniæ flumina & paludes ib.
germanię montes & syluæ ibid.
germanorum feritas ibidem
germani immanes animis & corporibus ibidem
germani bellicosi ib.
germani ad laborum consuetudines corpora exercent ib.
germanorum ius in viribus ib.
germani hospitibus boni ib.
germanis longissima est pueritia ibid.
germanorum nandi patientia & studiū ibidem
germani cruda carne vesci soliti ib.
germanicum mare ib.
gerros fluuius 19
geryonis monumentum 35
geryonis regnum 41
gesoriacus portus 37
gessi fluuii ostium 15
getæ quid de anima sentiant 21
getuli, vel potius Gætuli 6.46
gigantum pugna vbi 23
gildanum oppidum 47
glanon oppidum 28
gna fluuius 47
gnidus 15
gnosos oppidum 33
gorgones vbi 46
gortyna oppidum 33
græcia 23
gręcorum apud Troiā statio 24
graiæ vrbes 16
granicus fluuius ib.
grauiscæ oppidum 27
gryphi feræ 19
gryphi aurum custodiunt ibidem
gronii populi 36
gyaros insula 33
γυναικοκρατούμενοι 18
gythius fluuius 24

H

Hadrumētum op. 7
hæmus mons 21
halicarnassus oppidū 15
halmydessos oppidum 21
halonesos insula 22
halycidon, Massiliensiū portus 28
halys fluuius 17
hamaxobiæ populi 19
hanno Carthaginiensis 45
Hebenum vbi nascatur 44
hebrus fluuius 21
hecuba in canem versa ibidem
hecubæ sepulcrū 22
hedui populi 37
hesperia vrbs 9
helena vbi stuprata 32
helenæ insula ibid.
Ἑλένου τράπεζα 45
hellis prouincia 23
hellespontus 2
hemisphæria duo 1
hemodes insulę 41
hemodes [aut hęmodes] mons, vel hemodus 14.43
heniochi populi 18
heraclea oppidum in Ponto 17
heraclea oppidum Siciliæ 33
heraclea oppidum Italiæ 26
herculaneum oppidum 27
hercules vbi mortuus 23.41
herculi sacer specus 6
hercules Diomedem peremit 22
herculis columnæ in occidente 6.30
hercules Argiuus 17
herculis Ægyptii templum in Gadibus 41
herculis cōtra Albionem & Bergionem pugna 29
hercyniæ syluæ in Germānia magnitudo 38
hermiones populi 38
hermonia oppidum 24
hermisium oppidum 19
hermonassa op. 18
heroopoliticus sinus 44
hesperides insulæ 46
hestiæa oppidum 32
hetruria regio 26
hexi oppidum 30
Hiberi [vel potius Iberi] populi 3
hiera insula 33
himantopodes populi 45
hippo oppidum 26
hippo regius 7
hipponensis sinus 7
hippo Diarrhytus ibid.
hippopodes populi 41
hippopotamus animal 9
hippuris insula 33
hispania regio 29.5
hispaniæ descriptio 29.30
hispaniæ fertilitas ib.
hispaniæ insulæ ibid.
hisp. diuisio & nomina 30
histonium oppidum 26
Hybla oppidum 33
hydaspes fluuius 43
hydria insula 33
hydrus mons 26
hyla promontorium 15
hypacyris fluuius 19
hypanis fluuius 19
hypanos insula 33
hypatos fluuius 12
hyperborei populi 3.39
hyperboreorum mores 39
hyperborei Apollinē venerantur ibid.
hyppis oppidum 15
hyrcani 3.39
hyrcanus sinus 39
hyria insula 32
Holopyxos oppidum 33
homines equinis pedibus 41
homines quorum aures totum corpus ambiunt ibidem.
homines quidam immolant 20.37
hominum sanguinem bibentes 22
hominum crudelitas ibidem
homines interimere laus ibidem
hominum sanguinem in fœdere quidam bibunt ibidem
homines longæ vitæ 39
homines natura muti 45

homines quidam in lupos vertuntur 20
humus serpêtes fugās 34
hypis oppidum 15
hyreani 3.39
hyrcanus sinus 39
hyria insula 32

I

Iadera oppidum 25
ialysos 32
iamno castellum 34
ianasum 36
iasius sinus 15
iaxamathæ 18
iaxartes fluuius 40
Iberus fluuius 30
ibides aues 44
Icaria insula 33
ichthys promōtoriū 24
icosium oppidum 7
Ida mons 16
Idæus, Cretæ mōs 33
idæus, Æolidis mōs 16
Ierna fluuius 36
Igninum insula 33
ignis ex rissibus vbi 20
ignisqu.bus ignotus 45
Ilienses 34
illiensanus sinus 30
illice oppidum ibidem
illuro oppidum 30
illua insula 33
il yris 5
illyrici populi 25
illyrici sinus ibidem
Imbros insula 32
imera [vel potius Himera] oppidum & fluuius 33
Inachus fluuius 24
indi populi 3
indi à Sueuorū rege dono dati Metello 40
indiæ descriptio 41
indię magnitudo ib.
indiæ fertilitas ibid.
indorum cultus & mores ibidem
indus fluui⁹,& eius ortus 41
insula noxia animalia non sustinens 34
Iol oppidum 7
ioleos oppidum 23
ionia regio 3
ioniæ vrbes 32
ioniæ descriptio 15
ionii maris insulę 32
ionium mare 4
ioppe,oppidū vetustissimum 12
ios insula 33
Iouis Olympici templū & certamen 24
iouis templū ab Iasone conditum 17
iouis sepulcrū in Creta 33
iouis mons 32.43
Iupiter vbi nutritus 33
Isauri populi 3
ilialis oppidum 30
a insula 33
issicus sinus 13
issos oppidum ibidem
isthmos Æolię 16
isthmos Thraciæ 22
isthmos Helladi Peloponnesum annectens 24
isthmici ludi celebres 24
istri nomen datur Danubio 22
istri ostia 32
istrici populi ibid.
istria 25
istropolis oppidum 21
Italia 26
italiæ descriptio ib.
italici populi ib.
ithaca insula 32
turissa oppidum 36
Iudæa regio 12
iugurthæ regni terminus 7
iunonis templum Mycenis 24
iunxo oppidum 47
iuuerna insula 41
iuuernici omnium virtutum ignari ib.

L

Labyrinthi Ægyptii descriptio 10
lacedæmoniorum & Athen. pugna vbi 22
lacedęmon oppidū 24
lacinium promontorium 26
lacippo oppidum 30
laeobriga oppidum 35
laconica classis vbi victa 24
laconice regio 23
laconicus sinus 24
laconum exfocum trophæa 24
lacus in quo leuissima quæque subsidunt 45
ladon fluuius 24
lalia castra 7
lambriaca oppidum 36
lampsacum oppidum, & vnde dictum 16
lanas ferentes sylue 42
laodicea oppidum 12
lapideum litus 29
lapideus imber ib.
laqueorū in bellis vsus 18
larissa oppidum 23
larumna oppidum 24
larymna oppidum 15
lasara castellum 29
labyrus, rex Alexandriæ 45
latium 26
latmus mons 15
Latius sinus 7
laurentum oppidum 27
Leandri amor 22
lebedos oppidum 15
lebynthos insula 33
ledum flumen 29
Lemannus lacus 29
lemnos insula 32
leonum 31
Leptis oppidum 8
lerna oppidum 24
lesbos insula 32
leucadia insula 32
leuca litus 15
leuca oppidum 15
leuceas oppidum 25
leucata litus 29
leuce insula dicta Achilea 31
leucothea insula 33
leucosyrii populi 6
Liber vbi nutritus 43
liber cur Iouis femori insutus dicatur ib.
libethra 23
libycum mare 5
libyes populi 6
liburnia 36
liburni populi 25
lichas fluuius 32
ligneæ vrbes vbi 18
ligures populi 26
liguria 27
ligurum oppidum ib.
lilybæū promontoriū 33
limia fluuius 36
lindos oppidum 32
lingua earentes 45
lino Indi vestiūtur 42
linternum oppidum 27
lipara insula 33
liris fluuius 27
literæ à quibus inuentæ 12
Locris regio 23
locri populi 26
lotophagi populi 8
Lucania regio 26
lucaniæ opima loca 27
lucerina oppidum 30
lucrinum oppidū 26
lucrinus lacus 27
luna maris fluxus & refluxus causa 35
luna oppidum 27
lupia fluuius Germaniæ 38
lupiæ oppidum 25
lusitania prouincia 30
lusitaniæ situs 35
Lycaones populi 3
lycaones feræ 45
lycastos oppidum 33
lyctos oppidum 17
lycia regio 3
lycia vnde dicta 14
lyciæ descriptio ibidē
lycia insulæ 32
lyc. Pandionis filius 14
lyctos 33
lydi populi 3
lymira fluuius & oppidum 14
lysimachia oppidum 22
lyxus 47

M

Macar rex 32
Μακάρων insulæ ibidem
Macedoniæ descriptio 23
macedos & Eleus 22
macrobii Ægyptii 45
macrocephali populi 17
μακρὰ τείχη 22
mæander fluuius 15
mænalus mons 24
mæonei populi 3.18
mæonis palus 2.18
magnesia 23
magnū Lusitaniæ promontorium 35
magn⁹ Mauritaniæ portus 7
mago castellum 34
magrada fluuius 36
maiorica & minorica Baleares insulæ 34
malaca oppidum 30

malea promontoriú 24
maliacus sinus 24
mallos oppidum 13
manes dii vbi colãtur 9
manethusa oppidum 33
manto, Tiresiæ filia 15
mapalia 8
marathon cãpus, vbi victoria Græcorum 24
marathos oppidum 21
marianæ coloniæ 34
mariana fossa 37
mariandynei pop. 16.17
maris accessus & recessus causa est incognita 35
mare vbi sepiies die refluat, & quæ huius rei causa 35
mare nostrum quod 2
maris nostri varia nomina 2
mare vbi quondam terra 33
mare rubrum 43
maris rubri pisces maximi ibidem
mare Eoum, Indicũ, Arabicum, Persicũ, Scythicum 3
mare Caspium 39
mare superum & inferum 26
maria quatuor 1
mardi populi 3
maronia 22
martius narbo 28
massigetæ populi 3
massilia oppidum 28
massiliensium portus Halycidon, ibidem
mastusia promont. 22
mauri populi 5
mauritaniæ descrip. 6
mausoleum sepulcrum 15 13
mausolos rex ibidem
mearus fluuius 36
mecyberna oppidum 23
mecybernæus flexus 23
medi populi 3
mediterranei maris insulæ 12
megara oppidum 23.24
megaris.regio Mac. 33
melanchlæni pop. 18.20
melas fluuius 22
meliboea oppidum 23
melita insula 33
mella vbi frondibus defluant 42
mellacia oppidum 30
melos insula 33
melsiagum, palus Germ. 38
memphis oppidum 10
mende oppidum 22
mendesium Nili ostium 10
menelai gubernator vbi sepultus 32
meninx insula 32
menoba vrbs 30
mercurius vbi natus 25
mercurii promõtoriũ 7
meroëni populi 45
meros mõs, Ioui sacer 43
mesia palus Germaniæ 38
mesopotamia 12
messana oppidum 33
messembria oppidum 21
~~messenia, vbi~~ Messene 23
mesua collis 29
metagoniũ promont. 7
metaponium oppidũ 26
metaurus fluuius 26
metaurum oppidum 26
metellus Celer proconsul 40
methone oppidum 24
metelis Nili locus 9
Miletus oppidum 15
minerua vnde Tritonia 8
mineruæ promontorium 27
mindus oppidum 15
minius fluuius 35
minotaurus monstrũ 33
minturnæ oppidum 27
minyæ Colchon petentes, Cyzicum acie fuderunt 16
minyæ vbi nauem Argo soluerint 24
minylis oppidum 35
misenus AEneę miles 27
misenum oppidum ib.
mistra oppidum 25
mitylene oppidum 32
Mœnis fluuius 38
mœris lacus, olim campus 10
mons Iouis 30.43
mons ardens 33
monda fluuius 35
monstrosæ hominũ formæ 41
mopsus augur, Mantûs filius 15
morini populi 37
moronenon promontorium 44
mors voluntaria quoridam 39
mortuos sepelire quidã fas non putant 10
mortuos quidam fimo oblinunt 10
Moschi populi 3.18.39
mossynœci populi, eorũmque mores 17
mulucha fluuius 6.7
mundi partes quatuor 1
muricem & purpurã habẽt Nigritarũ & Getulorum littora 46
murrani populi 3
musigori insulæ 33
musarum parens & domus Pieria 23
muti populi 45
murina oppidum 26
Mycenæ oppidum 24
myconos insula 34
myriandros oppidum 12
myrina oppidum 15
myrlea oppidum 17
myrmecium oppidũ 19
myrtoum ~~mare, &~~ eius insulæ 24
mysia regio 15
mysius mons 16

N

Nabar fluuius 7
nar, Istriæ fluuius 24
narbo 28
narbonẽsis prouĩcia 28
narius 36
narona 25
natiso 27
natidos oppidum 13
naues ex arundinibus 42
naumachos ~~insula~~ 33
naupactos oppidum 24
naustathmos promontorium 8
naxos insula 33
Neapolis, Africę op. 7
neapolis, Cariæ oppidum 15
neapolis, Italiæ oppidum 27
nebis fluuius 36
nemausus oppidum 28
nemesis Phidiaca vbi 24
neptuni ludi vbi 24
neptuni fanum 17
neptuni ~~fanũ in~~ Isthmo 24
neptuni fanum in Tænaro ibidem
nerii populi 36
neritos insula 34
nesos oppidum ibidem
nesua fluuius 36
nestos fluuius 21.22
neuri in lupos vertuntur 20
Nicea, Galliæ op. 28
nigritæ populi 5.46
nili descriptio 9
nili varia nomina ib.
nili ortus ibid.
nili ostia 10
nili fons 3
nili augmenti causæ 9
niphates mons 14
nisyros insula 33
Norga oppidum 36
nomades 19.20.39
nomen quidam non habent 9
nox sex mensium 19
noctes breues, æstate lucidæ, hyeme verò obscuræ 42
Nuchul, Nili fons 46
nudi incedentes 42
numantia op. 30
numana vrbs 25
numidiæ descriptio 7
numidæ populi 5
Nymphęus specus 19
nysa oppidum 43
nysii populi ibidem

O

Obliuionis fluuius 36
obris fluuius 27
oceani descriptio 3
octauianorum coloniæ 28
odessos oppidum 21
odore quorundam eminum, in ignem coniectorum, inebriati ib.
odorum copia 44
OEa oppidum 8
œanthia op. 25
œchalia op. 32
œnomaus 24. à Pelope victus 15.16
~~œstros~~ fluuius 14
œsyma oppidum 22
œteus saltus 23

Ogyris inſula 44
Olbia oppidum 28
olbianus ſinus 17
olbis & Boryſthenis 19
olearos inſula 33
oleaſter lucus 35
olitingi oppidum ibid.
oluros oppidum 25
olympus mons 23
olympici Iouis certamen, templum, ſimulacrum 24
olynthos oppidum 22
Onoba oppidum 35
Ophiophagi pop. 44
opoës oppidum 24
opuntius ſinus 24
Orbelus mons ſacris Liberi patris celebratus 21
orchades inſulæ 41
orchomenos op. 24
oreſtes & Iphigenia apud Tauros 20
oricum oppidum 25
origeuiones pop. 35
orontes fluuius 12
orpheus vbi nemora traxerit 22
orpheus, primus Bacchi feſta cum Mænadibus celebrauit 21
Oſiſmii populi 37
oſſa mons 23
oſſonoba oppid. 35
olteodes inſula 33
oſtia oppidum 27
Oxos fluuius 40

P

Pachynum prom. 33
padus fluuius 26
pæſici populi 39
pæſtanus ſinus 27
pæſtum oppidum ib.
pagæ vrbs 25
pagaſa oppidum 24
pagaſæus ſinus 32
pagonus portus 24
palæpaphos vrbs 32
palæſtina regio 12
palantia [vel Pallantia] vrbs 30
palibotri populi 43
palinurus 27
pallene regio 22
palma oppidum 34
palmaria inſula 33
paltos op. 12
pamiſſus fluuius 24
pamphylia regio 3
pamphyliæ deſcriptio 14
pandataria inſula 33
pandion collis 15
panionium regio 15
panormus op. 33
panticapæum op. 15
panticapes fluuius 19
paphlagonia regio 17
paphos op. 32
paratonius portus 8
parentum carnibus veſcentes 20.42
parentũ funera læti celebrantes 20
pareicani populi 3
paridis iudicium vbi 16
parion op. 16
parmaria inſula 33
parnaſus mons 24
paros inſula 33
paropamiſus mõs 14.43
parthenius amnis 17
parthenius mons 24
parthenion prom. 19
parthi populi 3
parthini populi 25
paſiphaës amoe 33
paraea ciuitas 14
patarei Apol. oraculũ 14
patauium op. 26
pathmiticũ Nili oſtiũ 10
patræ oppidum 24
paulon fluuius 27
Pedalion promont. 15
pegaſi aues equinis auribus 45
pelaſgi 16
pelaſgorũ paruæ coloniæ 22
pelion mons 23
pella oppidum 23
peloponneſus 23.24
pelopon. prouincię ib.
pelops Oenomaum ſuperat 16
pelorus, Annibalis gubernator ibid.
pelorum promont. 33
peluſium Nili oſtium 10
peneus fluuius 23
perga op. 14
pergææ Dianæ templum ibid.
perinthus op. 22
perſæ populi 3
perſæ ab Alexandro victi 16
perſæ à Theſeo victi 24
perſæ à Cimone Atheniẽſiũ duce victi 14
perſarum in mari põs 22
perſis regio 3
perſicus ſinus 43
petilia op. 28
petræ Sirenum 27
peuce inſula 32
Phæaces populi 25
phanagoria op. 18
pharmacotrophi po. 3
phacos inſula 32
pharos adiacens Brundiſio 33
pharuſii po. 5.46
phaſelis op. 14
phaſiacum promontorium 21
phaſis, fluuius & op. 18
phicores po. 18
phidiæ opera Iupiter & Nemeſis 24
philęnorum aræ 8
phileas op. 22
philippus Græciæ domitor, alumnus Pellæ 23
philippi & Apollonia, vrbes 22
philoctetes 23
phinopolis op. 22
phitiuſa 32
phocis, regio & op. 15.23
phœniciæ deſcriptio 12
phœnices cum Perſis ab Athenienſ. cæſi & fugati 14
phœnicum ſolertia 12
phœnices, literarum inuentores ibid.
phœnicuſa inſula 33
phœnix auis 44
pholoë mons 24
phoriſtæ po. 3
phryges po. ibid.
phryxi templum & lucus 18
phthia op. 23
phthiotis regio ibid.
phthirophagi 18
phycus promontoriũ 8
phygela op. 15
phyſcella op. 23
phytonia inſula 33
Picentes 26
picentia 27
picenum 26
pieria Muſarum parens & domus 23
pinaria inſula 33
pindus mons 23
piræus portus Atheniẽſium 24
piſæ op. 27
piſaurum op. 26
piſces optimi ſaporis, & ſine oſſibus 19
piſces maximi 44
piſces è terra eruti 19
piſcibus veſcentes 42
piſcium cutibus velati 44
piſidę 3
pitane vrbs, quæ Arceſilam tulit 16
pithecuſa inſula 33
Placia vrbs 16
plauſtra quidam po. pro ſedibus habent 19
plotæ inſulæ 32
plumbi copia 41
Pocula ex parentum capitibus 20
pocula ex hoſtium capitibus 20
pola op. 25
polaticus ſinus ibid.
polentia 34
pollux & Caſtor Colchõ nauigantes Dioſcuriã condiderunt 18
polyægos inſula 32
pompeii vrbs 27
pompeiopolis 13
pontiæ 33
pontus 21.22
pontici po. 3
populonia vrbs 27
πόρθμος, fretum 2
poſſideum prom. 15
potentia op. 26
potidæa vrbs 22
Præſamarci po. 36
priapos op. 16
priene vrbs 15
prochyta inſula 33
proconeſos inſula 32
propontis 2.16
propontidis vrbes & amnes 22
prote inſula 32
proteſilai delubrum 22
Pſophis vrbs 24
Pteleon 24
ptolemais op. 8.44
Puerperia lugentes 21
purpuram & muricem

habent Nigritarum & Getulorum littora 46
puteolanus sinus 27
puteoli op. ibidem
Pygmæi populi 44
pylos op. 24
pylii ibidem
pyramidum descriptio 10
pyramus fluuius 13
pyræi populi 25
pyrenæi montes 30
pyrgi op. 27
pyrrha op. 32
pyrrhi regia 25

R

Rauenna op. 26
Regum electio, & custodia, ac delinquẽtium pœna 17
Rhamnus op. 24
rhegium vrbs 26
rhenus fluuius 37
rheni lacus duo 38
rhene insula 33
rhesi regnum 22
rhetico mons 38
rhion mare 25
rhiphæi montes 18.39
rhoda vrbs 32
rhodanus fluuius 38
rhodani ortus 28
rhodope mons 21
rhodus, insula & op. 32
rhodiorum coloniæ 15
rhœtea littora 16
rhœteum op. 16
Riphaces populi 3
risus Tibarenis summũ bonũ 57
Roma à pastoribus condita 26
rophanes populi 3
Rubresus lacus 29
rubricatum flumen 32
rudæi op. 26
ruscino op. 27
rusicada vrbs 7

S

Sibatia op. 27
sibæi populi 44
sicrum promont. 35
sagæ populi 32
saguntus op. 30
sais, vrbs Ægypti 10
sala fluuius 47
salacia op. 35
salamis vrbs 32
salamis insula 32
salduba oppidum 30
sale promontorium 26
salenos fluuius 36
salentini populi, campi 26
salia fluuius 36
salona op. 25
salusæ fons 27
same insula 32
samiorum coloniæ 13
samonium pomontorium 33
samos insula 32
samothrace insula 32
santones populi 37
sardabale fluuius 7
sardemisos mons 14
sardinia insula 34
sardonum ora 34
sarmatiæ descriptio 39
sarmatæ argentum & aurum nesciunt 20
sarmatarum domus ib.
saronicus portus 24
sarpedon promontoriũ 13
sarpedonis regnum ib.
sars fluuius 36
satarchæ & Taurici 19
satmali populi 41
satyri quales 6.9
saurium 36
sauromatæ populi 18
sauromatæ vbi 3
sauromatides Amazones 39
Scalæ Annibalis 30
scamander fluuius 16
scandille insula 32
scarphia vrbs 24
schenitas portus 24
schenus sinus 15
scione oppidum 22.23
sciron, à quo Scironia saxa 24
scœnos fluuius 22
scrobilum op. 44
scyathos insula 32
scilace vrbs 16
scylla vrbs 26
scyllæ saxum, Charybdis mare 33
scyllaceum op. 26
scyllaceus sinus ibid.
scyros 33
scytharum gens 3.19
scythiæ descriptio 4.19.39
scythicæ insulæ 42
scythico arcui terra similis 17
scythicum mare 3
Sebenniticum Nili ostium 10
secundanorum colonia 28
seleucia vrbs 12
selymbria vrbs 22
semiramidis reginę opera 12
sena insula 41
senogallia 25
sepias promontorium 23 24
septem fratres dicti quidam montes 7
septentrio vbi non appareat 42
septumanorũ colonię 28
sequana fluuius 37
serabis 30
seres, populi iustissimi 5.42
seriphos insula 33
serpentes magni 42
serpentum copia 44
serpentibus vescentes 44
serrium promont. 25
sesamus op. 27
sestianæ aræ 36
sestos vrbs 22
sexolitæ populi 18
sextanorum colonia 28
Siciliæ descriptio 33
sicynus insula 33
sicyon vrbs 25.
sidæ portus in Lycia 14
sidon op. 12
siga vrbs 7
sigeum op. 16
sigea littora 32
silarus fluuius 27
simois fluuius 16
simyra castellum 12
sinonia insula 33
sinope vrbs 17
sinuessa op. 27
siphacis quondam regia, Cyrtha 7
siphnos insula 33
sipuntum vrbs, Graiis sipyus 26
sirenes vbi habitauerint 27
sittianorum colonia 7
Smyrnæus sinus 15
Sogdiani populi 40
solis insula 33
solis mensa & vrbs 44
solis fons mirus 8
solis ostia 43
soloë op. 13
sophene pars Syrię 12
Sperchius fluuius 24
sphinges feræ 45
sporades insulæ 33
Stœchades insulę 34
stratos vrbs 24
strongyle insula 33
strophades insulæ 32
strymon fluuius 21.22
Subur op. 30
sucro fluuius 30
sucronensis sinus ibid.
suel oppidum 32
suesia palus 38
sueuorum rex 40
sulchi vrbs 34
sunium promont. 22.24
surrentum vrbs 27
susiani populi 3
syene op. 10
symplegades insulæ 37
syndones populi 18
syndos vrbs ibidem
syracusæ op. 33
syria regio 3.12
syriæ descriptio 12
syrocilices populi 3
syrtes 7.8.32

T

Tabraca oppidum 7
Tænaros promontoriũ 24
tagus, fluuius aurifer 35
talga insula 42
tamaris fluuius 36
tamarici & Nerii ibi
tamos promontor. 43
tamuada fluuius 7
tanais fluuius 18
tanais, Europæ finis 2
tanicum Nili ostium 10
taphræ, vrbs Africæ: alia Europæ 7.19
taprobane insula 43
tarracina vrbs 27
tarraco vrbs 30
tarraconensis Hispania 30
tarentinus sinus 26

tarentus oppidum 25
tarichiæ insulæ 32
tarsus 13
tartessus oppidum 30
taurus mons 14.32.42
taurus, Lyciæ promót. 14
tauri populi aduenas pro victimis cædunt 20
taurici 19
taurianum op. 26
taurominium 33
Tectosagum Tolossa 28
telamon 27
telmisos op. 14
temesa oppidum 26
tempe 23
tenea 24
tenedos insula 32
tenos insula 33
teos 15
tergestum 25
terina oppidum 26
terotæ populi 46
terræ zonæ quinque 1
terræ forma qualis ib.
terræ partes tres 30
terra quædam sine cultu fertilis 46
terra ob niues inuia 42
thabis mons 42
thasos insula 32
thaletis astrologi patria 15
theanum op. 26
thebæ AEgypti 10
thebæ Bœotiæ 24
thebe, cápus Æoliæ 16
theganusa insula 32
thelis fluuius 29
themiscyrum oppidú 17
theodosia op. 19
Θεῶν ὄχημα mons 45
thera insula 33
therapne op. 24
thermæ oppid. 33
thermodon fluuius 15.17
thermopylæ 24
thessalia regio 23
thessalonice op. 23
theutoni populi 38
thicis fluuius 29
thinnia promontoriú 22
thissamissa portus 15
tholobi 30
thoricos op. 24
thymnias sinus Cariæ 15
thynias insula 32
thyrsageræ populi 18
Thraciæ descriptio 21
thraciæ fluuii & môtes ibidem
thracia sterilis ibid.
thracum habitus ib.
thracú mores varii ib.
thracius Bosporus Asiam ab Africa diuidit 17
thule insula 42
thuris copia vbi 44
thurium op. 25
thuseum mare 5
Tibareni in lusu risúq; summum bonum habent 17
tiberis fluuius 33
tifernus fluuius 26
tigres animalia vbi 40
tigrium ferocitas ibid.
tigris fluuius 12.44
timauus 62
timothei musici patria 15
tingi op. ab Antæo conditum 6
tios oppidum 17
tiresiæ filia Manto 15
tiristris promon. 21
Tobolicum Tritiú 36
tolossa 28
toreatæ populi 18
torone oppidum 23
Tragopomones aues 45
traguriú Macedoniæ 25
tragurium insula 33
trapezus oppidum 18
treuiri populi, & oppidum 37
tripolis regio 12
tritonis palus 8
triton fluuius ibid.
tritonia Minerua ibid.
tritonice oppidum 21
troas, troiani 3.15
trœzen 24
trœzenii populi 24
troglodytæ quales 6.9
trucones insulæ 33
truentum, castellum & fluuius 25
Tubero fluuius 43
tulcis fluuius 30
turcæ populi 18
turduli populi 35
turris Augusti ibidem
Typhoneus specus 13
tyra fluuius 19
tyros, insula & op. 12
tyrrhenum mare 4
V
Valentia oppid. 30
valetium op. 26
vardulí 36
varus fluuius 27
vasio oppidum ibid.
Velia oppidum 27
velleris aurei lucus 18
venatu victitantes 18
veneti populi 26
venetus, Rheni lac' 37
venus ex quo mari orta 32
veneris portus 29
veneris templum 33
vesulus mons 26
vesuuius mons 27
Via fluuius 36
vibo oppidum 26
vienna op. Allobrogú 28
virgi oppidum 30
virgitanus sinus ib.
virgines quæ publicè locantur ducendæ, aut væneunt 21
virtutum ignari 41
visurgis fluuius 38
visula, qui & Vistula, fluuius 39
vlyssis regnum 32
vlyssippo oppid. 35
Vmbræ rerum ad meridiem aliter iacent in India quàm in aliis oris 42
Vocontiorú vrbs Vasio 28
volcarum signa 29
volsci populi 26
Vrbs lignea Gelonorum 81
vrgo insula 33
vrias sinus 26
Vthisia oppidum 7
vtica oppidum 7
Vulturnus fluuius 27
vulturnum op. ibid.
Vxores communes 9
vxores se propter viros perimentes 21
vxores plures vní ib.
vxor incerta Garamantibus 9
vxores Augilarú prima nocte stupro cunctis patent ibidem
X
Xanthus fluuius 14
xanthus op. ibidem
Xerxes apud Doriscú copias suas spatio mésus 22
xerxes mare ponte tráfit 22
Xerxes Athon perfodit 22
Z
Zacynthos insula 32
zephyre vrbs 33
zephyrion promon. 8.16
Zonæ terræ quinq; 1
zonæ habitabiles ib.
zonæ inhabitabiles ib.
zone vrbs 22

INDEX LOCVPLETISS.

Abdera vrbs 40
aborigines 11.23
abydos, vrbs Asiæ: at Se-
stos, Europæ 41
abydos 76
abyla mons 58
Acarnania 34
acarnanum annus sex
mensium 13
achæi populi 64
achais vrbs 92
achæmenidum sedes 102
achates flumē & lapis 32
achelous 34
acherusius specus 88
achillea insula 52
achilleon op. 86
acis fluuius 31
acone portus 88
aconitum 51.88
acra Iapygia 27
acrothon op. 44
acte, quę postea dicta
fuit Attica 35
Adamantum quot sint
species 98
adamantes qui hirci-
no sanguine mace-
rati franguntur 98
adamantē inter & ma-
gnetē quædam na-
turæ occulta dissen-
sio 98
adiabene initium facit
Assyriorum 91
adipsos palma Ægyptia
76
adriaticum mare 59
adrymetum op. 64
adulteriis vxores suas pa-
tere cogūt Augylæ pri-
mis noctibus nuptia-
rum 73
adulterio duplici editi
gemini, vterque pa-
tri similis 16
adulteria elephantes nō
nouerunt 62
Æantium op. 86
ægæ oppidum 38
ægæonem Chalciden-
ses venerantur 43
ægæum mare 41.59
ægæus sinus 42
ægialus mons 35
ægila insula Græcis, quę
Lat. Capraria 27
ægipanes 73
ægipanum chori 60
ægypti descriptio 73
ægyptiorum annus 13
ægyptiorum fœminæ
septem vno partu
gignunt 15
ægyptia ficus 76
ægyptiæ tibiæ 31
ægyptii canes 48
ægyptium pelagus A-
siæ datur 59
æmathias & Crito fra-
tres 31
æmonia, eadem quæ
Thessalia 37
æmus, mōs Thraciæ 40
ænaria insula 28
æneas quando Italiæ ap-
pulerit 24
æneas palladiū à Dio-
mede suscipit 24
æolia 44
æolus vnde credit' rex
ventorum 34
aëria quę postea dicta
fuit Creta 42
æs vbi primùm reper-
tum 43
æsculapii sacellum 34
æstas vbi bis anno 94
æstus Oceani vnde 59
æthiopię descriptio 70
æthiopū obscœni mo-
res 70
aëtites lapis 82
ætnæ mōtis descriptio 35
ætnensis campus 31
Africæ descriptio 63
africa cur dicta 60
africa serpentibus fœ-
cunda 65
africum mare 59
africanus Scipio 22
Aganippe fons 35
agathyrsi populi 47
agelastos cognominatus
Crassus 17
aglaus cur felix iudica-
tus 22
agrigentinus lacus 32
agrigentinus sal 31
agriophagi populi 70
agrippæ qui dicantur 16
agrippa, Siluii fil. rex 86
Postumi Agrippæ ab-
dicatio 14
M. Agrippæ aduersa
plura quàm secūda 16
Alba longa ab Ascanio
constituta 24
albani populi 47
albis fluuius 54
alces fera 54
alectorius lapis 17
alesina regio, quære in
halesina
alexander Magnus, rex
Macedonū 39. eius
natalis 85. quas ter-
ras subegerit 39. e-
iusdem statura ibidē
obitus ibidem
alexād. Amyntæ filius,
rex Macedonum 39
alexādria Ægypti 70.76
alexandria Indię 102
alimos herba admorsa
diurnam famem pro-
hibet 43
alpheus amnis 31
alyattem Lydum inter
& Astyagem Mediæ
regem quomodo fir-
mata iura pacis 48
Amalchium mare 52
amanus & Taurus mō-
tes 83
amatorius villus inest
caudæ lupi 25
amazones 51
amazonica pelta 97
amazonici montes 84
ambiani populi 87
ammochrysos lapis 82
ammodytę serpentes 66
ammonis templum 66
ammonis cornu, lapis 67
ammoniacum à loco vo-
carunt lenium quen-
dam humorem 67
amoris veneficiū in par-
tu equarū nascitur 90
amphiarai fanum 35
amphinomi & Anapiæ
fratrum pietas in pa-
rentes 31
amphion cur saxa lyra
trahere creditus sit 35
amphisbæna serpens 65
amphitus, Castoris &
Pollucis auriga 48
ampsaga fluuius 62
amyclę op. 24
ab amyclis habitato-
res fugauerunt ser-
pentes 25
amyntas, rex Macedonię
39
Anacreon poëta 85
anaphius [vel Anapias]
& Amphinomus, fra-
tres 31
anariaci populi 92
ancona à Siculis con-
dita 23
ancus Martius, Rom.
rex 11
androdamas lapis 79
andromedę vinculorum
vestigia Ioppę osten-
tat 79
angerona dea, eiúsque
simulacrum 10
angitia Æetę filia 25
anguillę tricenū pedū 97
anistii Laconis veloci-
tas 20
annibalis castra dictus
quidam portus 25
eius exilium & obitus
88 sepulcrum ib.
anno, Pœnorum rex 105
annus diuisus & descri-
ptus 13
anni varia apud varias
gentes terminatio 13
antæus ab Hercule inter-
emptus 60
antea oppidum 34
antenor 23
anthracias lapis 82
anthropophagi p 0.47.70
antiochi & Antemonis
inter se similitudo 18
antium oppidum 24
antoniam Drusi non
spuisse 17
anulus [siue annulus]
Pyrrhi 32
Apamæa vrbs 85
apis bos, Ægyptiorum
numen 74

apollonitarum insula 52
Aqua periuros ac fures arguens 29
Arabiæ descriptio 77
arabicus sinus 103
arabum mores cultúsque 78
arachosia vrbs 102
aracynthus mons 34
araxes fluuius 48
arbelitis regio 91
arcades 23
arcadum annus trium mensium 13
arcesilaus Stoicus 34
archelais colonia 89
archelaus Maced. rex 38
archilochi poetę percussores Apollo prodidit 21
archimedes mathematicus 31
ardeæ oppidi autor 23
arethusa fons 31.35
arethusa lacus 81
argæus mons 89
argilla oppidum 23
argyre insula 95
ariacæ populi 93
arii & ariani 104
arimaspi populi 48
arimphæorum gētis descriptio 50
arionis Methymnæi fanum 34
de arione & delphine 45
ariopagus 35
aristoteles Alex. Magni præceptor 39
aritia ab Archilocho Siculo constituta 23
armenię portæ 84
armenta obliqua ceruice pabulantia 69
armētarius mirmillo 18
arpi 23
arsinoē oppidum 77
artabrum promont. 58
artabathitæ populi 70
Asachæi populi 70
asana fluuius 60
asbestus lapis 34
asbystę lasere viuunt 69
ascanii vrbes 24
ascitæ populi 105
asiæ minoris descr. 84
asia ingeniis claruit 85
asiat. ingenia inclyta 85
aspagones populi 96
asphaltites lacus 8
aspis serpens 65
aspidū species plures 65
aspis vrbs à Siculis extructa 64
assæi populi 93
assyriæ descriptio 91
astaboras fluuius 74
astapus fluuius ibid.
aster, qui Philippum oculo damnauit 37
astria insula 43
astusapes fluuius 74
astyagem inter & Alyattem quomodo firmata iura pacis 48
Athis, Crœsi filius mutus, vi timoris in vocem erupit 21
athos mons 38.44
atlantis mōtis descr. 60
atlantes populi 73
atlantici Oceani descriptio 104
atramitæ populi 78
attacenus sinus 94
attacorum gens ibid.
attica, prius Acte dicta 35
Auchetas inter hypanis oritur 47
augylæ populi 73
augusti ærumnæ 14
aulidis portus 39
auloctene, vallis 85
aurunci 23
ausonium mare 59
Axiacæ populi 48
Azanium mare 103

B

Babylonis vrbis descriptio 104
babytace oppidum 104
bactri populi 93
bactros fluuius vnde, & oppidum Bactrum 93
bætis, fluuius Hisp. 58
bætica ibidem
baiæ tepētes fontibus 23
balænæ quaternûm iugerum 97
balsami descriptio 8
balthia insula 52
bambothum fluuius 60
basiliscus serpens 67
bateni populi 93
Bebrycia quæ postea dicta Bithynia 88
beli Iouis templum 104
brneuentum 23
berenice oppidum 67
beryllorum lapidum explicatio 98
bessorum gens 40
Bisontei feræ 54
bistonium stagnum 40
bithyæ fœminæ quales 20
bithyniæ descriptio 88
Blemmyæ populi 73
Boę serpētis natura 25
bocchoris regnū fuerūt baleares insulæ 58
bœotiæ descriptio 35
bœotiæ flumina miranda 35
bœoti iidē qui Leleges ibidem
bonasus fera 85
boreostoma Istri ostium 46
borion promont. 64
borysthenes fluuius 47
bosporus Thracius 45
boues vnicornes & tricornes 97
Briantas inter & Dolongios excurrit Hebrus 40
briareus Carystiorū numen 43
brigantinus lacus 55
brilessus mons 35
britanniæ descriptio 56
britomartyn Cretes vocant Dianam 42
Bucephala vrbs de bucephali equi noīe 89
Byzacęnus ager fertilissimus 64
byzantium opp. 40
byzātius pugil in Æthiopē auū degenerauit 18
byziæ opp. 41

C

Caci historia 10
cadischus mons 41
cadmus, literarum repertor primus 35
cadmus, Europę frater 42
cadmus alter, prosæ orationis inuentor 85
cadrusia op. 102
cęnica regio 41
cæres 31
cæsar vnde nomen acceperit 16
cæsaris Dictatoris ductu quot hostiū millia perempta 20 quoties cū hoste congressus ibidem. eius ingenium ibidem
cæsarea opp. 62
caicus fluuius 86
caieta 44
calabria olim Messapia dicta 24
calami odorati efficacia 98
callais gemma 55
callimachi poetæ patria 66
callisthenes Alex. Magni preceptor 39
callirrhoē fons 35.80
callirriches feræ 67
calpe mons 58
calostoma Istri ostiū 46
camelorum consideratio 93
camelopardalis fera 71
campus piorum 31
canaria insula 105
candidum promont. 63
canes Alex. Magno dono dati 47
canes vbi ferocissimi ib.
canes Garamantum regem ab exilio reduxerunt 48
cani homines mox post natalem 96
canis vbi pro rege 70
canina capita habentes homines 96
canopus Menelai gubernator 73
canopos sydus 100
canum erga dominos amor 47
capissa vrbs 57
capotes mons 81
cappadociæ descript. 89
capraria insula 28.105
caranus rex Maced. 38
carbunculi 69
cardamyle 34
cardia oppidum 41
carpathos insula 44
carpathius sinus ibid.
carystos insula 43
carystiæ aues 43
casius mons 79.81
caspiarum portarum descriptio 92

caspium mare 51.52
caspiæ pylæ 84
caspius mons 83
ad Caspios non nisi hyeme acceditur 92
cassius Seuerus orator 18
cassiterides insulæ 58
castalius fons 34
castor, idem qui fiber 46
catabanes pop. 77
catabathmos locus 63
catuli historia 23
catoblepa fera 71
cato superior LXXX. ætatis anno filium genuit 16
cato Vticensis philosophos Romã inuexit 22
cato Portius quoties causam dixerit, & semper absolutus 21
cato proauus Cat. Vticensis Græcos Roma pellendos censuit 22
catochites lapis 29
catuza vrbs 40
caucasus mons 83.97
caulona oppidum 23
Celenæ oppidum 85
cenchris serpens 66
ceos insula 35
cephisus fluuius 34.35
cephus fera mõstrosa 71
cerastes, serpens 65
ceraunius mons 84
ceraunię gemmę 55
cercopitheci quid à simus differant 67
cerui in Scythia plurimi, eorundémq; mirum ingenium ac viuacitas 52
ceruicibus carentes homines 96
Chalazias lapis 82
chaleosmaragdus 49
chalcophthõgos lapis 82
chalcis insula 43
chalybes populi 47
chamædracontes 66
chamæleontis feræ descriptio 86
chelonophagi pop. 103
chersydrus serpens 66
chimæræ fabulæ expositio 84
chimæræ montis descriptio 84
choaspes fluuius 83
choatras mons ibid.
chorsari Persæ 93
chrysoprasos gemma 98
chrysoberylli lapides 98
chrysolampis lapis 72
chrysoceras promontorium 40
Cicadæ mutæ 26
ciconiarum historia 86
ciliciæ descriptio 83
ciliciæ portæ 84
cimmerii populi 51
cinnamomum vbi proueniat 72
cinnamolgus auis 78
circe OEtii filia 25
circes domus 24.25
cirta oppidum 61
cithæron saltus 35
Claros insula 42
claudiæ vitta nauis tracta 22
clypea oppidum 64
Cnossos oppipum 42
Cœlestis disciplinæ inuentor 104
colophon oppidum 85
colubraria insula 58
columbaria insula 28
comœdia vbi primùm inuenta 31
cõceptionem quæ signa sequantur 16
concharum margaritas procreantium consideratio 101
congelatum mare 52
cor primùm formari 16
cora à Dardanis condita 23
coraliachates 32
coralium vbi & quomodo generetur 26
coralius fluuius 88
corax chamæleonti pernicies 86
corinthiæ tibiæ 31
cornelia Gracchorũ mater cõglutinatis genitalibus edita 16
corn. Balbus de Garamãtibus triumphauit 69
corpilli populi 40
corporis humani cadauer cubitorũ XXXIII bello Cretico repertum 19
corsica insula 28
corycus oppidum 83
cos insula 35
cottonaræ potius 103
coturnices vbi primùm visæ 43
Crassus quòd nũquã risit, Agelastus dict' 17
crateis flumen, Scyllæ mater 24
cretæ insulæ descr. 42
creta noxiis animalibus caret 42
criso 31
crocodili descriptio 71
crocus vbi optimus 83
crocuta 65
cronium mare 52
crotona 23
crunısos fons 35
crystallus vbi preciosissimus 49
ctesiphon vrbs 104
Cullu oppidum 62
Cyaneus lapis 49
cyclades insulæ 43
cyclopes 31
cyconæ oppidum 40.94
cydnus amnis 83
cydona oppidum 42
cyllene mons 34
cynamolgi populi 70
cynaris herba 53
cyneus, Pyrrhi legatus, quãtum memoria valuerit 21
cynethus insula 43
cynocephali 67
cynossema Hecubæ sepulcrum 41
cypselus tyrannus 35
cyrenæ oppidum 66
cyrus memoria claruit 21
cyri regis sepulcrũ 104

D

Dædalus fabræ artis magister 32
Dæmodamas dux 93
dabæ populi 47.93
dardani Troianorũ propago 26
darii copiæ vbi fusæ ab Alexandro 94
dauni populi 23
Debris oppidum 69
delos insula cur dicta 43
delphi oppidum 34
delphines Nili quo astu crocodilos conficiant 75
delphiramne opp. 25
democriti physici domus 42
denselatę pop. 40
dẽtari cognomẽ vnde 16
dentibus prognati quidam 16
Ex dentibus pręsagia 16
dentium numerus viris auctior quàm fœminis 16
dextra agilior sinistra 19
Diana Phidiaca 35
diana à Cretẽsibus culta 42
diana fluuius 34
dianę Ephesię tẽplũ 85
dianę Scythicæ simulacrum 24
dictamnus herba à ceruis prodita 53
dictynnæus mons 42
didyme insula 34
dinocrates architectus 76.85
diogenis Cynici constantia 17
diomedeæ insulæ 26
diomedeæ aues 26
diomedis equorũ stabulum 40
dionysias lapis 82
dionysius tyrann' Platonem honore prosequitur 22
dioscorias vrbs 48
dipsas serpens 65
dirce fons 35
dircum 92
ditis patris aditus ad Proserpinam 31
Dodone 34
dodonæi Iouis tẽplũ 34
dolancę populi 40
doriscos locus 40
Dracontias lapis 71
dracones cur elephantis insidientur 62
draconũ & elephãtorũ iugis discordia 62
Drauus fluuius 55
Dyris mons 61

E

Eale fera 96
Ebusus insula 58
Echites lapis 82
Edonii populi 37
Elongosine locus 81
elephantia serpens 66
elephantorum consideratio 61
elephãti quando primùm in Italia visi 62

ἐλλονίας aquæ 43
elongosine locus vbi caput tollit Tigris fluui' 81
eloquẽtia Curionum familiæ hæreditaria 22
Emathia [vel Æmathia] 37.38
Engadda oppidum 80
enhydrus crocodilum perimit 75
enydros lapis 82
ennii statuam Scip. Africanus prior sepulcro suo imponi iussit 22
enses vbi pro simulacris colantur 47
Ephesus op. 85
epidaurus op. 34
Equę vento concipiẽtes 58.90
equarum libido extinguitur iubis tonsis 90
equi generosi notæ 90
equis inesse iudicium, exemplis ostenditur 89
equorum ætas 90
equorũ mirabile ingenium 89
equorum sepulcra in Agrigentina regione plurima 9
Fricusa insula 34
erymanthus mons & fluuius 34
erythræa insula 58
eryx mons 31
Essænorũ gentis laus 80
essedones populi 48.93
Eubœæ insulę descriptio 43
culæus fluuius 78
euonymos insula 34
eupatoria vrbs 82
euphorbiæ herbę effectus 60
euphratis fluuii descriptio 81
euripides ab Archelao adamatus 38
eurotas fluuius 34
europæ sinus primus 25 Secũdus Ibid. Tertius 34 Quartus 45
eutychis fœmina tricies enixa 15
Exampeus fons 47

F

Fausta quatergeminos vno partu edidit 14
Februarius mẽsis diis inferis quondam dedicatus 14
felicitatis exemplum 22
ferulæ vbi ad arboris magnitudinem exurgant 105
Fescennium oppidum 23
Fiber in Ponto plurimus 46
ficus Ægyptia qualis 76
ficus ingentis magnitudinis 97
fidenæ oppidum 24
Flauiopolis colonia 41
Fœdus mutui sanguinis haustu sancitum 48
fœminę semel tantùm parientes 96
fœminæ cõcipiẽtes quinto à natali anno 96
fœmellam aut masculũ generari quibus argumentis colligatur 16
fons ad tibiæ cantum intumescens 31
fontium miracula 34. 65.69.77
fontes fœcunditatẽ & sterilitatem inducentes 32
formiæ op. 24
formicæ instar canũ 71
fortitudinis exempla 20
fortunatæ insulę 15
funera lęta apud Thraces atque Essedones 40.48

G

Gabbaræ proceritas 19
gabii populi 23
gadir insula 58
gaditanum fretum 52.58
gigates lapis 57
galactites lapis 34
galatiã qui occuparint, & vnde nomen habeat 35
galli, & gallia 24.94 galliæ inter Rhenum & Pyrenæum, item inter Oceanum & montes Gebennam ac Iuram porriguntur 55
galliæ situs ac fertilitas 55
gamphasantes pop. 73
gangarides populi 95
gangaridum regis potentia 95
ganges fluuius 95
garamana op. 69
garamantes pop. ibid.
garamantici Æthiopes 70
gergara vrbs 72
gaulos insula 69
Geloni pop. 47
gelonium stagnum 31
generationis terminus 16
genesara lacus 82
genitalibus eõcretis fœminam nasci inauspicatum est 16
georgi populi 48
gerania vrbs 40
germanię descriptio 54
germanic' Cęsar omnes Germaniæ oras scrutans 54
getę populi 40
Gigantum cum diis pugna 38
gingrinæ tibiæ 31
Glauca in oculis pupilla, vide Oculi
glessaria insula 54
glessum quid ibid.
glossopetra lapis 82
Gomorrhum op. 80
gorgones insulę 105
gortynã oppidum 42
Graucasus mons 93
gryphi alites 48
grues quomodo expeditiones suas dirigãt 40
Gutallus fluuius 54
Gymnosophistę vocantur philosophi Indorum 95

H

Hæbudes insulæ 56
hæmatites lapis 72
hæmorrhois serpens 65
halesinæ regionis fons mirus 31
halys fluuius 89
hammanientum gens 69
Hebeni arboris descriptio 98
hebrus fluuius 40
hecubæ sepulcrum 41
helenæ sidus nauigantibus perniciosissimum quo mitigetur 15
helicon lucus 35
heliorrapeza locus 70
heliotropium gemma, herbáque 66
hellas regio 35
hellen rex, à quo Hellenes 37
hellesponti descriptio 41.45
henetus, locus 89
heniochi populi 93
heniochorum gens vnde originem duxerit 48
hephęstia op. 44.84
hephæstię [Ἡφαιστία] insulæ 33
heraclea op. 88.98
heracliti constantia 17
herbatica animalia 65
herbesus [vel Erbessus] fons 31
herculis & Iphicli generatio 16
herculis columnæ 58
hercinius saltus quas feras gignat 54
heretum oppidum 23
hermionen in omnes casus sociam asciuerat Orestes 38
hermus fluuius 85
herophile Sibylla 24
herostratus cur Dianę Ephesię templum incenderit 85
hesiodi poëtę obitus 86
hesperidum horti 62
hesperidum insulę 105
hesperion ceras promontorium 105
hexecontalithon lapis 73
Indigenarum feri mores 56
Hiarbas rex potitus rerum in Libya 64
hiera insula 33
hiericus, quę olim Iericho, oppidum 80
hierosolyma vrbs 80
himãtopodes pop. 73
hinnuli coagulum veneno aduersatur 53
hippo regius op. 64

hippo diarrhytos 64
hippopodæ populi 52
hippocrene fons 35
hippomanes, amoris veneficium 35
hippopotami descriptio 75
hirpiæ familiæ 25
hirundines lapsura non petunt culmina 41
hispaniæ descriptio 58 Homeri patria 86 Obitus ibi. Tumulus 43
homeri Ilias in nuce 20
homines monstrosi plures 96
hominis mensuræ ratio bifaria 19
Hyacinthizontes gemmæ 98
hyacinthius lapis 72
hyæna 65
hyænius lapis ibid.
hyberniæ descriptio 56
hyberniam & Britāniam interluens mare vndosum est toto in anno ib.
hydri marini vicenûm cubitorum longitudine 102
hyems vbi perpetua 48
hylas, fluuius & lacus 88
hylæ pueri historia 88
hymettus mons 35
hypanis fluuius 42
hypasis fluuius 95
hyperborei populi 50
hypnale serpens somno necat 65
hyrcani populi 51
hyrcanus mons 84
hystrix fera 72
hytanis fluuius Carmaniæ 102

I

Iaculi serpentes 65
ianiculus vnde 13
ianuarius mēsis cur diis superis olim dicatus 13
iapyges 23
Iberus amnis 58
ibides aues 76
Icarium mare 44
icarius mons 35
icaros insula 43
ichthyophagi populi 102.105
Icosium oppidum 62
Ida mons 42
idæi Dactyli musicæ inuentores 42
idæus Dactylus lapis 43
idumæa palmis opima 79
Ignis vbi inuentus 43
ignē leones timent 65
ignem sponte concipientia sarmenta, licet viridia 32
in igni quiddā mirū 25
Imaus mons 83
Inarime insula 28
indiæ descriptio 94 magnitudo 103
india vrbium & populorum numero mirū in modum exculta 95
in indiā quatenus pergatur ab Alexandria Ægypti 102
indorum regum potentia 95
indorum gentis in ordines aliquot diuisio 95
indorum mores, cultus habitus & proceritas ibidem
indus fluuius ibid.
indigetes dii 24
ingeuones populi 54
ino, quæ & Leucothea, in mare se præcipitat 35
Iolai historia 16
iolenses vnde dicti 16
ione ab Hercule interempta 23
ionica regio vnde nomen habeat 23
ionium mare 59
ioppe oppidum 79
iordanis fluuius 8
iouis sepulcrum 42
iouis Casii delubrū 79
Iphiclus & Hercules qualiter geniti 16
Herdanic
iris lapis 79
Ismenus fluuius 35
ister fluuius 46
Italiæ situs 24 Longitudo 24 Latitudo 25 Vmbilicus 25 & Circuitus 25
italiæ laus 23
italia querno folio similis 24
ithacesia insula 28
Iudææ descriptio 8
iunonia insula 105
iunonia oppidum 64

L

Lac syrpicum 67
ladæ mira pernicitas 19
ladon fluuius 34
læstrygonum sedes 31
lætitiæ sensus in pueris quousque differatur 16
lagia insula 43
lais 31
laodice Antiochi vxor. 18
lapidarii campi 23
larissa oppidum 37
laser 67
latinus cum Ænea regnat socia potestate 24
latium 23
lauinium oppidum 24
Leleges populi 35
leonum genus triplex 64
ingenium eorundē Ib.
leontophonos 65
lepidi trēs obducto mēbrana oculo similes geniti ex eadē domo 18
lethæus amnis 42
lethon amnis 67
leucosia insula 24
leuctræ 34
liber pater vbi nutritus 95 de Indis primus triumphauit 95
libethrus fons 37
libyssa, Hannibalis sepulcrum 33
libyæ descriptio 62
libyæ nomen vnde ib.
ligea insula 23
lilybæum oppidum 30
lilybæum promont. ib.
lipara insula 33
lix Antæi regia 60
locri vnde 23
locustis vescentes 70
lolliæ Paulinę tunica ex margaritis smaragdisque contexta 102
lotophagi populi 66
Lucius Hostius vnguēti odore proditus est 91
lucius Sicinius Dentatus fortitudine præualuit 20
lupi caudæ villum amatorium inesse 25
lupi visu nocentes 25
lupi ceruarii indoles 25
Lycabethus mons 35
lycaonis ferę 71
lycæus mons 34
lychnites lapis 98
lycię descriptio 84
lydiæ tibię 31
lygdamis Syracusanus cōcretis ossibus natus 17
lygos oppidum 40
lyncis ferę consideratio 25
lyncurium gemma 26

M

Macaronesos [Macaronesus] insula 42
macedoniæ descriptio 37
macedonię regum series 38
macrobii populi 44
mæander fluuius 85
mænalus mons 34
magnesia regio 37
magnetis & adamantis inter se discordia 98
malachus insula 105
maleus mons 95
mandragoræ mala vrsis lethifera 63
manticora fera 97
marathon campus 35
m. Messala censorius 18
m. Sergii fortitudo 20
m. Marcellus quoties dimicauerit 20
mare vbi dulce 52
mare, quare Oceanus
margaritæ vbi plurimę & maximę 101
margiana regio 92
mariandynus sinus 88
maronea regio 40
marsyas fluuius 85
marsorum gens serpentibus illæsa 25
Masculum aut fœmellā generari quibus indiciis præsagiatur 16
massagetę populi 92
massada castellum 80
massilia oppidum 26
mastusia promont. [illegible]
mauritanię descriptio 61
mazacha oppidum 19

Meconites lapis 82
medea 25
mediex arboris descriptio 91
medicum oleum 55
mediterranea maria vnde oriantur 52
medorum origo 48
melas amnis 85
melas sinus 41
melibœa opp. 37
melita opp. & insula 89
melos insula 44
memnonis sepulcrũ 86
memnoniæ aues 86
memoria qui maximè floruerint 21
memoriam facilè lædi 21
meninx insula 66
menogenes 58
menstrui effectus 15
mensuræ hominis ratio bifaria 18
mercurii promont. 63
meroë insula 74
meros mons 95
messala Coruinus sui nominis oblitus 21
messana 30
messapia 24
metapontum opp. 23
metaurum à Zanclensibus locatum 24
metellorum familia pietate præcipuè effulsit 22
methone opp. 37
metops arbor 67
metrodorus philosoph' quantũ memoria valuerit 21
Miletus opp. 85
milonis Crotoniatis fortitudo prodigiosa 17
milo mons 96
miluinæ tibiæ 31
mimas mons 85
mineruæ patria 42
mineruæ templum in Bruttiis 23
minoia insula 43
mirmillo armẽtarius 18
misenum promont. 24
mithridatis latebra 48
mithridates rex memoria claruit 21
mithridax lapis 82
Mœsi populi 40
molochites lapis 79
molossi populi 34
monoceros fera 97
monosceli populi 96
monstrosæ hominũ formæ 70
morimarusa idem quod mare mortuum 52
morũ excellentia in quibus maximè enituerit 21
moschicus mons 84
Mulierum fœcunditas quãto tẽpore duret 16
musicæ studiũ à quibus cœperit 42
mustela basilisci pernicies 67
muzirum emporium 103
Myagrus muscarum deus 15
mygdonia prouincia 37
myrina opp. 44
myrmecites gemma 82
myrrha vbi proueniat 78
myrrhites lapis 82

N

Nabis fera 71
naracustoma Istri ostiũ 46
nasamonites lapis 66
naualium prçliorũ commentor Archelaus 38
naxos insula 30.43
Neapolis 23
nebrodes mons 31
neocæsarea Cappadociæ 89
neptunius mons 31
nerui virium potissima causa 57
nestus fluuius 40
neuri in lupos transfigurantur 47
Nigris flumen 63.74
nili origo 73 Augmẽti causæ 74
nili ostia septem 74
nilides lacus 73
niphates mons 83
niuaria insula 105
Noctuam Creta non alit 43
nola opp. 24
nomades pop. 48.62.70
noricus ager qualis 55
Numidiæ descript. 62
Nysa opp. 95

O

Oceanus à celeritate dictus 58
Oceanus cur intumescat, & rursus in se residat 59
oceani varia nomina 58
oceani septentrionalis descriptio 52
ocelis, Arabiç portus 103
oculos quaternos habẽt Æthiopes maritimi 79
oculi quorundam glaucã pupillam habentes, noctc plus quàm die cernunt 47
Odore tantùm viuentes 96
OEdipodia fons 35
œtæ filię 25
Olbia opp. 56
oleum in stagnis 32
olympus opp. 84
olympi montis descriptio 77
olympias, Alex. mater 39
Onagri feræ consideratio 65
Oonæ insulę 52
Ophiophagi pop. 78
opuntius sinus 35
Oreades insulæ 57
orestis longitudo septem cubitorum 19
orestidæ pop. cur dicti 38
orodes Parthorũ rex 92
orphei patria 40
ortygia insula 43
Oscitatio puerperia suspendit 16
ossa mons 37
ossibus concretis atque medulla carentibus quidã pregnati 17
ostracinæ locus 79
Othryades Spartan' 34
Oxystagæ 93
oxus amnis & lacus 93

P

Pactye vrbs 41
pactolus fluuius 85
padi fluminis descriptio 25
pçantides lapis 39
pæderos lapis 79
pæstanæ valles 24
palibotra opp. 95
palibotri populi 95
palinurus promontoriũ vnde dicatur 24
pallanteum opp. 34
palma Ægyptia 76
pamphagi pop. 70
pandæa gens 95
panda opp. 93
pandataria insula 28
pannonia 55
pantheræ numerosæ in Hyrcania 51
paphlagoniæ descr. 89
pardalianches 51
pardi 51
pariedri montes 89
parnasus mons 34
paropamisus mons 83
paros insula 43
passargada castellum 104
parthenium à Phocensibus conditum 23
parthenope 23
parthię descriptio 104
parturientibus spiritum retinere commodum 16
patauium 23
patræ oppidum 34
pegasus alea 72
pelasgi 23
pelasgi in Latiũ primi literas intulere 23
pelion mons 37
peloponnesus 35
peloriadis terræ descriptio 30
pelorus promont. 30
peneades, fons Iordanis 8
peneus amnis 37
perdica, rex Maced. 38
perdices in Bœotia liberę non sunt 35
perdicum nidificantium solertia 35 astus 36
persis regio 103
persici sinus descr. 103
petilia 23
petrense stagnum 32
peuce Istri ostium 45
peucetia 24
Phalãgiũ aranei gen' 43
phalarium promont. 42
phaleri vnde 23
phalisea 23
phanesiorum gens 52
pharos insula 76
pharusii pop. 73
phasis fluuius & op. 48

pharsalici campi 37
phiala, Nili fons 74
philippus Maced. rex 32
philippidis pernicitas 20
philonides cursor quantum itineris vno die confecerit 20
phl gra opp. 38
phlegræi campi 24
phlogites lapis 82
phœnix auis 78
phœnicusa insula 34
phrygiæ descriptio 85
phthia opp. 37
phycus promont. 63
physeter bellua 97
Pieria regio 37
pietatis sacellum 22
pietatis exempla 22.31
pindarus lyricus à ruina liberatur 22
pindus mons 34.37
piperis arbor qualis 97
pisæ opp. 23
pisces ossibus carentes 47
pitane opp. 34
Planasia insula 28
L. plancus orator 18
platonem Dionysius tyrannus honorificè excipit 22
Polymnestoris Milesii in cursu pernicitas 19
polyde opp. 23
polydori tumulus 40
polypus 71
pompeii & Vibii inter se similitudo 18
pompeii opp. 23
pompeiopolis vrbs 89
ponticæ gemmæ 46
ponticæ oræ descr. 88
porphyris insula 42
posidonium philosophū vt reueritus sit Pompeius 22
Præcentoriæ tibiæ 31
preneste 23
prasia gens 95
prester serpens 65
priapus opp. 45
procōnesiæ ancillæ partus mirabilis 16
prochyta insula 28
propontis ab Adriatico mari quantum distet 45
proserpinæ raptus 31
protesilai delubrum 41
prusias vrbs 88
Psammate fons 35
pseudostoma Istri ostiū 46
psittacus auis 97 Inter nobiles & plebeios discrimen 97
psylli populi 65 à serpētibus non læduntur ibidem
Πτερόφορον locus 43
Puellatoriæ tibiæ 31
pueri cuiusdam in Italia quondam pernicitas 20
Puerperia Thracum luctuosa 40
pusionis & Secundillæ corporum longitudo 19
Pygmæi 95
pygmæi à gruibus pulsi 40
pyramides Ægypti 76
pyrpile insula 42
pyrrhi anulus 31
pyrrhichen saltationem quis primò docuerit 42
pyrrhites gemma 82
pythagoras 44
pythonis Come locus 86

R

Rhæticus ager optimus & ferax 55
rhegini salius 24
rhinocerotis descriptio 71
rhodanus fluuius 27
rhodope mons 38
Risus in pueris quando primùm appareat 56
Romæ origo 10
romulus de quibus triūphauerit 11
Rubrius histrio 18
ructus expers Pomponius poëta 17

S

Sacæ pop. 93
sadanus insula 107
sagdi lapis 82
sal Agrigentinus 51 Purpureus Ibid. Cautiū fungitur ministerio 31
salamias triennio in tria cubita adoleuit 19
salamis insula 35
sala opp. 60
sale domus qui extruantur 69
sambri pop. 70
sangaris fluuius 88
sarda lapis 41
sardiniæ insula 29
sardonia herba 29
sardonyx gemma 78
sarmatæ pop. 42
satarchæ pop. 48
saturnia 23
satyri 67.73
sauus fluuius 55
Scandinauia insula 54
scenitæ pop. 72
sceneon locus 105
L. scipionis felix memoria 21
scipionis Æmiliani laus 21
scinci circa Nilum frequentissimi 75
scioëssa locus 34
scyllaceum opp. 23
scyllæum opp. 24
scylletion opp. 42
scyronia saxa 35
scytale serpens 65
scythæ pop. 42
scytharum feritas 48
scythotauri pop. 48
scythicus mons 84
scythopolis descrip. 81
Selenites lapis 82
seleucia 91
seps serpens 66
septentriones in Taprobane insula non conspiciuntur 103
seres pop. 94
sergii fortitudo 20
sericum quomodo prouentat 94
serpentium mira magnitudo 96
seruius Tullius 12
sestos vrbs 41
seuo mons 54
sextiæ aquæ 27
Sibylla Delphica ante Troianū bellum vaticinata 24
sibyllæ Cumanæ sacellum 24. ipsius sepulcrum Ibid. Eiusdē libri igne absumpti Ibid.
sibyllę Erythręę historia 24
sicanus rex 30
siciliæ descriptio 30
siciliæ fertilitas 31
sicul' Neptuni filius 30
sicinii fortitudo 20
siderites lapis 82
siderites, adamātis species 98
siga opp. 62
siggum opp. & promontorium 41
simiæ vt capiantur 67
similitudinis formarum exempla memorabilia 18
simones propriū est nomen delphinum 45
siphacis regia 62
sirenum saxa 24
siris fluuius 74
sithonia gens 40
situm non sensit Lygdamus 17
Smaragdi vbi proueniāt, quique eorū sint præstantiores, & quānam virtute polleant 48
smyrna vrbs 86
Socrates Apollinis oraculo sapiens iudicatus 22
socratis constantia 17
sodomum opp. fulmine ictum 80
sol in Rhodo semper apparet 44
solem execrantur Atlantes 78
solis insula 102
solis gemma 82
solifuga serpens 29
soloē opp. 83
sophocles tragicus, Liberi patris delicię 22
Sparta vrbs 34
sperchium promontorium 40
sphingis consideratio 67

ſpuiſſe nunquã Antoniã Druſi 17
ſternutatio poſt coitum cur cauenda 16
ſtenoſtoma, Iſtri oſtium 46
ſtoracis cremati odor 78
ſtrabonis cuiuſdam viſus acutiſſimus 20
ſtrongylę inſula 33
ſtrymon amnis 38
Succinum vbi optimum 55
ſucronem verſus eſt Colubraria 58
ſudorem quis nõ emiſerit 17
ſuillis carnibus abſtinent Arabes qui ſcenitę dicuntur 77
ſunium inſula 35
ſura proconſul 18
ſuſa oppidum 104
Sybaris 23
ſyene, in qua fines Æthiopum 74
ſyracuſæ princeps vrbium 30
ſyrbotæ longi ad pedes duodecim 70
ſyri cydnum dicũt quicquid candidum eſt 83
ſyrpe 67
ſyrpicum lac 67
ſyrtes duæ 63.66
ſyrtites gemma 26

T

Tabis 47
tænaron ſpiraculum: itẽ promontorium, item oppidum nobili vetuſtare 34
tagus, fluuius aurifer 58
tanais fluuius 93
tantalis vrbs 85
taprobanes inſulæ deſcriptio 100 Incolarum viuacitas 101 quid in rege eligendo obſeruent 101
tapyri 92
tarandus fera 71 Habitum metu vertit Ibid.
tarchon Tyrrhenus 10
tarentum oppidum 23
tarentinæ arces 24
tarquinius Priſcus 12
tarquinius Superbus 12
tarraco oppidum 58
tarſos vrbs 83
tatius Rom. rex 11
tauri Indici deſcriptio 96
taurominia colonia 30
taurus mons 83 eiuſdem varia nomina ibid.
taygeta mons 40
Tecolithos lapis 82
telchius, auriga Caſtoris & Pollucis 48
telmeſſus Lyciæ 84
tempe Theſſalica 37
tenſa inſula 23
terina oppidum 23
terræ motus aſſidui in Aſia 85
teſtudinum ſuperficies vbi domorum inſtar habitentur 101
teſtudinibus viuentes 103
teutrania regio 86
Thalii populi 48
thanatos inſula 56
thebæ 35.37
thebæ Ægypti 76
therapnæ 34
theſſaliæ deſcriptio 37
theſſalia oppidum 37
thyni populi 40
thynni in Ponto plurimi 46
thyræ 34
thoranii reſponſum 18
thraeum mores & inſtituta 39
thule inſula 56
Tiberinus rex, pater Agrippæ Syluii 86
tiberina oſtia 24
thuris conſideratio 78
Tiberiadis lacus 80
tibiarum ſpecies plures 31
tigridis fluminis hiſtoria 81
timor vocem acuit 21
tingitana prouincia 61
tingi oppidum 60
titanum regnum 43
Tmolus mons 85
Toliſtobogi populi 87
tomarus mons 34
Tragelaphi ceruis ſimiles 53
tragopa auis 72
tritani fortitudo 17
tripolis 64
trochilos auis 75
troglodytæ pop. 73.105
Tullus Hoſtilius 11
turariæ tibiæ 31
Tybur oppidum 23
tylos inſula 97
typhoneus ſpecus 83
tyrida oppidum 40
tyrrheni 23

V

Valentia oppidum 10
valerius Soranus neci datus quòd inconſultò Romæ nomẽ effutiiſſet 10
vaſeæ tibiæ 31
Veientana gemma 26
veneria oppidum 64
veneris crinis, gemma 82
venetorum origo 89
vergiliæ in Taprobane inſula non apparent 100
vibii & Pompeii inter ſe ſimilitudo 18
vibo oppidum 24
vilba inſula 28
vipera frequens in Italia 25
viri quouſq; generẽt 16
viſtula fluuius 54
Vlyſſippo opp. 58
vlyſſipponenſe promontorium 58
Vmbri Gallorum propago 24
Vniones quando primùm Romã illati 102
vnguenti odore proditus L. Plotius 91
vnguentorum vſus quãdo Romæ prohibitus 91
Vocem timor acuit 21
vopiſcus quis 16
voturi populi 87
Vri quales 54
vrſi Numidici 63
Vulcaniæ inſulæ 33
vulcanius collis 32
Vxores multę in eiuſdem viri coëuntes matrimonium 96
Vxores maritorũ cauſa ſe perimentes 96

X

Xanthus hiſtoriæ cõditor 85
Xenophon Lampſacenus 52.105
Xerxes apud Doriſcũ recoluit militis ſui numerum 40
xerxes Dianæ Epheſiæ templo pepercit 85
xerxis pons nauibus factus 45

Z

Zanclenſes Metaurum locarunt 24
Zenodotus 23
Zeugitanus limes 63
Zeugitanus pes ib.
Zimaram ſupra oritur Euphrates 81
Zmilaces lapis, qui in ipſo Euphratis alueo legitur 81.82
Zoroaſtres 26.82
Zoroaſtres eadem hora riſit qua natus eſt. 16

FINIS.